MURASAKI SHIKIBU

POVESTEA LUI GENJI

Traducere din limba japoneză de Angela Hondru

„O capodoperă a literaturii universale.“
Yasunari Kawabata

POLIROM

紫式部

源氏物語

MURASAKI SHIKIBU
POVESTEA LUI GENJI

Traducere din limba japoneză, note, glosar
şi legendele ilustraţiilor de Angela Hondru

POLIROM
2017

Publicarea acestei cărți a fost sprijinită de The Japan Foundation

Murasaki Shikibu, *Genji Monogatari*
© 2017 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-6836-6
ISBN PDF: 978-973-46-6837-3
ISBN print: 978-973-46-6769-7

Coperta: Carmen Parii

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

MURASAKI SHIKIBU (aprox. 973/977-1016) s-a născut în Heian-Kyō, la acea vreme capitala Japoniei, într-o familie aristocratică ce domina scena politică a Epocii Heian – Clanul Fujiwara. Mare erudit, tatăl ei a avut grijă să primească o educaţie aleasă, cultivîndu-i interesul pentru literatură şi talentul de scriitoare. Rămasă văduvă încă de tînără, a primit să devină doamnă de onoare a Împărătesei Shōshi, dedicîndu-şi scrisului orice clipă de răgaz. În această perioadă a ţinut un jurnal intim (*Murasaki Shikibu Nikki*), în care a povestit întîmplări din viaţa de zi cu zi de la Curte, şi a compus poeme *waka* de o sensibilitate şi o delicateţe tulburătoare. Tot atunci a scris şi *Povestea lui Genji* (*Genji Monogatari*), o cronică de o complexitate şi o profunzime uluitoare a tot ce reprezintă viaţa la Curtea Imperială în Epoca Heian. Scrisă cu secole înainte de Shakespeare şi Chaucer, *Povestea lui Genji* marchează naşterea romanului japonez şi, după mai bine de un mileniu, continuă să uimească cititorii din întreaga lume.

Studiu introductiv

Epoca Heian (794-1185) şi-a primit denumirea de la capitala de atunci, Heian-Kyō, Kyōto de astăzi. A fost o perioadă de stabilitate politică şi înflorire culturală fără precedent. Cu toate influenţele exercitate de China, benefice din multe puncte de vedere, cultura Epocii Heian, îndeosebi din secolele al X-lea şi al XI-lea, este sub multe aspecte unică, atingând apogeul în timpul Regentului Fujiwara-no-Michinaga (966-1027). Japonia începuse deja să preia numai ce se potrivea condiţiilor şi nevoilor proprii, fără să mai considere că doar cultura de pe continent era superioară şi demnă de luat în seamă. Totuşi, interesul pentru ceea ce provenea din China a mai supravieţuit o vreme: doamnele de la Curte erau fericite să primească mătăsuri chinezeşti, să cânte la instrumente chinezeşti ori să recite versuri chinezeşti (îndeosebi ale poetului Bai Juyi), toate acestea constituind cheia succesului pe plan social. Genji şi contemporanii săi erau încă admiratori ai culturii de pe continent, neconcepând lipsa unei educaţii clasice confucianiste.

„Capitala păcii şi a liniştii“ se afla într-o regiune binecuvântată cu peisaje impresionante, deslușite printr-o ceaţă mult cântată în poezie. Era înconjurată din trei părţi de dealuri şi munţi; în serile de toamnă se auzeau căprioarele, dar şi gâştele sălbatice care săgetau cerul; râuri, lacuri şi cascade întregeau peisajul emoţionant, iar templele şintoiste şi budiste de pe povârnişuri şi din văi se îngemănau cu priveliştea din jur, tăind răsuflarea prin frumuseţe. Religia autohtonă, şintoismul, în care elementele naturii au jucat şi joacă un rol esenţial, a imprimat credinţa că omul este parte integrantă a lumii naturale, că el nu trebuie să lupte cu forţele naturii, ci să vieţuiască în armonie. Astfel, privirile personajelor se opresc admirativ şi cu dragoste pe o floare ce trăieşte puţin, pe un trunchi de copac contorsionat de furtună, pe crenguţe încărcate cu rouă, pe o culme de munte învăluită în ceaţă, dar toate acestea nu sunt simple obiecte care se cer contemplate, ci semne ce poartă mesaje către suflet.

Heian-Kyō a fost concepută sub forma unui dreptunghi traversat la intervale regulate, de la est la vest, de străzi numite *jō*, termen care desemnează totodată suprafaţa locuită dintre străzile principale, cu alte cuvinte, un cvartal.

Palatul Imperial se afla în nordul capitalei, orientat spre miazăzi, iar cei care îl slujeau pe împărat erau aşezaţi, conform tradiţiilor moştenite din sistemul chinezesc, la stânga şi la dreapta lui. Stânga era considerată mai prestigioasă decât dreapta. Sistemul de organizare de tip stânga-dreapta se reflecta în funcţii, dar şi în feluritele întreceri şi activităţi de la Curte.

Palatul Imperial cuprindea, alături de pavilionul principal, Seiryōden („Pavilionul Adierilor Pure“), în care locuia împăratul, atât pavilioane secundare, cât şi clădirile administrative ale celor opt ministere şi ale cancelariilor. Printre

pavilioanele secundare se numărau şi cele destinate consoartelor şi concubinelor împăratului, denumite după copacii miniaturali plantaţi într-un vas sau într-o lădiţă de lemn în faţa locuinţei (*Fujitsubo* – „Pavilionul cu Glicine“).

Termenul generic pentru aripa principală a palatului sau a unui conac era *shinden*. Consta dintr-o clădire principală orientată cu faţa spre miazăzi şi, de obicei, trei clădiri secundare spre răsărit, apus şi miazănoapte. Toate patru erau înălţate la aproximativ treizeci de centimetri de sol şi legate între ele prin coridoare acoperite. La palat mai existau două galerii care duceau spre miazăzi, către Pavilionul de Pescuit, mărginit de un lac având o mică insulă artificială în mijloc – peisaj deseori întâlnit şi la marile conace.

Ca piese de mobilier se pot menţiona câteva sipete, vase cu mangal pentru încălzitul mâinilor, măsuţe, perne de şezut. Scaunele se foloseau doar la ceremoniale speciale, pentru oaspeţi de cel mai înalt rang. Nelipsite erau rezemătorile de braţ şi, nu în ultimul rând, perdelele pe rame mobile care, alături de uşile glisante, împărţeau o încăpere în altele mai mici, în funcţie de necesităţi. Nu putem trece cu vederea paravanele care ascundeau femeia, ea neputând fi văzută decât de tată sau de soţ. În marile conace nu lipsea iatacul, *chōdai*, format dintr-un podium din lemn negru lăcuit, de vreo jumătate de metru înălţime, acoperit cu rogojini şi perne şi împrejmuit de perdele.

*

Una din trăsăturile specifice ale Epocii Heian în perioada ei de vârf a constituit-o consolidarea puterii Clanului Fujiwara, care a dominat familia imperială printr-o abilă politică matrimonială. Cei din Clan îşi măritau fetele cu tineri împăraţi, aceştia erau apoi convinşi să abdice şi tronul îi revenea împărătesei, al cărei tată lua puterea statului în propriile mâini. Un model de manipulare şi intrigi ţesute cu abilitate ne oferă Fujiwara-no-Michinaga, atingând o performanţă unică: a fost socrul a doi împăraţi, bunicul celui de-al treilea, bunic şi străbunic al celui de al patrulea, bunic şi socru al celui de-al cincilea împărat din timpul vieţii lui (cf. Ivan Morris, p. 48; v. *Repere bibliografice*).

Exegeţii *Poveştii lui Genji* susţin că evenimentele din roman s-au desfăşurat cu un secol înaintea apariţiei lui (data exactă e controversată, dar este oricum vorba de începutul secolului al XI-lea), pentru că autoarea, Murasaki Shikibu, ne prezintă în roman trei împăraţi ce nu aparţin familiei Fujiwara. Încă de la primul rând, ne confruntăm cu un mare semn de întrebare: „La Curtea Împăratului Japoniei – pe vremea cui să fi fost oare?“.

Indiferent de domnie însă, în întreaga Epocă Heian s-a practicat poligamia. Aristocratul de atunci avea o soţie principală, dar dispunea în mod legitim şi de soţii secundare. Deşi numai un mariaj se încheia din copilărie, în funcţie de cum dictau interesele, se mai puteau realiza şi altele, care erau de obicei mai puţin importante. Un bărbat trebuia să fie gata oricând să accepte o nevastă. Cu toate că, prin natura lucrurilor, pierderea virginităţii nu deranja cu nimic o viitoare căsătorie, soţia principală avea „datoria“ să fie virgină, iar relaţiile cu ea nu se

rupeau niciodată, pentru că sentimentele cuplului nu erau de obicei luate în seamă, fiind vorba de interese bine delimitate.

Familiile aristocratice puternice se străduiau să îşi mărite fetele cu împăraţi, puterea în stat obţinând-o tocmai prin controlul exercitat de către bărbaţii din familia mamei. Strategia le cerea aşadar să îşi plaseze fiicele pe post de consoarte, sau în cel mai rău caz concubine, în speranţa că îi vor zămisli împăratului un fiu. Ele deveneau un fel de ostatice la Curte în schimbul beneficiilor de care se bucurau împreună cu familiile: primeau un rang şi încăperi proprii. Se întorceau la familii în ocazii speciale, precum naşterea, boala sau vreo calamitate naturală.

Nu se poate trece cu vederea prăpastia socială dintre concubine şi consoarte, oglindită până şi în pavilioanele în care trăiau şi ale căror nume le purtau. La Palat, apropierea concubinei sau a consoartei de Seiryōden – pavilionul unde locuia împăratul – reflecta puterea şi statutul familiei, care trebuia să se ocupe de mobilarea încăperilor şi de asigurarea doamnelor de onoare şi a personalului casei. Doar o consoartă cu sprijin puternic şi obârşie înaltă putea locui în preajma împăratului şi numai fiii unor astfel de femei puteau deveni prinţi moştenitori. În caz contrar, rezultatul devenea de cele mai multe ori dezastruos. Un exemplu elocvent îl constituie Concubina Kiritsubo, hăituită de rivale în drumurile ei periculoase pe coridoarele ce duceau la împărat.

Aşadar, un efect nedorit al poligamiei l-a constituit gelozia. Femeile care nu reuşeau să o tăinuiască erau pedepsite, dar se întâmpla ca ea să-şi arate colţii şi fără voia femeii, ca în cazul lui Rokujō. Spiritul acesteia, atât în viaţă, cât şi după moarte, s-a manifestat răzbunător. Murasaki Shikibu este o fină analistă a efectelor pe care gelozia le poate avea asupra feluritelor tipuri de personaje, mai cu seamă că nici unii bărbaţi nu reuşeau să ţină în frâu un sentiment atât de chinuitor şi obsedant.

În *Povestea lui Genji*, dragostea nu devine mobilul căsătoriei (cu o singură excepţie), ci mai degrabă serveşte ca unealtă politică atât în mâna femeilor, cât şi a bărbaţilor. O atenţie deosebită se acorda alianţelor matrimoniale, pentru că practic unica posibilitate de a urca pe scara socială şi politică era asigurarea unei partide bune. Într-o lume unde cariera unui bărbat depindea de familia femeii, o mezalianţă nu avea cum să îi aducă servicii; dragostea şi căsătoriile din dragoste nu conduceau la alianţe politice. Iubirea însemna primejduirea alianţei, aspect ce se concretizează atât în dragostea lui Genji pentru Fujitsubo, cât şi în căsătoria lui cu Murasaki. Genji o iubeşte pe Murasaki fără ca aceasta să se bucure de „calităţile“ asociate cu puterea femeii din Epoca Heian: să fie de viţă împărătească (precum Onna-San-no-Miya, care, în plus, mai are şi un frate împărat), să aibă obârşie aleasă pe linie maternă (Fujitsubo), sprijin politic (Aoi), copii (Akashi) sau rang înalt (Rokujō).

Când un bărbat se căsătorea din dragoste, nu pleca să locuiască la soţie, aceasta neavând o familie care să prezinte interes pentru ascensiunea lui politică şi socială. Însă o femeie de rang aristocratic îşi primea soţul la ea acasă şi îi creştea copiii, continuând să beneficieze de sprijinul familiei sale. De aceea, Murasaki nu a putut deveni niciodată, oficial, soţia principală a lui Genji, deşi tatăl ei fusese, la rândul său, prinţ. Mama fiind însă doar fiică de guvernator de provincie, mezalianţa s-a răsfrânt asupra poziţiei sociale a fetei.

Nu erau neobişnuite căsătoriile între unchi şi nepoate sau între mătuşi şi nepoţi. Căsătoria lui Genji cu Aoi, care îi e mătuşă, este în roman primul dintre nenumăratele cazuri de nefericire provocată de căsătoriile aranjate, dovedind cu fermitate că doar alianţa contează, pe când sentimentele nu au nici o valoare. Şi atunci, la ce bun sensibilitatea poetică? Poezia era absolut esenţială ca mijloc de stabilire a unui contact, de încurajare a dragostei, de cultivare a unei relaţii. Aici ea devine de prisos. Aşa se explică faptul că Aoi nu scrie nici măcar un singur poem, deşi e aristocrata perfectă conform standardelor timpului. Este nu numai fiica ministrului din Stânga, ci şi prinţesă de gradul întâi, Ōmiya, mama ei, fiind sora împăratului. Totuşi, în concepţia înalţilor aristocraţi din Heian, lipsa de rafinament manifestată prin ignorarea poeziei nu avea cum să ducă la o căsnicie fericită. De aceea, Genji este absent în cea mai mare parte a timpului şi o vizitează după bunul lui plac, aşa cum îşi vizita şi alte soaţe sau iubite.

Două cuvinte întâlnite la tot pasul în roman sunt „rang“ şi „obârşie“, rangul înalt fiind socotit chiar o virtute câştigată prin comportare exemplară şi fapte bune într-o viaţă anterioară. În secolul al XI-lea existau la Curte zece ranguri, fiecare dintre ele fiind subîmpărţit în două trepte. Rangurile Unu – Cinci erau acordate de împărat, pe când celelalte, de Marele Consiliu de Stat. De rangul de la Curte depindeau atât postul în guvern, cât şi veniturile.

Viaţa era dominată de un cod de reguli bine precizate, respectate de curteni şi doamne, după rang şi poziţie. Reglementările se făceau până în cele mai mici amănunte: tipul de trăsură pe care aveau voie să o folosească, poarta pe care puteau intra în palat, numărul de însoţitori, culoarea veşmintelor şi multe altele. Costumele oficiale aveau culori diferite în funcţie de rang şi regulile erau respectate cu stricteţe. De exemplu, roşu-închis bătând în violet era atribuit numai nobililor cu rang înalt şi prinţilor. Simţim din plin amărăciunea lui Yūgiri, obligat să poarte verde-gălbui, fiind ţintuit la Rangul Şase de către tatăl său, Genji, până la terminarea studiilor, deşi alţi copii de aristocraţi nu treceau prin asemenea încercări.

Ca să înţelegem mai bine cât de stricte erau normele, poate merită amintit şi faptul că un mesager nu putea transmite mesajul direct unui stăpân de rang înalt, ci doar prin câţiva intermediari. Nici nu avea voie să vadă intermediarii următori, ci doar pe acela căruia îi înmâna mesajul, iar perdelele şi paravanele ajutau şi ele la păstrarea distanţei.

Obârşia era criteriul de bază în aprecierea unei persoane. Înţelegem acest aspect încă din primul capitol al romanului. Mama lui Genji este hăituită de rivalele furioase pentru locul pe care îl ocupa în inima Împăratului, în ciuda obârşiei sale nu dintre cele mai alese. Un alt exemplu ni-l oferă soţia iubită a lui Genji: deşi fiica nelegitimă a unui prinţ imperial, Murasaki se bucură de un statut privilegiat faţă de cel al lui Akashi, fată de guvernator de provincie. Mai mult, fiica lui Akashi va fi crescută de Murasaki, socotită de obârşie aleasă şi mai potrivită pentru a-i da educaţie. Murasaki va pierde însă, la rândul ei, cel puţin oficial, în faţa fetei Împăratului Suzaku.

Dintre personajele feminine ale romanului, Akashi este poate cea mai talentată la caligrafie, muzică şi poezie. Genji recunoaşte asta, la fel şi alţii. Însă, cu toate că este mama viitoarei împărătese, nu are libertatea meritată, Genji nelăsând-o

nici măcar să îşi crească singură copila. Numai cu preţul unor compromisuri şi umilinţe dureroase i se permite să participe la viaţa înaltei societăţi.

Povestea lui Genji ne oferă tabloul Curţii Imperiale Heian în întregul său nu doar prin sublinierea tradiţiilor vremii, dar şi prin întreţinerea iluziei de strălucire aristocratică. Însuşi personajul principal este poreclit „Genji Strălucitorul". Deşi zămislit de o concubină de rang modest, a fost un model desăvârşit al tuturor virtuţilor epocii: ameţitor de chipeş, mereu îndrăgostit, caligraf şi poet fără egal, muzician şi dansator neîntrecut, dovedind în toate un bun-gust demn de invidiat. Şi totuşi, nu este eroul perfect, pentru că suferă şi eşecuri: Utsusemi fuge de el, Yūgao îi moare în braţe, bătrâna Gen-no-Naishi îl pune în situaţii penibile, Tamakazura îi scapă printre degete şi se mărită cu Higekuro.

Înclinaţia către splendoare şi eleganţă a romanului cuprinde atât ceremoniile şi spectacolele, cât şi evenimentele de zi cu zi, deoarece autoarea a înţeles ritualurile ca pe un ansamblu de atitudini faţă de lume, ca fiind însăşi viaţa spirituală. Ele s-au strecurat în concepţia religioasă, în maniera artistică, în trecerea spre nefiinţă. Sunt nelipsite la învestirea unei consoarte cu titlul de împărătească, cu prilejul împlinirii a cincizeci de zile de la naştere, la majorat, căsătorie şi înmormântare. Toate ocupă un loc de seamă în roman, lăsându-ne să descoperim gustul pentru măreţie şi rafinament al aristocraţilor din acea vreme. Aspiraţia către frumos le-a dominat gândirea, găsindu-şi expresia în diferite forme artistice. Poezia, caligrafia, muzica etc. au devenit adevărate vehicule pentru transmiterea emoţiilor.

Aristocraţii de la Curtea Heian îşi petreceau cea mai mare parte a timpului cu ceremoniale, cultivând totodată gustul pentru frumos, care a atins culmi atât de înalte, încât a ajuns să le domine viaţa. Petrecerile nu erau rare şi oaspeţilor li se turna *sake* după rang. Cu asemenea prilejuri se recitau poeme sau se cântau balade. Uneori, zorii nu îi alungau la culcare, ci se apucau cu toţii să improvizeze un concert.

Timpul liber şi-l petreceau jucând *go* ori *sugoroku* sau organizând fel de fel de întreceri de evantaie, miresme, picturi, caligrafie şi, nu în ultimul rând, de poeme. Bărbaţii se mai distrau cu un joc cu mingea numit *kemari*, socotit şi el un fel de artă rafinată (după cum reiese din discuţia lui Genji cu grupul de tineri care îl practică), ori cu întreceri de tragere cu arcul.

Deşi bărbaţii domină acţiunea, cititorul îi cunoaşte, îndeosebi pe Genji, prin intermediul femeilor. Impactul intrigilor de la Curte se resimte cu precădere în traiul femeilor, care sunt totuşi excluse din viaţa publică. Ele sunt personajele pasive care aşteaptă, neavând nici măcar dreptul la iniţiativă. Ce aşteaptă? Să fie vizitate seara şi părăsite în zori.

Femeile aristocrate duceau o viaţă de interior, comunicând doar prin intermediari sau scrisori. Înconjurate de doamne de onoare şi servitoare, ele nu aveau nici o îndatorire (nu se ocupau nici măcar de copii), însă le lipsea intimitatea. Erau despărţite de tot ce se afla în jurul lor prin paravane sau, în cel mai bun caz, de perdele. Ieşeau la lumină cu ocazia pelerinajelor la temple sau a unor petreceri, dar şi atunci ascunse după evantaie. Templele, atât budiste, cât şi şintoiste, fiind situate în locuri de o frumuseţe greu de închipuit, pelerinajele se numărau printre marile, dar puţinele lor distracţii. Femeile se bucurau de

asemenea evadări din „temniţa“ casnică întunecată, chiar dacă zăreau peisajul luminos doar prin îmbinarea dintre perdelele sau storurile trăsurilor.

Se cere amintită şi o categorie de femei ce poate fi socotită de fapt „personaj colectiv“, cu rol important în viaţa de la Curte: cea a doamnelor de onoare de obârşie aleasă. Ele nu aveau de îndeplinit doar simpla misiune de a-şi servi stăpânul sau stăpâna, ci li se cerea să fie talentate la caligrafie şi poezie, gata să răspundă oricând în locul lor şi să poarte o conversaţie care să le facă cinste acestora. Li se cerea, de asemenea, să fie frumoase şi să aibă maniere fără cusur. Nu de puţine ori se ţinea cont de sfatul lor şi deveneau prietene de încredere. Cu toate acestea, noi le cunoaştem numai datorită stăpânilor, ele apărând şi dispărând discret de pe scena vieţii.

Într-o lume în care femeia rămânea ascunsă bărbatului cu ajutorul storurilor, perdelelor, paravanelor şi evantaielor, scrisorile, caligrafia, poezia, muzica şi diferitele întreceri (*awase*) au devenit mijloace de redare a unui dialog rafinat, iar miresmele specifice şi culorile veşmintelor întregeau bunul-gust atât de admirat în epocă. Îmbinarea aromelor se supunea unor metode complexe, având drept rezultat obţinerea unei miresme specifice într-o vreme când îmbrăcămintea excesiv de complicată se curăţa greu. Genji însuşi era admirat pentru măiestria cu care obţinea esenţele, parfumul anunţându-i sosirea şi stăruind în urma lui după plecare. Vopsirea ţesăturilor a atins un nivel înalt de pricepere şi frumuseţe, aspect ce ni se dezvăluie în excelenta armonizare a culorilor ivite din straturile de veşminte, în număr de cinci până la douăsprezece, în funcţie de vreme sau de importanţa ocaziei. Fiecare strat este mai scurt la mâneci şi la poale decât precedentul, punând în evidenţă eleganţa şi farmecul purtătoarei.

Revenind la modalităţile de comunicare, scrisorile se trimiteau rulate de-a latul hârtiei sau pliate de mai multe ori de-a lungul ei şi apoi legate cu o panglică la mijloc. Scrisorile sau răvaşele erau de regulă însoţite de o crenguţă de cireş ori de prun, de flori de nalbă, de o crizantemă sau de un bulb de stânjenel, asortate cu nuanţa hârtiei, cu anotimpul şi conţinutul. Prilejul de a scrie ivindu-se adesea, curtenii purtau mereu asupra lor fâşii înguste de hârtie, pe care le foloseau, după caz, pentru vreun bileţel de dragoste sau un poem. Nu exista cale mai sigură de a cuceri inima unei doamne decât un poem bun, scris frumos şi tocmai pe hârtia potrivită. Pe de altă parte, un scris neîngrijit, o aluzie neluată în seamă sau o potrivire nefericită de culori din partea doamnei stingea pe loc pasiunea curteanului.

Aşadar, într-o vreme când distanţa fizică era pregnantă, s-a găsit o cale de comunicare prin intermediul poeziei, de multe ori transmisă prin scrisori. Astfel, scrisoarea a devenit, cu siguranţă, un obiect purtător de forţă magică, cu atât mai mult cu cât scrisul trăda o anumită identitate, de o importanţă covârşitoare într-o relaţie. Nu o dată înţelegem că el se dovedea chiar mai important decât conţinutul.

Caligrafia, considerată de aristocraţii vremii „oglinda sufletului“, era prima care câştiga inima unui bărbat, înainte să desluşească mesajul. Scrisul dezvăluia mai bine obârşia, sensibilitatea şi caracterul persoanei decât ar fi făcut-o cuvântul rostit sau chiar conţinutul scrisorii, deşi aceasta se afla atunci la rang de artă magică. Aristocratului i se ofereau zilnic prilejuri să aştearnă pe hârtie scrisori sau răvaşe şi de felul cum se achita de o asemenea îndatorire depindea aprecierea lui

şi locul pe care îl ocupa în lume sau în sufletul altor persoane. Nu erau trecute cu vederea nici semitonurile tuşului, fiecare amănunt scoţând în evidenţă sensibilitatea la frumos şi elegant.

Cea mai importantă dintre virtuţi, cel mai demn de luat în seamă criteriu de evaluare a bărbaţilor şi femeilor de la Curte era sensibilitatea faţă de caracterul emoţionant inerent al lucrurilor, *mono no aware* (*lacrimae rerum* ori „patetismul lucrurilor"). Ca estetică, acest concept a cuprins toate domeniile artei, dar a atins forma perfectă de exprimare în poezie. Volumul de faţă cuprinde 632 de poeme *waka* (589 din roman şi 43 ale poetei Akiko Yosano, aşezate la începutul fiecărui capitol). Sunt compuse din 31 de silabe alternând 5/7/5/7/7, ceea ce le conferă ritmul. Cel mai frecvent, sunt un mijloc de comunicare între îndrăgostiţi, scoţând în relief mai degrabă seducţia prin poezie decât arta seducţiei. Nu întâlnim în roman vreo scenă de dragoste, aşa cum ne-am aştepta mai ales după ce îl cunoaştem bine pe Genji, dar la tot pasul ne întâmpină aluzii pe care suntem tentaţi să le descifrăm pentru a ajunge la miezul lucrurilor. Schimbul de poeme se înteţeşte pe măsură ce relaţia se adânceşte, iar poemul de „a doua zi dimineaţa" face parte din eticheta obligatorie.

Există de asemenea poeme ce servesc în roman ca punte între două persoane care nu ar putea sta de vorbă altfel, din cauza diferenţei de statut social. Sau, dacă vorbesc, intervine complicatul limbaj onorific ce lipseşte din poeme. Aici ne întâmpină comunicarea de la suflet la suflet, netrecută prin filtrul elaboratelor formule de adresare.

Poemele pot de asemenea lega evenimente şi scene ce par îndepărtate unele de altele în spaţiu sau în timp, oferind o reţea subtilă de legături contextuale care au totodată rolul de a sublinia relaţiile complicate dintre personaje. Nu în ultimul rând, poemele sub formă de dialog dau o dinamică şi o supleţe aparte romanului, dar nu se pot trece cu vederea nici cele „independente", care scot în evidenţă singurătatea personajului, punctând o durere sau o stare emotivă.

Nici un eveniment important nu este neglijat: naşterea se însoţeşte de un munte de poezii de felicitare; o fată nu poate fi curtată decât prin *waka*; plecarea cuiva drag din lumea celor vii este de asemenea exprimată prin poezie, în centrul imaginii aflându-se roua sau visurile spulberate.

În roman se plânge mult, dar nu atât de durere şi supărare, cât mai ales de emoţie. Este vorba aici de sensibilitatea trezită îndeosebi de „patetismul lucrurilor", de înduioşarea pe care ele o stârnesc. Cei cărora le lipseşte această însuşire nu pot fi oameni buni, iar una dintre manifestările lipsei de sensibilitate o constituie incapacitatea de a scrie poeme. Kokiden nu scrie nici măcar unul. Şi nici Aoi, prima soţie a lui Genji.

Muzica a jucat un rol deosebit în viaţa de zi cu zi a aristocraţilor din Heian-Kyō. Le plăcea nu numai să asculte muzică, dar fiecare ştia să cânte la cel puţin un instrument. Pe lângă evenimentele muzicale prilejuite de sărbători anuale sau de ceremoniale familiale ori oficiale, pe parcursul romanului întâlnim nenumărate concerte improvizate la Palat sau la vreun conac din capitală. Pentru a sărbători cea de a cincizecea aniversare a fostului împărat, Genji pregăteşte un concert măreţ şi o învaţă pe fiica acestuia, pe care o ia de soţie, să cânte la *kin*. Cele patru instrumentiste – Akashi (la *biwa*), soţia preferată, Murasaki, (la *wagon*), fiica lui

Akashi (la *sō-no-koto*) şi Onna-San-no-Miya (la *kin*) – simbolizează echilibrul şi armonia de la Rokujō-in, subliniată, în final, prin vizita pe care Genji le-o face după concert, comparându-le cu florile caracteristice fiecărui anotimp. Autoarea descrie în detaliu personajele, instrumentele, lecţiile de muzică, spectacolul în sine, după care se opreşte la o discuţie pertinentă despre muzică şi anotimpuri.

Genji este un bărbat elegant şi rafinat. Vedem şi simţim asta la tot pasul, dar felul în care îşi orchestrează conacul din Rokujō stă ca o încununare a eforturilor sale, iar cele patru anotimpuri par adevărate personaje pe scena bunului-gust, cu greu distingându-se de artă. Memorabile sunt grădinile soţiilor de la Rokujō-in, fiecare amintindu-i protagonistului diverse episoade din viaţă şi legând astfel trecutul de prezent. Trecutul personajelor este mereu viu, de parcă ele însele ar mărturisi cât de dulce e amintirea. Autoarea dă o notă de prosperitate, bucurie şi eleganţă acestei perioade din viaţa lui Genji prin felul cum vede o zi ideală de primăvară, punând aspectele pozitive ale naturii în legătură cu viaţa lui şi cu grădina fără pereche a soţiei iubite, ce lasă impresia că Paradisul a coborât pe pământ. Murasaki Shikibu nu este doar o mare iubitoare a descrierii naturii; îi place să armonizeze cu măiestrie lumea naturală exterioară cu trăirile interioare ale personajelor, dând astfel romanului o mare adâncime psihologică şi o frumuseţe lirică impresionantă. Natura din Heian-Kyō şi din împrejurimi se manifestă şi ea ca un personaj viu care interacţionează cu oamenii şi le influenţează viaţa şi simţămintele.

Fiecare anotimp îşi etalează propriul farmec, iar sensibilitatea cu care este perceput acesta devine o trăsătură de caracter esenţială. Preferinţa pentru anotimpul iubit duce chiar la o „întrecere a anotimpurilor“, pe parcursul căreia participanţii compun poeme şi folosesc aluzii literare pentru a preamări anotimpul ales. În *Povestea lui Genji*, bătălia se dă între primăvară şi toamnă. Câştigătoarea este fiica lui Rokujō, ea remarcându-se cu atâta forţă, încât primeşte porecla Akikonomu („iubitoare a toamnei“).

Toamna este de fapt anotimpul favorit al literaturii clasice, ea stârnind cel mai bine sentimentul de compasiune faţă de tot ce este fragil şi lipsit de vlagă: frunzele cad neputincioase la pământ; picăturile de ploaie vor parcă să readucă la viaţă flori ofilite; căprioarele plâng tânguitor pe povârnişurile sărăcite de verdeaţă şi biciuite de vânturi; nelipsita ceaţă învăluie întreg peisajul, lăsându-te doar să ghiceşti cum arată.

Competiţiile îşi aveau originea în lunga tradiţie a plăcerii de „a compara“ (*awase*) şi constatăm, în câteva situaţii, că frumosul transcende chiar şi noţiunea de putere. Genji nu este un politician ambiţios, ci în primul rând un bărbat sensibil. În capitolul *Întrecere de rulouri pictate* esteticul învinge politicul, accentul punându-se pe pregătirea riguroasă a evenimentului, pe ritualuri şi pe prezentarea picturilor prin discuţii detaliate ce dau măsura cunoştinţelor dobândite de cei implicaţi, inclusiv de doamnele de onoare din cele două tabere: ale Consoartei din Kokiden, fiica lui Tō-no-Chūjō, şi ale protejatei lui Genji, Akikonomu. Cea din urmă câştigă inima prinţului moştenitor graţie talentului ei la desen, iar poziţia la Curte îi este consolidată tocmai datorită sensibilităţii cu care Genji şi-a zugrăvit singurătatea şi suferinţele din exil, în ciuda eforturilor rivalului său care a angajat pictori renumiţi, răsplătindu-i cu mărinimie.

Aşadar, întrecerea devine o metaforă pentru arena politică, avându-i ca adversari pe Genji şi Tō-no-Chūjō, altfel vechi prieteni. O putem considera totuşi o bătălie pentru supremaţie între primele două familii ale Curţii Imperiale, iar eforturile aproape comice ale lui Tō-no-Chūjō contrastează cu purtarea calmă şi elegantă a lui Genji.

Eroul idealizat în prima parte lasă treptat locul unui personaj diferit, atmosfera fiind dominată de tristeţe, ce pare mult mai reală. Acţiunea pierde treptat din măreţie şi devine mai lăuntrică, simţim personajele mai aproape de sufletul nostru. Cunoaştem şi partea sumbră a vieţii: mâhnirea provocată de conştientizarea vremelniciei sale. Nici Genji nu reuşeşte întotdeauna să se bucure până la capăt de o petrecere, de un eveniment, de o întâlnire, fără să îşi amintească de caracterul efemer al existenţei. Ştie prea bine că lumea pământeană este locul suferinţei universale, că trebuie să renunţe la plăceri pentru a putea păşi pe calea mântuirii, că retragerea la mănăstire şi închinarea vieţii exclusiv rugăciunilor pot duce la eliberarea de dorinţe, de durere şi de spaima de moarte. Vrea uneori să se călugărească, dar pe de altă parte este fericit că mai există o mulţime de legături şi îndatoriri ce îl ţin înlănţuit printre păcătoşi, chiar şi numai cu gândul. Ruptura trebuie să fie completă pentru a putea duce o viaţă monastică. Şi nu o lasă nici pe Murasaki să facă pasul. Dorinţa ei de a se călugări nu izvorăşte din propria credinţă, nici nu vine în urma confruntării cu moartea, ci este dată de nesiguranţa căsniciei şi de nestatornicia lui Genji, chiar dacă lui nici prin cap nu-i trece să o părăsească.

Budismul este exact opusul şintoismului, „calea zeilor“ preamărind bucuria existenţei şi acceptând cu recunoştinţă darurile vieţii şi ale naturii. Şi totuşi, cele două religii au coexistat paşnic de-a lungul istoriei.

Apoi, în sufletul japonezilor şi-a croit drum interacţiunea dintre cele două principii – masculin, luminos şi progresiv (*yang*), şi feminin, întunecos şi regresiv (*yin*) – care dau naştere tuturor fenomenelor prin influenţa lor asupra celor cinci elemente esenţiale (focul, apa, lemnul, metalul şi pământul). Acestea au o mulţime de alte caracteristici care, deşi opuse, sunt complementare, constituind împreună toate forţele universului ce menţin nu numai coeziunea, ci şi continuitatea sa. Le descoperim la o seamă de ritualuri şintoiste prezente în roman.

Sub influenţa budismului, dar mai ales datorită credinţei puternice în spiritualitatea munţilor, o seamă de asceţi au intrat în zonele lor sacre, unde au practicat fel de fel de exerciţii aspre, în urma cărora s-au încărcat energetic cu forţa zeităţilor ce sălăşluiau acolo şi au devenit cunoscuţi pentru activităţile magico-religioase. În *Povestea lui Genji* întâlnim la tot pasul călugări-vraci, gata de ritualuri de exorcizare a duhurilor rele sau de vindecare a unor boli inexplicabile.

O altă idee ce revine frecvent, marcând personajele, este aceea a *karmei*, a influenţării destinului de către acţiuni deja petrecute şi a legăturii cu ceilalţi într-o viaţă anterioară, aşa cum o explică şi Genji Strălucitorul în nenumărate situaţii. Este atât de înrădăcinată în mintea lui, încât ne stârneşte uneori zâmbetul prin superficialitatea împrejurării în care o încadrează.

Revenind la ritualuri, cele budiste se desfăşoară în temple, capele sau chiar în case, iar evenimentele sunt sobre şi au caracter ezoteric tocmai pentru că budismul pune accentul pe suferinţa umană. Sărbătorile şintoiste, în schimb, se desfăşoară în sânul naturii venerate, spre bucuria tuturor. Procesiunile sunt uneori însoţite de muzică şi dans, evenimentele căpătând un aer festiv.

Povestea lui Genji este şi o preţioasă sursă etnografică. Dintre sărbătorile şintoiste anuale care s-au perpetuat până în zilele noastre, s-ar cuveni amintite cel puţin două: Sărbătoarea Kamo (din Kyōto) şi cea închinată Templului Kasuga (din Nara). Remarcabilă este energia cu care Murasaki Shikibu descrie tumultul străzilor şi sensibilitatea la frumuseţe. În faţa splendorii alaiului strălucitor al lui Genji, până şi firele de iarbă „îşi pleacă, sfioase, capetele".

Sărbătoarea Kamo din luna mai, despre care se spune că datează din anii 586-587, moşteneşte multe dintre vechile ritualuri, nelipsite fiind cele de purificare, dar şi pe cel mai solemn dintre ele, menţionat şi în roman: *miare-shinji* („onorabila naştere"), înfăţişând apariţia spiritului divin.

Sărbătoarea din Nara se desfăşoară şi în zilele noastre, la jumătatea lunii decembrie. Este un eveniment festiv unic prin faptul că păstrează toate ritualurile şintoiste specifice unei asemenea sărbători şi o gamă variată de cântece şi dansuri preluate de pe continent, dar care au dispărut de mult din ţara de origine. Templul Kasuga le-a transformat în autentice ofrande culturale pentru bucuria zeilor veniţi să sălăşluiască aici.

Nu se poate trece cu vederea *Kagura*, un act de comunicare între zeităţi şi comunitate, devenit posibil prin intermediul dansului şi muzicii. Sunt încă multe, foarte multe sărbători şi ritualuri şintoiste, dar şi dansuri chinezeşti şi coreene cărora autoarea le-a acordat atenţia cuvenită, însă nu îmi propun să mă opresc acum asupra lor. Doresc totuşi să subliniez că elementul comun este „frumosul", care pătrunde în inima romanului sub cele mai variate manifestări, desluşindu-se cu uşurinţă.

Sensibilitatea la frumuseţe se exteriorizează şi prin dar. Formă esenţială de exprimare a simţămintelor, oferirea darului – în roman, de cele mai multe ori, un veşmânt pus pe umărul celui care impresionează sau un rând de veşminte – este un fenomen complex, simbol al unei relaţii ce pătrunde adânc şi peren în spiritul de grup al culturii japoneze, dar şi un important criteriu în afirmarea propriului statut social, înscriindu-se în categoria gesturilor ritualice şi nelipsind de la vreun eveniment personal ori public.

Sub influenţa vechilor credinţe populare japoneze, a taoismului şi a practicilor şamanice din şintoism, un loc de seamă îl ocupă în *Povestea lui Genji* superstiţiile: păianjenul vesteşte oaspeţi; se vorbeşte despre direcţii de bun sau de rău augur; se ia în considerare cu stricteţe direcţia în care se mişcă Zeul Nakagami, deplasarea oamenilor odată cu el fiind strict interzisă. După cele şase tipuri de zile din vechiul calendar lunar, Cancelaria Divinaţiei stabileşte nunţile, înmormântările şi alte evenimente familiale; până şi pentru spălatul părului se consultă calendarul. Lucrurile de bun augur şi cele cu ghinion sunt bine delimitate din primele zile ale anului. Moartea este considerată maculantă, iar cei care vin în contact cu ea evită oamenii şi sunt, la rândul lor, evitaţi. Nu se trece cu vederea nici posedarea fiinţelor de către spirite ale morţilor plecaţi din lumea pământeană

cu sufletul plin de ranchiună, dar şi de spirite în viaţă, practicile de exorcizare fiind mai mult sau mai puţin eficiente, însă amănunţit descrise.

În egală măsură, Murasaki Shikibu acordă atenţie ajutorului divin. În timpul exilului la Suma, spiritul tatălui lui Genji îşi face apariţia într-o noapte furtunoasă ca să îl salveze de la pieire şi să îi îndrume paşii spre femeia care îl ajută să obţină controlul asupra tronului, zămislindu-i o fată ce ajunge împărătească.

Pe lângă faptul că *Povestea lui Genji* constituie un cuprinzător tablou de epocă, nu este doar o sursă de informaţii, ci o preţioasă lucrare literară ce îşi merită pe deplin calificativul de „capodoperă absolută a literaturii japoneze“, aşa cum a numit Yasunari Kawabata primul roman psihologic al lumii. Desluşim trăiri bine conturate, pe un fundal realist, populat cu personaje credibile ale căror gânduri şi emoţii se dezvăluie fără rezerve. Romanul cuprinde 54 de capitole, iar acţiunea se întinde pe parcursul a 75 de ani şi implică trei generaţii şi patru domnii.

Din punct de vedere al structurării evenimentelor, autoarea ne surprinde de multe ori prin aluzii vagi, ca să aflăm mai târziu răspunsurile la întrebările ce ne-au chinuit o vreme. Ba uneori chiar lasă impresia că pune memoria sau imaginaţia cititorului la grea încercare. Dacă unele episoade par răzleţe, conexiunile se fac pe parcurs şi vin să întregească unitatea artistică a cărei formă este conturată cu grijă.

O acţiune poate să înceapă într-un capitol şi să dispară în următoarele, ca să fie reluată cu mai multă forţă apoi. Între timp, alte acţiuni secundare devin de sine stătătoare, urmându-şi cursul propriu. În alte situaţii, se suprapun şi se complică într-o manieră pur realistă. Ceea ce poate părea la prima vedere o succesiune de întâmplări se dovedeşte a fi o poveste închegată, cu legături bine gândite, pe care cititorul le descoperă ulterior.

Alteori, Murasaki Shikibu vorbeşte despre un personaj pe care nu l-a mai pomenit, lăsând cititorului impresia că îl cunoaşte bine (şi iarăşi, acesta crede că memoria îi joacă feste), ori pune personajele să vorbească despre cineva (de obicei un tip de erou) care va apărea în fluxul acţiunii într-un capitol ulterior (Yūgao şi fiica ei, Tamakazura). Tocmai felul cum rezolvă enigmele şi poziţia singulară de femeie care şi-a închinat tinereţea studiului clasicilor chinezi – apanaj al bărbaţilor – i-au deschis calea spre încăperile Împărătesei Shōshi, fiica lui Michinaga. Dacă nu ar fi beneficiat de reputaţia literară, ar fi fost exclusă din înaltele cercuri de la Curte, nefiind de cea mai aleasă obârşie.

Data naşterii autoarei este controversată, cele mai sigure surse menţionând-o între 973-977. S-a născut într-o familie de cărturari, străbunicul ei fiind un poet renumit. Aparţinea unei ramuri minore a familiei Fujiwara. Tatăl ei a fost un demnitar ambiţios, dar nu a reuşit să urce prea mult pe scara socială şi politică, ocupând de două ori posturi de guvernator de provincie. A fost căsătorită cu un Fujiwara mult mai în vârstă, care a lăsat-o văduvă în scurtă vreme.

Lumea o ştia ca Shikibu, după postul de dregător ocupat de tatăl ei în Ministerul Ceremoniilor şi Învăţământului, iar porecla Murasaki a primit-o datorită personajului îndrăgit de cititorii de la Curte – soţia preferată a lui Genji.

Angela Hondru

Nota traducătoarei

După ce am parcurs primele trei capitole ale romanului *Genji Monogatari* în transliterările integrale ale lui Akiko Yosano, Jun'ichirō Tanizaki şi Fumiko Enchi, am ales să folosesc varianta poetei Akiko Yosano[1], creând, prin intermediul traducerii, un *Genji* pe care îl pot considera „al meu". La fiecare dintre variantele menţionate, simţisem un „ceva personal" inconfundabil, iar după ce am citit şi câteva aprecieri critice la adresa traducerilor în alte limbi, am înţeles că nu există două transpuneri identice şi că traducătorul trebuie să găsească soluţia ideală pentru cititorii lui. Nealterând mesajele şi sensibilitatea lui Murasaki Shikibu, dar nici redarea modernă realizată de Akiko Yosano, am încercat să aduc *Povestea lui Genji* în secolul XXI şi nu să port cititorul înapoi, într-un registru literar apropiat secolului al XI-lea.

Capitolele din traducerea de faţă se axează pe viaţa lui Genji, de la naştere şi până la moarte (a trăit 52 de ani), iar cele care i-ar fi urmat (capitolele 42-54), avându-i în prim-plan pe Niou şi Kaoru, succesorii lui, sunt prezentate în Sinopsis. Am considerat că, pentru început, cititorul român se va mulţumi cu tabloul Curţii Imperiale oferit de Genji şi anturajul său, urmând ca la o ediţie viitoare să beneficieze şi de ultima parte (de fapt, ultima treime), care vine să se aşeze în oglinda primelor două, cu deosebirea că acţiunea se petrece în satul Uji, la sud de capitală.

Aş dori să menţionez câteva particularităţi ale Epocii Heian care au ridicat dificultăţi la traducere. Curtenii nu erau cunoscuţi după nume, ci după funcţie. Aceasta se schimba pe măsura promovării şi, dacă aş fi ales să folosesc drept nume al personajului funcţia la zi, aş fi îngreunat lectura romanului prin confuziile create, iar numele personajelor principale ar fi ajuns astfel la câteva sute. Cititorul nu ar mai fi ştiut despre cine este vorba, mai cu seamă că pe parcurs apar mai multe personaje cu aceeaşi funcţie. De aceea am preferat să păstrez funcţia iniţială sau porecla, semnificaţia traducând-o (şi la nevoie explicând-o) în *Glosarul de nume*. Când reprezintă numele, funcţia este scrisă cu majusculă pentru a evita neclarităţile. De exemplu, dacă aş fi folosit numele „Sadaijin" în capitolul 32 şi nu aş fi precizat funcţia în loc de nume, scrisă cu majusculă, cititorul s-ar fi gândit la socrul lui Genji, însă aici este vorba despre alt Ministru de Stânga.

Am renunţat la menţionarea rangurilor de „prinţ" şi „prinţesă", ele nefiind concludente pentru cititorul modern. Mi-ar fi fost greu să o numesc „prinţesă" pe Suetsumuhana doar pentru că tatăl ei a fost Prinţul Hitachi, dar să nu o numesc aşa pe Aoi (soţia principală a lui Genji, a cărei mamă a fost sora împăratului) numai pentru că tatăl ei, deşi unul dintre cei mai puternici oameni din stat, nu este „prinţ". Dacă aş fi fost fidelă transliterării lui Akiko Yosano (şi cu siguranţă şi

originalului), unde „prinţii“ şi „prinţesele“ nu poartă nume, cititorul chiar nu ar mai fi ştiut despre cine este vorba.

S-a întâmplat să folosesc un nume cu mult înainte ca personajul respectiv să fie cunoscut astfel în textul japonez. De exemplu, fiul lui Genji, Yūgiri, este identificat aşa în original doar în capitolul 39, în urma poemului pe care i-l adresează văduvei prietenului său, Kashiwagi, deşi cititorul român îl ştie cu acest nume încă din capitolul 9.

Femeile erau cunoscute în general după funcţiile taţilor, soţilor sau fraţilor, ori îşi primeau numele de la clădirile imperiale (ex. Umetsubo), de la străzi sau cvartale (ex. Rokujō), de la flori (ex. Asagao), de la poeme compuse de ele sau adresate lor (ex. Oborozukiyo, Hanachirusato, Tamakazura), de la porecle (ex. Akikonomu), de la incidente diverse, ca Yūgao („regina-nopţii“), floarea găsită pe gardul unei case nu tocmai arătoase, care a atras după sine aventura amoroasă ce s-a soldat cu decesul fetei. Am renunţat la aceeaşi poreclă aferentă mai multor personaje tocmai pentru a nu da naştere la confuzii (ex. Miyasudokoro).

Se cer amintite câteva reguli folosite în prezenta traducere: am pus în paranteză sufixe reprezentând cuvinte precum „câmpie“, „râu“, „templu“ etc. atunci când ele sunt cuprinse în denumirea japoneză, ca de exemplu (râul) Naka*gawa*, a doua parte a numelui japonez însemnând „râu“.

Vocea autoarei inserată în text, ce întrerupe şirul povestirii, am marcat-o prin alt tip de caracter, iar comentariile ei explicative le-am trecut la note de subsol, cu menţiunea „n.a.“. La fel am procedat cu poeziile citate de autoare. La alte poezii nu am făcut trimiteri la culegeri renumite întrucât nu ar fi avut relevanţă pentru cititorul român, neexistând traduceri ale volumelor respective. Pentru lămurirea poemelor *waka*, aproape imposibil de desluşit de către un străin, fiind lăsate şi de Akiko Yosano în original, am folosit ediţia Shōgakukan a romanului *Genji Monogatari*, care conţine şi explicarea poemelor în limba japoneză modernă. Astfel am reuşit să dau lămuriri în note de subsol, pe care le consider totuşi minimale.

Am explicat jocurile de cuvinte doar acolo unde nu erau transparente, acest procedeu retoric fiind specific poemului *waka* şi generat îndeosebi de omofonia cuvintelor (ex. *matsu* = „a aştepta“ şi „pin“; *kari* = „vremelnic“ şi „gâscă sălbatică“; *ama* = „călugăriţă“ şi „femeia mării“ / „scufundătoare“, precum şi multe altele, întâlnite la tot pasul).

Cât despre îmbrăcăminte, de altfel nespus de complicată, am ales să las netraduse numele straturilor de veşminte (între cinci şi douăsprezece în cazul femeilor) sau al mantiilor, pentru că explicaţii mai amănunţite ar fi fost în detrimentul cursivităţii. Dacă aş fi ales să le pun la note de subsol, nu aş fi făcut decât să le sporesc fără ca ele să devină clare. Trebuie reţinut că pentru femeia din Epoca Heian importantă era combinarea culorilor şi a nuanţelor, socotită la vremea aceea o adevărată artă. Cred că sunt lesne de închipuit dificultăţile cu care m-am confruntat la traducerea nuanţelor în „epoca de aur a culorii“, cum era considerată Heian. Datorită evoluţiei tehnicilor de vopsire, se ajunsese la producerea a peste o sută de tonuri. Femeile nu puteau fi văzute, dar îşi etalau cu semeţie mânecile pe sub storurile sau perdelele casei şi ale trăsurii, combinaţia de culori şi nuanţe vorbind de la sine despre obârşia purtătoarei.

Aş dori să mai precizez câteva detalii privind dificultatea traducerii romanului de faţă (trecut totuşi prin filtrul unei transliterări moderne), numai pentru a satisface curiozitatea unui cititor care s-ar putea întreba cum arăta textul original, dacă cel transliterat conţine fraze de o pagină sau jumătate de pagină, fără semne de punctuaţie bine delimitate, fraze care se cer împărţite în propoziţii şi acestea, la rândul lor, aşezate într-o ordine logică pentru cititorul român. Vorbirea directă este marcată, dar de cele mai multe ori nu se menţionează vorbitorul (eu i-am specificat „numele“, chiar dacă acel „nume“ sau aluzia la el apare mai târziu în roman). Cei cărora, cu profundă recunoştinţă, le voi mulţumi la sfârşitul acestei note mi-au semnalat în repetate rânduri că nu este clar subiectul câte unui paragraf, care se schimbă de mai multe ori pe parcurs.

Mi s-a întâmplat să nu îmi dau seama dacă propoziţia este afirmativă sau negativă, poate din pricina preferinţei lui Murasaki Shikibu pentru tripla sau cvadrupla negaţie. M-am mai confruntat cu înclinaţia autoarei spre aluzie în locul afirmaţiei directe, spre insinuare în locul explicaţiei. Am încercat să evit repetarea unor cuvinte, îmbogăţind registrul lexical ceva mai sărac, şi am căutat artificii pentru redarea limbajului de politeţe, imposibil de transpus în limba română, dar absolut necesar la vremea aceea (şi nu numai!), pentru că primii cititori ai romanului au fost Împărăteasa, tatăl ei, Fujiwara-no-Michinaga, şi marile doamne de la Curte (aşa cum reiese din *Jurnalul* scriitoarei). Am ales, de exemplu, să folosesc majuscule pentru cuvintele care, conform regulilor ortografice, ar fi trebuit scrise cu literă mică (ex. Palat, Curte, Sărbătorile însoţite de numele lor, Împăratul în funcţie etc.).

Nu pot trece cu vederea nesfârşitele semne de întrebare pe care mi le-au ridicat poemele *waka*. O traducere apropiată de text ar fi ciuntit negreşit din farmecul lor, făcând să se piardă frumuseţea alăturării succinte a celor treizeci şi una de silabe, şi poate că cititorul român nu ar fi înţeles de ce asemenea poeme au fost şi sunt considerate o mare artă. În prezentul volum există 589 de *waka* din textul original şi 43 ale lui Akiko Yosano. Mărturisesc că, din dorinţa de a le reda cât mai atrăgător, am neglijat unele cuvinte ce nu mi s-au părut esenţiale în context. În urma verificării atente a tuturor poemelor *waka* de către doamna Mayo Nishiike, am reintrodus cuvintele lipsă, încercând să îmi păstrez stilul. Totuşi, îmi asum pe deplin orice posibilă înţelegere eronată a observaţiilor făcute. Doresc să îmi exprim recunoştinţa pentru efortul deosebit, deoarece a avut de luptat, de multe ori, nu numai cu limbajul obscur al originalului, ci şi cu o limbă română uneori criptică.

Adresez calde mulţumiri Excelenţei Sale Kanji Tsushima pentru răbdarea şi rigurozitatea cu care mi-a lămurit pe parcursul procesului de traducere toate „necunoscutele“, aşa cum proceda la orele de limba japoneză cu patruzeci de ani în urmă, cât şi pentru verificarea şi completarea *Glosarului de nume*, care mi-a dat multe bătăi de cap din pricina lipsei unei terminologii adecvate în privinţa funcţiilor. Ca şi în cazul poemelor *waka*, îmi asum orice posibilă înţelegere eronată a funcţiilor sau rangurilor.

Doamna Satoko Horiguchi m-a ajutat, prin intermediul distinsei Mayo Nishiike, să verific dacă am interpretat corect poemele *waka* ale poetei Akiko Yosano de la începutul fiecărui capitol, poeme ce nu sunt explicate nicăieri. Le

mulţumesc amândurora pentru amabilitate, asigurându-le totodată că am revenit asupra acelora pe care iniţial le-am abordat greşit.

Ca să ajung să traduc *waka*, am beneficiat, mai bine de un an, de preţioasa îndrumare a domnului Joji Ōiwa, care, la rândul lui, s-a documentat cu atenţie. Când ajutorul a încetat din motive de sănătate, nu-mi mai era frică de *waka*, iar sprijinul providenţial s-a ivit de data aceasta în persoana domnului Hidehiro Hosaka, prin materialele valoroase puse la dispoziţie, incluzând şi ediţia Shōgakukan a romanului *Genji Monogatari*, în traducerea şi interpretarea profesorilor Akio Abe, Ken Akiyama, Gen'ei Imai şi Hideo Suzuki.

Ajungând la rubrica „recunoştinţă", aş dori să le mulţumesc din suflet prietenilor mei Dorin Niculcea şi Florin Grancea pentru sugestiile oferite în urma lecturii integrale a manuscrisului (Dorin, prima variantă, Florin, pe cea de-a doua, îmbunătăţită datorită comentariilor pline de umor ale lui Dorin, care i-ar fi distrat cu siguranţă şi pe cititori), ele ajutându-mă să înţeleg ce poate crea dificultăţi de lectură cititorului. Am ţinut totodată seama de observaţiile Cristinei Panaite, după ce a parcurs primele cincisprezece capitole. Am acordat astfel atenţie unor amănunte pe care le-aş fi scăpat din vedere. Îi sunt profund recunoscătoare pentru sugestiile pertinente.

Fără sprijinul moral al profesorului Shunsuke Okunishi şi al Vioricăi Ungurianu, şi fără încurajările fiicei mele, Oana, aş fi abandonat pesemne sarcina grea asumată, căci ispita renunţării mi-a dat târcoale în câteva rânduri.

Mulţumiri merită cu prisosinţă şi Andreea Sion, care a parcurs integral penultima variantă a manuscrisului şi s-a ocupat de introducerea ultimelor corecturi, într-un moment când am crezut că o voi lăsa pe ea să ducă tot greul „încheierii misiunii Genji".

Nu în ultimul rând, adresez calde mulțumiri editorului, care și-a asumat acest act cultural de o valoare deosebită.

*

Din dorința ca numele personajelor să fie pronunţate corect, am să le menţionez mai jos, cu grafie românească, pe cele mai des întâlnite în roman:

Akashi – „Acaşi"	Kiritsubo – „Kiriţubo"
Chūnagon – „Ciuunagon"	Koremitsu – „Koremiţu"
Genji – „Ghengi"	Rokujō – „Rokugioo"
Hanachirusato – „Hanacirusato"	Sadaijin – „Sadaigin"
Jijū – „Gigiuu"	Tō-no-Chūjō – „Toonociuugioo"
Kashiwagi – „Kaşiuaghi"	Yūgiri – „Iuughiri"

Semnul diacritic deasupra unei vocale indică pronunţarea mai lungă a acesteia (ex. Ōmiya se citeşte „Oomiya").

*

Legende la imaginile în formă de evantaie rotunde

Cele 43 de ilustraţii, neaccesibile publicului larg, fac parte din colecţia Institutului Naţional de Literatură Japoneză şi au fost puse cu generozitate la dispoziţia Editurii Polirom în urma corespondenţei susţinute de doamna Chinatsu Kawamoto.

În volumul de față sunt cuprinse imaginile aferente capitolelor traduse integral și două imagini ce corespund capitolelor din Sinopsis. Fiecare legendă este precedată de titlul capitolului, cu excepția celor două din Sinopsis. Colecţia Institutului Naţional de Literatură Japoneză nu include capitolele 1, 24, 31 şi 36, însă are câte două ilustraţii pentru capitolele 2, 3, 4, 5, 8 și 28. Se presupune că picturile în formă de evantaie rotunde prezente aici datează din a doua parte a secolului al XVII-lea şi aparţin Şcolii de Pictură Tosa.

1. Vezi ediţiile Kadokawa Shoten: vol. I (1995) şi vol. II (1989).

1

Pavilionul cu Paulownia

Kiritsubo

Nu e zi să nu te poarte gândul la Murasaki
şi la Genji Strălucitorul.

Akiko

La Curtea Împăratului Japoniei – pe vremea cui să fi fost oare? – se aflau mai multe consoarte şi concubine, însă în inima lui se cuibărise dragostea pentru una care nu se număra printre cele de rang foarte înalt. Semenele ei, care îşi dobândiseră poziţia de la bun început şi considerau că li se cuvine, de vreme ce aveau taţi şi fraţi cu trecere în oraşul de scaun, o dispreţuiau şi o pizmuiau totodată. Flăcările geloziei le pârjoleau şi mai rău pe concubinele de rang egal sau mai mic, căci doar concubina favorită îi era aproape Împăratului şi numai după ea trimitea seară de seară. O duşmănie nemaivăzută şi nemaiauzită o împresura, slăbindu-i trupul şi prăpădindu-i inima. Cu cât îşi dorea mai mult să se întoarcă la casa părintească, cu atât Împăratul tânjea mai tare după ea şi nici că îi păsa de dojeni şi cleveteli.

Rangul tatălui ei nu îi îngăduise să fie numai doamnă de onoare. Socotind-o de viţă nobilă, cu maniere alese, Împăratul o poftea mai întâi pe ea ori de câte ori se ivea la Curte vreun prilej de muzică sau de distracţie. Iar gestul de a o reţine până la prânz trăda nesăbuinţă.

Purtarea Împăratului ar fi putut deveni o pată ruşinoasă în paginile istoriei virtuţilor împărăteşti. Stânjeniţi peste măsură, nobililor de rang înalt şi curtenilor nu le rămânea decât să aibă răbdare să îşi revină, prefăcându-se între timp că nu îi iau în seamă iubirea nebună. Şi în China existase o preaiubită – frumoasa Yang Guifei[1] – pentru care împăratul îşi neglijase îndatoririle, atrăgându-şi revolta supuşilor. Purtarea acestuia stăruia încă în amintirea multora, dar sperau că în Japonia nu se va ajunge până la sacrificarea iubitei.[2] În ciuda puzderiei de necazuri îndurate, dragostea nemărginită a

Împăratului i-a dat putere concubinei japoneze să le ţină piept şi să rămână la Curte.

Tatăl ei, Dainagon, se stinsese din viaţă, iar respectabila mamă, deşi văduvă, se străduise din răsputeri să îşi crească fiica în aşa fel încât să nu fie cu nimic mai prejos decât fetele de familie bună ce îşi croiau cu semeţie drum la Curte. Nebizuindu-se însă pe un protector cu trecere, Concubina se simţea de multe ori oropsită.

Şi totuşi… să fi avut într-o altă viaţă o legătură strânsă cu Împăratul? Cum s-ar explica altfel că i-a dăruit un băieţel cum nu se poate mai drăgălaş? Maiestatea Sa ardea de nerăbdare să îşi vadă pruncul, aşa că i-a poftit la Palat de îndată ce a trecut perioada interzisă.[3] Copilaşul era neînchipuit de frumos. Primul său născut, zămislit de Consoarta Kokiden – fiica lui Udaijin, cu sprijin puternic pe linie maternă –, avea şanse mari să devină prinţ moştenitor şi toţi îl socoteau ca atare, recunoscând însă că nu era nici pe departe atât de frumos ca pruncul nou-venit pe lume. Deşi îi acorda celui dintâi născut atenţia cuvenită, Împăratul nu putea să nu-şi reverse dragostea nestăvilită asupra celui mic.

Încă de la naştere nu a existat umbră de îndoială că Împăratul îl prefera în sufletul său, iar mama fiului mai mare se temea ca acesta să nu îşi piardă titlul de prinţ moştenitor. Fusese prima consoartă a Împăratului. El venise la Palat în fragedă tinereţe şi, după îndelungatul lor trai împreună, nu putea fi nepăsător la dojenile şi simţămintele ei nestăpânite. Cugetul îl mustra, însă nu îndeajuns.

Cu toată dragostea năvalnică a Maiestăţii Sale, din pricina răutăţilor şi intrigilor de la Palat, unde la tot pasul i se căuta pricină ori era batjocorită, Concubina îşi pierdea vigoarea şi curajul pe zi ce trece, suferind tot mai mult. Încăperile sale se aflau în Pavilionul Kiritsubo, aşezat în colţul de nord-est al Palatului Imperial. Cum Împăratul o vizita deseori sau ea răspundea chemărilor lui în noapte de şi mai multe ori, aveau de trecut pe lângă locuinţele altor concubine, stârnind negreşit gelozia acestora şi făcându-le să născocească fel de fel de răutăţi la intrările şi ieşirile coridoarelor şi galeriilor. O dată au împrăştiat gunoaie în calea doamnelor de onoare ce o însoţeau, pricinuind stricăciuni grave la poalele veşmintelor; altă dată, rivalele din două clădiri alăturate s-au vorbit să încuie în acelaşi timp uşile din capetele unui coridor şi au ţintuit-o locului pe Kiritsubo[4].

Aflând despre nesfârşitele umilinţe îndurate şi simţind-o cât se poate de mâhnită, Împăratului i s-a făcut milă de ea şi a

aşezat-o în Pavilionul Kōryōden, legat de Seiryōden, unde îşi avea el încăperile. Pentru asta a trebuit să o mute pe concubina de acolo într-o aripă mai îndepărtată a Palatului. Ura alungatei a devenit de neîmblânzit.

Când vlăstarul împărătesc a împlinit trei ani, ritualul de îmbrăcare pentru prima oară a *hakamei*[5] a fost plătit din vistieria imperială, pentru a nu fi cu nimic mai prejos decât cel ai fiului mai mare. Fapta nu a trecut neobservată, fiind o nouă pricină de cleveteli. Şi totuşi, pe măsură ce creştea, băieţelul dovedea atâta frumuseţe şi inteligenţă, încât nimeni nu îi purta vreun gând rău. Chiar şi eruditii de la Curte şi mulţi oameni în toată firea se minunau că venise pe lume o fiinţă atât de aleasă.

În vara aceea, Miyasudokoro[6] s-a simţit din ce în ce mai rău şi ar fi vrut să se întoarcă la casa părintească, dar Împăratul nici nu voia să audă. Deşi o ştia firavă, nu s-a îngrijorat şi a îndemnat-o să rămână la Palat ca să se întremeze. Starea ei se înrăutăţea însă tot mai mult, iar în ultimele cinci sau şase zile nici nu se mai ţinea pe picioare. Mama ei, văduva lui Dainagon, l-a implorat cu lacrimi în ochi să îi îngăduie să plece. Ca să nu mai îndure şi alte umilinţe şi să nu se abată vreo nenorocire asupra fiului ei, Kiritsubo s-a hotărât să îl lase acolo şi să se furişeze fără să prindă cineva de veste. Împăratul socotea că nu are cum s-o mai oprească, dar îl mâhnea peste măsură că nu o poate măcar conduce.[7]

Chipul ei încântător devenise tot mai uscăţiv, iar sufletul îi era copleşit de o tristeţe nemărginită la gândul despărţirii. Nu o putea mărturisi pentru că nu îi stătea în fire. Văzând-o secătuită de puteri, Împăratul nu mai ştia ce să îi facă, mintea i se golise de tot ce însemna trecut şi viitor. O tot încredinţa de dragostea lui, cu lacrimi în ochi, însă Concubina nu mai răspundea. Licărul privirii i se stinsese şi zăcea fără vlagă. Chinuit de îngrijorare, Împăratul le-a poruncit slujitorilor să îi aducă o lectică, dar tot nu îşi simţea cugetul împăcat. S-a întors în camera bolnavei. Nu îi venea să se despartă de ea.

— Mi-ai făgăduit că şi în călătoria spre moarte rămânem împreună. Nu se poate să mă laşi singur.

Înţelegându-i prea bine simţămintele, Concubina i-a zis cu amărăciune:

— Îmi sună ceasul şi despărţirea mă mâhneşte. De nu m-ar împresura moartea…

Ar mai fi avut şi altele de spus, dar puterile au părăsit-o. Văzând că se stinge, Împăratul îşi dorea să îi fie în preajmă, numai că primise veste despre vizita unor înalţi preoţi,

tocmiţi să vină la bolnavă în acea seară pentru a rosti rugăciuni de vindecare. Despărţirea îi sfâşia sufletul, dar a lăsat-o să plece la casa părintească.

Copleşit de tristeţe, Împăratul nu a închis un ochi toată noaptea. Aştepta cu nerăbdare zorii ca să trimită un mesager. Avea inima grea.

Auzind tânguirile din casa Dainagon, mesagerul s-a întors iute la Palat, descumpănit, cu vestea dureroasă: „Şi-a dat ultima suflare îndată după miezul nopţii“. Aflând de moartea ei, Împăratul s-a încuiat în odaie, doborât de jale. Tare ar fi vrut să îl ţină alături pe băieţelul rămas fără mamă, însă datina nu-i permitea să stea în preajma copilului îndoliat. Toată Curtea ar fi făcut mare caz de un asemenea gest de neînchipuit, aşa că urma să îl trimită la bunică. Micuţul nu prea înţelegea ce se petrece în jur. Le privea nedumerit pe femeile care îi slujiseră mama cum îşi frângeau mâinile şi jeleau disperate. Îl mirau deopotrivă lacrimile necontenite ale tatălui. Despărţirea părintelui de copil e dureroasă oricând, însă acum Împăratului i se părea de neîndurat.

Oricâtă amărăciune pricinuieşte dispariţia celui drag, ritualul funerar se cerea împlinit. Văduva se ruga, printre suspine, ca sufletul fiicei să se înalţe la cer odată cu fuiorul de fum. A stăruit să urce în carul mortuar alături de doamnele din cortegiu. Câtă durere o fi fost în sufletul ei când a ajuns la locul incinerării de la poalele Muntelui Otagi![8]

— O privesc pe răposată şi mi se pare că mai trăieşte. Ca să îmi vin în fire, trebuie să o văd preschimbată în cenuşă, a zis ea cu hotărâre.

O clipă mai târziu, se scutura de plâns, gata-gata să se prăbuşească. Femeile se temuseră că avea să se întâmple astfel.

La locul incinerării a sosit un mesager şi a dat citire decretului imperial prin care fostei concubine i se acorda Rangul Trei. Văduva asculta tăcută. Rangul oferit se potrivea statutului fiicei sale. Regretând din suflet că nu o inclusese printre consoarte, Împăratul a ţinut morţiş să îi dea un rang postum. Până şi gestul acesta a trezit invidie la Palat. Doamnele mai sensibile au apreciat însă frumuseţea şi firea blândă a fostei concubine din Pavilionul Kiritsubo, preţuind-o la adevărata valoare. Au priceput că tocmai iubirea nemăsurată a Împăratului le stârnise gelozia, aşa că au revenit la sentimente mai omenoase faţă de răposată, recunoscându-i calităţile şi acceptând-o până la urmă. De parcă ar fi spus: „Acum, că nu mai e, ne este dragă“.

Timpul trecea fără să ia în seamă deznădejdile. Comemorările aveau loc cu sfinţenie la fiecare şapte zile[9] şi Împăratul trimitea şi el ofrande, negreşit. De la moartea iubitei, se cufundase într-o tristeţe fără margini, uitând de consoarte şi concubine. Vărsa lacrimi amare de dimineaţa până seara.

— Ce toamnă înrourată! a exclamat unul dintre nobili.

— Îi poartă încă atâta iubire, încât şi moartă rămâne o pacoste pentru cei din jur, a zis cu ură în glas Consoarta Kokiden, fiica lui Udaijin, care nu se putea lepăda nicicum de gelozie.

Când îşi vedea fiul cel mare, Împăratului i se făcea dor de cel mic şi-şi amintea de iubită. Trimitea atunci o doamnă de încredere sau pe propria doică[10] să îi aducă veşti despre el.

Într-o seară răcoroasă, ca de toamnă târzie bântuită de vijelii, amintirea răposatei îi stăruia în suflet mai tare decât de obicei. A ales-o drept mesageră pe Yugei-no-Myōbu, care a plecat pe un amurg încântător, în timp ce luna îşi arăta încet chipul. Aducerile aminte îl năpădeau pe Împărat în seri ca aceasta, când răposata obişnuia să vină lângă el ca să îi bucure auzul cu acorduri măiestrite. Fusese neînchipuit de talentată la muzică şi recitare. Îi simţea necontenit năluca aproape, însă ar fi preferat să o aibă alături aievea, fie şi preţ de o clipă.

De îndată ce a păşit în curtea casei îndoliate a lui Dainagon, pe Myōbu a cuprins-o o mâhnire adâncă. Deşi casă de văduvă, fusese bine îngrijită de dragul copilei, însă tristeţea a doborât-o pe mamă de când i s-a stins fata. Buruienile din grădină au crescut nestăvilite, iar vânturile aprige le-au răvăşit mai rău. Doar razele lunii se strecurau nestingherite printre bălării.

Fiind sol împărătesc, stăpâna a primit-o pe Myōbu în camera de oaspeţi dinspre miazăzi, însă firea nu a putut să şi-o ţină multă vreme.

— Tare aş fi vrut să mor înaintea fiicei mele, dar soarta mi-a fost potrivnică. Acum îmi este ruşine că un sol ca dumneavoastră şi-a croit drum printre buruieni spre casa năruită.

Plângea în hohote nestăpânite.

— După vizita pe care v-a făcut-o zilele trecute, distinsa Naishi-no-Suke i-a spus Maiestăţii Sale că nu şi-a închipuit să existe necaz mai mare pe lume. Văzându-vă, a simţit că i se taie pur şi simplu răsuflarea. Eu, slujnică umilă, sunt mişcată până la lacrimi, a zis Myōbu fără înconjur.

A şovăit puţin şi apoi i-a transmis vorbele Împăratului: „Am tot căutat, orbecăind în întunericul minţii mele, o cale de ieşire din coşmar. Cu toată chibzuinţa, nu reuşesc să îmi revin din mâhnire. Nici măcar nu am cui să mă destăinui în momente ca acestea. Nu ai vrea să vii din când în când să mai stăm de vorbă între patru ochi? Mă îngrijorează şi tânărul prinţ. Bietul de el e înconjurat acolo doar de suferinţă şi durere. Te rog să mi-l aduci cât mai repede.“

— Aşa a zis, a urmat Myōbu printre hohote de plâns. Am înţeles pe dată cât îl stânjeneşte neputinţa şi am plecat fără să mai aştept să isprăvească.

— Ochii mi-au fost împăienjeniţi de lacrimi în ultima vreme, dar vorbele Maiestăţii Sale îmi aduc o rază de lumină în suflet. Îi port adâncă recunoştinţă, a spus văduva luând răvaşul.

„Am tot sperat că durerea se va domoli, însă ea se înteţeşte pe zi ce trece. Mă gândesc necontenit la copilul văduvit de un părinte. Te rog să îl îngrijeşti cum se cuvine în locul celei pe care ai pierdut-o“, a citit ea.

Mesajul continua cu un poem. Ajungând la el, lacrimile i-au înceţoşat de tot privirea.

Când vântul adună mărgeluşe de rouă peste Câmpia Miyagi,
la hagi[11] cel plăpând mă poartă gândul.

— Am trăit mult şi de aceea am avut parte de nenorociri, a zis văduva. Mi-ar fi ruşine să mai apar în faţa lumii şi cu atât mai puţin m-aş duce la Palat. Mă onorează invitaţia, dar nu sunt vrednică de ea. Legătura dintre tată şi fiu e firească şi cred că micuţul abia aşteaptă să îl vadă. Oricât de mult mi-aş dori, nu îl pot sluji în văzul lumii. Aşa să îi spuneţi Maiestăţii Sale. Mi-au murit de timpuriu şi soţul, şi fiica şi ar fi de rău augur ca el să rămână în preajma mea.

Băieţelul dormea.

— Aş fi stat până se trezeşte, pentru a-i da amănunte Maiestăţii Sale, însă un sol ca mine nu se poate lăsa aşteptat, a zis Myōbu pregătindu-se de plecare.

— Ţin mult să mai stăm de vorbă, ca să aflu puţină alinare. Vă rog să mai treceţi pe la mine când vă e voia, nu doar ca sol al Curţii. Pe vremuri veneaţi cu veşti bune, dar, înţelegând ce necazuri vă poartă paşii acum, îmi dau seama limpede ce aspră a fost soarta cu mine lăsându-mă atât de mult în viaţă. Viitorul fetei mi s-a părut strălucitor încă de la naştere. Răposatul Dainagon şi-a dorit până pe patul morţii să o trimitem la Palat, iar eu am ţinut să-i împlinesc vrerea. Ultimele lui vorbe au fost: „Să nu deznădăjduieşti!“ Deşi inima îmi spunea că fiica mea nu avea să fie fericită acolo fără un ocrotitor puternic, am trimis-o totuşi la Palat ca să nu

îmi calc făgăduiala făcută soţului. A devenit Preaiubită şi s-a bucurat de o dragoste poate nemeritată. L-a slujit cu credinţă pe Împărat până ce pizma şi gelozia din jur au răpus-o de tânără. Mai bine nu îşi revărsa Maiestatea Sa dragostea nemăsurată asupra ei, poate scăpa de duşmănii. Dar nu mă luaţi în seamă, acum vorbeşte o mamă orbită de durere.

Plângea cu suspine. Era deja miezul nopţii.

— Maiestatea Sa vă cunoaşte suferinţa şi mi-a tot spus: „Ştiu cât de mult rău i-a făcut iubirea mea neţărmurită şi nu am ţinut seama că nu avea să dăinuie, deşi menită într-o viaţă anterioară. Am urcat pe tron hotărât să nu supăr pe nimeni, dar din cauza ei s-au ridicat împotriva noastră femei care nu ar fi trebuit să ne duşmănească. Am pierdut ce aveam mai de preţ şi am ajuns într-o stare mai jalnică decât oricând.“ De câte ori cugetă astfel, vrând să îşi afle propria *karma*, îl podidesc lacrimile şi i se pune un nod în gât.

Nu mai terminau cu vorba, printre hohote de plâns. Myōbu s-a dezmeticit deodată.

— S-a făcut tare târziu şi aş vrea să duc la bun sfârşit astă-seară însărcinarea primită, a zis ea ridicându-se.

Nu era momentul potrivit pentru daruri, aşa că văduva i-a oferit numai un rând de veşminte alcătuit dintr-o haină scurtă *karaginu* şi o trenă *mo* aparţinând răposatei, precum şi o cutie cu ace de păr, în semn de aducere-aminte.

Luna se înălţase pe cerul senin şi bătea un vânt rece. Gâzele nopţii ţârâiau ca şi cum erau părtaşe la durerea firii. Greu pentru Myōbu să se urnească din loc! Înainte să urce în trăsură, a murmurat:

Chiar de greierul-pinului îşi va isprăvi cântatul,
lacrimile-mi nu se vor istovi în noaptea lungă.

Văduva i-a trimis răspuns printr-o doamnă de-a sa:

Cât mă amărăşte vizita de peste nori[12]*,*
Ce-a adus proaspete mărgeluşe de rouă trestiilor firave zumzăind de gâze.

Tinerele doamne care o slujiseră pe concubină îi plângeau fără îndoială moartea, dar mai presus de toate tânjeau după viaţa de la Curte cu care se obişnuiseră. Gândindu-se la Maiestatea Sa, pe văduvă o îndemna cugetul să îl trimită pe micul prinţ la Palat, însă nu o lăsa propria nefericire. Dacă mergea şi ea, avea să îndure aspre dojeni din partea lumii, totuşi nu era în stare să suporte despărţirea. Până la urmă a ţinut copilul lângă ea.

Ajunsă la Palat, lui Myōbu i s-a strâns inima când l-a văzut încă treaz pe Împărat. Spunând că vrea să admire splendorile grădinii toamna, adunase în jurul său patru-cinci doamne de onoare mai alese şi tăifăsuiau în tihnă. De la o vreme vorbeau îndeosebi despre iubirea dintre Xuanzong şi

Yang Guifei din *Cântecul tristeţii fără de sfârşit*[13], privind totodată ilustraţiile Împăratului Uda. Le mai erau dragi stihurile lui Ise şi Ki-no-Tsurayuki[14], ori alte poezii japoneze sau chinezeşti cu aceeaşi temă: mâhnirea celui despărţit de draga lui.

Împăratul a vrut să ştie în amănunt ce se mai întâmplă la casa Dainagon, iar Myōbu i-a dezvăluit totul în taină. Apoi, el a citit răspunsul văduvei: „Mă onorează nespus cuvintele Maiestăţii Voastre, dar nu mă consider demnă de ele. Nătângă fiind, mă las pradă doar disperării.“

Tare mă tem pentru plăpândul hagi

văduvit de umbra copacului ce a înfruntat vânturi năprasnice.

Împăratului i s-a părut cam de mirare poemul, mai cu seamă învinuirea ocolită că nu îşi va ajuta copilul, însă a trecut-o cu vederea, simţind că inima femeii nu îşi găseşte alinare din pricina supărării. Şi el încerca în van să îşi stăpânească tulburarea. Gândurile l-au purtat înapoi spre zilele de început, când se lăsase pradă iubirii pentru Kiritsubo. Era cu atât mai mâhnit cu cât atunci nu răbdase nici despărţiri scurte. Nu îi venea să creadă cât timp a petrecut singur de când ea nu mai era.

— Strădaniile văduvei de a respecta testamentul lui Dainagon le-am răsplătit cu ridicarea fetei la un rang mai înalt, dar totul a fost în zadar. Eu cuget că femeia ar vrea să apuce ziua în care nepotul ei ajunge împărat, iar fiica e ridicată postum la rangul de împărătească.

Myōbu i-a înşirat lucrurile primite în dar. Împăratului i-ar fi plăcut ca printre ele să se găsească şi acul de păr fermecat trimis de Yang Guifei din lumea de apoi stăpânului inimii sale, prin mijlocirea vrăjitorului chinez.

De-aş găsi vrăjitorul care să-mi dea de ştire

pe unde se află sufletul ei.

Cu toată iscusinţa maestrului care a pictat-o pe Yang Guifei, trăsăturile nu le egala pe cele ale modelului în carne şi oase, nu aveau aceeaşi însufleţire. Asemuit cu lotuşii din iazul Grădinii Imperiale Taieki ori cu fermecătoarele sălcii mlădioase din Palatul Biō, înveşmântat în minunatele straie chinezeşti, chipul încântător al lui Yang Guifei îi amintea de frumuseţea mângâietoare a iubitei sale mai presus decât orice floare sau ciripit de păsărele. Îşi juraseră dragoste veşnică şi renaştere ca suflete-pereche – fie în ceruri, păsări gemene cu o singură pereche de aripi, fie pe pământ, doi copaci îngemănaţi pe aceeaşi tulpină. Dar soarta crudă i-a răpit-o.[15]

Zvonul vântului de toamnă şi zumzetul insectelor îi sporeau şi mai mult mâhnirea. Fiind o seară cu lună

frumoasă, pe Kokiden, pe care nu o mai primise de multă vreme după lăsarea întunericului, a apucat-o dorul de muzică şi, spre deznădejdea Împăratului, a cântat până târziu în noapte. Curtenii şi doamnele de onoare îi ştiau năravul şi au socotit concertul improvizat nelalocul lui. Îndărătnică şi nesimţitoare, puţin îi păsa de moartea tinerei concubine. Până s-a lăsat liniştea, luna îşi ascunsese chipul.

Când lacrimile de deasupra norilor împăienjenesc luna tomnatică,
de unde lumină pentru sălaşul cu firave trestii?

a murmurat Împăratul, depănând iar în minte veştile aduse de Myōbu de la casa văduvei îndoliate. Ştia că l-a prins două noaptea, deoarece cornul anunţa schimbarea străjii de la Poarta din Dreapta. Sfiindu-se de ochii lumii, s-a retras în iatac, deşi somnul nu îi dădea târcoale. Când se iveau zorii, şi-a amintit că mai demult, pe vremea Preaiubitei şi chiar după ce ea s-a stins, i se mai întâmpla să nu îşi împlinească îndatoririle de dimineaţă. Nu avea poftă de mâncare. Doar se prefăcea că îmbucă ceva, însă nu se prea atingea de mâncărurile pregătite anume pentru el. Bucătarii îi plângeau de milă şi toţi slujitorii – bărbaţi şi femei deopotrivă – luau parte la suferinţa lui. O fi fost la mijloc *karma*, însă era de neînţeles cum a putut să nu ia în seamă dojeni şi neajunsuri, să nesocotească purtarea cuviincioasă, iar după ce ea a încetat din viaţă, să o plângă necontenit. Mai primejdioasă decât orice era însă neglijarea treburilor de stat. Unii îi tot pomeneau urmările dezastruoase ale dragostei oarbe dintre împăratul chinez şi concubina lui.

După câteva luni, copilul a fost trimis la Palat. Încă din faşă se arătase înzestrat cu o frumuseţe nepământeană, dar acum strălucea şi mai tare. În anul următor trebuia să aibă loc ceremonia de învestire a unuia dintre copii cu titlul de prinţ moştenitor. Împăratul îşi dorea din suflet să îl numească pe al doilea fiu, totuşi a înţeles singur că nu se cade, pentru că băiatul nu avea rude bărbăteşti dinspre mamă care să îl susţină şi, oricum, lumea nu i-ar fi înţeles gestul. Chibzuind că o astfel de poziţie i-ar fi putut dăuna micuţului în viitor, nici măcar nu şi-a dezvăluit cuiva gândurile tainice. Aşadar, l-a numit Prinţ Moştenitor pe primul născut. Şuşotelile şi bârfele s-au mai domolit, iar Consoarta din Kokiden s-a liniştit.

Singură şi îndurerată peste măsură, văduva-bunică nu îşi dorea decât să plece în lumea fiicei sale. În cele din urmă, spre mâhnirea fără de margini a Împăratului, s-a stins şi ea. Băieţelul împlinise şase ani şi moartea bunicii l-a întristat altfel decât a mamei, lăsându-i urme adânci în inimă, cu atât

mai mult cu cât ştia că plecarea lui la Palat o tulburase nespus. I-o mărturisise de multe ori.

La şapte ani, cu prilejul ceremoniei de iniţiere în clasicii chinezi, micul prinţ, de o isteţime fără seamăn, l-a uimit pe Împărat cu răspunsurile sclipitoare. Pe deasupra, se dovedea înzestrat şi la muzică. Era un adevărat geniu.

— Nu cred că există pe lume om hain care să-i vrea răul. La urma urmei, a rămas fără mamă, aşa că vă rog să îl iubiţi sincer, i-a îndemnat Împăratul pe curteni.

Când o vizita pe Kokiden în cursul zilei, îl lua cu el şi intrau împreună după paravan. Nici cel mai fioros războinic sau duşman de moarte nu ar fi putut să nu-l îndrăgească văzându-i zâmbetul. Consoarta îi mai dăruise Împăratului două fete, dar nici una nu se asemuia făpturii gingaşe. Nu era prinţesă care să îl ocolească, socotindu-l un prieten inteligent şi plăcut.

Chiar în vremea aceea au sosit la Curte nişte emisari coreeni, printre care se număra şi un fizionomist priceput. Temându-se de învinuiri, Împăratul nu l-a primit la Palat. Prin urmare, şi-a trimis în taină copilul preferat la Kōrokan[16], însoţit de Udaiben, rugându-l pe acesta să îl dea drept fiul său.

Fizionomistul a clătinat din cap uimit la culme.

— Aş zice că are chipul unui bărbat hărăzit să ajungă părintele naţiunii, urcând pe cea mai înaltă treaptă. Drumul în viaţă nu îi va fi însă lipsit de greutăţi şi necazuri. Chiar dacă devine reazemul poporului şi cel mai apropiat sfătuitor al suveranului, ceva tot i se împotriveşte o vreme.

Udaiben având educaţie aleasă, schimbul de vorbe şi poeme cu fizionomistul coreean a fost pe măsură. Când se apropia momentul plecării, oaspetele a compus câteva stihuri în care îşi exprima regretul despărţirii de ţara-gazdă şi de copilul cu însuşiri alese. Micuţul i-a răspuns cu un poem de rămas-bun pentru care a fost lăudat din cale-afară şi a primit multe daruri. Suveranul i-a oferit emisarului felurite lucruri. Deşi toate acestea s-au petrecut în mare taină, Udaijin, tatăl Consoartei din Kokiden, a aflat de laudele aduse micuţului şi tot încerca să înţeleagă tâlcul celor întâmplate.

Înţeleptul Împărat a mai chemat şi alţi ghicitori ca să afle viitorul copilului şi s-a bucurat nespus că prezicerile se potriveau întocmai cu ale coreeanului, ajutându-l să aleagă ce era mai bine pentru micuţ. Nu ştia cât va mai domni şi nu se îndura să-l lase să pornească în lume la voia întâmplării, lipsit de sprijin şi fără vreunul din primele patru ranguri. Dorea să îl ocrotească, socotind că cel mai bine pentru el ar fi

fost să se numere printre demnitarii de frunte. L-a îndemnat să se dedice şi mai mult învăţăturii. Văzându-l atât de ager la minte, îi părea rău să ştie că va ajunge doar ministru, însă ca prinţ şi-ar fi atras neîndoielnic pizma celor de-o seamă cu el. Un mare astrolog i-a întărit temerile. Aşadar, după *genpuku*[17], avea să îl numească Genji[18].

A trecut multă vreme şi Împăratul tot nu îşi revenea după pierderea iubitei Kiritsubo. Ca să-şi mai înece amarul, a chemat mai multe femei socotite frumoase, dar nici una nu semăna cu răposata concubină, făcându-l să îşi piardă orice nădejde. Naishi-no-Suke, ce fusese şi în slujba împăratului dinainte[19], i-a vorbit despre a patra fiică a acestuia, de o frumuseţe fără seamăn, educată cu dăruire de către împărătească. O cunoştea pe prinţesă de mică şi încă o mai vizita uneori.

— De-a lungul celor trei domnii de când sunt la Curte, nu am văzut chip mai frumos ca al lui Miyasudokoro, cea care s-a ascuns de lumea noastră, dar vă asigur, Maiestate, că prinţesa îi seamănă. Este de o frumuseţe fără pereche.

O luminiţă s-a aprins în ochii suveranului şi a rugat-o pe fosta împărătească să îşi aducă fiica la curte. Aceasta s-a cam speriat, gândindu-se la năpăstuirile făţişe de care avusese parte fosta concubină din partea Consoartei, mama Prinţului Moştenitor, aşa că a căutat să întârzie răspunsul. După scurt timp s-a stins din viaţă. Împăratul a auzit că orfana trăieşte retrasă şi a poftit-o la Curte printr-un mesaj înflăcărat: „Nu vreau cu tot dinadinsul să te fac consoartă, ci să am grijă de tine ca de propria fiică“.

Nesocotind temerile mamei şi chibzuind că întoarcerea printre curteni i-ar putea schimba fetei starea sufletească, doamnele şi cei devotaţi ei, precum şi fratele mai mare al mamei, Prinţul Hyōbukyō, s-au învoit să o trimită la Palat.

Au numit-o Fujitsubo. Semăna nespus de mult la chip şi trup cu Kiritsubo. Naishi-no-Suke avusese dreptate. Pe urmă, rangul prinţesei nu se compara cu cel al fostei concubine. Negăsindu-i vreun cusur, lumea nu avea de ce să cârtească.

E adevărat că Împăratul se legase prea tare de fosta Preaiubită şi o uita greu, însă ştia că vechea lui dragoste nu avea să dăinuie pe vecie şi că se cădea să înceapă o viaţă nouă.

Pe micul prinţ încă nu îl numise oficial Genji, urmând să se ocupe de asta. Băiatul nu se dezlipea de tată. Îl însoţea aproape tot timpul, chiar şi când îşi vizita peste zi Consoarta, dar mai ales pe Fujitsubo. Tânăra începea să se obişnuiască şi nu se mai simţea stingheră. Celelalte concubine se arătau mai

îndrăzneţe, mândre de chipurile lor (şi pe bună dreptate), deşi nici una nu mai era chiar în floarea tinereţii. Fujitsubo nu avea pereche. Genji o privea fără reţinere şi atunci când ea încerca să se ascundă. Aflând de la Naishi-no-Suke că seamănă leit cu mama sa, în sufletul lui neprihănit de copil s-au iţit curiozitatea şi dorinţa de a-i fi în preajmă. Dragostea Împăratului pentru cei doi nu cunoştea margini.

— Iubeşte-l! Semeni neînchipuit de mult cu mama lui. Nu te ruşina să fii drăgăstoasă. Ochii şi chipul îi sunt ca ai mamei sale, îmi face atât de bine să vă privesc pe amândoi.

În inima de copil a lui Genji s-a născut o dragoste curată, aşa că el se folosea de orice prilej ca să-i ofere fetei o floare sau o crenguţă de arţar cu frunze în felurite nuanţe. Tânjea după prietenia ei.

Împăratul nu ar fi vrut să tulbure nicicum frumoasa copilărie a băiatului, dar se apropia de doisprezece ani şi sosise momentul ceremoniei *genpuku*. S-a ocupat el însuşi, cu neobosită râvnă, de pregătiri pentru ca ritualul de mare însemnătate din Shishinden, Pavilionul de Ceremonii, să fie cel puţin la fel de maiestuos ca al Prinţului Moştenitor. A poruncit depozitelor şi grânarelor imperiale să pună la îndemâna dregătorilor de toate rangurile cele trebuincioase pentru banchetele ţinute cu acel prilej.

Pavilionul Împăratului, Seiryōden, întâmpina răsăritul. Tronul se afla în sala ce dădea spre grădină, iar locurile destinate lui Genji şi lui Sadaijin, însărcinat să-i pună diadema pe cap, erau dinaintea lui. Băiatul şi-a făcut apariţia la ora patru. Privindu-i chipul minunat, de copil, pe Împărat l-a cuprins părerea de rău că nu îi poate păstra pe vecie pieptănătura cu bucle la urechi. Şi Ōkurakyō regreta nespus că avea să i le taie. Împăratul abia îşi înfrângea tristeţea pricinuită de lipsa fostei Preaiubite. Cât de mult îşi dorea ca ea să fi fost de faţă!

Odată încheiată ceremonia, Genji s-a retras într-o încăpere să-şi schimbe veşmintele, iar apoi a ieşit în grădină pentru a-i mulţumi cum se cuvine Maiestăţii Sale. Cei prezenţi s-au emoţionat până la lacrimi. De când a cunoscut-o pe Fujitsubo, Împăratului i s-a întâmplat rareori să fie cuprins de slăbiciune, însă acum durerea îi sfâşia pieptul. Îl chinuia şi grija că acel chip fraged cu pieptănătură de adult avea să-şi piardă farmecul. Aşa ceva nu se putea întâmpla. Noua strălucire şi vigoare erau greu de închipuit.

Gelozia a început să o macine iarăşi pe Consoarta din Kokiden, revărsându-se acum asupra lui Fujitsubo, iar ura faţă de Genji, de care uitase o vreme, reînvia năvalnic. Consoarta îşi simţea mândria rănită auzind cât de preţuit e

băiatul pe care lumea îl numea Genji Strălucitorul. Preaiubita din Pavilionul Fujitsubo nu putea rămâne mai prejos – negăsindu-şi pereche în frumuseţe, a fost poreclită Soare Sclipitor.

Sadaijin avea de la soţia principală, femeie de viţă împărătească, o fiică pe care pusese ochii Prinţul Moştenitor, însă după multă şovăială s-a gândit să o mărite cu Genji. A ţinut totuşi să afle şi părerea Împăratului.

— Poate ar fi mai bine să-i lăsăm împreună, ar avea ea grijă de copilul meu după *genpuku*, l-a încurajat suveranul.

Lumea s-a retras în sala banchetului, Genji ocupându-şi locul de pe rândul imediat următor prinţilor imperiali. Ministrul a adus vorba de fiica lui, Aoi, însă Genji era prea tânăr şi sfios şi nu a ştiut ce să răspundă.

Naishi-no-Suke i-a transmis lui Sadaijin să meargă la Împărat să îşi ia darurile cuvenite pentru ceremonia de majorat, daruri rostuite din timpuri străvechi: o mantie elegantă *ōuchiki* şi un rând de veşminte albe. La închinarea ceşcuţelor de *sake*[20], suveranul a dat glas simţămintelor:

Legat-aţi în pieptănătura fragedă
făgăduieli de fericire neţărmurită?

Sadaijin a răspuns, uluit de aluzia clară la căsătorie:

Legat-am cu suflet panglica violetă[21]*,*
să ţină cât durează culoarea.

Apoi a coborât treptele din faţa Pavilionului Seiryōden ca să îi facă plecăciunile cuvenite Maiestăţii Sale. Samariyō i-a oferit lui Sadaijin un cal, iar de la Cancelarie a primit un şoim. Ceilalţi nobili s-au aliniat frumos şi au avut şi ei parte de daruri, fiecare potrivit rangului.

Udaiben ceruse, la porunca Împăratului, să se pregătească cutiuţe lăcuite cu bucate şi coşuri cu bunătăţi. Cutiile cu merinde şi cuferele cu mătăsuri năpădiseră şi ele grădina, mai îmbelşugate decât la ceremonia de majorat a Prinţului Moştenitor.

Spre seară, Genji a ajuns la Sadaijin acasă ca ginere. Banchetul de întâmpinare a impresionat prin tot ce putea fi mai bun şi mai frumos. Cu toţii socoteau că băiatul e de o frumuseţe neobişnuită. Doar Aoi, un pic mai în vârstă, îl găsea prea tânăr şi nu se simţea în largul ei.

Sadaijin avea mare trecere la Curte, cu atât mai mult cu cât soţia lui era chiar sora Împăratului, iar acum şi Genji le devenise ginere. Udaijin nu vedea cu ochi buni încuscrirea, deşi, ca bunic al Prinţului Moştenitor, spera să ajungă într-o bună zi *kanpaku*[22]. Sadaijin avea mai mulţi copii de la soţii şi concubine, printre ei numărându-se şi Tō-no-Chūjō, un tânăr

nespus de chipeş. Cei doi miniştri nu se împăcau prea bine, însă Udaijin a pus ochii pe el şi s-a gândit să i-o dea de nevastă pe a patra lui fiică. Avea să se poarte la fel de frumos ca Sadaijin cu Genji.

Împăratul îşi ţinea fiul pe lângă el aproape tot timpul şi Genji ajungea rar acasă la soţie. Pe de altă parte, în inima lui nu mai era loc decât pentru Fujitsubo. Cu ea ar fi vrut să se însoare. Fiica ministrului era frumoasă şi avea o educaţie aleasă, dar nu îl emoţiona. Tânjea nespus după gingaşa fiinţă din Pavilionul Fujitsubo.

După *genpuku*, Împăratul nu i-a mai îngăduit lui Genji să intre după paravanul de bambus ca să fie împreună cu Fujitsubo. Seara, când ea cânta la *koto*[23] şi el îi ţinea isonul la flaut, băiatul îşi ostoia dorul numai cu sunetul muzicii şi cu vocea ei abia desluşită, şi nu îi venea să mai plece de la Curte. Stătea la Palat cinci-şase zile, iar la soţie, doar două-trei. Văzându-l atât de tânăr, socrul nu îl dojenea şi se purta mărinimos cu el. A pus la îndemâna tinerei perechi cele mai alese doamne de onoare tocmai pentru a-l atrage acasă cât mai mult.

La Palat, a primit încăperile din Pavilionul Kiritsubo, folosite şi de mama lui. Împăratul ceruse Cancelariei de Reparaţii să primenească totul. Fusese de la început o casă cu grădină fermecătoare, cu moviliţe de pământ, nisip şi pietriş, precum şi cu flori şi plante de un bun-gust desăvârşit, dar i-au mărit şi iazul. Aşa arăta acum Nijō-no-in, partea lui din Palat. Tare şi-ar fi dorit Genji să trăiască acolo cu soţia visurilor sale şi mereu ofta din rărunchi la gândul acesta.

Se spune că porecla de „Genji Strălucitorul“ o are de când coreeanul invitat la Kōrokan i-a lăudat chipul frumos şi inteligenţa fără seamăn.

1. Concubina împăratului Xuanzong (685-762), socotită una dintre cele patru mari frumuseţi ale Chinei Antice.
2. Împăratul a fost obligat să ceară uciderea lui Yang Guifei pentru a pune capăt revoltelor.
3. Femeile se întorceau la casa părintească pentru a naşte, naşterea fiind considerată maculantă şi impunând izolare.
4. Numele sunt traduse în *Glosar*. *Nota traducătoarei* oferă explicaţii privind acordarea numelor. De exemplu, Kiritsubo şi-a primit numele de la pavilionul în care locuia.
5. În Epoca Heian, *hakama* erau nişte pantaloni foarte largi, purtaţi pe sub straturile de veşminte atât de bărbaţi, cât şi de femei. Ritualul *hakamagi* se desfăşura la vârsta de trei sau de cinci ani, iar după anul 1600, la unsprezece ani.

6. Titlu dat concubinei care îi dăruia împăratului un copil. (n.a.) Există mai multe *miyasudokoro* de-a lungul romanului, însă am renunţat la acest titlu, păstrând numele pentru a înlesni lectura.

7. Eticheta imperială interzicea apropierea împăratului de bolnavi şi morţi, ambele stări fiind considerate maculante.

8. Este vorba despre Muntele Atago (924 m), pe vremuri numit Otagi, situat în nord-vestul oraşului Kyōto. Aici se desfăşoară şi în zilele noastre una dintre cele mai impresionante sărbători populare închinate sufletelor strămoşilor.

9. Potrivit credinţei populare, timp de 49 de zile sufletul se înalţă câte o treaptă la fiecare şapte zile spre Tărâmul Pur al lui Buddha.

10. Relaţia cu doica era una de apropiere şi putea fi de lungă durată.

11. Fiind deseori folosit în poezie ca metaforă, cuvântul *hagi* („trifoi-japonez“, care creşte sub formă de tufe) nu este tradus pe parcursul romanului.

12. Cei de la Curte erau porecliţi „locuitorii de deasupra norilor“.

13. Culegerea aparţine poetului chinez Bai Juyi.

14. Doamna Ise (c. 875-938) a fost o poetă din anturajul Împăratului Uda (867-931); iar Ki-no-Tsurayuki (868-945), un renumit poet japonez.

15. Imaginea îi revenea în minte Împăratului ori de câte ori citea sau aducea vorba despre *Cântecul tristeţii fără de sfârşit*. (n.a.)

16. Potrivit unui nou edict, oaspeţii străini erau primiţi într-o clădire situată la distanţă de Palat, în cazul de faţă Kōrokan.

17. În Epoca Heian, *genpuku*, ceremonia de majorat, avea loc între doisprezece şi cincisprezece ani, mai întâi numai în familiile nobililor, dar apoi şi în rândul celorlalte categorii sociale.

18. Membrii familiei imperiale nu aveau nume de familie, însă după secolul al IX-lea unor fii de împărat li s-a luat rangul princiar şi au primit funcţii în stat şi nume, în cazul de faţă *Minamoto* (ideograma citindu-se şi *Gen*). Minamoto a fost unul dintre cele patru mari clanuri ce au dominat viaţa politică în Epoca Heian.

19. Văr primar sau unchi al suveranului în funcţie. (n.a.)

20. Ritualul ceşcuţelor de *sake* consfinţeşte încheierea căsătoriei.

21. Violetul este simbolul legăturilor apropiate şi trainice.

22. Regent – conducător al ţării cu drepturi depline.

23. Instrument tradiţional alcătuit dintr-o cutie de rezonanţă şi şapte, treisprezece sau chiar şaptesprezece coarde, sprijinite pe punţi mobile şi făcute să vibreze cu ajutorul unei pene. Există mai multe tipuri de *koto*: *wagon* sau *yamatogoto*, cu şase sau şapte coarde, de origine japoneză; *kin*, la început cu şapte coarde, de origine chineză; *sō-no-koto*, cu treisprezece coarde.

2

Grozama

Hahakigi

În luna mai, oamenii seamănă cu (râul) Nakagawa,
umbre tremurânde, zdruncinate de lacrimi.

Akiko

Măreaţa poreclă – Genji Strălucitorul – lăsa frâu liber închipuirii. Lumea îl socotea un tânăr zburdalnic, care ducea o viaţă uşuratică, dar lucrurile nu erau aşa. Stătea la locul lui, departe de aventuri deşănţate. Legăturile lui cu femeile se limitau în mare la familie, tocmai pentru ca urmaşii să nu-i aducă învinuiri. Cu toate astea, gura slobodă a lumii îndruga verzi şi uscate. Aventurosul şi iubăreţul locţiitor de căpitan Katano, eroul unei vechi povestiri populare, i-ar fi batjocorit fără îndoială seriozitatea.

Ajuns căpitan de strajă, Genji îşi petrecea timpul mai mult la Palat şi numai rareori ajungea la socru. Ai casei îl bănuiau de o iubire ce-i robise inima, numai că lui nu îi plăceau aventurile de doi bani. Avea totuşi un cusur – îl cuprindeau uneori simţăminte nestăpânite pentru câte o doamnă nu tocmai uşor de strunit.

Sosind anotimpul ploios de vară[1], s-au înmulţit şi zilele mai puţin norocoase, care îl reţineau pe Împărat la Curte. Demnitarii apropiaţi i-au rămas în preajmă, iar Genji dădea rar pe acasă. Rudelor soţiei nu le prea convenea, bănuindu-l că are o legătură nepermisă, dar socrul tot îi trimitea, la Pavilionul Kiritsubo, veşminte elegante şi obiecte alese. Cumnaţii lui îşi petreceau aproape tot timpul ţinându-i de urât. Dintre ei, se înţelegea cel mai bine cu Tō-no-Chūjō şi se distrau de multe ori împreună. Fiind cam muieratic, acestuia nu îi dădea inima ghes să meargă acasă la socrul Udaijin, deşi îl răsfăţa nespus de mult. Orice bărbat căsătorit locuia la soţie, însă el îşi avea camera de lucru şi propriile încăperi frumos aranjate în casa părintească. Îl lua deseori pe Genji la el, fiind nedespărţiţi zi şi noapte, la învăţătură ori la

distracţie. Erau prieteni la cataramă şi nu-şi mai ascundeau nimic.

Ploile de mai nu mai conteneau. Ploua şi acum încă de dimineaţă, iar curtenii se împrăştiaseră care încotro. Pavilionul Kiritsubo se cufundase într-o tăcere mai adâncă decât de obicei, iar Genji şi prietenul său răsfoiau cărţi la lumina opaiţului. Câteva scrisori aşternute pe hârtii de felurite culori i-au stârnit curiozitatea lui Tō-no-Chūjō.

— Pot să ţi le arăt pe cele neînsemnate, însă am şi unele pe care nu aş vrea să le vezi, a spus Genji stânjenit.

— Tocmai acelea mă interesează. Şi mie îmi scriu o mulţime de femei, de toate rangurile. Am o grămadă de răvaşe de doi bani. Mai deosebite sunt acelea în care doamna e răutăcioasă ori ţine morţiş să fie vizitată de cu seară. Aşa ceva mi-ar plăcea să văd în scrisorile tale.

Genji dosise scrisorile secrete de îndată ce le primise, de teamă să nu i le fure cineva, aşa că i-o putea arăta prietenului său pe oricare dintre cele aflate la vedere. Tō-no-Chūjō a aruncat o privire peste ele.

— Ce varietate uimitoare! a exclamat el, încercând să ghicească cine le trimisese.

Uneori nimerea, alteori, nu, iar Genji, înveselit, şi-a luat răvaşele înapoi fără să îi dezvăluie ceva.

— Cred că şi tu ai o mulţime de scrisori, a zis el. Aş vrea să mi le arăţi şi apoi ţi le arăt şi eu pe toate.

— Nu cred că e vreuna care să merite să o citeşti, i-a răspuns prietenul. Apoi s-a apucat să îşi spună părerea despre femei: Am băgat în sfârşit de seamă cât de greu găseşti o femeie fără cusur. La prima vedere, mai toate aştern pe hârtie cuvinte meşteşugite şi sensibile şi par isteţe nevoie mare, dar când le iei la bani mărunţi, nu e cine ştie ce de capul lor. Sunt peste măsură de trufaşe, îşi dispreţuiesc semenele, iar multe, foarte multe, sunt greu de suportat. Ar mai fi cele cu educaţie aleasă, cărora părinţii le croiesc un viitor frumos. Când aud că au vreun talent oricât de neînsemnat, unora dintre bărbaţi mai că le vine să se lase prinşi în mrejele lor. Sunt frumoase, curate la suflet şi cu mintea destul de goală ca să o poată umple cu o îndeletnicire la care chiar să devină pricepute. Dacă îţi iese în cale o asemenea femeie şi cei care o cunosc o vorbesc numai de bine şi îi ascund slăbiciunile, nu îţi mai dai seama că e o minciună şi te trezeşti cu pacostea pe cap după ce ai luat-o de nevastă, iar metehnele ies la iveală încetul cu încetul.

Tō-no-Chūjō a oftat din rărunchi şi Genji a încuviinţat zâmbind. Ştia foarte bine că asemenea căsătorii nu sunt câtuşi de puţin rare.

— Crezi că există vreuna lipsită de orice calitate? a întrebat el.

— Cine îşi bate capul cu aşa ceva? Sunt la fel de puţine ca şi fiinţele desăvârşite. Cele născute în familii de rang înalt trăiesc cocoloşite peste măsură şi nu li se văd multele cusururi. Când vine vorba de femei de rang mijlociu, ei da, vezi deosebirea dintre ele, pentru că fiecare e cu firea ei. Iar cele de rang mărunt nu mă preocupă câtuşi de puţin.

„Tō-no-Chūjō le ştie pe toate“, şi-a zis Genji vrând să afle mai multe.

— Cum poţi stabili categoriile atât de lămurit? Sunt fete de familie bună ai căror taţi au ghinionul să decadă până pe treapta cea mai de jos, ori fete din familii sărace care urcă încet-încet, ajungând să ducă o viaţă frumoasă şi îmbelşugată, astfel că nici nu le mai desluşeşti obârşia. Pe acestea în ce grupare le cuprinzi?

Chiar atunci au intrat Sama-no-Kami şi Tō-Shikibu-no-Jō, tulburând tihna trecătoare a celor doi prieteni. Om de lume cum era, Tō-no-Chūjō i-a întâmpinat bucuros. Le-a repetat întrebarea lui Genji şi le-a cerut să răspundă. Mai întâi a vorbit Sama-no-Kami:

— Oricât s-ar ajunge în viaţă, obârşia e obârşie, iar lumea nu le vede cu ochi buni dacă s-au născut în familii modeste. Celor de viţă nobilă aflate la sfârşitul perioadei de glorie nu le mai rămâne decât purtarea aleasă. Totuşi, oamenii le plâng soarta. Însă nici una din categorii nu este de invidiat. Şi guvernatorii de provincie pot fi de felurite ranguri, dar printre aceştia găseşti şi oameni respectabili. Decât parveniţii, mai degrabă ar fi de luat în seamă aceia care nu au ajuns decât sfetnici de Rangul Patru, dar cărora li se recunoaşte obârşia şi duc o viaţă îndestulată. Nu poţi nesocoti o fată crescută într-o familie fără lipsuri şi griji. Nu puţine asemenea odrasle ajung să ocupe o poziţie neaşteptată la Palat.

— Aşadar, trebuie să fie oricum bogate, a râs Genji.

— Nu te recunosc, a zis Tō-no-Chūjō pe un ton dojenitor.

Sama-no-Kami a continuat:

— Dacă o fată de rang nobil, apreciată la început, ajunge o fiinţă mărginită, nu ai cum să nu o compătimeşti, însă dacă îşi păstrează poziţia şi calităţile, găseşti că e firesc să fie aşa. Ştiu că există şi din acestea, dar nu sunt de nasul meu. Dacă dai peste una neluată în seamă, care trăieşte retrasă, dar are o educaţie aleasă, te cuprinde bucuria şi simţi că te atrage ca un magnet. Are un tată bătrân, urât şi gras, nişte fraţi nu prea arătoşi şi, cu toate că ştie că familia ei nu e

demnă de preţuit, este mândră, bună la muzică şi poezie, sau cine ştie ce alte calităţi mai are. Chiar dacă nu e desăvârşită ţinând seama de mediu, mi-ar fi greu să îi rezist.

Îl privea stăruitor pe Tō-Shikibu-no-Jō, de parcă i-ar fi cerut îngăduinţa. Acesta tăcea şi se gândea la surorile lui, pe care le socotea pline de talente.

Genji chibzuia că sunt puţine femeile de rang înalt care să îi trezească interesul. Peste veşmântul alb, subţire purta doar o mantie *nōshi*, fără să fi îmbrăcat *hakama*. Părea şi mai chipeş ca de obicei, aşa cum stătea întins, iar ceilalţi trei găseau că nu există femeie de nasul lui nici printre cele mai nobile dintre nobile.

Au tot trăncănit despre femei până când Sama-no-Kami s-a apucat să facă pe atotştiutorul:

— Cele mai multe pot fi mulţumitoare dacă eşti pus numai pe distracţie, însă dacă vrei nevastă, mai greu găseşti una pe plac. La fel e şi când încerci să afli omul potrivit la locul potrivit pentru slujbe la Curte. Oricât ar fi de inteligenţi, unul sau doi bărbaţi nu pot ţine împărăţia în cârcă. De aceea, unii cu funcţie mai mică îşi ajută superiorii şi li se supun. Lucrurile stau cu totul altfel în căsnicie. Aici nu are cine să îţi ajute soţia şi abia atunci îţi dai seama câte calităţi trebuie să dovedească. Însă chiar dacă te arăţi îngăduitor, tot nu e uşor să dai peste soţia perfectă.

Sunt destui bărbaţi în lumea asta care nu umblă la nesfârşit după femei, ci îşi caută perechea pe viaţă, dacă se poate, una căreia să nu-i spună la tot pasul ce are de făcut. E de admirat bărbatul care nu-şi părăseşte nevasta, chiar dacă nu i se pare fără cusur, fiindcă atunci lumea începe să o vadă şi pe ea cu ochi buni. Nu mi-a fost dat să întâlnesc asemenea fiinţe. Voi doi, tinerii mei prinţi, umblaţi pesemne după femei desăvârşite. Mie, care fac parte din tagma fluşturaticilor, nu mi se potrivesc.

Apoi sunt fetele demne de respect şi trufaşe doar cât le şade bine, care scriu cu iscusinţă propoziţii simple parcă alcătuite pe loc, cu cerneală subţire, abia desluşită. Par plăcute, făcându-te să tânjeşti şi după alte dovezi mai grăitoare, dar când ajungi destul de aproape ca să le auzi glasul, te trezeşti că e mai poticnit ca o suflare şi că nu zic mare lucru, ceea ce îţi dă peste cap toate năzuinţele. Face parte dintre şiretlicurile fetelor. Le crezi supuse şi sfioase, iar când îşi arată deodată isteţimea, te întrebi dacă nu cumva sunt prea schimbătoare. Nu mă îmbie inima la aşa o pacoste.

O soţie trebuie să aibă grijă de gospodărie şi de bărbat, să fie serioasă, să umble toată ziua cu părul strâns după urechi; nu e nevoie să fie prea ageră la minte şi nici să o

preocupe literatura ori mai ştiu eu ce minunăţii, ci să îşi înţeleagă soţul. El pleacă la lucru dimineaţa şi se întoarce seara şi are o mulţime de povestit despre ce s-a mai întâmplat pe la slujbă sau ce au mai făcut cei mai în vârstă decât el. Cui să le povestească? Dacă nu vorbeşte cu nevasta despre ele, atunci cu cine? Firește, vrea să i le spună pe nerăsuflate, să îi afle părerea despre fapte care i-au smuls un zâmbet sau o lacrimă, ori despre unele nedemne ce au stârnit mânia tuturor şi pe care nu le mai poate tăinui în sufletul său. Dar, dacă ea nu le pricepe, nu e în legea firii ca el să îşi arate nemulţumirea şi să ofteze? Dacă ea se apucă să-l întrebe degrabă, pe un ton răstit: „Ce s-a întâmplat?“, atunci cum să o mai suporte?

Mai bine îţi iei de la început o soţie copilăroasă şi ascultătoare şi încerci să o creşti cum îţi place. Uneori şi aici dai greş. Cât stai cu ea, o găseşti fermecătoare şi îi treci cu vederea metehnele, dar când, fiind plecat de acasă, îi trimiţi vorbă să facă o treabă şi vezi că nu e în stare de una singură, te apucă disperarea. Nu te poţi bizui pe ea, aşa cum nu te încrezi în nevestele dornice numai de distracţii sau de veşminte. De obicei, te lămureşti că tocmai una mai urâţică, deşi zici că nu ţi se potriveşte, poate deveni soţia desăvârşită.

Nereuşind să ajungă la o concluzie clară, lui Sama-no-Kami nu i-a rămas decât să ofteze şi să turuie mai departe:

— Până la urmă, nu ar mai trebui să luăm în seamă nici rangul, nici frumuseţea. Ajunge că nevasta nu e hrăpăreaţă şi nu are deprinderi ciudate, că este serioasă şi supusă. Dacă mai e şi inteligentă, ar trebui să fim mulţumiţi şi să îi trecem cu vederea cusururile mărunte. Vine de la sine şi dobândirea îndeletnicirilor.

Unele femei dovedesc înţelepciune şi stăpânire de sine, părând că nu au ce reproşa cuiva chiar dacă se cuvine, dar când le ajunge cuţitul la os, dispar prin sate izolate sau pe ţărmuri uitate de lume, lăsând în urmă poeme tulburătoare, groaznice, răvaşe ce trezesc amintiri dureroase şi mustrări de cuget chinuitoare. Când eram copil, femeile din casă îmi citeau fel de fel de asemenea poveşti înduioşătoare ce îmi storceau lacrimi, dar acum nu dau doi bani pe ele şi le socotesc prefăcute. Una şi-a părăsit bărbatul care o iubea, deşi se făcuse vinovat numai de nişte fleacuri. I-a întors spatele de parcă nu ar mai fi crezut în dragostea lui. Ce a câştigat cu o asemenea purtare, punându-i la încercare sentimentele? Doar nelinişti zadarnice şi o situaţie fără ieşire. Îngrozitor! Nu îşi încăpea în piele de bucurie când i-a venit în minte să se călugărească, punând capăt dragostei fără păreri de rău. Însă mult nu a ţinut-o, pentru că au vizitat-o nişte

cunoştinţe înduioşate de dorinţa ei, arătându-şi regretul adânc pentru hotărârea dureroasă. Soţul a aflat de cele întâmplate şi s-a pus pe plâns, rugându-le pe femei să îi spună că el o iubeşte şi crede că e păcat să se călugărească atât de tânără. Auzind acestea, femeia şi-a trecut fără să vrea mâna prin părul tuns scurt, şi-a pipăit amărâtă fruntea descoperită şi a căzut, descumpănită, pe gânduri. S-a străduit să îşi stăpânească lacrimile, însă odată pornite, nu le-a mai putut stăvili. Buddha nu are cum să îi aducă laudă călugăriţei copleşite de căinţă, care o mână mai repede în infern decât dacă ar fi rămas în lumea păcătoşilor.

Legătura sufletească dintre soţi nu se destramă cu una, cu două. Chiar dacă ar aduce-o înapoi acasă, făcând-o să renunţe la călugărie, lui tot nu-i va fi uşor să uite că ea l-a părăsit la un moment dat. Într-o căsnicie, mai cu bune, mai cu rele, bărbatul şi nevasta trebuie să se ierte unul pe altul. Însă, după o ruptură cât de mică, iubirea adevărată devine anevoioasă.

Dacă soţului i-a trecut de tot dragostea pentru nevastă, e o prostie să plece de acasă; trebuie să rămână mai departe cu ea şi să nu caute despărţirea. Femeia, la rândul ei, are datoria să-şi ţină firea şi, chiar dacă el îşi găseşte o iubită, în loc să-l dojenească, mai bine îi spune cu tact că ştie ce s-a întâmplat şi că nu îi poartă duşmănie. Aşa îl poate readuce uşor la vechile simţăminte. De cele mai multe ori, răbdarea soţiei îl ajută pe bărbat să învingă nestatornicia.

Nu se cade nici ca femeia să-i arate soţului prea multă îngăduinţă şi iertare. O fi ea socotită bună la suflet şi gingaşă, însă atunci nu este preţuită. E ca o barcă ce pluteşte în voia valurilor, nu-i aşa?

Tō-no-Chūjō a încuviinţat pe dată.

— Nu se face ca tinerii legaţi sufleteşte să se bănuiască de nestatornicie. Lucrurile se pot îndrepta. Altă cale nu există decât stăruinţa, a zis el cu gândul la sora mai mică, soţia lui Genji, fiind nemulţumit că prietenul lui închisese ochii şi nu scotea o vorbă.

Sama-no-Kami făcea pe grozavul vorbind despre calităţile femeilor, iar Tō-no-Chūjō, vrând să-l mai asculte, îi tot dădea ghes să continue.

— Să vedem ce se întâmplă în alte împrejurări, a zis Sama-no-Kami. Un cioplitor în lemn, de pildă, născoceşte fel de fel de lucruri: zorzoane vremelnice fără nimic aparte ori, dimpotrivă, podoabe arătoase, mai puţin obişnuite şi foarte îmbietoare. Însă, oricât s-ar strădui, se deosebeşte lesne de maestrul care se remarcă prin lucrări cu adevărat valoroase.

Ori altă pildă. În Cancelaria Artiştilor de la Curte sunt mulţi pictori şi cu greu îţi dai seama care este bun şi care nu. Tablourile nerealiste zugrăvind Muntele Hōrai[2] sau peşti uriaşi într-o mare învolburată ori dobitoace înfiorătoare ce trăiesc doar în China arată că autorii lor şi-au folosit închipuirea după bunul-plac, cu gândul de a ului privitorul. Toate sunt departe de adevăr. Nouă ne merge mai curând la inimă priveliştea unor munţi obişnuiţi, unor întinderi de apă, unor case simple, dar frumoase, înfăţişate cu gingăşie şi sensibilitate în mijlocul unui peisaj cu dealuri şi coline în apropiere, sau al unui pâlc de copaci bătrâni – toate întocmai ca în realitate. Astfel de lucrări cer o pricepere deosebită chiar de la cei mai de seamă artişti şi aici se vede bine deosebirea dintre pictorii buni şi aceia lipsiţi de talent.

La fel stau lucrurile şi când vine vorba de caligrafie, căci ochiul se poate iute înşela încă de la început. Unii trag câteodată linii lungi, dar fără profunzime, nădăjduind că înfloriturile lor vor fi luate din greşeală drept cine ştie ce artă, pe când alţii scriu îngrijit, cu îndemânare, şi totuşi scrisul lor nu pare atrăgător. Însă, dacă te uiţi mai atent, vezi unde stă adevărata măiestrie. Aşa se întâmplă cu orice, oricât de neînsemnat ar fi lucrul acela. De aceea nu am pic de încredere în femeile care, la nevoie, fac pe nebunele cu iubirea lor. Poate o să mă socotiţi cam uşuratic, dar tot am să vă povestesc o păţanie de-a mea.

S-a apropiat mai tare de Genji, care se trezise şi îl asculta, pe când Tō-no-Chūjō îl privea admirativ, cu bărbia rezemată în palmă. Sama-no-Kami avea un aer şugubăţ, deşi lăsa impresia unui înţelept gata să dezvăluie trecutul şi viitorul existenţei. Tinerii deveniseră parcă nerăbdători să împărtăşească cele mai tainice momente ale vieţii lor.

— Demult, când nu aveam încă o funcţie stabilă la Curte, mi-am găsit o iubită. Una cam urâţică, însă fluşturatic cum eram, nu mă gândeam să o păstrez toată viaţa lângă mine şi ochii îmi zburau şi după altele. Mă înnebunea cu izbucnirile ei de gelozie, iar asta nu-mi plăcea atunci. Nu voiam decât să se potolească şi să mă lase în pace. Câteodată mi se făcea milă de ea, întrebându-mă ce naiba găseşte la un terchea-berchea ca mine, şi încercam să mă îndrept încetul cu încetul.

De dragul meu, făcea lucruri care se dovedeau uneori peste puterile ei, hotărâtă să se întreacă pe sine. Mă îngrijea cu dăruire, era sensibilă şi atentă. O ştiusem îndărătnică, dar se arăta blândă şi supusă cu mine. Se căznea din răsputeri să-şi ascundă urâţenia cu fel de fel de boieli, ca să nu întorc

capul, iar când venea cineva, nu se apropia de oaspete ca să nu mă facă de ruşine. Găsind-o cumpătată în toate cele, am ajuns să trăim împreună şi agerimea ei mi se părea atrăgătoare. Doar de gelozie n-a scăpat. Mare pacoste şi pentru ea!

Văzând-o în stare de orice pentru mine, mi-a venit în minte să o chinui cu ameninţări ca să îşi schimbe năravul, fiindcă nu o mai răbdam aşa. Știind că mă iubește, socoteam că voi reuşi. O dată am fost cam aspru. Deși mă învăţasem cu hachițele ei, i-am spus: „Dacă mai continui cu vorbe din astea ruşinoase, sunt hotărât să ne despărţim, oricât de legat mă simt de tine. Să stricăm rânduiala şi sfârşim cu neîncrederea ta. Aş fi vrut să ştii să înduri una-alta, să nu te îngrijoreze nimic, să te dezbari de gelozie şi te-aş fi iubit mai mult decât pe oricare alta, iar după ce-mi făceam un rost la Curte, te-aş fi luat de soţie.“ M-au mulţumit vorbe mele, însă ea a pufnit în râs, zicând cu regret în glas şi stârnindu-mi indignarea: „Nu mă supără câtuşi de puţin că nu e cine ştie ce de capul tău acum şi aştept răbdătoare oricât numai să te văd căpătuit, dar nu îţi mai îngădui nestatornicia. Mă doare sufletul că îţi baţi joc de mine. Nu mai suport să aştept în van să te faci bărbat de treabă, aşa că a venit vremea ca fiecare să meargă pe drumul lui.“ Fire nestăpânită, mi-a apucat mâna şi m-a muşcat de un deget. Am exagerat un pic cu văicăreala. „Mă doare! Au! Mă doare! Cum să mai ies aşa din casă? Tu îți râzi de slujba mea, dar ce o să zică lumea de la Curte? Nu-mi rămâne decât să mă călugăresc“, mă chinuiam eu s-o sperii. „Păi, atunci, hai să ne despărţim!“, a propus ea hotărâtă. Mi-am îndoit în pumn degetul vătămat şi i-am întors spatele.

Degetele îndoite socotesc[3] *întâlnirile noastre şi spun*
că defectele tale sunt multe.

„Atât am avut de zis!“

A podidit-o plânsul şi a răspuns răzvrătită:

De-ţi socotesc eu înşelăciunile,
cuget că e timpul să ne luăm rămas-bun.

Îmi spuneam că legătura noastră nu s-a destrămat de tot şi mi-am mai făcut de cap câteva zile fără să-i scriu un rând. Într-o seară cu lapoviţă, am plecat târziu de la Curte, unde erau în toi pregătirile pentru Sărbătoarea Templului Kamo de la sfârşitul lunii noiembrie. După ce s-a retras lumea, mi-am dat seama îndată că nu am unde merge, decât la ea. Mă săturasem să rămân peste noapte la Palat şi nu aveam poftă nici de încăperile vreunei doamne puse pe joaca de-a dragostea, căci știam cât de nesimţitoare sunt asemenea fiinţe. Vrând să aflu în ce ape se mai scaldă iubita cu care mă

ciondănisem şi sperând să îi treacă supărarea într-o noapte ca aceea, am pornit către ea prin zăpadă, puţin cam ruşinat totuşi. Lampa îşi arunca pâlpâirea palidă pe perete, iar deasupra unui coş uriaş, cu cărbuni sub el, atârnau mai multe veşminte puse la încălzit. La intrarea în odaia de dormit, perdelele[4] erau ridicate, aşa că le-am socotit pe toate semne că mă aşteaptă. Nu îmi încăpeam în piele de mândrie. Dar ea plecase. O slujnică mi-a spus că în seara aceea se întorsese la casa părintească. Nu îmi lăsase nici măcar o poezie visătoare sau un răvaş cât de mic. Plecase în mare grabă şi atât. Mă întrebam dacă nu făcuse scenele acelea urâte de gelozie numai ca să scape de mine. M-am posomorât, însă îmi ziceam că aşa ceva nu era cu putinţă de vreme ce pregătise totul cu atenţie şi drag, parcă mai binevoitoare ca oricând. Vasăzică s-a îngrijit de lucrurile mele şi după ce am părăsit-o.

Îngâmfat cum eram, îmi închipuiam că nu poate trăi fără mine, aşa că m-am apucat să îi scriu. Nu mi-a răspuns nici că vrea să ne vedem iar, nici că se ascunde numai ca să îmi facă în ciudă, nici nu se împotrivea făţiş. Mi-a scris când nu mă mai aşteptam: „Nu te mai rabd aşa cum eşti. Dacă vrei să-ţi schimbi purtarea, foarte bine, o să fim iar împreună.“ Mie tot nu-mi venea să cred că nu mă mai vrea şi, ca să o pedepsesc, nu i-am spus că o să stau doar de fusta ei. Am ţinut-o în încordare, dar sufletul ei nu a mai rezistat şi s-a stins din viaţă. Mi-a părut nespus de rău.

Ca nevastă, ar fi fost grozavă… Încă îmi stăruie în minte. Vorbeam cu ea şi fleacuri, şi lucruri de seamă, iar în casă făcea de toate. La vopsit chimonouri era iscusită ca Tatsuta-hime, iar la cusut, ca Seoritsu-hime[5], a zis Sama-no-Kami cu regret în glas.

— Eu nu aş pomeni-o pe Seoritsu-hime neapărat ca o cusătoreasă pricepută, ci mai degrabă ca model de soţie dăruită pentru totdeauna, s-a băgat în vorbă Tō-no-Chūjō. Bine, bine, avem trebuinţă şi de o zeiţă ca Tatsuta. Vai de capul nevestei care nu ştie să potrivească şi să vopsească straiele bărbatului! Oricum, e tare greu să îţi găseşti o soţie bună.

Sama-no-Kami a urmat:

— Pe atunci mai aveam o iubită. Arăta binişor, mă dădeau gata poemele ei, caligrafia frumos şi se pricepea şi la muzică. Nu mă supăra nimic la ea şi pe geloasă o socoteam o poveste încheiată, aşa că o vizitam pe furiş. După ce prima a murit, am înţeles că nu mai are rost să tânjesc după ea şi mi-am înteţit vizitele. Nu după multă vreme, am băgat de seamă că e cam uşuratică şi am hotărât că nu îmi trebuie de nevastă.

Treceam pe la ea tot mai rar şi am aflat că între timp şi-a luat alt iubit.

Într-o seară frumoasă din luna a unsprezecea, când luna se înălţa pe cer, am plecat de la Palat cu gând să înnoptez la tata, mare sfetnic, numai că s-a urcat cu mine în trăsură un curtean care m-a invitat să trecem împreună pe la o doamnă ce-l aştepta şi a cărei casă se afla în drum spre iubita lui. Zicea că printr-o spărtură în gard se vede iazul, iar în el astrul argintiu îşi scaldă încântătoarele-i raze, aşa că am coborât amândoi acolo. Nu se făcea să pierd un asemenea prilej.

O casă sortită mie. Mi-am dat seama de la bun început că lucrurile fuseseră puse la cale pentru că bărbatul mi s-a părut cam fâstâcit când s-a aşezat pe prispa din apropierea porţii şi s-a apucat să admire luna. Crizantemele îmbrăcaseră o mantie de promoroacă şi arătau încântător, iar vântul zburătăcea frunzele de arţar din grădină. Grozavă privelişte! Curteanul meu a scos un fluier din faldurile mantiei şi s-a pus pe cântat: „Ar trebui să poposeşti la *Asuka-i*[6], cu umbra-i generoasă“[7]. Doamna i-a ţinut isonul la *yamatogoto* de după storul de bambus, frumos, pe un ritm plăcut, bine ales pentru seara binecuvântată de lună. Ce desfătare!

Bărbatul a înaintat, vrăjit, spre femeie. „Nici urmă de paşi care să strice rânduiala frunzelor căzute. Cam fără inimă-i iubitul tău“, a necăjit-o el în glumă. I-a strecurat o crizantemă pe sub storul de bambus şi a urmat:

Deşi casă arătoasă, cu muzică aleasă şi lună strălucitoare,
nu a mai ispitit băieţi cu inimă de piatră?

I-a aruncat apoi mici aluzii răutăcioase, îndemnând-o: „Haide, cântă cu nădejde dacă acum tot are cine să te asculte“.

Nu mă pricep să strunesc cu vorbe glasul fluierului
în bătaia vântului hoinar,

a răspuns ea şăgalnic.

Nu-mi plăceau deloc ifosele ei. A trecut apoi dinadins la *koto* cu treisprezece coarde, ca să mă dea gata. Avea talent, însă era prea îngâmfată pentru gustul meu. Aşa se purtau şi doamnele de la Curte când îşi căutau un iubit. Bine, bine, treaba lor, numai că uneori îţi pierzi interesul chiar şi pentru aleasa inimii dacă o vezi astfel. În seara aceea m-am retras degrabă.

Asemuindu-le pe cele două, deşi încă tânăr, chibzuiam că în femeile fluşturatice nu te poţi încrede, iar dacă mai trec anii, o să le am şi mai puţin la inimă pe cele uşuratice. Poate voi credeți că e mai bine să aveţi iubite sensibile şi firave ca roua de pe *hagi* sau ca mărgeluşele de grindină de pe firele de

trestie, dar sunt convins că o să-mi daţi dreptate peste vreo şapte ani şi o să vă păziţi de firile schimbătoare. Dacă un soţ gelos află de triunghiul amoros, atunci chiar pot apărea necazuri.

Astfel i-a sfătuit Sama-no-Kami pe cei doi prinţi. Ca de obicei, Tō-no-Chūjō a încuviinţat din cap, iar Genji a zâmbit uşor, părând să-i dea dreptate. Năstruşnice prefăcătorii!

— O să vă spun şi eu o poveste, s-a grozăvit Tō-no-Chūjō, intrând în vorbă. Am iubit o femeie în taină. Nu mă gândeam că legătura noastră o să ţină, totuşi m-am obişnuit cu ea şi, cu cât o cunoşteam mai bine, cu atât îmi plăcea mai mult. O vizitam rar, însă ea avea încredere în mine. Câteodată mă simţeam vinovat şi mă temeam că-mi va aduce învinuiri, dar ea nu zicea nimic. Chiar dacă nu o vedeam cu zilele, se purta ca şi când aş fi venit tot timpul. Sărmana de ea nu avea părinţi şi, fiind singura ei mângâiere, i-am făgăduit să nu o părăsesc. Mă ungeau la inimă drăgălăşeniile ei. Apoi nu am mai trecut pe la ea multă vreme şi, între timp, nevastă-mea i-a trimis printr-o femeie din casă nişte vorbe urâte care au întristat-o din cale-afară. Eu am aflat mai târziu. Nici scrisori nu i-am mai scris, şi nici pe la ea nu m-am mai dus. A fost tare deznădăjduită, mai cu seamă că avea şi un copil de la mine. A îndurat totul fără împotrivire şi mi-a trimis o garofiţă.

Lui Tō-no-Chūjō i s-a pus un nod în gât din pricina lacrimilor.

— Ce scria în răvaş? a întrebat Genji.

— Stihuri cât se poate de obişnuite:

Gardul de nuiele se năruie,

îngăduie mărgăritarelor de rouă să mai dezmierde garofiţa.

Cuvintele m-au îndemnat să mă duc la ea. Am găsit-o la fel de blândă cum o ştiam, doar un pic mai îngândurată. Privea grădina răvășită de venirea toamnei, iar glasul îi era stins ca al greierilor gata să piară. Mă închipuiam într-o frumoasă poveste de dragoste.

Dintre toate florile ce prind rădăcini proaspete,

cea mai dragă îmi eşti tu, garoafa.

Nu am pomenit de garofiţă, copila, am vrut să aflu mai întâi care e starea mamei.

Mâneca ce dezmiardă culcuşul[8] *s-a înrourat;*

toamna a sosit prea devreme cu vijeliile ei.

De cum a rostit vorbele, am înțeles că nu îmi poartă pică. Îşi ascundea stânjenită șiroaiele de lacrimi. Văzând că ocoleşte din răsputeri clipele apăsătoare, am plecat acasă liniştit şi nu am mai dat pe la ea o vreme. Între timp a dispărut. Nu ştiu dacă mai trăieşte şi, în caz că da, cât îi este

de greu. De-ar fi depins mai mult de mine cât am iubit-o, nu ar fi trecut prin atâtea suferinţe, iar eu aş fi avut grijă de ea ca de o soaţă. Garofiţa, cum îi spunea mama ei, era tare drăgălaşă şi aş fi vrut să o mai văd, dar le-am pierdut urma şi nu ştiu ce pot face.

Prin urmare, nu se numără printre femeile pomenite mai înainte. Gingaşă şi curată la suflet, fără pic de duşmănie, aş fi putut să o ţin lângă mine oricât, însă totul s-a dus de râpă. Încep să o uit încet-încet, dar cred că ea încă trăieşte cu amintiri dureroase. O femeie care nu ştie să-i ceară bărbatului dragoste fără margini nu poate fi o nevastă desăvârşită.

Totuși, dacă stăm şi ne gândim, femeia geloasă a prietenului nostru nu ar fi fost nici ea de suportat. E limpede că nu îţi trebuie aşa o soaţă. Nestatornicia înzestratei cântărețe la *koto* e și ea un mare cusur, la fel şi tăinuirea adevăratelor simţăminte. Nici nu ştiu care ar fi mai bună, e greu de ales. Asta-i viaţa, ce să-i faci! Fiecare cu părţile ei bune şi rele. Dacă vrem toate calităţile la un loc, nu ne rămâne decât să ne revărsăm dragostea asupra lui Kichijōten[9], însă aşa ceva nu se face.

Au izbucnit cu toţii în râs. Tō-no-Chūjō l-a îndemnat apoi şi pe Tō-Shikibu-no-Jō să îşi spună păsul.

— Hai, sunt încredinţat că ai şi tu poveştile tale!

— Eu sunt cel mai mic în rang. Cum să vă intereseze aventurile mele?

S-a codit ce s-a codit, însă până la urmă s-a pus pe povestit, la stăruințele lui Tō-no-Chūjō.

— Mă gândeam la ce ar fi mai bine să vă istorisesc şi mi-am adus aminte de vremea când deprindeam arta scrisului. Am cunoscut o fată isteaţă, care mi-a dat sfaturi bune pentru slujba de la Curte şi pentru viaţă. Nu o întrecea nimeni la învățătură şi mă simţeam stânjenit să deschid gura de față cu ea. Eram învăţăcelul tatălui ei, despre care auzisem că are mai multe fiice. De aceea şi pândisem prilejul să mă apropii de una dintre ele. Când a aflat de legătura noastră, tatăl ei a venit să închinăm pentru o căsnicie reuşită şi ne-a recitat nişte versuri de dragoste ale poetului Bai Juyi… tare izbutite. Inima nu-mi dădea ghes, însă mi-a fost ruşine de bătrân, aşa că am continuat aventura. Fata ţinea mult la mine, se îngrijea de nevoile mele, iar noaptea, când eram împreună, mă dădăcea şi nu cruţa nici un efort ca să mă mai înveţe câte ceva. Scria frumos, îmi trimitea răvaşe caligrafiate măiestrit, fără *kana*.[10] Pur şi simplu nu mă puteam despărţi de ea. Le sunt şi acum adânc recunoscător, maestrului şi ei, însă la vremea aceea chibzuiam că un neştiutor ca mine nu are ce

căuta lângă o femeie atât de aleasă. Voi, prinţii mei, nu aveţi nevoie de neveste care să vă înveţe, aşa că nu ştiţi ce greu e să te simţi mereu mai prejos. Şi de n-ar fi fost răbdătoare, nu aveam de ales. Soarta mi-a scos-o în cale. Pesemne că între noi a fost o legătură puternică într-o altă viaţă şi de aceea nu scăpam de ea.

Văzând că vrea să se oprească, Tō-no-Chūjō l-a mai stârnit un pic:

— Ce femeie nemaipomenită!

Tō-Shikibu-no-Jō a continuat, deşi i se părea că cei doi se distrează pe seama lui.

— Nu am mai mers pe la ea un timp, însă după o vreme treburile m-au mânat într-acolo. Ea nu stătea în încăperea obişnuită, ci ascunsă după perdea, refuzând să se arate. Aş fi vrut să fiu răutăcios, văzând în asta un prilej bun să îmi iau tălpăşiţa, însă îmi dădeam seama că o femeie isteaţă ca ea nu îşi dă gelozia pe faţă cu una, cu două şi că ştie bine să-şi ascundă nemulţumirile, după experienţa de care a avut parte. Mi-a spus pe neaşteptate, cu voce neclintită: „Iau nişte leacuri din plante ca să scap de o boală grea, cu febră mare. Miros urât şi nu pot veni să te întâmpin. Dacă ai un răvaş pentru mine, lasă-l acolo unde eşti.“ M-am simţit ca un caraghios şi nu am ştiut cum să mă port. I-am zis doar că am priceput şi mă pregăteam să plec. Glasul ei puternic m-a ţintuit locului: „Te rog să mai treci pe la mine după ce scap de miros“. Îmi părea rău să nu scot o vorbă, aşa că am şovăit ce-am şovăit în căutarea unui răspuns ca să o pot şterge cât mai degrabă, mai cu seamă că mirosul de usturoi din leacuri devenise de-a dreptul supărător:

Păianjenul s-o fi foit pe înserate, vestindu-ţi[11] *că te văd azi.*

Cum poţi să-mi spui să vin abia după ce trece de prânz[12]*?*

Nici nu am apucat să ies, că m-a şi prins din urmă răspunsul ei:

Dacă nu te-ai învrednicit să mă vizitezi noaptea,

cu ce te supără dezvinuirea mea de peste zi?

Tare iute îi mai mergea mintea, a încheiat tânărul.

Prinţii erau uluiţi şi încercau să-l necăjească în glumă.

— Nu minţi?

— Hai, mai povesteşte ceva.

Tō-Shikibu-no-Jō s-a mai codit puţin, apoi a urmat:

— În general, fie că-s bărbaţi, fie că-s femei, mă sâcâie aceia care se fălesc cu bruma lor de cunoştinţe. La ce bun să înveţe pe de rost trei istorii şi cinci clasici[13]? Mai ales femeile care nu au habar nici măcar de lucruri simple de viaţă. Ce nevoie au să bage la cap nu ştiu câte prostii? Dacă

sunt înzestrate doar cu puţină inteligenţă, le prind din zbor. Tare nu-mi plac femeile care vor să ştie cât bărbaţii şi îşi presară scrisorile cu o sumedenie de ideograme, de multe ori mai bine de jumătate. Văzându-le aşa, te întrebi ce metehne ascund. Şi chiar dacă nu ţin cu tot dinadinsul să uimească, pentru acelea care caută să înşele, cuvintele îşi pierd intenţia mângâietoare şi cad ca niște bolovani. Şi marile doamne îşi mai dau în petic. Poemele unora dintre preţioase sunt înţesate cu aluzii greoaie la cronici, iar bărbaţii care le primesc abia au timp să le desluşească. Ştiu că trebuie să răspundă la fel şi se simt ruşinaţi dacă nu reuşesc.

Să luăm, de pildă, zilele de sărbătoare de la Palat. Bărbaţii pleacă de acasă în graba mare, fără să-şi pregătească din timp o poezie. Primesc în data de 5 din luna a cincea o scrisorică însoţită de un stânjenel sau una cu o crizantemă în data de 9 din luna a noua,[14] dar nu au răgaz să răspundă cum se cuvine. Îşi storc creierii de pomană, fiindcă nu le vine nici o idee pe loc. Fireşte că se aleg doar cu dispreţ. Prilejuri pentru doamne se ivesc la tot pasul, însă ar trebui folosite cu chibzuinţă, nu ca să ne pună în încurcătură. Şi apoi, să nu se fălească cu tot ce ştiu, să mai lase şi pe altă dată.

În timp ce Tō-Shikibu-no-Jō vorbea cu însufleţire, Genji se gândea la Fujitsubo. Nu avea cusururi, nici nu stânjenea lumea cu prea multă isteţime. Nu mai putea de dorul ei.

Tinerii au stat la taifas până dimineaţă, trăncănind vrute şi nevrute.

S-a făcut în sfârşit vreme frumoasă. Gândindu-se că ar fi bine să nu îşi mânie socrul, Genji s-a hotărât să mai treacă pe la soţie. Toate erau în bună rânduială acolo, iar ea avea o înfăţișare distinsă, mai grozavă decât a oricăreia dintre doamnele bârfite cu o seară în urmă. Totuşi, ţinuta aleasă şi seriozitatea ei nu îi erau pe plac lui Genji. S-a pus pe glume cu Chūnagon şi Nakatsukasa, două tinere din slujba lui Aoi, încântate să îl vadă doar într-un halat subţire, din pricina căldurii.

A venit şi Sadaijin să îl salute, dar, aflând că e în haine de casă, a rămas dincolo de perdele.

— Lui nu-i e cald? a bombănit Genji încruntat, sprijinindu-se nepăsător de o rezemătoare[15] şi stârnind râsul fetelor pe care tot el încerca să le potolească.

Un slujitor l-a anunţat spre seară:

— Venind încoace de la Palat, v-aţi încrucișat drumul cu al lui Nakagami, Zeul Direcţiilor, aşa că nu e bine să rămâneţi aici peste noapte.[16]

— Da, trebuie să vă feriţi întotdeauna de Nakagami, a adăugat altul.

— Şi încăperile mele de la Nijō-no-in sunt pe aceeaşi direcţie. Dacă nu mă întorc la Palat, nu ştiu unde aş putea poposi, iar eu sunt mort de oboseală şi vreau să dorm.

Genji se pregătea de culcare.

— Nu, vă rog, nu se poate să vă odihniţi aici, i-a zis una dintre doamne, aducându-i la cunoştinţă că locuinţa lui Kii-no-Kami se află pe aproape. A fost refăcută nu demult. Au îndiguit Nakagawa şi au abătut cursul râului ca să treacă prin grădină. Ce răcoare trebuie să fie acolo!

— Foarte bine, a încuviinţat Genji. Numai că sunt tare ostenit şi vreau să intru cu trăsura în casă. Nu mai fac nici doi paşi singur.

Ar fi putut găsi o sumedenie de locuri tainice pentru înnoptat, însă nu îi venea să rămână pe la vreo femeie numai pentru că direcţia îi era potrivnică. Doar avusese de gând să îşi viziteze soţia. Aşadar, a încuviinţat să meargă la Kii-no-Kami, mai ales că erau de-o seamă ca rang. Acesta i-a transmis stânjenit că tatăl lui, Iyo-no-Kami[17], şi-a mutat familia la el pentru o perioadă, cu femei cu tot, şi că este forfotă mare, însă nădăjduia să nu-i tulbure nimeni liniştea.

— Chiar mă bucur că e lume multă în casă. Nu îmi place să-mi petrec nopţile singur. Poate îmi găseşte un locşor dincolo de perdelele din încăperea ce îi adăposteşte familia, i-a răspuns Genji, liniştindu-l.

— Sper să se simtă bine acolo, a chicotit una dintre doamne şi a trimis pe cineva să-i anunţe sosirea.

Genji a plecat pe furiş, fără să îi spună socrului. Era însoţit doar de câţiva slujitori apropiaţi. Luat în pripă, Kii-no-Kami le-a poruncit iute servitoarelor să deretice şi să aerisească încăperea de oaspeţi din aripa de răsărit şi acolo să facă pregătirile de găzduire.

Un firicel de apă trecea prin grădina împrejmuită de un gard împletit, iar casa, de un bun-gust desăvârşit, arăta ca un adevărat conac. Plantele şi florile se aflau la mare cinste, adia un vânt plăcut, în urechi stăruia zumzetul insectelor, iar licuricii zburau în voie. Oamenii lui Genji s-au aşezat să bea *sake*, cu ochii aţintiţi la pârâiaşul ce şopotea pe sub galeria de legătură cu clădirea principală. În timp ce gazda îşi dădea toată osteneala să îl trateze cum se cuvine, Genji privea atent în jur, cugetând la feluritele doamne despre care se vorbise cu o seară în urmă. Gândea că se află într-o casă cu femei de rang mijlociu.

Genji auzise că soţia[18] lui Iyo-no-Kami, mama vitregă a lui Kii-no-Kami, era o tânără încrezută şi dorea să o cunoască. Au răzbit până la el zgomote venind dinspre încăperea de la apus: foşnet de mătăsuri şi voci tinereşti fermecătoare, care se topeau tot mai mult în şoapte. Nu îl stinghereau, ci dimpotrivă, îi stârneau curiozitatea.

La început, perdelele fuseseră ridicate, însă Kii-no-Kami a poruncit degrabă să fie lăsate la loc. Toate erau acum coborâte, iar din camera de la apus răzbătea o luminiţă roşiatică ce pâlpâia printr-o mică deschizătură în uşa glisantă. Genji s-a apropiat în vârful picioarelor, vrând să vadă ce se petrece alături, însă nu deslușea nimic. A tras cu urechea şi a priceput că mai multe femei se strânseseră în mijlocul încăperii şi şuşoteau chiar despre el.

— Pare atât de serios. Păcat că s-a însurat aşa de timpuriu!

— Eu am auzit că mai umblă şi prin locuri tainice.

Genji era de-a dreptul năucit. Oare ce-ar fi spus lumea dacă ar fi aflat de adevărata lui dragoste, cu totul necugetată? Nu, n-au ajuns cu cleveteala până acolo, așa că s-a liniştit și a renunţat să mai asculte cu încordare. Cineva amintea pe un ton atotştiutor de poezia pecetluită cu zorele pe care i-o trimisese lui Asagao, fiica lui Shikibukyō şi verişoară cu el. Femei care fac pe grozavele şi turuie poemele altora. Chiar dacă par interesante pentru rangul lor, nu merită osteneala, a chibzuit Genji.

Gazda şi-a făcut apariţia cu câteva felinare pentru streşini. A mărit fitilul opaiţelor din încăpere şi i-a oferit oaspetelui dulciuri.

— „La mine acasă, perdelele lăsate înseamnă că musafirul e poftit la schimb de poezii cu o femeie, ba chiar mai mult de-atât“, a fredonat Genji un fragment dintr-o baladă cunoscută. Gazda trebuie să fi pierdut din vedere amănuntul.

— Vă rog să mă scuzaţi. Gazda de aici nu e un om de lume.

Kii-no-Kami stătea pe prispă, într-o poziţie ceremonioasă. Genji se tolănise lângă el, gata de un pui de somn. Însoţitorii lui păreau să fi adormit deja.

Kii-no-Kami avea mai mulţi copii drăgălaşi, care mişunau fără astâmpăr pe acolo. Iyo-no-Suke avea şi el copii, iar Genji îl văzuse pe unul dintre ei la Palat – un băiat chipeş, de doisprezece-treisprezece ani. A vrut să ştie cine este şi gazda i-a dat lămuriri.

— Băiatul care a trecut adineaori pe-aici este fiul cel mic al răposatului Emon-no-Kami. Rămas fără tată, s-a pripăşit la noi, fiind dat în grija surorii lui mai mari. Aş vrea să îi găsesc un rost la Palat cât de curând, dar femeia nu se mişcă prea repede.

— Sora lui mai mare îţi este mamă vitregă?

— Da.

— Cam tânără pentru o mamă! Până şi Maiestatea Sa a auzit de ea şi ştia prea bine că Emon-no-Kami voia să o trimită să slujească la Palat, dar pe urmă a dispărut pur şi simplu. Aşa-i soarta, nu ai habar niciodată încotro îţi poartă paşii, a zis Genji pe un ton de bătrân înţelept.

— Totul s-a petrecut pe neaşteptate. Omul se schimbă de când lumea şi pământul, dar nimic nu e mai vremelnic ca norocul unei femei.

— Se află sub oblăduirea lui Iyo-no-Suke, nu-i aşa?

— Da. E stăpânul vieţii ei. Şi eu, şi ceilalţi copii ai lui ne minunăm că i s-au aprins călcâiele după ea atât de rău şi ni se pare ruşinos.

— Aşadar, nu o dă nici unuia dintre voi, mai apropiaţi ca vârstă. Fireşte, o să se facă tot mai frumoasă. Unde e acum?

— I-am trimis pe toţi în clădirea servitorilor şi cred că au mai rămas puţini pe aici, a răspuns Kii-no-Kami.

Oamenii lui Genji, ameţiţi de băutură, adormiseră pe prispă. Era o seară frumoasă de vară. El nu avea somn pentru că nu îi plăcea să doarmă singur.

I s-a părut că aude nişte zgomote dinspre uşa glisantă de la miazănoapte şi a socotit că acolo se ascunde doamna despre care îi vorbise gazda. S-a ridicat şi s-a dus încetişor să tragă cu urechea.

— Unde eşti?

Era vocea plăcută a băiatului pe care îl zărise mai devreme.

— Sunt aici, încerc să mă odihnesc. Oaspetele nostru s-a culcat? Mă temeam că e prea aproape de mine, dar m-am liniştit.

Glasurile semănau, astfel că oaspetele socotea că sunt frate şi soră.

— Doarme în camera cu streaşină. L-am văzut. E frumos aşa cum zice lumea. Tare frumos, a adăugat băiatul mai în şoaptă.

— L-aş privi şi eu ziua, a zis fata.

Avea o voce somnoroasă, de parcă atunci ar fi scos capul de sub învelitoare[19]. Lui Genji i-ar fi plăcut ca ea să

întrebe mai multe şi mai cu însufleţire, nu aşa, într-o doară.

— O să mă culc şi eu pe prispă, a spus fratele. Ce întuneric e!

A făcut fitilul mai mare. Sora lui şedea pesemne de-a latul uşii unde se afla Genji.

— Unde e Chūjō[20]? Nu-mi place să rămân singură în seara asta.

— S-a dus să facă baie, i-a răspuns o femeie dintr-o încăpere aflată cu o bârnă mai jos. A zis că vine repede.

După ce toate s-au potolit, Genji a încercat uşa. Nefiind zăvorâtă, s-a deschis pe dată. La intrare atârna o perdea, iar la lumina palidă a opaiţului se zăreau împrăştiate prin încăpere fel de fel de cufere cu îmbrăcăminte. Genji şi-a croit drum printre ele şi a dat peste o fiinţă plăpândă. Era singură. Cu oarecare şovăială, a tras învelitoarea de pe ea. Femeia şi-a închipuit că e Chūjō, pe care o strigase puţin mai înainte.

— Ai chemat-o pe Chūjō şi a venit Saishō-no-Chūjō. Uite-aşa a sosit clipa năzuinţei împlinite!

Femeia s-a speriat de parcă o urmărea un coşmar. A încercat să strige, însă glasul i-a răzbătut înăbuşit sub învelitoare.

— O să crezi că e doar o toană de-a mea, însă vreau să afli că îmi ocupi gândurile de ceva vreme. De mult aşteptam prilejul ăsta şi te rog să îl iei ca pe urmarea unei legături dintr-o viaţă anterioară.

Vorbea cu blândeţe. Nici măcar zeităţile nu i-ar fi putut tăgădui spusele. Femeia ar fi vrut să strige în gura mare că un străin a intrat nepoftit în încăpere, însă nu a fost în stare. A îngânat doar:

— Cred că mă confundaţi.

Uimirea ei era blajină şi ispititoare.

— Cum să te confund! Am fost mânat încoace de iubire şi tu te prefaci nedumerită. Fii pe pace, nu am să mă port necuviincios, ca un simplu aventurier. Vreau doar să dai o clipă ascultare şoaptelor inimii mele.

Fiind puţintică la trup, a ridicat-o cu o mână şi a pornit cu ea în braţe spre uşa despărţitoare când, fără veste, le-a ieşit în cale Chūjō.

— Ah! a exclamat Genji.

Uluită la culme, Chūjō a vrut să se apropie de el şi i-a simţit mireasma[21] proaspătă a veşmintelor. A priceput pe dată cum stau lucrurile. Deşi din cale-afară de îngrijorată, nu îi putea spune nimic. Dacă ar fi fost un bărbat oarecare, ar fi făcut mare vâlvă. Însă în situaţia de faţă nu ar fi izbutit decât să pună lumea din casă pe jar şi aşa ar fi aflat cu toţii de

neruşinarea oaspetelui. De aceea a preferat să îi urmeze, cu inima bătând mai-mai să-i spargă pieptul. Genji nu o băga în seamă şi păşea netulburat înainte. A intrat în odaia lui, a pus femeia jos şi s-a întors să închidă uşa.

— Vino după ea în zori, i-a spus el cu dispreţ în glas.

Numai auzindu-i vorbele, Utsusemi a văzut negru dinaintea ochilor, întrebându-se ce era în capul lui Chūjō. Năduşise toată. Genji o compătimea puţin, însă a înţeles că nu avea cum să mişte o inimă împietrită cu adevărul gol-goluţ, chiar dacă s-ar fi aşteptat să fie aşa. Femeia era o făptură ce nu vibra la dragoste neîngăduită.

— Nu îmi vine să cred. Fiind de origine mai umilă, pesemne că vă merit pe deplin dispreţul, dar nu vă am deloc la inimă şi îmi închipui că toana e trecătoare. Diferenţa dintre rangurile noastre este ca de la cer la pământ.

Genji îi judeca bine purtarea şi îl durea că femeia nu-l suporta pentru că încerca să îi înfrângă voinţa cu de-a sila.

— Nu rangul femeii îmi trezește interesul. E prima oară în viaţă când am parte de o asemenea experienţă. Mă mâhnește gândul că mă socotești un muieratic de doi bani. Nădăjduiam să-ţi fi ajuns la urechi că nu mă ispitesc aventurile amoroase. O legătură puternică dintr-o altă viaţă mă îndeamnă să mă simt atât de atras de tine, iar tu mă faci să mă ruşinez. Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât înțeleg mai bine că dragostea oarbă îmi ia minţile.

Genji încerca să fie tot mai stăruitor în lămuriri, însă femeia rămânea neclintită. Știa prea bine că un bărbat chipeş nu îi putea deveni cu adevărat iubit. Văzând-o atât de rece, lui îi venea să o lase în pace, dar nu se îndura. Femeia aceea slabă părea mai tare chiar şi decât bambusul ce nu se frânge în bătaia vântului. Nu o putea birui. Arăta binişor şi îl mişcau lacrimile stârnite de îndărătnicia lui, dar dacă o lăsa să plece fără să se atingă de ea, regretele aveau să-l chinuiască multă vreme apoi. Nu ştia cum să o îmbuneze. Era atât de mâhnită, încât i-a zis:

— De ce îmi nesocoteşti vorbele şi mă urăşti? Rău îmi pare că te porţi ca o fecioară neajutorată.

— Dacă v-aţi fi arătat înflăcărarea pe vremea când mă aflam încă la casa părintească, fără să am rosturile de acum, poate aş mai fi nutrit speranţe nebuneşti de viitor, însă acum toate sunt în zadar. Nu am nevoie de iubire de-o noapte. Vă rog, scoateţi-vă din minte seara asta, închipuiţi-vă că nici nu a existat.

Genji se străduia din răsputeri să îi aline supărarea cu vorbe măiestrite.

S-a auzit primul cântat al cocoşilor care i-a deșteptat pe slujitori.

— Ce bine am dormit!

— Haideţi să pregătim trăsura!

— Doar nu înspre noi au bântuit duhurile rele, mânându-l pe oaspete la întâlniri de taină, aşa că nu văd de ce să plece cu noaptea-n cap, a spus Kii-no-Kami.

Pe Genji îl îndurera bănuiala că un astfel de prilej nu avea să se mai ivească şi nu se gândea nici la un posibil schimb de scrisori. Voia să o lase să plece, totuși nu se îndura.

— Cum ţi-aş putea trimite veşti? Încăpăţânarea ta şi dragostea mea, deloc una de rând, îmi vor sfâşia necontenit sufletul. O să plâng mereu după seara asta.

Pleoapele îi striveau lacrimile, făcându-l şi mai fermecător. Cocoşii păreau neosteniţi în vestirea zorilor.

Genji a murmurat deznădăjduit:

Lumina izgoneşte întunericul; cocoşii mă-nspăimântă,
nelăsându-mă să-mi ostoiesc aleanul.

Femeia îşi cunoştea lungul nasului şi nu putea să nu țină seama de prăpastia dintre ei. Oricât ar fi fost de înflăcărată iubirea lui Genji, pentru ea nu era un prilej de bucurie. Gândurile i se îndreptau şi către Iyo-no-Suke, bărbatul pe care nu îl iubea, dar îl respecta. I s-a făcut inima cât un purice de teamă că ar putea afla în vis de fapta ei.

A răspuns, copleşită de mâhnire:

În faptul zilei, cântatul cocoşilor a prins din urmă
lacrimile de jale nemângâiată.

Se lumina tot mai bine şi casa începea să prindă viaţă. A condus-o până la uşă, asemuind-o cu o stavilă de netrecut, şi s-a întors la locul lui.

Înveşmântat în mantie *nōshi*, Genji scruta îngândurat grădina, de pe marginea prispei. Storurile se ridicau unul câte unul. Femeile din încăperea alăturată îi aruncau căutături curioase peste un paravan scund, sorbindu-i parcă toată strălucirea. Ultimele raze de lună dădeau cerului proaspăt un aer odihnitor. Ce zori de vară au mijit! Doar Genji era trist, dându-și seama că nu avea nici măcar cum să-i scrie femeii. Îndepărtându-se, îi venea greu să privească în urmă.

Nu a putut dormi nici după ce-a ajuns acasă, în Sanjō. Sufletul îi era îndurerat la gândul că îi va fi greu să o mai vadă vreodată. Recunoştea că nu e cine ştie ce frumuseţe, dar are un farmec al ei. Acum înțelegea mai bine spusele prietenului său cu experienţă, cel care judecase femeile în fel şi chip în seara aceea.

Şi-a petrecut mai multă vreme la Sadaijin. Se gândea întruna la frământările femeii de care tocmai se despărţise şi o compătimea în felul lui. L-a chemat pe Kii-no-Kami şi l-a rugat:

— Nu ai vrea să mi-l dai mie pe băiatul răposatului slujbaş, cel pe care l-am văzut zilele trecute? E tare frumuşel şi mi-ar plăcea să îl iau în serviciul meu şi să îl arăt Împăratului.

— Ne onorează gândurile dumneavoastră. Lăsaţi-mă să mă sfătuiesc şi cu sora lui.

Genji a tresărit.

— Ea are copii?

— Nu. E nevasta tatălui meu de doi ani. Nu asta şi-ar fi dorit răposatul ei părinte. Cred că nici ea nu e mulţumită.

Lui Kii-no-Kami îi plăceau femeile şi nu vedea cu ochi buni căsătoria tatălui cu tânăra lui mamă vitregă, totuși se purta blând şi îl lua şi pe fratele ei peste tot, tratându-l cu bunăvoință.

— Am auzit vorbindu-se despre femeie. E într-adevăr frumoasă? a întrebat Genji.

— Nu arată rău. Tânăra mea mamă vitregă mă cam ţine la distanţă şi nu-mi rămâne decât să îi respect dorinţele. Amănuntele nu îmi ajung la urechi.

După cinci sau şase zile, Kii-no-Kami l-a adus pe băiat. Nu era chiar frumos, aşa cum i se păruse, dar avea un aer distins. Genji l-a chemat lângă el ca să stea de vorbă prieteneşte şi l-a cucerit de la bun început. Băiatul nu îşi mai încăpea în piele de bucurie că se află sub oblăduirea chipeşului Genji, care i-a cerut amănunte şi despre sora lui. Copilul a răspuns cum ştia mai bine, fără risipă de vorbe şi fără să dezvăluie vreo taină. Mai pe față, mai pe ocolite, Genji a reuşit să strecoare câteva aluzii, dar micuţul nu a mers până acolo încât să-şi arate curiozitatea. Genji i-a dat o scrisoare pentru sora lui.

Pe obrajii femeii se rostogoleau lacrimi de revoltă. Oare ce își închipuia fratele ei? A desfăşurat cu stânjeneală scrisoarea bine rulată, ferindu-şi chipul. Era lungă şi se încheia cu un poem şi câteva cuvinte:

Tânjesc după noaptea cu visul acela,

dar timpul zboară şi ochii nu-mi dau geană-n geană.

„Nu dorm bine nopţile şi nu visez.“

Caligrafia fără cusur îi tăia răsuflarea. Ochii i s-au împăienjenit de lacrimi şi abia a izbutit să citească scrisoarea până la capăt. Gânduri negre o chinuiau şi tot cugeta la soarta ei.

Genji l-a poftit pe băiat în ziua următoare. Înainte să plece de acasă, acesta i-a cerut surorii lui un răspuns la scrisoarea primită.

— Te rog să îi spui că nu ai găsit-o pe cea căreia trebuia să i-o înmânezi.

— Nu-i pot da un asemenea răspuns.

Femeia își închipuia că Genji îi dezvăluise fratelui ei taina şi murea de ciudă.

— Nu mai spune lucruri nepotrivite pentru un copil. Dacă nu îi poţi încredinţa răspunsul meu, nu te mai duce la el.

— M-a chemat şi nu am cum să nu mă duc, a zis băiatul ieşind.

Genji l-a primit de îndată ce a sosit.

— Te-am aşteptat toată ziua ieri, dar n-ai venit. Eu îţi caut în coarne, iar ţie puţin îţi pasă!

Băiatul s-a aprins la faţă de ruşine.

— Unde e răspunsul?

Nu-i rămânea decât să mărturisească adevărul.

— Eşti un papă-lapte. Cum să nu-mi răspundă?

I-a mai încredinţat o scrisoare, spunându-i:

— Nu cred că ştii, dar sora ta mi-a fost iubită înainte să-l cunoască pe bătrânul Iyo. M-o fi socotit fără căpătâi de i-a trebuit un moş hidos, cu spate puternic, iar acum nici nu mă mai bagă în seamă. Am să te consider propriul meu copil. Pe ea nu te poţi bizui, căci bărbatul ei nu mai are multe zile, s-a încumetat Genji.

Văzându-l atât de tulburat de fapta surorii lui, Genji nu l-a mai scăpat din ochi. Îl ţinea mai tot timpul pe lângă el, ducându-l şi la Palat. Le-a cerut lucrătorilor de la Cancelaria Veşmintelor să îi croiască haine noi şi se purta ca un tată adevărat. Pe de altă parte, sora băiatului primea necontenit scrisori. Îşi zicea că e doar un copil, totuşi începuse să se teamă ca nu cumva să piardă din neatenţie vreuna dintre scrisorile ei, sporindu-i necazurile şi lacrimile. Utsusemi se străduia să-şi ţină firea şi, când răspundea, cuvintele ei erau puţine şi de o politeţe rece, căutând să îl facă pe Genji Strălucitorul să-şi ia gândul de la ea. Nu putea să uite cât e de frumos, însă în adâncul inimii nu-şi găsea astâmpăr şi ştia prea bine că nu are nimic de câştigat dacă se lasă ispitită.

Femeia stăruia în sufletul lui Genji şi chipul ei chinuit nu îi pierea din faţa ochilor. Numai el era de vină. Dacă dădea acum frâu liber dorinţei, se puteau întâmpla cine ştie ce grozăvii, fiindcă ar fi aflat lumea din casa înţesată de ochi şi urechi. Pentru nici unul din ei nu ar fi fost bine.

Aflat la Palat, Genji a ales iarăşi o zi nefastă şi a pornit, chipurile, spre nevastă. Pe drum, a cotit ca din întâmplare către casa lui Kii-no-Kami, care l-a întâmpinat uimit:

— Pesemne că datorez pârâiaşului din grădină onoarea unei noi vizite.

Genji l-a atras şi pe băiat în planurile din după-amiaza aceea, dacă tot se afla la cheremul lui zi şi noapte. L-a chemat degrabă să îi ducă o scrisoare surorii lui. Ea înțelegea bine câtă osteneală îşi dă Genji ca să o întâlnească şi nu îi displăcea gândul, însă nu voia să îl socotească iubitul ei. Ce rost avea un vis neizbutit precum cel dinainte? Nu era femeia care să se lase pradă unei aventuri amoroase, aşa că i-a trimis vorbă prin fratele ei:

— Să mă ierte onoratul oaspete că nu îi voi fi în preajmă. Nu mă simt în apele mele şi îmi doresc un masaj, aşa că mă voi retrage mai departe.

S-a adăpostit la doamna ei de nădejde, Chūjō. Cum Genji avea un plan bine ticluit, şi-a trimis oamenii la culcare devreme, iar băiatului i-a cerut să afle ce face sora lui. I-a luat ceva timp până a găsit-o, iar gândul că se arată atât de neîndurătoare cu Genji nu îi dădea pace.

— Cum poţi fi atât de urâcioasă! O să mă creadă nătâng, a zis băiatul simțind că i se pune un nod în gât din pricina lacrimilor.

— De ce te bagi în lucruri care nu sunt pentru copii? Nu se poate! s-a oţărât ea. N-ai decât să îi spui că nu mă simt bine şi că am chemat nişte femei să mă îngrijească. Hai, pleacă! Intră lumea la bănuieli dacă te mai vede pe-aici.

A rostit vorbele neclintită, însă în adâncul sufletului îşi dorea să nu fie căsătorită, să se afle încă la casa părintească şi să îl poată primi pe Genji. O chinuia gândul că el o crede încăpăţânată şi lipsită de cuviinţă, dar nu avea încotro. Voia să rămână neînduplecată în hotărârea ei.

Genji stătea întins, aşteptând răspunsul, fără să-și pună prea mari speranțe în băiatul necopt, lipsit de experienţă. Când a aflat că nu are cum să o vadă pe femeia aceea neînchipuit de îndărătnică, şi-a zis în sinea lui, plin de căință: „Îmi vine să mor de ruşine. Nici nu ştiu ce aş putea spune.“

A tăcut o vreme, oftând din rărunchi, apoi a scris:

Nu mi-a fost dat să cunosc vicleşugurile grozamei;
umblu bezmetic prin Sonohara.[22]

Femeia se zbuciuma peste măsură. Nu dormea, aşa că i-a cerut fratelui ei să îi transmită:

Năpădită de tristeţe, în coliba mea umilă,
grozama zărită o clipă se stinge sub privirile călătorului.

Văzându-şi fratele neliniştit din pricina lui Genji şi purtând neobosit răvaşe, fără să închidă un ochi, Utsusemi se temea să nu stârnească bănuieli.

Slujitorii dormeau duşi, ca întotdeauna după ce se îmbătau. Doar Genji stătea treaz, cu frământările lui. Nu mai pomenise femeie atât de îndârjită şi tremura de ciudă. „N-are decât să facă ce doreşte“, îşi spunea el, însă în clipa următoare îl cuprindea iarăşi dorul.

— Nu vrei să mă duci la locul tăinuit?

— S-a ferecat înăuntru şi sunt multe femei în preajmă. Nu cred că ar fi cuminte să facem aşa ceva, a zis băiatul cu părere de rău.

— Ei, atunci fii tu bun cu mine.

I-a cerut să se întindă lângă el. Băiatul nu-şi încăpea în piele de bucurie alături de chipeşul lui stăpân. La rândul său, Genji îşi zicea că e mai frumos decât nemiloasa lui iubită.

1. Exprimarea datei în roman se face după vechiul calendar lunar, ceea ce înseamnă cu aproximativ şase săptămâni mai târziu decât în zilele noastre. Se justifică astfel nedumerirea cititorului care se întreabă cum de înfloresc prunii în luna februarie sau cum de ninge încă din octombrie într-o regiune cu zăpadă puţină.
2. Munte legendar în mitologia chineză, locuit de făpturi nemuritoare.
3. Când numără, japonezii îndoaie degetele în palmă, unul după altul.
4. Perdelele atârnate pe cadre portabile de diferite înălţimi serveau şi ca pereţi despărţitori mobili.
5. Zeiţa Culorilor Toamnei şi, respectiv, a Cusutului, cea din urmă fiind sărbătorită de *Tanabata* (ziua a şaptea din luna a şaptea).
6. Fântâna Asuka.
7. Aluzie la petrecerea nopţii acolo.
8. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „garoafă-de-câmp“ şi „culcuş“, care se pronunţă amândouă *tokonatsu*.
9. Zeiţa Norocului şi Prosperităţii, de origine indiană, ale cărei statuete se află în temple budiste.
10. Femeile foloseau cu predilecţie silabarul *kana*, mai simplu, pe când bărbaţii utilizau ideograme chinezeşti.
11. Potrivit credinţei populare, apariţia unui păianjen anunţa oaspeţi.
12. Cu alte cuvinte, „după ce trece mirosul“. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „usturoi“ şi „în timpul zilei“, care se pronunţă amândouă *hiru*.
13. Cele trei tratate istorice ale Dinastiei Han şi cele cinci opere clasice confucianiste.
14. *Ziua băieţilor* din data de 5 a lunii a cincea se mai numeşte „Ziua stânjeneilor“, datorită credinţei în forţa acestora de a alunga spiritele rele aducătoare de boli. În data de 9 din luna a noua se sărbătorea „crizantema“, simbol al Soarelui.

15. *Kyōsoku* („rezemătoarea de braţ“) era o piesă de mobilier nelipsită în Epoca Heian.

16. Una dintre cele mai importante interdicţii rituale respectate în Epoca Heian era luarea în considerare a direcţiei în care se mişca Zeul Nakagami, cunoscut şi sub numele de Ten’ichijin. Acesta stătea cinci-şase zile într-una din cele opt direcţii în care călătorea, deplasarea oamenilor odată cu el fiind interzisă.

17. Kii-no-Kami era guvernator al Provinciei Kii. Iyo-no-Kami guverna Provincia Iyo, cu toate că titlul lui oficial era Suke („viceguvernator“), motiv pentru care pe parcursul romanului poartă ambele nume. (n.a.)

18. Numele ei este Utsusemi, titlul capitolului următor.

19. Veşmintele mai vechi se foloseau de obicei pentru învelit.

20. Una dintre doamnele ei, pesemne fiica unui căpitan.

21. Combinarea esenţelor aromate devenise o adevărată artă în Epoca Heian, fiecare nobil străduindu-se să obţină o mireasmă proprie, după care era de cele mai multe ori recunoscut.

22. *Hahakigi* („grozamă“), asociată poetic într-o perioadă mai timpurie cu Câmpia Sonohara, se zărea de la depărtare, însă dispărea la apropierea privitorului.

3

Tunica cicadei

Utsusemi

Ce mai contează acum că bărbatul cu gusturi alese doarme
ţinând la piept veşmântul meu de cicadă?

Akiko

Genji nu a închis un ochi.

— Nimeni nu s-a mai arătat vreodată atât de nepăsător! Abia în noaptea asta am înțeles ce înseamnă să nu îţi pese de cineva. Abia în noaptea asta m-am dumirit cât de tristă e soarta omului. Mi-e atât de ruşine, că nici nu ştiu încotro să apuc.

Auzindu-l, băiatul a dat frâu liber lacrimilor. Genji îl găsea tare chipeş pe când îi admira trupul subţirel şi părul. Îl chinuia dorul de ea. Socotind că s-ar fi făcut fără doar şi poate de ruşine dacă ar fi dat năvală în odaia ei, dar şi din pricina zbuciumului de peste noapte, a renunţat la răvaşe şi a plecat de acolo dis-de-dimineaţă.

Băiatul era amărât şi îl plângea. Femeia nu a avut nici ea parte de o noapte tihnită, fiind cuprinsă de regrete. Cum n-a mai primit scrisori, și-a închipuit că Genji s-a supărat şi se credea uitată. Tare o mai întrista gândul, însă nici nu îi surâdea să păşească mai departe pe un drum presărat cu spini. Judecând fără părtinire, îşi spunea că totul s-a sfârşit şi se lăsa pradă disperării.

Zicându-şi că e o femeie îngrozitoare, Genji se gândea însă că nu poate lăsa lucrurile la voia întâmplării.

— M-am săturat de fiinţa asta nesuferită şi aş vrea s-o uit, dar inima îmi dă ghes întruna. Sufăr peste poate. Te rog să-mi înlesneşti cumva o întâlnire, i-a spus el băiatului.

Ştia cât o să îi fie de greu, dar se bucura că îi poate fi de folos şi s-a pus, cu inima lui curată de copil, să pândească prilejul potrivit.

Kii-no-Kami fusese chemat în provincie, iar acasă au rămas numai femeile. Într-o seară, când amurgul îşi aşternea

vălul peste cărările îndrăgostiţilor, băiatul l-a dus pe Genji acolo în propria lui trăsură. Acesta se cam neliniştea că are drept călăuză un biet copil, însă nu a stat prea mult pe gânduri. S-a îmbrăcat simplu, aşa încât să nu bată la ochi, şi au dat zor, ca nu cumva să prindă porţile încuiate. Văzându-l pe copil, paznicii nu i-au băgat în seamă, pentru că nu luau aminte la venirile şi plecările lui. Băiatul l-a lăsat pe Genji la intrarea dinspre răsărit şi a dat un ocol prispei. S-a oprit în dreptul încăperii din colţul de miazăzi şi a bătut cu putere. Oblonul s-a deschis şi a intrat nestingherit.

Una dintre femei l-a dojenit, supărată:

— De ce faci una ca asta? O să ne vadă lumea.

— De ce staţi cu obloanele închise pe-aşa o căldură? a întrebat el.

— De la prânz este la noi doamna din aripa nouă de apus[1] şi joacă *go* cu doamna noastră.

Vrând să îşi vadă iubita şi pe fiica ei vitregă la tabla de *go*, Genji s-a apropiat de perdea. Cum oblonul rămăsese deschis, lumina amurgului se strecura nestânjenită în încăpere, dezvăluind şi colțul dinspre apus. Lângă perdea se mai afla un paravan învelit în mătase, cu una dintre părți strânsă înăuntru. Perdelele, care de obicei stăvileau privirile, erau azi răsfrânte peste bara de sus, pesemne din pricina zăpuşelii.

Alături de femei pâlpâia un opaiţ. Lui Genji i se părea că iubita lui şade lângă stâlpul din mijlocul încăperii, de aceea şi-a aţintit mai întâi ochii într-acolo. Purta un veşmânt *hitoegasane* violet-închis cu modele, iar peste el o haină subţire, ceva mai lungă, greu de deslușit din ce fel de material. Chip drăgălaş şi trup mlădios, parcă nu se lăsa privită nici măcar de partenera de joc din faţa ei. Mâinile subțiri abia i se zăreau de sub mâneci.

Cealaltă, cu capul întors spre răsărit, se distingea limpede. Purta un veşmânt *hitoegasane* alb, iar peste el o mantie *kouchiki* viorie, ambele desfăcute în faţă, astfel încât i se vedea şnurul pantalonilor. O ţinută nu tocmai elegantă. Avea obraji mai rotunjori şi piele mai albă, o frunte înaltă frumoasă, ochi şi gură ispititoare, iar părul bogat, deşi nu foarte lung, pieptănat cu cărare la mijloc i se revărsa încântător pe umeri. Să o tot priveşti. Genji înţelegea acum de ce tatăl ei, Iyo-no-Suke, nu-şi mai încăpea în piele de mândrie. Fetei îi lipsea doar puţină stăpânire de sine. De isteţime nu ducea lipsă, dovedind-o şi la sfârşitul jocului, însă purtarea ei trăda o trufie nemăsurată.

Partenera i-a atras atenţia, pe un ton liniştit:

— Stai puţin. Avem aceiași sorți de câştig.

— Ba nu, am pierdut de data asta. Hai să număr piesele din colţ: zece, douăzeci, treizeci, patruzeci, a spus ea socotind pe degete. Îngrozitor de multe, ca bârnele ce împrejmuiesc izvoarele termale din Iyo. Se vede limpede că am pierdut.

Cu gingăşia nu stătea prea bine, era cam dintr-o bucată.

Doamna inimii lui Genji îşi acoperise gura cu mâneca şi nu i se desluşea chipul, însă el nu o slăbea din priviri. Treptat, i s-au zărit linia nasului şi pleoapele un pic umflate. Nu avea nimic deosebit, ba era chiar urâţică. În schimb, ţinuta îi era desăvârşită, absolut fermecătoare.

Cealaltă, mai frumoasă, dar trufaşă şi zâmbăreaţă, i se părea uşuratică lui Genji şi poate de aceea îl atrăgea tot mai mult. Femeile pe care le cunoscuse până atunci fuseseră cumpătate şi modeste. Pentru prima oară în viaţă trăgea cu ochiul la una care nu ştia că e privită. Deşi se simţea vinovat în felul lui, nu s-a desprins de lângă paravan până când nu l-a văzut pe băiat în capătul coridorului.

— Nu vă puteţi apropia de sora mea, are un oaspete mai puţin obişnuit, i-a spus el amărât.

— Iar nu o întâlnesc? Nu mai suport!

— Aveţi răbdare, vă rog. Să aşteptăm până pleacă doamna aceea şi văd eu ce fac.

Deşi era încă un copil, ştiindu-l descurcăreț, îşi pusese toate speranţele în el.

Jocul de *go* s-a terminat şi femeile dădeau semne de plecare.

— Unde s-o fi dus băiatul acela? Vreau să închid oblonul, a spus o slujnică trântindu-l cu zgomot.

— Toată lumea s-a retras, cred. Du-te şi vezi ce poți face, i-a şoptit Genji.

Băiatul ştia cât de serioasă e sora lui. Oricum nu ar fi putut să o înduplece, aşa că a hotărât să îl ducă pe Genji drept la ea, fără să-i mai ceară părerea. Trebuia să pândească momentul când rămâneau puţine femei prin preajmă.

— Sora lui Kii-no-Kami mai e aici? Aş vrea să mă ajuţi să o zăresc măcar o clipă.

— Nu am cum. Sunt şi perdele dincolo de storuri.

Avea dreptate. Chiar dacă împrejurarea îl înveselea, nu ar fi vrut totuşi ca bietul băiat să ştie că o văzuse deja. Prin urmare, l-a lăsat să creadă că aşteaptă cu nerăbdare noaptea.

Băiatul a bătut la o uşă laterală şi cineva i-a deschis. Femeile dormeau.

— O să mă culc şi eu aici, în faţa pragului. E mai mult aer, a spus el întinzând o rogojină pe jos.

Femeile s-au strâns în camera din colţul aripii de sud-est. Fetiţa care îi deschisese a pornit şi ea într-acolo. Băiatul s-a prefăcut o vreme că doarme. Apoi s-a ridicat, a pus un paravan în dreptul opaiţului, ca să nu se vadă lumina, şi l-a condus pe Genji înăuntru. Îl neliniştea oarecum gândul că l-ar putea vedea cineva, dar asta nu l-a împiedicat să ridice perdeaua de mătase şi să intre. În liniştea deplină, foşnetul uşor al veşmântului s-a auzit înspăimântător de tare.

Utsusemi nu mai primea scrisori de la Genji în ultima vreme, aşa că încetase cu frământările, însă nu putea uita seara în care i se păruse că visează şi somnul îi era mereu tulburat. Peste zi o stăpânea mâhnirea, iar noaptea nu putea dormi. Partenera ei de *go* a rămas la ea, ca oaspete. După ce a trăncănit veselă, a adormit buştean, ca un prunc nevinovat.

Auzind foşnetul şi simţind mireasma suavă dincolo de perdelele uşoare de vară, Utsusemi a înălțat capul cu o tresărire. S-a ridicat încet şi s-a strecurat afară, doar cu chimonoul subţire de pe ea.

Genji a intrat şi, văzând o singură femeie în aşternut, a răsuflat uşurat. Mai jos, sub pragul de bârne, dormeau două femei, dar nu-l încurcau cu nimic. Ridicând învelitoarea, i s-a părut ceva mai voinică decât se aşteptase, totuși s-a încăpăţânat să creadă că este femeia dorită. Cum de doarme aşa de adânc? Când s-a lămurit, s-a speriat, însă mai tare se temea că tânăra din aşternut o să-și dea seama îndată că se află lângă ea din greşeală. Nu vedea nici un rost să o caute pe aceea pentru care venise, căci s-ar fi trezit iarăşi că nu vrea să-l întâlnească și că îl socotea şi prost pe deasupra. Dacă fata de acum era frumoasa zărită mai devreme, se mulţumea şi cu ea.

Asta dovedea cât de nestatornic putea fi.

Fata s-a trezit. O nedumereau atingerile îndrăzneţe ale bărbatului, însă nu şi-a pierdut capul. Genji nu voia ca ea să afle adevărul, nu pentru că i-ar fi păsat de simţămintele ei, ci mai degrabă din pricina mamei vitrege a lui Kii-no-Kami. De aceea, i-a mărturisit că a ţinut să o întâlnească, odată ce drumul spre casă i se arătase potrivnic, și că i se mai întâmpla să vină aici ca să scape de duhurile rele ce i se puneau de-a curmezişul. O femeie pricepută i-ar fi ghicit pe dată şiretenia, dar tinerei lipsite de experienţă nu i s-a părut că minte.

Lui Genji îi era pe plac, însă nu din cale-afară. Cealaltă, lipsită de inimă, îi stăruia încă în suflet. Unde s-o fi ascuns oare? În gând, îşi bătea negreşit joc de el. N-a mai pomenit aşa o afurisită. Cu toate astea, dorul nu îi dădea pace.

Găsindu-i şi noii iubite (care nu bănuia nimic) părţi bune, Genji a început cu declaraţiile:

— Din moşi-strămoşi se spune că dragostea tăinuită e mai adâncă decât o legătură ştiută de lume. Aş vrea să mă iubeşti şi tu pe mine. Eu am parte de îngrădiri şi nu mă pot purta mereu cum aş vrea. Mă tem de pe-acum că tatăl sau fratele tău s-ar putea pune împotriva iubirii noastre. Te rog, aşteaptă-mă răbdătoare, am să mai vin.

— De bună seamă, nu aş vrea ca lumea să afle taina noastră. Nici măcar nu pot să îţi scriu, a spus ea cu sinceritate, întrerupând potopul lui de vorbe goale.

— Să avem grijă să nu ne bănuiască cineva. În casă locuieşte un băiat care vine pe la Palat. Mă pot încrede în el şi am să îi dau lui scrisorile pentru tine. Ştie să păstreze un secret, a zis Genji ridicându-se şi culegând din mers veşmântul subţire cu care se învelise adevărata iubită, lăsat pe jos în graba de a fugi de el.

Genji l-a trezit pe băiatul ce dormea iepureşte în încăperea alăturată.

— Cine-i acolo? s-a auzit o voce hodorogită pe când el deschidea încet uşa.

— Eu, a răspuns băiatul, gândindu-se într-o clipă şi la posibile încurcături.

— Unde ai plecat cu noaptea-n cap? l-a iscodit bătrâna cu viclenie, îndreptându-se spre el.

— Până afară, a răspuns băiatul împingându-l pe Genji pe uşă.

Fiind aproape în faptul zilei, când luna nu se ascunsese încă, femeia a mai zărit o umbră.

— Cine mai e cu tine? a întrebat ea. Minbu? Ce înaltă e! O să ajungi şi tu cât ea curând, a zis bătrâna încercând să-i prindă din urmă.

Oricât de tare l-ar fi stânjenit, Genji nu şi-a îngăduit să o împingă înapoi. S-a ascuns într-un colţ întunecat al coridorului, dincolo de balustradă.

— Ai slujit-o aseară? Pe mine m-a durut burta şi am rămas întinsă în aşternut. Ne-a chemat pe toate să stăm cu ea şi până la urmă m-am dus, dar nu am rezistat mult, a turuit bătrâna. Au, mă doare! Vai, ce mă doare! Ne vedem mai târziu.

Aşa au scăpat de ea. Genji a răsuflat uşurat. Nu-şi dorea să mai treacă vreodată printr-o asemenea sperietură.

S-a întors la Nijō-no-in împreună cu băiatul. I-a povestit cum sora lui fugise de el şi l-a dojenit rău, vărsându-şi tot năduful pricinuit de purtarea ei. Bietul copil nici nu mai ştia ce să spună.

— Cred că mă urăşte şi îmi vine să-mi dau palme. Nu se sinchiseşte să schimbe cu mine nici măcar două vorbe. Nu

mă preţuieşte nici cât pe Iyo-no-Suke, a încheiat el supărat.

A ascuns în aşternut veşmântul subţire cules din mers şi s-a culcat. I-a cerut băiatului să se întindă la picioarele sale şi i-a înşirat ba vorbe înciudate, ba cuvinte blânde.

— Îmi eşti foarte drag, însă nu ştiu cât am să te mai ţin pe lângă mine, a spus Genji serios. Sora ta mă scoate din minţi.

Băiatul era peste măsură de necăjit.

Genji a stat o vreme cu ochii închişi, dar nu putea dormi. A cerut piatră pentru tuş[2] şi s-a apucat să mâzgălească ceva pe hârtie simplă, nu din aceea pentru scrisori:

Cicada şi-a lepădat tunica sub copac.

Ce dor îmi e de înfăţişarea ei![3]

Băiatul a băgat răvaşul la pieptul chimonoului şi a plecat spre sora lui. Genji chibzuia că s-ar fi cuvenit să îi scrie ceva şi tinerei cu care îşi petrecuse noaptea, dar până la urmă a renunţat. Nu s-a mai despărţit însă de mantia aceea subţire, *kouchiki*, ce răspândea mireasma femeii, stârnindu-i amintiri.

Utsusemi s-a repezit la fratele ei de parcă abia aşteptase să vină ca să-l muştruluiască:

— Nici nu mi-aş fi putut închipui că eşti în stare de o asemenea mârşăvie. Eu am reuşit să mă ascund, dar îţi dai seama ce se petrece în capul femeilor? Numai prostii faci! Tare mi-e teamă că o să se lipsească şi el de tine.

Prins între ciocan şi nicovală, băiatul nu prea ştia ce să facă, totuşi i-a întins scrisoarea lui Genji. Utsusemi a desfăcut-o degrabă şi a citit-o. A priceput aluzia la sărăcăcioasa ei mantie *kouchiki*. Cu toate acestea, mărturisirea lui a emoţionat-o profund şi în sufletul ei se dădea o luptă chinuitoare.

Tânăra din aripa de apus s-a întors în odaia ei, cu obrajii dogorind de ruşine. Nu avea cui să se destăinuie şi purta singură povara vinovăţiei. L-a văzut pe băiat umblând prin casă şi îi tremura sufletul de nerăbdare, însă ei nu i-a adus vreun răvaş. Nici prin cap nu îi trecea că fusese victima întâmplării. Umbra unui nor s-a aşternut peste inima ei veselă şi încrezătoare.

Utsusemi făcea pe nepăsătoarea, zicându-şi că sentimentele lui Genji păreau totuşi curate. Îşi dorea să se afle iarăşi la casa părintească, nemăritată. Soarta îi era pecetluită însă. A aşternut în grabă pe marginea scrisorii lui:

Roua de pe tunica cicadei o tăinuieşte umbra copacului;

lacrimile mele se furişează în mâneci.

1. Sora lui Kii-no-Kami.

2. Piatră neagră, netedă, dreptunghiulară, prevăzută cu o adâncitură în care se dizolvă în apă tuşul solid, de obicei sub formă de baton.
3. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „tunică de cicadă“ şi „înfăţişare“, care se pronunță amândouă *gara*.

4

Regina-nopţii

Yugao

Toate s-au stins odată cu coşmarul din toiul nopţii.
Nu a rămas nici dorul neostoit.

Akiko

În drum de la Palat spre iubita din Rokujō, Genji a trecut pe la fosta lui doică, Daini-no-Menoto, care se călugărise şi locuia acum în apropierea Străzii a Cincea, Gojō. Era tare bolnavă şi el ţinea să o vadă. Poarta fiind încuiată, nu a putut intra numaidecât. Până ce Koremitsu, fiul doicii, şi-a chemat slujitorii, Genji şi-a rotit privirile peste clădirile sărăcăcioase din apropiere. Alături de locuinţa lui Koremitsu se înălţa o casă împrejmuită cu un gard nou, împletit din lemn de chiparos, iar partea din faţă avea patru-cinci obloane deschise, dând la iveală ferestre destul de înalte. Storurile de un alb fără pată erau noi-nouţe. Genji a zărit câteva capete tinere şi drăguțe aruncându-i ocheade. Dacă ajungeau să se uite pe fereastră, fetele erau neîndoielnic înăltuţe. Oare ce fel de oameni trăiau în casa aceea? I se părea cam neobişnuiți.

Ca să nu-l recunoască cineva, Genji nu îşi împodobise trăsura, iar oamenii lui nu îl însoţeau cu toţii. Îi plăcea grozav să umble aşa din când în când, mai cu seamă că putea scruta împrejurimile nestingherit, încredinţat că nimeni nu știe cine e. Grilajul porţii deschise lăsa să se desluşească toată casa, de altfel nu prea arătoasă. Îi părea rău de cei care locuiau în ea, dar amintindu-şi un poem, şi-a zis apoi că totuna e dacă trăim în palate sau în colibe, popasul în lumea asta este oricum vremelnic.

De gărduleţ se prinseseră flori proaspete, ce păreau să zâmbească de frumoase ce erau. Genji se minuna întruna. Îngâna o melodie şi se întreba cum se numesc florile albe. Un însoţitor de-al lui, Konoe-no-Zuijin, s-a apropiat şi i-a zis, îngenunchind lângă trăsură:

— Floarea aceea albă se cheamă regina-nopţii. Ce nume frumos, ca de fată! Şi ia uitaţi cum înfloreşte pe gardul acela!

Căsuţele din jur stăteau parcă să se prăbuşească, însă erau toate binecuvântate cu flori albe pe la streşini şi pe garduri.

— Bietele flori! le-a căinat Genji. Adu-mi şi mie una, te rog.

Tânărul însoţitor a intrat pe poartă ca să rupă un fir. Pe o uşă laterală destul de îngrijită a ieşit o fetiţă drăgălaşă, în pantaloni *hakama* din ţesătură mătăsoasă de culoare galbenă. I-a întins tânărului un evantai alb, plăcut înmiresmat, spunându-i:

— Ţinute în mână, florile nu arată bine. Puneţi-le pe evantai ca să i le daţi stăpânului.

Chiar atunci ieşea Koremitsu şi Konoe-no-Zuijin l-a rugat să i le ofere el lui Genji.

— Îmi cer iertare că a durat atât, dar am rătăcit cheia. Mă simt vinovat că v-am făcut să aşteptaţi pe o stradă așa de nearătoasă, a zis el lăsând trăsura să intre şi poftindu-l pe Genji să coboare.

La căpătâiul doicii veniseră şi fratele mai mare al lui Koremitsu, Preacuviosul Ajari, precum şi sora şi cumnatul lui, Mikawa-no-Kami. I-au fost cu toţii recunoscători lui Genji pentru gestul de a o vizita pe bătrâna călugăriţă.

— Acum pot pleca fără griji din lumea asta, a spus ea ridicându-se. Eram neîmpăcată la gândul că nu îmi luasem rămas-bun şi nu ştiam dacă o să ne întâlnim dincolo. Nu îmi rămâne decât să aştept în liniște sosirea pe Tărâmul Pur al lui Buddha.

Plângea înăbuşit.

— Mă doare sufletul că sunteţi bolnavă de atâta amar de vreme şi că v-aţi călugărit. Aş fi vrut să trăiţi mult şi să mă vedeţi cu un rost în viaţă şi abia apoi să vă ocupaţi cea mai înaltă poziţie în Împărăţia lui Buddha. Se zice că nu e bine să laşi regrete în urmă, a spus Genji înlăcrimat.

În ochii unei doici care iubeşte copilul crescut de ea, chiar şi cel mai netrebnic pare desăvârşit. Cu atât mai mult se bucura de privilegiul de a-l fi îngrijit pe Genji Strălucitorul, vădit mișcat. Dezamăgiţi de neaşteptata tulburare a bătrânei în faţa lui, fiul şi fiica îşi dădeau coate şi îşi aruncau priviri cu înţeles, pricepând că mama lor nu se înstrăina prea uşor de lumea la care ar fi trebuit să renunţe. Lui Genji îi era grozav de milă de ea.

— Mama şi bunica s-au prăpădit când eram mic. Fireşte, mulţi au avut grijă de mine, însă eu m-am simţit cel mai apropiat de dumneavoastră. Crescând, nu v-am mai putut sta

în preajmă ca în copilărie, dar şi acum mi se sfâşie inima de tristeţe dacă nu apuc să vă văd o vreme. Nu ar trebui să existe despărţiri pe lumea asta, parcă aşa ziceau oamenii din bătrâni.

Când l-au auzit pe chipeşul Genji vorbind cu atâta gingăşie în timp ce îşi ştergea lacrimile cu mâneca, până şi copiii doicii, care mai adineaori o învinuiseră că ar avea o purtare nelalocul ei, o compătimeau, înduioşaţi.

Genji a poruncit să i se ţină toate slujbele şi rugăciunile meritate şi apoi s-a pregătit de plecare, rugându-l mai întâi pe Koremitsu să aprindă o lumânare ca să vadă evantaiul pe care se afla regina-nopţii. Privindu-l, a băgat de seamă că este plăcut înmiresmat şi că a fost îndelung folosit, iar poemul scris elegant pe el i-a atras atenţia:

Inima-mi spune că eşti roua strălucitoare,
ce se-nsoţeşte cu regina-nopţii.

Pe Genji l-a emoţionat – ceva îi spunea că femeia care l-a ticluit are gusturi alese.

— Cine locuieşte în casa de alături? l-a întrebat pe Koremitsu.

„Ah, iar e pus pe aventură!“, și-a spus acesta.

— Eu sunt aici de cinci-şase zile şi am venit să îmi îngrijesc mama bolnavă, aşa că nu ştiu nimic despre vecini, i-a răspuns el cam tăios.

— Te supără că te-am întrebat, nu-i aşa? Îmi place mult evantaiul. Aş vrea, dacă se poate, să chemi pe cineva care cunoaşte bine lumea de pe-aici.

Koremitsu a aflat de la un îngrijitor:

— Casa este a unui viceguvernator. Stăpânul e plecat în provincie, iar aici a rămas tânăra lui soţie. Are un neobişnuit simţ al frumosului. Surorile sunt şi ele căsătorite, însă habar nu am pe unde. Vin în vizită când şi când. Servitorul acela de rând nu cred că ştie mai multe.

„A, prin urmare e una dintre surori şi îi plac aventurile“, şi-a zis Genji înveselit, chibzuind totuşi că nu poate fi cine ştie ce de capul ei. Pe de altă parte, iubăreţului nu îi venea să lase norocul să-i scape, aşadar socotea că s-ar cuveni să îi răspundă. A scos o foaie de la pieptul chimonoului şi a aşternut pe hârtie, schimbându-şi scrisul:

Numai apropiindu-ne, voi distinge în amurg
chipul altfel nedesluşit al reginei-nopţii.

I-a dat hârtia pliată însoţitorului care rupsese floarea. Femeia din casa cu regina-nopţii nu-l mai văzuse pe Genji, însă ghicise că avea un rang înalt şi se gândea să nu lase prilejul să-i scape. Cum nu primise îndată răspuns la poezia trimisă, îşi simţea aşteptările înşelate, dar când acesta a sosit

fără veste, şi-a zis că trebuie să trimită iar ceva potrivit. Numai că, până să găsească împreună cu femeile din casă cuvintele nimerite, solul, plictisit la culme, plecase deja cu mâinile goale.

Genji a pornit spre casa iubitei din Rokujō pe furiş, călăreţul din faţa trăsurii luminând drumul cu o torţă palidă. Obloanele casei lăsate în urmă fuseseră închise, dar tot se mai întrezărea, pe la îmbinări, o pâlpâire de lumină mai firavă decât sclipirea licuricilor.

Conacul Rokujō era impunător şi avea o grădină minunată, dezvăluind parcă şi mai mult fineţea stăpânei. Politeţea ei rece îi acapara însă cu totul gândurile lui Genji, făcându-l să uite pentru moment de florile admirate cu puţină vreme în urmă. Dimineaţă a plecat puţin mai târziu ca de obicei, când razele soarelui îşi înălţau deja suliţele pe cer. Văzându-l atât de chipeş în lumina proaspătă, femeile de acolo s-au dumirit de ce toată lumea îl admiră.

În drum spre Palat, a luat-o iarăşi prin Gojō. Mai trecuse şi altă dată prin faţa obloanelor cu pricina, dar acum ardea de nerăbdare să afle cine locuieşte acolo. Koremitsu a venit să-i dea raportul după câteva zile.

— Mama e tot mai slăbită, i-a spus el lui Genji după ce l-a salutat cuviincios. Apoi s-a apropiat şi i-a şoptit: am chemat un slujbaş care cunoaşte casa de alături, dar nu mi-a zis mare lucru. Ştiu numai că în luna a cincea s-a mutat cineva acolo, însă nici gazdele nu au habar ce hram poartă. Am mai iscodit şi eu prin gard şi am desluşit, dincolo de storuri, nişte tinere purtându-şi trenele frumos aranjate când îşi slujesc stăpâna. Aceasta e fără îndoială singură. Ieri după-amiază, la lumina soarelui ce pătrundea în încăpere, am zărit o doamnă tare frumoasă. Scria o scrisoare, dusă pe gânduri, iar câteva dintre femei plângeau.

Lui Genji i s-a ivit un zâmbet în colţul buzelor. Îşi dorea să afle mai multe amănunte. Koremitsu îl privea cu îngăduinţă, zicându-şi că, pentru rangul lui, s-ar fi cerut să fie mai prevăzător, dar încuviinţa în sinea sa că cei binecuvântaţi cu tinereţe şi frumuseţe se cuvine să aibă parte de dragoste. Nu se putea altfel. Până şi cei mai puţin înzestraţi dădeau frâu liber curiozităţii când venea vorba de femei.

— Vrând să aflu mai multe, am găsit un motiv să îi scriu două rânduri. Mi-a răspuns îndată, într-o caligrafie fără cusur. Şi tinerele din casă par de soi.

— Te rog să-i trimiţi în continuare scrisori, poate mai afli câte ceva. Nu scap de frământări până nu ştiu cine e cu adevărat, a zis Genji.

A înțeles că cei din casă trăiesc destul de modest, totuși fremăta la gândul că tocmai acolo ar putea cunoaşte o tânără nesperat de atrăgătoare.

După nepăsarea cumplită şi greu de închipuit arătată de Utsusemi, deşi recunoştea că ar fi putut face o greşeală de neiertat, Genji s-a hotărât să îngroape trecutul şi să fie mai prevăzător. Totuşi, orgoliul rănit se uită greu. Niciodată nu îl mai atrăsese o fată de condiţia lui Utsusemi, dar interesul pentru femei de toate categoriile i-l stârnise discuţia din seara aceea ploioasă. Fireşte, îi părea rău de fata cu care se iubise doar o noapte şi care aştepta cu siguranţă veşti de la el, însă se ruşina la gândul că Utsusemi, ştiind bine ce s-a întâmplat, le condamna aventura. De aceea a şi lăsat-o baltă.

Iyo-no-Suke s-a întors în capitală. Întâi şi întâi s-a dus să îl viziteze pe Genji. După călătoria lungă, arăta pământiu şi ostenit, nu tocmai pe placul gazdei, care trebuia să recunoască totuşi că avea o ţinută aleasă şi trăsături atrăgătoare, cu toţi anii aşternuţi peste el. Era un guvernator de provincie distins. A vorbit despre ţinutul aflat în grija sa, iar Genji se simţea ispitit să îl întrebe câte izvoare termale există acolo, însă şi-a socotit curiozitatea nelalocul ei. Îşi simţea cugetul împovărat în faţa acelui bărbat liniştit şi cu judecată şi îi dădea dreptate lui Sama-no-Kami, care pomenise de lipsa de seriozitate a bărbaţilor înnebuniţi după aventuri. Murea de ciudă că Utsusemi nu cedase stăruinţelor lui, dar ştia că o făcuse din respect pentru soţ.

Auzind că Iyo-no-Suke vrea să-şi mărite fata şi apoi să plece în provincie împreună cu soţia, Genji s-a cam neliniştit. Dându-și seama că Utsusemi pleacă departe, nu putea să mai aştepte. Voia să o mai vadă o dată şi l-a rugat pe fratele ei să îi înlesnească o întâlnire. Acesta a hotărât că îi este peste putinţă să facă aşa ceva, atât din cauza poziţiei lui Genji, cât şi pentru că sora lui se împotrivea cu toată fiinţa. Oricum, nu putea păcătui mai mult decât o făcuse.

Totuşi, ea nu ar fi vrut ca el să o uite pur şi simplu. De aceea, s-a apucat să îi răspundă din când în când la răvaşe, în cuvinte blânde şi sensibile, scrise cu măiestrie şi bun-gust. Chiar dacă îl supărase nepăsarea ei, Genji nu reușea să şi-o scoată din minte. Cât despre cealaltă, nu îşi făcea griji chiar dacă se căsătorea – ştia că o poate avea oricând şi nu îl supărau clevetelile.

S-a făcut toamnă. Ocupat cu fel de fel de vizite amoroase, dădea cam rar pe la Sadaijin, iar fiica acestuia îi purta pică. Legătura strânsă cu Rokujō se cam dusese și ea de râpă. Îşi cumpănise cu grijă vizitele ca să nu o supere, însă deosebirea dintre simţămintele de la început şi cele de acum

era ca de la cer la pământ. La cei douăzeci şi cinci de ani ai ei, Rokujō se dovedea o femeie cumpătată. Avea cu opt ani mai mult decât Genji şi se temea de gura lumii. Cugetând că se îndrăgostise de cine nu trebuie şi că iubirea lui se stinge treptat, o prindeau zorii fără să pună geană pe geană, copleşită de frământări.

Într-o dimineaţă ceţoasă, îndemnat să plece mai repede, Genji, încă somnoros, ofta de mama focului. Doamna ei de onoare, Chūjō, a ridicat un stor şi a dat la o parte perdeaua, parcă îmbiindu-şi stăpâna să îl petreacă. Ea a înălţat puţin capul şi s-a uitat după el. Tare chipeş mai era! Genji privea fermecat grădina, ca și cum nu i-ar fi venit să se desprindă de minunăţiile de acolo. Chūjō îl însoţea pe coridor. Era nespus de atrăgătoare cu trena ei subţire, viorie, potrivită cu anotimpul. Genji s-a întors să o mai admire o dată şi a tras-o într-un colţ. Ţinuta ei fără cusur, din care se vădea respectul faţă de stăpână, precum şi zulufii de la tâmple îl fermecau cu totul:

Să nu mă socoteşti fluturaş din floare-n floare,
dar cum să nu culeg zoreaua din dimineaţa asta?

a zis Genji, luându-i mâna. Pricepută la poezie, fata a răspuns fără să stea pe gânduri:

De nu aştepţi până se-mprăştie ceaţa
înseamnă că inimii nu-i pasă de floarea de-aici.

Prin urmare, din câteva vorbe Chūjō i-a dat o lecție, aducându-şi stăpâna în centrul atenţiei. Un copil de casă drăgălaş, în niște pantaloni parcă anume aleși pentru acea ocazie, a intrat în grădina tomnatică după flori şi, plin de rouă, a venit la Genji cu o viţă de zorele.

Scena ar fi meritat surprinsă într-o pictură!

Nu exista om pe care să nu-l vrăjească frumuseţea lui Genji, chiar dacă l-ar fi zărit numai o dată. Era firesc să fie aşa. Până şi tăietorul de lemne şi-ar fi dorit să-şi tragă sufletul la umbra unui cireş. Oricine, indiferent de rang, visa să îşi dea fiica iubită în slujba lui Genji. Aşadar, nu e greu de închipuit că fetele ca Chūjō nu-şi mai luau gândul de la el după o vorbă bună, visând să-l aibă mai des în preajmă, să vină la stăpână în fiecare zi.

Pe de altă parte, Koremitsu încerca să mai afle câte ceva despre femeia din Gojō.

— Încă nu ştiu prea bine cine este, dar mi-e limpede că îşi dă osteneala să se ascundă. Având uneori destul răgaz, tinerele care o îngrijesc se mai duc în casa cu ferestre înalte dinspre miazăzi şi se uită în stradă ori de câte ori aud o trăsură. Câteodată mai merge şi ea. Nu am văzut-o prea bine, dar mi s-a părut tare frumoasă. O dată a trecut o trăsură cu

surle şi trâmbiţe. O slujnicuţă a strigat: „Ukon-*san*[1]! Veniţi repede să vedeţi! Trece Tō-no-Chūjō!“. Și s-au bulucit toate la geam. O femeie mai în vârstă le-a făcut semn să tacă. „De unde ştiţi? Să văd şi eu“, a zis ea pregătindu-se să treacă un podeţ șubred. Fiind tare grăbită şi fără băgare de seamă, poalele chimonoului i s-au agăţat de capătul podeţului şi era cât pe ce să cadă. „Nu mai am poftă să văd nimic!“, a bombănit ea. O tânără i-a spus că în trăsură se afla Tō-no-Chūjō, îmbrăcat în mantie *nōshi*. Ca să o creadă, a înșirat numele unora dintre slujitorii lui.

— Mi-ar fi plăcut mult să văd cu ochii mei bărbatul din trăsură, s-a grozăvit Genji.

„O căuta pesemne pe garoafa inimii lui“, s-a gândit el. L-a îndemnat din priviri pe Koremitsu să iscodească mai departe.

— Curtez o tânără din casă pentru a afla mai multe. Nu e cine ştie ce de capul ei, dar nu mă las. Cândva, o fetiţă a făcut o plecăciune şi a luat-o gura pe dinainte, însă au acoperit-o celelalte dând răspunsuri ocolite, ca să ascundă adevărul. Voiau să mă facă să cred că sunt singure acolo, fără stăpână, a zis Koremitsu râzând.

— Când mai vin să o văd pe fosta mea doică, ajută-mă şi pe mine să arunc o privire, a stăruit Genji.

Judecând după înfăţişarea casei, femeile de acolo nu puteau fi de rang înalt; totuși era curios să descopere ceva demn de atenţie.

Vrând să nu îi spulbere stăpânului speranțele şi să îi împlinească dorinţele, dar şi prins de propria aventură, Koremitsu a izbutit până la urmă, cu multă osteneală, să îl ducă pe Genji în casa de alături. Acesta se îmbrăcase cât se poate de modest şi venise fără trăsură. Văzându-i înflăcărarea, Koremitsu i-a oferit calul său şi l-a însoţit pe jos, nu tocmai mulţumit de situaţie.

— Femeia mea o să fie sigur uluită văzându-mă în chip de slujitor.

Genji nu l-a întrebat nimic, şi nici el nu i-a spus nimic. A vizitat-o apoi pe doamnă, însoţit numai de omul de nădejde care îi rupsese firul de regina-nopţii şi de un băieţandru al cărui chip nu îl cunoşteau femeile de acolo. Nu se încredea în nimeni altcineva. N-a mai trecut nici pe la doică, de teamă să nu se afle cine e. Nu scăpa din vedere nici un amănunt.

Noua lui iubită îşi punea oamenii să îl urmărească pe solul care îi aducea răvaşe şi încerca să descopere încotro se îndrepta Genji după ce pleca de la ea în zori. Deşi se gândea că legătura nu e de nasul lui, se simţea atât de atras de

femeie, încât nu îi mai păsa de nimic. Trecea mereu pe la casa din Gojō. În mrejele iubirii, până şi cei mai aşezaţi oameni îşi pierd capul. Genji reuşise până atunci să se stăpânească, scăpând de gura lumii, însă Yūgao îl atrăgea prea tare ca să-şi mai poată înfrâna sentimentele. De îndată ce pleca de la ea, îl durea sufletul la gândul că nu o vede întreaga zi. Se întreba dacă nu şi-a pierdut minţile şi chibzuia întruna la calităţile ei. Era uimitor de blândă, dar nici pe departe sclipitoare; tânără, însă deloc neștiutoare într-ale iubirii; nu se număra printre femeile de rang. Atunci, de unde aşa o atracţie nebună?

Genji se îmbrăca înadins în veşminte simple de zi cu zi, *kariginu*, şi nu îşi arăta chipul deloc. Venea mereu în toiul nopţii, după ce adormea toată lumea, şi pleca înainte să se ițească zorii pe cerul întunecat. Amintindu-şi legenda Muntelui Miwa[2], femeia s-a înfiorat de groază. Atingerea mâinilor lui nu o înşela însă. Simțea că e un tânăr de viță aleasă şi un om de lume. Îl bănuia pe vecinul ei Koremitsu că i-ar fi fost mijlocitor, însă acesta tăgăduia cu îndărătnicie şi continua să îşi viziteze ibovnica din casă. Yūgao simţea că trăieşte o iubire fără seamăn şi gândul o chinuia peste măsură.

Dacă îi ascundea mai departe adevărul, nici Genji nu avea să afle cine e tânăra. Ştia că locuieşte doar pentru un timp acolo şi îl măcina spaima că o să-i piardă urma într-o bună zi. Ar fi fost mai bine să se resemneze, dar i se părea cu neputinţă. În nopţile când nu o vizita, temându-se de gura lumii, nu îşi găsea nicicum locul. Îi venea să o ia cu el la Nijō-no-in, fără să înștiințeze pe nimeni şi fără să-i pese de obârşia ei. Dacă îl dojenea cineva, nu avea decât să spună că o legătură puternică dintr-o viaţă anterioară îl împinsese la un asemenea pas. Niciodată nu îl mai atrăsese atât de mult o femeie, iar scuza i se părea potrivită.

— Îmi doresc mult să încuviinţezi, i-a spus el femeii. Vreau să te mut într-o casă unde să ne simţim bine şi să trăim ca doi soţi.

— După cum te porţi, mi-e tare frică, a răspuns ea copilăreşte, făcându-l pe Genji să izbucnească în râs.

— Care din noi o fi vulpea?[3] Nu ţi-ar plăcea să te vrăjesc? a întrebat-o el pe un ton şugubăţ.

Orice cusur ar fi avut, nu putea să nu iubească o fiinţă atât de sinceră. Genji s-a gândit de la început că ar fi „garoafa“ despre care vorbise Tō-no-Chūjō şi acum bănuiala îi stăruia tot mai mult în minte. Încredințată că are motivele ei să se ascundă, nu s-a încumetat să o sâcâie cu întrebări. Nu

o vedea în stare să îşi ponegrească fosta iubire şi nici lui nu-i venea să o pună la încercare, purtându-se mai rece doar ca să o ştie pe jar. Nu era nevoie.

În cea de-a cincisprezecea noapte din luna a opta[4], lumina lunii se strecura strălucitoare prin crăpăturile acoperişului, dezvăluind toate lucruşoarele din casa cam înghesuită. Lui Genji i se păreau cu totul neobişnuite. Nici nu s-a luminat bine de ziuă, că i-a şi auzit pe bărbaţii din vecini strigând: „Ah, ce frig s-a făcut!“ „Nu prea trag nădejde la recoltă anul ăsta şi socotesc că n-o să am cu ce merge la oraş. M-ai auzit, vecine dinspre miazănoapte?“

Femeia se simţea tare stingherită din pricina nevoiaşilor treziţi devreme ca să-şi înceapă ziua grea de lucru, dar nu a schiţat un gest. De-ar fi fost una cu ifose, ar fi intrat în pământ de ruşine. Yūgao a rămas neclintită. Se hotărâse să nu îşi dezvăluie supărarea, ori tristeţea, ori mândria rănită. S-a purtat ca o fetiţă cuminte şi distinsă, de parcă agitaţia stânjenitoare nu ar fi însemnat nimic pentru ea. Lui Genji i-a plăcut grozav purtarea ei firească, mai mult decât dacă s-ar fi arătat ruşinată.

Deodată s-a auzit un pisălog bocănind tare, aproape de ei. „Ce zgomot nesuferit!“, şi-a zis Genji. Habar nu avea ce se întâmplă, dar nu-i plăcea. Apoi, a urmat un vacarm de nedescris. Ici-colo, oarecum mai blând, se auzea câte o meliţă. Gâştele sălbatice săgetau cerul, *ga-ga-ga*. Simţea cum îl cuprinde tristeţea toamnei.

Camera dădea spre o grădiniţă. Genji a deschis uşa şi au privit amândoi afară. În faţa ochilor se înălţau câţiva bambuşi încântători. Iarba sclipea de rouă şi aici, ca şi la Nijō-no-in. Gâzele zumzăiau care mai de care. Genji nu auzise vreodată nici măcar greieri-de-casă, cu ţârâitul cărora era deprins oricine, şi trăia acum clipe ciudate, dar îngăduia orice de dragul lui Yūgao. Privind-o cu coada ochiului, o găsea cam firavă în mantia ei de un violet-deschis peste veşmântul alb căptuşit. Nu avea nimic strălucitor sau demn de luat în seamă, dar lui Genji îi erau de-ajuns frumuseţea ei de negrăit şi blândeţea din glas. Poate i-ar fi prins bine ceva mai multă isteţime. În ciuda metehnelor ei, îşi dorea să o cunoască mai bine, să îi fie tot mai aproape.

— Hai să ne retragem într-o casă din vecinătate, unde să stăm netulburaţi până dimineaţă. Mă doare sufletul că ne despărţim mereu la marginea nopţii.

— Ce te-a apucat aşa, deodată!? s-a mirat Yūgao cu glas domol.

Se simțea limpede neîncrederea în jurămintele lui de dragoste veşnică până şi în lumea de dincolo. Genji o sorbea din ochi, atât era de fermecătoare, şi se minuna de încercările care îi dăduseră putere să răzbească în viaţă. Fără să se mai sinchisească de nimeni şi de nimic, a rugat-o pe doamna ei de suflet, Ukon, să îi cheme însoţitorul şi i-a poruncit acestuia să îi aducă trăsura în curte. Femeile au înțeles că bărbatul o iubeşte cu adevărat şi au început să fie mai încrezătoare.

Zorii se iveau încet-încet, dar nu se auzea cântatul cocoşului. În schimb, răzbăteau până la ei rugăciunile unui pelerin bătrân, aflat pesemne în drum spre vreun munte sacru. Plecăciunile dese, după cum cerea ritualul de purificare, erau un chin pentru el. Iar Genji se minuna de moşneag, întrebându-se după ce mai tânjeşte oare într-o lume trecătoare precum roua dimineţii.

„Laudă Mântuitorului ce va să vină!“, cânta acesta, invocându-l pe Amida Nyorai[5].

„Aha! Prin urmare, nu se gândeşte numai la foloase materiale“, a chibzuit Genji, adăugând:

Bătrânul pios ne făgăduieşte călăuzire
pe drumurile vieţilor ce vin.

S-a ferit să amintească de jurământul rămas neîmplinit pe care împăratul chinez Xuanzong i l-a făcut iubitei sale Yang Guifei; în schimb, l-a invocat pe Maitreya, viitorul Buddha ce avea să coboare pe pământ peste cinci miliarde şase sute şaptezeci de milioane de ani.

Prea grele-mi sunt poverile trecutului,
ca să cred în izbăvirea viitorului.

„N-aş zice că recită prea bine“, s-a gândit Genji.

Fermecată de astrul argintiu, Yūgao nu se dădea dusă şi, până a reuşit el să o înduplece să plece împreună, luna îşi ascunsese chipul în spatele zorilor încântători de toamnă.

Genji se grăbea să plece ca să nu îl vadă lumea. A ridicat-o în braţe ca pe un fulg şi a aşezat-o în trăsură. Ukon a urcat şi ea. Au ajuns la un conac imperial mai retras din apropiere de Gojō. Până a apărut îngrijitorul casei, au privit din trăsură streşinile porţii năpădite de buruieni. Copacii erau încă învăluiţi în întuneric, iar ceaţa atârna greoaie; totul în jur mustea de umezeală. Până şi mânecile lui Genji se udaseră de la storurile trăsurii.

— Mă simt ciudat. E prima oară în viaţă când am parte de aşa ceva.

Oare şi aceia din vechime pribegeau pe drumuri neştiute,
aşa cum rătăcesc eu acum, în zori?

— Tu ai trecut prin aşa ceva? a iscodit-o el.

Fata a răspuns sfioasă:

Luna hoinară peste crestele munţilor

îşi poate oricând ascunde umbra pe înaltul cerului.

— Mi-e teamă, a mai zis ea.

Pe Genji îl distra un pic spaima ei, punând-o pe seama faptului că nu mai este înconjurată de lumea multă de acasă.

Slujitorul a băgat trăsura în curte, a rezemat hulubele de prispă şi, până li s-a pregătit odaia de oaspeţi din aripa de apus, Genji s-a dus în grădină. Ukon fremăta de emoţie la amintirea aventurilor trecute. După râvna şi grija cu care era servit, a priceput degrabă ce hram poartă iubitul stăpânei.

— Văd că nu aveţi alţi slujitori, a spus îngrijitorul, fără să arate pic de supărare faţă de oaspeţii veniţi pe nepusă masă.

S-a apropiat de Ukon şi a întrebat-o dacă să cheme servitoare. Genji i-a făcut semn să tacă.

— Am ales dinadins locul acesta ca să mă ascund de lume. În afară de voi, nu am nevoie de nimeni. Vă rog să nu spuneți nimănui despre vizita mea tainică.

Omul s-a apucat să pregătească terciul de orez şi alte bucate pentru masa de dimineaţă. A trebuit să se descurce cu vasele de acolo şi fără ajutoare.

Genji nu mai avusese parte de o asemenea experienţă şi nu îşi mai încăpea în piele de bucurie că poate vorbi în voie cu iubita lui. S-a trezit pe la prânz şi a ridicat storurile. Peisajul de toamnă sălbatic se zărea până departe, neatins de mâna omului. Copacii mari păreau biruiţi de tristeţe. Nici tufişurile şi iarba din apropiere nu arătau mai bine. Iazul era înţesat de buruieni. Puţin mai încolo se zărea o altă casă, pesemne pentru îngrijitor şi oamenii lui.

— Ciudat locul ăsta, a zis Genji, totuși sunt încredinţat că fantomele nu au nimic cu mine.

Încă îşi ţinea chipul ascuns şi ştia că pe fată o rănește grija lui de a nu se dezvălui, deşi legătura lor înaintase mult şi pretindea că o iubeşte. Greşeală de neiertat. Numai el era de vină, aşa că a murmurat:

Soarta mi-a scos în cale

floarea ce se arată pe roua înserării.

— Nu ţi-am înşelat aşteptările? a întrebat fata privindu-l cu coada ochiului. Apoi a răspuns cu un poem:

Picăturile sclipitoare de pe chipul reginei-nopţii

nu pălesc oare pe înserat?

Lui Genji i-a plăcut. Răspândea în jur o frumuseţe de negrăit şi se simţea bine. Arăta de-a dreptul încântător în peisajul de acolo.

— N-ai vrut ca eu să aflu cine eşti, aşa că mi-am tăinuit şi eu chipul. Haide, ajunge! Te rog să-mi spui cum te cheamă ca să nu cred cumva că eşti o făptură vrăjită.

— Sunt o femeie fără casă şi fără nume, a răspuns ea în doi peri, punându-l pe gânduri.

— Aşa-mi trebuie, a zis el amărât.

Şi-a petrecut restul zilei ba cu învinuiri, ba cu declaraţii de dragoste neţărmurită.

Koremitsu le-a luat urma şi le-a adus dulciuri. N-a vrut să se apropie ca să nu intre Ukon la bănuieli; până atunci se prefăcuse că nu ştie nimic. Îşi închipuia că doamna inimii lui Genji merită osteneala, de vreme ce acesta a ales să-şi sacrifice astfel timpul într-un loc neştiut de nimeni. Îl încercau gelozia şi invidia pentru că i-o cedase cu atâta mărinimie. Ar fi putut să o ţină pentru el.

Pe când priveau în tihnă cerul liniştit, Genji şi-a amintit că ei nu îi place să fie întuneric în casă, aşa că a ridicat storurile de bambus dinspre prispă, lăsând soarele la asfinţit să cearnă neostenit în încăpere o lumină blândă şi tihnită. Ea nu simțea chiar o pace sufletească deplină, dar o umplea o bucurie de care nu mai avusese parte vreodată. Chipul ei nevinovat era fermecător. S-a apropiat uşor de Genji şi i-a spus pe un ton copilăros că locul o înspăimântă. El a închis pe dată obloanele şi a cerut să li se aprindă un opaiţ.

— Eu nu îți mai ascund nimic, dar tu nu vrei să-ţi deschizi inima, a mormăit Genji, cam arţăgos.

Pesemne că Împăratul își făcea griji din pricina lui şi că trimisese oameni să îl caute. Își spunea că nu se mai poate lăsa pradă dragostei oarbe. Neliniştită era, fără doar şi poate, şi Rokujō. Cel mai tare se temea de mânia ei, şi avea și de ce. Admirând chipul neprihănit de lângă el, nu îşi dorea decât să-și scape iubita de trufia ei nesăbuită.

Trecuse de ora zece. Tocmai aţipise când s-a trezit cu o femeie frumoasă la căpătâi.

— Habar nu ai cât te iubesc, pe când tu stai şi dezmierzi o femeie de doi bani. Urât din partea ta! s-a oţărât ea întinzând mâna ca să o trezească pe Yūgao.

El a deschis ochii, copleşit de spaimă. Lumina se stinsese. Şi-a pus o sabie la îndemână, apoi a strigat-o pe Ukon. Aceasta s-a apropiat, moartă şi ea de frică.

— Du-te şi trezeşte-l pe îngrijitor şi spune-i să îmi aducă o lumânare aprinsă.

— Cum să merg pe întuneric până acolo?

— Parcă ai fi copil, a zis Genji râzând şi bătând din palme.

Ecoul a sunat înfricoşător, dar nu a apărut nimeni. Yūgao era leoarcă de sudoare şi părea leşinată.

— E sperioasă de felul ei, a spus Ukon. Ce frică trebuie să-i fie!

Lui Genji i s-a făcut milă de ea. Şi-a amintit că şi peste zi a stat cu ochii larg deschişi, temându-se parcă de încăperea aceea.

— Mă duc eu să-l trezesc. Degeaba am bătut din palme, mi-a răspuns numai ecoul. Rămâi tu lângă ea.

A tras-o pe Ukon aproape de stăpâna ei şi, în clipa când a deschis uşa, s-a stins şi lumina din clădirea îngrijitorului. Adia vântul. În astfel de nopţi, slujitorii la îndemână erau puţini: fiul îngrijitorului (un tânăr pe care îl folosea de obicei pentru serviciile personale), un băiat în casă şi nelipsitul lui însoţitor. Până şi ei dormeau buştean. Genji a strigat şi cineva i-a răspuns, venind spre el.

— Aprinde o lumânare! Spune-i însoţitorului meu să zdrăngănească arcul şi să ţipe ca să alunge duhurile rele. Nu am cum să dorm liniştit într-un astfel de loc. Mai devreme spuneai că a venit Koremitsu. Unde e?

— Crezând că nu aveţi nevoie de el, a plecat. Dar a spus că vine să vă ia în zori, a adăugat tânărul Takiguchi pornind spre îngrijitor şi zuruind arcul cu pricepere – doar era arcaş la Palat!

— Păzea! Pericol! striga el, îndreptându-se către tatăl lui, îngrijitorul conacului.

Genji se gândea la ce se întâmplă de obicei la Palat la ora aceea din noapte. Se încheiase fără îndoială raportul şi urma să se schimbe straja. Aşadar, nu putea fi târziu. S-a întors bâjbâind în cameră şi a găsit-o pe Ukon aplecată asupra lui Yūgao.

— Ce s-a întâmplat? Ai înnebunit?! s-a răstit el la Ukon. Ce te sperii aşa? Or fi umblând prin casa asta pustie vulpi şirete sau mai ştiu eu ce creaturi, dar cât sunt aici nu are de ce să vă fie teamă!

A tras de ea, făcând-o să îngenuncheze.

— Mă uitam în jos pentru că mi-a fost teamă să ridic ochii. Tânăra mea stăpână nu se simte bine.

— Văd, dar de ce?

Genji a întins mâna spre Yūgao. Nu mai respira. A zgâlţâit-o puţin, însă era moale ca o cârpă. Îşi pierduse cunoştinţa. Fiind slabă de înger, pesemne că vreun duh își râdea de ea. Genji nu ştia încotro s-o apuce. A sosit lumânarea. Ukon nu avea puterea să se ridice. Genji a dat la o parte perdeaua odăii de dormit şi i-a strigat omului:

— Apropie-te!

Nici nu putea fi vorba ca un slujitor să intre în camera stăpânului. Takiguchi s-a oprit pe treapta de sus din faţă şi a rămas nemişcat.

— Adu lumânarea mai aproape! Ce te codeşti atâta!

Genji a zărit la căpătâi chipul femeii pe care o văzuse şi el în vis, dar a dispărut iute. Citise despre năluci, însă nu putea crede că există cu adevărat. S-a întins lângă Yūgao şi a încercat să o trezească din coşmarul ce i se desluşea pe chip, dar fata era sloi şi nu mai respira. Nu ştia ce să facă şi cui să ceară ajutor. Nu se aflau prin preajmă călugări-vraci pricepuţi la alungarea spiritelor rele. Făcea el pe viteazul, dar nu se simţea în stare decât să strige:

— Trezeşte-te! Nu mă părăsi!

O ţinea strâns în braţe. Era rece ca un cadavru. Ukon a trecut de la groază la plâns cu sughiţuri, socotindu-şi stăpâna deja moartă. Genji încerca să-şi mai adune curajul, amintindu-şi de legenda în care un dregător a fost urmărit în Pavilionul Shishinden de un demon, numai că acesta a luat-o la fugă la vederea sabiei.

— Nu se poate să fi murit! Vai, ce ecou au vorbele în noapte! Hai, nu mai plânge aşa!

Nu-i venea să creadă că întâlnirea lor frumoasă se isprăvea astfel. Era de-a dreptul năucit. L-a strigat pe Takiguchi.

— Repede! Un duh rău a atacat pe cineva şi suferă cumplit. Cheamă-l degrabă pe curteanul Koremitsu. Dacă şi fratele lui, Preacuviosul Ajari, e acasă, spune-le să vină împreună. Ia-l deoparte şi şopteşte-i la ureche, să nu te-audă bătrâna călugăriţă. Nu aş vrea să ştie de întâmplarea asta nenorocită.

A reuşit să rostească vorbele, dar simţea un nod în gât. Îi era cu neputinţă să priceapă că se face vinovat de moartea unui suflet şi simţea atmosfera apăsătoare copleşindu-l cu totul. Trecuse de miezul nopţii şi vântul se înteţise; şuiera acum printre crengile pinilor, de parcă locul acela pustiu ar fi fost împrejmuit de o întreagă pădure. O pasăre ciudată se tânguia jalnic. Să fi fost o cucuvea? Acum îi părea nespus de rău că alesese să petreacă noaptea într-un loc atât de sălbatic. Ukon nu îşi mai putea stăpâni tremurul, de ziceai că pleacă şi ea pe lumea cealaltă. Înspăimântat din cale-afară, Genji o ţinea şi pe ea în braţe. Una era moartă, cealaltă, pe cale să-şi dea duhul şi ea… Numai el îşi ţinuse firea, dar simţea că nu mai rezistă.

Lumina palidă abia pâlpâia. Deasupra paravanului din mijlocul încăperii şi prin colţuri domnea întunericul. Lui Genji i s-a năzărit că aude nişte paşi apropiindu-se. Nu îşi

dorea decât să vină Koremitsu, însă omul trimis să-l caute nu l-a găsit, pentru că şi el umbla haihui. Noaptea i s-a părut lui Genji tare lungă, cât o mie de nopţi la un loc.

În sfârşit a auzit în depărtare cântatul cocoşilor şi s-a mai liniştit puţin, dar frământările nu-i dădeau pace. De ce îi hărăzise soarta o asemenea încercare? Merita oare dragostea atâtea sacrificii? Nu mai avusese niciodată parte de o experienţă aşa de dureroasă şi era numai vina lui. Chiar de-ar fi vrut să-şi ascundă fapta, tot urma să iasă la iveală şi să ajungă la urechile Împăratului. Toată lumea avea să-l vorbească de rău – onoarea îi era în joc.

A apărut şi Koremitsu. De obicei, răspundea îndată rugăminţilor lui Genji, la orice oră din zi şi noapte, însă acum, nefiind de găsit, a ajuns târziu. Genji l-a chemat înăuntru, deşi era supărat pe el. Ştia că altcineva nu îl poate ajuta. Avea atâtea să-i spună, dar mâhnirea îl sufoca şi nu a fost în stare să scoată o vorbă. Auzindu-l pe Koremitsu, Ukon s-a lăsat pradă amintirilor şi s-a pus pe plâns. Genji se ţinuse tare de unul singur, încurajând-o necontenit, însă odată sosit omul lui de încredere, s-a pierdut în suspine şi lacrimi nestăpânite.

— S-a întâmplat ceva înspăimântător, l-a înştiinţat Genji cu şovăială în glas. Nici nu am cuvinte să îţi spun cât de înspăimântător. Ştiu bine că, atunci când i se întâmplă unui om aşa ceva, trebuie chemat un preot ca să recite *sutra*. Am trimis după fratele tău, însă nu a venit. Ce-o fi păţit oare?

— Ieri s-a întors la templul din Muntele Hiei. Ziceaţi că nu a fost lucru curat aici. Nu s-o fi simţit bine în ultima vreme.

— Nici vorbă, a spus Genji izbucnind în plâns.

Mişcat până în adâncul sufletului, Koremitsu s-a lăsat şi el pradă lacrimilor. Chiar dacă nu le era la îndemână să roage un bătrân să-i ajute, în astfel de împrejurări numai oamenii încercaţi puteau fi de folos. Genji, Ukon şi Koremitsu erau prea necopţi.

— Ar fi bine ca îngrijitorul să nu afle ce s-a întâmplat, a zis Koremitsu. E adevărat că ne putem încrede în el, însă mai bine să plecăm de aici degrabă.

— Unde găsim un loc mai retras?

— Nu ştiu. Dacă mergeţi în Gojō, unde stă femeia, ai casei se vor îngrijora peste măsură, iar în jur sunt doar locuinţe mici şi într-o clipă o să afle toată lumea. Pe când într-un schit, s-a mai auzit fără îndoială de asemenea întâmplări şi nu se va face vâlvă mare. Ştiu eu o doamnă bătrână care s-a călugărit. E fosta doică a tatălui meu. O duc

la ea, în Higashiyama. Partea aceea de oraş e destul de populată, totuşi schitul este rupt de lume.

Lumina se lupta să alunge întunericul şi trebuiau să se mişte repede, aşa că a trimis după trăsură. Lui Genji îi era cu neputinţă să ia trupul neînsufleţit în braţe. Fără spaimă, Koremitsu l-a înfăşurat într-o rogojină mare şi l-a aşezat în trăsură. Simţea mai degrabă milă pentru frumuseţea dispărută. Cum nu strânsese bine rogojina, o şuviţă de păr s-a strecurat afară. La vederea ei, ochii lui Genji s-au împăienjenit de lacrimi şi mâhnirea i-a sfâşiat sufletul. Ar fi vrut să rămână lângă ea până se preschimba în fum.

— Vă rog să vă întoarceţi degrabă la Nijō-no-in, până nu se trezeşte lumea, i-a spus Koremitsu urcând-o şi pe Ukon în trăsură.

I-a dat calul său lui Genji, şi-a suflecat *hakama* şi a pornit pe jos. Grea misiune îi revenea, dar văzându-l atât de îndurerat, a lăsat semeţia la o parte şi a încercat să îşi adune gândurile. Genji a ajuns la Nijō-no-in într-o stare jalnică.

— De unde veniţi? Vă simţiţi rău? l-au întrebat femeile de cum l-au zărit.

S-a îndreptat spre încăperea lui fără să le răspundă. Era zdrobit de durere, capul îi plesnea şi avea fierbințeală mare. Să fi fost şi el pe moarte? Se tot frământa. De ce nu s-o fi dus şi el cu fata? Dacă îşi venea în fire şi vedea că nu e lângă ea? N-o apuca disperarea înțelegând că o părăsise?

Îngrijorate, femeile i-au dus lui Genji masa de dimineaţă pe la ora opt, însă el nu s-a atins de mâncare. Inima i se făcuse cât un purice la gândul primejdiilor ce îl păşteau. Tocmai atunci a sosit un sol, înştiinţându-l că Maiestatea Sa s-a neliniștit cu o zi în urmă pentru că nu l-a văzut. Au venit şi cumnaţii lui, dar Genji nu l-a lăsat decât pe Tō-no-Chūjō să intre şi, rugându-l să rămână în picioare, i-a vorbit din dosul unei perdele[6].

— Fosta mea doică s-a îmbolnăvit grav în luna a cincea, dar s-a călugărit şi s-a făcut ceva mai bine, poate ca urmare a rugăciunilor. Totuşi, în ultima vreme nu s-a simţit în apele ei. Mi-a trimis vorbă că doreşte să mă vadă cât mai e în viaţă. Nu aveam cum să nu îi îndeplinesc dorinţa, doar a avut grijă de mine în pruncie. Pe când mă aflam acolo, unul dintre slujitorii casei, care suferea de ceva vreme, s-a stins din viaţă. Din respect nu mi-au spus nimic şi au scos mortul din casă pe furiş, după lăsarea întunericului. Eu am aflat mai târziu ce s-a întâmplat şi m-am gândit că nu se face să îi pângăresc pe cei de la Palat când sunt atâtea sărbători şintoiste. Iartă-mă că îţi

vorbesc aşa, ascuns, mă doare capul încă de dimineaţă. Oi fi răcit.

— Am să-i spun Împăratului. La spectacolul cu muzică de aseară s-a tot uitat după tine şi, nevăzându-te, s-a îngrijorat.

Tō-no-Chūjō a dat să plece, dar voia să mai afle ceva:

— Despre ce pângărire vorbeai? Nu te cred.

Genji s-a cam speriat.

— Transmite-i Împăratului ce ţi-am zis, fără să îi dai amănunte, şi roagă-l să îmi ierte şi astăzi lipsa.

Încerca să facă pe nepăsătorul, dar moartea iubitei îi stăruia în suflet şi îl cuprindea disperarea. Pur şi simplu nu voia să vadă pe nimeni. L-a chemat totuşi pe Kurōdo-no-Ben, fratele mai mic al lui Tō-no-Chūjō, şi i-a spus şi lui acelaşi lucru, rugându-l să îl înştiinţeze pe Împărat. Apoi a trimis o scrisoare la casa socrului, cu iertăciunile cerute de împrejurări.

Koremitsu a venit după lăsarea întunericului. Aflând că fusese pângărit, aceia care au avut să îi spună ceva au vorbit din grădină, aşa că nu era nimeni prin preajmă să îi stânjenească.

Văzându-l, Genji a izbucnit în plâns.

— Ce s-a întâmplat? N-ai reuşit să faci nimic? a întrebat el.

— Cred că nu mai era nimic de făcut, a răspuns Koremitsu printre suspine. A plecat dintre noi. Nu mai puteam nici eu sta acolo, aşa că am vorbit cu un călugăr bătrân pe care îl respect mult şi am aflat că mâine ar fi o zi favorabilă pentru funeralii.[7] L-am rugat să se ocupe el de tot ce se cere în asemenea împrejurări.

— Dar slujnica ei?

— Nu ştiu dacă va supravieţui. Azi-dimineaţă îi venea să se arunce în prăpastie. A vrut să anunţe în Gojō despre cele întâmplate, dar n-am lăsat-o.

Auzind veştile, Genji s-a necăjit şi mai tare.

— Nu mă simt bine. Nu ştiu ce se va alege de mine, a zis el.

— Nu vă mai frământaţi atâta. Soarta e soartă, nu avem ce-i face. Am să încerc să ţin totul în secret şi să mă ocup de cele trebuincioase.

— Da, aşa e. Soarta nu se poate schimba, dar tot nu pot să scap de gândul că dragostea mea nechibzuită i-a adus moartea şi mă simt vinovat. Vezi să nu afle sora ta, Shōshō-no-Myōbu, sau vreuna dintre doamnele ei de onoare. Nu aş

vrea să ştie nici mama ta. Aş muri de ruşine, fiindcă sunt încredinţat că e împotriva aventurilor.

— Chiar şi călugărilor de la templu le-am povestit altceva, aşa că staţi fără grijă.

Văzându-i cum şuşotesc, femeile au intrat la bănuieli.

— Ciudat! Nu merge la Palat zicând că e pângărit, dar jelesc amândoi nevoie mare. Nu mai pricep nimic.

— Te rog, ai grijă ca funeraliile să fie pregătite cum se cuvine, i-a spus Genji lui Koremitsu.

— Nu cred că e bine să exagerăm.

Văzându-l că se pregăteşte de plecare, Genji s-a întristat.

— Poate ţi se pare nepotrivit, dar aş vrea să-i mai văd o dată chipul. Altfel, n-am să mi-o iert toată viaţa. Mă duc călare până acolo, singur.

Koremitsu nu-l putea opri, deşi îi socotea dorinţa tare nesăbuită.

— Atunci, haideţi să mergem, dar să ne întoarcem înainte de ivirea zorilor!

A îmbrăcat veşmintele *kariginu* pe care le purta în aventurile lui din Gojō şi a plecat. Se simţea mai rău decât dimineaţă şi îi era teamă să nu se fi pripit. Se tot întreba dacă viaţa nu îi este în primejdie. Ar fi vrut să renunţe, dar chipul lui Yūgao cea plecată dintre vii îl atrăgea ca un magnet. Era încredinţat că nu are s-o mai întâlnească într-o viaţă viitoare dacă nu îi mai vede măcar o dată trupul neînsufleţit.

Îl însoţeau doar Koremitsu şi slujitorul lui de nădejde. Drumul nu se mai sfârşea. În a şaptesprezecea noapte din lună, când au ajuns la malul Râului Kamo, torţa purtată de cel din faţă a pălit sub astrul argintiu sclipitor. Priveliştea dinspre locul de incinerare Toribeno era mohorâtă, dar Genji nu mai avea puterea nici să se înfioare. A ajuns la schit nespus de îndurerat. Totul arăta jalnic în jur, chiar şi coliba călugăriţei, la fel şi capela de alături. Prin uşa puţin crăpată se întrezăreau pâlpâirile lumânării aprinse pentru moartă şi se desluşeau tânguiri de femeie. Afară, doi sau trei călugări îngânau neobosiți rugăciuni, invocându-l pe Amida Buddha. La templele din jur se isprăviseră slujbele de seară şi se lăsase liniştea, dar la Kiyomizu ardeau miriade de luminiţe şi era un du-te-vino de enoriaşi. Auzindu-l pe fiul călugăriţei cum intonează solemn *sutra*, Genji simţea că îi plânge tot trupul.

A intrat. Opaiţul era întors către perete, iar Ukon stătea întinsă dincoace de paravan. Genji înţelegea bine ce e în sufletul ei şi îi era milă şi de ea. Moarta nu arăta rău – chipul îi rămăsese frumos, de parcă ar fi fost în viaţă.

— Aş vrea să te mai aud o dată! a implorat el printre suspine. Ce ne-o fi legat într-o altă viaţă încât am ajuns să îţi dăruiesc atâta dragoste? Totuși de ce pentru un timp atât de scurt? Ai plecat şi m-ai lăsat în lumea asta plină de durere.

Genji nu contenea cu plânsul. Călugării nu ştiau cine e, dar, înţelegând cât de greu îi este să se rupă de iubită, s-au înduioşat.

— Trebuie să vii cu mine la Nijō-no-in, i-a spus el lui Ukon.

— Despărţită fără veste de stăpâna căreia i-am fost aproape încă de mică, nu am unde mă duce. Dar înainte de toate, vreau să le spun şi celorlalţi ce s-a întâmplat. Nu îi pot tăinui moartea. Nu aş suporta să îmi găsească cineva vreo vină, a zis ea oftând din rărunchi. Ce mult îmi doresc să mă înalţ şi eu la cer odată cu fumul ei!

— Te înţeleg, însă asta-i viaţa. Nu există plecări nedureroase. Mai devreme sau mai târziu, toţi păşim pe acelaşi drum. Ai încredere în mine. Nici eu nu ştiu ce mă aşteaptă după atâta suferinţă, a încheiat el tânguitor.

— Acuşi se ivesc zorii, vă rog, plecaţi degrabă, l-a îndemnat Koremitsu.

Genji s-a tot întors să privească în urmă, cu sufletul sfâşiat de durere. Drumul i-a fost înrourat[8], învăluit într-o ceaţă deasă, încât nu mai ştia unde se află ori dacă mai e pe lumea asta. Se gândea numai la Yūgao, pe care o lăsase dormindu-și somnul veşnic într-o colibă, înfăşurată în veşmântul lui *hitoe* roşu, cu care se acoperise cu o seară în urmă. Ce *karma* i-o fi legat atât de puternic? Abia stătea pe cal, ajutat de Koremitsu, dar a căzut când a ajuns la malul Râului Kamo. Cu inima zdrobită, s-a tânguit:

— Mi-e dat să mor la margine de drum. Nu văd cum aş putea ajunge la Nijō-no-in.

Şi Koremitsu abia îşi ţinea firea, iar Genji nu îl avea decât pe el. Nu ar fi trebuit să facă pasul acela necugetat – să îl ducă la fată – chiar dacă stăpânul îl rugase. Regretele erau acum zadarnice. S-a spălat pe mâini în apa râului, ca gest de purificare, le-a împreunat şi a început să se roage Zeiţei Îndurării, Kannon. Genji şi-a adunat cu greu forţele şi l-a invocat pe Buddha, rugându-i-se cu ardoare. Apoi, ajutat de Koremitsu, a reuşit să ajungă acasă.

Neliniştite din pricina ieşirilor lui în toiul nopții, doamnele oftau necontenit.

— E groaznic ce face, a spus una. În ultima vreme a tot hoinărit nopţile. Ieri arăta cumplit. Nu poate să o ţină tot aşa.

Cum era de aşteptat, Genji s-a îmbolnăvit de-a binelea. S-a băgat în aşternut şi nu s-a mai ridicat două-trei zile, simţindu-se tare slăbit. Când a aflat de starea lui, Împăratul s-a neliniştit şi a tocmit preoţi pentru rugăciuni neîntrerupte, precum şi pentru ritualuri de purificare şintoiste şi budiste. Întreaga împărăţie a fost pusă pe jar de zvonul că Strălucitorul Genji dădea semne că ar avea o viaţă scurtă.

Deşi bolnav, Genji nu a uitat să trimită după Ukon şi să o treacă în rândul doamnelor lui de onoare. A ţinut-o lângă el, dându-i o încăpere în apropiere şi cerându-i felurite servicii. Koremitsu, îngrijorat din pricina lui Genji, a reuşit totuşi să-l mai liniştească şi să o ajute pe Ukon să îi fie de folos, aşa că fata s-a obişnuit destul de repede cu viaţa de la Nijō-no-in. Purta haine cernite, nu avea un chip prea atrăgător, dar nici respingătoare nu era.

— Păcat că legătura noastră vremelnică mi-a scurtat şi mie viaţa. Mi se frânge inima de mila ta, pentru că ai fost despărţită de stăpâna pe care ai slujit-o cu credinţă. De mi-ar fi fost dat să trăiesc mai mult, aş fi avut eu grijă de tine în locul ei. Din nenorocire, o voi urma şi te voi lăsa de izbelişte, i-a spus Genji când nu se afla nimeni în preajmă.

Văzându-l cum plânge înăbuşit, Ukon încerca să uite de propria durere și se ruga să nu mai vină şi altă năpastă.

Cei de la Nijō-no-in erau neliniştiţi. De la Palat au venit soli fără număr, mulţi ca picăturile de ploaie cernute din nori. Auzind că Împăratul se teme pentru sănătatea lui, Genji regreta nespus şi se străduia din răsputeri să se întremeze şi să îşi recapete curajul. Şi socrul lui a avut mare grijă de el, nelăsând vreo zi fără să vină să-l vadă. Datorită leacurilor şi rugăciunilor, primejdia a trecut fără urmări. Genji s-a înzdrăvenit după vreo douăzeci de zile. S-a încheiat şi perioada de interdicţii pricinuite de moartea femeii, aşa că s-a dus la Împărat ca să îi alunge frământările. Apoi socrul l-a petrecut până acasă, arătându-se nespus de grijuliu şi de întristat de suferinţa îndurată.

În a douăzecea zi din luna a noua Genji era deja întremat. Slăbise, însă asta îi sporea şi mai mult farmecul şi fineţea chipului. Din păcate, tristeţea îl copleşea încă, plângea deseori şi mulţi bănuiau că ar fi posedat de un spirit rău.

Într-o seară a chemat-o pe Ukon să stea la taifas pe îndelete.

— Pur şi simplu nu pricep nici acum de ce nu a vrut să aflu cine îi erau părinţii. Din orice familie s-ar fi tras, ar fi trebuit să îşi deschidă inima atâta vreme cât eu îi dăruisem toată dragostea mea.

— Nu dintr-o pricină anume nu v-a destăinuit obârşia ei. Bănuiesc că nu a găsit prilejul potrivit. Încă de la început mi-a tot spus că nu îi venea să creadă că trăia aievea şi era sigură că un bărbat aşa de sus-pus avea să o părăsească degrabă.

— Ne-am jucat amândoi cu focul. Nu voiam să îmi tăinuiesc numele, dar, cum treceam prima oară printr-o asemenea încercare, mă temeam de gura lumii şi de dojenile Împăratului. Nu puteam face chiar tot ce îmi trecea prin cap. Yūgao m-a atras din prima clipă şi mi-am revărsat asupra ei dragostea nesăbuită, gândind că doar o legătură dintr-o viaţă anterioară ne apropia atât de mult. Relaţia noastră a fost scurtă, iar acum îmi doresc să nu fi avut parte de ea. Prea multă suferinţă! Nu mai are rost să îmi ascunzi adevărul. Vreau să împlinesc ritualurile aşa cum se cuvine, din şapte în şapte zile, dar nu ştiu pentru al cui suflet să mă rog şi pe cine să pomenesc atunci când trimit la templu ofrande şi statuete înfăţişându-l pe Buddha.

— Bine, am să vă mărturisesc tot adevărul. Nu am pomenit nimic până acum pentru că nu voiam să vă dezvălui taina păstrată de stăpâna mea, acum plecată dintre noi. Îşi pierduse de mult părinţii. Tatăl ei, Sanmi-no-Chūjō, o iubise nespus, însă îl tot pândise ghinionul şi, nereuşind să mai urce în rang, s-a stins din viaţă de supărare. La scurt timp după aceea, fiica lui l-a cunoscut pe Tō-no-Chūjō, pe atunci locotenent. A vizitat-o trei ani la rând şi se pare că a îndrăgit-o, însă toamna trecută soţia lui, cea de-a patra fiică a lui Udaijin, a început să o amenințe urât. Fiind slabă de înger, s-a dus să se ascundă acasă la doica ei, în partea de apus a capitalei. Nu i-a fost deloc uşor acolo, aşa că ar fi vrut să se mute într-un cartier mărginaş. Direcţia nu i-a fost câtuşi de puţin prielnică şi de aceea a căutat să se ferească şi s-a mutat în Gojō, în căsuţa aceea sărăcăcioasă unde aţi cunoscut-o. Era neobişnuit de timidă şi nu îi plăcea să o vedeţi mâhnită. Îşi tăinuia durerile.

Prin urmare, era întocmai cum îşi închipuise Genji. Amintirea ei îl apăsa şi mai mult.

— L-am auzit de curând pe Tō-no-Chūjō zicând, deznădăjduit, că nu ştie unde i-a dispărut copilul. Era de la ea?

— Da, o fetiţă drăgălaşă născută cu două primăveri în urmă.

— Unde e acum? Te rog să nu spui nimănui, dar vreau să o iau la mine. M-aş bucura tare să am grijă de ea, în amintirea mamei la care am ţinut atât de mult. Ar trebui să îi spun lui Tō-no-Chūjō, cu toate că îmi e groază de gura lui. Fiind copila cumnatului meu, nu văd de ce nu aş putea să o

îngrijesc ca pe o fiică de suflet. Născoceşte o poveste pentru doica ei şi adu-o aici.

— Mă bucur tare mult că v-aţi gândit la ea. Îmi părea rău s-o știu crescând la marginea oraşului, fără nici un sprijin. Stăpâna a lăsat-o acolo pentru că nu a găsit pe altcineva s-o îngrijească, a zis Ukon.

Era o seară frumoasă din luna a noua. Arbuștii şi florile din grădină se cam ofiliseră, iar zumzetul gâzelor pălea tot mai mult. Privind frunzele de arţar desprinse parcă dintr-un încântător peisaj pictat, Ukon a priceput în ce conac ales ajunsese. O cuprindea ruşinea numai la gândul casei sărăcăcioase cu regina-nopţii. Zărind un porumbel ce gângurea printre bambuşi, Genji şi-a amintit de spaima de pe chipul frumos al lui Yūgao la auzul unui sunet asemănător, în conacul unde petrecuseră noaptea aducătoare de nenorocire.

— Câţi ani avea? Era prea plăpândă pentru vârsta ei, de aceea a trăit aşa puţin.

— Nouăsprezece ani. Mama i-a fost doică şi, după ce s-a prăpădit, tatăl stăpânei ne-a crescut împreună, cu multă grijă. Când mă gândesc, îmi pare rău că am rămas în viaţă. Am ţinut mult la stăpâna mea, păcat că a fost aşa de gingaşă!

— Tocmai gingăşia unei femei mă atrage. Nu am nici eu o fire aspră, însă nu mă prăpădesc după una care îşi dă aere şi nu ştie să stârnească pasiunile unui bărbat. O femeie trebuie să fie ademenitoare şi modestă deopotrivă, astfel încât bărbatul să se poată bizui pe ea toată viaţa. Trebuie să fie ascultătoare, ca să o poată creşte după bunul-plac.

— Cât regret că stăpâna a plecat dintre noi, ar fi fost desăvârşită, a zis Ukon plângând.

Cerul se înnorase şi bătea un vânt rece. Genji era copleşit de o tristeţe amară.

Când asemăn norii cu fumul înălţat pe rug,

cerul la asfinţit mi se pare prietenos.

Ukon nu i-a putut răspunde. O apăsa doar gândul că nu îi avea pe amândoi aproape. Lui Genji îi era dor de iubită şi nu îl supăra nici acum amintirea pisălogului sau a meliţei. Îngâna o melodie: „Luna a opta… luna a noua… Ce lungi sunt serile acum!“ Băiatul aflat în slujba lui Iyo-no-Suke mai venea din când în când, dar Genji nu îi mai încredinţa scrisori pentru sora lui. Copilul îi socotea răceala ca pe o pedeapsă. Utsusemi suferea, dar auzind că e bolnav, i-a plâns de milă. Pe deasupra, i se făcea inima cât un purice la gândul că avea să plece cu soţul în provincie. Vrând să afle dacă Genji a uitat-o cu desăvârşire, i-a scris: „Îmi pare nespus de rău că sunteţi bolnav. Vă doresc sănătate“. A ticluit şi un poem şi le-a trimis împreună:

Oare de ce nu v-aţi mirat că nu am întrebat de dumneavoastră?
De-aţi şti cât de răvăşite-mi sunt gândurile.

„Mai dureros decât ce vi se întâmplă mi se pare poemul lui Masuda în care spune: *sufăr mai mult ca tine şi viaţa mea nu are rost*“, a adăugat ea.

Pe Genji l-a mirat scrisoarea, dar s-a bucurat în sinea lui. Nu şi-a uitat o clipă vechile simţăminte.

Triste vorbe: „viaţa mea nu are rost“.

Cândva am aflat cât de trecătoare-i lumea cicadei fără tunică.
Îmi agăţ iarăşi viaţa de spusele tale.

Ce frumos era scrisul tremurător de după boală! Femeia se şi bucura, dar se şi necăjea că el nu uitase de tunica cicadei. Ce răspuns cald! Deşi nu plănuise să reînnoade legătura, voia să îi amintească lui Genji că nu este chiar fiecine.

El a aflat că cealaltă, fiica ei vitregă, s-ar fi măritat cu Kurōdo-no-Shōshō, unul dintre fraţii lui Tō-no-Chūjō. Ce-o fi gândit tânărul aflând că nevasta lui nu era fecioară? Chiar îi părea rău de el şi ar fi dorit să ştie care sunt sentimentele ei. L-a chemat pe băiat şi i-a trimis prin el câteva cuvinte şi un poem: „Înţelegi că inima mea sfâşiată trece prin chinurile morţii?“

De n-aş fi prins în nod trestia de lângă streşini[9]*,*
ce scuză aş mai avea ca să mă plâng?

A legat de scrisoare un fir lung de trestie. I-a spus băiatului să i le dea în taină, însă acesta a socotit, cu semeţie, că Kurōdo-no-Shōshō o să fie mulţumit când o să afle cine îi fusese primul iubit. I-a dat totuşi răvaşul înainte să ajungă soţul ei acasă. Supărarea pricinuită de nepăsarea lui Genji s-a topit ca prin minune. A răspuns iute, chiar dacă poemul ei nu era pe măsura aşteptărilor:

Şoaptele vântului despre legături apuse
silesc trestia la ger.[10]

„Are un pic de farmec, dar scrie oribil. Fie, nu-i chiar de lepădat“, şi-a zis Genji. O compara cu cealaltă, din seara când jucaseră *go* faţă-n faţă. Pe aceea nu o putea uita. Cea de acum nu era neapărat sclipitoare, dar arăta bine la chip. Prin urmare, aventura amoroasă cu Nokiba-no-Ogi îi stăruia în minte.

Genji s-a furişat la Hokkedō de pe Muntele Hiei, pentru slujba de pomenire a lui Yūgao în cea de-a patruzeci şi noua zi. A avut grijă să fie măreaţă în toate privinţele: a cerut să i se facă răposatei veşminte pe care le-a donat templului, a plătit copierea rulourilor cu texte budiste, a cumpărat, fără să se zgârcească, cele mai frumoase statuete. L-a tocmit pe fratele lui Koremitsu, Preacuviosul Ajari, bine cunoscut în

rândul preoţilor cucernici. A rugat un fost profesor de-al lui renumit să se ocupe de textul ce trebuia scris anume cu acest prilej. Situaţia fiind mai deosebită şi nepomenindu-se numele fetei, acesta s-a folosit de ciorna încropită de Genji pentru a încredinţa Marelui Buddha sufletul iubitei dispărute.

— E foarte bine aşa. Nu am ce cuvinte să mai adaug sau să schimb, a zis profesorul.

Genji se străduia din răsputeri să se stăpânească, însă nu-şi putea opri şuvoiul de lacrimi.

„Oare despre cine poate fi vorba?“, s-a întrebat profesorul. „Eu nu am aflat nici o poveste de dragoste de-a ei, şi totuşi plânge după ea chiar Genji Strălucitorul. Norocoasă fiinţă a fost!

Genji a trimis după îmbrăcămintea cerută şi a scris pe poalele *hakamei*:

Printre lacrimi şi suspine leg acum şnurul pantalonilor.

Veni-va oare vremea să mai dezleg nodul?

Cugetând la drumul[11] pe care Amida i-l va alege sufletului după cele patruzeci şi nouă de zile de călătorie prin lumea noastră, Genji rostea fragmente din textul budist *Cunoştinţe despre adevărul existenţei*.

Inima stătea să-i sară din piept ori de câte ori îl întâlnea pe Tō-no-Chūjō. Tare ar fi vrut să îi vorbească despre „garofiţă“, dar se temea de dojeni. La urma urmei, el era vinovat de moartea fostei lui iubite.

Femeile din Gojō nu au reuşit să afle unde a plecat doamna lor. Nu făceau decât să se jeluiască, iar de la Ukon nu au primit vreo veste. Bănuiau că misteriosul vizitator ar fi fost Genji, însă nu puteau băga mâna-n foc. Au încercat să-l tragă de limbă pe Koremitsu, dar nu au scos nimic de la el. S-a prefăcut că nu ştie şi continua să îi trimită scrisori de dragoste femeii din casa aceea. Atunci, ele şi-au închipuit că fiul vreunui cârmuitor din provincie se temea de Tō-no-Chūjō şi o ascundea pe draga lor stăpână.

Casa din Gojō era a fiicei unei doici care locuia în partea de apus a capitalei. Cele trei fete ale doicii erau supărate foc pe Ukon pentru că nu le dădea veşti despre doamna pe care o iubiseră cu toţii. Fiindu-i teamă să nu o învinuiască de moartea ei neaşteptată şi îndemnată de Genji să păstreze cu sfinţenie taina, Ukon nu s-a încumetat să le întrebe de soarta fetiţei.

După slujba de comemorare de pe Muntele Hiei, Genji şi-a dorit mult să îşi vadă iubita în vis, dar în locul ei a visat-o pe femeia care îi apăruse la căpătâi în conacul acela retras, întocmai cum fusese atunci. A socotit că fantoma ce bântuia

casa pusese la cale toată nenorocirea, fiind îndrăgostită de el. L-au trecut fiori de groază la gândul primejdiei din care scăpase.

La începutul lunii a zecea, Iyo-no-Suke urma să plece la post în Insula Shikoku. Fiindcă dăduse de veste că îşi ia soaţa cu el, Genji i-a trimis acesteia daruri de despărţire, chiar mai multe decât s-ar fi cuvenit. Pe deasupra, un lucru de taină – tunica cicadei.

Am ţinut-o ca aducere-aminte până la următoarea întâlnire,
dar lacrimile i-au şubrezit mânecile.

A mai scris şi o mulţime de fleacuri ce nu merită luate în seamă.

Solul oficial s-a întors fără vreun răspuns, însă Utsusemi l-a trimis pe fratele ei cu un poem:

Cicada şi-a lepădat tunica, iar eu, mantia de vară.
Foşnetul veşmântului întors îmi stoarce lacrimi.

De câte ori se gândea la Utsusemi, nu o socotea o femeie obişnuită şi tocmai atracţia încercată l-a îndepărtat de ea, făcându-l să deplângă soarta necruțătoare.

Iarna bătea la uşă. Ploaia rece şi cerul apăsător se potriveau întocmai cu starea lui de spirit. A murmurat, abătut:

Una s-a dus dintre noi, de alta mă despart azi,
fiecare pe drumul ei. Toamnă în amurg.

Genji a ajuns să înţeleagă prea bine cât de dureroasă este dragostea tăinuită.

La început nu aveam de gând să scriu poveşti nefericite, precum cele cu Utsusemi şi Yūgao, încercând să respect dorinţa lui Genji de a le tăinui. Însă unii şi alţii m-au învinuit că am născocit până şi portrete de iubite aproape desăvârşite numai pentru că eroul este de viţă împărătească. Ei bine, nădăjduiesc că mi-am reparat greşeala. Cer îngăduinţă pentru slăbiciunile lui Genji Strălucitorul.

1. -*san* este un sufix ce indică adresarea politicoasă.
2. O făptură necunoscută și stranie vizitează o tânără noapte de noapte. Ea coase o aţă de hainele presupusului iubit, merge pe urma firului şi descoperă că este chiar Zeul Muntelui Miwa.
3. În folclorul japonez, vulpile sunt considerate creaturi inteligente, înzestrate cu forţe magice care sporesc odată cu vârsta. În majoritatea poveştilor, ele apar ca făpturi ce păcălesc oamenii, deşi nu de puţine ori pot fi iubitoare, prietenoase, chiar recunoscătoare.
4. Este vorba de Sărbătoarea Lunii, care cade acum, după calendarul gregorian, în data de 15 septembrie.
5. Buddha al Viitorului.
6. Moartea era considerată maculantă și, fiindcă fusese în contact cu ea, Genji trebuia să evite lumea.
7. Una din trăsăturile ezoterice ale calendarului japonez este prezenţa şi în zilele noastre a seriei de şase tipuri de zile conform cărora se stabilesc nunţile,

înmormântările şi alte evenimente familiale. Acestea se calculează după vechiul calendar chinezesc.

8. Plin de lacrimi.

9. Porecla fetei vine de la poemul *Nokiba-no-Ogi* („Trestia de lângă streşini“).

10. „Cuvintele mă întristează tare, însă nu mai sunt propria mea stăpână, fiind măritată acum.“ (n.a.)

11. Potrivit credinţei budiste, sufletul ajunge în una dintre cele şase lumi: a fiinţelor celeste, a oamenilor, a demonilor fioroşi, a animalelor, a fantomelor hămesite ori în Infern.

5

Mlădiţa de mei-păsăresc

Wakamurasaki

Apropiindu-mi mlădiţa de câmp primăvăratic,
dragostea înmugurită scapă de încordare.

Akiko

Genji s-a îmbolnăvit de friguri. Cu toate ritualurile şi descântecele preoţilor-vraci, boala nu îi trecea şi frigurile îl scuturau întruna.

— Într-un templu din munţii de la miazănoapte se află un pustnic cu har. A ajutat multă lume vara trecută, când vrăjile s-au dovedit în van. Cu cât se înrăutăţeşte boala, cu atât se vindecă mai greu. Vă rog, mergeţi până acolo și vedeţi ce se poate face, l-a sfătuit cineva.

Atunci, Genji l-a poftit pe pustnic la el, însă acesta i-a răspuns pe dată:

— Am îmbătrânit şi îmi este greu să fac şi un singur pas. Nu mai ies din peştera mea.

— N-am încotro. O să mă furişez până acolo, a zis Genji, luând cu el patru-cinci însoţitori apropiaţi.

Au plecat din capitală înainte să se lumineze de ziuă. Templul era destul de departe, ascuns în creştetul munţilor. La sfârşitul lunii a treia, florile de cireş din oraşul împărătesc se scuturaseră, dar pe măsură ce înaintau în munte, îşi revărsau aici toată splendoarea, iar ceaţa din văi arăta cu totul altfel decât cea de la oraş. Pentru Genji, căruia rangul nu-i îngăduia dreptul la plimbări în voie, frumuseţea descoperită acum era un izvor nesecat de uimire. Templul străjuit de stânci semeţe dezvăluia atâta puritate, încât îi era greu să îşi închipuie cum arată pustnicul.

Genji nu a spus nimănui cine este şi a ajuns acolo îmbrăcat cât se poate de simplu. Nu voia cu nici un chip să atragă luarea-aminte. Pustnicul l-a întâmpinat zâmbind, pricepând degrabă că nu este un om de rând.

— Cred că dumneavoastră m-aţi poftit la oraş. Îmi pare nespus de rău, însă pe mine nu mă mai priveşte lumea aceasta şi am renunţat şi la arta miraculoasă a vindecării. De ce aţi venit tocmai la mine?

Părea un călugăr cucernic şi învăţat. A decupat totuşi figura lui Genji dintr-o foaie şi a rostit o rugăciune pentru strămutarea bolii pe hârtie. Până a isprăvit cu rugăciunile şi incantaţiile, soarele îşi trimisese deja suliţele pe cer.

Genji a ieşit din templu şi a făcut câţiva paşi. De la înălţimea la care se afla a zărit, puţin mai jos, mai multe chilii. Povârnişul cobora în spirală până la un gărduleţ viu ce împrejmuia o clădire cu niște coridoare frumoase. Grădina aranjată cu mult bun-gust nu era cu nimic mai prejos.

— Cine locuieşte acolo? a întrebat Genji.

— Un înalt preot care s-a retras aici cu doi ani în urmă.

— A, da? Casa e a lui? Oricum, nu pot să merg acolo în felul în care arăt, a zis Genji. Să nu afle că sunt aici.

A văzut câteva fetiţe ieşind în grădină să scoată apă şi să culeagă flori pentru etajera cu ofrande aduse lui Buddha.

— Văd şi o femeie. Nu are cum să fie ibovnica preotului. Cine e? a întrebat unul dintre însoţitorii lui Genji Strălucitorul.

Au coborât pe cărarea de pe latura unei stânci ca să desluşească mai bine chipurile şi și-au înștiințat stăpânul că au zărit niște fetiţe frumoase şi niște femei tinere, dar şi câteva slujnice.

Genji a intrat iarăşi în templu ca să îşi continue rugăciunile către Buddha, dar pe măsură ce urca soarele pe cer, se temea tot mai mult că o să-l apuce din nou frigurile.

— Nu vă mai frământaţi atâta! Mai bine scoateţi-vă boala din cap, i-a spus un însoţitor.

Genji s-a îndreptat spre povârnişul din spate şi a scrutat zările, spre capitală de data asta. Vălul de ceaţă se întindea până departe, iar crângurile din apropiere se desluşeau ca printr-o perdea de fum.

— Casa parcă e desprinsă dintr-un rulou pictat. Cine locuieşte aici nu îşi mai poate dori altceva pe lume, a zis Genji.

— Priveliştea din faţa ochilor nu e nimic pe lângă acelea oferite de malul mării în provincie sau de munţi ca Fuji ori alţi câţiva. Vă închipuiţi cum ar arăta acele picturi?

Ca să îi abată gândul de la boală, oamenii i-au mai pomenit de peisajele din provinciile de apus şi de o seamă de golfuri fermecătoare.

— Dintre locurile apropiate, cel mai vestit e ţărmul Akashi din Provincia Harima. De nicăieri altundeva nu se

vede mai frumos marea. Fostul guvernator de Harima s-a călugărit şi are grijă de fiica lui, fălindu-se şi cu o casă impunătoare. Se spune că se trage dintr-o familie bună, de miniştri, şi s-ar fi putut bucura de mai multe reuşite în viaţă dacă nu ar fi fost aşa de ciudat şi s-ar fi înţeles cu oamenii. A renunţat la postul de căpitan de strajă şi s-a învoit să fie numit guvernator de Harima. Aici, lumea nu l-a îndrăgit şi, fiindu-i ruşine să se întoarcă în capitală cu coada între picioare, s-a călugărit. S-ar fi cuvenit să se retragă undeva în munte – sunt destui munţi în Harima care ar fi fost potriviți –, dar el şi-a înălţat cu neruşinare un conac în Akashi, chiar pe malul mării, zicând că nu îşi poate ţine nevasta şi fiica în pustietate.

Mai deunăzi, m-am dus la tata şi am trecut şi pe la el, vrând să văd cu ochii mei ce se întâmplă. Nu prea a avut el noroc în capitală, însă aici le-a aranjat pe toate după pofta inimii. Doar a fost cel mai însemnat om al provinciei! A strâns câte bogăţii a putut ca să îşi asigure un trai tihnit şi să nu ducă lipsă de nimic. Acum se roagă toată ziua să păşească senin pe calea mântuirii. Lumea îi arată îngăduinţă, gândind că a devenit mai omenos.

— Fata lui cum este? a întrebat Genji.

— Se spune că arată bine. Am auzit că au cerut-o de nevastă câţiva guvernatori, însă călugărul i-a refuzat. Susţine că a fost el destul de amărât în viaţă, iar pentru copila sa îşi doreşte un bărbat desăvârşit. Pare-se că i-ar fi poruncit să se arunce în mare dacă el se prăpădeşte sau se întâmplă vreo nenorocire. Nu îi îngăduie să accepte un soţ nepotrivit numai ca să se mărite.

Pe Genji îl distra povestea călugărului smintit și a fetei sale.

— Mare comoară trebuie să fie dacă tatăl ei o vede regina apelor. Ce pretenţii! Doar nu-şi închipuie că Regele-dragon[1] o vrea de soţie!

Cel care a rostit cuvintele, râzând cu dispreţ, a fost Yoshikiyo, fiul cârmuitorului de Harima, ridicat chiar în acel an la un rang mai înalt decât cel de şambelan de Rangul Şase.

— Doar eşti priceput într-ale iubirii, s-a băgat cineva în vorbă. Nu ai vrea s-o ispitești să încalce jurământul făcut călugărului? Dai destul târcoale casei.

— Oricât de frumoasă ar fi, rămâne doar o fată de la ţară. E crescută de mică la Akashi, de nişte părinţi încăpăţânaţi, a zis altul.

— Totuși mama este de familie bună. Cu relaţiile ei a adus din capitală fel de fel de tinere şi copiliţe de soi ca să îi

slujească fata. O creşte pe picior mare, a adăugat unul mai binevoitor.

— De-ar fi fost o simplă ţărăncuţă, i-am fi văzut şi noi adevărata valoare.

Pe Genji îl distrau grozav bârfele.

— Cam pătimaş tatăl ei. Să se sinucidă dacă nu ajunge împărătească?! Mă trec fiorii, nu alta!

Ciudăţenia i-a stârnit curiozitatea. Oamenii lui îi ştiau prea bine firea şi cât de mult îl atrăgeau lucrurile mai puţin obişnuite.

— Ce-ar fi să ne întoarcem în capitală? Se întunecă degrabă, iar azi aţi scăpat de friguri, a zis unul dintre slujitori.

Pustnicul s-a împotrivit:

— Rămâneţi aici peste noapte ca să isprăvesc cu rugăciunile şi ritualurile.

Toată lumea a încuviinţat. Genji, care avea pentru prima oară parte de o asemenea experienţă, se bucura să se întoarcă acasă după un popas de o noapte.

Ziua de primăvară în munţi i s-a părut lungă. Spre seară, când pâcla învăluise totul în jur, Genji a pornit spre gărduleţul zărit dimineaţă. I-a lăsat pe slujitori la templu, cerându-i doar lui Koremitsu să îl însoţească. Uitându-se cu luare-aminte, a văzut în încăperea dinspre apus o călugăriţă care se ruga. Storurile erau puţin ridicate şi îi distingea fiece mişcare. După ce i-a oferit flori lui Buddha, s-a aşezat aproape de stâlpul din mijlocul odăii şi a pus pe o măsuţă rulourile cu rugăciuni. Nu părea să se simtă bine. Până şi cititul lăsa impresia că o stoarce de vlagă. Avea vreo patruzeci de ani și chipul palid, uscăţiv, dar de o neînchipuită fineţe; obrajii îi erau numai un pic rotunzi, privirea părea expresivă, iar părul tuns scurt şi drept îi dădea un aer mult mai distins decât dacă ar fi fost lung. Alături şedeau două doamne de vârstă mijlocie, iar prin încăpere umblau câteva fetiţe jucăuşe. Brusc, din partea cealaltă s-a ivit o copilă frumuşică, de vreo zece ani, îmbrăcată într-un veşmânt galben ca lămâia, tras peste hainele albe de corp. Promitea să devină o mare frumuseţe. Părul i se revărsa pe umeri aidoma unui evantai deschis. Pentru că plânsese, ochii şi faţa i se înroșiseră. S-a apropiat de călugăriţă:

— Ce s-a întâmplat? Te-ai supărat pe fetiţe? a întrebat-o aceasta ridicând privirea.

Lui Genji i se părea că cele două seamănă, socotindu-le mamă şi fiică.

— Am pus o vrăbiuţă în coşuleţul meu şi Inuki i-a dat drumul.

— Să-i fie ruşine! a zis una dintre femei. Numai prostii face! Unde o fi zburat vrăbiuţa? Cât era de firavă şi cum se obişnuise aici! Sper să n-o atace vreo pasăre urâcioasă.

Părul i se răsfira pe spate aidoma unui evantai şi arăta bine. Părea să aibă grijă de fetiţă, pentru că lumea îi spunea Shōnagon-no-Menoto.

— Te porţi ca un copil răzgâiat. Eu nu ştiu dacă mai apuc ziua de mâine, iar ţie puţin îţi pasă. Ţi-e milă doar de vrăbiuţă. Pe urmă, ţi-am mai spus că pe Buddha nu îl bucură păsărelele lipsite de libertate, a dojenit-o călugăriţa. Aşază-te aici!

Fetiţa avea un chip plăcut, cu sprâncene doar un pic arcuite, părul dat copilăreşte la o parte de pe fruntea frumoasă. Era de-a dreptul fermecătoare. „O să frângă inimi când se face mare“, şi-a zis Genji. Se tot întreba de ce îl atrăgea atât de mult copila, când a priceput că seamănă cu Fujitsubo. Lacrimi de dor i-au inundat obrajii.

— Nu îţi place nici măcar să te piepteni, deşi ai un păr tare frumos, i-a spus călugăriţa mângâind-o. Mă îngrijorează că eşti aşa de copilăroasă la vârsta asta. Răposata maică-ta şi-a pierdut tatăl la doisprezece ani şi ştia de toate, ba chiar şi ce e tristeţea. Mă întreb ce ai să te faci după ce eu n-am să mai fiu.

Fetiţa a început să plângă şi Genji s-a întristat. Deşi numai o copilă, a pironit-o cu privirea pe călugăriţă, cu seriozitate, și a plecat fruntea, iar atunci părul bogat i s-a revărsat peste chip, sclipind tulburător.

Roua nu poate să dispară

până nu ştie cum creşte mlădiţa,

a zis călugăriţa. Una dintre doamne, mişcată până la lacrimi, a compus pe dată răspunsul:

Roua trecătoare-n lume chiar vrea să piară

fără să îşi vadă mlădiţa coaptă?

Atunci s-a ivit înaltul preot.

— Odaia asta este în bătaia privirilor. Tocmai azi v-aţi găsit să staţi aşa de în margine? Am aflat deunăzi de la pustnic că a sosit Genji, ca să îl ajute să scape de duhurile rele aducătoare de friguri. Eu n-am ştiut nimic, pentru că a călătorit în taină. Dacă tot e aici, aş vrea să îi fiu de folos.

— Vai de mine! a strigat călugăriţa coborând storurile. Sigur ne-a văzut careva.

— E un prilej unic să îl vedem pe Genji Strălucitorul. Chiar şi un pustnic ca mine, retras din lume, uită de toate necazurile şi se simte mai tânăr desfătându-și ochii cu frumuseţea lui. Îi urez bun venit printr-o scrisoare.

Auzindu-l că pleacă, Genji a pornit înapoi spre templu, cu gândul la descoperirea încântătoare. Nici pentru slujitorii săi nu era o ieşire din capitală chiar obişnuită, însă bucuria lui nu avea margini. Ce fiinţă fermecătoare! Cine să fi fost oare? Nu îşi dorea decât să îi fie mereu aproape, ostoindu-şi astfel dorul de Fujitsubo.

Lumea de la templu dormea când a ajuns trimisul preotului, care îl căuta pe Koremitsu. Încăperile fiind mici şi alăturate, Genji a auzit ce vorbeau. Trimisul a repetat întocmai cuvintele de salut:

— Am aflat de vizita dumneavoastră la templu şi regret nespus că nu am dat fuga să vă întâmpin, însă m-aţi luat prin surprindere venind în taină. Ştiaţi că m-am retras aici şi aţi ales să nu mă înştiinţaţi. Aş dori totuşi să vă ofer găzduire.

Genji l-a pus pe Koremitsu să îi răspundă:

— Cu puţin înainte de jumătatea lunii m-am îmbolnăvit de friguri, care mă mai scutură din când în când. Cineva m-a îndrumat să vin aici şi nu am spus nimănui de teamă să nu ponegresc pe nedrept o aleasă faţă cucernică în caz că oblojelile şi slujbele nu dau roade. Aveam de gând să vă tulbur liniştea pe urmă.

Înaltul preot s-a ivit îndată, spre disperarea lui Genji, care nu era pregătit să fie văzut de preacuvios în acea ţinută deloc potrivită cu rangul său. După ce i-a povestit lui Genji Strălucitorul câte ceva despre viaţa de pustnic pe care o ducea de vreo doi ani, l-a poftit cu multă însufleţire în modesta lui căsuţă binecuvântată cu un pârâiaş cu apă limpede.

Genji se simţea stânjenit că preotul le vorbise despre el femeilor, care nu îl cunoşteau. Chiar s-a codit să răspundă invitaţiei, dar vrând să afle amănunte despre fetiţa care îl atrăsese, a încuviinţat să se mute acolo peste noapte.

Preotul spusese adevărul. Căsuţa de munte avea o grădină ca-n basme. Cum luna îşi ascunsese chipul, pârâiaşul era luminat de un foc mare şi de felinare atârnate de streşini. Încăperea dinspre miazăzi fusese pregătită anume pentru Genji. Mireasma ce se strecura dinspre camera de oaspeţi şi mirosul de tămâie din faţa altarului s-au îmbogăţit cu parfumul delicat al veşmintelor lui Genji – o adevărată încântare pentru femeile din casă.

Preotul i-a vorbit despre vremelnicia vieţii pe pământ şi promisiunile lumii de apoi. Genji simţea cum îl apasă gândul la propriile păcate şi cugeta la ce avea să pătimească, dar asta nu îi alunga dorinţa de a afla mai multe despre copila care îi atrăsese privirile în după-amiaza aceea.

— Cine mai locuieşte în casa asta? E negreşit cineva de care mă leagă strâns *karma*, cel puţin aşa am visat. V-aş ruga, dacă se poate, să îmi desluşiţi misterul.

— Cam repede s-a ivit visul, chiar în toiul conversaţiei. Mă tem că am să vă dezamăgesc. Cred că nu aveţi cunoştinţă de Azechi Dainagon, pentru că s-a stins din viaţă de mult. Văduva lui îmi este soră. S-a călugărit după moartea soţului, iar de la o vreme nu se simte bine şi se adăposteşte la mine.

— Cineva mi-a spus că Dainagon a avut o fiică. Pe unde este şi ce face? Să nu vă închipuiţi că sunt uşuratic, v-am întrebat cu cele mai frumoase intenţii.

— Da, a avut doar o fată, dar a murit cu vreo zece ani în urmă. O crescuse cu dăruire şi ar fi vrut să o prezinte la Curte, însă nu a mai apucat. Văduva s-a îngrijit singură de educaţia ei. La un moment dat, nu mai ştiu cine i-a înlesnit câteva întâlniri tainice cu Hyōbukyō, dar soţia acestuia, o femeie cam afurisită, i-a făcut multe zile fripte şi frământările i-au adus sfârşitul. Am văzut cu ochii mei ce înseamnă să mori de supărare, a spus preotul.

Prin urmare, fetiţa e fructul iubirii dintre fiica lui Dainagon şi Hyōbukyō, fratele mai mare al lui Fujitsubo, a priceput Genji. De aceea seamănă aşa de tare cu draga inimii lui, atrăgându-l ca un magnet. Îşi dorea tot mai mult să o crească pentru el, poate chiar să o ia de soţie în viitor. Era de familie bună, deloc răzgâiată, copilă curată la suflet.

— Ce poveste tristă! a zis Genji. Nu a lăsat pe nimeni în urma ei care să îi semene? a întrebat ca să se încredinţeze că nu se înşală.

— A născut o fetiţă chiar înainte de a muri. Copila asta îi stă pe suflet surorii mele. E singura nepoată şi o îngrijorează soarta ei.

„Aha, am avut dreptate“, şi-a zis Genji făcând legătura cu lacrimile călugăriţei din după-amiaza aceea.

— Poate mă socotiţi obraznic, însă aş vrea să îmi încredinţaţi mie fetiţa să o cresc şi să îi asigur un viitor. Nu aţi vrea să vorbiţi cu bunica ei? E adevărat că am o soţie acum, dar trăiesc mai mult singur. Vă rog să nu mă învinuiţi de lipsă de cuviinţă pentru că vin cu o asemenea cerere la o vârstă nepotrivită.

— Ne onorează propunerea dumneavoastră, dar copila e prea necoaptă şi eu nu v-aş încredinţa-o nici măcar o clipă. Numai bărbatul care o ia de nevastă o poate creşte aşa cum trebuie, iar eu cred că v-aţi cam pripit cu hotărârea. Oricum, vă dau răspunsul după ce mă sfătuiesc cu bunica ei.

Preotul a rostit vorbele pe un ton sever şi reţinut. Genji a înțeles că fusese nechibzuit şi s-a ruşinat, neavând curajul să

mai spună ceva.

— S-a făcut târziu şi nu mi-am încheiat rugăciunile de seară de la altarul lui Buddha, s-a scuzat preotul şi s-a ridicat să plece.

Genji se simţea cam slăbit de boală şi nemângâiat sufleteşte. Se pornise ploaia şi un vânt rece sufla peste munte, aducând cu el zvonul unei cascade ce se auzise până atunci doar ca un şopot. De alături răsunau înfundat rugăciuni monotone, sporindu-i tristeţea. Îl chinuiau fel de fel de gânduri şi nu putea închide un ochi. Nu mai era seară, se făcuse de-a dreptul noapte. Femeile nu dormeau şi, cu toată strădania lor de a nu face zgomot, Genji auzea mărgelele rozariilor zăngănind, dar şi foşnetul veşmintelor alese, de altfel atât de plăcut urechilor sale. A depărtat puţin cele două paravane din capătul încăperii şi a lovit cu evantaiul în palmă, semn că voia să cheme pe cineva. Deşi surprinse, doamnele nu se puteau preface că nu l-au auzit, aşa că una dintre ele s-a apropiat de Genji înaintând pe genunchi. Până să ajungă la uşa glisantă, a zis:

— Ciudat! Cred că mi s-a părut.

Auzind-o, el a spus cu o voce tinerească, fermecătoare:

— Am aflat că Marele Buddha e călăuză bună şi pe timp de noapte.

— Ce fel de călăuză? Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— Sunteți cu siguranţă nedumerită că am intrat în vorbă pe nepusă masă şi poate mă socotiţi necuviincios, însă v-aş ruga să transmiteţi următorul poem:

De când am întrezărit mlădiţa,

roua de pe mânecile de călător nu se mai usucă.

— Îmi cer iertare, însă nu ştiu cine l-ar putea înţelege. Cui să îl transmit?

— Stăpânei. Vă rog să mă credeţi că am motivele mele.

Doamna s-a dus la călugăriţă şi i-a repetat poemul oaspetelui chipeş. Uluită peste măsură, călugăriţa a socotit că acesta înţelesese cu siguranţă greşit vorbele lor despre mlădiţă şi a început să se neliniştească. Totuşi, nu se făcea să nu trimită un răspuns. Chiar întârziase.

Nu se aseamănă roua de-o noapte

cu muşchii de pe arborii bătrâni din inima muntelui.

— Aici roua nu se usucă nicicând, a adăugat ea.

— Nu mă pricep să vorbesc prin mijlocitor. Vă rog să îmi iertaţi îndrăzneala, însă aş avea nevoie de sfatul dumneavoastră, a zis Genji.

— Ceva nu îmi place, le-a şoptit călugăriţa doamnelor ei. E prea stăruitor şi nu ştiu ce să îi mai spun.

— Cred că îl stânjeneşte nepăsarea dumneavoastră, a îndrăznit una dintre ele.

— S-ar putea să ai dreptate. Nu s-o simţi în apele lui. Mă duc să îi vorbesc politicos.

— Vă rog să nu socotiţi graba mea ca pe un moft trecător. Buddha îmi e martor că sunt sincer.

Față în față cu femeia în vârstă, distinsă şi nespus de calmă, Genji nu a ştiut cum să continue.

— O fi existat, fără îndoială, o legătură ce ne-a unit într-o viaţă anterioară de am ajuns să stăm astfel de vorbă.

— Am aflat de greutăţile prin care a trecut nepoata dumneavoastră şi v-aş ruga să îmi îngăduiţi să ţin locul mamei dispărute dintre cei vii. Şi eu am rămas de mic fără mamă şi bunică şi ştiu prea bine ce înseamnă să nu îi ai pe cei dragi lângă tine. Aş vrea să vă cer încuviinţarea să ne căsătorim când va creşte un pic mai mare. Ştiu că acum nu e momentul potrivit pentru o asemenea discuţie, dar vă asigur de bunele mele intenţii.

— Îmi fac deosebită plăcere cuvintele dumneavoastră, însă cred că nu vă este limpede cum stau lucrurile. Copila are aici pe cineva care o îngrijeşte şi este oricum prea mică pentru a vorbi despre un viitor îndepărtat, oricât de mult m-ar onora bunăvoinţa dumneavoastră. Regret nespus, dar nu pot să fac ce mi-aţi cerut.

— Vă înţeleg prea bine, însă vă rog să nu vă împiedicaţi de diferenţa de vârstă, ci mai bine să ţineţi seama de înflăcărarea mea sinceră.

Degeaba. Călugăriţa era de neînduplecat şi nu o putea scoate nimeni dintr-ale ei. Chiar atunci s-a întors şi preotul, îndreptându-se către odaia lui Genji.

— Măcar am deschis vorba, a spus el trăgând la loc paravanele, aşa cum le găsise.

Zorii aproape mijeau. Zvonul glasurilor ce rosteau rugăciuni, purtat de aripile vântului, se împletea cu freamătul muntelui şi vuietul cascadei. Lui Genji i-au inspirat poemul:

Visul din bătaia vântului hoinar de munte se spulberă;
vuietul cascadei îmbie lacrimile.

— Da, vă înţeleg, a spus preotul, încercând să răspundă poemului:

Apa de munte a îmbibat iute mânecile;
ea nu stinghereşte inimile curate de-aici.

Negura apăsa greu cerul dimineţii, dar păsărelele ciripeau vioaie. Florile şi iarba aşterneau un covor de nedesluşit pentru un locuitor al capitalei, iar pe întinderea de brocart zburdau căprioare. Genji a uitat cu totul de boala chinuitoare. Deşi se mişca greu, bătrânul preot a reuşit să

urce la templu pentru un ritual care să îl ferească de rele, intonând *darani*[2] cu vocea lui răguşită şi vlăguită.

Slujitorii de la Curte au venit după Genji Strălucitorul împreună cu un sol care i-a transmis preotului mulţumiri şi urări de sănătate din partea Împăratului. Preacuviosul părinte a cerut să se pregătească un mic ospăț şi să se aducă de prin vale plante şi fructe necunoscute celor de la oraş.

— Am făgăduit că nu părăsesc muntele anul acesta, aşa că nu vă pot petrece până în capitală, cum s-ar cuveni. Îmi cer iertare, a zis el umplând cupa lui Genji.

— Sufletul mi s-a lipit de locurile astea, dar grija pe care mi-o poartă Împăratul mă îndeamnă să plec acasă. O să mă întorc până nu pălesc florile.

Am să dezvălui curtenilor splendoarea florilor de cireş-de-munte;
să vină să le vadă înainte să se stârnească vântul.

Atât poemul lui Genji, cât şi ţinuta lui erau de-a dreptul fermecătoare. Părintele a răspuns:

Mă simt de parcă aş fi văzut udumbara[3]*;*
nu-mi mai întorc privirea spre florile cireşului-de-munte.

— Ceea ce vedeţi nu are cum să fie floarea pomenită. Ea înfloreşte numai o dată, la vremea potrivită, a zis Genji zâmbind.

Înaltul preot a întins mâna după cupă şi a răspuns, sorbindu-l din ochii împăienjeniţi:

Uşa mea de cetină din inima muntelui s-a deschis neaşteptat,
ca să întâmpine chipul unei flori nemaivăzute.

Cucernicul i-a oferit lui Genji o amuletă *vajra*[4] care să îl ferească de rele, precum şi o mulţime de daruri: un rozariu cu mărgele din lemn indian, incrustat cu pietre preţioase, adus din Coreea de către Prinţul Shōtoku[5], aflat încă în cutia lui, dar înfăşurat într-un săculeţ de borangic de care prinsese o crenguţă de pin alb; borcănele din lapislazuli cu fel de fel de leacuri, la rândul lor împodobite cu rămurele de glicină sau de cireş; o mulţime de alte obiecte potrivite unui templu din creierul munților. Genji a cerut şi el să se trimită de la Palat daruri potrivite pentru Sfinţia Sa şi pentru călugării care au citit *sutra*, precum şi merinde pentru toată lumea, chiar şi pentru tăietorii de lemne. După încă nişte slujbe şi ritualuri de despărţire, Genji se pregătea să părăsească muntele, însă nu înainte de-a afla răspunsul călugăriţei la rugămintea lui. Preotul s-a dus să o caute.

— Nici nu poate fi vorba să îi dau un răspuns acum. Dacă dorinţa îi va fi aceeaşi şi peste patru-cinci ani, atunci mai vedem.

Răspunsul era aşadar la fel ca şi cu o seară în urmă. Femeia nu îi înţelegea simţămintele şi asta l-a amărât nespus pe Genji. I-a trimis un poem printr-un copil de casă al preotului:

La chindie am desluşit doar un strop culoarea florii;
nu pot pleca până nu se împrăştie ceaţa de dimineaţă.

Răspunsul a venit într-o caligrafie fără cusur:

De nu se ostoieşte tânjitul după floare,
mai rămân de privit şi ceruri înnegurate.

Genji era gata să urce în trăsură, când s-a trezit cu o mulţime de lume de la casa socrului. Venise să îl conducă în Sanjō. Nu lipseau Tō-no-Chūjō şi Sachūben, precum şi alte rude.

— Puteai să ne iei şi pe noi într-o asemenea călătorie, l-a mustrat Tō-no-Chūjō. Nu a fost frumos din partea ta că ai ţinut-o numai pentru tine. Acum ar fi păcat să plecăm în grabă, fără să ne bucurăm măcar un pic de florile frumoase.

S-au aşezat cu toţii la adăpostul unei stânci şi s-au desfătat cu băutură. Cascada din faţă oferea o privelişte fermecătoare. Tō-no-Chūjō a scos flautul de la piept şi a început să cânte o baladă, iar Sachūben îi ţinea isonul bătând uşor cu evantaiul în palmă: „În faţa Templului Katsuragi, la apus de Templul Toyora…“ Tinerii nu erau de lepădat, dar distincţia lor pălea alături de chipeşul Genji, care stătea trist, rezemat de stâncă. Unul dintre însoţitori cânta la *hichiriki*[6], altul – la *shō*[7]. Preotul i-a adus lui Genji propriul *kin* şi l-a rugat să cânte ceva care să lase fără grai şi păsările cerului. S-a codit el o vreme, zicând că nu se simte bine, dar până la urmă s-a lăsat înduplecat. Apoi s-au urnit din loc.

La plecare, toată lumea a început să plângă, regretând despărţirea. Călugăriţele mai în vârstă se întrebau dacă o făptură pogorâtă din altă lume poate fi înzestrată cu atâtea daruri. Suspinând şi ştergându-şi pe furiş o lacrimă, înaltul preot nu înceta să se minuneze:

— Ce *karma* l-o fi adus în lumea asta tulbure şi plină de stavile?!

Fetiţei lui Hyōbukyō, cea cu inima fără de prihană, Genji i-a părut atât de chipeş, încât nu a putut să nu exclame:

— Arată mai bine şi decât tata!

— Atunci, nu ai vrea să te îngrijească el în locul tatălui tău? a întrebat-o una dintre doamne.

Fetiţa a încuviinţat, plină de bucurie. Apoi, ori de câte ori desena sau se juca cu păpuşile, îşi închipuia că sunt Genji şi le îmbrăca frumos, ca pe un adevărat prinţ.

Întors în capitală, Genji s-a dus mai întâi la Palat şi i-a istorisit totul Maiestăţii Sale, de-a fir a păr. Împăratul s-a întristat văzându-l slăbit şi tulburat. A vrut să afle amănunte despre puterile magice ale cucernicului şi s-a bucurat auzind că e foarte de mulţumit de ritualurile de pe munte.

— Preotul ar merita să fie ridicat la înaltul rang de *Ajari*. E de mirare că nu i s-a dus vestea datorită vindecărilor sale.

Chiar atunci s-a ivit Sadaijin.

— Mă gândisem să merg eu însumi să te iau de la templu, dar înţelegând că ai plecat în mare taină, mi-am zis că e mai bine să te las să te odihneşti o zi sau două. Te conduc, dacă vrei.

Pe Genji nu-l trăgea aţa acasă la socru, dar nu avea de ales. Ministrul l-a poftit în propria trăsură, iar el s-a strâns într-un colţ, înduioşat totuşi de gestul părintesc.

Sadaijin făcuse fel de fel de pregătiri ca ginerele să nu se plictisească şi să se simtă bine. Soţia lui Genji, ca de obicei, nu a venit în camera de oaspeţi până nu a adus-o tatăl ei cu binişorul. Arăta şi se mişca de parcă ar fi fost desprinsă dintr-un rulou pictat. Lui Genji i-ar fi plăcut să o intereseze ce se întâmplase la templul de pe munte şi să se poarte mai firesc, însă era ca o stană de piatră. Prăpastia dintre ei se adâncise cu timpul şi Genji nu s-a mai abţinut:

— Îmi doresc de multe ori să fii o soţie adevărată. Am fost grav bolnav şi nici măcar nu ai întrebat cum mă simt. Nu că ar fi fost prima oară, însă mă doare nepăsarea ta.

— Chiar aşa? a zis ea pe un ton care îi scotea şi mai mult la iveală frumuseţea rece.

— Rareori binevoieşti să-mi răspunzi, dar şi atunci eşti tăioasă. Asta nu se cheamă casă bună, cum ar trebui să fie între soţi. Chiar nu ai de gând să te schimbi? Am făcut tot ce mi-a stat în puteri ca să nu mai fii aşa de duşmănoasă. Ai să pricepi vreodată măcar atâta lucru?

Genji a pornit spre odaia de dormit, însă Aoi nu s-a mişcat din loc, cu toate îndemnurile lui de a-l urma. Poate nici nu merita să-şi mai bată capul cu ea. S-a întins, oftând plictisit, şi a chibzuit că e mai bine să se gândească la viitorul mlădiţei şi la bunica ei. Era mâhnit că bătrâna se împotrivise cererii lui, din pricina vârstei fragede a copilei. I se părea firesc totuşi; nu înceta să caute o cale de-a o aduce pe fetiţa drăgălaşă la el acasă, ca să îi fie mereu aproape. Oare de ce îl atrăgea atât de mult? Pentru că semăna cu mătuşa ei, sora lui Hyōbukyō? Fireşte, tatăl ei şi Fujitsubo au avut aceeaşi mamă. Cu atât mai mult îl bucura legătura şi cu atât mai mare îi era dorinţa de a-şi vedea visul împlinit.

A doua zi, Genji i-a trimis Preacuviosului de pe munte o scrisoare de mulţumire, în care pomenea despre refuzul hotărât al călugăriţei. I-a scris şi ei câteva cuvinte: „M-am simţit nespus de stânjenit în fața dumneavoastră şi nu mi-am putut dezlega limba aşa cum aş fi vrut. V-aş fi deosebit de recunoscător dacă mi-aţi înţelege afecțiunea cu totul neobişnuită“.

Alături a pus şi o hârtie împăturită cu un poem pentru fetiţă:

Chipul splendid nu mă părăseşte o clipă.
În voi mi-e nădejdea, cireşi-de-munte!

A mai adăugat: „Îmi este teamă ca vânturile aspre să nu învolbureze floarea de neuitat“.

Atât cuvintele, cât şi scrisul elegant le-au mișcat adânc pe bătrânele de la templu. Chiar nu ştiau ce să mai creadă. Călugăriţa se simţea încurcată pentru că nu se pricepea cum să răspundă.

„Discuţia de atunci fiind legată de un viitor îndepărtat mă stinghereşte şi acum. Mă tem că tot nu pot să mă hotărăsc. Copila nu stăpâneşte nici măcar *naniwazu*[8]. Vă rugăm să ne scuzaţi deocamdată.“

V-aţi îndreptat inima încoace, fără speranţă,
până ce vânturile de pe creste nu spulberă florile.

„Îngrijorarea mea nu cunoaşte margini“, a scris ea în încheiere.

Cucernicul i-a răspuns cam în acelaşi fel şi Genji şi-a pierdut nădejdea. După două-trei zile l-a chemat pe Koremitsu:

— Te rog să o cauţi pe aceea căreia i se spune Shōnagon-no-Menoto şi să îi transmiţi simţămintele mele.

„Nu-i scapă una!“, şi-a zis Koremitsu în gând, amintindu-şi chipul fraged al copilei la care trăsese cu coada ochiului.

Preotul s-a simţit onorat de noua scrisoare a Strălucitorului Genji, de data asta solul fiind un slujbaş cu Rangul Cinci. Koremitsu a cerut să o întâlnească pe Shōnagon şi i-a povestit în amănunt despre viaţa de zi cu zi a lui Genji şi despre năzuinţele lui. Bun de gură, încerca să îi lămurească pe toţi în legătură cu căsătoria micii prinţese, însă preotul, călugăriţa şi Shōnagon o ţineau una şi bună că fata este prea mică pentru un asemenea pas. Scrisoarea lui Genji pentru fetiţă suna curtenitor şi o îndemna să aştearnă ceva pe hârtie chiar dacă nu scrie încă legat. A alăturat un poem:

Nu mică îmi e preţuirea, Munte Asaka;
atunci cum de ţii izvorul atât de departe?

Călugăriţa a răspuns:

Abia după ce îl preţuieşti cu-adevărat,

ar trebui să-i vezi umbra din izvorul de munte.

Cu atât s-a ales Koremitsu din partea călugăriţei. Shōnagon a scris şi ea: „De îndată ce stăpâna se simte mai bine, ne întoarcem la oraş şi vă mai scriem de acolo“. Nici rândurile ei nu au sunat încurajator.

Fujitsubo nu se simţea bine şi s-a întors pentru o vreme la casa părintească. Lui Genji îi părea nespus de rău pentru suferinţa Împăratului, dar în cea mai mare parte a timpului îşi vedea de ale lui. Nu mai trecea pe la iubite şi, fie că era la Palat, fie la casa din Nijō, visa toată ziua cu ochii deschişi la Fujitsubo, ţinându-se scai de Ōmyōbu să le aranjeze o întâlnire. Când tocmai reuşise să îi aducă împreună, nu se ştie prin ce minune, bietul Genji nu s-a putut bucura de revedere. I se părea că totul se petrece în vis. Fujitsubo nu uitase păcatul săvârșit mai demult şi nu voia să-i adauge altul. Deşi mâhnită şi nedumerită în același timp, îl respingea cu o blândeţe fermecătoare. Genji o privea cuprins de admiraţie, încercând să îi găsească măcar un singur cusur, dar nu reuşea. S-ar fi simţit mult mai în largul lui dacă ea ar fi fost o femeie de rând. Ar fi scăpat de obsesia ce avea să îl chinuiască până la moarte. Nu îşi îngăduia să îi spună nici a mia parte din câte ar fi vrut să-i mărturisească despre dragostea lui, iar gândul că nu se mai puteau întâlni îl ucidea.

Deşi nopţile-s rare, de-ar fi să nu ne mai întâlnim,

aş vrea să mă pierd cu totul în visul de acum.

Văzându-l grozav de abătut, Fujitsubo s-a întristat şi i-a răspuns:

De-am intra în gura lumii, cei care nu-s ca noi

înţelege-vor oare de ce sunt prizoniera visului?

Îndrăgostit până peste urechi, Genji îi îndura cu greu şovăiala. Ōmyōbu a intrat ca să-i strângă hainele şi i le-a scos afară, semn că trebuia să plece. Genji s-a întors la Nijō-no-in şi a zăcut toată ziua, doborât de mâhnire şi lacrimi. I-a scris, dar – ca și altă dată – Fujitsubo nu i-a răspuns. Însă acum durerea părea mai cruntă. La Palat nu s-a mai dus două-trei zile şi nici pe la iubite nu a mai trecut. Împăratul era îngrijorat, temându-se că s-a îmbolnăvit iarăşi.

Fujitsubo îşi plângea de milă, copleşită de mustrări de cuget şi de aceea nici nu avea cum să se facă bine. De la Palat veneau mereu soli şi o îndemnau să se întoarcă, dar nu se încumeta. După ce că nu se simţea bine, o mai chinuia şi grija sângerării lunare şi nu avea cui să se destăinuie. Se frământa cumplit la gândul că va zămisli un copil. Arşiţa verii i-a pus capac şi zile întregi nu s-a ridicat din aşternut.

Ajungând în a treia lună de sarcină, doamnele ei au băgat de seamă ce se întâmplă şi nu pricepeau de ce nu îi dăduse Împăratului vestea cea mare. Şuşoteau care mai de care pe la colţuri. Femeile apropiate însă, printre care şi fiica doicii ei, Ben, fiindu-i tot timpul în preajmă, chiar şi la baie, nu s-au apucat nici măcar să vorbească între ele. Ōmyōbu era de-a dreptul speriată, ştiind că omul nu se poate feri de soartă oricât de mult s-ar strădui. La Palat s-a zvonit că un spirit rău pusese stăpânire pe Prinţesă, făcând-o să-şi dea seama cu multă întârziere că a rămas grea. Lumea a luat zvonul aşa cum l-a auzit. Împăratul o iubea tot mai mult şi o dorea aproape. Nenumăraţii soli trimişi pe capul ei o înspăimântau de-a dreptul.

Genji a avut un vis ciudat şi a rugat un tălmăcitor să i-l lămurească. Spusele sale au fost uluitoare.

— Vă aşteaptă ceva cu totul neobişnuit, însă trebuie să fiţi cu mare băgare de seamă pentru că se iveşte o piedică.

Imaginile din vis i se păreau clare lui Genji şi l-a cuprins spaima.

— Nu a fost visul meu. V-am poftit doar să îl desluşiţi şi v-aş ruga să păstrați taina până se împlineşte, i-a spus bărbatului, neştiind totuşi la ce să se aştepte.

Genji a aflat de sarcina lui Fujitsubo şi a făcut legătura cu ce îi spusese tălmăcitorul de vise. Nu îşi mai încăpea în piele de bucurie la gândul că iubita îi poartă copilul în pântec. A făcut tot ce i-a stat în putinţă ca Ōmyōbu să îi mai înlesnească o întâlnire cu ea, însă femeia s-a arătat neînduplecată şi s-a ferit de el, de teamă să nu înrăutățească sănătatea stăpânei. Au încetat şi răvaşele.

Fujitsubo s-a întors la Palat în luna a şaptea. Se rotunjise bine, dar chipul supt din cauza bolii şi grijilor îi era mai frumos ca oricând. Împăratul o copleşea cu dragostea lui şi nu ştia ce să-i mai facă. Nu o slăbea din ochi o clipă, petrecându-şi tot timpul în preajma ei. Cum venise anotimpul dedicat îndeosebi muzicii, Maiestatea Sa îl chema necontenit pe Genji să cânte la *kin* şi la flaut. El se străduia să îşi ascundă cât mai bine gândurile, dar când dădea greş, Fujitsubo le simţea ca pe un cuţit în inimă şi se mâhnea pe dată din pricina legăturii lor nepermise.

Văduva lui Azechi Dainagon, pe care o cunoscuse la munte, s-a mai înzdrăvenit şi s-a întors în capitală. Genji îl trimitea pe Koremitsu sau pe un alt însoţitor de nădejde cu scrisori, însă călugăriţa rămânea neînduplecată. Se aşteptase la aşa ceva şi încăpăţânarea ei nu îl mai supăra ca altă dată, mai cu seamă că în ultimele luni avusese parte de necazuri care îi mai potoliseră înflăcărarea.

Spre sfârşitul toamnei Genji se simţea tare abătut. Într-o seară cu lună i s-a năzărit să stea la taifas cu o femeie pe care o mai vizita când şi când în secret, dar vremea s-a schimbat brusc şi a început să burniţeze. Nu s-a abătut din drum. Ar fi trebuit să ajungă în Kyōgoku, în apropierea Străzii a Şasea, destul de departe de Palat. Trecând pe lângă o casă neîngrijită, ascunsă de copaci bătrâni şi împrejmuită cu un gard de lut, Koremitsu, care îl însoţea negreşit, i-a spus:

— Acesta e conacul răposatului Azechi Dainagon. Am intrat deunăzi şi am aflat că nu îi este bine călugăriţei, iar femeile din casă nu ştiu ce să mai facă.

— Păcat că nu mi-ai zis, aş fi venit mai devreme să îi urez sănătate.

Koremitsu a trimis un slujitor ca să le înştiinţeze de sosirea lui Genji şi să le spună că a venit anume să întrebe de sănătatea stăpânei. Femeile din casă au fost luate pe nepregătite.

— Vai de mine! a strigat una dintre ele. În ultima vreme se simte tot mai slăbită şi nu cred că îl poate primi.

Însă nici nu se făcea să îl ţină afară, aşa că au dereticat îndată încăperea dinspre miazăzi şi l-au poftit înăuntru.

— Casa noastră arată jalnic, dar stăpâna vrea să vă mulţumească. Vă rog să intrați.

„Chiar că nu e potrivită pentru oaspeţi“, şi-a spus Genji.

— M-am gândit de nenumărate ori să trec pe la dumneavoastră, însă am șovăit pentru că nu m-aţi lăsat să sper nici o clipă că rugămintea mea neobişnuită ar avea vreodată sorţi de izbândă. Nu am ştiut că sunteţi atât de bolnavă, a zis el.

Călugăriţa i-a vorbit prin mijlocirea uneia dintre doamnele ei. Genji desluşea cu greu vocea stinsă din încăperea alăturată.

— Vă rog să mă iertaţi că vă primesc atât de necuviincios. Vă sunt recunoscătoare că aţi venit să mă vedeţi. Boala mă tot chinuieşte, iar acum simt că firul vieţii mi se apropie de capăt. N-am uitat ce mi-ați cerut. Ar fi bine dacă nepoata mea v-ar putea mulţumi într-o bună zi. Vă rog să îi mai dați răgaz, deşi îmi e teamă că, lăsând-o singură, nu fac decât să ridic o mare piedică în drumul meu lung spre Paradisul lui Buddha.

— Nu vă mai frământaţi, a stăruit Genji. Socotiţi cumva că nu mă interesează cu adevărat şi că e doar un moft trecător? Între mine şi copilă există fără tăgadă o legătură puternică dintr-o altă viaţă. Credeţi că e foc de paie şi-atât? Sunt mâhnit peste măsură că nu mă înţelegeţi. Aş vrea să îi aud măcar glasul.

— Nu ştia că veniţi şi s-a dus la culcare, a spus una dintre femei, însă chiar atunci s-au auzit paşi.

— Bunico! A venit Genji Strălucitorul, pe care l-am văzut la templul de pe munte. De ce nu vorbeşti cu el faţă-n faţă? a întrebat copila.

Doamnele ei se simţeau ruşinate şi au rugat-o să tacă.

— Păi, a zis că îi face bine să-l vadă, a stăruit ea.

Lui Genji i-au mers la inimă vorbele fetiţei, dar s-a prefăcut că nu le-a auzit, ca să nu le stânjenească şi mai mult pe doamne. Şi-a luat rămas-bun, urându-i sănătate călugăriţei. Și-a dat seama şi el că micuţa nu e încă pregătită pentru viaţă, dar şi-a pus în gând să o crească aşa cum îi place.

A doua zi i-a trimis călugăriţei o scrisoare cu urări de sănătate şi un poem:

De cum am auzit glăsciorul puiului de cocor,

m-am temut să nu-mi înţepenească barca printre trestii.

„La ea şi numai la ea mă voi gândi.“

Scrisese în aşa fel încât să poată citi şi copila, iar literele fiind fără cusur, doamnele i-au spus fetiţei să le copieze în caietul ei.

Shōnagon i-a trimis răspuns: „Stăpâna vă mulţumeşte pentru vizită. Starea sănătăţii ei fiind îngrijorătoare, plecăm azi la templul de pe munte. Vă este tare îndatorată că aţi trecut s-o vedeți şi regretă nespus că nu mai apucă să răspundă în lumea de acum cu gestul potrivit.“

În serile acelea de toamnă, pe Genji l-a cuprins şi mai tare dorul de copila ce îi mângâia sufletul şi dorinţa de a o avea alături era tot mai mare. Şi-a amintit o frântură din poemul călugăriţei din seara de primăvară târzie – „mai rămân de privit şi ceruri înnegurate“ –, dar şi de chipul după care tânjea acum, chibzuind în același timp că se poate înşela în aşteptările sale.

Degrabă aş culege mlădiţa rătăcită de mei-păsăresc,

rădăcinile ei ating o coardă sensibilă[9].

În luna a zecea, Maiestatea Sa urma să viziteze Palatul Suzaku. Îi alesese pentru serbările de acolo pe cei mai destoinici dansatori şi muzicieni dintre fiii de nobili, dregători şi curteni de rang înalt. Începând cu prinţii şi miniştrii, toată lumea exersa cu sârguinţă. Genji nu-şi vedea nici el capul de treabă şi de aceea a uitat să se mai intereseze de soarta călugăriţei aflate acum la templul de pe munte. Într-o zi a trimis un sol. Preacuviosul i-a răspuns degrabă: „Sora mea s-a stins din viaţă în a douăzecea zi a lunii trecute. Știu că asta e în legea firii, totuși nu pot să nu fiu mâhnit.“

Genji cugeta la vremelnicia vieţii şi se întreba ce se va alege de copila a cărei soartă o îngrijorase atât de mult pe călugăriţă. Îşi închipuia cum îi duce dorul bunicii, amintindu-şi ca prin ceaţă cât îi fusese şi lui de greu la pierderea mamei. A trimis condoleanţe şi daruri potrivite cu o asemenea împrejurare. Shōnagon i-a mulţumit aşa cum se cădea.

La ceva vreme după întoarcerea în capitală, Genji le-a făcut o vizită. Casa arăta jalnic şi femeile dinăuntru, împreună cu fetiţa, păreau îngrozite. Shōnagon l-a poftit pe oaspete în aceeaşi încăpere dinspre miazăzi ca şi la vizita dinainte şi i-a vorbit plângând despre soarta tristă a fetiţei, Wakamurasaki. Genji nu îşi mai putea stăpâni lacrimile.

— Tatăl ei ar trebui să o ia la conac, dar soţia lui a fost neîndurătoare cu mama copilei cât a trăit. Ea e încă mică şi nu înţelege ce se întâmplă în jur, iar Prinţul Hyōbukyō are mulţi copii şi ar oropsi-o de bună seamă. Temerile stăpânei au fost întemeiate şi de aceea chibzuiesc la cererea dumneavoastră de a v-o da în grijă, nădăjduind că nu aţi aruncat doar o vorbă în vânt şi chiar vreţi să o scăpaţi de greutăţi şi să o ajutaţi. Totuşi, nu o socotesc potrivită ca soţie, încă e prea fragedă.

— Eu am tot spus că mă atrage şi că legătura dintr-o viaţă anterioară nu e de lepădat, însă nu m-a luat nimeni în seamă. Aş vrea să vorbesc eu cu mica prinţesă.

Aşa cum iarba-de-mare nu creşte în trestia din golfuleţul Wakanoura,
nici valul năvalnic ajuns în preajmă nu se retrage atât de uşor.

Nu se cade, a adăugat Genji.

— Nici nu v-o cer, a răspuns Shōnagon.

Chiar de se bizuie pe valul ce se-apropie,
iarba-de-mare de la Wakanoura nu se lasă cu nesăbuinţă în bătaia vântului.

Ar fi peste puterile ei.

Pe Genji nu l-au amărât vorbele, ştiind-o femeie isteaţă. S-a apucat să fredoneze o veche melodie: „După ani şi ani, tot nu se trece de Bariera *Aisaka*[10]“. Glasul lui le-a îmbătat pe tinerele din casă.

Fetiţa plângea după bunica ei, când prietenele de joacă au strigat:

— A venit un domn îmbrăcat în mantie *nōshi*!

— Tata?

Fetiţa a dat fuga la doică. Nu venise tatăl ei, ci Genji, căruia îi râdea inima de bucurie.

— Hai, vino la mine! a îndemnat-o el.

Văzând că s-a înşelat, fetiţa s-a apropiat de doică.

— Du-mă la culcare! Mi s-a făcut somn.

— Nu te mai sfii, vino şi dormi la mine în poală, a spus Genji.

— V-am prevenit că e tare copilă încă, a zis doica împingând-o spre el.

Fetiţa a îngenuncheat ascultătoare în dreptul lui. Genji a întins mâna pe sub perdea să-i mângâie părul, văzând cu ochii minţii podoaba aceea bogată, atât de plăcută la dezmierdat. Speriată de atingerea neobişnuită a unui bărbat străin, ea a ţipat:

— Mi-e somn! Vreau la culcare!

Genji a intrat după perdea.

— Doar eu am să te iubesc de-acum încolo. Să nu te porţi urât cu mine.

— Vă rog, nu faceţi vreun gest necuviincios, s-a împotrivit Shōnagon. Orice i-aţi spune, nu ajungeţi nicăieri cu ea.

— Văd şi eu bine cât e de necoaptă şi nici nu îmi trece prin cap aşa ceva. Vă rog să fiţi martorele sincerităţii mele.

Se pornise lapoviţa şi vremea se strica tot mai mult.

— Cum poate trăi în conacul acesta năruit, cu atât de puţină lume în jur?

Genji se întristase şi nu se îndura să plece.

— Închideţi obloanele. O să rămân să vă păzesc în noaptea asta. Prea e înspăimântător afară! Veniţi toate în odaia fetiţei!

S-a întins lângă ea, în aşternut. Doica s-a tras doi paşi îndărăt, oftând din rărunchi. Ştia prea bine că nu se cuvine să-l dojenească. Fetiţa tremura ca varga şi i se făcuse pielea de găină. Îi era tare dragă aşa zgribulită. A mai pus un veşmânt peste ea şi s-a cuibărit alături. A început să vorbească blând şi lumea s-a liniştit.

— Vino cu mine acasă şi o să-ţi arăt multe desene frumoase. O să ai şi păpuşi cu care să te joci.

Glasul îi era atât de gingaş, încât spaima fetiţei s-a risipit încetul cu încetul, dar somnul i-a rămas zbuciumat. Vântul a vâjâit întreaga noapte.

— Nu ştiu ce ne-am fi făcut dacă distinsul oaspete n-ar fi rămas cu noi, a spus una dintre doamne.

— Bine ar fi ca prinţesa noastră să ajungă mai iute la vârsta măritişului! a şoptit alta.

Înnebunită de teamă, doica nu s-a clintit de lângă perdeaua ce împrejmuia aşternutul, păzind copila cu străşnicie.

Era încă întuneric atunci când vântul s-a mai domolit, iar pregătirile de plecare ale lui Genji semănau cu cele obişnuite după o noapte de dragoste.

— Mi s-a lipit de suflet copila şi îmi pare nespus de rău că trebuie s-o mai las o vreme în casa asta. Vreau s-o iau la mine ca să îmi fie mereu aproape. Viaţa de aici nu face decât să îi slăbească inimioara.

— Aşa zicea şi tatăl ei, dar o să vină după ea la împlinirea celor patruzeci şi nouă de zile de doliu, a spus Shōnagon.

— Chiar dacă stă într-o casă arătoasă, îi este la fel de străin cum îi sunt şi eu. Doar nu au locuit niciodată împreună! Nu vreau să spun că asta va fi o piedică, însă eu mă simt mai legat sufleteşte de ea, a murmurat Genji dezmierdându-i părul.

A privit-o drăgăstos şi apoi s-a ridicat să plece. Cerul înnegurat de ceaţă era încântător şi totul în jur se acoperise cu o mantie albă de chiciură. O dimineaţă tocmai potrivită pentru paşii furişaţi ai unui îndrăgostit. Genji şi-a amintit de o iubită pe care o mai vizitase şi care locuia în drumul său, aşa că a pus un slujitor să bată la poartă. Nici un semn dinăuntru. Atunci, l-a ales pe unul dintre însoţitori să recite poemul:

La revărsat de zori, când ceaţa-mi risipeşte paşii,

mi-e greu doar să trec pe lângă poarta drăguţei mele.

După ce l-a rostit şi a doua oară, a ieşit o slujnică frumuşică, zicând:

De nu treci de gardul din bambus ivit prin ceaţă,

poarta şubredă nu poate fi oprelişte.

Femeia a intrat degrabă şi, pentru că nu a mai ieşit nimeni şi se lumina de ziuă, Genji şi-a văzut mai departe de drum spre Nijō-no-in, cu toată împotrivirea din suflet.

Amintindu-şi de copilă, a zâmbit în sinea lui şi s-a culcat. S-a trezit târziu şi a luat pensula ca să îi scrie un răvaş. Cum nu era pentru o iubită, s-a tot oprit şi a chibzuit. Până la urmă l-a trimis împreună cu nişte desene frumoase.

În dimineaţa aceea, Hyōbukyō s-a dus la casa răposatului Dainagon ca să-şi vadă fata. Conacul era mare, însă vechi şi ca vai de lume, cu slujnice puţine.

— Copila nu mai poate rămâne într-un loc atât de sărăcăcios. O iau la mine şi nu cred să nu-i placă acolo, i-a spus lui Shōnagon. Apoi s-a întors spre micuţă: Doica o să stea în camera ei, iar tu vei avea cu cine să te joci. Sunt încredinţat că o să-ţi fie bine.

A chemat-o lângă el şi pe dată i-a simţit chimonoul îmbibat de parfumul lui Genji.

— Ce miros plăcut! Hainele sunt însă cam ponosite, a zis el ţâfnos. N-ar fi trebuit să petreacă atâţia ani lângă bătrâna bolnavă. Eu le-am poftit să mai treacă pe la mine, şi

pe mamă, şi pe copilă, însă nu au vrut, iar bunica nu le-a lăsat. Nu ştiu ce avea cu noi. Ba da, ştiu… soţia mea nu a fost deloc prietenoasă. Mă doare sufletul că am lăsat timpul să treacă.

— Eu zic să nu ne grăbim. Da, casa noastră e cam pustie, dar poate ar fi potrivit să aşteptăm până mai creşte, ca să înţeleagă ce se petrece în jur. Deocamdată plânge după bunica ei de dimineaţa până seara, a spus doica.

Adevărul e că fetiţa slăbise, însă asta îi dădea parcă şi mai mult farmec.

— De ce te gândeşti numai la bunica? Ea s-a dus, oricum. În schimb, mă ai pe mine, încerca el să îi aducă mângâiere.

La lăsarea serii, văzând şiroaiele de lacrimi ale copilei, l-a podidit plânsul.

— Nu mai fi aşa de tristă, tata o să vină într-o bună zi să te ia de aici.

Nu la viitorul ei se gândea fetiţa, ci la despărţirea de bunică, ea îi fusese mereu alături și îi ducea dorul. Chef de joacă nu avea, deşi se mai lua cu prietenele peste zi şi uita, dar spre seară o apuca tristeţea. Doica nu mai ştia cum să o liniştească şi plângea şi ea.

Genji l-a trimis degrabă pe Koremitsu să ceară iertare în locul lui şi să îi spună lui Shōnagon că îl reţin treburi importante la Curte şi că mâhnirea fetiţei l-a înduioşat adânc. I-a poruncit însoţitorului său de nădejde să lase nişte oameni să le păzească pe femei şi pe copilă.

— Vai de mine! a strigat Shōnagon. Genji se poartă de parcă te-ar lua de nevastă. Aşa sunt toţi la început. Dacă ar auzi tatăl tău, ne-ar învinui pe noi că nu am avut grijă de tine. Te rog să nu te mai gândeşti la Genji şi să nu îi destăinui tatălui tău ce s-a întâmplat.

Fetiţa nu pricepea mare lucru din ce îi turuia doica, aşa că nici nu a luat aminte la vorbele ei. Shōnagon s-a dus la Koremitsu şi i-a strecurat:

— Poate că mai târziu nu o să mai putem ocoli soarta, dar acum propunerea de căsătorie mi se pare nelalocul ei. I-a dat ghes inima şi l-a pus pe jar, însă cred că este doar o toană trecătoare. Azi a venit şi tatăl micuţei şi ne-a poruncit să avem grijă de ea ca de ochii din cap. Vă închipuiţi că nu putem scăpa de frământări.

Neavând încredere în Koremitsu, Shōnagon nu a dat la iveală multe amănunte şi nici nu s-a văicărit, aşa că nici el nu s-a lămurit prea bine.

Întorcându-se la Genji, i-a povestit totul de-a fir a păr şi stăpânul s-a dumirit. Oricât îi părea de rău, a înțeles că nu îşi

poate continua vizitele acolo, chiar dacă deocamdată nu se punea problema unei legături amoroase. A început să se codească de teamă că lumea l-ar socoti nesăbuit. Se gândea acum s-o aducă pe fetiţă la Nijō-no-in. În amurg l-a trimis pe Koremitsu cu o scrisoare în care le spunea femeilor de ce nu vine chiar el.

— Oricum suntem prinse cu treburi, pentru că Înălţimea Sa Hyōbukyō ne-a înștiințat că trimite după copilă mâine, a răspuns Shōnagon. Mă doare sufletul că mă despart de casa asta, dar nu am încotro. Vă rog să ne scuzaţi.

Nici Shōnagon, nici celelalte nu îşi îngăduiau să se lungească la vorbă. Erau ocupate până peste cap cu pregătirile şi, mai ales, aveau să-i coasă fetiţei veşminte noi. Lui Koremitsu nu i-a rămas decât să facă îndată cale întoarsă.

Genji s-a dus acasă la Sadaijin, însă soţia nu s-a grăbit să îl întâmpine. Nu se simţea chiar în apele lui, aşa că a pus mâna pe *wagon* şi s-a acompaniat, dus pe gânduri: „În Hitachi îmi lucrez singură pământul. / Ai străbătut munţi şi câmpii / pe o noapte ploioasă / doar ca să vezi dacă am alt iubit?“

Balada suna tare frumos. Văzându-l pe Koremitsu, l-a chemat înăuntru şi i-a cerut veşti. Aşa a aflat că Hyōbukyō urma să o ducă pe fetiţă la conacul său. Lui Genji nu îi venea să creadă. Dacă se muta, nu mai putea păstra copila pentru el, iar dacă îl prindeau furând-o, aveau să îl judece aspru, aşa că trebuia negreşit să găsească o cale de-a o duce în mare taină la Nijō-no-in.

— Plec cu trăsura într-acolo înainte de ivirea zorilor. Să mai aduci cu tine vreo doi oameni, i-a poruncit lui Koremitsu.

Genji s-a tot frământat pe urmă, temându-se de gura lumii. Nu i-ar fi convenit să fie învinuit de răpirea unei copile. Dacă fata ar fi fost mai mare şi ar fi înțeles cum stau lucrurile, sacrificiul ar fi fost cu totul diferit. Situaţia era tare încâlcită deocamdată. Ştia prea bine ce o să gândească Hyōbukyō, însă s-ar fi căit amarnic dacă scăpa prilejul. De aceea s-a hotărât să ajungă acolo înainte să se lumineze de ziuă. Aoi era tot îmbufnată, aşa că a înștiințat-o fără păreri de rău:

— Trebuie să plec îndată la Nijō-no-in. Mi-am amintit că am de făcut ceva, dar mă întorc degrabă, i-a spuse Genji soţiei ursuze, strecurându-se afară.

Doamnele nici măcar nu au prins de veste, pentru că şi-a pus mantia *nōshi* în odaia lui şi a plecat fără să-l simtă cineva. Îl însoţea doar Koremitsu, călare. Când au ajuns la conacul răposatului Dainagon, au bătut la poartă şi le-a

deschis un slujitor căruia nici prin cap nu îi trecea că puseseră ceva la cale. Koremitsu a pornit spre uşa din grădină şi şi-a dres de câteva ori glasul ca să îl recunoască doica.

— Stăpânul meu aşteaptă.

— Dar fetiţa doarme. Ce căutaţi aici în puterea nopţii?

Shōnagon se gândea pesemne că vine de la vreo aventură amoroasă şi se află în drum spre casa lui.

— Am aflat că tatăl ei o duce de aici, a spus Genji.

— Şi ce-i cu asta? s-a mirat doica râzând. Credeţi că o să vă dea un răspuns care să vă fie pe plac?

Spre disperarea ei, Genji intrase deja.

— Doamnele nu sunt pregătite pentru oaspeţi la ora asta!

— Mica prinţesă doarme încă? O trezesc eu. Cum să doarmă într-o dimineaţă aşa de ceţoasă! a strigat el îndreptându-se țintă spre aşternutul fetiţei.

Shōnagon nici nu a mai avut când să îl oprească.

Fetiţa s-a trezit buimacă în braţele bărbatului, crezând că e tatăl ei. Genji a mângâiat-o pe păr.

— Am venit în locul Prinţului Hyōbukyō. Doar ţi-am spus că şi eu îţi sunt tată! Hai, fii cuminte! a zis Genji ieşind cu ea în braţe.

Femeile, Shōnagon şi Koremitsu au strigat toţi deodată, nedumeriţi:

— Ce faceţi?!

— Am zis de la început că am să o duc într-un loc unde să-i fie bine, pentru că nu pot veni aici la nesfârşit. După ce că nu aţi încuviinţat, îmi puneţi şi beţe-n roate şi o trimiteţi într-un loc nesuferit! Să vină careva cu noi!

Shōnagon era de-a dreptul îngrozită.

— Aţi nimerit cum nu se poate mai prost. Ce să-i spun Înălţimii Sale? Dacă vă e sortită dumneavoastră, o veţi avea la momentul potrivit. Acum e prea mică şi lumea o să dea vina pe noi.

— Hai, gata! Dacă nu ne însoţeşti, nu ai decât să vii mai târziu, a zis Genji strigând să i se aducă trăsura mai aproape.

Fetiţa plângea înspăimântată. Cum nu avea de ales, Shōnagon a adunat degrabă veşmintele copilei cusute în ajun, s-a îmbrăcat şi ea la repezeală şi a urcat în trăsură.

Nijō-no-in fiind destul de aproape, au ajuns înainte să se lumineze. Au tras la intrarea dinspre apus şi Genji a coborât cu fetiţa în braţe. Shōnagon şovăia încă, neştiind dacă să coboare sau nu.

— Nu-mi vine să cred că e adevărat! Şi eu ce fac?

— Ce doreşti! Tânăra stăpână e la adăpost acum, aşa că poţi pleca înapoi dacă asta îţi este vrerea.

Cam aspru răspunsul lui Genji. Neavând încotro, Shōnagon a coborât şi ea din trăsură. Purtarea lui schimbată a lăsat-o fără cuvinte, iar inima îi bătea gata să-i sară din piept. Întâi şi întâi se temea rău de învinuirile pe care avea să i le aducă tatăl fetiţei. Apoi o speria viitorul copilei despărţite de mică de mamă şi bunică, precum şi situaţia încâlcită în care se afla. Lacrimile îi curgeau şiroaie deşi se străduia din răsputeri să îşi stăpânească teama ca să nu atragă ghinionul, mai cu seamă că era prima zi în noua casă a micuţei.

Nefiind locuită, acea parte a clădirii nu era înzestrată cu toate cele necesare; nici măcar nu exista un iatac împrejmuit cu perdele. Genji i-a cerut lui Koremitsu să aducă paravane, perdele şi perne de şezut şi să pună femeile să deretice puţin. A trimis pe cineva în clădirea de la răsărit să aducă haine de noapte şi s-a culcat. Fetiţa tremura toată, dar nu cuteza să dea glas spaimei.

— Eu dorm întotdeauna cu Shōnagon, a zis ea pe un ton alintat.

— Cum să dormi cu doica! Nu mai eşti copil mic!

Fetiţa a adormit plângând, iar doica nu a închis nici ea vreun ochi, scuturată de suspine. Odată cu zorii, a desluşit nu numai frumuseţea neînchipuită a casei şi a încăperii, ci şi minunăţia grădinii pavate cu pietricele care arătau ca un covor de nestemate. Se simţea stânjenită de propria sărăcie. Nici nu avea ce căuta acolo, deşi nu se mai aflau prin preajmă alte femei de la Palat cu care să se asemuiască. Cum Genji găzduia doar oaspeţi mai puţin apropiaţi, partea aceasta de clădire era străjuită de bărbaţi şi numai vocile lor se auzeau. Unul dintre ei a aflat că stăpânul adusese cu el o tânără.

— Cine să fie? Pesemne că îi place tare mult.

Genji s-a sculat târziu. Oamenii i-au adus apa de spălat pe faţă şi masa de dimineaţă.

— Fetiţa o să aibă nevoie de slujnicele ei. Să şi le aleagă pe cele mai dragi şi trimit după ele diseară, i-a spus lui Shōnagon.

Apoi a chemat câțiva copii din aripa de răsărit a clădirii. S-au ivit degrabă patru fetiţe drăgălaşe. Micuţa a rămas culcată, acoperită cu un chimono ce îi servea drept învelitoare. Genji trăgea de ea să se scoale.

— Nu ai de ce să fii supărată. Un bărbat care nu îţi vrea binele nu se poartă ca mine. Femeile trebuie să fie blânde şi supuse.

Aşa a început educaţia ei.

Privind-o în voie, Genji o găsea şi mai frumoasă decât i se păruse până atunci. S-a apucat să îi spună lucruri care îi

stârneau curiozitatea, i-a arătat desene şi jucării aduse anume ca să o încânte. Făcea tot ce îi stătea în puteri ca ea să se simtă fericită. A convins-o cu binişorul să se scoale şi să privească în jur. Fetiţa şi-a îmbrăcat cu gesturi gingaşe chimonoul de doliu gri-închis şi i-a zâmbit lui Genji, făcându-l, cât se poate de firesc, să-i întoarcă zâmbetul.

După ce el a plecat în aripa de răsărit, copila a ieşit din încăpere şi, printre storurile de bambus, a privit fermecată iazul şi moviliţa din grădină ce înfăţişa muntele. Tufele şi florile acoperite de chiciură arătau ca pictate. Acel du-te-vino neobişnuit al curtenilor de Rangul Patru, îmbrăcaţi în uniformă neagră, şi al curtenilor de Rangul Cinci, în uniformă roşie, a făcut-o să îşi dea seama de adevărul spuselor lui Genji. Se afla cu adevărat într-o casă fără asemănare. Privirile i-au alunecat apoi peste picturile paravanelor, care i-au abătut cu totul gândul de la nemulţumirile ei.

Genji nu s-a dus la Palat două-trei zile ca să se poată îngriji de fetiţă. I-a desenat şi a caligrafiat texte scurte pe care să le folosească drept model. Erau toate în tuşe elegante. Fetiţa a întins mâna după un poem aşternut frumos pe hârtie violetă: „Tânjesc după Câmpia Musashi, deşi n-am văzut-o niciodată“. Genji a adăugat cu litere mai mici:

Ascunse-s rădăcinile[11] *mlădiţei sub roua din Musashino;*
drag îmi e să văd totuşi înlănţuirea.

— Hai, încearcă şi tu să scrii ceva.

— Nu pot încă.

Văzându-i privirea nevinovată, Genji i-a spus cu un zâmbet:

— Chiar dacă nu îţi iese prea bine, o să te învăţ.

Se uita la ea cum stă aplecată asupra foii, ţinând pensula cu stângăcie, şi l-a cuprins un simţământ ciudat, amestecat cu admiraţie.

I-a luat hârtia din mână şi a citit:

Nu înţeleg de ce vorbeşti aşa.
Cum aş putea să ştiu ce iarbă se-nlănţuie cu mine?

Un scris de copil, cu trăsături largi de pensulă, însă poemul era promiţător. Semăna cu al bunicii pe care i-o răpise soarta. Avea şi un caiet în care exersa zi de zi.

Genji şi-a pus oamenii să facă nişte căsuţe pentru păpuşile ei şi s-a trezit jucându-se cu micuţa. A uitat de toate chinurile sufletului.

Femeile rămase la casa răposatului Dainagon s-au simţit nespus de stingherite când a venit Hyōbukyō să-şi ia fetiţa. Fiindcă i-o ceruse Genji, Shōnagon le învăţase să ţină deocamdată totul secret, ca să nu intre în moara bârfelor, şi să

îi spună Înălţimii Sale că doica a ascuns-o într-un loc neştiut de nimeni. Mâhnirea tatălui nu cunoştea margini. Cum nici bunica nu se învoise ca el să o ducă la conac, se gândea că doica a luat răspunderea asupra ei şi, în loc să îl refuze pe faţă, s-a ascuns împreună cu fetiţa. Tatăl a plecat acasă mâhnit peste măsură, rugându-le pe femei să îl înştiinţeze fără zăbavă dacă au vreo veste. Ele îi plângeau de milă, dar nu puteau să facă altfel.

Hyōbukyō şi-a trimis oamenii şi la preot, pe munte, ca să afle câte ceva despre copilă, dar în zadar. Se căia cumplit când îşi amintea chipul ei luminos. Soţiei sale îi trecuse ranchiuna după ce murise mama fetiţei şi abia aştepta să o aducă pe cea mică şi să o crească împreună cu copiii ei. Vestea a tulburat-o neînchipuit de mult.

Încet-încet, s-au adunat în partea de apus de la Nijō-no-in toate femeile micuţei prinţese. Copiii din clădirea de răsărit păreau tare bucuroşi să se joace cu Wakamurasaki. În serile când Genji era plecat, tânjea după bunică, însă nici o clipă nu i s-a făcut dor de tatăl ei. La urma urmei, îl văzuse numai rareori şi acum avea un al doilea tată care ţinea la ea şi cu care se obişnuise. Când se întorcea Genji, era prima care îi ieşea în întâmpinare şi i se aşeza în poală fără să se ruşineze câtuşi de puţin.

Neobişnuită prietenie!

Cu femeile e greu să te ai bine. Mereu se iveşte câte o piedică în dragoste, mereu îi sâcâie pe bărbaţi cu văicăreli sau se ridică din te miri ce motiv împotriva lor. Şi între timp înmugureşte altă iubire. De când o avea pe Wakamurasaki, Genji nu îşi mai făcea nici un fel de griji şi inima i se umplea de bucurie. Nici cu propria fiică n-ar fi legat o prietenie atât de frumoasă, pentru că un tată nu îşi îngăduie să se apropie într-atât de fiica lui la o asemenea vârstă şi nici să doarmă în aceeaşi încăpere cu ea. Genji se simţea binecuvântat cu o comoară nepreţuită.

1. În mitologia japoneză, Regele Apelor avea darul să se preschimbe în fiinţă umană.
2. Incantaţie asemănătoare mantrei, preluată din sanscrită.
3. *Udumbara* (sanscrită) – floare legendară în textele budiste, care înfloreşte o dată la trei mii de ani, folosită aici ca metaforă a rarității.
4. Sceptru scurt din metal sculptat, asociat, în budismul tantric, cu puterea de a învinge forţele malefice şi de a aduce mântuirea.
5. Regent al Împărătesei Suiko şi cunoscut promotor al budismului în Japonia. A trăit între anii 574-622.
6. *Hichiriki* este un instrument muzical de suflat din lemn, cu ancie dublă şi găuri cilindrice.
7. *Shō* este un instrument de suflat alcătuit din 17 tuburi subţiri din bambus, de mărimi diferite, fiecare având o ancie de metal.
8. Poem ale cărui cuvinte constituie primul exerciţiu de scriere.

9. Face pesemne aluzie la înrudirea şi asemănarea cu Fujitsubo.

10. Bariera Aisaka sau Ōsaka sau Ausaka este cunoscută sub numele de „Colina Întâlnirilor“, fiind asociată cu întâlnirile dintre iubiţi.

11. Aluzie la dorul de Fujitsubo.

6

Şofrănelul

Suetsumuhana

Când poartă haină de blană, iubita
doar ascultă şi nu-i pasă.

Akiko

Tristeţea pricinuită de moartea neaşteptată a lui Yūgao devenea uneori apăsătoare, deşi vremea se scursese şi peste Genji. Aoi şi Rokujō îşi dădeau aere şi greu le intra cineva în voie. De aceea el tânjea după o legătură tihnită, care să îi mângâie sufletul. Chiar dacă nu cu o fată de obârşie aleasă, măcar cu o fată drăguţă şi blândă, însă nici prea neştiutoare într-ale celor lumeşti. Cum auzea vorbindu-se de o femeie distinsă, în Genji se trezea o curiozitate fără de margini şi se apropia de ea prin răvaşe, de obicei primite cu bunăvoinţă. Puţine se arătau nepăsătoare, iar dacă se mai ivea câte una trufaşă, ce se credea prea deșteaptă, oricum sfârşea prost, printr-o căsătorie de doi bani, şi Genji nu îi mai dădea atenţie.

Din când în când, gândurile îi mai zburau la Utsusemi, chiar cu admiraţie. Fiicei ei vitrege, Nokiba-no-Ogi, îi trimitea câteodată scrisori scurte şi parcă tânjea să îi vadă iarăşi chipul frumos la pâlpâirea opaiţului. Aşa îi era firea şi nu se schimba – odată ce a avut parte de o aventură amoroasă, nu mai uita femeia cu pricina.

Doica Saemon, favorita lui după mama lui Koremitsu, Daini, avea o fiică, Tayū-no-Myōbu, care lucra la Palat. Tatăl ei, Hyōbu Tayū[1], se trăgea din neam de prinţi. Myōbu era o tânără vioaie şi cam fluşturatică, însă Genji o mai chema uneori să îi facă fel de fel de servicii. Când nu era la Palat, o găsea la casa părintească, mai cu seamă de când mama ei plecase în Provincia Chikuzen din Insula Kyūshū ca nouă soţie a guvernatorului de acolo şi tatăl se căsătorise iar.

Într-o bună zi, Tayū-no-Myōbu i-a pomenit lui Genji de bunicul ei, Prinţul Hitachi, fost guvernator al Provinciei

Hitachi. La bătrâneţe a avut o fiică pe care a lăsat-o orfană de mică şi acum locuia în aceeaşi casă cu ea. Genji a vrut să afle numaidecât ce fel de fată este.

— Nu ştiu prea multe despre înfăţişarea ei şi nici firea nu i-o cunosc. Suetsumuhana e atât de singuratică şi de ruşinoasă, încât uneori, când stăm totuşi de vorbă, ne desparte o perdea sau paravanul. Nu se arată deloc. Cel mai bun prieten al ei este *kin*-ul.

— Grozav! Prietenii adevăraţi sunt *kin*-ul, poezia şi *sake*-ul. Recunosc, fetei nu i s-ar potrivi băutura, a glumit Genji. Ajută-mă să găsesc un prilej ca să o ascult cum cântă la *kin*. Prinţul Hitachi a fost renumit pentru măiestria lui. Nici fiica sa nu poate fi mai prejos.

— Chiar sunteți curios cum cântă?

— Tare te mai pricepi să mă iei peste picior! Se apropie noaptea lunii înceţoşate şi vreau să merg s-o ascult. Vino cu mine!

Văzându-l atât de înflăcărat, lui Tayū-no-Myōbu i-a trecut prin minte că s-ar putea ivi oarece necazuri, totuși s-a hotărât să tragă folos de pe urma unei zile lungi de primăvară când nu avea de lucru la Palat şi să îl însoţească. Nu-i plăcea să meargă la mama vitregă, unde locuia de fapt tatăl ei, dar se simţea bine în casa bunicului.

Genji s-a dus după Myōbu în cea de a şaisprezecea noapte din lună, când astrul argintiu era înconjurat de un cearcăn de ceaţă.

— Mă tem că nu e o seară potrivită pentru muzică.

— Nu contează. Du-te la ea şi roag-o să cânte. Chiar nu vreau să plec acasă fără să o ascult măcar un pic.

Myōbu l-a poftit în camera ei în neorânduială şi apoi au pornit spre clădirea principală. Storurile nu fuseseră coborâte încă, iar încăperea se umpluse de parfumul florilor de prun pe care Suetsumuhana le privea cu nesaţ. Myōbu a socotit momentul prielnic.

— Pe o noapte atât de frumoasă, am ieşit din cameră cu dorinţa aprigă de a te asculta cântând la *kin*. Tare îmi pare rău că nu se ivesc prea des asemenea prilejuri, eu fiind prinsă cu fel de fel de treburi la Curte şi, chiar dacă vin pe-aici, abia avem răgazul să schimbăm câteva vorbe.

— Nu îmi îngădui să-mi dezvălui nepriceperea în faţa unei doamne de la Palat, obişnuită cu muzică de soi, a răspuns ea, trimiţând în același timp după instrument.

Myōbu stătea cu sufletul la gură de nerăbdare, vrând să afle părerea lui Genji. Suetsumuhana ciupea uşor coardele. Oaspetele asculta cu luare-aminte, dar nu-i găsea un talent ieşit din comun. Instrumentul suna totuşi frumos. Da,

învăţase ceva de la tatăl ei, care o educase cu multă grijă. Acum trăia însă într-un loc nespus de sărăcăcios. Nimic nu mai amintea de vremurile bune.

„Prin câte necazuri o fi trecut! Casa e desprinsă parcă din poveştile triste de altădată“, și-a zis Genji. Ar fi vrut să facă un pas ca să se apropie de ea, dar se temea să nu-l creadă neobrăzat, aşa că a rămas pe loc.

Şireată din fire, Myōbu a ghicit că Suetsumuhanei nu-i folosește deloc ca el, priceput într-ale muzicii, să o asculte îndelung.

— Luna s-a acoperit de nori. În seara asta mi-a promis cineva că trece pe la mine şi mă tem să nu spună că am încercat să scap de el. O să te mai ascult şi altă dată. Lasă-mă să cobor storurile.

Myōbu a pus astfel capăt micului concert.

— De ce a cântat aşa de puţin? Nici nu am apucat să-mi dau seama dacă e talentată sau nu. I se citea totuşi mulţumirea pe chip. Te rog, du-mă într-o încăpere mai apropiată, vreau să aud şi foşnetul veşmintelor ei.

Myōbu a chibzuit ce-a chibzuit, zicându-şi că mai bine nu-l lasă de capul lui.

— Nu se poate! Trăieşte ruptă de lume şi mi-ar fi peste puteri să îi prezint un bărbat.

— Dar, te rog, vorbeşte-i despre mine, ca să mă împrietenesc şi eu cu ea cândva…

Genji s-a răsucit pe călcâie, având fără îndoială altă întâlnire.

— Mă umflă râsul când mă gândesc ce serios vă crede augustul tată. Bănuiesc că nu v-a văzut niciodată îmbrăcat astfel și pus pe aventuri, a zis Myōbu.

Genji s-a întors doi-trei paşi şi i-a răspuns râzând:

— Cine vorbeşte! Dacă eu sunt fluşturatic, atunci tu cum eşti?

Genji o socotea uşuratică şi i-o trântea în faţă ori de câte ori avea prilejul. Myōbu s-a ruşinat şi a tăcut.

Genji s-a furişat în grădină, sperând să prindă vreun sunet dinspre casa femeii însingurate. S-a ascuns după gardul de nuiele dărăpănat, dar a descoperit că alt bărbat i-o luase înainte. „Să fie vreun iubit de-al fetei?“, s-a întrebat el, pitindu-se cu mai multă grijă. Însă nu era altcineva decât Tō-no-Chūjō. În seara aceea plecaseră împreună de la Palat, dar Genji nu pornise nici spre casa lui Sadaijin, nici spre Nijō-no-in. Ros de curiozitate, Tō-no-Chūjō s-a luat după el, cu toate că avea o întâlnire chiar atunci. Încălecând un cal străin şi îmbrăcat în *kariginu*, Genji nu l-a băgat în seamă. Când l-a văzut că intră în conacul acela nearătos, bănuielile lui Tō-no-

Chūjō s-au înteţit şi nu s-a mai dat dus, fiind atras totodată şi de sunetul *kin*-ului. Aştepta pur şi simplu să iasă Genji. Neştiind cine e acolo şi nevrând să îl vadă cineva, a încercat să se strecoare afară tiptil, când bărbatul s-a apropiat de el:

— Mi-am dat seama că te-ai descotorosit de mine şi am ţinut să te urmez.

Împreună plecat-am din Ōuchiyama[2],
luna din a şaisprezecea noapte îşi are cărările ei.

Genji s-a cam necăjit că fusese descoperit, totuși s-a înveselit văzând cine îl urmărise.

— Cum să-mi faci una ca asta! a zis el răutăcios.

Lumina şi-o răsfrânge fără opinteli,
dar cui îi pasă unde scapătă luna?

Dacă eu mă ţineam scai de tine, te supărai, nu? a adăugat el.

— Cred că ar fi mai bine să nu te aventurezi pe-afară fără străji. Un paznic de nădejde nu-i de lepădat. Te rog, îngăduie-mi să te însoţesc de-acum încolo, e primejdios să umbli singur, a zis Tō-no-Chūjō semeţindu-se.

Îi cam plăcea să-şi dea aere. În astfel de clipe, Genji îşi alina întristarea gândindu-se la secretul „garofiţei“. Nu era pizmaş, aşa că au dat-o pe glumă. Au renunţat amândoi la întâlnirile deja stabilite, s-au urcat în trăsura lui Genji şi au pornit spre Sadaijin, vegheaţi de luna învăluită în ceaţă. Neavând însoţitori, au reuşit să intre pe o poartă rareori folosită, fără să atragă atenţia. Şi-au schimbat veşmintele într-o odăiță şi s-au îndreptat cu un aer nevinovat, cântând din flaut, spre încăperile lui Genji. Lumea ar fi putut crede că atunci picaseră de la Palat. Tatăl lui Tō-no-Chūjō a ieşit în întâmpinarea lor cântând la *komabue*[3], instrument la care şi Genji se pricepea bine. Au mai adus un *koto* şi o *biwa*[4] şi au ales câteva doamne pricepute la muzică. Iscusită la *biwa* era una pe nume Nakatsukasa, pe care o plăcea Tō-no-Chūjō, însă ea nu-l băga în seamă, fiind îndrăgostită de Genji. Legătura lor fusese descoperită şi soţia ministrului nu o mai avea la inimă, aşa că stătea, şi în seara asta, retrasă de suratele ei, cu sufletul greu de amărăciune. Plănuise să plece de acolo pentru totdeauna, dar asta însemna să nu îl mai vadă pe Genji, chiar dacă asemenea prilejuri se iveau rareori.

În timp ce cântau, cei doi erau cu gândul la zvonul instrumentului ce ar fi răzbătut din casa aceea neîngrijită şi visau cu ochii deschişi la tânăra fermecătoare care trăia acolo, departe de lume. Tō-no-Chūjō şi-o dorea pentru el şi se vedea îndrăgostit lulea, nesocotind gura lumii. Nici Genji

n-o fi dat târcoale casei chiar degeaba. Cum să lase să-i scape un asemenea prilej?

E lesne de închipuit că amândoi i-au trimis răvaşe, dar nici unul nu s-a ales cu vreun răspuns. Pe Tō-no-Chūjō l-a supărat mai mult purtarea ei nesuferită, chibzuind că o femeie care locuieşte într-o casă ca a ei ar trebui să se gândească serios la vremelnicia lucrurilor şi să dea glas amărăciunilor, nu să le zăvorască în suflet. S-ar cuveni să înţeleagă ce se petrece în jur, să privească natura – copacii, florile, cerul – şi să trimită răvaşe pline de simţire. Dacă nu face asta, oricât de preţuită s-ar vrea, îşi atrage numai dușmănie. Socotindu-l un bun prieten, Tō-no-Chūjō i-a dezvăluit lui Genji gândurile sale.

— Tu ai primit vreun răspuns? I-am trimis şi eu câteva rânduri, dar nu s-a sinchisit de ele. Urâcioasă fiinţă!

Întocmai cum îşi închipuia Genji, Tō-no-Chūjō îi scrisese deja.

— Nu am băgat de seamă dacă mi-a scris, pentru că nu mă atrage femeia.

Îi plăcea să-l necăjească, dar lui Tō-no-Chūjō nu i-au picat bine vorbele lui în doi peri. Îngâmfarea femeii îl supăra şi pe Genji şi se gândea să o lase în pace. Aflând însă de strădaniile lui Tō-no-Chūjō de a o cuceri, s-a mâniat un pic. Nu îi venea să rămână mai prejos, aşadar şi-a zis că avea să câştige amorezul care o curta mai stăruitor. Şi-apoi, el făcuse primul pas. A chemat-o pe Tayū-no-Myōbu ca să hotărască împreună cu ea, între patru ochi, cum s-o înduplece.

— I-am tot scris, dar nu îmi răspunde. Mă scoate din sărite. O fi crezând că sunt dornic de vreo aventură trecătoare. Numai aşa îmi explic nepăsarea ei. Ar trebui să ştie că, atunci când îmi sunt zădărnicite stăruinţele, nu eu sunt vinovat. Dacă aflu o fată singuratică şi rudele ei nu se bagă între noi, iar fata e blândă şi îmi dăruieşte încredere, îmi revărs toată dragostea asupra ei.

— Nu cred că e fiinţa care să se lase iubită. E mult prea retrasă şi peste măsură de blajină. Greu găseşti femei ca ea.

Apoi i-a spus tot ce ştia despre Suetsumuhana.

— Pare că nu e din cale-afară de inteligentă. Nu mă supără asta, prefer femeile naive şi îngăduitoare.

De câte ori o întâlnea pe Myōbu, îi repeta acelaşi lucru. Curând după aceea, Genji a căzut iarăşi la pat cu friguri. A avut răgaz să cugete la durerile sufleteşti ce l-au încercat încă din copilărie. Aşa au trecut primăvara şi vara, iar pe la începutul toamnei i s-a făcut un dor nebun de Yūgao, amintindu-şi cu nostalgie până şi de bocănelile meliţei din zori. Îi trimitea răvaşe Suetsumuhanei, dar nu primea

răspuns. Încăpăţânarea fetei rupte de lume îl îndârjea tot mai tare şi nu voia să se dea bătut, aşa că îşi vărsa amarul pe biata Myōbu.

— Ce-o fi în capul nesuferitei ăleia? N-am mai pomenit asemenea purtare până acum, zicea Genji mânios.

— Sper să nu-mi găsiţi vreo vină! Eu nu i-am spus nimic rău despre dumneavoastră. Pur şi simplu e prea ruşinoasă şi de aceea cred că nu îndrăznește să aibă legături cu bărbaţii şi nu răspunde la scrisori.

— Rău face! Dacă ar fi tânără, sub ocrotirea părinţilor, fără pretenţia că se descurcă singură, aş mai înţelege. Dar singuraticii îşi caută de obicei prieteni de sex opus, dornici să primească o dezmierdare sau să-şi spună o părere. Mă scoate din răbdări şi gata! Nu îmi doresc decât să mă lase să stau pe prispa ei sărăcăcioasă și să îi vorbesc. Dacă nu-mi îngăduie să mă apropii, sunt silit să o las baltă. Nu vreau să fac vreun pas necugetat. Caută să-mi înlesneşti şi mie o întâlnire cu ea, chiar dacă stăruie în îndărătnicia ei.

Myōbu îi vorbise despre Suetsumuhana într-o seară când se aflau la Palat, fără prea multe treburi, într-un timp în care Genji avea încă obiceiul să asculte cu o curiozitate prefăcută zvonuri despre doamne. Acum se simţea vinovată la gândul că, stăruind, i-ar putea pricinui fetei suferinţe şi nefericire. O socotea nepotrivită chiar şi pentru o legătură vremelnică. Dar Genji nu o slăbea deloc, așa că nu vedea cum ar putea să-l refuze.

Chiar şi pe vremea guvernatorului Hitachi, casa arătase la fel de veche şi neîngrijită, iar traiul nu le fusese ușor. Vizitatorii nu se înghesuiseră nici atunci. Însă de când Suetsumuhana locuia singură, grădina era năpădită de buruieni şi nu mai călca nimeni pe acolo. Când au început să sosească răvaşele lui Genji Strălucitorul, doamnele ei visau cu ochii deschişi şi o îndemnau să răspundă, dar ea, trăind izolată de lume, nici nu catadicsea să le citească.

Tayū-no-Myōbu, tânără uşuratică şi zburdalnică, socotea că, din moment ce Genji îşi dorea atât de mult, trebuia să găsească o cale să îi înlesnească o întâlnire. Dacă nu o plăcea, nu avea ce să-i facă; dar dacă se înfiripa o legătură între ei, din fericire, Suetsumuhana nu avea pe nimeni care să se amestece, aşa că nu a suflat o vorbă nici măcar fratelui mai mare al fetei, adică propriului ei tată.

După a douăzecea zi din luna a opta, într-o seară – trecuse de ora opt sau nouă – luna nu îşi arătase chipul alături de stelele sclipitoare. Vântul şuiera tânguios printre pinii din grădina vechiului conac. Cuprinsă de melancolie, Suetsumuhana vărsa lacrimi amare, povestindu-i lui Myōbu

întâmplări de odinioară. Socotind că se ivise prilejul potrivit, Tayū-no-Myōbu i-a trimis vorbă lui Genji să vină degrabă. El a apărut pe ascuns, cum îi stătea în obicei. Tocmai răsărea luna şi bătrâna grădină i se părea într-o stare şi mai jalnică. L-a cuprins mila de Suetsumuhana. Chiar atunci lui Myōbu i-a dat prin cap să îi ceară fetei să cânte la *kin*. Melodia nu suna rău, însă şi-ar fi dorit să pună mai mult suflet. Şi aşa era îngrijorată, neştiind cum o să iasă lucrurile. Locul unde aştepta Genji era bine ascuns şi nu i-a fost greu să se strecoare pe nesimțite în casă. A cerut să stea de vorbă cu Tayū-no-Myōbu. Văzându-l, ea s-a prefăcut tare mirată.

— A venit Genji Strălucitorul. De multă vreme vrea să te cunoască şi m-a tot rugat, uneori chiar pe un ton aspru, să îl ajut să te întâlnească. Fireşte, l-am tot refuzat şi atunci m-a amenințat că o să ţi se înfățișeze singur. Nu îi pot spune să plece. Nu e lipsit de cuviinţă, aşa că mai bine îl laşi să-ţi vorbească, bineînţeles, de dincolo de paravan sau de perdea.

Suetsumuhana era înnebunită de spaimă.

— Nu ştiu să vorbesc cu lumea, a zis ea sărind ca arsă şi s-a retras, târându-se pe genunchi, până în cel mai îndepărtat ungher.

— Lasă copilăriile! Poate aş înţelege o tânără oarecare, aflată încă sub aripa ocrotitoare a părinţilor. Doar n-ai să rămâi la nesfârşit sfioasă, după toate necazurile prin care ai trecut, i-a atras Myōbu luarea-aminte, râzând.

Fetei îi era cam greu să se împotrivească celor din jur.

— Dacă nu trebuie să vorbesc, ci doar să ascult, atunci deschideţi oblonul şi zăvorâţi uşa.

— Nu se face să-l laşi pe prispă. E cu neputinţă. Şi-apoi, nu e omul care să se poarte necuviincios.

Tayū-no-Myōbu s-a apucat, cu mult tact, să pregătească o pernă de şezut în încăperea alăturată şi a zăvorât cu mâna ei uşa glisantă dintre camere. Genji se simţea şi el puţin stingherit, neştiind ce să îi spună ciudatei fiinţe cu care vorbea întâia oară. O bătrână, pesemne doica fetei, a intrat în încăpere cu ochii cârpiţi de somn, iar două-trei doamne tinere fremătau de emoţie la gândul vizitei vestitului Genji. Suetsumuhana îşi schimba veşmintele, nepăsătoare.

Chipeşul bărbat se gătise în aşa fel încât să nu bată la ochi. Lui Myōbu i-ar fi plăcut să îl ducă într-un loc unde lumea îl preţuia la adevărata lui valoare, totuși aici stătea liniştită, încredințată că Suetsumuhana avea să se poarte cum se cuvine. Pe de altă parte, ar fi mustrat-o cugetul dacă ar fi fost nefericită de pe urma întâlnirii.

Genji aprecia stăpânirea de sine a Suetsumuhanei, socotind-o mai potrivită decât ifosele doamnelor de lume.

Când s-a mai apropiat de uşă, la îndemnul slujnicelor, a simţit o mireasmă aparte. Prin urmare, nu se înşelase, iar asta l-a încurajat să îi înșire declaraţii de dragoste şi să o învinuiască pentru că nu îi răspunsese la scrisori.

— Nici nu ştiu ce să mă mai fac, a încheiat oftând, apoi a adăugat:

Tăcerea ta m-a tulburat de multe ori, dar nu mă las.

Bine că nu îmi spui să tac!

Îmi primeşti dragostea sau nu? a întrebat el după poem.

Găsind liniştea cumplit de stânjenitoare, o tânără isteaţă de lângă ea – Jijū, fiica doicii ei – s-a apropiat şi a răspuns în locul Prinţesei:

De nu te zăvorăşti în casă la zvonul clopotelor de seară,

e mai primejdios oare să nu răspunzi?

O voce plăcută, profundă… Genji nu a băgat de seamă că nu era a tinerei singuratice şi a fost chiar uimit de îndrăzneala ei. S-a zăpăcit de-a dreptul.

— M-ai lăsat fără cuvinte.

Cuget că tăcerea-i mai bună ca vorba,

dar atâta muţenie m-a scos din minţi.

Genji nu spunea mare lucru, însă rostea totul pe un ton când seducător, când serios. Totuşi, nu s-a ales cu nimic altceva în afara stihurilor. Gândind că e cam ciudată sau că inima îi stă în altă parte, lipsit astfel de bunăvoința ei, Genji se simţea dispreţuit. S-a ridicat şi a forţat zăvorul dinspre odaia fetei, luând-o prin surprindere chiar şi pe Tayū-no-Myōbu. Doar îi promisese că nu intră acolo! S-a prefăcut că nu îl vede şi a pornit spre camera ei. Jijū şi celelalte tinere, cuprinse de admiraţie, i-au iertat neobrăzarea şi nu s-au grăbit să îşi apere stăpâna copleşită de ruşine din pricina gestului său necumpătat. Îl tulbura gândul că există pe lume o femeie aşa de virtuoasă, ce trăia singură de atâta amar de vreme. Totuşi nu o înţelegea. Nici măcar nu-și dădea seama ce anume îl atrăgea la ea. Oftând adânc, se pregătea de plecare, pentru că mijeau zorii. Myōbu nu a pus geană pe geană, îngrijorată de cele întâmplate. Auzea foşnetul veşmintelor, dar se prefăcea că nu ştie nimic şi nici nu s-a ridicat să îl petreacă până la poartă.

Întors la Nijō-no-in, Genji a încercat să tragă un pui de somn, însă gândurile nu îi dădeau pace. Şi cum fata vizitată nu era chiar fiecine, nu îi putea întoarce spatele ca şi când nu ar fi cunoscut-o.

Atunci a apărut Tō-no-Chūjō.

— Cum de nu te-ai sculat până la ora asta? Vreun motiv anume?

— De mult îmi doream să mă lăfăi în voie în aşternuturi, aşa că am adormit. Vii de la Palat?

— Da, nu am ajuns pe acasă. Azi se aleg dansatorii şi muzicanţii pentru cortegiul Maiestăţii Sale cu prilejul vizitei la Palatul Suzaku. Trebuie să îl înștiințez pe tata şi mă întorc îndată.

— Hai să mergem împreună!

Genji a cerut să li se aducă *kayu* şi *kowameshi*[5] la micul dejun şi să li se pregătească trăsura.

— Tare mai arăţi somnoros, i-a spus prietenul pe un ton pizmaş. Cred că îmi ascunzi multe secrete.

Genji şi-a petrecut toată ziua la Palat, prins cu fel de fel de îndatoriri.

Legea bunului-simţ cerea ca bărbatul să scrie încă de dimineaţă un răvaş femeii cu care şi-a petrecut noaptea şi să îşi arate statornicia vizitând-o măcar două seri la rând, însă treburile i-au răpit tot timpul. Ploua şi Genji nu avea chef să plece în vizită.

Se făcuse târziu, iar Tayū-no-Myōbu şi Suetsumuhana erau triste, ba chiar stânjenite din pricina lipsei de veşti. Scrisoarea ar fi trebuit să sosească încă de dimineaţă… Până la urmă a primit poemul:

Adâncă mi-e îndoiala că ceaţa de cu seară se destramă,
iar ploaia nu pare nici ea să cruţe.

Era însoţit de un singur rând: „Cred că îţi închipui nelinişte-mi, aşteptând să se risipească norii“.

Cât de înşelate s-au simţit femeile! Totuşi, au sfătuit-o să îi răspundă. Gândurile îi fuseseră răvăşite încă de cu seară, aşadar era lesne de închipuit că Suetsumuhana nu putea compune un poem. Fiind prea târziu ca să mai şovăie, Jijū i-a spus ce să scrie:

Un gând doar să trimiţi către sălaşul ce aşteaptă-n întunecime luna,
chiar dacă inimile noastre nu simt la fel.

A aşternut poemul pe o hârtie învechită, pesemne violetă cândva, dar acum de un gri spălăcit. Ideogramele erau hotărâte, aliniate desăvârşit. Venind din partea unei femei, scrisul stângaci şi colţuros nu impresiona cu nimic. Dezamăgit, Genji a pus răvaşul deoparte. Știa, în adâncul sufletului, că Suetsumuhana e mâhnită din cauză că nu o vizitează, dar nu-l trăgea aţa într-acolo. Chibzuia că nu are cum să o neglijeze la nesfârşit, însă femeile din casa Hitachi nu îi cunoşteau intenţiile şi se amărâseră peste măsură.

La plecarea de la Palat, socrul l-a luat cu el. Ai casei aşteptau cu nerăbdare procesiunea, aşa că s-au adunat cu toţii să discute despre ea şi să îşi repete fiecare rolul. Copiii

ministrului cântau la *ōhichiriki*[6] şi *shakuhachi*[7], ba chiar au pus slujitorii să le aducă tobele pe prispă şi au bătut şi în ele. Conacul răsuna de muzică.

Zilele zburau şi Genji găsea cu greu răgaz pentru doamnele lui de suflet. Până la sfârşitul lunii a noua n-a avut o clipă liberă pentru Suetsumuhana. Sărbătoarea se apropia şi, în toiul repetiţiei generale, s-a trezit cu Tayū-no-Myōbu.

— Ce mai face? a întrebat Genji, copleşit de remuşcări.

Tayū-no-Myōbu i-a povestit câte ceva şi a încheiat pe un ton dojenitor, gata-gata parcă să izbucnească în plâns:

— Nepăsarea o ucide, nu numai pe ea, ci şi pe femeile din jur.

Genji a priceput că îi înşelase aşteptările şi se gândea cu groază la părerea ei, închipuindu-şi totodată câtă amărăciune e în sufletul Suetsumuhanei, cum se frământă în tăcere. Se căia amarnic, dar nu avea ce face.

— Sunt tare prins cu treburile, te rog să nu-mi porți pică, a oftat el. Fata aceea nu prea ştie ce înseamnă suferinţele din dragoste, aşa că i-am dat o lecţie, a spus Genji zâmbind.

Era atât de tânăr şi de chipeş, că Myōbu i-a întors fără să vrea zâmbetul. „E la vârsta când îi place să chinuiască femeile“, şi-a zis în gând. Se întreba dacă e măcar în stare să le înțeleagă suferinţa cu adevărat, fluşturatic cum îl ştia.

După ce a terminat cu pregătirile pentru marea serbare, Genji a mai trecut pe la Suetsumuhana din când în când. Îngrijindu-se însă de Wakamurasaki, fetiţa de zece ani, ajungea la ea rareori, iar la Rokujō, mai deloc. Îl durea sufletul, dar îl şi scotea din sărite că nu-i mai ajungea timpul.

Cât despre tânăra ce nu îşi arătase chipul încă şi părea tot ruşinoasă, Genji se gândea uneori că nici nu o fi având ce arăta, însă alteori se temea să nu se îndrăgostească pe loc de ea. Deşi îl rodeau îndoielile, chibzuia că mersese prea departe ca să mai dea înapoi şi, oricum, nu îi stătea în fire să renunțe. Totuşi, nu trecea cu vederea nici faptul că ar putea fi dezamăgit. Voia să o vadă măcar o dată. În toiul unei nopţi, când nu se aştepta nimeni să treacă pe acolo, a tras cu ochiul printre storuri, dar nu a zărit-o pe Suetsumuhana. Perdelele îngălbenite de ani arătau jalnic. Genji s-a foit pe prispă, încercând să găsească un locşor din care să vadă în încăpere. A zărit doar un colţ unde se aflau patru-cinci femei şi măsuţe cu boluri chinezeşti, care nu arătau deloc rău. Stăpâna le dăduse liber şi luau masa de seară. Şedeau zgribulite. Veşmintele albe cândva se înnegriseră de funingine, însă trenele şi le prinseseră cuviincios. Genji s-a minunat grozav

când le-a văzut părul strâns în piepteni, socotind că asemenea pieptănătură învechită se mai întâlnea doar la bătrânele din Naikyōbō şi Naishidokoro.[8]

— Ce iarnă friguroasă! s-a văicărit una dintre ele. Aşa se întâmplă când trăieşti prea mult. Oare de ce mi s-o fi părut viaţa grea pe vremea răposatului? Deşi e mult mai aspră acum, văd că n-o părăsesc de bunăvoie, a zis ea dârdâind de-i clănţăneau dinţii.

Glasurile lor tânguitoare i-au stârnit mila lui Genji. „Grea viaţă!“, a cugetat el. A bătut în oblon de parcă atunci picase acolo.

— Aoleu! au strigat femeile în cor.

Au aprins un opaiţ, au deschis oblonul şi l-au poftit pe Genji înăuntru.

Jijū lipsea, fiind în suita Marii Preotese[9] la Sărbătoarea Templului Kamo. Fără ea, atmosfera lâncezea, neprietenoasă. Spre disperarea bătrânelor rămase în slujbă, ninsoarea se înteţise şi vântul era mai aspru. Când s-a stins opaiţul, nici măcar nu s-a ridicat careva să îl aprindă iar. Genji şi-a amintit de conacul unde o atacase duhul rău pe Yūgao, la fel de jalnic ca şi acesta, însă îl mângâia gândul că cel de aici nu era chiar atât de mare şi se afla lume multă în jur. Cu toate astea, nu îşi găsea liniştea şi nu reuşea nici măcar să aţipească. Cumplită noapte! Pe deasupra, nu găsea nimic care să îl atragă şi se simţea tare dezamăgit. De cum s-au ivit zorii, Genji a deschis singur oblonul şi a privit zăpada aşternută în grădină – o întindere albă-albă, cât vedea cu ochii, neatinsă de picior de om. I se părea totuşi nedrept să plece fără o vorbă.

— Hai, vino să privim împreună cerul în faptul zilei! Nu mai suport atâta nepăsare.

Nu se luminase, dar sclipirea zăpezii parcă îi întinerea chipul. Bătrânele îi aruncau priviri pline de bucurie.

— Vă rugăm, ieşiţi degrabă, au îndemnat-o ele pe stăpână. Nu vă mai împotriviţi atâta.

Oricât de ruşinoasă ar fi fost, nu putea să nu ia în seamă îndemnul, mai ales că era supusă din fire. Şi-a îndreptat un pic ţinuta şi a ieşit înaintând pe genunchi. Genji se prefăcea că admiră zăpada troienită, însă trăgea cu coada ochiului la ea. Tare s-ar fi bucurat să găsească ceva plăcut, dar speranţele i s-au spulberat de tot.

Primul lucru care l-a izbit a fost spinarea deşirată. Nu îi venea să-şi creadă ochilor. Apoi nasul – un adevărat dezastru – amintea de creaturile încălecate de Bodhisattva Fugen[10]: mare, lung, încovrigat, roşu în vârf. Pielea, mai albă ca

neaua, avea şi umbre palide. Fruntea mult prea bombată şi înaltă lăsa să se vadă dedesubt un chip neobişnuit de prelung. Era slabă de ţi se rupea sufletul de mila ei, iar umerii ososi i se iţeau prin veşminte. Genji se întreba de ce ţinuse să vadă toate amănuntele şi, cu toate că regreta, nu-şi putea lua ochii de la ea. Doar forma capului şi părul i se păreau a nu fi cu nimic mai prejos decât ale doamnelor admirate de el şi a băgat de seamă că pletele i se revărsau cu vreun *shaku*[11] dincolo de poalele chimonoului.

Nu se face să ponegrești veșmintele unei femei, dar și în vechile povești de dragoste tot ele erau primele care atrăgeau cleveteli. Peste un chimono ponosit de un roz spălăcit, Suetsumuhana îmbrăcase o mantie *uchiki* de o culoare nedesluşită, înnegrită de vreme, iar peste aceasta, o pelerină scurtă, plăcut mirositoare, din blană de samur. Aşa ceva se purtase în familiile de nobili cu generaţii în urmă. Genji n-ar fi zis că nu se potriveşte cu vârsta ei, însă prea bătea la ochi, față de celelalte. Își dădea seama totuși că fără haină nu ar fi putut îndura frigul şi îi părea rău că o judecase, dar nici nu își revenea din uimire.

Suetsumuhana stătea la fel de tăcută ca de obicei. Genji se străduia să scoată ceva de la ea ca să-i înțeleagă motivul muţeniei, dar ea şi-a acoperit gura cu mânecile, cu gesturi rigide, caraghioase, amintind de coatele înţepenite ale oficialilor ce mărşăluiau pe vremuri în procesiuni. I-a zâmbit, însă asta nu a făcut decât să îi scoată şi mai mult la iveală chipul slut. Lui Genji nu îi venea să-şi creadă ochilor, aşa că s-a hotărât să plece cât mai degrabă.

— Nu te mai purta aşa, când ştii bine că sunt singurul căruia îi pasă de tine. Aş fi mulţumit să îmi spui ce te doare şi să nu îmi pui la îndoială buna-credinţă. Mă supără că nu te încrezi în mine, a turuit el în chip de scuză.

Ţurţurii de la streşini s-au topit în soarele dimineţii.
De ce simţirile tale rămân tot îngheţate?

Văzând că nu poate scoate de la ea un poem de răspuns, ci doar un chicot prostesc, Genji s-a ridicat să plece. Şopronul de lângă poartă, unde îşi lăsase trăsura, stătea să cadă. Nu se îndoia că lumina zilei i-ar fi dezvăluit multe alte semne de ruină şi i se rupea sufletul. Doar pinul din curte, înveşmântat în mantia lui de zăpadă, mai îmblânzea atmosfera şi Genji se simţea ca la ţară. Intrarea năpădită de buruieni despre care îi povestise prietenul lui în seara aceea ploioasă arăta pesemne chiar aşa. Genji îşi dorea să găsească aici o femeie drăgăstoasă, după care să tânjească şi pe care să vină să o vadă. Poate că aşa i s-ar mai fi ostoit dorul de

Fujitsubo – iubirea interzisă. Păcat că Suetsumuhana nu e făcută pentru un asemenea loc romantic şi nu se poate gândi la o legătură trainică. Oricum, nu e femeia care să atragă vreun bărbat, iar până acum a vizitat-o pentru că sufletul răposatului ei tată, îngrijorat de soarta fiicei, i-o fi îndreptat paşii într-acolo.

Genji a pus un om de-al său să cureţe portocalul de zăpadă. Pinul de alături, înciudat parcă, şi-a scuturat singur mantia de nea. Cât de mult şi-ar fi dorit Genji să aibă acolo o femeie sensibilă, cu care să poată schimba poeme!

Poarta nu fusese deschisă ca să iasă trăsura. Au trimis după cheie şi s-a ivit un bătrân sleit de puteri, însoţit de o fată voinică – o fiică sau o nepoată, greu de spus –, îmbrăcată într-un veşmânt murdar ce părea și mai și lângă albul curat al zăpezii. Zgribulită toată, fata ţinea între mâneci o căldăruşă în care fumegau slab câţiva tăciuni. Văzând că moşul nu poate descuia poarta, a vrut să-i fie de folos, dar nu a izbutit nici ea. Abia când i-a sărit în ajutor un slujitor de-al lui Genji, aceasta s-a dat în lături.

Nici cel care priveşte capul acoperit de neaua anilor
nu-şi simte mânecile mai puţin înlăcrimate de zăpada dimineţii.

A murmurat apoi versurile poetului chinez Bai Juyi: „Copiii sunt golaşi“. Venindu-i în minte nasul lung şi coroiat al Suetsumuhanei, un zâmbet i s-a ivit în colţul gurii. Ce-ar zice Tō-no-Chūjō dacă l-ar vedea? Cu ce l-ar asemui oare? Ştiindu-l mereu pe urmele sale, Genji se temea să nu fi aflat pe unde umblă. Dacă urâţenia ei ar fi fost mai puţin izbitoare, ar fi lăsat-o de mult în plata Domnului, însă văzând cât e de slută, i s-a făcut milă şi a început să îi trimită fel de fel de lucruri ca să o scoată din încurcătură: nu blănuri de samur, ci damasc şi mătăsuri, ţesături cu model, dar şi îmbrăcăminte pentru femeile bătrâne din casă şi pentru paznic. Ea le primea cu plăcere, deloc stânjenită, iar Genji şi-a simţit inima uşoară şi era bucuros că îi îngăduie să-i fie de folos. Îi trimitea şi lucruri trebuincioase traiului zilnic.

Privită dintr-o parte, la lumina opaiţului, Utsusemi nu i se păruse frumoasă, dar îl fermecase graţia mişcărilor ei şi îl câştigase prin tăria caracterului. Genji se socotise învins pentru că reuşise să fugă de el. Suetsumuhana nu era de obârşie umilă – nu ar fi meritat oare mai mult? Numai că zestrea pe care ţi-o dă natura nu are nimic de-a face cu neamul şi rangul.

Prins cu treburi la Palat, ca la orice sfârşit de an, Genji s-a trezit cu Tayū-no-Myōbu. Nefiind vorba între ei de legături amoroase, ea venea la Pavilionul Kiritsubo şi atunci când nu o chema. De fapt, el o aştepta mereu să îl pieptene şi

îi plăcea să o roage fel de fel de mărunţişuri. Se înţelegeau de minune. Fata avea mult umor, iar Genji o mai necăjea uneori.

— Am să vă spun ceva, a început ea, dar vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău. Nici nu ştiu cum să aduc vorba, atât îmi e de jenă, a zis ea zâmbind, apoi a tăcut.

— Ce? Te rog să nu-mi ascunzi nimic.

— Nu, de fapt, dacă m-ar privi pe mine, aţi fi primul căruia i-aş cere sfatul, fără şovăire. Dar de data asta…

Genji vedea că se codeşte şi se străduia să o încurajeze.

— Am venit din partea Suetsumuhanei, a continuat ea întinzându-i un răvaş.

— Şi-atunci ce ai de tăinuit? a întrebat el luându-l.

Uluirea i se citea pe chip. Fusese scris pe o hârtie groasă, învechită, ce răspândea o mireasmă puternică, cu care fusese îmbibată anume. Alături, un poem:

O, Prinţ în haină de China! De eşti nepăsător,

ude-mi sunt mânecile mereu.

Genji nu pricepea nimic. Myōbu i-a pus în faţă o cutie uzată, din cele în care se păstrează veşminte.

— Nu ştiu ce părere aveţi, însă eu nu am avut inima să i-o dau înapoi, pentru că mi-a zis că ţine mult să o purtaţi de Anul Nou. Nu am putut nici să o dosesc undeva la mine acasă, fiindcă asta ar fi însemnat să îi nesocotesc dorinţa. O să vă scap de ea după ce o vedeţi.

— Bine ai făcut că nu ai ascuns darul la tine acasă. Familia nu se prea îngrijeşte de hainele mele, aşa că îl primesc cu plăcere, a zis el serios, fără urmă de batjocură.

„Poemul e îngrozitor“, a chibzuit Genji. „L-a scris ea, cu siguranţă, iar Jijū, maestra din umbră, nu i-o fi fost în preajmă ca să-l mai îndrepte.“ Genji îşi închipuia cât s-a chinuit să-l aducă în forma aceea, așa că a hotărât să îl preţuiască.

— Păcat că există şi astfel de fete de viţă nobilă! a zis el zâmbind în timp ce se uita la veşmântul din cutie.

Myōbu era roşie ca racul. Înăuntru se afla o mantie *nōshi* de un ciclamen decolorat, cu o căptuşeală la fel de urâtă. Dezamăgit, Genji a ticluit un poem pe marginea răvaşului primit, iar Myōbu trăgea cu coada ochiului.

Ciclamenul nu-i chiar culoarea mea dragă.

Cum de mi-am atins mânecile de şofrănel?

„Am căutat totuşi profunzimea nuanţei“, a încheiat el.

Tayū-no-Myōbu cugeta că avusese motivele lui să pomenească floarea de şofrănel. Ciudat poemul cu care o necăjea. I-a răspuns îndată:

Şofrănelul e palid la veşmântul cufundat în vopsea doar o dată.

Rogu-vă, nu-i ponegriţi numele!

„Răbdarea este datoria vieţii“, a adăugat ea.

Nu era Myōbu prea iscusită la scris, însă Genji se gândea cu amărăciune că ar fi fost bine ca Suetsumuhana să se descurce măcar cât ea. Își dorea să nu îşi facă rangul de ruşine.

Au venit câteva slujitoare.

— Haideţi să ascundem asta. Și bărbaţii mai trebuie să facă astfel de lucruri, a zis Genji încurcat.

Tayū-no-Myōbu regreta că îi arătase darul, gândindu-se că o socotea şi pe ea o pacoste. A ieşit tiptil, copleşită de ruşine.

A doua zi, Genji a intrat în încăperea doamnelor de onoare din Seiryōden şi i-a dat un răvaş lui Myōbu, zicându-i:

— Iată răspunsul meu. Mi-a fost cam greu să îl aduc în forma asta.

Doamnele şi-au închipuit vrute şi nevrute despre ce scria în el.

Genji a ieşit îngânând: „Părăsesc de bunăvoie fecioara de pe Muntele Mikasa[12], aşa cum floarea roşie îşi leapădă nuanţa adâncă“.

Pe Tayū-no-Myōbu a distrat-o partea cu floarea roşie, însă doamnele se arătau nedumerite.

— De ce râzi? a întrebat una.

— A, de nimic. Într-o dimineaţă geroasă, o fi văzut pe cineva în mătase roşie, a răspuns ea ca să le abată gândurile de la nasul roşu. Eu nu mă dau în vânt după cântecul ăsta.

— Ce-o fi vrut să zică atunci? Printre noi nu e nici una cu nasul roşu. Dacă ar fi fost aici Sakon-no-Myōbu sau Higo-no-Uneme, lucrurile ar fi stat cu totul altfel.

Se tot frământau, încercând să dezlege misterul, deși socoteau în același timp că nu are nici o legătură cu ele.

Tayū-no-Myōbu i-a dus Suetsumuhanei răspunsul lui Genji. Doamnele s-au strâns în jurul ei curioase.

Destule-mi sunt nopţile când nu te văd;
de ce alte straturi de veşminte între noi?

Poemul fusese aşternut fără ocolişuri, pe hârtie albă simplă. Femeilor li s-a părut fermecător.

În cea de-a treizecea seară, Tayū-no-Myōbu i-a înapoiat Suetsumuhanei cutia trimisă lui Genji, de data asta cu lucruri primite de el din alte părţi: un veşmânt simplu *kosode* alb, o haină ţesută, purpurie, încă una de un galben-trandafir-domnesc şi altele.

— Oare nu vrea să ne dea de înțeles că nu i-a plăcut ce i-am trimis noi? a întrebat una dintre femei. L-o fi deranjat

culoarea.

— Dar era foarte elegantă, cu nimic mai prejos decât aceasta, a zis o bătrână pe un ton hotărât.

— Cât despre poeme, al nostru a fost cu tâlc, cel de răspuns e doar foarte măiestrit.

Dându-şi atâta osteneală să îl compună, Suetsumuhana l-a copiat apoi pe o altă hârtie şi l-a pus deoparte.

După data de 3 a primei luni, câţiva tineri curteni au plecat veseli nevoie mare cu colindul pe la Palat, cântând şi dansând aşa cum cerea obiceiul de Sărbătoarea *Otokotōka*. Gândindu-se la singurătatea Suetsumuhanei, după ce s-a isprăvit Sărbătoarea *Aouma sechie*[13] din ziua a şaptea, Genji s-a prefăcut că se retrage în Pavilionul Kiritsubo, dar în puterea nopţii a pornit pe furiş într-acolo. Casa mai prinsese viaţă în ultima vreme şi ea arăta mai feminină. Genji socotea că merită sacrificiile dacă reuşeşte să o schimbe.

S-a odihnit netulburat până s-a ivit soarele. Deschizând uşile dinspre răsărit, razele astrului auriu au pătruns nestingherite în odaie, fiindcă acoperişul coridorului din faţă se prăbuşise. Ajutat şi de strălucirea zăpezii ce se aşternuse între timp, Genji desluşea bine încăperea. Suetsumuhana stătea întinsă şi îl privea cum îşi îmbracă mantia *nōshi*. Părul ei revărsat pe *tatami*[14] arăta bine. Dacă ajungea vreodată să spună asta şi despre chip, Genji avea să se socotească mulţumit. Cu speranţa în suflet, a deschis oblonul doar pe jumătate, amintindu-şi regretul încercat mai demult, tot în nişte zori de zi cu zăpadă. S-a apucat să-şi netezească pletele în faţa unei oglinzi vechi. O slujitoare îi adusese o cutie cu piepteni chinezeşti şi încă una cu mărunţişuri pentru bărbaţi, amândouă uimindu-l. Nu se aşteptase. Suetsumuhana arăta şi ea mult mai bine în veşmintele primite la sfârşit de an, sau cel puţin aşa credea Genji, că i le trimisese el, pentru că nu îşi mai amintea clar. Îi rămăsese în minte doar chimonoul *uchiki* cu model deosebit.

— Anul s-a schimbat. Ce-ar fi să te schimbi şi tu? Îmi doresc mai mult să aud glasul tău decât trilurile privighetorii.

— Primăvara ciripesc[15], a zis ea abia şoptit.

— Îţi mulţumesc. A meritat doi ani de aşteptare, a spus Genji râzând. Pe când ieşea, s-a apucat să fredoneze un poem vechi: „Parcă visez când te văd…“

Suetsumuhana l-a petrecut din priviri, acoperindu-şi gura cu mâneca. Nu putea scăpa de obicei şi nefericita roşeaţă din vârful nasului bătea la ochi. Neplăcută privelişte!

Întors la Nijō-no-in, şi-a dat seama cât de frumoasă e Wakamurasaki. Nici culoarea roşie nu era de lepădat. Mantia

albă căptuşită cu roşu şi ţinuta ei firească o făceau fermecătoare. Deși crescută de bunică după moda veche, încă nu îşi înnegrise dinţii[16], dar sprâncenele îi erau frumos conturate din creion. Genji s-a întrebat de ce îşi pierde timpul aiurea cu felurite aventuri amoroase, când poate foarte bine să stea acasă, lângă făptura aceea minunată. Ca de obicei, se jucau cu păpuşile. Apoi fetiţa desena şi colora. Orice ar fi făcut, toate îi ieşeau desăvârşit. Genji a desenat şi el, de data asta o femeie cu păr lung, iar vârful nasului l-a încondeiat cu o pată roşie. Arăta îngrozitor! Și-a privit chipul frumos în oglinda de bronz cu picior şi şi-a vopsit vârful nasului cu pensula. Oricât ar fi fost de arătos, roşul acela din vârful nasului nu dădea bine deloc. Wakamurasaki a pufnit în râs.

— Ţi-ar plăcea să umblu aşa?

— E groaznic! a strigat ea, temându-se că nu se mai şterge vopseaua.

Genji şi-a frecat nasul.

— Nu mai iese. Vai de mine! Ce prostie am făcut! Ce-o să zică Maiestatea Sa? a spus el cu o mutră serioasă.

Nevrând să îl mai vadă aşa, Wakamurasaki s-a apropiat şi i-a şters roşul de pe nas cu o foaie de hârtie striată înmuiată în apa pentru tuş.

— Să nu mă înnegreşti ca pe Heichū[17] din poveste. Prefer să rabd roşul.

Le stătea atât de bine împreună!

Ceaţa primăvăratică învăluia văzduhul, vestind înmugurirea pomilor. Dintre toţi, doar prunii făgăduiau să-şi deschidă curând florile neasemuit de frumoase, iar cel din josul treptelor, de sub streşini, îşi îmbujorase deja crenguţele. Înflorea mereu mai devreme.

N-aş putea spune de ce nu îmi plac florile roşii.
Totuşi, îmi sunt dragi tare crenguţele lungi de prun.

1. *Tayū*, comisar de Rangul Cinci, este cunoscut mai degrabă sub denumirea de *taifu*. Autoarea a ales însă vechea denumire.
2. Metaforă pentru Palat.
3. Gen de flaut mai scurt şi mai subţire, prevăzut cu şase găuri, originar din Coreea.
4. Lăută cu patru coarde.
5. Terci de orez şi orez cu boabe de fasole roşie, mâncarea din urmă servindu-se în zilele noastre doar la ocazii festive.
6. Un *hichiriki* mai mare ce scoate sunete mai joase.
7. Flaut din bambus cu patru găuri, originar din China secolului al VIII-lea.
8. Încăperea din Palat unde repetau doamnele ce urmau să aducă ofrande zeităţilor şi, respectiv, cea în care se păstra Oglinda Sacră, unul dintre cele trei însemne

imperiale.

9. Marea Preoteasă se alegea din rândul fetelor de viță împărătească sau de nobili de rang înalt.

10. Zeitate originară din India ce întruchipează binele universal şi înţelepciunea; este imaginată călare pe un elefant.

11. 1 *shaku* măsoară 30,3 cm.

12. Aluzie la un cântec popular despre o femeie cu nasul mare şi roşu.

13. „Parada cailor albi“ din grajdurile imperiale, despre care se credea că alungă spiritele rele.

14. Rogojină ce acoperă pardoseala, folosită şi ca unitate de măsură (1,80 x 0,90 m).

15. Odată cu venirea primăverii, fluierarii ciripesc, totul se-nnoieşte, eu îmbătrânesc. (n.a.)

16. În Epoca Heian, se practica înnegrirea dinților după ritualul punerii trenei *mogi* la fete și a pantalonilor *hakama* la băieți.

17. Personaj hazliu din poveşti. Când vizita doamne, lua cu el o sticlă cu apă ca să simuleze lacrimi. Descoperind sticla, nevasta a turnat tuş în apă şi el a ajuns acasă ca un monstru cu faţa neagră.

7

Prinos împărătesc adus frunzelor de arţar

Momiji-no-ga

Valurile neastâmpărate ale mării neţărmurite dansează liniştite;
inima năvalnică freamătă în adâncuri.

Akiko

Împăratul avea să viziteze Palatul Suzaku spre jumătatea lunii a zecea. Doamnele de onoare, care nu-l puteau însoţi, erau tare mâhnite că urmau să piardă spectacolul măreţ închinat frunzelor de arţar. Ţinând cu tot dinadinsul ca Fujitsubo să îl vadă, poruncise o repetiţie generală pentru ea. Genji şi Tō-no-Chūjō au dansat *Valurile mării albastre*. Fiul lui Sadaijin arăta încântător şi era nespus de talentat, însă alături de Genji părea un biet copac din creierul munţilor pe lângă un cireş falnic. În lumina sclipitoare a după-amiezii, dansul – deşi unul obişnuit[1] – părea o adevărată minune, iar muzica era de-a dreptul înălţătoare, semănând cu trilurile păsării Paradisului, Kalavinka[2]. Măiestria lui Genji i-a stors lacrimi Maiestăţii Sale, dar şi nobililor şi prinţilor care l-au admirat din toată inima. Când s-a isprăvit cântecul şi şi-a aranjat mânecile ca să o ia de la capăt, lui Genji îi strălucea pur şi simplu chipul. Până şi mama Prinţului Moştenitor, Kokiden, şi-a călcat pe inimă şi i-a recunoscut talentul şi frumuseţea, deşi sufletul îi era neîmpăcat.

— La cum arată, cred că nici zeii nu-şi pot lua ochii de la el. Mi se face pur şi simplu rău, a adăugat ea tulburându-le pe tinerele din preajmă.

Lui Fujitsubo i se părea că visează şi că dansul acela nu avea cum să fie adevărat. Dacă n-ar fi mustrat-o cugetul, ar fi fost de-a dreptul fericită. În noaptea aceea a rămas în iatacul Împăratului.

— *Valurile mării albastre* a fost o încântare, nu-i aşa?

— Da, a fost frumos, a răspuns ea cu greutate.

— Nu l-aş nesocoti nici pe partenerul lui. Tâlcul melodiei şi mişcarea mâinilor stau mărturie obârşiei alese. Lumea admiră de obicei dansatorii profesionişti, dar gesturile acestora sunt mai aspre şi lipsite de prospeţime. Spectacolul ce se va ţine la Palatul Suzaku nu are cum să fie mai frumos. Le-am cerut să îşi dea toată osteneala aici, la ultima repetiţie, ca să te bucuri pe deplin.

A doua zi dimineaţă, Genji i-a trimis câteva rânduri lui Fujitsubo: „Cum ţi s-a părut? Îmi cer iertare că te sâcâi cu întrebarea, dar amintirile nu-mi dau pace.“

Văzut-ai printre mânecile fluturânde inima-mi sfâşiată de durere?

Greu mi-a fost şi să mă ţin pe picioare ca să dansez.

„Mi-ar fi peste putinţă să nu-mi mărturisesc admiraţia“, a răspuns ea.

Bătrân e obiceiul fluturării mânecilor chinezeşti,

însă mişcările mi-au atins coarda sensibilă.

„Vorbesc ca spectatoare.“

Chiar dacă răvaşul a fost scurt, Genji s-a bucurat grozav că ea a ghicit îndată obârşia dansului şi că i-a dat un răspuns demn de o adevărată împărătească. A lăsat scrisoarea ei desfăcută, ca pe o rugăciune către Buddha, ca să o aibă îndelung în faţa ochilor.

Prinţul Moştenitor şi curtenii îl însoţeau pe Împărat spre Suzaku. Muzica se înălţa din bărci, fermecătoare, iar dansurile chinezeşti şi coreene desfătau privitorii. Era un spectacol pe cinste. Temându-se că, în ziua repetiţiei, frumuseţea nemaiîntâlnită a lui Genji ar fi putut stârni duhurile rele şi i-ar fi putut dăuna, Împăratul a tocmit rugăciuni la mai multe temple din drumul lor. Toată lumea a fost mişcată de îngrijorarea lui, mai puţin Consoarta Kokiden, care găsea măsura de siguranţă de-a dreptul caraghioasă şi de prisos.

Pentru sărbătoare fuseseră aleşi cei mai înzestraţi muzicieni, atât din rândul nobililor, cât şi dintre curteni. Doi maeştri de ceremonie şi doi străjeri – din Stânga şi din Dreapta – se îngrijeau să meargă totul ca pe roate. Dansatorii repetaseră sub îndrumarea unor maeştri vestiţi şi aveau să-şi dovedească iscusinţa.

Muzica celor patruzeci de cântăreţi din flaut se îngemăna cu şuierul vântului printre pini, coborât parcă din creierul munţilor, iar dansul *Valurile mării albastre* printre frunzele zburătăcite părea desprins din alte tărâmuri, atât era de frumos. Văzând că frunzele de arţar ce-i împodobeau coiful se răriseră, Sadaishō s-a apropiat de Genji şi i le-a înlocuit cu crizanteme proaspete, culese de el. Spre seară, chiar şi cerul, mişcat de măreţia dansului, a început să verse

lacrimi de bucurie. Ploua mărunt. Crizantemele uşor atinse de chiciură dădeau şi mai mult farmec chipului său strălucitor, iar dansul nu a fost cu nimic mai prejos decât cel de la repetiţia generală. Când s-a sfârșit, un fior puternic a străbătut publicul, mulţi dintre privitori socotindu-l pe dansator venit din altă lume. Chiar şi slujitorii nepricepuţi la asemenea frumuseţi ori oamenii de rând adăpostiţi la umbra copacilor sau a stâncilor au fost nespus de emoţionaţi.

A urmat frumosul dans *Vânt tomnatic*, al celui de-al patrulea fiu al Doamnei din Pavilionul Shōkyōden[3], una dintre consoartele Împăratului. Celelalte dansuri n-au mai fost primite cu atâta bucurie, ba unii privitori chiar s-au arătat nemulţumiți, spunând că s-ar fi putut foarte bine lipsi de această parte a serbării.

În aceeaşi seară, Genji a primit Rangul Trei-superior, iar Tō-no-Chūjō, Patru-inferior. Și alţi curteni de rang înalt au cunoscut bucuria promovării, deoarece Genji i-a tras, firește, după el. Unii chiar se întrebau ce fapte bune dintr-o viaţă anterioară le-or fi hărăzit darul primit acum.

După serbare, Fujitsubo s-a întors la casa părintească. Genji făcea tot ce îi stătea în puteri ca să o vadă, aşa că îşi neglija iar soția, atrăgându-şi nemulţumirea socrului. Colac peste pupăză, au auzit că își adusese o iubită nouă la Nijō-no-in. Aoi s-a supărat, neştiind că e vorba doar de o copilă. Dacă i-ar fi mărturisit frământările ei, ca orice femeie cu scaun la cap, Genji i-ar fi lămurit totul şi ar fi liniştit-o. Dar ei îi plăcea așa de mult să îi răstălmăcească vorbele şi faptele, încât nici nu e de mirare că îşi tot căuta refugiu pe la iubite. Genji nu îi găsea neapărat cusururi şi recunoştea că soţia lui e o fiinţă aleasă. Nădăjduia să se îndrepte, ştiind că nu e atât de nesăbuită încât să îi întoarcă spatele. Pe deasupra, legătura dintre soţi era pe viaţă şi ţinea la ea în felul lui.

Cu cât Wakamurasaki se obişnuia cu el, cu atât îl atrăgeau mai mult pe Genji chipul şi firea ei, iar nevinovăția cu care se agăţa de el i se părea fermecătoare. Nevrând să le dezvăluie celor din casă cine e micuţa, o ţinea tot în aripa de apus, aranjată acum desăvârşit. Genji o vizita de câte ori avea răgaz şi o instruia. I-a caligrafiat o mulțime de modele după care să înveţe şi se purta cu ea ca un tată bun de care fusese despărţită până atunci. I-a făcut o încăpere de lucru numai pentru ea, a ales cu mare grijă slujitorii care să vadă să nu îi lipsească nimic şi să se simtă bine. Nimeni în afară de Koremitsu nu ştia cine e copila şi mureau cu toţii de curiozitate să afle ce hram poartă stăpâna aripii de apus.

Fetiţa ducea încă dorul bunicii şi uneori o apuca plânsul. Când Genji stătea cu ea, i se descreţea fruntea, însă el rareori putea rămâne peste noapte, de multe ori pleca de îndată ce se întuneca, pentru că avea multe locuri de vizitat. Tare îi era dragă văzând-o cum se întristează sau plânge la plecarea lui. Când lipsea două-trei zile – pe care le petrecea la Palat ori la socru acasă –, o găsea cu aerul unui copil orfan. Câteodată, de dragul ei, renunţa să mai plece undeva. Cucernicul din munţi s-a mirat când a primit astfel de veşti, dar s-a şi bucurat. În plus, ori de câte ori ţinea slujbe de pomenire pentru sufletul călugăriţei, Genji îi trimitea ofrande din belşug.

Vrând să afle ce mai face Fujitsubo, Genji trecea pe la conacul din Sanjō, unde îl întâmpina una dintre doamnele ei: Ōmyōbu, Chūnagon sau Nakatsukasa. Se supăra grozav că ea îl trata cu nepăsare, însă se împăca până la urmă cu situaţia. În toiul unei vizite, şi-a făcut apariţia şi Hyōbukyō, care a ţinut să stea de vorbă cu Genji. Era un bărbat atrăgător şi a încercat să şi-l închipuie femeie. Avea însă alte motive ca să îşi dorească un taifas mai lung – era fratele mai mare al lui Fujitsubo, dar şi tatăl drăgălaşei Wakamurasaki. Hyōbukyō nu ştia că Genji urma să îi fie ginere, dar i s-a părut mult mai vorbăreţ şi mai apropiat decât în alte dăţi. La rândul lui, se gândea că l-ar fi interesat Genji dacă ar fi fost femeie.

Către seară, Hyōbukyō s-a dus să îşi vadă sora. Genji îl invidia din tot sufletul. Pe vremuri, Împăratul îl lua cu el dincolo de perdele, de unde o privea cât îi poftea inima. Acum nu i se mai îngăduia nici să îi vorbească direct, ci doar prin mijlocitor. Genji se simţea jignit, deşi nu era cazul. Pregătindu-se de plecare, i-a transmis cu răceală:

— S-ar fi cuvenit să trec mai des pe la dumneavoastră, dar mărturisesc cinstit că am şovăit, ca să nu vă tulbur liniştea. Dacă vă pot fi de folos, vă rog să îmi daţi de veste.

Nici măcar Ōmyōbu nu avea cum să mai tragă sfori pentru el. Prinsă o dată în capcana iubirii, Fujitsubo nu voia să mai cedeze, chiar dacă nu-l uita pe Genji şi nu-i venea uşor. Era mult mai îndărătnică acum. Cât de iute părea să se fi topit dragostea! Totuși fiecare suferea în felul lui.

Pe de altă parte, Shōnagon, doica lui Wakamurasaki, se tot minuna de întorsătura pe care o luase soarta lor. Nu se îndoia o clipă de puterea rugăciunilor călugăriţei, care îşi iubise nepoata ca pe ochii din cap, însă nu-i venea să treacă prea lesne nici peste înrâurirea soţiei sau peste sumedenia de iubite ale lui Genji. Aveau să îi dea fără îndoială bătăi de cap micii prinţese şi nu prea vedea cum se putea înfăptui căsătoria. Şi totuşi… Genji se îngrijea de micuţă mai mult

decât oricine altcineva. Poate că nu trebuia să-şi facă griji pentru viitor.

Erau trei luni de când bunica ei se stinsese din viaţă şi perioada de doliu s-a încheiat în cea de-a treizecea zi din ultima lună a anului. Bunica ţinându-i loc şi de mamă, fetiţa nu a vrut să se îmbrace deodată în culori ţipătoare, aşa că purta veşminte ciclamen-șters, violet sau galben-trandafir-domnesc. În mantia *kouchiki* pe care și-o pusese de Anul Nou părea să fi crescut neînchipuit de mult şi era foarte atrăgătoare. Genji a trecut pe la ea înaintea ritualurilor de la Palat din dimineaţa primei zile din an.

— Azi ai mai îmbătrânit cu un an![4] a zis Genji cu un zâmbet cuceritor.

Tare chipeş mai era! Fetiţa îşi scosese păpuşile şi se pregătea să așeze jucăriile în două dulăpioare. Prin încăpere erau împrăştiate căsuţele pentru păpuşi făcute de Genji.

— Inuki mi-a stricat-o pe asta când alunga demonii.[5] Pot s-o repar, a spus ea serioasă.

— Tare-i cu capul în nori! Ţi-o dreg eu îndată. Azi n-ai voie să te necăjeşti. Să nu cumva să plângi.[6]

La plecare, femeile s-au apropiat de verandă ca să se uite după el. Wakamurasaki l-a petrecut şi ea cu privirea, apoi şi-a îmbrăcat păpuşa pe care o numise Genji ca pentru a merge la Curte.

— Eşti deja mare. Nu se face să te mai joci cu păpuşi după ce împlineşti zece ani. Râde lumea de tine. De-acum ai soţ, a dojenit-o în glumă Shōnagon. Trebuie să te îngrijeşti de el, ca o soție adevărată. Apoi, ar fi cazul să te piepteni singură.

Vorbele doicii au trezit-o parcă dintr-un vis pe fetiţa care nu făcuse până atunci decât să se joace. În sufletul ei era mândră că are un soţ atât de ales. „Bărbaţii femeilor din jur sunt urâţi, chiar şi al lui Shōnagon, doar Genji e frumos“. Era prima oară când lua seama la astfel de amănunte, poate şi pentru că se mai adăugase un an la vârsta ei. Doamnele şi slujnicele se minunau când o vedeau atât de copilă, însă ştiau că Strălucitorul Genji îi e soţ doar cu numele.

De la Palat, Genji s-a dus acasă la socru. Ca de obicei, soţia l-a primit cu ţâfnă şi asta l-a supărat mult.

— Aş fi bucuros dacă te-ai purta mai bine cu mine, i-a spus el.

De când aflase că-şi adusese o femeie la Nijō-no-in, o măcina rău gelozia, închipuindu-şi că pe aceea o iubeşte mai mult şi că se pregăteşte să vestească lucrul acesta tuturor. Îşi simţea mândria rănită. Genji se prefăcea că nu-i observă

supărarea şi se străduia să glumească. Chiar dacă nu avea poftă de vorbă, ea îi răspundea cu o eleganţă fermecătoare. Cu patru ani mai mare decât el, în floarea vârstei, avea o stăpânire de sine cu care îşi dădea gata soţul, iar Genji se vedea nevoit, cu toată stânjeneala, să îi recunoască părţile bune. Avea o soţie fără cusur şi numai el, cu aventurile lui nesfârşite, era vinovat pentru duşmănia pe care şi-o atrăsese. Recunoştea spăsit.

Era singura fiică a celui mai însemnat dintre miniştri şi, pe deasupra, de viţă împărătească, aşa că se arăta semeaţă nevoie mare şi nici prin cap nu-i trecea să îi ierte soţului fie şi cea mai mică greşeală. Genji avea şi el mândria lui, aşa că încerca să nu îi pună la suflet ifosele. De aceea, prăpastia dintre ei creştea pe zi ce trece.

Sadaijin era cam mânios pe ginerele lui din pricina nestatorniciei şi a zvonului despre noua nevastă de la Nijō-no-in. Se gândea să îl certe, însă îi pierea orice urmă de supărare de cum îl vedea, arătându-se gata să îl primească cu braţele deschise.

A doua zi dimineaţă, când Genji se pregătea de plecare, i-a dăruit un brâu bătut în pietre preţioase. I-a aranjat cu mâna lui mantia şi trena. Mai avea un pic şi îi aducea şi încălţările. Pe Genji l-a mişcat dragostea pe care i-o arăta fiicei lui, căci pentru ea făcea tot ce făcea.

— O să port brâul la întrecerea de poezii care se ţine la Palat.

— Am altul mai preţios pentru atunci. Acum o să te încing cu acesta, a spus Sadaijin desfăcându-l.

Se purta de parcă singura lui grijă era să îi fie pe plac lui Genji. Socotea că e o adevărată fericire, chiar de se ivea rareori prilejul, căci Strălucitorul era scump la vedere.

În zilele următoare, Genji nu a avut de făcut multe vizite ceremonioase: doar la Împărat, la Prinţul Moştenitor şi, negreşit, în Sanjō, la Fujitsubo.

— E tot mai chipeş pe zi ce trece, i-au şoptit doamnele din suita ei.

Copleşită de mâhnire, Fujitsubo îi privea chipul de după perdea. Ar fi trebuit să nască în ultima lună a anului tocmai încheiat, dar nu s-a întâmplat. Lumea de la Sanjō aştepta cu înfrigurare vestea cea mare şi toate pregătirile fuseseră deja făcute. Împăratul ardea şi el de nerăbdare, stând cu inima cât un purice. Prima lună a trecut şi ea fără urmă de bucurie. Se zvonise că un duh rău întârzia naşterea şi Fujitsubo era pur şi simplu deznădăjduită. Bunul ei nume avea de suferit şi, din pricina prea multor griji şi gânduri, sănătatea i se şubrezise. Lui Genji îi era tot mai limpede că el este fericitul tată.

Neliniștit în legătură cu sănătatea iubitei, a cerut câtorva temple să țină slujbe pentru o naștere ușoară, fără să atragă în vreun fel luarea-aminte. Ea a zămislit pruncul puțin înainte de jumătatea lunii a doua. Împăratul nu-și mai încăpea în piele de bucurie, iar cei de la Sanjō-in au răsuflat ușurați. Fujitsubo se îngrozea la gândul greutăților cărora trebuia să le țină piept, dar auzind că Kokiden o blestemase și nevrând să îi ofere vreo pricină de mulțumire, și-a adunat forțele, gata să înfrunte orice și pe oricine. Hotărârea ei de a rămâne în viață i-a dat putere să-și revină încetul cu încetul.

Împăratul ardea de nerăbdare să-și vadă odorul. Având motivele lui, Genji stătea și el ca pe ghimpi, așa că s-a folosit de câteva clipe libere pe care le avea ea.

— Împăratul dorește să vadă copilul cât mai repede cu putință. Eu am venit să îi duc vești.

— Abia s-a născut și e urât, nu vreau încă să fie privit, a răspuns tânăra mamă.

Avea și alte pricini. Micuțul era leit Genji și demonul din sufletul ei o chinuia înfiorător. Asemănarea era atât de izbitoare, încât sărea în ochi oricui și oricine și-ar fi dat seama imediat de păcatul săvârșit. Gura lumii era oricând gata de bârfă, uneori chiar fără temei. Acum însă ar fi fost judecată pe bună dreptate și gândul îi storcea lacrimi amare. Se simțea tare nefericită.

Când reușea – numai rareori – să vorbească cu Ōmyōbu, Genji se străduia din răsputeri să o convingă să-i înlesnească o întâlnire, numai că strădaniile lui se dovedeau zadarnice și se mai trezea și dojenit.

— Nu pricep de ce vă frământați atâta, o să vină și ziua aceea.

Se vedea însă de la o poștă că îi plânge de milă. Genji abia a izbutit să mai întrebe suspinând:

— Oare când o să-mi fie dat să mai vorbesc cu ea?

Ce făgăduieli om fi făcut într-o viață anterioară,
de ne este sortită înstrăinarea acum?

Cunoscând bine zbuciumul stăpânei, Ōmyōbu nu s-a îndurat să se descotorosească de el fără să-i răspundă:

Ce doare mai mult: să-l vezi sau să nu-l vezi?
Dragostea de părinte e cufundată în beznă.

Apoi a adăugat:

— Grea soartă v-a ajuns pe amândoi.

Genji a plecat deznădăjduit la culme.

Temându-se că ar putea stârni bănuieli printre ai casei, Fujitsubo a început să se poarte mai rece cu Ōmyōbu. Fără părtinire, însă destul de rece, atât cât să nu bată la ochi. Din milă pentru Genji, doamna ei de onoare făcuse și lucruri care

nu fuseseră pe placul stăpânei. Ştia asta şi îi părea grozav de rău.

În luna a patra au dus micuţul la Palat. Crescuse frumos şi se putea de acum întoarce de pe o parte pe alta. Fără îndoială era leit Genji, însă Împăratul îşi zicea că toţi copiii neobişnuit de frumoşi şi isteţi seamănă între ei. Nici nu i-ar fi trecut prin cap că s-ar fi putut să fie alta pricina. Îşi revărsa toată dragostea asupra fiului cel mic. La fel se purtase şi cu Genji, însă atunci prea se temuse de gura lumii şi de soţie ca să îl facă Prinţ Moştenitor. Acum îi părea nespus de rău. Ştia că aveau să-l chinuiască remuşcările toată viaţa, mai cu seamă când îl vedea pe Genji atât de chipeş şi de inteligent. Iar acum, tânăra consoartă de viţă împărătească îi zămislise o comoară nepreţuită, care pentru ea rămânea însă un izvor de nelinişti.

Când Genji se ducea la Fujitsubo pentru muzică sau cu vreun alt prilej, Împăratul se ivea cu odrasla în braţe şi îi zicea:

— Am avut mulţi copii, dar numai pe tine te-am văzut în fiecare zi de când te-ai născut. De aceea cred că e firesc să îţi semene aşa. Toţi copiii sunt la fel când sunt mici, a adăugat el cu gingăşie.

Genji s-a aprins la faţă. Pe chip i se desluşeau spaimă, ruşine, bucurie – toate deodată! Lacrimile i se opriseră în gât. Când îl vedea atât de drăgălaş, mişcându-şi guriţa de parcă îi venea să spună ceva, Genji, lipsit de modestie, îşi închipuia că el era o adevărată comoară dacă arătase aşa ca prunc. Pe Fujitsubo au trecut-o sudori reci. Genji îşi dorise mult să vadă copilul, dar asta l-a răvăşit atât de tare, încât s-a retras cât a putut mai degrabă.

S-a întors în aripa de răsărit de la Nijō-no-in, pentru a-şi limpezi gândurile şi a se mai linişti, apoi s-a gândit să pornească spre soţie. Nu îşi putea dezlipi privirile de la grădina din faţă, unde garofiţele frumos înflorite se iveau printre tufele şi pomii ce prinseseră viaţă. A rupt o garofiţă şi a alăturat-o unui răvaş trimis lui Ōmyōbu, împreună cu poemul:

Chiar de privesc într-acolo, sufletul nu-şi găseşte alinarea.

Roua de pe garofiţă nu piere.

A adăugat: „Am priceput şi eu până la urmă că nu poţi iubi floarea ca pe copilul tău“.

Ōmyōbu a pândit prilejul potrivit ca să i le arate stăpânei.

— Vă rog să îi răspundeţi măcar două vorbe, chiar dacă neînsemnate ca praful de pe aceste petale.

Pradă unei tristeţi fără margini, Fujitsubo a scris simplu, cu mână tremurândă:

Eu nu-mi pot înstrăina garofiţa chiar dacă
mânecile tale se-acoperă de rouă din pricina ei.

Fericită, Ōmyōbu i-a trimis răvaşul lui Genji. Nu se aşteptase la vreun răspuns şi era cumplit de abătut. Când l-a văzut, a izbucnit în plâns de bucurie şi inima îi bătea nebuneşte.

Dându-şi seama că mâhnirea nu îi serveşte la nimic şi că nu poate trândăvi la nesfârşit, a pornit spre aripa de apus, cu părul răvăşit şi cu o mantie simplă pe el. Cânta la flaut. A aruncat o privire în camera de oaspeţi şi a văzut-o pe Wakamurasaki stând întinsă, rezemată într-un cot. Era de-a dreptul încântătoare, la fel ca şi garofiţa de adineaori acoperită cu rouă proaspătă, dar peste chipul ei gingaş a trecut o umbră de dojană. Aşa se întâmpla ori de câte ori Genji nu o vizita întâi pe ea de cum se întorcea acasă. De data asta i-a întors spatele. El a îngenuncheat pe prispă.

— Vino încoace! a strigat.

— Te ascunzi ca ierburile după valuri! a murmurat ea cu o privire nevinovată, ducându-și mâneca la gură cu o cochetărie greu de închipuit.

— De când te-ai apucat să reciţi poeme? Ştii, dacă doi oameni stau tot timpul împreună, se plictisesc repede unul de celălalt.

Genji a trimis o femeie să-i aducă un *koto*.

— La *koto*-ul cu treisprezece coarde, cea din mijloc e tare greu de acordat ca să fie în ton cu celelalte, a zis el aranjând punţile şi întinzându-i-l apoi.

Ei îi trecuse bosumflarea şi cânta minunat. Văzând-o atât de mică încât abia ajungea la coarde cu degetele mâinii stângi, Genji se topea de dragul ei. A scos şi el flautul ca să cânte împreună. Ea a prins din zbor melodia nu prea uşoară, pe care o auzise numai o dată. Genji era nespus de încântat de isteţimea ei neobişnuită. Când s-a apucat să cânte *Hosoroguseri*, o melodie veche, dar foarte cunoscută, micuţa l-a acompaniat fără greşeală.

După ce s-au aprins luminile, s-au uitat împreună la picturi şi desene.

Înainte să vină acolo, Genji le poruncise însoţitorilor să facă pregătirile de plecare. Unul dintre ei şi-a dres glasul dincolo de storuri, înștiinţându-l:

— Stă să plouă.

Când l-a auzit, Wakamurasaki s-a îmbufnat iar. N-a mai vrut să se uite la nici o pictură şi stătea pur şi simplu cu

privirile aţintite în pământ. Genji i-a dezmierdat părul frumos revărsat pe spate şi a întrebat-o:

— Ţi se face dor de mine când sunt plecat?

Fetiţa a încuviinţat din cap fără o vorbă.

— Nici mie nu îmi e uşor fără tine şi nu îmi place să treacă nici o zi fără să te văd. Tu eşti încă mică, aşa că fii răbdătoare, iar eu o să am grijă să nu mânii o fiinţă tare supărăcioasă. La ea trebuie să ajung astăzi. După ce creşti, nu o să mai umblu prin alte părţi. Nu vreau să îmi atrag duşmănii, ca să trăiesc mult şi să te fac fericită.

Genji i-a mai îndrugat câte-n lună şi-n stele, făcând-o să se ruşineze. Copila nu a mai scos un cuvânt şi i-a adormit în poală, iar el, înduioşat, a hotărât să nu mai plece nicăieri. Femeile şi oamenii lui s-au grăbit să îi aducă cina acolo. Genji a trezit-o cu gingăşie, spunându-i:

— Uite că n-am mai plecat în seara asta.

Au cinat împreună. Wakamurasaki abia s-a atins de mâncare, de teamă că o păcăleşte.

— Hai să ne culcăm, dacă zici că nu mergi nicăieri.

Genji și-a dat seama că are să-i fie greu să înşele o fiinţă atât de fermecătoare. Femeile din casă ştiau deja de câte ori el nu mai plecase de dragul ei şi vreuna dintre ele o fi dus vorba mai departe. Zvonul a ajuns şi la casa socrului.

— Ce hram poartă femeia? a întrebat una dintre doamnele de acolo.

— Nu are cum să fie o fiinţă prea aleasă de vreme ce se agaţă aşa de Genji Strălucitorul.

— O fi dat peste ea la Palat şi o fi ascuns-o la Nijō-no-in ca să scape de gura lumii.

— Da, am auzit şi eu că nu-l lasă să plece de acasă. Nu cred că-i cine ştie ce de capul ei.

— E tare secretos. Se zvoneşte că e doar o copilă.

Gura nu le mai tăcea. S-a aflat şi la Palat de noua mireasă tăinuită la Nijō-no-in.

— Ce rău îmi pare că Sadaijin se frământă atâta. Te-a luat de ginere când erai copilandru şi a avut grijă de tine ca de ochii din cap. Nu eşti la vârsta când nu ştii ce înseamnă recunoştinţa. De ce te porţi atât de rece cu fiica lui? l-a dojenit Maiestatea Sa.

Genji a plecat capul ruşinat, fără să scoată un cuvânt. Împăratului îi părea nespus de rău că nu îşi îndrăgeşte soţia.

— Nu am auzit lumea zicând că ai fi un desfrânat, cu iubite pe la Curte sau printre doamnele de onoare. Atunci ce ai de ascuns socrului şi soţiei ca să îi faci să te urască?

Deşi anii trecuseră şi peste el, Împăratului tot îi plăceau femeile frumoase. Mai cu seamă acelea care îi serveau masa

şi care se îngrijeau de îmbrăcăminte erau una şi una. Cum frumoasele aveau mare căutare, la Curte se adunaseră multe. Dacă pe Genji l-ar fi interesat asemenea legături amoroase, i-ar fi fost chiar la îndemână, însă el nu le lua în seamă. De încerca vreuna să-l cucerească prin farmece, nu o respingea cu asprime, ci se purta cuviincios, fără să se încurce totuşi cu ea. Unele au ajuns să spună că e un bărbat plicticos şi nesuferit.

Se afla printre ele o doamnă mai ofilită, Naishi-no-Suke, de familie bună, femeie isteață, bine văzută la Palat, însă cam uşuratică. Lui Genji i se părea ciudat că flirta cu oricine, fără stânjeneală, iar când a încercat să vadă în ce ape se scaldă, s-a trezit că îl îmbrobodise deja. Ruşinat se simţea oricum, dar asta nu l-a împiedicat să dea frâu liber pornirii. Ca să scape de gura lumii, care l-ar fi sfârtecat pentru aventura aceea nepotrivită cu o femeie în vârstă, Genji se purta rece, atrăgându-şi astfel ciuda ei.

Într-o zi, după ce a isprăvit cu pieptănatul, Împăratul a chemat o doamnă care avea grijă de garderoba imperială şi a ieşit din încăpere, lăsând-o pe Naishi singură cu Genji. Iubăreaţa arăta mai bine decât de obicei, cu pieptănătura ei voluptuoasă şi veşmintele elegante, căznindu-se să pară mai tânără prin fiecare gest. Curios să afle cum răspunde provocării, Genji a tras-o de poalele trenei. Ea s-a răsucit pe călcâie, ascunzându-şi chipul după evantaiul din cale-afară de colorat. Îşi dădea ochii negri peste cap şi clipea des, scoţând la iveală riduri adânci. Evantaiul era cât se poate de nepotrivit pentru anii ei. Genji i l-a luat din mână ca să îl privească îndeaproape, oferindu-i-l în schimb pe al lui. Evantaiul lui Naishi-no-Suke era dintr-o hârtie lăcuită de un roşu-aprins şi avea pictat pe fundal un pâlc de copaci. Într-un colţ, o mână vlăguită scrisese, nu fără pricepere: „Bătrână-i iarba de sub copaci; mânjii nu mai vin aici să pască, şi nici oamenii să coseasc㓠. „Ce poem şi-a ales!“, a cugetat Genji zâmbind ironic. „Bine că n-a pus ochii pe unul groaznic, de inimă albastră!“

— Cred că ai vrut să spui: „Chiar şi pădurea din Ōaraki se bucură de umbra verii“[7].

Genji socotea că doamna nu e tocmai nimerită pentru o asemenea discuție şi se temea să nu îl vadă careva împreună cu ea. Femeia nu avea însă astfel de temeri.

Chiar de-i trecută iarba de sub copaci, dacă vii,

pentru bidiviul tău găsi-voi frunze mai jos.

„Câtă neruşinare!“, şi-a zis Genji, dar i-a răspuns liniştit:

De-mi croiesc drum prin crâng, sigur nu scap de ochi iscoditori,
mulţi bidivii se dau în vânt după umbra copacilor de acolo.

— Primejdios locul, trebuie să fiu mereu cu ochii în patru, a urmat Genji şi s-a ridicat să plece, dar Naishi-no-Suke îl ţinea de mânecă şi nu îi dădea drumul.

— În viaţa mea nu am mai păţit aşa o ruşine, s-a tânguit ea cu lacrimi amare. E prima oară când un iubit se leapădă de mine fulgerător.

— Mă întorc cât de curând. Mă gândesc mereu la tine, dar nu pot face numai ce vreau.

Se străduia să-şi elibereze mâneca, însă Naishi-no-Suke se agăţa de el cu îndărătnicie şi nu îl lăsa să plece, văicărindu-se:

— Mă simt ca podul cu pilonii putrezi.[8]

Împăratul a aruncat o privire prin uşa glisantă. „Ce pereche nepotrivită!“, şi-a zis el înveselit. Apoi a deschis uşa şi i-a spus femeii:

— Am auzit eu că nu-ţi plac legăturile serioase, dar văd că nu te dai în lături să stânjenești bărbaţii.

Femeii nu i-au picat tocmai bine vorbele lui, dar fiind învinuită pentru un bărbat aşa de chipeş, a tăcut din gură şi nu a căutat să se apere.

Pe urmă, doamnele de la Palat au făcut mare caz şi haz de vestea neobişnuită, care a ajuns şi la urechile lui Tō-no-Chūjō. Acesta avea toată înţelegerea pentru aventurile secrete ale lui Genji, însă nu îi trecuse vreodată prin cap să se încurce cu o femeie în vârstă. Curios, a purces la fapte. Cum nici el nu era un tânăr de lepădat, Naishi-no-Suke a hotărât să-l înlocuiască pe Genji trădătorul, deşi se prefăcea că în sufletul ei nu mai era loc pentru altcineva. Iubăreaţă femeie!

Tō-no-Chūjō a avut mare grijă să nu sufle o vorbă despre legătura lor şi de aceea Genji nu a prins de veste. De câte ori îl întâlnea pe coridoare, Naishi-no-Suke îl învinuia de nepăsare şi îl dojenea, suspinând că o părăsise. Lui îi era milă de ea pentru că îmbătrânise şi ar fi vrut să îi aline mâhnirea, dar nu până într-acolo încât să o viziteze.

Ispitit de aerul înmiresmat de ploaia de vară, Genji a pornit la plimbare spre Pavilionul Unmeiden. Naishi-no-Suke cânta la *biwa*. Nu exista alta mai pricepută ca ea în tot Palatul şi era mereu invitată la concertele din Seiryōden alături de muzicieni iscusiți. Acum cânta o melodie sentimentală, pe potriva stării sale de spirit, care l-a mișcat pe Genji. Când a auzit versurile „să-mi încerc norocul cu bostănarul / înainte să se coacă dovleacul?“, i-a pierit însă încântarea, nefiind

tocmai în favoarea lui. Simţămintele încercate semănau oare cu ale fetei din E-chou[9]?

Naishi-no-Suke s-a oprit din cântat şi părea dusă pe gânduri. Genji s-a apropiat de storuri şi a cântat balada *Coliba de la răsărit*, ea adăugând degrabă: „trage uşa şi intră“. Genji nu se simţea în apele sale. A auzit-o apoi recitând, printre suspine:

Cine oare stă în ploaie, la uşa colibei mele?

Ude sunt şi mânecile femeii dinăuntru.

„Ce naiba i-am făcut ca să merit asemenea dojană?! Tot n-a învăţat, după atâta amar de vreme, să fie răbdătoare?“, s-a întrebat el.

Nevasta altuia e mare pacoste;

nu vreau să-i ştiu culcuşul de aproape.

Genji ar fi vrut să-şi vadă de drum, însă a chibzuit că nu e frumos să nu răspundă invitaţiei. S-au necăjit în glumă o vreme. El își zicea că nu e chiar de lepădat.

Bănuindu-l pe Genji că are ibovnice tăinuite şi supărat pe el că mereu face pe grozavul, Tō-no-Chūjō s-a hotărât să îl prindă cu mâţa în sac. Prilejul s-a ivit de minune.

Se făcuse târziu şi vântul rece şuiera printre copaci. Genji aţipise. Tō-no-Chūjō a prins momentul potrivit şi s-a strecurat în odaie. Auzind zgomote, Genji și-a dat seama ce se întâmplă şi i-a fost ciudă pe el că se lăsase furat de somn. Se gândea că la Naishi-no-Suke venise fostul ei iubit, Shuridayū, un bărbat în vârstă care nu putea renunţa la ea nicicum. Cel puţin aşa se zvonea şi lui Genji nu-i convenea câtuşi de puţin să îl găsească cineva acolo.

— Plec. Nu vreau să te mai stingheresc. Ai ştiut de la început că o să-ţi vină drăguţul şi m-ai oprit fără voia mea, ca să mă faci de ruşine, i-a zis Genji luându-şi mantia *nōshi* şi ascunzându-se iute după paravan. Tō-no-Chūjō abia se ţinea să nu izbucnească în râs. S-a apucat să strângă paravanul pliant dinspre mijloc spre margini, făcând zgomot dinadins. Frumoasă, subţirică şi vârstnică, mai avusese ea parte de întâmplări stânjenitoare, însă acum o îngrijora soarta lui Genji, neştiind ce are de gând nepoftitul. El a vrut să dea bir cu fugiţii, dar chibzuind cum ar fi arătat din spate, cu hainele în neorânduială şi cu boneta strâmbă, i-a pierit cheful de fugă. De teamă să nu îl recunoască Genji, Tō-no-Chūjō a scos iute sabia, făcând pe supăratul.

— Nu! Nu, dragule! îl implora Naishi-no-Suke tremurând.

Tō-no-Chūjō simţea că nu se mai poate abține. Cochetăria femeii era de-a dreptul caraghioasă pentru cei

cincizeci şi şapte sau cincizeci şi opt de ani ai săi. Prea se arăta îngrijorată pentru cei doi prinţi de douăzeci de ani. Cum Tō-no-Chūjō își lua rolul în serios şi flutura prea mult din mâini, Genji a ghicit cine e şi îi era necaz că s-a făcut de minune. Şi-a ciupit prietenul de braţul cu care scosese sabia şi acesta a pufnit în râs.

— Nu eşti în toate minţile! Cum să-mi faci una ca asta?! Lasă-mă să-mi pun mantia *nōshi*, a zis Genji, însă Tō-no-Chūjō nu voia să i-o dea. Atunci te dezbrac şi eu pe tine, a adăugat prinzându-l de brâu.

Tō-no-Chūjō se împotrivea din răsputeri. Şi tot trăgând ei de *nōshi*, mantia s-a destrămat la cusătură.

Numele şi faptele tăinuite de o mantie
sunt date în vileag de-o biată cusătură ruptă.

— Dacă iese la iveală, vai de tine, a zis Tō-no-Chūjō.

Genji nu s-a lăsat mai prejos:

Ştiu că bat la ochi în haina asta văratică,
dar nici a ta nu-i de lepădat. Cât de nătâng eşti!

Au plecat de acolo cam şifonaţi, dar prietenia n-au stricat-o de tot.

La culcare, Genji a trebuit să recunoască, vrând-nevrând, că fusese în primejdie. Naishi-no-Suke i-a trimis în dimineaţa următoare o pereche de pantaloni şi un brâu, însoţite de un poem:

Oricât de ciudă îmi e, n-am de ce dojeni valurile
izbite de ţărm; şi duse-au fost împreună.

Apoi a adăugat: „Sunt tare mâhnită. Praful s-a ales de toate. Amăgiri deşarte.“

„Câtă neruşinare!“, şi-a zis Genji, cu gândul la mândria rănită în seara dinainte. Totuși i-a părut rău de ea și a răspuns simplu:

Nu valul furtunos mi-a făcut sânge rău.
Ţărmul prea primitor a stricat rânduiala.

Brâul era al lui Tō-no-Chūjō şi avea o nuanţă mai închisă decât al lui. Genji a mai băgat de seamă că îi lipseşte o parte din mâneca mantiei de care trăseseră cu o seară în urmă. „Ce stânjenitor! Aşa se întâmplă când umbli după fuste“, și-a zis el.

Tō-no-Chūjō era de slujbă la Palat şi de acolo i-a trimis lui Genji, înfăşurată frumos, bucata de mânecă lipsă, sfătuindu-l să o coasă la loc. Tare greu i-a picat asta şi se tot întreba de ce i-o şterpelise. Se bucura că îşi avea cumnatul la mână cu brâul, altfel s-ar fi putut socoti pe deplin învins. A învelit brâul în hârtie de o culoare mai deschisă şi i-a scris:

Nevrând să dau socoteală pentru legătura frântă,
n-am stat să cumpănesc albastrul brâului.

Se spune că o legătură amoroasă se duce de râpă dacă un bărbat găseşte un brâu străin în casa femeii.

Tō-no-Chūjō i-a răspuns degrabă:

Mişeleşte fugit-ai cu brâul;

firească-i învinuirea pentru despărţire.

„O să mi-o plăteşti!“, a adăugat el.

Soarele înălțat de vreo trei suliţe pe cer i-a găsit pe amândoi la treabă. Lui Tō-no-Chūjō nu i se părea firească purtarea lui Genji, însă nici el nu se lăsa mai prejos. Erau serioşi nevoie mare, iar când privirile li se întâlneau întâmplător, zâmbeau şerpeşte. La un moment dat, când nu se afla nimeni prin preajmă, Tō-no-Chūjō s-a apropiat sfidător de Genji şi i-a şuierat printre dinţi, furându-l cu coada ochiului:

— Sper că ţi-a fost spre învăţătură!

— Ei, nu mai spune! Eu ţie îţi plâng de milă. Cu ce te-ai ales? Mare pacoste femeia aceea!

Şi-au jurat apoi să nu dezvăluie secretul. De câte ori avea însă prilejul, Tō-no-Chūjō îi amintea lui Genji de gâlceava din seara cu pricina, smulgându-i un zâmbet amar. Nu merita să primească dojeni pentru o asemenea uşuratică. Ea se străduia încă din răsputeri să îl ispitească, însă Genji îi reteza avântul de fiecare dată.

Tō-no-Chūjō nu i-a spus nimic surorii sale, adică soţiei lui Genji, dar se bucura că îl are la mână. Fiind favoritul Împăratului, chiar şi fraţii vitregi născuţi din prinţese de rang înalt îl preţuiau grozav pe Genji. Numai Tō-no-Chūjō nu îl cinstea prea mult, întrucât nu se socotea cu nimic mai prejos. Era fiul celui mai important ministru, iar mama lui era sora Împăratului. Dar, mai presus de orice, era un tânăr chipeş, inteligent şi instruit. Întrecerea dintre cei doi ducea uneori la întâmplări de-a dreptul caraghioase.

În luna a şaptea, Fujitsubo a fost numită Împărătească, iar Genji a intrat în Consiliul de Stat. Împăratul ar fi vrut să îi acorde titlul de prinţ moştenitor fiului său mic, numai că nu întrevedea nici un sprijin puternic pentru viitor. Unchii săi pe linie maternă erau cu toţii de viță împărătească, dar nu le revenea vreun rol de seamă în politică. De aceea, Împăratul o voia pe Fujitsubo într-o poziţie de neatacat, din care să se poată îngriji de viitorul fiului lor. Kokiden avea astfel motive să stea iarăşi ca pe ghimpi, însă el încerca să o liniştească:

— Nu e cazul să-ţi faci griji. Se apropie domnia Prinţului Moştenitor şi vei fi negreşit Împărăteasa-mamă.

Gura lumii găsea fel de fel de pricini şi nu înțelegea cum putea Împăratul să nu țină seama de soție, cu care trăia de douăzeci şi ceva de ani, ca să o pună în loc pe Fujitsubo.

Genji se afla şi el la Palat când a avut loc ceremonia de numire a Împărătesei. Titlul o prindea – şi ca obârşie, şi ca ţinută. Sclipea ca un giuvaier. Fiind Preaiubita, toată lumea o preţuia nespus. Genji avea motivele lui să o îndrăgească, dar acum, văzând-o cu ochii minţii în palanchin, simţea că se înstrăinează tot mai mult şi îi venea să urle la gândul că nu îi va mai fi aproape nicicând. Mâhnirea îl copleşea neîngăduit de mult.

Cu sufletul întunecat până-n străfunduri,
mă chinuiesc în van să-ntrezăresc fiinţa de peste nori[10].

Timpul trecea şi micuţul aducea tot mai mult cu Genji, însă lumea nu părea să fi băgat de seamă asemănarea izbitoare. Cum să fi fost cu putinţă aşa ceva? Cu toţii şi-i închipuiau aidoma soarelui şi lunii de pe bolta cerească.

1. Pesemne *bugaku*, muzică şi dansuri originare din China şi Coreea, practicate la ritualurile de la Curte şi în zilele noastre.
2. Glasul lui Buddha este adesea comparat cu ciripitul păsării Kalavinka.
3. Pavilionul cu care se învecina Kokiden în partea de sud-est.
4. În prima zi a anului se adăuga un an la vârstă, indiferent de data naşterii.
5. Ritualul de alungare a demonilor – *nayarai* sau *tsuina* – avea loc la Palatul Imperial în ultima zi a anului, fiind destinat să prevină epidemiile în anul ce urma.
6. Există chiar şi acum felurite superstiţii legate de primele două zile ale anului, când se fac numai lucruri de bun augur şi se evită cele de rău augur.
7. Aluzie la nenumăraţii iubiţi ai lui Naishi-no-Suke. (n.a.)
8. Vers dintr-o cunoscută baladă în care se deplânge trecerea timpului.
9. În poezia *Ascult fata cântând în noapte*, Bai Juyi se imaginează într-o călătorie la E-chou, unde aude o fată dintr-o barcă din apropiere îngânând un cântec trist ce se preschimbă în plâns sfâşietor.
10. Metaforă pentru Palat.

8

Banchetul florilor de cireş

Hana no en

Mi-ai dat braţul reazem aidoma lunii
în noaptea neguroasă de primăvară. Culcuş vremelnic.

Akiko

Spre sfârşitul lunii a doua a avut loc banchetul florilor de cireş din faţa Pavilionului Shishinden. La stânga şi la dreapta tronului s-au aşezat perdele şi paravane pentru ca Împărăteasa şi Prinţul Moştenitor să poată privi nestingheriţi spectacolul. Deşi încredinţată că numai vederea Împărătesei era de-ajuns ca să îi otrăvească sufletul, Kokiden a hotărât să nu piardă serbarea, aşa că s-a alăturat fiului ei.

Era o zi frumoasă, cu cer senin, iar păsările ciripeau vesele în grădină. Prinţii şi nobilii de rang înalt au tras la sorţi câte o ideogramă şi urmau să compună un poem pe marginea ei. Genji a anunţat cu voce cuceritoare:

— Am fost onorat cu ideograma „primăvară“.

Apoi a venit la rând Tō-no-Chūjō, care se simţea cam tulburat, neştiind ce îl aşteaptă, dar şi-a strigat ideograma clar şi hotărât. Cei mai mulţi s-au arătat timizi şi nici nu le venea să apară după cei doi tineri vestiți. Cei mai mici în rang se simţeau neliniştiţi la vederea Împăratului şi a Prinţului Moştenitor, amândoi trecând drept mari cunoscători într-ale poeziei, dar şi critici de temut. Erau vremuri când Palatul gemea de poeţi destoinici, aşa că înaintau cu spaimă prin grădina încântătoare până în faţa celor care aveau să îi judece. Adevăraţii maeştri într-ale literaturii, cu experienţă bogată, se mişcau în voie, în schimb purtau straie modeste. Fiecare în parte oferea un spectacol demn de luat în seamă.

Pentru muzică şi dans au fost aleşi cei înzestrați. Dansul *Trilurile privighetorii*, pe înserat, a vrăjit pe toată lumea. Prinţul Moştenitor, care nu uita cu câtă iscusință dansase Genji la serbarea frunzelor de arţar, tânjea să îl mai vadă o dată arătându-şi măiestria. I-a oferit propria cunună de flori,

iar Genji nu l-a refuzat. A dansat o bucată scurtă, cea în care îşi flutura agale mânecile. Toți și-au dat seama că nu are egal. Sadaijin a uitat că îi poartă pică şi i-au dat lacrimile, atât a fost de înduioşat.

— Unde e Tō-no-Chūjō? a întrebat Împăratul. Să vină imediat! E rândul lui.

Acesta a dansat *Grădina cu sălcii şi flori*. Se vedea limpede că se pregătise cu râvnă, pentru că i-a emoţionat pe toţi mai mult decât Genji. Împăratul i-a oferit în dar o mantie, ca semn de aleasă preţuire. Lumea a încuviinţat gestul. Nobilii de rang înalt au dansat şi ei, nu neapărat într-o anume ordine, numai că la lăsarea serii li se desluşea tot mai puţin îndemânarea.

A urmat recitarea poemelor. Spectatorii au aclamat fiecare vers al lui Genji cu o înflăcărare greu de descris în cuvinte. Poeţii i-au recunoscut şi ei meritele. Împăratul nu-şi încăpea în piele de mândrie în asemenea împrejurări.

Sorbindu-l din ochi, Împărăteasa Fujitsubo se minuna că mama Prinţului Moştenitor poate urî un tânăr atât de chipeş, însă și-a zis numaidecât că nu se cade să se gândească atât de mult la el.

De-aş privi floarea asta ca pe oricare alta,

inima nu mi s-ar mai înroura.

Fujitsubo nu a arătat nimănui poemul. Atunci cum de-au aflat şi alţii de el?

Serbarea s-a încheiat la miezul nopţii. Curtenii şi-au văzut de treburi, iar Împărăteasa şi Prinţul Moştenitor s-au retras în odăile lor. Luna s-a înălțat pe cer şi în jur se lăsase o liniște desăvârşită. Îmbătat de frumuseţea nopţii, dar şi ameţit de băutură, Genji nu avea poftă să se închidă în casă. Doamnele de onoare ale Împăratului dormeau fără îndoială. Voia să folosească prilejul ca să se apropie cumva de Împărătească. A pornit tiptil spre încăperile lui Fujitsubo, însă uşile fuseseră zăvorâte. Oftând nemulţumit, a hotărât să nu se dea bătut și s-a gândit să se apropie de locul râvnit dinspre pavilionul lung al lui Kokiden. Aici a găsit a treia uşă deschisă. Nu se zărea nici ţipenie prin preajmă, întrucât Consoarta fusese poftită în iatacul Împăratului chiar după serbare. Uşa din capătul coridorului rămăsese deschisă, dar liniștea din jur era deplină.

„Uite-aşa intră omul în bucluc“, şi-a spus Genji urcând pe verandă şi privind înăuntru. Toată lumea dormea, însă o tânără cu voce aleasă i-a ieşit în cale, cântând: „O noapte cu luna învăluită-n ceaţă e fără asemănare“. Genji a prins-o fericit de mânecă.

— Vai de mine! a strigat ea speriată. Cine eşti?

— Nu-ţi fie frică, a zis el. Apoi a şoptit:

Ceaţa îmbrobodeşte necruţătoare luna la apus;

legământul nostru rămâne trainic şi senin.

A luat-o în braţe, a pus-o uşor jos şi a tras uşa. I-a plăcut grozav cum s-a purtat văzând oaspetele nepoftit şi lipsit de chibzuinţă.

— Un bărbat! A intrat un necunoscut! a ţipat ea tremurând.

— Oricum, eu fac ce-mi place şi nu îţi serveşte la nimic să strigi după ajutor. Hai să stăm de vorbă în linişte!

Tânăra i-a recunoscut glasul şi s-a mai domolit, gândindu-se în același timp că nu se cuvine să fie prea neînduplecată. Genji era pesemne încă mult prea ameţit ca să scape prilejul, iar fata, încă necoaptă, nu s-a priceput să îl alunge. L-a fermecat, simţindu-se şi ea copleşită de emoţii felurite. Zorii alungau noaptea şi, spre mâhnirea lor, a venit ceasul despărţirii.

— Spune-mi cum te cheamă, altfel nu am cum să îţi scriu şi cred că vrei să ne mai vedem, a îndemnat-o Genji.

Tânăra i-a răspuns cu blândeţe:

De-ar fi să pier acum pe veci,

ai hoinări prin ierburi mlăştinoase ca să mă afli?

— Iartă-mă, te-am făcut să mă înţelegi greşit, a zis Genji.

Aş vrea să aflu popasul picăturii de rouă

înainte de freamătul vântului peste ierburile din câmpie.[1]

Dacă nu te tulbură legătura noastră, n-ai de ce să te ascunzi. Ori ţii dinadins să fugi de mine, a urmat el.

Nici n-au terminat bine de vorbit, că s-au şi ivit pe coridor nişte doamne care se duceau să o întâmpine pe Marea Consoartă. Era forfotă, nu glumă. Tinerii nu au mai apucat decât să facă schimb de evantaie, neliniştiţi să nu îi descopere careva.

Genji s-a întors tiptil în Pavilionul Kiritsubo. Câteva dintre doamnele sale de onoare se treziseră deja, dar s-au prefăcut adormite când şi-au auzit stăpânul umblând pe furiş la revărsatul zorilor.

— Mereu pus pe aventuri de noapte, şuşoteau ele dându-şi coate.

Somnul nu se lipea de Genji. Era cu gândul numai la fata frumoasă de care tocmai se despărţise. Se putea să fi avut parte de a cincea sau a şasea soră mai mică a Marii Consoarte, de altfel neprihănită. Auzise că şi soţia Prinţului Dazai-no-Sotsu[2], dar şi cea de-a patra soră, soţia lui Tō-no-Chūjō, pe care acesta nu o prea avea la inimă, sunt arătoase. Putea să dea de bucluc dacă a avut-o pe vreuna dintre ele. Îşi

dorea totuşi să nu fi fost cea de-a şasea, promisă Prinţului Moştenitor. Oricât s-ar fi căznit, singur nu reuşea să afle care dintre fiicele lui Udaijin îi ieşise în cale. Nădăjduia că aceasta nu voia să rupă orice legătură cu el, dar nu înțelegea de ce nu îi lăsase o portiţă, ca să îi poată măcar scrie. Faptul că se frământa aşa mult dovedea cât îi stârnise curiozitatea. Noroc că Kokiden fusese la Împărat! Amintindu-şi însă de felul reţinut de a fi al lui Fujitsubo, şi-a dat seama cât de mult înseamnă pentru el pe lângă tânăra aceea uşuratică.

Se apropia petrecerea în cerc restrâns şi Genji era toată ziua ocupat cu pregătirile, urmând să cânte la *koto* cu treisprezece coarde. Se simțea mult mai liniştit decât cu o zi înainte. La ivirea zorilor, Împărăteasa şi-a însoţit soţul în încăperile din pavilionul de miazăzi.

Vrând să afle dacă tânăra din Kokiden, de care s-a despărţit când luna se învăluia în ceaţă, a plecat de la Palat, Genji i-a pus pe Yoshikiyo şi Koremitsu să stea cu ochii în patru. Lor nu le scăpa nimic. Abia şi-a luat rămas-bun de la Împărat, că oamenii lui de încredere au şi venit cu noutăţi:

— Câteva trăsuri tocmai au ieşit pe poarta de miazănoapte, unde aşteptaseră fără să atragă luarea-aminte. Doi dintre fraţii lui Kokiden – Shōshō şi Uchūben – şi alţi membri ai familiei se aflau printre ei, de unde ne-am dat seama că pe ea o însoţeau. Au plecat de acolo trei trăsuri.

Lui Genji stătea să-i sară inima din piept de emoţie. Cum să afle cu care se iubise? Dacă auzea tatăl ei, Udaijin, şi îi căşuna să şi-l facă ginere? Nu era bine, mai cu seamă că nu ştia nimic despre fată. Dacă îl silea să o ia de nevastă? Lui i-ar fi surâs oare ideea? Îl înnebuneau atâtea semne de întrebare.

S-a dus la culcare frământându-se. I-a venit în minte Wakamurasaki şi l-a cuprins duioşia. Nu o mai vizitase de câteva zile – pesemne era tare mâhnită.

Privirile i-au căzut apoi pe evantaiul primit de curând – în felurite nuanțe de roz, cu trei tije. Desenul de pe partea mai colorată înfăţişa luna înceţoşată oglindită în apă. Nu era cine ştie ce operă de artă, însă păstra ceva din aerul tinerei atrăgătoare ce îl îndrăgise. Pe Genji l-a dat gata versul cu „ierburi mlăştinoase“, aşa că s-a apucat să aştearnă în grabă pe evantai:

Greu de spus ce am simţit văzând luna
mistuindu-se în zori pe cerul nemărginit.

Genji ştia prea bine că nu mai trecuse de multă vreme pe la casa socrului, dar știind-o îngrijorată pe Wakamurasaki, s-a dus întâi la Nijō-no-in. După ce nu o vedea două-trei zile, în primele clipe i se părea şi mai fermecătoare. Nu mai putea de

dragul ei. Era isteață, avea purtări alese… femeia desăvârșită pe care își dorise să o crească aşa cum îi plăcea. Singura lui temere era că Wakamurasaki nu avea de unde învăța să fie mai supusă, căpătând astfel purtări prea îndrăzneţe. Doar o instruia un bărbat!

Genji i-a povestit despre serbările de la Curte din ultimele două-trei zile şi i-a mai ţinut o lecţie de cântat la *koto*. La lăsarea serii, deşi amărâtă că el trebuie să plece, nu a mai încercat să-l oprească, aşa cum făcuse până atunci. Prin urmare, se obişnuise cu ieşirile lui.

La Sadaijin acasă, soţia l-a lăsat să aştepte, ca de obicei. Stând singur cam mult, l-a cuprins tristeţea şi fel de fel de gânduri îi dădeau târcoale. A luat un *koto* ca să se acompanieze în timp ce cânta balada *Nu mai am somn liniştit*.

Socrul a ieşit să îi ţină de urât, să-i dea lămuriri despre întâmplările din zilele trecute şi să îi mărturisească ce mult i-a plăcut banchetul florilor de cireş.

— Am trăit să slujesc patru împăraţi şi am văzut multe concursuri de poezie şi spectacole, dar nici unul nu mi-a mers la inimă ca acesta. Avem mulţi oameni iscusiţi în ultima vreme şi îmi îngădui să spun că tu i-ai instruit şi i-ai ales aşa cum se cuvine. Eu am îmbătrânit, însă tot îmi venea să ies în faţă şi să dansez.

— Nu m-am străduit prea tare să îi învăț, totuși am avut grijă să le găsesc cei mai buni dascăli. Mie mi-a plăcut cel mai mult *Grădina cu sălcii şi flori*. Dansul lui Tō-no-Chūjō a fost o minune, un adevărat model demn de urmat de către cei care vor veni după noi. Dacă v-aţi fi încumetat să dansaţi alături de noi, cu toţi anii frumoşi care v-au încununat tâmplele, cutezanţa v-ar fi atras gloria şi aţi fi înscris o pagină de neuitat în domnia Împăratului nostru.

Şi-au făcut apariţia Sadaiben, Tō-no-Chūjō şi alţii, alăturându-se plini de zel cântării.

Pentru tânăra din noaptea cu luna îmbrobodită în ceaţă, aventura a fost ca un vis scurt şi de o tristeţe copleşitoare. O mai chinuia şi gândul că în luna a patra tatăl ei avea să o prezinte Prinţului Moştenitor. Genji se codea să dezlege misterul, adică să afle care dintre surorile lui Kokiden fusese, de vreme ce intrarea în familia Udaijin nu se număra printre năzuinţele lui. Nici nu i se părea potrivit să aibă o iubită acolo, aşa că frământările lui erau lesne de înțeles.

Îndată după a douăzecea zi din luna a treia, Udaijin a organizat un concurs de tragere cu arcul la care i-a invitat pe prinţi şi câţiva nobili de rang înalt. În aceeaşi zi s-a ţinut şi banchetul florilor de glicină. Florile de cireş se scuturaseră,

însă doi cireşi s-au ţinut ţanţoşi, de parcă li s-ar fi spus: „Vă stă bine să înfloriţi după ce rămân ceilalţi golaşi“. În aşteptarea ceremoniilor de iniţiere pregătite pentru nepoate, Udaijin îşi primenise conacul, care acum arăta de-a dreptul fermecător.

Îl invitase şi pe Genji cu câteva zile în urmă, când se întâlniseră la Palat, și fiindcă nu-l zărea, banchetul i se părea searbăd fără el. L-a trimis pe unul dintre fiii săi cu următorul mesaj:

Dacă florile de glicină din casa mea ar fi obişnuite,
crezi că te-aş mai aştepta cu-atâta nerăbdare să le vezi?

Genji i-a spus Maiestăţii Sale, arătându-i poemul:

— E cam înfumurat, nu-i aşa?

— Hai, du-te, dacă tot te-aşteaptă cu înfrigurare, i-a răspuns Împăratul zâmbind. Vrea şi el un sprijin frăţesc pentru viitorul fiicelor.

Genji s-a gătit frumos şi a pornit într-acolo după lăsarea serii. Purta o mantie *nōshi* din mătase chinezească. Era albă cu căptuşeală roşie, iar de sub ea se ivea veşmântul *shitagasane*, cu o lungă trenă purpurie. Eleganţa sa desăvârşită i-a fascinat pe ceilalţi, îmbrăcaţi oficial, în mantii *hō*. La ivirea lui, parcă şi florile de cireş îşi mai pierduseră din farmec. Când a terminat de cântat, se înnoptase de-a binelea. Genji s-a ridicat să plece, zicând că se îmbătase. Prima şi a treia prinţesă locuiau în clădirea principală. El s-a îndreptat către uşa ce dădea spre răsărit. Storurile erau ridicate şi femeile se adunaseră pe veranda din apropierea florilor de glicină, arătându-şi cu semeţie mânecile pe sub perdele, de parcă s-ar fi aflat acolo anume ca să atragă privirile. Tare necuviincioase i s-au părut lui Genji şi gândul i-a fugit la cumpătarea lui Fujitsubo.

— Nu îmi face bine băutura, totuşi a trebuit să beau, iar acum mă simt groaznic. Nu aţi vrea să mă luaţi sub aripa voastră ocrotitoare? a întrebat Genji strecurându-se pe jumătate pe sub perdeaua de după uşa dublă.

— A, nu! Vă rog, nu! Nişte amărâte ca noi ar trebui să ceară ocrotire.

Genji și-a dat seama că nu sunt tinere de rând, chiar dacă nu erau neapărat de cel mai înalt rang. În aer pluteau felurite miresme, iar foşnetul mătăsurilor vorbea limpede despre ţinuta lipsită de modestie şi gustul neobişnuit al fetelor iubitoare de găteli. Genji a devenit curios şi era pus pe taclale. Se tot întreba cu care dintre ele se iubise în noaptea aceea şi inima îi bătea nebuneşte.

— Mi s-a întâmplat o mare nenorocire, a zis el ştrengărește, apropiindu-se de paravan. Coreeanul mi-a

şterpelit evantaiul.[3]

— Ciudat bătrânul coreean care vi l-a furat, a răspuns una dintre tinere, neavând habar despre ce e vorba.

Alta a oftat din rărunchi, fără să scoată o vorbă. Genji a înaintat, întinzând mâna după ea dincolo de perdea, şi a zis:

Cutreier fără de speranţă Muntele Irusa,
crai-nou mi-a săgetat inima.

— De ce oare?

Pe tânără o mânca limba şi nu s-a putut stăpâni:

De-ai iubi cu inima curată, n-ai hoinări sub cerul
unde nici luna nouă nu se-arată.

Era acelaşi glas pe care îl auzise în Pavilionul Kokiden. Genji nu mai putea de bucurie, însă…

1. Mi-e frică să nu afle alţii despre legătura noastră înainte să ştiu cine eşti.

2. Este cunoscut mai departe ca Hotaru, unul dintre fraţii lui Genji.

3. A înlocuit intenţionat „brâul“ din baladă cu „evantai“.

9

Nalba

Aoi

Tocmai ura tăinuită mistuie trupul
şi nu îi rămâne decât să-şi piardă ocrotirea.

Akiko

După urcarea pe tron a noului Fiu al Cerului, Genji nu mai avea chef de nimic. Fiindcă înaintase în rang, se iveau fel de fel de piedici şi nu îşi mai îngăduia să fie uşuratic. Iubitele lui se întristau, socotindu-l nepăsător. Era însă una care îi storcea lacrimi amare, de parcă ar fi vrut să-l pedepsească pentru necazurile lor. De când Împăratul abdicase, Fujitsubo îi stătea tot timpul în preajmă şi trăiau mai degrabă ca nişte soţi de rând. Împărăteasa-mamă din Kokiden nu îl însoţea când pleca la conac şi îi lăsa în pace, fără să le caute gâlceavă, cu toate că îi era ciudă pe Împărăteasă. Cântările şi serbările ţinute la Palat îi atrăgeau şi acum, însă viaţa celor doi era mai fericită decât pe vremea domniei. Un singur lucru le stătea ca un ghimpe în inimă: grija pentru Prinţul Moştenitor, fiul lui Fujitsubo, care nu avea un sprijin puternic pentru viitor. De aceea, fostul împărat l-a rugat pe Genji să îl aibă în pază. Acesta se simţea şi stânjenit, dar şi fericit.

Mai era apoi Rokujō. Pierzându-şi încrederea în Genji, s-a folosit de alegerea fiicei sale – născută din căsătoria cu fostul prinţ moştenitor – ca Mare Preoteasă la Templul Ise şi s-a hotărât să plece cu ea, zicând că e prea fragedă ca să o lase singură. Zvonul nestatorniciei lui Genji a ajuns şi la urechile fostului împărat.

— Fratele meu mai mic, răposatul, a ţinut nespus de mult la ea, aşa că nu văd de ce te porţi de parcă ar fi o femeie de rând, iar fetiţa nu mi-e doar nepoată, ci o socotesc propria mea fiică. Te rog să fii cât se poate de cuviincios. Să nu umileşti femeile. Trebuie să ai simţul măsurii şi să nu ţi le faci duşmance.

Genji a lăsat capul în pământ, speriat. Nu îşi mai văzuse niciodată tatăl aşa de supărat şi îi dădea dreptate. Închipuindu-şi cât l-ar fi certat dacă ar fi aflat de cea mai nedemnă dintre pornirile lui, s-a retras cu o plecăciune, fără să scoată o vorbă.

Vestea legăturii cu Rokujō, ajunsă la conacul din Sanjō, nu-i făcea bine nici ei, nici lui. Odată ce-au aflat cei de acolo, ştia toată lumea. Genji își dădea seama cât de nesocotit fusese, aşa că încerca să mai dreagă lucrurile, arătându-i mai mult respect decât înainte, însă fără să recunoască relaţia. Pe de altă parte, jenându-se din pricina diferenţei de vârstă, femeia nu a cerut nici ea să-i devină soaţă. Nu îşi dorea decât ca el să se poarte mai frumos.

Auzind zvonul, Prinţesa Asagao, verişoara lui, se temea grozav să nu facă vreun gest necugetat şi să cadă în acelaşi păcat, căci şoaptele lui Genji erau dulci. De aceea, s-a hotărât să nu-i mai răspundă la scrisori. Genji era totuşi bucuros că nu își arată dispreţul şi duşmănia pe faţă. La Aoi acasă toți erau supăraţi din cauza pornirilor lui, dar înțelegând că nu îi minte, nici măcar nu se mai oboseau să îl dojenească. Soţia însărcinată nu se simţea deloc bine, nici trupește, nici sufletește. Gândindu-se la copilul din pântecul ei, Genji a început să se arate mai binevoitor, făcându-le o mare bucurie neamurilor. Cum însă nu reușeau să scape de fel de fel de presimţiri, el şi părinţii lui Aoi îşi dedicau mult timp slujbelor şintoiste şi budiste pentru o naştere fără primejdii, iar soţului nu îi mai rămânea timp pentru aventuri.

Cam la vremea aceea, Marea Preoteasă s-a retras de la Templul Kamo, locul ei urmând să fie ocupat de cea de-a treia fiică a fostului împărat din căsătoria cu Kokiden. Atât mama, cât şi fratele ei, Împăratul, o iubeau nespus şi le părea rău să o retragă de la Palat, însă nu exista altcineva mai potrivit. Din timpuri străvechi, ritualurile de iniţiere se desfăşurau cu simplitate, totuși de data asta au fost de o măreţie uluitoare. Nici nu s-ar fi putut altfel, date fiind însemnătatea templului şi faima prinţesei alese. La ceremonia purificării a fost însoţită de miniştri şi de câţiva curteni de rang înalt, numărul acestora fiind statornicit prin datină. Din ordin imperial, a participat şi Genji. Trăsurile vizitatorilor fuseseră pregătite cu multă vreme înainte, avându-şi fiecare locul bine stabilit. Era o înghesuială de nu aveai unde să arunci un ac. Tribunele înălţate ici-colo erau împodobite care mai de care, iar de sub perdele sau storuri se iţeau, într-o beţie de culori, mânecile doamnelor. Era o sărbătoare ce merita trăită cu toată fiinţa.

Aoi nu prea ieşea din casă, iar acum avea încă un motiv: copilul din pântec. Sărbători ca aceasta nu o dădeau gata, însă doamnele din suita ei stăruiau ca ea să fie de faţă la ceremonia purificării.

— Veniţi cu noi, vă implorăm! Ne-ar părea rău să ne bucurăm singure de măreţia stăpânului nostru. Vine lume din toată ţara să îl vadă, până şi slujbași din provincii îndepărtate, cu tot cu familii. Toți tânjesc să-l soarbă din ochi pe Marele General Genji. Nu se poate să lipsiţi.

— Azi te simţi mai bine, i-a spus mama ei. Nu-ţi întrista doamnele de încredere, du-te cu ele.

Aoi s-a învoit în ultima clipă. Soarele se înălțase deja de vreo două suliţe pe cer când au plecat de la conac, fără prea multă pompă. Aşa se face că trăsura ei şi cele ale suitei sale răzbeau cu greu printre celelalte venite la ritualul purificării, negăsind un loc nimerit de popas. Până la urmă s-au oprit în dreptul unor trăsuri arătoase, ce nu păreau însoţite de slujitori, şi se pregăteau să le împingă la o parte. Printre ele se aflau şi două din bambus împletit, care nu voiau să atragă luarea-aminte. Erau mai vechi, însă impunătoare. Pe sub perdelele elegante se întrezăreau mâneci şi trene în culori vii, de un bun-gust desăvârşit.

— Trăsurile noastre nu sunt de dat la o parte, s-a răstit cu îndrăzneală slujitorul uneia dintre ele, împiedicându-i pe nepoftiţi să le atingă.

Tinerii din ambele tabere se îmbătaseră deja şi erau puşi pe gâlceavă. Călăreţii mai în vârstă ai lui Sadaijin încercau să îi domolească, dar strădaniile lor se dovedeau în van.

Rokujō, mama Marii Preotese de Ise, venise în taină la serbare, ca să îşi mai aline supărarea. Însoţitorii nu au dat-o de gol, însă cei din Casa Sadaijin şi-au dat seama îndată cine este.

— De ce vă semeţiţi aşa? Nu ne pasă câtuşi de puţin că îl aveţi pe Marele General de partea voastră!

Câţiva dintre oamenii lui Genji au înțeles cum stau lucrurile şi o compătimeau pe Rokujō, totuși nu le venea să se amestece în scandal. În cele din urmă, trăsurile şi-au găsit fiecare locul ei, însă ale lui Rokujō sfârşiseră undeva mai în spatele celor din Sanjō, chiar dincolo de ale doamnelor din suita lui Aoi. De acolo nu se vedea mai nimic. Nu îi părea rău pentru cele întâmplate, ci pentru că fusese recunoscută. Scăunelele de care se rezemau hulubele îşi pierduseră picioarele şi trăsurile suferiseră şi alte vătămări. S-a simţit umilită când a trebuit să ceară ajutorul unor necunoscuţi, ca să rezeme hulubele pe butucii roţilor lor. Nici ea nu ştia bine ce caută în locul acela. Ar fi plecat bucuroasă acasă, dar nu

avea pe unde să se strecoare. A încremenit locului când a auzit o voce strigând: „Priviţi!“ Începea procesiunea. Doar o îndrăgostită putea să dea dovadă de atâta slăbiciune încât să aştepte cu nerăbdare să îl vadă pe acela care îi făcuse atâtea zile fripte.

Neştiind că ea se afla acolo, Genji nu s-a sinchisit să îi arunce nici o privire. Sărmana Rokujō! El a trecut nepăsător pe lângă podoabele trăsurilor şi mânecile frumos colorate ivite de sub storuri şi perdele. Uneori, câte o trăsură îi mai atrăgea privirile, smulgându-i un zâmbet – pesemne vreo iubită pe care o recunoscuse. Când a ajuns în dreptul soţiei, şi-a luat o înfăţişare serioasă, iar oamenii din suită au făcut plecăciuni adânci, pline de cuviință. Încă o lovitură de graţie pentru Doamna Rokujō! A îngânat pentru sine:

O privire fugară spre umbra răsfrântă în râul purificator
mi-a fost de-ajuns ca să pricep că mâhnirea mea e fără alinare.

Se rușina să o vadă femeile luptându-se cu lacrimile, dar în același timp se gândea că i-ar fi părut rău să nu îl zărească pe Genji călare, mai mândru la chip ca oricând.

Curtenii erau îmbrăcaţi fiecare după rang, podoabele sclipeau la tot pasul, însă nimeni nu strălucea mai tare decât Genji. Cu totul neobișnuit, printre însoțitorii lui de azi se număra şi un străjer de Rangul Șase, aceştia făcând parte de obicei din suita împăratului. Alaiul răspândea în jur atâta măreţie, încât şi copacii şi firele de iarbă îşi plecau respectuos capetele la trecerea sa. Dacă în alte împrejurări doamnele îmbrăcate în straie de călătorie *tsuboshōzoku* sau călugăriţele s-ar fi înghesuit prin mulţime ca să vadă mai bine, ar fi fost amarnic judecate, dar astăzi toată lumea avea dreptul la bucuria de a-l zări pe Genji Strălucitorul. Femei cu capul acoperit şi lucrători de toate felurile îşi duceau cu toţii palmele la frunte în semn de adorare şi râdeau fericiţi, păsându-le prea puţin că-şi dau simţămintele pe faţă. Printre femeile care nu îl interesau pe Genji se numărau şi fiicele guvernatorilor şi slujbașilor din provincie, în trăsuri împopoţonate, sau vizitatoarele pline de ifose. Strada mare din Ichijō gemea de lume. Nu e greu de închipuit cu câtă tulburare urmăreau procesiunea femeile cu care Genji avea legături ascunse şi câte suspine tainice fremătau în piepturile lor.

Prinţul Shikibukyō, frate al fostului împărat, privea procesiunea din tribună şi o găsea tulburătoare. Genji devenea pe zi ce trece tot mai chipeş şi parcă se temea să nu-i supere pe zei cu atâtea daruri şi haruri. Fiica lui, Asagao, ştia şi ea prea bine, după toate scrisorile primite de la el, cât e de stăruitor, spre deosebire de alţi bărbaţi. În ciuda ispitelor ce îi

puneau răbdarea la grea încercare, nu voia să i se dăruiască oricum, nu încă. Tinerele din suita ei îl lăudau peste măsură şi nu mai suporta să le audă.

În ziua următoare, familia Sadaijin nu a participat la Sărbătoarea Templului Kamo. Genji aflase amănunte despre încleştarea dintre însoţitori şi îi părea sincer rău de Rokujō, socotind-o vinovată pe Aoi de lipsă de omenie, chiar dacă nu o făcuse dinadins. Două femei de rangul lor, care aparţin aceluiaşi bărbat, ar trebui să fie mai binevoitoare una cu cealaltă. Ştiind-o orgolioasă, Genji îşi închipuia cu uşurinţă cât de umilită se simţise. Ca să îi mai aline supărarea, s-a dus să o viziteze. Cum fiica ei nu plecase încă la Ise, nu au putut sta de vorbă, Rokujō zicând că nu vrea să îi mânie pe zei. Genji încerca să o înţeleagă, dar nu putea să nu ofteze la gândul că cele două sunt mult prea trufaşe.

De acolo, nu s-a dus la nevastă acasă, ci la Nijō-no-in, unde i s-a făcut poftă să meargă la serbarea închinată Templului Kamo. A pornit spre aripa de apus, rugându-l pe Koremitsu să îi pregătească trăsura.

— Vă însoţesc şi femeile?

Genji o sorbea din ochi pe Wakamurasaki, zâmbindu-i drăgăstos. Era neînchipuit de frumos îmbrăcată.

— Hai, vino! Mergem împreună! i-a zis el dezmierdându-i părul, care i se părea mai bogat ca oricând. Nu i-ai tăiat vârfurile de-o veşnicie, a dojenit-o el pe urmă. Cred că e o zi propice pentru aşa ceva. Stai să-l întreb pe ghicitor. Voia să ştie şi ora favorabilă.[1] Voi, femeile, luaţi-o înainte!

Privea cu încântare fetiţele drăgălaşe cu care se juca Wakamurasaki, cu părul tuns îngrijit și revărsat pe spate până la pantalonii eleganţi din mătase imprimată.

— O să te tund eu. Oh, ce păr des ai! Dacă acum e aşa, cum o să fie după ce mai creşti? a zis Genji neştiind de unde să înceapă. Femeile cu păr foarte lung îşi mai lasă zulufi pe la tâmple, însă părul tău e din cale-afară de aranjat. Nu ştiu dacă o să-mi iasă ce vreau.

Doica Shōnagon i-a fost grozav de recunoscătoare auzindu-l cum rosteşte urarea de încheiere la ceremonialul tăierii părului: „Să crească neînchipuit de mult!“

Să crească aidoma ierbii miru din adâncurile mării

şi doar eu îl voi admira,

a adăugat el.

Cum să ştiu cât de adâncă-i marea,

când valurile se îmbulzesc şi se retrag apoi neastâmpărate?

i-a răspuns micuţa cu iscusinţă şi cu prospeţimea tinereţii.

Genji nu îşi mai încăpea în piele de bucurie.

— Şi azi e plin oraşul de trăsuri!

Ar fi vrut să tragă lângă terenul de călărie şi să privească procesiunea de acolo, dar nu a găsit loc.

— E încurcată rău treaba! Prea mulţi dregători cu familiile…, a zis el şovăind.

Nici nu se oprea, nici nu înainta. Chiar atunci, o doamnă dintr-o trăsură plină cu femei i-a făcut semn cu evantaiul unuia dintre slujitorii lui Genji, spunându-i:

— Nu vreţi să veniţi aici? Vă cedez locul.

Genji se întreba cine e, dar s-a învoit să facă schimb, locul fiind într-adevăr deosebit de bun.

— Vă invidiez din inimă că l-aţi găsit înaintea mea.

Doamna a deschis evantaiul, de bun-gust, şi a scris într-un colţ:

Cât am aşteptat ziua întâlnirii cu neîndurătorul curtezan!

Chiar zeii m-au chemat de Sărbătoarea Aoi, dar alta-i lângă tine.

„Şi totuşi… nu am dreptul la incinta sacră“, a adăugat ea.

Genji şi-a amintit scrisul. Era al lui Naishi-no-Suke. I-a răspuns cât mai descurajator, socotind că e tare urât din partea ei să tot facă pe tinerica pusă pe cucerit bărbaţi:

Oi fi aşteptat-o tu, însă nu-i doar a noastră!

E nepărtinitoare cu clanurile adunate azi aici.

Doamna i-a răspuns, jignită:

Amăgitoare-s florile cu care m-am înzorzonat,

iluzii deşarte stârnesc şi în mormânt.

Însoţitoarele ei erau geloase pe femeia care-i stătea alături lui Genji. El nici măcar nu ridicase storurile şi se simţea nemaipomenit. Nimic nu mai amintea de tânărul falnic din ziua purificării, cât despre femeia care îl însoţea, lumea îşi închipuia că este fără îndoială o doamnă distinsă. Pe Genji l-a nemulţumit neobrăzarea femeii în vârstă. Ce poeme! Erau o lipsă de bun-simţ şi de respect pentru fiinţa dragă de lângă el. S-a abţinut totuşi de la învinuiri sau glume usturătoare.

Rokujō nu fusese în viaţa ei mai mâhnită decât acum. Ştia foarte bine că nu poate să nădăjduiască la dragostea lui Genji, dar inima nu îi dădea ghes să plece la Ise împreună cu fiica ei. O supăra grozav gândul că lumea va crede că fusese părăsită. Dar şi să rămână la Kyōto după umilinţele înghiţite cu trăsurile ei… Îi era peste puteri să facă pe nepăsătoarea. Nu îşi găsea nicicum liniştea. O chinuiau simţăminte potrivnice, peste putinţă de stăpânit. Poate şi de prea multe frământări, zi şi noapte, a început să simtă că o ia razna, că mai are un pic şi cade bolnavă la pat.

Genji nu a luat în serios de la bun început hotărârea ei de a pleca la Ise şi de aceea mai stăruia uneori:

— Ştiu că ţi-e greu să iubeşti un bărbat neînsemnat ca mine, că nu mă mai poți răbda şi de aceea vrei să pleci departe, însă te implor să fii mărinimoasă şi să ţii la mine şi de acum încolo. Fără urmă de îndoială, e vorba de o legătură puternică dintr-o altă viaţă şi nu ne putem lepăda de ea atât de uşor.

Rugămintea lui stăruitoare nu i-a fost de vreun folos şi, în loc să o liniştească, i-a stârnit amintiri dureroase. Nu putea uita cât de umilită se simţise în ziua Purificării.

Între timp, o stranie rătăcire a minţii a pus stăpânire pe Aoi. Ai fi zis că e chinuită de un duh rău. Văzându-i pe părinţii ei atât de îngrijoraţi, nici lui Genji nu îi venea să mai umble aiurea. La Nijō-no-in se ducea numai rareori. Relaţiile cu soţia nu erau neapărat pline de armonie, dar o preţuia cel mai mult dintre toate femeile. De când era însărcinată, o înconjura cu mai multă grijă decât şi-ar fi închipuit că e în stare. A cerut să se ţină rugăciuni şi incantaţii budiste, a tocmit vraci care să invoce duhurile rele şi să le mute într-un mediu. Unul singur n-a vrut să spună cine este şi se agăţa cu îndărătnicie de Aoi, chinuind-o necontenit, chiar dacă nu era din cale-afară de violent. Vracii nu mai pricepeau nimic, însă bănuiau că nu e vorba de un spirit oarecare.

La Sadaijin acasă, toți se munceau să afle care dintre iubitele lui Genji ar fi fost aşa de geloasă încât să îi pricinuiască atâta rău şi, după ce le-au înlăturat una câte una, au hotărât că nu poate fi decât Rokujō sau iubita de la Nijō-no-in. La stăruinţele lui Sadaijin, vracii au tot încercat să găsească duhul, dar în van. Şi-au îndreptat bănuielile până şi către năluca doicii plecate dintre cei vii şi către spiritele care bântuiau casa de generaţii, însă nu despre ele era vorba – acestea se iveau numai rareori şi doar din cauza stării ei proaste. Aoi plângea amarnic, părând uneori că nici nu mai respiră de atâta mâhnire. Toată lumea era speriată.

Fostul împărat își făcea și el griji pentru sănătatea lui Aoi, tocmind rugăciuni şi incantaţii ca să se întremeze. Nu era puţin lucru din partea Maiestății Sale, şi se rugau cu toţii să nu se întâmple ceva rău. Gura lumii vorbea numai despre asta şi vestea tristă a ajuns şi la urechile lui Rokujō. Nimeni din familia lui Sadaijin nu s-ar fi gândit că un fleac precum gâlceava din pricina trăsurilor ar fi putut isca o dușmănie înverșunată.

Rokujō nu se simțea în apele ei și a plecat la un templu budist unde se ţineau ritualuri de vindecare. Neliniştit, Genji s-a dus să vadă ce e cu ea, fiind cu ochii în patru să nu îl

zărească cineva intrând într-o casă străină. Şi-a cerut iertare pentru tăcerea îndelungată, de care nu se socotea vinovat de data asta, şi i-a povestit în amănunt despre nenorocirile din casa soţiei.

— Eu nu sunt chiar atât de neliniştit, dar părinţii ei aproape că şi-au ieşit din minţi de spaimă. Oricât de tare m-ar stingheri asta, trebuie să mă port fără cusur până se mai domolesc lucrurile. Ţi-aş fi recunoscător dacă m-ai înţelege şi nu te-ai supăra pe mine. Ştiu ce inimă largă ai.

Lui Genji i se părea mai neputincioasă ca oricând şi îi era milă de ea. Când l-a văzut plecând dimineaţa, după o noapte de frământări, Rokujō nu mai era chiar atât de neclintită în hotărârea ei de a se despărţi de chipeşul bărbat. Şi totuşi, pentru ce să-i rămână alături? Dacă soţia legitimă îi zămislea un copil, nu avea să o mai bage în seamă prea mult şi nu îi rămânea decât să-şi pună răbdarea la grea încercare şi să îşi petreacă zilele aşteptând în van, aşa ca azi. Şi, negreşit, n-aveau să fie puţine. Amărăciunea i-a sporit în ziua următoare, când a primit un răvaş abia către seară: „S-a simţit un pic mai bine după ce am ajuns acasă, dar starea sănătăţii ei s-a înrăutăţit iarăşi brusc şi nu pot pleca de lângă bolnavă“.

Socotind că e doar o minciună bine ticluită, Rokujō i-a răspuns:

Ştiu de mult că potecile încâlcite ale iubirii ispitesc mânecile ude,
dar tot nu mă învăţ minte. Ca o ţărăncuţă toantă.

A adăugat şi nişte versuri dintr-un poem vechi: „Căinţa mă năpădeşte la gândul că mi-am înmuiat mânecile / în pârâiaşul acela de munte prea lipsit de adâncime“.

Citindu-i răspunsul, Genji s-a gândit că, dintre toate iubitele lui, Rokujō are condeiul cel mai măiestrit. Lumea asta nu e făcută ca să vezi desăvârşirea cu ochii. Avea parte de femei grozave, frumoase şi cu educaţie aleasă, cărora nu le putea da pur şi simplu cu piciorul, dar pe care nici nu le putea iubi cum se cuvine. Îl durea gândul. Se întunecase deja, însă nu a şovăit să-i trimită un răvaş: „Doar mânecile ţi-s ude? Atunci iubirea nu-i adâncă…“

Clipă de tihnă n-am avut în aşteptarea zorilor,
atât de cufundat am fost în mreje le iubirii.

A mai adăugat: „Crezi că n-aş fi venit eu însumi la tine în loc să îţi scriu?“

Starea soţiei se înrăutăţea pe zi ce trece. S-a zvonit că de vină e spiritul lui Rokujō sau al răposatului ei tată, fost ministru.[2] Aflând zvonul, Rokujō s-a amărât. Oricât i-ar fi fost de greu, nu blestemase vreodată pe cineva. Se mira că sufletul ei mâhnit poate să hoinărească în preajma soţiei

bolnave a lui Genji doar ca să-şi arate duşmănia. E drept că de-a lungul anilor avusese parte de fel de fel de supărări şi că nicicând nu simţise o deznădejde mai mare ca la ritualul purificării, când fusese copleşită de dispreţ. Pesemne că disperarea de atunci se aprinsese şi nu mai reușea să țină vâlvătaia sub control. Chiar dacă punea geană pe geană, în vis i se arăta o prinţesă frumoasă și, de cum o vedea, o apuca turbarea. Se repezea la ea, o smucea şi o lovea cu o forţă care îi lipsea când era trează. Era înspăimântător! Uneori se întreba dacă nu cumva sufletul nu părăseşte trupul şi o ia razna. Gura lumii sfârteca şi când nu era cazul, darămite acum, când avea temei să o facă. Aveau să afle cu toţii şi asta o durea. E adevărat că existau duhuri care se dezlănţuiau după moarte, dar şi ele îi provocau oroare, dezvăluind firea josnică a răposatului. De ce să îi fie dată ei o asemenea năpastă, fiind încă în viaţă?! Pacostea i se trăgea numai de la dragostea pentru Genji. A venit vremea să îi întoarcă spatele. Însă tocmai când îşi dădea silinţa să-l uite cu desăvârşire, vedea cât îi este de greu să îşi pună ordine în gânduri.

Marea Preoteasă de Ise ar fi trebuit să fie prezentată la Palat cu un an în urmă, dar se iviseră fel de fel de stavile şi au tot amânat până în toamna aceea. În luna a noua urma să intre la templul temporar din Sagano, la apus de capitală. Casa întreagă se pregătea de zor pentru cele două purificări, numai Rokujō lâncezea, cu minţile rătăcite. Erau cu toţii pe jar şi au tocmit rugăciuni anume, deşi boala nu se dovedea gravă. Genji trimitea răvaşe, întrebând de sănătatea ei. Nu o putea vizita din pricina stării grave a soţiei sale.

Nu venise încă vremea ca Aoi să nască şi de aceea au fost luaţi pe nepregătite când au început durerile facerii. S-au înteţit rugăciunile, nu numai pentru vindecare, ci şi pentru o naştere uşoară. Cu toate acestea, duhul rău nu se dădea dus. Cei mai iscusiţi preoţi-vraci nu mai ştiau ce să zică şi ce să facă. Nu le rămânea decât să îl atace cu rugăciuni. Şi, într-adevăr, după un timp acesta nu a mai rezistat:

— Aveți puțină îndurare! Vreau să vorbesc cu Marele General.

Vorbele ieşiseră parcă din gura soţiei lui.

— V-am spus eu, s-a semeţit una dintre doamne. E întocmai cum mi-am închipuit.

L-au condus pe Genji până la perdelele ce împrejmuiau iatacul bolnavei. Cum părinţii nu o mai puteau ajuta cu nimic, crezând că fiicei lor i se apropie sfârşitul, l-au lăsat pe Genji cu ea. Se gândeau că lui mai are să îi spună câte ceva

în taină. Preoţii recitau *Sutra Lotusului*[3] cu evlavie, deşi abia şoptit. Atmosfera era solemnă.

Genji a ridicat perdeaua ca să-şi privească soţia – frumoasă, cu burta la gură. Până şi unui străin i-ar fi dat lacrimile văzând-o în suferinţă. Părul negru, lung şi bogat fusese strâns în coadă şi aşezat alături, izbitor de întunecat față de veşmântul alb şi obrajii roșii de fierbințeală. Lui Genji i se părea mai fermecătoare ca oricând. I-a luat mâna într-ale lui, spunând:

— Vai de mine! Cum să-mi faci una ca asta?!

Mai mult nu a izbutit să spună şi a izbucnit în plâns… şi nu se mai putea opri.

De obicei mândră cum nu s-a mai pomenit alta, se uita acum galeş la Genji şi lacrimile i se rostogoleau pe obraji. Văzând-o cum plânge, lui Genji îi era milă de ea. Se gândea şi la părinţii pe care îi lăsa în urmă, şi la ceasul despărţirii. Îşi simţea sufletul sfâşiat de durere, însă încerca să o liniştească:

— Nu te mai amărî atâta, boala ta nu e chiar aşa de primejdioasă. Orice s-ar întâmpla, noi doi o să ne întâlnim şi în lumea ce vine. Şi cu părinţii tăi o să fii împreună mai multe vieţi.

— Nu… văd că nu înțelegi, a răspuns un glas cu blândeţe. Te rugam să mă mai slăbeşti cu rugăciunile, pentru că nu le mai rabd. Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap că voi ajunge la tine într-o asemenea stare. Să ştii că e adevărat că un suflet chinuit o ia razna.

Suspin şi mă perpelesc; înnoadă-mi poalele
ca sufletu-mi răvăşit să nu rătăcească.[4]

Genji şi-a dat seama numaidecât că glasul şi felul de a vorbi nu erau ale lui Aoi, ci ale lui Rokujō. Nu-i venea să creadă, dar se simţea şi cumplit de ruşinat pentru că nu dăduse crezare zvonului, iar acum avea dovada în faţa ochilor. Prin urmare, se întâmplau şi asemenea grozăvii.

— Te aud, dar nu ştiu cine eşti. Spune-mi cum te cheamă.

Silueta lui Rokujō se contura tot mai clar în faţa ochilor lui Genji. Nu a mai putut scoate o vorbă şi un fior rece l-a trecut pe şira spinării. Nu a răbdat nici apropierea femeilor şi inima stătea să îi sară din piept.

Când gemetele lui Aoi s-au mai domolit, mama ei şi-a închipuit că se simte un pic mai bine şi a trimis după apă caldă şi doctorii. Câteva femei au ridicat-o pe Aoi în braţe şi au aşezat-o pe vine. Cum duhul rău fusese mutat, cu mare zarvă, într-un mediu, a zămislit pruncul pe dată. Genji nu mai putea de bucurie. Mai rămânea grija placentei. Genji şi socrii

au înteţit rugăciunile. Totul se isprăvise cu bine, aşa că înaltul preot de la Templul Hiei, precum şi cei care-l însoţiseră, şi-au şters sudoarea de pe frunte şi au plecat mândri. Toată lumea a răsuflat uşurată, socotind că pericolul trecuse, şi întrezărea o rază de speranţă pentru întremarea lăuzei. Sadaijin a cerut şi alte ritualuri de ocrotire, dar – fericiţi la culme – erau cu toţii prinşi mai degrabă cu ceremonialele închinate noii vieţi.[5] Fostul împărat şi cel de acum, prinţii, nobilii şi dregătorii de rang înalt sărbătoreau bucuroşi serile, cu atât mai mult cu cât nou-născutul era băiat.

Auzind veştile, Rokujō s-a amărât nespus. Ştia că soţia lui Genji fusese în mare pericol. Cum de reuşise să nască? Nu îşi revenea din uluire şi tot cântărea întâmplările. Dar ce i se părea cel mai îngrozitor era că mirosea încă de la seminţele de mac aruncate în focul sacru *goma* aprins pentru alungarea duhurilor rele. Şi-a spălat părul de câteva ori, şi-a schimbat veşmintele, însă tot degeaba. Pe deasupra, îi era silă de ea însăşi pentru că nu putea tăgădui că e un duh răufăcător în viaţă. Nu îi venea să mărturisească nimănui grozăvia, trebuia să sufere în tăcere. Se gândea tot mai serios, nu fără zbucium, să pună capăt iubirii ce o chinuia.

Genji, oarecum mai liniştit, se cutremura amintindu-şi vorbele duhului rău. Ştia prea bine că în ultima vreme nu îi mai arătase Doamnei Rokujō atenţia cuvenită, dar stătea la îndoială dacă să se mai apropie de ea după tot răul pricinuit. Oricum, nu o mai putea privi cu aceeaşi ochi ca până atunci. Totuşi, ca să nu îşi simtă mândria rănită, i-a trimis un răvaş.

Părinţii lui Aoi erau încă îngrijoraţi şi de aceea Genji a socotit că e mai bine să nu plece de-acasă. Soţia nu se înzdrăvenise şi, fiind prea slăbită, nu îl putea primi în camera ei. De aceea, Genji îşi revărsa dragostea şi atenţia asupra micuţului. Era uluitor de drăgălaş. Ministrul se bucura grozav că lucrurile intraseră pe un făgaş cât de cât normal de la naşterea copilului şi nu-şi mai dorea decât ca fiica lui să se întremeze. I se părea firesc să dureze mai mult, după toate necazurile avute.

Văzând cât de mult seamănă micuţul cu Prinţul Moştenitor, pe Genji l-a apucat dorul.

— Mă simt vinovat că nu am mai trecut pe la Palat cam de multişor, i-a transmis Genji lui Aoi printr-o doamnă. Azi plec pentru prima oară de lângă tine, dar mă întorc repede. Te rog, nu mă ţine la distanţă, fii mai prietenoasă.

— Aveţi dreptate, Înălţimea Voastră. Între dumneavoastră nu mai încap stavile, doar de dragul

aparenţelor. Nu se face să vorbiţi prin mijlocitor sau prin perdele, chiar dacă stăpâna nu se simte încă bine.

Genji a intrat în iatacul bolnavei şi s-a aşezat lângă ea. Aoi îi mai răspundea la câte o întrebare, însă era prea slăbită ca să vorbească mult. Lui Genji nu-i venea să creadă că îşi revenise chiar şi-atât, mai ales când îşi amintea că fusese pe moarte. Era de-a dreptul fericit. Vedea în faţa ochilor şi discuţia neobişnuită pe care o avuseseră când era pe cale să-şi dea sufletul şi a hotărât să încheie:

— Te-am obosit cam mult, dar într-o bună zi va trebui să îţi vorbesc şi despre alte lucruri. Te las acum, eşti prea vlăguită.

Genji le-a cerut femeilor apă caldă, iar gingăşia lui le-a înduioşat profund. Chipeşul bărbat îşi privea drăgăstos soţia istovită de suferinţă, însă fără pereche de frumoasă, cu părul revărsat pe pernă în mare rânduială. Nu înțelegea cum de, atâta amar de vreme, nu o luase în seamă cum se cuvine şi nu o găsise niciodată atât de fermecătoare.

— Mă duc să îmi văd tatăl şi mă întorc degrabă. Mi-ar plăcea grozav să fim împreună tot timpul, dar mama ta îţi stă mult prin preajmă şi n-am vrut să mă socotească neobrăzat. De aceea n-am fost prea stăruitor. Te rog, însănătoşeşte-te mai iute, ca să trăim iarăşi ca doi soţi. Nu îţi mai lăsa mama să te cocoloşească atâta, nu eşti copil pe vecie.

Isprăvind de vorbit, Genji şi-a îmbrăcat veşmintele potrivite pentru vizita la Palat, iar Aoi îl sorbea din ochi mai înflăcărată ca oricând.

Cum se anunțau numirile de toamnă, Sadaijin a pornit şi el spre Curte, însoţit de fiii săi, fiecare cu năzuinţele lui. De aceea ţineau morţiş să nu se dezlipească de tatăl lor nici măcar o clipă.

Acasă a rămas puţină lume şi peste conac s-a lăsat liniştea. Pe Aoi a apucat-o brusc o criză de tuse necruţătoare şi, până să ajungă vestea la Curte, şi-a dat ultima suflare. Au părăsit cu toţii Palatul, şocaţi, fără să mai aştepte numirile și înaintările în rang. În familia Sadaijin era jale adâncă din pricina nenorocirii crunte şi neaşteptate, cu atât mai mult cu cât credeau că pericolul trecuse. Fiind deja toiul nopţii, Sadaijin nu a mai putut chema preoţi de la templul de pe Muntele Hiei sau de la alte temple. Acum umblau bezmetici şi neajutoraţi şi nu ştiau ce să facă. Solii veniţi cu răvaşe de condoleanţe nu aveau cui să le înmâneze, iar casa răsuna de tânguieli. Părinţii şi soţul răposatei nu îşi găseau liniştea. Amintindu-şi de repetatele atacuri ale duhurilor rele, tatăl a cerut să îi fie lăsat corpul neatins două-trei zile în speranţa că fiica lui avea să-şi revină. Dar, pe măsură ce trecea timpul,

semnele morţii deveneau tot mai clare şi nu mai aveau cum o tăgădui. Îşi pierduseră orice nădejde. Genji era mâhnit nu numai din pricina morţii soţiei, ci şi a altor suferinţe, iar condoleanţele nu reușeau să îi mai aline durerea. Primind răvașul trist al fostului împărat, Sadaijin a vărsat lacrimi amare, deşi pline de recunoştinţă.

Se folosise de fel de fel de farmece, unele chiar primejdioase, pentru a-şi readuce fiica la viaţă şi aşteptase să o vadă respirând din nou, însă toate strădaniile fuseseră în zadar. Părinţilor nu le mai rămânea decât să îşi conducă fiica pe ultimul drum spre Toribeno, câmpia funerară, unde urma să aibă loc incinerarea. Cortegiul funerar a fost tulburător, nu numai pentru că se stinsese din viaţă fiica lui Sadaijin, ci şi pentru că Aoi fusese soţia lui Genji. S-au adunat preoţi de la mai multe temple ca să se roage pentru sufletul ei. Împăratul, Împărăteasa şi Prinţul Moştenitor au trimis şi ei soli. Sadaijin abia se mai ţinea pe picioare.

— Am îmbătrânit şi am parte de aşa o nenorocire! Să-mi moară fiica în floarea vârstei! a zis el ruşinat, vărsând lacrimi de neputinţă.

Oamenii din cortegiu nu aveau cum să nu îi împărtăşească durerea. Ritualul funerar impunător a ţinut toată noaptea, iar la revărsatul zorilor familia s-a întors acasă cu urna. Aşa se întâmpla mereu la plecarea cuiva dintre cei vii, însă Genji, care nu mai trecuse prin asemenea încercări (îi murise doar o iubită!), s-a simţit copleşit de mâhnire. Fiind ziua de douăzeci din luna a opta, astrul argintiu încercănat de ceaţă l-ar fi umplut oricum de tristeţe. I se părea de nesuportat să îl privească pe tată cum își bocește fiica și, uitându-se numai la cer, un poem i s-a ivit pe buze:

Spre ce nor se înalţă oare fumul de pe rugul tău
de pricinuieşte atâta întristare în Înalturi?

Ajuns acasă, Genji nu a închis un ochi. Prin minte i se perindau scene din viaţa de om căsătorit. Se întreba de ce nu şi-a iubit soţia cum s-ar fi cuvenit, de ce ea nu s-a încrezut în vorbele lui, de ce a fost atât de uşuratic şi a supărat-o de atâtea ori, de ce a lăsat-o să plece pizmaşă pe lumea cealaltă. De aceea s-a închis în ea. Acum regreta toate acestea, însă era prea târziu, părerile de rău nu-şi mai aveau rostul. Nu îi venea să creadă că griul de doliu pe care-l poartă este aievea. De-ar fi trăit ea mai mult decât el, griul ei ar fi fost mai întunecat şi l-ar fi jelit un an, nu trei luni. Tristeţea îl năpădea din toate părţile.

Datina-i datină. O fi griul meu lipsit de profunzime,
dar lacrimile mi se-adună în vâltori adânci.

Genji a început apoi, cu o pioşenie ce o întrecea pe a călugărilor, să recite cu glas scăzut, *Hokke-zanmai Fugen Daishi*[6]. Privindu-şi ginerele, lui Sadaijin i-au dat lacrimile. Şi-a amintit un poem vechi şi trist: „De n-ar fi copilul, / cum aş îndura să trăiesc fără amintiri?“ Gândul l-a mai îmbărbătat puţin.

Doamna Sadaijin a căzut la pat de atâta mâhnire şi starea ei s-a tot înrăutăţit, devenind chiar primejdioasă. Ministrul a tocmit iar rugăciuni şi ritualuri budiste. Zilele triste nu se mai sfârşeau. Au început şi pregătirile pentru slujba din a patruzeci şi noua zi. Durerea părinţilor era nemăsurată. Oricâte cusururi ar avea un copil, părinţii tot îl iubesc, darămite când e vorba de o fiinţă desăvârşită ca Aoi. Ca să nu mai spunem că fusese singura lor fată. Pierderea ei nu o putea întrece nimic, nu o putea înlocui nici cea mai de preţ nestemată.

Genji nu a plecat de acolo. Nu s-a dus nici măcar la Nijō-no-in. S-a adâncit cu totul în rugăciuni, zi şi noapte. Iubitelor le-a trimis în taină răvaşe scurte. Cum Marea Preoteasă se mutase într-o capelă din clădirea străjerilor, înălţată anume pentru ea, Rokujō s-a folosit de prilejul purificării fiicei şi nici măcar n-a mai răspuns la scrisori. Oricum, şintoismul nu îi îngăduia să păstreze legătura cu cei îndoliaţi, pentru că moartea întina, iar ritualurile de purificare îşi pierdeau rostul. Viaţa i se părea lui Genji tot mai mizerabilă şi nu mai găsea pricini de bucurie. De n-ar fi avut iubite, s-ar fi călugărit. Ori de câte ori se gândea la asta, îi venea în minte tristeţea micuţei din aripa de apus a conacului său din Nijō. Chiar dacă doamnele şi slujitorii din Sanjō erau grijulii cu el, Genji simţea un gol nemăsurat când se băga în aşternutul de după perdele. „Ce triste sunt despărţirile, toamna!“ Aşa gândea Genji, luptându-se cu nesomnul până când lumina alunga întunericul. Alesese preoţii după voce şi îi asculta cu evlavie, dar şi cu durere în suflet.

Cât de jalnic vuieşte vântul la sfârşitul toamnei! La un asemenea revărsat de zori a primit un răvaş, fără ca solul să aştepte răspunsul.[7] Era scris pe o hârtie gri-petrol, de care fusese prinsă o crizantemă albă abia îmbobocită. „Cine să dea oare dovadă de atâta delicateţe?“, s-a întrebat el înainte să îl deschidă.

„Îmi înţelegi stânjeneala?“ Era scrisul lui Rokujō.

Tristă şi vremelnică-i viaţa pe pământ.

Ce de lacrimi lăsate-n urmă!

„Inima mi-e plină de cerul dimineţii. El mi-a dat imbold la scris.“

„Ce frumos e răvaşul!“ Parcă le întrecea pe toate celelalte şi nu îi venea să îl lase din mână. Câtă şiretenie în cuvinte! Cum putea fi atât de ticăloasă? Nu voia totuşi să o rupă cu Rokujō, închipuindu-şi cât rău i-ar face. Se frământa îngrozitor. Poate că aşa îi fusese scris soţiei, dar de ce a trebuit să fie el martorul acelor întâmplări cumplite, să vadă cu ochii lui duhul rău al femeii atacând-o pe Aoi? Oricât se străduia, nu îşi putea da seama ce simte pentru ea. Chibzuind că nu se cuvine să tulbure ritualul de purificare al Marii Preotese, dar şi că ar fi dat dovadă de prea multă cruzime dacă nu i-ar fi răspuns, a aşternut următoarele pe o hârtie gri-violetă: „M-am gândit aproape tot timpul la tine, dar fiind în doliu, nu te-am vizitat. Speram să înţelegi“.

Toate vin şi-apoi se duc ca roua;

nu-ţi fereca trăirile în suflet.

„Şterge-ţi duşmănia din minte. Ştiam că nu citeşti scrisori de la un îndoliat şi de aceea nu ţi-am scris.“

Fiind acasă când a primit scrisoarea, Rokujō a citit-o îndată, pe furiş. A priceput numaidecât că remuşcările o copleşeau. Nici nu avea cum să fie altfel. Îşi socotea soarta nespus de crudă. Dacă se răspândea la Palat zvonul că e spirit rău în viaţă, ce avea să spună fostul împărat, care încuviinţase, după moartea fratelui – fostul prinţ moştenitor şi soţ al lui Rokujō –, să aibă grijă de fata ei ca de propriul copil? O poftise de nenumărate ori să îşi ducă fiica la Palat, însă ea refuzase, socotindu-se nedemnă de asemenea onoare. Îndrăgostită de tânărul Genji, se temea de urmări şi de gura lumii. De atâtea frământări, și sănătatea i se șubrezise.

Rokujō avea o educaţie aleasă şi era cunoscută ca o nobilă înzestrată şi cuceritoare. Pe Genji nu l-a surprins vestea că, la mutarea într-un alt sălaş temporar, pe fiica sa o serveau cei mai aleși curteni, iubitori de artă şi literatură. Nici mamei sale nu i se putea tăgădui simţul artistic ieşit din comun. Genji îşi închipuia lesne cât de mult o întrista renunţarea la cele lumeşti prin plecarea la Ise.

Au trecut cele patruzeci şi nouă de zile, iar pomenile şi slujbele s-au încheiat. Genji a rămas la socru şapte săptămâni încheiate, timp în care Tō-no-Chūjō l-a vizitat deseori ca să îi ţină de urât şi să îi povestească ce s-a mai întâmplat, chibzuind că nu mai avusese în viaţa lui parte de atâta singurătate. Discutau şi despre lucruri serioase, dar şi despre felurite aventuri. Cel mai mult se distrau când venea vorba de bătrâna îndrăgostită.

— Biata de ea! zicea Genji. N-ar trebui să ne distrăm pe seama bunicuţei.

Dar asta nu-i împiedica să o ia în râs. Au pomenit şi de noaptea cu lună înceţoşată când au dat nas în nas acasă la Suetsumuhana, dar şi de alte peripeţii în care s-au trezit amestecaţi amândoi. Din una-n alta, ajungeau la tâlcul tristeţii pe pământ şi îi podidea plânsul.

Într-o seară răcoroasă de toamnă, după o ploaie trecătoare, Tō-no-Chūjō şi-a făcut apariţia în pantaloni *sashinuki* şi o mantie *nōshi* de doliu de un gri mai deschis decât până atunci. Era o minune de bărbat – plin de vigoarea tinereţii, dar şi cu un aer nobil greu de întrecut. Genji stătea cu coatele proptite de balustradă, în faţa uşii duble dinspre apus, şi privea grădina muşcată de ger. Sufla un vânt tăios şi începuse iar să burniţeze. Văzând picăturile dese şi mărunte, se întreba dacă nu cumva se luau la întrecere cu lacrimile lui. Cu bărbia în palmă, îngâna: „Ce s-o fi ales de ea? / O fi în ploaie? / O fi în nori? / N-am cum să ştiu“. Văzându-l şi închipuindu-şi-l femeie, Tō-no-Chūjō chibzuia că, de-ar fi fost să moară, sufletul lui nu s-ar fi despărţit aşa uşor de vraja vieţii pământeşti. S-a apropiat încet şi s-a aşezat alături. Genji era destins; peste un chimono de corp ciclamen purta o mantie de vară de un gri mai întunecat decât cea a prietenului său. Din respect pentru vizitator, şi-a strâns şnurul mantiei *nōshi*. Îi venea negrăit de bine şi aşa. Tō-no-Chūjō şi-a plimbat şi el, trist, privirile peste grădină.

Unde să mă uit ca s-o găsesc,
printre norii de pe cerul care-şi varsă ploaia?

a recitat el ca pentru sine. Genji i-a răspuns:

Înalturile unde ea s-a preschimbat în nori şi ploaie se înnegurează;
burniţa mohorăşte şi mai mult limpezişul zărilor.

Mâhnirea îi era vădită. Totuşi, Tō-no-Chūjō nu înţelegea ce anume îl mai ţine în casa lor: bunăvoinţa pe care i-o arătase tatăl său până atunci ori faptul că mama lui era sora fostului împărat, prin urmare mătuşa lui Genji. Până acum nu i s-a părut că s-ar fi prăpădit după sora lui mai mică, Aoi, şi l-a compătimit de multe ori. Se gândea că e prima oară când Genji îşi trădează oarecum dragostea pentru fosta soţie, iar asta îl făcea pe Tō-no-Chūjō să îi regrete şi mai mult moartea. Se stinsese numai o viaţă, dar cei din casă o resimţeau ca pe o lume întreagă.

Genji a zărit genţiane şi garofiţe ivindu-se printre firele de iarbă uscate. După plecarea cumnatului său, a pus să i se culeagă nişte flori şi a rugat-o pe Saishō, doica pruncului, să i le ducă soacrei sale împreună cu poemul:

Garofiţa din gard rămasă printre buruieni sfrijite
stă amintire pentru toamna plecată dintre noi.

„Fără pereche este floarea dispărută“, a adăugat el.

Copilaşul asemuit cu garofiţa arăta chiar ca o floare, atât era de drăgălaş. Mama lui Aoi, căreia lacrimile îi picurau din ochi mai iute decât cad frunzele uscate de pe un copac zguduit de vijelie, a fost tare înduioşată de poemul lui Genji şi a podidit-o un plâns amarnic. I-a răspuns totuşi:

Privind iarăşi garofiţa de Yamato[8] din gard,
un val proaspăt de lacrimi îmi potopeşte mânecile.

Fiindcă nu găsea o cale să îşi omoare plictiseala, Genji s-a apucat să îi scrie verişoarei sale Asagao, încredinţat că o să-i înţeleagă durerea din suflet. Se întunecase deja când şi-a trimis solul. Doamnele ştiau că relaţiile dintre ei nu sunt dintre cele mai apropiate, însă Genji îi mai scria din când în când, aşa că nu s-au mirat prea tare. Aşternuse rândurile pe hârtie chinezească de culoarea unui crepuscul de toamnă.

Multe toamne deznădăjduite mi-au umbrit sufletul,
însă nici un amurg nu mi-a înrourat mânecile ca acesta.

„În luna fără zei[9] mereu se întâmplă aşa.“

Scrisul lui Genji era desăvârşit. Asagao s-a învoit, cu chiu, cu vai, să îi răspundă.

„Îmi închipui cât ţi-a fost de greu în ultima vreme, dar nu m-am încumetat să îţi scriu.“

De-ndată ce-am aflat că ceţurile palide de toamnă nu te-au păsuit de necazuri,
m-am întrebat cum va arăta cerul burniţos.

Atât şi nimic mai mult. Dar vorbele ei nelămurite te îndemnau să desluşeşti simţăminte dincolo de ele.

Rareori se întâmpla să îi stăruie lui Genji în minte o fostă iubită. În ce o privea pe Asagao, nu mai era adevărată zicala „ochii care nu se văd se uită“, cu toată răceala arătată. Totuşi, femeile care se cred preţioase, ştiindu-se agere, au felul lor de a atrage nefericirea şi de a-şi dezvălui metehnele. Nu, Genji nu voia să o crească astfel pe fetiţa din aripa de apus. Îi era dor de ea şi îşi dădea seama că şi ea îi simte lipsa, dar o socotea pur şi simplu o copilă cuminte, orfană de mamă, care nu îi poartă pică niciodată şi nici nu îi aduce învinuiri pentru plecările de acasă.

La lăsarea întunericului, Genji a cerut un opaiţ şi le-a adunat în jur pe doamnele cele mai apropiate. Printre ele se afla şi Chūnagon, pe care Genji pusese ochii de ceva vreme, dar şovăise să se apropie din pricina doliului.

„Are simţul măsurii“, s-a gândit femeia, bucuroasă.

Genji le-a vorbit doamnelor prietenos, nu cu răceală, ca de la stăpân la slujitor.

— În ultima vreme am stat mai tot timpul împreună şi m-am obişnuit cu voi. O să mă gândesc mereu la viaţa de aici

şi la cât de greu mi-ar fi fost fără ajutorul vostru. Cele întâmplate ne-au mâhnit peste măsură, dar trebuie să ne gândim la ce avem de făcut de acum încolo.

De la primele vorbe, toate s-au pus pe plâns.

— E atâta durere în sufletele noastre de când ne-a părăsit stăpâna, iar acum plecaţi şi dumneavoastră şi ne lăsaţi pentru totdeauna, a spus una dintre ele printre suspine.

Genji le privea cu blândeţe.

— Pentru totdeauna? Chiar atât de neîndurător mă socotiţi? Aveți răbdare şi o să vedeţi… deşi nu ştiu nici eu prea bine ce mă aşteaptă. Viaţa asta e trecătoare.

Lacrimile îi sclipeau în lumina opaiţului, înduioşându-le şi mai mult pe femei. Printre ele se afla şi o copiliţă pe care Aoi o îndrăgise mult. De ea îi era milă lui Genji.

— Ateki, eu îţi voi purta de grijă de-acum încolo.

Auzindu-l, pe fetiţă au podidit-o lacrimile. Era tare drăgălaşă, îmbrăcată aşa de frumos – peste veşmântul negru *kazami* purta un *akome*, tot negru, şi pantaloni de un galben-roşcat.

— Pe acelea dintre voi care nu îşi pot uita stăpâna, vă rog să rămâneţi cu copilaşul, chiar dacă viaţa de aici o să vi se pară tristă. Dacă vă risipiți care încotro, o să-mi fie greu să mă întorc şi să nu mai găsesc nimic din ce am ştiut înainte. Aş fi nespus de mâhnit.

Vorbele lui Genji le-au mişcat profund, însă nimeni nu spera ca el să treacă pe acolo prea des. Aşteptarea ar fi fost cu siguranţă lungă.

Tatăl lui Aoi a împărţit lucrurile purtate şi îndrăgite de ea femeilor din casă, după rang şi vechime.

Știind că nu mai suportă să trăiască departe de lume, Genji s-a hotărât să îşi viziteze întâi tatăl. Pe când i se pregătea trăsura şi se adunau oamenii care îl însoţeau, s-a pornit o ploaie năprasnică, de parcă şi cerul îi plângea plecarea, iar vântul vijelios a smuls ultimele frunze de pe copaci. Femeile erau cum nu se poate mai mâhnite. Mânecile ce găsiseră un strop de răgaz ca să se usuce au fost potopite iarăşi de o cascadă de lacrimi. Genji dorind să rămână peste noapte la Nijō-no-in, o parte din suită şi servitori porniseră deja într-acolo ca să îi facă primirea cuvenită.

Toţi cei din casa lui Aoi ştiau că nu e ultima dată când îl văd pe Genji, însă tot nu se puteau opri din plâns, iar pentru foştii socri plecarea lui însemna un nou val de durere. Genji şi-a luat rămas-bun de la mama lui Aoi printr-o scrisoare: „Cum tatăl meu e îngrijorat fiindcă că nu m-a văzut de mult, am să-l vizitez azi la conac. Mă doare sufletul că părăsesc această casă şi mă întreb cum de am supravieţuit tuturor

necazurilor. Aş vrea să vin la dumneavoastră, dar mă tem că tristeţea mă va doborî de tot şi nu voi putea scoate o vorbă.“

Lacrimile i-au întunecat privirea fostei soacre şi nu i-a putut răspunde. Sadaijin a venit la Genji, însă nu şi-a desprins mâneca de faţa înlăcrimată. Doamnele din casă s-au necăjit şi mai tare văzându-l astfel. Vădit îndurerat, cu lacrimile şiroind, Genji era grozav de chipeş chiar şi în asemenea momente. Socrul încerca să îşi adune puterile ca să poată rosti câteva cuvinte:

— Când îmbătrâneşti, plângi din orice. De când am primit lovitura, mânecile mele nu au mai cunoscut tihna. În astfel de clipe de slăbiciune şi descumpănire nu mă pot arăta lumii şi cu atât mai puţin Maiestăţii Sale. Te rog să-i lămureşti starea mea şi să îi transmiţi cele cuvenite. E cumplit să pierzi un copil în amurgul vieţii, nu există durere mai mare.

Se străduia disperat să se stăpânească, iar Genji suspina şi el.

— Nu se ştie niciodată care pleacă primul şi care ultimul. Am să îi lămuresc totul tatălui meu şi fără îndoială o să înţeleagă.

— Eu zic să te duci mai repede. Ploaia nu dă semne că ar înceta şi nu aş vrea să te prindă noaptea pe drum.

Genji şi-a rotit privirile prin încăpere. Dincolo de uşa glisantă şi de perdele a zărit vreo treizeci de femei îmbrăcate în doliu de felurite nuanţe, de la negru până la un gri mai deschis. Jeleau amarnic. I se rupea sufletul de mila lor.

— Îmi mai alină mâhnirea doar gândul că îl laşi în urma ta pe micuțul adorat şi că măcar pentru el o să treci să ne vezi şi pe noi. Femeile simple, dar sincere de aici spun că nu ai să te întorci şi asta le supără mai tare decât orice. S-au obişnuit cu tine şi nici măcar nu îşi pot închipui cum este să nu te vadă. Au fost dăţi când nu ai prea dat pe la noi, însă eu le-am rugat mereu să nădăjduiască în zile mai bune. Amărât am fost şi atunci, dar mai îndurerat ca în seara asta nu m-am simţit niciodată, a zis Sadaijin izbucnind iar în plâns.

— Necăjite peste măsură, femeile nu prea ştiu ce spun. E adevărat că au fost zile când nu m-am îngrijit de soţie, dar o să vă încredințați singur cât sunt de chibzuit acum.

După ce l-a petrecut din priviri, Sadaijin a intrat în camera lui Genji, pe vremuri a soţilor. Toate lucrurile erau la fel ca altădată, dar acum i se părea înfiorător de goală. În faţa perdelelor de la pat, ginerele lăsase câteva pensule de scris şi nişte ciorne. Sadaijin le-a citit cu ochii împăienjeniţi de lacrimi. Deşi copleşite de tristeţe, femeile zâmbeau ușor văzându-l atât de fermecat de ele. Genji exersase vechi

poeme chinezeşti, atât în stil cursiv, cât şi cu ideograme de tipar.

„Cât de iscusit scrie!“, a exclamat ca pentru sine bătrânul, oftând. Privea în jur, dus pe gânduri. Regreta, fără îndoială, că pierduse un asemenea ginere. Alături de versul „Cu cine voi împărţi perna?“, scris cu caractere chinezeşti, Genji adăugase:

Cum să las de izbelişte sufletul răposatei,

ce tânjeşte îndurerat după acest aşternut?

Iar alături de „floricele albe de chiciură“ scrisese:

De când ai dispărut, praful se tot adună.

Câte nopţi nedormite în aşternutul îmbibat de rouă!

Printre foile de hârtie a găsit şi nişte garofiţe uscate, poate cele pe care le rupsese Genji din grădină şi i le trimisese lui Aoi. Le-a luat cu el pe toate ca să i le arate soţiei.

— Copila noastră iubită s-a stins cu mult înainte de vreme şi nu ştiu ce faptă dintr-o viaţă anterioară ne-a adus o asemenea pedeapsă. Cu cât trec zilele, cu atât mă chinuieşte mai mult dorul de ea şi nu o pot uita. Dar mă întristează şi că l-am pierdut pe Marele General. Pe vremuri mă amăram când lipsea o zi sau două şi îmi amintesc că abia aşteptam să îl văd iar, însă acum mă scoate din minţi gândul că nu se mai numără printre ai casei.

Nu şi-a mai putut ţine firea şi a izbucnit în plâns de parcă s-ar fi rupt zăgazurile cerului. Doamnele mai în vârstă simţeau că li se sfâşie inima. Atmosfera din seara aceea era nespus de tristă.

Tinerele căutau să se îmbărbăteze, vărsându-şi totodată amarul.

— Stăpânul avea dreptate când încerca să ne încredinţeze de mângâierea pe care urma să o simţim îngrijindu-l pe cel mic, totuşi nu e decât o slabă alinare. Nimic nu poate înlocui pierderea cea mare, a spus una dintre ele.

— Eu mă întorc la părinţi o vreme şi apoi vin iarăşi aici, a adăugat alta.

Au urmat scene tulburătoare de despărţire.

Genji a ajuns la tatăl lui. Văzându-l, Maiestatea Sa şi-a arătat numaidecât îngrijorarea:

— Ce mult ai slăbit! Ai postit[10] tot timpul, nu-i aşa?

L-a îmbiat cu felurite mâncăruri şi nu ştia ce să-i mai ofere.

A pornit apoi spre încăperile lui Fujitsubo. Doamnele de acolo s-au mirat grozav văzându-l. Stăpâna i-a transmis prin

Ōmyōbu:

— Îmi pare rău pentru pierderea grea pe care aţi suferit-o. Tristeţea nu pare să se stingă nici cu trecerea timpului.

Genji i-a răspuns tot prin ea:

— Am trecut prin multe încercări, însă cea din urmă a fost neasemuit de grea şi era cât pe ce să îmi pierd curajul. Cuvintele dumneavoastră m-au îmbărbătat mereu şi m-au ajutat să merg mai departe.

Părea de-a dreptul fermecător aşa trist, căci mâhnirea lui se îngemăna cu emoţiile revederii, iar veşmintele de doliu îi dădeau un aer aparte – mantie *hō* fără blazon peste un *shitagasane* gri, iar panglicile podoabei de pe cap erau rulate ca pentru îndoliaţi. I-a mărturisit apoi lui Ōmyōbu că nu mai trecuse nici pe la Prinţul Moştenitor de multă vreme, aşa că s-a retras în toiul nopţii, cerându-şi cuvenita iertare.

La Nijō-no-in totul sclipea, iar doamnele şi slujitorii îl aşteptau cu nerăbdare să se întoarcă. Văzându-le frumos gătite, Genji şi-a amintit, cu strângere de inimă, de atmosfera sumbră din casa lui Sadaijin, pe care tocmai o părăsise. Şi-a schimbat veşmintele şi a pornit spre aripa de apus. Încăperea de oaspeţi de aici fusese primenită cu mobilier şi perdele noi şi părea luminoasă. Şi femeile, şi copilele purtau haine frumoase. Shōnagon se îngrijise de toate, din respect pentru Genji. Murasaki îl aştepta îmbrăcată fără cusur.

— Nu te-am văzut tare de mult! Ce-ai mai crescut!

A ridicat perdeaua de mătase ca să o vadă mai bine. Fetiţa a privit într-o parte, ruşinată, iar pe Genji l-a izbit frumuseţea ei nemaiîntâlnită. Chipul zărit la lumina opaiţului şi părul bogat l-au încredinţat încă o dată că seamănă leit cu aceea pe care o tăinuieşte în suflet şi după care tânjeşte nespus. Nu îşi încăpea în piele de bucurie. S-a aşezat alături şi i-a povestit ce s-a întâmplat de când nu s-au văzut.

— Mai am multe să-ţi spun, dar aş vrea să o fac pe îndelete. Am fost în doliu până azi şi unele lucruri sunt ciudate, aşa că ţi le voi destăinui după ce mă odihnesc un pic. De-acum o să stau numai aici, o să te saturi de mine.

Shōnagon s-a simţit fericită auzindu-l, însă nu era câtuşi de puţin încredinţată că aşa va fi. Genji avea multe iubite şi de aceea se întreba dacă nu o să se ivească vreo prinţesă care să strice toate rosturile micuţei sale stăpâne.

Genji s-a întors în încăperile sale din aripa de răsărit, a chemat-o pe Chujō să-i maseze picioarele şi a adormit. A doua zi dimineaţă i-a trimis o scrisoare doicii copilaşului său din casa lui Sadaijin. Răspunsul ei a trezit în sufletul lui amintiri şi regrete.

Neavând mare lucru de făcut, se plictisea şi nici nu găsea destulă putere ca să umble iarăşi haihui nopţile. Wakamurasaki îi ocupa toate gândurile. Nu o întrecea nimeni, era desăvârşită şi socotea că a sosit momentul să şi-o facă soţie cu adevărat. Adusese vorba despre asta şi mai demult, mai degrabă în glumă, însă micuţa nu pricepuse nimic.

Genji îşi petrecea mult timp cu ea în aripa de apus, jucând *go* sau încercând să refacă ideograme din bucăţi. Fetiţa era tare isteaţă şi avea un simţ artistic ieşit din comun, aşa că lui Genji îi făcea plăcere să stea cu ea. Îl cucerise cu totul şi nu se mai mulţumea să o dezmierde doar ca pe o rudă apropiată. Cu cât o iubea mai mult, cu atât îi era mai greu să-i rămână în preajmă fără să se culce cu ea, în ciuda mustrărilor de cuget care îl apăsau. Într-o dimineaţă, când femeile nici nu băgaseră de seamă vreo schimbare, Genji s-a ridicat din aşternut devreme, însă ea zăcea mai departe.

— Ce s-o fi întâmplat? se întrebau ele îngrijorate. Nu se simte bine?

Înainte să plece spre încăperile lui din aripa de răsărit, Genji îi lăsase lângă pernă cutia cu tuş şi ustensile de scris. Dându-şi seama că e singură şi că nu o vede nimeni, Wakamurasaki a ridicat capul şi a zărit lângă pernă o scrisoare prinsă frumos cu un şnur. A citit-o nepăsătoare:

După atâtea nopţi ţinut la distanţă, nici eu nu ştiu de ce,
era de aşteptat să îmblânzim învelitorile dintre noi.

Nu şi-ar fi închipuit vreodată că avea să-i facă una ca asta. Cum de s-a putut încrede într-un nelegiuit ca el? Îi venea să intre în pământ de ruşine! Pe la prânz s-a ivit şi Genji.

— Cum să nu te simţi bine? Dacă nu jucăm *go* astăzi, o să murim de plictiseală.

A aruncat o privire înăuntru şi a văzut că zace înfofolită în hainele de noapte. Femeile s-au dat în lături, stânjenite, când l-au văzut pe Genji că se apropie de ea.

— De ce mă sperii? Credeam că mă iubeşti, dar se pare că m-am înşelat. Revino-ţi! Lumea nu ştie ce să mai creadă.

Când a tras hainele de pe ea, a văzut-o scăldată în sudori. Şi părul îi era leoarcă la tâmple.

— Ce-i cu tine? Hai, lasă nazurile!

Oricât încerca el s-o îmbuneze, Wakamurasaki era furioasă foc şi nu era chip să îi smulgă o vorbă.

— Atunci, n-am să mai vin la tine, a spus Genji dojenitor. Mă faci să mă simt stingherit.

În timp ce vorbea, a ridicat capacul cutiei, dar nu a găsit nici un poem. Se purta copilăreşte, însă era frumoasă şi o

plăcea grozav. Şi-a petrecut toată ziua încercând să îi recâștige încrederea, dar ea nu se lăsa cu una, cu două, şi o preţuia cu atât mai mult.

În seara aceea li s-au adus *inoko mochi*[11]. Genji fiind în doliu, nu au mai sărbătorit evenimentul cu mare fast, cum s-ar fi cuvenit, ci modest, numai în aripa de apus. Când a văzut turtiţele, Genji s-a îndreptat spre camera de oaspeţi de la miazăzi şi l-a chemat pe Koremitsu.

— Te rog să îmi aduci turtiţe albe mâine-seară, dar nu aşa de multe. Azi nu e chiar o zi de bun augur pentru ele.

Koremitsu a priceput pe dată ce s-a întâmplat şi a zâmbit. Nu a pus întrebări, doar a desluşit lucrurile în felul lui.

— Sigur, stăpâne. O pereche nouă are dreptul să îşi aleagă ziua pentru ele. Câte să vă aduc?

— Cam a treia parte din câte sunt acum.

Koremitsu s-a retras, ştiind prea bine ce are de făcut. Nu a suflat o vorbă nimănui, s-a dus acasă şi a pregătit el însuşi turtiţele servite de obicei în a treia seară după nuntă.

Genji se tot chinuia să îşi împace iubita. Se simţea pentru prima oară ca un hoţ de copii sau de mirese şi asta îl înveselea grozav. Ciudată mai e firea omenească! Acum nu ar fi suportat să stea departe de ea nici măcar o singură noapte.

Koremitsu a aşteptat să se întunece ca să aducă turtiţele cerute. Simţindu-se stânjenit să i le dea unei doamne mai în vârstă cum era Shōnagon, a chemat-o pe fiica acesteia, Ben.

— Te rog, ai grijă să le pui chiar la căpătâi. Vezi să nu greşeşti cumva.

Ben s-a uitat la el nedumerită.

— Când am făcut eu lucruri de mântuială? a întrebat ea luându-i turtiţele din mână.

— Azi e o zi importantă şi trebuie să avem grijă şi la vorbe. Eu îmi aleg doar cuvintele de bun augur, a răspuns Koremitsu.

Tânăra Ben a strecurat cutia cu *mochi* pe sub perdea, aşa cum i se ceruse, fără să priceapă o iotă din cele auzite. Nici Wakamurasaki nu cunoştea noima turtiţelor, însă Genji a lămurit-o, răbdător.

Femeile au fost luate prin surprindere, însă doamnele apropiate fetei şi-au dat seama de cele întâmplate când au văzut cutia goală alături de perdea, în dimineaţa următoare. Însă habar nu aveau cine pregătise totul cu atâta grijă, fără să lase să-i scape nici un amănunt. Shōnagon a vărsat lacrimi de recunoştinţă, fericită că stăpânul pecetluise astfel logodna.

— Ar fi putut să ne spună şi nouă, a şoptit una dintre ele. Ce-o fi fost în capul lui?

După ce şi-a făcut-o soţie, lui Genji nu îi mai venea să plece de lângă frumoasa lui, nici măcar la Palat sau la conacul fostului împărat. Dacă trebuia totuşi să meargă undeva, ardea de nerăbdare să se întoarcă. Noile simţăminte îl uimeau chiar şi pe el. Printre iubitele sale de prin oraş se aflau şi unele care nu îl lăsau chiar rece, însă deocamdată nu se îndura să îşi părăsească nici o clipă noua mireasă. Le-a spus tuturor că nu s-a refăcut pe deplin după pierderea suferită şi că avea să dea un semn de viaţă când se simţea pregătit.

Oborozukiyo, a şasea dintre surorile Kokiden, tânjea după Genji, iar tatăl lor, Udaijin, n-ar fi avut nimic împotriva consfinţirii unei legături.

— Acum, că şi-a pierdut soţia după lege, cred că ne-ar onora un astfel de ginere.

Împărăteasa-mamă, duşmanul cel mai de temut al lui Genji, se împotrivea cu înverşunare.

— Am hotărât ca sora mea să intre în slujba Împăratului şi nu văd nimic rău în asta.

Zvonurile au ajuns şi la urechile lui Genji, căruia îi părea nespus de rău de tânără, mai cu seamă că o plăcea şi el. Totuşi, acum nici nu-i trecea prin cap să-şi împartă inima. Deocamdată, pentru el nu exista decât Wakamurasaki, iar cea de-a şasea dintre fetele lui Udaijin nu avea decât să îşi urmeze soarta.

Viaţa îi arătase unde poate duce dușmănia şi nu voia să mai işte nenorociri. Îi părea nespus de rău de Rokujō, totuși se îndoia că ar fi putut-o lua vreodată de soţie. Supărarea nu îi trecea chiar atât de uşor. Nu avea decât să o mai viziteze din când în când, dar numai dacă se mulţumea cu legătura de până acum, numai dacă se învoia să stea doar de vorbă, ca doi prieteni buni cu gusturi alese. Pentru moment nu se putea hotărî să o părăsească de tot.

Lumea nu ştia cine e femeia de la Nijō-no-in. Temându-se să nu îl judece greşit, Genji a găsit de cuviinţă să îi anunţe cât mai degrabă tatălui ei, Hyōbukyō, cele petrecute. Oamenilor săi le-a poruncit să se îngrijească de ceremonia de schimbare a veşmintelor prilejuită de ritualul de iniţiere. Însă nimic nu o mulţumea pe tânăra prinţesă. Genji îi zdruncinase rău încrederea şi nu pricepea cum de se lăsase păcălită. Regretele erau oricum în van, iar pe soţul ei nu îl putea nici măcar privi în ochi şi nu suferea să-i spună o vorbă. Schimbarea purtării ei îl şi distra, dar îl şi amăra.

— Te iubesc de atâta amar de vreme, se văita el, iar din partea ta nu mă aleg decât cu duşmănie. Nu ţi-e milă de mine? a întrebat-o el dojenitor.

În prima zi din noul an, Genji Strălucitorul, mai chipeş şi mai plin de farmec ca oricând, şi-a vizitat ca de obicei tatăl şi l-a salutat apoi pe Prinţul Moştenitor. De la Palat a plecat la Sadaijin, unde domnea o atmosferă apăsătoare, cum era şi firesc de altfel. Sosirea lui Genji l-a răvăşit şi mai rău pe bătrânul ministru, care nu s-a mai putut stăpâni, lăsându-se pradă durerii.

Genji s-a îndreptat apoi spre odăile de odinioară. Văzându-l, femeile au vărsat lacrimi de bucurie. El se minuna cât de mult crescuse băieţelul şi se topea de dragul gânguritului său. La ochi şi la gură era leit Prinţul Moştenitor şi vechile temeri i s-au strecurat din nou în suflet. Oare nu observau şi alţii cât de mult seamănă copiii?

Odaia lui rămăsese neschimbată, iar pe una dintre ramele de perdele atârnau haine noi-nouţe, făcute anume pentru el. Păcat că erau văduvite de veşmintele soţiei.

Una dintre doamne i-a adus un răvaş de la fosta lui soacră: „Aş fi vrut să trec mai uşor peste ziua de azi, totuşi se pare că nu am reuşit, iar prezenţa ta m-a răvăşit şi mai mult. Hainele pregătite pentru Anul Nou s-ar putea să le găseşti de data asta cam posomorâte, cum sunt şi eu de la o vreme. Nici ochii nu m-au ajutat, împăienjeniţi mereu de lacrimi. Te rog însă mult să le îmbraci măcar astăzi“.

Primise lucruri alese – culorile şi cusătura erau desăvârşite – şi ştia prea bine că le va preţui. Nu erau câtuşi de puţin de lepădat, iar Genji îşi închipuia cu uşurinţă mâhnirea ei dacă nu le-ar fi îmbrăcat şi mai ales dacă nu ar fi trecut să îi vadă. S-a schimbat îndată şi i-a răspuns:

„V-aş fi făcut eu însumi urările de Anul Nou, dar sunt atât de copleşit de amintiri, că nici nu ştiu ce să vă spun.“

Mă răsfăţaţi de multă vreme cu veşminte fermecătoare.
Şuvoiul de lacrimi nu-mi dă pace acum, când le îmbrac.
„Chiar nu-mi pot înfrânge durerea.“
Fosta soacră i-a răspuns:
Nimic nou în anul ce a bătut la uşă,
aceleaşi lacrimi vechi furişate în ochii bătrânei mame.

Câtă amărăciune!

1. Arta divinaţiei, bazată pe cosmologia ezoterică tradiţională *onyōdō* (calea lui Yin şi Yang, două concepte reprezentând forţele primordiale şi complementare ce compun universul), importată din China la începutul secolului al VI-lea, era controlată în Epoca Heian de Cancelaria Divinaţiei.

2. Boala era considerată urmarea infestării trupului cu un duh furios pe care un călugăr-vraci îl obliga să-şi decline identitatea şi să iasă din trupul-gazdă. Duhul putea fi al unei persoane decedate cu o mare suferinţă în suflet sau al unei persoane în viaţă care purta dușmănie cuiva şi avea puterea de a intra în trupul victimei pentru a o chinui.

3. Lucrare centrală a budismului Mahāyāna, pe care se întemeiază sectele Tendai şi Nichiren. Conţine toate învăţămintele lui Buddha, iar recitarea ei este considerată de bun augur.

4. Conform credinţei populare, înnodarea poalelor era considerată o vrajă ce ţinea spiritul acasă.

5. Naşterea se sărbătorea în a treia, a cincea, a şaptea şi a noua seară, când se aduceau daruri nou-născutului.

6. *Meditaţia Lotusului*.

7. Un sol care nu aştepta răspunsul era de obicei trimis de cineva care nu avea voie să vină în contact cu membrul unei familii îndoliate.

8. Vechiul nume al Japoniei.

9. *Kannazuki* (octombrie, după calendarul lunar) este luna în care majoritatea zeilor din Japonia se întrunesc la Izumo, unde pun la cale căsătorii şi rezolvă felurite probleme pentru un an de zile.

10. Cel îndoliat nu avea voie să consume carne şi mâncăruri condimentate timp de patruzeci şi nouă de zile.

11. Turtiţe din pastă de orez în şapte culori, în formă de mistreţ, care se servesc la ora porcului în prima zi a semnului zodiacal din luna a zecea, fiind considerate, numai în ziua respectivă, purtătoare de noroc.

10

Copacul sacru Sakaki

Sakaki

A fugit la Râul Isuzu, hotarul spre lumea zeilor –
capăt de drum al omului semeț.

Akiko

Se apropia ziua plecării la Ise a Marii Preotese şi Rokujō era tot mai abătută. După moartea lui Aoi, apăruseră fel de fel de zvonuri legate de căsătoria ei cu Genji. Doamnele de încredere aşteptau cu mare bucurie şi nerăbdare evenimentul, însă tânărul a încetat să o viziteze şi nimeni nu înțelegea ce s-a întâmplat şi de ce relaţiile lor s-au răcit pe neaşteptate. Genji avea pesemne de ce să fie supărat pe Rokujō, iar aceasta, gândind că nu are de ales, a hotărât să îşi vadă de plecarea la Ise. Zicând că fiica ei este prea tânără, o însoţea, cu toate că până atunci nu se mai pomenise aşa ceva. De fapt, voia să scape cu tact din chingile iubirii fără speranţă.

Lui Genji îi părea rău să se despartă de tot de Rokujō şi a început să îi trimită din când în când răvaşe mai duioase. Ea nu se lăsa înduplecată să-l întâlnească, socotind că astfel ar fi dat dovadă de slăbiciune şi n-ar fi făcut decât să răscolească amintiri dureroase. La ce i-ar fi folosit să îşi pună inima pe jar?

Rokujō mai pleca uneori de la templul din Sagano şi se întorcea acasă pe furiş, pentru scurt timp, însă Genji nu avea habar de toate astea. În templu nu era uşor de intrat, aşa că acolo nu s-au putut întâlni. Între timp, tatăl lui, fostul împărat, s-a simţit din ce în ce mai rău, deşi cu toţii sperau să nu fie ceva grav. Oricum, era încă o grijă şi pentru Genji.

Nevrând să lase loc vreunui strop de duşmănie, Genji s-a hotărât să treacă totuşi pe la templul din Sagano ca să stea de vorbă cu Rokujō, chiar dacă lumea îl judeca pentru asta. Era ziua a şaptea din luna a noua şi se apropia plecarea la Ise, care cerea pregătiri peste pregătiri. Genji i-a mai scris, însă ar fi vrut să o vadă. Ea s-a învoit în cele din urmă să îl

primească dincolo de paravan. În inima ei ştia bine cât de mult aşteptase întâlnirea cu fostul iubit.

De cum a ieşit din oraş, străbătând câmpia întinsă, o tristeţe fără seamăn a pus stăpânire pe Genji. Florile de toamnă şi iarba se veştejiseră, iar zumzetul gâzelor se deslușea tot mai slab printre uscături. Peisajul îl înduioşa nespus şi îi părea rău că lăsase până atunci să-i scape asemenea minunăţii. Adierile de vânt ce se strecurau printre pini aduceau cu ele acorduri îndepărtate, însă atât de slabe, încât nu îşi dădea seama ce cântec e. Suna minunat, atât putea spune. Ca să nu bată la ochi, îşi alesese doar vreo zece însoţitori, pe cei mai apropiaţi oameni ai lui, îmbrăcaţi modest, întrucât călătoreau în taină. Genji însă arăta desăvârşit.

A ajuns în faţa unui gard de nuiele care împrejmuia câteva clădiri simple. La intrare se înălţa, solemnă, o *torii*[1] din lemn nelăcuit, ce părea să descurajeze privirile oamenilor de rând. Focul de lemne *kagaribi* ce lumina intrarea pâlpâia uşor, iar locul părea aproape pustiu. Preoţii îşi dregeau glasurile şi vorbeau aproape şoptit, dând incintei un aer misterios. La gândul că iubita stătuse singură, luni de zile, în locul acela umed, Genji regreta că nu a dat mai devreme un semn de viaţă.

Când a ajuns într-un colţ mai retras din clădirea de miazănoapte, muzica a încetat şi a auzit umblând pe acolo mai multe tinere. Spre nemulţumirea lui, Rokujō n-a vrut să îl primească faţă în faţă.

— Cred că ştii că nu mai sunt la vârsta când alerg după iubite. Lumea m-ar judeca fără îndoială pentru vizita în locul acesta sacru şi chiar nu înțeleg de ce mă ţii la distanţă după toate sacrificiile făcute. Aş fi avut să-ţi spun o grămadă de lucruri.

Glasul rugător al lui Genji le-a mişcat pe doamnele de onoare, care au simţit nevoia să pună o vorbă bună pentru el.

— Nu se cuvine să îl tot lăsaţi să aştepte. Înduplecaţi-vă să îi vorbiţi.

Rokujō şovăia. Pe de-o parte, ştia că se află într-un loc sacru şi îşi făcea griji din cauza preoţilor de acolo, iar pe de alta, se temea de dispreţul lui Genji. Cât îşi îngăduia oare să tot facă nazuri? S-a apropiat în genunchi de odaia de primire şi umbra ei mişcătoare de după paravan l-a înduioșat adânc.

— Pot urca pe prispă? a întrebat Genji în timp ce se aşeza. Prea fâstâcit să găsească scuzele potrivite pentru tăcerea îndelungată, i-a strecurat pe sub storuri o crenguţă de *sakaki* ruptă chiar de el, spunând: Am venit la tine încredinţat

de statornicia simțămintelor mele, la fel ca acest copac veşnic verde, iar tu nu îmi arăţi pic de înţelegere.

Ce cauţi în incinta sacră cu crenguţa sfântă
dacă n-ai văzut chiparos[2] care s-o vestească?

a întrebat Rokujō. Genji i-a răspuns:

Fiind pe-aproape fecioare ce-i slujesc pe zei,
mireasma crenguţei m-a îmbiat s-o rup.

Cu tot aerul solemn din jur, se strecurase pe jumătate pe sub storuri.

Atunci când Rokujō i se dăruise cu totul, înnebunită după el, Genji fusese mândru nevoie mare şi nu o preţuise cum se cuvenea. După nenorocirea pricinuită soţiei, relaţiile lor se răciseră şi se îndepărtase de ea. Acum, aflându-se iar alături, l-a cuprins pe neaşteptate dorul de vremurile trecute şi l-a podidit plânsul. Rokujō se stăpânea neclintită, iar pe Genji l-a tulburat şi mai mult răceala ei. Voia să o facă să renunţe la Ise şi să rămână împreună. Pe când o implora, privind cerul parcă şi mai frumos de când luna se pregătea să îşi ascundă chipul, toate mâhnirile din inimă i s-au topit, iar Rokujō, care şi-l scosese din minte şi din suflet, și-a dat seama că prezenţa lui o răscoleşte iarăşi. Nu scăpase de ce se temuse.

Grupuri de câte doi-trei tineri curteni se plimbau nestingheriţi prin incinta sacră, dând lucrurilor din jur şi mai mult farmec. Genji îi găsea de-a dreptul cuceritori. Doar simțămintele lui şi ale lui Rokujō erau apăsătoare şi cu greu ar fi putut fi puse în cuvinte. Lumina de la revărsatul zorilor părea acum să li se potrivească de minune.

Despărţirea din zori e mereu înrourată,
dar niciodată n-a fost cerul de toamnă aşa de întristător,

a spus Genji. Nu-i venea să plece. I-a luat mâna cu tandreţe şi a rămas aşa. Bătea un vânt rece de luna a noua, iar ţârâitul slab al greierilor-de-pin se îngemăna desăvârşit cu tristeţea lor. Nici omul cel mai nesimţitor n-ar fi rămas surd la sunetul acela, aşa că nu e de mirare că şi schimbul de poezii dintre cei doi, copleşiţi de mâhnire, lâncezea. Până la urmă, Rokujō a spus:

Despărţirile de toamnă sunt oricum triste;
nu adăugaţi şi voi ţârâituri îndurerate, greieri-de-pin!

Genji se căia pentru păcatele trecute, dar se temea că ar putea fi văzut acolo pe lumină, aşa că, de voie, de nevoie, a plecat. A plâns tot drumul de întoarcere până la Nijō-no-in. Nici Rokujō nu a rămas stană de piatră. Privea cu tristeţe în urma lui, deşi se socotise mult mai tare. Mireasma lăsată în urmă de veşmintele lui Genji le-a înnebunit pe tinerele ei doamne, care s-au apucat să îi găsească pricină:

— Cum poate stăpâna noastră să-şi vadă de drum când asta înseamnă să părăsească un bărbat cum nu mai e altul în toată ţara? a întrebat una printre hohote de plâns.

Scrisoarea primită de Rokujō în ziua aceea a fost plină de vorbe dulci, ca s-o facă să renunţe la plecare, însă era prea târziu şi nu mai putea schimba lucrurile rânduite. Oricum nu i-ar fi folosit la nimic. Genji se pricepea de minune să îmbrobodească cu declaraţii de dragoste, chiar şi atunci când nu se prăpădea după o femeie. Pesemne că regretul îi inspirase mărturisirile, însă Rokujō nu-l mai socotea iubitul ei şi hotărâse deja să pună capăt legăturii fără rost şi să plece departe. Scrisoarea nu a rămas totuşi fără ecou în sufletul ei chinuit de griji şi îndoieli. Cu toate acestea, darurile de călătorie, de la veşminte scumpe până la cele mai mărunte podoabe pentru doamnele ei, au lăsat-o rece. Cu cât se apropia despărţirea, cu atât regreta mai mult lucrurile întâmplate şi zvonurile lăsate în urmă.

Marea Preoteasă era tare bucuroasă că s-a hotărât în sfârşit ziua plecării. Unii îi bârfeau mama pentru că o însoţea, alţii le priveau pe amândouă cu îngăduinţă.

Dacă Rokujō ar fi fost o femeie de rând, lumea ar fi lăsat-o în pace, cu siguranţă. Însă vai de femeile nobile!

În ziua a şaisprezecea a avut loc ritualul purificării în râul Katsura, la apus de capitală – festivitate plină de măreţie. Maiestatea Sa a dat ordin să fie aleşi drept însoțitori cei mai destoinici şi mai faimoşi curteni de rang înalt. Bunăvoinţa lui se datora şi grijii pe care i-o arăta fetei fostul împărat.

În ziua plecării Marii Preotese a sosit de la Genji o scrisoare de despărţire nespus de înduioşătoare. Fusese legată ritualic cu un şnur de hârtie din scoarţă de dud şi la vedere scria: „Nici Zeul Tunetelor nu s-ar îndura să sfâşie inimi“.

O, zei, stăpâni pe cele opt insule,

înduraţi-vă şi ocrotiţi dragostea mistuitoare!

„Nu mă liniştesc până nu aflu voinţa divină.“

Fiica lui Rokujō nu-şi vedea capul de treburi, însă a trimis răspuns printr-o doamnă de onoare:

Dacă Zeii din Înalturi tăgăduiesc legătura

înseamnă că iau cuvintele tale false doar ca pe-o toană.

Genji ar fi vrut să vadă şi ultimul ritual de la Palat, dar s-a răzgândit şi a rămas acasă de teamă să nu se spună că îşi ia rămas-bun de la o femeie care îl părăseşte. Poemul chibzuit al tinerei preotese i-a smuls un zâmbet și și-a închipuit înduioșat cât de fermecătoare avea să fie peste câţiva ani. Avea obiceiul să pună ochii pe câte o fată de care nu ar fi trebuit să se îndrăgostească. Acum regreta că nu făcuse mai multe pentru ea când i-ar fi stat în puteri. Nu-i

rămânea decât să aştepte ziua revederii – soarta putea fi plină de surprize.

Rokujō şi fiica ei erau înconjurate de nobile frumoase şi alese, procesiunea fiind în sine un spectacol demn de admirat. Se adunaseră mulţime de trăsuri pregătite să ia parte la ceremonie. Mama şi viitoarea preoteasă urmau să intre în Palat pe la ora patru după-amiază. În palanchin, Rokujō se simţea copleşită de tristeţe pentru că avea să vadă Palatul după atâția ani, dar în cu totul alte împrejurări decât cele pe care şi le-ar fi dorit tatăl ei, fost ministru. El o pregătise să fie împărătească, având ambiţii mari. Numai că soarta nu i-a surâs. S-a măritat cu prinţul moştenitor de atunci la şaisprezece ani, a rămas văduvă la douăzeci, iar acum, la treizeci, intra iarăşi în Palat. A ticluit repede poemul:

Pe zeii aceia îi mai venerez doar ca într-un rulou pictat.

Tristeţea ce-mi cuprinde inima e greu de îndurat.

Marea Preoteasă avea paisprezece ani. Era frumoasă foc şi îmbrăcată cum rareori ţi-e dat să vezi pe lumea asta. Împăratul s-a înduioşat până la lacrimi când i-a prins în păr pieptănul de rămas-bun.

Trăsurile doamnelor de onoare se aliniaseră în faţa celor opt ministere, aşteptând încheierea ceremoniei, iar mânecile multicolore ivite de sub storuri atrăgeau mai cu seamă privirile. Erau fără îndoială şi curteni tineri care le regretau plecarea, ştiind că n-aveau să le vadă multă vreme. La lăsarea serii, procesiunea s-a pus în mişcare pe Strada Mare, între Nijō-no-in şi Tō-in. Aflându-se la Nijō-no-in, Genji nu s-a putut opri şi i-a trimis lui Rokujō un răvaş prins de o crenguţă de *sakaki*.

Îţi laşi azi prietenul de izbelişte.

Vâltorile râului Suzuka nu-ţi vor uda oare mânecile?

Se lăsase deja întunericul şi în preajma ei era atâta forfotă, încât Rokujō a trimis un răvaş de răspuns, scurt şi elegant, abia după ce a trecut de Bariera *Colina Întâlnirilor*.

Chiar de le udă vâltorile râului Suzuka,

cine stă să le iscodească până la Ise?

Genji ar fi preferat ca ea să îi arate mai multă blândeţe, să nu fie aşa de rece. Privea amărât cerul învăluit în negura încă deasă a zorilor şi chibzuia:

Nu văd încotro a luat-o.

Pâcla ăstei toamne ascunde Colina Întâlnirilor.

Genji nu a pornit spre aripa de apus, ci a hotărât să îşi petreacă ziua cu gândurile lui. Rokujō era şi ea cumplit de mâhnită.

În luna a zecea, boala fostului suveran s-a înrăutăţit şi toată lumea se ruga pentru sănătatea lui. Împăratul, îngrijorat

şi el peste măsură, s-a dus să-l vadă. Cu toate că era foarte slăbit, bătrânul l-a tot pomenit pe Prinţul Moştenitor şi în cele din urmă a adus vorba de Genji:

— Caută-i povaţa şi în lucruri mari, şi în cele mărunte, aşa cum am făcut şi eu la vremea mea. Am fost şi sunt încredinţat că zeii l-au înzestrat cu mult har. Deşi încă tânăr, s-ar pricepe de minune să conducă treburile statului, e făcut pentru aşa ceva. Tocmai de aceea nu l-am numit prinţ imperial, ci i-am dat o funcţie în stat, ca mai târziu să ducă tot greul pe umerii lui. Te rog, ține seama de vorbele mele şi după ce nu voi mai fi.

I-a mai adresat Împăratului și alte rugăminți, ca de la tată la fiu, dar nu este treaba autoarei, ca femeie, să le consemneze pe toate. Fiul i-a promis cu sfinţenie să nu-i nesocotească dorinţele şi a plecat cu inima strânsă, presimţind că a fost ultima lor întâlnire. Bătrânului împărat i-a plăcut mult cum s-a maturizat băiatul lui şi felul cum gândea îl mulţumea. Însă întâlnirea lor a fost tare scurtă şi le-a lăsat amândurora tristeţe în suflet.

Prinţul Moştenitor ar fi vrut şi el să îl viziteze în aceeaşi zi, dar a fost sfătuit să mai amâne, pentru a nu pricinui prea multe emoţii bolnavului. Când a primit îngăduința, nu-şi încăpea în piele de bucurie că își vede tatăl după multă vreme. Era un băieţandru chipeş şi copt la minte pentru anii lui. Fericirea-i copilărească şi de bună-credinţă a mişcat-o până la lacrimi pe Fujitsubo. Bătrânul împărat s-a întristat văzând-o înlăcrimată. S-a apucat să îl îndrume pe micuţ, îndoindu-se în același timp că pricepe chiar totul la vârsta lui fragedă. I-a dat şi lui Genji sfaturi cu privire la treburile statului şi la viitorul micului prinţ moştenitor, stăruind în mai multe rânduri să îl vegheze cu grijă. Copilul s-a retras abia seara târziu, iar tatălui nu-i venea să îl lase să plece nici atunci. Alaiul lui n-a fost cu nimic mai prejos decât al Împăratului, iar mâhnirea bătrânului nu cunoştea margini.

Împărăteasa-mamă ar fi vrut şi ea să îl viziteze, însă a tot șovăit din cauza lui Fujitsubo şi, până să se hotărască ea, fostul împărat s-a stins din viaţă. Toată Curtea îl regreta profund, mai cu seamă că se îngrijise de treburile statului şi după ce renunțase la tron. Împăratul de acum era încă tânăr, iar bunicul lui pe linie maternă, Udaijin, avea o fire nestăpânită, aşa că se întrebau cu toţii, neliniștiți, ce avea să se aleagă de ţară.

Cei mai deznădăjduiţi din cauza pierderii suferite au fost Genji şi Fujitsubo. De slujbe şi de ritualul funerar s-a ocupat Genji, şi lumea a socotit că e firesc să fie aşa. Cei din jur îl admirau din toată inima, iar hainele de doliu îi veneau bine. Totuși, cele două morţi una după alta l-au făcut să vadă mai limpede vremelnicia vieţii şi să îşi dorească să se retragă la

mănăstire, dorinţă pe care nu avea cum să şi-o împlinească pentru că mai erau o mulţime de lucruri care îl legau de lumea trecătoare.

Consoartele şi concubinele fostului împărat au rămas la conac patruzeci şi nouă de zile după deces, iar apoi s-au împrăştiat care încotro. În ziua de douăzeci din luna a douăsprezecea, vremea mohorâtă i-a spulberat Împărătesei Fujitsubo orice speranţă de lumină şi linişte sufletească. Cunoscând prea bine firea Împărătesei-mamă, nu voia o clipă să rămână la cheremul ei. Se frământa nu atât din pricina viitorului, cât a trecutului, neputând uita anii frumoşi petrecuţi cu fostul împărat. Pentru că lumea cam plecase, simţea că o copleşeşte o mâhnire mai mare ca oricând.

Fratele ei, Hyōbukyō, a venit să o ia şi să o conducă acasă, la conacul din Sanjō. Ningea viscolit şi vântul era rece. Genji a stăruit să îşi ia rămas-bun. S-au aşezat la taifas despre vremuri de odinioară. Hyōbukyō a băgat de seamă că pinul din faţa încăperilor Împărătesei îşi plecase mult crengile sub povara zăpezii.

A pălit oare pinul ce a ţinut umbră atâta amar de vreme?
Acele de jos i se-mprăştie neputincioase la sfârşit de an.

Poemul nu era o capodoperă, dar se potrivea cu starea de spirit a lui Genji, care a ticluit şi el unul, gata să plângă:

Faţa îngheţată a iazului nu mai oglindeşte chipul de altădată
şi asta mă întristează peste măsură.

Li s-a alăturat şi Ōmyōbu:

La sfârşit de an şi apa de izvor îngheaţă;
duşi sunt cei de printre stânci.

Au mai fost şi alte poeme, dar socotesc că sunt de ajuns.

Împărăteasa Fujitsubo se întorcea în Sanjō cu toată pompa, cele mai multe dintre doamnele sale de onoare fiind nobile de rang înalt. Suita ei era aceeaşi dintotdeauna, dar mâhnirea devenise copleşitoare. Când a ajuns, i se părea că se află într-o vizită, că aceea nu se putea numi casa ei, pentru că nu mai trecuse de mult pe acolo.

Anul Nou a fost liniştit, însă plin de jale din pricina doliului. Genji s-a închis în casă. Cât domnise tatăl lui şi chiar după renunțarea la tron, noile înaintări în rang aduseseră la poarta din Nijō-no-in şiruri întregi de trăsuri şi călăreţi, de nu aveai loc să arunci un ac. În anul acela au venit tare puţini vizitatori. Chiar şi sacii cu aşternuturi pentru cei din slujba lui se împuţinaseră. Oamenii de încredere răspundeau chemărilor lui Genji, dar văzându-i oarecum nepăsători, nici el nu se mai gândea decât la valurile vieţii.

În luna a doua, a şasea fiică a lui Udaijin, Oborozukiyo, a fost numită mai-mare peste doamnele de onoare, luând

locul celei călugărite după moartea fostului împărat. Frumoasă şi cu o fire plăcută, era de departe favorita Maiestăţii Sale.

Venind rareori la Palat, Împărăteasa-mamă s-a mutat în Umetsubo[3] şi i-a cedat surorii sale Pavilionul Kokiden. Oborozukiyo a primit cu bucurie schimbarea, fericită că scapă de Pavilionul Tōkaden, din partea de miazănoapte, unde se simţise uitată de lume. Trăia elegant, doamnele de onoare roiau în jurul ei, dar tânjea să îl revadă pe Genji. Acesta îi trimitea scrisori pe furiş, temându-se să nu îi descopere cineva. Pasiunile lui fulgerătoare nu cunoşteau leac şi nimic nu îl putea schimba, mai ales acum, când aflase de noul rang al fetei.

Împărăteasa-mamă, cu firea ei răutăcioasă, se abţinuse să-i facă zile fripte lui Genji cât trăise fostul împărat, dar acum avea mână liberă să-şi verse tot focul asupra lui şi nu scăpa nici un prilej ca să-şi arate duşmănia şi dorinţa de răzbunare. Genji a avut parte numai de dezamăgiri în ultima vreme şi, obişnuit să fie favoritul Curţii, acum nu mai suporta răceala din jur şi nu mai avea poftă să iasă din casă şi să aibă de-a face cu lumea.

Sadaijin se simţea şi el tare nefericit şi nu prea mergea la Palat. Kokiden nu uita în ruptul capului că acesta îşi dăduse fiica lui Genji şi nu fiului ei, la vremea aceea Prinţ Moştenitor. Cei doi miniştri nu se avuseseră bine niciodată. Vremea lui Sadaijin apusese şi pe val se afla Udaijin. Nici nu era de mirare că fostul socru al lui Genji nu se simţea în apele lui.

Genji trecea pe la Sadaijin ca şi altădată şi era mai grijuliu ca oricând cu femeile care o slujiseră pe răposată. Îşi iubea nespus băiatul şi îi dădea atenţia cuvenită, stârnind admiraţia ministrului şi a celor din jur.

Pe vremuri, își trecea timpul cu aventuri amoroase şi era din cale-afară de fericit. Acum, multe dintre fostele legături au încetat de la sine, dar şi el a renunţat de bunăvoie la unele nedemne sau chiar stânjenitoare. Aşa se face că a început să ducă o viaţă mai cumpătată, de om de casă.

Lumea se minuna de norocul tinerei de la Nijō-no-in. Shōnagon îl punea pe seama rugăciunilor fierbinţi ale bătrânei călugăriţe care o îngrijise. Hyōbukyō îşi vizita şi el fiica, spre disperarea soţiei, care îşi pusese mari speranţe în fetele ei, nu în cealaltă. Soarta de copil vitreg a lui Wakamurasaki era desprinsă parcă dintr-o carte cu poveşti.

Fiind în doliu după tatăl ei, fostul împărat, Marea Preoteasă de la Kamo s-a retras de la templu și în locul ei a

fost trimisă Asagao. Spre deosebire de Ise, la Kamo nu se primeau de obicei nepoate de împărat, ci doar fiice, dar se pare că de data aceasta nu au avut încotro. Lui Genji, care îi mai trimitea încă răvașe prin Chūjō, îi stăruia în suflet şi în minte şi regreta amarnic că urma să părăsească lumea lui. Cum soarta nu îi surâdea prea tare în acele clipe, a început să tânjească după Marea Preoteasă de la Ise şi după Oborozukiyo.

Împăratul îl îndrăgea pe Genji şi ar fi vrut să îl ocrotească, aşa cum lăsase cu limbă de moarte tatăl lui, însă fiind prea tânăr, nu avea destulă putere să le ţină piept mamei şi bunicului. Fără îndoială, îl supărau o mulţime de lucruri de la cârma statului.

Amărăciunile se ţineau lanţ, totuşi Genji mai găsea oarecare alinare în scrisorile lui Oborozukiyo. La Palat urma să se ţină *Ritualul celor cinci altare*, între zilele a opta şi a cincisprezecea din luna întâi, când Împăratul se retrăgea pentru rugăciuni. Cu acel prilej, Genji s-a apropiat de favorita lui ca într-un vis frumos. Deşi se temea să nu îi descopere cineva, fiind multă lume în jur, Chūnagon a reuşit, ca şi pe vremuri, să îi conducă într-o încăpere mică din Pavilionul Kokiden. Era lesne de închipuit bucuria tinerei de a se afla alături de Genji, fiindcă doar rareori avea prilejul să îl întâlnească. Nu se săturau să îl privească nici acelea care îl vedeau de dimineaţa până seara, darămite ea. Poate că îi lipsea semeţia unei nobile, însă era în floarea vârstei şi farmecul ei îi înnebunea pe bărbaţi.

Dimineaţa se apropia pe negândite, când Genji a auzit deodată vocea tunătoare a unui străjer de gardă:

— La porunca Domniei Voastre!

Bănuia că un străjer pus pe şotii îi luase urma. Îl distra gândul, dar îl şi necăjea. Era ora tigrului[4], iar străjerii îşi făceau datoria şi alungau oaspeţii nedoriţi.

Doar inima mea ştie de ce-mi sunt mânecile ude
în zorii ce te găsesc gata de plecare,

a zis ea şovăielnic.

Şi ce să fac? Să-mi duc viaţa printre suspine,
şi-n zori sufletul tot mâhnit adânc să-mi fie?

a răspuns Genji tulburat, înainte să plece.

Zorii nu mijiseră bine sub luna înceţoşată şi, cu toate că se îmbrăcase simplu, în veşminte *kariginu*, atrăgea lesne atenţia. Chiar atunci, fratele Consoartei Jōkyōden a ieşit din Pavilionul Fujitsubo şi a rămas nemişcat în faţa gardului împletit, cumva în umbră. Genji i-a ieşit în cale fără să vrea şi era cât pe-aci să devină ţinta zeflemelelor lui.

Când îşi găsea o nouă iubită, ca Oborozukiyo, Genji o preţuia mai mult ca oricând pe Fujitsubo, care se ţinea la distanţă. Dar asta nu însemna că nu îl nemulţumea şi îl întrista purtarea ei. Nemaiavând prilejuri să meargă la Curte, ea suferea că nu îşi vede fiul. Singurul care îl putea ajuta pe Prinţul Moştenitor era Genji, însă o scotea din sărite fiindcă nu îşi înfrângea pornirile sufleteşti. Fusese norocoasă că fostul împărat nu băgase de seamă legătura lor, dar se temea că taina ar putea ieşi la iveală oricând, iar păcatul i-ar întina numele, dar mai ales reputaţia şi viitorul băiatului. Încerca să îi ţină în frâu pasiunea cu rugăciuni şi incantaţii şi să se ferească din calea lui atât cât îi stătea în puteri, în speranţa că avea să o lase în pace. Cu toate astea, pe nepusă masă, Genji a reuşit să se apropie de iatacul ei fără să bage cineva de seamă. A fost un adevărat coşmar pentru Fujitsubo.

A încercat să o amăgească cu vorbe cât mai meşteşugite, dar ea nu şi-a pierdut capul, rămânând stană de piatră la momelile lui. O durere neaşteptată în piept i-a tăiat răsuflarea. Ōmyōbu şi Ben s-au speriat rău de tot şi s-au apucat să o îngrijească fără să mai cheme pe altcineva. De uluire şi disperare, Genji s-a pierdut cu firea şi a uitat să mai plece. Curând au început să se frământe şi alte doamne de onoare şi era un du-te-vino de nedescris la iatacul ei. Genji s-a trezit, mort de frică, împins într-o cămăruţă de alături. Înnebunite de spaimă, câteva dintre femei se străduiau să îi ascundă şi hainele acolo. Fujitsubo leşinase de groază. Era vădit că nu se simte bine. Spre dimineaţă încă nu îşi revenise.

Au sosit şi fratele ei, Hyōbukyō, dar şi Chūgū-no-Tayū, iar incantaţiile preoţilor l-au înfricoşat pe Genji. Abia spre seară, Fujitsubo a început să dea semne că îşi revine. Habar n-avea că el şi-a petrecut toată ziua în cămăruţa de alături, Ōmyōbu şi Ben chibzuind că e mai bine pentru ea să nu ştie, ca să nu o sperie.

Văzând că s-a mai înzdrăvenit, Hyōbukyō a plecat, iar în preajma ei a rămas puţină lume. De obicei îşi ţinea aproape numai doamnele de suflet, celelalte retrăgându-se dincolo de perdele şi paravane.

— Cum să îl scoatem pe Marele General de-aici? i-a şoptit Ōmyōbu lui Ben. Tare mi-e teamă să nu i se facă iarăşi rău stăpânei.

Uşa cămăruţei rămăsese de la bun început un pic întredeschisă, aşa că lui Genji i-a fost uşor să o deschidă fără zgomot şi să se strecoare între paravan şi perete. Fujitsubo nu l-a simţit. El nu îi mai văzuse chipul la lumina zilei din copilărie şi l-a podidit plânsul de bucurie. Era nespus de frumoasă.

Fujitsubo chibzuia amărâtă la necazurile ei şi la vremelnicia vieţii. Ca să o mai înveselească, doamnele îi aduseseră prăjiturele şi alte bunătăţi, dar nu s-a atins de ele. Privea țintă afară, dusă pe gânduri. Părul ei bogat, lăsat pe spate şi conturul feţei îi aminteau lui Genji de mireasa lui din aripa de apus.

În ultima vreme, nu se mai gândise la asemănarea neobişnuită dintre ele, ba ajunsese chiar să nu le mai deosebească nici ca frumuseţe, nici ca fire aleasă. I se părea că sunt una şi aceeaşi. Totuşi, pentru că pe cea din faţa lui o iubise atâția ani, o găsea mai coaptă şi mai delicată. Neputându-se stăpâni, a dat încet perdeaua iatacului la o parte şi a apucat-o de poalele hainei. Ea l-a recunoscut îndată după mireasma veşmintelor. A căzut speriată în genunchi, acoperindu-şi faţa. Genji era supărat că nu îi putea admira chipul şi că ea nu voia să îl privească. Îndurerat peste măsură, a tras-o de poale spre el. Fujitsubo a încercat să fugă, lăsându-i haina, dar a băgat de seamă cu uimire şi spaimă că el îi prinsese şi părul. Ghinioanele se ţineau lanţ şi nu ştia ce să mai facă. Uitând cu totul de rang şi demnitate, Genji s-a lăsat pradă văicărelilor şi lacrimilor, însă Fujitsubo nu s-a arătat mişcată, spunând cu asprime:

— Acum nu mă simt bine, poate găsim alt prilej să stăm la taifas în tihnă.

Genji nu voia să priceapă şi pace. O tot bătea la cap cu suferinţa lui, ameţind-o cu vorbe fără noimă. Unele dintre ele atinseseră neîndoios o coardă sensibilă, dar Fujitsubo nu şi-a pierdut capul şi l-a ţinut pe Genji la distanţă, cu tact şi blândeţe, până la ivirea zorilor, făcându-l să se ruşineze de purtarea lui.

— Sunt mulţumit că te-am văzut. Dacă mă laşi din când în când să îmi deschid sufletul şi mă asculţi răbdătoare, făgăduiesc să nu mai fac nici un gest necugetat data viitoare.

Ce îl costa să facă făgăduieli de dragul unei „date viitoare“?

După acea primejdioasă întâlnire din toiul nopții, despărţirea nu avea cum să fie uşoară. Ōmyōbu şi Ben îl implorau pe Genji să plece mai repede. Văzându-şi iubita pe jumătate moartă de spaimă, el a spus cu o seriozitate înfricoşătoare:

— Mai bine mor decât să duc o viață ruşinoasă, cu toate că ştiu prea bine că păcatul ce mă apasă va fi o piedică în calea mântuirii şi sufletul meu nu va vrea să se desprindă de lumea asta.

De e mereu atât de greu să ne vedem, ca azi,
câte vieţi de lacrimi mă vor aştepta oare?

O să rămân pe veci în umbra ta.

Fujitsubo a răspuns oftând:

Chiar de laşi altora povara amărăciunilor în vieţile ce vin,

vrăjmaşul cel mai de temut e inima ta schimbătoare.

Cuvintele ei simple şi delicate i-au mers la suflet. A socotit că e mai înţelept să se retragă.

Pentru că ea s-a purtat cu atâta răceală, chiar cu cruzime îşi zicea el, nu mai avea curajul să i se înfăţişeze. A chibzuit că e mai bine să nu îi mai scrie, fiindcă aşa poate pricepea şi ea cât de tare îşi regreta purtarea. Nu s-a mai dus la Palat şi nu l-a mai vizitat nici pe Prinţul Moştenitor. S-a închis în casă, mâhnit. Cugeta numai la nepăsarea ei şi starea lui se înrăutăţea pe zi ce trece, de parcă spiritul i-ar fi părăsit trupul. Descumpănit peste măsură, se gândea doar la amărăciunile vieţii pe pământ. Îi venea să se călugărească, dar amintirea noii soţii îi mai ostoia durerea. Nu o putea lăsa de izbelişte pe aceea care nu avea alt sprijin pe lume, care se bizuia numai pe el.

Fujitsubo nu-şi găsea liniştea, iar doamnele ei îşi făceau griji din pricina lui Genji, care se însingurase de tot şi nici măcar nu mai scria. Ştiind că e la cheremul lui în ceea ce privea soarta Prinţului Moştenitor, Fujitsubo se temea să nu se fi supărat pe ea atât de tare încât să îl lase pe micuţ de izbelişte. Rău ar fi fost şi dacă s-ar fi călugărit. Putea să-şi închipuie cât de dornică era lumea de cleveteli dacă s-ar fi ivit prilejul şi se gândea tot mai mult să renunţe la titlul de împărătească şi să se călugărească. Împărăteasa-mamă îi făcea numai necazuri şi nu mai recunoştea nimic din ceea ce fostul împărat lăsase cu limbă de moarte. Poate nu ar fi avut chiar soarta doamnei Seki[5], însă Kokiden o dispreţuia şi se purta urât cu ea. Fujitsubo era tot mai hotărâtă să părăsească cele lumeşti, totuşi nu înainte de a-şi vedea fiul. S-a dus la Palat astfel încât să nu atragă luarea-aminte. Genji avea obiceiul ca în asemenea împrejurări să-i vină în ajutor, dar de data aceasta s-a prefăcut bolnav şi i-a trimis doar oameni care să se îngrijească de cele trebuincioase. Femeile care îi cunoşteau pricina tristeţii îl compătimeau.

Prinţul Moştenitor crescuse frumos şi era chiar mai chipeş decât ultima oară când îl vizitase. Cum nu îşi mai văzuse mama de multişor, ţopăia de fericire şi se alinta peste măsură. Fujitsubo nu mai era atât de sigură că vrea să se călugărească, dar uitându-se în jur şi respirând aerul de palat, a priceput pe dată că norocul nu mai ține cu ea, că nimic nu mai e ca pe vremuri și nu mai are ce căuta acolo. Putea fi oricând ţinta răzbunării Împărătesei-mamă. Vizitele la Palat

deveniseră tot mai primejdioase şi nu-i mai făcea plăcere să treacă pe acolo. Pe scurt, totul era greu de îndurat. Mai mult ca orice, se temea pentru viitorul copilului dacă se învoia să fie socotită mai departe împărătească.

— Ce-ai zice dacă nu m-ai vedea o vreme, iar când aș apărea din nou, aș fi cu totul alta, adică nu chiar atât de arătoasă?

Băieţelul a privit-o țintă.

— Ca Shikibu? a întrebat el pufnind în râs. Nu ai cum!

Îi era tare milă de copil.

— Nu, Shikibu e bătrână şi urâtă. Nu aşa… cu părul mai scurt decât al lui Shikibu, îmbrăcată în haine cernite, ca preoţii care se roagă serile. Şi, mai ales, ne-am vedea mult mai rar, a zis ea printre suspine.

— Dacă nu ne vedem multă vreme, o să mi se facă dor, a spus copilul serios.

I-au dat lacrimile şi s-a întors, ruşinat, să şi le şteargă. Pletele i se revărsau pe umeri. Era neînchipuit de frumos. Pe măsură ce creştea, semăna tot mai mult cu Genji, ca două picături de apă. Dinţii puţin cariaţi dădeau, prin negreală, un farmec aparte zâmbetului său. Pentru Fujitsubo, asemănarea cu Genji era ca un cusur la o nestemată. Vechile temeri o năpădeau iar. Dacă ieşea la iveală păcatul săvârșit?

Genji ar fi vrut să o vadă pe Împărăteasa Fujitsubo, dar – hotărât să o pedepsească pentru cruzimea de care dăduse dovadă – s-a închis pus şi simplu în casă. Totuși, cu cât stătea mai retras, cu atât îl năpădea dorul de ea. Ca să scape de mâhnire, dar şi ca să nu îl judece lumea, a plecat la Urin-in, bucurându-şi inima cu fermecătorul peisaj sălbatic de toamnă, neatins de om. S-a oprit la templul budist unde slujea fratele mai mare al mamei sale, un preot vestit. După două-trei zile se simţea cu totul alt om. Nu îl lăsaseră nepăsător nici frunzele ruginii, nici florile de câmp aproape veştejite. Uitase cu totul de viaţa din oraşul imperial.

Seara, îi aduna în jurul lui pe cei mai destoinici călugări şi îi asculta curios vorbind despre scripturi. Locul rămânea neschimbat, însă viaţa omului era vremelnică. Chibzuind astfel, Genji a băgat de seamă că femeia care îi stârnise supărarea îl atrăgea şi mai mult. La ora când luna se pregătea să-şi întoarcă faţa de la pământ, preoţii aduceau pentru altar apă proaspătă, crizanteme şi frunze ruginii – îndeletniciri cam plicticoase, cugeta Genji, însă care pot aduce o rază de lumină pentru viaţa viitoare. Văzându-i şi auzindu-i cum rostesc rugăciuni şi incantaţii, îi pizmuia oarecum şi îi venea să se călugărească, dar gândurile îi zburau pe dată la tânăra soţie. Nu mai lipsise niciodată de lângă ea atâtea zile şi de

aceea i-a trimis câteva răvaşe. Într-unul din ele îi scria: „Încerc să văd dacă m-aş putea obişnui cu viaţa de la templu, dar e prea searbădă pentru mine şi mă descumpăneşte şi mai mult. Totuşi, mai am de învăţat câte ceva de la călugări. Tu ce faci?“ Pe hârtia aceea groasă, din scoarţă de chiparos, a adăugat şi un poem, cu o caligrafie fără cusur:

Rămas-ai ca o mărgea de rouă pe frunza tremurândă;
eu sunt pradă vânturilor din toate părţile.

Lui Murasaki[6] i-au dat lacrimile şi a scris pe hârtie albă, fină:

În bătaia vântului sunt şi eu, ca pânza de păianjen de pe
roua dimineţii agăţată de trestia veştejită.

„Scrie tot mai frumos“, şi-a zis Genji zâmbind. Îşi trimiteau deseori răvaşe, slovele ei semănând tot mai mult cu ale lui Genji, deşi erau ceva mai gingaşe, mai feminine. În sinea lui se socotea mulţumit de felul cum o crescuse.

I-a trimis răvaş prin Chūjō şi Marii Preotese de la templul Kamo, care se afla în apropiere. Lui Chūjō i-a scris în câteva rânduri că a plecat de acasă mânat de gânduri, că se află în cutare loc şi că nimeni nu ştie ce e în sufletul lui. Preotesei i-a ticluit un poem:

N-aş vrea să mânii zeii, dar şnururile tasuki[7] de acum
îmi aduc în minte toamna aceea.

„Aş vrea ca trecutul să fie iar prezent, de parcă l-aş putea întoarce doar cu propria voinţă“, a adăugat el.

Tonul era familiar, iar scrisoarea, aşternută pe hârtie subţire, verde-pal, prinsă de o crenguţă de *sakaki* cu o fâşie îngustă de hârtie din scoarţă de dud, arăta minunat.

Chūjō a răspuns cuviincios: „Toate zilele sunt la fel şi avem timp să depănăm amintiri. Mă gândesc deseori la dumneavoastră, dar aici trăim în cu totul altă lume“.

A mai scris şi altele de acelaşi fel. Pe fâşia de hârtie Marea Preoteasă a adăugat:

Toamna aceea? Ce s-o fi întâmplat atunci
că şnururile de-acum îţi strâng inima ca-n chingi?

Scrisul ei nu era chiar cel mai frumos din câte văzuse, dar arăta mai delicat şi mai îngrijit ca oricând. Genji nădăjduia să scape de pedeapsa divină pentru îndrăzneala de a pune frumuseţea ei trupească înaintea măiestriei scrisului.

Şi-a amintit cu întristare cum se despărţise de cealaltă preoteasă cu un an în urmă şi i-ar fi dojenit pe zei că îi zădărnicesc iubirile. De vină era şi el, pentru că îl apucase pasiunea tocmai acum, când era prea târziu. Ar fi putut să nu tărăgăneze atât de mult lucrurile cu Asagao, Preoteasa de la templul Kamo, însă regretele nu-şi mai aveau rostul. Doar îi

fusese şi lui limpede din răvaşe că îi ghicise simțămintele şi nu se căznise să îl descurajeze. Nici acum nu o făcea. Însă la drept vorbind, nu era tocmai firesc, ținând seama de rangul pe care îl avea la Kamo.

Toţi călugării, de la primul până la ultimul, se bucurau de venirea lui Genji la templu şi de zelul cu care citea scripturile sectei budiste Tendai, precum şi de seriozitatea cu care cerea lămuriri atunci când nu înţelegea. Deşi ajunsese să cugete la vremelnicia acestei lumi şi nu s-ar mai fi întors acasă, Genji se simţea legat de Murasaki. Mult nu a mai stat şi, înainte de a se despărţi de ei, a citit temeinic rugăciuni şi a oferit daruri tuturor, până şi tăietorilor de lemne. La plecare, lumea s-a adunat în faţa templului, ca să-l petreacă din priviri şi să verse o lacrimă de rămas-bun. Fiind încă în doliu, din trăsura potrivită pentru acel prilej abia se deslușea silueta lui Genji Strălucitorul, dar nu a fost suflet care să nu îi admire frumuseţea. Nu avea pereche pe lume.

Stăpâna inimii lui se făcuse parcă şi mai frumoasă cât lipsise şi îi primea atenţiile ascultătoare, fără să îi aducă măcar o singură învinuire pentru că fusese plecat câteva zile. Şi-apoi, „roua agăţată de trestie“! Ce poem! Ţinea la Murasaki mai mult ca oricând.

De la templul din munte s-a întors cu câteva crenguţe de arţar, în mai multe nuanţe de roşu decât cele din grădină. I le-a trimis în dar lui Fujitsubo, ca să-l ierte pentru tăcerea îndelungată şi ca nepăsarea lui să nu bată la ochi. I-a mai scris câteva rânduri şi lui Ōmyōbu: „Când am aflat că Maiestatea Sa este în vizită la Palat ca să îl vadă pe Prinţul Moştenitor, hotărâsem deja să mă retrag la templu câteva zile şi mă simt vinovat că nu am dat nici un semn atâta vreme. Nedorind să mă întorc cu mâna goală de acolo, dar şi pentru bucuria de a împărtăşi frumuseţea frunzelor tomnatice, te rog să îi dai crenguţele din partea mea.“

Erau într-adevăr minunate şi Fujitsubo le privea cu plăcere când, deodată, a zărit un bileţel printre crenguţe. S-a schimbat la faţă, îngrozită de gestul necugetat al lui Genji şi speriată că doamnele aveau să bage şi ele de seamă ce se întâmplă, chiar dacă nu înţelegeau mare lucru. Nu făcea decât să le trezească bănuieli de pomană. Cu toată durerea din suflet, i-a cerut unei doamne să pună crenguţele într-o vază ascunsă după un stâlp al verandei. În răspuns, i-a trimis doar veşti despre Prinţul Moştenitor, tăinuindu-şi sentimentele. Pe Genji îl scotea din sărite purtarea ei prevăzătoare. Totuşi, nu ar fi vrut să dea apă la moară gurilor rele, mai cu seamă că el se îngrijea de Prinţul Moştenitor şi, la nevoie, şi de ea. Ar fi bătut cu siguranţă la ochi dacă s-ar fi arătat nepăsător acum.

De aceea a ales să meargă la Palat în ziua când Fujitsubo se întorcea acasă.

Genji l-a vizitat întâi pe Împărat şi, prinzându-l liber, au stat de vorbă pe îndelete. Semăna leit cu tatăl lor, numai că avea un farmec aparte şi era mai blând şi mai înţelegător.

Împăratul auzise de legătura lui Genji cu Oborozukiyo şi băgase şi el de seamă unele lucruri, totuşi socotea că, nefiind una înfiripată de curând, nu se cade să facă mare caz din pricina ei. Oricum, Genji o cunoscuse înaintea lui şi nu avea rost să strice o prietenie veche, aşa că nici măcar nu a adus vorba despre asta. I-a pus lui Genji o seamă de întrebări despre texte chinezeşti, au discutat despre poemele lor de dragoste şi apoi şi-a arătat admiraţia faţă de Marea Preoteasă, încântat la culme de ritualul plecării la Ise. Genji şi-a deschis şi el sufletul şi i-a mărturisit cât de fermecător e templul de la şes în zorii zilei, neuitând să dea o mulțime de alte amănunte. Luna din noaptea de douăzeci şi-a arătat în cele din urmă chipul, trezindu-i Maiestăţii Sale pofta de muzică.

— Aş vrea să o vizitez pe Împărăteasa Fujitsubo, pentru că am aflat că pleacă de la Palat în seara asta, a spus Genji. Tata mi-a lăsat cu limbă de moarte să am grijă de ea şi de Prinţul Moştenitor.

— Şi pe mine m-a îndemnat să îl socotesc copilul meu şi să-l iubesc din toată inima. Dintre toţi fraţii, la el mă gândesc cel mai mult, dar trebuie să am grijă să nu stârnesc vrajbă. Micuţul ştie deja să scrie, mai frumos decât mine, azi-mâine îmi dă lecţii!

— Se pricepe la multe, dar e încă necopt.

Genji i-a povestit cu câtă seriozitate învaţă şi apoi s-a retras. Pe drum a dat nas în nas cu fiul lui Fuji-Dainagon, fratele mai mare al Împărătesei-mamă. Tânărul Tō-no-Ben, semeţ nevoie mare, pornise să-şi viziteze sora din Pavilionul Reikeiden, o consoartă a Împăratului. Văzându-l pe Genji, i-a aruncat din vârful buzelor, cu glas cântat: „Un curcubeu alb săgetează cerul, Prinţul Moştenitor tremură“. După modelul chinez, încerca să îi strecoare cu dibăcie bănuiala că Prinţul Moştenitor uneltea împotriva Împăratului, însă fără sorţi de izbândă.

Genji l-a lăsat în pace, stânjenit totuşi. De multe ori îi ajunseseră la urechi răutăţi de-ale Împărătesei-mamă, dar nu voise să le pună la inimă şi se prefăcuse nepăsător.

— Îmi pare rău că am întârziat aşa de mult. E deja miezul nopţii, şi-a cerut Genji iertare când a ajuns la Fujitsubo. Am stat de vorbă cu Împăratul.

Privind luna sclipitoare, ea şi-a amintit de serile când fostul ei soţ asculta cu bucurie muzică. Locul rămăsese

neschimbat, însă atmosfera era cu totul alta.

Ōmyōbu i-a adus un poem de la Fujitsubo:

Perdele dese de ceaţă mă-mpiedică să admir luna

ce călătoreşte departe, deasupra norilor.

Foşnetul veşmintelor în apropiere i-a stârnit amintiri dragi şi pe Genji l-a podidit plânsul, uitând cu totul de nemulţumirea ce-l măcinase.

Luna de toamnă e aceeaşi ca altădată;

doar ceaţa neîndurătoare se aşterne-n calea ei.

— Am auzit un poet spunând că ceaţa-i duşmănoasă ca oamenii, ea înstrăinează şi florile, a adăugat Genji.

Fujitsubo se întrista la gândul despărţirii de fiul ei şi nu mai sfârşea cu sfaturile, vrând parcă să îşi întârzie plecarea. Băiatul, prea mic pentru aşa ceva, nu o asculta cu mare luare-aminte. Se culca de obicei devreme, însă acum ţinea morţiş să stea cu mama lui până în ultima clipă. Tare nu-i plăcea că pleacă iarăşi departe de el, dar nici nu s-a apucat să se alinte ca să o silească să mai rămână.

Genji chibzuia la vorbele tânărului Tō-no-Ben şi nădăjduia din tot sufletul ca taina ascunsă vreme îndelungată să nu iasă la iveală.

Lui Oborozukiyo nu îi mai scrisese de multişor şi s-a pomenit deodată cu un răvaş, chiar când începuse o ploaie măruntă şi rece. Numai femeia ştia de ce reluase legătura:

Vântul biciuitor nu mi-a trimis nici o rafală

cu veşti de la tine. Aşteptare şovăielnică.

Sosise oare clipa mărturisirilor? Pe Genji l-a mişcat curajul ei de a-i scrie. Ca să îi răspundă, a scos din dulăpior o hârtie chinezească elegantă, apoi o pensulă potrivită. Doamnele îşi tot dădeau coate şi schimbau priviri cu subînţeles, neştiind cui vrea să îi trimită răvaşul de se pregăteşte atâta şi îl întârzie pe sol.

„M-am destăinuit cum m-am priceput mai bine, dar n-ai dat nici un semn, aşa că m-am împăcat cu gândul.“

Să nu cumva să crezi că lacrimile-mi deznădăjduite

au fost picături de toamnă cernute din înalturi.

A mai adăugat: „Dacă inimile noastre ar bate odată, nici cerul nu s-ar mai arăta aşa de mohorât.“

Începea să sune ca o scrisoare plină de simţire. Şi alte doamne îl asaltau pe Genji cu răvaşe, însă el le răspundea în doi peri, având totuşi grijă să nu le rănească.

Fujitsubo era prinsă cu pregătirile pentru citirea solemnă a *Sutrei Lotusului* de după comemorarea fostului soţ. În ziua pomenirii de un an, la începutul lunii a unsprezecea, a nins din belşug.

Genji a trimis poemul:

Comemorăm astăzi ziua despărţirii,

Veni-va oare iarăşi ziua întâlnirii?

Ca să-şi mai despovăreze sufletul, Fujitsubo a răspuns îndată:

Suferinţe îndelungi l-au trimis la Cer;

simt că azi ne întâlnim ca odinioară.

Scrisul ei nu era foarte măiestrit, dar Genji îl socotea nespus de elegant. Nu avea ceva deosebit şi totuşi, nimic nu-i era pe potrivă.

Genji şi-a înăbuşit cu bună ştiinţă pornirile sufletului ca să îşi poată aduna gândurile pentru rugăciunile de mântuire.

Fujitsubo a ţinut *Gohakkō*[8] imediat după ziua a zecea din luna a douăsprezecea. A fost uluitor. Rulourile cu texte sacre, scrise pe hârtie fină, aveau cilindrele de la capete bătute în nestemate, iar învelitorile frumos ornate erau şi ele de un bun-gust desăvârşit. Ei îi plăcea să facă lucruri deosebite chiar în împrejurări obişnuite şi cu atât mai mult acum, când toată lumea avea aşteptări mari de la ea. Podoabele şi florile trimiteau cu gândul la Paradis.

A închinat prima zi tatălui ei, fostul împărat; pe a doua, mamei, iar pe a treia, răposatului ei soţ. Când s-a citit cel de-al cincilea rulou sacru, în ziua a treia, la ritual au sosit mulţi curteni de rang înalt, cu toate că știau că venirea lor nu e văzută cu ochi buni de Împărăteasa-mamă şi slujitorii ei. Fujitsubo alesese cu multă grijă cititorii de texte sacre. Când au ajuns la fragmente cunoscute, precum cea cu adunarea lemnelor de foc şi scoaterea apei din fântână de către Buddha[9], recitarea lor aleasă a făcut o impresie neaşteptată. Prinţii care au luat parte la ritual au adus mulţime de ofrande, însă Genji punea totul în umbră.

Îmi cer iertare că repet acelaşi lucru ori de câte ori îl văd, dar ce să fac dacă frumuseţea lui mă surprinde mereu cu atâta prospeţime?

Fujitsubo a lăsat pentru ea ultima zi a ritualului, rostind propriile rugăciuni şi vestindu-şi, cu faţa la Buddha, dorinţa de a se călugări. Toată lumea a amuţit, năucită. Hyōbukyō şi Genji şi-au pierdut capul, neştiind nici ce să zică, nici ce să facă. Hyōbukyō a intrat în odaia surorii lui înainte de a se isprăvi ceremonia, ca să o convingă să renunţe, însă ea a rămas neclintită. L-a chemat apoi pe stareţul mănăstirii de pe Muntele Hiei pentru ritualul de iniţiere. Când a intrat unchiul ei, Înaltul Preot de la Yokawa, aflat în ansamblul de temple Enryaku-ji[10] de pe Hiei, şi i-a tăiat părul scurt, tânguielile au răsunat asurzitor. Chiar şi atunci când o bătrână renunţa la lumea vremelnică, oamenii se întristau, darămite acum, când era vorba de o tânără frumoasă care nu pomenise nici măcar

o dată că ar avea asemenea dorință. Fratele ei, Hyōbukyō, s-a mâhnit peste măsură. Pe cei strânşi la ritual i-a înduioşat nespus hotărârea ei şi cei mai mulţi au plecat plângând, după ce i-au mai transmis o dată condoleanţe.

Fiii răposatului împărat, care ştiau prea bine ce însemnase Fujitsubo pentru el, s-au despărţit de ea cu amărăciune în suflet. Genji a rămas la urmă, descumpănit. Nu îşi găsea cuvintele, dar s-a dus la ea ca să nu intre lumea la bănuieli.

Femeile s-au mai liniştit. Smiorcăiau şi-şi ştergeau lacrimile. Lumina lunii se revărsa peste zăpada sclipitoare, amintindu-i lui Genji de clipe din trecut. Abia îşi stăpânea plânsul.

— Ce v-a venit dintr-odată să vă retrageţi din lumea noastră?

Ea a răspuns, ca de obicei, prin mijlocirea lui Ōmyōbu:

— Pentru mine nu a fost o hotărâre bruscă. Am cumpănit îndelung dacă să mă călugăresc, încă de când s-a întâmplat nenorocirea, anul trecut, dar am vrut să mă încredinţez că asta îmi doresc într-adevăr.

Genji încerca să îşi închipuie, cu inima grea, ce se întâmplă dincolo de paravan. Auzea foşnet de veşminte şi paşi sfioşi. Afară vântul bătea cu putere, dar înăuntru, fumul tămâii înmiresmate amestecat cu parfumul lui Genji era îmbietor, ducându-te cu gândul la o seară din Paradis.

A venit un sol de la Prinţul Moştenitor. Inima Împărătesei s-a înmuiat şi nu s-a simţit în stare să îi scrie măcar un rând. Genji a răspuns pentru ea, având grijă să nu îşi piardă stăpânirea de sine şi să dezvăluie din neatenţie vreo taină.

Îmi doresc o inimă senină, ca luna de azi, dar şovăiala mă apasă.

Oare să rămân în lumea întunecată de aici?

„Vă admir hotărârea neclintită“, i-a spus el lui Fujitsubo.

Mai mult de-atât nu a fost în stare să rostească. Fiind înconjurată de femei, nu îşi îngăduia să-şi verse amărăciunea de bărbat părăsit, nici măcar în câteva cuvinte.

Fujitsubo a ticluit un poem simplu:

Nelinişti ne copleşesc pe toţi în lumea plină de păcate.

Nici eu nu ştiu când scap de grija pentru copil.

Vorbea despre Prinţul Moştenitor, iar asta i-a sfâşiat inima lui Genji. A plecat din cale-afară de mâhnit.

S-a dus drept în iatacul lui din Nijō-no-in şi a încercat să doarmă, dar nu a putut. Cu cât se gândea mai mult la întristările acestei lumi, cu atât îşi dorea să se călugărească, însă pe dată îi venea în minte copilul şi soarta acestuia îl

îngrijora nespus. Tatăl lui şi-ar fi dorit ca tânăra soţie să îi fie sprijin de nădejde micuţului, dar – oropsită cum era – aceasta ştia că nu mai poate avea pretenţie la rang şi nici la înţelegere din partea acelora care îi erau împotrivă. Ce se întâmpla dacă îşi lua şi el mâinile de pe micul prinţ? Aşa s-a zbuciumat noaptea întreagă.

S-a gândit să îi asigure lui Fujitsubo toate cele trebuincioase noului trai de călugăriţă, împreună cu veşmintele, şi se grăbea să fie toate isprăvite până la sfârşitul anului. A avut aceeaşi grijă ca întotdeauna şi de Ōmyōbu, mai cu seamă că s-a călugărit şi ea.

Ca scriitoare, regret din toată inima că nu mi-au căzut în mână şi poeme pe care le-au schimbat între ei, fiind încredinţată că au fost o mulţime.

Genji o putea vizita acum pe Fujitsubo în voie, la conacul din Sanjō. Uneori îl întâmpina chiar ea şi stăteau la taifas pe îndelete. Vechea dragoste, pe care i-o purta din copilărie, nu se stinsese de tot, însă nici nu putea fi vorba să se mai apropie de ea.

Anul Nou a adus cu sine banchete, colinde şi întreceri de poeme şi dansuri, dar Fujitsubo a rămas singură cu gândurile ei. Cugetând la vremelnicia şi tristeţea lucrurilor din lumea noastră şi la liniştea vieţii viitoare, simţea cum prinde forţe noi. Era fericită că a scăpat de purtarea înflăcărată a lui Genji şi că toate au intrat pe făgaşul obişnuit. În afară de altarul de alături, care fusese întotdeauna al ei, şi-a mai ridicat o capelă, înspre miazăzi de aripa de apus, unde îşi petrecea timpul în rugăciune şi meditaţie. Acolo a stat de vorbă cu Genji. Cu toate că venise Anul Nou, nu prea avea oaspeţi, iar doamnele care o slujeau erau puţine şi posomorâte, parcă lipsite de vlagă. Singurul ceremonial pe care l-au văzut la conacul de peste drum a fost *Aouma sechie*[11], aducând un suflu cât de cât proaspăt. Pe vremuri, pe Fujitsubo o vizitau la Anul Nou neînchipuit de mulţi nobili de rang înalt, dar acum au trecut pur şi simplu prin faţa conacului ei, ca să se adune la Udaijin. Nimic de zis, părea firesc să fie aşa, însă prea dureros. Văzându-l pe Genji, care sosise anume ca să o vadă şi care făcea cât o mie de nobili, Fujitsubo a izbucnit în plâns. Şi nu numai ea.

Pe Genji l-a înduioşat atmosfera întunecată. Erau adevărate călugăriţe. S-a uitat tăcut la locuinţa simplă, la griul plumburiu din tivitura paravanelor şi perdelelor, iar printre acestea, la mânecile gri sau galbene ale doamnelor de nădejde care se călugăriseră împreună cu stăpâna lor. Lui Genji i se păreau frumoase şi elegante. Şi-a întors privirile spre grădină. Gheaţa subţire din iaz se topise, iar sălciile de

pe mal înmuguriseră deja, de parcă ar fi fost gata să întâmpine primăvara. Pe chipul lui Genji se citeau tristeţe şi visare. S-a apucat să fredoneze o baladă veche: „Ecoul valurilor în crângul de pini pe Insula Urashima. / Scufundătoare[12] prietenoase îşi au sălaş acolo“.

Genji arăta încântător. A ticluit şi un poem:

Văzând scufundătoarele printre alge încâlcite,

gândul îmi zboară la picăturile sărate prelinse pe mâneci în Insula Pinilor.

Mare parte din încăpere era plină cu obiecte de cult închinate lui Buddha, aşa că depărtarea dintre ei se micşorase, iar glasul lui Fujitsubo s-a auzit aproape, deşi foarte stins:

Când cele lumeşti s-au pierdut fără urmă,

valul ajuns pe insula însingurată e un miracol.

Lui Genji i s-a pus un nod în gât din pricina lacrimilor, dar nu voia să îl vadă călugăriţele din sihăstrie plângând. De aceea s-a retras degrabă.

— Ce om! a zis o călugăriţă bătrână hohotind de plâns. Când toată lumea putea fi a lui, căci e socotit cel mai grozav din ţară, ne aşteptam să se arate nepăsător cu cei din jur, dar uite ce minune de om a ieşit din el! Şi mai este şi chipeş, curtenitor, chibzuit… Păcat că are parte de atâtea necazuri.

Amintirile au năpădit-o şi pe stăpâna lor.

Au venit numirile de primăvară, însă veştile nu s-au dovedit deloc bune pentru oamenii lui Fujitsubo. Nu li s-au oferit demnităţile cuvenite, poate şi pentru că ea nu mai era împărătească. Nu ar fi trebuit să i se retragă drepturile băneşti după ce s-a călugărit, dar au îmbrobodit-o cu lămuriri pe marginea legii, găsind motive peste motive ca să o înjosească. O durea sufletul pentru slujitorii de nădejde, dar continua să se roage cu pioşenie pentru binele Prinţului Moştenitor oricâte sacrificii avea să facă ea. Se ruga lui Buddha ca păcatul tăinuit să nu îi dăuneze vreodată fiului ei şi nădăjduia din suflet să o ierte.

Genji înţelegea prea bine starea lui Fujitsubo. Nici oamenii din suita lui nu au avut parte de o soartă mai bună. Ruşinat peste măsură, s-a închis pur şi simplu în casă.

Sadaijin trecea şi el prin momente grele şi era hotărât să se retragă din funcţie. Maiestatea Sa avea însă încredere deosebită în el şi nu a uitat o clipă îndemnul fostului împărat, care îl socotise stâlpul naţiunii. Chibzuia că nu poate renunţa nicicum la serviciile unui om atât de preţios, cu toate stăruinţele acestuia. Ministrul nu s-a lăsat totuşi până nu s-a închis în conacul lui, fără să mai aibă de-a face cu cineva, mai cu seamă că potrivnicul său, Udaijin, prospera pe zi ce

trece. Împăratul era şi el tare necăjit că a pierdut un om valoros, iar lumea îl plângea din toată inima.

Au apus vremurile bune şi pentru tinerii nobili din casa lui Sadaijin, fiecare mulţumindu-se cu rangul dobândit până atunci. Viitorul altădată strălucit al lui Tō-no-Chūjō s-a întunecat pe neaşteptate. Îşi mai vizita din când în când soţia – cea de a patra fiică a lui Udaijin –, dar ministrul nu îl mai socotea un ginere de nădejde şi ca atare nu se mai purta cu el ca pe vremuri. Nici nu putea fi vorba de ridicare în rang în ce-l privea. Oricum, Tō-no-Chūjō nu era omul care să pună la inimă asemenea lucruri. Genji nemaifiind atât de apreciat, asta îl făcea şi pe el să primească fără împotrivire loviturile sorţii. Petreceau împreună multe ore, învăţând ca pe vremuri sau căutând, care mai de care, să-şi arate cunoştinţele.

Pe lângă ritualurile budiste de primăvară şi de toamnă, pe care le ţinea cu sfinţenie, Genji a mai rânduit şi alte întruniri de citire a textelor sacre, dar a adunat în jurul lui şi cărturari renumiţi cărora le-a cerut să scrie stihuri sau cu care se întrecea la ghicirea părţilor lipsă din poeme chinezeşti. A început să nu-i mai pese de viaţa de la Curte, stârnind astfel bârfeli răutăcioase printre aceia care atât aşteptaseră.

Într-o zi ploioasă de vară, când mureau de plictiseală, Tō-no-Chūjō l-a vizitat la Nijō-no-in, ducându-i o minunată colecţie de poeme chinezeşti. Genji a intrat în încăperea lui cu cărţi şi a ales câteva rare de pe un raft la care nu se mai uitase de multă vreme. A poftit degrabă la el, fără mare zarvă, feluriți cunoscători de poezie chineză, i-a împărţit în două tabere – din Stânga şi din Dreapta – şi i-a înștiințat că premiile câştigătorilor aveau să fie mai mult decât mulţumitoare. Cum unele din părţile ce trebuiau ghicite s-au dovedit tare anevoie de dibuit, chiar şi cei mai luminaţi dintre învăţaţi au făcut feţe-feţe, neştiind să le lămurească. Uneori, Genji i-a scos din încurcătură dovedind cunoştinţe atât de temeinice, încât toată lumea se minuna.

— E de necrezut câte ştie! îl lăudau ei. Le-o fi aflat pe toate în vieţile dinainte!

Până la urmă a pierdut grupul din Dreapta.

Două zile mai târziu, Tō-no-Chūjō a dat banchetul învinşilor. A fost destul de modest, dar bine organizat. Cutiile din scândurele subţiri de chiparos, cu gustări alese, şi darurile oferite câştigătorilor au mișcat adânc. Oaspeții au fost invitaţi să scrie poeme. Ici-colo, în faţa verandei, câte un trandafir răzleţ îşi arăta chipul proaspăt înflorit, mai fermecător chiar decât florile de primăvară sau de toamnă. Totul era încântător.

Unul dintre copiii lui Tō-no-Chūjō, de vreo opt sau nouă ani, tocmai primit în rândul pajilor de la Palat, a cântat la *shō* de l-a uluit şi pe Genji. Era al doilea născut al celei de a patra fiice a lui Udaijin. Arăta bine şi părea isteț, aşa că toată lumea avea mari aşteptări de la el. Când spiritele s-au încins, a dat glas baladei *Takasago*, un cântec de dragoste pe gustul tuturor, pentru că pinii-pereche rămâneau pe vecie împreună. Genji şi-a scos un veşmânt de sub mantie şi l-a pus pe umerii băiatului, în semn de mare prețuire. Mai prietenos ca oricând, Genji era de o frumuseţe tulburătoare, iar pielea îi strălucea parcă sub straiele străvezii din mătase. Bătrânii îl sorbeau din ochii înceţoşaţi de lacrimi. Băieţelul a ajuns la ultimul vers: „Ce dor îmi e de tine, floare de crin!“ Tō-no-Chūjō i-a oferit lui Genji o ceşcuță de băutură şi poemul:

Tare-aş fi vrut să văd floarea iţită dis-de-dimineaţă,
deşi cea pe care o privesc acum nu-i cu nimic mai prejos.

Genji a luat ceşcuţa zâmbind.

Floarea iţită dimineaţă a pălit în ploaia de vară
şi n-a mai apucat să-şi dezvăluie parfumul.

— Oricum, nu mai e ce-a fost, a adăugat el.

Genji nu ar fi vrut să mai bea, dar Tō-no-Chūjō nu-l slăbea deloc.

S-au compus multe alte poeme, dar, aşa cum spunea Ki-no-Tsurayuki, nu se face să scrii la beție şi de aceea nu le mai pomenesc aici.

Mulţi dintre oaspeţi au preamărit frumuseţea lui Genji în poeme chinezeşti ori japoneze. El nu se simţea în apele lui şi a prins să declame: „Sunt fiul Împăratului Wen şi fratele Împăratului Wu“, dar nu a ţinut să spună clar că este unchiul Împăratului Ch’eng.[13] I-a fermecat pe toţi.

Hyōbukyō a fost şi el la Nijō-no-in şi a stat de la început până la sfârşit, fiind partenerul ideal al lui Genji când venea vorba de muzică. Pe deasupra, era mereu şugubăț.

Oborozukiyo s-a întors la casa părintească pentru o vreme. Îmbolnăvindu-se de friguri, avea nevoie de ritualuri de vindecare ce nu se puteau ţine la Palat. Ai casei au fost bucuroşi aflând că şi-a revenit în întregime după rugăciunile şi descântecele vracilor. Apoi a făcut ce-a făcut şi l-a primit pe Genji la ea aproape în fiecare seară. Fiind în floarea vârstei, chiar şi puţin trasă la faţă din pricina bolii arăta nespus de frumoasă. Genji se temea să nu îl prindă careva, pentru că ea locuia în aceeaşi clădire cu Împărăteasa-mamă. Dar, aşa cum se întâmpla mereu, cu cât pericolul era mai mare, cu atât creştea şi ispita, iar el îşi continua vizitele tainice. Câteva doamne au început să intre la bănuieli, însă

nici una nu s-a încumetat să îi strecoare vreo vorbă lui Kokiden.

Nici ministrul nu a aflat nimic până într-o noapte, puţin înaintea zorilor, când s-a pornit o ploaie vijelioasă, cu fulgere şi trăsnete, speriindu-i pe fiii săi şi pe doamnele Împărătesei-mamă. Toată lumea alerga îngrozită de colo-colo la o oră când de obicei nu se afla nimeni prin preajmă, iar Genji murea de frică pentru că nu găsea pe unde să se strecoare. Doamnele lui Oborozukiyo s-au adunat în jurul perdelelor, dar cele două de încredere erau înspăimântate peste măsură. Tunetele au încetat, ploaia s-a mai domolit şi ministrul a pornit mai întâi spre Kokiden ca să vadă cum se simte. Chiar când pleca de la ea, a început iarăşi răpăiala. De aceea, fiica lui şi Genji nu l-au auzit apropiindu-se şi nici nu l-au văzut când şi-a băgat capul pe sub perdea.

— Ce faci? A fost o noapte înspăimântătoare şi m-am îngrijorat din pricina ta. A venit vreunul dintre fraţii tăi să te vadă? a întrebat el.

Cu tot pericolul care îl pândea, Genji nu s-a putut opri să nu îl compare cu Sadaijin. Ar fi trebuit să intre mai întâi în iatac şi apoi să spună ce avea de spus!

Oborozukiyo a ieşit tremurând din aşternut, roşie la faţă ca racul. Tatăl ei a crezut că are iarăşi febră.

— Ce-i cu tine? Iar nu-ţi dau pace duhurile rele? N-ar fi trebuit să încetăm cu descântecele şi rugăciunile!

Atunci a văzut un brâu gri-albăstrui agăţat de chimonoul ei, iar în faţa perdelei căzuse un ghemotoc de hârtie pe care scria ceva. Lui Udaijin nu îi venea să creadă.

— Cine ți-a trimis răvaşul? Nu ţi se pare nepotrivit să umbli cu aşa ceva? Al cui e scrisul?

Oborozukiyo s-a întors şi l-a văzut. Tremura toată, ştiind că nu mai are scăpare. Nici n-a putut să bălmăjească ceva şi era gata-gata să leşine. Un om de rangul tatălui ei ar fi trebuit să aibă mai mult tact şi să bage de seamă cât de stânjenită se simte fiica lui, dar el era prea iute la mânie şi puţin îi păsa de alţii. Cu răvaşul în mână, a smucit perdeaua la o parte şi a rămas cu gura căscată când a dat cu ochii de un bărbat tolănit în aşternut. Zărindu-l pe ministru, Genji a încercat să-şi ascundă chipul cu învelitoarea. Gestul neobrăzat l-a înfuriat la culme pe tatăl fetei, care nu s-a simţit în stare totuși să azvârle cu vorbe de ocară. I-a întors spatele, orbit de furie, şi a pornit spre clădirea principală, unde locuia Împărăteasa-mamă.

Mai mult moartă decât vie, Oborozukiyo îşi dorea să se sfârşească totul pe loc. Genji regreta aventurile nesocotite şi ştia că soarta a fost crudă cu el de această dată şi că îl paşte o

mare primejdie, totuşi prima lui grijă a fost să o liniştească pe fată.

Udaijin nu reuşise niciodată să ţină ceva numai pentru el, dar la bătrâneţe se scrântise de tot. Mai era şi pizmaş şi nu le îngăduia nimic altora. De aceea, cu hârtia în mână, s-a dus ţintă la Împărăteasa-mamă ca să îi pârască pe sora ei şi pe Genji, povestindu-i cele văzute cu ochii săi.

— Scrisul e al lui Genji. S-a dat pe lângă ea cu ani în urmă, dar, fiind vorba de el, m-am prefăcut că nu observ. Ba chiar am sperat să mi-l iau de ginere. Fireşte că m-a nemulţumit purtarea lui, de multe ori neruşinată, însă i-am trecut orice cu vederea, gândind că bărbaţii-s tot bărbaţi şi că aşa i-a fost soarta. Drept mulţumire, a strâmbat din nas şi pe fiica mea nu a vrut să o recunoască de soție. M-am întors la socotelile mele de la început şi am trimis-o la Palat în speranţa că Maiestatea Sa o înţelege şi îi iartă păcatele. Din pricina lui nu a ales-o printre consoarte şi sunt tare supărat. Iar întâmplarea de acum pune capac la toate. Se spune că bărbaţii sunt nestatornici, dar ăsta e de o neruşinare fără margini! I-am auzit pe unii zicând că umblă după Marea Preoteasă de Kamo şi îi trimite răvaşe tainice, dar nu mi-a venit a crede. Dacă lucrurile stau aşa, e o ruşine pentru fratele lui, Împăratul, o ruşine pentru toată ţara asta. Atrage mânia zeilor şi vom suferi cu toţii din pricina lui. Cum poate fi atât de ticălos un om socotit pildă pentru toţi tinerii zilelor noastre?

Împărăteasa-mamă era şi mai pornită împotriva lui Genji decât tatăl ei şi i se desluşea pe chip toată ura adunată în timp.

— E copilul meu şi poate nu ar trebui să spun că, deşi împărat, nu l-a luat nimeni în seamă vreodată, încă de la bun început. Lumea îl privește cu dispreţ şi aşa a fost mereu. În loc să-şi dea odorul fratelui mai mare, adică prinţului moştenitor în devenire, Sadaijin i-a dat-o pe Aoi băiatului mai mic, amărâtului de Genji, care abia ieşise din scutece şi i se luase şi titlul de prinţ. Era preferatul tuturor şi lumea îl dorea de ginere. Când speram ca sora mea să îşi găsească locul cuvenit la Palat, a apărut acest neruşinat cu ispitele lui. Nu mai puteam de mila ei şi voiam s-o ajut să nu fie mai prejos decât celelalte concubine, îmi doream să devină consoartă. Dar se pare că e nebună după el şi nesimţitul profită de asta. Nu m-ar mira deloc să fie adevărat şi zvonul cu Preoteasa. Blestematul de Genji e tare necinstit şi nu aşteaptă decât ca Prinţul Moştenitor să se urce pe tron.

Când și-a auzit fiica turuind atât de furioasă, ministrul a regretat că venise cu veştile proaste.

— Hai să ţinem ascunsă toată tărăşenia, cel puţin deocamdată. Nu-i spune nimic Împăratului. Cred că ea se bizuie pe înţelegerea şi dragostea lui. Acum nu mă bagă în seamă, dar, dacă nu ascultă, îmi iau rolul în primire, a zis Udaijin cu mai puţină însufleţire decât la început.

Nu a izbutit să domolească ura înverşunată a fiicei sale. Împărăteasa-mamă nu pricepea nicicum neruşinarea lui Genji de a fi intrat, fără îngăduința ei, în pavilionul unde locuia împreună cu sora mai mică. Nu avea să-i ierte în veci insulta, iar motive ca să îi pună la cale prăbuşirea se adunaseră destule.

1. Poartă la intrarea unui templu şintoist.
2. Considerat un simbol naţional, chiparosul se plantează în preajma şi / sau în incinta templelor.
3. Pavilionul florilor de prun.
4. Patru dimineaţa. (n.a.)
5. Doamna Ch'i, în chineză, consoarta Împăratului Kao-tsu, întemeietorul dinastiei Han. Ea şi fiul ei au fost asasinaţi după moartea lui de către împărăteasa geloasă.
6. După recunoaşterea oficială a căsătoriei, numele Murasaki îşi pierde prefixul *waka* („tânără“ sau „mlădiţă“).
7. Şnururile cu care se leagă mânecile chimonourilor.
8. Ritual budist, ţinut pe parcursul a patru sau cinci zile, în memoria împăraţilor decedaţi în anii precedenţi. Cu acest prilej se recitau opt fascicule din *Sutra Lotusului*.
9. Două dintre muncile de slugă pe care Buddha a trebuit să le facă într-o viaţă anterioară pentru a dobândi iluminarea.
10. Sufixul *-ji* indică un templu budist.
11. „Parada cailor albi“ (la origini 21), în ziua a şaptea din luna întâi, menită să alunge ghinioanele şi spiritele rele – vezi nota de la p. 171.
12. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „călugăriţă“ şi „femeia mării“, adică „scufundătoare“, care se pronunţă amândouă *ama*.
13. Împăraţi înţelepţi ai Chinei antice.

11

Flori de tachibana

Hanachirusato

Flori de tachibana şi mâhniri risipite
ademenesc cucul cu mireasma lor.

Akiko

Genji se pricepea de minune să îşi pricinuiască necazuri sufleteşti, ca şi altădată, numai că acum, când se adăugau altele şi altele, simţea că îl cuprinde o deznădejde fără margini şi îi venea să dispară din lumea asta. Şi totuşi…

Consoarta din Pavilionul Reikeiden nu îi zămislise moştenitor fostului împărat, iar după moartea lui a început să o ducă greu şi să îşi piardă încrederea. Genji era singurul căruia îi păsa de ea. Poate şi pentru că, după o întâlnire neaşteptată cu sora ei mai mică, s-a pomenit cu ea în braţe şi s-au iubit. Asta se întâmplase mai demult. După cum îi stătea în obicei, nu i-a întors spatele, dar nici nu i-a căutat prietenia cu tot dinadinsul, mai ales că avea şi ea destule necazuri. Trezindu-se mâhnit la culme, Genji s-a gândit să o viziteze într-o zi senină din ploioasa lună mai.

A plecat cu puţini însoţitori, ca să nu bată la ochi. Ajungând pe malul (râului) Nakagawa, a auzit, dinspre o casă răsărită, străjuită de un pâlc de copaci, zvon plăcut de *koto* şi *wagon* – o împletire încântătoare de sunete chinezeşti şi japoneze. Pe Genji l-a impresionat melodia şi s-a apropiat ca să audă mai bine şi să arunce o privire. A simţit mireasma frunzelor de arbore *katsura* purtată pe aripile vântului şi gândul i-a fugit iute la Sărbătoarea Kamo, când participanţii poartă la podoabele de pe cap frunze de nalbă şi de *katsura*, amândouă ca nişte inimioare. Genji nu îşi dădea seama de ce îl trage aţa într-acolo. S-a dumirit repede că mai fusese cândva, o singură dată. Nu se aştepta ca fata să îşi amintească de el, dar nu se îndura să plece mai departe fără să încerce măcar. S-a oprit pur şi simplu. Chiar atunci a auzit cucul[1].

Socotindu-l un semn bun, a întors trăsura şi l-a trimis pe Koremitsu înăuntru cu poemul:

Făcându-i-se dor de vremuri de demult,

cucul de odinioară a poposit iar la gardul casei tale.

Femeile erau adunate în încăperea dinspre apus a clădirii principale şi tăifăsuiau liniştite. Recunoscând unele voci, Koremitsu şi-a dres glasul şi a dat citire mesajului lui Genji. Tinerele dinăuntru se întrebau al cui poate fi. Răspunsul a sosit totuşi:

Cântecul îl ştiu, cucule;

doar buna-credinţă e întunecată precum cerul noros de mai.

— S-ar putea să fi greşit gardul, a mormăit Koremitsu, nedumerit de răspuns, gata de plecare.

A lăsat-o pe femeie înciudată şi tristă. „O fi având pricinile ei să se poarte cu fereală şi nu se face să mai stărui“, și-a zis Genji nemulţumit. A scormonit iute în minte după o aventură. Şi-a amintit cât de drăgălaşă fusese dansatoarea de *Gosechi* din Insula Kyūshū, de acelaşi rang cu al fetei de aici. Nu îşi uita nicicând iubitele, chiar dacă avea de suferit din pricina lor.

Casa spre care pornise era cufundată într-o linişte greu de închipuit. S-a oprit mai întâi la Reikeiden şi au sporovăit până târziu în noapte. Pătrarul din ziua de douăzeci umbrea parcă şi mai mult copacii mari din grădină, iar florile de *tachibana*[2] de lângă streşini răspândeau o mireasmă încărcată de amintiri. Consoarta adunase ceva ani, însă era o femeie fină şi distinsă. Pesemne că de aceea tatăl lui nu renunţase la ea, cu toate că nu îi zămislise copii. Venindu-i în minte palatul şi iubirea cea mare, lui Genji i-au dat lacrimile.

A auzit deodată cucul. Să fi fost acelaşi?[3] „Cum de m-a dibuit?“, s-a întrebat Genji, ticluind apoi poemul:

L-o fi mânat dorul de parfumul tachibanei

spre sălaşul unde i se scutură florile.

— Ar fi trebuit să vin aici mai demult, a urmat el. Mă leagă multe amintiri de acest loc. Chiar mâhnit, m-ar fi mângâiat sufleteşte. Oamenii se schimbă şi au rămas puţini aceia cu care poți împărtăşi trecutul. Cred că tu ai parte de şi mai puţini ca mine.

Genji o vedea cum se întristează şi poate n-ar fi fost cazul să îi pomenească tocmai ei de singurătate, dar firea sensibilă a femeii stârnea în el păreri de rău greu de înfrânat. Ea a răspuns simplu:

La o casă jalnică şi neluată-n seamă,

doar florile de tachibana de lângă streşini ademenesc trecătorul.

„Câtă gingăşie!“, şi-a zis Genji. Încerca să o compare cu altele, dar nu suferea asemănare, chiar dacă nu fusese una dintre preferatele tatălui său.

A pornit apoi tiptil către aripa de apus unde se afla sora ei mai mică, cu care se iubise cândva. Văzându-l atât de chipeş, a uitat de dușmănia pe care i-o purta, mai cu seamă după ce i-a șoptit vorbe dulci la ureche. Şi chiar credea în ele pe când le rostea.

De la început nu se simţea atras de femei obișnuite, care nu străluceau prin ceva. Se împăca bine cu toată lumea şi legăturile durau. Acelea care râvneau la mai mult decât le oferea, îşi vedeau de drum ca să îşi găsească pe altcineva… ca fata de adineaori, din spatele gardului. Genji lua lucrurile după împrejurări şi nu le punea la inimă.

1. *Hototogisu*, cuc japonez de talie mică, este preţuit în poezie pentru cântecul său.
2. Specie de portocal cu fructe deosebit de parfumate.
3. „Vocea cucului e aceeaşi ca şi pe vremuri.“ (n.a.)

12

Suma[1]

Nu mai plâng după iubitul ademenit de mare,
îi cumpănesc soarta.

Akiko

Rudele pe linie maternă ale Împăratului îi făceau lui Genji viaţa tot mai amară, iar el ştia prea bine că ar fi fost o adevărată nenorocire dacă ar fi arătat că nu îi pasă. I-a dat prin gând să se retragă de bunăvoie la Suma, unde mai fuseseră exilate pe vremuri oameni vestiți. În ultimul timp însă, locul devenise tare pustiu, numărând doar câteva colibe de pescari. Nu îşi dorea un surghiun atât de aspru, chiar dacă nu mai răbda să fie atacat din toate părţile. Pe de altă parte, dacă se îndepărta de capitală, avea să îl chinuiască grija pentru tânăra soţie. După frământări îndelungate s-a hotărât să plece totuşi la Suma.

În minte i se învălmăşeau frânturi din trecut şi năzuinţe de viitor spulberate. Toate îl întristau peste măsură. I se făcuse lehamite de viaţa din capitală, dar existau acolo o mulţime de fiinţe şi lucruri de care îi venea greu să se despartă. Dacă pleca, ce se alegea de tânăra lui soţie? Nici nu voia să se gândească la mâhnirea ei. Se putea amăgi cu speranţa că într-o bună zi vor fi iarăşi împreună, dar acum nu puteau sta unul fără altul nici măcar o zi sau două. O despărțire scurtă în viaţa asta nestatornică putea fi definitivă. Îi era peste puteri să-și închipuie una de ani de zile. Aşa i-a venit în cap să o ia cu el, pe furiş. Însă chibzuind mai bine, i se părea nemilos să ducă o fiinţă fragilă şi frumoasă într-un loc atât de sălbatic, unde singurii vizitatori erau valurile mării. Nu se făcea, mai cu seamă că ştia cât ar fi avut de pătimit. Chiar când se pregătea să renunţe, a auzit-o spunând neclintită:

— Aş fi fericită să fim împreună, oricât de înspăimântător este locul.

Pe Genji îl măcinau şi alte griji. Deşi nu o prea vizitase pe Hanachirusato, era singurul ei sprijin în viaţă şi plecarea lui ar fi dărâmat-o negreşit. Apoi, chiar şi femeile cu care se iubise trecător i-ar fi simţit dispariţia ca pe o lovitură grea.

Fujitsubo îi scria şi ea deseori, cu fereală, ca să nu intre în gura lumii. Genji îşi dorea să se fi arătat binevoitoare cu ceva timp în urmă, când ar fi putut ajunge uşor la ea. Se mângâia însă cu gândul că aşa i-a fost soarta şi că a avut de învăţat din asta.

A plecat din capitală după ziua de douăzeci din luna a treia, fără să înştiinţeze pe nimeni, însoţit de numai şapte-opt slujitori de nădejde. Iubitelor le-a trimis răvaşe pe-ascuns, vestindu-le despărţirea şi rugându-le să nu îl uite.

Or fi fost printre scrisori şi unele mai valoroase, care ar fi meritat citite, dar, copleşită de durere cum eram, nu le-am luat în seamă cum se cuvine. Îmi pare nespus de rău.

Cu două-trei zile înainte de plecare, a trecut pe la Sadaijin, tot cu băgare de seamă. Oamenii lui s-au necăjit văzându-l într-o trăsură din nuiele împletite *ajiroguruma*, ce putea fi lesne luată drept trăsură de femeie. Li se părea că visează şi că aşa ceva nu este cu putinţă.

Casa fostei soţii ajunsese într-o stare jalnică şi tristeţea din jur era copleşitoare. Luate pe nepregătite de vizita neaşteptată, femeile de pe vremuri şi doica micuţului s-au strâns să îl vadă. Mâhnirea lui grăia limpede despre vremelnicia vieţii. Chiar şi tinerele ce se arătau nepăsătoare au fost mişcate până la lacrimi. Doar neastâmpăratul Yūgiri alerga neobosit. Tare mai era frumuşel!

— Ce bine că nu ţi-ai uitat tatăl, deşi nu ne-am văzut de mult! a zis el aşezând copilaşul pe genunchi.

Se străduia din răsputeri să-şi înăbuşe suspinele.

Sadaijin a venit şi el să îl salute pe Genji.

— Aş fi vrut să te vizitez când nu erai prins cu treburi ca să te înştiinţez ce se mai întâmplă pe aici, dar, fiind bolnav, am renunţat la slujbă şi am socotit că nu se face să mai merg la Palat. Vremurile astea nedrepte mă amărăsc peste măsură şi, când văd prin ce treci, tare mă tem pentru ce o să se întâmple de acum încolo. Parcă ar veni sfârşitul lumii – toate merg de-a-ndoaselea. Sunt sătul până peste cap şi nu mai îngădui nimic.

— Se spune că plătim pentru faptele săvârşite în vieţile anterioare, că ne ispăşim păcatele, a zis Genji. Unul ca mine, chiar de nu i s-ar fi luat rangul, dacă l-a ajuns pedeapsa divină, nu mai are dreptul nici la bucuriile omului de rând. Şi asta nu se întâmplă doar la noi în ţară. Iar când este împins la surghiun, ca mine, învinuirile aduse ar trebui să fie de-a

dreptul strivitoare. Ştiu prea bine că ele sunt nedrepte şi inima mea e curată. Tocmai de aceea am hotărât să plec de bunăvoie de la Curte înainte să-mi pună în cârcă şi altele şi să mă înjosească mai mult.

Sadaijin a depănat amintiri, mărturisindu-i lui Genji cât de mult l-au iubit cu toţii. Nu şi-a desprins o clipă faţa de mâneca mantiei *nōshi*. Genji plângea şi el, însă micuţul ţopăia fericit de la unul la altul.

— Fiica mea s-a stins şi n-am s-o uit în veci, a spus Sadaijin. Mă doare sufletul când mă gândesc că nu mai e cu noi, dar sunt mulţumit că nu a mai apucat vremuri atât de tulburi, că a fost cruţată de coşmarul acesta înfricoşător. Cel mai mult mă întristează copilaşul silit să crească lângă nişte bunici bătrâni şi neputincioşi, departe de tatăl lui pe care nu se ştie când o să îl mai vadă. Altădată, nici cei mai mari păcătoşi nu primeau asemenea pedepse. Aşa e soarta şi nu avem ce-i face. Am auzit că şi pe meleaguri străine ponegririle au făcut o mulțime de victime. Chiar nu mai pricep nimic.

Ministrul a mai dat glas şi altor necazuri. Când a venit Tō-no-Chūjō, s-au pus pe băut până târziu, iar Genji a hotărât să rămână acolo peste noapte. Le-a adunat pe doamnele rămase în slujbă, printre ele numărându-se şi Chūnagon, favorita lui de taină. După ce toată lumea s-a culcat, au rămas la taifas singuri. Pesemne că datorită ei a ţinut să îşi petreacă noaptea acolo.

Genji a plecat la revărsatul zorilor, când luna dalbă se pregătea să-şi ascundă chipul. Cele mai multe flori se scuturaseră deja, iar puţinele rămase la adăpostul frunzelor tinere dădeau grădinii învăluite într-o ceaţă sfioasă un aer mai încântător chiar decât într-o seară de toamnă. Rezemat de balustradă, Genji s-a bucurat o vreme de privelişte. Chūnagon deschisese canaturile uşii, vrând să-l petreacă din priviri.

— Nu ştiu dacă o să ne mai vedem, a zis el. Ar fi cam greu. Nici prin cap nu mi-a trecut că o să mă aştepte o asemenea soartă şi regret nespus că nu ne-am întâlnit atunci când s-ar fi putut.

Femeia plângea pe înfundate, fără o vorbă.

Doica micuţului, Saishō, i-a adus lui Genji un răvaş de la soacră: „Aş fi vrut să te văd şi să îţi dau binețe, însă m-a năpădit tristeţea şi nu mă simt în stare. Ce rău îmi pare că pleci atât de devreme şi nu aştepţi până ne dezmeticim şi nefericiţii de noi. Toate s-au schimbat.“[2]

Pe Genji l-a podidit plânsul şi a murmurat ca pentru sine, nu ca să răspundă răvaşului:

Mă duc în golfuleţ să văd dacă fumul sării care arde[3]
se înalţă la fel de sus ca fumul de pe Muntele Toribe.

Apoi a urmat:

— Despărţirile din zori sunt mereu întristătoare, ştie toată lumea.

— Te mâhnesc mereu, însă cea de acum nu are asemănare, a spus Saishō trăgându-şi nasul.

Era vădit îndurerată.

„Aş fi avut atât de multe să vă spun“, i-a scris Genji doamnei Sadaijin, „şi vă rog să înţelegeţi cât de mult m-a durut tăcerea. Însă dacă aştept în dimineaţa asta să se trezească şi micuţul, nu o să mai pot pleca. De aceea mi-am zis că e mai bine să îmi văd de drum. Mă socotiţi un om lipsit de îndurare?“

Femeile îl petreceau din priviri la razele lunii care şi-a mai iţit puţin chipul, parcă anume pentru el. Frumuseţea lui ar fi stors lacrimi şi tigrilor, şi lupilor. Cum să nu li se rupă sufletul femeilor care îl slujiseră de mic? Doamna Sadaijin i-a trimis un poem de răspuns:

Distanţa dintre mine şi fiica pierdută se tot măreşte,
iar tu te-ndepărtezi de cerul care i-a adăpostit fumul.

Tristeţea de acum venea să sporească durerea despărţirii prin moarte şi conacul răsuna de suspinele femeilor.

Genji s-a întors la Nijō-no-in. Văzând femeile palide, şi-a închipuit că nu închiseseră un ochi toată noaptea, aşteptând să afle ce mai e de făcut. Printre cei care ar fi trebuit să fie la datorie nu se zărea nimeni, în afara unui slujitor nou care se învârtea pe acolo. Plecaseră pesemne cu toţii să îşi ia rămas-bun de la familii, ca să îl însoţească apoi. Temându-se de urmări, mulţi curteni nu au îndrăznit să se apropie şi să îi ureze lui Genji cele cuvenite. În curtea altădată plină de cai şi trăsuri domnea o linişte de rău augur şi el a priceput degrabă ce înseamnă trădarea. Măsuţele folosite se împuţinaseră, jumătate dintre ele fiind deja prăfuite, iar parte din rogojini fuseseră strânse. Dacă toate astea se întâmplau cât încă mai era el acolo, ce se alegea de casă după plecarea lui?

A pornit spre aripa de apus. Murasaki nu închisese ochii toată noaptea, măcinată de gânduri. Nici măcar nu coborâse obloanele. Fetiţele aflate în slujba ei moţăiseră pe verandă, iar acum, abia trezite, umblau bezmetice în straie de noapte. Genji chibzuia cu amărăciune că se vor împrăştia care încotro după o vreme, neputând îndura singurătatea. Până acum nu îl apăsaseră asemenea gânduri. I-a povestit apoi soţiei despre

vizita de rămas-bun la Sadaijin, lămurind-o că se făcuse târziu şi de aceea rămăsese acolo peste noapte.

— Nădăjduiesc din toată inima că nu m-ai bănuit de vreo aventură. Mai am puţin timp de petrecut în capitală şi aş vrea să stau numai cu tine, dar nu am cum. Sunt destui cei pe care ar trebui să îi mai vizitez înainte să plec spre zări străine. Unii se pot stinge din viaţă şi nu aş vrea să mă duşmănească sau să mă considere nesimţitor.

— Pentru mine doar tu contezi şi nu ţi se putea întâmpla altceva mai rău de-atât.

Nu a mai scos o vorbă. Pe Genji îl înduioşa tristeţea ei nemărginită şi i se părea firească. Pe el îl iubise de la început mai mult decât pe propriul tată, care în ultima vreme trăia foarte retras de teama clicii Împărătesei-mamă. Nu numai că îl ocolea pe Genji cât putea, nevizitându-l şi nescriindu-i, dar nu se interesa nici de fiica lui. Murasaki şi-ar fi dorit ca el să nu fi aflat unde locuieşte, ca să nu se simtă ruşinată în faţa femeilor. A auzit întâmplător că mama vitregă ar fi spus: „E o blestemată şi norocul nu a ţinut cu ea prea mult. I-a pierdut pe cei dragi unul după altul: mama, bunica, soţul.“ S-a amărât tare şi nu a mai vrut să ştie de nimeni, cu toate că era singură şi nu îl avea decât pe Genji, care urma să plece.

— Dacă lucrurile nu se îndreaptă şi nu îmi găsesc iertarea – deşi nu mă socotesc vinovat nici acum –, am să te iau cu mine, oricât de greu o să trăim. Deocamdată nu e cuminte să fac un asemenea pas. Plecarea mea fiind o pedeapsă împărătească, nu am dreptul să mă bucur de soare şi de lună, ori de viaţă tihnită. Până acum nu s-a pomenit ca vreun surghiunit să îşi ia cu el soția dragă, aşa că buna-cuviinţă mă îndeamnă să mă supun rânduielii. Cei care împart puterea ar găsi pricină să mă nedreptăţească şi mai mult.

Au dormit până către prânz, când le-au venit pe cap Hotaru, fratele mai mic al lui Genji, şi Tō-no-Chūjō. Fiindcă i se luase rangul, Genji şi-a pus degrabă numai o mantie *nōshi* simplă. Însă chiar şi aşa arăta fermecător. Pieptănându-se în oglindă, a băgat de seamă că se trăsese la faţă şi a dat glas îngrijorării, punând-o pe jar pe Murasaki, ai cărei ochi s-au umplut de lacrimi. Întristarea devenea apăsătoare.

Plec în exil, dar las în oglindă
chipu-mi, să-ţi ţină de urât.

Dându-se după un stâlp ca să-şi ascundă lacrimile, ea a glăsuit:

De va rămâne în oglindă după despărţire,
voi încerca să-mi ostoiesc aleanul privindu-l.

Genji îşi mărturisea în sinea lui că altă fiinţă mai aleasă nu cunoscuse.

Hotaru şi Tō-no-Chūjō au rămas la taifas până în amurg.

După plecarea lor, primul gând al lui Genji s-a îndreptat spre Hanachirusato. Pavilionul unde se scuturau florile de *tachibana* era pustiu. Fosta consoartă a tatălui său îi scria deseori şi Genji ştia prea bine cât de mâhnite vor fi atât ea, cât şi sora ei, dacă nu le mai vizita o dată. Inima nu îi dădea ghes, dar ştia că nu are încotro. Se făcuse târziu când a ajuns.

— Ne onorează nespus vizita dumneavoastră, l-a întâmpinat fosta consoartă Reikeiden.

Nu mai intru în amănuntele discuţiei, ar fi prea plictisitor. Vreau doar să subliniez că numai Genji, în marea lui bunătate, le ajuta pe surori să-şi păstreze demnitate. Se gândea cu groază la cum se vor descurca după ce el va fi departe. Privind la colina cu pomi şi pietre ce se înălţa dincolo de marele iaz din grădină, învăluit într-o pâclă subţiratică sub lumina lunii înceţoşate, gândurile i-au fugit la Suma, îngrijorat de ce-l aşteaptă acolo.

A pornit apoi către încăperile dinspre apus, unde stătea sora mai mică. Ştiind că el avea să plece în câteva zile, nu sperase să o mai viziteze şi se resemnase. Când l-a auzit apropiindu-se, a înaintat încet pe genunchi ca să îl întâmpine. S-au aşezat unul lângă altul şi au stat la taclale până în zori, privind luna.

— Tare scurtă a fost noaptea asta şi regret că nu o să mai apucăm să stăm de vorbă liniştiţi. Nici nu ştiu cum de ne-am prins în vârtejul vieţii şi am lăsat timpul să treacă pe lângă noi fără rost, a zis Genji. De ce nu ne-am văzut atâta amar de vreme?

Nici nu a terminat cu dulcegăriile, că au şi început cocoşii să vestească răsăritul, zorindu-l să plece iute, ca să nu îl vadă careva. Se temea de cleveteli. Luna se pregătea să îşi ascundă înlăcrimată obrazul după ce pogorâse pe mânecile lui Hanachirusato.

Neîncăpătoare sunt mânecile care găzduiesc luna;
luminii ei îi voi duce mereu dorul.

Mişcat de tristeţea şi adâncimea simţămintelor ei, Genji se străduia să o aline:

Veni-va timpul când luna va sclipi din nou;
nu privi cerul cât e înceţoşată.

— Şi eu nutresc speranţe, dar lacrimile mi le tulbură, a continuat Genji ridicându-se.

Ajuns acasă, a început pregătirile de plecare. Mai întâi şi-a rânduit lucrurile la Nijō-no-in. A împărţit sarcini slujitorilor care nu-l trădaseră şi a hotărât cine îl însoţeşte la Suma. Şi-a pus deoparte numai lucrurile trebuincioase vieţii în exil: o ladă cu cărţi, una cu colecţii de poezii şi un *kin*. Nu

avea nevoie de unelte şi obiecte preţioase, pentru că urma să ducă o viaţă simplă, de om de rând. A mutat toţi servitorii rămaşi în aripa de apus, în slujba lui Murasaki, şi i-a lăsat ei în grijă vilele, conacele, păşunile şi alte bunuri. I-a încredinţat lui Shōnagon hambarele pline şi magaziile, punându-i la îndemână şi ajutoarele de trebuință.

Chiar dacă doamnele de onoare din aripa de răsărit, îndrăgostite de Genji – Nakatsukasa, Chūnagon şi altele –, s-au mai plâns uneori de nepăsarea şi răceala lui, erau mulţumite de viaţa de acolo şi acum se întrebau îngrijorate ce se va alege de ele.

— Dacă mi-e dat să trăiesc mult, mă întorc negreşit în capitală, iar cine vrea să mă aştepte nu are decât să intre în slujba stăpânei din aripa de apus.

Le-a oferit tuturor mătăsuri din belşug, ca să le facă o bucurie. Le-a trimis daruri de despărţire doicii lui Yūgiri, precum şi lui Hanachirusato. Nu numai lucruri frumoase, ci şi de folos pentru o vreme mai îndelungată.

A reuşit să îi strecoare un răvaş de despărţire şi lui Oborozukiyo: „Mi se pare firesc să nu mai am veşti de la tine, dar nu găsesc cuvinte pentru tristeţea şi nemulţumirea pe care le simt plecând de aici.

Sărăcia întâlnirilor să fi prilejuit râul de lacrimi în care m-am cufundat?
Să fi fost acesta începutul rătăcirilor mele?

Ştiu că, de gândesc astfel, Buddha nu îşi va pogorî asupră-mi nemărginita-i milă.“

A aşternut puţine cuvinte, temându-se că răvaşul poate ajunge în alte mâini. Oborozukiyo i-a răspuns îndurerată:

Spuma ce plutește pe râul de lacrimi va pieri curând,
fără să aştepte ziua reîntâlnirii.

„Tare frumos a scris!“ Genji era de-a dreptul fermecat şi se gândea să o vadă pentru ultima oară. Chibzuind bine, și-a adus aminte de ura ce i-o purta familia ei şi, gândindu-se şi la necazurile pe care i le-ar fi pricinuit, a ales să nu o mai întâlnească.

Cu o seară înaintea plecării, a pornit spre Kitayama ca să viziteze mormântul tatălui său. Cum luna îşi arăta chipul târziu, a trecut mai întâi pe la Fujitsubo, ca să îşi ia rămas-bun. Avea o pernă de şezut pregătită chiar în faţa perdelei și i-a vorbit fără mijlocitoare. Era vădit îngrijorată pentru Prinţul Moştenitor. Schimbul de vorbe dintre doi oameni inteligenţi, care se despărţeau o vreme, se dovedea de o tristeţe apăsătoare. Genji o găsea pe Fujitsubo la fel de frumoasă şi îi era la fel de dragă. Ar fi vrut să îi aducă învinuiri pentru purtarea nespus de cumpătată din ultimii zece ani, dar nu se încumeta, fiindu-i teamă să nu îl ia la rost.

Ca să nu pună paie pe foc şi să îşi înfrâneze pornirile inimii, a zis doar:

— Pedeapsa pe care trebuie să o ispăşesc e neaşteptată. Glasul vinovăţiei îmi tulbură cugetul cu o singură faptă şi pentru ea mă tem grozav de mânia Cerului. Orice mi s-ar întâmpla mie, nădăjduiesc totuşi că Prinţul Moştenitor nu va întâmpina piedici când va veni vremea să se urce pe tron.

Ea ştia prea bine ce ar fi vrut să spună, dar vorbele lui au mişcat-o atât de mult, încât nu a mai scos un cuvânt. Copleşit de iubirea ce i-o purtase şi de gândul despărţirii, pe chipeşul Genji l-au năpădit lacrimile.

— Mă duc la mormântul tatălui meu. Ai ceva de transmis?

Fujitsubo nu a răspuns pe loc, dar, după ce s-a codit un pic, a ticluit poemul:

Cel cu care m-am măritat s-a stins; cel rămas e trist.
Eu am întors lumii spatele, dar tot înlăcrimată voi pieri.

Era prea mâhnită ca să îşi poată dezvălui în întregime simţămintele. Genji i-a răspuns:

Când l-am pierdut, am socotit că nu-i durere mai mare pe lume,
dar necazurile vieţii sunt fără de sfârşit.

De cum s-a arătat luna, Genji a plecat din Sanjō, însoţit doar de cinci-şase oameni de încredere. Erau toţi călare, nici vorbă de trăsură. Trist alaiul faţă de acelea de pe vremuri. Mâhniţi tare erau şi oamenii lui. Printre ei, Ukon'e îl însoţise pe Genji în ziua Purificării Marii Preotese la Râul Kamo şi aşteptase cu sufletul la gură să fie ridicat în rang, însă numirile fuseseră oprite de Cancelarie la porunca Împărătesei-mamă, iar el nu primise funcţia binemeritată. De aceea se afla acum printre aceia care îl urmau pe Genji la Suma. Zărind de departe Shimogamo – unul dintre cele două temple Kamo – şi aducându-şi aminte de trecut, a descălecat, a apucat de căpăstru calul lui Genji şi a zis:

Gândind la procesiunea când l-au întâmpinat pe zeu cu nalbă-n păr[4]*,*
mi se pare cumplit de neîndurător crângul sacru de la Kamo.

Genji bănuia ce se petrece în sufletul tânărului şi îi părea rău pentru el, mai cu seamă că era cel mai isteţ însoţitor al său. A descălecat şi el şi s-a înclinat în faţa templului, rostind în semn de rămas-bun:

Acum, când nu mai pot stăvili despărţirea de lume,
mă încredinţez ţie, Zeu al Crângului Tadasu.[5]

Tânărul îi admira nu numai frumuseţea, ci şi inteligenţa.

Ajuns la mormânt, Genji îşi închipuia că fostul împărat se află în faţa ochilor lui, ca pe vremuri. Însă puterea şi rangul sunt fără însemnătate odată plecat din lumea asta şi nici măcar nu s-a putut arăta fiului iubit. Genji şi-a spus păsul

plângând, dar nu a primit vreun răspuns. Unde pieriseră oare toate dorinţele ce urmau să-i fie împlinite după moarte? Câtă tristeţe!

Ca şi când nu ar fi fost îndeajuns, buruieni înalte năpădiseră mormântul. S-a văzut nevoit să îşi croiască drum până acolo printre mărgăritare de rouă, udându-se tot. Nori grăbiţi au acoperit obrazul lunii, iar întunecimea pădurii din faţa lui părea fără margini. Se temea că nu o să ştie să se mai întoarcă. Pe când se ruga plin de evlavie, i s-a năzărit că îşi vede tatăl aievea şi l-au trecut fiorii.

Ce crede oare umbra aceea pierdută?

Chiar când o privesc, se-ascunde ca luna după nori.

La revărsatul zorilor s-a întors la Nijō-no-in şi i-a trimis răvaş de despărţire lui Ōmyōbu, căreia Fujitsubo i-l încredinţase pe Prinţul Moştenitor. „A sosit vremea să părăsesc azi capitala şi cel mai mult regret că nu am văzut copilul. Te rog să îmi înţelegi simţămintele şi să îi transmiţi urări de bine din partea mea.“ A urmat poemul:

Om de munte rătăcit printre costişe,

voi mai apuca oare cireşii[6] din capitală într-o bună primăvară?

De răvaş prinsese o crenguţă de cireş ale cărei flori se scuturaseră în cea mai mare parte. Ōmyōbu a pus scrisoarea în faţa băiatului şi el a citit-o cu toată seriozitatea, deşi era doar un copilandru.

— Ce răspuns doriţi să îi transmit?

— Că o să mi se facă repede dor de el şi că mă gândesc ce greu o să îi fie atât de departe.

Răspunsul copilului a mişcat-o nespus. I-au venit în minte o seamă de amănunte legate de dragostea nefericită a părinţilor şi se gândea cât de senină le-ar fi fost viaţa altfel. Se simţea de parcă ea şi numai ea ar fi fost de vină. Răspunsul trimis îi trăda tulburarea: „Nici nu ştiu ce să vă scriu. I-am arătat răvaşul şi m-a mâhnit profund tristeţea lui.“ A adăugat apoi:

E trist că cireşii se risipesc imediat ce-nfloresc.

Întoarce-te, primăvară, în capitala florilor!

Ōmyōbu s-a aşezat la taifas cu celelalte doamne ce îl slujeau pe Prinţul Moştenitor. Erau toate înlăcrimate. Până și pe cei mai neînsemnați dintre slujitori, care nici nu îl zăriseră pe Genji vreodată, îi îndurera plecarea lui, socotind că nu îl vor vedea multă vreme.

Nu exista om care să nu fi auzit de el şi care să nu îşi fi dorit o judecată dreaptă. Genji a petrecut zi şi noapte alături de fostul împărat încă de la vârsta de şapte ani şi toate sugestiile lui şi-au găsit cale liberă spre urechile tatălui. O seamă de dregători de rang înalt îi purtau recunoştinţă

nemăsurată, ca să nu mai vorbim de cei mai mărunţi. Toţi ar fi vrut să îi mulţumească, dar se temeau de aceia care aleseseră să se răzbune pe Genji şi nu s-au încumetat să îşi dezvăluie adevăratele simţăminte. Bârfeau pe la spate stăpânirea, însă nu cutezau să îşi sacrifice slujba şi viaţa. Chiar dacă în sufletul lor le părea rău de Genji, nu ridicau un deget ca să îi ia apărarea şi asta l-a amărât peste măsură. Aşa a ajuns să chibzuiască serios la necazurile vieţii.

A vorbit pe îndelete cu iubita lui soţie, iar la lăsarea întunericului s-a pregătit de plecare. Era îmbrăcat cât se poate de simplu, în *kariginu*.

— S-a ivit luna. Hai, ieşi un pic afară şi petrece-mă! S-au adunat tare multe lucruri pe care aş vrea să ţi le spun. Când mă gândesc ce greu îmi e să stau departe de tine chiar şi o zi sau două!

A ridicat storurile şi a poftit-o mai aproape de verandă. Ea a înaintat pe genunchi, şovăind, cu obrajii scăldaţi în lacrimi. Lumina lunii dezvăluia o tânără frumoasă foc. Îngrijorat de soarta ei, se gândea cu spaimă la ce s-ar întâmpla dacă el ar muri în timpul călătoriei şi ea ar rămâne singură. Nu dădea însă glas gândurilor ca să nu o sperie.

Fără să iau seama la despărţirile din lumea noastră,
am statornicit legătura pe viaţă.

Nu voia nicicum să o lase să îi ghicească durerea din suflet.

Mi-aş da fără să preget viaţa asta amărâtă,
de-aş mai putea amâna despărţirea.

Genji nu se îndoia o clipă de sinceritatea ei. Nu îi mai venea să plece, dar nici nu putea aştepta zorii acolo, să îl vadă lumea.

Chipul ei drag l-a însoţit tot drumul. Cu inima plină de jale, s-a urcat în barcă. A prins vânt bun şi a ajuns la Suma pe la orele patru după-amiaza. Cum nu mai avusese parte de asemenea peripeţii în viaţa lui, călătoria l-a şi descurajat, dar l-a şi înveselit puţin. Clădirea de la popasul Ōe devenise o ruină şi doar pinii mai rămăseseră mărturie a ceea ce fusese locul cândva.

Să-mi fie dat să pribegesc mai mult
decât acela care a adus faimă Chinei?[7]

a fredonat Genji în sinea lui. Pizmuia valurile ce se spărgeau de ţărm şi apoi fugeau iarăşi în larg. „Ce mult îmi doresc să fac şi eu cale întoarsă!“, a adăugat în şoaptă. Însoţitorii ştiau poemul marelui nobil Narihira[8], dar tot i-a impresionat până la lacrimi. Privind în urmă, a întrezărit dealuri şi munţi învăluiţi în ceaţă şi chiar că „se simţea la trei mii de *ri*[9] de

casă“[10], iar la vederea stropilor căzuţi de pe vâsle îi venea să plângă.

Munţi înceţoşaţi îmi tăinuiesc casa.

Cerul pe care-l privesc o fi acelaşi?

Totul în jur i se părea înfricoşător de trist. Nu departe de acolo trăise în exil şi Yukihira, fratele lui Narihira, care asemuise picăturile de apă sărată prelinse de pe alge cu lacrimile de singurătate. Locuinţa se afla ceva mai încolo de ţărm, printre coline golaşe. Gard ca acela nu mai văzuse, iar colibele cu acoperişuri de trestie arătau binişor. Casa era diferită de cele de la oraş şi lui Genji i-ar fi plăcut negreşit dacă ar fi fost acolo doar într-o vizită scurtă. Oricum, o privea cu luare-aminte.

A împărţit sarcini însoţitorilor săi, care împreună cu Yoshikiyo, fiul guvernatorului de Harima, au rânduit totul în scurt timp. Settsu-no-Kami se număra şi el printre oamenii lui de încredere, fără să-şi fi anunţat serviciile. Exilatul s-a trezit într-un conac elegant şi plin de frumuseţe, cu un pârâiaş susurând alintător şi pomi în jur. I se părea că visează. Totul era cum se cuvine, dar nu se simţea în largul său pentru că nu avea cu cine sta de vorbă. Fără să vrea, se întreba dacă va rezista ani de zile în felul acela.

Au început ploile de mai şi Genji ducea dorul celor din capitală: soţia pe care o lăsase nespus de mâhnită, Prinţul Moştenitor, copilaşul neastâmpărat din casa socrilor. Gândul că era departe de ei îl întrista. S-a apucat să trimită răvaşe. Cele către Murasaki şi Fujitsubo nu se închegau cu uşurinţă. Lui Fujitsubo i-a scris:

Cum îi merge călugăriţei din coliba de pe Insula Pinilor,

acum, când sihastrul de la Suma risipeşte picături sărate?

„Aşa e mereu, numai că, de când cu anotimpul ploios, sufletul îmi este mai împovărat şi lacrimile îmi umplu ochii gândindu-mă la ce a fost şi ce are să vină.“

Scrisoarea către Oborozukiyo i-a trimis-o lui Chūnagon, ca de obicei, de parcă legătura ar fi fost a lor.

„Mare lucru nu fac, aşa că pot să chibzuiesc pe îndelete la trecut şi îmi dau seama cât de mult vreau să te văd.“

Păţaniile nu mi-au fost de învăţătură.

La ce mai cugetă femeia mării pentru obţinerea sării?

Le-a mai scris lui Sadaijin şi doicii Saishō, căreia i-a dat şi îndrumări pentru creşterea şi educarea fiului său.

Scrisorile din Suma aveau în capitală un răsunet aparte, în funcţie de cine le primea şi le citea. Murasaki resimţea din plin orice veste, iar doamnele ei se chinuiau mult până reuşeau să o domolească. Un lucru drag lui, instrumentul la

care îi plăcuse să cânte, mireasma veşmintelor – toate îi aminteau de soţ şi începea să îl jelească de parcă ar fi plecat pe lumea cealaltă. Shōnagon i-a transmis unchiului stăpânei – preot la templul din Kitayama – rugămintea de a ţine slujbe de liniştire până în ziua în care ea şi Genji aveau să fie iarăşi împreună.

I-au trimis de la Nijō-no-in straie de noapte, precum şi pantaloni *sashinuki* şi o mantie *nōshi* din mătase mai aspră şi fără model. Soţul ei nu mai îmbrăcase niciodată aşa ceva, iar asta o mâhnea şi mai tare. Purta la ea neîncetat oglinda în care el făgăduise că îşi lasă chipul, dar nu o liniștea. Uşa pe care intrase şi ieşise Genji, stâlpul de care se rezemase adesea, toate o întristau parcă şi mai mult. Chiar de-ar fi fost mai coaptă la minte şi mai încercată de viaţă ar fi suferit, darămite când ne gândim că el i-a fost şi tată, şi mamă. A crescut-o, ocrotind-o şi dezmierdând-o încă de mică, iar acum îi era tare greu fără el. Dacă l-ar fi ştiut mort, s-ar fi împăcat până la urmă cu gândul şi poate l-ar fi uitat. Suma nu era departe şi totuşi nu ştia câtă vreme vor mai sta despărţiţi. Asta o scotea din minţi.

Fujitsubo îşi făcea şi ea griji pentru soarta lui Genji, mai cu seamă din pricina Prinţului Moştenitor. Se temea ca băiatul să nu-şi piardă rangul. Cum putea fi nepăsătoare, dată fiind legătura avută cu Genji?! S-a purtat cu răceală pentru că s-a temut de cleveteli. Dacă i-ar fi arătat dragoste şi preţuire, el nu şi-ar fi înfrânat patima şi gura lumii i-ar fi tocat fără milă. Din fericire, Genji a fost cumpătat în vorbe şi fapte şi, până una-alta, au scăpat cu bine. Nimeni n-a aflat ceea ce ei nu ar fi vrut să se ştie. Şi atunci, cum să nu se gândească la el cu drag? Răvaşul ei a fost mai tulburător decât de obicei:

Să risipesc picăturile sărate pe Insula Pinilor e îndatorirea mea.
Călugăriţa hrăneşte focul inimii cu suspine adunate-n ani.

Oborozukiyo i-a răspuns şi ea:

De-atâta dor neostoit, femeia mării se mistuie în propriul foc,
fiindcă fumul nu are pe unde să o ia.

Răvaşul ei scurt fusese ascuns în scrisoarea lui Chūnagon, care i-a povestit în amănunt amărăciunile stăpânei. Au fost crâmpeie care i-au stors lacrimi lui Genji.

Scrisorile soţiei erau mereu drăgăstoase şi încurajatoare, mai ales că îi răspundea astfel:

Cum desluşeşti mânecile femeii care adună sarea
de ale veşmântului de noapte singuratic aflat departe de valuri?

Lucrurile primite – straie şi haine de noapte – erau frumos vopsite şi croite. Genji era mândru de nevasta lui pricepută la orice şi regreta nespus că nu o avea alături acum, când alte treburi nu îl apăsau şi ar fi putut trăi amândoi

fericiţi. Ce soartă dușmănoasă! Tânjea după ea zi şi noapte şi simţea că se prăpădeşte de dor. I-a trecut chiar prin minte să o aducă la Suma, totuși s-a abţinut să o facă.

Sadaijin i-a scris şi el o mulţime despre copilaş. Genji nu era prea trist că nu îl avea aproape, fiindcă îl ştia pe mâini bune. Îl chinuia mai mult despărțirea de iubita lui soţie decât de copil.

Printre răvaşele trimise de Genji după mutarea la Suma ar merita pomenit şi cel trimis lui Rokujō la Ise. A primit de la ea o scrisoare plină de simţire şi nespus de elegantă, atât în stil, cât şi în caligrafie: „Am aflat că eşti în exil. Nu-mi vine să cred şi mi se pare că trăiesc un adevărat coşmar. Pesemne că tu vei scăpa în câţiva ani de acolo, pe când eu, cu păcatele mele grele, voi pribegi în tărâmul apelor fără să te pot întâlni.

De la Suma, unde picăturile sărate se furişează pe mal,
trimite un gând bun culegătoarei de tristeţi[11] *de la Ise.*

Ce se va alege de lumea asta plină de durere?“

Pe ţărmul de la Ise căutat-am în zadar nădejdi pierdute,
sunt doar scoici găunoase la retragerea apelor mării.

Scrisoarea a fost lungă. Sub imboldul răvaşului primit de la Genji, Rokujō a umplut vreo patru-cinci foi de hârtie albă chinezească, pe care le-a rulat frumos. Avea un condei demn de invidiat!

O iubise şi nu ar fi trebuit să o învinovățească atât. S-ar fi cuvenit să îi arate înţelegere, numai că era pornit deja împotriva ei, împingând-o să renunţe la dragoste şi să plece departe. Cum scrisoarea ei plină de simţire l-a găsit în exil, Genji şi-a arătat îngăduinţa faţă de sol şi l-a oprit acolo două-trei zile ca să afle amănunte despre cum o duce fosta iubită la Ise. Era un tânăr plăcut. Casa de la Suma fiind mică, a avut prilejul să îl admire pe Genji de aproape şi a fost adânc impresionat de frumuseţea lui. S-a întors la Ise cu răspunsul: „Dacă ştiam că urma să părăsesc oricum capitala, mai bine te însoţeam. Plictiseala mă omoară şi mă simt tare singur.“

De plecam într-o bărcuţă de Ise pe valuri,
scăpam negreşit de algele încâlcite.

Îndelungă şi grea-i mâhnirea oamenilor mării.
Cât mi-o fi oare dat să mai văd ţărmul de la Suma?

„Sunt nespus de trist pentru că nu ştiu când mai apuc să vorbesc cu tine.“

A izbutit să ţină legătura cu toate iubitele şi să le aline mâhnirea sau singurătatea. Hanachirusato a dat glas şi ea tristeţii în felul ei, amărându-l pe Genji şi mai mult.

Agăţătoarele năpădesc streşinile casei oropsite;
roua picură necontenit pe mânecile părăsite.

Genji a priceput că cele două surori nu mai au nici un sprijin din umbră şi că zidul din lut se prăbuşise din pricina ploilor nesfârşite. A dat degrabă poruncă slujitorilor din capitală să le trimită oameni de pe moşiile apropiate ca să repare casa.

Oborozukiyo, pricina exilării lui Genji, intrase în moara bârfelor, iar asta o durea cumplit. Tatăl ei, Udaijin, care o iubea nespus şi regreta din suflet cele întâmplate, a rugat-o pe Kokiden să pună o vorbă bună pe lângă Împărat ca să îi obţină iertarea. La urma urmei, nu îi era nici consoartă, nici concubină, ci numai doamnă de onoare, e adevărat, de rang înalt. I s-a îngăduit să se întoarcă la Palat în luna a şaptea, dar inima ei tot după Genji tânjea.

Dragostea Împăratului pentru ea nu se stinsese. I-a dat înapoi locul pe care-l ocupase, ba dojenind-o, ba jurându-i dragoste veşnică. Împăratul era chipeş şi avea o fire plăcută, aşa că era greu de înţeles de ce gândurile ei fugeau mereu la Genji.

La un concert la care adunase mulţi curteni iscusiţi, Împăratul i-a spus lui Oborozukiyo:

— Păcat că nu e şi el aici! Sunt pe deplin încredinţat că şi alţii gândesc la fel. E ca şi când totul şi-ar fi pierdut strălucirea. Pe ea a podidit-o plânsul, iar el a continuat cu lacrimi în ochi: Nu am respectat dorinţa tatălui meu şi ştiu că voi plăti amarnic pentru asta în lumea de apoi. Am înţeles cât de neînsemnată e viaţa şi nu am poftă să mai trăiesc mult. Ce o să faci dacă eu mor? Mă înnebuneşte gândul că ai suferi mai puţin decât la despărţirea vremelnică de celălalt. Poetul care a zis că iubim cât trăim habar nu avea cât de mult ţin eu la tine şi cât de puternică poate fi dragostea. Am să te iubesc până părăsesc această lume.

Vorbele îi erau atât de blânde şi rostite din adâncul sufletului, încât Oborozukiyo nu şi-a mai stăvilit lacrimile.

— Ia uite cum mai plângi! Pentru care dintre noi? Să ştii că regret nespus că nu mi-ai zămislit un copil. Sau că nu am avut grijă de Prinţul Moştenitor ca de copilul meu, aşa cum mă rugase tata, însă toţi aceia cărora le-am mărturisit dorința mea s-au împotrivit, prevenindu-mă că o să am de pătimit.

Se aflau mulţi la guvernare care nu gândeau la fel ca el, însă era prea tânăr ca să îşi impună voinţa, iar necazurile nu se mai sfârşeau.

A venit şi vremea vânturilor de toamnă. Marea era destul de departe de casa lui Genji, dar, când vuietul valurilor trecea peste bariera de la Suma, aşa cum îl cântase şi Yukihira într-un poem, singurătatea în exil devenea de neîndurat, mai ales în acest anotimp. Însoţitorii şi slujitorii

dormeau duşi, doar Genji stătea treaz şi chibzuia, după zvonul vântului, că valurile ajunseseră foarte aproape. Lacrimile îi curgeau şiroaie, udând perna. A pus mâna pe *kin*, însoțindu-și poemul cu vaierul strunelor.

Suspine de dor se pierd în vuietul valurilor izbite de ţărm.

Îmi aduce oare vântul veşti de la cei dragi?

Auzindu-l, s-au trezit cu toţii, buimăciţi, şi au început să lăcrimeze, mişcaţi de frumuseţea glasului. Genji îşi făcea griji şi pentru ei. Din pricina lui îşi părăsiseră familiile şi iubitele, şi pribegeau acum prin locuri sălbatice alături de el. Glasul vinovăţiei îi tulbura cugetul şi se gândea să le abată luarea-aminte de la propriile supărări spunând glume şi scornind tot soiul de jocuri. Aşterneau poeme pe hârtie colorată sau închipuiau fel de fel de lucruri din bucăţi de mătase fină chinezească, lipindu-le apoi pe paravane. Aşa ceva nu se mai pomenise vreodată. Pe urmă s-au apucat să deseneze. Cât fusese în capitală, Genji mai pictase peisaje după descrieri, dar schiţele de la Suma păreau vii şi unele puteau fi socotite adevărate capodopere.

— Ce bine ar fi fost să avem cu noi pictori precum Chieda sau Tsunenori, care să adauge culoare şi să dea ultima tușă rulourilor! a zis unul dintre oamenii lui.

Traiul alături de chipeşul Genji a devenit o adevărată plăcere, aşa că patru-cinci dintre ei nici nu se mai gândeau la casele lor.

Într-un amurg minunat, în explozia de culori a grădinii tomnatice, Genji s-a oprit pe coridor ca să admire marea. Pe aceia care îl priveau i-au trecut fiorii. Era atât de frumos, înrămat parcă în priveliștea aceea sălbatică, încât li se părea că se pogorâse acolo din altă lume. Peste o cămaşă albă purta un veşmânt violet-deschis, iar deasupra o mantie *nōshi* albastru-închis; brâul îi era legat lejer. Cu un glas uşor cântat, s-a pornit să recite *sutra*: „Eu, discipol al lui Buddha Shakyamuni…“ Avea un glas dumnezeiesc.

Se auzeau cântece şi dinspre bărcile pescăreşti aflate în larg, ce păreau nişte păsări plutitoare pe marea însingurată. Ţipătul gâştelor sălbatice care săgetau cerul semăna cu scârţâitul vâslelor. A căzut în visare. Şi-a şters pe furiş şi cu atâta gingăşie lacrimile stârnite de toate minunăţiile, încât vederea mâinii lui albe alături de negrul rozariului le-a ostoit oamenilor săi dorul de familii şi iubite.

Gâştele călătoare săgetează cerul cu ţipăt ascuţit şi trist;

arată ca dragii mei de acasă.

a zis Genji, iar Yoshikiyo a adăugat:

De ce mi-or stârni multe amintiri?

Nu mi-au fost prietene odinioară.

Koremitsu nu s-a lăsat mai prejos:

Gâştele îşi părăsesc de bunăvoie culcuşul.

Nici prin cap nu mi-a trecut că lumea lor e dincolo de nori.

Ukon-no-Jō, tânărul străjer care se distinsese în suita lui Genji la ritualul de purificare, a zis:

Ţipătul gâştelor din înalturi e trist; singura lor mângâiere

este speranţa că nu îşi pierd vreo surată pe drum.

— Ce s-ar întâmpla oare cu cea rămasă de izbelişte? a adăugat el.

Tânărul nu şi-a însoţit tatăl, numit viceguvernator de Hitachi, după ce ocupase acelaşi post în Iyo, ci a hotărât să îl urmeze pe Genji la Suma. O fi avut mâhnirile lui, însă era un om de toată isprava, căruia nu îi plăcea să-şi dezvăluie necazurile.

Când s-a ivit luna, Genji a băgat de seamă că e ziua de 15[12]. I se făcuse dor de muzica de la Palat şi de iubirile lui care priveau negreşit aceeaşi lună, „la două mii de *ri* depărtare“[13]. Tinerii aveau ochii înecaţi în lacrimi. Genji se gândea cu drag la Fujitsubo, aşa cum arătase cu o toamnă în urmă, şi lacrimile îi şiroiau pe obraji. Se făcuse târziu şi oamenii lui încercau să îl trimită la culcare, însă el nu voia să renunţe la priveliştea lunii.

Mi se mai alină sufletul când o privesc.

Oraşul lunii[14] *e totuşi departe.*

Şi-a amintit cu duioşie cum stătuse la taifas cu Împăratul în ultima seară. Ce mult semăna cu tatăl lor! A intrat în casă îngânând un fragment din poemul lui Sugawara-no-Michizane[15]: „Am la mine veşmântul oferit în dar de Împărat“. Avea şi Genji unul şi nu se despărţea de el.

Nu-i doar amărăciune în sufletul meu;

mânecile au absorbit şi lacrimi de recunoştinţă.

Cam pe-atunci, Daini se întorcea în capitală. Având familie numeroasă – fusese binecuvântat cu mai multe fiice – precum şi o seamă de vasali, a trebuit să trimită femeile pe calea apei. Au poposit ici-colo de-a lungul ţărmului, întâlnindu-se când şi când cu grupul de bărbaţi care călătorea pe uscat, şi au vizitat locuri renumite. Cel mai pitoresc li se părea Suma, iar când au aflat de exilat, tinerele au început a se găti care mai de care. Una dintre ele – dansatoarea de *Gosechi*, care se iubise cu Genji cândva – nu mai putea de ciudă că nu coboară pe ţărm la Suma. Zvonul *kin*-ului ajungând în larg, purtat pe aripile vântului, cei mai simţitori au prins să suspine, gândindu-se la sălbăticia locului şi la nenorocul exilatului.

Daini şi-a transmis salutul prin fiul său, Chikuzen-no-Kami: „Aveam de gând să vă vizitez în capitală de îndată ce mă întorceam din ţinuturile îndepărtate, dar, aflând de schimbările petrecute şi de surghiunul într-un asemenea loc, m-am amărât nespus. Pentru că au venit să mă întâmpine o mulţime de rude şi cunoscuţi, nu pot să vă tulbur acum, însă nădăjduiesc să vă văd cât mai curând.“

Genji pusese o vorbă bună pentru ca tânărul să capete o slujbă de şambelan. Chikuzen-no-Kami îi era grozav de recunoscător, dar nu îşi îngăduia să stea la taifas.

— Alungat din oraşul împărătesc, nu îi mai întâlnesc pe cei apropiaţi. Mulţumesc că ai venit să mă vezi, a spus Genji.

Şi răspunsul trimis lui Daini suna la fel. Pe Chikuzen-no-Kami l-a podidit plânsul, iar când le-a povestit şi celorlalţi despre Genji, cu toţii au vărsat lacrimi amare, în frunte cu tatăl său. Dansatoarea de *Gosechi* a reuşit să îi strecoare un răvaş.

Până şi odgonul a înţepenit la zvonul kin-*ului.*

Pricepi oare ce-a fost în inima-mi năvalnică?

„Te rog să nu râzi de iubirea mea nebună pentru muzică.“

Genji a privit răvaşul zâmbind. Fâstâceala fetei era vădită.

Ţi-ai nesocotit inima tremurândă, ca odgonul,

şi ai trecut mai departe? O, valuri de la Suma!

„Nici nu mi-ar fi dat prin cap vreodată să mă fac om al mării într-un sat pescăresc.“

Genji se închipuia Sugawara, care în drum spre exilul din Kyūshū s-a oprit la Akashi şi a făcut-o fericită pe hangiţa din port, dedicându-i un poem. Gosechi s-a aprins atât de tare, încât îi venea să îşi părăsească părinţii, fraţii şi surorile ca să rămână acolo.

În capitală, numărul celor care duceau lipsa lui Genji Strălucitorul tot creştea. Printre ei se număra şi Împăratul. Prinţului Moştenitor îi era tare dor de el şi plângea pe furiş, stârnind mila doicilor şi chiar a lui Ōmyōbu, care nu mai ştia cum să-l liniştească. Fujitsubo tremura toată de teamă că fiul ei ar putea să îşi piardă rangul după cele păţite de Genji. Fraţii acestuia şi nobilii apropiați au întrebat de sănătatea lui şi i-au scris, iar dovada că lumea îl iubea încă şi îl prețuia a atras furia Împărătesei-mamă.

— Eu cred că omul surghiunit nu are dreptul la un trai liber, nici măcar la unul de care se bucură omul de rând. Or, el trăieşte într-o casă elegantă, ne vorbeşte de rău până nu mai poate şi are cu siguranţă în jur o droaie de făţarnici care îi toarnă fel de fel de scorneli.

Lumea a aflat pe dată de furia ei, iar cei fricoşi, cu băgare de seamă, au încetat să mai dea vreun semn de viaţă.

Tristeţea soţiei de la Nijō-no-in sporea cu timpul. Doamnele aduse în slujba ei din aripa de răsărit s-au simţit la început dezamăgite, socotind-o pur și simplu alintată. Însă, pe măsură ce o cunoşteau, le era tot mai aproape de suflet şi îi admirau drăgălăşenia, blândeţea, mărinimia, chibzuinţa, fineţea şi purtarea cumpătată. Nici una nu a părăsit-o, deși printre ele se numărau şi femei de obârşie aleasă. Nimeni nu se mai mira de ce Genji o iubeşte atât de mult.

Lui îi era tot mai greu fără Murasaki, totuși nu a chemat-o la Suma, socotind că doar el fusese pedepsit şi că draga lui, gingaşă ca o floare, nu merita asemenea trai. Îl scoteau din sărite nemulţumirile bărbaţilor simpli din apropierea casei, care mereu aveau de cârtit. Cât despre fumul ce-i muta nările din loc, multă vreme crezuse că vine de la algele arse pentru obţinerea sării, însă era de fapt de la focul mocnit de vreascuri de pe povârnişurile din spatele casei.

Aici, unde oamenii muntelui ard vreascuri,
tânjesc după cineva drag de-acasă.

Într-o seară de iarnă cu zăpadă viscolită, Genji s-a pornit să cânte la *kin*, privind cerul posomorât. Yoshikiyo rostea versurile, iar Koremitsu zicea din flaut. De câte ori Genji cânta o bucată cu mai multă simțire, ceilalţi doi se opreau să îşi şteargă lacrimile. Se gândea la concubina împăratului chinez dată pe mâna barbarilor şi chibzuia ce înseamnă să îţi trimiţi singura iubită departe. Genji şi-o închipuia astfel pe draga lui şi îl treceau fiorii. S-a apucat să cânte un vers dintr-un poem chinezesc: „Mă topesc de dorul celor apropiaţi după o noapte îngheţată“.

Luna sclipitoare îşi trimitea razele în fiecare colţişor din casa lui nu tocmai încăpătoare, luminând totul. Genji a ieşit pe prispă ca să admire cerul. Luna dalbă se pregătea să îşi ascundă chipul, îndemnându-l să cânte: „Merge tot spre apus“. A adăugat apoi:

Pe ce cărări înnorate am să mai pribegesc?
Mi-e ruşine de luna neabătută din drumul ei.

Aşa cum i se întâmpla aproape mereu, Genji nu a închis un ochi toată noaptea, iar cântectul fluierarilor în zori i-a mers drept la inimă.

Ciripitul fluierarilor la crăpatul zilei
este încurajator pentru aşternutul pustiu.

Lumea nu se trezise încă. Genji a repetat poezia de câteva ori. Apoi şi-a clătit mâinile ca gest de purificare şi a început să-şi facă rugăciunile. Pe însoţitori îi impresiona

prospeţimea lui. Nu mai duceau dorul celor dragi şi nici măcar nu se gândeau să mai dea pe acasă.

Ţărmul de la Akashi era destul de aproape. Yoshikiyo şi-a amintit de fiica fostului guvernator, călugărit de curând, şi s-a apucat să îi scrie. Fata nu i-a răspuns. În schimb, a primit un răvaş scurt de la tatăl ei: „Aş avea ceva de vorbit cu dumneavoastră dacă vă puteţi face un strop de timp“. Tânărul ştia că tatăl fetei nu va încuviința cererea lui în căsătorie, aşa că nici măcar nu s-a mai dus până acolo, ca să nu se facă de ruşine. Ciudatul părinte, îngâmfat şi cam dintr-o bucată, nu îl voise de ginere nici pe guvernatorul de acum – un bărbat de toată isprava. Auzind de surghiunul lui Genji la Suma, i-a spus nevestei:

— Genji Strălucitorul, fiul Concubinei Kiritsubo, a fost exilat la Suma prin poruncă imperială. O fi auzit câte ceva despre fiica noastră, aşa că m-am gândit să nu scap prilejul şi să i-o ofer de soție.

— Nici vorbă! a sărit nevasta ca arsă. Am auzit că are sumedenie de neveste de rang înalt şi a mers până acolo încât să o iubească şi pe-a Împăratului. Crezi că o să se uite la o fată de la ţară?

Călugărul s-a înfuriat:

— Ia mai taci din gură! Am eu socotelile mele. Apucă-te de pregătiri pentru nuntă. O să îl poftesc pe Genji la Akashi.

Nimic nu îl putea face să renunţe la gândurile lui năstruşnice. A şi-nceput să pregătească şi să înzorzoneze atât casa, cât şi pe fiica lui.

— De ce să ne punem speranţele într-un om atât de vestit şi să ni-l facem ginere dacă a fost exilat? Uşoare nu i-or fi păcatele. Ar fi bine dacă i-ar plăcea fata noastră, totuși stau la îndoială. Cred că tu glumeşti, i-a spus soţia.

Călugărul s-a pus pe bombănit:

— Glumesc? Nici vorbă! Şi la noi, ca şi în China, când eşti învinuit de ceva, te bagă lumea în seamă şi sari în ochi tuturor. Cine crezi că e Genji? Mama lui a fost fiica unchiului meu, Azechi Dainagon, o fată deosebită care a răzbit la Curte prin propriile puteri, ajungând favorita împăratului. Gelozia din jur a ucis-o, însă bine că a rămas Genji pe lume. O femeie trebuie să ţintească sus. Chiar dacă eu am trăit la ţară în ultimii ani, lumea nu uită de unde am plecat şi nu cred că o să se poarte disprețuitor cu ea.

Fata nu era o frumuseţe, însă era isteață şi distinsă, cu nimic mai prejos decât nobilele de la Curte. Îşi cunoştea lungul nasului şi nici prin cap nu-i trecuse vreodată că ar putea atrage un bărbat de rang înalt, iar cu unul de rând nu se gândea să se mărite. Se hotărâse ca după moartea părinţilor

să se călugărească sau să se arunce în mare. Călugărul avea grijă de ea ca de ochii din cap. O trimitea de două ori pe an la Templul Sumiyoshi, ca să îl înduplece pe zeul de acolo să îi scoată în cale soţul potrivit.

Noul an a adus zile lungi şi plictisitoare. Cireşii plantaţi după sosirea lui Genji dădeau primele semne de viaţă. Cerul înceţoşat din Suma îi stârnea amintiri peste amintiri şi deseori îl podidea plânsul. După ziua de douăzeci din luna a doua l-a cuprins dorul de cei pe care îi părăsise cu un an în urmă. Gândurile i-au fugit la ultimul banchet al florilor de cireş dat de fostul împărat, la frumuseţea prinţului moştenitor de atunci, la felul în care acesta i-a recitat propriul poem. A ticluit pe loc altul:

Dor îmi e tot timpul de cei de la Palat;
a sosit iarăşi ziua să mă-mpodobesc cu flori de cireş.

Tocmai când murea mai tare de plictiseală, Genji a primit vizita lui Tō-no-Chūjō, fiul lui Sadaijin, numit de ceva vreme în Consiliul de Stat. Fiind de rang nobil, tânărul cu fire aleasă se bucura de mare preţuire, dar se săturase şi el de intrigile de la Curte şi, în plus, tare îi mai lipsea Genji. S-a hotărât să îl viziteze, în ciuda tuturor primejdiilor. Pentru că erau prieteni buni şi nu se văzuseră de mult, au izbucnit amândoi în plâns.

Casa în stil chinezesc arăta ca desprinsă dintr-o pictură: cu gard din împletitură de bambus, trepte de piatră şi stâlpi din lemn negru de pin.

Genji era îmbrăcat simplu: cămaşă roz-gălbuie, pantaloni *sashinuki* şi mantie *kariginu* gri-albăstruie. Îi veneau tare bine şi părea mai chipeş decât în hainele purtate în capitală, de care se ferea acum. Mobilierul şi podoabele din casă erau de o simplitate nemaipomenită. Avea table de *go* şi de *sugoroku*, dar şi alte jocuri. Alesese totul în aşa fel încât să păstreze aerul de ţară, iar mătăniile arătau că se rugase cu puţină vreme în urmă.

A avut grijă ca bucatele servite să fie din partea locului. Scufundătoarele au adus scoici proaspete şi Genji le-a cerut să le desfacă în faţa oaspetelui. Întrebate cum se descurcă, s-au văitat că o duc greu cu banii. Graiul lor aducea a păsărească, dar fără îndoială că simţămintele arătate erau sincere. Celor doi li s-a făcut milă de ele şi le-au oferit îmbrăcăminte, bucuroși de parcă ar fi făcut o faptă bună pentru prima oară în viaţă.

Grajdurile erau aproape şi se vedeau caii, cărora li se dădea fân și apă. S-au apucat amândoi să cânte balada *Asuka-i*, despre bidivii bine hrăniţi şi adăpaţi. Pe urmă au vorbit câte-n lună şi-n stele despre ce s-a mai întâmplat în capitală

de la plecarea lui Genji. Tō-no-Chūjō i-a povestit râzând despre isprăvile micuţului Yūgiri:

— Drăcuşorul împieliţat îi dă bătăi de cap bătrânului şi are o mutră nevinovată de-ţi vine să-l mănânci… Fostul tău socru se întristează mereu când îl vede.

Pe Genji l-a prins dorul de copil şi un nor de mâhnire i-a umbrit chipul.

Am să mă opresc aici cu discuţia lor, pentru că m-aş lungi prea mult dacă aş aşterne-o în întregime pe hârtie.

Au tăifăsuit toată noaptea şi au compus poeme, ca pe vremuri. Temându-se totuşi de cleveteli şi de urmări, Tō-no-Chūjō s-a pregătit de plecare a doua zi dimineaţă. Cu ceşcuţele de *sake* în mâini, au rostit împreună un vers de Bai Juyi: „Lacrimi de tristeţe au umplut cupele noastre la început de primăvară“. Toată lumea plângea, regretând prea scurta întâlnire. În faptul zilei, un cârd de gâşte a săgetat cerul în mare orânduială. Genji a spus:

Departe-i oare primăvara când voi revedea locurile natale?
Pizmuiesc gâştele care se întorc acasă.

Tō-no-Chūjō nu se dădea dus. Era copleşit de tristeţe.

După un popas prea scurt în ţinutul nepieritor al gâştelor,
nădăjduiesc să nu mă rătăcesc în drum spre oraşul florilor.

Tō-no-Chūjō i-a adus lui Genji o mulţime de daruri alese din capitală. Când s-au despărţit, Genji i-a oferit un cal negru, zicând:

— Poate ţi se pare ciudat darul meu, dar pare că nechează de câte ori bate vântul.

Ce armăsar nemaipomenit!

— Păstrează flautul acesta vestit ca amintire, i-a răspuns prietenul.

Soarele se înălţa tot mai sus pe cer şi oaspetele se grăbea să plece, nu înainte însă de a-şi mărturisi îngrijorarea:

— Oare când o să ne mai întâlnim? Doar n-o să rămâi aici pe vecie.

Genji i-a răspuns cu un poem:

O, cocori ce vă înălţaţi până aproape de nori,
priviţi de sus, să mă vedeţi curat ca o zi senină de primăvară!

Apoi a urmat:

— Nu mă simt vinovat cu nimic, dar oamenii care au ajuns să fie pedepsiţi, aşa cum am fost eu, nu reuşesc uşor să îşi recâştige locul pe care l-au avut cândva în lume. De aceea nici nu îmi dă inima ghes să mă întorc în capitală.

Cocorul rătăcit în nori plânge de singurătate
şi tânjeşte după prietenul cu care a zburat împreună.

Tō-no-Chūjō a adăugat:

— Regret clipele în care nu ţi-am meritat prietenia.

Despărţirea a fost grea şi pentru Genji.

Era prima zi din luna a treia, Ziua Şarpelui. Unul dintre oameni i-a atras luarea-aminte lui Genji că e potrivită pentru purificarea acelora loviţi de mari necazuri, aşa ca el.

Genji a ieşit din casă cu gând să scruteze zările. Slujitorii i-au înjghebat din perdele un loc pentru purificare cu apă de mare şi au tocmit un preot-vraci care venea pe-acolo cu asemenea prilejuri. Genji a privit dus pe gânduri cum păpuşa care îl închipuia a fost aruncată în barcă şi împinsă în larg după ce luase asupră-i necurăţenia şi păcatele sale. Aşa cerea datina străveche. Soarta lui nu i se părea cu nimic mai bună.

Azvârlită pe întinsul oceanului necunoscut,

păpuşa e năpădită de tristeţi,

a cântat el.

În ziua aceea senină era şi mai chipeş aşa cum şedea pe nisip, la marginea apei. Marea se întindea liniștită până departe, iar gândurile îi rătăceau la întâmplări trecute şi speranţe viitoare.

Îndurați-vă de mine, miriadelor de zei!

Nu am săvârșit nici un păcat.

Deodată, s-a stârnit vântul şi pe cer s-au învolburat cete de nori de ploaie. Ritualul purificării nu se încheiase, totuși lumea a început să freamăte. Când s-a pornit potopul, nici nu au mai apucat să îşi caute umbrelele. S-a stârnit o vijelie de nedescris, luând pe sus o mulţime de lucruri ce nu erau prinse cu nimic, iar întinderea lină a mării a prins să se zbuciume în talazuri înfricoşătoare. Fulgerele şi trăsnetele i-au speriat rău pe oamenii de prin partea locului şi au ţinut-o într-o goană până acasă.

— Nu am văzut aşa ceva în viaţa mea, a spus unul dintre ei. Se mai iscă vântoase pe-aici, dar nu chiar aşa şi nu din senin. Ce furtună!

Până şi oamenii din Suma erau înspăimântaţi. Tunetele nu mai conteneau şi ploua de parcă se rupsese cerul. Pe când credeau cu toţii că venise sfârşitul lumii, Genji se ruga şi intona *Sutra*. Spre înserat, tunetele s-au mai domolit, dar vântul a bătut toată noaptea. Zeii i-au ocrotit – şi cei budişti, şi cei şintoişti.

— Dacă ar fi ținut-o aşa, ne-ar fi luat sigur apa. Am auzit de oameni care şi-au găsit sfârşitul în tsunami şi furtuna de azi ar fi putut aduce cu ea aşa ceva.

Au reuşit să adoarmă spre dimineaţă. Când a aţipit, lui Genji i-a apărut în vis o făptură care i-a spus:

— De ce nu veniţi în împărăţia mea, dacă tot sunteţi atât de aproape?

Trezindu-se, Genji a priceput că Regele-Dragon pusese la cale furtuna, pentru că în legende se pomenea cât de tare îl ispiteau fiinţele frumoase. Din clipa aceea a simţit că nu mai suportă casa în care stătea.

1. Partea de sud-vest a actualului oraş Kōbe.
2. Când trăia Aoi, nu pleca niciodată înainte de revărsatul zorilor, ca atunci când îşi vizita iubitele.
3. Cea mai veche metodă de obţinere a sării a fost arderea algelor marine greblate pe ţărm. Cenuşa rezultată avea un conţinut ridicat de sare. Autoarea face analogie între această metodă și „focul inimii“ la pierderea cuiva drag.
4. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „zeu“ şi „păr“, care se pronunță amândouă *kami*.
5. Templul Shimogamo se află în mijlocul Crângului Tadasu, numele acestuia fiind omofon cu verbul „a judeca drept“.
6. Metaforă pentru Prinţul Moştenitor.
7. Aluzie la poetul chinez Qu Yuan (340-278 î.Hr.).
8. Poetul Ariwara-no-Narihira (825-880) a fost unul dintre fondatorii poeziei clasice japoneze.
9. 1 *ri* echivalează cu aproximativ 4 km.
10. Citat dintr-o poezie de Bai Juyi.
11. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „tristeţe“ şi „alge“, care se pronunță amândouă y*ukime*.
12. Luna plină din data de 15 august, după vechiul calendar lunar, era socotită cea mai frumoasă din tot cursul anului.
13. Citat dintr-o poezie de Bai Juyi.
14. Oraşul imperial era asociat poetic cu luna.
15. Sugawara-no-Michizane (845-903) – poet, caligraf, cărturar și renumit om de stat, sfetnic de încredere al Împăratului Uda, după abdicarea căruia a fost exilat în Kyūshū.

13

Akashi

Despărţirea e grea, dar n-avem ce-i face. Aidoma strunelor de koto*,*
lacrimi ca mărgăritarele curg şiroaie.

Akiko

A plouat şi a tunat zile în şir, iar oamenii din Suma şi-au pierdut nădejdea. Necazurile se tot adunau şi Genji nu le mai putea privi nepăsător. Nici nu ştia încotro să o apuce. În capitală nu se putea întoarce până nu îşi ispăşea pedeapsa. Pe de altă parte, lumea ar fi râs de el dacă ar fi aflat că furtuna şi valurile l-au speriat şi l-au alungat din Suma. Poate la fel ar fi gândit şi dacă s-ar fi adăpostit undeva mai la munte. Nu îi venea să lase o asemenea pată pe numele lui.

Misterioasa făptură din vis nu îl slăbea deloc. Genji își făcea griji acum şi pentru ce se întâmpla în oraşul imperial, fiindcă nu primea nici o veste de acasă. Din pricina vremii câinoase, nu a venit nici o solie, nimeni nu se sinchisea să îl caute. Norii nu se mai dădeau duşi, iar el se temea să nu îi rămână oasele pe acolo.

Până la urmă a venit un mesager de la Nijō-no-in. Era atât de înfofolit în pelerine de ploaie încât, de l-ar fi întâlnit pe drum, nici nu și-ar fi dat seama dacă e monstru sau om. Lămurindu-se ce e cu el, l-a poftit în casă. Îi scrisese Murasaki: „Nu mai conteneşte potopul şi cerul este atât de întunecat, că nici nu pot privi spre Suma.“

Îmi închipui lesne ce vijelie-i la Suma,
dacă valurile îmi asaltează necontenit mânecile.

Scrisoarea îi chinuia sufletul şi mai tare. De cum a deschis-o, lacrimile i-au șiroit întruna, de parcă voiau şi ele să umfle apele.

— În capitală se spune că vijelii ca astea vestesc sfârşitul lumii. Cei de la Palat se pregătesc pentru ritualul *Ninnōe*[1]. Curtenii de rang înalt nici nu mai au cum să ajungă la treburile lor şi totul a încremenit.

Solul vorbea cu opinteli, însă Genji nu putea să rămână nepăsător la veşti. L-a poftit în odaia de oaspeţi, ca să mai

afle câte ceva.

— Furtunile nu ne-au lăsat nici să respirăm şi e de aşteptat ca lumea să fie înspăimântată. Nu-mi amintesc să fi avut vreodată parte de grindină cât piatra, care să găurească pământul, şi nici de tunete care să nu ne slăbească măcar un pic.

Lui Genji i s-a făcut inima cât un purice văzând spaima de pe chipul solului şi chibzuia că poate sfârşitul lumii e aproape.

În dimineaţa următoare vântul s-a înteţit, iar valurile uriaşe se loveau cu furie de ţărm, gata-gata să ia cu ele stânci şi povârnişuri. Parcă şi munţii stăteau să se prăvălească. Tunetele şi fulgerele deveniseră înfricoşătoare şi nimeni nu mai era în stare să îşi stăpânească frica.

— Pentru ce păcate săvârşite într-o viaţă dinainte plătim oare asemenea preţ? gemea unul dintre oamenii lui Genji. Ne e sortit să nu ne mai vedem părinţii, soţiile şi copiii?

Înțelegând că oamenii sunt din cale-afară de speriaţi, Genji s-a străduit să îşi adune forţele şi să îi încurajeze. Ştia că nu păcătuise într-atât încât să piară pe ţărmul acela sălbatic. S-a apucat să se roage şi să aducă ofrande aparte[2] Zeului Sumiyoshi[3].

— O, Zeule Sumiyoshi, îndură-te şi pune capăt vremii urâte! De eşti cu adevărat protector al ţinutului, revarsă-ţi mila nemărginită asupra locuitorilor săi!

Văzându-l, Koremitsu, Yoshikiyo şi ceilalţi nici nu s-au mai gândit la soarta lor, ci la pacostea nemaiîntâlnită abătută asupra lui Genji. Şi-au adunat tot curajul şi le-au cerut stăruitor, toţi deodată, zeilor şintoişti şi budişti, să îl salveze pe Genji, oferindu-şi în schimb propriile vieţi. S-au întors cu faţa spre templul Zeului Sumiyoshi, dând glas rugilor:

— Stăpânul nostru a fost crescut cu mare grijă la Palat şi, cu toate că a fost răsfăţat peste măsură, a făcut numai bine în jur, iar mărinimia îi este recunoscută. A scăpat multă lume de la ananghie, iar acum îl paşte primejdia să fie nimicit de vânt şi înghiţit de ape. De ce oare? Unde e dreptatea? L-au acuzat pe nedrept, i-au luat rangul, l-au izgonit departe de casă, forțându-l să îşi părăsească locurile natale şi să pribegească prin ţinuturi bântuite acum de stihii. De ce? Plăteşte pentru păcate din vieţi trecute sau din viaţa asta? Zei şintoişti şi budişti, desluşiţi lucrurile şi uşuraţi-i chinurile!

Genji s-a întors spre Sumiyoshi şi s-a rugat cu pioşenie. S-a închinat apoi şi Zeului Mării şi altor zei. Tunetele se înteţeau, iar trăsnetul a lovit coridorul de lângă una din odăile lui şi l-a făcut praf. Focul ardea cu vâlvătăi. Erau cu toţii

năuciţi şi se simţeau neputincioşi. L-au dus pe Genji în bucătăria din spatele casei şi s-au înghesuit acolo cu toţii, nemaiţinând seama de rang. Unii plângeau, alţii zbierau, luându-se parcă la întrecere cu bubuitul tunetelor. Noaptea s-a lăsat peste cerul întunecat ca smoala.

Încet-încet, vântul s-a domolit, ploaia a încetat şi s-au ivit stelele. Oamenii nu mai aveau de ce să îl ţină pe Genji în bucătăria aceea ca vai de lume, aşa că s-au gândit să îl ducă iar în încăperile lui. Numai că, din păcate, coridorul se prefăcuse în cenuşă, iar storurile şi perdelele fuseseră luate de vânt. Totul arăta înfricoşător. Au hotărât aşadar să îl lase peste noapte în bucătărie. Pe când umblau cu toţii în jurul lui, Genji se ruga şi chibzuia la cele întâmplate. Când luna s-a arătat pe cer, s-au văzut bine şi urmele dezastrului. Genji a deschis uşa şi a privit în zare. Talazurile furioase erau încă destul de aproape. Slabe nădejdi să găsească pe cineva din ţinut care să îi poată lămuri pricina celor întâmplate sau care aveau să se mai întâmple. Pescarii şi scufundătoarele s-au strâns, cu groaza în suflet, în preajma casei nobilului de la oraş. Vorbeau tare, în păsăreasca lor, dar nimeni nu se încumeta să îi alunge. S-a auzit o voce:

— Dacă ar mai fi ţinut vântul, valurile ar fi crescut şi mai mult şi ne-ar fi înghiţit cu totul. Doar zeii ne-au salvat.

Genji era tare îngrijorat. A zis şi el:

De nu s-ar fi îndurat zeii de mine,
rătăceam pe întinderea nemărginită a oceanului.

Se simţea sleit după spaimele prin care trecuse şi, cu toate că locul nu era pe măsura rangului său, a aţipit fără să vrea. Pe dată i-a apărut în vis tatăl lui.

— Ce cauţi în locul acesta înspăimântător? l-a întrebat el luându-l de mână şi ridicându-l de acolo. Urmează-l pe Zeul Sumiyoshi şi părăseşte degrabă ţărmul. Nu e de tine.

— De când m-am despărţit de Maiestatea Voastră, am avut parte de atâtea necazuri, că nu mi-ar părea rău să îmi rămână oasele pe-aici.

— Nici vorbă de aşa ceva! Cât am domnit, nu am vrut să fac rău cuiva şi totuşi am săvârşit greşeli. Acum plătesc pentru ele şi nu mă mai priveşte lumea asta, i-am întors spatele, dar mi-a fost greu să văd câte înduri şi de aceea am venit la tine. Abia m-am strecurat printre talazuri şi nici pe ţărm nu mi-a fost uşor, iar acum vreau să ajung degrabă la Maiestatea Sa ca să îi destăinui ceva.

Cu asta, dus a fost. Genji s-a întristat şi ar fi plecat bucuros împreună cu tatăl lui, dar, când a ridicat privirea, nu a văzut pe nimeni. Era singur cuc. Doar chipul lunii i se arăta. Însă nici vis nu putea să fi fost, pentru că simţea încă

unde stătuse năluca. Pe cer, norii se vânturau iute de colo-colo. Genji desluşise limpede, dar pentru prea scurt timp, chipul drag după care tânjise atâta amar de vreme şi care nu i se arătase niciodată până atunci. Îşi închipuia cum se grăbise tatăl lui să îl salveze de la moarte sigură şi cât de greu i-o fi fost să ajungă la Suma din lumea lui îndepărtată. Acum îi era recunoscător şi furtunii. Simţea cum își recapătă puterile şi sufletul i se umplea de bucurie. A uitat de toate necazurile şi nu îşi dorea decât să-şi mai zărească o dată părintele în vis. S-a culcat cu gândul acesta, dar zorii s-au ivit înainte să-i dea pleoapele în gene.

O barcă a tras la țărm şi doi-trei bărbaţi se apropiau de casă. Când i-au iscodit, oamenii lui Genji au aflat că venise călugărul de la Akashi, fost guvernator de Harima, şi ceruse să vorbească cu Yoshikiyo. Tânărul s-a arătat de-a dreptul uluit:

— L-am cunoscut mai demult, dar s-a iscat o gâlceavă neînsemnată între noi şi nici măcar nu ne-am mai scris. Ce l-o fi mânat încoace pe vremea asta neprietenoasă?

Amintindu-şi de vis, Genji l-a îndemnat să stea de vorbă cu el în barcă. Oricum, li se părea ciudat că oamenii aceia s-au pornit la drum când abia se potolise cât de cât furtuna. Călugărul i-a zis:

— La începutul lunii acesteia, mi-a apărut în vis o făptură ciudată. Greu de crezut, dar aşa a fost. M-a înștiințat că în ziua a treisprezecea îmi va spune ce să fac. Până atunci mi-a cerut să pregătesc o barcă şi să vin la Suma de îndată ce încetează ploaia şi vântul. Mi-am amintit că şi în China au existat împăraţi cărora li s-a arătat ce aveau de făcut ca să îşi salveze ţara. Am venit aici, aşa cum mi s-a dezvăluit în vis. Un vânt neobişnuit ne-a împins barca din spate, iar sosirea mea cu bine mă îndeamnă să aduc mulţumiri zeilor care m-au însoţit şi m-au apărat. Mă întreb dacă nu cumva şi stăpânul dumneavoastră a primit vreun semn divin. Vă rog, fiţi bun și repetați-i Domniei Sale tot ce v-am spus.

Yoshikiyo i-a povestit totul lui Genji. Acesta primise o mulţime de semne şi în vis, şi în stare de veghe. Trebuia să se încreadă în ele dacă voia să nu aibă parte şi de alte necazuri. Nu-i rămânea decât să nu se sinchisească de învinuirile mincinoase şi de bârfele celor supăraţi pe el. Când te chinuiesc îndoielile, e bine să ţii seama de sfaturile celor în vârstă sau cu rang înalt. Așa ești mai puțin supus greșelii, chibzuiau bătrânii înţelepţi. Genji se gândea că nu are de ce să se teamă că lumea o să îl socotească laş şi că plecarea de la Suma o să lase o pată pe numele său. În vis îi apăruseră şi tatăl, şi Zeul Sumiyoshi, aşa că nu avea nici o îndoială că i se

arătaseră destule semne de care trebuia să asculte. S-a hotărât să plece la Akashi şi i-a trimis călugărului răspunsul:

— Am ajuns într-un ţinut străin, fără prieteni, unde am avut mult de suferit. Din capitală nu mă mai vizitează nimeni şi nici veşti nu primesc. Singurii care mi-au rămas sunt soarele şi luna în călătoria lor pe bolta cerească, aşa că barca sosită azi este cu atât mai bine-venită. Aveţi pe ţărmul din Akashi vreun loc cât de cât liber unde să mă pot retrage?

Bătrânul s-a bucurat nespus, arătându-şi recunoştinţa. Oamenii l-au sfătuit pe Genji să se îmbarce înainte de ivirea zorilor, aşa că şi-a luat patru-cinci însoţitori de încredere şi duşi au fost. Acelaşi vânt prielnic a bătut şi spre Akashi, iar barca a ajuns ca în zbor. Nu era oricum departe, însă vântul stârnit ca prin minune i-a ajutat din plin.

Ţărmul de la Akashi era frumos, întocmai cum auzise. Nu îi plăcea însă că era mai umblat decât cel de la Suma. Călugărul avea moşii întinse, atât spre ţărm, cât şi către munte, precum şi câteva conace elegante. Se bucura şi de o căsuţă pe coasta mării, iar la munte, lângă un pârâiaş, de o capelă unde să se roage tot timpul. Nu îi lipseau nici hambare îmbelşugate, ca să nu aibă griji la bătrâneţe. Temându-se de valurile uriaşe din ultima vreme, şi-a mutat fiica şi restul familiei într-o casă dinspre munte, conacul de pe ţărm rămânând la îndemâna lui Genji.

Când a coborât din barcă şi a urcat în trăsură, soarele se înălţa încet pe cer. Bătrânul i-a aruncat doar o privire şi, văzându-l atât de chipeş, şi-a uitat vârsta, socotind că viaţa i se mai îmbogăţeşte cu nişte ani. A făcut plecăciuni Zeului Sumiyoshi şi faţa i s-a destins într-un zâmbet, de parcă ţinea soarele şi luna în palmă. Îşi dădea bine seama câtă grijă se cerea să îi arate lui Genji.

Ţărmul pitoresc era tulburător, peisajul din grădina ce împrejmuia camera de oaspeţi nu rămânea cu nimic mai prejos, iar golfuleţul rânduit de mâna omului îţi tăia răsuflarea. Toate erau de un bun-gust desăvârşit şi numai un pictor talentat le-ar fi putut surprinde întregul farmec. Dacă ne gândim la casa din Suma, cea de aici era mult mai luminoasă şi mai arătoasă, iar mobila şi podoabele întreceau orice aşteptare pentru un conac de ţară. Nici felul în care trăia călugărul nu lăsa cu nimic de dorit faţă de al marilor nobili de la oraş. Ba aş zice că-l întrecea.

După ce s-a liniştit puţin, Genji a scris răvaşe către capitală. Pe urmă l-a chemat pe solul aflat încă la Suma, ce nu îşi revenise din spaima prin care trecuse în timpul călătoriei. L-a copleşit cu daruri, chiar mai multe decât ar fi meritat, şi l-a trimis înapoi în oraşul de scaun. Se pare că le-a

scris preoţilor de la temple câte ceva despre grozăviile încercate, însă doar lui Fujitsubo i-a mărturisit tot adevărul, pomenindu-i chiar şi de ajutorul divin.

Nu se simţea în stare să răspundă la scrisoarea de suflet de la Nijō-no-in. Aşternea un rând pe hârtie, îşi mai ştergea lacrimile… şi tot aşa. Lesne era să îi desluşeşti simţămintele.

„După ce am avut parte de atâtea necazuri, îmi doresc mai mult ca oricând să mă călugăresc, însă gândindu-mă la tine, cum m-ai sfătuit la plecare, nu mai sunt sigur că îmi pot îndeplini dorinţa. Dintre toate necazurile, cel mai greu de îndurat este despărţirea. Dacă te-aş putea întâlni, aş fi în stare să îndur orice.

Deşi mai departe decât ţărmul neştiut dinainte,

gânduri dragi pleacă și de-aici spre tine.

Nu îmi vine să cred că mă simt tot ca într-un vis şi la Akashi. Dacă bat câmpii, te rog să mă înţelegi.“

Aruncând o privire peste scrisoare, Koremitsu şi prietenii lui au priceput cât de mult îşi iubea Genji soţia lăsată la Nijō-no-in.

Fiecare a avut de trimis un răvaş familiei.

După atâta ploaie, oamenilor de prin partea locului nu le venea să creadă că se înseninase iarăşi. Pescarii erau în al nouălea cer de bucurie. La Suma ţărmul fusese pustiu, cu numai câteva colibe pescăreşti. Aici, la Akashi, era mult mai frumos, dar şi locul mult prea umblat pentru gustul lui Genji. Totuşi se simţea uşurat.

Bătrânul călugăr ducea o viaţă retrasă, se ruga cu evlavie şi nu îi păsa de cele lumeşti. Avea o singură mare slăbiciune: grija pentru fiica lui, de care îi pomenea lui Genji ori de câte ori se ivea prilejul. El auzise câte ceva despre fată şi se întreba dacă nu cumva o legătură dintr-o altă viaţă îi purtase paşii într-acolo. Asta să îi fi fost soarta? Cât era în exil însă trebuia să se îngrijească de rugăciuni şi nu de alte lucruri. N-ar fi putut să mai dea ochii cu soţia dacă nu îşi ţinea făgăduiala. De aceea s-a abţinut să o curteze, deşi înţelesese că nu este o fiinţă de rând.

Călugărul se purta cu destul de multă reţinere şi nu îl sâcâia pe Genji. S-a mutat într-o clădire sărăcăcioasă mai îndepărtată, tocmai ca să nu îi stea în cale. Cu toate astea, îşi dorea să îl vadă de dimineaţa până seara. Şi-a înteţit rugăciunile către zei şi către Buddha în speranţa că visul i se va împlini. Deşi avea vreo şaizeci de ani, părea încă în putere. Era slab din pricina asprimii regimului cerut de preceptele budiste, avea o fire plăcută, era puţin încăpăţânat, ca orice bătrân, dar cunoştinţele solide dobândite în tinereţe reuşeau să îi alunge plictisul lui Genji. El fusese prea prins, şi

cu treburile, şi cu necazurile sale în dragoste, ca să cerceteze obiceiuri şi poveşti din trecut. Bătrânul i le turna acum una câte una şi el ajunsese să îl preţuiască şi să îşi spună că ar fi fost o mare pierdere dacă nu l-ar fi cunoscut.

Călugărul încerca să se apropie tot mai mult de Genji, dar eleganţa şi ţinuta lui îl făceau să se fâstâcească. Deși se tot grozăvise în faţa nevestei, acum nu se simţea în stare să aducă vorba despre dorinţa tainică de a şi-l face ginere. Şi el, şi soţia erau tare mâhniţi.

Fiind crescută la ţară, fata nu avusese prilejul să vadă bărbaţi de obârşie aleasă. A rămas tare mirată când a dat cu ochii de chipeşul Genji şi a înţeles că există şi asemenea fiinţe pe lume. Însă și-a dat seama repede că depărtarea dintre ei este ca de la cer la pământ şi că nici nu poate fi vorba să se înfiripe vreo poveste de iubire. Aflând pentru ce se roagă părinţii ei cu ardoare, i s-a părut tare nepotrivită ruga lor şi s-a închis în ea, copleşită de tristeţe, chiar mai mult decât înainte.

În luna a patra, Genji şi-a văzut veşmintele înnoite şi a primit perdele noi, de vară, lucrate în casa călugărului. Grija gazdei i se părea cam nepotrivită şi se simţea un pic stânjenit, dar nu avea de ce să îi reproşeze că e aşa de mândru. Şi din capitală soseau neîncetat veşti şi daruri.

Într-o seară senină de la începutul verii, când luna să înălța pe cerul nopții chiar dinaintea ochilor lui, Genji scruta întinderea oceanului şi se închipuia lângă iazul din Nijō-no-in. L-a cuprins un dor nebun de Murasaki, dar în locul ei i s-a arătat Insula Awaji. „Spuma valurilor se vede…“, a fredonat el.

Ah, ce priveliște în zare! Insula Awaji cu tristeţile ei,
într-o noapte cu obrazul lunii nepângărit de nori.

Genji a pus mâna pe *kin*, neatins de multă vreme, şi s-a apucat să cânte cu duioşie melodia *Kōryō*. Koremitsu şi ceilalţi s-au întristat şi ei. Zvonul melodiei a ajuns, purtat de adierea dintre pini şi de unduirea valurilor, până la casa dinspre munte, lipindu-se de sufletele tinerelor de acolo. Fără să priceapă ceva, bătrânii din partea locului s-au trezit umblând fără ţintă pe ţărm, mângâiaţi de vântul uşor. Călugărul, care îşi făcea sârguincios rugăciunile, le-a lăsat baltă şi a dat fuga la Genji.

— Ascultându-vă cum cântaţi la *kin*, mi s-a făcut parcă dor de lumea căreia eu i-am întors spatele, a zis bătrânul gata să plângă. Socotesc că aşa arată serile şi în aceea spre care îmi îndrept paşii.

Călugărul nu mai înceta cu vorbele de preţuire. Genji a atins strunele, cotropit de amintirea celor care, de-a lungul

timpului, au cântat la *koto* sau la flaut, ori au dat glas unor melodii cunoscute. Nu a uitat nici de laudele primite deseori, nici de mândria fostului împărat pentru talentul dăruit de zei fiului său, nici de respectul arătat de cei din jur. Gândindu-se la întorsătura luată de soartă, i se părea că trăieşte un coşmar şi că nu poate fi adevărat ce i se întâmplă. S-a pornit să cânte cu mai multă însufleţire, totuşi în glas i se desluşea o tristeţe greu de stăpânit.

Cu lacrimi în ochi, bătrânul călugăr a trimis după *biwa* şi după *koto*-ul cu treisprezece coarde. A cântat el însuşi un pic la *biwa*, arătând ca un cântăreţ rătăcitor în straie de călugăr budist. A pus *koto*-ul dinaintea lui Genji. Scurta melodie interpretată de el a răsunat în larg sub clar de lună, iar desişurile dinspre munte păreau să prindă viaţă, chiar mai frumoase decât florile de primăvară sau decât frunzele de arţar toamna. Cristeii-de-baltă întregeau peisajul cu cioc-ciocul lor, bătându-ţi parcă la uşă ca să-i pofteşti înăuntru. Bătrânul a rămas mut de admiraţie. Chiar şi cea mai obişnuită muzică răsuna grozav la locul şi momentul potrivite.

Călugărul s-a descurcat minunat la instrumente şi Genji era de-a dreptul fermecat.

— E lesne de închipuit cum sună strunele astea în mâini de femeie, a zis el.

Gazda fericită i-a răspuns zâmbind:

— Nu cred că vă întrece cineva. Cât despre mine, mi-am dobândit îndemânarea cu un maestru din a treia spiță a Împăratului din Perioada Engi[4]. Cred că aţi băgat de seamă că nu sunt în stare să mă desprind cu totul de lumea asta şi de aceea mă mai întorc la instrumente când îmi simt sufletul greu. Spre mirarea noastră, cineva de aici a prins din zbor şi cântă la fel de bine ca maestrul. Sau poate aşa i s-o fi năzărit auzului meu bătrân, obişnuit doar cu vuietul vântului printre pini. Aş vrea să o ascultaţi cândva, a spus el tremurând de emoţie, gata să izbucnească în plâns.

— Nu-mi vine să cred! a zis Genji împingând instrumentul spre bătrân. O invidiez din toată inima pe aceea care a învățat să cânte având ca prieten şi maestru numai zvonul vântului printre pini. Se pare că femeile sunt mai pricepute decât bărbaţii când vine vorba de *koto*. În timpul Împăratului Saga[5], doar Nyogo-no-Miya s-a arătat înzestrată şi nimeni nu a mai reuşit să-i fie pe potrivă. Iar acum aflu că aici, în locul acesta uitat de lume, trăieşte o fată cu înclinaţii deosebite. Tare aş vrea să o aud cântând.

— Nimic mai simplu. Puteţi să o chemaţi chiar dumneavoastră. Au mai fost cazuri de bărbaţi fermecaţi de

muzica femeilor. Că veni vorba de *biwa*, nici pe vremuri nu prea au existat maeştri. Fata mea însă cântă desăvârșit, fără greşeli. Şi eu mă întreb cum a izbutit să ajungă la asemenea măiestrie. Fără îndoială, sunt trist că nu are cine să-i țină isonul în afară de zgomotul valurilor, dar pentru mine este o mare mângâiere să o ascult, mai cu seamă când nu mă simt în apele mele.

Văzându-l atât de stăpân pe sine, Genji l-a rugat să cânte la *koto*-ul cu treisprezece coarde. A atins strunele ca un adevărat maestru, cum rar îi fusese dat să audă în ultima vreme. Avea o eleganţă uluitoare în mișcări, ce transmitea o vibraţie încântătoare instrumentului. Deşi nu se aflau la Ise, Genji şi-a pus unul dintre oameni să cânte îndrăgita baladă *Să culegem scoici de pe ţărmul de altădată*, iar el bătea din când în când măsura şi cânta alături de însoţitorul lui. Călugărul li s-a alăturat, lăudându-i totodată. S-au servit prăjiturele neîntâlnite în altă parte şi băutură din belșug, seara devenind una veselă, când toată lumea uită de necazuri.

Spre miezul nopţii aerul s-a răcorit, iar luna s-a ivit frumoasă şi strălucitoare. Afară era o liniște deplină. Bătrânul a început să depene poveşti de demult, dar şi unele petrecute de curând – despre greutăţile înfruntate când a venit la Akashi şi despre drumul urmat de când s-a călugărit. Fireşte că a vorbit şi despre fiica lui. Genji i-a găsit poveştile oarecum ciudate, însă demne de ascultat.

— Dacă îmi îngăduiți, a zis bătrânul, aş îndrăzni să cred că şederea dumneavoastră scurtă şi neaşteptată în acest ţinut îndepărtat este rodul rugăciunilor de ani de zile ale unui călugăr de care s-au îndurat până la urmă zeităţile. La Zeul Sumiyoshi mă rog de optsprezece ani, de când fiica mea era mică şi nutream mari speranţe pentru ea. În fiecare an, primăvara şi toamna, mergem la templul închinat lui. În cele şase rugăciuni zilnice, mă rog pentru salvarea sufletului meu şi primirea lui în Paradis, dar şi pentru viitorul fiicei, dorind să îşi găsească un soţ potrivit. Cred că plătesc pentru păcate din alte vieţi de m-am trezit în pustietatea asta, deşi tatăl meu a fost ministru. Dacă şi urmaşii vor merge pe drumul meu, unde o să ajungem? Mare păcat! Pentru fata asta am multe speranțe încă de când s-a născut. Aş vrea să se mărite cu un nobil de obârşie aleasă şi tocmai dorinţa asta mi-a atras duşmănii şi neplăceri fel de fel. Dar nimic nu mă face să îmi schimb năzuinţele. Fetei i-am tot spus că o să am grijă de ea cât trăiesc, dar, după ce plec pe lumea cealaltă, să nu se mărite numai de dragul măritişului, ci mai bine să se înece în mare. Am pus-o să jure că-mi va îndeplini dorinţa asta după moarte.

Între oftaturi şi suspine i-a mai povestit lui Genji o mulţime de lucruri care nu merită pomenite. El l-a ascultat cu lacrimi în ochi.

— Şi eu m-am tot întrebat cu ce am păcătuit de am fost învinuit pe nedrept şi osândit să pribegesc într-un ţinut străin. Pesemne că există o legătură strânsă între noi dintr-o viaţă anterioară. De ce nu mi-aţi spus mai devreme toate astea? De când am plecat din capitală, mi-am pierdut încrederea în mine şi totul mi se pare înfricoşător de vremelnic. Sunt nespus de mâhnit şi rugăciunile sunt singurele care mă mai alină. De tânăra despre care aţi vorbit am auzit şi eu, dar îmi închipuiam că nu vrea să aibă de-a face cu un exilat. Vreţi să puneţi o vorbă bună pentru mine? Pot să sper că îmi va alunga singurătatea?

Călugărul era în al nouălea cer de bucurie.

Ştiţi prea bine ce-nseamnă să te perpeleşti noaptea în Akashi,
cu ochii larg deschişi de atâta singurătate.

— Cred că vă închipuiţi cât de mare mi-a fost îngrijorarea în toţi anii ăştia, a zis bătrânul tremurând uşor, totuşi cu semeţie.

— Însă pentru cineva obişnuit cu viaţa retrasă… doar sunteţi călugăr!

La Akashi nopţile-s urâcioase pentru călător.
Iarba culeasă pentru pernă[6] *nu strânge visele laolaltă,*

a continuat Genji în glumă. Bătrânul era de-a dreptul vrăjit de sinceritatea lui. I-a mai povestit vrute şi nevrute, mai ales despre fiică.

Poate i-am exagerat şi eu unele ciudăţenii, dar m-am săturat de trăncăneli şi nu vreau să mai plictisesc cititorul. Oricum, el a început să se liniştească.

A doua zi către prânz, Genji a trimis un răvaş la casa dinspre munte. „Ce comoară neaşteptată într-un loc atât de sălbatic!“, cugeta el încercând să îşi aleagă cu mare grijă cuvintele, aşternute până la urmă pe o hârtie fină, coreeană, bej-maronie.

Privesc pierdut printre nori, aproape şi departe,
ca să găsesc crângul ce tăinuieşte casa plină de nădejdi[7]*.*

Călugărul aştepta răvaşul la casa fiicei lui şi l-a copleşit pe sol cu daruri de tot felul. Fetei nu îi era uşor să trimită un răspuns şi nici nu avea poftă să facă ce îi spunea tatăl ei. Nu numai că se sfia să scrie, ci cântărea şi diferenţa de rang şi o apuca disperarea. I s-a făcut rău de spaimă şi a trebuit să se întindă. Tatăl ei, la capătul răbdării, s-a apucat să-i răspundă lui Genji: „Onorabila scrisoare a ajuns, dar de prea multă fericire a pus-o deoparte“.

Privirea-i rătăceşte printre aceiaşi nori plutitori,
iar dorinţa e la fel de arzătoare.

„Sper să nu mă socotiţi prea trufaş“, a adăugat el.

Scrisese pe hârtie de Michinoku, în stil vechi, dezvăluindu-şi mai limpede firea. Da, Genji îl găsea un pic cam semeţ şi îl uimea îndărătnicia fetei. În ziua următoare i-a scris iarăşi: „Nu sunt obişnuit să-mi răspundă alţii“.

Sunt mâhnit până-n adâncul sufletului
că nu întreabă nimeni de mine.

De data asta a scris delicat, pe hârtie subţire. O tânără pe care s-o lase rece un asemenea răvaş e greu de închipuit. Da, ei îi plăcea, dar se socotea nepotrivită pentru rangul lui. Îi venea să plângă numai la gândul că o curtează prin scrisori. Văzând că nu răspunde, bătrânul a bătut-o la cap până a pus mâna pe o hârtie violetă plăcut parfumată şi s-a apucat să aştearnă pe ea, atentă la nuanţele tuşului:

Cum poţi fi mâhnit până-n adâncul sufletului
din pricina unei femei pe care n-o cunoşti?

Cuvintele şi caligrafia dezvăluiau o nobilă cu nimic mai prejos decât cele de la Curte. Lui Genji i s-a făcut dor de viaţa din capitală. Nevrând să bată la ochi, nu îi scria în fiecare zi, ci la două-trei zile, în câte un amurg când se simţea singur ori un revărsat de zori ce îl mișca până la lacrimi. Răspunsuri primea, dar, văzând-o atât de reţinută, Genji a simţit o atracţie şi mai greu de stăpânit. Pe de altă parte, închipuindu-şi că îi aparţine lui Yoshikiyo, nu i se părea firesc să o curteze. Însă nici nu putea sta la nesfârșit cu mâinile-n sân. Aştepta să se întâmple ceva, cu alte cuvinte să se lămurească fără umbră de îndoială că Yoshikiyo nu îşi asumă vreo răspundere sau că tatăl fetei ţine cu tot dinadinsul să i-o dea lui. Fata era însă atât de trufaşă, încât lui Genji îi era teamă să se apropie de ea până şi în vis. Parcă ar fi fost încleștați într-o luptă.

De când trecuse Bariera de la Suma, capitala îi bântuia tot mai mult gândurile şi îi era tot mai dor de Murasaki. Se simţea ca şi când ar fi părăsit-o, chiar dacă pentru scurtă vreme. Căuta o cale să o aducă acolo, dar, socotind că exilul nu va mai dura mult şi că împrejurările nu sunt tocmai prielnice pentru un asemenea pas, a ales să nu intre iarăşi în moara bârfelor. Făcea tot ce îi stătea în puteri să-şi ţină dorul în frâu.

A fost un an cu multe semne rele la Curtea Imperială. În a treisprezecea noapte din luna a treia, fulgere şi tunete au brăzdat cerul. Maiestatea Sa a visat că fostul împărat – propriul părinte – stătea în faţa treptelor de la Pavilionul Seiryōden şi îl privea îndurerat. I-a spus o seamă de lucruri, cele mai multe despre Genji, iar după ce a terminat, s-a întors în lumea lui tare mâhnit. Împăratul i-a povestit mamei sale visul.

— În nopţile cu ploaie şi vânt, oamenii, fiind mai îngrijoraţi de ce se întâmplă, visează urât. Eu nu m-aş mai gândi la vis să fiu în locul tău. Chiar nu merită, a stăruit Împărăteasa-mamă.

Poate pentru că i se întâlniseră privirile cu ale fostului împărat, Maiestatea Sa a început să sufere de dureri de ochi. S-au ţinut rugăciuni şi la Palat, şi acasă la Împărăteasa-mamă. Fostul ministru din Dreapta, Udaijin, plecase dintre cei vii. E adevărat că ajunsese la o vârstă destul de înaintată, însă dispariţia lui a mărit spaima ce plutea în aer, făcând-o să cadă la pat pe Împărăteasa-mamă, ale cărei forţe se împuţinau pe zi ce trece. Împăratul era tot mai neliniştit şi îi spunea uneori mamei sale:

— Cred că plătim pentru că l-am alungat pe Genji fără să aibă vreo vină şi că i-am luat rangul. Aş vrea să îl repun în drepturi.

— Nici vorbă! Lumea o să te învinuiască de slăbiciune şi şovăială dacă nu îl laşi să-şi ispăşească păcatele vreme de trei ani. Unde s-a mai pomenit aşa ceva!

Împărăteasa-mamă nu încuviinţa în ruptul capului repunerea lui Genji în drepturi, iar Împăratul şovăia să i se pună împotrivă. Între timp, sănătatea lui şi a mamei sale s-au înrăutăţit.

La Akashi venise vremea vânturilor aspre de toamnă şi Genji se simţea şi mai singur. Îi mai pomenea câteodată călugărului de fiica lui, dar s-a hotărât în cele din urmă să îl întrebe fățiș:

— Nu găsiţi un motiv să mi-o aduceţi aici… mai în taină?

Chibzuia că nu se cade să meargă el la ea. Pe de altă parte, tânăra era prea semeaţă ca să facă un asemenea pas. Auzise că fetele de la ţară care s-au lăsat prostite de nobili din capitală au avut mult de suferit. Ea nu era aşa şi nu avea poftă de mustrări de cuget toată viaţa. Părinţii ei se luptau pentru o căsătorie pe care ea o socotea tare nepotrivită. Îşi făceau iluzii care nu puteau însă duce decât la alte şi alte necazuri. Nu, nici vorbă! Îi ajungea şi chiar se simţea fericită că poate schimba răvaşe cu Genji atâta vreme cât rămânea la Akashi. Auzise o mulţime de lucruri despre el şi nu îşi dorea decât să îl zărească de departe. A reuşit. Ba mai mult, l-a auzit cântând măiestrit la *koto* şi a mai aflat cum îşi petrece timpul zi de zi. Pe deasupra, îi trimitea scrisori. Îi ajungea. O fată crescută la ţară nu avea dreptul la alte năzuinţe, aşa că ea se putea socoti norocoasă pentru tot ce i se oferise. Nici prin cap nu îi trecea să şi-l facă iubit.

Părinţii râvneau de multă vreme la o legătură intimă şi acum, când era pe cale să se împlinească, se temeau ca nu cumva Genji să o respingă pe fiica lor. Cât de dureros ar fi! Tatăl ei nu făcuse decât să se roage la zeii şintoişti şi budişti, neţinând seama nici de simţămintele lui Genji, nici de *karma* fetei. Ar fi trebuit să se gândească mai bine la ce are de făcut, însă Genji îl stârnea şi îi tot spunea:

— Ce mult mi-ar plăcea să o mai aud pe fiica dumneavoastră cântând. Cât de potrivită e toamna pentru muzică!

Bătrânul călugăr a căutat pe furiş în calendar o zi potrivită pentru logodnă. Fără să asculte sfaturile soţiei şi fără să sufle o vorbă celor din casă şi discipolilor, s-a apucat singur să deretice şi să aranjeze totul. În a treisprezecea seară, luna îți tăia răsuflarea cu frumuseţea ei. I-a scris lui Genji doar atât: „Pe o noapte strălucitoare ca aceasta…“[8]

„Mare şmecher!“, şi-a zis Genji în sinea lui şi a început să se schimbe. Şi-a pus o mantie *nōshi* şi a părăsit conacul târziu în noapte. Trăsura îi era pregătită, dar a ales să plece călare, ca să nu bată la ochi. I-a luat cu el doar pe Koremitsu şi încă doi însoţitori. Casa dinspre munte se afla destul de departe, însă priveliştea era încântătoare. I s-a făcut dor de Murasaki şi îi venea să se întoarcă din drum şi să o apuce spre capitală.

O, calule dalb ca luna! Înalţă-te peste nori în noaptea asta
şi du-mă la iubita mea măcar un pic!

a murmurat Genji.

Casa dinspre munte era frumos rânduită, iar crângul din jur, de-a dreptul fermecător. Spre deosebire de conacul impunător de pe ţărm, aici se simţeau izolarea de lume şi singurătatea fetei care o locuia. Lui Genji îi părea rău de ea şi la fel trebuie să fi simţit şi ceilalţi. Dinspre capela din apropiere, dangătul clopotului răsuna parcă trist pe aripile vântului strecurat printre pini, iar aceia care prinseseră rădăcini pe stânci colţuroase încântau şi ei privirile. Din grădină răzbătea zumzetul gâzelor de toamnă. Genji i-a dat ocol ca să se dumirească mai bine. Partea casei în care locuia fata era de departe cea mai îngrijită. Uşa cu două canaturi de pe-o latură, puțin crăpată, lăsa luna să îşi strecoare razele înăuntru. De pe verandă, Genji a intrat în vorbă cu ea, încercând să se apropie mai mult. Fiindcă nu se aştepta la o asemenea întâlnire, fata a încremenit şi nu i-a răspuns. „Cât de trufaşă e!“, a cugetat el. În toate legăturile pe care le avusese, chiar şi nobilele greu de cucerit cedaseră farmecului său după răvaşe pline de pasiune. Se temea ca nu cumva să îl

dispreţuiască pentru că fusese exilat. Nu voise de la început să o câştige cu de-a sila, dar nu îi convenea să facă acum cale întoarsă, cu buzele umflate. Cineva tot avea să îi dea o lecţie până la urmă! Însă chiar la Akashi?

Şnurul unei perdele a atins *koto*-ul cu treisprezece coarde şi Genji a început să își închipuie cum trăia şi cânta fata. I s-au aprins şi mai rău călcâiele.

— S-a auzit doar o firimitură. Nu ai vrea să îmi cânţi ceva la minunatul instrument? a întrebat-o el, continuând cu un poem:

De-aş avea cu cine schimba şoapte de iubire,
ca să mă descătuşez de visul trist din lumea efemeră!

Fata i-a răspuns pe loc:

Inima-mi pribegeşte nopţi nesfârşite;
dacă află visul, ţi-l va dezvălui negreşit.

Semăna mult cu Rokujō. Fata nu se aşteptase ca el să se apropie atât de mult şi, luată prin surprindere, s-a zăvorât degrabă într-o cameră alăturată. Genji nu s-a gândit să forţeze uşa, dar nici nu putea rămâne stană de piatră la nesfârşit. După ce a șovăit puţin, s-a apropiat mai mult. Când a zărit-o, şi-a dat seama că tânăra e înaltă şi de o fineţe greu de zugrăvit în cuvinte. Înflăcărarea îi sporea şi o punea pe seama unei legături dintr-o altă viaţă. Noaptea de toamnă, de obicei tristă şi nesfârșită, a zburat de data asta foarte iute. Nevrând să îl prindă cineva acolo, a plecat până s-a limpezit negura zorilor, lăsând în urmă promisiuni arzătoare.

Dimineață, Genji a trimis o scrisoare mult mai cumpătată, căci glasul vinovăţiei îi tulbura cugetul. Bătrânul nu a zis nici el nimic, regretând totuşi că se purtase cam rece cu mesagerul.

Tânăra şi-a simţit mândria rănită. Genji mai trecea pe la ea, însă nu prea des. Casele erau cam departe una de cealaltă şi se temea să nu intre în gura lumii, oamenii din partea locului fiind tare dornici de cleveteli. După cum se aşteptase fata, tatăl ei a uitat de rugăciuni şi de renaşterea în Paradis, singura lui grijă fiind vizita lui Genji. Păcat că liniştea sufletească dobândită cu atâtea strădanii se ducea de râpă acum.

Genji se temea că Murasaki o să afle ceva despre încercarea lui neizbutită de a o cuceri pe fata din Akashi. O iubea mult şi nu ar fi vrut să-şi închipuie cine ştie ce. Îşi amintea că o supărase de nenumărate ori cu aventurile lui trecătoare şi acum ar fi dat orice să nu o fi mâhnit iar. Tânăra din Akashi nu făcea decât să îi sporească dorul de Murasaki. S-a apucat să aştearnă pe hârtie o scrisoare mai înfocată decât de obicei, încheind-o astfel: „Mă doare sufletul când îmi

revin în minte supărările pe care ţi le-am adus de atâtea ori. Mărturisesc cinstit că şi aici a pus stăpânire pe mine un vis, iar dacă nu îl ţin ascuns de tine înseamnă că nu vreau să îţi tăinuiesc nimic. Jur…[9]“ A mai adăugat un poem pe o hârtie separată:

Omul de pe ţărm s-a poticnit de-o toană trecătoare,
urmată de şiroaie de lacrimi de dor.

Răspunsul ei a fost blajin: „Destăinuirea ta a răscolit şi alte amintiri“.

Cât de naivă am fost să cred că, odată ce-ai făgăduit,
valurile nu vor mai trece peste pini.[10]

Trista mustrare făcută cu blândeţe l-a durut atât de tare, că nu a mai lăsat scrisoarea ei din mână şi câteva zile nu a mai trecut pe la casa dinspre munte.

Văzând că presimţirile i se adeveresc, tânăra de aici s-a necăjit tare şi socotea că a sosit vremea să se arunce în mare, aşa cum îi spusese tatăl ei de multe ori. Avându-i în preajmă doar pe bătrânii părinţi, nu-şi făcuse speranţe de viitor şi nici nu gustase fericirea pe care o cunoaşte orice fată. Anii trecuseră liniştiţi, dar suferinţa pe care o simţea acum fata care nu iubise şi nici nu visase la căsătorie era nemăsurată. Se străduia din răsputeri să-şi ţină firea când venea Genji şi să nu facă vreun lucru care să îl supere. Pe el îl atrăgea tot mai mult, dar, amintindu-şi de draga lui ce rămăsese singură acasă şi îl aştepta răbdătoare, îi pierea cheful de încurcături şi dormea în conacul de pe ţărm.

Trimitea în capitală desene pe care îşi aşternea uneori gândurile în aşa fel încât să o oblige pe Murasaki să îi răspundă. Ar fi putut întrece orice rulou pictat măiestrit, şi ca mesaj plin de simţire, şi ca mod de a zugrăvi lucrurile. Când o copleşea tristeţea, ea răspundea la fel, trimiţându-i lui Genji desene pe marginea cărora îşi povestea viaţa, ca într-un jurnal.

Rulourile pictate de cei doi urmau să fie, fără umbră de îndoială, nespus de preţioase în viitor.

Cum sănătatea Maiestății Sale se înrăutățea, noul an a adus o perioadă grea pentru împărăţie. Unul dintre copiii săi, zămislit de Consoarta din Shōkyōden – fiica ministrului din Dreapta –, intrase abia în al doilea an de viaţă şi, prin urmare, nu putea urca pe tron. Chibzuind cine ar fi cel mai potrivit să cârmuiască în numele Curţii, Împăratul și-a dat seama că ţara întreagă ar fi avut de îndurat dacă nu îl repunea în drepturi pe Genji. Așadar a cerut să fie iertat, cu toate împotrivirile mamei sale.

Împărăteasa-mamă suferea de vreun an de zile din pricina unui duh rău care pusese stăpânire pe ea şi au existat fel de fel de semne rău prevestitoare la Curte. Necazurile ei cu vederea fuseseră ţinute în frâu o vreme, prin rugăciuni şi slujbe, însă ochii o supărau iar în ultimul timp. După a douăzecea zi din luna a şaptea, Maiestatea Sa a mai dat un decret prin care poruncea întoarcerea lui Genji în capitală.

În sufletul lui, el se aşteptase la asta, dar se gândea cât de amăgitoare este viața. Nu ştia ce mai pun la cale unii şi alţii, totuși s-a bucurat de ordinul imperial venit pe negândite. Bucuria îi era umbrită de regretul că părăseşte ţărmul de la Akashi. Bătrânul călugăr s-a mâhnit peste măsură, însă pe de altă parte recunoştea că este spre binele surghiunitului, iar asta atrăgea după sine şi împlinirea ambiţiilor sale.

La vremea aceea, Genji o vizita pe fiica lui în fiecare seară, iar în luna a şasea au apărut semnele sarcinii. Pe măsură ce se apropia despărţirea, se lega de ea tot mai mult. Nu se putea lecui de iubire şi lucrurile se încurcau mereu. Pe tânără a cuprins-o cea mai neagră disperare, dar nu trebuie învinuită pentru asta. Ciudată e soarta! Când a fost silit să părăsească în pripă capitala, Genji s-a mângâiat numai cu gândul că avea să revină. Acum se întorcea în capitala mult râvnită, însă îl apuca tristeţea că nu mai vede ţărmul de la Akashi.

Oamenii lui nu mai puteau de fericire că vor fi iarăşi împreună cu familia. Din capitală a sosit un grup de însoţitori ca să îl ducă pe Genji acasă. Cu toţii erau voioşi, numai bătrânul călugăr plângea fără încetare. Luna a şaptea s-a dus şi a venit a opta. Genji nici nu se putea bucura de culorile minunate ale toamnei din pricina gândurilor apăsătoare. De ce se lăsa oare mereu ispitit de aventuri, ca pe vremuri? Tot nu-i venea mintea la cap! Cei care îl cunoşteau îşi dădeau coate şi ziceau: „Cum poate fi aşa? Nu se mai potoleşte!“ Genji a ţinut secretă legătura cu tânăra de la Akashi, aşa că abia în ultima vreme au priceput şi alţii ce se întâmplă. „Vai de sufletul fetei!“, bârfea lumea. Yoshikiyo se simţea vinovat, pentru că el îi vorbise prima oară despre fată.

Cu două zile înainte de plecare, Genji a pornit către casa dinspre munte mai devreme ca de obicei. Parcă era întâia dată când o vedea pe fată în toată strălucirea. Demnitatea şi graţia ei l-au mişcat atât de tare, încât nu-i venea să o lase acolo. I-a făgăduit că face tot ce îi stă în puteri să o aducă în capitală. Nici fata nu îl privise în tihnă până atunci. Se trăsese la faţă de prea multe griji, însă era uluitor de chipeş. Părându-i-se înlăcrimat şi plin de gânduri bune, socotea că are parte de o fericire la care nici nu sperase vreodată şi că nu trebuie

să-şi dorească mai mult de-atât. Frumuseţea lui Genji o făcea să îşi vadă mai bine propriile cusururi şi asta o întrista.

Vuietul valurilor purtat de vântul tomnatic răsuna parcă şi mai trist, iar fumul algelor arse pentru sare se înălţa spre cer într-un fuior subţire – o priveliște tocmai potrivită pentru a stârni melancolie. Genji a zis:

Ne despărţim acum, dar fumul de pe ţărm
se strecoară în aceeaşi direcţie cu mine.

Fata i-a răspuns:

Culegătoarea de alge îşi arde singură tristeţile;
nu are de ce se plânge.

Deşi o înecau lacrimile, răspundea la întrebările iubitului, anevoie, dar cu multă simţire.

Genji îşi dorise tot timpul să o audă cântând la *koto* şi s-a oferit să îi cânte şi el, ca amintire. A trimis după instrumentul adus din capitală şi a început o melodie minunată, deşi foarte grea. A răsunat încântător în puterea nopţii. Adânc mişcat, călugărul i-a strecurat fiicei, pe sub perdea, instrumentul ei cu treisprezece coarde, ca şi când ar fi ţinut să o încurajeze, iar ea şi-a dovedit măiestria fără pereche ţinând tonuri joase, care storceau lacrimi nestăvilite. Până atunci Genji o socotise pe Fujitsubo cea mai înzestrată, gata oricând să îşi emoţioneze ascultătorii. Tânăra din faţa lui se distingea însă prin limpezimea notelor şi prin siguranţă. Genji era de-a dreptul fermecat şi nu se mai sătura ascultând-o. Nu înţelegea nicicum de ce lăsase timpul să treacă fără să o roage să cânte. I-a făcut promisiuni de viitor înflăcărate, însoțite de un dar:

— Te rog să păstrezi acest *kin* până vom avea prilejul să cântăm împreună.

O vorbă-n vânt şi-un instrument;
în struna lui să vărs lacrimi neostoite,

a rostit ea aproape în şoaptă. Genji s-a mâniat:

Stă chezăşie că ne mai întâlnim.
Ai grijă de strune, să nu-și schimbe sunetul!

A adăugat apoi ca să o liniştească:

— O să ne vedem până să și-l schimbe.

Toate eforturile lui au fost în zadar, deşi avea încredere în el. Durerea la gândul despărţirii era ucigătoare.

În dimineaţa plecării a venit lume multă să îl petreacă pe Genji şi era o zarvă de nedescris, dar el tot a găsit un strop de răgaz să-i mai trimită un răvaş:

Şi valurile ce se-ndepărtează simt tristeţea despărţirii.
Cât sunt de mâhnit că te las în urmă!

Răspunsul a venit îndată:

După ce pleci, de râpă se va duce vechea mea colibă din stuf.

Cât îmi doresc să dispar cu valul ce se-ndepărtează!

A scris ce a simţit, dar cuvintele ei l-au înduioşat pe Genji şi lacrimile îi curgeau şiroaie. Aceia care nu îi cunoşteau oful inimii socoteau că e firesc să i se pară grea despărţirea de locul în care stătuse mai bine de un an şi pe care acum îl părăsea pentru totdeauna. Yoshikiyo şi ceilalţi nu se arătau prea bucuroşi de purtarea lui, însă erau şi fericiţi, şi trişti că se despart de ţărm.

Bătrânul a pregătit un ospăț îmbelșugat şi daruri de despărţire pentru toată lumea. Era de mirare cum reuşise să se îngrijească de toate. Cele mai frumoase veşminte de călătorie erau ale lui Genji, şi nu puţine – cufere peste cufere pe umerii slujitorilor. De *kariginu* îmbrăcat azi tânăra agăţase un poem:

Pentru tine l-am făcut, dar valuri sărate nu l-au cruţat.

Mă tem că nu îţi place.

Deşi pe picior de plecare, Genji i-a răspuns:

Îl iau să-mi ţină de urât

în zilele multe ce ne ţin departe.

I-a lăsat în schimb hainele purtate, croite tot în casa fetei. Ce nechibzuință! Ştia prea bine cât o vor întrista veşmintele înmiresmate cu parfumul lui.

— Regret nespus că nu vă pot petrece până acasă. Renunţând la lumea asta, nu îmi mai sunt îngăduite bucurii, a zis bătrânul călugăr ascunzându-şi lacrimile.

Tinerilor li s-a părut tare caraghios. Apoi a adăugat:

Deşi sătul de viaţa petrecută la malul mării,

ţărmul de aici nu îl pot părăsi.

— De dragul copilei, lăsaţi-mă să vă însoţesc până la hotar. Şi vă rog să îmi iertaţi îndrăzneala… dacă vă amintiţi din când în când de fiica mea, vă implor să-i trimiteţi două cuvinte.

Genji s-a întristat puțin, iar roşeaţa uşoară a ochilor îi dădea şi mai mult farmec.

— Nu am cum să o uit şi vă veţi încredința curând de intenţiile mele. Ce mă fac? Nu-mi vine să mă despart de casa asta!

Mi-o fi fost mai greu să plec din capitală primăvara

sau să părăsesc ţărmul acesta toamna?

s-a întrebat el ştergându-şi lacrimile cu mâneca.

Bătrânul călugăr abia se mai ţinea pe picioare, iar fiica lui era copleşită de mâhnire. Ar fi vrut să nu îşi dezvăluie simțămintele, însă era tare nefericită. Avea inima sfâşiată de durere la gândul că iubitul o părăseşte. Nu-şi mai putea stăpâni suspinele. Nici mama ei nu mai ştia cum să o liniştească.

— La ce ne-a trebuit să o măritǎm! Bine ar fi fost să nu ascult de un încăpăţânat ca tine, i-a spus ea soţului, oftând din rărunchi.

— Ia mai ține-ți gura! s-a oţărât el. Are pricini întemeiate să nu o părăsească şi sunt încredinţat că şi-a făcut un plan. Bea ceva cald şi liniștește-te! Văicăreala nu ajută la nimic.

Bătrânul s-a retras într-un colţ, iar soţia şi doica fetei s-au apucat să îl toace mărunt.

— Mă rog de ani de zile ca fiica mea să aibă parte de fericire şi era cât pe-aci să mi se împlinească rugile, numai că totul s-a sfârşit prost… în ce priveşte unirea lor pe viaţă.

Lumea din casă îi găsea pricină călugărului pentru cele întâmplate, iar supărările lui şi ale fetei l-au doborât pur şi simplu. Pe deasupra, îşi mai spunea şi bătrâneţea cuvântul. Dormea toată ziua şi stătea treaz noaptea. Îşi căuta mereu rozariul, oftând din adâncul sufletului şi frângându-şi mâinile întruna. Discipolii îşi dădeau coate şi schimbau priviri pline de înţeles.

Într-o noapte cu lună, după rugăciuni, a pornit la plimbare prin grădină şi s-a rostogolit în iaz, unde s-a lovit cu şoldul de o stâncă pusă acolo să înfrumuseţeze peisajul. A căzut la pat de durere.

Genji a ajuns la Naniwa şi s-a supus unui ritual de purificare. A trimis, printr-un mesager, mulţumiri Zeului Sumiyoshi pentru binecuvântările primite cu puțină vreme în urmă, în timpul furtunii, şi rugăciuni pentru o călătorie fără peripeţii. Nu s-a dus până la templu şi nici alte locuri n-a mai vizitat, ci s-a întors fără înconjur în capitală.

Primirea făcută la Nijō-no-in a fost de vis. Lacrimile de bucurie au umplut toată aripa de apus a Palatului. Soţia, care îşi pierduse orice speranţă la fericire, se simţea în al nouălea cer văzându-l pe Genji. În cei doi ani şi jumătate se făcuse mai frumoasă şi se maturizase. Poate din pricina grijilor şi a singurătăţii, părul i se mai subţiase, însă arăta parcă mai bine aşa. Lui Genji îi râdea inima gândindu-se că vor fi împreună de acum încolo, dar a simţit un gol în suflet amintindu-şi de tânăra din Akashi şi de tristeţea ei. Aşa îi era felul, mereu îşi făcea griji pentru câte cineva.

I-a povestit soţiei despre fata călugărului. Greu de spus ce a fost în sufletul ei citindu-i trăirile pe chip, însă nu s-a plâns şi nu i-a adus învinuiri. A zis doar, pomenind un poem care pur şi simplu l-a fermecat pe Genji: „Nu pentru mine sunt neliniştită…“[11] Acum, că o avea în faţa ochilor, se minuna cum de putuse trăi fără ea atâta amar de vreme.

Curând, lui Genji i s-a înapoiat rangul şi a fost numit pentru o vreme mare sfetnic. Însoţitorii lui şi-au primit şi ei înapoi dregătoriile sau au fost înaintați în rang. Pretutindeni domnea o mare bucurie, de parcă natura şi-ar fi revenit la viaţă după o iarnă grea.

Genji i-a făcut o vizită Împăratului. Când a intrat în Palat, toată lumea s-a minunat de cum arată după atâta vreme petrecută la ţară. Femeile mai în vârstă, care îl cunoşteau de mic, au vărsat lacrimi de bucurie. Împăratul aşteptase şi el cu nerăbdare să îl vadă, aşa că s-a pregătit cum se cuvine. Deşi boala îl mai slăbise, în ultima vreme se simţea mai bine. Au stat de vorbă pe îndelete până târziu. Luna plină din noaptea a cincisprezecea strălucea frumos pe cer, stârnindu-i amintiri şi cufundându-l în visare.

— Nu mi-a cântat nimeni de multă vreme şi mi s-a făcut tare dor.

Genji i-a răspuns cu un poem:

Azvârlit Zeului Mării, ca meduza nevolnică[12],
m-am scufundat în timp.

Mișcat şi totodată stânjenit, Împăratul a zis cu o blândeţe plină de farmec:

Părinţii meduzei au înconjurat greşit stâlpul sacru ca să se-ntâlnească;
noi ne-am întâlnit ca să uităm de primăvara despărţirii.

Primele griji ale lui Genji au fost să se pregătească pentru slujbe şi să citească cele opt părți din *Sutra Lotusului* pentru comemorarea tatălui. Apoi, s-a întâlnit cu Prinţul Moştenitor, care l-a impresionat profund. Crescuse frumos şi dobândise înţelepciunea şi cunoştinţele de care avea nevoie ca să urce pe tron. După ce s-a liniştit puţin, a trecut şi pe la Fujitsubo şi au stat de vorbă, copleşiţi de emoţii.

Mesagerului sosit de la Akashi, Genji i-a încredinţat un răvaş înduioşător, dar scris cu fereală, nevrând să o amărască pe Murasaki.

„Eşti mâhnită acum, când valurile se rostogolesc neobosite?“

Gândul mă poartă la pâcla dimineţii din Golful Akashi,
ce-o împresoară pe tânără după o noapte de suspine.

Dansatoarea de *Gosechi*, fericită de parcă ar fi scăpat de toate supărările din lume, a trimis un mesager la Nijō-no-in, rugându-l să nu o dea în vileag.

Marinarul ce a tânjit după Suma, de-ar putea,
ţi-ar arăta mânecile putrezite degrabă de atâtea picături sărate.

Scrisul era mai frumos ca înainte, însă Genji ar fi putut să jure că e al lui Gosechi, aşa că ei i-a trimis răspuns:

Nici vorbă! Mânecile mele nu s-au mai uscat
de când valurile sărate s-au apropiat de ţărm.

Fata îl plăcea şi răvaşul ei i-a stârnit aduceri-aminte, dar a hotărât că deocamdată nu se cuvine să fie nechibzuit şi să se ţină de aventuri. A trimis câteva rânduri doar la sălaşul unde se scutură florile de *tachibana*, socotindu-le pe surori mai neajutorate chiar decât atunci când el lipsise din capitală.

1. Ritual budist practicat de obicei primăvara şi toamna pentru evitarea dezastrelor naturale.
2. *Heihaku* sau *mitegura* sunt ofrande din hârtie sacră albă sau în cinci culori, socotite la origini îmbrăcăminte a zeilor.
3. Zeul protector al oamenilor mării.
4. Împăratul Daigo (897-930) a domnit şi în Perioada Engi (901-23) şi pesemne că unul dintre fiii lui i-a fost maestru călugărului.
5. Împăratul Saga (809-23) a domnit în Perioada Daidō (806-23), la începutul Epocii Heian.
6. *Kusamakura* („iarbă pentru pernă“) este un simbol poetic al călătoriei, avându-şi originea în timpuri străvechi, când călătorii luau cu ei o rogojină şi o pernă umplută cu iarbă, ca să poată dormi oriunde. „Visele“ sunt o metaforă pentru relaţii sexuale.
7. Autoarea completează: „Dacă stau şi mă gândesc, poţi să pierzi şi când înduri răbdător. Bine-ar fi ca simţămintele să nu se desluşească pe chip.“
8. „Pe o noapte strălucitoare ca aceasta, cu mare bucurie aş împărtăşi luna şi florile cu cineva care le preţuieşte frumuseţea.“ (n.a.)
9. „Jur că nu te uit nicicând. Altfel, Zeul Mikasa mă va judeca.“ (n.a.)
10. Nu mai poate fi vorba de nestatornicie.
11. „Nu pentru mine sunt neliniştită, chiar de m-ai uitat, / ci pentru viaţa celui care a făcut jurăminte.“ (n.a.)
12. Autoarea face aluzie la „meduza“ din mitul creaţiei, primul copil al cuplului primordial, nereuşit din pricină că părinţii nu au respectat legile firii din Câmpia Celestă şi, după ce au înconjurat stâlpul sacru, a vorbit femeia prima.

14

Balizele

Miotsukushi[1]

Aş da orice ca să ne întâlnim şi mă rog zeilor.
Le închin neîncetat mitegura.

Akiko

După visul avut la Suma, când i s-a arătat limpede năluca împăratului, odată întors în capitală, Genji nu dorea decât să-şi ispăşească păcatele şi să ţină toate slujbele cuvenite. A început pregătirile pentru slujba budistă hărăzită citirii celor opt părţi din *Sutra Lotusului*, rânduită pentru luna a zecea. La rugăciune s-a adunat lume multă, la fel ca pe vremuri.

Deşi grav bolnavă, Împărăteasa-mamă regreta în sinea ei că nu îl distrusese de tot pe Genji. Împăratul însă, amintindu-şi de ultima dorinţă a tatălui lor şi temându-se ca nu cumva să plătească amarnic pentru că o nesocotise, şi-a găsit în sfârşit liniştea după repunerea lui în drepturi. Chiar şi boala de ochi, care îl supărase şi pe el vreme îndelungată, i-a trecut din senin. Simțea însă că nu are să trăiască mult şi îşi dorea să îl țină pe Genji aproape tot timpul. Ştiindu-l priceput la politică, îi asculta sfaturile şi toată Curtea se bucura să-l vadă, ca şi altădată.

Ziua abdicării se apropia, iar gândurile Împăratului se îndreptau necontenit către Oborozukiyo, pe care o compătimea din suflet.

— Ministrul, tatăl tău, s-a stins din viaţă, sănătatea Împărătesei-mamă e şubredă rău, iar eu sunt pe ducă şi mă doare inima că te las de izbelişte. Mă nelinişteşte grozav gândul că rămâi singură. La mine nu ai ţinut de la început ca la celălalt, însă eu te-am iubit mai mult decât oricine. Chiar dacă ți-e mai drag şi vă iubiţi o vreme, el nu te preţuieşte cum te prețuiesc eu şi de aceea îţi plâng de milă.

Pe Împărat l-a podidit plânsul. Stingherită, Oborozukiyo s-a înroşit toată şi i-au dat lacrimile, însă părea şi mai

fermecătoare. Iubitul i-a iertat păcatele, revărsând asupra ei multă dragoste.

— De ce nu mi-ai dăruit şi tu un copil? Păcat! Pesemne că o să îi zămisleşti lui unul, legătura dintr-o viaţă anterioară fiind mai puternică. Mă întristează şi mă îngrijorează că nu va fi prinţ.

Oborozukiyo se simţea tare stânjenită şi au necăjit-o frământările lui. Împăratul era chipeş şi ştia că ţine la ea mai mult decât ar fi meritat. Purtarea lui a dovedit-o din plin. Genji arăta grozav, dar și-a dat seama până la urmă că dragostea lui nu fusese puternică. Se lăsase pradă unor toane copilăreşti, stârnind un scandal fără rost. Își pătase astfel numele, dar şi lui îi pricinuise necazuri greu de închipuit. Acum regreta, căci lumea socotea că ea fusese pacostea.

În a doua lună a anului următor trebuia să aibă loc ceremonia *genpuku* a Prinţului Moştenitor. Împlinea doisprezece ani, însă era copt la minte pentru vârsta lui. La chip semăna cu Genji ca două picături de apă. Toată lumea îl admira şi îl lăuda, numai Fujitsubo tremura la gândul că i-ar putea sări cuiva în ochi asemănarea. Împăratul era şi el mulţumit de Prinţul Moştenitor şi, socotindu-l nespus de isteţ, vorbea cu el despre viitor şi îi dădea sfaturi de care să ţină seama când îi venea rândul la tron.

Împăratul Suzaku a abdicat îndată după a douăzecea zi din aceeaşi lună, surprinzând-o neplăcut pe Împărăteasa-mamă.

— Ştiu că nu îţi convine, dar măcar voi avea timp să te văd mai mult, i-a spus el ca să o liniştească.

Fiul lui născut de Consoarta din Pavilionul Shōkyōden a fost numit Prinţ Moştenitor.

Parcă totul părea mai strălucitor sub noua domnie, iar motivele de bucurie curgeau gârlă. Genji a fost numit ministru al Palatului, dregătoriile de ministru din Dreapta şi ministru din Stânga fiind ocupate. Toți se aşteptau să devină regent şi li se părea firesc să fie aşa, însă el a cedat această demnitate fostului ministru din Stânga, Sadaijin.

— M-am retras din pricina bolii, a spus acesta refuzând. Cu atât mai mult nu pot acum, la bătrânețe, să primesc o răspundere aşa de grea.

Şi Genji, şi alţii i-au atras însă luarea-aminte că, şi în China, oameni destoinici care au renunțat la dregătorii nu au socotit ruşinos să se întoarcă la datorie pe timp de pace, chiar dacă albiseră de tot. Lumea îi lăuda ca pe niște mari înţelepţi. Nemaiavând motive să se codească, a încuviințat să fie mare-ministru. Împlinise şaizeci şi trei de ani. Adevărul e că renunţase la post cu ani în urmă pentru că lucrurile nu

mergeau cum ar fi vrut el, dar acum era mulţumit. Fiii lui, care avuseseră de suferit în vremurile acelea grele, au primit numiri meritate cu prisosință. Pe Tō-no-Chūjō, fost ajutor de secretar al Străjii şi secretar la Cancelaria Administraţiei, l-au numit, pentru o vreme, sfetnic de mijloc. Fata lui zămislită de a patra fiică a lui Udaijin, soră cu Kokiden, împlinise doisprezece ani şi Tō-no-Chūjō o creştea cu grijă ca să o trimită la Curte. Băiatul care mai demult cântase *Takasago* la Nijō-no-in a ajuns şi el la vârsta ritualului *genpuku*. Genji îşi invidia prietenul pentru copiii minunaţi dăruiţi de multele lui neveste şi pentru armonia din casă.

Fiul lui Genji, Yūgiri, crescut de bunici, era mai frumos decât oricare alt copil, iar Împăratul şi Prinţul Moştenitor îl adorau. Foştii lui socri încă îşi plângeau fiica dispărută dintre cei vii, cum era şi firesc, însă Genji le lumina viaţa, ştergându-le din minte anii de restrişte când exilul îl ținuse departe de casă. Ca şi altădată, se arăta grijuliu nu numai cu cei apropiaţi, dar şi cu doica fiului său, şi cu femeile care slujeau în casa socrilor, răsplătindu-le din plin devotamentul. Darurile sale au bucurat, fără doar şi poate, multe suflete.

Şi la Nijō-no-in femeile îl aşteptaseră cu nerăbdare, iar Genji încerca să le facă să uite clipele grele prin care trecuseră în lipsa lui. Celor cu care avusese legături strânse, precum Chūjō sau Nakatsukasa, căuta să le aline singurătatea îndurată. De aceea nu îi mai rămânea strop de timp de pierdut şi prin alte părţi. S-a apucat să repare aripa de răsărit, moştenită de la tatăl său, pentru a le aduce acolo pe Hanachirusato şi pe alte favorite neglijate. Nu a uitat-o nici pe tânăra însărcinată lăsată la Akashi, dar treburile nu i-au îngăduit să vadă de ea aşa cum şi-ar fi dorit. La începutul lunii a treia, băgând de seamă că se apropie sorocul, a simţit o strângere de inimă şi a trimis un sol care s-a întors cu vestea:

— A născut o fetiţă în a şaisprezecea zi a lunii trecute.

Genji s-a bucurat tare mult că avea în sfârşit o fată, dar îi părea rău că nu o chemase pe mamă să nască în capitală.

Până acum, toate s-au petrecut aşa cum îi preziseseră cititorii în stele, numai că în perioada surghiunului şi le scosese din minte: avea trei copii, unul dintre băieţi era pe cale să ajungă împărat şi se aştepta ca şi fata să fie împărătească, iar celălalt băiat să ocupe funcţia de mare-ministru. Tot aşa aflase că rangul cel mai mic avea să îl deţină mama fiicei sale și că el urma să guverneze ţara. Prezicerile fizionomiştilor şi astrologilor se împlineau una câte una. Tatăl lui îl iubise mai mult decât pe oricare dintre copii, însă nu îi legase soarta de tron, socotind că mai bine

devenea un stâlp al ţării. De aceea, Genji nu a tânjit niciodată să ajungă împărat, iar acum era fericit că pe tron se află fiul său.

Poate era doar o simplă potrivire între vestea primită de la Akashi şi dorinţa lui de a ajunge la Templul Sumiyoshi pentru a-i aduce mulţumiri Zeului. Chibzuia că asta a fost soarta tinerei din Akashi. Nu tăgăduia nici amestecul călugărului, care nu s-a lăsat până nu şi-a văzut visul împlinit, chiar dacă nu în chipul cel mai firesc. Genji regreta însă din suflet că îşi lăsase fiica – fără îndoială viitoare împărătească – să se nască la ţară. Se cădea să o aducă în capitală cât mai curând. Pentru asta trebuia să grăbească lucrările de lărgire şi reparare a aripii de răsărit de la Nijō-no-in.

Până atunci se cuvenea să găsească o doică potrivită pentru Akashi. Genji şi-a amintit de povestea tristă a unei fete a cărei mamă se numărase printre doamnele de onoare ale fostului împărat plecat dintre cei vii şi al cărei tată fusese prim-ministru al Casei Imperiale. Ambii părinţi îi muriseră şi o ducea greu. Genji a auzit nu demult că ar fi născut un copil în urma unei povești fulgerătoare de dragoste. L-a chemat pe acela care i-a vorbit despre ea şi a început tocmeala pentru a o trimite la Akashi ca doică a fiicei lui. Tânăra, fără nici un viitor şi sătulă de viaţa singuratică din casa ajunsă o ruină, a primit fără să stea pe gânduri, mai ales că o rugase Genji Strălucitorul, după care tânjea de multă vreme. Lui îi părea rău că o trimite la ţară, dar nu avea încotro. Într-o zi, fiindu-i în drum, a vizitat-o în taină. E adevărat că fata se învoise, dar, când era gata să se răzgândească, s-a trezit cu Genji la poartă. Încurajată de vizita lui, s-a hotărât:

— Am să fac așa cum doriți.

Fiind o zi de bun augur, Genji voia să plece degrabă ca să pună în ordine şi alte treburi.

— Poate o să mă socotești fără de milă, însă am planurile mele de viitor despre care nu îţi pot vorbi deocamdată. Îţi spun din ce-am învățat pe pielea mea că viaţa nu e deloc uşoară acolo, dar te rog să fii răbdătoare şi o să te obişnuieşti.

I-a povestit apoi în amănunt ce avea să facă în casa călugărului din Akashi.

Pe fată o văzuse pe vremea când mama ei fusese în slujba împăratului, dar frumuseţea îi mai pălise. Şi casa, cândva aranjată frumos, ajunsese în paragină, iar copacii crescuseră atât de stufoşi, încât Genji se întreba cum de mai locuieşte acolo. Privind-o cu atenţie, şi-a zis că nu e chiar de lepădat.

— Îmi vine să te ţin aici şi să nu te mai las să pleci, a zis el în glumă.

Pe ea a cuprins-o înflăcărarea la gândul că ar uita de toate necazurile din trecut dacă ar fi să îl slujească pe Genji.

Nu prietenia veche ne-a adus laolaltă;

şi totuşi, despărţirea-i tristă.

— Oare să te urmez? a întrebat Genji.

Fata a pufnit în râs.

Nu despărţirea grabnică ţi-e durerea,

ci dorul de cineva drag.

Doica a plecat din capitală cu trăsura, însoţită de un om de încredere pe care Genji l-a rugat să ţină totul în mare taină. În cufăr avea pumnalul pe care orice fată de viţă nobilă îl primeşte la naştere, precum şi fel de fel de daruri pentru tânăra mamă. Genji a fost nespus de generos şi cu doica. Încercând să şi-l închipuie pe bătrânul călugăr topit după prima lui nepoată, un zâmbet i-a brăzdat chipul. La iubită se gândea cu duioşie, iar în scrisoare a rugat-o să nu se poarte aspru cu micuţa. Prin doică i-a trimis şi poemul:

Într-o bună zi mâneca mea îi va fi adăpost,

ca să treacă prin viaţă tare ca piatra.

Au călătorit cu barca până la hotarul Provinciei Settsu, iar apoi, călare până la Akashi. S-au întors cu faţa spre capitală şi au făcut plecăciuni adânci de recunoştinţă.

Grija pe care i-o purta Genji fetiţei o făcea pe doică să o preţuiască şi mai mult, ba chiar să o privească cu teamă reverenţioasă. Îi admira chipul nespus de drăgălaş şi chibzuia că isteţul Genji nu se poartă degeaba atât de grijuliu cu ea, ci se aşteaptă pesemne la un viitor strălucit. A uitat de greutăţile călătoriei şi de propriile necazuri. O adora pe cea mică şi s-a hotărât să o îngrijească mai bine decât şi-ar fi putut închipui cineva.

Tânăra mamă s-a simţit tare slăbită în ultima vreme, nu numai din pricina sarcinii, ci şi a grijilor copleşitoare de după naştere. Nu credea că va supravieţui, însă noua dovadă de atenţie şi gingăşie din partea lui Genji i-a dat putere să îşi revină.

Însoţitorului doicii i s-a părut primirea cum nu se poate mai călduroasă, însă el nu îşi dorea decât să se întoarcă mai repede în capitală. Aştepta totuşi să ducă veşti acasă. Akashi a aşternut câteva gânduri pe hârtie, însoţite de poemul:

Mâneca mi-e prea îngustă ca s-o dezmierd singură;

aştept cât de curând umbra ocrotitoare.

Genji ardea de nerăbdare să-şi vadă copila.

Lui Murasaki nu i-a povestit mare lucru despre Akashi, însă nici nu ar fi vrut ca ea să afle din altă parte.

— Viaţa îţi mai joacă renghiuri! Lucrurile nu se petrec întotdeauna așa cum îţi doreşti. Vezi şi tu, nu am copii de unde aş vrea eu, ci de unde nu mă aştept. În plus, mai e şi fată. Nici nu ştiu ce să zic. Ar trebui să n-o iau în seamă, dar nu pot… oricum, nu ca părinte. Am să trimit după ea în curând, ca să o vezi şi tu. Nădăjduiesc din suflet că nu îi porţi pică.

— Te rog, nu mă face să mă simt stânjenită numai pentru că femeile sunt mereu geloase. Eu nu sunt ca altele, ştii bine, a spus ea roşind, jignită de-a binelea.

— Da, ai dreptate, a răspuns Genji cu lacrimi în ochi. Doar că nu mă înţelegi. Mă întristează că îţi vin fel de fel de gânduri care mie nici măcar nu mi-ar trece prin minte.

Cugetând totuşi la dorul nemărginit din perioada cât fuseseră despărţiţi şi la tristeţea încercată atunci, a înțeles că aventurile lui amoroase erau întotdeauna trecătoare şi că nimic nu se asemuia cu dragostea ce şi-o purtau.

— Nu vreau să te pun pe jar şi să îţi dezvălui mai multe, ca să nu judeci lucrurile greşit. Cred că şi împrejurările au fost de vină, a zis Genji vorbind de mama fetiţei lui.

I-a povestit despre fumul înălţat în ultima seară din coliba de pe ţărm, despre ce i-a spus tânăra şi, cu ceva opinteli, despre cum arată şi cât de bine cântă la *koto*. Ascultându-l, Murasaki a retrăit singurătatea încercată pe când soţul ei îşi dăruia inima alteia, chiar dacă nu de tot. A cuprins-o mâhnire fără margini. A spus ca pentru sine, oftând: „Şi ce fericiţi am fost cândva!“

Aş vrea ca fumul meu să se-nalţe întâi[2]*,*
fără să stea în calea celuilalt.

— Cum poţi să spui aşa ceva!

Pentru cine-am pribegit peste munţi şi mări,
căznind să nu mă-nec în lacrimi?!

Îmi vine să mor că m-ai înţeles greşit! Cel mai îngrozitor lucru pe lume este să răneşti simţămintele cuiva care te iubeşte. Eu vreau să fim multă vreme fericiţi împreună.

Genji a acordat *koto*-ul cu treisprezece coarde şi i l-a întins ca să cânte, dar Murasaki, invidioasă pe femeia tocmai ridicată în slăvi, nu a vrut să se atingă de el. Deşi supusă din fire, a ajuns să nu îşi mai poată înfrânge mereu supărarea pricinuită de gelozie, iar Genji o socotea şi mai atrăgătoare în asemenea clipe. Se prăpădea de dragul ei.

După socotelile lui, în a cincea zi din luna a cincea, fetiţa avea să împlinească cincizeci de zile. Se gândea cu drag la ea. Dacă ar fi fost a lui Murasaki, ar fi sărbătorit-o în capitală cu mare strălucire, dar aşa, la ţară… Ce păcat! Şi nici

măcar nu îşi avea tatăl aproape. De-ar fi fost băiat, Genji nu şi-ar fi bătut capul atât de tare. Năzuia însă ca micuţa să ajungă împărătească şi îi era greu să o ştie suferind din pricină că avea un rang atât de mic. Propria lui soartă nefericită a atras-o pe a ei. Pentru ziua aceea deosebită, a trimis un sol la Akashi, cerându-i să ajungă acolo chiar în data de cinci. Aşa s-a şi întâmplat. Genji l-a încărcat cu daruri încântătoare, pe lângă multe lucruri trebuincioase, însoţite şi de un poem:

Ce nedumerită o fi la vederea stânjeneilor
alga ivită în umbra timpului.

„Simt că-mi iese inima din piept de dor şi nu mai pot îndura. Te rog, hotărăşte-te să vii în capitală. Îţi promit că nu vei avea parte de supărări.“

Cam la fel suna şi restul scrisorii. Călugărul a plâns, ca de obicei, numai că de data asta erau lacrimi de nemărginită fericire, nu ca acelea din ziua plecării lui Genji.

Fireşte că a făcut pregătiri nemaivăzute la Akashi pentru sărbătorirea din a cincizecea zi, însă, dacă n-ar fi venit solul din capitală, ceremonia nu ar fi fost atât de strălucitoare. Doica s-a obişnuit cu firea blândă a stăpânei şi se înţelegeau de minune. Călugărul a mai adus în slujba fiicei şi alte doamne de rangul doicii, dintre acelea care nu şi-au mai găsit loc la Curte şi au primit să muncească la ţară ca să scape de greutăţi. Doica se semeţea din cale-afară şi îi plăcea să vorbească despre viaţa de la Palat şi despre bunul-gust din casele celor de rang înalt. Pe Genji îl pomenea mereu, povestind cu mândrie şi duioşie cât de admirat este şi cât de mult bine face tuturor. Încet-încet, Akashi a ajuns să se simtă fericită că i-a dăruit un copil. A citit scrisoarea lui Genji împreună cu doica. Aceasta îşi invidia stăpâna pentru norocul ei, dar s-a liniştit când a văzut că întreabă şi de ea. Tânăra mamă a răspuns la scrisoare adâncită în gânduri:

Cocorul se află în pustiu de zile fără număr;
nici măcar azi nu ai venit să-l vezi.

„Firul vieții mele îl țes scrisorile tale, de altfel rare. Aş vrea să pot nădăjdui într-un viitor mai luminos măcar pentru copil.“

Genji a citit scrisoarea ei de mai multe ori şi a tot oftat.

— Sărmana! a zis soţia ca pentru sine, aruncând o privire piezişă şi îndurerată. „Barca-i tot mai departe de ţărm…“[3]

— Nu înţeleg ce te-a apucat. Știi că nu o iubesc pe femeia aceea, doar îmi aminteşte de câte un crâmpei de peisaj care mi-a plăcut şi atunci îmi vine să oftez, s-a scuzat Genji supărat. Tare mai eşti pornită să nu pierzi vreun oftat.

Apoi i-a arătat învelitoarea. Scrisul era de o eleganţă care ar fi putut stârni invidia oricărei mari doamne de la Curte. Aşa a început Murasaki să înţeleagă ce fiinţă aleasă este.

Dornic să îşi liniştească soţia, Genji nu a mai găsit o clipă liberă pentru Hanachirusato şi îi părea rău de ea. În ultima vreme, îndatoririle dregătoriei îi răpeau şi ele aproape tot timpul, iar rangul nu îi mai îngăduia să-şi facă de cap după pofta inimii.

Odată cu ploile din luna a cincea, a găsit totuşi răgaz să meargă până la sălaşul unde se scutură florile de *tachibana*, socotind că numai datorită lui casa aceea mai stătea cât de cât în picioare. Hanachirusato nu era femeia care să îi aducă învinuiri sau să îl facă să se simtă stânjenit. Lua viaţa aşa cum este.

În cei câţiva ani, casa ajunsese într-o stare jalnică. Şi ce conac impunător fusese! După ce a stat la taifas cu fosta consoartă a împăratului, în toiul nopţii a bătut la uşa dinspre apus. Razele lunii uşor înceţoşate dezvăluiau silueta uluitor de frumoasă a bărbatului. Hanachirusato a încremenit locului, ruşinată, dar asta i-a plăcut grozav. În apropiere s-a auzit ciocănitul unui cristei-de-baltă.

De n-aş tresări la auzul cristeiului, de unde aş şti
când să dau drumul lunii în casa părăginită?

a întrebat ea cu blândeţe, fermecându-l cu totul. Se simţea mereu încurcat pentru că fiecare dintre iubitele lui îl vrăjea prin ceva.

De tresari la fiecare cioc-cioc,
o să te trezeşti cu o lună fluşturatică.

— Sunt cam îngrijorat, a zis Genji şăgalnic, fiindcă nu o credea în stare să fie uşuratică. Ştia că l-a aşteptat cuminte cât a lipsit.

Fata i-a adus aminte de sfatul dat înainte ca el să plece la Suma, „nu privi cerul cât e înnourat“, şi a adăugat:

— De ce-ai crezut atunci că ar fi fost cel mai trist lucru cu putinţă? Şi acum, că am avut norocul să te văd teafăr înapoi, este la fel, a zis ea cu glas plăcut, fără pic de ranchiună.

Aşa cum făcea mereu în astfel de împrejurări, Genji şi-a găsit pe dată şirul de cuvinte liniştitoare.

Pe Gosechi nu o putea uita, însă nici nu prea mai avea cum să o întâlnească. Genji îi acaparase gândurile şi sufletul atât de mult, încât refuza toate căsătoriile aranjate de părinţi, hotărâtă să se lipsească de fericirea de a se mărita, când orice fată tânjea numai după măritiş. Tocmai pentru tinere ca ea, Genji se grăbea acum să refacă aripa de răsărit, dorindu-şi o

casă nouă și luminoasă. Voia să le adune la un loc pe cele merituoase, de care nu se putea lipsi. I-a rugat pe mai-marii prefecturilor pe care îi ştia mai destoinici să îşi pună priceperea la bătaie sau să îi trimită oameni potriviţi.

Îi era dor de Oborozukiyo. Tot nu se învăţase minte şi era cât pe ce să fie iarăşi nesocotit din pricina patimii lui. Dar legătura dintre ei devenise primejdioasă şi Genji s-a trezit respins de tânără, care era acum grozav de reţinută.

Împăratul a renunțat la tron şi s-a retras la Palatul Suzaku. Ducea o viaţă tihnită, punând la cale concerte de câte ori îi poftea inima. Consoartele şi concubinele s-au mutat cu el. Singura ce nu se simţea în graţiile lui, nefiind socotită Preaiubită, era mama Prinţului Moştenitor, căreia i se părea, pesemne, că este pusă în umbră de Oborozukiyo. Dar, găsind că i se dăruise o fericire neaşteptată, s-a îndepărtat de bunăvoie de celelalte, ca să aibă grijă numai de fiul ei.

La Palat, Genji locuia tot în Pavilionul Kiritsubo, care fusese al mamei sale, iar Prinţul Moştenitor, în Pavilionul Nashitsubo[4]. Cele două fiind învecinate, stăteau de vorbă adesea, iar Genji îl ajuta ori de câte ori avea nevoie.

Odată călugărită, Fujitsubo nu mai putea să își păstreze rangul de împărătească-mamă, dar i s-au înapoiat drepturile băneşti de care fusese păgubită, cam tot atât cât primea un împărat ce abdicase. Şi-a recăpătat moșiile, împreună cu lucrătorii şi slujitorii trebuincioşi. Era bogată, însă își închina timpul slujbelor şi rugăciunilor cu o pioşenie rar întâlnită. Teama de a veni la Curte o împiedicase ani buni să îşi vadă copilul, dar în ultima vreme nu se mai sfia să-i fie în preajmă de câte ori dorea. Roata s-a întors, iar acum Kokiden era cea supărată pe lume şi pe viaţă. Genji încerca să se poarte cât mai cuviincios cu ea, însă părea mereu arţăgoasă şi pusă pe cleveteli.

Hyōbukyō, tatăl lui Murasaki, ţinuse cu clanul de la putere în anii când lui Genji i se luase rangul, iar de el se înstrăinase. Nici măcar de fiica lui nu avusese grijă şi ginerele nu a uitat. Nu voia neapărat să se răzbune, totuși se vedea de departe că e neprietenos. Asta o durea nespus pe Fujitsubo.

Doi oameni duceau pe umeri treburile ţării: Genji şi fostul lui socru. Ei chibzuiau totul şi luau măsuri cum socoteau că e mai bine. În luna a opta, Tō-no-Chūjō, şi-a trimis fiica la Palat pentru a-i fi consoartă Împăratului. De ceremonia strălucitoare s-a îngrijit chiar bunicul ei. Hyōbukyō sperase să obţină aceeaşi favoare pentru cea de a doua lui fiică, pe care o pregătise cu multă grijă pentru pasul

acesta, însă Genji nu a găsit de cuviinţă să îi facă această cinste. Nimeni nu ştia ce e în capul lui şi ce mai pune la cale.

În toamna aceea, Genji a plecat în pelerinaj la Templul Sumiyoshi, ca să îi aducă mulţumiri Zeului ce îl scăpase de la pieire la Suma şi îl binecuvântase la Akashi. Suita lui era falnică, nobilii de la Curte întrecându-se care mai de care să îl însoţească.

Chiar în aceeași zi s-a nimerit să meargă acolo şi tânăra mamă din Akashi. Din pricina sarcinii[5], lipsise de la trei dintre vizitele sale obişnuite la lăcaşul sfânt. Apropiindu-se de ţărm, a zărit o procesiune impunătoare, dar şi o mulţime de ofrande minunate. Şiruri de muzicanţi şi dansatori, cu toţii chipeşi, aşteptau spectacolul închinat zeităţii.

— Cine e pelerinul? a întrebat cineva din barca femeii.

— Vai de mine! Cine nu ştie că Ministrul Palatului a venit să se roage! a exclamat dispreţuitor unul dintre slujitori.

„Nu îşi putea alege altă zi?!“, s-a gândit cu amărăciune tânăra. „Cât de tare mă mâhneşte să îi privesc semeţia de la distanţă! Mă simt şi mai umilită. Ştiu prea bine în ce fel mă leagă soarta de el, dar să ajung să râdă de mine un biet slujbaş! Mor de ruşine că nu mi-a ajuns la urechi nici cel mai mic zvon despre sosirea lui la Templu.“ Era copleşită de tristeţe.

Culorile şi tonurile mantiilor *hō* purtate de însoţitorii strânşi sub verdele viu al pinilor alcătuiau parcă un covor de frunze tomnatice: roşu pentru Rangul Cinci, verde-gălbui pentru Şase, dar se distingea şi verdele-pal al şambelanilor, tot de Rangul Şase. Ukon-no-Jō, care se supărase pe Zeul Templului Kamo, avea acum funcţia de purtător al tolbei împărăteşti, fiind în acelaşi timp şambelan cu suită. Yoshikiyo se afla şi el în Straja Imperială şi strălucea grozav în veşmintele roşii care îi dezvăluiau rangul. Toţi aceia pe care tânăra îi văzuse cu ceva vreme în urmă la Akashi erau acolo, însă de nerecunoscut. Aşa cum îi zărea din barcă, păreau să se ia la întrecere care arată mai bine. La fel şi ceilalţi însoţitori de toate rangurile, ai căror cai erau împodobiţi ca şi cum nu urmăreau decât să încânte cu splendoarea lor ochii privitorilor.

Când s-a ivit trăsura lui Genji, tânăra din Akashi s-a căznit în zadar să zărească chipul iubitului după care tânjise atât. Avea în suită vreo zece paji de aceeaşi înălţime, frumos îmbrăcaţi, cu pieptănătură *mizura*[6], precum Kawara-no-Sadaijin[7]. Mai rar vedeai asemenea alai! Fiul lui Genji, Yūgiri, zămislit de fiica lui Sadaijin, căruia tatăl nu-i refuza nimic, avea propriii străjeri şi paji, şi ei în veşminte de gală.

Inima i se strângea la gândul că fiica ei nu va avea parte vreodată de o asemenea cinste, deşi sunt fraţi. S-a întors cu faţa la Templu şi s-a rugat cu şi mai multă ardoare.

Settsu-no-Kami a venit să îl salute pe Genji. Ospățul pregătit în cinstea sa era, fără îndoială, mai bogat decât pentru oricare alt ministru. Tânăra din Akashi se simţea tot mai abătută. În asemenea împrejurări, Zeul nici nu avea cum să îi bage în seamă amărâtele ei de ofrande *mitegura*. Dacă s-ar fi dus drept acasă ar fi însemnat că bătuse drumul degeaba. De aceea a hotărât să se oprească la Naniwa pentru un ritual de purificare, aşa că au vâslit mai departe.

Genji nici măcar nu visase la o asemenea primire. Şi-a petrecut noaptea bucurându-se de cântecele şi dansurile aduse ofrandă Zeului, mulţumind în același timp pentru binecuvântările din trecut. Koremitsu şi alţi câţiva oameni care împărtăşiseră necazurile lui îi erau nespus de recunoscători Zeului Sumiyoshi. Când l-a văzut pe Genji ieşind pe nepusă masă din pavilionul de dansuri, Koremitsu i-a zis:

Chiar pinii de la Templul Sumiyoshi
stau mărturie amintirilor triste şi ajutorului divin.

La fel gândea şi Genji:

Pierduţi fiind în vijelii şi talazuri uriaşe,
Sumiyoshi ne-a salvat. O, Zeule! Cum să te uităm?

— Cred că am avut parte de o minune, a adăugat el cu glas mângâietor.

Koremitsu i-a spus că alaiul lor măreţ a alungat o barcă din Akashi spre Naniwa. Genji regreta că n-a aflat mai devreme. I se părea că şi acum, ca înainte, Zeul Sumiyoshi se îngrijea de soarta amândurora şi le călăuzea cu siguranţă paşii. Ar fi vrut să îi trimită măcar un răvaş iubitei din Akashi, dar se temea să nu o întristeze şi mai mult.

După ce a plecat de la Templul Sumiyoshi, Genji a pornit spre Naniwa, bucurându-se de multele minunăţii de pe ţărm. A înălţat ofrande *mitegura* în şapte locuri de-a lungul Râului Yodo, privind totodată balizele Canalului Horie[8]. „Acelaşi Naniwa ca şi altădată“[9], a îngânat el fără să vrea. Fiind aproape, Koremitsu l-a auzit pesemne, pentru că a luat degrabă de la pieptul chimonoului o pensulă mică pentru răvaşe neaşteptate şi i-a întins-o când s-a oprit trăsura. Genji a scos iute o bucată de hârtie şi a aşternut un poem:

Balizele vădesc dragostea-mi neostoită
şi măsoară profunzimea întâlnirii întâmplătoare.

Koremitsu a luat hârtia şi a dat-o unui slujitor care îi cunoştea pe cei din casa călugărului. Tânăra mamă s-a simţit

tare mâhnită văzând strălucirea alaiului, dar i-a mai venit inima la loc după scurtul răvaş. Lacrimi de recunoştinţă i-au inundat ochii.

Nu mă socotesc demnă de iubire.

De ce m-oi fi dăruit cu totul ţie?

I-a trimis răspunsul legat cu şnur din bumbac, folosit la ritualuri de purificare pe Insula Tamino.

Se lăsase seara. Când apa mării creştea, cocorii de pe mal îşi îngemănau glasurile, stârnindu-i lui Genji un dor şi mai aprins. Îşi dorea mult să o întâlnească şi nici nu îi mai păsa de privirile iscoditoare şi urechile ciulite din jur.

Straiele de călătorie îmi sunt ude ca şi altădată;

picăturile de rouă nu se tăinuiesc pe Insula Tamino.

Şi-a continuat drumul, cântând, cu toate că avea strângeri de inimă. Lui Genji nu îi plăceau tinerii, fie ei şi nobili, cărora le umblau ochii după femei fluşturatice, deşi se adunaseră o grămadă în jurul său. După el, dragostea trebuia prețuită la valoarea ei, nu luată în derâdere. Nu îl atrăgeau femeile uşuratice, ba chiar le dispreţuia.

A doua zi după ce a văzut procesiunea lui Genji trecând prin Naniwa, Akashi s-a dus la Templul Sumiyoshi, întrucât era o zi propice pentru rugăciunile şi ofrandele ei modeste. Când s-a întors acasă, a cuprins-o tristeţea mai rău decât înainte. La Akashi a sosit un mesager de-al lui Genji, la vremea când socotea că el ajunsese în capitală. În răvaş scria că urmează să trimită curând după ea. Ştia că se poate încrede în vorbele lui, însă îi era greu să se desprindă de locurile natale, fiindcă nu ştia la ce să se aştepte, chiar dacă Genji o iubea încă. Nici călugărul nu se simţea tocmai în largul lui la gândul că se desparte de fiică, chibzuind că viaţa la ţară avea să fie chiar mai grea decât înainte. Răspunsul ei şovăitor l-a tulburat pe Genji.

Cât despre Rokujō, a revenit în capitală pentru că se încheiase misiunea de înaltă preoteasă a fiicei sale, Akikonomu[10]. Genji se îngrijea de ele ca şi pe vremuri, numai că fosta lui iubită nu voia să se mai lase prinsă în mrejele dragostei ca în tinereţe. Rokujō a hotărât ca legătura lor să fie una de simplă prietenie. Nici lui Genji nu îi dădea inima ghes să reînnoade o relaţie când nu ştia bine ce vrea. Înconjurat de prea mulţi ochi bănuitori, o vizita rar. Cel mai mult îşi dorea să afle veşti despre fiica ei.

Conacul Rokujō-in fusese primenit şi arăta minunat. Deşi singură, ducea o viaţă lipsită de griji, cu îndeletniciri alese, adunând în jurul ei femei distinse – o viaţă demnă de

cea mai trufaşă dintre nobile. S-a îmbolnăvit însă pe neaşteptate şi, căindu-se pentru anii petrecuţi la Ise, departe de preceptele budiste, s-a călugărit pe dată. Când a aflat vestea, Genji s-a grăbit să o viziteze, nu ca pe o iubită, ci ca pe o femeie cu care avea multe de împărtăşit. Îşi dorea totuşi ca ea să nu fi făcut acel pas. O prețuia mult şi nu ştia cum să îi aducă alinare. S-a aşezat la căpătâiul ei, dincolo de perdea. Rokujō şedea sprijinită de o rezemătoare de braţ şi se străduia să facă faţă discuţiei. Iubita de pe vremuri părea slăbită şi pe Genji l-a podidit plânsul, temându-se că nu mai apucă să îi mărturisească ce mult a însemnat pentru el. Adânc mişcată de gingăşia lui, s-a apucat să îi vorbească despre Akikonomu.

— Rămâne orfană, așa că te rog să ai grijă de ea. Nu are pe cine se bizui. Dacă aş mai trăi, aş ajuta-o eu să-şi facă un rost, dar nu cred că mai apuc.

Plângea pe înfundate, părând că o să-şi dea sufletul dintr-o clipă în alta.

— Şi dacă nu m-ai fi rugat, tot m-aş fi purtat cu ea ca un tată. Te rog să te înzdrăveneşti şi să nu-ţi mai faci griji.

— Mi-e greu să stau liniştită. Chiar dacă are un om de nădejde care se poartă ca un tată, pentru o fată cel mai dureros lucru este să îşi piardă mama. Nici nu vreau să mă gândesc ce ar însemna un ocrotitor care o priveşte cu ochi lacomi, de iubit. Cât de stânjenitor ar fi! Te rog să mă ierţi că îmi trec prin minte astfel de gânduri nelalocul lor, dar nădăjduiesc să nu fii vreodată necuviincios. Am aflat pe pielea mea câte are de îndurat o femeie şi tare aş vrea ca ea să nu cunoască suferinţa din dragoste.

Genji nu pricepea de ce îi vorbește pe şleau, dar încerca să îşi ţină firea.

— În ultimii ani m-am făcut bărbat serios şi tare mă mâhneşte că mă socotești tot un fluşturatic. O să te dumireşti şi tu curând.

Afară se întunecase, dar a zărit o luminiţă. S-a aplecat şi a pândit prin îmbinarea dintre două perdele. Şi-a văzut fosta iubită, cu părul tuns până la umeri, sprijinită de rezemătoare. Nu mai putea de mila ei. În partea dinspre răsărit stătea întinsă fosta preoteasă de Ise, cu bărbia în palmă. I se citea mâhnirea pe chip. A zărit-o doar puțin, dar i s-a părut tare frumoasă. Părul îi cădea elegant pe spate, iar felul în care își ținea capul vorbea limpede despre firea ei nobilă şi gingașă. Avea un farmec cu totul aparte. Amintindu-şi cuvintele lui Rokujō, a încercat să îşi domolească bătăile inimii.

— Nu mă simt bine, te-aş ruga să pleci, a zis ea şi s-a culcat, ajutată de o doamnă de-a ei.

— Regret nespus. Mi-aş fi dorit să îţi fie mai bine la venirea mea.

Încredinţată că se străduieşte să o zărească, nu voia decât să scape de el.

— E periculos să stai prea mult lângă o nălucă. Cred că legătura dintre noi e foarte puternică şi datorită ei mi-ai fost azi alături. Mă bucur că am stat de vorbă şi gândul că fiica mea se poate bizui pe tine m-a liniştit.

— Mă simt deosebit de onorat şi bucuros în același timp că mă număr printre aceia cărora le încredinţezi ultimele dorinţe. Am fraţi, însă nu i-am simţit vreodată apropiaţi, iar tatăl meu a socotit-o pe fosta preoteasă fiica lui, aşa că o privesc şi eu ca pe o soră mai mică. Sunt la vârsta la care ar trebui să am mai mulţi copii. Ea îmi va umple golul din suflet.

Genji a plecat acasă, hotărât să o viziteze mai des. După şapte sau opt zile, Rokujō s-a stins din viaţă. Moartea ei l-a făcut să înțeleagă și mai bine cât de vremelnic e totul pe lume, mâhnindu-l profund. În loc să-şi vadă de treburile de la Palat, s-a îngrijit de ritualul funerar, stând cât se poate de retras. Au sărit să-l ajute şi alţi oameni din fosta ei suită şi de la conacul din Rokujō, dar nu mai rămăsese mare lucru de făcut. Genji s-a dus până acolo ca să îi transmită fetei condoleanţe. Akikonomu i-a răspuns printr-o doamnă de onoare că e nespus de îndurerată şi nici nu ştie ce să facă.

— Mama ei m-a rugat cu limbă de moarte să o îngrijesc şi aş fi bucuros dacă m-aţi socoti prieten de nădejde.

Le-a adunat pe doamnele ei şi a chemat curteni, împărţindu-le îndatoriri. Se purta cu totul altfel decât pe vremuri, aşa că lumea a început să se încreadă în el. A mai trimis la conac fel de fel de ajutoare şi oameni pricepuţi, astfel că ritualul funerar a fost somptuos.

Cu sufletul plin de amărăciune, Genji a postit şi s-a rugat dincolo de perdele. Îi scria mereu fostei preotese ca să afle cum o mai duce. Încet-încet, ea s-a mai liniştit şi a început să îi răspundă singură. Se simţea mereu stânjenită, însă doica o încuraja.

Într-o zi cu lapoviţă şi ninsoare viscolită, Genji i-a trimis un răvaş, închipuindu-şi că îi este tare urât singură.

„Cum te simţi într-o zi aşa de posomorâtă?“

Duhul ei rătăceşte pe cerul învolburat de nea

şi veghează casa plină de tristeţi.

Așternuse totul pe o hârtie închisă la culoare, aidoma cerului noros de atunci. Mulţumită ostenelii pe care şi-o dăduse, scrisul i-a ieşit ameţitor de frumos.

Akikonomu nu ştia cum să se poarte, însă doamnele au sfătuit-o să îi răspundă măcar cu un poem. A luat o hârtie de culoare cenuşie, foarte parfumată, şi l-a aşternut cu trăsături fine de pensulă.

Ninsoarea neîncetată întunecă cerul trist

ca sufletul meu ce zăboveşte-n lume şovăielnic.

Genji i-a cercetat cu luare-aminte scrisul: dezvăluia blândeţe şi, cu toate că nu era din cale-afară de măiestrit, trăda o educaţie aleasă. Fata îi stăruia în minte încă de la plecarea la Ise, iar acum nu ar mai fi avut nici o piedică în cale şi i-ar fi putut strecura cu uşurinţă şoapte de iubire. Însă a chibzuit serios şi s-a abținut. Rokujō avusese motivele ei de îngrijorare, dar nu ele îi apăsau acum cugetul, ci moara bârfelor care se pornise. De aceea a hotărât să se poarte aşa cum nu se aştepta nimeni – să îi fie ca un tată şi să aştepte să mai crească Împăratul ca să o ducă la Curte. Până una-alta, avea de gând să se îngrijească de ea ca de o fiică de suflet. Îi scria deseori şi alegea cele mai potrivite momente când să o viziteze la conacul ei din Rokujō, spunându-i mereu:

— Te rog să nu mă socoteşti necuviincios şi sâcâitor, însă aş fi nespus de fericit să te pot ajuta şi să mă laşi să-ţi fiu şi mamă, şi tată.

Akikonomu era grozav de sfioasă şi de retrasă. O copleşea ruşinea numai la gândul că un bărbat i-ar putea auzi glasul. Femeile își dădeau seama prea bine cât de dăunătoare îi este sfiiciunea şi o tot încurajau. Printre doamnele ei de onoare se aflau şi prinţese din familii mai răsărite, cam de rangul ei, aşa că nu ar fi avut de ce să nu se simtă bine la Curte sau să o considere cineva mai prejos decât alte iubite ale Împăratului. Genji voia totuşi să îi vadă bine chipul ca să se încredințeze că asta îşi dorea. Nu avea de unde să ştie atunci cum o să-i cânte inima în viitor. Însă nu şi-a dezvăluit nimănui planurile. Lumea de la conac îi era nespus de recunoscătoare pentru grija cu care pregătise ritualul funerar.

Tristeţea fetei sporea cu timpul, iar deznădejdea devenea tot mai apăsătoare. Multe femei din slujba ei au părăsit-o, una câte una. Conacul se afla la răspântia cu strada Kyōgoku, adică lângă marginea oraşului – un loc pustiu, în care doar dangătul clopotelor de seară se îngemăna cu lacrimile de singurătate.

Mama şi fiica fuseseră tare apropiate, neputând sta despărţite nici măcar scurt timp. Tocmai de aceea Rokujō plecase împreună cu ea la Ise. Aşa ceva nu s-a mai pomenit! Iar când mama s-a prăpădit, fata ar fi dorit să o însoţească pe ultimul drum.

Bărbaţi de felurite ranguri încercau să ajungă la ea cu ajutorul femeilor din casă, dar Genji o prevenise pe doica fetei, ca un tată adevărat:

— Nu cumva să faceţi vreun pas necugetat! Nu o stingheriţi!

Așa că toate se fereau să îl supere şi aveau grijă să nu ia vreo hotărâre de capul lor.

Fostul împărat Suzaku îşi amintea cu plăcere cât de impunător fusese ceremonialul din Pavilionul Daigokuden cu prilejul plecării Marii Preotese la Ise. Chip mai frumos ca al ei nu văzuse şi, la întoarcerea în capitală, i-a spus lui Rokujō:

— Trimiteți-o la palatul unde m-am retras, am să mă îngrijesc de ea ca de o soră mai mică.

Rokujō nu s-a încumetat, ştiindu-l cu multe consoarte şi concubine, însă şi cu sănătatea şubredă. Fata ei nu avea protector la Curte, iar dacă el se prăpădea, ar fi fost vai de capul copilei. De când îi murise mama, doamnele de onoare erau şi mai încredinţate că nu putea să răzbească în viaţă fără un sprijin puternic.

Suzaku a poftit-o din nou să locuiască în palatul lui. Aflând despre dorințele îndrăzneţe şi înflăcărate ale fratelui său, Genji nu s-a simţit în stare să o lase să plece, vrăjit de frumuseţea fetei. Atunci i-a venit în minte să se sfătuiască cu Fujitsubo, ascunzându-i totuşi simţămintele cele mai tainice.

— Rokujō a fost o femeie inteligentă şi prevăzătoare. Nu pot da vina decât pe firea mea fluşturatică pentru necazurile prin care a trecut şi pentru ura ei. Mă căiesc din tot sufletul. A plecat pe lumea cealaltă fără să mă ierte. Însă pe patul de moarte mi-a vorbit despre fiica ei şi m-a implorat să am grijă de ea. Poate că auzise şi lucruri bune despre mine şi căpătase încredere. Chiar dacă mi-ar fi dat în grijă un orfan necunoscut, tot nu i-aş fi nesocotit rugămintea, darămite când e vorba de unicul ei copil. Aş face orice numai să ştiu că sufletul i se odihneşte în pace şi că mă iartă în cele din urmă. Mă întreb dacă nu ar fi bine ca Împăratul, destul de copt altfel, să aibă o consoartă ceva mai bogată în ani decât el. De tine depinde… Te învoieşti?

— Straşnică idee! N-aş vrea să îl supărăm pe fostul împărat, dacă are o dorință atât de aprinsă. Ai putea să te prefaci că nu ai ştiut de ea şi să invoci mai departe dorinţa mamei pe patul de moarte: de a o aduce pe fată la Palat. În plus, nici nu ştiu cât îi mai pasă de trăirile lumeşti, căci am auzit că îşi dedică cea mai mare parte din timp rugăciunilor şi slujbelor budiste. Nu cred că ţi-ar purta pică.

— Mă bucur că încuviinţezi şi te rog să o treci în rândul consoartelor. Îi port mult respect fratelui meu şi nu aş vrea să

îl mâhnesc. M-am tot gândit în fel şi chip, dar încă mă tem de gura lumii şi cred că aşa ar fi cel mai bine pentru fosta preoteasă.

Genji a procedat cum l-a sfătuit Fujitsubo. S-a prefăcut că nu ştie nimic despre dorinţele fratelui său şi a dus-o la Nijō-no-in, ca să o poată înfăţişa la Palat ca fiică de suflet. A lămurit-o şi pe soţia lui astfel:

— Vă potriviţi foarte bine şi sunt sigur că o să vă împrieteniţi.

Murasaki s-a apucat bucuroasă de pregătiri pentru întâmpinarea ei.

Hyōbukyō îşi crescuse odrasla cu aceeaşi năzuinţă, numai că, neavându-se bine cu Genji, fata lui nu a fost la fel de norocoasă.

Fiica lui Tō-no-Chūjō era Consoartă şi locuia în Pavilionul Kokiden. Sadaijin îşi înfiase propria nepoată ca să îi asigure un rang mai înalt, fiindcă el era acum mare-ministru. Fetiţa, un pic mai mare, era o parteneră de joacă potrivită pentru Împărat[11]. Fiica mijlocie a lui Hyōbukyō avea aceeaşi vârstă ca şi Consoarta din Kokiden, dar lui Fujitsubo i se părea tare nepotrivit să le adune laolaltă, de parcă aveau să se joace de-a căsnicia. Fujitsubo urma să îi spună Maiestăţii Sale despre fosta preoteasă, iar Genji trebuia să îi înfăţişeze fetei lucrurile în aşa fel încât să îşi dorească să intre în familia imperială, care i-ar fi oferit protecţie. Genji vedea şi de Împărat, dându-i necontenit sfaturi preţioase în tot ce făcea. Fujitsubo nu stătea prea bine cu sănătatea şi, chiar dacă ajungea la Palat, nu rămânea prea mult cu fiul ei. De aceea a încântat-o atât de tare gândul că va avea o consoartă puţin mai în vârstă, care să îi poarte de grijă.

1. *Miotsukushi* are sensul de „baliză“ şi este omofon al expresiei „aş da orice pentru…“.
2. Fumul de pe rugul funerar.
3. „Barca ce se-ndepărtează de ţărmul de la Kumano mă părăseşte fără milă.“ (n.a.)
4. Pavilionul cu pomul ce rodeşte pere.
5. Nu pentru că i-ar fi fost greu să ajungă, ci pentru că şi sarcina era considerată maculantă.
6. Specifice pieptănăturii pajilor erau cărarea pe mijloc şi buclele pe urechi prinse cu panglici violet în degrade.
7. Este vorba de Minamoto-no-Tōru (822-95), ministru din Stânga pentru cartierul Kawara din Heian-kyō, care primeşte numele în anul 872, odată cu funcţia. A fost primul fiu de împărat (al Împăratului Saga) învestit cu numele de Minamoto.

8. Imaginea Canalului Horie este deseori prezentă în poezie.

9. „Dau orice pentru o întâlnire la Naniwa.“ (n.a.)

10. Nemaifiind preoteasă, pe parcursul romanului apare cu porecla Akikonomu, dată de cititorii japonezi dintr-o perioadă mai târzie.

11. Reizei, fiul lui Genji, avea unsprezece ani, iar fetița, doisprezece.

15

Pelinul sălbatic[1]

Yomogiu

Negăsind cărare, ai dat pelinul sălbatic la o parte.
Nu-mi încap în piele de mândrie c-ai venit.

Akiko

Pe când Genji pribegea prin Suma şi Akashi, multe doamne din capitală îi duceau dorul şi îl aşteptau să se întoarcă. Acelea cu o poziţie sigură, ca soţia lui de la Nijō-no-in, chiar de le cuprindea tristeţea, îi puteau scrie şi primeau de la el veşti despre cum îi merge. Deşi lui Genji i se luase rangul şi purta haine simple, potrivite unui surghiunit, Murasaki se îngrijea mereu să fie în ton cu anotimpul şi se mângâia cu gândul că îi putea fi de folos măcar cu-atât. Însă multele sale iubite, pe care nu le recunoscuse oficial, puteau doar să-şi închipuie plecarea şi şederea lui în exil.

Suetsumuhana şi-a jelit multă vreme tatăl, rămânând lipsită de orice sprijin după moartea lui. Genji a apărut în viaţa ei fără veste şi a avut grijă de ea într-o vreme când fata nu ştia cum să se mai descurce. Lucrurile dăruite nu însemnau mare lucru pentru el, însă pentru ea au fost salvatoare şi i-au luminat chipul, de parcă toate stelele de pe cer s-ar fi oglindit în ligheanul cu apă de spălat pe faţă. Au venit apoi anii de restrişte, când Genji a fost amărât foc şi nu îl mai ispiteau aventurile. Nici măcar nu mai trimitea răvaşe, mai ales după ce a plecat la Suma. O vreme, deşi doborâtă de lacrimi, Suetsumuhana s-a descurcat cu ce primise de la Genji. Treptat însă, tristeţea şi sărăcia au pus stăpânire pe ea, apăsând-o tot mai greu. Una dintre doamnele aflate de mult în slujba ei s-a văicărit fără jenă:

— Ce ghinion pe capul ei! Înălţimea Sa a făcut-o să creadă că zeii şi Buddha se pogorâseră din senin pe pământ pentru ea şi apoi, fără veste, au dispărut ca-n ceaţă. Nu ştii niciodată cât ţine norocul unui om în lumea asta prăpădită. Ce schimbătoare-i soarta! Cât de recunoscătoare i-am fost

atunci şi cât de necăjite suntem acum că am rămas fără nici un sprijin.

Înainte să-i apară Genji în cale, se obişnuise şi se împăcase cu sărăcia, însă vremea când s-a bucurat de protecţia lui şi a avut aproape de toate făcea ca viaţa de acum să îi pară şi mai dureroasă. Doamnele adunate în slujba ei de bunăvoie – şi n-au fost puţine – au început să plece una câte una, iar altele mai în vârstă s-au stins din viață. Numărul lor se împuţina pe zi ce trece.

Conacul, care arăta jalnic de mai demult, a devenit în ultima vreme vizuină pentru vulpi. Ţipătul bufniţelor, zi şi noapte, dinspre copacii crescuţi în neorânduială îți dădea fiori. Duhurile rele, ce dăduseră bir cu fugiţii cât fusese lume multă în casă, s-au întors să sălăşluiască în voie în pomii năpădiţi de uscături, speriindu-le pe doamnele rămase. Una dintre ele s-a încumetat să zică:

— Nu se mai poate aşa. De ce nu vindeţi casa? Am aflat că ar fi prin apropiere un guvernator de provincie care se dă în vânt după grădini ca a noastră. Nu mai putem răbda. De ce nu vreţi să ne mutăm şi să renunţaţi la locul ăsta înfricoşător? Chiar nu ştiu cât o să vă mai fim alături.

Pe Suetsumuhana au podidit-o lacrimile.

— Nu pot pleca de aici, ştiţi bine. Ce o să spună lumea? Credeţi că aş vinde casa în care m-am născut şi care a fost a tatălui meu? Îi simt încă spiritul plutind pe aproape şi nu îmi vine să îl trădez, chiar dacă, trebuie să recunosc, grădina şi conacul au ajuns în paragină.

Plângea în hohote şi nu voia să asculte de nimeni.

Lucrurile din casă erau vechi, unele de nepreţuit. Colecţionarii de antichităţi care aflaseră că o duce greu şi că are obiecte făcute de cutare sau cutare maestru s-au bulucit să pună mâna pe ele, iar doamnele ei încercau să o convingă:

— Nu aveţi încotro. Toată lumea renunţă la catrafuse când nu mai există altă cale, a zis una care se pregătea să vândă un lucru ca să mai scape de mizerie.

Suetsumuhana s-a împotrivit din răsputeri.

— Au fost făcute ca să ne bucurăm ochii şi sufletul, nu ca să încapă pe mâinile unui fitecine care să le socotească de doi bani. Nu mă pot lipsi de ele pentru că l-aş supăra pe tata.

Nu îi primea în casă nici măcar pe aceia care i-ar fi întins o mână de ajutor, cât de mic. Singurul care o vizita, însă şi el arareori, numai când venea în capitală, era fratele ei, călugăr vestit că trăia în sărăcie şi era vădit străin de ce i se întâmplă ei. Când venea la sora lui, nici măcar nu băga de seamă că trebuie să îşi croiască drum printre buruieni ca să poată ajunge la casă.

Faţada nu se mai zărea de buruieni, pelinul sălbatic crescuse până la streşini, iar pe cele două porţi – de apus şi de răsărit – abia se putea intra din pricina plantelor agăţătoare. Boii şi caii păşteau liniştiţi, după ce călcaseră sub copite gardul de lut, iar băieţii care îi mânau primăvara şi vara erau de-o obrăznicie fără margini, purtându-se de parcă grădina ei ar fi fost propria lor păşune. O vijelie înfricoşătoare dintr-un an, din luna a opta, pusese la pământ coridoarele şi luase pe sus acoperişurile de şindrilă, lăsând clădirea slugilor şi magaziile în bătaia vântului. Slugile au plecat. Pe coşul de la bucătărie nu mai ieşea fum, aşa că lumea se întreba dacă mai locuieşte cineva acolo. Chiar şi hoţii cei mai înrăiți treceau mai departe fără să-și închipuie că ar putea găsi ceva de folos în conacul năpădit de buruieni. Numai încăperea principală mai păstra podoabele de pe vremuri, deşi curăţenie nu mai făcuse nimeni. Suetsumuhana îşi ducea zilele printre lucrurile acoperite cu un munte de praf, dar frumos aranjate. Şi-ar fi putut omorî timpul cu poezii sau cărţi cu desene, însă nu o atrăgeau. Fetele tinere şi sensibile, care nu prea aveau mare lucru de făcut, se apucau de trimis scrisori şi răvaşe suratelor şi, cu timpul, prietenia lor se adâncea. Suetsumuhana nu era astfel. Fire sălbatică, aşa cum o crescuse tatăl ei, ocolea cu bună ştiinţă orice prietenie şi întâlnire. Inima nu îi dădea ghes să se apropie nici măcar de rude şi nu îi plăcea să scrie scrisori. Câteodată, mai lua de pe raftul cu cărţi vechi câte una ca să se uite la desene: *Karamori*, *Hakoya no toji* ori *Kaguyahime*.[2]

Poemele vechi pot stârni curiozitatea prin felul cum sunt scrise, de cine sunt scrise şi ce hârtie s-a folosit. Pe Suetsumuhana o atrăgeau cele obişnuite, pe care le ştia toată lumea, aşternute pe hârtie simplă. Când o copleşeau amintirile şi tristeţea, citea unele scrise pe hârtie groasă veche sau pe una aparte, *danshi*. Nimeni nu a văzut-o vreodată citind rugăciuni sau practicând ritualuri budiste şi nu ar fi ţinut un rozariu în mâini pentru nimic în lume. Ducea o viaţă mult prea searbădă.

Jijū, fiica fostei sale doici, nu s-a îndurat să o părăsească. A mai lucrat jumătate din timp la preoteasa de Kamo, dar, de când aceasta s-a prăpădit, o ducea destul de greu. De aceea mai mergea la mătuşa Suetsumuhanei şi dădea o mână de ajutor în casă, cum făcuse şi mama ei. Mătuşa se căsătorise cu un guvernator de provincie, mai mic în rang decât ea, însă îşi vedea de fete şi adunase în jurul lor o seamă de tinere nu tocmai de lepădat. Deloc prietenoasă

din fire, Suetsumuhana nu s-a lipit nici de mătuşa ei. Aceasta, la rându-i, vorbea cu ţâfnă când o pomenea:

— Îmi pare rău de nepoată, dar nu am ce-i face. Nu vreau să îi port de grijă. Mama ei m-a privit ca pe ultimul om, socotindu-mă ruşinea familiei.

Totuşi, îi mai trimitea câte un răvaş prin Jijū.

Copiii născuţi în casele slujbaşilor din provincie sunt uneori mai distinşi decât ai nobililor din capitală. Imitându-i, ajung să îi întreacă. Dar se întâmplă de multe ori ca odraslele nobililor să decadă, aşa cum s-a întâmplat cu mătuşa. Iar acum, ca să se răzbune pe familia care a dispreţuit-o, ar fi vrut să facă din Suetsumuhana dădacă pentru fiicele ei. Recunoştea că fata e de modă veche, dar ştia că se poate bizui pe ea. De aceea îi mai scria uneori şi o poftea la ea, spunând că fiicele ei doreau să o asculte cântând la *koto*.

Jijū se chinuia să o înduplece, dar Suetsumuhana nici nu voia să audă, nu neapărat pentru că i-ar fi purtat pică, ci pentru că era de o sfiiciune fără leac. Pe deasupra, nu s-a învrednicit să răspundă la scrisorile mătuşii, înfuriind-o la culme. Între timp, soţul acesteia a fost numit viceguvernator de Kyūshū şi ea ţinea să-şi vadă fetele aranjate la casa lor înainte ca soţul să îşi ia postul în primire. I-a scris şi nepoatei, la al cărei ajutor spera. Pe de altă parte, încerca să se arate binevoitoare: „Nu prea ţi-am purtat de grijă cum s-ar fi cuvenit, dar măcar eram aproape. Mă doare sufletul că plec departe şi n-aş vrea să te las de izbelişte, ştiind cât de neajutorată eşti.“

Suetsumuhana a refuzat-o, scoţând-o rău din sărite.

— Nu pot s-o sufăr! Nu îi ajunge nimeni cu prăjina la nas! Cine se crede? Îşi închipuie poate că Marele General o să-şi croiască drum printre buruieni ca să îi poarte de grijă? zicea ea cu obidă ori de câte ori găsea pe cineva s-o asculte.

Între timp, un ordin imperial îi îngăduise lui Genji să se întoarcă în capitală. Toţi aceia care îi rămăseseră devotaţi – bărbaţi şi femei – se întreceau să i-o dovedească. Genji i-a răsplătit pe fiecare într-un fel sau altul, dar se pare că a uitat cu desăvârşire de Suetsumuhana. După câteva luni, ea şi-a pierdut orice brumă de speranţă. Cât de mult îi deplânsese soarta şi cu câtă nerăbdare aşteptase să se întoarcă primăvara în viaţa lui! Iar acum, toată lumea ştia că el străluceşte din nou, numai ea a aflat cu totul întâmplător. De ce l-o fi compătimit oare când i-a fost greu şi de ce s-o fi gândit atunci că lumea se purta nedrept cu el? Îşi simţea sufletul sfâşiat de durere şi vărsa lacrimi amare.

Mătuşa o socotea toantă rău, zicându-şi cu răutate că nu există bărbat – cu atât mai puţin Marele General – care să

curteze o asemenea sărăntoacă. Era adevărat că Buddha se îngrijea de aceia cu păcate uşoare şi le veghea destinele, însă mătuşa o dispreţuia profund pentru că se hrănea doar cu obârșia ei princiară, fiind semeaţă ca pe vremea când îi trăiau părinţii.

— Hai, hotărăşte-te odată! încerca ea să o înduplece uneori, plină de avânt. Vino cu noi în Kyūshū! Când totul începe să ţi se pară trist, te apucă dorul de ducă. Sunt încredinţată că nu te încântă viaţa la ţară, dar o să am grijă să te simţi bine cu noi.

Femeile care îi rămăseseră în preajmă, ajunse în pragul sărăciei, o tot bombăneau pe Suetsumuhana:

— De ce se încăpăţânează atâta când vede că nu are cum să iasă din mizerie?

Jijū s-a îndrăgostit de un nepot al viceguvernatorului de Kyūshū, iar acesta nu voia ca ea să rămână în capitală. Prinsă între ciocan şi nicovală, şi-a îndemnat stăpâna să plece şi ea. Însă Suetsumuhana, care îşi pusese toată nădejdea în Genji, nu se îndura să se ducă nicăieri. Era încredinţată că ceva o să-i amintească de ea într-o bună zi şi avea să vină să o vadă, doar aşa îi promisese. O veste cât de mică despre viaţa ei amărâtă, purtată pe aripile vântului, urma să ajungă la urechile lui şi avea să o salveze fără îndoială, deşi alţii se lepădaseră de ea. Conacul ajunsese o ruină, dar Suetsumuhana se agăţa cu disperare de lucrurile preţioase dinăuntru, pe care le-ar fi putut vinde ca să facă rost de bani. Socotea însă că şi Genji s-ar fi supărat dacă nu le-ar mai fi văzut. Deznădejdea o copleşea şi plângea mai tot timpul. Nasul îi era şi mai roşu de atâta plâns, făcând-o să pară un monstru căruia un vrăjitor iscusit îi lipise o bacă în mijlocul feței. În starea asta jalnică era cu neputinţă să atragă vreun bărbat.

Fiindu-mi milă de ea, nu am să mai stărui asupra altor amănunte.

Cu cât se lăsa mai tare frigul iernii, cu atât era mai deznădăjduită, în timp ce lumea fremăta în jurul lui Genji, la fostul pavilion al împăratului, cu prilejul ritualului *Gohakkō*. Fuseseră poftiţi cei mai vestiţi preoţi, printre ei numărându-se şi fratele Suetsumuhanei. A vizitat-o după ceremonie.

— Vin de la Marele Genji. Pregătirile au fost fără cusur, iar ceremonia atât de fastuoasă, încât am simțit că Paradisul a coborât pe pământ, ca să nu mai vorbesc de muzica şi dansurile *bugaku* aduse ofrandă. Înălţimea Sa este întruchiparea lui Buddha şi nu pricep cum de s-a născut în lumea asta păcătoasă.

A stat puţin. Nu era omul care să se întindă la vorbă, cum ar fi făcut de obicei un frate. Suetsumuhana nici n-a

apucat să se plângă de viaţa ei grea, că el şi plecase.

Genji, întruchiparea lui Buddha? Ce Buddha neîndurător! În sfârşit a înţeles şi ea că nu avea să îl mai vadă.

Pe când se frământa astfel, şi-a făcut apariţia mătuşa ei. Nu era generoasă din fire, însă de data asta i-a adus în dar câteva veşminte ca s-o convingă să îi însoţească în Kyūshū. A cerut să deschidă cineva porţile pentru trăsura ei elegantă. Cât de jalnică i s-a înfăţişat grădina dinaintea ochilor! Porțile șubrede stăteau să se prăbuşească şi abia au reuşit însoţitorii să le dea la o parte fără să cadă peste ei. Potecile fuseseră înghiţite de buruieni. Cu chiu şi vai a reuşit să ajungă până la prispa dinspre miazăzi. Deşi surprinsă neplăcut văzând-o acolo[3], Suetsumuhana i-a spus lui Jijū să o primească după o perdea îngălbenită de vreme. Anii trecuseră şi peste Jijū, dar încă era frumoasă şi avea un aer distins.

— Se apropie plecarea şi îmi pare grozav de rău că te las aici, dar ştiu că nu vrei să vii cu mine. Dă-mi-o măcar pe Jijū. Sărmana de tine! Cum poţi să trăieşti aşa?

S-ar fi cuvenit să o podidească plânsul, însă era veselă nevoie mare la gândul plecării în Kyūshū ca soţie de viceguvernator şi ardea de nerăbdare să ajungă acolo.

— Legăturile cu rudele s-au destrămat când m-am măritat, iar mama ta m-a socotit ruşinea familiei pe vremea când trăia tatăl tău. Deodată a apărut în viaţa ta Marele General şi ţi s-a deschis înainte un viitor luminos. Nici nu îndrăzneam atunci să vorbesc cu tine. Cum fericirea nu durează mult în lumea oamenilor, s-a întors roata şi a venit vremea mea. Mi-e milă de tine şi mă îngrijorează soarta ta. Cât am fost aproape, ştiam că, la nevoie, îţi pot întinde o mână de ajutor, dar acum plec departe şi nu văd ce aş putea face pentru tine dacă rămâi singură aici.

Pălăvrăgeala ei n-a mișcat-o deloc pe Suetsumuhana, care a răspuns simplu:

— Sunteţi foarte binevoitoare, dar eu nu mă pot obişnui cu lumea, aşa că prefer să îmi sfârşesc zilele aici.

— Îţi prețuiesc statornicia, dar mă îndoiesc că altcineva s-ar încumeta să trăiască într-un loc atât de înfricoşător. Sunt încredinţată că Marele General l-ar putea preschimba într-un palat sclipitor dacă ar vrea, însă în ultima vreme nu îi pasă decât de fiica lui Hyōbukyō şi toate celelalte nu contează. În tinereţe îi fugeau ochii după femei, e adevărat, dar nu se mai omoară după ele. Doar nu te aştepţi să te viziteze tocmai pe tine, numai pentru că i-ai rămas credincioasă şi l-ai aşteptat neclintită, ducând viaţa asta mizerabilă!

Suetsumuhana a înțeles şi ea că aşa stau lucrurile şi a izbucnit în lacrimi. Cu toate acestea, nu îşi dorea câtuşi de puţin să meargă în Kyūshū. Ademenelile mătuşii s-au dovedit în van. Spre sfârşitul zilei a renunţat la încercări şi i-a spus sec:

— Atunci, o iau pe Jijū.

Văzând că e despărțită de stăpâna ei, Jijū i-a şoptit printre hohote de plâns:

— Plec numai azi, pentru că vrea să o însoţesc. Îmi dau seama de ce nu vă trage aţa să mergeţi cu ea, dar eu sunt prinsă la mijloc şi îmi este foarte greu.

Suetsumuhana era tare mâhnită că o părăseşte până şi cea mai apropiată dintre doamnele ei de onoare, însă nu a făcut nimic ca să o reţină. Nu se mai putea opri din plâns.

Toate veşmintele ei fiind pătate şi îngălbenite, nu a găsit printre ele nici unul pe care să i-l dea în dar lui Jijū, ca răsplată pentru anii îndelungaţi în care îi fusese alături, aşa că i-a oferit o cutie frumoasă unde îşi adunase părul tăiat şi împletit într-o coadă de vreo nouă *shaku*. I-a mai dat un borcănel cu esenţe parfumate de pe vremuri, şi acesta fără cusur.

Nădăjduiam să nu mă despart în veci de comoară;
cosiţele preţioase îşi văd însă de drum.

— Deşi sunt fără căpătâi, am crezut că vei rămâne mereu cu mine, cum a lăsat cu limbă de moarte doica mea. Fireşte, eşti liberă să pleci, dar cine o să-ţi ia locul? Cine o să-mi aline amarul?

Jijū abia a putut îngăima câteva vorbe, şi acelea printre lacrimi şi suspine:

— Îmi amintesc prea bine ce a zis mama, dar nu uitaţi că atâția ani am trecut împreună prin multe greutăţi şi nu v-am părăsit. Acum însă mă cheamă *karma* departe…

Orice li s-ar întâmpla preţioaselor cosiţe,
jur pe Zeul Drumului că nu mă voi lepăda de ele.

Cât trăiesc, vă voi fi credincioasă.

— Jijū, ce faci? S-a întunecat! a bombănit-o mătuşa.

Fata s-a urcat în trăsură, tulburată din cale-afară. Apoi s-a tot întors şi a privit în urmă.

Părăsită şi de prietena cea mai de nădejde, de care nu se despărţise nici în cele mai grele clipe, Suetsumuhana era nespus de mâhnită.

Una dintre bătrânele pe care oricum nu se mai bizuia a zis:

— Aşa e, de ce să mai fi stat? Nici noi nu mai putem răbda, ar trebui să ne găsim de lucru în altă parte.

Auzindu-le cum vorbesc între ele, hotărâte să plece, Suetsumuhana şi-a pierdut orice speranţă.

În luna a unsprezecea au început ninsorile şi lapoviţa. Dacă în alte părţi zăpada se mai topea, în grădina ei se afla la adăpostul buruienilor înalte şi se troienea de parcă acolo s-ar fi mutat Hakusan[4]. Prinţesa privea tristă grădina în paragină. Nu i-a mai rămas nici un slujitor. De când a plecat şi prietena cu care a împărtăşit atâtea bucurii şi mâhniri, dormea singură dincolo de perdelele prăfuite.

Genji era prins cu soţia căreia îi dusese dorul şi nu avea timp să umble haihui şi să îşi viziteze iubitele. Se mai gândea uneori la Suetsumuhana şi se întreba dacă mai trăieşte, însă curiozitatea nu l-a mânat până acolo încât să se ducă să o vadă. Aşa l-a prins sfârşitul anului.

În luna a patra şi-a amintit de sălaşul unde se scuturã florile de *tachibana* şi a pornit spre Hanachirusato, spunându-i lui Murasaki că are ceva de rezolvat. Ploua uşor, după ce turnase cu găleata zile în şir. Norii dezvăluiau unii după alţii chipul lunii, lăsând-o să se arate în toată splendoarea ei. Genji s-a cufundat în amintiri, moţăind în trăsură, când a ajuns pe neaşteptate în faţa unui conac ce se zărea cu greu de după copacii uriaşi şi neîngrijiţi. Câteva viţe de glicină se agăţaseră de creanga unui pin înalt şi se unduiau în lumina lunii, răspândind o mireasmă plăcută, purtată de vânt până departe. Era altfel decât mirosul florilor de *tachibana*. Genji a scos puţin capul pe fereastra trăsurii şi a zărit o creangă lungă de salcie căzută la pământ pentru că se năruise gardul de lut care o susţinuse. Parcă mai văzuse cândva copacii aceia în neorânduială… A avut o strângere de inimă. A oprit trăsura şi l-a întrebat pe Koremitsu, nelipsitul lui însoţitor, dacă se înşală cumva.

— Da, e casa Prinţesei Hitachi.

— O mai fi locuind aici? Ar trebui să intru să o văd. Nu merită să bat drumul anume pentru ea, aşa că hai să folosim prilejul. Încearcă să afli dacă mai stă aici şi abia pe urmă să aduci vorba de mine.

Fiind tare mâhnită în după-amiaza aceea de început de vară, Suetsumuhana s-a întins puţin şi şi-a visat tatăl. Trezindu-se, a cuprins-o un dor cumplit de el. Ca şi când tatăl ei i-ar fi cerut-o, a pus o femeie să şteargă apa de ploaie prelinsă pe la streşini şi să facă ordine în cameră. Şi, lucru neobişnuit pentru ea, dar firesc pentru altcineva, s-a apucat să murmure un poem:

Mânecile nu mai fac faţă lacrimilor de dor pentru cel dispărut,
căci li se adaugă şi picături de la streşinile oropsite.

Trăsura lui Genji s-a oprit chiar atunci. Koremitsu a intrat, în căutarea vreunui semn de viaţă. Nu a găsit nici unul. Întocmai cum îşi închipuise, pentru că mai trecuse pe aproape şi nu văzuse nici o mişcare. Când se pregătea să se întoarcă la trăsură, a zărit într-un colţ un oblon deschis şi storurile mişcându-se uşor. L-a ajutat şi luna care îşi revărsa strălucirea peste toate. În prima clipă s-a speriat, dar a găsit destul curaj ca să se apropie. O femeie bătrână şi-a dres glasul şi a întrebat:

— Cine-i acolo?

Koremitsu și-a spus numele, apoi a adăugat:

— Aş vrea să vorbesc cu Jijū.

— A plecat de-aici, dar puteţi vorbi cu altcineva.

Vocea îi părea bătrână şi Koremitsu era încredinţat că o auzise mai demult.

Vizita neaşteptată a unui bărbat îmbrăcat în *kariginu*, blând şi cuviincios, o trimitea pe femeie cu gândul la o vulpe pusă pe şotii. Koremitsu s-a apropiat mai mult.

— Aş vrea să ştiu cum stau lucrurile aici. Vă rog să îmi spuneţi dacă stăpâna casei a rămas neschimbată. Stăpânul meu îi poartă aceleaşi sentimente şi, ajungând în faţa porţii, a oprit trăsura. Nu l-a lăsat inima să treacă mai departe. Ce răspuns să îi dau? Mărturisiți fără teamă.

Bătrânele au pufnit în râs, iar una a zis:

— Credeţi că stăpâna noastră mai trăia într-un asemenea conac dacă se schimba? Închipuiţi-vă ce doriţi şi răspundeţi-i cum vă convine. Nişte bătrâne ca noi nu au mai văzut în viaţa lor atâtea tristeţi adunate la un loc. Alta ca ea nu mai există.

Femeile aveau chef de vorbă, dar Koremitsu le-a oprit, de teamă că nu mai contenesc.

— Am înţeles şi o să-i transmit stăpânului meu ce mi-aţi spus.

S-a întors la Genji.

— Ce-ai făcut atâta? Ce se întâmplă aici? Cărarea de pe vremuri nici nu se mai zăreşte, e îngropată în buruieni.

Koremitsu i-a povestit totul de la început.

— M-am învârtit fără să văd picior de om, dar până la urmă le-am găsit. Mi-a vorbit Shōshō, mătuşa lui Jijū. Vocea îi era neschimbată.

I-a zis apoi de-a fir a păr ce a văzut. Lui Genji îi părea nespus de rău pentru suferinţele îndurate de fată. Cum o fi putut trăi într-o casă atât de jalnică, năpădită de buruieni? Ce-o fi fost în sufletul ei în toată vremea asta? Cum de l-o fi lăsat inima să nu dea nici un semn de viaţă?

— Ce să fac? În ultimul timp nu îmi este uşor să mă mai aventurez în vizite, iar dacă las să îmi scape prilejul acum,

cred că nu o să mai apuc altul. Punând cap la cap ce am aflat, cred că-i tot singură, ca pe vremuri.

Cu toate astea, Genji se codea să intre. Ar fi vrut să îi trimită mai întâi un poem, dar, amintindu-şi că ea nu e în stare să ticluiască iute unul, s-a gândit la cât ar fi avut de aşteptat bietul Koremitsu şi s-a lăsat păgubaş. Însoțitorul l-a prevenit că nu se poate intra.

— Iarba e tare udă. Trebuie să fac mai întâi cărare.

Genji a murmurat ca pentru sine:

Chiar fără potecă, vreau să văd cu ochii mei
că pelinul sălbatic cât casa n-a vătămat sufletul lăsat aici.

A coborât din trăsură. Koremitsu dădea buruienile la o parte cu biciul ca să-i croiască drum. I-a deschis şi umbrela, pentru că din copaci se prelingeau picături reci ca gheața.

— Roua de sub copaci e chiar mai udă decât ploaia[5], a zis el.

Pantalonii lui Genji erau leoarcă până la genunchi. Nici pe vremuri nu se intra uşor pe poarta din mijloc, dar între timp devenise un adevărat calvar. Se bucura că nu îl vede nimeni.

Deşi aşteptase atât să îi treacă pragul casei, Suetsumuhana era îngrozită că trebuie să i se arate în starea aceea jalnică. Până atunci nici nu se uitase la veşmintele dăruite de soţia viceguvernatorului, pentru că nu o putea suferi, dar, când bătrânele i le-au scos din cufărul înmiresmat, și-a dat seama că nu are încotro şi trebuie să le îmbrace. S-a aşezat apoi în dreptul perdelei ponosite. Genji a ajuns şi el de partea cealaltă.

— Nu ne-am întâlnit de mult, dar simțămintele mele nu s-au schimbat. Neprimind nici o veste de la tine, m-am cam necăjit şi de aceea m-am purtat şi eu mai rece. Am vrut să te încerc, însă azi nu am putut trece de pâlcul de copaci fără să mă opresc, chiar dacă nu chiparosul[6] de pe Miwa mi-a făcut cu ochiul. Din câte se pare, eu sunt cel învins.

A ridicat puţin un colț al perdelei de mătase, dar ea a rămas nemişcată şi tăcută. Înduioşată de încercarea lui Genji de a se strecura până la ea, a bălmăjit ceva, însă el s-a apucat să turuie ca să o dea gata:

— Mă bucură nespus gândul că m-ai aşteptat cuminte atâta amar de vreme, în mijlocul desişului înfricoşător. Încredinţat că îmi păstrezi aceleaşi sentimente pe care le am şi eu pentru tine, am venit azi să te văd. Te rog să înţelegi că nu te-am lăsat la o parte pentru că aşa am vrut, ci pentru că toate mi-au mers pe dos un timp şi nădăjduiesc să mă ierţi

pentru mizeriile îndurate. Promit să nu te mai supăr de-acum încolo.

Genji ar fi rămas peste noapte, dar nimic nu îl atrăgea, nimic nu se potrivea cu starea lui. Prin urmare, a găsit o grămadă de pricini să nu o facă şi s-a pregătit de plecare.

Deşi nu el plantase pinul în grădină, și-a dat seama că mai crescuse, amintindu-i de vremea când se ţinuse departe de casa aceea. Se simţea răscolit sufleteşte.

Mi-a fost greu să nesocotesc unduirea viţelor de glicină
agăţate de pin[7] *– chiar emblema casei.*

— Da, au trecut mulţi ani dacă ne punem să-i numărăm. Mă cuprinde tristeţea. O să îţi povestesc cândva pe îndelete câte mi s-au întâmplat în pribegie. Sunt încredinţat că nici tu nu ţi-ai destăinuit necazurile altcuiva.

După atâția ani de aşteptare în zadar,
florile de glicină te-au îndemnat să intri, dar fără să rămâi?

a întrebat ea abia şoptit.

O mişcare uşoară dincolo de perdea şi mireasma ce venea dinspre mâneci l-au încredințat pe Genji că se mai schimbase.

Luna se pregătea să își ascundă chipul, dar încă strălucea în toată splendoarea, fără nici o piedică în cale, pentru că atât coridorul, cât şi streşinile se năruiseră. Prin urmare, se deslușea totul în cameră. Podoabele de pe vremuri se aflau la locul lor, interiorul casei fiind chiar plăcut pe lângă faţada năpădită de buruieni. Genji şi-a amintit de prinţesa din poveste care a distrus locuinţa făcută de părinţi şi a asemuit-o cu cea de faţă. Cu câtă grijă a păstrat-o Suetsumuhana! Cum să nu o preţuiască? Trebuia să recunoască: sfiiciunea îi dădea un aer distins, făcând-o de neuitat. Regreta nespus că nu ţinuse legătura cu ea de-a lungul anilor şi că se lăsase copleșit de propriile necazuri. Cum de aici avea să plece la Hanachirusato, nici ea vreo frumuseţe sau femeie de lume, urâţenia Suetsumuhanei parcă pălea.

Genji împărţea daruri, ce curgeau din belşug cu prilejul Sărbătorii Kamo şi al Purificării Preotesei. S-a îngrijit și de Suetsumuhana, trimiţându-i oameni să repare conacul, să smulgă buruienile şi să înlocuiască numaidecât gardul de lut, năruit oricum, cu unul de scânduri, durabil. Temându-se de bârfe, nu o vizita, ca să nu se afle cum o găsise. În schimb, îi scria. Printre altele, a anunţat-o că urma să o mute în aripa de răsărit de la Nijō-no-in, pe care tocmai o înfrumusețea, şi o îndemna să îşi găsească fetiţe drăgălaşe care să îi ţină de urât. Le-a trimis doamnelor ei ţesături pentru veşminte şi toate erau bucuroase nevoie mare. Se întorceau adesea cu faţa spre

Nijō-no-in, ținându-și palmele împreunate și înălțând rugăciuni de mulțumire.

Aceia care îl cunoşteau pe Genji ştiau că nu îşi caută o femeie lipsită de strălucire nici măcar pentru o singură noapte, că fiecare trebuie să aibă ceva deosebit ca să i se aprindă călcâiele. Se întrebau ce o fi găsit la Suetsumuhana şi îşi răspundeau singuri că era vorba negreşit de o legătură puternică dintr-o altă viaţă.

Câteva dintre fostele ei doamne, de toate rangurile, care o părăsiseră la ananghie fără vreo părere de rău, dădeau acum buzna să se întoarcă în slujba ei. Suetsumuhana le obişnuise cu bunătatea ei nemăsurată şi viaţa la conac fusese uşoară. Firește că își doreau să se întoarcă după ce înfruntaseră fel de fel de greutăți pe la guvernatorii de provincie. Acum nu mai ştiau cum să o lingușească.

Cu cât îi mergea mai bine şi dobândea mai multă putere, cu atât Genji se arăta mai grijuliu cu lumea. Aşa se face că şi conacul Suetsumuhanei a revenit la viaţă. Copacii au fost curăţaţi, buruienile smulse şi un pârâiaş frumos şopotea acum în locul lor. Grădina era de un bun-gust greu de închipuit şi prin ea adia un vânticel plăcut. Ştiind că lucrează pentru Genji, oamenii îşi făceau datoria cu sârg şi o slujeau şi pe ea cu aceeaşi râvnă.

Suetsumuhana a mai locuit doi ani în casa ei, după care Genji a mutat-o în aripa refăcută de curând şi nu de puţine ori tăifăsuiau ca nişte soţi. O vizita când avea drum pe-acolo şi se purta neînchipuit de frumos cu ea.

Aş fi vrut să mai povestesc despre uluirea mătuşii ei când a aflat vestea şi despre bucuria şi deopotrivă regretul lui Jijū că nu mai avusese puţină răbdare, însă acum mă doare capul şi am să las toate astea pentru altă dată.

1. *Yomogiu* desemnează o casă dărăpănată şi năpădită de buruieni ca pelinul sălbatic (*yomogi*).
2. Primele două s-au pierdut, iar *Kaguyahime* este cunoscută sub titlul de *Taketori Monogatari* (*Povestea tăietorului de bambus)*.
3. Rangul inferior îi interzicea să folosească intrarea dinspre miazăzi.
4. Munte sacru din Japonia, alături de Fujisan şi Tateyama.
5. Aluzie la o poezie veche: „Domnul meu, deschide-i stăpânului umbrela, căci roua de pe Câmpia Miyagi…“ (n.a.)
6. Chiparosul din incinta Templului Ōmiwa este socotit sălaş al Zeului de pe Muntele Miwa şi, prin urmare, copac sacru.
7. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „pin“ şi „a aştepta“, care se pronunță amândouă *matsu*.

16

La Barieră

Sekiya

La Bariera de pe Colina Întâlnirilor,
curg şi izvorul, şi lacrimi fierbinţi de iubire.

Akiko

La un an după ce fostul împărat s-a ascuns de lumea noastră, Iyo-no-Suke a fost numit viceguvernator al Provinciei Hitachi. Utsusemi l-a însoţit şi tocmai acolo, în ţinutul acela îndepărtat, a aflat de exilul lui Genji la Suma. Negreşit, ştirea a mâhnit-o, dar nu avea cum să îi trimită vreun răvaş, fiindcă nu se încredea în nici unul dintre solii care treceau Muntele Tsukuba. Aşa s-a scurs timpul, fără să schimbe vreun rând între ei. Nimeni nu ştia cât are să țină exilul. Pe nepusă masă, a aflat de întoarcerea lui Genji în capitală. Un an mai târziu, venea şi ea înapoi împreună cu soţul. Când să treacă de Bariera Ōsaka, au dat peste alaiul lui Genji, pornit în pelerinaj la Templul Ishiyama. Pe fostul viceguvernator îl întâmpinau Kii-no-Kami şi ceilalţi fii ai săi. Auzind de procesiunea lui Genji şi închipuindu-şi că avea să fie mare îmbulzeală, s-au hotărât să treacă de Barieră dimineaţa devreme. Viceguvernatorul a părăsit hanul de la Ōmi de cum s-au ivit zorii, însă trăsurile femeilor, fiind numeroase, s-au mişcat greu. Când au ajuns la Uchide, au aflat că Genji trecuse Muntele Awata, iar slujitorii eliberau drumurile ca să îi deschidă calea. Oamenii viceguvernatorului au descălecat lângă Barieră, au dejugat boii, şi-au adăpostit trăsurile sub chiparoşi, au pus jos palanchinul şi au petrecut din priviri alaiul lui Genji. Unele trăsuri cu doamne au fost lăsate în urmă, altele, trimise înainte şi, cu toate astea, grupul din Hitachi era neînchipuit de numeros. Vreo zece trăsuri nu aveau câtuşi de puţin un aer de provincie, mai ales după culoarea mânecilor şi poalelor ce se întrezăreau pe sub storuri. Eleganţa lor i-a amintit lui Genji de alaiul fostei mari preotese în drum spre Ise, iar însoţitorii care se întorseseră în

slujba lui după repunerea în drepturi nu îşi puteau nici ei desprinde privirile de la ele, atât erau de încântătoare.

Era ultima zi din luna a noua. Frunzele de arţar de pe coline, bogate în felurite nuanţe de roşu, se îngemănau cu iarba şi florile atinse de brumă, oferind o privelişte ce îți tăia răsuflarea. Ca şi când nu ar fi fost de-ajuns, însoţitorii lui Genji, îmbrăcaţi în veşminte de călătorie din ţesături cu desene mari în relief sau cu dungi, adăugau și mai mult farmec tabloului.

Genji a ridicat puţin storul şi l-a chemat pe Kogimi, fratele mai mic al lui Utsusemi, ajuns al doilea om ca însemnătate în Straja din Dreapta.

— Nu cred că poţi fi nepăsător când vezi cum ţi-am întâmpinat sora la Barieră.

Amintirile îl năpădeau, însă nu putea schimba vreo vorbă cu ea, pentru că erau prea mulţi ochi iscoditori în jur.

La rândul ei, femeia s-a întristat, copleşită de amintiri, și și-a zis:

Bariera nu-i pentru şuvoiul lacrimilor.

O fi zicând lumea că izvorul e nesecat?

Ştia că nu are rost să îl lămurească mai mult de atât. Tot nu ar fi înţeles.

Kogimi s-a dus să îl întâmpine pe Genji la întoarcerea de la Ishiyama, ca să îşi ceară iertare că nu l-a însoţit. Genji îl îndrăgise de mic şi îl ajutase să urce în rang, găsindu-i o slujbă în Straja din Dreapta, însă la ananghie Kogimi îl părăsise, alegând să plece la Hitachi cu sora şi cumnatul lui. Se temuse pesemne de răzbunarea clanului de la putere. Pe Genji l-a supărat purtarea lui, dar nu a spus nimănui nimic. Nu îl mai îndrăgea ca pe vremuri, însă tot îl sprijinea. Kii-no-Kami a fost numit guvernator de Kawachi, iar fratele lui, Ukon'e-no-Jō, care îşi pierduse slujba din Straja Imperială şi plecase la Suma, era acum favoritul lui Genji, răsplătit din belşug. Kii-no-Kami, Kogimi şi mulţi alţii se căiau nespus că nu ştiuseră să îl preţuiască la adevărata lui valoare şi în vremurile grele.

Genji l-a chemat pe Kogimi ca să îi dea un răvaş pentru sora sa.

„Altul în locul lui ar fi uitat-o de mult", şi-a zis tânărul, mirat.

„Mă întreb dacă ai înțeles, în ziua când ne-am întâlnit, cât de puternică e legătura dintre noi", scria Genji.

Cât de uluit am fost să te-ntâlnesc,

lângă marea stearpă – fără scoici, fără sare.

„Cât îl invidiez pe păzitorul Barierei!", a urmat el. „Mă simt stânjenit că am lăsat vremea să treacă, dar inima nu îşi

uită iubirile, ci le poartă mai departe. Iar o să spui că aşa ceva nu se face?“

Genji i-a dat răvaşul lui Kogimi, care i l-a dus surorii sale.

— Te rog să îi răspunzi, să nu te mai porţi ca pe vremuri. Simt că este mai rece cu mine, dar a rămas la fel de binevoitor, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Nu îmi place să fac pe mesagerul în asemenea împrejurări, însă nu l-am putut refuza. Eşti femeie şi trebuie să îi primeşti dragostea, nu ai încotro.

Utsusemi devenise nespus de reţinută în ultima vreme şi pesemne că uimirea de a vedea iarăşi scrisul lui Genji a îmboldit-o să îi răspundă degrabă:

Ce Barieră mai e şi aceea de pe Colina Întâlnirilor,
care desparte numai desişuri de suferinţe?!

„Mi s-a părut că visez“, a mai scris ea.

Genji nu a uitat nici calităţile care l-au fermecat, nici defectele care l-au înfuriat. Îi trimitea iarăşi, din când în când, răvaşe înduioşătoare, ca să o pună pe jar.

Între timp, soţul ei s-a îmbolnăvit, poate şi din pricina anilor mulţi pe care îi adunase. Pierzând orice speranţă de însănătoşire, le vorbea fiilor numai despre soţie:

— Vă rog să îi împliniţi orice rugăminte, ca şi când mi-ar spune-o mie.

Asta se repeta de câteva ori pe zi.

Utsusemi îşi plângea soarta. Se gândea cu groază la despărţirea de soţ şi la greutăţile ce o aşteptau în lumea aceea aspră. El ştia bine ce simte, însă la fel de bine ştia că omul nu se poate agăţa de viaţă după bunul-plac. Şi-ar fi dorit să îi lase pe cineva care să o vegheze, însă în fiii lui nu se prea încredea. S-a stins din viaţă măcinat de griji şi gânduri.

Toate au mers bine, pare-se, o vreme şi Utsusemi auzea mereu: „Aşa ne-a rugat tata“. Însă fiind mamă vitregă, a avut parte şi de multe necazuri, cu toate că nu se plângea. Doar Kii-no-Kami, fire mai curtenitoare, o măgulea mereu şi îi spunea:

— Nu ştiu cu ce ţi-aş putea fi de folos, dar dacă ai nevoie de ceva, te rog să îmi dai de veste fără jenă. Tata m-a rugat.

Linguşelile îi dezvăluiau limpede gândurile mârşave şi pe ea o îngrozeau de-a dreptul. Nedorind să ajungă fără căpătâi, s-a călugărit pe ascuns.

Vestea i-a năucit pe fiii soţului plecat dintre cei vii, dar şi pe femeile care o slujeau. Kii-no-Kami îi purta pică:

— Nu mă poţi suferi şi de aceea te-ai călugărit. Mai ai de trăit încă mulţi ani. Ţi-ai pus tinereţea-n cui? Nu cred că

trebuia să faci pasul ăsta.

17

Întrecere de rulouri pictate

E-awase

Mi-am drămuit dragostea pentru Marea Preoteasă,
iar acum se îndepărtează şi mai mult.

Akiko

Fujitsubo se arăta nespus de doritoare ca fosta preoteasă de Ise să fie primită la Palat. Genji ştia însă că Akikonomu nu avea un sprijin de nădejde şi nici pe cineva care să se îngrijească de toate cele trebuincioase, aşa că a hotărât să mai amâne sosirea ei acolo şi, pentru moment, a socotit că e mai bine să nu o ducă nici la Nijō-no-in. A ales să nu se amestece fățiș, ci doar să îşi îndeplinească îndatoririle de tată.

Fostul împărat era dezamăgit în sufletul lui, dar nu a căutat nimănui pricină. A încetat pur şi simplu să îi mai scrie fetei. Totuşi, în ziua înfățișării la Curte, Suzaku i-a trimis daruri deosebite: un rând de veşminte alese, o cutie pentru piepteni de podoabă, una cu pudră şi ace de păr, alta pentru vasul şi săculeţele cu esenţe parfumate, mireasma răspândită grăind de la sine despre cât de alese erau. Şi-a închipuit că o să le vadă şi fratele lui, aşa că s-a străduit ca totul să fie fără cusur.

Chiar atunci şi-a făcut apariţia Genji. Doamna de onoare a fostei preotese i-a adus la cunoştinţă totul şi i-a arătat obiectele. Privind doar cutia pentru piepteni, el și-a dat seama cât de măiestrit fuseseră lucrate şi le admira din inimă. Pe floarea din hârtie de pe capacul cutiei era aşternut un poem:

Să fi fost pieptănul dăruit demult[1]
un semn că Zeiţa ne ţine despărţiţi?

Judecându-le după ale sale, Genji înţelegea prea bine simțămintele fostului împărat şi îi părea nespus de rău pentru el. O licărire i se aprinsese în inimă cu mulţi ani în urmă, când fata pleca la Ise, dar fusese împiedicată să ardă pentru că nu se cuvenea[2]. Acum, când ea se întorsese în capitală şi lui i se deşteptaseră din nou speranţele, afla că devine

consoartă. Amărăciunea urma oare să îi tulbure liniştea? Genji chibzuia că pe el l-ar fi dat rău peste cap o asemenea veste şi se întreba de ce a trebuit să îi pricinuiască suferinţă lui Suzaku trimițând-o pe Akikonomu la Palat. E adevărat că fusese supărat pe el, dar cu timpul a văzut că e blând şi bun la suflet. S-a cufundat în gânduri, oftând din rărunchi.

— Ce are de gând să îi răspundă? A mai primit şi alte scrisori? A răspuns la ele?

Doamnele nu aveau ce să îi arate. Akikonomu nu se simțea prea bine şi nu voia să îi scrie lui Suzaku, însă femeile nu o slăbeau deloc, dându-şi osteneala să o lămurească.

— Au dreptate, a zis Genji. Se cuvine să îi trimiţi măcar două vorbe.

Fosta preoteasă s-a ruşinat când şi-a amintit cât de frumos se purtase împăratul de atunci şi câte lacrimi vărsase la plecarea ei la Ise. În faţa ochilor i-a apărut apoi chipul mamei şi s-a întristat.

Când am plecat, ai zis să mă ţin departe.

Acum, că m-am întors, mâhnirea-i mai adâncă.

Feluriţii mesageri au primit daruri pe măsura rangului. Genji ar fi vrut să vadă poemul de răspuns al fetei, dar nu a îndrăznit să i-l ceară.

Fostul împărat era tare chipeş. Akikonomu era şi ea frumoasă şi ar fi fost o pereche straşnic de potrivită. Genji se neliniştea la gândul că poate s-a pripit şi fosta preoteasă avea să fie nefericită la Palat în chip de consoartă[3], însă nu mai putea da îndărăt.

Pregătirile pentru ritualul de primire începuseră şi toată lumea ştia ce are de făcut. Dându-i lui Shuridayū-Sangi ultimele sarcini, Genji a plecat de la Rokujō şi s-a îndreptat spre Palat.

Nevrând să rănească sentimentele lui Suzaku printr-o purtare părintească bătătoare la ochi, se arăta destul de reţinut. Fata fusese întotdeauna înconjurată de doamne de onoare alese pe sprânceană. Punându-le la socoteală şi pe acelea care se întorseseră în slujba ei, avea o suită demnă de cea mai distinsă consoartă. Dacă ar mai fi trăit Rokujō, ar fi fost negreşit fericită să îşi vadă fiica astfel. Chiar de nu i-ar fi fost iubită, Genji tot i-ar fi socotit dispariţia o mare pierdere. Îi stăruia în gânduri de la o vreme, chibzuind că nu avusese pereche pe lume.

Fujitsubo a venit la Palat. Auzind că urma să aibă o consoartă nouă, mai matură, Împăratul ardea de nerăbdare să o vadă – ca orice tânăr care îşi stăpâneşte anevoie curiozitatea.

— Ai grijă cum te porţi, i-a atras Fujitusbo atenţia. E o minune de fată!

Neştiind la ce să se aştepte, Împăratul se simţea încordat şi stânjenit totodată. Consoarta şi-a făcut apariţia seara târziu. Mică de statură, blândă, distinsă – fireşte că a plăcut-o pe dată.Se obişnuise cu Consoarta din Kokiden – fiica lui Tō-no-Chūjō – şi se simţeau bine împreună, dar se cădea să aibă grijă şi de cea nouă cu tot respectul cuvenit. Nopţile şi le împărţea între cele două, dar peste zi stătea mai mult în Pavilionul Kokiden, simţindu-se mai în largul său acolo. Tō-no-Chūjō avea planuri mari pentru fiica lui şi nu îl bucura câtuşi de puţin noua rivală.

Citind poemul de răspuns la cel de pe cutia pentru piepteni, fostul împărat se simţea şi mai legat de aceea care până nu demult fusese preoteasă şi îi venea greu să renunţe la ea. Chiar atunci a trecut Genji pe la el şi au stat la taifas pe îndelete. Suzaku a adus vorba, ca şi altădată, de ritualul plecării fetei din capitală spre templu, fără să îşi dezvăluie fățiș simţămintele. Genji s-a prefăcut că nu ştie nimic, dar îndruma discuţia în aşa fel încât să afle cât mai multe. Înțelegând cât suferă că a pierdut-o, îl compătimea din suflet. Era încredinţat că cel mai rău îl durea că nu văzuse chipul fostei preotese şi ştia doar din spusele altora cât e de frumoasă. Spre mulţumirea lui Genji, Akikonomu nu îșI îngăduise niciodată vreo purtare uşuratică.

Împăratul avea două consoarte şi, cel puţin până mai creştea, nu se găsea loc pentru altcineva. Încercările lui Hyōbukyō de a-şi aduce fiica la Curte au dat greş.

Împăratului îi plăcea foarte mult pictura şi era meșter la mânuirea penelului. Băgând de seamă că şi fosta preoteasă se pricepe de minune, a început să o viziteze mai des ca să picteze împreună. Şi dintre curteni îl încântau aceia cu gust artistic, dar eleganţa cu care picta Consoarta îl fermeca pur şi simplu. Se lăsa puţin într-o parte, cumpănea trăsăturile de penel şi, chibzuindu-le bine pe următoarele, le aşternea cu o eleganţă a mișcărilor greu de închipuit. Aşa a ajuns să îşi vadă Preaiubita tot mai des.

Tō-no-Chūjō ştia tot timpul ce se petrece la Palat şi nici prin cap nu îi trecea să se dea bătut. A tocmit degrabă câţiva pictori renumiţi şi le-a cerut, în taină, să picteze fără cusur, pe hârtie aleasă.

— Cred că ar fi interesant să zugrăviți povestiri, le-a zis el, alegându-le pe cele mai năstruşnice.

Şi-a pus fiica să îi arate Împăratului picturi în tuş înfățișând sărbătorile populare din an, fiecare cu lămuriri potrivite şi amănunţite. Împăratul le găsea nespus de

preţioase şi ar fi vrut să le vadă şi fosta preoteasă, dar cei din Kokiden s-au împotrivit, stăruind că rulourile pictate nu pleacă de la ei în ruptul capului.

Genji a pufnit în râs, zicând:

— E obișnuit să se ia la întrecere încă de mic şi nu se mai liniştește.

Iar Maiestăţii Sale i-a spus:

— Urât din partea lui că le ascunde de Domnia Voastră[4]. Am eu acasă unele mai vechi şi mai preţioase şi vi le ofer.

Ajuns la Nijō-no-in, s-a apucat să scoată din cufere picturile vechi, dar şi câteva dintre cele mai noi, şi să le aleagă împreună cu Murasaki. Dând peste unele valoroase, însă nu tocmai de bun augur – despre soarta tristă a prinţeselor chineze –, a hotărât că nu ar fi tocmai potrivite, cel puţin deocamdată, pentru că tinerii se aflau la început de drum.

I-a arătat pentru prima oară lui Murasaki însemnările lui de călătorie însoțite de desene. Chiar şi cineva care nu ar fi avut habar despre ce este vorba ar fi fost impresionat până la lacrimi doar privindu-le. Prin urmare, e lesne de închipuit cât le-au răscolit sufletele, trezindu-le amintiri dureroase. Nu aveau cum să uite răstimpul acela. Ea l-a dojenit că nu i le arătase până atunci.

Decât să mă zbucium de una singură,
mai bine vedeam cu ochii mei unde locuiesc oamenii mării.

— Aş fi fost mai liniştită dacă aş fi ştiut ce alinare ţi-ai găsit.

Pe Genji l-a mişcat adânc purtarea ei.

Amintiri dureroase din vremea pribegiei pe ţărm
îmi trezesc şi azi nostalgii şi şuvoaie de lacrimi.

— Uite, ar trebui să i le arăt şi lui Fujitsubo.

Genji a ales pentru ea rulourile cele mai izbutite, atât de la Suma, cât şi de la Akashi. Privindu-le pe acelea de la Akashi, l-a năpădit dorul.

Tō-no-Chūjō a prins de veste că rivalul lui strânge picturile cele mai reuşite şi s-a pus şi el pe adunat rulouri, având mare grijă până şi la şnururi şi învelitori. Era în jurul zilei a zecea din luna a treia. Afară se făcuse frumos şi în văzduh plutea o mireasmă încântătoare de primăvară. Lumea se simţea bine. Nu venise încă perioada sărbătorilor la Palat, aşadar Genji avea destul răgaz să aleagă picturile renumite şi capodoperele literare pentru a i le oferi Împăratului. S-a gândit să propună o întrecere. Numărul rulourilor prezentate de ambele părţi era destul de mare, cele care zugrăveau lucrări literare stârnind mai puternic închipuirea şi

curiozitatea privitorului. Akikonomu, Consoarta din Umetsubo, a ales lucrările clasice, socotite preţioase, pe când Consoarta din Kokiden a chibzuit că sunt mai însemnate acelea bătătoare la ochi, aflate la mare căutare. Doamnele de onoare cu gusturi artistice ale Împăratului le judecau în fel şi chip. Fujitsubo se afla şi ea la Palat şi, auzindu-le, i-a venit în minte să le împartă în două tabere: din Stânga şi din Dreapta. De partea Consoartei din Umetsubo erau Heitenji, Jijū-no-Naishi şi Shōshō-no-Myōbu; de partea Consoartei din Kokiden se aflau Daini-no-Naishi-no-Suke, Chūjō-no-Myōbu şi Hyōe-no-Myōbu. Se numărau printre cele mai isteţe doamne de la Palat. Fujitsubo le asculta părerile cu mare interes.

Mai întâi au comparat imaginea bătrânului înţelept Okina din *Povestea tăietorului de bambus* cu cea a lui Toshikage din *Copacul scorburos*[5].

Stânga a zis:

— Chiar dacă povestea tăietorului de bambus este veche şi o ştim cu toţii, fără să ne mai uimească în vreun fel, firea ţanţoşei Kaguyahime – „prinţesa strălucitoare“ – trimite cu gândul la desăvârșirea veșnică pe care nici un om de rând nu ar putea-o atinge. Ea trăieşte mai departe în lumea nemuritoare şi oricum întrece mărginirea unei minți omenești.

Dreapta a susținut:

— Înălţarea lui Kaguyahime la ceruri este numai rodul închipuirii, iar faptul că în lumea de aici s-a născut în crăpătura unei scoarţe de bambus vorbeşte despre obârşia nu prea aleasă. Strălucirea ei a luminat doar casa bătrânului care i-a ținut loc de tată, pentru că nu a vrut să se mărite cu împăratul şi, prin urmare, nu a strălucit în întreaga ţară. Cerea lucruri cu neputință de împlinit tinerilor care năzuiau la mâna ei. Abe-no-Ōshi, de pildă, a prăpădit grămezi uriașe de aur ca să pună mâna pe veşmântul din piele de şobolan, despre care se spunea că nu arde niciodată, însă cel adus de el a luat foc numaidecât. Şi Prinţul Kuramochi a vrut să o păcălească, oferindu-i o creangă obişnuită în locul celei din copacul miraculos de pe Muntele Hōrai, socotit ţinutul nemuririi.

Povestea a fost zugrăvită de renumitul pictor Kose-no-Ōmi și scrisă de Ki-no-Tsurayuki. S-au folosit hârtie de calitate, bordură din brocart chinezesc, copertă de culoare purpurie şi tijă din lemn de santal. Una peste alta, aş zice că pare cam sobră.

Cât despre Toshikage, el a fost azvârlit de vânturi şi talazuri pe pământuri străine şi a pribegit îndurerat. Întors

acasă, s-a dedicat trup şi suflet muzicii, de data asta faima purtându-i numele peste tot în lume. După părerea mea, şi povestea, dar şi desenele sunt mai presus decât acelea dinainte pentru că, pe deasupra, pun faţă-n faţă Japonia şi China. Lucrarea a fost scrisă pe hârtie groasă, are copertă verde-deschis, iar tija, de un galben-verzui, dezvăluie un bun-gust desăvârşit. Desenele sunt ale lui Tsunenori, iar caligrafia este a lui Michikaze[6].

Stânga nu a mai avut nimic de adăugat şi a trebuit să se recunoască învinsă.

Apoi s-au întrecut *Ise Monogatari* şi *Jōsanmi*.[7] Greu de luat o hotărâre şi de data asta. Tot Dreapta a adus o pictură mai însufleţită, zugrăvind multe scene de la Palat şi întâmplări de zi cu zi.

Se cade oare ca valuri noi să şteargă urmele,
fără să măsoare adâncimea mării la Ise?

a zis Heitenji şi apoi a adăugat:

— De ce sunt nesocotite renumitele povestiri ale lui Narihira în favoarea unor poveşti de dragoste care nu sunt altceva decât o spoială?

Daini-no-Naishi a vorbit pentru Dreapta:

Pentru cine aspiră la lumea de peste nori,
adâncimea de o mie de hiro[8] *nu înseamnă nimic.*[9]

Fujitsubo a ţinut partea Stângii:

— Oricât de înălţător ar fi spiritul Prinţesei Hyōe[10], numele lui Narihira nu e de lepădat.

Chiar dacă se vede că algele s-au sfrijit cu timpul,
cum poţi să nesocoteşti numele de Ise?

Doamnele au discutat aprins şi îndelung, ajungând cu greu la o hotărâre pentru fiecare rulou pictat. Tinerele, nu prea deprinse cu asemenea întreceri, aşteptau cu înfrigurare să le vadă pe ale Consoartei din Umetsubo.

Trecând pe acolo, Genji s-a oprit şi a ascultat cu luare-aminte atât părerile prielnice, cât şi pe cele potrivnice.

— Ce-ar fi să ne bucurăm de judecata finală chiar dinaintea Maiestăţii Sale? a propus el, rugând să mai fie poftiţi câţiva maeştri care să îi ajute la aprecierea lor.

Genji a strecurat două dintre picturile sale – una de la Suma şi una de la Akashi – între cele ale taberei din Stânga. Tō-no-Chūjō nu se lăsa nici el mai prejos, încercând să prezinte şi compoziţii noi, frumoase de altfel.

— Nu se face să aduci lucrări noi, firesc e să vii la întrecere cu cele pe care le ai.

Tō-no-Chūjō nu a ascultat îndemnul şi a adus rulouri noi, ascunse la el acasă.

Auzind de întrecere, fostul împărat Suzaku i-a trimis Consoartei din Umetsubo mai multe picturi de preţ reprezentând sărbători şi ritualuri ţinute la Palat, câteva dintre ele ale unor maeştri vestiţi. Lămuririle ce însoţeau un rulou foarte vechi fuseseră scrise chiar de mâna Împăratului Daigo, dar se aflau acolo şi altele pe care el însuşi făcuse însemnări în timpul domniei. Mai adăugase unul pictat de maestrul Kinmochi după îndrumările sale, care înfăţişa ritualul din Daigokuden cu prilejul plecării la Ise a Marii Preotese, când i-a prins chiar el pieptănul în păr. Toate erau ameţitor de frumoase şi, pe deasupra, fuseseră păstrate în cutii din lemn de agar dăltuite ca o broderie măiastră, iar funda înnodată din acelaşi material, în semn de dar, era ea însăşi o adevărată bijuterie. Mesajul prin viu grai a fost transmis printr-un căpitan al Străjii din Stânga. Scena zugrăvind apropierea palanchinului Marii Preotese de Daigokuden era însoţită de un poem:

Funia sacră nu mai e stavilă,
dar tot nu pot uita ce-a fost atunci în inima mea.

Socotind că se cuvenea să îi răspundă, Akikonomu şi-a luat inima-n dinţi, a rupt un colţ din pieptănul de podoabă de la ritual şi a scris un poem pe el, învelindu-l apoi în hârtie chinezească albastră-închis:

În incinta sacră totul s-a schimbat;
tânjesc după vremea când îi slujeam pe zei.

Poemul i-a mers la inimă fostului împărat şi tare i-ar fi plăcut să poată da timpul înapoi. Îi purta oarecum pică lui Genji pentru că îl pedepsise trimiţând-o pe Akikonomu la Palat, dar se simţea puţin răzbunat la gândul că multe dintre picturile din casă plecaseră spre Consoarta din Kokiden, prin mijlocirea Împărătesei-mamă. Şi Oborozukiyo se dădea în vânt după pictură, aşa că nici lucrările adunate de ea nu erau de lepădat.

În ziua întrecerii, rulourile au fost învelite în mătăsuri preţioase cu model şi aduse dinaintea Împăratului. Doamnele de onoare au pregătit locul Maiestăţii Sale în camera lor de primire, aliniind juriul pe două laturi: de miazănoapte şi de miazăzi. Susţinătorii de la Curte şedeau pe veranda Pavilionului Kōrōden, fiecare grup având-o în dreptul lui pe doamna favorită.

Picturile taberei din Stânga, înfăşurate în mătăsuri chinezeşti roşii-cărămizii, se aflau în cutii din lemn de santal aşezate pe măsuțe cu picioare din lemn roşu indian, sub care se întinsese brocart chinezesc violet. Măsuțele erau acoperite cu broderie chinezească de culoare purpurie. Le vegheau şase fetiţe drăgălaşe, îmbrăcate în haine *kazami* albe căptuşite cu

roşu peste mai multe straturi de veşminte *akome* liliachii şi roşii. Arătau minunat. Picturile taberei din Dreapta erau în cutii din lemn de agar cu mireasmă puternică, acoperite cu brocarturi coreene de culoare albastră. Atât picioarele măsuţelor, cât şi şnururile dintre ele arătau neînchipuit de frumos. Fetiţele de aici purtau haine *kazami* albe căptuşite cu verde peste veşminte *akome* în mai multe straturi de verde şi galben-trandafir-domnesc. Fetiţele din ambele tabere au așezat dinaintea Maiestăţii Sale preţioasele comori.

Genji şi Tō-no-Chūjō ocupau locuri de onoare. Hotaru, fratele mai mic al celui dintâi, guvernator de Dazaifu, a fost și el poftit datorită priceperii la pictură. Genji pusese totul la cale, iar Împăratul ţinea mult ca el să conducă întrecerea. Fiind expuse picturi fără seamăn, Hotaru a mărturisit că îi este foarte greu să se hotărască asupra valorii lor. Pe de o parte erau rulourile unor maeştri renumiţi, care dezvăluiau cele patru anotimpuri în trăsături de penel desăvârşite, tăind răsuflarea. Dar, pictate pe hârtie obişnuită, nu prindeau chiar întregul miracol al naturii. Pe de altă parte, lucrările unor pictori tineri socotiţi mediocri nu păreau mai prejos decât cele dinainte datorită suflului lor nou şi curiozității pe care o stârneau. Treaba juriului nu era câtuşi de puţin uşoară, pentru că ambele tabere luaseră întrecerea în serios.

Nevoind să piardă, Fujitsubo se ţinea în dreptul uşilor dintre camera de primire a doamnelor de onoare şi sala pentru masa de dimineaţă şi urmărea totul de acolo. Ştiind-o pricepută şi cu mult bun-gust, Genji îi era recunoscător pentru ajutorul dat în clipele în care Hotaru stătea în cumpănă. Se lăsase întunericul, dar tot nu se hotărâse tabăra câştigătoare.

Stânga mai avea de prezentat o singură pictură – aceea care zugrăvea viaţa lui Genji la Suma. Tō-no-Chūjō a tresărit. Şi tabăra lui lăsase o lucrare încântătoare la sfârşit, dar nu se putea măsura cu a potrivnicului său, care înfăţişase cu mintea limpede şi inima curată toate trăirile lui din perioada aceea. Lumea plângea de emoţie, în frunte cu Hotaru. Îşi închipuiseră cu toţii cât de greu îi fusese, însă acum aveau în faţa ochilor amănunte despre ţărmul acela pustiu, despre viaţa grea a oamenilor mării şi despre simţămintele lui de atunci – toate aşternute cu o claritate tulburătoare. Ici-colo făcuse şi însemnări în scrierea *kana* ori în ideograme chinezeşti, ca un fel de jurnal. Nu mai puţin tulburătoare erau poemele de suflet presărate pe ruloul pictat. Privitorii au fost cuprinşi de o admiraţie adâncă, uitând cu totul de celelalte lucrări văzute până atunci. A câştigat pictura lui Genji și, prin urmare, Stânga.

Se apropiau zorii. Pe măsură ce se goleau ceștile cu băutură, Genji era tot mai melancolic. La un moment dat, şi-a deschis sufletul în fața fratelui său Hotaru:

— Încă de copil m-am dedicat învățăturilor chinezeşti cu atâta râvnă, încât tata mi-a atras atenţia că adevăraţii cărturari nu trăiesc mult şi nu cunosc fericirea. Îi prețuia, dar ştia foarte bine ce soartă îi aşteaptă. Considera că aceia care au un rang foarte înalt, ca mine de pildă, nu trebuie să atingă perfecţiunea, fiindu-le de ajuns doar cunoştinţele de temelie. El însuşi m-a învăţat o mulțime de lucruri în afara clasicilor. Nu am fost nici neştiutor, dar nici mare cunoscător. La pictură nu prea aveam talent, dar mă atrăgea grozav. Simţeam uneori nevoia să pictez şi voiam să fiu desăvârşit. Când am ajuns să pribegesc pe ţărmul sălbatic, am început să privesc natura cu ochii minţii şi ai sufletului. Prilejuri mi s-au oferit destule, aveam nevoie doar de îndemânarea de a aşterne pe hârtie ce vedeam şi simţeam. Nu eram mulţumit de picturile mele şi de aceea nu le-am arătat nimănui. Aşteptam să se ivească o ocazie să le scot la vedere. Parcă îmi e teamă să nu mă socotească lumea necuviincios şi îngâmfat.

— Nici o artă nu se învaţă fără stăruinţă, a răspuns Hotaru. Pe urmă, este nevoie de un maestru care să te îndrume cum se cuvine şi, dacă ştii să îl asculţi, strădaniile îţi vor fi răsplătite. Pentru pictură, caligrafie şi *go* e nevoie de înzestrare. Se întâmplă să mai răsară câte o odraslă de nobil bună la toate. Tata ne-a învăţat pe fiecare, dar mi s-a părut mereu că îşi lua rolul în serios numai când îi erai tu învăţăcel. Vorbesc de poezie, *kin*, flaut, *biwa* și *koto* cu treisprezece coarde. Pe toate le stăpâneşti fără cusur. Până acum am crezut tot timpul că pictai doar de plăcere, ca să-ţi odihneşti mintea şi să îţi bucuri sufletul, dar în seara asta ai făcut de ruşine mari maeştri ai picturilor în tuș. Ar trebui să fie mai smeriți.

Hotaru se cam ameţise şi era pus pe glume. Când şi-a amintit de tatăl lor, l-a podidit plânsul.

Ziua a douăzecea trecuse şi luna răsărea după miezul nopţii. Încăperea se cufundase în întuneric, dar cerul se luminase atât de frumos, încât Maiestatea Sa a trimis după instrumente. Tō-no-Chūjō a cântat la *wagon*, uimind lumea cu măiestria sa. Hotaru a ales *koto*-ul cu treisprezece coarde, Genji s-a oprit la *kin*, iar la *biwa* a cântat Shōshō-no-Myōbu. Curtenii buni la muzică au ținut ritmul. A fost un concert fermecător, mai rar întâlnit. La revărsatul zorilor, când păsările au început să ciripească, s-au întrezărit flori de cireş şi chipuri încă buimace. Totul părea ameţitor de frumos în faptul zilei. Fujitsubo a trimis după daruri pentru muzicanţi,

iar Maiestatea Sa i-a oferit un veşmânt lui Hotaru, pentru strădania de a fi judecat picturile de la întrecere.

Au început apoi discuţiile privind rulourile lui Genji de la Suma şi Akashi. El şi-a arătat dorinţa de a i le oferi lui Fujitsubo. Ea ar fi vrut să le vadă pe toate, iar Genji i-a făgăduit că avea să vină şi ziua aceea. Era cât se poate de mulţumit de întrecere şi de încântarea ce se citea pe chipul Împăratului.

Tō-no-Chūjō se îngrijora puţin din pricina cinstei ce i se făcuse lui Akikonomu, dar, pe de altă parte, se liniştea la gândul că Maiestatea Sa avea o slăbiciune pentru fiica lui, prima sa consoartă, şi socotea că nu trebuie să se teamă pentru viitorul ei.

Genji ținea ca domnia fiului său să fie mai presus decât oricare alta. Voia să se respecte toate ritualurile şi sărbătorile de la Curte, să se organizeze întreceri cu premii şi să se facă din orice lucru, cât de mic, unul care să rămână în amintirea urmaşilor. Pe de altă parte, îl chinuia gândul vremelniciei vieţii şi îşi dorea să renunţe la îndatoriri şi să se călugărească după ce Maiestatea Sa mai creştea. Aflase din spusele altora că aceia care erau tot timpul în frunte nu apucau să trăiască destul şi să fie fericiţi. Or, el se bucura acum de rang şi faimă, poate mai mult decât ar fi meritat, şi se simţea răsplătit cu vârf şi îndesat pentru toate necazurile îndurate. Mai mult decât avea acum îi putea dăuna; ştia că nu e bine să îşi forţeze norocul. Cu gândul la un trai tihnit şi poate mai lung, închinat vieţii de apoi, a ridicat un templu la marginea capitalei, înzestrându-l cu sculpturi, statuete şi scrieri budiste. Numai că dorinţa lui fierbinte nu făcea casă bună cu aceea – la fel de puternică – de a-şi creşte copiii.

Oare la ce năzuia mai mult în sufletul lui?

1. Cu prilejul plecării Înaltei Preotese la Templul Ise, închinat Zeiţei Soarelui, Amaterasu.
2. Preotesele erau virgine.
3. Împăratul Reizei avea doar treisprezece ani, pe când ea împlinise douăzeci şi doi.
4. În prezenţa altora sau când i se adresează oficial, Genji păstrează gradul cel mai înalt de politeţe, cu toate că Împăratul este fiul lui.
5. *Utsubo Monogatari*, în douăzeci de capitole, a apărut la jumătatea Epocii Heian.
6. Ono-no-Michikaze (894-966) este considerat unul dintre cei trei mari caligrafi ai Japoniei.
7. *Ise Monogatari* (*Povestirile din Ise*), operă clasică de referinţă din Epoca Heian, constă din poeme precedate de câte o scurtă povestire despre împrejurarea în care a fost compus fiecare dintre ele. *Jōsanmi* s-a pierdut.

8. 1 *hiro* echivalează cu 1,8 m.

9. Se considera că tema povestirii *Jōsanmi* este superioară celei din *Povestirile din Ise*.

10. Se presupune că ar fi eroina din *Jōsanmi*.

18

Vântul printre pini

Matsukaze

Vântul suspină deznădăjduit printre pini;
Strunele kin-*ului nu-s nici ele mai breze.*

Akiko

Isprăvind refacerea aripii dinspre răsărit, Genji a mutat-o mai întâi pe Hanachirusato. De la aripa de apus până la clădirea principală, de-a lungul coridoarelor, a rânduit încăperi de lucru pentru oamenii săi cei mai apropiaţi. Partea de răsărit i-a hărăzit-o doamnei Akashi. A poruncit anume ca partea de miazănoapte să fie mai largă şi împărţită cu iscusinţă pentru a-şi aduna acolo iubirile, chiar şi pe cele trecătoare, încurajate de-a lungul timpului să se încreadă în el. Clădirea din mijloc a oprit-o pentru sine, ca să-şi poată trage sufletul sau să primească oaspeţi.

Doamnei Akashi îi tot trimitea scrisori şi o îndemna să se mute în capitală, însă ea șovăia, dându-şi bine seama de poziţia în care se află. Auzise destule despre nobile – cu care nici nu îndrăznea să se măsoare – ce sufereau că sunt neglijate, dacă nu chiar părăsite cu desăvârşire, iar despre Genji îi ajunseseră la urechi cleveteli cu duiumul. Era sigură că pe ea nu avea să o ia în seamă și își închipuia cât de dureros ar fi fost să aştepte la nesfârşit câte o vizită furişă. Neputând să își ascundă rangul, nu se gândea decât la nefericirea fiicei sale. De aceea se tot codea şi nu se simţea în stare să îi spună răspicat că nu vrea să vină în capitală. Părinţii îi înţelegeau frământările şi oftau întruna. Pe de altă parte se temea de ce avea să zică lumea aflând că fetiţa lui Genji trăieşte la ţară.

Călugărul din Akashi şi-a amintit că bunicul soţiei, Prinţul Nakatsukasakyō, avusese un conac în (Câmpia) Sagano, pe malul Râului Ōi. Rămânând fără moştenitori, după moartea lui nu îl luase nimeni şi căzuse în paragină. L-a chemat la Akashi pe îngrijitor.

— Când am renunţat la cele lumeşti, am fost încredinţat că o să trăiesc toată viaţa la ţară şi că nu o să mai am ce căuta în capitală. S-a ivit însă ceva neaşteptat şi am nevoie de o casă mai aproape pentru soţia şi fiica mea. Zarva din oraşul imperial le-ar speria prea tare, așa că m-am gândit la conacul acela vechi. Îţi las partea în care ai stat până acum şi te rog să repari şi să aranjezi restul ca să se poată locui.

— Stăpânul sau cine o fi trebuind să vadă de el nu a mai dat de mult pe acolo, așa că este într-o stare jalnică. Eu locuiesc în clădirea slujitorilor, dar să ştiţi că nu e deloc liniştită. Cam din primăvară, Ministrul Palatului ridică un templu în apropiere şi e un du-te-vino de speriat. După câţi muncitori se perindă pe acolo, cred că o să fie un templu mare. Dacă doriţi linişte pentru doamne, tare mă îndoiesc că vor avea parte de ea.

— Nu contează. De fapt, dorinţa mea de a repara şi a aranja conacul e legată de Marele-Ministru al Palatului. Mă îngrijesc de toate cheltuielile. Vreau să te apuci de treabă cât mai curând, a zis călugărul.

— Păi, nu ştiu cum să vă spun. Nu oi fi eu stăpânul, dar nici nu a existat aşa ceva. Eu am trăit liniştit acolo ani de zile. Câmpurile de orez din apropierea conacului căzuseră în paragină, iar răposatul Minbu-no-Tayū mi-a dat voie să le folosesc şi i-am plătit pentru ele, a mârâit îngrijitorul supărat, înfruntându-l pe călugăr.

Se temea să nu-şi piardă drepturile. Nasul i se înroşise şi arăta dezgustător.

— Mie nu îmi trebuie câmpurile de orez, aşa că le poţi folosi ca şi până acum, sunt ale tale. Am sumedenie de moșii neglijate de multă vreme. Am zis că nu îmi mai pasă de avere odată ce am renunţat la cele lumeşti şi am lăsat-o de izbelişte, uitând şi de îndatoriri. O să plătesc toate cheltuielile, fii fără grijă.

Pomenirea lui Genji l-a făcut pe îngrijitor să şovăie puţin, temându-se parcă de încurcături, dar, primind o răsplată nevisată, s-a apucat să repare conacul de munte din Ōi.

Genji habar nu avea de toate astea şi nu pricepea în ruptul capului de ce Akashi se încăpăţâna atâta să nu vină în capitală. Nu voia ca micuţa să trăiască mai departe la ţară, gândindu-se cât de mult avea să îi dăuneze în viitor. Abia când s-a încheiat repararea conacului din Ōi şi-a amintit de casa de la munte a străbunicului ei şi tot atunci au sosit veşti de la Akashi legate de venirea în capitală. Aşa a înţeles Genji că ea nu voia să se mute în aripa de răsărit, ca să nu se simtă

stânjenită printre celelalte iubite. Tare i-a mai plăcut bunul ei simţ.

Genji nu avea secrete faţă de Koremitsu, aşa că i-a dezvăluit totul şi l-a trimis la conacul din Ōi să vadă cum stau lucrurile şi de ce ar mai fi nevoie.

— Priveliştea este fermecătoare, la fel ca aceea de pe malul mării, a spus el.

Genji cugeta că eleganţa conacului se potriveşte de minune cu firea ei aleasă. Pe deasupra, se afla în preajma templului pe care îl înălţa el la miazăzi de cunoscutul templu budist Daikaku-ji din Saga, cu nimic mai prejos decât acesta. Cascada din apropiere îţi tăia răsuflarea cu frumuseţea ei. Minunăţia de conac de munte, simplu şi retras, întregea priveliştea oferită de crângul de pini uriaşi de lângă râu. Genji s-a ocupat el însuși de înzestrarea sa cu toate cele trebuincioase, trimiţând apoi oameni de încredere la Akashi ca să o aducă pe doamnă la Ōi.

Așadar, mama fetiţei lui nu avea cum să-şi mai păcălească soarta, deşi o durea sufletul la gândul că îşi părăseşte tatăl şi ţărmul cu care se obişnuise. Le pizmuia pe acelea care se bucuraseră de o viaţă lină şi nu trecuseră prin greutăţile de care avusese parte ea. Părinţii aşteptau de mult ca Genji să o cheme în capitală, iar acum, când dorința fierbinte era pe cale să li se împlinească şi s-ar fi cuvenit să răsune totul de veselie în jur, călugărul era copleşit de mâhnire la gândul că rămâne singur, fără fată, nepoată şi nevastă. Nu îşi găsea nicicum liniştea şi întreba întruna:

— N-am s-o mai văd deloc pe micuţa prinţesă?

Şi soţia lui era nespus de amărâtă. Chiar dacă trăiseră mai mult singuri, erau soţi şi se învăţaseră unul cu altul. Despărţirea nu avea să le fie uşoară. Ea se obişnuise să îi rabde toanele şi încăpăţânarea, încredinţată tot timpul că avea să îşi sfârşească zilele în casa de la Akashi. Plecarea neaşteptată îi sfâşia inima.

Tinerele slujitoare ce-şi pierduseră speranţa de a mai vedea lumina zilei şi în altă parte decât la ţară nu îşi mai încăpeau în piele de bucurie la aflarea veştii. Se simţeau de parcă ar fi revenit la viață. Şi totuşi, chibzuind că nu aveau să mai vadă vreodată minunăţiile ţărmului de la Akashi, cu care se deprinseseră, îşi simţeau inima grea.

În zorii zilei, la plecare, bătea un vânt rece de toamnă şi se auzea ţârâitul stăruitor al gâzelor. Akashi privea marea. Călugărul se trezise devreme, pentru rugăciunile de dimineaţă. Îşi trăgea nasul întruna. Lacrimile nu erau de bun augur într-un moment atât de însemnat, însă toată lumea plângea, în frunte cu tatăl şi fiica. Micuţa era tare drăgălaşă,

sclipea ca un giuvaier nepreţuit în noapte. Îşi iubea mult bunicul şi până atunci nu se dezlipise o clipă de el când se afla pe aproape.

— Sunt călugăr şi ar trebui să fiu cumpătat, dar nu mă pot opri când ştiu că nu am să-i mai văd chipul. Ce mă fac? s-a întrebat el suspinând.

Rugăciunile o vor însoţi până departe;
lacrimile bătrâne nu le pot stăvili.

Vai de mine! Nu ştiu cum să mă stăpânesc, a urmat el trecându-şi mâneca peste ochi.

Soţia a răspuns poemului:

Împreună am plecat din capitală,
fără tine pribegesc printre mlaştini la întoarcere.

Ţi se rupea sufletul de mila ei şi era firesc să fie aşa. După atâţia ani petrecuţi împreună cu soţul, în care împărtăşiseră şi bune, şi rele, trebuia să-l părăsească acum de dragul viitorului fiicei sale. Se simţea pierdută.

Akashi l-a rugat să le însoţească o bucată de drum.

Chiar crezi c-o să ne mai întâlnim în lumea asta
pe care nu putem pune temei, neştiind cât mai trăim?

Tatăl a lămurit-o de ce nu le poate însoţi, dar pe chipul lui se citea şovăiala.

— Am renunţat la cele lumeşti şi am venit în pustietate de dragul tău, ca să te cresc aşa cum se cuvine. Nu mi-a fost deloc greu să îmi dau seama că nu mi se potrivea nicicum postul de guvernator şi că nu avea rost să mă întorc în capitală ruşinat şi învins, gata să înfrunt dispreţul unora şi al altora. Astfel îmi necinsteam părinţii plecaţi dintre cei vii şi chiar nu meritau asta din partea mea. Am priceput curând că venind aici pentru totdeauna însemna să renunţ la fel de fel de ambiţii. Ai început să creşti şi să înţelegi ce se petrece în jurul tău, iar eu mă tot întrebam de ce ascund în sălbăticie o comoară preţioasă. Cugetul nu-mi dădea pace, să ştii, însă nu încetam să sper că nu vei avea parte de aceeaşi soartă ca mine. Mă rugam zeilor şi lui Buddha să nu ajungi să îţi trăieşti viaţa la ţară. Dintr-odată s-a ivit Genji şi ne-am dat mai bine seama de locul pe care îl ocupăm noi în lume. Tristeţile nu ne-au ocolit. După ce s-a născut însă fetiţa, am început să mă încred în soarta ei, fiind tot mai hotărât să nu o creştem aici, chiar dacă despărţirea mă îndurerează nespus. Bine că am apucat să trăiesc fericirea bunicului, chiar dacă pentru foarte scurt timp! La urma urmei, m-am călugărit, nu? Ce mă tot vait atâta? Fetița e sortită să ajungă sus, sus de tot. Nădăjduind că şi aceia născuţi în Ceruri trec până la urmă Râul Sanzu, îmi iau acum rămas-bun pentru totdeauna. Chiar dacă afli că am plecat pe lumea cealaltă, te rog, nu mă jeli.

Nu am nevoie de ritual funerar. Mă voi ruga pentru fetiţa noastră zi şi noapte, până ce mă preschimb în fum, a adăugat el cu durere în glas.

Oamenii trimiși de Genji după femei şi fetiţă hotărâseră să meargă cu barca, socotind că prea multe trăsuri ar fi bătut la ochi, iar dacă împărţeau alaiul în două, le-ar fi fost mai greu să-l vegheze. Barca a pornit în larg pe la opt dimineaţa, dispărând pe dată printre ceţurile de la Akashi, atât de slăvite în poezie. Bătrânul călugăr scruta zarea îndurerat, temându-se că nu îşi va mai găsi vreodată liniştea sufletească.

Bătrâna lui soţie s-a despărţit cu greu de meleagurile acelea, ca să se întoarcă într-un loc părăsit cu mulţi ani în urmă. Hohotea de plâns.

Atrasă de ţărm a fost barca încoace;

călugăriţa vâsleşte acum spre lumea lăsată în urmă cândva.

Fiica a mărturisit simplu:

Câte toamne s-au scurs pe ţărmul acesta!

De ce să plec în voia vânturilor şi valurilor?

Vântul i-a mânat din spate şi au intrat în capitală aşa cum plănuiseră. Când s-au suit în trăsuri ca să meargă mai departe, au fost foarte grijulii să nu atragă privirile curioşilor. Au ajuns cu bine la Ōi. Conacul arăta minunat, râul le amintea de priveliştea de la Akashi, ca să le mai aline dorul de casă, chiar dacă nu de tot. Coridoarele adăugate de curând erau impunătoare, iar frumusețea pârâiaşului din grădină îţi mergea drept la inimă. Încă erau lucruri de aranjat, dar nu le împiedicau cu nimic să locuiască acolo. Genji le ceruse slujitorilor săi apropiaţi să pregătească un ospăț de primire, iar el se tot gândea la o scuză ca să scape de acasă. Deşi aproape de capitală şi de Genji, Akashi ducea dorul meleagurilor părăsite şi tristeţea o apăsa. Ca să-şi omoare timpul, a scos *kin*-ul lăsat de iubitul ei şi s-a apucat de cântat. Era oricum anotimpul tristeţilor şi doar vântul printre pini îi putea ţine tovărăşie. Mama ei stătea întinsă, dar s-a ridicat îndată:

Călugăriţă m-am întors în satul de munte;

doar vântul freamătă la fel printre pini.

Fiica a zis şi ea:

De prietenii dragi de la Akashi mi-e dor,

ei pricepeau gângăvitul strunelor mele. Dar aici?

Aşa s-au scurs câteva zile pline de mâhnire. Ştiind-o aproape, Genji nu avea nici el liniște. A hotărât să nu ia în seamă gura lumii şi să meargă la Ōi. Soţia sa nu ştia încă de venirea lui Akashi. Temându-se că o să afle de la alţii, Genji încerca să o pregătească sufleteşte.

— Am nişte treburi la Katsura şi îmi vor lua ceva timp. Prin apropiere se află şi o doamnă sosită de curând, căreia i-am făgăduit să o întâlnesc. Nu pot să o mai las să aştepte. Trebuie să mă îngrijesc şi de templul din Sagano, aşa că voi lipsi două-trei zile.

Murasaki auzise câte ceva despre repararea conacului din Katsura, de pe malul Râului Ōi, însă nu a încântat-o câtuşi de puţin că se întâlnea acolo cu Akashi.

— Parcă văd că o să lipseşti atât de mult, încât o să ai nevoie de coadă nouă la topor.[1] O să mi se lungească urechile aşteptându-te.

— Iar spui prostii. O lume întreagă ştie că nu mai sunt fluşturaticul de pe vremuri.

I-a trebuit ceva timp să o liniştească şi soarele se înălţase de câteva sulițe pe cer.

Genji a luat cu el la Ōi doar câţiva însoţitori apropiaţi şi au ajuns cu puţin înainte de asfinţit. Fusese tare chipeş chiar şi în veşmintele *kariginu* purtate la Akashi, dar acum îmbrăcase o mantie *nōshi* ameţitor de frumoasă, anume aleasă pentru întâlnirea cu iubita. Tristeţea ei fără margini s-a risipit într-o clipită.

Momentul a fost tulburător şi Genji şi-a amintit cât de mult o iubise, dar, văzându-şi fetiţa pentru prima oară, îl încercau emoţii greu de descris în cuvinte. Se căia amarnic că nu se străduise deloc să o întâlnească.

Toată lumea îi admira fiul crescut în casa lui Sadaijin şi îi preţuia nespus frumuseţea, poate şi pentru că aşa se cădea, ținând seama de faima bunicului. Acum însă avea în faţa ochilor un chip nevinovat şi zâmbitor, atât de drăgălaş, încât nu îi găsea pereche.

Înainte să plece la Akashi, doica fetiţei nu arătase prea grozav, dar s-a schimbat mult. I-a povestit lui Genji ce s-a întâmplat acolo, făcându-l să se simtă vinovat că a trăit în pustietate, printre oamenii mării, numai din pricina lui.

— E cam departe să vin mereu la tine, i-a spus apoi lui Akashi. Ar trebui să te muţi în locul pe care ţi l-am pregătit anume.

— Mai întâi să scap de deprinderile de la ţară şi să mă mai obişnuiesc puţin cu aerul de aici.

Lui Genji i se părea de bun-simţ scuza ei. Şi-au petrecut noaptea cu jurăminte de dragoste şi planuri de viitor. A doua zi, le-a cerut îngrijitorului de la conac şi oamenilor lui să pună umărul la terminarea reparațiilor. Au chemat şi ajutoare din afară. Răspândindu-se vestea că îşi va vizita apoi casa şi templul de la Katsura, lumea din apropiere s-a adunat la

conacul lui Akashi ca să îl petreacă. Genji i-a pus la treabă pe toţi, cerându-le să cureţe copacii şi să smulgă buruienile din grădină.

— Pietrele din pârâiaş pe care se putea călca s-au împrăştiat şi s-au amestecat cu celelalte. Vă rog să le așezați așa cum erau la început şi atunci grădina o să arate cu adevărat minunat. Dar la ce atâta osteneală! Doar nu o să stai aici o veşnicie, i-a spus el iubitei, şi nu vreau să te legi de locul acesta. Am învățat pe pielea mea cât e de greu să te desprinzi apoi.

Genji i-a povestit deschis despre trecut. Ba plângea, ba râdea. Purtarea lui părea cu atât mai fermecătoare în ochii ei. Bătrâna călugăriţă îi arunca priviri vrăjite, uitând de toate supărările şi zâmbind din toată inima.

Îngrijindu-se de pârâiaşul ce se strecura pe sub podeţele şi galeriile de la răsărit, Genji şi-a scos mantia şi a rămas doar în veşmintele de corp, ceea ce nu a supărat-o deloc pe bătrână. Când a văzut însă pe verandă raftul cu lucruri sacre, Genji şi-a amintit că se află și ea acolo şi s-a simţit stânjenit din pricina ţinutei.

— Îmi cer iertare pentru neglijenţă, a zis îmbrăcându-şi mantia *nōshi*.

S-a aşezat în dreptul perdelei şi i-a înșirat numai vorbe de laudă.

— Vă sunt recunoscător pentru felul în care aţi crescut fetiţa departe de lumea ticăloasă şi sunt încredinţat că rugăciunile dumneavoastră au fost de mare folos. De dragul nostru v-aţi întors printre păcătoşi, renunţând la viaţa liniştită şi senină, și v-ați lăsat soţul în Akashi, pradă gândurilor şi îngrijorărilor.

— E o mare mângâiere că înţelegeţi ce a însemnat pentru mine să mă întorc în lumea pe care am părăsit-o de mult. Sunt foarte bucuroasă că am apucat clipa asta şi îmi simt bătrâneţea răsplătită, a spus ea printre lacrimi. A început să se întrevadă viitorul puietului crescut pe pământ aspru, însă mă tem ca rădăcinile-i firave să nu fie o piedică în calea fericirii.

Genji ghicise că este o femeie deosebită, aşa că a îndemnat-o să vorbească despre viaţa bunicului ei, Prinţul Nakatsukasakyō. Pârâiaşul curăţat de buruieni şi gunoaie şopotea cu nădejde.

Călugăriţa a ticluit un poem:

Eu bâjbâi printre amintiri în loc ştiut pe vremuri,

dar pârâiaşul susură hotărât, ca şi cum el ar fi stăpânul.

„Câtă gingăşie în vocea ei tot mai stinsă!“, a cugetat Genji şi a răspuns oftând:

Pârâiaşul murmură amintiri trecute,

doar chipul stăpânului s-a schimbat.

— Ce dor îmi e!

Călugăriţa a căzut pe gânduri.

Genji a plecat la templul său, unde a tocmit rugăciuni şi incantaţii pentru Fugen, Amida şi Shakya[2], în a paisprezecea, a cincisprezecea şi a treizecea zi a lunii, dar şi felurite alte slujbe şi ritualuri. A dat îndrumări privind împodobirea templului şi statuetelor budiste. S-a înapoiat la conacul din Ōi sub clar de lună.

Akashi şi-a amintit de seri asemănătoare de altădată şi a scos *kin*-ul lăsat de el. Năpădit de melancolie, Genji l-a luat şi a cântat puțin. Răsuna la fel ca pe vremuri.

Făgăduit-ai să-l ţii acordat,

ca să-mi asculţi simţămintele nestinse.

Iubita i-a răspuns:

Încredinţată că nu-ţi schimbi făgăduiala,

te-am aşteptat suspinând cu vântul printre pini.

Se ţinea tare la schimbul de poeme şi se pricepea, nu glumă! Era chiar mai sclipitoare decât o ştiuse la Akashi, iar Genji o socotea acum o femeie de care s-ar fi despărţit cu greu pentru totdeauna. De fetiţă nu îşi putea dezlipi privirile și nu suporta gândul să o vadă crescând la ţară, aşa cum se născuse. Ar fi vrut să o îngrijească la Nijō-no-in, ca să nu o supere nimic în viitor. Chibzuind la cât ar fi suferit mama dacă o despărţea de copil, i s-a făcut milă de ea şi l-a podidit plânsul.

Cea mică a fost ruşinoasă la început, dar s-a obişnuit degrabă cu el şi râdea fericită din orice. Genji se topea după micuţă, iar mama se socotea tare norocoasă văzându-l cum o alintă.

Genji s-a trezit cam târziu în a treia zi şi ar fi trebuit să plece drept spre capitală, însă a aflat că la conacul din Katsura se adunaseră curteni de rang înalt dornici să îl petreacă. Mulţi se duseseră să îl ia de la Ōi.

— Cine le-o fi spus să vină aici? Nu îşi dau seama cât de stânjenit mă simt? a bombănit el în timp ce se îmbrăca.

Se pregătea să iasă, fără nici un chef, când a apărut doica ţinând fetiţa în braţe. El a mângâiat-o drăgăstos, zicând:

— Îmi e tare greu fără tine, copilă dragă. Nu ştiu ce mă fac. Eşti cam departe de mine…

— Mă neliniştesc mai mult acum, că mă aflu aici, decât atunci când eram la Akashi, neştiind ce gânduri aveţi cu mine, a spus doica plângăreț.

Fetiţa a întins mânuţele spre Genji. El a îngenuncheat alături.

— Am atâtea de făcut de nu-mi văd capul şi sufăr că trebuie să stăm departe unul de altul, măcar o vreme. Unde ţi-e mama? De ce nu vine să îşi ia rămas-bun? M-aş simţi mai în largul meu.

Doica a plecat zâmbind ca să îi repete stăpânei vorbele lui.

Akashi era sfâşiată de durere şi niciodată nu i s-a părut despărţirea mai grea decât acum. Nu se simţea în stare să facă nici măcar un pas, dar Genji socotea că se poartă aşa din semeţie. Doamnele ei o tot îndemnau să iasă şi, până la urmă, s-a târât pe genunchi în umbra perdelei. El a zărit-o numai puţin, însă i s-a părut că nici cea mai mândră prinţesă de pe pământ nu poate fi mai fermecătoare. A dat perdeaua la o parte şi i-a şoptit vorbe duioase. Deşi ea se pricepea grozav să nu arate ce simte, de data asta s-a trădat, petrecându-l cu ochii înceţoşaţi. Îl găsea tare chipeş şi mai împlinit decât la Akashi – atunci i se păruse prea slab pentru înălţimea lui. Acum era desăvârşit din cap până-n picioare şi se prăpădea de dragul lui.

Tânărul arătos care îl însoţise pe Genji în exil, după ce fusese lipsit de drepturi şi rang, a fost însărcinat să poarte tolba împărătească şi învestit cu Rangul Cinci. Când s-a apropiat de intrare ca să ia sabia lui Genji, a tras cu ochiul după paravan şi a salutat o fată pe care o zărise şi la Akashi.

— N-am uitat zilele de atunci, dar nu mi-am îngăduit vreo necuviinţă. Zorii de azi au adus cu ei o boare aidoma celei de pe ţărmul din Akashi şi am ţinut să îţi mărturisesc.

— Locul acesta împrejmuit de munţi nu e cu nimic mai prejos decât cel dinainte, învăluit în ceţuri, şi mă bucur nespus că pinii[3] nu mai sunt ca odinioară, a răspuns ea pe dată.

„Grozav!“, şi-a zis tânărul. „Tocmai ce mi-am dorit!“, a adăugat uluit.

— Ne mai vedem! i-a spus apoi şi s-a întors grăbit la îndatoririle faţă de Genji.

Oamenii i-au făcut loc şi Genji s-a îndreptat semeţ spre trăsură. Tō-no-Chūjō şi Hyōe-no-Kami au urcat împreună cu el.

— Sunt supărat că mi-aţi dibuit ascunzătoarea, le-a zis el când au rămas singuri.

— Chipul lunii s-a arătat încântător aseară şi ne-a părut grozav de rău că nu ne-am bucurat de el împreună pe întinsul Câmpiei Saga. În dimineaţa asta, ne-am croit anevoie drum

prin ceţuri dese. E cam devreme pentru brocartul de toamnă de la Arashiyama, în schimb, ne-au vrăjit florile de câmpie. Câtă bogăţie de culori! Unii au plecat cu şoimii la vânat şi nu au ajuns încă. Ce-or face oare?

Genji i-a poftit să îşi petreacă ziua cu el la conacul din Katsura şi le-a poruncit slujitorilor să înceapă pregătirile pentru banchetul înfiripat pe nepusă masă. Păsărească pescuitorilor cu cormorani i-a amintit de oamenii mării de pe ţărmul de la Akashi. Tinerii rămaşi la vânătoarea cu şoimi au ajuns şi ei, aducând păsărelele prinse unele de altele cu viţă de trifoi-japonez. Băutura a curs din belşug. Cum abia se mai ţineau pe picioare, plimbarea pe malul Râului Ōi devenise periculoasă, aşa că şi-au petrecut cu toţii ziua la Katsura, scriind poeme. La ivirea lunii a început şi muzica, întrecându-se care mai de care la *biwa*, *wagon*, dar şi la flaut – fiecare la ce se pricepea mai bine, în armonie cu anotimpul. Micul concert se îngemăna şi cu vântul ce bătea de-a lungul apei. În noaptea senină, crăiasa lună veghea de sus lumea lipsită de griji. Pe urmă au mai venit patru-cinci tineri de la Palat. Fuseseră de strajă chiar la încăperile Împăratului, care, aflând că la Katsura se cântă, a spus degrabă:

— Au trecut aşadar cele şase zile de rău augur. Sunt sigur că şi Genji e pe-acolo. Ce face?

I-a trimis şi un poem prin Kurōdo-no-Ben:

Luna pluteşte sclipitoare deasupra satului de peste râu.

Nu-i de mirare că pomul katsura e ca la el acasă.[4]

„Ce mi-ar fi plăcut şi mie!“, a mai adăugat el.

Genji şi-a cerut iertare.

Farmecul locului făcea până şi muzica să răsune mai frumos decât în Seiryōden, iar spiritele se încinseseră. Neavând mare lucru în conacul din Katsura, Genji a trimis pe cineva la cel din Ōi, cu rugămintea ca stăpâna de acolo să îi dea nişte lucruri, nu neapărat ieşite din comun, cu care să răsplătească mesagerul. A primit îndată ce avea doamna Akashi la îndemână – două cufere cu veşminte. Ca tânărul să priceapă că trebuie să se întoarcă iute cu răspunsul, i-a pus pe umeri un veşmânt femeiesc:

Numele-i înşelător, căci lumina nu e veşnică

în satul de munte înceţoşat în zori şi în amurg.

Se aştepta pesemne la o vizită din partea Împăratului.

„*Katsura* – în inima lunii“[5], a îngânat Genji gata să izbucnească în plâns. Şi-a amintit şi de ciudatul poem al lui Mitsune[6]: „Luna se arăta dureros de departe la Awaji. / În seara asta e chiar aproape.“

Toată lumea se ameţise bine. Genji a ticluit un poem:

Întors în capitală, străluceşte la o lungime de braţ.

Să fie oare aceeaşi lună ca în Awaji?

Tō-no-Chūjō a zis:

Nori grăbiţi au tăinuit obrazul lunii[7]*, dar acum străluceşte iarăşi.*

Relele au trecut şi este pace în jur.

Sadaiben, mai în vârstă decât ceilalţi, întrucât îl slujise pe răposatul împărat, a adăugat şi el:

Luna din pântecul nopţii şi-a părăsit cuibul de peste nori.

În ce vale întunecoasă şi-o fi ascunzând lumina[8]*?*

Mulţi de acolo au compus poeme, dezvăluindu-şi simţămintele, dar nu am răbdare să le aştern pe hârtie. În schimb, l-aş fi ascultat pe Genji o mie de ani şi tot nu m-aş fi săturat.

Era a patra dimineaţă de când lipsea de la Nijō-no-in şi trebuia neapărat să se întoarcă. Drept răsplată pentru servicii, a pus pe umerii fiecărui însoţitor câte un veşmânt, după rang. Culorile deosebite ale straielor întrezărite prin ceaţă se luau la întrecere cu ale toamnei, alcătuind un tablou fermecător.

Unii dintre străjeri erau artişti vestiți la Curte, pricepuţi la muzică şi dans, şi au simţit nevoia să mai încingă o dată spiritele. Cineva s-a apucat să cânte balada *Căluţul meu* şi s-a trezit, din partea lui Genji şi a altor curteni de rang înalt, cu o mulţime de veşminte pe umeri, arătând chiar ca un brocart de toamnă. Despre veselia de la Katsura s-a aflat degrabă și la Ōi, iar pe Akashi a cuprins-o mâhnirea. Neputând măcar să îi scrie, Genji a plecat cu inima grea.

Ajuns la Nijō-no-in, i-a povestit soţiei despre Sagano.

— Tare rău îmi pare că am stat mai mult decât ţi-am făgăduit. Tinerii mei petrecăreţi au venit după mine şi mi-a fost peste puteri să plec mai iute. Am obosit groaznic, a zis Genji pornind spre iatac şi prefăcându-se că nu bagă de seamă supărarea lui Murasaki. A ţinut totuşi să o încredinţeze:

— Chiar nu merită să te asemuiești cu altcineva. Tu eşti tu şi alta ca tine nu există! i-a zis el din mers, ca să o liniştească.

Spre seară, înainte să plece la Palat, s-a apucat să aștearnă pe hârtie o scrisoare, mai pe furiş, dar soţia a văzut cu coada ochiului că e lungă şi îşi închipuia lesne cui vrea să o trimită. Doamnelor de onoare nu le-a plăcut că a coborât glasul când a întins-o uneia dintre ele ca să o dea mai departe.

Îngrijorat din pricina lui Murasaki, în noaptea aceea s-a întors de la Palat deşi ar fi trebuit să rămână acolo. A sosit răspuns şi de la Ōi şi Genji a citit răvaşul stând lângă soţie, fără să se ferească. Din fericire, nu era nimic care ar fi putut-o supăra.

— Te rog, rupe scrisoarea asta şi arunc-o. Nu e ceva cu care să mă mândresc la vârsta mea, i-a spus Genji lui Murasaki întinzându-i-o şi apoi s-a aşezat mai bine pe rezemătoare.

În adâncul sufletului tânjea după femeia din Ōi şi a rămas nemişcat, cu privirile în gol, părând că se uită la foc. Murasaki nu se arăta curioasă în privința scrisorii.

— Săraca de tine! Mori de curiozitate, dar nu ţi-ai călca pe mândrie pentru nimic în lume, i-a spus Genji cu un zâmbet fermecător şi s-a apropiat de ea. Acum, că am văzut-o pe micuţă, înţeleg şi mai bine că legătura dintr-o altă viaţă nu este cu siguranţă una şubredă. Mă tot gândesc la copil şi nu ştiu cum ar fi mai bine să fac. Mi-e ruşine să mă vadă lumea că o cresc ca pe propria fiică. Te rog să-ţi baţi şi tu capul să găseşti o cale. Ce crezi, nu ai putea să te îngrijeşti tu de ea? Are abia trei anişori şi e frumuşică foc. Nu îmi vine să o las de izbelişte. Aş vrea să îi asigur un viitor fericit, aşa că te rog mult să o creşti tu cât e mică şi, dacă nu mă socoteşti prea obraznic, să-i legi tu şnurul pantalonilor *hakama*.[9]

— Dacă sunt uneori posacă este pentru că tu mă stârneşti. De obicei, ştiu să îmi stăpânesc foarte bine simţămintele. Cât despre micuţă, mi-ar plăcea mult să am grijă de ea. Îmi închipui că e tare drăgălaşă, a zis ea zâmbind.

Lui Murasaki îi plăceau copiii şi abia aştepta să o răsfeţe pe fetiţă, hotărând să o crească aşa cum îşi dorea soţul ei.

Genji se frământa în continuare, neştiind dacă e bine să o aducă la Nijō-no-in, fiindcă aşa avea să-i fie greu să îşi viziteze iubita din Ōi. La templul lui din câmpie trebuia să ajungă de două ori pe lună, ceea ce însemna că doar atunci o putea vedea şi pe ea. Oricum, mai des decât îşi vedea Tanabata[10] iubitul.

Însă Akashi tot nefericită rămânea, fără putinţă de tăgadă.

1. Aluzie la tăietorul de lemne care, fermecat de jocul de *go* al celor doi nemuritori, nu s-a desprins de acolo până când nu i-a putrezit coada toporului. În drum spre casă, și-a dat seama că trecuseră șapte ani. (n.a.)
2. Bodhisattva al Binelui Universal, Buddha principal din Ţinutul Pur și, respectiv, Gautama Buddha, figura primară din budism.
3. „Sunt fericită că nu am mai aşteptat ca odinioară.“ Vezi nota despre *matsu* de la p. 363.
4. În folclorul japonez se crede că laurul (*katsura*) creşte pe lună.
5. „Dacă e un sat ce creşte în lumina eternă, / în ea îmi e speranţa.“ (n.a.)
6. Ōshikōchi-no-Mitsune, unul dintre poeţii reprezentativi ai Epocii Heian.
7. Aluzie la Genji.
8. Aluzie la fostul împărat Kiritsubo.

9. *Hakamagi* („purtarea hakamei“) este un rit de iniţiere pentru copilul care îmbracă *hakama* prima oară. Legarea şnurului nu o poate face decât o persoană deosebită, care îşi asumă şi anumite obligaţii.

10. Conform legendei de origine chineză, cele două stele – Vega (Ţesătoarea) şi Altair (Păstorul) – se întâlnesc numai o dată pe an, pe Calea-Lactee, fiindcă tatăl fetei, supărat că şi-au neglijat îndatoririle cereşti, le-a interzis să se vadă mai des.

19

Zdrenţe de nori

Usugumo

Pe când se scuturau florile de cireş în amurg de primăvară,
simţeam cum zdrenţele de nori se preschimbă în lacrimi.

Akiko

La venirea iernii, viaţa pe malul Râului Ōi s-a înăsprit simţitor şi, văzându-şi iubita de acolo copleşită de tristeţe, Genji i-a spus:

— Te rog, hotărăşte-te să faci cum îţi cer. Mută-te lângă mine.

Inima nu-i dădea ghes, socotind că o să păţească precum femeia dintr-un poem vestit: „Am aşteptat şi-am aşteptat, dar nu a venit. Câtă suferinţă!“ Nu voia câtuşi de puţin ca el să îi întoarcă spatele, i-ar fi fost şi mai greu. Văzând că nu o convinge nici cu sila, nici cu binişorul, Genji s-a arătat nemulţumit şi Akashi a început să şovăie.

— Îmi dau seama că nu îţi convine, dar gândeşte-te la fetiţa noastră. Crezi că îi va fi de folos în viitor? Am aşteptări mari de la soartă şi mă tot frământ ce să fac pentru binele ei. Doamna din aripa de apus ştie despre ce-i vorba şi abia aşteaptă să o vadă pe micuţă. Aş lăsa-o în grija ei o vreme şi tot pe ea aş ruga-o să pregătească ritualul *hakamagi* la Nijō-no-in, i-a zis Genji cu o blândeţe fermecătoare.

Akashi simţea de multă vreme că îi umblă lucruri ciudate prin minte şi, auzindu-l, o durere ascuţită i-a săgetat parcă pieptul.

— Chiar dacă tu te porţi cu fetiţa ca și când ar avea cea mai nobilă mamă din lume, odată intrată în moara bârfelor, nici nu vreau să mă gândesc cum o să-i fie. Ştii bine că lumea cleveteşte.

Nu se lăsa înduplecată cu uşurinţă.

— Nu-ţi fie frică, mama de suflet se va purta foarte frumos cu ea. Dacă nu încuviinţezi, nu faci decât să o amărăşti. Suntem împreună de mulţi ani şi nu a reuşit să aibă

copii. S-a îngrijit de fosta preoteasă de la Ise, dar fata a crescut, nu mai are nevoie de dădăceală. O va adora negreşit pe micuţă. Să ştii că are suflet bun.

Akashi era încredinţată că aşa stau lucrurile, mai cu seamă că auzise şi ea, acolo la ţară, despre nevasta care l-a făcut să se mai lase de aventuri. Pesemne că legătura dintr-o viaţă trecută fusese trainică şi, pe deasupra, ea s-a dovedit cu siguranţă o pildă de răbdare şi simţ al cumpătării. Akashi pricepea bine că nu se poate lua la întrecere cu o asemenea femeie, dar se şi temea să nu se supere că Genji o aduce în capitală. Nu-i rămânea decât să uite de propria viaţă şi să se gândească la viitorul fetiţei, dând-o pe mâna soţiei lui, oricât de tare o durea sufletul. „Ce-o să mă fac?“, se întreba ea. „Dacă îmi pierd şi singura mângâiere, mie ce-mi rămâne? Şi ce motiv va mai avea Genji să treacă pe la mine?“ Pe scurt, și-a zis că s-a născut sub o stea nenorocoasă şi mâhnirea a copleşit-o peste măsură.

Mama ei, femeie cu judecată, încerca să o convingă, cu mult tact:

— Cred că ar fi bine să i-o încredinţezi soţiei lui. Îmi dau seama cât ţi-ar fi de greu dacă el nu ar mai da pe aici, însă trebuie să chibzuiești înainte de toate la fericirea copilei. Dacă nu ar iubi-o pe micuţă, nu s-ar purta aşa. Te rog să te încrezi în soţia lui şi să i-o laşi în grijă. Rangul unui copil depinde cel mai mult de mamă. Ministrul Genji e mai grozav decât oricine din împărăţie, cu toate astea nu ocupă locul pe care l-ar merita cu prisosinţă. Înainte să se prăpădească, bunicul dinspre mamă ajunsese doar mare sfetnic şi de aceea fiica lui nu a putut fi decât concubină. Asta l-a tras îndărăt. Ştiu, nu trebuie să ne măsurăm noi cu astfel de oameni. Chiar şi o prinţesă ori fiică de ministru este pusă într-o lumină proastă dacă familia mamei nu se află cât mai sus – ea nu ajunge consoartă, ci se numără printre concubine. Viitorul unei fete este înrâurit de prilejurile pe care i le oferă părinţii. Cât despre ritualul *hakamagi*, oricât de grozav l-am pregăti noi aici, la ţară, nu are cum să strălucească şi nici să atragă luarea-aminte. Mai bine lasă-l în seama ei. O să vezi ce mulţumită ai să fii.

A cerut părerea unor oameni înțelepți şi a unor prezicători. Toată lumea a sfătuit-o să-şi trimită fiica la Nijō-no-in, dacă tot i se ivise un asemenea noroc. Akashi nu se mai împotrivea făţiş. Genji era fericit, dar nu voia să o forţeze, fiindu-i milă de ea.

„Ce ai de gând să faci cu ritualul *hakamagi*?“, a întrebat-o el într-o scrisoare.

„Ar fi păcat să ţin fetiţa lângă mine. Îmi recunosc neputinţa, şi nu are rost să îi pun în primejdie viitorul, dar mi-e inima grea când mă gândesc că acolo, în lumea ta, se va simţi mereu stânjenită.“

Genji o plângea din toată inima. A cerut unui ghicitor să aleagă o zi potrivită pentru ritual şi a poruncit începerea pregătirilor. Lui Akashi nu-i era deloc uşor să îi dea copila lui Murasaki, însă încetul cu încetul a ajuns să se gândească doar la binele fetiţei. Hotărârea îi sfâşia sufletul, dar nu avea de ales. Pe deasupra, o durea şi plecarea doicii.

— Prietenia şi blândeţea ta m-au ajutat să trec mai uşor peste momentele grele. Acum mă întristează nu doar despărţirea de fiica mea, ci şi de tine.

Doica i-a răspuns printre suspine:

— Numai soarta mi-a călăuzit paşii în clipe atât de grele. Bunătatea pe care mi-ați arătat-o mi s-a întipărit în inimă şi nu am să vă uit nicicând. Nădăjduiesc să apucăm ziua în care vom fi iarăşi împreună. Dar acum trebuie să plec şi nu ştiu ce mă aşteaptă printre străini.

A venit şi ultima lună din an. Lapoviţa şi ninsoarea sporeau parcă tristeţea lui Akashi, încercată şi aşa de sumedenie de necazuri. Îşi dezmierda fiica mai mult ca oricând. Într-o dimineaţă cu nămeţi mari, a ieşit pe verandă înfăşurată în câteva straturi de veşminte albe, vătuite. Rareori se arăta astfel. Însă doamnele ei o găseau de-a dreptul fermecătoare. Se uita, dusă pe gânduri, la gheaţa de la marginea apei. Trecuse prin multe. Ce o mai aştepta oare? O lacrimă i s-a furişat pe sub gene.

— O să-mi lipseşti mai ales în zile ca aceasta, i-a spus doicii şi a continuat cu un poem:

Nămeţii mari şi povârnişul să nu fie stavilă
pentru scrisorile tale, chiar dacă nu se înseninează.

Doica i-a răspuns liniştitor, printre suspine:

Nici măcar Muntele Yoshino, cu necontenita-i ninsoare,
nu mi-ar putea îngrădi băierile inimii.

Genji şi-a făcut apariţia după ce s-a mai topit zăpada. De obicei, îl aştepta cu nerăbdare, însă acum avea o durere în suflet pentru care doar ea se făcea vinovată. Îi lua fetiţa. Singură hotărâse. Dacă s-ar fi împotrivit, Genji nu ar fi silit-o să se despartă de copilă. Nu mai putea să facă nazuri, ar fi socotit-o lipsită de chibzuială şi ar fi avut numai de pierdut.

Privind cu duioşie chipul frumos al fetiţei, Genji și-a dat seama degrabă că are ceva deosebit. Părul îi crescuse şi îi dezmierda minunat umerii; trăsăturile dăltuite parcă şi ochii sclipitori fermecau pe oricine; mai rar vedeai asemenea făpturi. Simţindu-i disperarea, lui Genji îi părea rău de

mamă. S-a străduit până în zori să o lămurească, spunându-i că altă cale mai bună nu există.

— Nu te mai gândi la mine. Nu îmi doresc decât să îi fie mai bine decât mi-a fost mie.

Încerca să nu dea semne de slăbiciune, dar lacrimile îi şiroiau pe obraji.

Fetiţa ţopăia fericită şi voia să urce cât mai repede în trăsură, alături de tatăl ei. Când s-au mai apropiat, Akashi a luat-o în braţe. Micuţa i s-a agăţat de mânecă şi a îndemnat-o să urce, cu un glăscior adorabil.

Departe se duce puietul…

Veni-va oare vremea să îl văd copac falnic?

Durerea a împiedicat-o pe Akashi să zică mai mult. Genji a oftat din rărunchi şi s-a apucat să o liniştească.

— Te rog, fii răbdătoare.

Apoi a adăugat un poem:

Puietul cu rădăcini frumoase

va sta în rând cu pinii Takekuma[1] *o mie de ani.*

Pesemne că avea dreptate, însă ea nu-şi mai putea stăvili şuvoiul de lacrimi. În trăsura fetiţei au mai urcat doica şi Shōshō, amândouă tinere. Au luat cu ele pumnalul şi *amagatsu*[2]. Le însoţeau şi câteva fete în casă. Pe Genji îl chinuia gândul că a păcătuit faţă de Akashi luându-i copilul.

Se întunecase când au ajuns la Nijō-no-in. Văzând palatul luminos şi elegant, tinerele crescute la ţară s-au zăpăcit şi nici nu mai ştiau pe ce lume se află. Până şi doica şi Shōshō stăteau la îndoială dacă să coboare sau nu.

Murasaki se îngrijise de toate. Preschimbase încăperea de zi dinspre apus într-o cameră ca pentru prinţese, împodobind-o fermecător, iar doicii îi pregătise aşternutul în partea de miazănoapte a galeriei de apus.

Fetiţa adormise pe drum. Când au dus-o din trăsură în camera ei, nu a plâns, dar, rotindu-şi privirile în jur în timp ce mânca prăjiturele şi nevăzându-şi mama, chipul drăgălaş şi senin i s-a întunecat. Genji a chemat-o pe doică să o liniştească. Nu îşi putea scoate din minte tristeţea mamei, rămasă în casa pustie, dar se mângâia cu gândul că îşi va creşte fiica împreună cu iubita lui soţie. Regreta nespus că un asemenea giuvaier fără cusur nu se născuse în casa din Nijō.

Micuţa a scâncit o vreme după mamă, bunică şi după oamenii din Ōi cu care fusese învăţată, însă avea o fire plăcută şi era foarte ascultătoare. S-a apropiat pe dată de Murasaki, iar ea se arăta încântată şi nu se mai îngrijea de altceva. Când o îmbrăţişa şi o sorbea din priviri, chibzuia că nu ar fi putut avea parte de fericire mai mare. Doica s-a

împrietenit şi ea cu stăpâna casei, care i-a mai adus fetiţei o dădacă de obârşie aleasă.

Genji nu a făcut mare caz de pregătirile pentru *hakamagi*, dar a avut grijă ca ritualul să nu fie chiar unul obişnuit, iar podoabele alese întreceau orice închipuire. Nu au venit să o felicite doar curteni de rang înalt, ci şi unii mai de rând. Ceremonia li s-a părut tuturor firească, cel mai mult emoţionându-i felul cum fuseseră legate şnururile.

Ducând dorul fetiţei, doamna din Ōi plângea amarnic şi se căia grozav că nu fusese o mamă destul de iubitoare. Călugăriţa era şi ea amărâtă, însă amândouă se bucurau când primeau câte o veste despre grija cu care era crescută fetiţa. Se tot frământau ce dar să le trimită în semn de mulţumire doicii şi ajutoarelor sale şi s-au hotărât să le ofere fiecăreia câte un veşmânt nou şi elegant. Îngrijorat că Akashi îl învinuia de uitare – şi pe bună dreptate –, Genji a mers să o vadă înainte de sfârşitul anului. L-au mâhnit profund tristeţea ei şi pustietatea din jur. Pe urmă i-a tot trimis răvaşe liniştitoare. I-a trecut şi soţiei gelozia, fiindcă fetiţa îi ocupa timpul şi gândurile.

A venit Anul Nou şi, sub cerul senin, perechea de la Nijō-no-in părea mai fericită ca oricând. Curtenii de rang înalt s-au înfăţişat în ziua de şapte ca să îi aducă lui Genji mulţumiri pentru promovări, pe când cei mai tineri s-au adunat acolo, ţanţoşi, fără vreo treabă anume. Or fi avut şi apăsări, însă păreau cu toţii mulţumiţi de muncă şi de rang.

Hanachirusato o ducea bine şi se simţea fericită în aripa de răsărit. Doamnele şi copilele din slujba ei aveau grijă să fie mereu aranjate. I se împlinise cea mai mare dorinţă a vieţii – să fie în preajma lui Genji. Când avea un strop de răgaz, el o vizita, deşi nu cu gândul să-şi petreacă noaptea acolo. Ea se împăcase cu soarta. Nu era o femeie pretenţioasă, spre uşurarea lui Genji. De multe ori o trata ca pe Murasaki, aşa că aceasta nu o privea de sus şi îi arăta respectul cuvenit. Slugile şi lucrătorii se purtau şi ei foarte frumos cu ea. Nimeni nu ar fi putut să îi reproşeze ceva lui Genji.

Însă el era îngrijorat încă din pricina doamnei din conacul de la munte. Într-o zi, când a reuşit să scape de toate îndatoririle de la slujbă şi de acasă, a pornit spre Ōi, cu inima bătând nebuneşte. Peste straturile de veşminte frumos vopsite şi înmiresmate a aruncat o mantie *nōshi* albă cu căptuşeală roşie. În lumina fermecată a amurgului, arăta mai chipeş ca oricând. Soţia l-a petrecut din priviri, cu inima strânsă. Micuţa l-a apucat, jucăuşă, de poalele pantalonilor şi nu îi

mai dădea drumul. Genji s-a oprit să o privească înainte să iasă. Tare îi era dragă.

— Mă întorc mâine, i-a spus el şi apoi a fredonat o baladă.[3]

Pe coridor îl aştepta Chūjō, cu un poem de la soţie:

Dacă cea din depărtare nu va ţine pe loc barca,

eu cred că-mi văd soţul mâine.

Tonul măiestrit i-a smuls un zâmbet lui Genji.

Arunc doar o privire şi mă întorc mâine,

chiar dacă ea crede că m-a aşteptat în van.

Fetiţa alerga fericită, fără să priceapă o iotă din ce îşi spuneau părinţii. Văzând-o, lui Murasaki i-a trecut orice urmă de gelozie şi se gândea la durerea mamei căreia i se luase copila. Încerca să se pună în locul ei şi îşi dădea seama cât de dureros este. A ridicat fetiţa în braţe şi a dezmierdat-o pe săturate. Privelişte le-a înduioşat profund pe doamnele ei.

— De ce nu o fi născut-o ea? a şoptit una.

— Păcat! Aşa-i lumea asta, a răspuns alta.

Conacul din Ōi era arătos şi plăcut, iar Akashi ducea o viaţă liniştită. Ori de câte ori o vedea, Genji îi admira ţinuta şi mişcările şi cugeta că nu e cu nimic mai prejos decât cea mai aleasă dintre nobile. Nu-i găsea nici un cusur. Singura năpastă era tatăl ei, cam îngust la mine şi cu o grămadă de ciudăţenii, dar trecea şi peste ele.

Lui Genji nu îi dădea inima ghes să plece acasă aşa repede. Mereu i se păreau scurte întâlnirile, ca şi când ar fi trecut doar podul plutitor al viselor. Mai punea mâna, amărât, pe *koto*-ul cu treisprezece coarde. Atunci îşi amintea de ultima noapte petrecută la Akashi. La stăruinţele lui, iubita îl acompania la *biwa*, ca pe vremuri, şi Genji se minuna la fiecare pas de talentul ei. Îi povestea apoi pe îndelete despre fiica lor.

Zicând că merge la templul şi la conacul din Katsura, rămânea de multe ori peste noapte la Ōi şi uneori lua o gustare împreună cu Akashi: prăjiturele şi *kowaii*[4]. Genji nu o socotea concubină de rând şi se purta frumos, admirându-i din toată inima firea aleasă. Femeia îi respecta simţămintele şi se mulţumea cu ce îi oferă, fără să se arate însă prea umilă. Genji se simţea bine cu ea.

Akashi aflase că nu îi plac nobilele înfumurate şi nu voia cu nici un chip să se numere printre ele. Mai bine să se poarte firesc. Dacă ar fi stat aproape, ar fi devenit negreşit o ţintă pentru celelalte şi Genji s-ar fi plictisit degrabă de ea. Din fericire, nu locuia totuşi departe de capitală.

Deşi la plecarea din Akashi tatăl ei îi spusese că urma să-şi dedice restul vieţii doar zeilor şi lui Buddha, trimitea deseori soli ca să mai afle cum se poartă Genji cu fiica şi cu nepoata lui. Uneori veştile îl amărau, alteori legătura îl onora nespus.

Cam la vremea aceea s-a prăpădit tatăl lui Aoi, fostul socru al lui Genji, om de încredere la cârma statului. Împăratul îi regreta nespus dispariţia. Genji, la fel, cu atât mai mult cu cât trebuia să îi preia îndatoririle şi timpul liber i se împuţina.

Împăratul era isteț şi copt la minte pentru vârsta lui, însă ar fi fost periculos să se ocupe singur de treburile țării. Avea nevoie de un sfetnic de nădejde. Cine să fi fost altul decât Genji? Tihna la care râvnea se ducea pe apa sâmbetei. De ritualul funerar s-a îngrijit mai mult decât oricare dintre fiii sau nepoţii fostului mare ministru. Ce mai urma?

S-a dovedit un an cam tulbure, plin de semne de rău augur – mişcări şi scânteieri ciudate ale soarelui, lunii şi stelelor, precum şi zdrenţe de nori cu forme prevestitoare de nenorociri. Profeţii şi astrologii susțineau că ar fi dăunătoare întregii ţări. Pe lângă toate astea, Genji avea temeiurile lui de îngrijorare, chibzuind că Împăratul e de fapt fiul lui nelegitim şi, prin urmare, nu ar fi avut dreptul la tron.

Fujitsubo s-a îmbolnăvit pe la începutul anului, iar din martie boala i s-a înrăutăţit. Când a murit fostul împărat, presupusul tată, Împăratul era prea mic pentru a simți durerea despărţirii, însă acum era din cale-afară de răvăşit, iar mama lui, îndurerată peste măsură.

— Am ştiut că anul acesta este ultimul pentru mine, dar, nefiindu-mi atât de rău la început, am socotit că e mai înţelept să nu îmi dezvălui presimţirile, i-a spus ea fiului cu voce sfârşită. Ca să nu dau de bănuit, nu mi-am înteţit nici slujbele. Aş fi vrut să ne vedem şi să stăm de vorbă despre fostul împărat, însă de cele mai multe ori nu m-am simţit în apele mele şi am tot amânat.

Avea treizeci şi şapte de ani, însă arăta mult mai tânără. Maiestatea Sa o privea cu milă şi amărăciune şi, mai presus de orice, regreta că nu ţinuseră slujbe anume pentru sănătatea ei. De aceea, a tocmit preoţi pentru ritualurile trebuincioase unei însănătoşiri grabnice.

Genji era şi el peste măsură de mâhnit. Ştiind-o mai bolnăvicioasă, nu i-a luat în seamă slăbiciunile şi nici ea nu s-a plâns.

Rânduielile de la Curte nelăsându-l să stea prea mult în preajma bolnavei, Împăratul a plecat degrabă. A fost o zi sfâşietor de tristă. Din pricina suferinţei, fosta împărătească

abia reuşise să îngaime câteva cuvinte. Ştia bine cât de respectată fusese în viaţă, ajungând la cel mai înalt rang cu putință, cu toate greutăţile întâmpinate, însă nimeni nu îi dibuise durerea nemărginită din suflet, pe care Împăratul nici nu şi-o putea închipui.

Genji deplângea şi ca ministru nenorocirile ce se ţineau lanţ, dar nu pregeta să tocmească rugăciuni care să salveze viaţa fostei împărătese. Pe de altă parte, îl chinuia gândul că nu îşi mai poate deschide inima, că nu îi mai poate mărturisi ce simte. S-a apropiat de perdea şi le-a întrebat pe doamne de starea sănătăţii ei.

— S-a rugat întruna la Buddha, însă îi este tot mai rău, i-a răspuns una dintre ele. Nu se atinge nici măcar de fructe, ca să nu mai vorbesc de mâncare. Pe zi ce trece e tot mai slăbită şi tare ne temem că nu mai rezistă.

— Vă sunt recunoscătoare că aţi împlinit dorinţa fostului împărat şi v-aţi îngrijit de cel de acum, i-a mărturisit cu voce stinsă lui Genji. Aş fi vrut să vă răsplătesc eforturile cum se cuvine, însă nu am mai apucat şi e prea târziu pentru mine.

Pe Genji l-a podidit plânsul şi nu se simţea în stare să îi răspundă. Era înciudat că îl văd femeile astfel, dar nu se putea stăpâni. Pierderea suferită era nemăsurată, chiar dacă legătura dintre ei ar fi fost doar una de prietenie încă din cea mai fragedă tinereţe. Aşa e viaţa şi nu ne rămâne decât să ne resemnăm.

— Nu am reuşit să fac mare lucru pentru el, însă m-am străduit. Plecarea dintre noi a Marelui-Ministru a fost o mare lovitură, iar acum alta… Nu mai suport şi nu mai vreau nici eu să trăiesc, a zis Genji.

Chiar în momentele acelea, ultimele pâlpâiri ale vieţii fostei împărătese s-au stins de tot. Pe Genji l-a cuprins o neagră disperare. Fujitsubo se număra printre oamenii care se cereau veneraţi cu adevărat, căci ea îşi revărsase dragostea nemărginită asupra lumii întregi. Nu se folosise o clipă de putere şi rang pentru a oropsi pe cineva sau pentru a pricinui şi cel mai nevinovat rău. Iar când făcea un bine, îl trecea sub tăcere. Dăruise templelor budiste multe dintre bunurile sale şi dintre cele moştenite de la părinţi. Chiar şi călugării cei mai neînsemnaţi o preţuiseră neînchipuit de mult, iar acum îi jeleau moartea. O lume întreagă plângea după ea şi curtenii s-au îmbrăcat în negru, cel mai întunecat doliu.

Genji privea dus pe gânduri grădina de la Nijō-no-in. Şi-a amintit de banchetul florilor de cireş de parcă ar fi fost ieri, nu cu doisprezece ani în urmă, şi a îngânat: „Doar anul

acesta!“[5] Vrând să se ferească de căutăturile iscoditoare din jur, Genji s-a retras în capelă ca să se roage şi să plângă în voie. Soarele cobora maiestuos către marginea zilei primăvăratice, iar zdrenţele de nori plumburii lunecau uşor peste copacii din zare. Pe Genji l-a mişcat adânc priveliştea, deşi s-ar fi zis că nu mai are ochi pentru nimic altceva.

Vălătucii de nori ce se târăsc peste culmi la asfinţit
par să fi împrumutat culoarea mânecilor mele.

Nu l-a auzit nimeni.

Ritualul funerar s-a încheiat şi lucrurile păreau să îşi reia cursul, dar Împăratul nu se liniştea. Exista un prelat, fost duhovnic al lui Fujitsubo şi al mamei ei, pe care şi Maiestatea Sa îl preţuia nespus. Îl ştia toată Curtea Imperială ca fiind un preot cu har, în care se putea încrede. Avea cam şaptezeci de ani şi trăia în sihăstrie, ca să se pregătească pentru viaţa de apoi, însă a coborât din munte pentru a sluji la funeraliile fostei împărătese. Maiestatea Sa l-a ţinut la Palat. Genji a stăruit şi el să îi fie aproape copilului.

— Nu ştiu dacă mă mai ţin puterile să mă rog toată noaptea, dar îmi dau silinţa, în amintirea augustei fiinţe plecate dintre noi, i-a spus Împăratului.

Într-o noapte liniştită, după ce lumea s-a dus la culcare, bătrânul preot a rămas la taifas cu Maiestatea Sa. Și-a dres glasul şi s-a apucat să vorbească poticnit:

— Maiestate, aş vrea să vă mărturisesc ceva. Sunt clipe în viaţă când săvârșești un mare păcat spunând adevărul şi de aceea stau şi acum la îndoială. Pe de altă parte, cred că este o şi mai mare fărădelege să nu cunoşti adevărul, ceea ce poate duce la nenorociri. La ce bun să plec din lumea asta cu o taină apăsătoare? Aş atrage mânia Cerului[6] dacă m-aş purta ca un laş.

S-a oprit, nefiind în stare să urmeze. Împăratul se întreba dacă e vorba despre o nemulţumire care îi macină cugetul şi se teme să o ia cu el în viaţa de apoi. Nu-i venea să creadă că unul dintre cele mai curate suflete, care trăia departe de lumea păcătoasă, putea fi otrăvit de invidie[7].

— Mă încred în Preasfinţia Voastră încă de mic şi nu îmi închipui că aveţi secrete faţă de mine.

— Îmi cer iertare. V-am dezvăluit până şi învăţăturile de taină ale Sectei Shingon, pe care Buddha nu mi-ar fi îngăduit să le aduc la cunoştinţa neiniţiaţilor. De ce să îmi fie atunci greu să spun ce am de spus? Povestea mea e legată de trecut şi poate înrâuri viitorul în cel mai rău chip. Ea vorbește despre fostul împărat, fosta împărătească şi Ministrul Palatului aflat acum la cârma ţării. Oricât mi-ar fi de greu, preot bătrân

cum sunt, nu am ce regreta. Îndemnul de a face mărturisirea vine de la Buddha.

Rămânând însărcinată, pe fosta împărătească a cuprins-o disperarea şi a simţit nevoia să îmi încredinţeze secretul ca să mă rog pentru ea. Un sihastru ca mine nu avea nici măcar cum să îşi închipuie că s-ar fi putut întâmpla aşa ceva. Cât v-a purtat în pântec, augusta dumneavoastră mamă s-a temut nu numai pentru taina ei, ci şi pentru că Ministrul Palatului îşi pierduse rangul o vreme, fiind învinuit pe nedrept. M-a implorat să îmi înteţesc rugăciunile. Aflându-i dorinţa, Înălțimea Sa Genji a tocmit și el preoţi pentru acelaşi fel de rugăciuni, iar eu le-am repetat neîntrerupt până la urcarea pe tron a Maiestăţii Voastre.

Preotul i-a povestit amănunţit tot ce ştia. Pe chipul Împăratului a deslușit uimire, ruşine, spaimă, mâhnire. Temându-se că l-a supărat neîngăduit de mult, s-a pregătit să se strecoare afară, însă Maiestatea Sa l-a oprit.

— Dacă nu aş fi ştiut, aş fi dus povara tainei cu mine în lumea de apoi. Regret din suflet că nu am aflat mai devreme. Mai cunoaşte cineva adevărul?

— Nimeni în afară de mine şi Ōmyōbu. De aceea mă şi simt atât de vinovat.[8] Cerul ne pedepseşte şi se întâmplă atâtea grozăvii în ţară. Forţele divine nu s-au dezlănţuit cât aţi fost copil, dar acum, că aţi crescut, îşi cer drepturile. Totul porneşte de la părinţi. Mă temeam că nu o să aflaţi de păcatul săvârșit şi de aceea v-am mărturisit secretul pe care eu însumi aş fi vrut să îl uit.

S-a luminat bine de ziuă, aşa că bătrânul preot s-a retras plângând.

Maiestatea Sa depăna în minte firul tainei dezvăluite şi o socotea un adevărat coşmar. Îi părea nespus de rău de fostul împărat şi încerca mustrări de cuget în legătură cu adevăratul tată, care se număra doar printre dregătorii ţării, fără rang princiar. De supărare, nu a fost în stare să se ridice din aşternut până către prânz. Auzind că Împăratul nu se simte bine, Genji l-a vizitat degrabă. Văzându-l, Maiestatea Sa a izbucnit în lacrimi şi Genji s-a gândit că mai plânge încă după mamă. A trebuit totuşi să îl înștiințeze că unchiul său, Prinţul Shikibukyō se stinsese din viață. Semnele Cerului se arătau tot mai aspre şi nu aveau răgaz nici să răsufle de atâtea necazuri. Genji a rămas lângă Împărat întreaga zi şi au sporovăit pe îndelete şi cu inima deschisă.

— Cred că se apropie sfârşitul lumii. Tare sunt deznădăjduit când văd atâta neliniște în jur şi simt că nu mai pot rămâne împărat. Nu am vrut să o supăr pe mama

renunțând la tron pe vremea când trăia, dar acum sunt hotărât să îmi asum o îndatorire mai mică.

— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva! Moartea şi necazurile nu au nici o legătură cu cârmuirea. Nenorociri se pot întâmpla şi când ţara are conducători înţelepţi şi destoinici. S-a văzut şi în China, şi la noi. Bătrânii cărora le-a sunat ceasul s-au dus şi gata, aşa că nu înțeleg de ce te îngrijorezi, a zis Genji, încercând să îl convingă să nu renunţe la tron.

I-a dat o sumedenie de pilde, însă nu e treaba mea, ca femeie, să intru în astfel de amănunte.

Chipul îndoliat al Maiestăţii Sale era leit cu al lui Genji. Împăratul văzuse de mult asemănarea, când se privea în oglindă, însă nu l-a surprins până în clipa în care preotul i-a dezvăluit taina. Acum ar fi vrut să îi spună totul lui Genji, dar nu ştia cum să înceapă. Era prea tânăr şi prea sfios, aşa că nu a îndrăznit să-i facă vreo mărturisire. În schimb, a început să vorbească despre timpuri trecute dragi lui, fiind mai cuviincios şi mai vorbăreţ ca de obicei. Lui Genji nu i-a scăpat noua purtare, însă nici prin cap nu i-a trecut că ar fi aflat secretul ce fusese atât de bine ferecat ani în șir.

Maiestatea Sa ar fi vrut să audă amănunte de la Ōmyōbu, însă ar fi pus-o într-o lumină proastă pe mama lui, care păstrase taina cu străşnicie. S-a mai gândit să îl întrebe pe Genji, ca din întâmplare, dacă s-au întâlnit asemenea cazuri de-a lungul timpului, dar nu s-a ivit nici un prilej ca să aducă vorba. S-a apucat să răsfoiască documente şi a aflat că în China existaseră istorii ale vieții unor împăraţi care ascundeau adevărul şi altele care îl dezvăluiau, însă nu a dat peste vreo pildă legată de Japonia. Chiar dacă existase, fusese bine tăinuită. A găsit însă istorisiri despre prinţi imperiali cărora li s-a dat la început numele de Genji şi au primit funcţii în stat: sfetnic, ministru și altele. Abia apoi li s-a recunoscut rangul princiar şi au fost încoronaţi. Împăratul se tot frământa cum să facă să îi cedeze tronul lui Genji, pe care îl admira şi îl preţuia din suflet.

A hotărât, fără să dea de știre cuiva, să îl treacă pe Genji în rândul celor înaintaţi în rang în toamnă şi să îl numească mare-ministru. Apoi i-a mărturisit dorinţa secretă legată de înscăunare. Uimit la culme, Genji a răspuns înfricoşat:

— Distinsul meu tată m-a îndrăgit cel mai mult dintre toţi copiii lui, dar nu s-a gândit o clipă să îmi lase mie tronul. Cum crezi că aş putea să-i nesocotesc dorința şi să primesc un rang la care nu am râvnit niciodată? Eu nu vreau decât să îmi slujesc ţara, aşa cum şi-a dorit şi fostul împărat, iar peste

câţiva ani să mă călugăresc şi să trăiesc departe de lume, a spus Genji cu un glas liniştit.

Spre dezamăgirea Maiestăţii Sale, nu voia cu nici un chip să cedeze. A refuzat deocamdată şi să fie numit mare-ministru. A primit numai înaintarea în rang şi îngăduința de a intra pe Poarta de Miazăzi a Palatului cu trăsură la care erau înjugați boi. Împăratul s-a arătat nemulţumit de refuzul lui Genji şi încerca să îl înduplece să primească măcar titlul de prinţ. Genji stăruia să rămână ce fusese şi până atunci ca să îl poată veghea mai departe, susţinând că este puţin probabil să îşi găsească un sfătuitor de nădejde. Tō-no-Chūjō fusese promovat ca mare sfetnic şi devenise în același timp general din Dreapta. Dacă mai urca o treaptă, Genji putea să lase toate treburile în seama lui și să se retragă de la Curte fără mustrări de cuget.

Stăruințele Împăratului i se păreau ciudate şi bănuielile au început să îi dea târcoale. Dacă aflase adevărul despre fosta împărătească, avea să o vadă într-o lumină proastă şi lui Genji îi părea nespus de rău de el. Cine oare să îi fi dezvăluit adevărul? Ōmyōbu lucra acum la Palat şi răspundea de veșmintele Împărătesei. Genji s-a dus să stea de vorbă cu ea şi a întrebat-o fățiș:

— Crezi că secretul nostru putea să ajungă într-un fel sau altul la urechile Maiestăţii Sale?

— Nu din gura mea sau a fostei împărătese. Ea se temea mai mult decât orice pe lume că fiul ei o să afle adevărul sau o să sufere pedeapsa divină.

Lui Genji i s-a făcut cumplit de dor de marea lui iubire plecată în lumea dreptților.

Mulţumită sprijinului său, fosta preoteasă de Ise a ajuns să ocupe o poziţie bună la Curte şi să devină Consoarta cea mai îndrăgită a Maiestăţii Sale. Era desăvârșirea întruchipată şi Genji se purta cu ea de parcă ar fi fost o comoară preţioasă. La venirea toamnei, s-a retras la Nijō-no-in, unde clădirea principală sclipea în cinstea ei. Genji se purta ca un adevărat tată de suflet.

Într-o seară de toamnă, pe o ploaie liniştită, pe când îşi bucura privirile cu răbufnirea de culoare a florilor împresurate de picături, Genji trăia în amintire clipe dragi de pe vremuri. Şi-a îndreptat paşii spre Akikonomu. Arăta fermecător în mantia *nōshi* gri-plumburie. Bolile şi morții din ultima vreme îl sileau să rămână departe de ceilalți, dar, de dragul fostei preotese, a pornit să o viziteze ţinând rozariul ascuns în mânecă. A intrat după paravan şi i-a vorbit prin perdea fără mijlocitor.

— Ce frumoasă e grădina! În anul acesta plin de nenorociri, numai toamna nu şi-a uitat drepturile şi îndatoririle, a spus el rezemându-se de stâlp.

Era straşnic de chipeş. A adus vorba de Rokujō şi de trista despărţire de la Templul din Câmpie, înainte ca ele să plece la Ise. Genji părea că îi duce dorul şi arăta nespus de înduioşat.

— Chiar dacă ascundem fapte de demult, roua de pe mâneci este grăitoare, a şoptit Akikonomu abia auzit.

Genji a desluşit apoi o mişcare uşoară dincolo de perdea şi a bănuit că plânge. Şi-o închipuia cât e de frumoasă şi regreta nespus că nu avusese prilejul să îi vadă chipul pe îndelete. Inima stătea să-i sară din piept.

Prost obicei, dar nu se putea dezbăra de el.

— În tinereţe, când ar fi trebuit să trăiesc fără griji, am avut puzderie de suferinţe din dragoste şi am pricinuit, la rândul meu, dureri care nu s-au mai şters. Două dintre ele îmi chinuiesc şi acum cugetul. Una a fost mama ta. A plecat din lumea noastră purtându-mi pică şi am ştiut tot timpul că aveam să mă căiesc. M-am mângâiat cu gândul că îmi voi dobândi iertarea ei fiindu-ţi ţie de folos. Ori de câte ori îmi amintesc de ea, îmi simt inima grea.

Despre cealaltă nu a suflat o vorbă, dar a urmat:

— După anii aceia grei, în care am avut mult de suferit, lucrurile au început să se aşeze şi am izbutit să le dau de capăt. De soţia mea din aripa de răsărit m-am ocupat cu toată dragostea şi m-am liniştit. Având o fire plăcută, ne înţelegem de minune. Acum nu mă mai încântă treburile de la Curte şi aş vrea să îmi văd de bucuriile sufletului. Poți să-ți închipui cât de greu mi-a fost să îmi stăpânesc simţămintele când am avut grijă de tine? M-ar durea nespus dacă aş şti că nu ai băgat de seamă prin ce chinuri am trecut.

Akikonomu chiar nu se pricepea să răspundă, așa că el a schimbat vorba.

— Cât aş vrea ca anii rămaşi să mi-i petrec în sihăstrie şi să nu mai am de-a face cu lumea asta, numai că, din păcate, mă apasă încă grija copiilor şi mai e mult până se fac mari. Te rog să îi ocrotești după ce mă sting din viaţă.

Ea a răspuns timid, cu un singur cuvânt abia auzit, vrăjindu-l pe Genji. A rămas la taifas până spre seară.

— Nu mai am năzuinţe nebuneşti, îmi pasă doar de cele patru anotimpuri şi de farmecul naturii în fiecare dintre ele. Unii susţin că primăvara e mai frumoasă, cu minunatele ei flori ce revin la viaţă, alţii îndrăgesc priveliştea de toamnă. Mie mi se par firești discuţiile potrivnice, pentru că fiecare ademeneşte în felul ei. E greu să ții partea cuiva. În China,

primăvara are întâietate, pe când în Japonia, brocartul de toamnă se dezvăluie în poezie ca un miracol. Pe mine amândouă mă cuceresc şi mi-ar fi cu neputinţă să spun că iubesc mai tare pomii înfloriţi primăvara decât bogăţia de culori a florilor de câmp şi zumzetul gâzelor toamna. Eu le-aş aduce pe toate în grădina mea. Ție care își place mai mult, primăvara sau toamna? a întrebat-o Genji.

Ea se afla iar în încurcătură şi nu ştia ce să răspundă, dar a socotit că nu se cade să nu spună ceva.

— Dacă Înălțimea Voastră nu ştie care îi place mai mult, mie îmi este cu atât mai greu să mă hotărăsc. De-ar fi totuşi să aleg între cele două, misterioase mi se par serile de toamnă, care îmi amintesc de mama şi sunt atât de cântate în poezie.

Desluşindu-i candoarea, Genji nu s-a putut opri:

Atunci, hai să împărtăşim vântul tomnatic de seară!

Îmi sfredeleşte inima în taină.

Uneori simt că mă lasă puterile, a continuat el.

Ce răspuns s-ar fi cuvenit să dea? Akikonomu s-a prefăcut pur şi simplu că nu a priceput unde bate. Genji încerca simțăminte greu de numit: dragoste sau ură? Ar fi putut împinge lucrurile mai departe. Citindu-i însă indignarea pe chip, i-a dat dreptate şi n-a mai stăruit, socotindu-se el însuşi obraznic. Nu i-a rămas decât să ofteze, dar şi oftatul a scârbit-o pe Akikonomu, cu toate că o ascundea cu tact.

— Îmi pare sincer rău că ţi-am provocat silă. Deşi cred că nici cea mai delicată dintre nobile nu s-ar fi simţit jignită. Să trecem peste asta! Nădăjduiesc să nu te ţină supărarea, nu ar fi de nici un folos.

Genji s-a ridicat şi a plecat. Fetei i s-a făcut lehamite chiar şi de mireasma lăsată în urmă. Femeile au ieşit ca să tragă obloanele. Una dintre ele s-a apucat să-şi bată la cap suratele:

— Ce dâră de parfum a lăsat unde a şezut! Cum de reuşeşte omul ăsta să fie mereu atât de gătit? Cred că e în stare să facă să înflorească flori de cireş pe o ramură mlădioasă de salcie! Ce-o fi fost într-o altă viață?

Întors în aripa de apus, Genji nu s-a dus îndată la culcare, ci a rămas să admire grădina, căzut pe gânduri. S-a tolănit lângă verandă, nu tocmai în bătaia felinarelor, şi s-a pus la taclale cu câteva dintre doamnele lui Murasaki. Era mâhnit că nu se poate dezbăra de obiceiul de a se îndrăgosti mereu. Îmbătrânise şi chiar nu i se mai potrivea. În tinereţe fusese cu totul altceva, iar zeii şi Buddha i-or fi iertat greşelile de-atunci, dar acum nu se făcea să fie nesocotit. Bine că măcar îşi dădea seama de atâta lucru!

Akikonomu regreta şi simplul răspuns dat în legătură cu toamna. Îi venea să moară de ruşine, aducându-şi singură o mulțime de învinuiri, gata-gata să se îmbolnăvească din pricina lor. Genji era însă la fel de stăpânit ca întotdeauna, hotărât să îi poarte de grijă chiar mai mult decât până atunci.

— Consoartei Împăratului îi place toamna, i-a spus el soţiei, şi îi dau dreptate. Dar la fel de mult mă bucur că tu iubeşti primăvara. Aş vrea să pregătesc ceva care să vă încânte pe amândouă. Am prea multe treburi pe cap şi intenţionez să mă călugăresc mai repede, însă mă ţine pe loc teama că o să te simţi tare singură.

Genji se gândea neîncetat şi la iubita din Ōi, însă nu îşi îngăduia să treacă pe la conacul ei din pricina opreliştilor impuse de noua lui poziţie la Palat. Akashi a început să vadă viaţa în negru şi asta îl mâhnea nespus. Pe de altă parte, ea nu voia cu nici un chip să îl asculte şi să se mute în capitală, de frică să nu se simtă umilită. Nu îi surâdea gândul să stea împreună cu celelalte. Genji o socotea cam trufaşă, dar asta nu însemna că nu îi era milă de ea şi că nu făcea tot ce îi stătea în puteri ca să o viziteze cu prilejul rugăciunilor şi slujbelor lunare de la templul său.

Cu cât se obişnuia cu locul, cu atât Akashi îl găsea mai greu de răbdat. Vizitele lui Genji îi trezeau simțăminte potrivnice. Ştia foarte bine cât e de puternică legătura dintre ei, dar, pe de altă parte, îi pricinuiau atâta durere, încât s-ar fi lipsit bucuroasă de ele. Era o durere ce nu cunoştea alinare.

Grădina nu arăta rău. Focurile de afară se întrezăreau printre copacii deşi, ca nişte licurici plutind pe un pârâiaş.

— De n-aş fi trăit cândva pe malul apei, a zis Genji, priveliştea de aici m-ar fi neliniştit.

Luminiţele-s ca acelea din bărcile pescăreşti de la Akashi.

Să mă fi urmărit oare până aici?

— Par nişte licăriri schimbătoare ce se ţin scai de o nefericită ca mine, a mai adăugat Akashi cu tristeţe în glas.

Inima-ţi freamătă aidoma licăririlor jucăuşe

pentru că nu îmi cunoşti profunzimea sentimentelor.

— Te rog, spune-mi cine pe cine a nefericit, a adăugat Genji cu obidă.

Fiind mai puţin prins cu treburile, s-a putut apleca liniştit asupra rugăciunilor şi slujbelor, rămânând la conacul de la munte mai mult ca de obicei. Lui Akashi i-a venit inima la loc.

1. Două trunchiuri cu o singură rădăcină, simbol al iubirii conjugale. Genji se referă aici la el şi la Akashi, iar puietul e fetiţa lor.

2. Păpuşă-talisman din hârtie, folosită la ritualuri de purificare şi menită să atragă asupra ei orice pacoste ameninţă copilul.

3. „Opreşte, fato, barca! / Am şi eu pe insula aceea / o bucată de pământ. / O văd şi mă-ntorc. / Mă întorc…“ (n.a.)

4. Orez amestecat cu boabe de fasole roşie, servit de obicei la ocazii festive.

5. „Dacă aveţi suflet, cireşilor, vă rog să mai înfloriţi îndoliaţi doar anul acesta!“ (n.a.) Poemul, din culegerea *Kokinshū*, îi aparţine lui Kamutsuke-no-Mineo.

6. Pentru că Împăratul ar continua să îl venereze drept tată pe acela care de fapt nu îi este, atrăgând astfel tulburări pe pământ şi în Cer.

7. Promovările în rândul preoţilor erau anevoioase şi ar mai fi avut două trepte de atins.

8. „Doar eu sunt răspunzător pentru păstrarea secretului.“ (n.a.) Fiind femeie, Ōmyōbu nu ar fi dezvăluit niciodată adevărul.

20

Zoreaua

Asagao

Nu o pot uita pe Asagao;
ea crede că i-a trecut vremea.

Akiko

În doliu după tată, Asagao – fostă preoteasă de Kamo – s-a retras de la templu. Genji, neputând să uite femeile care-l atrăgeau, o sâcâia cu scrisori. Ea îşi aducea bine aminte că intrase cândva în moara bârfelor din pricina lui, aşa că îi răspundea sec, deloc dornică de alte cleveteli.

Genji a auzit că în luna a noua ea s-a mutat la conacul părintesc Momozono. Tot acolo stătea şi Nyogo-no-Miya, sora mai mică a fostului împărat, mătuşa lui Asagao şi a lui Genji. Cum bătrânul împărat ţinuse mult la sora şi la nepoata lui, Genji voia să pară că se îngrijeşte de ele. Zicând că vrea să întrebe cum o duce mătuşa lui cu sănătatea, a pornit spre Asagao. Cele două locuiau împreună, una în aripa de apus şi cealaltă în aripa de răsărit a bătrânului conac. De când Prinţul Shikibukyō s-a ascuns de lumea celor vii, totul avea un aer de paragină.

Pe Genji l-a primit Nyogo-no-Miya. Părea îmbătrânită şi îşi tot dregea glasul în timp ce vorbea. Sora ei mai mare – mama lui Aoi – izbutise întotdeauna să îşi ascundă vârsta, însă Nyogo-no-Miya se ofilise înainte de vreme, deşi trăsăturile îi erau încă frumoase şi avea o ţinută distinsă. Fiecare cu soarta lui.

— Moartea tatălui tău a fost o mare lovitură. Îmi petrec zilele plângând şi suspinând. Să fie şi vârsta de vină? De când m-a părăsit şi soţul, nici nu ştiu cum îmi duc zilele. Ce rost are să mai trăiesc?

„Cât de mult a îmbătrânit!“, şi-a zis Genji.

— Aşa e. De când s-a prăpădit tata, multe s-au schimbat. Am avut şi eu parte de o seamă de nedreptăţi, fiind silit să pribegesc prin ţinuturi străine, fără ţintă. După ce fratele

meu, împăratul de atunci, a binevoit să mă cheme iar în capitală şi să îmi redea drepturile, am fost atât de copleşit de treburi, că nici nu am avut timp să răsuflu. Am tot vrut să vă vizitez şi să stăm de vorbă, dar nu am apucat până azi.

— Cât de nesuferită mi-a fost viața când ai avut necazuri şi ai fost nefericit! Acum mă bucur că am apucat să te văd iarăşi înfloritor. Dacă aş fi murit între timp, aş fi regretat ziua de azi, a zis ea cu voce tremurândă. Tare te-ai făcut chipeş! Ai fost frumos încă de mic şi, ori de câte ori te vedeam, rămâneam uluită. Lumea spune că Împăratul îţi seamănă leit, dar nu poate fi adevărat, nu sunteți cu singuranţă ca două picături de apă.

Lui Genji i se părea ciudat să îl laude cineva atât de fățiş.

— Nu mai sunt ce am fost înainte de surghiun, iar Maiestatea Sa chiar nu are asemănare. Vă înşală închipuirea, a zis Genji.

— Cred că aş trăi mai mult dacă aş avea parte de vizite ca aceasta de acum. Uit cu totul de bătrâneţe şi de necazuri, a spus ea cu glasul sugrumat de lacrimi. Îmi pizmuiesc sora pentru nepotul pe care i l-ai dăruit. Adevărul e că şi soţul meu a tânjit după o asemenea legătură cu tine, a urmat ea oftând.

„Curios!“, a chibzuit Genji.

— Aş fi fost fericit dacă se întâmpla aşa ceva, dar se pare că nu eram în graţiile fiicei dumneavoastră, a mărturisit Genji încruntându-se.

Privirile i-au fugit către cealaltă aripă a clădirii şi s-au oprit la grădina lipsită de viaţă, iar gândurile i s-au îndreptat în clipa următoare la frumoasa care locuia dincolo. Abia îşi stăpânea emoţiile.

— Dacă tot sunt aici, nu se face să nu o vizitez pe Asagao, ar fi o greşeală de neiertat, a zis Genji ieşind pe verandă şi pornind pe coridorul lung dintre cele două aripi ale clădirii.

Lumina cobora la marginea zilei, dar pe Genji îl fermeca ceea ce vedea printre perdelele negre și storurile tivite în gri-plumburiu. Mireasma ce răzbătea dinăuntru era de-a dreptul ameţitoare.

Femeile au chibzuit că nu se cade să îl ţină pe verandă, aşa că l-au poftit în camera de primire dinspre miazăzi. Senji aştepta mesajul lui.

— Mă simt stânjenit că nu mă laşi să mă apropii, măcar în aceeaşi încăpere, şi să rămân dincolo de perdea. Asta e răsplata pentru că te-am slujit cu credinţă atâta amar de vreme? a întrebat Genji tâfnos.

— Parcă m-am trezit dintr-un vis, a răspuns Asagao. Trecut nu mai există. Te rog, îngăduie-mi să cumpănesc liniştită eforturile făcute pentru mine, i-a răspuns ea.

„Da, lumea asta e tare amăgitoare“, şi-a zis Genji cu tristeţe.

Am aşteptat încuviinţarea zeilor,

fără să-mi ghicească cineva taina în lumea urâcioasă.

— Crezi că mai poţi ocoli voinţa divină? Am suferit mult după nenorocirile de atunci. Aş vrea să împărtăşeşti măcar un pic…

Încerca să capete o întâlnire față-n față. Genji era mai răbdător şi mai cu tact decât pe vremuri, dar tot i se părea că se poartă nedemn pentru rangul lui. Prinţesa a recitat:

O vorbă de-aş fi vrut să ştiu despre amărăciunile lumii,

zeii m-ar fi învinuit că legământul mi l-am încălcat.

— Cât eşti de nedreaptă! Vântul a alungat departe păcatele mele de atunci, a zis Genji strecurând un zâmbet fermecător.

— Se pare că zeii nu au încuviinţat purificarea[1], a glumit Senji, compătimindu-l.

Asagao era grozav de ruşinoasă şi se închidea tot mai mult în ea, dezamăgindu-şi doamnele de onoare. Nu a vrut să îi mai spună vreun cuvânt nici măcar lui Senji.

— Întâlnirea noastră a luat o întorsătură nedorită, a spus Genji oftând din rărunchi şi s-a ridicat să plece. Cu cât îmbătrânim, avem parte de întâmplări tot mai stânjenitoare. Ce ai urmărit? Să mă umileşti?

După plecarea lui, doamnele s-au întrecut să-l laude care mai de care. Era o seară frumoasă. Până şi foşnetul frunzelor le amintea de vremuri trecute, cu bune şi cu rele.

Plecând de acolo cât se poate de nemulţumit, Genji nu a închis un ochi toată noaptea. A pus un slujitor să ridice obloanele devreme ca să admire roua dimineţii. Două-trei viţe de zorele se târau semeţe printre florile veştejite. A rupt câteva floricele parfumate şi i le-a trimis lui Asagao, însoţite de două rânduri şi un poem: „Am plecat ruşinat şi mă înfior la gândul că te-ai uitat după mine zâmbind“.

Să fi trecut oare vremea zorelei înrourate

pe care eu n-o pot uita?

„Nu îmi doresc decât să ştii cât de mulţi ani mi-ai stăruit în gânduri. Speranţa nu piere.“

Era o scrisoare destul de chibzuită pe lângă cele din tinereţe. Nu se făcea să nu îi răspundă, aşa că femeile i-au pus în faţă ustensilele de scris.

La sfârşit de toamnă, schimbată-i culoarea zorelei

încurcate printre nuielele gardului ud de rouă.

„Mulţumesc pentru flori şi pentru asemuirea potrivită cu anotimpul.“

Atât şi nimic mai mult, dar Genji nu putea lăsa răvaşul din mână. Îl încerca o tristeţe nemăsurată. Poate şi pentru că rândurile fuseseră aşternute cu iscusinţă pe o hârtie fină, gri-albăstruie.

Uneori, într-un asemenea schimb de răvaşe, te poate amăgi rangul sau stilul, iar ce ţi se pare potrivit la un anumit moment se dovedeşte a fi stângaci după ce faci cunoscut răvaşul sau poemul. Temându-mă să nu greşesc, mă opresc aici, cu inima îndoită să nu mă fi înşelat.

Genji cugeta că nu se cade ca la vârsta lui să îi mai trimită răvaşe de dragoste ca în tinereţe, dar nici nu putea uita că prietenia şi iubirea de ani şi ani i-a fost răsplătită numai cu răceală. Poate că nu a fost tocmai iubire, dar i se aprinseseră iarăşi călcâiele şi o sâcâia cu scrisori. Ca să nu bată la ochi, o chema în aripa de răsărit pe Senji, doamna de onoare a fostei preotese, şi stăteau la taifas.

Doamnelor lui Asagao le plăcea orice bărbat, chiar şi de rang mai mic, iar pe Genji îl lăudau peste măsură. Stăpâna lor însă nu îi încurajase încercările de a o cuceri nici când fusese tânăr; cu atât mai puţin avea de gând acum să se apropie de el. Şi oricum, trecuse vârsta la care îşi îngăduiau să flirteze. Ea îi răspundea cât se poate de rece la scrisori, vorbind doar despre flori şi natură, pentru că se temea de cleveteli. Purtarea ei neschimbată îl făcea pe Genji să o preţuiască şi mai mult.

Totuşi, gura lumii nu i-a scutit.

— Ministrul Genji o curtează cu foc pe fosta preoteasă, iar Nyogo-no-Miya nu se împotriveşte câtuşi de puţin. Sunt o pereche tare potrivită.

Zvonul a ajuns şi la urechile lui Murasaki, dar nu l-a luat în seamă la început, spunându-şi că soţul i-ar fi mărturisit de bunăvoie. Apoi a început să ia aminte la purtările lui şi s-a amărât când l-a văzut mai tulburat şi mai îngândurat. Aşadar, nu era vorba doar de o toană, cum îi spusese în treacăt, ci de ceva mult mai serios. Şi ea, şi cealaltă erau de obârşie aleasă, însă cealaltă devenise renumită ca înaltă preoteasă. Murasaki era cuprinsă de deznădejde la gândul că-şi va pierde locul de soţie preaiubită de până atunci. Genji o crescuse de mică, prin urmare erau împreună de multă vreme, încerca ea să se amăgească. Se încrezuse prea mult în dragostea lui, socotind că nu are potrivnice. Chiar dacă nu o părăsea, poate se săturase de ea. De câte ori avusese vreo nemulţumire, i-o mărturisise cu tact, fără să îl rănească. Acum, când era cu adevărat mâhnită, se

abţinea să îi dezvăluie ce simte. Genji îşi petrecea mult timp visând cu ochii deschişi, găsea motive să rămână tot mai des noaptea la Curte, iar când ajungea acasă, se prefăcea foarte prins cu fel de fel de scrisori oficiale. Soţia a înţeles astfel că zvonurile sunt adevărate. El nu prea avea chef de vorbă şi părea mereu nemulţumit.

A venit iarna, însă au fost oprite ritualurile de venerare a zeilor din pricina doliului de la Curte. Neavând ce face, Genji s-a pregătit într-o seară să o pornească spre Nyogo-no-Miya. Amurgul era încântător, ningea molcom, iar el îşi petrecuse toată ziua înmiresmându-şi veşmântul *kosode* şi aranjându-se cu mai multă grijă ca oricând. Cum putea să îi reziste o femeie văzându-l astfel? Înainte să plece, şi-a luat rămas-bun de la soţie:

— Mă duc să văd ce mai face Nyogo-no-Miya. Am auzit că e bolnavă.

Murasaki nici măcar nu a întors privirea spre el, prefăcându-se ocupată cu fetiţa. Se vedea limpede că e mâhnită.

— În ultima vreme eşti bosumflată întruna şi nu mi se pare firesc, pentru că nu ţi-am greşit cu nimic. Am mai plecat şi eu la Palat ca să nu te plictiseşti de mine văzându-mă necontenit. Ce te-a întors pe dos?

— Da, ai dreptate. Te saturi când vezi pe cineva prea mult.

Atât a zis şi i-a întors spatele. S-a îndreptat spre fetiţa adormită. Genji s-a gândit să renunţe la plecare, dar o anunţase pe bătrâna Prinţesă că o vizitează şi nu mai putea da înapoi.

Murasaki stătea întinsă şi se uita cu tristeţe după soţ. Tare îi veneau bine veşmintele de doliu în mai multe straturi de gri, mai cu seamă în sclipirea zăpezii. Nici nu voia să se gândească la ziua în care el avea să o părăsească pentru totdeauna.

Genji a luat cu el doar câţiva însoţitori mai apropiaţi.

— Nu mai merg de plăcere decât la Palat. Prinţesele din conacul Momozono fiind tare amărâte şi singure de când s-a stins Shikibukyō, mi se pare firesc să mai văd de ele, chiar dacă nu prea des. Cred că şi ele şi-au pus speranţele în mine.

Le-a spus acelaşi lucru şi însoţitorilor săi.

— E grozav stăpânul, doar boala lui nu cunoaşte leac, a zis unul dintre ei. Nu renunţă la iubire şi pace. Să sperăm că familia nu suferă din pricina asta.

La Momozono se intra pe poarta dinspre miazănoapte, însă Genji socotea că ar fi nedemn de el să o ia pe acolo, aşa că a trimis un om la poarta dinspre apus ca să îi anunţe

sosirea. Nyogo-no-Miya, care nu se aştepta la o vizită atât de târzie şi încă pe ninsoare, a rugat degrabă pe cineva să îi deschidă poarta mare. Portarul zgribulit a ieşit îndată, însă nu a putut-o descuia singur şi nu avea pe nimeni prin preajmă ca să îl ajute.

— S-a înţepenit încuietoarea, a bombănit.

Lui Genji îi era milă de el, dar gândurile i-au fugit cu vreo treizeci de ani în urmă, când Shikibukyō şi Nyogo-no-Miya erau tineri. Atunci judecau trecerea timpului după rugină – aşa îmbătrâneau şi oamenii. „Asta-i viaţa! Şi totuşi, ne agăţăm de ea“, și-a zis Genji ruşinat.

Nici n-am prins de veste, când iarba a năpădit conacul,
că zăpada copleşeşte deja gardul,

a îngânat el.

Până la urmă poarta s-a deschis.

Genji a vizitat-o mai întâi pe bătrână, care s-a pornit, ca de obicei, să depene poveşti de pe timpuri şi nu se mai oprea. Lui Genji i s-a făcut somn, iar gazda a început să caşte.

— Mi se închid ochii de oboseală, a zis ea, şi curând Genji a şi auzit-o sforăind de se cutremura conacul.

Bucuros că scăpase, Genji a pornit spre ieşire, dar l-a prins din urmă o bătrână care îşi tot dregea glasul. În sfârşit, a ieşit de după perdea şi i-a spus deschis:

— Vă rog să mă iertaţi că vă reţin. Speram din suflet să vă amintiți de mine, dar se pare că aţi uitat. Fostul împărat – tatăl dumneavoastră – îmi spunea în glumă „bunicuţă“.

Genji şi-a amintit pe dată de bătrâna Naishi. Auzise că s-a călugărit şi că e socotită ucenică a lui Nyogo-no-Miya, dar nici prin cap nu îi trecuse că mai trăieşte.

— Vremurile acelea s-au dus şi amintirea lor nu face decât să ne întristeze. Mă bucur că ne-am întâlnit. Te rog, fii îngăduitoare cu „un drumeţ orfan“[2].

Apropierea lui de paravan i-a stârnit lui Naishi-no-Suke pofta de cochetat, întocmai ca pe vremuri.

— Aşadar…, a spus ea cu neruşinare.

Genji îşi închipuia lesne cum arată gura ei ştirbă. Pe de o parte, îl distra felul în care vorbea, pe de alta, îi era milă de ea. În floarea vârstei, consoarte şi concubine o socotiseră o rivală de temut, dar multe dintre ele s-au stins negreşit ori dau piept cu greutăţile bătrâneţii. Cât de puţin trăise Fujitsubo! Nici jumătate din anii femeii din faţa lui! Cât de trecătoare e viaţa omului şi ce nedreaptă e soarta! Femeia asta uşuratică a trăit o grămadă de ani şi îşi vede liniştită de rugăciuni. Altă dovadă că lumea noastră e tare strâmbă!

Zărindu-l pe Genji dus pe gânduri, Naishi-no-Suke s-a simţit iarăşi tânără, cuprinsă de emoţii.

Anii au trecut, dar tot nu uit legământul.

Îmi spuneai mama mamelor, nu?

Pe Genji l-au trecut fiori de scârbă.

Aşteaptă viaţa de apoi ca să te dumireşti

dacă în lumea asta cineva şi-a uitat părinţii.

— Legătura dintre noi mi se pare trainică, dar o să vorbim despre asta altă dată.

Genji i-a întors spatele şi a plecat.

Femeile închiseseră obloanele din aripa de apus, lăsând totuşi două dintre ele deschise, ca să nu fie învinuite că îi tăiaseră înadins calea lui Genji. Luna şi zăpada sclipeau încântător, dând serii un farmec aparte. Genji i-a trimis fostei preotese un mesaj foarte cumpătat:

— Vreau să aud cu urechile mele că nu mă poţi suferi şi făgăduiesc să mă resemnez şi să nu te mai bat la cap.

Asagao nu dorea să îi arate nici măcar atâta bunăvoinţă. Greşelile tinereţii nu se ştergeau uşor. Simţise că tatăl ei ar fi vrut să o vadă măritată cu Genji, dar îi respinsese şi atunci fără să stea o clipă la îndoială. Cu atât mai nesăbuit i se părea acum să-i facă pe plac. Ar fi murit de ruşine dacă i-ar fi vorbit fățiș, aşa că a rămas neclintită în hotărârea ei. Genji o socotea înfricoşător de rece; ea îşi dorea numai să nu o creadă prost-crescută.

Se făcea tot mai întuneric şi vuietul vântului se înteţea. Deznădăjduit peste măsură, Genji a zis, ştergându-şi o lacrimă:

Inima nu mi s-a lecuit de nepăsările-ţi trecute;

cruzimea ta de-acum mă doare şi mai rău.

— Mărturisesc că mi-am făcut-o cu mâna mea.[3]

Auzindu-l, doamnelor lui Asagao le era milă de el şi o îndemnau să îi răspundă.

Cum pot să mă prefac că-s alta?

Ştiu bine că acelea-s nestatornice.

— Eu aşa am fost şi aşa rămân. Nu mă pot schimba, a adăugat fosta preoteasă vorbindu-i printr-o doamnă de onoare.

Genji era mâhnit tare şi ar fi putut găsi multe pricini. Nu se purtase ca un om în toată firea, dar nu voia să împingă lucrurile prea departe.

— Vă rog, nu suflaţi o vorbă despre ce s-a întâmplat astă-seară, i-a spus el doamnei cu mesajul. O să râdă lumea de un nătâng ca mine. Dacă vă întreabă cineva ceva, răspundeți în doi peri, fără să-mi pomeniţi numele.

Pe femei le-a cam mirat rugămintea lui.

— Nu pricep de ce e atât de încăpăţânată, a zis una dintre ele. E bărbat la locul lui şi mie mi se pare că vrea să o ceară în căsătorie, nu că ar fi pus pe aventuri. Ce păcat!

Asagao ştia bine cât e de încântător şi chiar îl plăcea oarecum, însă la fel de bine ştia că nu vrea să se numere printre femeile care se dau în vânt după el. De aceea Genji o şi socotea fără inimă. Ea chibzuia că nu i-ar fi fost de nici un folos să se arate prietenoasă şi, prin urmare, îi vorbea numai prin mijlocitoare şi doar atât cât era nevoie ca să nu o învinuiască de necuviinţă. Vrând să se călugărească, îşi dedica acum mai tot timpul rugăciunilor şi slujbelor budiste pe care le neglijase cât fusese în slujba zeităţilor şintoiste la Templul Kamo. Pe de altă parte, dacă l-ar fi respins pe Genji prea făţiş, ar fi intrat negreşit în moara bârfelor. Știa prea bine ce înseamnă să cadă pradă clevetelilor, doar avusese parte de așa ceva. Nu se încredea nici în doamnele ei şi era foarte reţinută şi cu ele, văzându-şi doar de rugăciuni.

Prinţul Shikibukyō avusese mulţi copii, cu mame diferite, însă ea nici nu îşi cunoştea toţi fraţii vitregi. Nimeni nu îi oferea vreun sprijin bănesc şi locuinţa ei se cam dărăpănase. Era un motiv în plus ca slujitoarele să ţină morţiş la bărbatul chipeş care se arăta dornic să o ia de nevastă.

Genji nu voia neapărat să se însoare cu ea, dar îl înnebunea răceala ei şi se încăpățâna şi mai mult. Nu era obişnuit să fie respins. Toată lumea îi cunoştea faima, iar el se pricepea destul de bine la astfel de treburi ca să mai fie pradă uşoară pentru clevetitori. Şi totuşi… pentru nereuşită gura lumii l-ar fi tocat mărunt. Tare se mai frământa şi nu ştia ce să facă. De la Nijō-no-in lipsea în tot mai multe seri şi Murasaki suferea cumplit. Ea ar fi vrut să îşi ascundă disperarea, dar întotdeauna o podidea plânsul de față cu el.

— De ce eşti supărată? Chiar nu înţeleg, i-a zis el dezmierdându-i părul de pe frunte şi privind-o galeş. Arătau ca o pereche desprinsă dintr-o pictură. De când i-a murit mama, Împăratul este tare mâhnit, iar de când s-a stins şi Marele-Ministru, nu mai are nici un sprijin, așa că a trebuit să îi întind o mână de ajutor. De aceea am fost atât de ocupat şi de multe ori nu am mai ajuns pe acasă. Te înţeleg, dar nu ai motive să te frămânţi. Nu mai eşti copilă, eşti om în toată firea. Recunosc că-ţi şade bine bosumflată, a adăugat el mângâindu-i părul.

Murasaki a întors capul supărată, fără o vorbă.

— Eu sunt de vină că te-am răsfăţat aşa, a zis el oftând; îi părea rău că se necăjeşte din pricina lui, când viaţa este oricum scurtă. Poate ai bănuit că am o legătură cu fosta

preotească. Nu e vorba de dragoste, stai liniştită. O să te convingi în curând. E o fiinţă cumplit de rece. Când mă simţeam trist, îi mai scriam câte un răvaş şi, cum ea nu avea mare lucru de făcut, îmi răspundea din când în când. Chiar nu văd de ce aș fi venit la tine ca să mă plâng de nepăsarea ei. Ţi-am mai spus şi repet, nu ai nici un motiv de îngrijorare.

Genji a stat toată ziua cu ea ca să o aline.

Nămeţii au crescut şi ninsoarea nu contenea. Pinul şi bambusul şi-au schimbat înfăţişarea în amurg, iar Genji strălucea parcă şi mai tare.

— Lumea se prăpădeşte după frumuseţile primăverii sau ale toamnei. Mie nu mi se pare nimic mai încântător ca zăpada în bătaia lunii. Tocmai o asemenea privelişte lipsită de culoare mă duce cu gândul la o lume aflată dincolo de a noastră, o lume aproape desăvârșită. Nu pricep de ce unii susţin că luna este înfricoşătoare iarna, a zis Genji strângând paravanul.

Lumina argintie învăluise pământul. Totul părea alb în jur şi iazul se acoperise cu o pojghiţă de gheaţă. Genji a trimis slujnicuţele să facă bulgări de zăpadă. Erau toate vesele şi drăgălaşe. Fetele mai mari purtau veşminte *akome* colorate, hainele aruncate pe umeri şi brâurile strânse uşor. Părul, mai lung decât veşmintele, părea izbitor de negru pe albul zăpezii. Copiliţele alergau fericite, lăsând dinadins evantaiele să le scape, când nici nu ar fi trebuit să îşi arate chipurile. Pline de râvnă, unele au făcut bulgări atât de mari, încât nici nu îi mai puteau urni din loc. Câteva fetiţe se adunaseră la uşa dinspre răsărit şi râdeau de cele din grădină, înciudate că ele nu fuseseră trimise afară.

— Cu ani în urmă au înălţat un munte de zăpadă în grădina fostei împărătese. Nu că ar fi fost ceva grozav, însă ea făcea şi cel mai neînsemnat lucru să pară deosebit. Tare multă lume îi deplânge moartea. Nu am avut norocul să îi fiu apropiat căci se purta destul de rece cu mine, dar cred că mă respecta şi nădăjduiesc să-i fi fost de ajutor; la rândul meu, mă încredeam în sfaturile ei. Alta ca ea nu cred că ne e dat să mai întâlnim. Era blândă şi gingaşă, de o rară delicateţe. Fiind rude de sânge, semeni foarte mult cu ea, dar pe tine te macină gelozia. Fosta preotească are cu totul altă fire. Când mă simt singur, îi trimit câte un răvaş şi îmi răspunde cuviincios. E tare îngâmfată.

Dintre toate, cea mai cultivată şi mai distinsă este Oborozukiyo, a urmat Genji. Este prudenţa întruchipată, şi totuşi s-a întâmplat nenorocirea aceea care a atras după sine exilul. Însă chiar merită să fie pomenită printre nobilele frumoase. Acum, când mă gândesc la ea, regret nespus că am

rănit-o. Aceia care duc o viaţă fluşturatică au cugetul încărcat. Mărturisesc că nici eu nu m-am purtat cum se cuvine. Amintirea lui Oborozukiyo i-a stors câteva lacrimi.

Apoi mai e doamna din conacul de la munte, pe care nu numai că nu o bagi în seamă, ba chiar o dispreţuieşti. E mai simțitoare şi mai învățată, pentru rangul ei, decât multe nobile cu pretenţii. Eu sunt de vină că nu îi arăt respectul cuvenit. De fapt, nu cred că a existat în viaţa mea vreo femeie lipsită de calităţi, dar greu de găsit sunt şi acelea cu virtuți deosebite. Doamna din aripa de răsărit este o pildă când vine vorba de bunătate şi nu ai cum să n-o iubești. Ne-am cunoscut în tinereţe, legătura noastră a fost tot timpul liniştită şi nu s-a schimbat deloc între timp. Ţin la ea şi nu văd cum am putea trăi despărţiţi.

Cu poveşti din trecut şi din viața de zi cu zi s-a scurs noaptea aceea liniştită, vegheată de fermecătoarea lună.

Apa îngheţată nu mai curge printre pietre;
razele lunii sclipitoare brăzdează cerul,

a murmurat Murasaki privind afară. Aşa, puţin aplecată, arăta mai bine decât orice altă femeie din lume. Părul şi trăsăturile feţei îi aminteau lui Genji de Fujitsubo şi se simţea fericit că se poate gândi iarăşi la ea. Auzind o raţă mandarin[4], Genji a ticluit pe dată poemul:

Printre amintiri şi troiene de zăpadă,
măcăitul raţelor pe apă răsună şi mai trist.

După ce s-a dus la culcare, Genji mai avea încă în faţa ochilor imaginea fostei împărătese, nu chiar ca în vis, dar mâhnită din cale afară: „Mi-ai făgăduit să ţii ferecat cu zece lacăte secretul nostru, însă aflu că păcatul săvârșit a ieșit la iveală. Mor de ruşine şi nu vreau să mai ştiu nimic de tine.“ Vocea i se auzea de parcă ar fi fost atacată de un duşman nevăzut. Murasaki s-a trezit speriată.

— Ce-ai păţit? l-a întrebat ea uluită.

Genji a deschis ochii. A priceput că e cuprins de remuşcări şi inima îi bătea nebuneşte. Încerca să se liniştească, dar lacrimile îi curgeau nestingherite şi nu s-a putut opri din plâns nici după ce şi-a dat seama că fusese numai vis. Era încremenit pur şi simplu, însă a reuşit să murmure ca pentru sine:

Noapte de iarnă. Somnul nu mă fură şi totuşi
mă înlănţuie visul. Ce scurt şi trist a fost!

În loc să îi aline dorul, apariţia în vis a iubitei răposate l-a mâhnit şi mai tare. S-a sculat repede şi a tocmit slujbe budiste la câteva temple, fără să dezvăluie pricina. Genji a priceput în cele din urmă că îl învinuia pentru suferinţele

îndurate. Ea însăşi practicase o seamă de ritualuri budiste, pedepsindu-se aspru pentru greşelile făcute, dar se părea că o luase cu ea în lumea de apoi pe cea mai gravă dintre ele. Cu cât se gândea mai mult, cu atât pe Genji îl copleşea o mâhnire fără de margini şi voia să ajungă în lumea prin care ea pribegea acum, pentru a lua asupra lui păcatul chinuitor. Încerca totuşi să fie cumpătat în rugăciuni şi incantaţii ca să nu stârnească bănuielile celor din jur, mai ales pe ale Împăratului. Invoca deseori numele lui Amida Buddha, dorindu-şi să renască pe aceeaşi floare de lotus.

Inima mă îmboldeşte să o găsesc pe cea pierdută.
De nu, singur hoinăresc prin vadurile Râului Sanzu.
Gândul acesta îl chinuia peste măsură.

1. „Am încercat să pun capăt iubirii / purificându-mă cu apă sacră, / dar zeii nu au consimţit.“ (n.a.)
2. „Am încercat să pun capăt iubirii / purificându-mă cu apă sacră, / dar zeii nu au consimţit.“ (n.a.)
3. „Iubesc, păcatul e al meu, n-am pe cine învinui.“ (n.a.)
4. Raţa mandarin este un simbol al vieţii conjugale.

21

Fecioara

Otome

Ţipătul gâştei despărţite de surate
şi un tânăr la prima iubire.

Akiko

Odată cu venirea primăverii, s-a încheiat și doliul după Fujitsubo. Curtenii au renunţat la hainele cernite şi, fiind începutul lui aprilie, au trecut cu toţii la veşminte vesele de vară. Aerul înmiresmat vibra în inimile tuturor. Numai fosta preoteasă de Kamo era tristă şi plictisită. Foşnetul frunzelor de *katsura* fragede a stârnit amintiri dragi tinerelor din suita ei. În ziua Purificării la Templul Kamo a sosit un răvaş de la Genji, scris pe hârtie violetă, împăturită pe lungime, la care prinsese o rămurică de glicină. Îl însoţea un poem:

Ştiai că valurile râului s-au întors în ziua purificării tale
nu ca preoteasă de Kamo, ci ca să te scape de doliu?

Înduioşată de pomenirea ceremoniei, i-a răspuns degrabă:

Ce nestatornice sunt lucrurile în lume!
Doliul de ieri s-a preschimbat în purificarea de azi.

„Toate-s trecătoare.“

Asta a fost tot, însă Genji i-a citit răvaşul cu luare-aminte, ca de obicei, şi nu îl lăsa din mână. Încheindu-se şi doliul după tatăl ei, Genji i-a trimis prin doamnele de onoare mai multe daruri potrivite ocaziei. Asagao nu putea suferi să se poarte cu ea ca cu o iubită. Dacă ar fi pomenit în rândurile ce le însoţeau ceva despre căsătorie, i le-ar fi trimis degrabă înapoi, însă cuvintele erau reținute, iar Genji îi mai făcuse daruri şi cu alte prilejuri, îndeosebi de Anul Nou. Cum nu aveau pricini de nemulțumire, doamnele s-au văzut nevoite să le primească.

În asemenea împrejurări, Genji era deosebit de binevoitor şi cu Nyogo-no-Miya, așa că bătrâna se prăpădea de dragul lui. Obişnuia să spună:

— Genji Strălucitorul a fost mereu un tânăr de toată isprava, dar, de când s-a mai împlinit, se întrece pe sine. Este şi chipeş, are şi inimă largă. Nu mai e nimeni ca el.

Tinerele din casă se amuzau grozav când o auzeau vorbind astfel.

Nyogo-no-Miya îi spunea nepoatei, ori de câte ori avea prilejul:

— Ministrul Genji a pus ochii pe tine şi nu e prima dată când te curtează. Povestea e veche, de pe vremea când trăia tatăl tău şi ai fost aleasă preoteasă de Kamo. Însă atunci şi-a dat seama că nu mai erau speranţe să îl vadă în casa noastră. Când, cu ceva timp înainte, încercase să te convingă, te încăpăţânaseşi să îl refuzi. Şi aşa a rămas, cum ai vrut tu, cu toată părerea noastră de rău. Cât i-a trăit soţia, Aoi, nu m-am încumetat să ţin cu fratele meu pentru că, la urma urmei, şi ea mi-a fost nepoată. De ce nu vrei să faci acum ce şi-ar fi dorit cel mai mult tatăl tău? Ca să nu punem la socoteală faptul că Ministrul Genji se străduieşte din răsputeri să te câştige iarăşi. Legătura dintre voi trebuie să fi fost puternică într-o altă viaţă.

Asagao îi asculta cu un zâmbet amar sporovăiala dureros de nepotrivită.

— Dacă m-am arătat încăpăţânată cât trăia tata, cum vă închipuiţi că m-am schimbat, mai cu seamă că Ministrul Genji se bucură acum de mare faimă? Aş muri de ruşine.

A vorbit atât de hotărât, încât Nyogo-no-Miya nu a cutezat să mai stăruie. Fosta preoteasă nu scăpa din ochi nimic din ce se întâmpla în jur, ştiind bine că toţi ai casei şi-ar fi dorit ca ea să îl ia de bărbat pe Genji. El pândea răbdător prilejul potrivit, nevrând să îi forţeze mâna, poate din prea mult respect.

Genji se pregătea pentru ceremonialul *genpuku* al fiului său, Yūgiri. Ar fi vrut ca acesta să se desfăşoare la Nijō-no-in, însă bunica băiatului şi-a dorit să fie de faţă. De aceea l-au ţinut în Sanjō. Unchii copilului dinspre mamă, începând cu Tō-no-Chūjō, aveau poziţii bune la Palat, aşa că, pe lângă daruri, s-au întrecut care mai de care să fie de folos. Se prevestea un ceremonial măreţ şi Curtea fremăta.

La început, Genji socotise să îi dea lui Yūgiri Rangul Patru, cum se aştepta lumea, dar s-a răzgândit. Era încă prea tânăr, fără puterea de a lua hotărâri sau de a-şi impune voinţa. Un asemenea rang ar fi bătut la ochi, aşa că l-a lăsat cu Rangul Şase şi cu mantie *hō* verde-gălbuie. Bunica lui, Ōmiya, a rămas fără grai, atât era de uluită. I-a cerut socoteală fostului ginere.

— Poate nu ar fi trebuit să îl ţin la un rang atât de jos, a spus Genji, dar vreau deocamdată să urmeze studii universitare. De aceea, doi-trei ani nu mai propun înaintarea lui în rang. Între timp, o să dobândească priceperea de care e nevoie ca să fie în slujba Împăratului. Eu însumi am crescut la Palat şi habar nu am avut ce se întâmplă în lume. Tata m-a învăţat o mulţime de lucruri, dar nu am ştiut ce înseamnă să munceşti pe brânci. Nu am avut o temelie solidă nici la poezie, nici la muzică, aşa că nu sunt prea grozav nici acum. Nu îmi pot lăsa copilul să se bizuie pe mine, atunci când eu însumi sunt plin de cusururi. Iar cei care vin după noi ar avea şi mai mult de suferit.

Un băiat de familie bună e promovat de la sine şi se scaldă în onoruri câştigate pe nedrept. Rudele îl răsfaţă cât pot, iar el nu are de ce să își mai dea silința la învăţat. Ba mai mult chiar, îi dispreţuieşte pe aceia care se instruiesc. Înaintează în rang fără să îşi dea bine seama, nefăcând decât să se distreze între timp. Oamenii lui îl laudă pe faţă şi râd de el pe la spate, iar după ce îşi pierde ocrotitorul dintr-un motiv sau altul, pur şi simplu îi întorc spatele. De aceea, cel mai sigur e ca tânărul să îşi însuşească mai întâi învățătură de temelie şi să înțeleagă bine ce înseamnă „suflet japonez“. Chiar dacă acum este nemulţumit de rangul primit, dacă îşi desăvârșirea educaţia, ca să devină stâlpul țării, atunci se va descurca bine şi după ce eu părăsesc această lume. Stau foarte liniştit în privinţa asta. Atâta vreme cât cuget că aşa trebuie să îl cresc, nu cred că îşi îngăduie careva să îl arate cu degetul ca pe orice prăpădit de student.

Ōmiya a răspuns degrabă, oftând din rărunchi:

— Sunt încredinţată că aţi chibzuit îndelung, numai că alţii se cam îndoiesc de hotărârea dumneavoastră. Lui Tō-no-Chūjō, de pildă, nu i se pare tocmai potrivită. Chiar şi copilul e amărât când vede că verişorii lui, pe care îi privea de sus, au fost înaintați în rang. Nu pricepe de ce trebuie să poarte mantia aceea *hō* când celorlalţi li s-a permis să îşi schimbe culoarea veşmintelor. Îmi este tare milă de Yūgiri.

— Are şi el nemulţumirile lui, ca un om mare, a zis Genji cu gingăşie. O să îi treacă şi o să înţeleagă lucrurile după ce se dedică învățăturii.

Ceremonialul înscrierii la studii s-a desfăşurat în aripa de răsărit, potrivită pentru asemenea prilejuri. Mulţi curteni de rang înalt au dat buzna să vadă aşa o raritate. Profesorii nu se simţeau chiar în largul lor.

— Vă rog să îl trataţi cu asprime, ca pe oricare altul, le-a spus Genji.

Profesorii şi cărturarii erau nespus de sobri, cu vocile lor ce răsunau clar şi semeț, însă arătau neînchipuit de caraghios în straiele acelea împrumutate ce nu le veneau nicicum. Tinerii curteni se abţineau cu greu să izbucnească în râs şi de aceea Genji a avut grijă să aleagă unii mai serioşi care să le toarne cărturarilor băuturi. Totuși, s-a văzut nevoit să îi certe pe Tō-no-Chūjō şi pe alţii ca el, care nu s-au purtat îndeajuns de cuviincios.

Şi dascălii erau nemulţumiţi de rumoare.

— Linişte! Vă rugăm, linişte! Nu e frumos să îl slujiţi pe Împărat şi să nu ştiţi cine suntem noi, învățații.

Unii au pufnit în râs fără să vrea.

— Linişte! E prea de tot! Vă lipseşte orice urmă de cuviinţă! Vă rog să părăsiţi încăperea! a ţipat un profesor încruntându-se.

Curtenii cu studii universitare au apreciat cum se cuvine dorinţa lui Genji de a da copilului o educaţie aleasă. Profesorii se străduiau să ţină lucrurile în frâu, ridicând mâna cu asprime sau ţipând la cine nu se purta frumos. Pe măsură ce se lăsa întunericul, chipurile austere deveneau tot mai caraghioase în lumina opaiţelor. Chiar păreau o adunătură de toată minunea. Genji se simţea vinovat faţă de aceia care nu mai găsiseră loc.

— Doar zăpăceala mea e de vină şi merit cu prisosinţă să fiu dojenit, a zis el ascunzându-se după un paravan.

Aflând că mulţi studenţi nu au mai încăput în sala de ceremonii, şi-a chemat oamenii să îi conducă în Pavilionul de Pescuit şi i-a copleşit cu daruri ca să-şi uite supărarea.

La sfârșitul petrecerii, când lumea a început să se retragă, Genji i-a mai reţinut pe cărturari şi pe poeţi ca să scrie împreună poezii. Au rămas şi nobili de rang înalt, dar şi curteni mai cu har. Maeștrii s-au ocupat de *risshi*, iar Genji şi ceilalţi, de *zekku*[1]. Titlurile, curioase de altfel, le-au ales cei mai destoinici profesori universitari. Noaptea a zburat iute şi în zori s-a trecut la citirea poemelor. Rolul i-a revenit lui Sachūben, un bărbat chipeş, cu voce impunătoare şi foarte învățat. Printre tinerii nobili s-au numărat şi unii înzestrați, care se pricepeau de minune la jocuri de cuvinte şi ale căror aluzii poetice le făceau mare cinste. De pildă, cea despre sârguinţa cu care se poate învăţa vara, la lumina licuricilor prinşi într-o plasă din pânză străvezie, sau iarna, la sclipirea zăpezii. Toate s-au dovedit una şi una, tocmai bune pentru a fi arătate maeștrilor chinezi.

Poemul lui Genji a fost cu totul deosebit. Dragostea de tată ce răzbătea din fiecare cuvânt le-a stors lacrimi celorlalți.

A urmat ritualul de începere a pregătirilor pentru intrarea la facultate. Yūgiri a primit o încăpere aparte în clădirea de răsărit şi i s-a pus la îndemână un dascăl sever. Tânărul nici nu mai apuca să-şi vadă bunica. Totuși, Genji se îndoia că poate învăţa acolo şi, de teamă să nu îl răsfeţe, l-a mutat într-o clădire liniştită, aproape de el, îngăduindu-i să meargă în Sanjō numai de trei ori pe lună.

Yūgiri era furios că tatăl lui îl ţine închis în casă şi îl pune doar să înveţe. A ajuns să nu-l mai poată suferi. Alţii ca el urcau în rang treaptă cu treaptă fără asemenea chinuri. Fiind însă un copil serios şi ascultător, s-a hotărât să rabde, să citească repede tot ce era de citit și să intre în rând cu lumea, văzându-şi de carieră. În patru-cinci luni a studiat temeinic un volum din *Marea istorie a Chinei* şi era pregătit pentru intrarea la universitate. Genji s-a gândit să îl supună unor încercări şi i-a chemat pe unchii lui – Tō-no-Chūjō, Shikibu-no-Tayū şi Sachūben –, dar şi pe dascăl care îl instruise. A rugat un maestru de la Palat să îi aleagă fragmentul. Deşi nu a fost uşor, Yūgiri l-a citit fără opinteli şi l-a explicat cu o limpezime greu de închipuit, nelăsând nici o întrebare fără răspuns. Toată lumea s-a încredinţat cu bucurie că este un tânăr deosebit de înzestrat. Cel mai mişcat dintre toţi a fost Tō-no-Chūjō, care şi-ar fi dorit ca bunicul lui Yūgiri să mai fie în viaţă și să-şi vadă nepotul. L-a podidit plânsul. Lui Genji nu i-a fost uşor să îşi ascundă mândria:

— Am mai pomenit taţi întrecuţi de fiii lor, dar nici ca mine! Aşa e viaţa, ce să-i faci! Şi nici măcar nu sunt atât de bătrân, a zis el ştergându-şi pe furiş o lacrimă.

Auzindu-l, profesorul lui Yūgiri nu îşi mai încăpea în piele de bucurie şi se simţea nespus de onorat. Ameţit un pic de băutură, părea şi mai tras la faţă decât de obicei. Arăta mai degrabă ca un bărbat fluşturatic şi pesemne că de aceea nu îşi găsise un post pe măsura cunoştinţelor lui. Neavând un susţinător de nădejde, dusese o viaţă sărăcăcioasă, însă Genji l-a tocmit pentru fiul său de cum l-a văzut. Sprijinul lui avea să-i schimbe viaţa şi îl aştepta un viitor fericit. Parcă era cu totul alt om.

În ziua examenului lui Yūgiri, în faţa porţii universităţii se adunaseră multe trăsuri frumoase ale unor curteni de rang înalt. Nimeni nu voia să stea departe de eveniment. Tânărul candidat, frumos îmbrăcat şi înconjurat de slujitori grijulii, era atât de elegant şi distins, încât lumea se întreba ce caută acolo, printre studenţii aceia ponosiți. Lui Yūgiri nu i-au prea plăcut dascălii, peste măsură de aspri, dar nu s-a speriat. S-a descurcat bine şi a luat examenul.

Învăţământul era înfloritor, ca pe vremuri, şi studenţi de toate felurile se dădeau în vânt după învăţătură. De aceea, numărul celor cu carte ce se puteau aștepta la un viitor strălucit era mereu în creştere. Yūgiri a trecut strălucit examenele, chiar şi pe acela de poezie de inspiraţie chineză scrisă în ideograme. A fost un imbold pentru profesori şi colegi. Genji ținea acasă la el seri de poezie, lăsând impresia că sosise vremea cărturarilor şi a poeţilor de mare clasă. Oriunde te învârteai, nu auzeai decât că se cer însușiri ieşite din comun.

Era timpul să se aleagă împărăteasa. Genji o voia pe Akikonomu, dând de înțeles cu dibăcie că aşa ar fi dorit Fujitsubo. Asta însemna să ţină departe de tron familia Fujiwara. Mulţi se împotriveau, cu atât mai mult cu cât fiica lui Tō-no-Chūjō fusese prima consoartă şi firesc ar fi fost ca ea să fie aleasa. Părerile erau împărţite, pe bună dreptate.

Hyōbukyō, tatăl lui Murasaki şi frate cu Fujitsubo, devenit între timp ministru de ceremonii, se bucura de mai multă cinstire decât în domnia dinainte, fiind şi unchiul Împăratului. A ţinut morţiş să îşi trimită o fiică la Palat şi până la urmă a reuşit, obţinându-i acelaşi rang cu fosta preoteasă. Lumea se aştepta ca ea să primească titlul de împărătească, fiind nepoata lui Fujitsubo. Întrecerea dintre cele trei părea fără ieşire. Totuşi, a câştigat fosta preoteasă, Consoarta din Umetsubo, norocul ei uluindu-i pe toţi.

Genji a fost numit mare-ministru, iar Tō-no-Chūjō, ministru al Palatului. Genji i-a cedat acestuia şi sarcina de regent, socotindu-l nu numai un om de toată isprava, dar şi un bun politician. Deşi nu se măsura cu Genji la întrecerile de poezie, era un bărbat cultivat şi un cârmuitor destoinic. Avea vreo zece fii, de la mai multe doamne, şi toţi s-au distins într-un fel sau altul, bucurându-se sau urmând să se bucure de o carieră strălucită. În afară de fiica trimisă la Palat, mai avea o singură fată, Kumoi-no-Kari, de viță împărătească, aşadar cu nimic mai prejos decât cea mare, numai că mama ei s-a măritat între timp cu Azechi Dainagon şi i-a dăruit mulţi copii. Nevrând să îşi lase fiica în casa tatălui vitreg, Tō-no-Chūjō i-a dat-o în grijă mamei sale, Prinţesa Ōmiya. Era frumuşică foc şi nespus de plăcută, dar Tō-no-Chūjō tot pe Consoartă o iubea mai mult.

Kumoi-no-Kari creştea aşadar împreună cu fiul lui Genji, Yūgiri. După ce a împlinit zece ani, Tō-no-Chūjō i-a despărţit, spunându-i fiicei să fie cu băgare de seamă la băieţi, oricât de prietenoşi şi apropiaţi erau. Yūgiri se tot gândea la ea, în felul lui copilăresc, şi îi simţea lipsa. Se folosea de orice prilej ca să îi trimită o floricică sau o

crenguţă de arţar, ori un fleac pentru căsuţa cu păpuşi, înţelegând că nu li se îngăduie doar să se joace împreună. Fetiţa îşi iubea verişorul şi nu se simţea deloc stânjenită văzându-l. Doica şi celelalte femei nu pricepeau de ce fuseseră despărţiţi dintr-odată cei doi copii care crescuseră frumos împreună. Fetiţa era încă neştiutoare într-ale iubirii, dar în inima băiatului au început să înmugurească primii fiori ai dragostei. Suferea cumplit că fusese închis în aripa de răsărit ca să înveţe. Copiii au început să îşi trimită răvaşe nevinovate, cu scrisul lor stângaci, însă acestea căzeau mereu în alte mâini, ei nepricepându-se să le tăinuiască. Într-un cuvânt, se purtau copilăreşte. Câteva dintre doamnele fetiţei s-au cam lămurit ce se întâmplă, dar nu au găsit de cuviinţă să destăinuie cuiva secretul lor.

Cum banchetele prilejuite de alegerea împărătesei şi de înaintarea în rang a celor doi mari demnitari se încheiaseră şi deocamdată nu erau alte sărbători care să ceară pregătiri anume, în jur s-a lăsat o linişte binemeritată. Într-o seară de toamnă răcoroasă, când ploua mărunt şi vântul sufla neliniștit peste trestii, Tō-no-Chūjō a trecut pe la mama lui. Şi-a chemat fiica şi a pus-o să cânte la *koto*. Ōmiya, pricepută la mai multe instrumente, îşi învățase şi nepoata.

— Unei fete nu îi şade bine să cânte la *biwa*, însă recunosc că e un instrument nobil. În zilele noastre au cam dispărut maeştrii. Tō-no-Chūjō a început să îi numere pe degete, neuitându-i pe Yūgiri şi pe Genji. Printre femei, am auzit că talentată ar fi aceea pe care Genji o ţine în conacul de la munte. E greu de înțeles cum de a ajuns la desăvârşire chiar dacă se trage dintr-o familie de maeştri într-ale muzicii. Însă ei au trăit cu multă vreme în urmă, iar femeia a crescut la ţară. Genji o admiră şi vorbeşte frumos despre ea ori de câte ori are prilejul. Muzica nu e ca alte arte, aici trebuie să asculţi mult ca să îţi deprinzi urechea şi să repeți împreună cu alţii. Nu îmi vine să cred că a ajuns de una singură aşa de pricepută cum spune el.

Şi-a îndemnat mama să cânte.

— Nici nu mai ştiu să potrivesc punţile, s-a plâns ea, deşi s-a descurcat de minune. Doamna despre care vorbeşti mi se pare de o isteţime rar întâlnită, a urmat bătrâna. Şi mai e şi norocoasă! Mie, Genji mi-a lăsat în grijă un băiat orfan de mamă, dar femeia aceea, dându-şi seama că fetiţa lui nu ar fi avut un viitor strălucit lângă ea, s-a hotărât să i-o încredințeze unei doamne de obârşie aleasă ca să o crească. Cu câtă durere în suflet s-o fi despărţit de singura ei copilă! O admir din toată inima.

— Nu întotdeauna o femeie deşteaptă reuşeşte în viaţă, a zis Tō-no-Chūjō întorcându-se la necazurile familiei. Fiica mea, Consoarta, chiar dacă nu este perfectă, nu-i cu nimic mai prejos decât altele, nici ca învățătură, nici ca frumusețe. Dar lucrurile nu merg întotdeauna cum te aştepţi. Din senin apare una la care nici nu visai şi îţi dă planurile peste cap. Sunt cât se poate de dezamăgit. Nădăjduiesc să nu păţească la fel şi cealaltă fată a mea. Prinţul Moştenitor mai are puţin până la *genpuku* şi inima îmi e plină de speranţă. Fata lui Akashi este încă mică şi nu e un pericol pentru Curte, deşi timpul zboară.

Văzându-l că oftează din rărunchi, mama l-a liniștit:

— Nu are cum să se mai ivească ceva şi să nu devină împărătească o prinţesă de-a noastră. Dacă ar fi trăit soţul meu, nu s-ar fi întâmplat ceva atât de neaşteptat.

Ōmiya se supărase pe Genji pentru cele petrecute.

Tō-no-Chūjō o sorbea pe Kumoi-no-Kari din priviri. Era tare drăgălaşă aşa cum stătea aplecată peste *koto*-ul cu treisprezece coarde. Tatăl îi admira cosiţele şi chipul minunat, iar fetiţa, ştiindu-se privită, s-a făcut mică de ruşine. Ciupea coardele cu siguranță şi iscusință, arătând ca o păpuşă desăvârșită dintr-o pictură minunată. Bătrâna se topea de dragul ei. Fetiţa a cântat puţin, apoi s-a oprit şi a împins instrumentul dinaintea bunicii. Tō-no-Chūjō a scos un *yamatogoto*, l-a acordat puţin şi a cântat sprinţar de-ţi era mai mare dragul să îl asculţi. Doamnele de onoare, cu ochii înlăcrimaţi, s-au adunat în spatele perdelelor şi ascultau cu răsuflarea tăiată. El s-a apucat să îngâne un poem chinezesc: „Frunzele aşteaptă vântul să le scuture. Ce briză blândă!“

— Ce am cântat eu nu se prea potriveşte pentru *koto*, însă e o seară atât de frumoasă… Nu ai vrea să ne mai bucuri auzul cu ceva? a rugat-o Tō-no-Chūjō pe mama lui.

Au cântat împreună *Vânt de toamnă*, el şi fetiţa din gură. Auzindu-i, Ōmiya nu-şi încăpea în piele de mândrie. Chiar atunci a apărut Yūgiri.

— Ia uite cine a venit! a exclamat Ōmiya.

L-a poftit să intre şi să ia loc în dreptul perdelei.

— Nu prea avem plăcerea să te mai vedem de la o vreme, a spus Tō-no-Chūjō. Prea te laşi prins de învățătură şi ce e mult strică. Atâta lucru ştie şi tatăl tău, l-a aflat pe pielea lui, dar mă gândesc că are motivele lui de nu te slăbeşte o clipă. Eu te sfătuiesc să-ţi mai îngădui singur câte o mică bucurie, a zis el întinzându-i flautul. E un instrument cu istorie veche şi foarte odihnitor.

Băiatul a cântat atât de frumos, încât celelalte două instrumente s-au oprit, iar Tō-no-Chūjō s-a apucat să bată

ritmul şi să îngâne în acelaşi timp balada: „Cu fire de *hagi* pe mâneci…“[2]

— Şi tatălui tău îi place muzica asta. El a mai scăpat de treburile statului şi de politică şi nu mai este chiar atât de ocupat. Tare aş vrea să îi urmez pilda şi să-mi trăiesc viaţa cum îmi place, a zis Tō-no-Chūjō îndemnându-şi nepotul să bea o ceşcuţă de *sake*.

Între timp s-a întunecat şi au aprins opaiţele, iar tuturor li s-au adus orez şi fructe. Ministrul şi-a trimis fiica în altă încăpere, prilej pentru doamnele ei să cârtească:

— E tare trist că se poartă aşa. Să nu îl lase pe tânăr nici măcar să o asculte cântând la *koto*! Ce durere o fi în sufletelor copiilor.

Tō-no-Chūjō s-a prefăcut că pleacă acasă, dar a apucat-o pe coridorul îngust şi s-a oprit la una dintre doamnele curtate de el, cu care voia să discute şi despre tineri. Chiar atunci a auzit şoapte şi a priceput că se vorbeşte despre el.

— Face pe deşteptul, dar nu îşi dă seama că greşeşte. „Cine ştie ce se poate întâmpla“, l-a maimuţărit ea. Nu-i adevărat că un părinte îşi cunoaşte bine odrasla.

„Ah! Aşadar, de ce mi-a fost teamă, nu am scăpat. S-au gândit că sunt copii şi nu i-au luat în seamă! Tare multe necazuri mai apar în viaţă!“, şi-a spus.

Îi era limpede ce se întâmplase, dar şi-a văzut de drum, tot pe furiş. Auzind vocile însoţitorilor lui, femeile şi-au dat coate şi una a întrebat:

— Abia pleacă? În ce cotlon s-o fi ascuns până acum?

— Nu mi se pare potrivit pentru vârsta lui să se mai ţină de aventuri! a şoptit alta.

— Când am simţit mireasma aia minunată, am crezut că-i a băiatului. Ce frică îmi e! Dacă ne-a auzit bârfindu-l? E răzbunător.

În trăsură, Tō-no-Chūjō s-a gândit numai la fiica îndrăgostită. Căsătoria între veri era ceva obişnuit, dar nu îi asigura fetei sale cine ştie ce viitor, aşa că nu îi surâdea să o toace gura lumii pentru asta. Prima lui fiică pierduse din cauza protejatei lui Genji şi nu avea de gând să lase să se întâmple acelaşi lucru şi acum. Una peste alta, el şi Genji s-au înţeles bine de-a lungul anilor, deşi s-au mai luat uneori la întrecere. De atâtea frământări, nu a închis un ochi toată noaptea. Bănuia că mama lui ştie ceva şi că i-a lăsat cu bună ştiinţă pe nepoţi să îşi facă de cap. Cel puţin femeile spuneau că s-a prefăcut că nu îi vede şi că totul este în bună rânduială. Tō-no-Chūjō era un bărbat nestăpânit, iute la mânie.

Două zile mai târziu a trecut iarăşi pe la mama sa. Ōmiya se arăta foarte bucuroasă că îl vede mai des. Şi-a netezit iute părul, s-a aranjat frumos şi a îmbrăcat o mantie *kouchiki* în culori mai vesele. Deşi era copilul ei, simţea nevoia să se aranjeze când venea pe la ea, socotind că nu îl poate întâmpina oricum. Numai că Tō-no-Chūjō era mânios foc.

— Mă doare sufletul că femeile de aici mă bârfesc. Nu o fi mare lucru de capul meu, dar îmi doresc să pot face pentru tine, mamă, tot ce îmi stă în puteri. Nădăjduiam să ne înţelegem bine toată viaţa, însă din pricina fetei mele nesocotite sunt supărat rău pe tine. Aş fi vrut să nu fiu nevoit să îţi mărturisesc, dar nu am încotro, a zis el ascunzându-şi lacrimile cu mâneca.

Ōmiya a făcut ochii mari şi a pălit. Pudra i se prelingea pe faţă odată cu lacrimile.

— Cu ce am greşit la vârsta mea?

El încerca să îşi mai domolească mânia, dar a continuat:

— Am avut deplină încredere în tine şi ţi-am dat copila să o creşti, eu neputând să-i port de grijă încă de mică. M-am zbătut numai pentru viitorul fiicei mele de la Palat, unde lupta este crâncenă şi viaţa unei fete nu e tocmai blândă. Pe micuță am lăsat-o cu totul în seama ta, ca acum să îmi ajungă la urechi vorbe îngrozitoare. Nu m-am aşteptat deloc la aşa ceva şi regret nespus. Genji e cel mai puternic om din ţară, dar copiii sunt rude şi nu se face să se căsătorească. Până și ultimul om le-ar plânge de milă. Lumea nu mai vede cu ochi buni asemenea legături. Pentru Yūgiri, potrivită ar fi o fată bogată şi distinsă. Nici Genji nu cred că îşi doreşte ca ei să trăiască împreună. Ţi-aş fi fost recunoscător dacă-mi spuneai ce se întâmplă şi nu-i lăsai de capul lor, răsfăţându-i atât. Te rog, ai grijă măcar de acum încolo să nu ne facem de râs.

Ōmiya era de-a dreptul uluită. Nu şi-ar fi închipuit nici măcar în vis că se putea ajunge aici.

— Ai toate motivele să fii supărat, dar crede-mă că habar nu am avut ce făceau nepoţii şi te rog să nu mă învinovățești că sunt în cârdăşie cu ei. I-am iubit pe amândoi de când mi-au fost încredințați. Nici nu ştii câtă grijă am avut de fată, chiar mai multă decât ţi-ai închipui. M-am străduit să o învăț tot ce e mai ales ca să fie fericită. Să nu crezi că m-am lăsat orbită de dragoste până într-acolo încât să le îngădui să-şi facă de cap. Cine ţi-o fi spus asemenea prostii numai ca să ne umilească? Aș zice că nu te-ai purtat frumos plecând urechea la cleveteli dezgustătoare şi ești pe cale să pătezi şi numele micuţei noastre.

— Nu există fum fără foc. Toate femeile tale ne bârfesc şi râd pe la spate. Nu am cum să stau liniştit.

Tō-no-Chūjō s-a ridicat şi a plecat.

Femeile aflaseră de iubirea nevinovată şi regretau nespus că s-a ajuns aici, ştiind bine că de vină fuseseră şuşotelile lor nechibzuite. Cine le-a pus să vorbească pe la colţuri fără să se încredințeze că nu le aude nimeni?

Tō-no-Chūjō a aruncat o privire în camera copilei şi a văzut-o jucându-se cu păpuşile. Avea un chip nevinovat, tare frumuşel. Se topea de dragul ei.

— Da, i-a spus el doicii, încă este mică şi neştiutoare, dar mă tem că, îngrijindu-mă doar de viitorul ei, îi scap din vedere tocmai purtarea şi nu îmi dau seama dacă mă păcăleşte sau nu.

Doica nu a ştiut cum să se apere.

— În poveştile de pe vremuri, până şi fetele de împărat greşeau. Exista mereu vreun trădător prin preajmă sau cineva care le înlesnea întâlniri. Nu poate fi vorba de noi. Stăpâna noastră a îngrijit copiii zi şi noapte încă de mici şi nu ne-am îngăduit să îi despărţim sau să îi nesocotim hotărârile. Apoi, acum doi ani aţi hotărât să îi despărțiți. Sunt negreşit tineri care se folosesc de faptul că lumea îi socotește încă necopţi şi fac fel de fel de trăsnăi. Nu este însă cazul copiilor noştri.

Femeile au oftat toate deodată.

— Bine, atunci nu suflaţi o vorbă nimănui şi, orice s-ar zice, tăgăduiți cu străşnicie. Până una-alta, iau fata la conacul meu. Eu pe mama sunt supărat, căci nu îmi închipui că vreuna dintre voi ar fi pus la cale aşa ceva.

„Păcat de fată“, și-au zis femeile, bucuroase că nu s-a întâmplat ceva rău.

— Da, Înălțimea Voastră! Nu vă îndoiţi o clipă de noi, vom păstra secretul, s-a grăbit una să-l liniștească. Vai de mine, dacă ar auzi tatăl vitreg al lui Kumoi-no-Kari, ar fi de rău! Tânărul e minunat, doar că nu e prinţ şi pentru el numai asta contează.

Tō-no-Chūjō a stat de vorbă cu fiica lui şi a înțeles că e curată la suflet. Fata nu pricepea nimic din încercările tatălui ei de a o certa. L-a podidit plânsul.

— Cum să fac să nu se simtă pedepsită? a întrebat pe furiș două-trei femei. Eu nu vreau decât să o ocrotesc.

Ele au recunoscut că Prinţesa Ōmiya era de vină. Îşi iubea amândoi nepoţii, dar se vedea de la o poştă că îl îndrăgește mai tare pe băiat. Pe deasupra, gesturile drăgălaşe faţă de verişoara lui le găsea de-a dreptul fermecătoare şi nu pricepea ce îl apucase pe fiul ei. Doar tocmai grija cu care o crescuse şi o educase pe fetiţă îl încurajase pe Tō-no-Chūjō

să se gândească la Prinţul Moştenitor pentru ea. Şi dacă dorința nu avea să i se împlinească, unde găsea băiat mai chipeş şi mai isteț decât Yūgiri? Fraţii mai mari ai lui Genji nu aveau fii destoinici. De fapt, lucrurile stăteau chiar pe dos: Yūgiri ar fi meritat o prinţesă de cea mai aleasă obârşie. Numai că el avea o slăbiciune pentru Kumoi-no-Kari. Cât de mânios ar fi fost Tō-no-Chūjō dacă ar fi putut citi în inima mamei sale şi ar fi văzut ce zace acolo!

Fiul lui Genji şi-a făcut apariţia şi nu se aştepta să fie certat. Cu două seri în urmă nu îşi putuse întâlni iubita pentru că era prea multă lume, iar acum abia aştepta. Bunica îl primea de obicei cu zâmbetul pe buze, fericită că îl vede, însă astă-seară era atât de încruntată, că s-a şi speriat.

— Din pricina ta am fost dojenită zdravăn de băiatul meu şi sunt foarte necăjită. Te-ai purtat necuviincios şi asta mi-a adus necazuri. Nu aş fi vrut să îţi spun, dar m-am gândit că e mai bine să ştii.

Cum de la un timp presimţea că se pune la cale ceva, şi-a dat seama iute despre ce este vorba. S-a făcut roşu ca racul.

— De ce sunt vinovat? În ultima vreme am stat în cameră cu cărţile mele şi nu am văzut pe nimeni. Nu aveam cu ce să-mi supăr unchiul, cred eu.

Se simţea ruşinat şi bunicii i s-a făcut milă de el, hotărâtă să schimbe vorba după ce i-a atras luarea-aminte:

— Bine, ai grijă de acum încolo!

A priceput pe dată că lucrurile s-au încurcat şi că nu le va fi uşor să îşi mai scrie. Îi venea să țipe de supărare. Nu a vrut să mănânce şi s-a prefăcut că doarme acolo, în camera bunicii, dar nu voia decât să îşi vadă iubita. Când a socotit că toată lumea adormise, a încercat să deschidă uşa de la camera fetei. De obicei nu era zăvorâtă, dar acum era pus şi un lanţ la încuietoare. Înăuntru nu se auzea nici o mişcare. El s-a rezemat de uşă, nespus de mâhnit. Pe fată au trezit-o foşnetele uşoare ale bambusului înfiorat de vânt şi ţipătul unei gâşte sălbatice pogorât din zări. A murmurat plină de dor: „O fi gâsca aceea din înalturi la fel de tristă ca mine?“

L-a tulburat profund vocea ei copilăroasă.

— Deschide! E şi Kojijū cu tine?

Kojijū era fiica doicii.

Kumoi-no-Kari şi-a vârât capul sub aşternut, ruşinată că o auzise. Inima ei, săraca, era sufocată de dragoste, dar de aşa ceva nu se putea ascunde nicăieri. Doica şi celelalte femei fiind pe-aproape, nu a îndrăznit să facă vreo mişcare. Au încremenit amândoi.

Ţipătul gâştei din înalturi, căutându-şi surata în faptul nopţii,
coboară pe aripile vântului ce suflă printre trestii.

„Mă trec fiori“, a mai zis el oftând. A luat-o tiptil înapoi spre camera bunicii, având grijă să nu o trezească.

Când s-a crăpat de ziuă, s-a întors în camera lui, sfios. I-a scris un răvaş, dar nu i-l putea duce el şi nici pe Kojijū nu o găsea. Se simţea tare încurcat.

Cât despre Kumoi-no-Kari, deşi puţin ruşinată din pricina tatălui şi a neliniştii din jur, nu se gândea la viitorul ei şi nici la ce avea să se aleagă de ea. Nu i se părea deloc urât şi nepotrivit să se vorbească despre iubire. Îi ducea dorul lui Yūgiri. Nu socotea că se purtase necuviincios, astfel încât să merite vorbe aspre, însă acum pricepea că nu mai are cum să îi trimită şi să primească răvaşe. Şi unui om mare i-ar fi fost greu să le strecoare pe furiş, darămite unui băieţandru chiar mai mic decât ea. Nu îi rămâneau decât regretele şi tristeţea.

Tō-no-Chūjō nu a mai dat pe acolo, fiind încă supărat pe mama lui. Soţiei nu i-a povestit despre isprăvile lui Kumoi-no-Kari, ci i-a vorbit de Consoartă. Era întors pe dos.

— După ceremonia de numire a Împărătesei, biata de ea şi-a pierdut orice speranţă şi nu mai suport să o văd mâhnită. Îmi vine să o iau de la Palat şi să o aduc acasă. Deocamdată, Împăratul o ţine pe lângă el zi şi noapte, însă femeile spun că e prea multă încordare acolo şi nu îi prieşte.

Şi-a luat fiica acasă, cu toată împotrivirea Maiestăţii Sale, care o socotea Preaiubită.

— Ca să nu te plictiseşti, i-a spus tatăl ei, să o chemăm aici pe sora ta mai mică şi vă petreceţi timpul împreună. Ştiu că e pe mâini bune la bunica ei, dar acolo sunt prea multe femei bătrâne. Şi apoi, tânărul din preajmă poate deveni o primejdie.

S-a dus să o ia fără de veste, iar asta a întristat-o pe mama lui peste măsură.

— Murindu-mi singura fiică, sora ta, am crezut că îmi pierd minţile de supărare, dar – când a apărut micuţa şi mi-ai dat-o în grijă – am simţit că învii şi că nu poate exista bucurie mai mare pe pământ. Nădăjduiam să îmi laşi comoara toată viaţa şi acum mă trezesc deodată că nu mai ai încredere în mine. Cât de nemilos eşti!

— Am spus limpede ce m-a supărat, aşadar nu poţi să mă învinuieşti de neîncredere. Fiica mea de la Palat nu s-a simţit bine acolo şi am luat-o acasă. M-au mâhnit necazurile ei, de aceea nu aş vrea să o las să se plictisească la mine şi cuget că ar fi bine, deocamdată, să o iau şi pe cea mică. Să ştii că nu uit o clipă ce ai făcut pentru ea şi îţi rămân profund îndatorat.

— Vezi cum sunt tinerii? Nerecunoscători! Oricât îi iubeşti, nu îţi întorc dragostea. Cei doi s-au ascuns de mine şi

mi-au adus necazuri. Măcar tu, care ești mare-ministru, ar trebui să fii mai înţelegător, dar nici vorbă de așa ceva. Ţi-a căşunat pe mine şi acum îmi iei odorul. Să nu crezi că acasă la tine o să fie mai în siguranţă, a zis bătrâna printre hohote de plâns.

Chiar atunci a apărut Yūgiri. În ultima vreme, își vizita bunica în felurite momente ale zilei, sperând la o întâlnire cât de scurtă cu iubita. Când a zărit trăsura lui Tō-no-Chūjō, a întins-o iute înapoi în cameră.

Fiii lui Tō-no-Chūjō – Sashōshō, Shōnagon, Hyōe-no-Suke, Jijū, Tayū – veniseră şi ei, dar nu li s-a dat voie să treacă de perdele. Saemon-no-Kami, Gonchūnagon şi alţi fraţi de-ai lui Tō-no-Chūjō au trecut să vadă cum o mai duce Prinţesa Ōmiya, deşi era mama lor vitregă. Aveau la rândul lor băieţi, dar nici unul nu îl întrecea pe fiul lui Genji. Dintre toţi nepoţii, Ōmiya ţinea cel mai mult la Yūgiri şi la Kumoi-no-Kari, crescuţi de ea. Pe el îl îngropaseră cu nasul în cărţi, iar acum îi luau pe negândite şi fetiţa iubită. Era copleşită de tristeţe.

— Am nişte treburi la Palat, dar mă întorc diseară după ea, a zis fiul.

Adevărul e că Tō-no-Chūjō înclina în inima lui să îi lase pe tineri să își urmeze drumul, însă era supărat şi nu voia să renunțe. Avea să chibzuiască iar după ce Yūgiri începea să înainteze în rang şi, poate, să îi lase să se căsătorească, dar numai şi numai respectând cu stricteţe rânduielile şi ritualurile, nu de capul lor. Era aspru şi nu își putea păzi fiica dacă rămânea în casa bunicii. Nu ştia ce le trece tinerilor prin cap, iar în mama lui nu se putea încrede. După ce și-a pregătit sufleteşte mama şi soţia, a adus-o şi pe Kumoi-no-Kari alături de sora ei mai mare, pentru ca acesteia să îi treacă timpul mai uşor.

Ōmiya i-a trimis două rânduri nepoatei: „Îmi închipui că tatăl tău e supărat pe mine, dar tu ştii bine cât de mult îţi duc dorul. Te rog să treci să mă vezi.“

Fata s-a îmbrăcat frumos şi a plecat. Avea paisprezece ani, însă era de o frumuseţe neînchipuită şi se mândrea cu o ţinută distinsă.

— Mi-ai fost alături zi şi noapte şi tare îmi e greu de când ai plecat. Nu mai are cine îmi alina tristeţea. Sunt bătrână şi nu ştiu dacă mai apuc să văd ce se alege de tine. Cine o să te răsfeţe acolo unde mergi? a întrebat bătrâna printre hohote de plâns.

Înțelegând că necazul bunicii se trage de la dragostea ei, Kumoi-no-Kari nu mai putea de ruşine. Plângea înfundat, fără să ridice privirile.

Shōshō, doica lui Yūgiri, a venit degrabă şi i-a spus în şoaptă:

— Eu v-am socotit pe amândoi copiii mei şi v-am îngrijit împreună. Sunt necăjită că nu mai stai aici. Chiar dacă distinsul tău tată vrea să te dea de soție altcuiva, să nu te laşi!

Kumoi-no-Kari se simţea şi mai stânjenită şi nu scotea o vorbă.

— Nu-i mai băga prostii în cap! a zis Ōmiya. Soarta omului e scrisă şi nimic nu se poate schimba.

— Mă doare că Înălțimea Sa nu îl prețuiește cum se cuvine pe tânărul meu stăpân, ba chiar îl privește cu dispreţ. Cu ce e mai prejos decât alții? a întrebat ea supărată foc.

Yūgiri stătea în dosul perdelei şi îşi sorbea iubita din priviri. Dacă l-ar fi prins cineva acolo în oricare altă zi, ar fi murit de ruşine, dar acum nu făcea decât să îşi şteargă lacrimile în tăcere, fără să îi pese de nimic. Doicii i s-a făcut milă de el şi, de cum s-a înserat, le-a înlesnit celor doi o întâlnire ca să stea de vorbă singuri. Primise încuviinţarea Prinţesei Ōmiya.

La început au fost tare încurcaţi şi au plâns fără să scoată un cuvânt. Yūgiri a rupt tăcerea:

— Unchiul e supărat pe mine şi voi încerca să îi respect dorinţa. Mă voi strădui să te uit, chiar dacă te iubesc, însă habar nu ai cât îmi este de greu fără tine. De ce nu ne-am întâlnit mai des atunci când puteam? a întrebat el dând glas atât de fermecător regretului, lucru care i-a mers fetei la inimă.

— Şi mie îmi e greu, a şoptit ea.

— Mă iubeşti?

Kumoi-no-Kari a încuviinţat copilăreşte.

S-au aprins luminile, iar dinspre poartă s-a auzit zarvă mare, semn că venea Tō-no-Chūjō. Femeile alergau înnebunite de colo-colo, ca să îi pregătească primirea. Kumoi-no-Kari tremura de spaimă, dar Yūgiri nu voia să o lase să plece, fiindu-i indiferent ce are să i se întâmple lui.

Doica fetei i-a găsit împreună şi turba de furie în sinea ei: „Aşadar, e adevărat! Ce ruşine! Prinţesa Ōmiya ştie cu siguranţă!“

— Stăpâna mea! Nu se poate! Înălțimea Sa se va înfuria îngrozitor. Ce scandal o să iasă! O fi având tânărul însușiri nemaipomenite, habar nu am. Însă ştiu că tatăl dumneavoastră îşi doreşte ceva mai mult decât un amărât de curtean cu Rangul Şase, îmbrăcat în mantie *hō* de un verde spălăcit.

Yūgiri a auzit-o, pentru că doica bombănise din dosul paravanului unde se aflau ei. Pricepând că îi dispreţuieşte rangul, s-a mâhnit din cale-afară și în acele momente a simțit că i se mai domoleşte focul din inimă.

— Cum să zică aşa ceva!

Lacrimile de sânge vărsate pentru tine mâneca mi-au înroşit-o.

Cum îşi îngăduie să se ia de rangul meu?

Câtă umilinţă trebuie să îndur!

Necazurile s-au tot lipit de mine.

Cum ştiu care-i nuanţa împărtăşită de amândoi?

Kumoi-no-Kari abia a apucat să răspundă, că a şi intrat tatăl ei în cameră. A înţepenit locului.

Furios şi ruşinat că îl lăsaseră acolo şi nu îl băgaseră deloc în seamă, Yūgiri s-a dus la culcare. Huruitul celor trei trăsuri care se îndepărtau în linişte îi sfâşia sufletul de durere, de aceea s-a prefăcut că doarme când bunica a trimis după el. Nu a făcut nici cea mai mică mişcare ca să nu se trădeze. Lacrimile îi curgeau şiroaie şi l-au prins zorii fără să aţipească măcar. A plecat acasă, la Nijō-no-in, înainte ca pâcla să se împrăştie. Nu voia să îl vadă cineva cu ochii umflaţi de plâns şi era încredinţat că bunica o să trimită iar după el. La Nijō-no-in se simţea în siguranţă. Tot drumul s-a frământat din pricina necazurilor ce se abătuseră asupra lui şi nu îşi găsea astâmpăr de atâta supărare. Zorii plumburii erau pe măsura tristeții sale, făcându-l să îşi zică:

Lacrimile nestăvilite înnegurează cerul din zori,

deja înlănţuit de ger şi gheaţă.

Genji avea să prezinte o dansatoare de *Gosechi* cu prilejul Sărbătorii Recoltei de anul acesta. Nu se spetise cu pregătirile, dar – cu cât se apropia ziua cu pricina – femeile se îngrijeau tot mai mult de veşmintele fetiţelor din suită. Hanachirusato şi alte doamne din aripa de răsărit au lucrat la ele cu mare migală. Restul pregătirilor se desfăşurau la Nijō-no-in. Împărăteasa Akikonomu a oferit şi ea lucruri minunate fetelor şi doamnelor din alai. Lumea punea risipa de strădanii şi daruri pe seama faptului că sărbătoarea nu se ţinuse cu un an în urmă din cauza doliului de la Curte. Protectorii celor cinci dansatoare se întreceau care mai de care să le dea cele trebuincioase ca să strălucească. Printre fete se numărau şi fiicele lui Azechi Dainagon şi a lui Saemon-no-Kami, apoi protejata nobilului de rang înalt Yoshikiyo, ajuns guvernator de Ōmi, şi a lui Sachūben. Stăteau toate la Palat, pentru că aşa poruncise Maiestatea Sa. Genji şi-a ales să o susţină pe una dintre fiicele lui Koremitsu, acum guvernator de Settsu şi comisar din Stânga al capitalei. Fata era nespus de frumoasă.

Koremitsu nu s-a arătat prea încrezător, însă un prieten l-a încurajat:

— Dainagon şi-a trimis odrasla pe care o are de la o soţie secundară şi nu se rușinează câtuşi de puţin. De ce să te simţi stânjenit când e vorba de preţioasa ta copilă?

Fiind oricum hotărât să o trimită la Curte, a socotit până la urmă că poate începe prin a o înscrie ca dansatoare de *Gosechi*. A pus-o să înveţe dansul acasă şi să îl exerseze sârguincios. I-a ales cu grijă doar câteva însoţitoare şi în ziua hotărâtă – de fapt, în prima seară a sărbătorii – a petrecut-o până la Nijō-no-in. Cum avea nevoie şi de câteva fetiţe în suită, Genji le-a adunat pe cele mai drăgălaşe şi mai potrivite, iar acestea socoteau că li se face o mare onoare. Le-a pus să se perinde pe verandă, spunându-le că repetă înainte de a apărea în faţa Împăratului. Toate arătau încântător, iar lui Genji îi era chiar greu să aleagă. Oricum, a ţinut cont de ţinută şi de stăpânirea de sine. A zis în glumă:

— Ar fi trebuit să mai am sub oblăduire încă o dansatoare ca să vă pot lua pe toate.

Yūgiri s-a închis în el, abătut. Nu îi mai păsa de nimic, nu mai învăţa, nu mai citea. Ca să se mai învelească, în seara cu dansurile a pornit spre aripa de clădire în care locuia Murasaki. Era chipeş, arăta bine şi părea liniștit. Fetele pe care le întâlnea întorceau capul după el. Cunoscându-se pe sine şi socotindu-şi fiul un pericol, Genji nu îi îngăduise să umble liber prin aripa de apus şi nici să se împrietenească cu tinerele de acolo, însă azi, din pricina acelui du-te-vino, a reuşit să intre nestingherit. Privea tăcut, de după un paravan, cum coboară tânăra dansatoare din trăsură şi cum e mutată într-o îngrăditură încropită în grabă din paravane, în dreptul uşii laterale a sălii de primire. Părea obosită de drum şi se sprijinea de o rezemătoare. Semăna cu Kumoi-no-Kari şi era cam de aceeaşi vârstă, poate un pic mai înaltă şi ceva mai frumoasă. Nu l-a lovit dintr-odată dragostea pentru ea, însă i-a trezit curiozitatea. A tras-o uşor de mânecă, făcând voit şi zgomot. Fiica lui Koremitsu a rămas înmărmurită de uimire auzindu-i poemul:

O slujeşti pe Prinţesa Toyooka din Înalturi,

dar nu uita că am pus ochii pe tine.

— Respect împrejmuirea sacră, a adăugat el.

Avea o voce tinerească şi plăcută, însă dansatoarea nu ştia a cui ar putea fi. Când se frământa mai tare, au intrat femeile să îi dea cu pudră pe față. Tânărul s-a văzut nevoit să părăsească încăperea.

Yūgiri nu se prea arăta nici pe la Curte, din cauza mantiei *hō* verde-gălbui pe care era silit să o poarte. Însă

astăzi fiind sărbătoare, a îmbrăcat o mantie *nōshi* într-o culoare îndrăgită de el şi a pornit spre Palat. Părea mai copt decât îl arăta vârsta şi se simţea foarte vesel. Începând cu Maiestatea Sa, toată lumea a băgat de seamă să se afla acolo şi i-a adus laude. Nu mai vedeai altul ca el.

Dansatoarele de *Gosechi* fermecau prin frumuseţe şi veşminte. Dintre toate, curtenii tineri le preţuiau mai mult pe protejata lui Genji şi pe fata lui Dainagon. Era greu să alegi între cele două, însă fiica lui Koremitsu avea în plus un strop de cumpătare care te dădea gata. Se îmbrăcase atât de frumos, în pas cu ce se purta la vremea aceea, încât oricui i-ar fi fost aproape cu neputință să îi ghicească obârşia. Cum dansatoarele de *Gosechi* erau puţin mai mari decât în alţi ani, lumea a privit cu mai multă atenţie sărbătoarea.

Cu ochii la fete, Genji şi-a amintit de dansatoarea care îl încântase pe vremuri. Când s-au isprăvit dansurile, i-a scris un răvaş.

Cred că cititorului nu îi e greu să-şi închipuie ce spunea, aşa că aştern pe hârtie numai poemul:

Ce mai face micuţa dansatoare cu mâneci celeste,

dacă vechiul ei prieten a adunat de-atunci o grămadă de ani?

Pe fată a mişcat-o faptul că a pomenit de zile trecute şi inima îi vibra la amintirea lor.

Chiciura de pe coroniţa de flori a pălit la căldura mânecilor tale.

Parcă totul abia s-a petrecut.

Răvaşul fusese aşternut pe o hârtie albastră în degrade, potrivită prilejului, când cu slove groase, când cu slove subţiri şi ici-colo chiar ideograme chinezeşti, pentru a da mai mult farmec scrisului. Genji l-a socotit minunat pentru rangul ei şi l-a încântat cu adevărat.

Văzând-o pe frumoasa dansatoare, lui Yūgiri i s-au aprins călcâiele şi chibzuia cum să facă să o întâlnească. A dat târcoale încăperii unde se aranja, însă nu i s-a îngăduit să se apropie. Era prea tânăr ca să se priceapă la şmecherii, aşa că nu i-a rămas decât să se resemneze, oftând. Nu îi ieşea din cap cât e de frumoasă şi i se părea o mângâiere pentru pierderea lui Kumoi-no-Kari.

Întâi se hotărâse ca dansatoarele de *Gosechi* să rămână la Palat, în slujba Împăratului, dar în cele din urmă li s-a permis să plece pentru ritualul de purificare: fiica lui Yoshikiyo la Karasaki, iar a lui Koremitsu la Naniwa. Apoi, fiecare la casa ei. Dainagon a cerut şi el cu stăruinţă ca odrasla lui să fie primită în slujbă la Palat. Saemon-no-Kami, fratele lui Tō-no-Chūjō, a fost dojenit pentru dansatoarea lui nu tocmai potrivită, dar au primit-o şi pe ea la Curte.

Eliberându-se un loc în slujba Împărătesei, Koremitsu l-a rugat pe Genji să pună o vorbă bună pentru fiica lui. Yūgiri nu era neapărat mort după ea, dar a simţit plecarea fetei ca pe o nouă lovitură. Dacă nu ar fi avut rangul acela prăpădit, l-ar fi rugat pe tată să i-o dea lui. Aşa cum stăteau lucrurile, nu îi rămânea decât să plângă după Kumoi-no-Kari şi ea să se prăpădească de dorul lui.

Un fiu mai mic de-al lui Koremitsu, frate cu Gosechi, îl mai slujea uneori pe Yūgiri. Fiul lui Genji i-a vorbit foarte prietenos într-o zi.

— Când vine Gosechi la Palat?

— Până la sfârşitul anului, cred.

— Tare mi-a plăcut sora ta, e frumuşică foc. Te invidiez că o poți vedea în fiecare zi. Nu vrei să îmi înlesneşti şi mie o întâlnire?

— Nu am cum să fac aşa ceva. Eu îi sunt frate şi tot nu am voie să mă apropii de ea. Mi-ar fi cu neputinţă.

— Atunci, măcar du-i un răvaş.

Fiul lui Koremitsu fusese prevenit să nu se lase pradă unor asemenea ispite ca să nu dea de bucluc, însă i-a fost prea milă de tânărul îndrăgostit. Fata, destul de coaptă de altfel, s-a bucurat nespus. Rândurile fuseseră aşternute pe hârtie fină, de un verde plăcut, frumos împăturită. Scrisul arăta copilăresc, dar plin de făgăduieli.

Ai luat aminte, pe când dansai în lumină,

la inima agăţată de mânecile tale?

Koremitsu a intrat pe neaşteptate, chiar când fraţii citeau răvaşul şi poemul. Au vrut să ascundă scrisoarea, dar nu au mai apucat.

— De la cine e?

Copiii s-au făcut roşii ca racul.

— Solul nu e destoinic, l-a dojenit tatăl.

Băiatul a vrut să o şteargă, dar Koremitsu l-a chemat înapoi şi a stăruit să afle cine îl rugase.

— Tânărul stăpân.

Auzind despre cine e vorba, lui Koremitsu i-a trecut supărarea pe loc şi un zâmbet i s-a furişat pe buze.

— Ce nebunatic! Sunteţi de o vârstă şi tare mi-ar plăcea să fii ca el.

A luat scrisoarea să i-o arate şi soţiei.

— Dacă o mai iubeşte şi după ce se face mare, mai bine i-o dau lui decât să o trimit la Palat. Sper că seamănă cu tatăl. Dacă pune ochii pe o fată, se îngrijeşte tot timpul de ea şi asta e foarte bine. Uită-te numai la Akashi!

Însă deocamdată nu aveau răgaz să răsufle din pricina pregătirilor pentru Palat.

Yūgiri nu putea nici măcar să îi scrie iubitei Kumoi-no-Kari şi asta îl punea mai rău pe jar. Pe măsură ce trecea timpul, i se făcea un dor cumplit de ea şi se întreba, îngrijorat, dacă are să o mai vadă vreodată. Nu-l trăgea aţa să îşi viziteze bunica, întrucât conacul ei îi amintea de zilele fericite când se jucase cu iubita lui. Acum nu mai avea motive să iasă din casă, aşa că s-a închis iarăşi în camera lui şi s-a pus cu burta pe carte. Genji a rugat-o pe Hanachirusato, care stătea tot în aripa de răsărit, să aibă grijă de Yūgiri ca o mamă.

— Bunica lui a îmbătrânit şi nu ştim la ce să ne aşteptăm. Nu ai vrea să vezi tu de el? Doar îl cunoşti de mic.

Femeia era ascultătoare şi îndeplinea toate rugăminţile lui Genji, aşa că s-a apucat să îşi dedice timpul instruirii lui Yūgiri. Uneori băiatul îi mai arunca mamei de suflet câte o privire şi se întreba cum de tatăl lui nu o părăsise, pentru că nu avea nimic atrăgător. Însă o preţuia. „Bine ar fi să nu mai ţin morţiş la dragostea mea şi să sufăr din pricina unei frumuseţi care îmi aduce numai supărări. Mi-aş dori o iubită cu fire blândă şi iubitoare, care să mă facă fericit“, şi-a zis el. Yūgiri era la vârsta la care înțelegea totuşi legătura tatălui său cu o astfel de femeie: o trata cum se cuvine, dar se ferea de intimitate. I se părea firesc. Bunica lui, Ōmiya, era încă frumoasă, cu toţi anii care trecuseră peste ea şi cu hainele ei cernite de călugăriţă. Înconjurat de mic numai de femei frumoase, îi venea greu acum să prețuiască un chip ca al mamei de suflet – trecut de floarea vârstei, slab şi supt, cu părul rărit.

Pentru sfârşitul anului, bunica i-a pregătit o mulţime de veşminte alese, care mai de care mai frumoase. În loc să se bucure, Yūgiri s-a întristat.

— De ce mi-ai făcut atâtea? Nici măcar nu ştiu dacă merg la Palat de Anul Nou.

— Ce-i cu tine? Te porţi ca un bătrân uitat de lume.

— Nu sunt bătrân, dar uitat, da, a zis el cu ochii în lacrimi.

Bunicii îi părea rău de el, ştiind bine care este pricina amărăciunii. Îi venea şi ei să plângă.

— Bărbatul trebuie să rămână demn, orice rang ar primi, să nu-şi dea supărările pe faţă. La ce bun să stai tot timpul bosumflat?

— Nu te îngrijora. Ştiu că toți dispreţuiesc Rangul Şase, dar nu o să dureze o veşnicie. Nici la Palat nu îmi place să merg. Dacă ar trăi bunicul, lumea nu ar avea curajul să mă nesocotească, nici măcar în glumă. Tata e tata, pentru el doar ce se vede contează şi se poartă cam rece. Nu am pe nimeni

apropiat la Nijō-no-in, ci doar în aripa de răsărit, pe doamna aceea care mă răsfaţă ca pe un copil. Doamna din aripa de apus e foarte bună cu mine, dar aş vrea şi eu o mamă adevărată.

Văzându-l cum încearcă să-şi înfrâneze lacrimile nestăvilite, pe Ōmiya a podidit-o plânsul.

— Orice rang ar primi, copilul orfan de mamă trece prin multe necazuri, însă fiecare îşi are soarta lui. După ce reuşeşte în viaţă, se isprăvesc şi supărările mărunte, aşa că nu le mai pune la suflet. Da, ar fi fost bine să mai trăiască bunicul, care te-a iubit mai mult decât propriul tată. Apoi, mai e și unchiul tău, acum ministru al Palatului, despre care lumea are o părere grozavă, însă eu regret din suflet că am ajuns să văd că nu mă mai face fericită ca atunci când era mic. Asta e pedeapsa pentru vârsta mea înaintată. Mă doare că un tânăr ca tine îşi pierde încrederea în viitor din pricina răutăţilor din jur, a zis ea suspinând adânc.

Neavând treburi la Palat la început de an, Genji și-a petrecut timpul liniştit acasă, urmând pilda înaintașului său, Yoshifusa[3], şi a ţinut ritualul *Aouma* din ziua a şaptea la Nijō-no-in, sărbătoarea nefiind cu nimic mai prejos decât cea de la Palat.

După a douăzecea zi din luna a doua, Împăratul a făcut o vizită la Palatul Suzaku. Era prea devreme pentru florile de cireş, dar nu putea merge în luna a treia pentru că se comemora moartea mamei lui. Oricum, copacii abia înmuguriţi dădeau peisajului un aer primăvăratic fermecător. La palatul-gazdă s-au făcut pregătiri neobişnuite, iar înalţii demnitari din suită, prinţii şi prinţesele îmbrăcaseră mantii verzi peste veşminte albe căptuşite cu roşu. Maiestatea Sa purta roşu, la fel ca şi Genji. Erau atât de chipeşi şi strălucitori amândoi, încât îi confundai uşor. Curtenii de față s-au distins prin straie şi maniere alese. Fostul împărat arăta şi el neaşteptat de bine.

Cu acest prilej nu au fost poftiți cărturari, ci numai vreo zece studenţi vestiți pentru talentul lor poetic. Tema a fost aleasă la Cancelaria de Ceremonii, poate pentru că fiul avea să dea examenul de înaintare în rang. Cel puţin aşa bănuiau unii şi alţii. Aşadar, studenţilor sfioşi şi emoţionaţi li s-a dat drumul pe iazul din grădină, fiecare în barca lui, să îşi bată capul cu poemul cerut. La lăsarea serii, a pornit pe apă şi o barcă plină de muzicanţi, melodiile îngemănându-se cu adierile pogorâte din înalturi. Yūgiri era supărat. Dacă nu ar fi fost silit să urmeze calea aspră impusă de tatăl lui, s-ar fi bucurat şi el de distracţie şi nu ar fi trebuit să stea încordat.

Dansul *Trilurile privighetorii*, înfățișat și la Banchetul florilor de cireş ţinut cu ani în urmă, i-a stârnit amintiri fostului împărat.

— Nu ştiu dacă o să mai vedem vreodată desăvârșirea de atunci, i-a spus el lui Genji.

Acesta a căzut pradă amintirilor din tinereţe, ce îi apăsau greu sufletul. Când s-a isprăvit dansul, i-a oferit lui Suzaku o ceşcuţă cu *sake* şi un poem:

Trilurile privighetorii răsună ca pe vremuri,
dar a pierit umbra florilor de cireş sub care am dansat.

A venit degrabă răspunsul:

Nouă valuri de ceaţă mă despart de Palat,
dar şi aici privighetoarea-mi vesteşte primăvara.

Hotaru, acum Ministru al Afacerilor Militare, i-a oferit o ceşcuţă cu *sake* Împăratului, însoţită de poemul:

Sunetul flautului vibrează ca pe vremuri,
nici trilurile privighetorii nu s-au schimbat.

Cu câtă grijă şi eleganță i-a dat de înțeles că domnia de-acum nu a decăzut!

Împăratul a luat ceşcuţa, răspunzând cu nobleţe:

Privighetorii îi e dor de trilurile ei din vremuri trecute.
O fi pălit oare culoarea florilor din copacii de altădată?

Cum întâlnirea s-a desfăşurat într-un cerc restrâns, la mine nu au ajuns alte poeme, sau poate nici nu s-au mai scris atunci.

Maiestatea Sa a poruncit să se aducă *biwa* pentru Hotaru, *wagon* pentru Tō-no-Chūjō, *sō-no-koto* pentru fostul împărat şi *kin* pentru Genji. Erau cu toţii maeştri neîntrecuţi, aşa că e greu de zugrăvit în cuvinte cum a sunat concertul lor! Câţiva nobili de rang înalt au dat glas baladelor *O, ce zi!* şi *Opreşte, fato, barca!*. Era o seară încântătoare cu lună înceţoşată. S-au aprins focurile pe insulă şi concertul s-a încheiat.

Se înnoptase de-a binelea, însă Împăratul a găsit de cuviinţă să treacă şi pe la Împărăteasa-mamă, însoţit de Genji. Ea s-a bucurat de vizită. Văzând-o atât de îmbătrânită, Împăratul s-a gândit la mama lui, care se prăpădise de tânără, şi i se părea nedrept ca unii să trăiască atât de mult.

— Au trecut anii peste mine şi am început să uit trecutul, dar vizita voastră mi l-a adus din nou în minte, a spus ea plângând.

— Cum amândoi părinţii au părăsit lumea asta, nici nu am băgat de seamă că a venit primăvara. Azi m-am simţit şi eu bine pentru prima dată, a zis Împăratul.

Genji a salutat-o şi el şi i-a făgăduit că o mai vizitează.

Pe Împărăteasa-mamă a tulburat-o alaiul măreţ al Împăratului şi plecarea lui zorită. Acum îi părea rău că se

purtase urât cu Genji. Se întreba stânjenită ce gândeşte el. Soarta lui a fost să guverneze ţara şi toate strădaniile ei de a se pune de-a curmezişul nu au folosit la nimic.

Împărăteasa-mamă era nemulţumită de felul cum i se administrau veniturile şi averile şi îşi plângea soarta, regretând amarnic că a ajuns să trăiască sub o domnie pe care o socotea mârşavă. Cu cât înainta în vârstă, cu atât devenea mai greu de suportat, astfel încât şi fiul ei, Suzaku, o ocolea.

Sora ei, Oborozukiyo, ducea o viaţă liniştită şi se hrănea uneori cu amintiri plăcute din trecut, ba şi cu dragostea lui Genji, iar el îi mai scria din când în când.

Timpul a zburat şi Yūgiri a isprăvit cu învăţatul. Savanții care le-au pus întrebări la examen au fost nespus de aspri şi doar trei dintre candidaţi au trecut – toţi unul şi unul. Poemul de absolvire al lui Yūgiri a fost declarat ieșit din comun şi a primit nota cea mai mare.

La promovările de toamnă, Yūgiri a fost numit şambelan. A păstrat-o mereu pe Kumoi-no-kari în gând şi în inimă, însă nu scăpa nicicum de ochiul vigilent al tatălui ei. Abia reuşeau să îşi trimită scrisori şi erau amândoi tare mâhniţi.

Genji îşi dorea o casă mai mare unde să trăiască liniştit şi să îşi poată aduce şi iubitele de departe, ca aceea din conacul de la munte. S-a hotărât să folosească pământul dintre Rokujō şi Kyōgoku, unde se afla şi fosta casă a Împărătesei, şi a poruncit începerea construcţiei.

În anul următor, Hyōbukyō, tatăl lui Murasaki, avea să împlinească cincizeci de ani. Fiica lui vrând să-l sărbătorească, Genji nu se putea preface că nu ştie nimic, aşa că a grăbit lucrările la noua locuinţă ca să dea banchetul acolo.

La începutul noului an, s-a apucat să pregătească sărbătorirea lui Hyōbukyō. El se îngrijea de muzica şi dansul pentru banchetul de după slujbele religioase, iar Murasaki vedea de ritualurile dinainte, de rulourile sacre şi de statuete, de veşmintele preoţilor care țineau slujba, de răsplata oamenilor ce puneau umărul ca să iasă totul bine. Hanachirusato a ajutat-o, iar legătura dintre ele a fost mai strânsă ca oricând.

Toată lumea vorbea despre banchetul dat în onoarea lui Hyōbukyō şi, în cele din urmă, a auzit şi el. Deşi oamenii îl socoteau pe Genji binevoitor şi generos, Hyōbukyō şi familia lui nu s-au bucurat de favoruri din partea sa. Şi pe bună dreptate. O fi avut el temeiurile lui să le poarte pică şi să îi ţină la depărtare. Faptul că o iubea pe Murasaki cel mai mult

dintre neveste nu îi aducea mare alinare, cu toate că îi era fiică. Aflând câte pregătiri face pentru banchet, a înțeles că e o onoare venită prea târziu. Soţia lui era de-a dreptul nemulţumită de tot ce se întâmpla şi nu putea uita o clipă că Genji nu îi întinsese o mână fiicei sale când ar fi vrut să o vadă consoartă. Îl ura cumplit.

Noul conac din Rokujō a fost gata în luna a opta şi au început să se mute. Partea de sud-vest îi revenea Împărătesei Akikonomu, fiind fosta ei locuință, unde avea să se retragă în zilele când nu mergea la Palat. Cea de sud-est îi revenea lui Genji şi soţiei sale; cea de nord-est era a lui Hanachirusato, care stătuse în aripa de răsărit la Nijō-no-in; Genji a hotărât ca în aripa de nord-vest să o aducă pe Akashi. S-a renunţat la bătrânul iaz şi la câteva moviliţe din grădină. După ce au fost întrebate noile stăpâne ale conacului, în alcătuirea noului peisaj s-a ţinut seama de gustul fiecăreia.

Partea de sud-est încânta privirile cu moviliţe mai răsărite şi flori de primăvară atât de felurite te amețeau cu totul. Iazul arăta de parcă s-ar fi aflat acolo de când lumea, iar în grădina din faţă Genji ceruse să se planteze pini albi, pruni cu flori roşii, cireşi, glicine, trandafiri-domneşti, azalee şi câte şi mai câte, presărând ici-colo şi arbuşti de toamnă. În grădina Împărătesei s-au plantat arţari pe moviliţele aflate acolo, cu gândul la nenumăratele nuanţe de ruginiu ale frunzelor toamna. Apa din pârâiaşe şopotea până departe, zburdând peste pietrele puse anume ca să-i sporească susurul melodios. Cascada se prăvălea domol, iar florile tomnatice de pe pajişte, într-un belşug neînchipuit de culori, dădeau un farmec aparte anotimpului, făcând de ruşine până şi peisajul vestit de la Ōi.

Intrarea de la nord-est, cu izvorul ei răcoros, era în aşa fel meşteşugită, că te poftea să guşti din umbra verii. În grădina din faţa sălii de primire fuseseră aduşi bambuşi chinezeşti ca să mai învioreze adierea vântului; arborii falnici dădeau profunzime crângului înfiripat; gardul viu cu deutzia şi flori de *tachibana* îndulcea amintirile; garofiţele, trandafirii şi genţianele, iţindu-se printre alte flori de primăvară sau de toamnă, îți furau pur şi simplu privirile. O parte din latura de răsărit a fost preschimbată în loc pentru călărie şi grajduri pentru cei mai frumoşi cai. Dincolo de gardul ce împrejmuia grădina, pajiştea înţesată cu stânjenei stătea şi ea gata să întâmpine serbările din luna mai.

Partea de miazănoapte a laturii de nord-vest se mândrea cu magazii şi hambare, mărginite de un gard de bambuşi chinezeşti şi pini falnici care se pregăteau, în aşteptarea iernii, să-şi îmbrace mantia albă. Crizantemele aveau să

înflorească în dimineţile geroase de început de iarnă, iar frunzele de arţar să îți taie răsuflarea cu frumuseţea lor neasemuită. Copaci şi arbuşti fără nume, aduşi din trăinicia muntelui, urmau să întregească maiestuoasa privelişte.

Genji s-a mutat împreună cu Murasaki în conacul din Rokujō în preajma echinocţiului de toamnă[4]. Ar fi vrut ca fiecare să îşi ia în primire partea de conac în acelaşi timp, dar Împărăteasa a preferat să amâne. Hanachirusato, ascultătoare şi fără ifose, a sosit de la Nijō-no-in în aceeaşi zi.

Grădina de sud-est, pregătită pentru primăvară nu se mai potrivea cu anotimpul, dar tot avea un farmec înduioşător. Erau însoțiți de cincisprezece trăsuri, în mare parte cu nobili de Rangul Patru sau Cinci, câţiva chiar de Rangul Şase, însă toţi se numărau printre slujitorii apropiaţi ai lui Genji. A căutat să nu bată la ochi cu o suită strălucitoare, ca să nu îi iasă vorbe. La fel de generos a fost şi cu alaiul celeilalte doamne, Hanachirusato, de care s-a îngrijit şi Yūgiri. Era şi firesc, doar se purta cu el ca o mamă. Încăperile doamnelor de onoare erau rânduite până în cele mai mici amănunte şi cel mai mult le încânta că aici se lăfăiau în voie.

Cinci-şase zile mai târziu a sosit şi Împărăteasa de la Palat, cu un alai pe cinste. Pe lângă norocul de a se bucura de sprijinul lui Genji, lumea o îndrăgea nespus pentru firea ei plăcută, socotind-o fără cusur.

Cele patru părţi ale conacului erau despărţite prin garduri şi galerii de o eleganţă uimitoare, aşezate în aşa fel încât stăpânele să se bucure de singurătate, dar şi de legături strânse de prietenie.

În luna a noua, frunzele de arţar din grădina Împărătesei i-au încântat printr-o răbufnire de nuanţe neînchipuit de frumoase. Într-o seară când vântul adia uşor, Împărăteasa a aranjat frunze felurite pe capacul unei cutii decorative şi i le-a trimis lui Murasaki. Mesagera a fost o fetiţă bine clădită, îmbrăcată într-un veşmânt *akome* stacojiu pe sub unul liliachiu mai grosuţ, iar pe deasupra avea o haină *kazami* galben-roşiatică. Păşea cu atâta graţie pe coridoare şi pe podeţele arcuite, încât lumea nu îşi dezlipea ochii de la ea. Prilejul ar fi cerut un mesager mai iscusit, dar Împărăteasa a ales-o pe fetiţă, socotind că nu e alta mai potrivită ca ea. Fusese instruită la Palat, iar mersul şi mişcările stăteau mărturie.

Pe aripile vântului trimit grădinii ce aşteaptă nerăbdătoare primăvara
frunze de arţar din grădina mea.

Doamnele tinere au întâmpinat-o cu căldură şi au preţuit-o cum se cuvine. Murasaki a înapoiat capacul după ce

a aşternut, peste un strat gros de muşchi, pietre şlefuite ca de apele unui râu, iar în mijloc, o crenguţă de pin alb. A alăturat, un poem:

Călătoare-s frunzele ruginii, uşoare, împrăştiate de vânt.

Să încredinţăm culoarea primăverii pinului ţintuit în loc de pietre.

Privind de aproape, vedeai că pietrele fuseseră şlefuite de mâna omului, dar cu măiestrie. Genji admira din suflet iscusinţa nevestei. Femeile erau şi ele cuprinse de încântare.

— Ai fost cam aspră cu frunzele ruginii, i-a spus Genji. Ar fi trebuit să aştepţi primăvara ca să vorbeşti astfel. Mă tem că Tatsuta[5] s-a supărat pe tine pentru că le-ai dispreţuit. Ar trebui să răspunzi cum se cuvine când te simţi şi tu mai la adăpost sub cireşii tăi.

Erau amândoi fermecători, iar schimbul de poeme cu Împărăteasa a urmat în cele mai alese cuvinte.

Socotindu-se mai prejos, soţia din Ōi nu s-a grăbit să se mute la Rokujō-in înainte de luna a zecea, ci a hotărât să aştepte ca toate celelalte să isprăvească de aranjat. Mereu cu gândul la viitorul fiicei sale, Genji a avut grijă ca întâmpinarea lui Akashi să nu lase de dorit şi să fie la fel de mândră ca şi a celorlalte neveste.

1. *Risshi* este alcătuit din opt versuri a cinci (*gogen risshi*) sau şapte (*shichigen risshi*) ideograme, iar *zekku*, din patru versuri a cinci ideograme.
2. În straie noi de toamnă / am hoinărit pe pajişti cu mintea aiurea / şi mi s-a agăţat *hagi* de mâneci.“ (n.a.)
3. Fujiwara no Yoshifusa (804-72), primul demnitar cu două funcţii: mare-ministru şi regent pentru un împărat minor.
4. Se sărbătorea timp de şapte zile, în luna a opta după calendarul lunar.
5. Zeiţa Toamnei.

22

Podoaba preţioasă

Tamakazura

Dacă în Hizen, ţara de foc, te-ai făcut mare,
obrajii se-mbujorează la orice cugetare.

Akiko

Deşi a trecut multă vreme de când Yūgao s-a stins din viaţă, Genji nu a uitat-o. Cu cât cunoştea mai multe femei, fiecare cu firea ei, cu atât îi părea mai rău după Yūgao. Ukon, doamna ei de suflet, nu era de obârşie prea aleasă, dar se afla încă sub protecţia lui Genji, atât pentru că îi amintea de fosta iubită, cât şi pentru că îl slujise cu credinţă timp îndelungat. Înainte să plece la Suma, o mutase în slujba lui Murasaki, împreună cu celelalte doamne de onoare, şi tot acolo se afla şi astăzi, stăpâna preţuind-o pentru cinstea și blândețea ei. Ukon regreta din inimă că Yūgao nu mai trăieşte, fiind încredinţată că, de nu ar fi plecat pe lumea cealaltă, Genji i-ar fi recunoscut însușirile alese şi ar fi aşezat-o printre celelalte soaţe de la Rokujō-in. Vedea cât e de grijuliu chiar şi cu femeile care nu însemnaseră mare lucru în viaţa lui.

Ukon nu ştia ce s-a ales de fetiţa rămasă în grija doicii, undeva în partea de apus a capitalei. Genji îi atrăsese atenţia că nu folosea nimănui să afle cu atâta întârziere despre moartea iubitei sale, aşa că nu îi ceruse veşti despre soarta copilei. Între timp, soţul doicii a fost numit viceguvernator de Dazaifu, urmând să plece acolo cu familia şi să o ia cu ei şi pe micuţa de patru ani. Îi căutaseră mama peste tot, se rugaseră zeilor şi lui Buddha cu lacrimi în ochi să îi ajute să o găsească, dar în van. Nu o puteau lăsa pe fetiţă de izbelişte, deşi îi durea sufletul că nişte amărâţi ca ei o târau într-un ţinut atât de îndepărtat. Doica se mângâia totuşi cu gândul că avea să îi amintească mereu de mamă.

La un moment dat, i-a venit în minte să îl caute pe Tō-no-Chūjō şi să îi spună de copilă. Nu s-a ivit însă momentul potrivit şi nici nu s-a dat peste cap să îl găsească, neştiind ce

să îi răspundă de ar fi întrebat-o de Yūgao. Nici pentru micuţă nu ar fi fost uşor să se trezească lângă un tată pe care nu îl văzuse niciodată. Şi apoi, dacă nu o mai lăsa să plece în Kyūshū, aflând că e fiica lui? Era drăgălaşă foc şi i se deslușeau limpede trăsăturile alese. Ce păcat că avea să călătorească într-o barcă sărăcăcioasă!

Ori de câte ori fetiţa întreba dacă o duce la mama ei, pe doică o podidea plânsul. Îi era milă de ea, la fel și fiicelor sale. Toate tânjeau după Yūgao, însă nu aveau voie să plângă, pentru că lacrimile nu erau de bun augur în călătorie. Când dădeau peste o privelişte încântătoare, își închipuiau cât de mult i-ar fi plăcut şi stăpânei lor.

— Numai că, de-ar fi rămas cu noi, nu am fi plecat din capitală, a zis una dintre fete.

Surorile invidiau valurile care se puteau întoarce acolo şi îi ascultau înlăcrimate pe barcagii cântând: „Ce trist, ce trist că ne-am îndepărtat aşa de mult!“

Sora mai mare a rostit:

De ce-i atâta jale în glasul barcagiilor?

Îi mână dorul spre Ōshima?

Fiica mai mică a doicii a dat şi ea glas frământărilor:

Vâslim în largul nemărginit de jur împrejur.

Încotro s-o apucăm ca să te găsim?

În larg i-a venit în minte un poem cunoscut: „Am trecut de valurile furtunoase de la Promontoriul Kane. / Chiar şi aşa, nu pot uita Zeul Mării de la Shiga.“

După ce au lăsat în urmă Promontoriul Kane, refrenul a devenit „N-o să uităm!“, însoţit la culcare şi la trezire de lacrimi de jale pentru cât de în urmă rămăseseră locurile dragi. Nici pe Yūgao nu aveau să o uite.

Cei din familie se purtau cu micuţa de parcă le-ar fi fost stăpână şi se simţeau fericiţi în Kyūshū împreună cu ea. Se mai întâmpla ca doica să o viseze pe Yūgao cu aceeaşi femeie lângă ea ca şi în noaptea aceea de groază. Când se trezea, se simţea foarte rău. Aşa s-a dumirit că Yūgao nu mai e în viață.

Timpul a zburat şi misiunea viceguvernatorului s-a încheiat. Nu îl trăgea aţa înapoi în capitală, ştiind că își pierduse slujba la plecare. Îi venea să trăiască liniştit acolo, departe. Copleşit de gânduri şi griji, s-a îmbolnăvit rău. Înainte să închidă ochii pe vecie, a zis privind-o pe copila frumoasă care împlinise zece ani:

— Cuget cu spaimă la necazurile ce te aşteaptă când eu n-o să mai fiu şi mă căiesc nespus că te-am crescut la ţară. Aş fi vrut să te duc înapoi în capitală şi să te încredinţez rudelor ca să îţi urmezi soarta. Acolo te-aş fi ştiut mai în siguranţă.

Din păcate, nu am apucat să îmi văd visul împlinit şi m-a lovit nenorocirea. Cât de rău îmi pare că te las de izbelişte!

Celor trei fii ai lui le-a lăsat cu limbă de moarte:

— Primul lucru pe care trebuie să-l faceți este să o duceţi pe Tamakazura în capitală. Nu vă bateți capul cu funeraliile, o să vă îngrijiți de rămăşiţele mele pământeşti după aceea.

Nu dezvăluise nimănui adevărul despre fetiță. Spunea doar că e o nepoată şi că lui îi revine sarcina să o crească. A făcut tot ce i-a stat în puteri, dar acum, că el părăsea lumea viilor, ea rămânea lipsită de ocrotire. Soţia lui nu îşi dorea decât să se întoarcă la locul de baştină, însă călătoria putea fi pusă în primejdie de numeroşii duşmani ai răposatului, aşa că a început să şovăie. Astfel au trecut anii şi Tamakazura s-a făcut mare. Era chiar mai frumoasă decât mama ei, pentru că moştenea şi trăsăturile alese ale tatălui. Iar pe deasupra avea o fire întru totul fermecătoare. Vestea că în casa fostului viceguvernator trăieşte o minune de fată s-a răspândit cu iuţeală şi au apărut câţiva peţitori gata să-i ceară mâna, asaltând-o cu răvaşe ce curgeau gârlă. Doica socotea nedemnă purtarea lor, aşa că s-a apucat să răspândească o veste mai ciudată:

— E îndeajuns de frumoasă, numai că are o meteahnă ce nu îmi îngăduie să o dau cuiva de nevastă. Se călugăreşte şi o ţin lângă mine toată viaţa.

— Aţi auzit? întrebau peţitorii în dreapta şi-n stânga. Nepoata fostului viceguvernator e schiloadă. Biata de ea!

Băieţii doicii erau hotărâţi să o ducă pe fată la tatăl ei, în capitală. Între timp aflaseră cât de mult o iubise după naştere şi gândeau că are să fie bun cu ea. Doica se frământa îngrozitor şi nu îi rămânea decât să se roage. Copiii ei – şi băieţii, şi fetele – se căsătoriseră în acel ţinut îndepărtat, Hizen, iar strălucitoarea capitală după care tânjea sufletul ei devenise doar un vis. Nu vedea cum s-ar fi putut întoarce acolo.

Tamakazura a crescut şi a ajuns să priceapă ce se petrece în jur şi cât de potrivnică îi este soarta. A început să se supună unor ritualuri de purificare şi să ţină posturi lungi de trei ori pe an. La douăzeci de ani era ameţitor de frumoasă, dar se irosea în Hizen, ţinutul acela barbar. Tinerii care auzeau de ea se străduiau să o curteze, uneori nepăsându-le de nimeni şi nimic.

Tayū-no-Gen, de pildă, făcea parte dintr-un clan vestit în Provincia Higo şi se bucura de un bun renume, fiind socotit un bărbat cu mare trecere. Până și samuraii de la ţară se dădeau în vânt după aventuri amoroase, dar omul nostru

părea să îşi fi făcut o îndeletnicire din a aduna laolaltă soţii şi concubine fără număr. Auzind zvonurile despre Prinţesă, s-a hotărât degrabă:

— Oricât ar fi de oloagă, vreau să o iau de nevastă şi să am grijă de ea.

Aşa a sunat cererea lui în căsătorie, făcută cu multă bunăvoinţă, numai că familia fostului viceguvernator s-a îngrozit. Doica i-a răspuns peţitorului:

— Nu pleacă urechea la nici o propunere de căsătorie, tocmai e pe cale să se călugărească.

Înţelegând că e refuzat, Tayū-no-Gen s-a neliniştit şi s-a dus valvârtej la Hizen. I-a chemat pe fiii doicii la han şi le-a cerut sprijinul, făcându-le promisiuni năstruşnice:

— Dacă mă ajutaţi să mă căsătoresc cu ea, vă pun la îndemână toată puterea mea şi o să fim cu toţii mulţumiţi.

Celor doi băieţi mai mici le surâdea ideea.

— Şi noi am chibzuit la început că nu se cade să se mărite cu cineva de rang mai mic, dar – cum o legătură cu un bărbat atât de puternic ne-ar fi de folos tuturor – găsesc potrivită căsătoria. De ne punem de-a curmezişul, ni-l facem duşman şi nu mai avem ce căuta în Hizen. E adevărat că fata e de viţă nobilă, dar ce folos dacă tatăl ei nu o recunoaşte şi nici că ştie cineva de ea? Se poate socoti norocoasă că el vrea să o ia de nevastă. Poate aşa i-a fost soarta, să ajungă în Kyūshū ca să se mărite aici. Nu are rost să fugă de el, Gen nu e un om care să se dea bătut şi îşi pierde cumpătul când nu îi convine ceva, a zis unul dintre ei.

Băiatul cel mare, Bungo-no-Suke, nu gândea la fel.

— Aţi uitat că tata a lăsat cu limbă de moarte să o ducem în capitală?

Doica şi fetele plângeau de îngrijorare. Mama Tamakazurei dispăruse fără urmă, însă femeile s-ar fi liniştit dacă i-ar fi putut asigura fetei un viitor pe potriva rangului ei. Nu îşi doreau deloc să o vadă căsătorită cu samuraiul de la ţară.

Tare mândru de el şi neavând habar că îl resping, Gen a început să o sâcâie pe Tamakazura cu scrisori aşternute pe hârtie chinezească fină, puternic înmiresmată. Scrisul nu era chiar de lepădat, dar ce voia să spună lăsa de dorit.

S-a împrietenit cu al doilea fiu al doicii, care l-a ajutat să ajungă acasă la ei. Gen era un bărbat de vreo treizeci de ani, înalt şi solid. Arăta binişor, dar te apuca scârba când îi auzeai năstruşniciile şi te cuprindea frica numai când îi vedeai asprimea. Plesnea de sănătate şi părea mereu vesel, dar avea o voce răguşită, iar păsărească i-o înţelegeai destul de greu. Peţitorii colindă noaptea, numai că acum era o seară

de primăvară şi nu de toamnă, cum îndeamnă poeţii.[1] De teamă să nu îi rănească simțămintele, văduva l-a primit în camera de oaspeţi.

— Viceguvernatorul plecat dintre noi a fost un om deosebit. Aş fi vrut să mă împrietenesc cu el şi regret nespus că nu am mai apucat. De aceea v-am tulburat liniştea azi, ca să îmi repar greşeala şi să vă asigur de tot respectul pentru fiinţa nobilă din casa aceasta. Am auzit de ea şi îmi închipui lesne că nu mă socotiţi vrednic de o asemenea comoară, dar vreau să ştiţi că o să mă plec fără încetare în faţa ei şi o s-o slujesc cu credinţă toată viaţa. Sigur nu vreţi să încuviinţaţi legătura după ce aţi aflat atâtea despre numeroasele mele femei nevrednice, însă vă implor să nu vă temeţi cumva că se va număra printre ele. Am să o răsfăț ca pe-o împărătească.

Cât de convingător părea!

— Vă mulţumesc pentru frumoasele gânduri. Nu e vorba că eu nu aş încuviința legătura, dar biata fată are o soartă cât se poate de crudă. Un beteşug urât o împiedică să se căsătorească. Ea s-a resemnat, dar noi o plângem din tot sufletul. Altceva nu suntem în stare să facem pentru ea, a răspuns doica.

— Vă rog să nu vă sfiiţi. Chiar de-i chioară sau oloagă, nu dau îndărăt. O să am grijă de ea. Zeii din întreg ţinutul Higo mă vor ajuta negreşit, a zis el lăudându-se.

Apoi a cerut să hotărască ziua când să vină după fată. Doica s-a codit, spunându-i ce auzea deseori în jur: sfârşitul de anotimp nu este prielnic pentru căsătorii.

La ieşire, el s-a oprit dus pe gânduri, de parcă atunci ticluia poemul:

Mă jur Zeului Oglinzii de la Matsuura
să nu-mi încalc legământul faţă de tine.

— Nădăjduiesc să fi reuşit să-mi dezvălui prin poem adevăratele simțăminte, a adăugat zâmbind.

Doica se simţea istovită şi nu voia să îi răspundă. Fetele ei nu erau nici ele mai breze. Până la urmă, tot bătrâna a încropit ceva, cu voce tremurată:

Dacă rugăciunile de peste ani se dovedesc în van,
să nu-l învinuiesc oare pe Zeul Oglinzii?

— Aşteptaţi! A fost poem de răspuns? s-a oţărât Gen apropiindu-se amenințător.

Doica s-a făcut albă ca varul. Fiicele ei au reuşit să-i abată atenţia cu nişte zâmbete largi, prefăcându-se vesele, iar una din ele a zis:

— Ştiţi, nepoata nu e zdravănă şi ar fi păcat ca lucrurile să nu iasă aşa cum doriţi. Mama, săraca, la vârsta ei… nu mai

ştie ce spune şi încurcă zeii.

Fata a întors-o minunat, iar el s-a liniştit.

— A, măiestrit poemul! Cred că voi, cei de la oraş, ne cam priviţi de sus şi nu ar trebui. Cu ce sunteţi mai grozavi?

S-a străduit să mai ticluiască unul, dar nu a fost în stare şi a plecat.

Văzând că al doilea fiu trecuse de partea duşmanului, femeia se simţea pierdută, aşa că i-a cerut ajutorul celui mare, Bungo-no-Suke.

— Nu ştiu nici eu cum să o scoatem la capăt şi nu am cu cine mă sfătui. Până şi fraţii mei, temându-se de el, s-au întors împotriva noastră. Viaţa ne va fi un adevărat coşmar dacă ni-l facem duşman şi nici slujbele de aici nu le vom mai putea păstra. Dacă încerc vreo mişcare mai îndrăzneaţă, e posibil să dăm de bucluc.

Tamakazura era şi ea în cea mai neagră stare de spirit. Copleşită de tristeţe, nu scotea o vorbă. Mai bine murea decât să încapă pe mâinile necioplitului. Doica şi Bungo o plângeau din suflet şi erau hotărâţi să o ducă în capitală. Şi-au luat inima-n dinţi şi s-au suit într-o barcă spre seară. Sora lui, pe vremuri Ateki, acum cunoscută ca Hyōbu, a plecat cu ei, lăsându-şi soţul singur, numai ca să-i poată fi de folos Tamakazurei.

Gen s-a întors în Higo şi voia să vină după fată în jurul zilei de douăzeci din luna a patra, socotită perioadă norocoasă pentru căsătorii. Cel puţin cu gândul acesta a plecat din Hizen.

Având mulți copii, sora mai mare a lui Ateki nu i-a putut însoți. Clipa când și-au luat rămas-bun a fost sfâșietoare, fiecare zicându-și că doar un mare noroc i-ar mai putea aduce împreună. Ateki a înțeles că regreta nu casa unde își petrecuse atâția ani, ci doar priveliștea de pe malul mării, din fața Templului Matsuura, și despărțirea de sora ei. I-a spus Tamakazurei:

Plecăm vâslind de pe insula plutitoare;
unde va fi oare următorul popas?

Fata i-a răspuns cu capul plecat, nespus de mâhnită:

Valurile ne mână către o țintă neștiută;
vântul m-a încredințat mării – o mare de amărăciuni.

Dacă bărbatul din Higo afla că fugiseră, negreşit avea să pornească pe urmele lor. De aceea au făcut rost de o barcă iute, iar vântul i-a ajutat, împingând-o periculos de tare. Au trecut cu bine de Hibiki-no-Nada, golful primejdios. După două-trei zile de plutit pe apă, s-a ivit în zare o bărcuţă ce părea că zboară. Cineva a întrebat cu glas temător:

— Or fi piraţi?

Bungo a încremenit. Mai bine să-i prindă piraţii, oricât de nemiloşi, numai să nu încapă pe mâinile nenorocitului de Tayū-no-Gen. Dacă reuşise să le ia urma?

Pe lângă vâlva din pieptul meu,

ecoul de la Hibiki-no-Nada e prunc nevinovat,

a şoptit Tamakazura.

Aflând că au ajuns la Kawajiri, le-a mai venit inima la loc. Barcagiii murmurau: „Dincolo de Karadomari, mai departe de Kawajiri…“ Vocile lor aspre înfiorau pe oricine. Bungo-no-Suke le ţinea isonul, cufundat în melancolie: „Mi-am părăsit nevasta şi copiii…“ Îi lăsase în urmă pe cei dragi, aşa cum zicea cântecul. Se întreba ce se va alege de ei. Nici nu voia să se gândească la răzbunarea mârşavului Tayū-no-Gen. A fost cam nesocotit dând bir cu fugiţii, dar nu a avut de ales.

Auzindu-l cum fredonează „mi-am părăsit nevasta şi copiii în ţinuturi barbare“, Ateki s-a mâhnit nespus. Ea ce făcuse? Nu îşi lăsase oare soţul iubitor pentru un „acasă“ care nici măcar nu exista? Unde urma să stea în capitală? Nu cunoştea pe nimeni, nu avea rude sau prieteni acolo.

Au renunțat la tot ce agonisiseră de dragul Tamakazurei şi s-au lăsat în voia vânturilor şi valurilor. Bungo-no-Suke nu ştia cum să o ajute pe fată, dar nu putea să şovăie. Nu i-a rămas decât să meargă înainte, să ajungă acolo unde şi-a propus.

Avea un prieten vechi în Kujō[2], aşa că s-au oprit să o caute.Era un cartier modest, în care locuiau vânzătoare cu înfăţişare sărăcăcioasă şi negustori ambulanţi. Aşa i-a prins toamna, copleșiți de amintiri şi gânduri de viitor. Chiar şi Bungo, pe care se bizuiau cu toţii, se simţea ca o pasăre de apă azvârlită pe uscat. Nu avea de lucru şi nici cui să ceară ajutor. Nu se putea întoarce în Hizen. S-a trezit la mare ananghie. Slujitorii au început să plece unul câte unul, din felurite motive, iar unii dintre ei au fugit înapoi în Kyūshū. Mama lui era nespus de amărâtă şi îl plângea din tot sufletul, însă el se străduia să îi îndulcească amarul:

— Nu sunt câtuşi de puţin îngrijorat şi nu îmi pasă că mă părăsesc toţi slujitorii, atâta vreme cât putem vedea de Prinţesă. Am ştiut de la bun început ce primejdii ne pândesc. Cum crezi că aş fi putut trăi liniştit şi împăcat dacă ar fi pus mâna pe ea netrebnicul acela, oricât de grozavă ar fi familia lui? Zeii şi Buddha ne vor asculta negreşit rugăciunile şi stăpâna îşi va găsi într-o bună zi locul cuvenit. Fii încredinţată de asta! Acelaşi Zeu Hachiman de la Templul Yawata a fost şi la Matsuura, şi la Hakozaki, aşa că tot lui

trebuie să vă rugaţi, stăpână, a adăugat el întorcându-se către Tamakazura. El v-a ascultat rugile şi v-a adus teafără în capitală. Mergeţi şi îi mulţumiţi.

Bungo a vorbit cu un preot de la Templul Yawata, pe care îl cunoscuse tatăl lui şi care ştia amănunte despre Hachiman, zeul ocrotitor, şi îi putea îndruma în acelaşi timp.

— Trebuie să ajungem şi la Templul Hase. Zeiţa Kannon de acolo e vestită pentru minunile săvârşite. Chiar şi în China s-a auzit de ea. Îşi va revărsa negreşit mila asupra stăpânei noastre, care a avut atâtea de îndurat în ţinuturile acelea îndepărtate, aşa de mulţi ani.

Bungo a hotărât să meargă pe jos. Nefiind obişnuită cu umblatul, Tamakazura se mişca tare greu, însă era ascultătoare din fire şi nu s-a împotrivit. Se tot întreba ce păcate o fi făcut în altă viaţă de trebuia să rabde asemenea chinuri? Se ruga la zei să se milostivească şi să o ducă la mama ei, pe orice tărâm s-ar fi aflat. Iar dacă trăia, o ruga pe Zeiţa Îndurării, Kannon, să îi dezvăluie chipul măcar un pic. Nu îşi amintea cum arată, exista numai în inima ei şi cu atât mai dureros i se părea că nu ştie ce înseamnă dragostea de mamă.

În a patra zi de la plecarea din capitală, a ajuns moartă de oboseală la popasul Tsubaichi, chiar la poalele Templului. O ardeau tălpile şi i se umflaseră picioarele, aşa încât îi era peste puteri să mai facă un singur pas. Au rămas acolo ca să îşi tragă sufletul. În afară de Bungo, o mai însoţeau doi slujitori de-ai lui, amândoi arcaşi, trei-patru paji şi trei doamne în ţinută de călătorie *tsuboshōzoku* împreună cu două servitoare. Prin urmare, alaiul era modest, nevrând să atragă atenţia. Până au găsit lumânări şi ce mai aveau nevoie pentru templu, s-a lăsat înserarea.

Călugărul de la popas s-a răstit la ei:

— În noaptea asta avem alţi oaspeţi şi nu puteţi rămâne aici după bunul-plac! Unde vă treziţi?

Chiar atunci au apărut cei aşteptaţi. Şi aceştia veniseră pe jos. Cele două doamne distinse erau însoţite de o mulţime de bărbaţi şi femei, urmaţi de patru-cinci cai ţinuţi de dârlogi. Nu voiau să bată la ochi, însă printre ei se aflau şi slujitori chipeşi de care cu greu îţi dezlipeai privirile.

Călugărul-hangiu măsura drumul cu paşi neliniştiţi, scărpinându-se în cap. Ar fi vrut să îi găzduiască pe aceştia din urmă, dar nu se îndura să îi dea afară nici pe cei dintâi. Trebuia să găsească o cale să încapă toţi, fără prea mult deranj. A trimis o parte din slujitori în încăperile din spate, iar pentru prima sosită şi doamnele ei a încropit o cameră despărţită de restul printr-o perdea lungă.

Călătorii din cele două grupuri au fost respectuoşi şi au avut grijă să păstreze liniştea şi să nu se tulbure unii pe alţii. Printre cei sosiţi la urmă se număra și Ukon, care n-o uitase pe Yūgao şi tânjea să îi întâlnească fata. Pe măsură ce trecea timpul, era tot mai deznădăjduită şi făcea deseori pelerinaje la templu ca să îşi dobândească liniştea şi iertarea. Deşi obişnuită cu mersul pe jos, acum se simţea frântă şi tocmai îşi întinsese picioarele când Bungo-no-Suke s-a apropiat de perdea şi a rugat o femeie să-i dea tava cu mâncare stăpânei lui.

Auzindu-l, Ukon a chibzuit că doamna este de rang înalt și, curioasă, a aruncat o privire prin îmbinarea dintre perdele. Îl mai văzuse negreşit pe bărbatul acela, dar nu îşi amintea unde şi nici cine e. Pesemne că îl cunoscuse în tinereţe, când nu se îngrăşase încă şi nu era nici aşa pârlit de soare.

— Sanjō! a strigat Bungo. Stăpâna are nevoie de tine.

Ukon o ştia şi pe ea – o slujise pe Yūgao pe vremea când se ascundeau de lume în Gojō. I se părea că visează. Nu îşi dorea decât să vadă cu ochii ei chipul stăpânei, dar nu îşi îngăduia purtări necugetate. Bărbatul trebuie să fi fost Hyōtōda. Ardea de nerăbdare şi nelinişte să afle adevărul, aşa că s-a hotărât să o întrebe fără înconjur pe Sanjō. A strigat-o, însă ea mânca și nu s-a grăbit să îi răspundă, iar când a făcut-o, părea supărată că o întrerupsese de la masă.

— Cred că vă înșelați. Nu se poate să mai ştie de mine cineva din capitală după ce am stat la ţară, în Kyūshū, aproape douăzeci de ani.

Se îngrăşase. Purta o haină fără căptuşeală peste un veşmânt ieftin, roşu-aprins, din mătase lucioasă. Nu a recunoscut-o pe Ukon îndată.

— Uită-te bine! a zis ea scoţând capul de după perdea. Nu îţi aminteşti de mine?

Sanjō a bătut bucuroasă din palme.

— A, dumneata erai? Ce mă bucur! Sunt tare fericită! De unde vii? Eşti împreună cu fosta stăpână? a întrebat ea izbucnind în plâns.

Ukon plângea şi ea, fără să se sinchisească de nimeni şi nimic. O cunoscuse pe slujnică în tinereţe… Cum mai trecuseră anii!

— Doica e cu tine? Ce s-a întâmplat cu mica prinţesă? Unde e Ateki?

Ukon a asaltat-o cu întrebări, fiindu-i peste puteri să mărturisească ceva despre fosta ei stăpână.

— Timpul zboară. Fetiţa de atunci este o tânără în toată firea. Mă duc să îi spun doicii!

Erau cu toţii uluiţi.

— Îmi pare că visez! a strigat doica, apropiindu-se de perdea. Nu-mi vine să cred că am să o văd iar pe aceea pe care o socoteam duşmancă.

Au îndepărtat perdelele şi paravanele ca să poată vorbi nestingherite. Doica a rupt tăcerea:

— Ce s-a întâmplat cu stăpâna? De ani de zile visez să o întâlnesc şi, cât am stat la ţară, nu am încetat o clipă să mă rog zeilor să mă îndrume spre locul unde se află. Mă săturasem de viaţă, dar nu am putut pleca din lumea asta din pricina fetiţei lăsate de izbelişte. Încă îi mai port de grijă.

Ukon ar fi vrut să dea timpul înapoi, la vremea în care nu i se îngăduia să dezvăluie nimic.

— Nu are rost să mai vorbim despre stăpâna mea. S-a dus din lumea noastră cu mulţi ani în urmă.

Le-a podidit plânsul pe toate trei.

Soarele asfinţise şi pelerinii aveau să pornească degrabă spre templu, cu lumânările şi toate cele trebuincioase gata pregătite. Femeilor nu le venea să se despartă.

— Ce-ar fi să mergem împreună pe drum? a întrebat Ukon.

Chibzuind că e mai înţelept să nu stârnească bănuieli, doica nu i-a mărturisit întreg adevărul nici măcar lui Bungo-no-Suke. Cele două grupuri au plecat spre templu odată.

Deși nu cunoștea pe nimeni din grupul de la Kyūshū, privirile lui Ukon au poposit chiar pe Tamakazurei – frumos, distins, dar mâhnit, pesemne de atâtea griji şi suferinţe. Era îmbrăcată simplu, într-un veşmânt subţire, de mătase, tras pe cap peste părul bogat ce părea o adevărată comoară. Ukon se simţea copleşită de tristeţe şi păreri de rău.

Obişnuită cu mersul pe jos, a sosit prima la templu. Au ajuns la timp pentru slujbă şi cei din Kyūshū, dar cu opinteli şi îndârjire, pentru că Tamakazura abia mai mergea. Templul gemea de pelerini. Ukon primise loc chiar sub partea dreaptă a statuii lui Buddha. Neavând un îndrumător cunoscut, călătorii ceilalţi s-au trezit mult mai departe.

— Veniţi încoace! a zis Ukon și le-a făcut semn cu mâna.

Doica i-a şoptit două vorbe lui Bungo despre întâlnirea întâmplătoare cu Ukon şi s-au apropiat cu toții.

— Eu nu am un rang prea grozav, dar lucrez în casa Marelui-Ministru şi nu pornesc la drum fără o suită cât de mică. Aşa mă simt în siguranţă, ştiind cât de neobrăzaţi sunt uneori oamenii din partea locului şi cum dispreţuiesc pelerinii.

Ukon s-ar fi pus pe taclale, dar – din pricina vacarmului – a hotărât că e mai bine să îşi vadă de rugăciuni. Cele de

până acum se împliniseră, iar de-acum încolo nu-i rămânea decât să se roage ca Marele Genji să aibă grijă de copilă. Îşi dorea din suflet să fie fericită.

La Templu veniseră nenumăraţi pelerini din ţară, printre ei numărându-se şi soţia lui Yamato-no-Kami. Sanjō îi invidia semeţia, admirând-o grozav. Şi-a împreunat mâinile a rugă: „Kannon, Zeiţă a Îndurării, mai am numai o rugăminte. Dacă Prinţesa nu devine soţia viceguvernatorului de Dazaifu, măcar să o ia de nevastă guvernatorul de Yamato. Ar fi bine pentru noi toţi şi o să-ţi fim recunoscători.“

Ukon se arăta nemulţumită că Sanjō nu ţinteşte mai sus.

— Ai rămas tot ţărăncuţă. Cine crezi că a fost Tō-no-Chūjō, care ţine acum cârma întregii împărăţii? Crezi că o lasă pe mâna unui guvernator de provincie când are toată puterea la cheremul său?

— Mai slăbește-mă cu miniştrii dumitale! s-a răstit Sanjō. S-o vezi pe soţia viceguvernatorului de Dazaifu când merge în pelerinaj la Kanzeon-ji, cel mai vestit templu din ţinut! Suita ei nu e mai prejos decât cea împărătească.

S-a rugat mai departe, cu palmele la frunte. Cei din Kyūshū au hotărât să rămână la templu trei zile. Ukon, care nu avusese de gând să stea atât de mult, a chibzuit că era un bun prilej să depene poveşti de pe vremuri. A chemat un călugăr şi l-a înștiințat, iar acesta a ştiut întocmai ce avea de făcut. S-a şi apucat de pregătiri.

— Acatistul este, ca de obicei, pentru Fujiwara-no-Ruri[3]. Am avut fericirea să o întâlnesc de curând şi aş dori să aduc mulţumiri zeilor.

Rugămintea i-a mișcat adânc pe cei din Kyūshū.

— Mă bucur nespus. Era şi firesc pentru cât de mult v-aţi rugat, a răspuns călugărul.

Templul a forfotit de pelerini toată noaptea.

În zori, Ukon a dus-o pe Tamakazura la călugărul pe care îl cunoştea bine, ca să poată sta de vorbă în tihnă. O înduioșau peste măsură cuviința şi sfiala fetei.

— Am avut norocul să lucrez la case mari şi am văzut multe doamne distinse, dar cred că nici una nu se asemănă cu soția stăpânului meu. Pe Doamna Murasaki nu o poate întrece nimeni, chibzuiam eu. Însă a apărut micuţa prinţesă şi era firesc să îi devină concurentă – e fetiţa lui Genji şi o creşte cu o grijă greu de închipuit. Iar acum, în faţa ochilor am o tânără cu nimic mai prejos decât Doamna de la Nijō-no-in şi micuţa, deşi nespus de ruşinoasă.

Încă de pe vremea augustului său părinte, Marele-Ministru a cunoscut consoarte şi concubine de tot felul, dar l-

am auzit odată spunându-i soţiei că înțelesul de „frumos“ trebuie să fi fost născocit pentru mama Împăratului de acum şi pentru fiica sa. Eu nu am văzut-o pe fosta împărătească, aşa că nu ştiu ce să zic, iar micuţa mai are până se face mare şi numai îmi închipui cu ochii minţii ce fermecătoare o să fie. Doamna Murasaki ce cusur are? Cine o întrece acum? Înălțimea Sa Marele-Ministru ştie bine lucrul acesta, chiar de nu i-o spune deschis. Cândva a întrebat-o în glumă: „Nu ţi-e teamă să stai lângă un bărbat ca mine?“ Când îi vezi ce fermecători sunt împreună, îţi zici că viaţa merită trăită. Nu se mai găsesc pe lume aşa soţi! Uitaţi-vă ce minunăție de fată avem şi aici! Nu i-o străluci aura precum zeilor, dar eu cred că nu are pereche, a zis Ukon zâmbind şi arătând spre Tamakazura.

Văduva răposatului viceguvernator nu mai putea de încântare.

— Dacă o mai ţineam în sălbăticia aia, se irosea de tot. De aceea mi-am lăsat casa şi averea, precum şi pe fiii şi fiicele pe care puteam să mă bizui la bătrâneţe, şi am însoţit-o cu inima strânsă în capitală, unde nu cunosc pe nimeni şi nu are cine îmi întinde o mână de ajutor. Te rog să faci tot ce îți stă în puteri ca stăpâna mea să ajungă unde îi e locul. Munceşti într-o casă mare şi acolo se ivesc fel de fel de prilejuri. Vorbeşte şi cu tatăl ei, Ministrul Palatului. Trag nădejde să îşi recunoască odrasla şi să o socotească parte din familie, a zis doica.

Tamakazura stătea cu spatele, stânjenită de discuţie.

— Nu am eu cine ştie ce putere în casa aceea, dar când mă mai cheamă să stăm de vorbă, Înălțimea Sa mereu aduce vorba de Prinţesă şi se întreabă ce s-a ales de ea, rugându-mă să îl înștiințez dacă îi dau de urmă.

— Marele Genji e un om grozav, însă are multe doamne distinse în grijă, aşa că te-aş ruga să iei legătura mai întâi cu tatăl ei.

Auzind vorbele doicii, Ukon i-a spus pentru prima oară cât de mult a iubit-o Genji pe Yūgao şi cât a jelit-o.

— Încă de atunci voia să o crească el pe micuţă ca să păstreze vie amintirea mamei, a urmat ea. Se gândea că oricum are puţine odrasle şi putea spune lumii că a găsit un copil orfan. M-a rugat să o caut, numai că eu am tot amânat. Eram prea tânără şi nepricepută şi nu am reuşit să îmi adun curajul ca să vă aduc tuturor la cunoştinţă că mama ei s-a stins din viaţă. Apoi am aflat că soţul dumitale pleca la Dazaifu ca viceguvernator. L-am şi zărit când a venit să îşi ia rămas-bun de la Înălțimea Sa, dar tot nu am suflat o vorbă. Credeam că aţi lăsat copila în casa cu regina-nopţii din Gojō.

Numai când mă gândesc, mă trec fiorii. Putea să rămână acolo pe vecie.

Şi-au petrecut întreaga zi tăifăsuind şi rugându-se. Priveau de sus îmbulzeala de pelerini. Prin faţa lor curgea râul Hatsuse.

De n-ajungeam la chiparoşii gemeni,
nu te-ntâlneam lângă bătrânul râu,

a zis Ukon fericită la culme.

Tamakazura i-a răspuns plângând, înduioșată:

Nu ştiu cât de iute curgea bătrânul râu cândva,
dar năvalnic îmi curg lacrimi de bucurie pentru întâlnirea de azi.

Ce frumoasă era! O podoabă preţioasă fără cusur. Cât de recunoscătoare îi era Ukon doicii pentru că nu a lăsat-o să se irosească! Yūgao fusese blândă şi supusă. Fiica ei era hotărâtă şi reținută, dar şi semeaţă. Cine o vedea își închipuia că aşa e lumea din Kyūshū, însă Ukon cunoscuse destule necioplite de acolo şi ştia cum stau lucrurile.

Spre înserat, au pornit către Hase-*dera*[4], iar a doua zi şi-au petrecut-o cu rugăciuni.

Vântul bătea dinspre vale şi i-a pătruns până la os, dar cei din Kyūshū nici nu-l luau în seamă, copleşiţi încă de tristeţe. Se temuseră că nu aveau să mai ţină vreodată capul sus, dar din cele povestite de Ukon au înţeles că tatăl Tamakazurei îşi iubea toţi copiii şi le asigurase un viitor fericit chiar şi celor născuţi de doamne cu obârşie mai modestă. De teamă să nu își piardă urma, cele două și-au spus, înainte să se despartă, unde se pot găsi. Doica a prins şi mai mult curaj când a aflat că Ukon locuieşte aproape de Rokujō. Nici ea nu stătea departe.

Vrând să îi dea veștile bune lui Genji, Ukon s-a dus întins la Rokujō-in. Când a intrat pe poartă, a uluit-o aerul maiestuos al conacului, menit să impună respect tuturor. A zărit nenumărate trăsuri care intrau şi ieşeau şi s-a bucurat nespus că lucrează acolo. În seara aceea nu şi-a putut vedea stăpânii, aşa că a plecat acasă îngândurată.

Dintre doamnele din slujba lui Genji şi Murasaki abia întoarse de pe la casele lor, stăpânii o preferau pe Ukon şi ea nu își încăpea în piele de mândrie. De îndată ce a văzut-o, Genji a luat-o la rost, copleșind-o cu întrebări, mai în glumă, mai în serios.

— De ce ai stat departe atâta timp? Până acum ardeai de nerăbdare să vii înapoi cât mai repede. Şi ce schimbată eşti! Parcă ai mai întinerit! S-a întâmplat ceva neobișnuit?

— În a şaptea zi de la plecare, eram la Templul de pe munte şi am întâlnit întâmplător pe cineva.

— Pe cine? a întrebat Genji.

Ukon s-a codit să îi spună dintr-o suflare, pentru că nu îi povestise nimic stăpânei şi nu o putea lua pe nepregătite.

— Am să vă zic îndată.

Au intrat nişte femei şi ea a tăcut. Au aprins opaiţele. Genji şi Murasaki arătau minunat împreună, aşa liniştiţi. Ea avea douăzeci şi şapte sau douăzeci şi opt de ani şi era nespus de frumoasă. Lui Ukon i se părea că a mai înflorit şi în cele câteva zile cât lipsise ea. Tamakazura era la fel de frumoasă, ori poate că deosebirea abia simţită dintre ele era, în închipuirea lui Ukon, aceea dintre omul fericit şi cel încercat de soartă.

La culcare, Genji a chemat-o pe Ukon să îi maseze picioarele.

— Tinerele nu sunt prea încântate când le rog. Noi, bătrânii, ne înţelegem mai bine.

Auzindu-l, cele peste care nu trecuseră prea mulţi ani au chicotit, dându-şi coate.

— Dar facem tot ce ne cereţi! a zis una. Acum ne luaţi peste picior şi ne simţim stânjenite.

— Şi noi, bătrânii, trebuie să fim cu băgare de seamă. Dacă ne împrietenim prea tare, nu găsim iertare la Doamna mea. Zău că e periculos! a râs Genji.

Era de-a dreptul fermecător. De când se retrăsese de la Curte, se schimbase mult: glumea cu femeile, se străduia să şi le apropie şi voia să se simtă toată lumea bine. Nu uita nici de cele bătrâne ca Ukon.

— Şi pe cine ai descoperit, mă rog? Vreun pustnic chipeş? a întrebat-o el.

— Cum puteţi spune aşa ceva! Am găsit-o pe aceea a cărei soartă se leagă de Yūgao, prea iute dispărută dintre noi.

— Zău? Triste amintiri! Şi unde a stat până acum?

Ukon nu a vrut să îi dezvăluie întreg adevărul de la început.

— Într-un loc îndepărtat. Câteva dintre femeile de pe vremuri sunt cu ea şi acum. Aproape jumătate. Am vorbit despre trecut şi m-am întristat mult.

— Aha! Nu uita că ne mai aude cineva care nu ştie nimic despre cele întâmplate atunci.

— Nu vă bateţi capul cu mine. Mi-e prea somn ca să ascult, a spus Murasaki acoperindu-şi urechile cu mânecile.

— E la fel de frumoasă ca Yūgao, mama ei?

— Nu ştiu dacă la fel, dar e neînchipuit de frumoasă.

— Cam ca cine? Ca aceasta de aici?

— Ca Doamna mea nu mai e alta.

— Văd că eşti tare încântată de ea. Dacă seamănă cu mine, m-am liniştit, a zis Genji părintește.

De când a aflat de Tamakazura, a tot chemat-o pe Ukon ca să stea de vorbă singuri.

— Să mi-o aduci la Rokujō-in! Câţi ani am regretat că i-am pierdut urma! Nu o mai putem ţine departe de noi şi nu are nici un rost să-i cerem voie tatălui ei. Are o grămadă de copii şi e ocupat până peste cap. Cum mama Tamakazurei nu a fost de cea mai aleasă obârşie, nu îi facem decât rău fetei, o să se simtă stânjenită. Eu am puţini copii şi nu trebuie decât să spun că am găsit-o întâmplător, într-un loc neaşteptat. Să vezi ce o să se perinde peţitorii pe la poarta noastră!

Ukon nu mai putea de bucurie auzindu-l pe Genji că vorbește așa.

— Cum doriţi, Înălțimea Voastră! Însă dacă află tatăl ei, Ministrul Palatului, trebuie să îi povestiţi cum s-au petrecut lucrurile. Cred că orice faptă bună, cât de mică, în memoria mamei dispărute tragic dintre noi ne ajută să ne mai ispăşim păcatele.

— Vrei să spui că am păcătuit? a întrebat Genji zâmbind, gata-gata să izbucnească în plâns. Tare a fost scurtă fericirea mea alături de Yūgao şi mă gândesc la ea mereu. La nici una dintre doamnele adunate în casa asta nu am ţinut atât de mult, totuși ele s-au convins de statornicia mea. Doar ea nu a mai apucat. Bine că măcar te-am avut pe tine ca să îmi ţii amintirile treze. Tare m-aş bucura dacă aș reuşi să o aduc pe Tamakazura aici!

Genji s-a apucat să-i scrie fetei. Amintindu-şi de Suetsumuhana, avea reținerile lui când venea vorba de fetele care suferiseră mult, fiind crescute în împrejurări potrivnice. Putea foarte bine să nu fie la înălţimea aşteptărilor, chiar dacă era copilul lui Tō-no-Chūjō. Voia mai întâi să vadă cum răspunde la o scrisoare. A aşternut pe hârtie câteva rânduri, pe un ton serios, iar într-un colţ, un poem:

Pesemne că nu ştii, dar vei afla curând

de unde se trage papura din Golful Mishima.

Ukon i-a dat răvaşul şi i-a povestit despre întâlnirea cu Genji. El le-a trimis ei şi doamnelor sale o mulţime de veşminte. Se sfătuise negreşit cu Murasaki şi căutaseră tot ce aveau mai atrăgător în ce privește coloritul şi îmbinarea straturilor. Oricum, nu semănau cu nimic din ceea ce purtaseră femeile în Kyūshū. Tamakazura s-ar fi bucurat mai mult de un răvaş scurt şi un dar neînsemnat de la tatăl ei. Nu pricepea de ce trebuie să ţină legătura cu un necunoscut şi să primească lucruri preţioase. Ukon s-a străduit să îi

lămurească legătura puternică dintre Genji şi mama ei. Celelalte femei îi ţineau isonul lui Ukon.

— Tatăl dumneavoastră va primi cu siguranţă veşti în ce vă priveşte după ce vă mutați aici. Legătura dintre părinţi şi copii e foarte strânsă. Eu, a zis Ukon, nu am făcut decât să mă rog să vă găsesc şi zeii mi-au ascultat ruga fierbinte. Dacă sunteți sănătoşi, dumneavoastră şi Înălțimea Sa veţi avea parte de zile frumoase împreună.

Toate au îndemnat-o să răspundă la scrisoarea Marelui-Ministru. Tamakazura se temea să nu facă vreo stângăcie. Ukon i-a oferit hârtie chinezească pentru scrisori, puternic înmiresmată.

De ce o singuratică ţine morţiş la lumea plutitoare,
precum papura ce prinde rădăcini în pământuri mlăştinoase?

Scrisul era șovăielnic, fără vigoare, însă Genji îl găsea distins. Și-a făcut o părere bună despre fată.

A început să se frământe unde să o aşeze. Sud-estul se ocupase în întregime; era partea cea mai încăpătoare a conacului, dar şi cea mai însufleţită. Tamakazura nu s-ar fi simţit cu siguranţă bine în acel necontenit du-te-vino. În partea de conac a lui Akikonomu se trăia liniştit, însă Genji nu voia ca ea să fie socotită printre doamnele de onoare ale Împărătesei. Partea de apus a aripii de nord-est era mai retrasă şi găzduia biblioteca, iar Genji a cerut mutarea cărţilor, fiind încredinţat că Tamakazura avea să se înţeleagă foarte bine cu blânda şi buna Hanachirusato.

I-a dezvăluit soţiei întreaga aventură cu Yūgao, iar Murasaki l-a dojenit că o tăinuise atâția ani.

— Eşti nedreaptă! Cum crezi că ţi-aş fi putut povesti mai demult? Acum ţi-am destăinuit fiindcă ai ajuns să însemni totul pentru mine. Era limpede că amintirile îl chinuiesc, dar a urmat. Am mai văzut şi auzit de împrejurări când o femeie a iubit cu toată fiinţa, dându-şi pe față gelozia, chiar şi într-o legătură de scurtă durată. Mi-aş fi dorit să nu ajung să trăiesc asta pe pielea mea, dar nu se întâmplă mereu ceea ce vrem. Ne trezim că picăm pur şi simplu în plasa nenorocirilor. Aventuri am avut destule la viaţa mea, dar niciodată nu m-am simţit atât de atras de cineva. Era tare frumoasă. Dacă ar mai fi trăit, aş fi avut grijă şi de ea, măcar cât de Hanachirusato. Fiecare are farmecul lui şi nu găseşti doi oameni la fel. Nu pot spune că era sclipitoare, dar avea o ţinută şi o eleganţă în mișcări greu de găsit la altcineva.

— Cred că nu ar fi fost o potrivnică de temut pentru Akashi, a zis Murasaki, gelozia ghicindu-i-se în glas.

Când a văzut-o pe fetiţa lui Akashi cum ascultă cu o nevinovăție fermecătoare ce îşi spun, Murasaki a priceput şi

mai bine ce găsise Genji la mama ei.

Se aflau în luna a noua, însă mutarea Tamakazurei nu mergea ca pe roate. Mai întâi se cereau găsite doamne de onoare şi fete care să o slujească. În Kyūshū le tocmiseră pe cele mai alese, care veniseră acolo din capitală, însă – plecând în pripă – nu le-au luat cu ele şi nici altele nu cunoşteau aici. Voiau să ceară ajutorul negustoreselor. Cei din Kyūshū s-au mutat la Ukon, în Gojō, fără să atragă privirile şi fără să dezvăluie cine e stăpâna lor. Tot acolo au pregătit şi veşmintele, aşa că abia în luna a zecea au izbutit să pornească spre Rokujō-in. Genji i-a vorbit lui Hanachirusato despre Tamakazura.

— O femeie pe care am iubit-o s-a ascuns, necăjită, într-un ţinut îndepărtat şi nu am mai dat de ea. Avea şi o fetiţă, pe care am căutat-o ani de zile. Îmi pierdusem orice speranţă să o mai găsesc, însă am aflat întâmplător de ea. E o tânără în toată firea acum, iar mama i-a murit. Ştiu că te îngrijeşti de Yūgiri. Oare îţi cer prea mult dacă te rog să vezi şi de ea? A trăit la ţară şi cred că ai ce să o înveţi.

— Nici nu am avut habar. Ce bine că mai există o fată! a exclamat Hanachirusato.

— Mama ei a fost neînchipuit de blândă. La fel eşti şi tu, aşa că stau foarte liniştit.

— Tânărul nu-mi dă bătăi de cap, chiar mă plictisesc. Prin urmare am timp destul pentru fată.

Doamnele de-acolo nu ştiau ce se întâmplă.

— Iar aduce pe cineva? Tot aici? Mare culegător de femei mai e! a bombănit una.

Alaiul Tamakazurei era alcătuit din trei trăsuri. Fiind de faţă Ukon, a avut grijă ca toate să arate bine şi să nu se vadă că vin de la ţară. Genji le-a dăruit şi el o mulţime de mătăsuri cu model, așa încât să ia ochii lumii.

În seara aceea s-a şi dus să o vadă pe Tamakazura. Femeile din Kyūshū auziseră de Genji Strălucitorul, dar nu avuseseră prilejul să îl cunoască în ţinutul acela sălbatic. Văzându-l acum la lumina palidă a opaiţelor, prin îmbinarea dintre perdele, au rămas mute de uimire. Ukon l-a poftit înăuntru.

— Mi s-a dat voie să intru pe-aici, a zis Genji râzând şi s-a aşezat în camera de zi din faţa verandei. E puţin cam întuneric. Nu e ca în seara când vine iubitul sau ca atunci când fetele vor să vadă chipurile taţilor. Adevărat?

Genji a dat un pic perdeaua la o parte. Tamakazura a întors privirea, stânjenită. Lui i-a plăcut grozav sfiala ei.

— Faceţi mai multă lumină, e prea intim aşa.

Ukon a mărit puţin flacăra, şi-a netezit părul şi s-a apropiat.

— Cam îndrăzneţe mișcări! a zis Genji râzând.

Fata avea ochi uluitor de frumoşi. Genji se străduia să îi vorbească părintește:

— În toţi anii în care nu am ştiut nimic de tine, am fost tare îngrijorat. Nu-mi vine să cred că te-am găsit, mi se pare că visez. Inima îmi e însă plină de tristeţe la gândul necazurilor trecute. Nici nu mă simt în stare să vorbesc, a mărturisit el ştergându-şi lacrimile. Nu se prefăcea, chiar suferea din pricina despărţirii de Yūgao. Număra anii pe degete. Nu cred că prea mulţi taţi sunt despărţiţi de fiicele lor atâta vreme. Crudă soartă! Hai, lasă sfiiciunea! Nu eşti la vârsta când poţi să faci pe mironosiţa şi vreau să îţi povestesc ce s-a întâmplat. De ce nu scoţi o vorbă? a întrebat-o dojenitor.

Fata nu ştia ce să zică. În cele din urmă a murmurat abia auzit, amintindu-i lui Genji de vocea stinsă a mamei:

— Am dispărut înainte să mă ţin pe picioare[5], dusă de valuri într-un ţinut îndepărtat. Nici nu ştiu dacă am trăit sau am fost moartă.

Lui Genji i s-a părut straşnic răspunsul isteţ al fetei şi a adăugat zâmbind:

— Dacă nu eu, cine altul ar putea îndrepta printr-un bine anii irosiţi în van?

I-a dat apoi felurite îndrumări lui Ukon şi a plecat. I-a povestit degrabă totul lui Murasaki, în amănunt.

— Era cât pe ce să nu o preţuiesc cum se cuvine, doar la gândul că a crescut în ţinutul acela sălbatic. Aproape că mă simt ruşinat. Bravo ei! Trebuie să facem în aşa fel încât lumea să afle că aici stă o fată grozavă şi să vedem peţitorii suferind din pricina ei, începând cu Hotaru. Până acum am avut parte numai de chipuri serioase şi de purtări alese pentru că nu au avut de cine să se îndrăgostească. Să-i vedem de-acum încolo!

— Ciudat tată mai eşti şi tu! Îi pui pe jar peţitorii!

— Dacă aveam mintea de-acum, aşa ar fi trebuit să procedez şi cu tine. Nu am ţinut seama de multe lucruri şi m-am aruncat cu nesăbuință în căsnicie.

Murasaki a roşit, dar îi stătea bine aşa, parcă o întinerea şi mai mult. Genji a tras lângă el o piatră pentru tuş şi a compus un poem:

Dorul de Yūgao nu mi s-a ostoit o clipă.

O, Tamakazura, odor scump! Ce soartă te-a mânat spre mine?

— Săraca! a murmurat el oftând.

Lui Murasaki îi era limpede că fata stârnea în mintea soţului ei amintiri dureroase şi că o iubise din tot sufletul pe mama Tamakazurei.

Genji l-a rugat pe Yūgiri să se poarte prietenește cu Tamakazura dacă tot au adus-o la ei, aşa că el s-a grăbit să o viziteze.

— Nu sunt un om însemnat, dar mă pun în slujba ta ca un frate mai mic. Dacă ai nevoie de mine, te rog să mă chemi. Îmi cer iertare că nu te-am întâmpinat cum se cuvine, i-a spus el serios.

Stânjenitoare mărturisire pentru aceia care ştiau adevărul!

Doica nu contenea să vadă deosebirile dintre Rokujō-in şi locuinţa din Kyūshū. Cât erau de frumoase lucrurile şi de bine rânduite! Nu numai casa, ci şi familia care a primit-o. Arătau cu toţii neînchipuit de distinşi. Sanjō, care îl ridicase în slăvi pe viceguvernatorul de Dazaifu, a ajuns să îl dispreţuiască, iar când îşi amintea de Tayū-no-Gen, se cutremura de groază. Tamakazura își dădea seama acum cu cât devotament o slujise Bungo-no-Suke, iar Ukon l-a lăudat cu prisosinţă. Genji i-a ales cu grijă pe toţi aceia care aveau să o servească tocmai ca să nu apară vreo încurcătură sau vreo neplăcere. Printre ei se afla şi fiul doicii. Potrivit rânduielii, Bungo nu ar fi putut intra într-o astfel de casă, aşa că – după ce îşi pierduse slujba de la ţară ca să o salveze pe fată – nu îi venea să creadă că are parte de o schimbare atât de neaşteptată. Se număra printre oamenii însemnați care se perindau pe acolo zi şi noapte. I se părea că visează şi că nu poate exista atâta fericire pe pământ.

Să nu uităm câtă grijă avea Genji la toate amănuntele!

La sfârşit de an, chibzuia ce daruri să le facă nou-sositei şi slujitoarelor sale, ca să nu fie mai prejos decât soţiile lui. Fata avea gusturi alese şi se temea să nu le găsească vreun cusur, oricât de neînsemnat. De aceea, a cercetat el însuşi dungile ţesăturilor şi croiala veşmintelor *hosonaga* şi a mantiilor *kouchiki*, lucrate de meşteşugari vestiți din ţară. Văzând cât de multe se adunaseră, i-a spus lui Murasaki:

— Ar trebui să le oferim în aşa fel, încât să nu se simtă nici una nedreptăţită.

Murasaki i le-a arătat soţului şi pe acelea lucrate de ea – o minunăţie de modele şi culori felurite. Genji îi admira grozav măiestria. S-au apucat şi le-au împărţit în fel şi chip, ba chiar au luat aminte şi la nuanţele de roşu. Le-au pus apoi în cufere şi cutii şi le-au chemat pe doamnele de onoare mai pricepute ca să hotărască împreună cine ce primeşte.

Grea alegere! Toate erau desăvârşite, aşa cum ceruse Genji, dar acum aveau de luat în seamă culoarea pielii şi

trăsăturile feţei ca să vadă care cui se potriveşte mai bine.

Genji a întrebat-o pe Murasaki râzând:

— Prin urmare, totul trebuie apreciat până în cele mai mici amănunte? Atunci, doamnei mele ce i se potriveşte?

— Nu sunt încredinţată că oglinda îmi poate da răspunsul potrivit, a răspuns ea cu sfiiciune.

Genji i-a ales soţiei o mantie *kouchiki* dintr-un material liliachiu-roşiatic cu flori de prun şi un veşmânt de aceeaşi culoare, dar o nuanţă mai deschisă. Pentru fetiţa lui s-a oprit la un *hosonaga* alb cu dungi roşii şi un chimono anume pentru Anul Nou. Hanachirusato avea parte, peste o cămaşă de un purpuriu lucios, de un veşmânt azuriu imprimat cu scoici ușor întreţesute. Noua locatară din aripa de apus căpăta o mantie roşie peste un *hosonaga* galben-trandafir-domnesc. Murasaki se întreba cum i se potriveşte Tamakazurei galbenul ales, închipuindu-şi că seamănă cu Ministrul Palatului. Genji vedea limpede că soţia lui vrea să pară nepăsătoare, dar nu reuşeşte.

— Hai, gata cu legăturile între chipuri şi materiale! Cele din urmă îşi au limitele lor, oricât ar fi de grozave, şi doamnele noastre s-ar putea supăra.

Genji a ales pentru Suetsumuhana un chimono alb căptuşit cu verde, cu model chinezesc elegant înfățișând o iederă. Privindu-l mai atent, nu şi-a putut ascunde un zâmbet. Akashi a primit, alături de veşmintele roşu-aprins, o mantie chinezească *uchiki* albă, cu fluturi şi păsări zburdând printre crenguţe de prun. Murasaki părea nemulţumită, socotind-o prea elegantă. Călugăriţa Utsusemi urma să primească o mantie gri-albăstruie şi un veşmânt galben-deschis care fusese chiar al lui Genji. El le-a trimis tuturor scurte răvaşe în care le ruga să poarte hainele primite în ziua de Anul Nou. Avea de gând să meargă să vadă cum le vin.

Doamnele s-au străduit să răspundă frumos şi să îşi răsplătească mesagerul cu mărinimie. Suetsumuhana, rămasă în aripa de răsărit de la Nijō-no-in, se socotea nedreptăţită. Asta nu înseamnă că nu a respectat rânduielile bunei-cuviințe. I-a oferit mesagerului o mantie *uchiki* necăptuşită, galben-trandafir-domnesc, dar înnegrită la mâneci, iar mulţumirile le-a aşternut pe o hârtie subţire, îngălbenită de vreme, cu mireasmă greoaie.

„Vă rog să mă scuzaţi, însă nu e darul pe care mi l-aş fi dorit.“ A adăugat şi un poem:

Pizmaşă am probat veşmântul chinezesc;

vi-l înapoiez cu mânecile ude.

Folosise ideograme vechi, nimeni nu mai scria aşa! Genji a citit şi recitit, zâmbind, iar Murasaki nu pricepea ce îl

distrează. S-a strâmbat văzând veşmântul, iar mesagerul a plecat în grabă, de teamă să nu râdă şi de „mărinimia“ cu care fusese răsplătit. Femeile şuşoteau şi chicoteau. „Tare mai ţine la ale ei, nu-i chip să se dezbare“, și-a zis Genji.

— Nu renunţă nici moartă la poeme cu straie chinezeşti şi mâneci ude! Mă mai agăţ și eu de câte ceva, dar nu ca ea. Îi admir stăruinţa. N-ar folosi în ruptul capului expresii noi. Ca pe vremuri, când la întrecerile de poeme la care lua parte împăratul trebuia strecurată formula „augusta companie“, iar când venea vorba de dragoste, era de-ajuns un cuvânt precum „trădător“ ca să se obţină efectul aşteptat, a spus Genji râzând. Nu ai cum să te deosebeşti prea mult de astfel de oameni dacă bagi la cap toate manualele şi îndreptarele, până şi listele cu nume de aşezări. Ei nu pot fi originali. Suetsumuhana mi-a împrumutat cândva manualele Prinţului Hitachi. Cuprindeau esenţa poetică şi greşelile de care trebuie să te fereşti. M-am speriat de atâtea reguli şi i le-am dat iute îndărăt. Fireşte că aceia care le respectau ajungeau să scrie după model şi-atât, iar acum sună învechit.

„Sărmana Suetsumuhana“, se gândea Murasaki, „râde de ea!“

— De ce i-ai înapoiat cărţile? a întrebat soţia pe un ton serios. Le-am fi putut copia pentru fetiţa noastră. Aveam şi eu unele pe vremuri, însă cred că sunt mâncate de cari şi nu se mai pot citi. Nu m-am simțit niciodată ispitită să cercetez în amănunt poezia şi nu scriu după model.

— Nu cred că micuţa ar avea nevoie de aşa ceva. O fată nu trebuie să folosească deloc cuvinte preţioase, nu dă bine. Nu vreau să spun că poate fi cu totul neştiutoare. Trebuie să gândească cu mintea ei. Aş vrea să o instruiesc, dacă se poate, pe îndelete şi cu simţul măsurii.

Genji nu avea chef să îi răspundă Suetsumuhanei. Soţia l-a îndemnat să o facă, amintindu-i de darul întors. Ascultător, el i-a scris în grabă:

Îl înapoiezi? Pricep cât îi e de greu chimonoului de noapte
să se hrănească cu visuri deşarte.

„Cât de bine te înţeleg!“

1. „Mă topesc de dor clipă de clipă, / dar şi mie mi se pare prea de tot, toamna.“ (n.a.)
2. Cvartalul Nouă din Kyōto.
3. Fujiwara – vechi clan nobiliar care a deţinut puterea în stat timp de mai multe sute de ani, începând cu jumătatea secolului al VII-lea. Tō-no-Chūjō făcea parte din clan. Ruri este pesemne porecla dată Tamakazurei de către Ukon.
4. Sufixul *-tera* (*-dera*) indică un templu budist.
5. Aluzie la „meduză“, primul copil al cuplului primordial (vezi nota de la p. 326).

23

Primul ciripit

Hatsune

Privighetoarea ciripeşte vesel. De Anul Nou,
şi ea se-alege cu straie de sărbătoare.

Akiko

În prima zi din noul an vremea a fost frumoasă, fără urmă de nor. În orice grădină, cât de mică, verdele proaspăt se iţea mândru printre peticele de zăpadă sclipitoare, iar mugurii înveşmântau sfioşi crengile copacilor prin pâcla primăvăratică. Se înțelege de la sine că lumea se simţea voioasă. Cât de încântătoare erau întinsele grădini de la conacul Rokujō!

Autoarea nu e oricum în stare să găsească vorbe potrivite pentru a le dezvălui desăvârşirea.

Cea mai frumoasă era acum grădina stăpânei din aripa de sud-est. Parfumul florilor de prun purtat de adieri se îngemăna cu miresmele strecurate de dincolo de perdele, astfel încât părea că Paradisul a pogorât pe pământ. Murasaki o fi avut şi ea micile ei necazuri, dar acum ducea o viaţă cât se poate de liniştită. Le-a trimis pe tinerele slujitoare să se îngrijească de fetiţa lui Genji, iar pentru ea le-a păstrat pe cele mai bogate în ani, distinse şi mereu aranjate. S-au adunat în grupuri ca să dea o mână de ajutor la pregătirea bunătăţilor pentru „întărirea dinţilor“[1]. Când l-au zărit pe Genji intrând, şi-au îndreptat iute ţinuta.

— Câte bucurii mi-aţi făcut! Sunt încredinţat că fiecare vrea ceva anume. Spuneţi-mi ce vă doreşte sufletul şi o să mă rog pentru voi, a spus el râzând.

Văzându-i chipul frumos şi surâzător, au chibzuit că nimic nu le mulţumea mai mult şi l-au socotit primul dar pentru noul an.

Chūjō şi-a luat inima-n dinţi, mărturisind deschis:

— Ajutată de turtele-oglindă, ce aduc fericire, nu îmi doresc decât binele nostru, al tuturor.

Urătorii s-au perindat prin Rokujō-in toată dimineaţa, ţinându-l pe Genji foarte ocupat. Spre seară, s-a îmbrăcat şi s-a pudrat cu multă grijă, ca să le ureze cele cuvenite soţiilor sale. Femeile nu se săturau să-l privească, socotind că nu există bucurie mai mare pentru ele.

— Doamnele tale s-au distrat atât de bine azi-dimineaţă, încât le-am invidiat, i-a spus el lui Murasaki cu glas glumeţ şi cuceritor în acelaşi timp. Hai să ne facem şi noi urările!

Gheaţa subţire s-a topit şi iazu-i ca oglinda,
răsfrânge două umbre fericite cum altele pe lume nu-s.

Rostise adevărul gol-goluţ. O pereche mai frumoasă nici că exista.

Umbrele de pe oglinda neînnourată a iazului
se vor bucura una de alta zece mii de ani,

a răspuns Murasaki.

Şi-au jurat astfel dragoste neţărmurită.

Anul Nou a căzut în Ziua Şobolanului, una de bun augur pentru o viaţă lungă. Genji s-a dus să îşi vadă fetiţa. Slujitoarele ei, de toate rangurile, se zbenguiau fericite pe colina din faţă, scoteau din rădăcini puieţi de pin[2] sau rupeau mugurii abia iviţi. Akashi îi trimisese fetiţei un coşuleţ cu mustăţi[3], împletit din scoarţă de chiparos, încărcat cu prăjiturele. De coş prinsese o crenguţă de pin alb pe care şedea semeţ o privighetoare[4], amândouă meşteşugite de ea cu mare măiestrie. Poemul ei spunea:

Tare-am mai tânjit după puietul de pin.
Lăsaţi-mă să ascult azi primul ciripit!

Şi, mai departe: „În lăcaşul fără triluri de privighetoare“.

Pe Genji l-au mişcat rândurile şi s-a străduit să nu izbucnească în plâns. Era prima zi a anului şi nu avea voie!

— Te rog să îi răspunzi tu. Doar n-o să-i răpeşti plăcerea „primului ciripit“, i-a spus Genji fiicei.

I-a adus uneltele de scris şi a stat lângă ea. Era atât de drăgălaşă, încât nici aceia care o vedeau zi de zi nu se săturau de chipul ei. Genji regreta din suflet că o ţinuse departe de mamă atâta amar de vreme.

Privighetoarea a plecat de mult,
dar nu uită cuibul din pinul de unde şi-a luat zborul.

Ce poem potrivit!

Genji a vizitat-o apoi pe Hanachirusato. Nefiind anotimpul ei, locuinţa se cufundase într-o liniște deplină. Nimic nu sărea în ochi, iar eleganţa şi bunul-gust păreau la ele acasă. Prietenia dintre ea şi Genji devenise mai trainică odată cu trecerea anilor. Desăvârșită, s-ar putea spune. Nu mai erau apropiați ca doi iubiţi, fiind vorba mai curând de o

dragoste sufletească neobişnuită. Genji a dat puţin la o parte perdeaua, însă ea nu a încercat să se ascundă. Veşmântul azuriu îi venea la fel de bine ca şi altădată; doar părul i se subţiase mult şi nu mai era ca pe vremuri. Genji se gândea că n-ar strica să poarte nişte şuviţe false, dar în așa fel încât să nu se vadă.

— Cred că nici un alt bărbat nu ţi-ar mai fi fost aproape acum, când începi să îmbătrâneşti, i-a spus el. Însă recunosc cinstit că nici tu nu mi-ai făcut necazuri şi nu m-ai supărat cu nimic de-a lungul timpului. Ai fost o soaţă minunată.

Au mai tăifăsuit un pic şi apoi s-a dus să o vadă pe Tamakazura.

Deși nu se simţea chiar în apele ei în noua locuinţă, tot ce se afla în jur i se potrivea de minune: fetiţe drăgălaşe în straie vesele, slujitoare tinere, încăperile aranjate cu multă grijă. Poate că mobilierul şi podoabele nu erau chiar de-ajuns, dar dădeau încăperilor un aer plăcut. Tamakazura însăşi, frumoasă de nu avea pereche, sporea farmecul locului, iar rochia de un galben-trandafir-domnesc părea să învioreze şi cel mai îndepărtat ungher. Era o adevărată încântare să o priveşti. Doar părul care îi mângâia umerii căzând valuri-valuri pe spate părea subţiat la vârfuri, pesemne din pricina prea multor necazuri. Cugetând la cele petrecute de-a lungul anilor, Genji își dădea seama cât e de periculos să o ia sub protecţia lui, dar nu îi venea să o scape din mână ca iubită. Lumea îi ştia ca tată şi fiică şi de aceea el avea grijă să îşi ascundă gândurile adevărate şi să îşi înfrâneze pornirile.

— Mă simt de parcă ai sta la noi de multă vreme. Eşti mulţumită? Te-ai obişnuit aici? Te rog, nu te sfii să mă vizitezi. E acolo o tânără care a început să cânte la *koto*, vino şi tu la lecţiile ei. Nu îţi fie teamă, n-o să te necăjească nimeni. Soţia mea e bună şi blândă.

— Am să fac cum spuneţi, a răspuns Tamakazura.

Nici că se putea răspuns mai pe placul lui!

Spre seară, Genji a pornit să o viziteze pe Akashi. L-a întâmpinat mirosul îmbietor ce plutea dincolo de paravane – mărturie a unei lumi frumoase şi delicate –, dar ea nu se zărea nicăieri. Privind în jur, Genji a băgat de seamă că uneltele de scris erau înconjurate de felurite caiete. S-a uitat peste câteva. Un *koto* elegant stătea rezemat de o pernă de şezut din brocart chinezesc, cu ciucuri mari și mătăsoşi. În *hibachi*[5] ardeau miresme plăcute, ce se îngemănau cu parfumul ameţitor al veşmintelor şi podoabelor din casă. Hârtiile pe care își încercase mâna erau împrăştiate ici-colo, dezvăluind un scris presărat cu ideograme chinezeşti,

oarecum aparte şi totuşi cât se poate de firesc. Încântată de răspunsul primit de la fiica ei, se apucase să aștearnă fragmente de prin culegeri. Genji a găsit între ele și un poem compus de ea:

Câtă bucurie! Privighetoarea sălăşluieşte pe crengi înflorite,
dar a trecut un pic pe la bătrânul cuib din vale.

„Tare i-am aşteptat trilurile!“, adăugase Akashi.

Pentru mângâierea ei, mai scrisese: „Locuiesc lângă o colină cu pruni înfloriţi. / Nu arareori aud privighetoarea.“

Cu foaia în mână, el a zâmbit fermecător. Stingherеala scriitoarei se ghicea printre rânduri.

Genji a luat pensula în mână şi se pregătea să adauge câteva cuvinte când a intrat Akashi, înaintând încet pe genunchi. Era o femeie semeaţă, dar îşi cunoştea lungul nasului. Ce fiinţă deosebită! De-a dreptul încântătoare! Negrul de abanos al părului îți sărea în ochi pe albul veşmântului, sporind farmecul făpturii ei. Genji s-a hotărât să îşi petreacă prima noapte din an acolo, cu toate că știa cât de tare o supără pe Murasaki. Câtă durere în sufletul soţiei! La Rokujō-in, şi celelalte soaţe o invidiau negreşit.

Genji s-a întors acasă înainte să se crape de ziuă. „Ce l-a găsit să plece cu noaptea-n cap!“, a bombănit Akashi dusă pe gânduri.

Murasaki îl aştepta îmbufnată, aşa cum merita.

— M-am întins un pic şi am adormit buştean. Tu nu ai trimis după mine! a spus Genji cu nevinovăție.

S-a băgat în aşternut, neştiind ce altceva putea face cu nevasta supărată. Soarele era de două suliţe pe cer când s-a sculat.

În a doua zi a anului a fost prins cu primirea curtenilor veniţi să îi facă urările cuvenite şi cu pregătirea banchetului, aşa că a izbutit să ocolească o întâlnire neplăcută cu Murasaki. Au fost acolo prinţi şi prinţese, nobili de rang înalt – de fapt, toată Curtea. Muzica a umplut inimile de bucurie, iar darurile au curs fără oprire. Cu toţii au căutat să aibă o ţinută ieșită din comun, dar strălucirea lor pălea alături de a lui Genji (și îmi pare rău pentru ei). Cei mici în rang au avut grijă să se aranjeze pentru vizita la Rokujō-in, iar tinerii de rang înalt au fost mânaţi de data asta şi de alte gânduri – auziseră de Tamakazura şi inima le dădea ghes la curtat. Atmosfera a fost mai însufleţită ca altădată. O adiere uşoară îmbia florile să îşi împrăştie miresmele. Prunii înfloriţi din faţa verandei erau mai ademenitori ca oricând în amurgul înviorat de muzică. La început au cântat balada *Ce mare-i casa asta!*, stârnind spiritele, iar la sfârşit, *Iarba norocului*. Veselia era molipsitoare. Mai răsuna şi glasul lui Genji din când în când

şi orice zicea dădea şi mai mult farmec banchetului. Auzind trăsurile şi caii de la distanţă, soaţele lui, în afară de Murasaki, se simţeau de parcă ar fi aflat în sfârşit ce înseamnă să stea pe florile de lotus încă nedeschise din Paradis.[6]

Doamnele din aripa de răsărit de la Nijō-no-in trăiau retrase, chiar părăsite, fiind supărate că fuseseră uitate. Cel puţin la prima vedere, pentru că în sufletul lor se bucurau că locuiesc acolo în tihnă, departe de frământările şi grijile vieţii. Îşi vedeau de rugăciuni şi ritualuri, iar acelea cărora le plăcea poezia i se puteau dedica după pofta inimii. Încăperile lor fuseseră astfel gândite, încât nu se tulburau unele pe altele.

După ce s-au mai liniştit lucrurile la Rokujō-in, Genji le-a vizitat şi pe ele. Nu putea să nu îi arate Suetsumuhanei prețuirea cuvenită, datorită rangului. Părul minunat din tinerețe, înspicat acum, i se rărise şi se subţiase vădit. Genji se ferea să o privească, atât era de urâtă. Veşmântul alb căptuşit cu verde pe care i-l trimisese el ar fi arătat mult mai bine pe altcineva. Îl purta peste un chimono roşu-închis lipsit de strălucire, scrobit peste măsură – un adevărat dezastru. Părea înfrigurată. Ce o fi făcut oare cu straiele celelalte şi cu cămăşile de corp? Nasul roşu nu se schimbase deloc – s-ar fi desluşit şi prin ceaţă, la fel ca odinioară. Genji s-a asigurat, oftând, că perdeaua e la locul ei, ca să se simtă în siguranţă. Suetsumuhanei i s-a părut o dovadă de duioșie, un semn că o preţuieşte şi vrea să îi dea încredere. Biata femeie avea nevoie de aşa ceva, măcar din când în când! „Ce bine că mă are pe mine!“, şi-a zis Genji.

— Cine se îngrijește de îmbrăcămintea ta? a întrebat-o el. Pentru felul tău de a trăi cred că ar fi mai potrivite niște veşminte simple, nu unele atât de scorţoase. Prea îţi baţi capul cu hainele şi nu ai de ce.

Suetsumuhana a răspuns, zâmbind stânjenită, cu voce tremurândă:

— Îl îngrijesc pe fratele meu, preotul de la Daigo-ji ajuns la rang de *Ajari* şi nu am apucat să îmi cos straie pentru mine. I-am împrumutat până şi haina de blană şi de atunci îmi este frig.

„Da, şi fratele ei are nasul roşu. Ce pereche! Femeia e bună şi cinstită, dar îi lipseşte simţul practic.“

Genji a dojenit-o:

— Nu-i nimic că i-ai dat haina ta. Vremea e aspră la munte şi i-o fi fost şi lui frig. Însă nu pricep de ce nu porţi

mai multe chimonouri albe. Te rog, nu te ruşina şi aminteşte-mi să îţi mai trimit. Sunt cam uituc.

A cerut magaziilor de la Nijō-no-in mătăsuri simple şi cu model, cele mai multe ciclamen. Clădirile de acolo nu erau în paragină, dar fuseseră lăsate de izbelişte de când cu Rokujō-in. Copacii rămăseseră la fel de frumoşi, iar Genji regreta că nu are cine să admire prunii abia înfloriţi.

Am poposit pe crenguţa primăvăratică de odinioară
şi am văzut o floare[7] *cum alta în lume nu-i.*

Genji a murmurat poemul, însă nu era încredinţat că Suetsumuhana a priceput că se gândea la ea.

A vizitat-o apoi pe Utsusemi, îmbrăcată în haine de călugăriţă. Trăia modest şi cea mai mare parte a locuinţei era ocupată de sculpturi şi picturi budiste, vase cu ofrande, volume cu *sutre* – toate de un bun-gust desăvârşit, dar şi dovezi clare ale unei vieţi de sihastru. Doar mânecile frumos aranjate, aşa cum se întrezăreau prin perdeaua gri-albăstruie după care se aşezase, mai trădau puţină feminitate. Genji era gata să izbucnească în lacrimi.

— Poate ar fi trebuit să mă mulţumesc să văd Urashima doar de la depărtare.[8] Cât de tristă a fost legătura noastră de-a lungul timpului şi totuşi rămânem prieteni pe vecie.

Utsusemi părea şi ea adânc mişcată.

— Ce puternică trebuie să fi fost legătura dintr-o altă viaţă dacă m-am încredinţat cu totul ţie!

— Greşelile se plătesc. Am dreptate sau nu? Ar fi bine să mă căiesc în faţa lui Buddha pentru amintirile care te-au chinuit atât de mult. Însă trebuie să recunoşti că alt bărbat nu ar fi fost atât de cinstit ca mine.

Spunând asta, se gândea pesemne la fiul ei vitreg, Kii-no-Kami, care îi făcuse ochi dulci după ce i-a murit soţul. Utsusemi se simţea tare stânjenită.

— Eu mi-am ispăşit păcatele înfățișându-mă dinaintea ta aşa cum sunt acum şi cum voi rămâne tot restul vieţii. Nu e de ajuns?

Plângea. Era mai serioasă decât pe vremuri, dar Genji nu se împăca deloc cu gândul că fosta lui iubită se călugărise şi că trebuie să se poarte cu băgare de seamă, pentru că face parte dintr-o altă lume. Nu îşi mai putea mărturisi dragostea. Vorbeau de una și de alta, dar măcar avea cu cine vorbi, a chibzuit el privind spre încăperile Suetsumuhanei.

Le-a vizitat pe toate doamnele aflate sub protecţia lui şi le-a făcut pe rând aceeaşi mărturisire:

— Nu am mai dat de mult pe aici, dar nu te-am uitat o clipă. Numai moartea ne poate despărţi. Dacă ne gândim ce

înseamnă viaţa, înţelegem că firul ei este cam şubred şi avem o strângere de inimă.

Pe fiecare o iubea în felul său şi se purta frumos cu toate. Nu era câtuşi de puţin îngâmfat şi doamnele nu aveau nici un motiv să se plângă de el. Duceau o viaţă liniştită şi asta le mângâia sufletul.

După ritualurile de Anul Nou, la jumătatea lunii s-au desfăşurat şi dansurile de origine chineză *Otokotōka*. De la Palat, dansatorii au pornit să-l colinde pe Suzaku şi apoi au plecat la Rokujō-in. Drumul fiind lung, au ajuns aici la sfârşitul nopţii. Luna nu îşi ascunsese încă obrazul, ci lumina stratul subţire de zăpadă din frumoasa grădină. Acolo s-a dansat. Tinerii dansatori şi cântăreţi şi-au arătat întreaga măiestrie, iar flautul şi-a înălţat în văzduh sunetele delicate. Lumea a socotit că sunt nişte dansuri pe cinste. Genji şi-a poftit şi soaţele să se bucure de sărbătoare, aşa că răsăritul şi apusul aripii de miazăzi, precum şi galeriile de legătură s-au împânzit cu privitori. Tamakazura nu a lipsit nici ea, ajungând să o cunoască astfel pe fetiţa lui Genji. A stat de vorbă şi cu Murasaki, prin perdea.

Colindătorii aveau să pornească apoi spre Kokiden, deşi tare târziu, pentru că la Genji nu fuseseră întâmpinaţi numai cu apă, ci şi cu mâncare şi băutură. Luna sclipea puternic peste zăpada troienită între timp. S-a stârnit şi vântul printre pinii falnici, înfiorându-i pe dansatori. Straturile de veşminte albe de sub mantiile de un verde-gălbui aveau farmecul lor, însă nu puteau alunga frigul. Podoabele de pe cap din floricele şi fâşii de bumbac nu erau neapărat arătoase, dar mai înveseleau atmosfera şi îi făceau pe privitori să cugete la trecerea timpului. Printre dansatori s-au remarcat Yūgiri şi fiii lui Tō-no-Chūjō. Ninsoarea se înteţea pe măsură ce se lumina. Fără să ia în seamă frigul, au dat cu toţii glas baladei *Râul de bambus*, dansând totodată cu mare iscusinţă. Era o privelişte demnă de cea mai minunată pictură.

Păcat că nu m-am simţit în stare să o fac nemuritoare!

Cum fiecare soţie încercase să îşi uluiască semenele, mânecile iţite de sub paravane, ameţitoare prin curcubeul de culori, trimiteau cu gândul la o tapiserie zărită printr-o pâclă primăvăratică. Ţi se tăia pur şi simplu răsuflarea! Dansatorii cu coifuri înalte, cântecele născocite pe loc şi glumele, urările de bine, toate sporeau farmecul zorilor. Genji i-a răsplătit cu dărnicie pe colindători. Nevestele s-au întors în încăperile lor, iar el s-a dus la culcare şi s-a trezit pe la ora opt.

— Mie Kōbai[9] mi s-a părut un pic mai bun decât Yūgiri, i-a spus el lui Murasaki. Dar numai un pic. Tare mulţi tineri

înzestrați au apărut în zilele noastre! Pe vremuri înclinau mai mult spre învăţătură şi nu se remarcau la arte. Am vrut să fac din Yūgiri un slujitor destoinic al Împăratului şi l-am îndemnat să înveţe serios tocmai pentru a-l ține departe de ispite mărunte care îi mănâncă timpul, aşa cum mi l-au mâncat mie. Însă trebuie să îmi recunosc vina. Nu se poate fără un strop de distracţie şi nu se cade să îi omor talentul din faşă. Ar fi păcat. Prea multă asprime strică, pe urmă nu te mai înţelegi cu el. Genji se gândea cu drag la fiul său. Şi mi-ar plăcea grozav ca soțiile mele să se adune şi să cânte împreună, dacă tot le-am strâns laolaltă, a continuat el fredonând *Zece mii de primăveri*, refren cântat şi de colindători. Să dăm şi noi un concert!

Genji a scos preţioasele instrumente din învelitori, le-a şters de praf şi le-a acordat. Era încredinţat că nevestele nu aveau să îl dezamăgească.

1. În primele trei zile ale anului se serveau şi încă se servesc ritualic felurite bucate menite să asigure viaţă lungă şi sănătate. Printre cele din Epoca Heian se numărau: turtele din orez, *kagami-mochi* („turtele-oglindă“), carnea de mistreţ sau de cerb, peştele *ayu*, ridichea şi bostanul.
2. Se credea că gestul atrage după sine viaţă lungă.
3. Partea de jos a coşului, neîncheiată, simbolizează repetarea la nesfârşit a gestului de dăruire.
4. În poezie, privighetoarea se însoţeşte de obicei cu crenguţa de prun. Aici, apariţia ei pe una de pin simbolizează fetiţa care şi-a părăsit mama pentru a fi crescută în alt mediu.
5. Vas cu cărbuni pentru încălzitul mâinilor.
6. Sufletele din tărâmul lui Buddha renasc nu pe flori de lotus deschise, ci în unele abia îmbobocite şi trebuie să aştepte deschiderea lor, desfătându-se între timp cu muzica din faţa tronului lui Amida Buddha.
7. Genji se aseamănă privighetorii ce poposeşte primăvara pe crenguţa de prun, iar menţionarea florii nemaiîntâlnite se datorează omofoniei cuvintelor „floare“ şi „nas“ care se pronunţă amândouă *hana*.
8. „Azi văd cu ochii mei Insula Pinilor, / unde locuieşte o *ama* («călugăriţă» sau «scufundătoare») cu suflet.“ (n.a.)
9. Al doilea fiu al lui Tō-no-Chūjō, renumit pentru vocea sa. A mai apărut în capitolul 10.

24

Fluturi

Kocho

Dăruit-am Împărătesei, în măreaţa ei domnie,
fluturi aurii şi păsări argintii.

Akiko

Spre sfârşitul lunii a treia, florile din grădina lui Murasaki erau mai frumoase ca oricând, iar păsările ciripeau cu atâta voioşie, de ziceai că doar aici mai dăinuie primăvara, cu natura ei fermecătoare. Părându-i rău pentru tinerele care nu vedeau din depărtare crângul de pe colină, insula mică din mijlocul lacului şi întinderea acoperită de muşchi pe zi ce trece de un verde tot mai sclipitor, Genji a cerut să se facă bărci înzestrate cu cele trebuincioase unui concert. În ziua lăsării lor la apă, a chemat de la Curte muzicieni neîntrecuţi. La petrecere au venit neînchipuit de mulţi prinţi şi nobili de rang înalt.

Împărăteasa se afla şi ea la Rokujō-in, iar Murasaki socotea că sosise vremea să răspundă cum se cuvine poemului din toamna trecută despre „grădina ce aşteaptă primăvara“. Genji a încuviinţat şi ar fi poftit-o cu dragă inimă să vadă florile, numai că, dat fiind rangul ei, nici nu putea fi vorba de plimbări în voie prin conac. În schimb, le-a urcat în bărci pe tinerele ei doamne de onoare, dornice de o asemenea ieşire, şi le-a dat drumul pe lacul din sud, ce se întindea între aripile de sud-vest şi de sud-est, despărţite numai de o colină. De aici au pornit bărcile. Femeile lui Murasaki aşteptau în Pavilionul de Pescuit.

Bărcile erau frumos împodobite, în stil chinezesc, cu un cap de dragon – Zeul Apelor – sau cu Pasărea Phoenix. Cârmacii şi pajii cu pieptănătură *mizura* purtau veşminte chinezeşti în culori aprinse. Tinerele ajunse în mijlocul lacului se simţeau înfiorate, părându-li-se că se află în ţinuturi străine. Nu mai avuseseră parte de aşa ceva. Bărcile au tras lângă un golfuleţ al insulei din mijlocul lacului, unde

priveliştea era de basm. Aici, şi cea mai mică dintre stânci arăta de parcă ar fi fost pictată. Crenguţele încărcate cu flori mângâiate de ceaţa din zare țeseau parcă împreună cu aceasta un brocart fermecător. Spre partea de conac a lui Murasaki, o salcie îşi plecase graţios ramurile, iar florile de cireş, care se scuturaseră în alte locuri, alcătuiau aici un tablou viu minunat. Florile de glicină agăţate de galeriile de trecere îşi dezvăluiau tot mai încântător nuanţele de violet pe măsură ce bărcile se apropiau de ele. Trandafirul-domnesc răsfrânt în lac se întrecea pe sine prin frumuseţe. Păsările de apă zburau ici-colo, perechi-perechi, cu crenguţe în ciocuri, iar raţele mandarin lăsau în urma lor, pe oglinda lacului, unduiri cu care s-ar fi mândrit orice tapiserie. Era o privelişte ce se cerea pictată. De-ar fi dat cu ochii de ea tăietorul de lemne din povestea chinezească, i-ar fi putrezit negreşit coada toporului[1]. Doamnele de onoare au rămas pe apă îndelung şi fiecare a ticluit câte un poem:

La orice adiere, valurile oglindesc culoarea florii.
Să fie oare aici faimosul Promontoriu Trandafir-domnesc?

Şi-o fi trăgând lacul apa din Râul Ide,
unde trandafirul-domnesc înfloreşte şi miroase în străfunduri?

Nu ţintesc la Muntele Hōrai din spinarea broaştei-ţestoase.
Am ales să devin nemuritoare chiar în această barcă.

Barca înaintează încet în însorita zi de primăvară,
picăturile de pe vâsle se împrăştie ca petalele bătute de vânt.

Doamnelor le-a plăcut atât de mult pe apă, încât au uitat că mai trebuie să plece şi acasă.

Spre înserat, melodia *Cerbul împărătesc* a răsunat pe lac, îndemnând parcă bărcile să se adune iarăşi la Pavilionul de Pescuit – o clădire de o frumuseţe simplă, dar cuceritoare. Tinerele din bărci, care nu se mai săturau de petrecere, încântau privirile cu felurite brocarturi cu nimic mai prejos decât cele oferite de natură. Plecaseră de acasă gătite nevoie mare. Muzica era şi ea la înălţime. Cântecele nu se numărau printre cele cunoscute, căci Genji alesese muzicanţi şi dansatori care știau unele noi, ca să nu se plictisească lumea.

La lăsarea întunericului s-au aprins felinarele în grădina din faţă. Genji i-a poftit pe muzicanţi pe covorul de muşchi din dreptul verandei, iar pe prinţii şi nobilii de rang înalt, cu o treaptă mai sus. Cei mai destoinici dintre flautişti au început o melodie, apoi li s-au alăturat vioi instrumente cu

coarde, iar cântăreții au dat glas baladei *Ce zi măreaţă!*. Până şi slujitorii de rând din faţa conacului ascultau cunoscutul cântec la umbra trăsurilor şi simţeau că viaţa merită trăită. Cerul primăvăratic şi muzica de la acel concert măreţ s-au arătat mai armonioase aici decât în orice altă parte. Au cântat toată noaptea. *Bucuria primăverii* a atras după sine schimbarea ritmului şi apoi Hotaru a interpretat de două ori balada *Salcia tânără*. A fost fermecător, iar Genji i-a ţinut isonul. S-au despărţit în zori.

Auzind ciripitul păsărilor la prima geană de lumină, Împărăteasa i-a invidiat pe cei aflați dincolo de colină.

Cu toate că peste conacul din Rokujō plutea mereu un aer de împlinire şi veselie, mai erau şi cârcotaşi nemulţumiţi că acolo nu se găsesc tinere care să le stârnească vreo curiozitate. Au auzit în cele din urmă de prinţesa din partea de apus a aripii de nord-est. Ştiau că e fără cusur, iar Genji o place şi că este nespus de grijuliu cu ea. După cum se aşteptase şi el, numărul pretendenţilor la mâna ei creştea pe zi ce trece. Aceia care se ştiau îndrăzneți au şi început să caute mijlocitoare printre doamnele ei şi să o asalteze cu scrisori sau să îi mărturisească deschis dorințele lor lui Genji. Alţii, mai puţin curajoşi, se frământau în legea lor, fără să îşi dea la iveală simțămintele. E lesne de închipuit că fiul lui Tō-no-Chūjō ar fi renunţat dacă ar fi ştiut că e sora lui.

Pierzându-şi soţia alături de care trăise vreme îndelungată, Hotaru, fratele lui Genji, ducea de trei ani o viață de burlac. Acum îşi dezvăluia fără înconjur dorința de-a o curta pe fată. Prefăcându-se beat, a dat să plece cu pas săltăreţ şi cu o rămurică de glicină[2] la bonetă, dar s-a oprit. Genji nu l-a băgat în seamă. Doar se aşteptase la aşa ceva! La următoarea ceşcuţă de băutură, a părut stânjenit:

— De nu m-ar ţine aici ceva cu totul şi cu totul deosebit, aş întinde-o, dar aşa nu pot… Nu, mulţumesc, nu mai beau.

Violetul mi-a cotropit cu totul sufletul,
mă arunc în hău fără regrete.

— Mi-eşti frate mai mare, ajută-mă! a adăugat el.

Genji i-a zâmbit larg.

Mai zăboveşte la adăpostul florilor în primăvara asta,
să vezi de merită să te arunci în hău.

Genji nu l-a lăsat să plece şi el nu a avut de ales.

Concertul de dimineaţă a fost mai încântător decât cel de seară.

În ziua aceea urma să aibă loc prima citire rituală a textelor budiste, ţinută pentru Împărătească. Mulţi dintre cei care au luat parte la concert nu au plecat, ci au rămas să îşi

tragă sufletul şi apoi să se îmbrace în ţinută de gală în încăperile puse la îndemână. Au fost şi unii nevoiţi să se întoarcă acasă pentru a nu încălca oprelişti ritualice. Curtenii rămaşi s-au adunat la Împărătească pe la ora prânzului. Au fost conduşi chiar de Genji, iar ceremonialul s-a dovedit cu adevărat impunător.

Murasaki a pregătit ofrandele de flori. Dintre fetiţele din slujba ei, a ales patru îmbrăcate ca fluturi şi patru, ca păsări. În vazele de argint ale păsărilor a pus crenguţe de cireş, iar în cele de aur ale fluturilor, fire de trandafir-domnesc. Aranjate fără cusur, sporeau farmecul tabloului. Cam la vremea când bărcile plecate de la colină au ajuns în faţa clădirii Împărătesei, se stârnise o adiere uşoară şi câteva petale de cireş s-au scuturat pe luciul apei din vaze. Cerul era frumos şi senin, iar fetiţele ivite din pâcla străvezie arătau minunat. Împărăteasa nu a încropit pentru muzicanți o terasă acoperită, aşa cum o sfătuise Murasaki, ci i-a așezat într-o galerie din stânga. Fetiţele au ajuns în capul treptelor, fiind întâmpinate de purtătorii de tămâie. Au luat florile şi le-au pus dinaintea altarului budist. Yūgiri a dat citire răvaşului trimis de Murasaki.

Greierii-de-pin ascunşi în iarbă până la toamnă
nu vor să-i ia în seamă pe fluturii mei frumoşi?

Akikonomu a zâmbit, amintindu-şi răspunsul la poemul ei despre frunzele de arţar.

— Maiestate, primăvara din grădina aceea nu are nici cel mai mic cusur, a spus una dintre doamnele încă năucite de priveliştea admirată cu o zi în urmă.

Trilurile vrăjite ale privighetorii şi fâlfâitul şi ciripitul păsărilor de apă au însoțit dansurile, făcându-i pe privitori să regrete că s-au încheiat. „Fluturii“ s-au retras mai graţios decât „păsările“ în dosul gardului dezmierdat de cascada de trandafiri-domneşti. Şambelanul Împărătesei i-a rugat pe curteni să dea din mână în mână răsplata pentru dansatoare: veşminte *hosonaga* roşu cu alb pentru „păsări“ şi cafeniu cu galben-trandafir-domnesc pentru „fluturi“. Fuseseră pregătite dinainte. Muzicanţii au primit, după rang, câte un veşmânt de corp sau un val de mătase. Yūgiri s-a ales cu un veşmânt *hosonaga* liliachiu căptuşit cu albastru-deschis şi mai multe chimonouri pentru copii.

Iată răspunsul Împărătesei:

„Hai, vino!“, mă îndemnau fluturii tăi.
De nu s-ar fi pus în cale trandafirii-domneşti!

Se mai întâmplă şi la case mari ca poemele să nu fie dintre cele mai reuşite.

Era să uit. Murasaki a oferit daruri bogate şi oaspeţilor, dar nu le mai înşir acum ca să nu plictisesc cititorul.

Nevestele de la Rokujō-in se arătau nespus de mulţumite de viaţa însufleţită de acolo – petreceau zi şi noapte –, iar doamnele lor de onoare nu-şi încăpeau în piele de bucurie. Schimburile de scrisori nu mai conteneau.

Tamakazura îi trimitea răvaşe lui Murasaki încă din ziua în care veniseră colindătorii. Murasaki nu ştia la ce să se aştepte din partea ei, însă recunoştea că e blajină şi are o fire plăcută. O îndrăgea şi Hanachirusato, dar şi celelalte soaţe de la conac. Deşi peţitorii se perindau neîncetat, Genji nu părea hotărât să o lase din mână şi nu ştia nici el dacă mai are chef să facă pe tatăl. De multe ori îi venea să-i mărturisească adevărul lui Tō-no-Chūjō.

Yūgiri se apropia şi el deseori de perdea. Deşi erau „fraţi“, Tamakazura se ruşina să îi vorbească fățiș, însă doamnele ei, în frunte cu Ukon, o îndemnau să nu se sfiască, mai cu seamă că băiatul se dovedise mereu cuviincios şi se purtase întotdeauna cu ea ca și cu o soră mai mare.

Fiii lui Tō-no-Chūjō îl însoţeau deseori şi au ajuns să viseze la fată cu ochii deschişi, ba chiar să îşi dezvăluie pe ocolite dorința de a o cuceri. Pe ea o stinghereau nespus vorbele lor, pentru că îi socotea fraţi. În sufletul ei, îşi dorea să ia legătura cu adevăratul tată, însă Genji nu îi vorbea despre asta, lăsând-o să creadă că trebuie să se bizuie doar pe el, fără nici o reţinere. Tare îi era dragă, aşa naivă. Era bună ca Yūgao, dar şi foarte isteaţă.

A sosit luna a patra, vremea din an când se trece la veşminte de vară. Cerul senin se arăta, neîndoielnic, pentru respectarea obiceiului. Genji avea o grămadă de timp şi îl petrecea distrându-se şi citind scrisorile de dragoste primite de Tamakazura. Tot mai multe, aşa cum chibzuise de la bun început. După ce arunca o privire, o încuraja să răspundă. Pentru Tamakazura era un adevărat chin.

Hotaru se plângea că nu-i împărtășește simțămintele, cu toate că anii trecuseră peste el şi nu era străin de cuceriri. Uitându-se peste scrisorile lui, Genji a pufnit în râs.

— Dintre toţi fraţii, el mi-a fost cel mai drag şi ne destăinuiam totul… Doar secretele de suflet le păstra pentru el. Se arăta nespus de reţinut şi mă simţeam dator să mă port la fel. Mi se pare grozav că mai are foc în inimă, dar mă şi întristează totodată. Neapărat să îi răspunzi. Dacă îi cade cu tronc o fată, altul mai curtenitor pe lume nu găsești şi, pe deasupra, are o fire plăcută.

Încerca să o încredințeze de însușirile alese ale fratelui său, însă nu a făcut decât să o stingherească şi mai mult.

Curioase erau scrisorile lui Udaishō[3], un demnitar virtuos căruia i se potrivea de minune proverbul: „Până şi Confucius se prăvăleşte de pe muntele iubirii“.

O scrisoare împăturită strâns, aşternută pe o hârtie chinezească azurie foarte înmiresmată, i-a atras privirile lui Genji.

— Nici măcar nu te-ai sinchisit să o deschizi, a dojenit-o el, uimit de scrisul hotărât şi elegant.

Nu ştii cât tânjesc după tine;

ca apa cristalină ce se învolburează printre stânci.

— Cine o fi scris-o?

Tamakazura i-a dat un răspuns ocolit. Genji a chemat-o pe Ukon.

— Te rog să împarți scrisorile în două şi să o pui să răspundă la cele care merită. Nu o lăsa de capul ei. Desfrânații înșiră vorbe mari, dar nu e neapărat numai vina lor dacă lucrurile iau o întorsătură urâtă. Pot să îţi spun că oricine se ferește de la bun început de o femeie rece, nepăsătoare şi pizmaşă. Dar în schimbul de poeme despre păsări şi flori, un pic de reţinere nu face decât să stârnească şi mai mult un pețitor. Nu trebuie să îl lase să uite cu totul să-i scrie, pentru că atunci ea se face vinovată. Să trecem mai departe. Femeia nu trebuie să răspundă sub impulsul momentului unui răvaş scris cu nepăsare. Dacă i se aduc învinuiri pe urmă, nu are nici o scuză. Apoi, nu e bine să îşi dea toate simţămintele pe faţă sau să nu îşi vadă lungul nasului, pentru că ar putea supăra. Hotaru şi Higekuro sunt însă oameni în toată firea şi ştiu bine ce fac. La ei nu e vorba de dragoste fluşturatică. Dacă stăpâna ta nu le răspunde, pare semeaţă din cale-afară şi nu cred că e o purtare demnă de ei. Când e vorba de oameni de rang mai mic, trebuie judecat fiecare în parte – unii sunt serioşi, alţii, nu. Se cuvine ca fiecare să capete răspunsul meritat.

Tamakazura asculta cu privirile plecate. Arăta fermecător dintr-o parte. Sub mantia elegantă *kouchiki* mov-deschis purta un veşmânt *hosonaga* de culoarea garofiţei. Nici că putea arăta mai bine! Abia se mai desluşea în purtarea ei o stângăcie de fată de la țară, însă şi aceasta pălea pe zi ce trece sub înrâurirea lui Murasaki. Nu îi găseai nici un cusur la pudră sau la îmbrăcăminte. De fapt, la nimic. Lui Genji îi era tot mai greu să o lase din mână, ştiind cât de mult avea să regrete dacă nu o lua de soţie.

Ukon îşi plimba privirile de la unul la altul şi zâmbea. Era prea tânăr ca să-i fie tată; se potriveau mai bine ca soţi.

— Înălțimea Voastră, vă rog să fiți încredinţat că i-am dat numai scrisorile pe care le-aţi văzut, iar stăpâna a răspuns doar la acelea la care i-aţi cerut, însă şi la ele fără tragere de inimă.

— Atunci, al cui e răvaşul acesta atât de reținut? Câtă osteneală şi-a dat să scrie frumos! a zis el zâmbind, cu ochii aţintiţi la scrisoare.

— Mesagerul a fost tare stăruitor, venea din partea lui Kashiwagi, fiul Ministrului Palatului. O cunoştea pe Miruko a noastră şi ea a luat-o fără să mai stea pe gânduri. Încă nu știe nimeni ce spune în ea.

— Ce poveste înduioșătoare! Sunt cu toţii tineri şi nu trebuie să îi jigniţi. Cât despre Kashiwagi, nu cred că îi e cineva pe potrivă. Te poţi bizui pe el şi lumea îl stimează. Ascultaţi ce vă spun! O să ajungă în fruntea tuturor. Curioasă scrisoarea lui! a zis Genji nelăsând-o din mână. Apoi a urmat, vorbindu-i fetei. Poate ți se pare ciudat ce îți spun, dar eu chibzuiesc acum că nu ar fi nimerit să te muţi în sânul numeroasei familii a tatălui tău. Nu până când dobândeşti şi tu o poziţie mai solidă. Mă îndoiesc tare că ai să fii fericită acolo înainte să te căsătoreşti. Cred că ar fi mai bine să faci pasul acesta întâi. Şi pentru că a venit vorba, să ştii că lui Hotaru, deşi văduv, i se cam scurg ochii după femei. Gura lumii zice că nu are puţine. E greu pentru o soţie să îl aducă pe calea cea bună fără să îşi arate gelozia, însă dacă şi-o arată, s-a zis cu ea. Pierde dragostea soţului. Trebuie să fii pregătită sufleteşte pentru aşa ceva. Sătul de nevasta cu care este împreună de prea mulţi ani, Higekuro s-a apucat să te curteze. Rudele lui s-au cam supărat şi s-ar putea să îţi dea bătăi de cap. Eu chiar nu ştiu ce să zic şi nu pot hotărî pentru tine. Cred că nu îţi e uşor să vorbeşti cu tatăl tău despre asta. Nu mai eşti copil, aşa că trebuie să vezi şi singură ce ai de făcut. Sau, dacă vrei, gândeşte-te că îţi sunt mamă şi cere-mi ce sfat vrei. Singurul lucru pe care mi-l doresc este să nu ai parte de o căsnicie nefericită, i-a spus Genji serios.

Tamakazura se simţea nespus de stânjenită şi ar fi ocolit bucuroasă un răspuns, dar nu se cădea.

— Am fost orfană de când mă ştiu. Habar nu am cum trebuie să mă port cu un tată, ce să îi spun şi ce nu.

Genji a priceput unde bate.

— Atunci, poţi să te laşi în seama mea şi să îmi spui ceea ce un copil nu îi poate mărturisi propriului părinte, dacă l-ar avea?

S-a rușinat să îi destăinuie ce simte pentru ea; pe ocolite, a tot zis, dar în van, fata s-a prefăcut că nu pricepe. Genji a plecat oftând.

Un bambus tânăr şi viguros din apropierea verandei i-a atras privirea. Se mlădia în bătaia vântului şi s-a oprit să îl admire.

Mlădiţa de bambus cu rădăcini adânci la noi acasă,

pleca-va oare când îi va sosi vremea?

— Îmi închipui câtă durere lasă în urmă, a mai murmurat el ridicând perdeaua. Tamakazura i-a răspuns, înaintând pe genunchi:

Orice l-ar aştepta de-acum încolo,

la ce bun să plece bambusul după rădăcini pierdute?

— Dacă îl pândesc doar dezamăgiri?

L-a mişcat profund. Nu s-ar fi aşteptat ca Tamakazura să simtă astfel, și poate că nici nu simţea. Pe ea o întrista faptul că nu ştia când avea să afle tatăl ei adevărat că trăiește, deşi era lesne de închipuit că nu putea fi la fel de grijuliu precum Genji. Citise destule prin cărţi şi văzuse multă amărăciune în jur.

Lui Genji îi plăcea Tamakazura din ce în ce mai mult. Ajungând acasă, i-a spus lui Murasaki:

— Tare mă atrage fata asta. Mama ei a fost umilă, însă fata e semeaţă şi ageră la minte. Putem sta liniştiţi în privinţa ei.

Auzindu-i cuvintele de laudă, soţia și-a dat seama pe dată că nu e vorba numai de dragoste părintească. Doar îi ştia năravul!

— Chiar dacă e isteaţă, nu îi va fi uşor să se încreadă în tine şi să se lase cu totul în seama ta. O plâng din suflet, a zis Murasaki.

— De ce, mă rog?

— Ştiu ce vorbesc. Crezi că am uitat cât am suferit din pricina ta? l-a întrebat ea râzând.

„Nimic nu-i scapă“, şi-a spus Genji mirat.

— Te legi de fleacuri. Tu te-ai putut încrede în mine! a răspuns el ţâfnos.

Mustrările de cuget îi dădeau târcoale, aşa că a schimbat vorba. Soţia avea de ce să se îndoiască de el.

Genji o vizita deseori pe Tamakazura. Într-o seară liniştită, pe când privea cu nesaţ arţarii şi stejarii din grădină, înviorați după ploaie, s-a trezit murmurând un vers de Bai Juyi: „Câtă armonie, câtă frumuseţe!“. În asemenea clipe, îi venea în minte prospeţimea uimitoare a tinerei. A pornit spre încăperile ei şi a găsit-o la măsuţa de scris. Fata i-a făcut plecăciunea cuvenită şi a lăsat capul în jos, ruşinată. Oh, cât era de frumoasă! Gingăşia mișcărilor ei l-a trimis cu gândul la Yūgao şi l-a cuprins tristeţea.

— Când te-am zărit prima oară, nu am băgat de seamă că aduci atât de mult cu mama ta, însă mi s-a întâmplat apoi, chiar de mai multe ori, să te confund cu ea şi asta mă înnebuneşte. Yūgiri nu a luat aproape nimic de la mama lui, de aceea nu am crezut că există şi copii care să semene atât de mult cu unul din părinţi.

Îi venea să plângă. S-a întins după o portocală *tachibana* de pe capacul cutiei cu prăjiturele şi fructe şi a plimbat-o în mâini o vreme. Apoi a zis:

Mireasma de tachibana[4] *din mâneci*
nu poate fi alta decât aceea de pe vremuri.

Nu am uitat-o nici o clipă în toţi anii aceştia şi nu mi-am găsit liniştea, a urmat el. Văzându-te, mi se pare că visez şi fug cu gândul înapoi în timp. Te rog, iubeşte-mă şi tu pe mine.

A luat-o de mână. Fetei nu i se mai întâmplase aşa ceva. Deşi cuprinsă de groază, nu s-a pierdut cu firea.

Dacă mireasma din mâneci a dispărut,
nu e şi fructul trecător?

Tamakazura nu se simţea în apele ei şi își ținea privirile plecate. El o găsea de-a dreptul fermecătoare. Mâna plinuţă, cu pielea albă și fină, l-a stârnit mai tare şi s-a apucat să îi toarne şoapte de iubire. Mâhnită peste măsură, ea nu ştia ce să facă şi a început să tremure.

— De ce mă urăşti? Până acum am reuşit, prin sforțări disperate, să îmi stăpânesc simțămintele. Nu am stârnit nici măcar o singură bănuială. Nu te trăda nici tu. Te-am iubit de la bun început, dar acum îmi eşti mai dragă decât orice pe lume. Cred că nu există îndrăgostit mai pătimaş şi nu văd de ce i-ai alege pe aceia care îţi scriu. Nu te preţuieşte nimeni ca mine şi nici prin cap nu îmi trece să te las pe mâna vreunui pețitor.

Ciudată purtare pentru un tată!

Noaptea era plăcută. Ploaia şi vântul încetaseră, mai sufla doar o adiere printre bambuşi, iar luna veghea din înalturi, măreaţă. Femeile s-au retras stingherite când i-au văzut stând atât de aproape unul de altul. Genji îi dăduse destul târcoale, așadar socotea că alt prilej ca acesta nu avea să se mai ivească. Stârnit de propriile sale mărturisiri, şi-a scos mantia fără zgomot, s-a întins lângă Tamakazura şi a tras-o aproape. Ea era năucită şi se frământa, neştiind ce o să zică lumea. Suspina neajutorată şi lacrimile îi curgeau nestăvilite pe obraji. Chiar dacă tatăl ei adevărat s-ar fi purtat mai rece cu ea, măcar ar fi scutit-o de asemenea grozăvii. Genji se străduia să o liniştească, dar nu reuşea. Nu ştia ce să-i mai facă.

— Sunt zdrobit. Chiar atât de tare mă disprețuiești? De obicei, femeile trebuie să îşi pună nădejdea în bărbaţi care nu înseamnă nimic pentru ele şi să pornească împreună cu ei la drum. Asta e legea firii. Am crezut că însemn ceva mai mult pentru tine, măcar pentru câte am făcut. De ce așa o silă faţă de mine? Doar suntem apropiaţi de atâta vreme! Îmi doream şi eu o mângâiere pentru toate necazurile îndurate. Gata! Făgăduiesc să nu te mai supăr.

Însă nu se putea linişti, iar inima îl îmboldea. Fata semăna atât de mult cu mama ei, încât trecutul nu îi dădea pace. Totuși, era supărat pe sine pentru purtarea şi vorbele lui nepotrivite. Nu îşi dorea decât să plece mai repede ca să nu stârnească bănuielile doamnelor ei.

— Sunt necăjit că mă urăşti. Alţii nu au cu siguranţă parte de asemenea simțăminte din partea ta. Te iubesc din toată inima, nici nu îţi pot spune cât de mult, şi nu vreau să mai fac vreodată ceva care să te supere. Nu îmi doresc decât să stăm de vorbă liniştiţi, de dragul mamei tale şi al vremurilor de altădată. Te rog, poţi să faci atâta lucru pentru mine?

Cu toate strădaniile lui de a şi-o apropia, Tamakazura nu a scos o vorbă, închizându-se în dușmănia ei.

Înainte să plece, Genji i-a spus oftând:

— Te rog să nu povesteşti nimic nimănui.

La vârsta ei, Tamakazura ar fi trebuit să ştie câte ceva despre legăturile dintre bărbaţi şi femei, dar nu ştia şi nici nu avea cine să o înveţe. I se părea că ceea ce făcuse Genji era cel mai urât lucru cu putință şi se simţea tare nefericită. Cum arăta din ce în ce mai rău, femeile au socotit că e bolnavă şi s-au neliniştit din pricina ei.

— Înălțimea Sa vă poartă de grijă ca un tată adevărat, i-a spus printre altele Ateki.

Tamakazura îl disprețuia din toată inima şi îşi plângea amarnic soarta.

A doua zi dimineaţă, Genji i-a trimis o scrisoare. Ea zăcea în așternut, dar femeile i-au adus ustensilele de scris şi au îndemnat-o să răspundă numaidecât. A luat pensula fără tragere de inimă.

Răvaşul lui Genji fusese aşternut pe hârtie albă, cu slove frumos rânduite, însă o dojenea cu asprime: „Nu pot să uit cu câtă cruzime te-ai purtat, deşi nu meritam. Ce o să zică lumea?“

Mlădiţa în somn nu am atins-o.

De ce e amărâtă de parc-ar fi păţit ceva?

„Ce copilă eşti!“

Bărbatul acesta nu avea leac! Şi mai făcea pe tatăl! O scârbea îngrozitor, însă trebuia să îi scrie două rânduri ca să nu trezească bănuielile celor din jur. Un răspuns scurt, pe hârtie groasă, elegantă: „Mulţumesc pentru răvaş. Nu mă simt în apele mele. Vă rog să mă iertaţi că nu vă răspund cum se cuvine.“

Genji a zâmbit văzând scrisoarea ei scurtă. Se descurcase de minune şi o admira din suflet. Trebuia să recunoască, deşi nu îi convenea.

Firesc ar fi fost să îşi vadă de treabă şi să o lase în pace. Numai că atunci nu ar mai fi fost el. Nu era pinul din Ōta[5]; dacă se apuca de un lucru, mergea până în pânzele albe. A hărţuit-o pe Tamakazura cu scrisori şi vizite până s-a îmbolnăvit de-a binelea.

Nimeni nu a aflat adevărul. Şi cei din casă, şi cei din afară le invidiau nespus legătura şi îl socoteau tată desăvârşit. Dacă lumea ar fi aflat ce se întâmplase, cât ar mai fi râs de ea! O urmărea ghinionul şi pace! Iar tatăl ei adevărat, pentru care nu însemna nimic… ce uşuratică ar fi socotit-o! Era înnebunită de spaimă.

Neştiind cum stăteau lucrurile, Hotaru şi Higekuro se bucurau că Genji îi primeşte ca peţitori şi se străduiau, fiecare în parte, să fie la înălţimea aşteptărilor. Higekuro îşi dorea cu ardoare să câştige mâna fetei.

1. Vezi nota 1 de la p. 389.
2. Culoarea violet este simbolul afinităţii, de aceea glicina sugerează aici interesul faţă de Tamakazura.
3. Cunoscut ca Higekuro, este fratele Consoartei din Pavilionul Shōkyōden, unchi al Prinţului Moştenitor, căsătorit cu una dintre surorile vitrege ale lui Murasaki.
4. Florile de *tachibana* erau asociate cu amintirile.
5. Se spune că pinul din Ōta aştepta răbdător şi în taină. (n.a.)

25

Licuricii

Hotaru

Luminiţa firavă a licuricilor zburătăciţi în seara de vară
m-a pus serios pe gânduri.

Akiko

De când ajunsese la poziţia înaltă în care se afla şi nu mai era prins cu treburi la Curte, Genji ducea o viaţă liniştită, iar doamnele lui se simţeau în siguranţă ştiind că se pot bizui pe el. Toate în afară de una: Tamakazura. Grijile o copleşeau şi nu ştia ce să facă. Nu se temea de Genji cum se temuse de Tayū-no-Gen, dar îi purta duşmănie şi o înăbuşea cu atât mai greu cu cât trebuia să păstreze pentru ea secretul purtării lui. Oricum, nimeni nu s-ar fi aşteptat ca el să îi facă ochi dulci „propriei fiice“. S-a apucat iar să jelească moartea mamei.

Pe de altă parte, Genji suferea şi el după ce îşi mărturisise iubirea şi se temea de gura lumii. De aceea, nu îi trimitea răvaşe, ci doar trecea uneori să o vadă. Când femeile îi lăsau singuri, îşi îngăduia să dea glas simţămintelor, însă Tamakazura se prefăcea că nu le ia în seamă, ca să nu se simtă stânjenit. Era o fiinţă plăcută şi veselă din fire, doar în asemenea împrejurări devenea neînchipuit de tăcută şi de prevăzătoare. Totuşi, farmecul nu şi-l putea nicicum tăinui.

Hotaru, ca şi alţii, nu se dădea bătut. Era îndrăgostit până peste urechi şi îi făcea o curte nebună. Cu toate astea, până în luna mai – când nu se încheie căsătorii – nu a primit un răspuns hotărât. A implorat-o într-o scrisoare să îl lase să se apropie ca să îşi descarce inima şi să-şi găsească alinarea măcar în felul acesta.

Genji a văzut scrisoarea şi i-a zis:

— Ar trebui să îndeplineşti dorinţele unor bărbaţi de seamă, nu se cade să îi nesocoteşti. Apropierea are farmecul ei; nu trebuie să îl respingi cu îndărătnicie. Te rog să îi răspunzi, măcar din când în când.

Genji i-a spus chiar şi ce să scrie, numai că ea nu a vrut să răspundă, prefăcându-se că nu se simte bine.

În suita ei existau puţine nobile de rang înalt. Avea în slujba sa o verişoară, fiica unui unchi dinspre mamă, pe nume Saishō. Era isteaţă foc şi scria frumos, aşa că o primiseră degrabă, mai cu seamă că şi ea dăduse de greu după moartea tatălui. Pe ea o chema Genji ca să răspundă la scrisorile stăpânei, dându-i şi lămuriri.

De când cu mărturisirile de iubire ale aşa-zisului „tată“, Tamakazura a început să citească mai cu tragere de inimă scrisorile lui Hotaru şi ale altora, numai ca să scape de Genji. Pricepea iute ce are de făcut şi se purta ca atare.

Hotaru a răspuns invitaţiei neaşteptate şi a venit să o viziteze fără să atragă luarea-aminte. Nu ştia că şi Genji îl aşteaptă cu nerăbdare. I se pregătise o pernă de şezut lângă uşile duble dintr-un colţ şi au stat de vorbă prin perdea.

Genji alesese cu multă grijă miresme ademenitoare – amănunt care unui părinte adevărat nu i-ar fi dat prin minte. Se dovedea mai degrabă ideea nu tocmai de lăudat a unui nemernic îndrăgostit, dar parfumul era îmbătător şi Tamakazura îi recunoştea farmecul. Saishō s-a zăpăcit atât de tare, încât nu mai ştia ce să îi răspundă lui Hotaru. Genji îi mai dădea câte un ghiont uşor, ca să îi amintească de îndatorirea de a răspunde iute.

Se lăsase întunericul şi luna nouă îl veghea din spatele norilor. Hotaru şedea liniştit şi semeţ. Arăta încântător. Aroma ce plutea în aer şi parfumul veşmintelor lui Genji îl învăluiau ameţitor, făcându-l să își dea seama că fata curtată este chiar peste aşteptările sale. Şi-a mărturisirit simţămintele cu simplitate și stăpânire de sine, fără să se fălească. Genji l-a ascultat şi el cu mare curiozitate.

Tamakazura s-a retras într-o încăpere dinspre răsărit şi s-a întins. Genji a prins-o pe Saishō din urmă când se pregătea să îi ducă mesajul lui Hotaru.

— Nu te porţi cum se cuvine, s-a răstit la Tamakazura. Trebuie să fii respectuoasă în asemenea împrejurări. Nu mai eşti la vârsta la care poţi pretinde că eşti ruşinoasă. Plimbi mesagera de colo-colo! Nu se face aşa ceva! Chiar dacă nu vrei ca bărbatul să îţi audă glasul, trebuie să te apropii mai mult.

A potopit-o cu sfaturi, de îi venea să intre în pământ de ruşine. Temându-se că avea să o copleşească iar cu stăruințele dacă rămânea acolo, Tamakazura a plecat mâhnită şi s-a întins în spatele unei perdele din încăperea de oaspeţi. Pe când ea chibzuia ce răspuns să dea lungii mărturisiri a lui Hotaru, Genji s-a apropiat şi a săltat perdeaua peste vergea. A

izbit-o pe dată o lumină strălucitoare, ca și cum cineva i-ar fi aprins un opaiţ dinainte. Cu o mișcare firească, de parcă şi-ar fi dres puţin veşmântul, Genji a dat drumul unui roi de licurici pe care îi adunase de cu seară într-o cutie din hârtie subţire. O ascunsese în mânecă. Tamakazura s-a speriat de lumina ciudată ce se revărsa dintr-odată în jur şi a ridicat iute evantaiul ca să îşi ascundă chipul. Hotaru a zărit-o totuşi. Genji contase pe asta şi o făcuse anume ca să se încredinţeze şi el, cu propriii ochi, că e frumoasă foc. Pe deasupra, voia să îl pună pe jar pe Hotaru şi nu şi-ar fi bătut capul atâta dacă i-ar fi fost fiică. A ieşit apoi tiptil pe o uşă laterală şi a pornit spre încăperile sale.

Aşadar, când s-a ivit lumina, Hotaru a privit prin crăpătura dintre două perdele subţiri de mătase către locul unde se aştepta să fie Tamakazura, însă ea se afla mai aproape. Inima a început să îi bată nebuneşte. Pâlpâirea neaşteptată s-a stins numaidecât, nu înainte totuși de a-i dezvălui priveliştea de basm – silueta fermecătoare a fetei. Şiretlicul lui Genji a fost cu folos.

Nu pot stinge lumina licuricilor necuvântători,

cum nu-mi pot înăbuşi focul din inimă,

i-a zis Hotaru şi a adăugat:

— Sper că e limpede ce vreau să spun.

Socotind că e necuviincios să întârzie cu poemul de răspuns într-o astfel de împrejurare, Tamakazura a ticluit pe dată unul:

Licuricii se aprind fără o vorbă.

Tăcerea e mărturia unor gânduri profunde.

Atât a zis şi a dispărut. Pe Prinţ l-a năucit purtarea ei rece, dar nu voia să întreacă măsura stând până dimineaţă. A plecat acasă în toiul nopţii friguroase, strecurându-se pe sub streşinile ce îl asaltau cu picături reci.

De l-o fi însoţit şi cântecul cucului, nu ştiu. Curiozitatea nu m-a mânat până acolo încât să cercetez.

— Cât de mult seamănă Prinţul cu Înălțimea Sa! a zis una dintre doamne.

Necunoscând secretul stânjenitor al Tamakazurei, aveau doar cuvinte de laudă pentru Genji şi îi erau recunoscătoare pentru toate. Nici o mamă nu ar fi fost atât de grijulie.

Știind ce urmărește, Tamakazura se socotea nefericită tocmai din pricina zelului prea mare al lui Genji. Dacă tatăl ei ar fi recunoscut-o şi ea ar fi căpătat un loc clar în lume, poate că dorinţele lui nu i s-ar mai fi părut din cale-afară şi le-ar fi înţeles. Aşa, trăia doar cu spaima clevetelilor.

Genji se temea şi el de bârfe, dar, iubăreţ cum era, nu-i venea uşor să îşi uite năravurile. Nimeni nu putea băga mâna-

n foc nici pentru simțămintele „curate“ față de Împărătească, deşi spunea că îi este părinte. Totuşi, se voia cinstit şi, oricum, rangul ei nu îi îngăduia să se apropie prea mult, chiar dacă încerca să fie uneori cuceritor. Tamakazura era ascultătoare, se înțelegea mai uşor cu ea. Câteodată, orbit de dragoste, abia îşi stăpânea pornirile inimii. Dacă ar fi băgat cineva de seamă, ar fi trezit negreşit bănuieli. Era de mirare că reuşeşte să se stăpânească.

Genji a vizitat-o în drum spre locul de călărie[1], în ziua a cincea din luna a cincea, de Sărbătoarea Stânjeneilor.

— Cum a fost? A stat până târziu? Ai grijă cu el, e periculos. Nu vreau să spun că nu mai sunt şi alții care câştigă pe căi necinstite dragostea fetelor…

Vrând să atragă atenția mai degrabă asupra lui, ba îşi lăuda fratele, ba îl ponegrea. Tare era chipeş şi tânăr! Cât despre veşminte, parcă nu erau de pe lumea asta, atât arătau de bine. Cum să nu te dea gata o mantie *nōshi* subțire, aruncată parcă la întâmplare peste veşmintele de corp, cu un gest ademenitor! Tamakazura s-ar fi lăsat negreşit pradă farmecului său dacă nu ar fi avut parte de clipe neplăcute.

A primit o scrisoare de la Hotaru – aşternută cu iscusință pe hârtie albă, elegantă. Prinsese de ea o rădăcină lungă de stânjenel.[2] Însă, cuvintele nu i-au spus mare lucru:

Nici măcar azi stânjenelul nu a fost luat în seamă;
rădăcina-i şi lacrimile-mi plutesc neştiute de nimeni.

— Să îi răspunzi degrabă, a îndemnat-o Genji, pe picior de plecare.

Doamnele au împins-o şi ele de la spate, aşa că nu a mai avut încotro.

Pe-afară e firavă rădăcina;
nici lacrimile la vedere nu servesc la nimic.

„Şi sunt copilăreşti.“

Bun cunoscător al caligrafiei, Hotaru își dorea ca ideogramele ei să fi fost ceva mai pline şi mai artistice.

Tamakazura a primit fel de fel de săculeţe frumoase cu plante[3] şi i-a mai venit inima la loc. Se ruga să nu intre în gura lumii şi să nu se lase pradă disperării, aşa cum făcuse până de curând.

Genji a trecut pe la Hanachirusato şi a înștiințat-o:

— Yūgiri o să vină cu arcaşii după întrecere, cel puțin aşa spunea. Sper să ajungă pe lumină. Nu pricep cum de nu putem ține ascuns nici un ceremonial pus la cale aici; imediat află prinții şi vin cu toții. Te rog să te pregăteşti cum se cuvine.

Terenul de călărie se afla aproape de galeriile aripii de nord-est.

S-a auzit vocea lui Genji îndemnându-le pe tinere:

— Haideţi, fetelor! Deschideţi uşile şi distraţi-vă şi voi! Bucuraţi-vă ochii cu tinerii ofiţeri! Străjerii din Stânga sunt chiar chipeşi, nu-şi găsesc pereche la Curte.

Fetele şi femeile erau bucuroase nevoie mare. Tamakazura li s-a alăturat.

S-au pus paravane noi în dreptul uşilor şi s-au atârnat felurite perdele în nuanţe tot mai închise – de la albastru luminos până la mov întunecat, spre poale. Fetiţele se fâţâiau pe după ele, într-un du-te-vino înnebunitor. Cele îmbrăcate în veşminte *akome* albastru-stânjenel sub hainele scurte viorii erau din aripa de apus. Patru păreau deosebit de instruite şi distinse. Slujnicele îşi puseseră şi ele îmbrăcămintea de sărbătoare, cu trene *mo* în nuanțe tot mai deschise, de la mov până la roșul garofiţei sălbatice spre poale, iar peste ele, *karaginu* de un verde-crud. Fetiţele lui Hanachirusato luau privirile cu veşmintele *kazami* în nuanţe de la mov-închis la roşu-garofiţă. Femeile se umflau în pene cu straiele lor, oferind o privelişte demnă de tinerii curteni. Aceştia nu îşi mai dezlipeau privirile de la ele.

Genji a pornit spre locul de călărie pe la ora două. Aşa cum îşi închipuise, prinţii se aflau acolo. Tragerea cu arcul se deosebea de aceea de la Palat – aveau dreptul să ia parte şi căpitani şi locotenenţi –, iar întrecerea dintre Dreapta şi Stânga era mai plină de însufleţire. Lumea a privit cu sufletul la gură. Femeile poate nu au înţeles mare lucru din ce s-a întâmplat, dar le-au fermecat negreşit veşmintele şi alergarea cailor. Terenul de călărie se întindea cât vedeai cu ochii, ajungând până spre aripa de sud-est, cea a lui Murasaki. Cu toate că se afla la distanţă destul de mare, şi tinerele ei au admirat priveliştea cu răsuflarea tăiată. Ovaţiile au răsunat până departe. Au urmat cântece şi dansuri chinezeşti şi coreene, printre care cunoscutele *Tagyūraku* şi *Nasori*. Distracţia a ţinut până s-a întunecat de-a binelea şi nu se mai vedea nimic. Participanţii au fost răsplătiţi după rang. Privitorii s-au împrăştiat târziu, în beznă.

Genji a rămas peste noapte la Hanachirusato şi au stat de vorbă pe îndelete.

— Hotaru e mai grozav decât oricare altul. Nu o fi el tare chipeş, însă are o ţinută frumoasă şi fiecare gest îi trădează obârşia aleasă. E de-a dreptul fermecător, ca să nu mai vorbim despre inteligenţă. Şi totuşi… are slăbiciunile lui.

— Îţi este frate mai mic, însă mie mi s-a părut mai în vârstă. L-am văzut doar o dată, în treacăt, la Palat, şi de-

atunci până azi, nu. E mult mai arătos acum. Şi Prinţul Sochi[4] are înfăţişare plăcută, însă parcă îi lipseşte ceva, nu arată ca un prinţ adevărat.

Genji a zâmbit auzind-o. Nu se omora după asemenea ponegreli făţişe, aşa că nu voia să-i dea apă la moară. Ba chiar le plângea de milă celor care erau vorbiți de rău. De pildă, nu înţelegea de ce lumea are o părere bună despre Higekuro, dar nu se înghesuie să îl primească în familie. Nici el nu şi-l dorea de ginere. Însă nici asta nu a spus cu glas tare.

Deşi se înţelegea neînchipuit de bine cu Hanachirusato, nu dormeau împreună. Genji se întreba cu tristeţe când s-a întâmplat ruptura dintre ei. Nu-şi amintea să o fi supărat cu ceva. Poate doar pentru că despre întâmplările de la Rokujō-in ştiuse numai din auzite. Astăzi a avut însă onoarea să se bucure de ele direct şi din plin.

Hanachirusato i-a şoptit lui Genji:

Ai ales să cinsteşti azi stânjeneii de pe malul
pe care nici căluţul nu-l mai bagă-n seamă.

Poemul nu a fost cine ştie ce, dar pe el l-a înduioşat şi l-a îndemnat să răspundă:

Uita-va oare căluţul de stânjenelul de pe mal
şi nu se va purta precum cufundarii-pereche?

Mărturisirile sunt frumoase, dar mi se par cam nepotrivite pentru doi soţi.

— Nu prea avem prilejul să fim împreună cât mi-aş dori eu, dar mă bucur nespus că ne putem bizui unul pe altul.

Cuvintele au răsunat puţin zeflemitor, dar le-a rostit cu seriozitate. Hanachirusato i-a cedat aşternutul şi s-a dus să doarmă dincolo de perdele. Lui Genji nu i se părea firească o asemenea purtare, dar nu încerca să îi strice rânduielile.

Anotimpul ploios nu se mai sfârşea. Ca să îşi omoare plictiseala, doamnele de la Rokujō-in s-au pus pe citit, îndeosebi poveşti ilustrate. Fiind talentată la pictură, Akashi îi trimitea fiicei sale caiete întregi. Cea mai împătimită cititoare dintre toate era însă Tamakazura; îşi petrecea tot timpul citind şi copiind una-alta, iar doamnele ei de onoare, pricepute într-ale literaturii, îi ţineau isonul. Aşa a aflat de soarta tristă a multor femei, care semăna cu a sa. Nu ştia cât de adevărate erau povestirile, dar îşi împlineau menirea – să îi deschidă ochii. *Povestea lui Sumiyoshi* ajunsese la mare căutare în zilele acelea şi nenorocirile prin care trecuse nevasta lui Kazue-no-Kami îi aminteau la fiecare pas de ale ei, fugărită de înspăimântătorul Gen din Higo. Găsind-o cu asemenea cărţi împrăştiate peste tot în jur, Genji a exclamat:

— Vai de mine! Femeilor le place grozav să se lase înşelate de bunăvoie. Ştiu că nu există nici cel mai mic

sâmbure de adevăr în asemenea povestiri şi totuşi le bagă la cap cu o râvnă de necrezut. Unde mai pui că se apucă să le și copieze! Mai bine şi-ar îngriji părul pe umezeala asta! a urmat râzând. Mă întreb ce s-ar face dacă nu ar mai exista astfel de povestiri care să le aline sufletul. Recunosc că printre minciunile scornite se găsesc şi trăiri zugrăvite grăitor şi ne trezim că ne place eroina şi o plângem, cu toate că ştim că e doar o născocire. Alteori, ne atrag peripețiile umflate şi caraghioase; nu ni se par nepotrivite chiar dacă sunt scrise prost. Stau uneori și ascult ce poveşti îi citesc femeile fetiţei mele şi îmi dau seama că cei care le-au născocit au fost maeştri la turnat minciuni. Nu crezi?

Tamakazura a împins piatra pentru tuş la o parte şi a răspuns:

— Da, aşa e. Aceia deprinşi cu minciunile au o închipuire bogată şi scriu vrute şi nevrute. Însă eu tot le socotesc demne de luat în seamă.

— Regret că am vorbit de rău povestitorii, a spus Genji. Vechile cronici[5] ne înfățișează numai o parte dintre faptele petrecute începând cu Epoca Zeilor. În povestiri întâlnim amănunte istorice şi nu avem cum să nu ni le însuşim. Nici una nu ne dezvăluie direct eroul ce trăieşte povestea, ci mai curând bunele şi relele din care trebuie să învețe generaţiile viitoare. Dacă povestitorul vrea să descrie lucruri frumoase, le înfloreşte până ajung greu de crezut; dacă vrea să scoată în evidenţă unele urâte, le alege pe cele hidoase şi nu îi scapă nimic. Bunele şi relele ţin de lumea oamenilor şi firesc e să le vedem aşa cum sunt.

În China, treburile nu stau la fel. De fapt, şi în Japonia povestirile vechi se deosebesc de cele din zilele noastre. Unele sunt mai profunde, altele mai uşurele, însă nu le putem socoti pe toate minciuni. Ar fi o mare greşeală. Se vorbeşte de tertipuri până şi în învăţăturile pe care Buddha, în marea lui bunătate, ni le-a lăsat, pentru că unii nu sunt în stare să le priceapă adevăratul înţeles. Până la urmă, esenţa e aceeaşi, iar deosebirea dintre iluminare şi nerenunţarea la cele lumeşti nu e mai mare decât aceea dintre binele şi răul din povestiri. Cu alte cuvinte, învăţăm ceva din orice.

Genji încerca să vadă totuşi valoarea povestirilor.

— Spune-mi, te rog, ai dat în cărţile citite peste vreun bărbat mai nătâng decât mine? Adică, prost de cinstit. Sau peste vreo prinţesă mai necruţătoare şi mai distantă decât tine? Hai să ne aşternem povestea pe hârtie! Crezi că ar stârni curiozitatea cuiva? i-a şoptit Genji apropiindu-se tot mai mult.

Tamakazura şi-a vârât capul între umeri.

— Cred că lumea o să ia aminte la povestea noastră neobişnuită chiar dacă nu o aşternem pe hârtie.

— Povestea noastră neobişnuită? Vrei să spui ciudată? Da, inima îmi vibrează la poveşti ciudate, a zis Genji pe un ton şăgalnic, apropiindu-se şi mai tare.

La capătul puterilor, scormonit-am în trecut,

dar n-am găsit copil mai nerecunoscător.

Şi Buddha ne învaţă că e păcat să nu le arăți respect părinţilor, a mai adăugat el, dezmierdându-i părul.

Tamakazura nu a ridicat privirile. Într-un târziu, a răspuns:

La fel şi eu. Scotocit-am printre poveşti vechi,

dar n-am dat peste aşa o inimă de tată.

Stânjenit, Genji nu şi-a mai îngăduit vreun gest necugetat.

Oricine ar fi ispitit să se întrebe ce se va alege de cei doi.

Murasaki s-a apucat să adune cărţi de povestiri, spunând că trebuie să îi citească fetiţei.

— Uită-te puţin la asta să vezi cât de grozave sunt desenele! l-a îndemnat ea pe Genji într-o zi.

Văzând chipul senin al micuței care trăgea un pui de somn la prânz, şi-a amintit de propria copilărie.

— Copiii ăştia ştiu de toate. La vârsta ei, eu eram tare prostuț, i-a spus Genji soţiei.

În schimb, îi plăceau lucrurile mai puţin obişnuite.

Genji a continuat:

— Te rog, nu îi mai citi poveşti de dragoste. Nu că ar stârni-o eroina îndrăgostită, dar nu aş vrea să creadă că astfel de lucruri se întâmplă la tot pasul. Ar fi prea periculos.

Ce-ar fi zis Tamakazura dacă ar fi auzit cât de grijuliu este cu propriul copil? Cât l-ar fi duşmănit!

— Stai liniştit! Nu îi citesc poveşti cu femei uşuratice, pentru că nu aş vrea ca ele să îi servească drept pildă. Nu mă prea atrag însă nici celelalte, cum ar fi Prinţesa Fujiwara din *Povestea copacului scorburos* – ageră la minte, cinstită, solemnă, dar deloc gingaşă.

— Şi în viaţa de toate zilele lucrurile se petrec la fel ca în povestiri. Unii ţin morţiş să facă numai cum îi taie capul şi pierd simţul măsurii. Dacă o fată crescută cu grijă se face cunoscută prin însuşiri deosebite şi apoi îi ies la iveală cusururile, te întrebi ce or fi urmărit părinţii cu asta. Însă când se dovedeşte tocmai cum trebuie, părinţii nu îşi încap în piele de bucurie şi simt că a meritat osteneala. Eu nici măcar atunci nu aş consimţi să fie lăudată peste măsură, oricum, nu de niște oameni de doi bani.

Genji chiar îşi dorea ca fiica lui să ajungă o femeie desăvârșită. Apoi, avea mare grijă să îi atragă atenţia soţiei să nu îi citească, pe cât posibil, cărţi în care să se vorbească despre dușmănia dintre copii şi mama vitregă, pentru a nu otrăvi în vreun fel legătura lor. Povestirile erau pline de asemenea idei care se cereau ocolite. Genji îşi petrecea o mulţime de timp alegând cele mai nimerite cărţi, iar apoi cerea să fie copiate şi ilustrate anume pentru fetiţă.

Pe Yūgiri îl ţinea la distanţă de încăperile soţiei, dar îi dădea voie să intre la fetiţă. Cât trăia el, nu avea prea mare însemnătate cum merg lucrurile, însă dacă se împrieteneau acum, prietenia lor putea deveni mai trainică după moartea lui. Băiatul era serios; prin urmare, Genji nu găsea nimic periculos în vizitele sale. Îl lăsa pe Yūgiri să intre în sala de primire din partea de miazăzi, dar nu şi în camerele dinspre miazănoapte, unde se adunau numai femeile lui Murasaki.

Când a văzut-o pe micuţă jucându-se cu păpuşile, Yūgiri şi-a amintit de anii petrecuţi în casa bunicii şi de iubita lui, Kumoi-no-Kari. Fireşte, se juca uneori cu surioara, dar îl cuprindea tristeţea. Cu tinerele glumea fără să le dea speranţe de viitor. Chiar şi acelea care l-ar fi atras ca soţii se mulţumeau deocamdată doar cu vorbe în doi peri. Pentru el nu conta decât aceea căreia îi jurase dragoste neţărmurită în inima lui şi îl chinuia regretul că pe atunci purtase mâneci verzui. Nu putea uita insulta unchiului. Poate că i-ar da-o acum, dacă şi-ar dezvălui iubirea şi dorinţa fierbinte, dar nu o făcea din răutate. Singura care îi ştia simţămintele adevărate era Kumoi-no-Kari. Chipul său liniştit netrădând nimic, fraţii fetei ajunseseră să nu îi mai suporte nepăsarea.

Lui Kashiwagi – cel mai mare dintre ei – îi plăcea grozav Tamakazura. Neavând cine să îl ajute să ajungă la ea, a căutat prietenia lui Yūgiri, însă el i-a răspuns cu răceală:

— Nu-i treaba mea să mă gândesc la frământările sufletești ale altora.

Tō-no-Chūjō avea mulţi băieţi, de la numeroasele sale neveste. Toţi s-au făcut mari şi el le-a făcut rost fiecăruia de o slujbă, după fire şi înzestrări. În schimb, avea numai două fete şi era necăjit din pricina nereușitelor – cea mare pierduse rangul de împărătească, iar cea mică făcuse greşeala să se îndrăgostească. Nu o putea uita nici pe fetiţa lui şi a lui Yūgao, drăgălaşa garofiţă, numai că aceasta dispăruse şi părea de negăsit. „Când vine vorba de femei, trebuie să stai cu ochii pe ele“, chibzuia el. „Dacă apare vreuna pe negândite şi se dă drept fiica mea, eu ce fac?“

Fiilor săi le tot spunea:

— Fiţi cu băgare de seamă la fata care mărturisește că e a mea. În tinereţe am făcut multe prostii şi am fost cam fluşturatic. La un moment dat, m-am legat de o femeie nu neapărat de obârşie joasă. Am iubit-o cu adevărat, însă ea şi-a pierdut răbdarea cu mine. Îmi vine să urlu când mă gândesc că fetiţa a dispărut şi de atunci nu mai ştiu nimic de ea. Şi am aşa de puţine fete…

I se întâmpla să mai uite de ea, dar, văzându-și prietenii îngrijorați de soarta fiicelor, îl cuprindea jalea că nu are şi el mai multe. În ultima vreme s-a tot gândit la fetiţa dispărută pe neaşteptate.

A avut un vis ciudat şi a chemat un tălmăcitor.

— Nu aţi primit veşti despre o copilă pierdută demult, aflată acum în grija altcuiva? a întrebat omul.

I s-a părut curioasă întrebarea. Lumea lua de suflet băieţi, mai rar fete. A început să cugete serios şi să vorbească tot mai des despre asta acasă.

1. Întrecerile arcaşilor călare erau nelipsite printre evenimentele ritualice ale lunii a cincea. În zilele noastre se desfăşoară pe data de 3 mai.
2. În ziua a cincea din luna mai, stânjeneii se scoteau din pământ cu tot cu rădăcină, din credinţa că norocul era cu atât mai mare cu cât rădăcina era mai lungă.
3. În ziua a cincea se ofereau săculeţe (de obicei de forma unor mingi), pline cu ierburi ce păzesc de rele, care se atârnau de perdele sau de stâlpii interiori.
4. Frate cu Genji şi Hotaru – nu mai este menţionat în altă parte.
5. *Kojiki* („Cartea lucrurilor vechi“, 712) şi *Nihongi* („Cronica vechii Japonii“, 720).

26

Garofiţa

Tokonatsu

Înnourat, purpuriu-i şi mai sclipitor;
grijile pentru garofiţă nu se mai isprăvesc.

Akiko

Era o zi înăbuşitoare. Genji s-a dus în Pavilionul de Pescuit ca să se răcorească. Yūgiri a venit împreună cu câţiva curteni care s-au oferit să gătească peştii *ayu* aduşi din Râul Katsura şi *ishibushi*, din Kamo. Fiii lui Tō-no-Chūjō nu puteau să lipsească nici ei.

— Aţi picat la ţanc! i-a întâmpinat Genji. Mă plictiseam, cât pe ce să mă fure somnul.

A trimis după *sake*, apă cu gheaţă, orez fiert şi altele. Se simţeau cu toţii bine şi se veseleau pe cinste. Deşi adia vântul, căldura era de nesuportat şi soarele părea că merge la culcare mai încet ca altădată. Pe cer nu se zărea nici o zdreanţă de nor, iar ţârâitul cicadelor înfierbântate devenise înnebunitor.

— Soarele dogorește atât de tare, încât nici pe apă nu e mai bine. Vă rog să mă iertaţi, a zis Genji tolănindu-se. Pe o arşiţă ca asta, muzica nu îți mai prieşte, dar cum să-ţi umpli altfel timpul? Pesemne că v-a fost tare greu la Palat, încinşi cu fel de fel de şireturi şi brâuri. Aici, la mine, gata cu încordarea, vă puteţi destinde liniştiţi. Ce-ar fi să îmi înșiraţi şi mie ultimele cleveteli? Nu aveţi vreo veste deosebită care să îmi alunge somnul? Am îmbătrânit şi nu prea mai ştiu ce se întâmplă în lume.

Negăsind nici o poveste adevărată cu care să îi încânte auzul, tinerii se simţeau stânjeniţi. Tăceau, rezemaţi de balustradă. Acolo era un pic mai răcoare.

Genji s-a întors spre Kōbai, al doilea fiu al lui Tō-no-Chūjō.

— Nu mai ştiu cine mi-a spus, dar întâmplător am auzit că tatăl tău şi-a găsit o fiică din afara căsătoriilor. E adevărat?

— Nu o socotesc o veste demnă de luat în seamă. Da, e adevărat că o tânără a aflat de visul tatei din primăvară şi i-a transmis că ar avea amănunte folositoare. Kashiwagi, fratele meu mai mare, s-a dus la ea. Din păcate, eu nu prea ştiu despre ce este vorba, nepăsându-mi de treaba asta câtuşi de puţin, dar aşa e cum spuneţi şi povestea stârnește mare vâlvă. Nu cred că îl onorează pe tata, şi nici familia.

„Prin urmare e adevărat!“, şi-a zis Genji.

— Ce lacom e tatăl tău! I-a mai trebuit o gâscă rătăcită chiar dacă stăpânește tot cârdul. Eu aş avea nevoie de aşa ceva, copiii mei fiind puţini la număr. La mine nu vine nimeni cu astfel de năzuinţe. Oricum, tatăl tău nu a fost chibzuit în tinereţe şi a avut mereu de tras ponoase, iar acum e şi firesc să vadă luna înnourată oglindită în ape tulburi, a zis Genji zâmbind.

Yūgiri, care auzise toată povestea, râdea pe sub mustaţă. Fiii lui Tō-no-Chūjō se simţeau îngrozitor de stingheriţi.

— Ce crezi, tinere? şi-a luat Genji fiul peste picior. Cum te-ai simţi cu o frunză rătăcită? Ai vrea să o culegi? Oricum, e mai bine să ai ceva la pălărie decât nimic. Şi e tot de-a noastră, nu?

Genji şi Tō-no-Chūjō s-au împăcat destul de bine de-a lungul anilor, cel puţin de ochii lumii, iar micile neînţelegeri s-au datorat firii şi purtării lor diferite. Lui Genji nu i-a plăcut câtuşi de puţin că l-a umilit pe Yūgiri, făcându-l să sufere din dragoste. Acum îşi dorea mai mult decât orice ca fiul lui, Kōbai, să îi transmită că lumea a aflat de noua lui fiică, veste ce avea să îl scoată negreşit din sărite.

Genji nu se îndoia că Tō-no-Chūjō ar întâmpina-o pe Tamakazura ca pe o adevărată prinţesă dacă ar şti de existenţa ei şi apoi s-ar purta cu ea fără cusur, prețuind-o la adevărata ei valoare. Era un bărbat mândru şi hotărât şi îi plăcea grozav să tragă linie între bine şi rău. Îşi închipuia lesne cât de dezamăgit a fost şi este de fata găsită.

Spre seară s-a mai răcorit un pic şi tinerii nu se dădeau duşi.

— Haideţi să ne distrăm! E adevărat că nu mai sunt la vârsta voastră, dar nu contează, a zis Genji pornind către încăperile prinţesei luate de suflet.

Tinerii s-au ţinut după el. Purtau toţi *nōshi* şi nu se deosebeau unul de altul pe întuneric. Genji i-a şoptit Tamakazurei:

— Apropie-te de verandă să îţi arăt ceva. Ţi i-am adus pe Kōbai şi pe câţiva dintre fraţii lui, dornici să te cunoască. De ne lăsăm pe mâna lui Yūgiri, nu te alegi cu nimic. E prea serios şi nu-i frumos din partea lui. Băieţii aceştia mor de

curiozitate şi n-ai ce le face. I-ar pune pe jar şi o fată dintr-o casă mai puţin aleasă. Până nu demult, tinerii veniţi la Rokujō-in s-au îmbătat doar cu amăgiri pentru că nu am avut pe cine să le arăt. Acum toţi ochii sunt pe tine şi o să ne dăm seama şi noi care sunt peţitori serioşi şi care nu. A sosit momentul potrivit.

În grădina din faţă nu fuseseră plantate tot soiul de flori, ca în alte părţi, ci numai felurite garofiţe – japoneze şi chinezeşti – ce dădeau un farmec deosebit gardurilor joase şi absorbeau lumina amurgului cu varietatea lor de nuanţe. Băieţii nu îşi mai luau ochii de la ele.

— Tinerii au primit educaţie aleasă, i-a mai şoptit Genji. Greu le vezi defectele. Fiecare are felul lui de a fi, dar Kashiwagi mi se pare cu totul deosebit. Ce zici, nu am dreptate? Îţi mai scrie? Vezi să îi răspunzi, să nu îi nesocoteşti gândurile bune.

Însă trebuie să recunoaştem că Yūgiri e mai chipeş decât oricine. Nu pricep ce are Ministrul cu el… L-o fi supărând că îi curge în vine sânge împărătesc?

— „De nu vii, nu te iau de ginere“, a fredonat Tamakazura.

Genji i-a răspuns cu partea a doua a baladei:

— „N-am spus că-l iau de ginere, / ci doar să poftească.“ S-a spulberat cu durere visul dragilor de ei, a urmat Genji. S-au încurcat iţele şi nu am ce le face. De nu-i ajunge rangul, să-mi încredinţeze mie fata, a mai spus el oftând.

Tamakazura a priceput pe dată că îi poartă pică tatălui ei şi se întreba cu amărăciune dacă avea să mai vină ziua când o să îl întâlnească. Tristeţea o copleşea peste măsură.

Luna îşi ascunsese chipul, aşa că s-au aprins felinarele.

— Mori de cald dacă te apropii de ele. De ce nu aprindeţi focurile de grădină[1]?

Genji a văzut un *wagon*, l-a tras aproape şi a ciupit câteva coarde. Suna minunat, aşa că s-a apucat să cânte.

— Am crezut că nu te interesează deloc instrumentele. Îmi pare rău că te-am judecat greşit. E grozav să cânţi în serile răcoroase de toamnă, când îţi ţine isonul ţârâitul insectelor. *Koto*-ul este mai aparte; nu sună plăcut împreună cu alte instrumente, însă are notele dominante ale tuturor celorlalte. *Yamatogoto*-ul este potrivit pentru femei, se descurcă mai uşor cu el. Dacă vrei să te apuci de muzică, ţi-l recomand călduros, deşi nu e chiar uşor să ajungi la măiestrie. Acum, nu există om mai priceput decât tatăl tău. Nici nu atinge bine strunele, că răsună dumnezeieşte.

Ea l-a înţeles şi îşi dorea mult să cânte bine. Greu de închipuit ce zel a cuprins-o!

— Aş putea să ascult şi eu când mai sunt prilejuri pe aici? a întrebat ea. Toată lumea, până şi la ţară, cântă la *koto* şi am chibzuit că nu e mare lucru şi că este simplu de învăţat. Însă aveţi dreptate, sună cu totul altfel în mâini pricepute.

— Da, sigur. La noi i s-a dat numele de *azumagoto*. În ţări străine, oamenii îl privesc cu dispreţ, însă e instrumentul după care trimite mai întâi Maiestatea Sa atunci când sunt petreceri la Curte. De fapt, este vorba de *yamatogoto*, părintele tuturor instrumentelor, şi nu există dascăl mai bun decât tatăl tău. Îi moşteneşti fără îndoială talentul. El mai vine pe la noi din când în când, dar nu îi place să cânte la poruncă, zicând că adevăraţii maeştri nu se dau în spectacol. Sunt încredinţat că o să îl auzi într-o bună zi.

Genji a mai cântat puţin. Suna minunat! Tamakazura nu pricepea cum ar fi putut tatăl ei să se descurce mai bine de atât. Tânjea tot mai mult să îl întâlnească şi să îl asculte cântând pentru ea.

Genji a dat glas şi baladei *Nu mai am somn liniştit*. A zâmbit cu înţeles ajungând la versul „dragostea pentru soţia iubită nu-i mereu îngăduită“ şi a interpretat ultimele note în surdină.

— Acum e rândul tău să încerci. În artă, modestia strică, astfel nu mai ajungi la măiestrie. E adevărat că doamnele se cam rușinează să cânte de față cu toată lumea *Tânjesc după el*, dar, în rest, nu te sfii. Cântă ori de câte ori apuci.

Îndemnurile lui păreau zadarnice, pentru că Tamakazura învăţase de la o bătrână din Kyūshū, care spunea că se retrăsese acolo din capitală şi era de viță împărătească – motive deloc de-ajuns ca să aibă încredere în ea. Se temea să nu greşească şi nu îndrăznea să ciupească strunele.

— Aş vrea să vă mai ascult un pic… chiar mai mult. Poate reuşesc să vă imit, a zis ea apropiindu-se de Genji în genunchi. Oare şi vântul înlesneşte asemenea sunete desăvârșite? a întrebat ea înclinând capul într-o parte.

„Ce frumoasă e la lumina opaiţului!“, a chibzuit el.

— Vântul stă mărturie că ai ureche muzicală, numai că auzi doar ce vrei, a răspuns Genji împingând instrumentul la o parte. Tamakazura s-a mâhnit tare şi el nu a mai glumit ca de obicei, ca să nu îl audă femeile din preajmă. Tinerii noştri au plecat şi nici nu au admirat garofiţele cum se cuvine, a continuat el. Vreau să i le arăt şi Ministrului. În lumea asta trecătoare trebuie să le faci pe toate la vremea lor. Vorbind de garofiţe, te-a pomenit şi pe tine. Parcă ieri se întâmpla asta.

Tamakazura s-a întristat.

Crezi că n-ar vizita fostul gard cu garofiţe
de-ar vedea nuanţele neschimbate?

— Mă simt vinovat faţă de mama ta şi trebuie să îi dau şi lui de veste, chiar dacă atât de târziu.

Tamakazura plângea.

Cine să umble după garofiţa crescută
lângă un gard sărăcăcios de munte?

Glasul stins, parcă anume ales, o făcea să pară și mai frumoasă şi îl înnebunea dorința. Fata îl atrăgea tot mai mult şi simţea că nu se mai poate stăpâni.

De teamă să nu bată la ochi cu prea multe vizite, Genji s-a apucat să îi scrie din ce în ce mai des, căutând fel de fel de motive. Tamakazura nu îi părăsea gândurile o clipă. Nici el nu pricepea ce-l apucase, încredințat că, de lăsa frâu liber simțămintelor, gura lumii avea să-l toace negreşit, iar fetei îi aducea numai necazuri. La fel de bine ştia că nu se poate măsura cu Murasaki, oricât de mult o iubea. Nu i-ar fi făcut nici un bine numărând-o printre soaţele sale; fericită nu ar fi fost. Orice rang ar fi avut el, o soaţă secundară nu dobândea în veci onorurile primei soţii. Îi era milă de ea să şi-o facă doar iubită. Mai bine i-o lăsa lui Hotaru sau lui Higekuro. Asta l-ar fi salvat şi l-ar fi scăpat de chinuri, sau cel puţin aşa cugeta uneori, fără tragere de inimă.

Nu a încetat să o viziteze, mai cu seamă de când a început să o înveţe să cânte la *koto*. Pe Tamakazura o îngrozea gândul că îi este dascăl, dar s-a liniştit destul de iute, văzând că nu vrea să profite de ea. E adevărat că şi el s-a ferit de orice necuviințe. Însă dragostea pentru fată i se furişa tot mai stăruitor în inimă şi simţea că nu se mai poate stăpâni. Hotărârea luată mai deunăzi i se părea acum lipsită de orice temei.

Genji plănuia să îi găsească un soţ, dar să o ţină mai departe la Rokujō-in, ca să o vadă ori de câte ori poftea. Acum, Tamakazura nu ştia mai nimic despre bărbaţi şi orice o speria, dar, după ce se mărita, avea să afle şi o putea iubi în voie. Asemenea gânduri năstruşnice îi dădeau târcoale! Tânjea tot mai mult după ea, deşi din asta putea să iasă o încurcătură urâtă.

Tō-no-Chūjō a aflat că nici familia, nici slujitorii lui de rang mai înalt nu voiau ca noua lui fiică din Ōmi să facă parte din familie. Lumea râdea de ea. Kōbai i-a spus că şi Genji auzise de fată şi îi luase peste picior.

— Era firesc să ajungă bârfa şi la el. Da, am adus acasă o fiică născută în afara căsătoriilor şi o cresc aşa cum se cuvine. Ce-i pasă lui? Ce mă nedumireşte e că pe alţii nu îi ponegrește şi nu îşi bagă nasul unde nu-i fierbe oala, dar,

când vine vorba de noi, nu scapă vreun prilej. Uite încă o dovadă!

— A adus de curând o tânără la Rokujō-in şi lumea spune că nu are nici un cusur. Prinţul Hotaru doreşte mai mult ca orice să o ia de nevastă. Nu e o fată de rând.

— Păi, sunt încredinţat că, fiind a lui Genji, a stârnit curiozitatea tuturor. Eu nu cred că e o fiinţă desăvârşită. Dacă ar fi avut o mamă de viţă nobilă, am fi ştiut de ea mai demult. Şi-apoi, iubita soţie a Marelui Genji nu a fost în stare să îl pricopsească măcar cu o odraslă. Nu cred că îi pică bine, deşi sunt o pereche fericită, de invidiat. Cuget că are planuri mari cu fetiţa lui Akashi, cu toate că nu e de cea mai aleasă obârşie. Ce-o fi o fi, norocul ei! Cât despre fată, nu aș zice că e copilul lui. Îi cam place să facă pe nebunul.

Biata Tamakazura! A intrat în gura lupului fără nici o vină.

Tō-no-Chūjō a urmat:

— Ce planuri o fi având pentru ea? Iese Hotaru victorios? S-au înţeles bine încă de mici, iar acum cred că şi Genji are socotelile lui şi îi convine prezenţa fratelui.

Pe Tō-no-Chūjō îl îngrijora soarta lui Kumoi-no-Kari. Tare i-ar fi plăcut să aibă căutare la Curte şi să îi găsească un soţ pe placul său. Dar era îndrăgostită de Yūgiri, iar el nu îi îngăduia să facă vreun pas atâta vreme cât tânărul nu mai înainta în rang. Dacă l-ar fi rugat Genji, ar fi fost cu totul altceva, ar fi primit fără crâcnire. Pe de altă parte, nici Yūgiri nu lăsa impresia că nu poate trăi fără ea.

Frământat de gânduri, Tō-no-Chūjō a pornit pe nepusă masă spre camera lui Kumoi-no-Kari. Fetiţa dormea, îmbrăcată într-un singur chimono subţire. Era mică şi drăgălaşă, iar pielea albă i se zărea prin veşmântul uşor străveziu. Nu părea să îi fie cald. Ţinea frumos evantaiul într-o mână şi capul cuibărit pe braţul celălalt. Părul lăsat într-o parte nu era nici foarte lung, nici prea bogat, dar fusese pieptănat cu grijă. Femeile îşi făceau şi ele somnul de după-amiază în spatele perdelelor. Kumoi-no-Kari a tresărit auzind cum flutură evantaiul tatălui şi l-a privit cu ochi mari, nevinovaţi. S-a înroşit toată şi lui i s-a părut nespus de frumoasă.

— Ştii bine că nu ai voie să aţipeşti aici, într-un veşmânt așa de străveziu. De câte ori ţi-am spus să ai grijă să nu te prindă careva fără femei lângă tine! Nu se poate să fiţi toate atât de nepăsătoare! Ar fi înfiorător să staţi cât e ziua de lungă să îi îngânați Zeului Fudō[2] cine ştie ce *darani*, nu am asemenea pretenţii, dar nici ca voi! E adevărat că elegant ar fi

să nu vă întâlniţi cu lumea, ci să staţi numai în colţul camerei, deşi mie nu mi se pare tocmai plăcut. Am aflat ce eforturi disperate face Genji să o instruiască pe noua împărătească. Are în minte tot felul de planuri şi vicleşuguri. Nu vrea nici să atragă atenţia, nici să fie pe deplin neştiutoare, ci să cunoască din toate câte puţin. Însă orice om are talentul şi mai cu seamă înclinațiile sale şi până la urmă se poate remarca prin ceva. Aştept nerăbdător să îşi facă apariţia la Curte şi atunci vedem noi. Draga mea, mi-aş fi dorit ceva deosebit pentru tine, dar se pare că nu e cu putinţă, cel puţin deocamdată. Măcar ai grijă să nu ne faci de râs. Ţine-i la distanţă pe aceia care îţi dau târcoale. Am eu un gând…

Deşi a certat-o, tot timpul a sorbit-o din ochi.

Fata regreta necazurile pricinuite şi murea de ruşine că îl supărase. Simţindu-se dată uitării, bunica o sâcâia cu scrisori, dar lui Kumoi-no-Kari nu îi venea să mai treacă pe la Prinţesa Ōmiya de teama dojenilor ca aceea de acum.

Tō-no-Chūjō se frământa din pricina fiicei lui din aripa de miazănoapte. O adusese din Ōmi de bunăvoie şi nu se cădea să o trimită îndărăt numai pentru că lumea o vorbea de rău. Dar nici nu se putea arăta încântat că se află acolo, fiind gata de orice sacrificiu pentru ea. Se gândea să i-o lase Consoartei, ca măscărici. La urma urmei, nu arăta rău.

— Ţi-o dau ţie pe fiica mea. Dacă face prostii, roagă-le pe femei să îi atragă fără ruşine atenţia şi să o dădăcească aşa cum se pricep mai bine. Ai grijă ca tinerele de acolo să nu îşi bată joc de ea. Câteodată e cam zăpăcită, a zis el râzând.

— În ciuda bârfelor, nu cred că e chiar de doi bani, a răspuns Consoarta pe un ton distins. Kashiwagi ne-a făcut să ne punem prea multe speranţe în ea, dar fata nu a fost la înălţimea aşteptărilor. Asta-i tot! Pesemne că îi este şi ei greu să stea toată lumea cu ochii pe ea și să o ponegrească.

Tō-no-Chūjō era de-a dreptul mişcat. Nu se dovedea fiica lui chiar o frumuseţe răpitoare, însă părea gingaşă ca floarea de prun ce se deschide la revărsatul zorilor, iar în zâmbetul ei fermecător se deslușeau și gândurile nemărturisite. O adora.

— Kashiwagi nu prea se pricepe şi nu putem conta întru totul pe el, i-a spus tatăl.

„Sărmana fată!“, a cugetat Consoarta.

Tō-no-Chūjō a trecut apoi pe la fiica lui din Ōmi. Storurile erau ridicate şi, stând într-o poziţie nu tocmai potrivită pentru o fată, ea juca *sugoroku* cu o tânără din casă, pe nume Gosechi. Îşi frângea mâinile neliniștită şi se ruga, cu

o iuțeală uluitoare, ca partenera să dea zaruri mai proaste decât ea.

„Vai de mine!“, a gemut Tō-no-Chūjō.

Le-a făcut însoţitorilor semn cu mâna să păşească încet, ca să nu îi simtă nimeni. S-a apropiat de o uşă laterală şi a privit înăuntru prin îmbinarea dintre storuri.

Gosechi se înfierbântase şi ea şi cerea cu glas piţigăiat încă un joc, scuturând zarurile în mână de parcă ar fi vrut să le ameţească.

Fiica din Ōmi părea prietenoasă şi avea un păr minunat, dar fruntea îngustă şi vorba repezită grăiau în dauna ei. Nu era neapărat frumoasă, însă oglinda îi arăta degrabă cu cine seamănă. Tō-no-Chūjō îşi blestema ghinionul.

— Te simţi bine aici? a întrebat-o el de îndată ce i s-a arătat. Te supără ceva? Îmi pare rău că sunt ocupat şi nu pot veni să te văd mai des.

Fata a turuit năucitor de repede:

— Nu mă supără nimeni şi nimic. Păcat că nu vă văd mai des, după toţi anii în care nu mi-am dorit altceva.

— Da, aşa e. Nu am destui oameni de nădejde în slujba mea şi mă gândeam să te strecor printre ei, numai că nu mi se pare potrivit. Poate ai văzut şi tu că femeile de rând intră în cârdăşie cu cine nu te aştepţi. N-au decât, însă apare câte una ce atrage atenţia, fiind dintr-o familie mai răsărită, şi nu e neapărat o cinste pentru tatăl şi fraţii ei…

Tō-no-Chūjō a tăcut, dar stânjeneala ce se citea pe chipul lui nu a atins nici o coardă sensibilă.

— Nu vă mai frământaţi atâta. Nu ţin neapărat să mă trataţi ca pe o fiică, vă pot fi şi slujnică. Nu mă supăr nici dacă trebuie să mă îngrijesc de oala de noapte.

— Ei, nici aşa! a zis el pufnind în râs. Dacă ţii să îţi arăţi recunoştinţa faţă de tatăl regăsit întâmplător, atunci, te rog, vorbeşte mai rar şi mai limpede. Dacă reuşeşti, o să mă simt pe deplin răsplătit.

Fata a luat-o ca pe o glumă şi a răspuns zâmbind:

— Limba mea nu vrea să se mişte altfel. Când eram mică, mama mă tot certa, îngrijorată. Săraca! A plecat dintre noi şi nu a apucat să își vadă visul împlinit. Tot zicea că de vină e preotul de la Myōhō-ji, chemat la naşterea mea, că de la el mi se trage. Oare cum aş putea scăpa de obiceiul ăsta prost?

Pe tată l-a înduioşat dorinţa ei de a-i fi de folos şi a nu-l stânjeni.

— Ce ghinion că ai avut parte de aşa un preot! Plăteşti şi tu pentru păcatele lui. Se ştie că muţii şi bâlbâiţii se numără printre hulitorii pedepsiţi după renașterea în alt trup.

Consoarta era fata lui şi o venera ca pe o zeiță. Gândindu-se mai bine, și-a dat seama că nu îi poate da în slujbă pe cineva cu defecte atât de mari. Nu i-ar fi făcut decât rău şi, dacă femeile ei răspândeau vestea, urmările ar fi fost dezastruoase. Totuşi, i-a zis:

— Sora ta, Consoarta, stă deocamdată cu noi şi aş vrea să o vizitezi din când în când. Ai ce învăţa de la ea! Şi oamenii mai simpli capătă judecată şi gesturi alese dacă se află în preajma cui trebuie. Vrei?

— Mă bucur tare! Tot timpul – la trezire şi la culcare – m-am rugat să ajung până acolo încât fraţii şi surorile să mă socoată de-a lor. De ani de zile asta îmi doresc cel mai mult. Rugați-o să mă primească. Fac orice pentru ea. La nevoie, scot chiar apă din fântână şi i-o duc.

A turuit fără să respire. Tō-no-Chūjō se dumirea, descurajat, că e boală fără leac, dar a lămurit-o:

— Nu e nevoie să te prinzi la muncile de jos. Dezbară-te de năravul luat de la preot!

Fata nu a priceput zeflemeaua şi nici ce om grozav e tatăl ei. Nu ştia cât se tem cu toţii de el şi cât de mult îl stimează.

— Când o pot vizita pe Consoartă?

— Să căutăm o zi norocoasă. Ba nu, oricând. Şi azi, dacă vrei, i-a aruncat el din vârful buzelor şi a plecat, însoțit de nenumăraţi slujitori de Rangul Patru şi Cinci.

— Vezi ce tată am? Şi când mă gândesc în ce familie scăpătată am crescut!

— Aşa e, i-a răspuns Gosechi. Nu crezi că ar fi fost mai bine să îţi găseşti un tată mai modest care să te iubească?

Spunea adevărul, dar fata s-a oţărât:

— Mereu îi strici omului cheful, întorcând lucrurile cum îţi place. Eu sunt eu şi n-am de gând să mă schimb. Nu-s ca tine.

Îi şedea bine înfuriată şi nu-ţi venea să te superi pe ea. Mânia are farmecul ei. Cusurul fetei era vorbitul – crescuse la ţară şi nu o învăţase nimeni ce şi cum să spună. Chiar şi lucrurile neînsemnate par demne de luat în seamă dacă sunt rostite cu stăpânire de sine, pe un ton serios. Un poem ticluit pe loc, de pildă, trebuie aproape cântat, ca și cum începutul şi sfârşitul ar lipsi. Atunci reuşeşte să transmită o mulțime de înţelesuri, chiar dacă la o cercetare mai amănunțită vezi că de fapt nu spune mare lucru. Cu turuiala e tocmai pe dos – ceea ce ar merita luat în seamă sună din topor şi fără noimă. Deprinsese obiceiul de a vorbi cu iuțeală şi de la doică şi nu se ruşinase până acum, dar vedea că lumea o ia în râs. Nu era

grea de cap şi putea înşira poem după poem, însă fără oprire sau mlădiere a glasului.

— Tata mi-a spus să merg la sora mea şi nu vreau să îl dezamăgesc arătându-i că nu mă trage ața. M-am hotărât să mă duc diseară. Chiar dacă el mă răsfață, trebuie să mă împac bine şi cu Consoarta. Ce mă fac dacă nu se poartă frumos cu mine?

S-a apucat degrabă să ticluiască o scrisoare pentru Consoartă: „Aşa de aproape şi totuşi departe de gardul de trestie, mă vait că n-am călcat încă în umbra dumneavoastră. Să fie de vină bariera Nakoso, care zice «nu veni în calea mea»? Nu vă cunosc şi mi-ar fi greu să vă vorbesc despre Câmpia Musashi[3]. Iertaţi-mă! Iertaţi-mă!“ Urmau puncte-puncte. Apoi scria pe cealaltă parte a hârtiei: „De fapt, am să vă vizitez în seara asta. Mi-e teamă să nu vă îndrăgesc tot mai mult şi dumneavoastră să mă luaţi în seamă tot mai puţin. Iertaţi-mi nepriceperea la scris.“ Și încheia cu un poem şi o însemnare:

Mugurașul din marea de la Hitachi întreabă la Promontoriul Ikaga cum să ajungă la talazurile din Tago.[4]

„Dacă apele generosului râu Ōkawa…“

Fusese aşternută pe o singură foaie de hârtie verde, iar literele se încălecau pe ici-colo ori depăşeau lungimea cuvenită. Nimeni nu ar fi putut spune în ce stil fusese scrisă însă negreşit de o zăpăcită.

Şi-a admirat scrisul încâlcit, cu litere gata parcă să se prăbuşească pe ici-colo, a recitit totul cu zâmbetul pe buze, apoi a împăturit scrisoarea de mai multe ori şi a prins de ea o garofiţă. A ales ca să o ducă o slujnicuţă de la bucătărie – o copilă drăgălaşă, dar cam îngâmfată, deşi începuse lucrul de curând.

— Vă rog să i-o înmânaţi.

O femeie care a recunoscut-o a luat scrisoarea cu garofiţa şi a anunţat:

— A sosit un răvaş din aripa de miazănoapte.

Tayū, în slujbă la Palat, l-a deschis şi i l-a arătat Consoartei, zâmbind şi urmărind-o cu privirea. Chūnagon, care stătea alături, l-a citit cu voce tare.

— Ce scrisoare! Fără cap şi fără coadă! Nu am mai pomenit aşa ceva!

— Eu nu mă pricep la scrisul cursiv, a spus stăpâna, şi nici nu înţeleg o iotă din ce a înșirat. Dacă nu îi răspund în acelaşi stil încurcat, o să mă privească de sus, aşa că te rog să aduci tu din condei răspunsul.

Tinerele din suita ei chicoteau.[5]

Slujnicuța a cerut răspunsul.

— E o scrisoare atât de măiestrită, încât nu poți să dai un răspuns pripit şi stăpâna nu vrea să ceară altcuiva lucrul acesta, a zis Chūnagon. Ar jigni-o.

A avut grijă să pară că răspunsul vine de la Consoartă:

„Deşi eşti atât de aproape, noi nu ne-am apropiat. Ce păcat!“

O, valuri de la Suma din Marea Suruga de la Hitachi!

Pinul de la Hakosaki vă aşteaptă.[6]

Chūnagon i-a citit-o stăpânei. Pe chipul acesteia se desluşea limpede stânjeneala.

— Lumea o să creadă că eu am scris-o.

— Nu ştiu cine ar putea face o asemenea greşeală.

Chūnagon a împăturit-o şi a trimis-o.

Văzând-o, fata din Ōmi s-a bucurat:

— Ce poem inteligent! Şi zice că mă aşteaptă!

Şi-a înmiresmat veşmintele cu un parfum dulceag, s-a dat din belșug cu roșu de buze, şi-a netezit frumos părul…

S-a gătit cu grijă şi arăta bine.

Ce prostii o fi făcut la taifas cu Consoarta?

1. Lemne care ard într-un coş de fier, portabil sau înălţat pe un suport.
2. Este reprezentat stând nemişcat pe o stâncă, înconjurat de flăcări, ca să-i potolească pe demonii nesăţioşi. Prin *darani* închinate lui i se solicită ajutorul.
3. Vezi şi poemul de la p. 148.
4. Cele trei locuri menționate nu au nici o legătură unele cu altele, aflându-se în prefecturi diferite.
5. Nu îşi permiteau să râdă în hohote, cum le-ar fi plăcut, pentru că expeditoarea era sora stăpânei.
6. Același joc de cuvinte bazat pe omofonia cuvintelor „pin“ şi „a aştepta“, care se pronunță amândouă *matsu*. Locurile sunt şi aici menţionate la întâmplare.

27

Focurile din grădină

Kagaribi

Primele adieri ale vântului de toamnă
şi focurile de sub marea salbă-moale.

Akiko

Toată lumea vorbea, nu tocmai prietenos, despre fiica din Ōmi a Ministrului. Lui Genji nu îi plăcea câtuşi de puţin.

— Chiar nu pricep ce i-a trebuit să o întâmpine cu atâta grijă şi să o arate şi altora, când ar fi fost mai bine să o ţină zăvorâtă. A ajuns de râsul lumii din pricina ei, iar de fată nu mai vorbim. E tare semeţ şi uneori îi place să se pripească. Pesemne că a trimis după ea fără să știe cu cine are de-a face, iar când și-a dat seama, a fost prea târziu şi l-au cuprins părerile de rău. În astfel de împrejurări, bine e ca lucrurile să se lămurească fără prea multă zarvă.

Îi părea totuşi rău de fată.

Aflând de cele întâmplate, Tamakazura a înțeles cât de norocoasă a fost că nu a ajuns drept la tatăl ei, fără să se cunoască din vreme. Poate ar fi avut şi ea parte de umilinţe. Ukon era de aceeaşi părere.

Genji nu îi purta o dragoste nevinovată, însă încerca să se stăpânească. Iubind-o pe Tamakazura tot mai mult, nu mai făcea lucruri necugetate şi fata se simţea şi ea tot mai bine la Rokujō-in. Spaimele i se risipeau.

Primele adieri ale vântului de toamnă au adus cu ele amintiri dragi, stârnind tristeţe şi visare. Genji îşi petrecea zile întregi cu Tamakazura şi o învăţa să cânte la *koto*.

Luna nouă, aflată abia în a cincea sau a şasea noapte, îşi ascundea chipul degrabă, iar trestiile susurau înduioşător sub cerul rece, acoperit de nori. Genji şi Tamakazura stăteau întinși, unul lângă altul, rezemându-şi capetele de instrument. Pe când el ofta îndurerat şi se întreba dacă asemenea simţăminte sunt fireşti, s-a întunecat de-a binelea. Temându-se de cleveteli, s-a ridicat să plece. A zărit focurile din

grădină pe cale să se stingă şi a trimis un slujitor să le înteţească acolo, sub salba-moale ce se arcuia fermecător peste pârâiaş. Chipul fetei părea şi mai încântător la pâlpâirea lor timidă, iar atingerea părului bogat şi sfiiciunea ei cumpătată l-au făcut să se înfioare. Nu avea chef să plece.

— Bine ar fi să ai grijă ca focurile de afară să nu se stingă nicicând. O grădină întunecată pe o noapte fără lună este uneori înfricoşătoare, i-a spus slujitorului.

Apoi s-a întors către Tamakazura.

Flăcările din inima îndrăgostită însoţesc focurile de-afară,
numai că fumul lor nu se va risipi.

— Oare până când mai trebuie să ardă înăbuşit?

„Ce şoapte ciudate!“, şi-a zis fata.

Lasă-le să se stingă pe cerul nemărginit
dacă se înalţă odată cu fumul de-afară.

— Cred că lumea se-ntreabă ce-i cu noi, a adăugat ea.

— Bine, plec.

Când să treacă de perdea, a auzit dinspre aripa de răsărit zvonul flautului însoţit de zbârnâitul *koto*-ului cu treisprezece coarde. Amândouă instrumentele răsunau înălţător. Erau cu siguranţă curtenii împreună cu Yūgiri.

— Ce priceput e Yūgiri la flaut! a exclamat Genji şi s-a oprit să îl asculte. La *koto* e negreşit Kashiwagi. Cu nimic mai prejos!

Le-a trimis vorbă: „Sunt aici. Focurile din grădină şi aerul îmbătător nu m-au lăsat să plec.“

Yūgiri a apărut degrabă, împreună cu doi prieteni.

— Flautul m-a ispitit, şoptindu-mi că e toamnă.

Genji a luat un *koto* şi a cântat împreună cu fiul său. Pe Kashiwagi nu l-au convins să li se alăture.

— Haide, nu ne mai face să aşteptăm! l-a îndemnat Genji.

Fratele lui mai mic, nefiind atât de sfios, a început să cânte şi să bată ritmul cu tija evantaiului. Vocea lui suna frumos – joasă ca ţârâitul unui greier-cu-clopoţel. Genji l-a pus să cânte de două ori şi apoi i-a întins lui Kashiwagi un *wagon*. A cântat minunat, la fel de măiestrit ca tatăl său.

— Sigur mai ascultă cineva dincolo de perdele. Trebuie să fiu atent la băutură în seara asta. Nu mai sunt tânăr ca să rezist, iar dacă nu-s cumpătat, cine ştie ce prostii mai spun şi apoi o să îmi pară rău.

Tamakazura îl asculta, încercând felurite simțăminte la gândul că băieţii nici nu visau că legătura dintre ei este de altă natură.

Kashiwagi părea nespus de îndrăgostit şi Genji s-ar fi aşteptat să îşi încredinţeze strunelor toată iubirea, însă el a

cântat liniştit, fără să se trădeze.

28

Taifunul

Nowaki

Sunt negreşit norocoase fiinţele din colţul ruloului pictat
ce se deschide cu un taifun.

Akiko

Florile şi tufele din grădina Împărătesei erau mai frumoase şi mai bogate ca oricând, desfătând privirile cu feluritele lor nuanţe fermecătoare, ce se deslușeau şi mai bine prin gardurile joase şi elegante, din lemn negru cu roşu. Deşi cunoscute, florile de aici păreau altfel, iar picăturile de rouă arătau, dimineaţa şi seara, ca niște adevărate nestemate. Grădina se întindea până departe, lăsându-se parcă înghiţită de minunatul peisaj de câmpie. Aceia care până nu demult lăudaseră grădina lui Murasaki parcă şi uitaseră de ea, atât erau de vrăjiţi de aceasta. Aşa-i mereu pe lume, te mişti după cum bate vântul! Admiratorii peisajelor se împărţeau în două tabere – şi la Rokujō-in, ca şi în alte părţi –, cei mai mulţi îndrăgind toamna.

Akikonomu stătea acum în casa părintească, bucurându-se de peisaj. I-ar fi plăcut să organizeze un concert, dar nu îşi îngăduia, pentru că avea de comemorat, în august, moartea tatălui. Se temea pentru soarta florilor ei pe măsură ce înaintau în toamnă, deşi erau încă neînchipuit de frumoase. Până într-o bună zi, când cerul s-a întunecat şi s-a stârnit o furtună mai înfricoşătoare decât tot ce văzuseră până atunci. Chiar şi aceia care nu luau neapărat aminte la frumuseţile naturii îşi simţeau inima grea zărind petalele împrăştiate, dar sufereau şi mai mult când vântul spulbera fără milă picăturile de rouă neputincioase. Împărăteasa simţea că se îmbolnăveşte de îngrijorare, dorindu-şi mâneca aceea mare a poetului anonim care să cuprindă întregul cer şi să ferească şi florile de toamnă, nu numai pe cele de cireş. Cu cât se întuneca mai tare, cu atât vântul vâjâia mai fioros, culcând totul la pământ. Akikonomu a cerut să se tragă obloanele –

nu îi rămânea decât să se neliniştească mai departe din pricina florilor.

Grădina din sud-est a lui Murasaki tocmai fusese curăţată de uscături şi pregătită pentru iarnă, însă vântul a luat trifoiul-japonez pe nepregătite şi l-a scuturat atât de rău, încât n-a mai rămas nici picătură de rouă cuibărită în el. Murasaki a ieşit până aproape de verandă şi privea mâhnită afară. Genji era la fetiţa lui când Yūgiri s-a furişat de-a lungul galeriei de răsărit. S-a uitat peste un paravan scund, simplu şi a priceput că rămăsese o uşă deschisă în capătul coridorului mare. S-a oprit ca să tragă cu ochiul la femeile dinăuntru. Paravanele erau strânse, aşa că se distingea totul fără opreliști. Doamna dinspre verandă trebuie să fi fost Murasaki. Nu puteai s-o iei drept alta, căci nu avea asemănare. Frumoasă şi distinsă, arăta ca un cireş-de-munte încărcat cu flori pe care îl deslușeai prin pâcla zorilor de primăvară. Farmecul ei voia parcă să se răsfrângă şi pe chipul privitorului vrăjit. Nu mai văzuse atâta frumuseţe. Zâmbea urmărindu-le pe femei cum se luptă cu paravanele şi perdelele răvăşite de vânt. Oare de ce? Doamnele ei erau şi ele arătoase, dar Yūgiri nu şi-a oprit privirile asupra lor, neputându-le dezlipi de pe chipul stăpânei. Acum pricepea de ce tatăl lui, prevăzător, îl ţinea la distanţă de soţie, mama lui vitregă. Frumuseţea ei ar fi pus pe jar orice bărbat.

Temându-se că o să îl prindă cineva acolo, Yūgiri a vrut să plece, însă chiar atunci Genji a deschis o uşă dinspre aripa de apus şi a intrat în camera lui Murasaki.

— Înfricoşătoare zi! Pe vântul ăsta turbat ar trebui să trageţi obloanele. Fiţi cu băgare de seamă să nu vă vadă vreun bărbat.

Auzindu-l, Yūgiri s-a apropiat şi a privit iarăşi într-acolo. Soţia i-a spus ceva şi Genji a zâmbit. Nu îi venea să creadă că e tatăl lui – tânăr şi chipeş fără pereche. Femeia era şi ea frumuseţea întruchipată. Îl înduioşa până la lacrimi atâta desăvârșire.

Vântul a luat pe sus storurile din aripa de răsărit şi locul a rămas golaș. De frică să nu îl vadă cineva, Yūgiri s-a pregătit să plece. A pornit pe verandă spre miazăzi, dregându-şi glasul de parcă tocmai picase şi voia să-şi anunţe sosirea.

— Am zis eu. Nu aţi fost prevăzătoare!

Abia atunci și-a dat seama Genji că uşa dublă dinspre răsărit este deschisă. Nu se mai întâmplase niciodată aşa ceva.

„Prin urmare, vijelia mută bolovanii din loc!“, şi-a zis Yūgiri încântat. „Bine că a stricat şi rânduiala din casa aceasta nobilă!“ Simțea o bucurie de nedescris.

Au apărut câţiva slujitori şi unul a zis:

— Vântul e înfricoşător. Suflă dinspre nord-est, aşa că aici e ceva mai bine. Însă mă tem să nu ia pe sus grajdurile şi Pavilionul de Pescuit.

Aflând veştile, Genji le-a spus ce să facă şi apoi s-a întors către Yūgiri:

— De unde ai răsărit şi tu?

— Am fost la bunica, dar, neliniştit din pricina taifunului, am venit să văd cum vă descurcaţi. De când a rămas singură în Sanjō, îi e mult mai greu şi tremură ca un copilaş auzind vuietul vântului. Biata de ea! Mă duc înapoi dacă nu aveţi nevoie de mine.

— Du-te repede! Bătrânii sunt tot mai copii cu cât trec anii peste ei. Acesta-i adevărul şi ştiu că pe toţi ne aşteaptă aceeaşi soartă.

Genji i-a trimis un răvaş scurt Prinţesei Ōmiya: „Vremea e înspăimântătoare, dar sper că nu aţi păţit nimic. Mă bucur că nepotul are grijă de dumneavoastră. Sunteţi pe mâini bune.“

Deşi vântul mugea, Yūgiri şi-a văzut de drum spre Sanjō. Simţul datoriei era mai presus de orice. În afară de zilele când nu putea pleca de la Palat, îşi vizita mereu tatăl şi bunica. Oricât ar fi fost de ocupat, chiar şi cu sărbători ce nu-i lăsau timp nici să respire, nu lipsea o zi de la Rokujō şi de la Sanjō – întâi îşi saluta tatăl şi apoi bunica. Își respecta obiceiul cu stricteţe, iar în zile cu vreme rea, ca astăzi, era şi mai grijuliu cu ei.

Văzându-l, bunica părea să-și fi recăpătat puterile.

— În viaţa mea nu am pomenit aşa un taifun! a zis ea tremurând.

Vijelia a rupt cu zgomot crengi uriaşe şi le-a aruncat la pământ. A smuls ţiglele acoperişurilor, ameninţând să lase casele golaşe. Viaţa veselă de pe vremuri, când conacul mişuna de slugi şi oaspeţi, a rămas doar o amintire. Văzând cum se descurcă singură acum, nepotul a priceput şi mai bine cât de trecătoare sunt toate. E adevărat că lumea n-o uitase cu desăvârșire, însă cel mai rău o durea nepăsarea propriului ei fiu, Tō-no-Chūjō.

Yūgiri s-a perpelit toată noaptea, nu doar din pricina iubitei şi a vuietului ce nu contenea o clipă. Nu își putea şterge din minte imaginea mamei vitrege, pe care tocmai o văzuse fără îngăduință. Era un păcat de neiertat şi avea mustrări de cuget. Se străduia să se gândească la altceva, dar îi vedea întruna chipul dinaintea ochilor. Se întreba dacă au mai existat asemenea frumuseţi sau dacă vor mai exista vreodată. Şi apoi, nu reușea să-și închipuie cum a putut tatăl

lui să o ţină alături pe Hanachirusato, dar îl admira pentru asta. Dovedea încă o dată ce caracter frumos are. Yūgiri, serios şi cumpătat, nu se gândea la Murasaki ca la o iubită, ci pur şi simplu îşi dorea şi el o asemenea soţie. Deși scurtă, viaţa i s-ar fi părut mult mai frumoasă.

Spre dimineaţă, vântul s-a mai domolit, dar ploaia nu se dădea dusă.

— La Rokujō s-au prăbuşit câteva clădiri mai retrase, l-a înştiinţat unul dintre slujitori.

Yūgiri a chibzuit că în timpul furtunii mulţi oameni de pe întinsa moşie de la Rokujō s-au adunat în aripa unde locuia Genji, simţindu-se mai în siguranţă acolo, dar i s-a strâns inima de frică la gândul că Hanachirusato trecuse prin clipe de spaimă. A pornit spre Rokujō-in înainte să dea prima geană de lumină. Stropii pieziși şi reci băteau în trăsură. Starea lui semăna cu vremea şi avea senzaţia că sufletul i se înalţă şi el pe aripile vântului, părăsindu-l. Îl copleşeau amintirile şi se temea că ar putea-o lua razna.

Ajungând la Rokujō-in, a vizitat-o mai întâi pe Hanachirusato şi a găsit-o tare speriată. A făcut tot ce i-a stat în putinţă să o mai liniştească. A chemat câţiva slujitori şi le-a poruncit să se apuce de reparaţiile grabnice. Apoi s-a dus la Genji. Obloanele nu fuseseră încă deschise, așa că s-a rezemat de balustradă şi a cântărit dezastrul: copaci scoşi din rădăcini pe colină, crengi împrăştiate prin grădină, florile şi tufele nici nu se mai deslușeau, ţiglele zburaseră, la fel şi obloanele şi storurile, iar gardurile se prăbuşiseră aproape toate. Roua sclipea trist în lumina palidă a dimineţii, iar cerul era înnorat şi ceaţa învăluise totul în jur. Yūgiri şi-a şters lacrima izvorâtă fără voie şi apoi şi-a dres glasul.

— Cred că a venit Yūgiri şi nici nu s-a luminat bine, a zis Genji ridicându-se din aşternut.

Tânărul nu a auzit ce a răspuns Murasaki, însă tatăl lui a izbucnit în râs.

— Nu ţi-am dat prilejul, nici la începutul legăturii noastre, să vezi ce înseamnă o despărţire atât de zorită. La început e dureroasă…

Yūgiri nu auzea ce îi spune Murasaki, însă deducea din glumele lui Genji şi din chicoteli că relaţia lor este la fel de armonioasă ca întotdeauna.

Genji a deschis oblonul. Pomenindu-se dintr-odată foarte aproape de tatăl lui, Yūgiri s-a tras îndărăt.

— Cum a fost aseară? S-a bucurat bunica de vizita ta?

— Da, s-a bucurat mult. Plânge din orice şi îmi e milă de ea.

Genji a zis zâmbind:

— S-ar putea să nu o mai ducă mult. Fii bun cu ea. Se tot vaită că Ministrul Palatului nu o bagă în seamă. El adoră lucrurile sclipitoare, ce îți sar în ochi, şi îi place să facă paradă de dragoste filială, dar nu e în stare să o arate de-a dreptul. Are o fire aparte, e ager la minte şi altul care să știe mai multe ca el nu găseşti. Însă, ca oricine, are şi cusururi. Aşa-i viaţa! Tare aş vrea să ştiu dacă Împărăteasa a trecut cu bine peste furtună, a urmat el.

L-a trimis pe Yūgiri cu un răvaș scurt: „Nădăjduiesc că slujitorii au avut grijă de Maiestatea Voastră pe vântul năprasnic. Îmi cer iertare că nu v-am vizitat, însă vijelia înfricoşătoare m-a dat peste cap şi încă nu mă simt bine.“

Yūgiri a coborât de pe verandă şi a intrat pe uşa galeriei de legătură. Arăta fermecător pe când străbătea coridorul dis-de-dimineaţă. De pe veranda de miazăzi a aripii de răsărit a văzut că două obloane şi nişte storuri din clădirea principală fuseseră ridicate şi se zăreau câteva femei în lumina palidă a zorilor. Erau tinere care priveau în grădină, rezemate de balustradă, şi tăifăsuiau nestingherite. Purtau haine scurte de felurite culori şi chiar trene *mo*. Împărăteasa trimisese câteva slujnicuţe în grădină, cu colivii, pentru ca insectele din ele să îşi astâmpere setea cu rouă. Fetiţele erau îmbrăcate în veşminte *akome* liliachii sau de culoarea garofiţei sălbatice, ori în felurite nuanţe de roşu, iar peste ele purtau haine subţiri, de un galben viu, căptuşite cu verde – toate atât de potrivite cu anotimpul. Patru sau cinci s-au apucat să adune garofițe, în coşuleţele lor colorate, ca să i le ducă Împărătesei. Siluetele lor se zăreau destul de anevoie prin ceaţă. Adierea vântului a adus parcă o mireasmă proaspătă şi Yūgiri s-a simţit copleşit de lumea aleasă ce sălăşluia înăuntru. Se rușina să apară fără să se anunţe, aşa că a făcut un zgomot uşor. Femeile nu s-au arătat mirate şi au intrat liniştite în camera de oaspeţi.

El era copil la vremea când Akikonomu venise la Curte, aşa că i s-a îngăduit să o slujească îndeaproape. Doamnele ei nu-l tratau nici acum ca pe un străin. După ce a înmânat răvașul lui Genji, s-a aşezat la taifas cu vechile sale prietene – Saishō şi Naishi. Mai degrabă decât în altă parte, a simţit aici aerul acela distins şi elegant ce îl tulbura mai mult ca oricând şi din pricina simțămintelor încercate cu o zi în urmă.

Între timp au fost ridicate obloanele şi storurile din aripa de sud-est. Murasaki privea de după o perdea grădina pentru ale cărei flori se îngrijorase atât de mult la culcare, pustiită acum de parcă nici nu ar fi existat vreodată.

Yūgiri a urcat treptele din dreptul sălii mari ca să înmâneze răspunsul Împărătesei: „Mi-am închipuit ca o

copilă că o să mă feriţi de vijelie. Acum, că am primit veşti, m-am liniştit totuşi.“

— Ce teamă trebuie să o fi cuprins! Cred că au murit toate de frică acolo… numai femei! Nu a fost frumos din partea mea că le-am lăsat de izbelişte.

Genji s-a hotărât să o viziteze degrabă. A ridicat storurile ca să intre în încăperea unde avea să îmbrace *nōshi* şi veşminte potrivite. Atunci, Yūgiri a zărit o mânecă sub una dintre perdelele scurte şi nu i-a fost greu să ghicească a cui era. Inima a început să îi bată nebuneşte. A întors capul ruşinat.

Privindu-se în oglindă, Genji i-a spus soţiei cu voce joasă:

— Tare mai e chipeş Yūgiri în dimineaţa asta! Încă e mic, dar mie, ca părinte, mi se pare un tânăr plin de însușiri alese.

Genji se admira în oglindă, încântat de privelişte şi de prospeţimea chipului său. După ce s-a dichisit îndelung, i-a mărturisit lui Murasaki:

— Întotdeauna sunt ceremonios când o vizitez pe Împărătească. Nu pot spune că mă fâstâcesc când o întâlnesc, însă e tot timpul aranjată şi mă sperie un pic profunzimea cu care gândeşte şi privirea ei aspră. Aparenţele înşală şi de data asta, n-ai zice când o vezi.

Genji a ridicat storurile. L-a zărit pe Yūgiri afară, atât de abătut, încât pe el nici nu l-a zărit. „Ciudat!“, și-a zis tatăl. Avea o agerime de invidiat. S-a întors spre Murasaki şi a întrebat-o:

— Nu cumva Yūgiri te-a zărit aseară, când vântul năprasnic luase obloanele pe sus şi uşa din capăt rămăsese deschisă?

Soţia s-a înroşit la față.

— Cum ar fi putut? Nu s-au auzit paşi dinspre galerie.

— Şi totuşi…, a murmurat Genji, pornind către încăperile Împărătesei.

Fiul l-a urmat.

După ce tatăl lui a intrat la Împărătească, Yūgiri le-a văzut pe doamnele ei de onoare adunate în capătul galeriei, așa că s-a dus să sporovăiască şi să glumească cu ele. Nu se simţea însă în apele lui, iar ele au băgat de seamă că nu e ca altădată.

De acolo, Genji a plecat să o salute pe Akashi. La ea nu venise nici unul dintre slujitorii mai aleşi; în schimb, servitoarele făceau cu destoinicie şi treaba de grădinar. Fetiţele, îmbrăcate simplu, dar frumos, curăţau de buruieni scărițele pe care se căţărau genţianele şi zorelele ei iubite.

Puţin tristă, Akashi cânta la *koto* cu treisprezece coarde afară, pe verandă. Când l-a auzit pe Genji dregându-şi glasul, a întins mâna după o mantie *kouchiki* aflată la îndemână şi a îmbrăcat-o peste veşmintele ei de casă. Chiar dacă venea fără să o înștiințeze, Akashi avea mare grijă la orice amănunt. Aşa se învăţase! S-a aşezat lângă ea doar puţin, ca să o întrebe dacă scăpase cu bine din taifun şi a plecat degrabă. Purtarea lui rece a întristat-o. A murmurat doar pentru ea:

Nici vântul printre trestii n-a vâjâit atât de iute,
lăsându-mă descumpănită în singurătatea mea.

Speriată de taifun, Tamakazura n-a închis un ochi toată noaptea şi a adormit abia spre dimineaţă. Genji a găsit-o în faţa oglinzii. Le-a făcut semn însoţitorilor să nu îl dea de gol şi a intrat pe furiş în încăpere. S-a oprit în spatele ei. Paravanele şi perdelele fuseseră strânse şi puse într-un colţ, iar camera părea în neorânduială. Fata stătea sub razele soarelui de toamnă, ce îi scoteau şi mai bine în evidenţă frumuseţea. Genji şi-a ales un loc aproape de ea şi a întrebat-o despre taifun pe acelaşi ton cu care obişnuia să o necăjească în glumă.

— Felul în care îmi vorbiți mă rănește. Aseară mi-am dorit să dispar odată cu vântul. Mă săturasem.

Genji i-a spus zâmbind:

— Nu e frumos să îţi doreşti să te ducă vântul cine ştie unde. Pesemne că aveai un loc anume în minte. Ce semeaţă eşti! Oricum, îmi este clar că nu ţii la mine câtuşi de puţin. E de înţeles şi nu te pot învinui.

Aşa gândea şi ea. A zâmbit când şi-a dat seama ce spusese. Dar mai ales cum spusese. Zâmbetul cam prea larg ar fi fost singurul cusur pe care i-l găsea Genji.

Yūgiri voia să îşi vadă sora vitregă pe când stătea la taifas cu tatăl lor. Dorinţa lui era firească. A ochit o perdea după un paravan din colţ. A ridicat-o un pic şi a deslușit totul în cameră, fiindcă aceasta era goală şi nu i se punea nici un obstacol în cale. Înțelegând că e o discuţie mai ciudată – un tată nu-şi lua copilul în braţe aşa! –, Yūgiri a rămas năucit. Se temea să nu îl prindă Genji acolo, însă curiozitatea a biruit spaima şi a rămas să privească mai departe. Tamakazura încerca să scape din braţele lui şi să se ascundă după un stâlp. Când s-a smucit, părul i s-a revărsat peste faţă, împiedicându-l să îi vadă chipul. Genji a prins-o, iar fata, deşi stânjenită, şi-a rezemat capul de umărul lui – gest mai mult decât familiar! Yūgiri era îngrozit şi se întreba cum se poate aşa ceva. A priceput – Genji nu o crescuse de mică şi, fiind cam fluşturatic, i se aprinseseră călcâiele după ea, ca după orice fată. I se părea dezgustător. Se simţea ruşinat de parcă el ar fi

fost vinovat de toate. Pe deasupra îl apăsa şi cugetul. Deşi soră vitregă, putea foarte bine să cadă şi el în păcat. Nu era chiar atât de frumoasă ca doamna zărită cu o seară în urmă, dar zâmbetul ei minunat părea la fel de ispititor. Îl trimitea cu gândul la un trandafir-domnesc cu flori bătute, ce sclipea de rouă în amurg. Imaginea pe care o văzuse cu ochii minţii era primăvăratică – prin urmare nu se potrivea cu anotimpul –, însă așa și-o închipuise el. Dar florile-s flori şi frumuseţea lor nu ţine mult, se veştejesc repede, pe când frumuseţea fetei durează.

Nu a apărut nici o doamnă care să le întrerupă sporovăiala tainică. Totuşi, Genji s-a ridicat şi i-a aruncat fetei o privire aspră. Tamakazura a șoptit:

Răvăşit de furtună,

odoleanul dă semne de ofilire.

Yūgiri nu a auzit ce spusese fata, dar Genji a repetat poemul. Era revoltat, însă curiozitatea îl mâna să mai stea, ca să se dumirească. Temându-se totuşi să nu fie prins, s-a retras, nu înainte de a-l auzi pe tatăl lui:

De-şi caută adăpost în roua de sub copaci,

vântul năprasnic n-are să spulbere floarea de odolean.[1]

— Ar trebui să ia drept pildă bambusul mlădios! a mai adăugat el.

Lui Yūgiri nu îi venea să creadă că a auzit bine. Asemenea sporovăieli nu ar trebui să ajungă la urechi străine.

De acolo, Genji s-a dus la Hanachirusato. Cum vremea se răcise şi nu se aşteptau la vizite, doamnele ei se adunaseră în camera de zi şi se îndeletniceau cu croitul şi cusutul hainelor. Câteva tinere întindeau ţesături pe cufere înguste. Prin încăpere zăceau împrăştiate mătăsuri vopsite cu măiestrie în galben-brun şi violet-deschis.

— Ce pregăteşti? Veşminte pentru Yūgiri? Presupun că petrecerea din grădina Tsubosenzai a Maiestăţii Sale nu se mai ţine anul acesta. După taifun, n-a mai rămas nimic de privit. Urâtă toamnă!

Uitându-se în jur la feluritele ţesături, Genji a băgat de seamă că Murasaki nu o întrece pe Hanachirusato la vopsit. Un material colorat cu flori de început de toamnă, model chinezesc, stătea pregătit pentru o mantie *nōshi* pe care femeia o plănuise pentru Genji. Avea nuanţe fermecătoare.

— Dă-i-o lui Yūgiri să o poarte, e prea tinerească pentru mine, a zis Genji înainte să plece.

Yūgiri se plictisise de vizitele în care îşi însoţea tatăl. Avea de scris şi două răvaşe, iar timpul zbura fără milă. Au ajuns la surioara lui, dar nu au găsit-o.

— A rămas în iatac. A speriat-o atât de rău furtuna, că azi-dimineaţă n-am putut-o urni din aşternut, a spus doica.

— Înfricoşătoare vreme! Am vrut să stau cu ea, dar nu am putut să o las singură pe bunica, le-a mărturisit Yūgiri. A fost tare înspăimântată. Palatul păpuşilor e încă în picioare?

Femeile au pufnit în râs, iar una a zis:

— Până şi adierea evantaiului a speriat-o pe micuţa prinţesă. A fost de spaimă vântul de aseară!

— Aveţi hârtie de scris? Poate să-mi împrumute careva o piatră pentru tuş? le-a rugat tânărul.

Una dintre femei a luat de pe raft un sul de hârtie şi cutia cu ustensile.

— E prea bună pentru mine. Mă mulţumeam cu o hârtie simplă.

Amintindu-şi de mama fetiţei, a zâmbit la gândul că prea se frământa din orice. El nu se arăta atât de pretenţios. Primise o hârtie subţire de culoare viorie. A pregătit tuşul cu grijă şi s-a apucat să aştearnă rândurile, privind atent vârful pensulei. Era nespus de chipeş, însă poemul lui nu a fost cine ştie ce.

Cu toată vijelia şi norii ameninţători de aseară,

eu nu te-am uitat, căci nu pot să te uit.

De scrisoare a prins un fir de bărboasă[2] rupt de vânt.

— Veşnicul îndrăgostit, locotenentul Katano, avea mereu grijă ca floarea sau firul de iarbă să se potrivească bine cu hârtia, a zis una dintre femei.

— Eu nu îmi bat capul cu asemenea amănunte. Şi ce mă sfătuiţi, mă rog?

Yūgiri nu se prea întindea la vorbă cu ele şi le ţinea la distanţă, purtându-se totodată respectuos. A mai scris un răvaş şi i le-a dat pe amândouă lui Uma-no-Suke, care le-a înmânat la rândul lui unui însoţitor obişnuit cu astfel de însărcinări. Tinerele de acolo mureau de curiozitate să afle pentru cine erau.

Auzind că stăpâna lor avea să apară în câteva clipe, s-au apucat să îndrepte perdelele şi să se foiască prin încăpere. Deşi nu îl interesa câtuşi de puţin, Yūgiri s-a gândit să îi compare frumuseţea cu a celorlalte două abia descoperite. S-a ascuns după un paravan din dreptul uşilor duble şi s-a uitat prin îmbinarea dintre storuri. Ea tocmai se ivea din dosul unui paravan. Din păcate, o însoţeau prea multe doamne şi nu i-a putut desluşi bine chipul. A băgat totuşi de seamă că e drăgălaşă, micuţă de statură, îmbrăcată în veşminte violet-deschis. Părul nu îi ajungea încă până la poale, dar era bogat şi se revărsa pe spate ca un evantai. I se părea mult mai

arătoasă decât cu aproape doi ani în urmă, când o văzuse prima oară. Negreșit avea să se facă și mai frumoasă! Deunăzi, Yūgiri le asemuise pe celelalte două cu o floare de cireș şi cu un trandafir-domnesc; fata de acum îi aducea aminte de o tufă de glicină. Cât de mândră era glicina când se prăvălea în cascadă şi se unduia în bătaia vântului! Ce bine-ar fi să le poată privi pe toate trei după voia inimii, zi şi noapte! Ar trebui să poată, pentru că îi sunt rude, numai că tatăl lui nu gândeşte la fel. Păcat! Nu a făcut decât să îi pricinuiască suferinţe sufleteşti celui mai virtuos dintre tineri.

Când a ajuns în Sanjō bunica lui, se afla în toiul ritualurilor budiste, înconjurată de tinere arătoase, dar nici pe departe la fel de frumoase ca acelea de la Rokujō-in. Călugărițele aveau farmecul lor, în ciuda obiceiurilor aspre, potrivite locului. Tō-no-Chūjō venise şi el să îşi vadă mama. Prinţesa Ōmiya a adus vorba de nepoata ei, Kumoi-no-Kari, şi a zis plângând:

— Nu am mai văzut-o de mult pe fetiţa mea iubită.

— Am să o trimit să te viziteze cât mai curând. Are şi ea necazurile ei şi a cam slăbit. E mai bine fără fete, prea îţi dau multă bătaie de cap.

Cum îi apăsa pe cuget un păcat mai vechi, bătrâna s-a abținut să mai pună paie pe foc. Tō-no-Chūjō a rupt tăcerea:

— Mi-am mai găsit o fiică. Are apucături atât de grosolane, încât nici nu ştiu ce să mă fac.

— Nu m-aş fi aşteptat în veci la aşa ceva! Fiicele tale ar trebui să fie toate una şi una!

— Lucrurile nu stau mereu aşa cum vrem. Urâtă treabă! E de râsul lumii, dar aş vrea să ţi-o arăt.

1. Dacă-mi cedezi în taină, / griji nu vei mai avea. (n.a.)

2. *Karukaya* este o metaforă pentru relaţiile intime.

29

Călătoria imperială

Miyuki

Nici zăpada troienită şi nici soarele stăpân pe cer
nu au sclipit mai vesel ca preţiosul palanchin.

Akiko

Dragostea tăinuită a lui Genji pentru Tamakazura nu putea sfârşi decât prost, aşa cum se temea Murasaki. Era vremea să limpezească lucrurile. Însă șovăia să îi dezvăluie lui Tō-no-Chūjō adevărul, ştiind că îi place ca totul să fie clar şi că îi sunt nesuferite orice fel de șiretlicuri. Genji îşi închipuia lesne că avea să se poarte desăvârşit dacă îi devenea ginere, dar la fel de lesne își închipuia cât de stânjenit s-ar fi simţit el într-o asemenea poziţie.

În luna a douăsprezecea, Împăratul se bucura de vizita la Ōharano-*jinja*[1], la apus de capitală. A plecat de la Palat la ora şase dimineaţa, a mers tot înainte pe Calea Suzaku şi a cotit spre apus la Gojō. Ca toţi ceilalţi, doamnele de la Rokujō-in i s-au alăturat ca să nu piardă prilejul de sărbătoare. Drumurile erau înţesate de trăsuri, iar prinţii şi nobilii purtau cu toţii veșminte alese. Însoţitorii şi rândaşii, înalţi şi chipeşi, își puseseră la rândul lor hainele cele mai frumoase, astfel încât nu-ţi puteai dezlipi privirile de la ei. Miniştrii şi înalţii dregători – de fapt, întreaga Curte – luau parte la însemnatul eveniment. Cei sub Rangurile Cinci şi Şase purtau mantii *hō* verzi-gălbui peste veşminte *shitagasane* purpurii. Până şi cerul părea să participe la bucuria ce domnea peste tot. Fulguia. Prinţii şi curtenii şoimari îmbrăcaseră haine de vânătoare *kariginu*, iar străjerii şoimari atrăgeau şi mai mult privirile cu hainele lor *suriginu*, ce fermecau prin ţesăturile cu modele mari. Priveliştea era cu totul aparte şi nouă pentru femei, care se luptau să prindă un loc mai bun ca să nu le scape nimic. Trăsurile mai puţin rezistente, ale nobilelor de rang mai mic, s-au ales cu roţi rupte şi alte stricăciuni. Cele

solide s-au adunat în apropierea podului plutitor[2], de unde se vedea cel mai bine.

Tamakazura se afla printre privitori. Dintre nobilii zăriţi, care de care mai gătit, pe nici unul nu-l putea asemui cu Împăratul, înveşmântat în roşu-aprins, stând sobru în măreţul palanchin *hōren*. Tamakazura şi-a admirat apoi tatăl (nimeni nu ştia că e tatăl ei!) – chipeş, semeţ, aşa cum auzise. Era cel mai grozav dintre miniştri, dar nimic mai mult. Privirile i-au fugit înapoi spre bărbatul frumos din palanchin. Pe ea nu o dădeau gata generalii, căpitanii şi locotenenţii, ca pe alte tinere, ci doar Maiestatea Sa, care semăna leit cu Genji. În mintea ei ocupa totuşi un loc ceva mai înalt decât Genji şi socotea că nu mai există pe lume o asemenea fiinţă desăvârșită.

Avându-i mereu în preajmă pe Genji şi pe Yūgiri, Tamakazura crezuse că toţi nobilii sunt arătoşi şi distinşi. În ziua aceea s-a dumirit că lucrurile nu stau chiar aşa. Cei mai mulţi erau urâţi de-a binelea. Prinţul Hotaru venise și el; la fel şi Generalul Higekuro – semeţ și elegant în uniforma lui impunătoare. Lumea spunea că se bucură de mare trecere. Tamakazura nu îl găsea câtuşi de puţin atrăgător cu faţa lui tuciurie şi barba deasă. A strâmbat din nas.

În ultima vreme, Genji o tot îndemna să meargă la Curte. Tamakazura auzise destule despre umilinţele îndurate de femeile de acolo şi se îndoia că ar fi cel mai potrivit loc pentru ea. Însă acum îi surâdea să se afle în preajma Maiestăţii Sale, nu neapărat în calitate de consoartă, ci printre nobilele din slujba lui.

Procesiunea a ajuns la Ōharano. Curtenii de rang înalt au intrat în corturile pregătite din vreme şi s-au schimbat în straie mai uşoare. Tot acolo s-au înfruptat din bunătăţile trimise de Genji de la Rokujō-in – băutură şi dulciuri din belşug. L-ar fi însoţit şi el pe Împărat, dat trecea prin zile de rău augur şi s-a văzut nevoit să refuze invitaţia. Maiestatea Sa i-a trimis, printr-un mesager de la Straja din Stânga, o pereche de fazani agăţaţi de o creangă.

Trec peste mesajul Împăratului către Genji, pentru că nu mi se pare potrivit ca o scriitoare să se oprească asupra lui. Menţionez însă poemul:

În zăpada troienită pe Muntele Oshio,
sunt urme de fazani. Cât mi-aş dori să le vezi!

Pesemne că un fost mare-ministru a însoţit cândva o procesiune împărătească la vânătoare.

Genji a transmis, ceremonios, poemul de răspuns:

Nămeţii din crângul de pini de pe Oshio
n-aveau cum să cunoască pe vremuri atâta măreţie.[3]

Astea au fost poemele şi nădăjduiesc să nu fi greşit.

În ziua următoare, Genji i-a scris Tamakazurei: „L-ai văzut pe Împărat ieri? Ce părere ai de îndemnul meu?“ Rândurile erau aşternute cu simplitate pe hârtie albă, pe un ton prietenos.

„E îngrozitor omul acesta!“, şi-a zis ea zâmbind cu amărăciune. A răspuns în doi peri:

Prin văl de ceaţă şi nori peste troieni,

lumina cerului de dimineaţă nu mi-a fost clară.

Genji i-a arătat răspunsul şi lui Murasaki, spunându-i că a sfătuit-o pe fată să meargă la Curte.

— Ea se cam codeşte. Dacă ne gândim bine, Împărăteasa îmi este copil şi poate nu ar trebui să o trimit şi pe Tamakazura acolo prea curând. Apoi, fiind fata lui Tō-no-Chūjō, se ivesc alte necazuri legate de fiica lui, Consoarta. Tinerele care au prilejul să lucreze la Curte sunt gata să o facă de îndată ce îl văd pe Împărat.

— Mie nu mi se pare potrivit ca o fată să vrea să meargă la Curte numai pentru că e îndrăgostită de Maiestatea Sa, a zis Murasaki râzând.

— Sunt încredinţat că nici tu nu ai da îndărăt de la o asemenea slujbă!

Pe tânăra din aripa de apus o încuraja mai mult ca oricând:

Dacă lumina roşie strălucea pe cer nestingherită de nori,

cum de-a reuşit zăpada să îţi înnoureze privirile?

„Haide, hotărăşte-te!“

Genji a început pregătirile pentru ceremonialul *genpuku*. Chiar dacă nu plănuia ca festivitățile să fie pline de măreţie, ele ieşeau oricum aşa. Cu atât mai mult îşi dorea acum să meargă totul strună, pentru că avea de gând să îi mărturisească lui Tō-no-Chūjō adevărul. De aceea punea mare preț pe amănunte.

Genji a stabilit ca ritualul să aibă loc în luna a doua. Dacă o fată ajungea la maturitate şi lumea ştia asta, atâta vreme cât trăia sub acoperișul părinţilor, nu trebuia să îşi anunţe existenţa zeităţii protectoare înainte de ceremonial. Dar cu Tamakazura lucrurile nu erau clare: făcea parte din familia Fujiwara (fiica lui Tō-no-Chūjō) sau din familia Minamoto (fiica lui Genji)? Dacă ar fi fost dintr-o familie de rând, ar fi putut-o înfia altcineva şi totul s-ar fi rezolvat de la sine. Dar aşa… Genji se temea să nu îl acuze lumea că tăinuise adevărul şi totodată să nu îl mânie pe zeul ocrotitor al familiei Fujiwara de la Templul Kasuga. Cum legăturile de sânge nu se uită, a hotărât să nu mai stea în cumpănă şi să îi spună lui Tō-no-Chūjō ce-i stătea pe suflet.

I-a scris şi l-a rugat să îi facă onoarea de a lega şnururile trenei ceremoniale a fetei, dar el i-a răspuns că Prinţesa Ōmiya este grav bolnavă încă de la sfârşitul anului tocmai încheiat şi nu ştie cât are să mai trăiască. Dacă se întâmplă ceva cu ea, îi este oprit să participe la ceremonii. Prin urmare, nu a primit invitaţia. Yūgiri îşi îngrijea şi el bunica în puţinele clipe libere, aşa că nu se putea conta nici pe el.

Lui Genji i-a trecut prin minte să amâne festivitatea, dar se temea ca Ōmiya să nu se ascundă între timp de lumea noastră. Asta ar fi însemnat că Tamakazura nu ar mai fi purtat doliu după bunică. Vrând să-şi recunoască păcatul de a fi tăinuit adevărul, Genji s-a dus la Sanjō să o viziteze pe bătrână.

Nu mai putea călători fără ca suita lui să atragă atenţia, atât era de măreaţă. Când l-a văzut strălucind de frumuseţe, bătrâna s-a înviorat pe dată, deşi părea încă slăbită şi avea nevoie de sprijin. Vorbea cu glas stins, dar desluşit.

— Cât mă bucur că nu sunteţi atât de rău pe cât mă temusem! Yūgiri era foarte speriat şi m-a făcut şi pe mine să mă îngrijorez. Eu ajung numai arareori la Curte şi aflu puţine lucruri. Stau mai mult pe acasă şi lenevesc. Bărbaţi chiar mai în vârstă decât mine se spetesc muncind şi îi admir din toată inima. Nu am fost puternic încă de mic, nici înzestrat cu cine ştie ce talent, iar acum a pus şi lenea stăpânire pe mine.

— Am înțeles de ceva vreme că timpul a trecut fără milă, însă abia la începutul anului mi-am dat seama că nu mai am mult de trăit. Nu îmi doream decât să te mai văd o dată şi mi se strângea inima de durere la gândul că nu o să mai am prilejul. Dar, iată-te aici în carne şi oase! Îţi sunt recunoscătoare că ai venit să mă vezi şi simt că a meritat să apuc această clipă. Cei dragi s-au dus înaintea mea şi mi-au rămas alături numai oameni care se străduiesc să îmi arate că nu e mare scofală să trăieşti mult. Yūgiri nu este aşa, are grijă de mine şi nici nu îţi închipui cât e de bun. Necazurile lui m-au ţinut în viaţă.

A rostit totul printre suspine şi cu voce tremurândă. Pe Genji l-a înduioşat profund. Au mai tăifăsuit o vreme despre trecut şi prezent.

— Fiul dumneavoastră vine să vă vadă în fiecare zi, nu-i aşa? Tare m-aş bucura dacă azi ar apărea cât sunt eu aici. Am ceva de vorbit cu el şi nu îl pot deranja fără un motiv serios.

— Nu prea trece să mă vadă. O fi având multă treabă la Palat sau nu ţine la mine. Ce vrei să vorbeşti cu el? Yūgiri e şi el mâhnit şi eu îi tot spun fiului meu să nu se mai poarte atât de nepăsător cu băiatul din cauza clevetelilor vechi. Copiilor le face numai rău dacă îi ţine despărţiţi. Tare e

îndărătnic şi nu ascultă de nici un sfat, deşi mi-am dat toată silinţa. Nu mi-a rămas decât să tac şi să îi înghit toanele.

Genji a zâmbit auzind-o cum îl ponegreşte.

— Aflasem că e gata să renunţe la aspra lui hotărâre, dar, când am văzut cum îl dojenește pe nepotul meu, mi-a trecut pofta să îi mai iau partea. Până la urmă s-a dovedit că lucrurile sunt în bună rânduială şi nu pricep cum au reuşit nişte bârfe nenorocite să îl dea atât de rău peste cap şi să nu le mai poată uita. Păcatele copiilor se trag de la părinţi şi, cu cât încordarea va dura mai mult, cu atât va fi mai rău. Săracul Yūgiri!

— Eu am venit să îi vorbesc despre o fată care ar fi trebuit să fie a lui, dar s-a nimerit să ajungă la mine. Legătura dintre ei nu mi-a fost prea clară la început, dar nici nu am căutat să intru în amănunte. Aveam puţini copii şi mi-a picat bine încă unul. Am convins-o pe fată să primească să îi fiu părinte, însă nu m-am străduit prea mult să o fac să se simtă ca în familie. Timpul a zburat şi, într-o zi, Maiestatea Sa mi-a trimis vorbă că s-a eliberat postul de mare-doamnă de onoare. Presupun că aflase de fată.

A ţinut să-i atragă atenţia că se pot ivi fel de fel de încurcături dacă femeile apropiate din slujba unui împărat nu au o îndrumătoare destoinică. El avea două doamne de onoare mai în vârstă şi o mulţime de pretendente, însă nu îl încânta nici una. De obicei, pentru așa ceva se cerea o fată de obârşie aleasă. I-ar fi plăcut să fie ageră la minte sau să aibă vreun talent, dar, dacă nu se găsea nici una cu asemenea însușiri, bine era să aleagă o tânără atrăgătoare.

Neavând fete potrivite pentru slujbă, a continuat Genji după un scurt răgaz, m-am gândit degrabă la tânăra despre care v-am vorbit şi mă întreb dacă fiul dumneavoastră nu ar dori să o recomande. Cele mai multe doamne care se înfățișează la Curte, de orice rang ar fi, nu ştiu cum să ajungă mai repede iubitele Maiestăţii Sale, lăsând treburile în voia sorții. Eu cred că depinde de felul cum vede fiecare îndatorirea ce îi revine.

Cât priveşte fata despre care vă vorbeam, aflându-i vârsta, am socotit că nu are cum să fie a mea, ci mai curând a lui. De aceea aş vrea să ne întâlnim şi să lămurim lucrurile. I-am trimis o scrisoare în care îl înștiințam că am ceva însemnat de vorbit cu el, dar m-a refuzat spunând că sunteţi bolnavă. Auzind motivul, mi-a fost rușine să stărui, dar m-am liniştit văzându-vă şi vă rog pe dumneavoastră să îi transmiteţi ce v-am spus.

— Neaşteptată veste! Cum poate face aşa ceva după ce a adunat la întâmplare toți copiii care au pretins că sunt ai

lui?! Fata asta de ce a ajuns la tine? O fi vrut cineva să o amăgească?

— E o poveste lungă. Tō-no-Chūjō o să priceapă cu siguranţă. Aşa se întâmplă când te înhăitezi cu oameni de origine modestă. Gura lumii sfârtecă fără milă şi de aceea nu i-am dat amănunte nici măcar lui Yūgiri. V-aş ruga să păstraţi şi dumneavoastră taina.

Tō-no-Chūjō a aflat de vizita lui Genji.

— Acolo nu sunt destui oameni care să îi facă o primire potrivită. Cine se ocupă de suita lui? Dar de mâncare şi băutură? Cred că Yūgiri îl însoţeşte.

I-a trimis îndată pe câţiva dintre fiii săi şi mai mulţi slujitori să se ocupe de oaspeţi.

— S-ar cuveni să merg şi eu, însă mă tem că prea îi dau apă la moară.

Chiar atunci a sosit o scrisoare de la Prinţesa Ōmiya: „Înălțimea Sa din Rokujō a avut bunăvoința să întrebe de sănătatea mea. Nu prea am oameni cu care să fac o impresie bună. Nu ai putea veni ca din întâmplare, fără să spui că te-am rugat eu? A zis că are ceva de vorbit cu tine.“

Tō-no-Chūjō se tot întreba ce or fi pus la cale împreună şi nu se putea gândi decât la Kumoi-no-Kari, pe care Yūgiri o voia de soție. Bătrâna Ōmiya nu mai avea mult de trăit şi venea pesemne cu rugăminţi din partea nepotului, aşa că nu îl lăsa inima să o refuze hotărât. Dar dacă afla că lui Yūgiri nu-i mai pasă de fată? Aşa ceva nu era totuşi cu putință, iar el trebuia să prindă momentul potrivit ca să încuviințeze legătura. Dacă bătrâna şi Genji ar fi urzit cine ştie ce planuri, avea să îi fie greu să le zădărnicească, dar, fiind nespus de încăpăţânat, nu voia să renunţe la ale lui fără luptă. Oricum, urma să vadă la faţa locului despre ce este vorba.

Înţelegând din scrisoare că şi Genji îl aşteaptă, s-a schimbat şi a pornit spre Sanjō, însoţit de mai mulţi dintre fiii săi şi de o suită modestă. Era înalt, bine făcut şi avea o ţinută aleasă. Purta pantaloni *sashinuki* purpurii, iar peste ei, un veşmânt *shitagasane* alb, căptuşit cu roşu. Păşea încet, cu demnitate. Genji îmbrăcase o mantie *nōshi* din mătase chinezească albă, căptuşită cu roşu, peste câteva rânduri de veşminte de corp *kosode*, în felurite nuanţe de violet-deschis. Nu se poate spune că erau neapărat elegante, însă aveau un farmec aparte pe el, pe când Tō-no-Chūjō părea din cale-afară de gătit.

Fiii lui erau tare chipeşi. Mai avea cu el doi fraţi care se bucurau de o prețuire deosebită – unul fiind mare sfetnic şi celălalt şambelan ai Prinţului Moştenitor – precum şi peste zece curteni de obârşie aleasă, cu funcţii înalte (printre care

doi secretari, un şambelan de Rangul Cinci, un ofiţer din Strajă, un cenzor), şi o mulţime de alţi dregători.

Băutura curgea fără opreliști şi lumea era veselă. Se vorbea doar despre fericirea Ministrului Palatului.

Genji şi prietenul lui au depănat amintiri. Când nu se întâlneau, se bârfeau, dovedindu-se rivali aprigi, dar, când stăteau împreună, vorbeau numai despre vechea lor prietenie. Povestind una-alta, timpul a zburat şi s-a făcut seară. Băutură se servea din belșug.

— Era cât pe-aci să nu vin, pentru că mama nu m-a poftit. Ce-ai fi zis dacă nu aş fi venit ştiind că eşti aici?

— Nu aveam ce să zic, pentru că mă socoteam vinovat, dar vreau să ştii că uneori am toate motivele să fiu supărat pe tine.

„Pentru suferințele tinerilor“, a chibzuit Tō-no-Chūjō.

— Pe vremuri, nu mi-a fost nimeni mai apropiat ca tine, nici într-ale slujbei, nici într-ale inimii. Ți-am prețuit mereu sfaturile şi simţeam că suntem aripile unei singure păsări ce îl slujea pe Împărat. Cu timpul, s-au întâmplat între noi și lucruri pe care nu mi le-am dorit, dar în sufletul meu nu s-a schimbat nimic şi uneori mi se face dor de trecut. Chiar îmi pare rău că nu ne vedem decât rareori. Poate o să spui că mă gândesc numai la mine şi nu ţin seama de cât eşti de prins cu treburi, însă îmi doresc mult să mai treci pe la Rokujō-in, a continuat Genji.

— E drept că în tinereţe eram aproape nedespărţiţi şi ne vedeam atât de des, încât uneori mi se părea că sunt de-a dreptul neobrăzat şi că ţi-ar fi plăcut să păstrăm o distanţă între noi. Mă onorează că m-ai socotit una dintre aripile păsării ce l-a slujit pe Împărat şi nu am să uit niciodată ce ai făcut pentru mine. Sunt ce sunt datorită ţie şi regret că nu ne prea întâlnim.

Genji n-a lăsat prilejul să-i scape şi i-a mărturisit adevărul despre Tamakazura.

— Nu-mi vine să cred! Cum e cu putință aşa ceva! a zis Tō-no-Chūjō plângând. Copila a dispărut demult şi cred că ţi-am povestit cât m-am întristat că o pierdusem. Le-am adunat în jurul meu pe fiicele mele împrăştiate care încotro şi le-am purtat de grijă cum m-am priceput mai bine, dar tot timpul m-a chinuit gândul la aceea pe care nu o găseam.

Tot vorbind, şi-au amintit de seara ploioasă de pe vremuri când îşi deschiseseră inimile şi încondeiaseră femeile în fel şi chip.

Bătea miezul nopţii şi au hotărât să se despartă.

— Amintirile mi-au năpădit sufletul şi nu îmi vine să plec, a zis Genji cu glasul gâtuit de lacrimi.

Nu era o fire plângăcioasă, dar pesemne că băuse prea mult.

Prinţesa Ōmiya hohotea de mama focului. Văzându-l pe Genji, şi-a amintit de Aoi, plecată dintre cei vii, şi nu și-a mai putut ţine în frâu amintirile, cu toate că se călugărise.

Genji nu a adus vorba de Yūgiri, socotind că nu sosise momentul. Tō-no-Chūjō, pe de altă parte, nu avea de gând să pomenească ceva atâta vreme cât nu îl îmboldea Genji. Aşa se face că încordarea dintre ei nu s-a risipit de tot.

— Ştiu că s-ar cuveni să te însoțesc până acasă, dar m-ai luat pe nepregătite şi nu aş vrea să atrag privirile asupra noastră. Am să trec într-o zi pe la tine ca să îmi arăt recunoştinţa, a zis Tō-no-Chūjō.

Genji i-a smuls făgăduiala că o să ia parte la ceremonialul de majorat al Tamakazurei, de vreme ce Prinţesa Ōmiya nu se simţea atât de rău pe cât se temuse. S-au despărţit prieteni, cel puţin de ochii lumii. Însoţitorii lui Tō-no-Chūjō mureau de curiozitate să afle ce discutaseră cei doi, neştiind la ce schimbări de posturi să se aştepte. Nu îi mai văzuse nimeni atât de apropiaţi de multă vreme, însă nici unuia nu i-a trecut prin cap că poate fi vorba de Tamakazura.

Tō-no-Chūjō nu şi-a mai găsit liniştea din clipa în care a aflat de fiica lui. Ardea de nerăbdare să o vadă, însă deocamdată nu se gândea să o ducă acasă la el. Trebuia să cântărească bine lucrurile. Nu îi venea să creadă că o găsise întâmplător şi că o ţinuse la el acasă fără să se atingă de ea. Din respect pentru celelalte, pesemne că nu a vrut să și-o facă soață. Temându-se de gura lumii – pentru că o ţinea în casă ca pe propria fiică, dar îi era în același timp iubită – s-o fi gândit totuşi să îi cedeze lui drepturile părinteşti. Tō-no-Chūjō nu ştia ce să mai zică şi nu se considera de învinuit nici dacă i-o lăsa mai departe lui Genji. Pe el îl încurca trimiterea fetei la Curte, din pricina celeilalte fiice a lui, Consoarta. Se frământa întruna, însă era gata să respecte până la urmă hotărârea lui Genji, chiar dacă nu îi convenea.

Ceremonialul a fost stabilit pentru luna a doua. Potrivit socotelilor, începând cu ziua a șaisprezecea, prima a echinocţiului de primăvară, urma o perioadă de bun augur pentru ritualuri de iniţiere. Genji i-a povestit fetei în amănunt discuţia avută cu tatăl ei şi a învăţat-o cum să se poarte la ceremonia de punere a trenei. Tamakazura îi datora recunoştinţă, având în vedere tot ce făcuse pentru ea, dar se simţea în al nouălea cer că scapă de dragostea lui şi că îşi întâlneşte tatăl adevărat.

Apoi, Genji i-a spus adevărul şi lui Yūgiri, iar acestuia nu îi venea să creadă. Aşa a ajuns să pună cap la cap nişte

lucruri şi să o vadă cu alţi ochi pe Tamakazura, fata pe care o socotise mai frumoasă decât iubita din copilărie. A simţit că ceva se rupe în sufletul lui. Nu îşi revenea din uluire şi nu pricepea cum de nu bănuise mai devreme. Fiind totuşi băiat serios şi cu bun-simţ, şi-a scos din cap orice gând necuviincios care îi dădea târcoale.

În dimineaţa zilei a șaisprezecea a sosit de la Prinţesa din Sanjō un mesager încărcat cu daruri. Deşi luată pe neașteptate, bătrâna găsise răgazul să pregătească o cutie minunată cu piepteni şi alte lucruri potrivite. În răvaşul scurt, spunea: „Nu este de bun augur să trimit scrisori, călugăriţă cum mă aflu, dar vreau să îţi urez să trăieşti mult, ca mine. Am aflat prin câte ţi-a fost dat să treci şi nădăjduiesc să nu te mâhnească poemul meu:

Cutia dublă cu piepteni e nimerită oricum;
cele două părţi ale cutiei nu se dezlipesc.[4]

Scrisul tremurat era de modă veche. Ocupat cu ultimele pregătiri pentru ceremonial, Genji se afla în camera fetei când a sosit răvașul.

— Aşa se scria altădată, a lămurit-o el, însă mă cuprinde duioşia. A îmbătrânit, săraca! Pe vremuri, caligrafia neînchipuit frumos, dar uite cum a ajuns. Genji a citit poezia de câteva ori. Cam face caz de „cutia“ ei, apare pe fiecare rând. Cu greu au mai încăput şi alte cuvinte în cele treizeci şi una de silabe, a zis Genji râzând înţelegător.

Împărăteasa i-a dăruit Tamakazurei o trenă albă, o haină *karaginu* chinezească, veşminte *kosode* care mai de care mai distinse, precum şi un șir de piepteni pentru coafuri de ceremonie. Nu lipseau nici borcănelele cu esenţe parfumate chinezeşti dintre cele mai grozave. Celelalte doamne de la Rokujō-in i-au oferit și ele veşminte, dar şi piepteni şi evantaie pentru doamnele ei. Fiecare s-a străduit să dea ce avea mai frumos, iar când se luau la întrecere nişte femei sclipitoare, atunci ieşea cu siguranţă ceva deosebit.

Doamnele de la Nijō-no-in aflaseră și ele de ritualul punerii trenei, cu prilejul majoratului, dar nu găsiseră cu cale să trimită daruri. În afară de Suetsumuhana. Ţinând la obiceiurile de altădată, ea socotea că orice festivitate însemnată e un prilej pentru făcut daruri şi nu trebuie trecută cu vederea. Era din cale-afară de meticuloasă. Prin urmare, i-a trimis Tamakazurei un veşmânt *hosonaga* gri-albăstrui, o pereche de pantaloni *hakama* castanii – o culoare nespus de îndrăgită de femei pe vremuri – şi o mantie *kouchiki* în carouri de un violet spălăcit. În scrisoare spunea: „Nu ne-am întâlnit, dar nu vreau pentru nimic în lume să credeţi că nesocotesc un moment atât de solemn din viaţa

dumneavoastră. Sunt încredinţată că nu vă plac veşmintele mele sărăcăcioase, așa că v-aş ruga să le daţi unei femei care vă slujeşte.“

Genji s-a simţit stânjenit văzând scrisoarea şi s-a îmbujorat la faţă.

— E demodată, săraca! Parcă ar fi aici din moși-strămoși… Mai bine şi-ar vedea de ale ei şi nu m-ar face chiar şi pe mine să roşesc. Te rog să îi răspunzi, altfel o să se simtă jignită. Când îmi amintesc cât de mult ţinea la ea Prinţul, tatăl ei, mi se rupe inima de milă.

De mâneca mantiei *kouchiki* era prins un poem, unul tipic ei:

Cât de mult regret că veşmântul chinezesc
nu se-mprieteneşte cu mânecile dumneavoastră.

Scrisul era înspăimântător, ca întotdeauna – litere mărunte, înghesuite, ascuţite şi apăsate. Deşi nu chiar în apele lui, Genji s-a distrat grozav.

— Îmi închipui cât timp i-a luat şi ce bătaie de cap a fost. Nici nu mai are ajutoarele de pe vremuri. Sunt ocupat, dar o să scriu eu răspunsul în locul tău: „Cât de bine vezi totul în jur, mai ceva decât un om de rând. Parcă mi-aş dori să nu fii chiar aşa.“

Veşminte chinezeşti şi iar veşminte chinezeşti,
nu pot să nu repet: veşminte chinezeşti.

I-a spus Tamakazurei pe un ton serios:

— Îi plac grozav asemenea cuvinte şi nu puteam să nu ţin seama de gusturile ei.

Fata a pufnit în râs – un râs delicat totuşi.

— Sărmana de ea! Nu cumva o luaţi peste picior? a întrebat uşor încurcată.

Așa e Genji și nu am ce-i face.

Tō-no-Chūjō nu se dădea în vânt după ceremonii, dar acum era cu totul altceva. Trebuia să lege, la talia purtătoarei, şnurul mantiei rituale cu trenă. A sosit chiar mai repede decât era așteptat, arzând de nerăbdare să o vadă pe Tamakazura. La Rokujō-in se rânduise totul până în cele mai mici amănunte. Tō-no-Chūjō îi era recunoscător lui Genji pentru pregătiri, deşi i s-au părut prea fastuoase.

La ora zece seara, a fost poftit în camera de oaspeţi, mai luminoasă ca de obicei, unde avea să se ţină ceremonia. Se serveau din belșug băuturi răcoritoare şi gustări. Deşi nerăbdător să îşi vadă copila, ritualul nu îi îngăduia decât o privire scurtă şi de aceea îl încercau felurite emoţii.

— Mai bine să nu dezvăluim încă secretul, a zis Genji. Să ne prefacem că e un ceremonial obişnuit.

— Nici nu ştiu cum să îţi mulţumesc, a răspuns Tō-no-Chūjō închinând ceşcuţa de băutură. Îţi datorez neţărmurită recunoştinţă, deşi îţi port pică pentru că ai păstrat secretul atâta amar de vreme.

Păcat că tăinuită a fost inima fetei până la purtarea trenei,
la fel cum oamenii mării îşi ţin comorile ascunse la ţărm.[5]

Şi-a înecat tristeţea într-un şiroi de lacrimi.

Prea copleşită de cei doi bărbaţi impunători, Tamakazura s-a fâstâcit şi a răspuns Genji pentru ea:

Rămasă fără ocrotire, a ajuns la liman,
aidoma ierburilor mării izbite de valuri spre mal.

— Învinuirea nu avea nici un rost, a adăugat el.

— E de la sine înţeles, a răspuns tatăl fetei zâmbind strâmb.

Veniseră mulţi nobili, printre care şi câţiva dintre peţitorii Tamakazurei şi se mirau cu toţii că Tō-no-Chūjō nu mai iese de după perdelele fetei ca să ia parte la banchet. Doar doi dintre fiii lui – Kashiwagi şi Kōbai – aflaseră adevărul. Nici nu ştiuseră cum să primească vestea. Pe de o parte au fost încântaţi, pe de alta, dezamăgiţi, pentru că şi ei, îndrăgostiţi de Tamakazura, îşi făcuseră speranţe.

— Mai aveam un pas şi cădeam în păcat. Mă număram şi eu printre peţitori, a şoptit Kōbai.

— Marele-Ministru are felul lui de-a aranja lucrurile. Crezi că o să se frământe pentru ea ca şi pentru Împărătească? a întrebat cineva.

Genji a auzit fără să vrea şi i-a spus lui Tō-no-Chūjō:

— Deocamdată trebuie să fim prevăzători, nu aş vrea să ne atragem învinuiri. Oamenii de rând, care nu au habar ce înseamnă rangul, sunt în stare de orice şi gata de cleveteli la tot pasul. Amândoi suntem vulnerabili. Mai bine lăsăm lucrurile să curgă firesc, atunci o să ajungă singuri să creadă că aşa stau lucrurile.

— Mă las pe mâna ta, a răspuns Tō-no-Chūjō. Pesemne că între tine şi fiica mea a existat o legătură puternică într-o altă viaţă de vreme ce ai găsit-o şi ai iubit-o ca pe propriul copil.

Nu e greu de închipuit cât de generoase au fost răsplata pentru ţinerea ceremonialului şi darurile oferite de Genji curtenilor care au luat parte la el, după rang.

Ţinând seama de starea sănătăţii Prinţesei Ōmiya, concertul ce a urmat a fost cât se poate de simplu.

— Acum, că s-a terminat şi cu majoratul, nu văd ce m-ar putea împiedica să mă căsătoresc cu ea, a zis Prinţul Hotaru plin de avânt, cerându-i lui Genji încuviinţarea.

— Maiestatea Sa a stăruit să i-o dăm ca mare-doamnă de onoare, însă noi nu am consimţit la augusta rugăminte şi aşteptăm să vedem ce se întâmplă. Abia apoi putem vorbi sau nu despre căsătorie.

Tō-no-Chūjō ardea de nerăbdare să vadă bine chipul fiicei sale. Îl zărise doar o clipă şi nu se declara mulţumit cu atât. Era încredinţat că prietenul său Genji nu ar fi stârnit atâta vâlvă la Palat dacă fata ar fi avut cusururi. Abia acum a făcut legătura cu vorbele tălmăcitorului şi a reuşit să îşi lămurească visul acela ciudat.

Tō-no-Chūjō i-a spus numai Consoartei despre Tamakazura şi au hotărât să nu răspândească vestea încă, de dragul bunului nume al ambelor părţi. Însă gura lumii nu s-a dezminţit nici de data asta. Ştirea a ajuns la urechile fetei din Ōmi, care s-a dus valvârtej peste Consoartă tocmai când Kashiwagi şi Kōbai se aflau în slujba ei.

— Am aflat că tata şi-a mai găsit o fată. Ferice de ea! Şi el, şi Genji îi caută în coarne, cu toate că nici mama ei nu a fost mai grozavă.

Consoarta a amuţit de stânjeneală. Kashiwagi i-a luat apărarea:

— Sunt încredinţat că merită bunăvoinţa arătată. Ai auzit şi tu nişte vorbe şi nu ai deloc grijă să nu te audă careva. Nu e frumos din partea ta!

— Hai, lasă-mă! Toată lumea ştie că tata o trimite la Palat ca mare-doamnă de onoare. De-aia am venit şi eu aici şi am făcut fel de fel de munci la care altele ar fi strâmbat din nas. Consoarta nu are pic de inimă, a zis ea înciudată.

Băieţii au luat-o peste picior:

— Auziţi cum ţipă-n gura mare că năzuia la postul acela. Şi eu mă gândeam să îl cer când avea să se elibereze, a zis Kōbai.

Fata din Ōmi s-a supărat rău.

— Ştiu că nu mă socotiţi de-a voastră. Iar tu, Kashiwagi, eşti fără milă şi ruşine. Ai venit acasă la mine să mă ademeneşti cu familia voastră grozavă şi acum mă iei în batjocură. Un muritor de rând nu are ce căuta aici. Prea sunteţi cu nasul pe sus!

S-a retras într-un colţ şi le arunca fraţilor priviri pizmaşe. Se purta ca un copil prost. Dându-şi seama ce greşeală a făcut aducând-o la ei, Kashiwagi nu se simţea chiar în apele lui. Tăcea stânjenit.

— Nu te luăm în batjocură, a spus Kōbai pe picior de plecare, iar stăpâna are negreşit nevoie de ajutorul tău. Linişteşte-te! Ştim cu toţii că, de vrei, poţi muta bolovanii

din loc ca pe nişte fulgi de nea. Cred că o să ţi se împlinească visul, a adăugat el râzând.

— Poate ar fi mai bine ca, măcar o vreme, să te retragi în peşteră, ca Zeiţa Soarelui. Prea te-ai supărat întocmai ca ea, a zis Kashiwagi îndreptându-se către ieşire.

Fata plângea în hohote.

— Ce haini! Şi unde mai pui că-mi sunt fraţi! Pe tine te slujesc şi mă iubeşti, nu-i aşa? a zis ea întorcându-se către Consoartă.

Făcea cu-adevărat treburi de la care dădeau înapoi chiar şi ultimele servitoare.

— Te rog să mă recomanzi pentru postul de mare-doamnă de onoare a Împăratului. Te implor!

Consoarta nu pricepea ce o apucase să năzuiască atât de sus şi a tăcut încurcată. Auzind ce pretenţii are, Tō-no-Chūjō a venit să o viziteze pe Consoartă.

— Unde-i fiinţa aia din Ōmi? a întrebat el.

— Aici sunt, a răspuns fata.

— Văd că munceşti sârguincios şi sunt încredinţat că ai face faţă oricărei slujbe. De ce nu mi-ai spus că mai degrabă ţinteşti la postul de mare-doamnă? a iscodit-o tatăl fără să schiţeze un zâmbet.

Fata din Ōmi s-a bucurat grozav auzindu-l.

— Aş fi vrut să vă spun, dar mi-a fost teamă şi m-am gândit să o iau pe ocolite, prin sora mea de aici. Ştiam că pot conta pe ea. Însă am auzit că au numit pe altcineva. M-am simţit de parcă m-aş fi îmbogăţit în vis. Nu îmi rămâne decât să-mi ţin singură pumnii, a turuit ea răsuflând uşurată.

— Prost obicei mai ai să stai tot timpul retrasă, a pufnit el, abia ţinându-se să izbucnească în râs. Ce păcat! Dacă mi-ai fi dezvăluit dorinţa înainte, te-aş fi recomandat întâi pe tine Maiestăţii Sale. E drept că la mijloc se află fiica Marelui-Ministru, dar sunt sigur că Împăratul ar fi ţinut seamă de îndemnul meu. Poate nu e prea târziu nici acum, însă trebuie să faci singură cererea şi să ai grijă să foloseşti cel mai potrivit limbaj de politeţe. Dacă ai putea să o scrii sub formă de poem, reuşita ar fi cu atât mai sigură. Maiestăţii Sale îi plac poemele lungi şi ştie să le aprecieze, e un om sensibil.

A râs de ea şi n-aş zice că era un tată bun.

— Nu mă pricep la poeme *waka* şi nici să-mi fac o recomandare mai lungă. Vă rog, ajutaţi-mă! Vă rog pe amândoi! i-a implorat ea frângându-şi mâinile.

Femeile din spatele perdelelor îşi înăbuşeau cu greu râsul, iar cele care nu au mai rezistat au ieşit din încăpere. Consoarta s-a înroşit toată. Nici nu ştia unde să se ascundă de ruşine.

— Când ni se îneacă toate corăbiile, nu avem nevoie decât de fata din Ōmi ca să ne înveselească, e tare hazlie, a spus Tō-no-Chūjō râzând.

Gura lumii zice că Ministrul o chinuieşte aşa ca să îşi ascundă propria stânjeneală.

1. Sufixul *-jinja* desemnează un templu şintoist.
2. Pod temporar ridicat peste Râul Katsura.
3. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „nămeţi“ şi „procesiune imperială“, care se pronunță amândouă *miyuki*.
4. Prinţesa sugerează că Tamakazura este nepoata ei preţioasă, indiferent dacă tată îi este Genji sau Tō-no-Chūjō.
5. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „trenă“ şi „iarbă-de-mare“, care se pronunță amândouă *mo*.

30

Cânepa-codrului

Fujibakama

Privind cânepa-codrului violetă,
amândurora le venea să plângă.

Akiko

Atât Genji, cât şi Tō-no-Chūjō o îndemnau pe Tamakazura să primească postul de mare-doamnă de onoare a Împăratului, însă ea nu avea curajul s-o facă, neştiind pe care din ei se poate bizui dacă se ivesc neplăceri la Curte. Trebuia să fie prevăzătoare chiar şi cu cel care se dăduse drept tatăl ei şi care făcuse atâtea pentru ea. Nu-i putea uita purtarea necuviincioasă. Pe de altă parte, se temea grozav să nu le stânjenească, fără să vrea, pe Împărăteasă sau pe Consoartă. Nu îşi făcuse încă un nume şi îşi închipuia că oricine poate râde de ea dacă face greşeli. Întorcea propunerea pe toate părţile şi vedea numai neajunsuri. Era tânără, dar nu o copilă. Ştia să judece limpede lucrurile, însă nu ştia încotro s-o apuce.

Era mulţumită de starea în care se afla acum şi nu năzuia mai sus. Nu îşi dorea decât să scape cu faţa curată din încurcătura cu Genji şi să nu dea naştere la cleveteli pe care nu le-ar mai fi putut opri apoi.

Din respect pentru Genji, Tō-no-Chūjō nu se simţea pregătit să îşi asume răspunderi de tată, zăpăcind-o şi mai mult pe biata fată. Acum, că ştia şi el adevărul, Genji nu se mai sfia să se dea pe lângă Tamakazura. Situaţia părea fără ieşire.

Mamă căreia să îi destăinuie măcar o parte din necazuri nu avea. Doamnele din aripile de răsărit şi de miazănoapte se arătau binevoitoare, însă nu i se păreau atât de apropiate ca să îşi îngăduie să le ceară sfatul. Frământările nu se mai sfârşeau. S-a îndreptat spre verandă ca să privească cerul la amurg şi a rămas cufundată în gânduri. Tare era frumoasă şi o

prindeau veşmintele de doliu, gri-deschis, purtate pentru Prinţesa Ōmiya. Femeile o sorbeau din ochi.

A sosit Yūgiri în vizită. Mantia *nōshi* de un gri mai închis decât al fetei îi venea nespus de bine, iar panglica bonetei, rulată în semn de doliu, îi dădea un farmec aparte. Pentru că se arătase prietenos cu Tamakazura de la început, de pe vremea când crezuse că sunt fraţi, nu îşi putea schimba dintr-odată purtarea. Fata gândea la fel. L-a primit în dreptul perdelei şi i-a vorbit fără mijlocitoare.

Genji îl trimisese cu un răvaș de la Împărat. Tamakazura a răspuns cu mare cumpătare și băgare de seamă. Lui Yūgiri îi plăcea mult să o privească și să stea de vorbă cu ea, atât era de plăcută şi de distinsă. Nu îi ieşea din minte chipul frumos zărit în dimineaţa de după taifun. La vremea aceea nu i se păruse cuviincios să se gândească la ea ca la o iubită, dar acum, fără niciun obstacol în cale, se simţea liber să îşi lase inima să zburde. Nu pricepea de ce ţine Genji să o trimită la Curte, unde putea deveni oricând iubita Împăratului. Yūgiri abia îşi stăpânea emoţiile.

— Tata m-a rugat să îţi spun ceva fără să ne audă nici măcar doamnele tale. Se poate?

Femeile s-au retras degrabă în spatele paravanului, iar Yūgiri s-a apucat să îi înșire serios lucruri de care Genji nici nu pomenise.

— Împăratul nu are gânduri tocmai curate cerându-ţi să fii mare doamnă, aşa că trebuie să ai mare grijă.

Tamakazura nu a ştiut ce să răspundă. A oftat din rărunchi şi lui Yūgiri i s-a părut şi mai frumoasă. Simţea că nu se mai poate stăpâni.

— Ar fi trebuit să scăpăm de doliu luna asta, însă nu se arată nici o zi potrivită în calendar, aşa că trebuie să amânăm. Tata a hotărât ca în data de 13 să renunţi la hainele de doliu şi să te supui ritualului de purificare în Râul Kamo. Vreau să merg şi eu.

— Prea ar bate la ochi dacă mergem împreună, a zis Tamakazura. Mai bine merg singură, ca să nu atrag atenţia. Lumea nu ştie încă adevărul.

Socotea că e mai înţelept să nu dezvăluie secretul, pentru că nu voia să se afle de la ea că e fiica lui Tō-no-Chūjō şi că poartă doliu după Prinţesa Ōmiya.

— Te frămânţi pentru orice. De fapt, mie nu îmi vine să las doliul, pentru că hainele astea îmi amintesc de bunica, pe care am îndrăgit-o mult. Şi apoi mai vreau să îţi spun ceva: nu pricep de ce locuieşti încă aici. Dacă nu ai purta doliu, nici nu aş şti a cui fiică eşti.

— Eu sunt şi mai nedumerită decât tine. Pe deasupra, veşmintele de doliu mă întristează.

Yūgiri se simţea fericit că fata şi-a deschis un pic inima. Socotind că nu are să se ivească alt prilej ca să îi mărturisească ce are pe suflet, a strecurat pe sub perdea câteva fire de cânepa-codrului ascunse în mânecă. Dar când fata a întins mâna să le ia, el a apucat-o iute de veşmânt.

— Bucheţelul e o mărturie a legăturii noastre.

E cânepa-codrului de pe acelaşi câmp, la fel de-nrourat.

Te rog să ai milă de mine puţin.

Şi a mai adăugat:

— „La capăt de drum…“[1]

Nădăjduia oare într-o legătură trainică „la capăt de drum“? Foarte stânjenită, Tamakazura s-a prefăcut că nu a priceput aluzia şi s-a retras fără să vrea mai spre mijlocul încăperii, dându-se îndărăt câte-un pic, câte-un pic.

De-ntrebi, roua-i din câmpii îndepărtate;

violetul de-aici e doar un pretext.

— E adevărat că suntem veri. Nimic mai mult, a adăugat ea.

Yūgiri a zâmbit.

— Ar trebui să vezi şi dincolo de asta. Mi-am ţinut simțămintele în frâu şi nu ţi-am mărturisit nimic de teamă să nu îţi dăuneze în vreun fel. De aceea am tăcut. Poţi înţelege atâta lucru? Suferinţa mea din dragoste mi-a fost răsplătită doar cu nepăsare. Cât m-a durut când am făcut pe mijlocitorul pentru Kashiwagi! Rolurile s-au schimbat acum – el s-a liniştit şi poate sta de vorbă cu tine oricând. Îl pizmuiesc din tot sufletul. Singurul de plâns am rămas eu.

A mai zis şi altele, dar nu găsesc de cuviinţă să vi le înşir pe toate. Oricum, Yūgiri a înţeles că o supărase.

— Te rog să mă crezi că nu mă prefac.

Ar fi vrut să continue, dar Tamakazura i-a retezat-o scurt, în timp ce se retrăgea:

— Îmi pare rău, nu mă simt bine.

Yūgiri regreta amarnic mărturisirile prea multe. A pornit spre aripa de miazăzi oftând din rărunchi, însă cu nădejdea că poate măcar să audă vocea aceleia după care tânjea şi pe care nu i se îngăduia să o vadă.

Genji a ieşit degrabă şi Yūgiri l-a înștiințat de cele aflate.

— Prin urmare, la început nu i-a surâs să meargă la Palat, a zis Genji. Hotaru i-a făcut curte şi a copleşit-o cu scrisori în care îşi dezvăluia iubirea profundă. Păcat că nu a atras-o, cu toate strădaniile sale! În schimb, văzându-l pe

Împărat la procesiunea spre Ōharano-jinja, i-a căzut cu tronc. Tinerele care îl zăresc se îndrăgostesc pe loc de el şi vor să îl slujească. Am presimţit eu că aşa o să se întâmple.

— Tare aş vrea să ştiu ce i se potriveşte mai bine, l-a întrerupt Yūgiri cu glas aşezat. Nu îi poate fi potrivnică Împărătesei, ea ocupând un loc aparte în inima Maiestăţii Sale. Şi nici Preaiubitei din Kokiden, măcar pentru că e fiica lui Tō-no-Chūjō. Nu are cum să îl încânte atât de tare încât să ia locul vreuneia dintre ele. Prinţul Hotaru e îndrăgostit lulea şi chiar o vrea de soție. Dacă ea se duce la Palat nu ca să devină consoartă, ci mare doamnă, s-ar putea supăra tare şi nu văd bine relaţiile dintre fraţi. Dar cred că s-ar supăra şi dacă nu ar ajunge nici măcar mare doamnă.

Yūgiri cântăreşte temeinic lucrurile… pentru vârsta lui.

— Treaba e cât se poate de încurcată. Higekuro s-a supărat şi el pe mine, de parcă eu aş trage sforile. Dacă ea se hotărăşte să fie soția vreunuia dintre ei, ceilalţi rămân cu buzele umflate şi gata. Dar totul trebuie cumpănit bine, iar eu am să fiu mai cu băgare de seamă. Soarta mi-a scos-o în cale. Nu uitasem o clipă de rugămintea mamei când, într-o bună zi, am aflat că fata trăieşte neajutorată la ţară şi că tatăl ei nu vrea să o recunoască. Mi-a plâns sufletul de mila ei şi m-am hotărât să o iau la mine şi să o îngrijesc. Se pare că Tō-no-Chūjō îi acordă în cele din urmă atenţie şi vrea să se poarte ca un tată adevărat.

Genji a rostit vorbele cât se poate de serios.

— După mine, cel mai bine ar fi să se mărite cu Hotaru. E o fată frumoasă, ageră la minte, cu vederi largi, căreia nu-i scapă nimic din ce se întâmplă în jur şi care nu poate să facă greşeli cu bună ştiinţă. Ar fi o soţie minunată. Pe de altă parte, mi se pare potrivită şi ca mare-doamnă de onoare – arată bine, e plăcută, distinsă, ştie să ducă o treabă până la capăt şi face tot ce i se cere.

Yūgiri încerca să citească în sufletul lui Genji:

— Lumea se întreabă de ce aţi ascuns-o ca să aveţi grijă de ea și se întrece în fel de fel de presupuneri. Chiar şi tatăl ei i-a spus Generalului Higekuro că aţi avut pesemne temeiuri serioase.

Genji a răspuns râzând:

— Lumea e liberă să îşi închipuie ce doreşte. Eu nu fac decât să respect dorinţele părintelui ei şi să îi dau o mână de ajutor dacă mi-o cere. Dacă el vrea să o trimită la Curte, nu are decât. După obiceiul din moşi-strămoşi, femeia trebuie să asculte de trei bărbaţi: de tată, de soţ şi de fiu. Nici nu poate fi vorba să încalce această frumoasă datină străbună.

— Cineva a zis – şi am toată încrederea în vorbele auzite – că tatăl ei admiră felul în care aţi aranjat lucrurile. Aici aveţi destule doamne şi nu se face să o numărați printre ele, ca să strice rânduiala bine aşezată. De aceea, vreți să o trimiteţi la Palat de ochii lumii, dar să o păstraţi totodată ca iubită.

Auzindu-l cu câtă siguranță îi înșira ce aflase, lui Genji îi părea rău că Tō-no-Chūjō gândeşte astfel.

— Ce încâlcită înţelegere a situației! Așa li se întâmplă mereu oamenilor deștepți. O să se lămurească toate în curând. Oho, ce-i mai umblă mintea! a zis Genji râzând.

Deşi tatăl său îl lămurise cum stau lucrurile, Yūgiri mai avea îndoieli. Nici măcar Genji nu se mai simţea sigur pe sine. Oare chiar nu apucase pe drumul acela nepermis pândit de cleveteli? Şi-ar fi dorit să găsească un prilej ca să îl asigure pe Tō-no-Chūjō de bună-credința lui. Îl sâcâia că a ghicit cu ce gând propusese trimiterea Tamakazurei la Palat. Nu asta își dorea.

Fata a scăpat de doliu, însă luna a noua nu era de bun augur ca să îşi înceapă lucrul la Curte. Genji a hotărât să amâne pentru luna a zecea. Împăratul ardea de nerăbdare, pe când pretendenţii la mâna ei s-au întristat aflând că fusese numită mare doamnă. Voiau să facă tot ce le stătea în puteri să o abată din drum. Unii le-au rugat pe doamnele ei să îi ajute, dar nu prea aveau sorţi de izbândă. Era ca şi când ar fi cerut oprirea Cascadei Yoshino!

Yūgiri se temea că păcătuise cu mărturisirile făcute deunăzi și încerca să îşi repare greşeala punându-se conştiincios în slujba Tamakazurei. Avea mare grijă să nu o supere cu nimic.

Fraţii ei, fiii Ministrului, care nu îi mai erau peţitori, se arătau și ei nerăbdători să o slujească la Curte ca mare doamnă. De când Kashiwagi nu mai râvnea la mâna ei, purtarea i se schimbase vădit. Femeile îşi dădeau coate şi râdeau. Nu îi mai trimitea nici scrisori, venind acum ca mesager al tatălui său. Cum legătura lor de rudenie nu era cunoscută de toată lumea, Kashiwagi se purta cu multă băgare de seamă, pitindu-se sub un laur în noaptea luminată de astrul argintiu şi anunţându-se de acolo, cu un zâmbet strâmb. Până de curând, Tamakazura nu îi luase în seamă nici măcar scrisorile, iar acum îl primea pe veranda dinspre miazăzi. Încă se jena să îi vorbească, aşa că îi trimitea răspunsurile prin Saishō:

— Dacă tata m-a ales drept mesager, înseamnă că a vrut să vorbesc cu sora mea, nu cu o mijlocitoare. Te rog să mă ierţi dacă sunt prea pisălog. Oi fi un om lipsit de însemnătate,

dar între noi există o legătură ce nu se poate rupe chiar de vrem, a zis Kashiwagi, părând că ar dori să spună mai multe.

Răspunsul a venit prin Saishō:

— Ar fi grozav să putem tăifăsui despre lucrurile petrecute de-a lungul timpului, numai că eu nu mă simt bine de la o vreme şi, chiar dacă m-aş ridica din aşternut ca să sporovăim faţă-n faţă, nu cred că ţi-ar face plăcere să mă vezi aşa. Învinuirea dovedeşte că nu îţi pasă de mine.

— Dacă eşti bolnavă, îngăduie-mi să mă apropii de perdea măcar. Ba nu! Cred că ai dreptate şi nu am să te mai rog nimic.

Saishō socotea că s-a purtat admirabil. Kashiwagi a coborât vocea şi i-a vorbit liniştit:

— Tata nu ştie amănunte despre plecarea ta la Curte şi ar dori să staţi de vorbă despre asta între patru ochi. Vrea să afle cum ar fi mai bine să facă să se ferească de privirile curioşilor, pentru că nu poate veni aici să vorbească cu tine. Apoi, Kashiwagi și-a vărsat și el năduful. Cât despre mine, nu am să te mai supăr cu necazurile mele, însă îmi pare rău că nu eşti mai prietenoasă nici acum, că îţi sunt frate, aşa cum nu ai fost nici când inima mea tânjea după tine. Purtarea ta din seara asta îmi dovedeşte că am dreptate. Îmi doream să mă primeşti pe veranda de miazănoapte ca să pot măcar pălăvrăgi cu femeile tale. Unde s-a mai pomenit ca doi fraţi să fie atât de reci unul faţă de altul?

Lui Saishō i s-a părut ciudat că şi-a îngăduit o asemenea dojană, dar i-a repetat stăpânei vorbele lui. Răspunsul a fost cât se poate de aspru:

— Deocamdată nu vreau să atrag în nici un fel atenţia şi nu vorbesc despre necazurile pe care le-am avut de-a lungul anilor şi nici despre supărările din ultima vreme.

Kashiwagi s-a ruşinat nespus şi a rostit înciudat poemul:

Bâjbâit-am pe drumul imposibil al iubirii cu scrisori de dragoste,
fără a căuta în inima munţilor cât de trainic e cel dintre fraţi.

Răspunsul a venit îndată:

N-am băgat de seamă bâjbâielile şi,
fiind fraţi, nu pricepeam scrisorile.

Saishō a adăugat:

— Vorbele dumneavoastră au uluit-o pe stăpâna mea. Are foarte mare grijă la ce se petrece în jur şi mai ales la cum răspunde. Nădăjduiesc să se mai schimbe cu timpul.

Era firesc să fie aşa!

— Nu vreau să vă mai tulbur. O să încerc din răsputeri să îmi dovedesc buna-credinţă. Nu o să dau înapoi de la nimic.

Luna stăpânea cerul nopţii, luminând silueta fermecătoare a tânărului curtean. Fetele şi femeile îl petreceau cu privirea şi se întrebau cum poate fi atât de arătos! Nu chiar ca Yūgiri… Nu mai pridideau cu vorbele de laudă.

Căpitan la Straja din Dreapta, aflată sub comanda lui Higekuro, Kashiwagi era mereu chemat pentru treburi însemnat. Tot pe el l-a chemat Higekuro ca să îi ceară lui Tō-no-Chūjō mâna fiicei sale.

Tō-no-Chūjō l-a cântărit bine şi l-a socotit potrivit ca soţ – avea un caracter frumos şi îl aştepta un viitor strălucit, putea ajunge chiar ministru. Totuşi, nu îi venea să treacă peste dorinţa lui Genji de a o trimite pe fată la Curte, chibzuind că acesta avea motivele lui.

Higekuro era unchiul după mamă al Prinţului Moştenitor, urmând, ca rang, imediat după Genji şi Tō-no-Chūjō. Avea treizeci şi doi de ani şi era însurat cu fiica cea mare a lui Hyōbukyō – sora vitregă a lui Murasaki. Nu l-a supărat că şi-a luat o soţie cu trei-patru ani mai în vârstă, dar a ajuns să nu o mai suporte şi să îi spună „babă“. De iubit, nu a iubit-o niciodată, însă acum îl scotea din sărite. De aceea, Genji nu se învoia ca Tamakazura să îl ia de soţ şi ar fi vrut să o convingă să se ferească de o legătură atât de încurcată.

Higekuro nu era fluşturatic, dar i s-au aprins călcâiele după Tamakazura. Pe deasupra, ştia sigur că Tō-no-Chūjō nu îl respinge hotărât şi că fata nu are chef să meargă la Curte ca mare-doamnă de onoare.

— Prin urmare, doar Genji se opune, a învinovăţit-o Higekuro pe Ben, o femeie mai în vârstă din slujba Tamakazurei, pe care o câştigase de partea lui. Să avem grijă să facem aşa cum îşi doreşte tatăl ei adevărat.

A venit luna a noua. Într-o dimineaţă, când chiciura învăluise totul în jur, de parcă s-ar fi aflat într-un basm, Tamakazura le asculta pe femei – mesagere ale diferiţilor peţitori – citindu-i scrisorile primite în ziua aceea. Una era de la Higekuro: „Mă îngrijorează luna asta lungă şi ceru-i schimbător. Îmi pusesem toate nădejdile…“ Apoi urma, un poem:

De eram ca alţii, uram luna asta.

Eu mă agăţ de fiece clipă zburătoare.

Se pare că ştia că Tamakazura avea să ajungă totuşi la Palat în luna a zecea.

Hotaru scria: „Crudă mi-e soarta. Nici nu ştiu ce să mai zic“.

Chiar de-ţi încălzeşti privirile cu răsăritul de soare,

nu nesocoti cristalele de gheaţă de pe frunzele de sasa.[2]

Şi a adăugat: „O vorbă de încurajare ar fi de ajuns să-mi ostoiesc aleanul.“

De scrisoare prinsese o rămurică de *sasa* zbârcită de ger şi acoperită cu chiciură, iar mesagerul ales a fost pe măsură.

Sahyōe-no-Kami – frate vitreg cu Murasaki – venea deseori la Rokujō-in. Știa şi el despre Tamakazura şi trimiterea ei la Curte. Suspina mereu în sufletul lui, ca în următorul poem:

Firesc ar fi s-o uit, dar mă cuprinde mâhnirea.
Ce mă fac? Ce mă fac?

Fiecare răvaş, scris elegant, avea hârtia şi mireasma lui aparte. Toate erau încântătoare, iar doamnele Tamakazurei le-ar fi regretat din inimă lipsa dacă ea ar fi plecat la Curte.

Nu se ştie ce a apucat-o, dar singurul căruia i-a răspuns, scurt, a fost Hotaru:

Nici nalba trezită cu faţa la soare
nu nesocoteşte cristalele de rouă.

Prinţul s-a bucurat nespus de scrisul delicat, firav ca roua, iar mesajul suna încurajator.

Au mai sosit nenumărate alte răvaşe văicăreţe, dar gata cu ele!

Am auzit că atât Genji, cât şi Tō-no-Chūjō o socoteau pe Tamakazura o pildă de virtute demnă de urmat.

1. „Brâul se leagă înspre răsărit / şi Hitachi e capăt de drum. / Nu-mi doresc decât să ne întâlnim.“ (n.a.)
2. Specie de bambus pitic. Hotaru se socoteşte un „bambus amărât“, iar „soarele“ e o metaforă pentru Împărat.

31

Stâlpul de chiparos

Makibashira

Voiam să devin stâlpul de chiparos;
el nu ştie ce-s dorul şi întristarea.

Akiko

— Ai grijă să nu ajungă ceva la urechile Maiestăţii Sale, i-a atras Genji atenţia lui Higekuro.

Câştigând mâna fetei curtate, nu îşi mai încăpea în piele de bucurie şi nu se putea opri să se umfle în pene. Trecuseră câteva zile, însă Tamakazura nu se arăta mulţumită şi îşi plângea soarta, iar pe Higekuro îl durea sufletul văzând-o mereu tristă. Aşa i-a fost scris, să devină soţia unui bărbat pe care nu îl plăcea şi care socotea că o legătură puternică dintr-o altă viaţă i-a adus împreună. El se cutremura la gândul că ar fi putut să o piardă pe fata de o frumuseţe desăvârşită şi că ar fi pus mâna pe ea alt bărbat. Trebuia să îi mulţumească lui Kanzeon Bosatsu, Zeiţa Îndurării de la Templul Ishiyama, dar şi bătrânei Ben, pe care o câştigase de partea lui încă de când începuse să o curteze pe fată. Dându-și seama ce rol jucase femeia, Tamakazura nu a mai primit-o în încăperile ei. Nu pricepea de ce Zeiţa de la Ishiyama nu răspunsese rugăciunilor celorlalţi peţitori distinşi, miracolul căzând pe capul neînduplecatului general.

Genji se arăta şi el nemulţumit de cum ieşiseră lucrurile, dar a socotit că nu se cuvine să se opună de vreme ce Higekuro căpătase încuviinţarea lui Tō-no-Chūjō. Era prea târziu ca să mai schimbe ceva şi nu-i rămânea decât să îşi dea silinţa ca ceremonialul nupţial al fetei iubite să fie cât se poate de maiestuos.

Higekuro voia să-şi ia tânăra soţie acasă cât mai degrabă, însă Genji l-a rugat să nu se pripească, ţinând seama de prima lui nevastă care, cu siguranţă, nu ar fi întâmpinat-o pe Tamakazura aşa cum merita şi i-ar fi făcut zile fripte.

— Totul trebuie cumpănit cu grijă, a ţinut el să îl prevină, ca să nu atragi neplăceri şi duşmănii.

„Poate e mai bine că a ieşit aşa“, îşi spunea Tō-no-Chūjō. „Fetele care nu au un sprijin puternic şi necontenit nu rezistă în Palatul plin de ispite. Fireşte că aş fi ajutat-o, dar nu aş fi putut face prea multe atâta vreme cât mai am o fiică acolo.“

Şi-a aşternut temerile pe hârtie şi i-a trimis scrisoarea Tamakazurei. Acesta era de fapt adevărul. Nu ar fi fost deloc fericită să se numere printre favoritele Împăratului, fără să ocupe cel mai înalt loc, adică să fie Preaiubita.

Schimbul ritualic de poeme dintre Genji şi Higekuro, în cea de-a treia noapte de la nuntă, l-a încântat pe Tō-no-Chūjō, care a înţeles şi mai bine cât de mult ţine Genji la fată. Căsătoria nu fusese anunţată încă, dar toată lumea vorbea numai despre ea. Aşa se face că a auzit şi Maiestatea Sa.

— Păcat! Pesemne că asta i-a fost soarta. Nu e totuşi un motiv să renunţe la postul de mare doamnă dacă şi-l mai doreşte, i-a spus el lui Genji.

A venit luna a zecea[1], închinată zeităţilor, așa că era tare multă treabă pentru toate doamnele, nu numai pentru marea doamnă, mereu asaltată la Rokujō-in de aceia veniţi să îi ceară sfaturi. Higekuro îi stătea pe cap şi peste zi şi o încurca îngrozitor.

Printre bărbaţii mâhniţi că au pierdut-o se număra și Hotaru. Sahyōe-no-Kami era cel mai necăjit dintre toţi şi i se tot plângea surorii lui, prima soţie a lui Higekuro, că s-a făcut de râsul lumii. Dar până la urmă a trebuit să îşi ţină gura, pentru că oricum nu mai era nimic de făcut.

Lumea îl socotise pe Higekuro bărbat serios, fiindcă nu se arătase vreodată fluşturatic şi nici nu se amestecase în vreo poveste amoroasă. Dar acum nimeni nu îl mai recunoştea. Părea beat de fericire şi dădea mereu târcoale încăperilor tinerei soţii – şi seara, şi dimineaţa –, stingherind-o cumplit. Oricine îl vedea pufnea în râs, chiar dacă pe ascuns.

Tamakazura era mereu abătută şi nimic din firea ei veselă nu mai ieșea la iveală. Nu ştia ce părere are Genji despre ea şi se căia nespus că nu fusese mai îngăduitoare cu Hotaru, întotdeauna prietenos şi grijuliu. Îi era limpede că pe Higekuro nu îl poate iubi nici în ruptul capului.

Oprindu-se la timp cu vorbele şi gesturile necuviincioase faţă de Tamakazura, Genji a ieşit basma curată şi lumea nu îl putea acuza de intenţii tăinuite. Privind în urmă, nici lui nu i se părea că ar fi avut vreodată gânduri necurate.

— Şi tu te-ai îndoit de mine, i-a spus într-o bună zi lui Murasaki.

Cum îi plăceau însă lucrurile ieşite din comun, nici el nu băga mâna în foc pentru ce s-ar putea întâmpla mai departe.

Topindu-se de dorul fetei, s-a dus să o viziteze pe la prânz, când soţul ei nu era acasă. A găsit-o atât de mâhnită, încât i s-a părut bolnavă. Auzind că a venit Genji, Tamakazura s-a ridicat, gata să stea de vorbă cu el din spatele perdelelor. Genji şi-a luat şi el un aer străin de cel de pe vremea când se socotea tatăl ei şi au vorbit vrute şi nevrute. Tare se mai rușina Tamakazura din pricina soţului văzându-l pe Genji atât de chipeş şi distins şi tare o mai amăra propria soartă. A podidit-o plânsul fără să se mai poată stăpâni. Încetul cu încetul, au ajuns să discute despre lucruri mai de suflet. Ea stătea sprijinită de o rezemătoare de braţ şi el o privea prin îmbinarea dintre perdele. Slăbise un pic, însă era mai frumoasă ca oricând. Genji nu pricepea în ruptul capului cum de o lăsase să îi scape din mână.

N-am încercat râul înainte de viaţa de apoi,

dar nu ţi-am dat voie să-l treci cu altul.

— Nu m-am aşteptat la aşa ceva, a zis Genji ştergându-şi o lacrimă.

Ea s-a întors ca să îşi ascundă chipul.

Înainte să trec Râul Mitsuse[2],

aş vrea să dispar în râul înspumat al lacrimilor.

Genji i-a răspuns zâmbind:

— Nu-i chiar locul cel mai potrivit unde să dispari. Însă ştim cu toţii că trebuie să trecem Râul Sanzu cândva. Toată lumea o face. Atunci vreau să te ţin de mână şi să te ajut. Glumeam. Dar serios îţi spun altceva. Cred că te-ai lămurit între timp că nu există bărbat mai prost decât mine… şi gândul mă mângâie sufleteşte.

Văzând-o stingherită, i s-a făcut milă de ea şi a schimbat vorba.

— Păcat că nu te-ai dus deloc la Curte. Maiestatea Sa te aşteptă încă. Ar trebui să treci pe acolo măcar de ochii lumii. Ştiu că eşti nevastă acum și că ai o mulțime de îndatoriri casnice de când ești a lui Higekuro. E adevărat că ar fi greu să munceşti la Palat. Îmi pare rău că nu a ieşit aşa cum am vrut eu. Bine că măcar Tō-no-Chūjō e mulţumit.

Genji a mai zis şi lucruri binevoitoare, dar şi unele care au durut-o. Tamakazura asculta şi plângea. Văzând-o aşa, nu îi putea strecura şoapte de iubire, dar a îndrumat-o cum să se poarte şi ce să facă. Deocamdată nu o sfătuia să se mute acasă la Higekuro. Deşi soţului nu îi surâdea ideea să o lase la Palat, și-a dat seama că era singura cale să o ducă de acolo

la el. Însă îi îngăduia să fie mare doamnă numai pentru scurt timp.

Stingherit de vizitele furişe la Rokujō-in, Higekuro s-a apucat să îşi pună conacul în bună rânduială, fiindcă se cam dusese de râpă. Trebuia să aranjeze şi să decoreze iar încăperile. Puţin îi păsa de părerea nevestei sau a copiilor lui dragi. Nu era un bărbat sensibil şi pentru el nu conta decât propria persoană. Nu ştia ce înseamnă să compătimeşti şi îl priveau numai necazurile lui.

Prima soție nu era o femeie oarecare. Se trăgea dintr-o familie princiară şi lumea o socotea frumoasă şi distinsă. Numai că, de câţiva ani, a pus stăpânire pe ea un duh rău şi câteodată se purta nespus de ciudat, iar uneori se purta ca o nebună. De aceea s-a înstrăinat de ea, cu toate că o respectase până atunci. Pe deasupra, a apărut marea lui pasiune, de care se simţea tot mai atras, cu atât mai mult cu cât se risipiseră şi îndoielile privind legătura dintre fată şi Genji, iar gura lumii se potolise ca prin minune. Prima soție şi-a pierdut astfel statutul de favorită. Auzind cele întâmplate, Hyōbukyō, tatăl ei, i-a spus:

— Adică, tu o să stai într-un colţ al casei, iar tânăra soţie o să se înstăpânească pe restul? Ce o să zică lumea? Cât trăiesc, nu am să-i îngădui să îşi bată joc de tine şi să te umilească. Să nu aud că mai stai la el!

A primenit și a dereticat aripa de răsărit a conacului, hotărât să o ia acasă. Ea șovăia totuşi să facă un asemenea pas la gândul că se întorcea în casa părinților ca soţie alungată, așa că toanele de nebunie i s-au înteţit. Când era cu mintea întreagă, se dovedea o fiinţă plăcută, ascultătoare ca un copil, şi îți făcea plăcere să îi stai pe aproape. Însă când o muncea duhul cel rău, nu ştiai cum să te ferești din calea ei – nu se mai îngrijea nici de casă, nici de ea însăşi şi nu mai rămânea nimic, dar absolut nimic, de admirat.

Higekuro o căina totuşi. Trăiseră mult împreună, încă din fragedă tinereţe, şi dragostea pentru ea avea rădăcini adânci. Nu îi venea la îndemână să o vadă plecând şi încerca să o lămurească în fel şi chip.

— Chiar şi o soţie tânără, dacă e de viță nobilă, nu trebuie să îşi dea simţămintele pe faţă. Oamenii de rangul nostru nu se descotorosesc unii de alții. Ştiindu-te bolnavă, mi-a fost greu să îți fac mărturisiri. Însă te rog să nu uiţi făgăduiala de demult – voi avea grijă de tine întreaga viaţă, chiar dacă eşti bolnavă. Văd că nu vrei să îmi prețuiești răbdarea, dar te rog să nu te gândeşti la despărţire. Avem copii împreună şi măcar de dragul lor o să îți arăt mereu cinstirea cuvenită. Gelozia te omoară şi mă urăşti, ştiu. Ai

încredere în mine şi o să te convingi că îţi vreau doar binele. Pe Înălţimea Sa l-au supărat cele auzite şi vrea să mi te ia, să te ducă acasă. Nu se pripeşte oare? Chiar vrea să ne despartă? Aşa înţelege să mă pedepsească? a întrebat Higekuro încercând să zâmbească, numai că zâmbetul lui fățarnic a scos-o şi mai rău din sărite.

Până şi doamnele de onoare favorite – Moku şi Chūjō – socoteau, cu respectul cuvenit, că purtarea lui nu e cuviincioasă. Soţia, aflată într-un moment de limpezime, a spus plângând:

— Am îmbătrânit şi nu mă vait că insulţi o femeie bolnavă, ci că îl amesteci pe tata în necazurile noastre. Nu el e de vină că am ajuns așa şi nu vreau ca familia să aibă de suferit din pricina mea. Pentru mine nu mai contează nimic şi nici măcar nu sunt mâhnită din pricina bârfelor auzite în ultima vreme.

I-a întors spatele, furioasă. Era micuţă de statură, iar boala o făcea să pară slabă şi neputincioasă. Părul, frumos cândva, lung şi bogat, ajunsese într-o stare jalnică. Nu mai fusese pieptănat de mult şi se umezise de atâtea şiroaie de lacrimi. Deşi nu era o frumuseţe, moştenise de la tatăl ei trăsături plăcute, din păcate ascunse de boală şi nepăsare. S-a zis cu prospeţimea tinereţii!

Higekuro încerca să o îmbuneze:

— Chiar crezi că îţi învinuiesc tatăl? Ar fi îngrozitor dacă te-ar auzi cineva. Îngrozitor pentru mine. Te rog, linişteşte-te! Conacul din Rokujō unde stă ea e o adevărată bijuterie şi un bărbat simplu ca mine nu prea are ce căuta acolo. Mi se pare că râd toţi de mine. Vreau să o aduc aici cât mai degrabă. Genji e încă un om de vază, dar nu asta mă supără. Gândeşte-te ce s-ar întâmpla dacă s-ar afla în casa aceea măreaţă despre gelozia ta şi despre nebunia de-aici. Străduieşte-te să fii blândă şi prietenoasă cu ea. Dacă ţii încă să te întorci la casa părintească, eu nu am să te uit în veci ca soţie, dar ia aminte la ce o să zică lumea şi la cât de stingherit am să mă simt. O să spună, pesemne, că te-ai pripit şi o să râdă de amândoi. Eu zic să respectăm făgăduiala făcută când te-am luat de nevastă şi să încercăm să ne ajutăm şi de acum încolo.

— Puţin îmi pasă de stingherealа ta! Îmi pare rău de tata. El ştie cât sunt de bolnavă şi îl mâhneşte că după atâta amar de vreme o să ajungem de râsul lumii. Nici nu-mi vine să dau ochii cu el şi de aceea nu m-aş întoarce acasă. Cât despre soţia lui Genji, ştii bine că nu îmi e străină, îi sunt soră mai mare. E adevărat că tata nu a făcut mai nimic pentru ea în copilărie, dar îl stânjeneşte că acum este, nici mai mult,

nici mai puţin decât mama de suflet a tinerei soţii a soţului meu! Pe mine nu mă supără cu nimic încurcătura asta. Doar o bag de seamă!

— Cum îţi mai umblă mintea! Iar îți închipui că ești amăgită. Vrei să spui că se mai ivesc şi alte întâmplări dureroase? Stai liniştită, Murasaki nu are cine ştie ce porniri de mamă şi nici nu cred că lui Genji i-ar plăcea să audă fel de fel de cleveteli legate de ea.

Sporovăiala lor a ţinut aşa până spre seară.

Când s-a lăsat întunericul, Higekuro nu îşi mai găsea liniştea. Nu voia decât să plece de acasă cât mai repede, însă ningea tare. De îl vedea cineva ieşind pe aşa o vreme rea, îl socotea fără îndoială smintit. Dacă soţia ar fi avut o izbucnire de gelozie, s-ar fi certat cu ea şi sfada ar fi fost o pricină grozavă ca să îi întoarcă spatele, dar ea se dovedea nespus de liniștită, iar lui nu îi rămânea decât să o plângă. Neştiind ce să mai facă, a ieşit pe verandă. Obloanele nu fuseseră închise. Soţia l-a zărit privind grădina.

— Nămeţii sunt tot mai mari şi s-a făcut târziu, a zis ea îndemnându-l parcă să îşi vadă de drum.

Ce înduioşător! Ştia că orice i-ar spune nu are nici o însemnătate pentru el şi nimic nu îl reţine dacă vrea să se ducă undeva.

— Cum să plec pe aşa o vreme? Dar s-a răzgândit numaidecât. Deocamdată, lumea nu îmi cunoaşte gândurile bune şi vorbeşte vrute şi nevrute, iar vorbele ajung la urechile celor doi – Genji şi Tō-no-Chūjō – care nu sunt câtuşi de puţin încântaţi de purtarea mea. Nu se cade să nu mă duc. Te rog să mai rabzi un pic şi să mă suporţi şi îţi făgăduiesc că o să fie bine. După ce o aduc aici, n-am să-i mai dau atâta atenţie. Când tu eşti ca azi, blândă şi liniştită, îmi zboară din minte oricine altcineva. Numai pe tine te am în suflet.

— Dacă tu eşti acasă, dar inima ţi-e plecată, mă doare şi mai tare. Un gând răzleţ pentru mine când nu eşti alături poate topi lacrimile-mi îngheţate pe mânecă, a zis ea cu blândeţe.

A trimis după căţuie şi s-a apucat să îi înmiresmeze veşmintele, pregătindu-l de plecare.

Ea nu se sinchisea cum arată şi, pe deasupra, slăbise şi se trăsese la faţă. Văzând-o abătută, lui Higekuro îi era milă. Ochii înroşiţi de lacrimi păreau urâţi, dar încerca să nu îi ia în seamă. Era de mirare că fuseseră împreună atâta vreme.

Se simţea oarecum vinovat că îşi pierduse capul după tânăra lui soţie, însă ardea de nerăbdare să o vadă. Oftând întruna, s-a schimbat, a pus nişte mirodenii într-o căţuie mică şi a băgat-o în mânecă. Arăta bine aşa cum se îmbrăcase, dar

nu se putea asemui cu Genji şi nici nu avea cum să strălucească alături de el.

Însoţitorii lui erau neliniştiţi din pricina vremii.

— Parcă a mai stat ninsoarea un pic, a zis unul.

— S-a făcut târziu, a adăugat altul.

Aşa găseau de cuviinţă să îi atragă stăpânului luarea-aminte că ar fi trebuit să se urnească la drum. Alţii şi-au dres glasurile şi aşteptau un semn.

Chūjō şi Moku plângeau în şoaptă soarta stăpânei. Ea stătea întinsă și părea liniștită dar s-a ridicat pe neaşteptate, a apucat cu amândouă mâinile căţuia mare de sub coşul deasupra căruia tămâia hainele, s-a apropiat de soţul ei pe la spate şi i-a răsturnat-o în creştetul capului. S-a mişcat atât de repede, încât nimeni nu a mai apucat să o oprească. Higekuro a înlemnit. Cenuşa fină i-a intrat în ochi şi în nări. A vrut să o scuture cu mâna, însă degeaba. A fost silit să îşi scoată veşmintele, până la ultima cămaşă. Încăperea se înnourase de atâta cenuşă. Dacă ar fi ştiut-o întreagă la minte, i-ar fi întors spatele pe vecie. Aşa, nu-i rămânea decât să se resemneze la gândul că era stăpânită de un duh rău.

Toată lumea forfotea în jurul lui, încercând să îl cureţe de cenuşă, dar le era peste puteri, căci i se strecurase până şi în perciuni. În halul în care arăta acum, nu putea intra în frumoasele încăperi de la Rokujō-in.

Asta a pus capac la toate şi l-a cuprins ura, uitând de iubirea mărturisită cu puţină vreme în urmă. Totuşi, chibzuia că nu e bine să iște vreun scandal. Deși asta putea să aibă o înrâurire nefastă asupra proaspetei lui fericiri şi cu toate că se făcuse miezul nopţii, a chemat călugări pentru ritualul de exorcizare.

Pălmuită şi zgâlţâită zdravăn – pentru că aşa înţelegeau ei să o scape de duhul rău – femeia a urlat înfricoşător toată noaptea. În puţinele clipe de răgaz, Higekuro i-a scris Tamakazurei: „A căzut cineva la pat azi-noapte şi nu mi s-a părut cuviincios să plec de acasă, mai cu seamă că şi vremea era îngrozitoare. Am aşteptat să se îndrepte lucrurile. Totuși, împotriva voinţei mele, a trebuit să renunţ la plecare. Zăpada de afară mi-a îngheţat şi sufletul, nu numai trupul. Cred că îţi închipui cât am fost de trist şi de îngrijorat nu numai că te-am lăsat singură, dar şi pentru ce vor zice doamnele tale.“

Viscol în cer şi viscol în sufletul meu.

M-am cuibărit în propria mânecă rece ca zăpada.

A mai adăugat: „A fost nespus de greu de suportat“.

Aşternuse rândurile pe hârtie albă subţire, cu scris apăsat, ce-i dezvăluia firea hotărâtă. Pe deasupra, nu era deloc un om necultivat.

Tamakazura nu se sinchisise câtuşi de puţin de lipsa lui, aşa că nici măcar nu s-a învrednicit să îi răspundă. Higekuro şi-a petrecut ziua plin de amărăciune.

Zbuciumul nevestei a fost înfricoşător şi peste zi. Higekuro a cerut şi alte ritualuri şi se ruga din răsputeri ca acesta să o mai slăbească măcar o vreme. Dacă nu şi-ar fi cunoscut nevasta şi nu ar fi ştiut cât e de blândă, i-ar fi fost greu să îi suporte crizele.

Spre seară, Higekuro a început să se pregătească de plecare. Îşi bombănea soţia pentru că nu se îngrijea de hainele lui cum se cuvine şi nu găsea nici un veşmânt potrivit. Mantia *nōshi* pe care şi-ar fi pus-o era plină de găurele de la cenuşa fierbinte din urmă cu o seară, iar veşmintele *kosode* miroseau a fum. Tamakazurei nu i-ar fi făcut cu siguranţă plăcere urmele unei asemenea dovezi de gelozie. S-a dezbrăcat iar, a mai făcut o baie şi a îmbrăcat alte haine proaspăt înmiresmate de Moku, care i-a spus, acoperindu-şi faţa cu o mânecă:

Lăsată singură, cu gânduri copleşitoare,
flăcările din suflet i-au ţâşnit neînfrânate.

A mai adăugat:

— O trataţi cu atâta nepăsare, că nici noi, care vă slujim, nu mai îndurăm să vă vedem aşa.

Higekuro simţea învinuirile din ochii ei frumoşi care îl priveau de după mânecă. Se întreba ce găsise la ea. Păcat! Apoi, a zis ca pentru sine, dar destul de tare cât să îl audă Moku:

Isprava de-aseară mă umple de tristeţe;
odată cu fumul năvălitor mă-ncearcă regretele.

„Dacă se răspândește zvonul despre ce s-a întâmplat, sunt pierdut“, s-a gândit el oftând şi dus a fost.

După noaptea în care lipsise de lângă ea, Tamakazura i se părea şi mai frumoasă şi a înțeles cu câtă disperare o iubeşte. Nu s-a simţit în stare să se întoarcă acasă şi a rămas cu ea mai multe zile.

Din câte aflase, toanele de nebunie ale nevestei nu treceau, cu toate ritualurile de alungare a duhurilor rele. Când a ajuns în cele din urmă acasă, Higekuro a socotit că i-ar dăuna şi soţiei să îi fie în preajmă, aşa că a sporovăit cu copiii în altă aripă a conacului. Avea o fetiţă de doisprezece-treisprezece ani şi doi băieţi. În ultima vreme, trăiseră mai mult despărțiți, fără ca poziţia soţiei să aibă de suferit. Simţind că se apropie ruptura hotărâtoare, femeile erau nespus de triste.

Hyōbukyō a trimis după ea, stăruind:

— Ce rost are să îngădui atâta cruzime? Până când ai de gând să mai rabzi? Nu-ţi dai seama că îţi calci singură mândria şi bunul nume în picioare? O fată de familie aleasă nu se poartă aşa. Cât trăiesc eu, nu e nevoie să îl mai slugăreşti.

Ea şi-a venit în fire în cele din urmă. Pricepea că i s-a dus de râpă căsnicia şi că nu are rost să mai stea în casa aceea până se trezeşte dată afară. Ar fi fost şi mai dureros decât dacă pleca acum.

Pentru că fratele ei mai mare, Sahyōe-no-Kami, era bine cunoscut şi ar fi atras degrabă atenţia, tatăl i-a trimis după ea pe cei trei fraţi mai mici: Chūjō, Jijū şi Minbu-no-Tayū. Deşi se aşteptaseră la un asemenea sfârşit, pe femei le-a cuprins jalea la gândul despărţirii şi nu se mai puteau opri din plâns.

— Nu avem cum să mergem toate cu ea. Acolo nu este atâta loc, a zis una dintre ele. Trebuie să mai aşteptăm până se limpezeşte situaţia.

Şi-au strâns bruma de lucruri şi s-au împrăştiat pe la casele lor. Cele rămase s-au îngrijit de bagajele stăpânei şi de lăsat ordine în urma lor, văicărindu-se care mai de care. Priveliştea era de-a dreptul sfâşietoare. Fetiţa şi cei doi băieţi se foiau prin casă fără să priceapă ce se petrece.

— Dragii mei, le-a spus ea plângând. Nu îmi pasă ce se întâmplă cu mine, chiar de-ar fi să mor. De voi îmi pare rău că vă iau din casa asta. Tu, iubita mea, i-a spus fetiţei, trebuie să rămâi mereu cu mine, aici nu mai ai ce căuta. Şi pe voi vă duc acum, le-a spus băieţilor, dar vă întoarceţi. Mă îndoiesc că tatăl vostru o să vă răsfeţe, însă aşa se cade. S-ar putea ca asta să vă dăuneze mai târziu, dar, atâta vreme cât vă trăieşte bunicul, mai aveţi un sprijin în viaţă, deşi nu e sigur. Tatăl vostru s-a înrudit cu cei doi care învârt lumea pe degete – Genji şi Tō-no-Chūjō – şi nu vă va fi lesne să răzbiţi, pentru că ei nu mă pot suferi. Dacă v-aţi călugări din pricina mea şi am trăi împreună prin munţi şi crânguri, nu mi-aş ierta-o în veci şi aş purta cu mine povara hotărârii şi în viaţa de apoi.

Necăjiţi tare, copiii se smiorcăiau, fără să ştie prea bine de ce.

Toată lumea plângea. Una dintre doici a spus:

— Am mai citit prin povestiri despre copii crescuţi doar de mamă când tatăl şi-a pierdut capul după altă femeie. Oricum, vă este tată doar cu numele şi puţin îi pasă de viitorul vostru.

S-a făcut întuneric beznă şi ninsoarea s-a înteţit. Se anunţa o seară înspăimântătoare.

— S-a stricat vremea. Hai să plecăm mai repede! o îndemnau fraţii ei.

Mama, necăjită, îşi tot ştergea lacrimile. Fetiţa, copilul cel mai îndrăgit de Higekuro, nu voia să plece până nu îşi mai vedea tatăl o dată. Plângea de mama focului şi nu se urnea.

— Încăpăţânarea ta mă mâhneşte. Chiar nu vrei să vii cu mine? a întrebat-o mama încercând să o liniştească.

Micuța se străduia să amâne plecarea până ajungea tatăl ei acasă. Locul care îi plăcea cel mai mult era stâlpul de chiparos din încăperea de oaspeţi de la răsărit. O chinuia gândul că altcineva se va înstăpâni acolo şi i-l va lua. A aşternut un poem pe o hârtie roşu-închis, a luat o agrafă de păr, a trecut-o prin ea şi a înfipt-o apoi într-o crăpătură din stâlp. Nu se mai oprea din plâns.

Mă despart de casă pe vecie,
să nu mă uiţi, dragul meu stâlp de chiparos!

— Mie nu îmi stârneşte păreri de rău, a zis mama, adăugând:

Ai fost prietenos atâta amar de vreme, chiparosule,
dar noi nu mai avem ce căuta aici.

Femeile oftau şi priveau cu duioşie florile şi copacii. Ştiau că avea să li se facă dor de grădină.

Fiind în slujba lui Higekuro de la început, Moku rămânea în casă, pe când Chūjō îşi însoţea stăpâna.

Poemul de despărţire al lui Chūjō suna astfel:

Deşi fără adâncime, limpede rămâne apa dintre pietre,
pe când stăpâna trebuie să părăsească această casă.[3]

— Nici prin cap nu mi-a trecut că mă voi despărţi de tine, a spus ea apoi.

Inima mi-e ţintuită ca apa printre pietre
şi nu ştiu cât va rezista în lumea pieritoare.

— Ce să zic? Habar nu am ce se va mai întâmpla, a adăugat Moku plângând.

Trăsurile se îndepărtau de conac şi cei dinăuntru au privit în urmă cu tristeţe până nu s-a mai zărit nimic. Soţia lui Higekuro ştia că nu vor mai avea prilejul să calce acolo. Nu o durea despărţirea de casă din pricina stăpânului, ci suferea pentru că se legase de locul acela.

Părinţii au întâmpinat-o cu amărăciune. Mama ei şi-a vărsat amarul plângând:

— Ce mândră am fost că îl aveam ginere pe Genji! Asta da, înrudire! Însă el ne-a duşmănit de la început! Ce legătură dintr-o altă viaţă l-o fi făcut să ne poarte sâmbetele? Nu pricep şi pace. Nu pierde nici un prilej să îi facă zile fripte şi fetei noastre de la Curte. Degeaba e Consoartă! Ai zis că o să se schimbe şi că o să uite în cele din urmă că nu i-am întins o mână când a fost exilat la Suma. Şi alţii au spus la fel, dar

nici vorbă să îi treacă. Unde mai pui că înfiază o fată, şi-o face iubită şi, ca să scape cu obrazul curat, i-o dă de nevastă celui mai cinstit dintre bărbaţi, făcându-şi-l ginere. Nu ţi se pare nespus de mârşav?

— Te rog să-ţi ţii gura, a dojenit-o soţul ei. Lumea îl vorbeşte pe Genji numai de bine şi nu trebuie să îi arunci tu o căruţă de insulte. E ager la minte şi ştie bine ce face. Ghinionul meu că i-am dat prilejul să mă pedepsească, şi mi se pare firesc să se poarte aşa – uneori mai rece, alteori mai binevoitor. Îmi merit din plin pedeapsa, cu atât mai mult cu cât eram rude apropiate. Însă nu pot uita nici banchetul măreţ dat în cinstea mea, când am împlinit cincizeci de ani. A fost mai mult decât s-ar fi cuvenit şi îl socotesc marea favoare a vieţii mele.

Auzindu-l cât de liniștit vorbește, ea s-a înfuriat şi mai rău şi a început să îi blesteme pe Genji şi pe Murasaki. Nu avea măsură când se aprindea şi nimeni nu o putea stăpâni.

Higekuro a auzit că nevasta i s-a întors la casa părintească, însă nu îi aducea vreo vină. Ştia că ea nu ar fi nesocotit niciodată anii petrecuţi împreună, dacă nu ar fi fost tatăl ei să o stârnească. Şi-ar fi văzut mai departe de copii şi de casă, măcar de ochii lumii. Tare i se mai părea ciudat că se purtase astfel.

— Mă aşteptam să rămână cuminte într-un colţ, fiindcă o știam blândă şi bună, i-a spus el Tamakazurei. Numai tatăl ei e de vină, încăpăţânat ca un catâr. Trebuie să merg să văd ce s-a întâmplat şi să stau de vorbă cu ei. Altfel, mie îmi găseşte lumea pricină.

Arăta bine în mantia *hō* din mătase plină peste veşmântul *shitagasane* cu trenă, alb căptuşit cu verde, şi cu pantalonii *sashinuki* din mătase chinezească gri-albăstruie. Femeile nu îl găseau un soţ nepotrivit pentru Tamakazura, numai că tragedia de acasă nu îl punea într-o lumină bună în ochii ei. Nici măcar nu s-a sinchisit să îl petreacă până la ieşire.

În drum spre Hyōbukyō, s-a oprit acasă. Moku şi celelalte i-au dat amănunte despre plecarea soţiei. A ascultat fără să își arate în vreun fel simțămintele, dar când i-au povestit de fetiţă, nu s-a mai putut stăpâni şi a izbucnit în plâns. Lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraji.

— Stăpâna voastră nu a înţeles câte am făcut pentru ea tot timpul cât a fost bolnavă. Un bărbat nestatornic nu ar fi rezistat să-i stea aproape atâta timp. Nu are rost să mai vorbim, pentru că tot nu se mai poate face nimic. Vreau să știu ce gânduri are cu copiii.

I-au arătat poemul de la stâlpul de chiparos. Scrisul era încă stângaci, dar dezvăluia o fiinţă blândă şi cuvintele l-au tulburat. Higekuro a plâns tot drumul până la Hyōbukyō.

Soţia nu a vrut să îl vadă, iar tatăl ei a îndemnat-o să nu facă nici un pas către împăcare.

— Nu e nevoie să stai de vorbă cu el. Nu este prima oară când îl atrag fetele şi am auzit de mult că îşi dorea o soţie tânără. Nu te poţi aştepta ca un asemenea bărbat să-ţi mai arate dragoste şi nu are cum să-şi revină. Ţi-ar dăuna dacă ai rămâne cu el.

Era de la sine înţeles.

— Nu mi se pare cinstit să se amestece cineva în treburile noastre, i-a transmis Higekuro prin mijlocitoare. Se simţea stânjenit. Nu ştiu cum să îmi cer iertare pentru păcatele mele, dar eram încredinţat că, având copiii, nu o să mă părăsească. A fost întotdeauna blândă şi înţelegătoare. Vă rog să aveţi răbdare şi să-mi mai daţi un prilej să-mi dovedesc gândurile bune şi abia apoi să luaţi o hotărâre.

A cerut să îşi vadă fetiţa, dar nu l-au lăsat. Băiatul cel mare avea zece ani, o înfăţişare plăcută şi era paj la Palat. Deşi nu se putea spune că e copil frumos, lumea îl îndrăgea pentru firea lui plăcută. Văzuse destule ca să priceapă neînţelegerile dintre propriii părinţi. Cel mic avea opt ani şi semăna mult cu fetiţa. Tatăl i-a spus plângând și dezmierdându-i părul:

— Doar tu o să îmi aminteşti de copila ce îmi va lipsi.

Ar fi vrut să stea de vorbă cu Hyōbukyō faţă-n faţă, dar acesta l-a refuzat, trimiţându-i vorbă că a răcit şi nu poate primi oaspeţi.

A părăsit conacul mâhnit şi grozav de stingherit. A urcat băieţii cu el în trăsură. În drum spre casă, unde avea să îi lase, i-a lămurit că nu-i poate lua cu el la Rokujō-in şi că va veni să îi vadă ori de câte ori va avea răgaz. Privirile triste cu care l-au petrecut îi stăteau pe cuget şi îi socotea o nouă grijă pe capul lui, dar una mult mai uşor de îndurat alături de tânăra şi frumoasa lui nevastă decât lângă cea bătrână şi bolnavă.

Zicând că îl supărase dispreţul lui Hyōbukyō, nu a mai dat pe acolo şi nici soţiei nu i-a mai scris. Prinţul a socotit că neobrăzarea lui Higekuro întrecuse orice măsură şi a făcut în aşa fel încât nemulţumirea lui să ajungă şi la urechile lui Murasaki.

— Chiar nu văd cu ce i-am supărat şi nu ştiu de ce mă duşmănesc şi pe mine, s-a plâns ea.

— E greu pentru noi toţi, i-a răspuns Genji. Tamakazura a făcut întotdeauna numai cum a vrut ea şi l-a supărat şi pe

Împărat, care mă învinuieşte şi pe mine. Am înţeles că şi Hotaru s-a necăjit tare, însă e om cu scaun la cap şi nu îmi poartă pică. A priceput cum stau lucrurile şi gata. Când vine vorba de necazuri în dragoste, oricât de bine le-ai păstra taina, ele tot ajung la urechile altora, dar vezi limpede că eu nu am nici o vină în toată povestea asta.

Mâhnirea tinerei soţii se adâncea pe zi ce trece şi Higekuro nu ştia ce să-i mai facă. Ştia că îl înfuriase pe Împărat nelăsând-o la Curte şi că şi cei doi miniştri – Genji şi Tō-no-Chūjō – aveau motivele lor să îi caute pricină. Cum nu era prima oară când un mare dregător îşi lăsa nevasta la Curte, s-a hotărât să o ducă acolo cu prilejul colindelor *Otokotōka* dinspre mijlocul primei luni. Pregătirile pentru ceremonialul de înfățișare la Palat au fost strașnice, de ele îngrijindu-se nu numai Higekuro, ci şi cei doi miniştri. Dornic să fie de folos, Yūgiri nu a stat nici el cu mâinile-n sân. Fraţii fetei se întreceau să îi câştige încrederea şi să se apropie de ea.

A primit încăperile din partea de răsărit a Pavilionului Shōkyōden. Fiica lui Hyōbukyō, Consoarta, locuia în partea de apus a aceluiaşi pavilion, pe cele două despărţindu-le doar o galerie. Sufleteşte însă depărtarea dintre ele nu se putea măsura, atât erau de rupte una de alta.

Perioada de început de an era întotdeauna mai însufleţită, iar întrecerea între consoarte – toate una şi una – se dovedea mai aprigă decât oricând, fiind vorba de fiica lui Tō-no-Chūjō, a lui Hyōbukyō şi a Ministrului din Stânga. Noroc că Împăratul nu avea decât două concubine, fata unui sfetnic şi cea a unui împuternicit de minister, cu care nu trebuia să-și bată capul.

Consoartele şi-au poftit familiile să vadă colindătorii şi sărbătoarea, care încânta şi încingea spiritele. Farmecul mânecilor iţite de sub paravane şi storuri întregea bucuria tuturor. Fiecare s-a străduit să vină cu ce a avut mai frumos. Prinţul Moştenitor era încă mic, însă mama lui – soră cu Higekuro şi fostă consoartă a lui Suzaku – nu se lăsa cu nimic mai prejos față de celelalte, atrăgând privirile cu eleganţa ei.

Colindătorii au făcut urările mai întâi Împăratului şi Împărătesei, iar apoi s-au dus la Palatul Suzaku. Înnoptându-se de-a binelea, Genji a încuviinţat să nu se mai ajungă şi la Rokujō-in, aşa că, de la Suzaku, s-au întors la Palat şi l-au colindat pe Prinţul Moştenitor. Spre dimineaţă, când au ajuns să cânte balada *Râul de bambus*, erau beţi turtă. Printre colindători s-au distins patru sau cinci dintre fiii lui Tō-no-Chūjō, talentaţi şi chipeşi. Cel de-al optulea, născut de prima

soţie, era cel mai îndrăgit de el. Arăta uluitor în straiele de paj. Stătea lângă fiul cel mare al lui Higekuro, iar Tamakazura l-a zărit îndată.

Marea doamnă încerca să se obişnuiască la Palat cât mai curând, iar încăperilor ei le-a dat un aer nou şi proaspăt, folosindu-se numai de lucrurile găsite acolo. Curtenii le socoteau şi pe doamnele ei mai presus de celelalte numai privindu-le mânecile. Tamakazura nu îşi dorea decât să se simtă bine cât se află acolo. Şi doamnele ei, la fel. Ţesăturile şi veşmintele vătuite cu care ea a răsplătit colindătorii aveau un model aparte, iar ospăţul nu s-a mărginit numai la băuturi răcoritoare, Higekuro având totuşi grijă să nu întreacă măsura, ca să nu fie învinuit de încălcarea rânduielii.

Din cancelaria lui i-a trimis toată ziua mesaje, îndemnând-o să plece cu el acasă de îndată ce se întunecă. Nu voia ca ea să se folosească de prilej şi să se instaleze la Palat. „M-aş supăra din cale-afară“, a avut grijă să îi atragă atenţia.

Tamakazura nu i-a răspuns.

Una dintre femei i-a scris lui Higekuro: „Ministrul Genji a zis că nu trebuie să ne grăbim. Abia am venit şi Maiestatea Sa nici nu a apucat să ne vadă. Credeţi că e frumos să dispărem aşa iute? Nu ar fi o lipsă de respect dacă am pleca în seara asta?“

Higekuro s-a înfuriat. Nu-i ajungea că o implora cu cerul şi cu pământul pe soţia lui, îi mai mai ţineau şi femeile partea. Ofta din rărunchi.

De ochii lumii, Hotaru a venit pentru colinde, ocupându-şi locul de onoare, însă nu îşi dezlipea privirile de pe chipul Tamakazurei. Inima îi bătea nebuneşte şi se gândea numai la ea. Nu s-a putut opri şi i-a scris un răvaş. Higekuro se afla în cancelaria lui, iar răvaşul Prinţului a sosit ca şi când ar fi fost trimis de-acolo. Crezând că e de la soţ, Tamakazura era cât pe ce să nu îl citească.

Pizmuiesc păsările ce bat din aripi împreună în inima muntelui!

În crângul meu e primăvară însingurată.

„Îmi stăruie în urechi ciripitul lor vesel.“

Tamakazura a roşit, stingherită. Tocmai se întreba ce să îi răspundă, când s-a ivit Împăratul. Arăta chipeş în lumina lunii şi semăna cu Genji ca două picături de apă. Ce miracol că există pe lume două chipuri la fel! Ştia cât de mult ţine Genji la ea, dar prea se puneau multe piedici în calea lor. Bine că lucrurile nu stăteau la fel şi cu Maiestatea Sa!

Împăratul a învinuit-o cu blândeţe că i-a nesocotit dorinţa. Fetei îi venea să intre în pământ de ruşine. Nu a fost în stare să dea vreun răspuns.

— Ce tăcută eşti! Mă aşteptam să te bucuri de favoare! Iar tu nu scoţi o vorbă… Aşa îţi este obiceiul?

A adăugat un poem şi încă ceva:

De ce mi s-a întipărit în inimă violetul

la care nu pot ajunge şi e neprietenos?

— Or fi existând şi nuanţe mai profunde?[4]

Era chipeş ca şi Genji, iar Tamakazura se fâstâcea la fel şi dinaintea lui.

Răspunsul ce urmează a fost unul de mulţumire pentru că o promovase la Rangul Trei, cuvenit marii-doamne, pentru care ea nu făcuse mare lucru în anul trecut. Violetul era culoarea nobililor de Rangul Trei.

Nu am ştiut ce înseamnă violetul

pe care cu graţie mi l-aţi oferit.

— O să îmi arăt negreşit recunoştinţa pentru această favoare a Maiestății Voastre.

Împăratul i-a spus zâmbind:

— S-ar putea să fie prea târziu. Dacă cineva are ceva cu mine, vreau să îi ascult pricinile. Nu uita că eu ţi-am mărturisit iubirea mai întâi, a zis el cu năduf.

Nu păreau doar vorbe-n vânt, iar Tamakazura se simţea descumpănită. Nu îi putea arăta Împăratului cât o înduioşaseră simțămintele mărturisite, în primul rând pentru că era bărbat şi se arăta fluşturatic, ca orice bărbat. Nu voia să îi dea apă la moară. A tăcut, posomorâtă. Împăratul ar fi continuat cu declaraţiile de dragoste, dar s-a stăpânit, chibzuind că trebuie să mai aştepte să vadă şi ea viaţa altfel.

Higekuro presimțea pericolul chemării soţiei sale la Palat şi nu ştia cum să o ia de acolo mai repede. Împreună cu tatăl fetei, a reuşit să găsească un motiv întemeiat şi Tamakazura a primit în cele din urmă învoirea să plece acasă.

— Bine, fie! Mi-ai dat o lecţie în seara asta, i-a spus Împăratul supărat de-a binelea. Asta nu înseamnă că nu mai vii aici. Eu am fost primul care te-a purtat în suflet cu drag şi mă văd nevoit să te las pe alte mâini. Mă socotesc înfrânt doar pentru moment. Istoria ne-a arătat destule împrejurări când roata s-a întors.[5] Acum sunt peste măsură de mâhnit.

Era mult mai frumoasă decât auzise. Nu ar fi vrut să o piardă sau să îi fie doar mare doamnă, mai ales după ce a văzut-o. Nedorind să îl creadă uşuratic, s-a străduit să se înfrâneze şi să îi spună doar cuvinte de suflet ca să o înduioşeze. Ea îi era recunoscătoare şi, cu toată teama, ar fi rămas cu el. Însă oamenii lui Tō-no-Chūjō aşteptau să o ducă acasă în palanchin. Maiestatea Sa i-a tot dat târcoale până s-a ivit Higekuro, încruntat nevoie mare.

— Te păzeşte prea îndeaproape, i-a şoptit Împăratul înciudat Tamakazurei.

Ceţuri peste ceţuri de ne despart,

nici mireasma florilor de prun nu ajunge la mine.

Cu toate că poemul nu a fost prea reuşit, ei i s-a părut plin de miez, avându-l în faţa ochilor.

— Eu aş fi stat la taifas noaptea întreagă, a continuat Maiestatea Sa, însă mi-a luat-o altul înainte. Aş putea să îţi scriu?

Regretând că l-a mâhnit, Tamakazura a răspuns:

Nădejdea mi-e în vânt, să poarte mireasma,

deşi nu mă socotesc printre crenguţele de soi.

Împăratul s-a retras privind în urmă de câteva ori. Cât i se părea de grea despărţirea!

Higekuro plănuise de la bun început să o ducă acasă chiar în seara aceea, dar nu îi spusese nici măcar lui Genji, de teamă să nu îi zădărnicească dorinţa. De aceea l-a luat prin surprindere, cu voce stinsă:

— Mă încearcă o răceală şi vreau ca nevasta să fie lângă mine, nu să o las să se îngrijoreze de la depărtare.

Tō-no-Chūjō nu s-a arătat câtuşi de puţin mulţumit de purtarea necuviincioasă a ginerelui său, dar nici nu îi venea să îl jignească.

— Te rog să faci cum găseşti de cuviinţă, a zis el. Nu vreau să mă amestec în treburile ei.

Genji s-a mirat şi el şi nu ştia cum ar fi fost mai potrivit să se poarte. Tamakazura era năucită de-a binelea, însă Higekuro se simţea liniştit în rolul de hoţ de neveste. De fapt, hoţul propriei neveste, care nu îl putea ierta pentru că îşi dăduse la iveală gelozia dinaintea Împăratului. Îl găsea tot mai nesuferit şi îi era peste putinţă să îl iubească.

Pornit împotriva lui Higekuro, Hyōbukyō s-a mâniat şi mai tare de când ginerele nu mai dădea semne de viaţă. Acum, că obţinuse ce îşi dorise, nu făcea decât să stea zi şi noapte cu tânăra nevastă.

A venit luna a doua şi Genji tot nu pricepea cum de reuşise bărbatul acela fără inimă să o îndepărteze pe Tamakazura de toată lumea şi să o ţină numai pentru el. Nu s-ar fi aşteptat la aşa ceva în ruptul capului şi îl îngrijora gura lumii. Nu se îndoia o clipă că soarta îi jucase feste, dar recunoştea că şi-o făcuse cu mâna lui. Prea fusese înţelegător şi acum plătea. Îi vedea chipul în faţa ochilor fără încetare.

Ştiindu-l mai din topor, Genji nu se încumeta să glumească cu Higekuro nici măcar în scrisori. Într-o noapte ploioasă – şi-a amintit de nopţile când îşi omora plictiseala vizitând-o pe tânără – Genji s-a apucat să îi scrie

Tamakazurei. I-a trimis scrisoarea în taină lui Ukon. Neştiind cum avea să îi primească rândurile cea după care tânjea nespus, s-a mărginit la fleacuri.

Plouă şi iar plouă-n noaptea liniştită de primăvară.

Nu-ţi dă târcoale dorul de casă?

A mai adăugat: „Mă plictisesc de moarte, însă nu am ce face.“

Ukon i-a arătat scrisoarea când nu se afla nimeni prin preajmă. Pe Tamakazura a podidit-o plânsul. Îi era tot mai dor de Genji, însă nu i-ar fi putut mărturisi asta. Nu dezvăluise nimănui gândurile sale necurate, ce o scoseseră din sărite, deşi Ukon le ghicise uneori. Trebuia totuşi să fie cu mare băgare de seamă la cum îi răspunde: „Îmi e ruşine să vă scriu, dar ştiu că v-aţi îngrijora dacă nu aş face-o.“

Picăturile streşinilor nu dau mânecilor răgaz la uscat.

Cum să nu se întoarcă gândurile-mi la cel drag de-acasă?

„Cu cât trece timpul, cu atât deznădejdea e mai apăsătoare. Vă doresc toate cele bune.“

Citindu-i scrisoarea, Genji încerca să îşi stăpânească lacrimile. Nu voia să-şi trădeze simţirile. Şi-a amintit de o altă mare doamnă, Oborozukiyo, pe care Împărăteasa-mamă nu îi îngăduise să o vadă. Aşa li se întâmplă mereu bărbaţilor iubăreţi – îşi pricinuiesc singuri necazuri. Pricepând că Tamakazura nu e de nasul lui şi străduindu-se să o uite, a pus mâna pe *wagon*. Dar şi acesta i-a stârnit amintiri – gingăşia cu care fata atingea coardele. Ce-ar mai înduioşa-o să îl audă cum cântă balada *Nu smulge iarba sclipitoare*!

Nici Împăratul nu îşi mai găsea liniştea după ce i-a văzut chipul. Nu o uita şi pace. I-a venit în minte o baladă veche: „Dus-a fost, / cu trena roşie după ea“. O tot fredona şi parcă nu se mai frământa aşa. I-a trimis pe furiş câteva răvaşe. Tamakazura îşi deplângea neîncetat soarta şi nu se simţea în stare să îi răspundă. A ajuns să se gândească doar la câte făcuse Genji pentru ea.

A venit şi luna a treia. Glicinele şi trandafirii-domneşti în lumina sfințit i-au amintit lui Genji chipul minunat ce-l fermecase cândva într-o asemenea privelişte. A pornit spre aripa de nord-est, unde stătuse Tamakazura. Câţiva trandafiri-domneşti se iţeau în neorânduială prin gardul de bambus împletit şi l-au pus pe gânduri, făcându-l să îngâne: „Mă-nveşmântez cu trandafiri-domneşti, / căci ei nu poartă vorba“. Nu îl auzea nimeni.

Deşi neaşteptată despărţirea de pe (drumul) Nakamichi din Ide[6],

încă mai tânjesc după trandafirul-domnesc.

Şi a urmat: „Seara, pe câmpii, / cucul mă cheamă / şi eu îmi trădez simţământele“. Era prima oară când îşi mărturisea

fățiș dragostea pentru Tamakazura, înțelegând totodată că a pierdut-o.

Ce om ciudat! Genji a primit în dar nişte ouă de gâscă. Le-a aranjat într-un coş ca să arate a mandarine şi *tachibana* şi i le-a trimis Tamakazurei, însoţite de un bileţel care să nu atragă atenţia: „Nu te-am mai văzut de multă vreme şi mă doare nepăsarea ta. Ştiind însă prea bine că nu depinde numai de tine, mă străduiesc să înţeleg. Aştept să se ivească prilejul potrivit.“

Încercase să dea scrisorii un ton părintesc.

Un ou din acelaşi cuib a dispărut,

cine l-o fi înhăţat?

A adăugat: „De ce-or fi ieşit lucrurile aşa? Ce rău îmi pare!“

Higekuro a văzut scrisoarea lui Genji şi a pufnit în râs.

— O nevastă are nevoie de motive întemeiate ca să îşi poată vizita până şi părinţii. De ce se vaită omul ăsta că nu te întâlneşte? Ce-i cu asemenea pretenţii?

— Nu ştiu ce să-i răspund, a zis ea.

— Răspund eu pentru tine, s-a oferit Higekuro.

Tamakazurei i s-a părut caraghios. Nu o încânta ideea, dar nu avea ce face.

Bobocul de gâscă a crescut pitit în colţul cuibului.

Cine vrea să ia în grijă un pui străin?[7]

Şi a urmat: „Se pare că vă simţiţi rănit în amorul-propriu. Am vorbit oare prea fără înconjur?“

„Nu mă aşteptam la o asemenea scrisoare glumeaţă de la el!“, şi-a spus Genji râzând. De fapt, îl înfuria că pusese stăpânire pe Tamakazura.

Sănătatea fostei soţii a lui Higekuro s-a înrăutăţit şi momentele ei de limpezime a minții erau tot mai rare. El îi trimitea cele trebuincioase şi avea grijă de ea cât putea, iar cu copiii se purta la fel de bine ca înainte. Îşi dorea să o vadă pe micuţa Makibashira, însă Hyōbukyō se arăta neînduplecat. Fetiţa era şi ea mâhnită foc şi nu pricepea de ce bunicii nu o lasă măcar să vorbească cu tatăl ei şi de ce sunt aşa de porniţi. Fraţii mai treceau pe acolo şi îi povesteau despre noua lui soţie:

— E foarte blândă cu noi şi ne răsfaţă. Mereu găseşte ceva interesant de făcut şi ne place tare mult.

Makibashira îi invidia şi râvnea la libertatea de care se bucurau băieţii.

Cum se mai pricepea Tamakazura să pună pe jar bărbaţi şi femei deopotrivă!

În luna a unsprezecea, a dat naştere unui băieţel drăgălaş şi Higekuro nu-şi încăpea în piele de fericire.

Nu vreau să îl mai încarc pe cititor cu amănunte legate de sărbătorirea evenimentului, dar e lesne de închipuit cât de măreţ a fost.

Tō-no-Chūjō se arăta şi el mulţumit de fericirea fiicei, iar Higekuro nu îşi socotea cu nimic mai prejos cel de-al treilea băiat.

Kashiwagi, care mai avea un of în suflet, ar fi vrut ca Tamakazura să fie la Palat, ca să stea în preajma ei. S-a dovedit chiar neruşinat când a zis, privind chipul frumos al copilaşului:

— L-am auzit pe Împărat plângându-se că nu are băieţi: „Ce onoare ar fi fost pentru familia noastră dacă s-ar fi născut prinţişor de os împărătesc!“

I s-a ghicit părerea de rău în glas.

Tamakazura continua să îşi îndeplinească de acasă îndatoririle de mare doamnă şi, cel puţin deocamdată, nu avea cum să ajungă la Palat.

Am uitat să pomenesc şi de cealaltă fiică a lui Tō-no-Chūjō, fata din Ōmi, care, deşi mai săracă cu duhul, încă năzuia la postul de mare-doamnă de onoare. Îşi dădea ochii peste cap în dreapta şi-n stânga, călcându-i pe nervi pe Ministru şi pe Consoartă, ce trăiau tot timpul cu spaima în suflet să nu facă vreo neghiobie care să le dăuneze. Tō-no-Chūjō nu i-a mai îngăduit să o viziteze pe Consoartă, însă degeaba. Nu se simţea bine dacă nu ajungea de râsul tuturor.

Într-o seară frumoasă de toamnă, s-au adunat în camera de zi a Consoartei mai mulţi tineri distinşi, cu toţii pregătiţi pentru un concert de suflet. Printre ei se afla şi Yūgiri, iar doamnele băgaseră de seamă că e mai cu chef decât de obicei.

Atunci, fata din Ōmi a ţâşnit printre femei şi a ajuns la paravan. Acestea au priceput degrabă că e periculos să o lase de capul ei şi, dându-şi coate, s-au străduit să o oprească, dar nu a fost chip. Fata s-a apucat să strige ca o smintită, arătând spre locul unde şedea Yūgiri:

— El e! Ăsta e! E altfel decât toţi ceilalţi!

A ticluit, plină de avânt, un poem:

De pluteşti ca o barcă în larg, fără vreo ţintă,
vin să vâslesc până unde ţi-e voia.

— Nu se face să-ţi reverşi dragostea asupra unei singure fiinţe, a adăugat apoi.

I-a luat pe toţi pe nepregătite. Nimeni nu se aştepta la o asemenea mărturisire făţişă.

Yūgiri, care o ştia pe Consoartă înconjurată numai de femei alese şi sensibile, nu s-a dumirit la început cine e fata, dar şi-a amintit îndată că toată lumea o bârfeşte, aşa că i-a răspuns:

Nici barcagiul plutind în voia vântului şi valurilor,
n-ar trage la un mal aşa de stâncos.
— Nu-i frumos din partea ta! i-a mai atras el atenţia.

1. După vechiul calendar lunar.
2. În ambele poeme se face referire la Râul Mitsuse din lumea morţilor, cunoscut sub numele de Sanzu.
3. „Apa“ este atât pârâiaşul din grădină, cât şi o metaforă pentru Moku. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „limpede“ şi „a locui“, care se pronunță amândouă *sumi*.
4. „Oare ne-am putea apropia mai mult?“
5. Se pare că face referire la situaţia lui Taira-no-Sadafun, renumit poet pe a cărui soţie a cucerit-o Fujiwara-no-Tokihira (871-909), aflat o perioadă la cârma ţării. (n.a.)
6. Loc renumit pentru *yamabuki* („trandafir-domnesc“).
7. Sensul poemului se bazează pe omofonia cuvintelor „gâscă sălbatică“ şi „vremelnic / străin“, care se pronunță amândouă *kari*.

32

Crenguţa de prun

Umegae

Primăvara s-a arătat iarăşi în cer şi pe pământ,
pentru fiica lui Genji Strălucitorul.

Akiko

Genji s-a îngrijit cu râvnă de majoratul fetiţei sale, care împlinea unsprezece ani. Urma să poarte pentru prima oară veşmântul cu trenă. În luna a doua se desfăşura şi ceremonialul *genpuku* al Prinţului Moştenitor, după care cei doi copii aveau să se cunoască.

Era sfârşitul primei luni şi Genji, nu prea prins cu treburile slujbei, îşi petrecea timpul amestecând esenţe parfumate. Nemulţumit de calitatea celor primite din Kyūshū, şi-a pus oamenii să scotocească prin magaziile de la Nijō-no-in şi să-i aducă unele pe măsura pretenţiilor sale.

— Parfumurile, ca şi mătăsurile chinezeşti, cu cât sunt mai vechi, cu atât sunt mai elegante şi mai potrivite.

Veneau la rând pernele de şezut, fel de fel de cuverturi şi tivituri alese – toate ţinând de zestrea fiicei. Ţesăturile noi nu se asemuiau cu damascurile şi brocarturile roşii cu fir auriu primite din Coreea în timpul domniei tatălui său. Le-a dăruit femeilor de la Rokujō-in pe cele sosite din Kyūshū.

A luat esenţe vechi şi noi şi le-a rugat pe doamnele lui – nu numai pe cele de la Rokujō-in – să obţină fiecare câte două miresme, aşa că a început să răsune zgomot de piuă[1] din toate părţile. Mai erau ocupate şi cu pregătirea darurilor ce aveau să fie oferite, după ceremonial, preoţilor şi înalţilor oaspeţi.

Genji s-a retras în clădirea principală, departe de Murasaki şi de alţi ochi iscoditori, ca să prepare două miresme după reţeta străveche a Împăratului Ninmyō[2].

Cum o fi pus mâna pe ea?

Ascunsă între perdelele unei încăperi din aripa de răsărit, Murasaki se străduia din răsputeri să le pregătească

pe ale ei, după secretul tradiţiei Hachijō, aproape la fel de veche. Întrecerea între cei doi era aprigă, taina păstrând-o fiecare cu sfinţenie, de parcă nu ar fi fost părinţii fetiţei pentru care le pregăteau. Aveau puţine ajutoare, întrucât celelalte femei se ocupau de borcănele, cutii şi căţui, precum şi de alte mărunţişuri. Le voiau pe toate cât mai bune, îngrijindu-se până și de cele mai mici amănunte. Genji a cercetat toate miresmele şi le-a închis pe cele mai reuşite în borcănele.

Hotaru l-a vizitat pe Genji în a zecea zi din luna a doua. Ploua uşor, iar prunul cu flori roşietice îşi dezvăluia fermecător frumuseţea şi parfumul. Ceremonialul de punere a trenei avea să se ţină în ziua următoare şi Hotaru voia să ştie dacă poate da o mână de ajutor. Cei doi fraţi se înţeleseseră bine întotdeauna, iar acum admirau liniştiţi florile, când a sosit, de la fosta preoteasă de Kamo, un răvaş prins de o crenguţă de prun ale cărei flori se scuturaseră pe jumătate. Hotaru auzise cleveteli despre fratele lui şi Asagao, iar acum murea de curiozitate să afle despre ce e vorba.

Genji i-a răspuns simplu:

— Am rugat-o să pregătească niște miresme şi văd că sunt gata, a zis Genji zâmbind şi ascunzând răvaşul.

Asagao a trimis esenţe parfumate în două globuri mari puse în vase cu picior din lapislazuli, băgate la rândul lor într-o cutie din lemn de agar. Un vas era albastru-intens, decorat cu o crenguţă de pin, iar celălalt, alb, cu o crenguţă de prun. Asagao se îngrijise până şi de şnururile folosite, toate de o eleganţă fără cusur.

Hotaru îi admira sensibilitatea. Uitându-se mai atent, a zărit şi un poem scris mărunt:

Parfumul nu mai zăboveşte pe crenguţa golaşă.

Să înmiresmeze atunci mâneci mai tinere!

Yūgiri a găsit mesagerul şi l-a ospătat. În dar i-a oferit un rând de veşminte femeiești, precum şi un *hosonaga* din material chinezesc roz-floare-de-prun. Răspunsul lui Genji era aşternut pe hârtie de aceeaşi nuanţă, iar de el a prins o crenguţă de prun ruptă atunci din grădină.

— Ce i-ai scris? a întrebat Hotaru curios nevoie mare. De ce eşti atât de secretos?

— Nici prin cap nu-mi trece să ţin vreun secret faţă de tine, a zis Genji arătându-i poemul.

Tăinuieşte-i parfumul, să nu te dibuie lumea,

dar eu de la crenguţă ochii nu-i pot lua.

— Cât despre ceremonial, poate vei socoti că e o toană, dar, fiind vorba de singura mea fiică, am hotărât să o chem pe Împărătească aici şi să o rog să îi lege şnurul ritualic. Deşi

face parte din familie, e foarte strictă şi sunt încredinţat că va da sărbătorii un aer distins. Nu îmi îngădui nici o scăpare, oricât de mică.

— Nici nu se putea să găseşti pe cineva mai potrivit, i-a zis Hotaru. Ca să nu mai vorbim ce pildă desăvârșită e pentru copila ta.

Fiindcă primise aromele de la fosta preoteasă de Kamo şi se afla acolo și Hotaru, Genji le-a trimis vorbă doamnelor sale să îi aducă fiecare ce reuşise să facă. A mai adăugat:

— Tocmai a plouat. Umezeala din aer e grozav de potrivită ca să vedem ce a ieşit.

Au sosit borcănelele cu miresme şi arătau bine.

— Te rog, vezi care îţi place mai mult. Dacă nu hotărăşti tu, atunci cine altcineva?[3], a spus Genji.

Deşi se îndoia de forţele proprii, Hotaru le-a mirosit cu băgare de seamă, încercând să vadă care îi place mai mult. A găsit pe ici, pe colo şi câte un cusur mic. După ce le-a cercetat cu grijă, s-a tot frământat în ce ordine să le aşeze.

Genji l-a trimis pe unul din fiii lui Koremitsu, Hyōe-no-Jō, să scoată din pământ şi cele două borcănele pe care el le îngropase, după datina străbună, în apropierea unei ape, de data asta a şanţului cu apă al Străjii. Yūgiri le-a luat şi i le-a adus.

— Grea sarcină mi-ai dat! s-a văitat Hotaru.

Chiar dacă au respectat cu toţii rânduiala după care se amestecau esențele, toți au venit cu ceva nou şi era greu de luat o hotărâre.

După șovăieli îndelungi, pe locul întâi a ajuns mireasma *Tăciune*, o combinaţie mai profundă pentru iarnă, în ciuda faptului că Asagao nu o socotise ieşită din comun. Dintre aromele de toamnă, Hotaru a socotit că *Şambelan împărătesc* a lui Genji are o dulceaţă şi o fineţe aparte. Murasaki a oferit şi ea trei feluri de esenţe de primăvară, *Floare de prun* fermecând prin prospeţimea ei aparte, chiar un pic tăioasă.

— Nimic nu se potriveşte mai bine cu adierea uşoară! a exclamat Prinţul admirativ.

Hanachirusato nu s-a încumetat de la început să ia parte la întrecere, părându-i-se peste puterile ei să fie perfectă, aşa cum şi-ar fi dorit. În cele din urmă, s-a învoit să trimită un singur amestec de esenţe pentru o mireasmă de vară, făcut din frunze de lotus. Mirosul a fost neaşteptat de plăcut şi totuşi tare.

Nici iubitoarea iernii, Akashi, nu se încredea prea mult în forţele ei, dar a consimţit să ofere o combinaţie de esențe

după reţeta „o sută de paşi“ a lui Kintada[4], inspirată, la rândul ei, de un maestru[5] al miresmelor.

Hotaru a socotit că fiecare mireasmă a fost obţinută în urma unor strădanii serioase şi că toate merită să fie luate în seamă și lăudate.

— Ce judecător isteţ! a zis Genji râzând.

A răsărit luna. Genji şi Hotaru au depănat amintiri pe când se delectau cu *sake*. Astrul argintiu învăluit în ceaţă arunca pe pământ o lumină misterioasă, iar adierea uşoară de după ploaie purta pe aripile ei parfumul florilor de prun. Toate miresmele erau de-a dreptul ameţitoare.

În încăperile doamnelor se făceau pregătiri pentru ceremonialul din ziua următoare. S-au scos şi instrumentele pentru o repetiţie generală, la care s-au adunat mulţi curteni, flautele răsunând până departe. Kashiwagi, Kōbai şi ceilalţi fii ai lui Tō-no-Chūjō au trecut să îl salute respectuos pe Genji, care i-a oprit la concertul improvizat şi a trimis după instrumente şi pentru ei. Kashiwagi a primit un *wagon*, potrivit pentru ritmul său puţin mai iute. Yūgiri urma să cânte la flaut.

Acordurile răsunau fermecător în văzduh, îngemănându-se cu primăvara, iar Kōbai cânta cu vocea lui minunată *Crenguţa de prun*, bătând ritmul cu tija evantaiului. Hotaru şi Genji îi ţineau isonul în momentele-cheie aceluia care fermecase lumea cu *Takasago* pe vremea când fusese doar paj. Deşi înjghebat la repezeală, concertul a ieşit mai bine decât s-ar fi aşteptat cineva.

În timp ce i se turna *sake*, Hotaru a ticluit un poem, urmat de câteva cuvinte:

De parcă nu mi-ar fi ajuns vraja florilor,
trilurile privighetorii din prun mi-au tăiat răsuflarea

pentru o mie de ani de-acum încolo. Dacă nu i se scutură florile…

Genji i-a răspuns:

Nu încetaţi să veniţi la mine acasă,
unde sorbiţi culoarea şi mireasma florilor de primăvară.

Kashiwagi a recitat, turnându-i *sake* lui Yūgiri:

Dă glas flautului până-n inima nopţii
şi leagănă privighetoarea în cuibul din prun.

Yūgiri i-a răspuns:

Dacă şi vântul grijuliu se păzeşte să împrăştie florile de prun,
cum pot să suflu eu din flaut până alung privighetoarea?

— Ar fi necumpătat din partea mea, a urmat el.

Toată lumea a pufnit în râs.

Kōbai a zis:

De nu s-ar fi pus ceaţa între lună şi flori,
păsărelele din prun ar fi vestit zorii.

Muzica a răsunat toată noaptea. Se crăpase de ziuă când Hotaru s-a pregătit să plece acasă. Genji i-a oferit în dar o mantie *nōshi* făcută anume pentru el şi două borcănele cu esenţe parfumate. Hotaru i-a mulţumit cu un poem:

De se îmbibă măreţele mâneci cu miresmele dăruite,
e lesne de închipuit sfada de-acasă.

— Asta da pricină de îngrijorare! a spus Genji râzând. Şi a adăugat, pe când trăsura Prinţului se pregătea să plece:

Ce uluită va fi drăguţa ta
văzându-te în brocart de flori înmiresmat!

— N-are cum să nu fie mândră de tine! i-a spus Genji făcându-l să zâmbească strâmb. Doar era burlac şi peţitor rămas cu buzele umflate!

Fără prea multă vâlvă, Genji a oferit daruri celor care luaseră parte la concert, nelipsite fiind veşmintele *hosonaga* şi mantiile *kouchiki*. Apoi, pe la opt seara, a pornit spre aripa de sud-vest, a Împărătesei, pentru ceremonialul de punere a trenei. Aici se pregătise un loc mai retras, iar doamnele lui Akikonomu, cărora li se încredinţase pieptănătura în coc a fetiţei, îşi făcuseră datoria.

Murasaki a socotit prilejul potrivit ca să o viziteze pe Akikonomu, amândouă având alaiuri ce fermecau privitorii. Ceremonialul a atins punctul culminant la miezul nopţii, când Împărăteasa, legând şnurul mantiei, a văzut la lumina palidă a opaiţului chipul frumos al fetiţei.

— E încă o copilă şi vă rog să aveţi grijă de ea. Consider că e o cinste deosebită că Maiestatea Voastră mi-a împlinit rugămintea şi mă simt nespus de înduioşat şi recunoscător, i-a mulțumit Genji.

— Mă stânjenesc vorbele dumneavoastră alese, mai cu seamă că eu mă ştiu aşa de nepricepută.

Văzând-o atât de fermecătoare, Genji nu mai putea de bucurie că îl înconjoară numai ființe atrăgătoare și alese. Ba mai făceau parte şi din familie!

Doamna Akashi era foarte mâhnită că nu îşi văzuse fiica în una dintre cele mai însemnate zile ale vieţii ei. La un moment dat, Genji se gândise să o invite. Apoi a început să șovăie, la gândul clevetelilor de neocolit.

Am chibzuit, ca scriitoare, că nu ar fi fost potrivit să zugrăvesc un asemenea ceremonial pentru că nu aş fi putut surprinde unele amănunte fără să las la o parte altele şi, oricum aş fi dat-o, nu ieşeam bine în cele din urmă.

Ritualul *genpuku* al Prinţului Moştenitor a avut loc spre sfârşitul lunii a doua. Era chipeş şi copt la minte pentru vârsta lui şi oricine şi-ar fi dat fata în slujba sa, numai că,

aflând de la Ministrul din Stânga şi de la alţii că ar fi fost cu neputinţă să o întreacă pe fiica lui Genji, s-au hotărât toţi să îşi ţină fiicele acasă. Când a auzit cum stau lucrurile, Genji şi-a retras copila, zicând:

— Sărmanele fete! Cum să stea acasă şi să îl lase pe Prinţ să se plictisească de moarte?! Doar ştie toată lumea că la Palat e mare luptă şi că numai aşa viaţa merită trăită.

Aflându-i hotărârea, Ministrul din Stânga şi-a trimis cea de a treia fiică să îi fie consoartă Prinţului Moştenitor. I se spunea Reikeiden, după numele pavilionului în care au așezat-o.

Genji a stabilit să o trimită pe fiica lui în luna a patra, iar Prinţul Moştenitor o aştepta cu nerăbdare. Pentru asta, s-a apucat să repare şi să înfrumusețeze Pavilionul Kiritsubo, unde îi locuise mama şi unde îşi avusese el camerele de lucru. Toţi meşterii adunaţi acolo munceau sub îndrumarea lui, fiind cu mare băgare de seamă la amănunte ca să scoată din mâinile lor ce-i mai frumos. Pentru bibliotecă, Genji a ales cărţi care să îi servească fetiţei ca model de caligrafiere, în mare parte capodopere ale unor maeştri cunoscuţi.

— Nimic nu mai e ca pe vremuri, i-a mărturisit el soţiei. Totuși, trebuie să recunoaştem că acum ne putem mândri cu scrisul *kana*, în care maestre sunt femeile. *Kana* de odinioară mi se pare înțepenit și lipsit de grație, de aceea îi admir cu atât mai mult pe caligrafii talentaţi, tot mai numeroşi în ultimul timp. Când învăţam *kana*, am adunat tot felul de cărţi şi caiete – aveam o colecţie de invidiat. Cele mai frumoase dintre toate erau însemnările lui Rokujō, mama Împărătesei. Îmi pare nespus de rău că nu m-am purtat cuviincios şi că i-am stricat bunul nume deşi o admiram. S-a ascuns de lumea noastră supărată pe mine. A fost o femeie deșteaptă. Nădăjduiesc să privească de acolo de unde se află și să vadă că încerc să îmi răscumpăr păcatele ajutându-i copila. Şi Împărăteasa scrie frumos, dar nu are nici pe departe talentul mamei, a adăugat Genji în şoaptă. Apoi, trebuie să o amintesc pe Fujitsubo. Caligrafia încântător şi cu eleganţă, numai că îi lipseau oarecum hotărârea şi vioiciunea. Oborozukiyo le întrecea pe toate, deşi mie mi se părea că urmărea mereu numai să se remarce. Ciudată fiinţă! Are însă două potrivnice de temut: pe Asagao şi pe draga mea de aici.

— Nu mă pot asemui cu ele, a zis Murasaki.

— Te rog să nu te arăţi prea modestă! Blândeţea ta se desluşeşte în scris şi e mare lucru că te descurci aşa bine şi cu ideogramele chinezeşti. Numai rareori mi se par semnele tale *kana* puţin cam lipsite de vigoare. Foarte rar.

S-a apucat să pregătească ustensile și coperți pentru caietele nescrise, ce îşi aşteptau caligrafii, şi să aleagă atent şnururile.

— Unul e pentru Hotaru, celălalt, pentru Saemon-no-Kami. Am să umplu şi eu un caiet. Îmi doresc să nu mă întreacă rușinos, fiindcă apoi prea s-ar umfla în pene.

A ales cele mai frumoase tuşuri şi pensule şi le-a poftit pe doamne să ia parte la întrecere. Ele s-au codit la început, însă Genji le-a încurajat şi le-a îndemnat să nu se dea bătute. Văzând câteva caiete cu hârtie fină, coreeană, s-a gândit să îi provoace şi pe tinerii cu gusturi alese: Yūgiri, Hyōe-no-Kami, Kashiwagi şi alţii.

— Scrieţi cum doriți, dacă vreţi şi în stilul „trestie“[6], sau ilustraţi poeme, i-a îmbiat Genji.

Cu asemenea prilejuri, Genji se retrăgea în clădirea principală. Vremea florilor de cireş trecuse, dar cerul senin era de un albastru încântător. Şi-a lăsat mintea să zburde prin câteva culegeri vechi de poezie, alegându-le în tihnă pe acelea care îi plăceau mai mult şi apoi aşternându-le pe hârtie, ba în ideograme chinezeşti, ba în *kana*. Avea cu el numai două-trei doamne pe ale căror păreri se putea bizui şi care îi pregăteau tuşul şi căutau, la rândul lor, poeme prin cele mai cunoscute colecţii. Storurile fuseseră ridicate, iar Genji stătea aproape de verandă, cu caietul pe o rezemătoare de braţ şi cu coada pensulei în gură, pradă gândurilor. Femeile nu se mai săturau să îl admire. Li se părea o adevărată minune să îl vezi aplecat peste hârtia albă sau roz, apucând pensula şi găsindu-i cu eleganţă înclinarea potrivită. Ce ieşea din mâna lui se dovedea o încântare şi nu exista om pe lume care să nu îi recunoască măiestria.

A tresărit auzind că venise Hotaru. A îmbrăcat iute o mantie *nōshi* şi a cerut să i se aducă oaspetelui o pernă de şezut în camera de zi. Musafirul arăta și el bine. Femeile l-au privit vrăjite, din spatele paravanului, când a urcat maiestuos treptele. Acum îi sorbeau din ochi, încântate, pe cei doi fraţi.

— Ai venit la ţanc. Prea am stat departe de lume şi începusem să mă plictisesc, a zis Genji.

Hotaru i-a adus manuscrisul cerut şi Genji a aruncat îndată o privire peste el. Nu dovedea cine ştie ce măiestrie, dar era frumos rânduit şi avea farmecul lui. Hotaru alesese poeme din culegeri mai vechi, ocolindu-le pe cele vestite. A redat fiecare poem în doar trei rânduri de ideograme chinezeşti. Surprins, Genji a mărturisit:

— Nu m-aş fi aşteptat să iasă atât de bine! S-ar cuveni să mă las de scris şi să nu mă mai ating de pensulă.

— Aşadar, trebuie să mă felicit că am avut curajul să particip la întrecere, a spus Hotaru în glumă.

Genji nu a mai apucat să îşi ascundă propriul caiet, aşa că l-au parcurs împreună. Ideogramele arătau încântător pe hârtie chinezească în tonuri pale și delicate, iar semnele *kana* curgeau miraculos pe hârtie subţire, coreeană, de o nuanţă aproape stinsă. Lui Hotaru nu îi venea să îşi dezlipească privirile de la minunăţiile pe care le avea în față şi lacrimi de admiraţie păreau să-i izvorască neîncetat din ochi, întrecându-se cu picăturile de tuş prelinse din pensulă. Genji mai aşternuse caractere frumos aduse din condei şi pe hârtie japoneză în culori vioaie, de calitate, din aceea făcută anume pentru Curtea Imperială. Toate îmbătau cu farmecul lor şi nimic altceva nu mai putea fi luat în seamă pe lângă ele, socotea Hotaru.

Scrisul lui Saemon-no-Kami era îngrijit, însă puţin cam preţios şi oarecum mohorât, iar în ce privește conţinutul, poemele lui păreau nefireşti.

Genji nu a vrut să îi arate lui Hotaru şi caietele doamnelor, mai ales pe al lui Asagao.

Yūgiri s-a încumetat să folosească stilul „trestie“. Caietul său era cu totul neobișnuit şi fiecare pagină avea propriul farmec. A reuşit, de pildă, să sugereze curgerea apei prin trăsături generoase de pensulă, iar cele verticale aminteau de vestitele trestii de pe malul de la Naniwa. Ideogramele se pierdeau fermecător în îmbinarea dintre apă şi trestii. Pe alte pagini a încercat să schimbe scrisul şi grosimea tuşului, făcându-l pe privitor să se trezească dinaintea ochilor cu niște stânci colţuroase.

— Nu-mi vine să cred! a zis Hotaru. Cât timp o fi pierdut ca să îi iasă aşa!

Bun cunoscător şi mare iubitor al operelor de artă, Hotaru nu mai contenea cu laudele atunci când îi plăcea ceva.

Şi-au petrecut apoi timpul vorbind numai despre caligrafie. Genji i-a arătat niște rulouri orizontale din hârtie făcută anume pentru poezie şi *kana*. Hotaru şi-a trimis şi el fiul după unele din biblioteca de casă. A ales patru ce cuprindeau fragmente din *Man'yōshū*[7], caligrafiate chiar de Împăratul Saga, şi unul din *Kokinshū*[8], de Împăratul Daigo, acesta din urmă pe hârtie chinezească în felurite tonuri de vioriu. Avea montura din brocart de aceeaşi culoare, dar o nuanţă ceva mai închisă, şi era înfăşurat în jurul unui cilindru bătut la capete cu nestemate asortate şi ele. Fiecare rulou încânta prin stilul său.

Genji a cerut un opaiţ mai aproape şi amândoi s-au uitat cu mare atenţie.

— Le-aş putea privi la nesfârşit şi tot aş găsi ceva nou de fiecare dată, a spus Genji. Cine îşi mai dă atâta osteneală în zilele noastre?

Erau de fapt daruri din partea lui Hotaru pentru Genji.

— Chiar de aş avea o fată, nu cred că i le-aş lăsa ei dacă nu ar fi în stare să le preţuiască, a zis Hotaru. Dar nu am, aşa că ţi le ofer ca să le păstrezi pentru fetiţa ta. Ar fi păcat să se irosească în van.

Genji i-a dat fiului lui Hotaru un flaut coreean şi un rulou chinezesc închis într-o cutie elegantă din lemn de agar.

A început să acorde mai mult timp scrisului *kana*, prețuindu-l cum se cuvenea. A cerut de la aceia împătimiți după *kana*, la fel ca el, caiete sau rulouri pentru colecţia fiicei lui – toate însă de calitate, oricare ar fi fost rangul artistului. Erau cu adevărat demne de invidiat. Chiar şi colecţiile preţioase de peste hotare ar fi tânjit după ele. Mica prinţesă mai primise şi alte lucruri de valoare, dar pe tineri îi încântau tocmai cele despre care am adus vorba. Genji a ales şi picturi pentru fetiţa lui şi l-ar fi ispitit să cuprindă în mica ei „avere“ şi rulourile pictate de el la Suma, dar, chibzuind mai bine, a hotărât să mai aştepte până înțelege şi ea cât de încurcată e viaţa.

Tō-no-Chūjō a auzit şi el de multele pregătiri făcute pentru fiica lui Genji. S-a mâhnit tare, gândindu-se la fata lui, care se irosea în plină floare a vieţii. Se făcuse tare frumoasă, însă era mereu tristă, iar Yūgiri părea de o nepăsare greu de închipuit. A ajuns să regrete că nu i-o dăduse pe Kumoi-no-Kari atunci când tânjea după ea. Acum era nepotrivit să vină el cu propunerea, dar nu îl învinuia în nici un fel pe băiat.

Pe de altă parte, Yūgiri nu putea uita că îi disprețuiseră rangul, luându-i peste picior culoarea spălăcită a straielor. Aştepta cu nerăbdare să le arate doicilor lui Kumoi-no-Kari veşmintele sale de sfetnic.

Genji socotea că a sosit timpul ca Yūgiri să se însoare.

— Nu se poate să mai stai aşa, i-a spus el băiatului. Dacă nu o mai vrei pe fata lui Tō-no-Chūjō, Prinţul Nakatsukasa şi Ministrul din Stânga au şi ei fete de măritat şi îţi rămâne doar să hotărăşti care îți place.

Yūgiri tăcea şi îl asculta stingherit. Genji a continuat:

— Poate nu ar trebui să te dădăcesc, pentru că nici eu nu am luat în seamă sfaturile tatălui meu. Acum, dacă stau şi chibzuiesc bine, pricep cât de preţioase erau şi cât adevăr grăia de fiecare dată. Ai grijă, dacă rămâi burlac prea multă vreme, lumea o să spună că ținteşti prea sus. Dar nici nu se

cuvine să dai vina pe soartă şi să te însoţeşti cu o femeie fără sare şi piper. Cât eşti tânăr, nu e greu să cazi în păcatul de a fi fluşturatic şi trebuie să fii foarte prevăzător să nu ajungi până acolo încât să nu te mai poată ajuta nimeni să îţi revii. Eu am crescut la Palat şi nu m-am bucurat de libertate. Mă feream să fac pozne de teamă să nu mă toace gura lumii, dar, cu toată grija mea, se spunea că umblu mereu după femei. Să nu îţi închipui că poţi face numai ce vrei şi că alţii nu sunt cu ochii pe tine dacă nu ai un rang înalt. Ai grijă! Pe urmă, istoria e plină de poveşti despre bărbaţi ajunşi pe culmi înalte, care au suferit înfrângere după înfrângere pentru că nu au vrut să se însoare şi astfel nu a avut cine să îi mai ţină cât de cât în frâu. Odată intraţi în moara bârfelor, nimeni nu-i mai scoate la liman şi păcatul îi urmăreşte toată viaţa şi pe ei, şi pe femeile cu care s-au încurcat. Acela care crede că s-a pricopsit cu o căsnicie nefericită şi nevestei îi vede doar cusururi trebuie să încerce să găsească o cale cât de cât mulţumitoare ca să reziste. Îmi închipui că ar putea cere sprijinul părinţilor fetei sau, dacă fata nu are părinţi şi e mai nevoiaşă, mila pentru ea îl poate ajuta să îi vadă părţile bune. Dacă reuşeşte, îşi face bine şi lui, şi soţiei, iar viaţa lor poate deveni chiar fericită.

Astfel de sfaturi îi dădea Genji fiului său ori de câte ori îl prindea şi, bineînţeles, dacă avea răgaz. Însă, oricât ar fi fost de părinteşti şi de izvorâte din suflet, Yūgiri nu îşi uita prima iubire şi nu se putea gândi să îşi ia altă nevastă.

Pe de altă parte, Kumoi-no-Kari nici nu se putea bucura de dragostea lui în ultima vreme, de teama tatălui. În sufletul ei suferea cumplit, deşi încerca să nu lase să i se citească pe chip vreo urmă de tristeţe. Yūgiri se ferea şi el să îşi dea simţămintele pe faţă şi îi scria câte un răvaş înfocat doar atunci când nu mai putea de dorul ei. O femeie mai coaptă şi-ar fi pus fără îndoială unele întrebări, însă nevinovata şi sincera Kumoi-no-Kari nu se îndoia o clipă de iubirea lui.

Numai că pe femeile ei le-a mâncat limba şi au răspândit un zvon mai ciudat:

— Se pare că Marele-Ministru şi Prinţul Nakatsukasa au ajuns la o înţelegere ascunsă în privinţa fetei acestuia.

Zvonul a ajuns şi la urechile lui Tō-no-Chūjō, care i l-a destăinuit fiicei cu lacrimi în ochi:

— Lui să-i fie ruşine că îi dă prin minte să se însoare cu altcineva, iar tatălui său că încuviinţează. Cred că o face doar ca să se răzbune pe încăpăţânarea mea de mai demult. Aş muri de ruşine să mă rog eu de el acum.

Fata plângea şi ea, nespus de mâhnită. A întors capul, încercând să îşi ascundă lacrimile, dar ele îi curgeau şiroaie

pe obraji. Tatăl o adora şi se întreba ce ar putea face pentru fericirea ei. Să caute să ajungă la o înțelegere?

După plecarea lui, Kumoi-no-Kari a ieşit pe verandă şi a privit grădina, cufundată în gânduri. „Ce lacrimi încăpăţânate! De ce nu le pot stăpâni?“, se întreba ea. „Ce o fi crezut tata despre mine? Ce rău îmi pare că îl necăjesc atâta!“

Când se frământa mai tare, a sosit răvaş de la Yūgiri şi l-a deschis degrabă, cu toate gândurile apăsătoare ce îi dăduseră târcoale. Era la fel de sensibil ca de obicei:

Nepăsarea-i la tot pasul în lumea nemiloasă;
oi fi eu mai deosebit pentru că nu te pot uita?

Fetei nu îi venea să creadă că nu a pomenit nimic despre ceea ce tocmai aflase de la tatăl ei, dar i-a răspuns:

Şi totuşi mă uiţi zicând că-s greu de uitat…
E şi inima ta parte din lumea nemiloasă?

Yūgiri a tot clătinat din cap, nepricepând o iotă din poemul ei.

1. Ingredientele se obţineau prin pisarea scoarţei de copac într-o piuă de metal.
2. A domnit între anii 833-850.
3. Aluzie la un poem din culegerea *Kokinshū*: „Cine ar putea aprecia culoarea şi parfumul florii de prun? / Cine, dacă nu tu? / Nu-i altcineva mai grozav ca tine.“ (n.a.)
4. Minamoto no Kintada (889-948), distins nobil şi curtean, nepotul Împăratului Kōkō (830-887).
5. Probabil Împăratul Uda (867-931).
6. Stil în care ideogramele caligrafiate artistic se pierd treptat într-un peisaj.
7. *Man'yōshū* („Culegerea celor zece mii de file“) este prima antologie de poezie, compilată în anul 759. Cuprinde 4.516 *waka*, aparţinând unui număr de aproximativ 450 de autori. Titlul este metaforic şi se referă la publicul căruia i se adresează, fiind o culegere pentru zece mii de generaţii viitoare.
8. *Kokinshū* („Culegerea de poezii vechi şi noi“) este prima antologie oficială, alcătuită din ordin imperial, şi cuprinde 1.111 poezii, în marea lor majoritate *waka*.

33

Frunzuliţe de glicină

Fuji no uraba

Unde a prins rădăcini glicina, nu ştiu,
dar şi-a îngemănat crenguţele albe şi mov.

Akiko

Yūgiri şi-a dat seama că lumea de la Rokujō-in e în mare vervă, aşteptând nerăbdătoare trimiterea micii prinţese la Palat, şi că doar lui i se înecaseră corăbiile. Nici el nu pricepea de ce nu scapă de tristeţe. Auzise că Tō-no-Chūjō nu s-ar mai împotrivi dragostei lor, dar nu îi venea să se poarte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic şi să reînnoade legătura cu el după ce îl făcuse să sufere atâta. Pe de altă parte, Kumoi-no-Kari se temea că zvonul destăinuit de tatăl ei e adevărat şi, atunci, amărăciunea nu avea să-i mai părăsească în veci sufletul. Deși păreau că se înstrăinează tot mai mult, tinerii nu încetau o clipă să se gândească unul la altul, stăpâniţi de cea mai nestăvilită iubire.

Liniștit şi hotărât de ochii lumii, Tō-no-Chūjō nu mai ştia cum să se poarte cu fiica lui şi cu nepotul respins atâta amar de vreme. Dacă acestuia i se pregătea altă fată, nu mai putea sta nepăsător, dar nici nu îşi îngăduia să îl sâcâie dacă discuțiile cu Nakatsukasa înaintau repede. Nu ar fi făcut decât să îl stânjenească aducând vorba de căsătorie. Pe deasupra, se băga singur într-o încurcătură cât se poate de neplăcută, intrând cu bună știință în moara bârfelor. Greşeala făcută mai demult nu era un secret pentru nimeni şi trebuia să găsească un prilej ca să o repare fără să se umilească. Bine era să aştepte momentul potrivit, nu să facă ceva necugetat.

În a douăzecea zi din luna a treia Tō-no-Chūjō a fost împreună cu fiii săi la comemorarea morţii Prinţesei Ōmiya, care s-a ţinut la Gokuraku-ji. Măreaţă familie! La slujbă au luat parte şi mulţi demnitari de rang înalt. Yūgiri nu lipsea nici el şi nu era cu nimic mai prejos decât ceilalţi tineri. Deşi îl ocolise mereu pe Tō-no-Chūjō din ziua când acesta se

purtase urât cu el, pe chipul lui nu se desluşea vreun semn de duşmănie, arătându-se cât se poate de cuviincios. Tō-no-Chūjō îşi dădea seama de asta tot mai bine, iar acum mai mult ca oricând.

Genji se număra şi el printre aceia care citeau rugăciuni budiste, iar Yūgiri, care îşi adorase bunica, a cerut să se țină şi slujbe aparte şi a adus propriile ofrande: rulouri cu texte religioase, statuete budiste şi multe altele.

Spre înserat, când au pornit cu toţii pe la casele lor, petalele florilor de cireş purtate prin ceaţă pe aripile vântului uşor vesteau parcă sfârşitul primăverii, sporind mohoreala peisajului şi îndemnând la melancolie. Tō-no-Chūjō cugeta la zilele când trăise mama lui; Yūgiri avea şi el apăsările lui. Cineva a zis că stă să plouă, dar Yūgiri nu părea să fi auzit. Privea mai departe spre grădina templului, adâncit în gânduri. Tō-no-Chūjō n-a lăsat să-i scape prilejul, aşa că l-a tras de mânecă şi i-a spus fără ocolişuri:

— Ştiu că îmi porţi duşmănie, deşi n-o arăţi. Buddha mi-a iertat azi păcatele. Bine ar fi să îţi treacă şi ţie supărarea. Cred că m-ai pedepsit destul cu purtarea ta nepăsătoare tocmai în anii de amurg ai carierei şi vieţii mele.

— Ultima dorinţă a bunicii a fost să vă caut sfaturile şi sprijinul, a răspuns Yūgiri cuviincios. Nu am avut curajul să mă apropii de dumneavoastră pentru că m-am simţit mereu dat la o parte.

Dintr-odată, s-a pornit vijelia şi a început să toarne cu găleata, împrăştiindu-i pe toți care încotro.

Yūgiri s-a frământat noaptea întreagă, nepricepând de ce unchiul lui își schimbase purtarea. I-a tălmăcit vorbele în fel şi chip, dar lumină tot nu i se făcea în minte. Poate îi răsplătea puritatea simțămintelor nutrite pentru fiica lui atât de mult timp şi devenise iertător.

Tō-no-Chūjō căuta un prilej potrivit să îl poftească pe Yūgiri la el acasă. La începutul lunii a patra au înflorit glicinele dinspre veranda lui, dezvăluind nuanţe întunecate de mov mai rar întâlnite. Socotind că are de ce se făli cu ele, a pus la cale un mic concert. În amurg, când florile îşi arătau deplina frumuseţe, l-a trimis pe Kashiwagi la Yūgiri cu un răvaş: „Regret că nu am apucat să stăm mai mult de vorbă sub florile de cireş de la Gokuraku-ji. Dacă eşti liber, aş vrea să vii pe la mine.“

Glicinele mele, închise la culoare, întrec orice închipuire în amurg.

Vino să ne bucurăm de ultimele semne de primăvară!

Prinsese de răvaş o rămurică fermecătoare de glicină.

Yūgiri i-a trimis un răspuns respectuos, încercând să îşi stăpânească emoţia pricinuită de scrisoarea de altfel mult

așteptată.

De ajung bâjbâind pe înserate,
nu ştiu dacă o să pot rupe glicina.

— Crezi că e nimerit poemul? Vrei să te uiţi peste el? l-a rugat Yūgiri pe vărul său.

— Stai liniştit, vin cu tine.

Yūgiri l-a trimis acasă spunând:

— Nu îmi place să fiu însoţit şi nici păzit îndeaproape.

S-a dus să îi arate scrisoarea lui Genji şi i-a pomenit de Kashiwagi.

— Tō-no-Chūjō are pesemne motivele lui dacă te invită, i-a spus tatăl. Cred că vrea să pună capăt neînţelegerilor trecute.

Genji părea mulţumit de felul cum se aşezau lucrurile.

— Nu cred că şi-ar bate capul cu aşa ceva, s-a minunat Yūgiri. Toată lumea a băgat de seamă că anul acesta glicinele sunt mai fermecătoare ca oricând şi Ministrul o fi pus la cale concertul în cinstea lor.

— De ce îți închipui că a trimis după tine? Hai, îmbracă-te repede şi du-te! l-a îndemnat Genji.

Deşi era tot ce îşi dorise în sufletul lui, o neliniște ciudată a pus stăpânire pe el.

— Mantia aceea *nōshi* e prea închisă la culoare şi pare ieftină. Tinerilor care nu au trecut de Rangul Trei li se potriveşte un violet-roşiatic. Ai grijă cum te îmbraci!

Genji i-a trimis lui Yūgiri un paj cu o mantie *nōshi* frumoasă şi un veşmânt *kosode* care erau ale sale.

Yūgiri s-a gătit cu cea mai mare grijă. Se lăsase de mult înserarea şi Tō-no-Chūjō obosise aşteptându-l. Prin mari emoţii a trecut! Văzând că vine, şapte sau opt dintre fiii lui, în frunte cu Kashiwagi, au ieşit să îl întâmpine. Erau toţi chipeşi, însă Yūgiri îi întrecea, distingându-se prin ţinuta aleasă. Tō-no-Chūjō a pregătit primirea nepotului până în cele mai mici amănunte. În timp ce se schimba, le-a spus soţiei şi doamnelor de onoare:

— Uitaţi-vă bine la el. Tare s-a făcut arătos! Şi să vedeţi cât e de stăpân pe sine! Îl întrece pe Genji, deşi trebuie să spun că tatăl e atât de chipeş, încât un zâmbet de-al lui te face să uiţi de toate necazurile din lume. De aceea i s-a şi iertat că n-a luat în serios rezolvarea treburilor de la Curte. Yūgiri e mult mai atent şi are o educaţie solidă, a învăţat mult şi temeinic. Lumea îl preţuieşte, iar eu nu îi găsesc vreun cusur.

Terminând cu îmbrăcatul, a ieşit să îl salute pe Yūgiri şi a trecut iute la glicinele lui.

— Florile de primăvară sunt toate minunate şi îţi umplu sufletul de bucurie. Păcat că cele de cireş se trec atât de

repede! Când inima îţi plânge mai tare după ele, apar glicinele, care înfloresc şi la începutul verii. Eu le iubesc nespus şi cred că nu există nimic mai frumos pe lume. Cât priveşte culoarea, ştii bine că înseamnă dragoste adâncă, a zis el zâmbind cu înţeles. Era de-a dreptul fermecător când își deschidea sufletul.

Deşi se ivise luna, violetul glicinelor nu se distingea, însă el nu contenea cu laudele. Au venit băutura şi muzica. Prefăcându-se ameţit, Tō-no-Chūjō îl tot îndemna pe Yūgiri să bea. Tânărul era cumpătat şi cu băgare de seamă, ca întotdeauna, dar nu se simţea în stare să îl refuze cu hotărâre.

— Lumea zice că eşti desăvârşit şi că ştii prea multe pentru vremurile noastre întunecate. Îi dau dreptate, însă m-am tot întrebat dacă printre cărţile tale există şi din acelea care vorbesc despre respectul datorat rudelor apropiate, aşa ca de la nepot la unchi. Ştii, Confucius a vorbit despre pietatea filială… Mă doare că m-ai făcut să sufăr.

Aşa a strecurat înțepături dibace printre lacrimile stropite cu băutură, stingherindu-l puţin pe Yūgiri, care încerca să se apere:

— Mă simt nedreptăţit. Vă rog, nu îmi nesocotiţi gândurile bune. Aş fi în stare de orice sacrificiu pentru dumneavoastră, atât de mult vă respect. De am greşit, nu am făcut-o înadins, a zis Yūgiri cât mai politicos.

Tō-no-Chūjō, în mare vervă, a socotit momentul potrivit:

— „Frunzuliţe de glicină“[1], a fredonat zâmbind.

Kashiwagi a rupt o rămurică lungă şi bogată în flori de o culoare ameţitoare şi i-a dat-o lui Yūgiri împreună cu o ceşcuţă de *sake*. Văzând nedumerirea de pe chipul tânărului, Tō-no-Chūjō i-a venit în ajutor cu un poem:

De vină să fie nuanţa violetului,
ori florile s-au copt mai iute decât smocul pinului?

Yūgiri a răspuns cu capul plecat şi cu ceşcuţa în mână:

Câte primăveri înrourate au trecut
până să văd glicinele deschizându-se în faţa mea!

Kashiwagi a intrat şi el în vorbă:

Florile de glicină sunt ca mânecile de fecioară;
îşi adâncesc nuanţa cu cât sunt mai admirate.

Ceşcuţele s-au tot golit, poemele au tot curs, împleticit, dar nimeni nu voia să se lase mai prejos.

În lumina lunii din a şaptea noapte se desluşea sclipirea încântător a iazului din grădină. Tō-no-Chūjō avusese dreptate. După ce se scuturaseră florile de cireş şi crenguţele arătau părăsite şi triste, viţele de glicină ce îşi găsiseră ca

sprijin pinul cu ramuri bogate, deşi nu prea înalt, vrăjeau privirile cu florile lor. Kōbai, cuprins de nostalgie, s-a apucat să cânte, cu vocea lui frumoasă, balada *Gardul de trestie*.

— Minunat! l-a lăudat tatăl pe un ton glumeţ.

S-a alăturat cântăreţului, schimbând pe nesimţite refrenul. Au petrecut cu măsură şi vechile neînţelegeri au dispărut. Când să plece, Yūgiri s-a prefăcut beat.

— Nu ştiu dacă mă ţin bine pe picioare, i-a spus el lui Kashiwagi, şi nici dacă pot ajunge până acasă. N-ai putea să mă găzduieşti în noaptea asta?

— Găseşte-i un loc de dormit, i-a zis Tō-no-Chūjō fiului său. Eu nu mai rezist la băutură la vârsta mea, aşa că mă retrag. Noapte bună!

— Adică vrei adăpost la umbra florilor? Grea sarcină pentru cel care te conduce!

— Iei peste picior florile de glicină ce îşi găsesc reazem de nădejde pe crengile de pin? Te rog, nu vorbi necuviincios despre ele nici măcar în glumă, pentru că nu e semn bun.

Kashiwagi se arăta mulţumit de răspunsul lui Yūgiri. Se purta cum se aşteptase şi, fiind un curtean atât de preţuit, îşi dorea să o ia de nevastă pe sora lui. L-a condus spre camera lui Kumoi-no-Kari cu inima deschisă. Lui Yūgiri nu îi venea să creadă. Nici nu visase că soarta avea să îi zâmbească fără veste. Cât îşi dorise clipa asta!

Kumoi-no-Kari se arăta ruşinată, dar lui i se părea mai frumoasă şi mai distinsă ca oricând.

— Dragostea noastră era să se sfârşească dezastruos. Norocul tău a fost că ţi-am rămas devotat, cu toată răceala pe care mi-ai arătat-o. L-ai auzit pe fratele tău cântând *Gardul de trestie*? Nu a fost frumos din partea lui! Îmi venea să răspund cu *Bariera de la Kawaguchi*[2].

Pe Kumoi-no-Kari au stânjenit-o cuvintele fără perdea şi a zis:

De ce a lăsat păzitorul Barierei noastre din Kawaguchi
să răsufle povestea şubredă prin gardul împletit?

— Nu ar fi trebuit să facă aşa ceva!

Yūgiri a răspuns râzând:

Tocmai pentru că a fost şubredă Kawaguchi
a trecut uşor de Bariera Kikuda.

— Ce s-au mai adunat suferinţele în toată vremea asta! Acum sunt ameţit de băutură şi nu mai pricep nimic.

Dând vina pe băutură, a intrat în iatac şi nu s-a dat dus la ivirea zorilor. Văzând femeile neliniştite, Tō-no-Chūjō a zis:

— N-are treabă! Ce liniştit doarme!

A plecat totuşi pe lumină. Era tare chipeş chiar şi aşa somnoros.

A trimis până spre sfârşitul dimineţii răvaşul cuvenit de după prima noapte, la fel de secretos ca şi celelalte de până atunci. Kumoi-no-Kari nu ştia ce să răspundă. Doamnele ei, puse pe şotii, îşi dădeau coate când s-a ivit Tō-no-Chūjō. S-a uitat la răvaşul primit de fiica lui: „Nepăsarea ta pare neschimbată, dar eu, bietul de mine, îţi scriu cu aceeaşi dragoste neostoită.“

Nu-mi învinui mânecile leoarcă,

m-am săturat să le storc pe furiş astăzi.

Cât de simplu şi de prietenos sună! Tō-no-Chūjō a zis pe dată, zâmbind:

— Scrie tare frumos acum. Draga mea, să ştii că aşteaptă răspuns.

Văzând că îi este şi mai greu să se adune de faţă cu el, tatăl a plecat.

Kashiwagi l-a răsplătit pe Ukon-no-Jō, unul dintre slujitorii de nădejde al lui Yūgiri, şi a poruncit să i se dea mâncare şi băutură. Era prima oară când acesta nu venea pe ascuns, aşa că îşi arăta fățiș bucuria.

Genji ştia că Yūgiri fusese la Tō-no-Chūjō cu o seară în urmă şi acum îl privea cu admiraţie. I se părea mai strălucitor ca oricând.

— Ai trimis scrisoarea cuvenită? Istoria ne-a învăţat că şi cei mai isteţi bărbaţi îşi pot pierde capul din pricina unei femei. Tu ai dovedit că eşti un om aparte şi legătura ai preţuit-o de la început, cu multă cumpătare. Nu ai făcut gesturi nechibzuite şi nici nu te-ai arătat nerăbdător din cale-afară. Deşi încăpăţânat ca un catâr, Tō-no-Chūjō s-a recunoscut învins în cele din urmă. Chiar de se arată mărinimos şi deschis, are şi nişte cusururi urâte şi uneori nu e uşor să te înţelegi cu el. Ce-o fi zicând lumea? Tu ai grijă să rămâi neschimbat, să nu te laşi cuprins de mândria victoriei. Nu ar fi frumos.

Şi-a tot dădăcit fiul, deşi era vădit mulţumit de soţia aleasă. De fapt, nici nu mai păreau tată şi fiu, ci mai degrabă fraţi. Când se aflau departe unul de altul, lumea îi mai lua pe unul drept celălalt, însă când erau împreună, frumuseţea se distingea la fiecare prin altceva.

Genji purta o mantie *nōshi* de o nuanţă mai deschisă, peste un *kosode* alb cu model chinezesc în relief. Era gătit ca întotdeauna. Yūgiri avea peste cămaşa albă o mantie *nōshi* de o nuanţă mai închisă decât a tatălui, plăcut înmiresmată.

Mire mai chipeş nici că exista!

A sosit de la Palat şi procesiunea cu statueta lui Buddha[3], urmată de preoţi care au ajuns mai târziu. Spre seară, fetiţele au adus ofrande trimise de stăpânele lor, cu nimic mai prejos decât cele de la Curte. Au participat şi mulţi curteni, încântați că ritualul de la Rokujō-in a fost mai impunător.

Yūgiri ardea de nerăbdare să îşi vadă de drumurile lui. Se îmbrăcase şi se pudrase frumos pentru întâlnirea cu proaspăta soţie. Câteva tinere l-au petrecut din priviri, înciudat, deşi el nu le încurajase simţămintele în vreun fel. Acum știa că anii de necazuri i-au fost răsplătiţi cu o căsnicie desăvârșită. Tō-no-Chūjō îl preţuia mai mult de când îi era ginere. Pesemne că nu i-a fost uşor să se recunoască înfrânt, dar nu avea cum să îi poarte pică după ce se dovedise atât de statornic. Kumoi-no-Kari era fericită şi avea o stare sufletească de invidiat față de Consoartă. Până şi femeile acesteia o pizmuiau. Mama lui Kumoi-no-Kari – soţia lui Azechi Dainagon – se arăta şi ea mulţumită de ginere.

Înfățișarea fetiţei lui Genji la Curte a fost hotărâtă pentru sfârşitul lunii a patra.

Genji şi Murasaki au ţinut să ia parte la ritualul *Miare*[4], ce dezvăluia naşterea zeităţii de la Templul Kamo, precedând marea sărbătoare din luna a cincea. Le-au poftit şi pe celelalte neveste de la Rokujō-in, dar ele au refuzat, ca de obicei, de teamă că o să fie asemuite cu soţia pricipală a lui Genji sau socotite a fi doamne din suita ei. Astfel, alaiul a ajuns la vreo douăzeci de trăsuri, fără prea mulţi însoţitori călare. S-au închinat la templu dis-de-dimineaţă şi apoi şi-au ocupat locurile rețínute ca să vadă procesiunea solului imperial. Din partea celorlalte soaţe de la Rokujō-in au venit numai doamnele de onoare, trăsurile acestora atrăgând toate privirile prin frumuseţea lor.

Genji şi-a amintit de o fostă Sărbătoare Kamo şi de felul cum se purtaseră cei din jur cu Rokujō, mama împărătesei de-acum.

— A fost o femeie puternică şi mândră, care nu prea ştia ce înseamnă să îi înţeleagă pe alţii. Ai auzit şi tu câte necazuri a avut de îndurat şi că a murit cu sufletul plin de ură, a zis Genji, fără să dea amănunte despre gelozia purtată femeilor atacate de duhul ei. Dintre copiii rămaşi orfani, băiatul lui Aoi înaintează în viaţă cu paşi siguri şi va ajunge negreşit în fruntea ţării, iar fata, Tamakazura, a atins şi ea culmi ameţitoare. Aşa-i viaţa, nu ştim niciodată ce ne aşteaptă. Trebuie să ne bucurăm de ea cât putem. După

moartea mea o să ai parte de tristeţe şi singurătate, aşa că ar trebui să fim fericiţi acum şi să facem tot ce ne place.

Genji a pornit apoi spre tribuna bărbaţilor şi a stat de vorbă cu câţiva curteni de rang înalt. Veniseră de la Tō-no-Chūjō de acasă, împreună cu Kashiwagi, împuternicitul Străjii. Tot ca delegată se afla acolo şi fiica lui Koremitsu, ajunsă mare-doamnă de onoare. Toată lumea a copleşit-o cu daruri: Împăratul, Prinţul Moştenitor, Genji şi alţii. Yūgiri a reuşit să îi strecoare un răvaş, cu toată paza din preajma ei. Se iubeau şi fata a primit vestea însurătorii lui ca pe o grea lovitură.

În ceaţă mi-e numele frunzelor[5] *purtate azi pe cap;*
de când nu ne-am văzut, le-am şi uitat.

„Nici nu mi-aş fi închipuit că se poate întâmpla aşa ceva.“

Cu tot tumultul sărbătorii, ea a reuşit să îi răspundă chiar când urma să îşi ocupe locul în trăsură:

Cine a cules lauri ştie numele
frunzelor purtate azi, dar nu recunoaşte.

Răspunsul a fost scurt şi aspru. Gura lumii zicea că era singura cu care Yūgiri se mai întâlnea în taină de când se însurase.

S-a hotărât ca Murasaki să o însoţească pe mica prinţesă când avea să îi fie adusă în faţa Prinţului Moştenitor, dar Genji a chibzuit că venise vremea să fie lăsată împreună cu mama ei, Akashi. Amândurora li s-a părut prea lungă despărţirea, iar Murasaki se socotea vinovată că nu căutase nici un prilej să le aducă împreună, deşi recunoştea că aşa ar fi fost firesc.

— Hai să o lăsăm pe Akashi să stea cu copila! i-a spus ea lui Genji. Eu o duc la Palat, însă rămân foarte puţin. E încă mică şi o înconjoară numai tinere. Ar fi bine să aibă cu ea şi o femeie mai în vârstă. Doica nu îi poate fi de cine ştie ce folos, iar eu aş fi mult mai liniştită dacă aş şti-o cu mama ei.

„Cât e de grijulie!“, şi-a zis Genji. L-a înveselit propunerea şi i-a spus şi lui Akashi, care a primit vestea cu o bucurie greu de închipuit. I se împlinea în sfârşit visul. S-a apucat de pregătiri cu un zel greu de întrecut chiar şi de Murasaki.

Bunica fetiţei a suferit cel mai mult din pricina despărţirii şi s-a rugat într-una ca ea să ajungă bine. S-a agăţat de viaţă cu nădejdea că avea să o mai vadă o dată.

Fetiţa a plecat la Palat în palanchin, seara târziu, însoţită numai de Murasaki. Akashi nu a vrut să plece pe jos împreună cu însoţitoarele. Nu la bunul ei nume s-a gândit, ci

la faptul că asta ar fi putut să-i dăuneze nestematei şlefuite cu atâta grijă de Genji şi de soţia lui. Murasaki se necăjea la gândul că o lăsa mamei, după ce o crescuse atât de frumos, dar ea se gândise la asta. Însă lucrul acesta nu însemna că nu şi-ar fi dorit ca fetiţa să fie propriul ei copil! Genji şi Yūgiri gândeau la fel.

În cea de-a treia zi, Akashi s-a dus la Palat să o înlocuiască pe Murasaki.

— O să vezi ce frumoasă e şi câte lucruri ştie, dovadă că i-am fost mereu în preajmă. Sper să nu mă socoteşti o străină de acum încolo, i-a spus Murasaki.

Aşa a început prietenia lor. Murasaki a priceput de ce Akashi atrage ca un magnet, iar Akashi a înţeles ce soţie minunată este Murasaki şi că nimeni nu o întrece la frumuseţe şi la ţinuta aleasă. Da, merita locul cel dintâi în inima lui Genji şi se simţea mândră de o asemenea prietenie. Sufletul i s-a întunecat iar când şi-a văzut noua prietenă plecând de la Palat în palanchin, ca o prinţesă sau o consoartă de împărat. A oftat din rărunchi dându-și seama de rangul ei mărunt.

Copila era frumoasă foc şi Akashi nu îşi putea lua ochii de la ea. Nu îi venea să creadă că o privește aievea şi nu în vis, iar lacrimile nu i se mai opreau. Lacrimi de bucurie. De multe ori ar fi preferat să moară, atât fusese de îndurerată. Acum voia să trăiască, să fie fericită. Își dădea seama limpede câtă recunoştinţă îi datorează Zeului Sumiyoshi.

Fetiţa era ageră la minte şi primise cea mai bună educaţie. Nu îi găsea nici un cusur şi nu putea decât să îi mulţumească necontenit lui Genji. În felul său copilăresc, Prinţul Moştenitor era încântat de Preaiubită. Gurile rele nu s-au lăsat nici de data asta, trâmbiţând cu dispreţ că mama ei nu este soţia principală a lui Genji. Cele mai înverşunate erau doamnele de onoare ale celorlalte consoarte. Akashi nu se lăsa doborâtă de cleveteli şi avea mereu grijă să dea un aer proaspăt şi atrăgător Pavilionului Kiritsubo, făcându-i pe tinerii de la Palat să adore locul. Femeile ei fuseseră alese pe sprânceană şi multor curteni li se aprinseseră călcâiele după ele.

Murasaki o vizita pe Akashi din când în când, iar prietenia lor s-a adâncit cu timpul – a devenit o prietenie sinceră, amândouă având grijă să nu se stingherească una pe alta. Akashi se purta cu respectul cuvenit, dovedindu-se sfioasă, iar Murasaki avea grijă să nu cumva să greșească și să își stânjenească prietena făcând-o să se simtă mai prejos. Cele două femei inteligente se dovedeau un model de bună înţelegere.

Lui Genji îi stăruia în minte gândul că nu are să mai trăiască mult, iar acum, că îşi văzuse fetiţa la Curte – cea mai mare năzuinţă a lui din ultimii ani –, chibzuia că a sosit momentul să se călugărească. Nici Yūgiri nu mai era o grijă pentru el de când a renunţat la viaţa de burlac şi avea o căsătorie fericită. Se mai neliniştea doar din pricina lui Murasaki, dar inima îi venea la loc când se gândea că e în relaţii bune cu Împărăteasa, fiica lui de suflet, şi că e socotită femeia cea mai de preţ din viaţa micii prinţese, fiica lui Akashi. Aşadar, avea pe cine se bizui la nevoie. Hanachirusato i-ar fi dus lipsa, dar îl avea pe Yūgiri şi se putea bizui pe el.

Cum peste ceva vreme Genji avea să împlinească rotunda vârstă de patruzeci de ani, pregătirile pentru marea aniversare începuseră deja. În toamna aceea, la numai treizeci şi nouă de ani, i s-a conferit titlul de „fost împărat“. I-au crescut veniturile și a primit şi alte onoruri, dar el ar fi vrut să refuze titlul. La Palat nu îi mai venea să meargă. Îşi petrecea zilele la Rokujō-in, copleșit de treburi, iar uneori şi de tristeţe. Împăratul avea şi el motivele lui de frământare. Temându-se de gura lumii, nu putea să renunțe la tron și să i-l cedeze lui Genji.

Tō-no-Chūjō a primit rangul de mare-ministru, iar Yūgiri, pe acela de sfetnic mijlociu. Văzându-l atât de distins şi de strălucitor când a adus mulţumiri Împăratului, Tō-no-Chūjō o socotea pe Kumoi-no-Kari cea mai fericită dintre fiicele lui, departe de uneltirile de la Palat.

Lui Yūgiri îi stăruiau chinuitor în mintea vorbele doicii lui Kumoi-no-Kari şi dispreţul cu care ea îi privise Rangul Şase cu ani în urmă. Într-o zi, nu s-a putut opri şi i-a oferit o crizantemă albă, frumoasă, a cărei tulpină bătea în mov. O prinsese de un poem:

Văzându-i frunzuliţele verzui, crezut-ai
că va fi cândva o crizantemă purpurie?

A adăugat cu un surâs fermecător:

— Nu am uitat cuvintele răutăcioase din vremurile de restrişte.

Doica s-a simţit stingherită, dar ciuda lui i s-a părut fermecătoare şi i-a spus cu bunăvoință:

Nici picăturile de rouă nu s-au îndoit că frunzuliţele verzui
din vestita grădină deveni-vor mândră crizantemă.

Fiind înaintat în rang şi trebuind să primească mereu oaspeţi, Yūgiri s-a mutat împreună cu soţia în conacul din Sanjō, unde locuise bunica lor – cuib plin de amintiri dragi. Fusese lăsat în paragină după moartea ei, aşa că se cereau reparaţii şi schimbări serioase. Copacii crescuseră şi aveau

nevoie să fie curăţaţi de uscături, iar grădina, de buruienile ce o năpădiseră nemilos. Pârâiaşul a prins iarăşi să susure după ce au smuls ierburile care îl înecaseră.

Într-o seară frumoasă, cei doi admirau grădina, depănând amintiri despre iubirea lor din vremea cât au fost despărţiţi. Kumoi-no-Kari se simţea ruşinată gândindu-se la femeile care erau acum tot aici şi care fuseseră şi atunci. Ce şi-or fi închipuit oare? Yūgiri le-a chemat şi pe ele şi s-au adunat toate fericite în jurul tinerilor căsătoriţi.

Yūgiri a întrebat pârâiaşul (şi, pe ocolite, pe Kumoi-no-Kari):

Tu, apă cristalină de casă, ce te strecori printre pietre şi le străjuieşti,
nu ştii unde a plecat Prinţesa care te admira odinioară?

Kumoi-no-Kari i-a răspuns lui Yūgiri (şi pârâiaşului):

Nici vorbă să oglindească umbre dispărute;
el susură fericit mai departe.

Atunci a apărut Tō-no-Chūjō. Se întorcea de la Palat şi se afla în drum spre casă. S-a oprit ca să admire şi el frunzele de arţar. Conacul nu se schimbase prea mult faţă de vremea când îi trăia mama, dar se simţea că prinsese viaţă şi asta îl înduioşa.

Yūgiri s-a îmbujorat văzându-şi socrul. Amândoi copiii i se păreau frumoşi foc şi potriviţi unul pentru altul. Kumoi-no-Kari era strălucitoare, iar Yūgiri nu avea pereche pe lume. Bătrânele se arătau bucuroase de venirea Ministrului şi nu se mai săturau de vorbă şi de poveşti despre timpurile de odinioară. Zărind schimbul de poezii dintre cei doi tineri, Tō-no-Chūjō şi-a şters o lacrimă:

— Aş vrea şi eu să îl întreb ceva pe pârâiaş, însă nu cred că e de bun augur azi. A spus totuşi:

Nu-i de mirare că bătrânul copac a putrezit
şi pinuleţul a prins deja muşchi.

Saishō, doica lui Yūgiri, care nu uita prea uşor vreo nemulţumire, a spus semeaţă:

Mă străjuiesc acum doi arbori falnici,
cu rădăcinile împletite de la primele frunzuliţe.

Pe Yūgiri l-a înveselit poemul bătrânei, dar Kumoi-no-Kari s-a ruşinat.

În ultima parte a lunii a zecea, Împăratul a hotărât să facă o vizită la Rokujō-in. Culorile toamnei erau mai fermecătoare ca niciodată, aşa că Suzaku a primit cu bucurie când fratele său l-a poftit să le admire împreună. Fiind un prilej de mare însemnătate, toată lumea vorbea numai despre asta, iar pregătirile au fost fără cusur.

Procesiunea imperială a sosit la ora zece dimineaţa şi a trecut întâi pe la terenul de călărie, unde caii şi străjerii în

ţinută de gală se înșiruiseră ca la Sărbătoarea Stânjeneilor. Galeriile şi podeţele arcuite erau înveşmântate în brocarturi, iar locurile libere fuseseră acoperite cu draperii, aşa că, la ora două, alaiul s-a mutat, netulburat de ochi iscoditori, în aripa de sud-est.

Pe lacul de răsărit s-a dat drumul la cormorani de la Palat şi de la Rokujō-in, prada de peşte fiind mulţumitoare. Genji pregătise toate astea nu din prea mare zel, ci ca să nu lase distinşii oaspeţi să se plictisească vreo clipă.

Frunzele de arţar erau straşnic de frumoase îndeosebi în aripa de sud-vest, a lui Akikonomu, şi de aceea Genji ceruse ca pereţii galeriilor să fie îndepărtaţi şi poarta dinăuntru deschisă, astfel ca priveliştea să se dezvăluie Maiestăţilor lor în toată splendoarea. Cele două locuri ale oaspeţilor de onoare fuseseră pregătite cu o treaptă mai sus decât al gazdei, dar Împăratul a cerut să fie așezate pe același rând. Tare şi-ar fi dorit să ştie toată lumea că Genji îi este tată, însă taina stătea ferecată în inima lui. De aceea nici nu îşi putea arăta mulţumirea şi recunoştinţa aşa cum s-ar fi cuvenit.

Între timp, un locotenent din Straja de Stânga a adus peşte din lac, iar unul din Straja de Dreapta, câteva perechi de păsări vânate la Kitano de şoimarii imperiali. Au venit amândoi dinspre răsărit şi au îngenuncheat în stânga şi în dreapta locurilor de onoare.

Tō-no-Chūjō s-a îngrijit de pregătirea şi servirea delicateselor. Prinţii şi înalţii curteni au avut şi ei parte de un ospăţ pe cinste, cu bucate rare.

Către seară, când băutura începea să-şi spună cuvântul, au apărut muzicienii şi dansatorii. S-a cântat liniştit, iar pajii au dansat fermecător. Şi-au amintit cu toţii de prinosul împărătesc adus frunzelor de arţar la Palatul Suzaku. Unul dintre fiii lui Tō-no-Chūjō, un băiat de vreo zece ani, a interpretat uluitor dansul *Cu recunoştinţă pentru împăratul nostru*. Maiestatea Sa şi-a scos un veşmânt şi i l-a pus pe umăr, iar Tō-no-Chūjō a coborât în grădină, în faţa treptelor, pentru un dans de mulţumire.

Amintindu-şi cum dansaseră pe vremuri *Valurile mării albastre*, Genji a trimis pe cineva să îi aducă o crizantemă, pe care a oferit-o prietenului său împreună cu poemul:

Şi crizantemele de la gardul de bambus, mai închise[6] acum,
îşi amintesc cu dor de toamna cu mâneci vălurite în dans.

Tō-no-Chūjō se socotise atunci mai bun decât oricine, deşi recunoştea că pe Genji nu l-ar fi putut întrece nimeni. Aşa le fusese soarta, fără putință de tăgadă.

S-a pornit o ploaie rece de toamnă, de parcă nu ar fi vrut să scape măreţul prilej.

Crizantema ivită în norul purpuriu[7]

se vede ca o stea călăuzitoare neîntinată.

— Nici nu se putea să înflorească într-un moment mai potrivit, i-a spus Tō-no-Chūjō lui Genji.

Vântul de seară a scuturat frunze de felurite nuanţe, aşternând un covor uimitor, care se lua la întrecere cu brocarturile ce înveşmântau galeriile. Paji frumoşi – băieţi de familie bună –, îmbrăcaţi în castaniu, roşu şi purpuriu, cu pieptănătura lor *mizura*, au încântat privitorii cu dansuri scurte. S-au retras apoi la umbra copacilor, iar oaspeţii regretau apropierea serii. Concertul simplu a fost urmat de cântece improvizate cu instrumente aduse de la Palat. Cu cât se întuneca mai tare, cu atât muzica prindea mai multă viaţă, sosind câte un *koto* pentru împăraţi şi pentru Genji. Pe Suzaku l-a înduioşat grozav să cânte la instrumentul îndrăgit pe vremuri, cunoscut sub numele de „Călugărul-Uda“.

Multe ploi de toamnă au trecut peste mine, la ţară,

dar n-am avut niciodată parte de asemenea nuanţe.

Părea puţin înciudat, poate pentru că în timpul domniei lui nu s-a bucurat de asemenea serbări.

Maiestatea Sa a simţit nevoia să îl lămurească pe Suzaku:

Socoteşti că-s doar frunze de toamnă?

Vezi bine că-i brocart după model vechi.

Împăratul Reizei era tot mai chipeş pe măsură ce trecea timpul. Semăna leit cu Genji, iar când apărea şi Yūgiri prin preajmă, mirarea stârnită de asemănarea celor trei sporea. Unii ziceau totuşi că lui Yūgiri îi lipsea ceva din frumuseţea distinsă a Împăratului. Avea însă un farmec aparte pe care nu i-l putea lua nimeni.

La flaut, Yūgiri era neîntrecut. Dintre tinerii care le-au cântat împăraţilor, s-a distins Kōbai, cu vocea lui minunată.

A fost o seară încântătoare şi inimile tuturor au vibrat de bucurie.

1. Aluzie la o poezie al cărei autor e necunoscut: „Dacă frunzuliţele de glicină din primăvara asta vor fi sincere cu mine, / voi fi şi eu deschis la suflet“. (n.a.)
2. „Bariera de la Kawaguchi («gura râului») e păzită, / dar am trecut uşor prin ochiurile mari ale gardului împletit / şi mi-am făcut culcuş.“ (n.a.)
3. Pentru ritualul turnării peste ea a ceaiului îndulcit, pe data de 8 aprilie (socotită ziua de naştere a lui Buddha).
4. În zilele noastre se desfăşoară pe data de 12 mai.
5. *Aoi* („nalbă“) este simbolul Sărbătorii Kamo şi o metaforă pentru dragoste, frunzele sale fiind în formă de inimă. Înseamnă, de asemenea, „ziua întâlnirii“ (*au hi*).

6. Nuanţa mai închisă a crizantemelor sugerează culoarea veşmintelor lui Tō-no-Chūjō, ajuns la rangul suprem.
7. „Norul purpuriu“ este metaforă pentru domnia liniştită şi frumoasă a Împăratului Reizei.

34

Ierburi fragede I

Wakana I

Fără veste s-au deschis florile necunoscute.
N-am nici o îndoială că au picat din cer.

Akiko

După vizita la Rokujō-in, Împăratul Suzaku a căzut la pat. Fusese bolnăvicios de mic, însă acum i se părea că nu se mai face bine.

— Am vrut mereu să mă dedic vieţii religioase, dar am tot amânat cât a trăit mama. Simt că nu mai am mult de petrecut pe lumea asta, aşa că vreau să mă călugăresc, a mărturisit el.

Pe lângă Prinţul Moştenitor, mai avea patru fete, iar cea de a treia – Onna-San-no-Miya – îi era cea mai dragă. Mama ei fusese prinţesă, fiica împăratului dinaintea tatălui lui Genji[1], dar i se luase titlul şi primise numele de Minamoto, ca şi Genji. Deşi a sosit la Curte când Suzaku era doar Prinţ Moştenitor, ar fi putut ajunge împărătească într-o bună zi, însă nu a avut sprijinul trebuincios şi a rămas doar concubină. Tare a mai suferit din pricina luptei crâncene de la Palat. Primul loc în inima lui Suzaku l-a ocupat Oborozukiyo, adusă de sora ei cea puternică, Kokiden – mama lui Suzaku. Împăratului i-a părut rău de concubină, dar nu a avut ce să îi facă şi ea s-a îmbolnăvit şi s-a stins de durere.

Dintre copii, Suzaku ţinea cel mai mult la Onna-San-no-Miya, ajunsă la vârsta de treisprezece sau paisprezece ani. Neliniştit din pricina ei, se tot frământa în grija cui să o lase după ce se călugăreşte. Templul din Nishiyama era gata şi voia să înceapă pregătirile de plecare, dar nu se îndura până nu îşi vedea copila pe mâini bune. Întâi şi întâi trebuia să se ocupe de majoratul ei, adică de punerea mantiei cu trenă. De alte lucruri mărunte se îngrijise deja, lăsându-i ei tot ce avusese mai de preț. Până şi fleacurile dăruite erau de

calitate. Abia pe urmă a împărţit ce rămăsese celorlalte fiice ale sale.

Ştiindu-l bolnav şi aflând de dorința lui de a se călugări, Prinţul Moştenitor i-a făcut o vizită, împreună cu mama. Deşi nu se numărase printre favorite, fostul împărat nu o putea nesocoti. Au tăifăsuit despre vremurile de odinioară şi Suzaku i-a dat fiului sfaturi bune pentru când avea să se urce pe tron. Prinţul Moştenitor era chibzuit şi serios şi se bucura de sprijin puternic din partea familiei mamei. Împăratul Suzaku nu îşi făcea deloc griji pentru el.

— Nu mai am ce regreta. Soarta fetelor mă mai nelinişteşte, pentru că lumea zice că femeile sunt slabe şi nu se descurcă singure. Însă nici nu le tratează cu respectul cuvenit. Sărmanele! Te rog să le ocroteşti pe surorile tale când o să îţi stea în putere. Unele se bucură de protectori, având mame cu trecere. Doar cea de a treia e cu totul neajutorată şi numai pe mine s-a bizuit până acum. O las de izbelişte, a mai zis el ştergându-şi o lacrimă.

Mai pe ocolite, a rugat-o pe fosta consoartă, mama Prinţului Moştenitor, să aibă grijă de Onna-San-no-Miya. Nu era sigur că poate conta pe ea, amintindu-şi de rivalitatea de pe vremuri, când toată lumea ştia că Preaiubita e mama copilei preferate. Trăgea totuşi nădejde.

Spre sfârşitul anului era atât de bolnav, încât nu mai ieşea de după perdele. Mai fusese chinuit de duhurile rele, însă niciodată atât de des şi de puternic. Se temea că i se apropie sfârşitul. După renunțarea la tron, avea aceeaşi fire plăcută şi blândă, iar lumea îl îndrăgea. Încă mai era de ajutor multora, iar aceştia regretau că e pe ducă.

Genji a tot întrebat de sănătatea lui şi, într-o bună zi, l-a trimis pe Yūgiri să îl înştiințeze pe Suzaku că-l va vizita. A fost poftit la taifas îndărătul perdelelor.

— Înainte să se ascundă de lumea noastră, tata m-a povăţuit în fel şi chip. Cel mai tare îl nelinişteau tatăl tău şi împăratul de acum. Am făcut tot ce mi-a stat în puteri, dar aveam şi eu îngrădirile mele. La tatăl tău am continuat să ţin, dar mi-e teamă că în adâncul sufletului nu mi-a iertat o neghiobie. Aşa cred eu, pentru că nu a dat niciodată vreun semn că ar vrea să îşi verse năduful pe mine. Istoria e plină de povești despre bărbaţi înţelepţi care s-au lăsat pradă răzbunării când s-au socotit nedreptăţiţi. Am tot aşteptat să îşi arate mânia sau măcar să dea glas nemulţumirii, dar nu s-a întâmplat nimic. Nici pedeapsa de care m-am temut nu a venit, ba dimpotrivă, Genji s-a arătat mereu un frate iubitor. Apoi, şi cu Prinţul Moştenitor se poartă frumos şi nu poate decât să mă bucure legătura strânsă dintre socru şi ginere. În

ce mă priveşte, trebuie să am grijă să nu mă las orbit de dragostea pentru copiii mei. Cât despre Împărat, am făcut tot ce mi-a cerut acela plecat dintre noi şi într-adevăr străluceşte şi va străluci şi în inima urmaşilor noştri. Eu sunt mulţumit şi nu mă învinuiesc în nici un fel. Când l-am văzut pe tatăl tău la Rokujō-in toamna trecută, m-au năpădit amintiri din tinereţe şi mă gândesc cu drag la felul cum ne-am înţeles noi ca fraţi. Tare mi-aş dori să îl mai întâlnesc. Te rog, spune-i să vină să mă vadă, a şoptit Suzaku copleşit de tristeţe.

— Mă tem că nu ştiu nimic despre vreo faptă necugetată şi nici despre vreo pedeapsă meritată. De când am crescut, stau deseori de vorbă cu tata, despre lucruri însemnate şi despre fleacuri, şi îmi dă fel de fel de sfaturi, dar nu l-am auzit vreodată socotindu-se nedreptăţit sau pomenind de vreo învinuire falsă. E nemulţumit doar că lâncezeşte şi că nu îi mai este de ajutor Împăratului de când s-a retras de la Curte, nerespectând astfel întru totul ultima dorinţă a tatălui său. Regretă amarnic şi că nu i-a fost de folos Maiestăţii Voastre în timpul domniei. Fiind încă tânăr, l-au întrecut alţii mai în vârstă şi mai destoinici. Acum nu îşi doreşte decât să staţi de vorbă pe îndelete şi să vă viziteze din când în când, a încheiat Yūgiri cu un oftat.

Fiul lui Genji nu împlinise încă douăzeci de ani, dar arăta matur şi tare chipeş. Suzaku îl privea dus pe gânduri, frământându-se cum să îl convingă să o ia de nevastă pe fiica lui preferată.

— Am auzit că acum faci parte din familia Marelui-Ministru. Am fost neliniştit pe când nu te băga în seamă, dar mă bucur nespus că lucrurile s-au îndreptat. Mărturisesc cinstit că îi invidiez fiica.

Lui Yūgiri i s-a părut cam ciudată destăinuirea, dar şi-a amintit de zvonul legat de îngrijorarea pentru Onna-San-no-Miya şi de dorinţa de a-i găsi un soţ înainte să se călugărească. Totuşi, nu a lăsat o clipă să se vadă că i-ar fi înţeles neliniştea, socotind că nu se cuvine. Când s-a ridicat să plece, a zis doar:

— Nu mă socotesc bărbat cu însuşiri alese şi nu cred că aş merita onoarea de a fi soţul fiicei dumneavoastră.

Tinerele s-au adunat să îl petreacă din priviri.

— Tare mai e chipeş! a zis una.

O femeie mai în vârstă a adăugat îndată:

— Nu ştiţi cum arăta tatăl lui la vârsta asta! Nici nu suferă asemănare! Era ameţitor de frumos!

Împăratul Suzaku le-a auzit şi a simţit nevoia să îşi spună părerea:

— Aveţi dreptate, nu îl întrecea nimeni. Dar de ce vorbiţi la trecut? Mie mi se pare că în ultima vreme străluceşte şi mai tare. E arătos, distins, mereu pus pe glume. Chiar nu am cu cine îl asemăna. Nu îmi pot închipui ce a făcut într-o altă viaţă de este răsplătit aşa. A crescut la Curte şi a fost copilul cel mai îndrăgit de tatăl nostru, lumina ochilor lui. Cu toate astea, nu şi-a luat nasul la purtare şi s-a dovedit mereu o pildă de modestie. La douăzeci de ani nu ajunsese nici măcar sfetnic, iar un an mai târziu era deja general. Şi uitaţi-vă unde a ajuns fiul lui! Doamne, ce familie puternică! Yūgiri e înzestrat şi a primit educaţie aleasă, aşa că nu îl văd cu nimic mai prejos decât Genji Strălucitorul de pe vremuri. E şi firesc să fi păşit pe un drum presărat cu împliniri şi să se bucure de o asemenea faimă.

Suzaku şi-a lăudat nepotul cât a putut, însă nu îşi lua o clipă gândul de la fiica lui dragă – frumoasă, dar prea mică şi neştiutoare.

— Aş vrea să găsesc un bărbat care să aibă grijă de fata mea, să o iubească şi să vadă de educaţia ei.

Suzaku a adunat doicile şi doamnele mai pricepute la ceremonialul de punere a trenei.

— Mi-aș dori să dau peste cineva care să facă pentru ea ce a făcut Genji pentru fiica lui Hyōbukyō, le-a spus el, însă nu ştiu pe nimeni la Curte. Împăratul e ocupat cu Împărăteasa, iar consoartele şi concubinele sale au sprijin puternic. Mi-ar fi teamă să o arunc într-o luptă atât de aprigă şi cred că, în loc să-i fac bine, i-aş face mai mult rău. Ce păcat că nu am încercat să pun mâna pe Yūgiri cât a fost burlac! E tânăr, dar nespus de talentat şi priceput la multe. Îi văd un viitor strălucit.

— Da, însă oricum nu aţi fi izbutit, a răspuns una dintre doicile micuţei. A fost un băiat statornic şi nimic nu l-a făcut să renunţe la iubirea din copilărie, cu care s-a căsătorit. Nu i-a trebuit nimeni altcineva nici cât a fost singur, cu atât mai puţin acum, că e însurat. Cred că mai degrabă ne-ar fi de folos Genji, care sigur nu și-a astâmpărat între timp curiozitatea şi setea pentru fetele tinere de familie bună. Am aflat că încă mai tânjeşte după fosta preoteasă de Kamo.

— Tocmai neastâmpărul lui mă nelinişteşte.

Suzaku se gândise şi el la Genji, însă avea deja la Rokujō-in mai multe soaţe şi iubite. Nu putea fi vorba să i-o dea pe micuţă de soţie. În cel mai rău caz, îl ruga pe Genji să o înfieze.

— Că bine zici! a urmat Suzaku. Când ai fată de măritat, vrei să îi fie bine şi chiar îţi dorești să o iubească Genji. Viaţa e scurtă şi fiecare speră să o trăiască din plin. Dacă aş fi fost

femeie, cred că el nu m-ar fi atras frăţeşte, ci cu totul altfel. Am chibzuit de multe ori la asta când eram copii şi nu m-am mirat niciodată văzând că fetele își pierd capul din pricina lui. Mi se părea chiar de aşteptat să se întâmple aşa ceva.

Fostul împărat se gândea pesemne la întâmplările neplăcute pricinuite de dragostea lui Oborozukiyo.

Printre doicile fetiţei se afla o fată de familie bună al cărei frate mai mare, Sachūben, era unul dintre însoţitorii apropiaţi ai lui Genji. Când a trecut pe la ea, doica a avut grijă să îi spună ce îşi doreşte fostul împărat.

— De se iveşte prilejul, te rog să îi spui Înălțimii Sale de la Rokujō-in. Se zice că nu e un cap de țară dacă o prinţesă nu se mărită, dar tot este mai bine dacă cineva din familie îi găseşte un soţ şi are pe cine se bizui. În afară de tată, nimeni nu se sinchiseşte de ea. Poate doar noi doi, dar cu ce o putem ajuta? Mi-aș dori să fiu singura care o îngrijeşte, însă aici sunt multe femei şi tare mă tem că una dintre ele o să facă vreo trăsnaie într-o bună zi. M-aş simţi liniştită dacă s-ar aranja ceva cât mai e tatăl ei cu noi. Chiar şi o prinţesă poate avea parte de nenorociri. Nici nu ştii cât mă tem, mai cu seamă că e copila cea mai îndrăgită, iar celelalte o pizmuiesc de nu mai pot. Tare aş vrea să o scap de rele.

— Mă întreb şi eu ce putem face. Înălțimea Sa de la Rokujō-in este un bărbat de toată nădejdea când vine vorba de femeile cu care a avut o legătură. Chiar aşa fluşturatic, e cinstit şi îi găseşte fiecăreia un loc, nu o lasă de izbelişte. Însă numai una se înalţă deasupra tuturor, iar celelalte nu au cum să se simtă în apele lor. Dacă micuţa are norocul să o ia Genji de nevastă, Murasaki, oricât ar fi de grozavă, nu poate să mai fie o ameninţare serioasă. Trebuie să ne arătăm totuşi prevăzători. Înălțimea Sa a zis, nu o dată, că viaţa i-a oferit tot ce e mai frumos şi că nu are de ce să îşi mai dorească ceva. Dar, în privinţa femeilor, a recunoscut singur, şi au băgat de seamă şi alţii, că nu a fost binecuvântat nici măcar cu o femeie de viță împărătească, deşi nevestele lui sunt de familie bună. Dacă ies lucrurile aşa cum ne dorim, atunci prinţesa ta este tocmai ce îi trebuie – soţia visată.

În ziua următoare, doica a găsit prilejul potrivit să îi destăinuie Împăratului Suzaku cele discutate cu fratele ei:

— Spune că Înălțimea Sa de la Rokujō-in ar încuviinţa propunerea venită din partea Maiestăţii Voastre, socotind-o un minunat vis împlinit. Dacă doriţi, o să vă aducă la cunoştinţă chiar el. Noi avem totuşi reţineri. Înălțimea Sa are mai multe neveste şi se poartă frumos cu toate, însă nici măcar o femeie fără rang imperial nu s-ar socoti fericită să se numere printre ele. Oare nu ar fi prea aspră viaţa pentru

prinţesa noastră? Sunt sigură că există şi alţi peţitori pentru fetiţă şi Maiestatea Voastră ar trebui să cântărească bine lucrurile înainte să ia o hotărâre. În zilele noastre, fetele au ajuns să se gândească doar la ce le convine lor, nu şi la ce s-ar cuveni să aleagă ţinând cont de rang. Onna-San-no-Miya e tânără şi neştiutoare, curată la suflet ca nimeni alta. Ar fi mai bine să aibă un protector în viaţă, dar noi, cei din slujba ei, nu putem face pentru ea chiar tot ce ne dorim. Nu ne rămâne decât să urmăm îndrumările primite.

— Micuţa îmi stăruie şi mie în gânduri. Am întors treaba pe toate părţile… Nu ştiu ce să zic. Pesemne că ar fi mai înţelept să nu o mărit, pentru că rangul nu o poate scăpa neapărat de necazuri şi de gura lumii. Însă, pe de altă parte, există prinţese nemăritate care, după ce se despart de părinţi şi de fraţi, se trezesc fără nici un sprijin în viaţă şi e vai de capul lor. Pe vremuri, prinţesele erau respectate şi nimeni nu îndrăznea să le dispreţuiască, dar în zilele noastre nu le mai ia nimeni în seamă sau sunt silite să se mărite, iar pe ele pun mâna fel de fel de netrebnici. O tânără care până mai ieri s-a aflat sub ocrotirea părinţilor demni de toată stima se trezeşte târâtă într-un scandal de necrezut, aruncând o pată ruşinoasă pe numele părinţilor plecaţi dintre cei vii. Tot aud asemenea întâmplări. De aceea, nici nu ştiu cum e mai bine: să o mărit sau nu. Faptul că s-a născut prinţesă de cel mai înalt rang nu înseamnă că va avea parte neapărat de o viaţă fericită. O fată ar trebui să îşi urmeze soarta şi să îi asculte pe protectorii ei, iar dacă lucrurile ies prost, măcar are pe cine da vina. Dacă nu e o fire supusă, ţinând să se mărite din dragoste, şi toate ies cum a vrut ea, atunci se poate felicita pentru libertatea pe care şi-a luat-o, însă eu cred că supărarea pricinuită părinţilor printr-o asemenea purtare, intrată şi ea în moara bârfelor, nu e uşor de suportat şi că e o nechibzuinţă chiar şi pentru o fată de rând, nu numai pentru una de familie aleasă. Tânăra nu are voie să facă vreun pas de capul ei, fără ştirea părinţilor. Pe de altă parte, dacă se trezeşte legată de un bărbat care nu îi place şi zic toţi că e aşa cum s-au aşteptat, atunci da, sfătuitorii ei sunt de vină. Am temeiuri să îmi cred copila prea nevinovată şi neştiutoare ca să se descurce singură şi tare mă tem să nu luaţi voi cine ştie ce hotărâre şi să ajungem de râsul lumii.

Frământările lui Suzaku apăsau greu pe umerii doicii şi ai femeilor ce îngrijeau fetiţa.

— Până acum, a urmat fostul împărat, mi-am dorit să îi fiu în preajmă până se face mare şi mai pricepe şi ea ce se petrece în jur. Mi-e teamă însă că sănătatea nu îmi îngăduie să mai aştept. Nici măcar nu ştiu dacă mai apuc să mă călugăresc, dar asta îmi doresc acum.

Dacă o las pe fetiţă în grija Înălțimii Sale de la Rokujō-in, stau cât se poate de liniştit, chiar dacă sunt multe femei acolo. Genji e inteligent şi serios, cu inima largă, iar celelalte îşi au locurile lor. Fetiţa mea curată la suflet nu poate să le încurce. Nu ştiu un bărbat mai de nădejde pentru ea.

Ar mai fi fratele meu vitreg, Hotaru, bărbat arătos şi bun la suflet. Face parte din familie şi nu se cade să fiu cârcotaş, dar lumea zice că e un om slab, preocupat mai mult de artă, deloc cu picioarele pe pământ şi cuget că nu mă pot bizui pe el când vine vorba de un lucru atât de serios.

Am auzit că Tō-Dainagon – bărbat blând şi la locul lui – ar fi pus ochii pe copila mea, dar nu mă lasă inima să i-o dau lui. E prea de rând şi istoria ne-a arătat de nenumărate ori că înflăcărarea nu e de ajuns, că rangul contează.

Am aflat de la Oborozukiyo că şi Kashiwagi tânjeşte după ea. Ar trebui să mai înainteze şi el în rang, deocamdată e cam lipsit de însemnătate. Gura lumii zice că nu s-a însurat pentru că ţinteşte prea sus. E bine instruit şi nu mă îndoiesc o clipă că o să ajungă unul din cei mai valoroşi dregători, însă nu este chiar ceea ce îmi doresc acum.

S-au mai ivit şi alţii care cereau mâna lui Onna-San-no-Miya, răspândindu-se cu repeziciune zvonul că fostul împărat se frământă numai din pricina ei şi că de celelalte fete nici nu îi pasă.

Tō-no-Chūjō a rugat-o pe Oborozukiyo să pună o vorbă bună pentru Kashiwagi, ţinând să sublinieze:

— Fiul meu nu s-a însurat încă pentru că îşi doreşte o prinţesă de viță împărătească. Să nu uiți să-i spui asta lui Suzaku. Vreau să ştie că ar fi o mare onoare pentru noi dacă ar ţine seama de rugăminte.

Hotaru, care dăduse greş cu Tamakazura, voia să îi dovedească acesteia că nu e chiar de lepădat, aşa că se arăta acum un peţitor înfocat al micuţei prinţese.

Tō-Dainagon i-a fost mulţi ani sfătuitor apropiat lui Suzaku şi îi administra moşiile. Dacă acesta se călugărea, viitorul lui se ducea de râpă. Acum încerca să îi ceară încuviințarea de a se îngriji de averea fiicei îndrăgite, ceea ce însemna în mintea lui că avea să o ia și de nevastă.

Yūgiri s-a numărat şi el printre cei pe care pusese ochii Suzaku. Tânărul ştia prea bine că nu se cade să îl refuze pur şi simplu, deşi propunerea nu îl lăsa nepăsător. Îşi legase soarta de Kumoi-no-Kari şi nu o putea supăra acum, după ce îi fusese credincios atâta amar de vreme. Oricum, două neveste l-ar fi încurcat. El a fost întotdeauna mai cumpătat, așadar socotea că e mai bine să nu se aventureze, deşi nu era pe deplin încredinţat că nu va regreta mai târziu.

Prinţul Moştenitor a auzit şi el de frământările lui Suzaku:

— Se cere multă grijă la alegerea soţului, pentru că nu e vorba doar de clipa de față, ci de pilda lăsată celor care vor veni după noi. Situația trebuie întoarsă pe toate părţile. Oricât este de grozav, un om de rând rămâne un om de rând. Cel mai bun lucru ar fi să i-o încredinţezi Înălțimii Sale de la Rokujō-in să aibă grijă de ea, dacă nu ca soţ, ca tată.

— Strașnică idee! Ce sfat bun mi-ai dat!

Cuprins de avânt, Suzaku l-a chemat pe fratele doicii lui Onna-San-no-Miya şi l-a rugat să îi aducă la cunoștință Înălțimii Sale de la Rokujō-in dorinţa lui. Genji ştia deja despre ce-i vorba.

— Îmi pare nespus de rău. Se teme că nu mai are mult de trăit, dar şi eu am aceleaşi frământări. De unde ştie că o să trăiesc mai mult decât el? Dacă e să ne stingem în ordinea venirii pe lume, să zicem că mi-ar mai rămâne câţiva ani. Dacă îi pot fi de vreun folos, fireşte că nu o să mă dau în lături şi o să am grijă de oricare dintre copiii lui, cu atât mai mult de fiica îndrăgită. Dar ştii că viaţa e trecătoare şi nu avem habar cât ţine firul ei.

Îi mulţumesc pentru încredere, dar cred că nu e bine să îi fiu soţ, a continuat Genji. Îmi va veni cu atât mai greu să mă despart de lumea asta. Şi nu e singura de care m-ar lega viaţa de aici.

Apoi ar mai fi Yūgiri. E încă tânăr şi chiar dacă acum nu are un rang înalt, va avea într-o bună zi. Poate devine chiar stâlpul țării. Privind astfel lucrurile, nu mi se pare deloc nepotrivit să se însoare cu o prinţesă de sânge, deşi cred că fratele meu a respins de la început ideea, ştiindu-l însurat şi deloc dornic să aibă mai multe neveste.

Genji nu se încumeta să îi devină soţ, iar mijlocitorul se simţea înşelat în aşteptările sale şi încerca să îl convingă de privilegiul oferit de hotărârea Împăratului Suzaku şi să îi lămurească îndrumările primite.

Genji l-a ascultat zâmbind.

— Ştiu că e fiica lui iubită şi îmi închipui cât îl neliniştește viitorul ei. Cel mai bine ar fi să o socotească printre consoartele Împăratului. Nu văd cine s-ar împotrivi. Ştiu că are deja câteva doamne alese, însă ar fi cât se poate de greşit să nu năzuiască la o asemenea poziţie. Se ştie că fetele care vin mai la urmă întâmpină multe neplăceri, dar asta nu înseamnă că mereu se întâmplă aşa. Să ne gândim cum s-au petrecut lucrurile pe vremea tatălui meu. Împărăteasa-mamă a fost prima lui soţie. A ajuns la Curte când el era doar prinţ moştenitor şi părea că nimeni şi nimic

nu îi stă în cale. Totuşi, Fujitsubo a pus-o în umbră, devenind Preaiubita şi fiind preferată în văzul tuturor. Doar ea a ajuns împărătească! Am înţeles că mama micuţei prinţese a fost soră vitregă cu fosta împărătească călugăriță, la rândul ei nespus de frumoasă, aşa că fata nu are cum să nu îi semene. Cu doi părinţi frumoşi…

Cuvintele din urmă l-a făcut pe Suzaku să cugete că fratele lui nu se arată cu totul nepăsător față de propunerea de-a o lua de nevastă pe Onna-San-no-Miya.

Se apropia sfârşitul anului. Suzaku nu s-a înzdrăvenit şi voia doar să îşi pună treburile în bună rânduială. În primul rând, s-a îngrijit de pregătirile pentru ceremonialul de punere a trenei, care avea să fie mai măreţ decât orice văzuse cineva vreodată, iar Kaedono[2] a fost împodobit cu cele mai încântătoare mătăsuri. Perdelele şi draperiile îți luau ochii cu frumuseţea lor, putând fi râvnite chiar şi de împărăteasa Chinei.

Cu mult timp în urmă, Suzaku îl rugase pe Tō-no-Chūjō să lege şnurul ritualic. Deşi ocupat până peste cap, acesta nu l-a putut refuza, rugăminţile fostului împărat fiind sfinte pentru el. Au fost de faţă cei doi miniştri, din Stânga şi din Dreapta, precum şi dregătorii de rang înalt, chiar dacă pentru asta au lăsat deoparte alte treburi sau chiar dacă nu se simţeau în apele lor. De fapt, toată Curtea a fost acolo, printre invitaţi numărându-se şi opt prinţi imperiali. Împăratul şi Prinţul Moştenitor se bucurau de sărbătoare, dar se şi întristau la gândul că este ultima pusă la cale de Suzaku. Au sosit daruri strălucitoare, aduse din ţări străine, de la depozitele şi magaziile imperiale, dar şi de la Rokujō-in. Genji a avut grijă ca Tō-no-Chūjō să fie răsplătit din belşug pentru serviciile sale.

Împărăteasa a trimis veşminte şi cutii cu piepteni care mai de care mai ales. Scosese şi darurile oferite de Împăratul Suzaku înainte de plecarea ei la Ise, împrospătându-le puţin, fără să le facă de nerecunoscut. A rugat o doamnă de onoare să cheme un mesager şi să i le înmâneze lui Onna-San-no-Miya chiar în ziua ceremonialului, însoţite de un poem:

A îmbătrânit şi pieptănul de atâta purtat,

dar îi sunt recunoscătoare pentru zilele sacre.

Văzând poemul, pe Suzaku l-au năpădit amintirile. Împărăteasa s-o fi gândit să treacă asupra micuţei, prin pieptăn, o parte din norocul cu care fusese ea binecuvântată. Frumos dar! a răspuns el, fără să îşi dezvăluie propriile simţăminte:

Aş vrea să o ştiu călcându-ţi, înfloritoare, pe urme

până îmbătrâneşte şi pieptănul[3] *din cimişir blagoslovit de zei.*

A luat parte, cu sforțări vădite, la ceremonialul de punere a trenei. Se simţea tot mai rău. Trei zile mai târziu s-a călugărit. Chiar şi un om de rând lasă în urmă o mulţime de regrete, dar ale fostului împărat erau nemăsurate.

Oborozukiyo l-a vegheat neîntrerupt, copleşită de tristeţe.

— Nu mai sunt neliniştit din pricina copiilor mei, dar mă doare sufletul că te văd mâhnită, a zis el cu voce stinsă.

S-a străduit să se ridice şi să se sprijine pe rezemătoarea de braţ. Marele preot de la Enryaku-ji s-a îngrijit de tonsură, iar ceilalţi trei prelați, de jurăminte şi rugăciuni. Pe toţi i-a mâhnit nespus schimbarea veşmintelor, pentru că aceasta însemna ruperea de lumea noastră. Până şi preoţii obişnuiţi cu asemenea ritualuri îşi stăpâneau cu greu lacrimile. Încăperile şi galeriile răsunau de suspinele fiicelor lui, ale consoartelor şi concubinelor, precum şi ale însoţitorilor de toate rangurile. Îi venea greu să găsească tihna după care tânjea şi, în plus, îi mai stăruia în gânduri şi Onna-San-no-Miya, fiica favorită. Nici mesagerii nu încetau să întrebe de sănătatea lui, începând cu cei de la Curte. Cum să îşi adune bruma de puteri rămase?

Aflând că se simte mai bine, Genji s-a hotărât să îşi viziteze fratele. Deşi ar fi putut să folosească veniturile lui de „fost împărat“ şi să aibă o suită cu care să farmece privirile, a ţinut dinadins să nu bată la ochi. S-a dus acolo într-o trăsură simplă, cu alai puţin, alcătuit din nobili de rang înalt.

Suzaku se bucura atât de mult de vizită, de parcă uitase şi de boală. A ţinut seama de rugămintea lui Genji şi nu a făcut pregătiri de întâmpinare deosebite, ci l-a primit frăţeşte în încăperea în care se afla. Văzându-l atât de schimbat, pe Genji l-a podidit plânsul. Nu a fost în stare să îşi ascundă mâhnirea. A zis fără pic de şovăială:

— Când s-a stins tata din viaţă, am înțeles cel mai bine cât de trecătoare e lumea asta. Atunci am fost hotărât să mă călugăresc, însă nu am avut niciodată destulă voinţă ca să o fac. Am tot amânat şi mi-ai luat-o înainte, deşi nu ar fi trebuit. Mă simt stânjenit că am dat dovadă de slăbiciune şi nici nu îmi vine să te privesc în ochi. Eram încredinţat că am să renunţ uşor la cele lumeşti, dar s-au tot ivit felurite întâmplări care m-au abătut din drum.

Descurajat de boală, Suzaku nu se putea linişti nicicum. S-a apucat să povestească de una, de alta, cu voce stinsă.

— De câte ori mă simţeam rău, socoteam că nu mai apuc ziua următoare, dar anii au trecut şi am tot întârziat să fac pasul dorit. Temându-mă că mor necălugărit, mi-am

îndeplinit până la urmă dorinţa, însă nici nu vreau să ştii cu câtă greutate. Aşa am ajuns să îmi dau seama şi mai bine de puţinul timp rămas. Mi-e teamă că nu pot urma cu stricteţe calea şi că trebuie să mă mulţumesc cu rugăciuni şi invocaţii ale numelui lui Buddha. Nu sunt înțelept şi nici menit să fac ceva deosebit, ci vrednic doar de învinuiri pentru lipsa mea de voinţă şi de tărie.

A mai bâiguit ceva despre călugărit şi a ajuns degrabă la cel mai arzător gând al lui.

— Mă îngrijorează fiicele mele, dar cel mai mult aceea lipsită de protecţie. Nu am cui să o încredinţez.

Genji îşi compătimea fratele şi în suflet i se strecurase curiozitatea pentru Onna-San-no-Miya, aşa că nu a vrut să lase prilejul să îi scape.

— Da, te înţeleg prea bine. Cu cât o fată e de familie mai bună, cu atât îi este mai greu să se descurce fără protector. Știu prea bine de câtă preţuire se bucură Prinţul Moştenitor. Dacă i-ai vorbi despre ceea ce te frământă, sunt încredinţat că ar pleca urechea la rugăminţile tale. Nu ar mai trebui să îţi faci griji. Numai că s-ar putea să vină ziua când o să domnească peste ţară şi nu o să mai aibă vreme nici măcar pentru propriile surori. Cel mai sigur pentru Onna-San-no-Miya ar fi să îi găseşti pe cineva pe care să se bizuie în întregime, adică să se mărite cu un bărbat care să ia asupra sa toate răspunderile şi să nu mai poată da îndărăt. Aşadar, dacă nu reuşeşti să scapi de grijile legate de viitorul ei, ar fi mai bine ca, în mare taină, să pui ochii pe un ginere bun.

— Ai dreptate, însă nu e chiar atât de uşor cum pare. Istoria ne arată că cele mai multe prinţese s-au măritat în timp ce taţii lor se mai aflau pe tron. Or, eu m-am călugărit şi cu sănătatea stau tot mai prost pe zi ce trece. Iar timpul nu-l mai pot da înapoi.

Nu îmi este uşor să te rog, ştiind că nici ție nu o să îți vină la îndemână, dar te implor să te ocupi tu de copila mea şi să faci cum crezi de cuviinţă. Dacă vrei, găseşte-i tu un soţ. Îmi doream să i-o dau fiului tău, când era încă burlac, însă mi-a luat-o înainte Tō-no-Chūjō şi îl invidiez pentru asta.

— Yūgiri e băiat serios şi un soţ de nădejde, dar încă nu pricepe multe lucruri şi nici cu rangul nu stă prea bine, prin urmare, nu cred că ar fi potrivit pentru fiica ta. Poate îţi par neobrăzat, dar ce-ai zice dacă aş lua-o în grija mea? Viaţa ei nu s-ar schimba prea mult faţă de acum, numai că există pericolul să rămână singură, fiindcă eu nu mai sunt tânăr.

Aşa a ajuns Genji să se gândească la căsătoria cu Onna-San-no-Miya.

Spre seară s-a dat o petrecere pentru nobilii din suita lui Genji. Mâncarea a fost de post, însă pregătită şi servită frumos. Cei de faţă şi-au şters lacrimile pe furiş văzând că fostul împărat mănâncă dintr-un bol din lemn de agar nelăcuit, aşa cum cerea datina călugăriţilor.

Au compus poeme şi au fost multe clipe înduioşătoare, însă nu mă mai opresc asupra lor.

Seara târziu, Genji s-a întors la Rokujō-in încărcat de daruri, ca şi însoţitorii lui. Printre cei care l-au condus acasă se număra şi Tō-Dainagon.

Din pricina ninsorii şi a frigului, Suzaku a răcit, dar se socotea fericit că pusese la cale logodna iubitei sale fiice. Viitorul lui Onna-San-no-Miya părea asigurat.

Pe Genji îl neliniștea noua răspundere, care însemna totodată schimbarea oficială a legăturii cu Murasaki. Ea auzise ceva zvonuri, însă nu voia să le dea crezare şi nici nu l-a întrebat nimic. Mai fusese îndrăgostit şi de fosta preoteasă, gata să se însoare cu ea, dar se oprise la timp.

Genji se îngrijora din pricina soţiei. Ştia că nu îi va pierde locul din inima lui şi că avea să o iubească şi mai mult, însă numai timpul putea să o convingă de asta, iar până atunci lui îi rămâneau doar frământările. Nu reușea să se liniştească. Nimic nu îi despărţise până în ziua aceea şi nici secrete nu prea ţinuse faţă de Murasaki. Acum suferea că îi ascunde adevărul. S-a dus la culcare fără să sufle o vorbă despre cele discutate cu Suzaku.

A doua zi, cerul a fost întunecat şi s-a aşternut zăpada. Genji a adus încet-încet vorba despre fratele lui.

— Am trecut pe la el să văd cum se mai simte. Starea i s-a înrăutăţit şi sunt foarte tulburat. Mi-a înșirat o seamă de lucruri care îl necăjesc, dar cel mai tare îl îngrijorează soarta lui Onna-San-no-Miya. I-a povestit în amănunt discuţia avută cu el şi a continuat: Nu am putut să îi nesocotesc rugămintea, mi-a fost prea milă de el. Îţi dai seama ce o să mă mai toace gura lumii. Cum să mă însor la vârsta asta! Suzaku mai încercase să mă ademenească prin mijlocitor, dar atunci am izbutit să scap cu obrazul curat. Acum, faţă-n faţă, nu am găsit nici un motiv să îl refuz. Crezi că, după ce el pleacă la mănăstire, o putem aduce aici? Te supără gândul? Te rog să te bizui pe mine, nu o să mă schimb cu nimic în ce te privește. Mi-e milă de ea şi vreau să o ajut. Nu îmi doresc decât bună înţelegere în casă.

Greu i-a mai fost să aducă vorba despre Onna-San-no-Miya, ştiind că pe Murasaki o supără orice legătură de-a lui, oricât de scurtă. Soţia însă i-a spus liniştită:

— E o rugăminte părintească şi o înţeleg prea bine. Nu am de ce să mă împotrivesc sau să mă întristez. Aş vrea să se simtă în largul ei şi să nu mă creadă o stavilă în calea fericirii. Şi m-aş bucura să nu uite că mama ei, fosta consoartă, îmi era mătuşă.

Purtarea smerită a soţiei l-a luat pe Genji pe nepregătite.

— Aproape că mă îngrijorează încuviinţarea ta blândă. Glumesc. Dacă va exista înțelegere între voi, am să te iubesc şi mai mult. Să nu te laşi copleşită de cleveteli şi să nu iei în seamă vreo insultă. E trist că lumea caută mai degrabă pricini decât să spună o vorbă bună şi e gata oricând să semene vrajbă. Ascultă-ţi inima şi lasă lucrurile să îşi urmeze cursul. Să nu cumva să te cuprindă ura.

Murasaki a luat vestea aşa cum era, hotărâtă să nu se plângă şi să nu îşi arate gelozia. Până atunci nu se îndoise o clipă de trăinicia legăturii ei cu Genji şi de aceea nici prin cap nu îi trecea să îşi dea pe față mâhnirea. Ştia prea bine că nu poate schimba nimic din cele hotărâte şi că dorinţele sau sfaturile ei oricum nu ar fi schimbat nimic. Nu voia să creadă lumea că noua ei stare îi pică prost şi nici să îşi vadă mama vitregă bucurându-se de necazul ei şi aruncându-i răutăţi şi blesteme. Femeii i-ar fi plăcut negreşit să spună că Murasaki a căpătat ce a meritat, după ce o învinuise pentru tânăra nevastă a lui Higekuro. Deşi stăpână pe ea, Murasaki nu reuşea să scape de frământări.

A venit noul an. La Palatul Suzaku erau în toi pregătirile pentru mutarea la Rokujō-in a lui Onna-San-no-Miya. Cei câţiva peţitori s-au simţit înşelaţi în aşteptările lor. Împăratul ar fi vrut-o şi el la Palat, dar a renunţat la idee după ce a priceput că lucrurile fuseseră deja aşezate.

La Rokujō-in se punea la cale sărbătorirea lui Genji, care împlinea patruzeci de ani şi Curtea se frământa, în frunte cu Împăratul. Mulţi îşi doreau un banchet pe cinste, în timp ce Genji ar fi vrut să treacă totul sub tăcere. Nu i-au plăcut niciodată petrecerile zgomotoase.

În data de 23 din prima lună, de ziua Şobolanului, Tamakazura a dat un ospăţ în cinstea lui Genji, cu primele ierburi de primăvară[4] aducătoare de viaţă lungă. Pregătise totul din vreme, în mare taină, aşa că el nu a putut-o refuza. Nici ei nu îi plăcea să atragă privirile, dar, fiind o doamnă atât de însemnată, nu s-a putut lipsi de o suită aleasă.

Aflând de venirea ei, i-au pus la îndemână camera de oaspeţi din partea de apus a aripii de sud-est şi ea s-a îngrijit de restul. A trimis rezemătoare de braţ, paravane şi perdele noi, iar în loc de scaune s-au folosit patruzeci de perne –

oricum mai comode şi mai puţin bătătoare la ochi. Totul era de un bun-gust desăvârşit! Patru sipete cu veşminte pentru vară şi iarnă tronau pe două suporturi minunat incrustate cu sidef. Alături stăteau borcănele cu miresme, cutii cu fel de fel de leacuri sau cu piepteni, boluri, pietre pentru tuş, săculeţe cu pudră de orez şi altele. Suporturile pentru coroniţele din flori artificiale menite să ascundă vârsta erau din lemn de agar ori santal, sculptate măiestrit şi împodobite cu fireturi aurii. Gustul pentru frumos al Tamakazurei se dezvăluia în orice amănunt. Era sensibilă, iubitoare de artă, de o fineţe greu de închipuit, însă nu îi plăcea să iasă în faţă.

Au sosit oaspeţii. Genji şi Tamakazura s-au salutat, iar în cele câteva clipe cât au rămas singuri, amintirile i-au copleşit, necruţătoare. Genji părea atât de tânăr, încât nimeni nu i-ar fi dat vârsta pe care o avea şi nu ar fi zis că îi e tată adoptiv. Tamakazura s-a simţit cam ruşinată la început, pentru că nu îl mai văzuse de mult, dar s-a străduit să nu se trădeze. Au tăifăsuit ca pe vremuri. Îi adusese cu ea pe cei doi băieţi, frumoşi foc. Se ruşina să îi arate lui Genji, dar soţul ei a stăruit, spunând că altă ocazie mai bună nici că se putea găsi. Băieţii purtau mantii *nōshi* la fel, iar pieptănătura cu cărare la mijloc era potrivită copiilor de vârsta lor.

— Nu îmi vine să cred că am îmbătrânit, a spus Genji. Mă simt încă tânăr, însă când vin copiii să mă viziteze, cu nepoţi cu tot, îmi amintesc de vârstă. Am auzit că şi Yūgiri are un copil, dar nu s-a învrednicit să îl aducă să-l văd. Ai fost prima care şi-a amintit de ziua mea, deşi mi-ar fi plăcut să uit un pic de anii cei mulţi.

Tamakazura se mai împlinise şi Genji o găsea cu totul fermecătoare. L-a salutat cu gravitate:

Am adus cu mine puieţi din câmp, să ne rugăm
ca stânca la umbra căreia au crescut să fie trainică.

Genji a gustat ritualic din cele patru boluri cu ierburi fragede, aflate pe o tăviţă pătrată din lemn de agar şi a închinat ceşcuţa cu *sake*:

Să trăiască pinuleţii proaspeţi, aşa cum
ierburi fragede prind mereu viaţă pe câmp.

Între timp, nobilii de rang înalt şi-au ocupat locurile pregătite în camera de oaspeţi. Hyōbukyō a stat în cumpănă până s-a hotărât să vină. Genji îl poftise pentru că îi era socru, dar era totodată şi fostul socru al lui Higekuro. A ajuns până la urmă, însă cu întârziere.

Higekuro îi scotea din sărite pe cunoscuţi tot fălindu-se cu înrudirea lui cu Genji. Tamakazura era mama vitregă, iar Murasaki, mătuşa băieţilor din prima lui căsătorie. Avea de

ce să facă pe nebunul! Copiii şi-au îndeplinit însă cu prisosinţă rolurile la ceremonial.

Alaiul purtătorilor celor patruzeci de coşuri cu crenguţe încărcate de fructe şi patruzeci de cutii din chiparos pline cu bucate alese era condus de Yūgiri. Dinaintea lui Genji stăteau patru polițe din lemn de agar, cu ceşcuţe şi boluri de o eleganţă greu de mărturisit în cuvinte.

Din respect pentru suferinţa Împăratului Suzaku, nu au fost chemaţi muzicieni de la Curte. Tō-no-Chūjō, renumit pentru priceperea lui la instrumente, a ales câteva dintre cele mai bune melodii, zicând:

— Adunare mai aleasă decât cea de acum nu cred că vom mai prinde la Rokujō-in.

Concertul a fost tihnit. Tō-no-Chūjō, tatăl Tamakazurei, a adus şi un *wagon*, cel mai de preţ din toate câte le avea. Cu toţii ştiau cât de măiestrit cântă şi nimeni nu se încumeta apoi să mai atingă vreun instrument. După multe stăruințe, Kashiwagi s-a învoit şi el să cânte puţin. Lumea i-a admirat talentul moştenit de la tată. Nu era cu nimic mai prejos decât acesta, ba mai mult, unele părţi le-a interpretat într-un stil aparte, uimindu-i pe ascultători. Asta şi pentru că repertoriul chinezesc este nespus de variat, iar partiturile, bine întocmite. Deosebite au fost însă melodiile compuse pe loc la *wagon*. Tatăl a ţinut note joase şi puţin mai tărăgănate, pe când fiul a atacat note mai înalte şi un ritm vioi. Prinţii şi nobilii care nu ştiuseră nimic despre iscusința lui au rămas uluiţi.

Hotaru a cântat la *kin*, o comoară de preţ a Palatului, trecută de împăraţi din tată în fiu. Cu câţiva ani înainte să se stingă din viaţă, tatăl lui Genji i l-a dat fiicei mari, care l-a socotit cea mai de seamă avuţie a ei. Era şi nespus de pricepută. Tō-no-Chūjō i l-a cerut cu împrumut, ca să onoreze măreaţa sărbătoare. Lui Genji i-a stârnit nenumărate amintiri. Hotaru, cam tânguitor de la băutură, a împins *kin*-ul spre Genji. Nerezistând ispitei, a interpretat şi el o melodie. Astfel, concertul modest la început s-a preschimbat într-unul de înaltă clasă. Tinerii curteni adunaţi în capul scării au cântat şi ei tot cât au putut de bine, schimbând tonul la un moment dat. Balada *Salcia tristă* părea să fi pus pe jar până şi privighetoarea întoarsă la cuibul ei. Petrecerea fiind una de suflet, nu una oficială, darurile au fost și ele mai îmbelşugate. Atât Tamakazura, cât şi oaspeţii s-au trezit copleşiţi cu lucruri minunate. Marea-doamnă s-a pregătit să plece acasă în zori.

— Trăiesc retras de lume, i-a spus Genji, şi am pierdut firul timpului. Amintindu-mi azi că am îmbătrânit, mi s-a făcut inima cât un purice. Din păcate, pentru că au trecut anii

peste mine, nu mă mai pot mişca în voie, nu mai pot face tot ce îmi doresc şi nu mai am prilejul să te văd după pofta inimii.

A fost o zi cu momente de tristeţe, dar şi de duioşie. Marea-doamnă Tamakazura nici nu mai ştia dacă vrea acasă sau dacă i-ar fi plăcut să mai stea. Pe Tō-no-Chūjō îl respecta ca tată, la Genji ţinea mai mult ştiind câte făcuse pentru ea şi își dăduse tot mai bine seama de asta cu trecerea timpului. Era bucuroasă că a găsit prilejul să îşi arate măcar un pic recunoştinţa.

Onna-San-no-Miya s-a mutat la Rokujō-in spre jumătatea lunii a doua. Pregătirile pentru primirea ei au fost gândite până în cele mai mici amănunte. I-au aranjat iatacul în partea de apus a aripii de sud-est – încăperea în care Genji gustase ierburile fragede şi unde se ţinuse ospăţul dat în cinstea lui. Nu au fost uitate nici încăperile doamnelor ei, aflate de-a lungul galeriilor dinspre apus și împărţite cu grijă ca să fie toate mulţumite. I s-a adus cu mare pompă zestrea de la Palatul Suzaku, iar mutarea a fost la fel de ceremonioasă. Curtenii din alaiul ei – nobili de rang înalt – se simţeau mândri şi fericiţi, în afară de unul: Tō-Dainagon. Acesta sperase să o ia de nevastă şi să se îngrijească totodată de averea ei, iar acum se simţea dat la o parte. Îşi înghiţea cu greu lacrimile de supărare.

Fără să mai ţină cont de rânduielile stricte ale ritualului, Genji i-a ieşit în întâmpinare. Nu s-ar fi cuvenit, pentru că nu avea rang împărătesc, şi nici ea nu mergea la Curte ca să devină consoartă. Legătura lor era neobişnuită.

În cele trei zile cât a durat ceremonialul nupţial, ambele Case – atât Rokujō-in, cât şi Palatul Suzaku – au făcut tot ce le-a stat în putinţă ca să impună prin măreţie.

Murasaki nu se afla în cea mai bună stare sufletească din pricina noii situaţii. Părea să privească totul netulburat, dar o îngrijora viitorul relaţiei sale cu Genji. Până acum fusese cea mai îndrăgită dintre neveste şi nimeni şi nimic nu îi primejduise locul. Noua soţie era însă tânără şi avea un rang pe care Murasaki nu-l putea trece cu vederea, aşa că nu îi rămânea decât să o considere un mare pericol. Se simţea umilită, dar încerca să nu lase să i se citească nimic pe chip. A dat o mână de ajutor la pregătiri, arătându-se cât se poate de liniştită. Genji o admira din adâncul inimii.

Onna-San-no-Miya era micuţă şi fragilă, amintindu-i de Murasaki atunci când o adusese la Nijō-no-in, numai că draga lui se distinse încă de atunci prin firea puternică şi inteligenţă. Onna-San-no-Miya era nespus de copilăroasă şi tare plictisitoare. Partea bună era că, nefiind îngâmfată – nici

n-avea cum la vârsta ei –, nu îi stârnea gelozia lui Murasaki, iar acesteia nu îi venea să o trateze ca pe o rivală.

În primele trei nopţi, Genji a vizitat-o ca un adevărat mire. Murasaki nu se putea obişnui cu gândul, însă nu zicea nimic. Se lăsa doar năpădită de tristeţe şi vedea de îndatoriri de care nu mai avusese parte, cum ar fi înmiresmarea veşmintelor proaspătului mire. Genji o socotea o soţie minunată şi se mira că cedase rugăminţilor fratelui. Se amăra că dăduse dovadă de slăbiciune şi a rugat-o cu lacrimi în ochi:

— Te rog să mă mai laşi o singură noapte, nu am de ales. Dacă te mai nesocotesc de mâine încolo, să ştii că mă dispreţuiesc singur, nu aştept să te superi pe mine, a zis el cu mâhnire în glas.

— Mi se pare că nici tu nu ştii bine ce vrei, a spus ea plângându-l, dar cu zâmbetul pe buze. Nu ştiu ce sfat să-ţi dau.

Simţindu-i disperarea din glas, Genji şi-a sprijinit bărbia în pumni ca să îşi ascundă stingherеala. Murasaki a tras piatra pentru tuş spre ea şi a aşternut pe o hârtie pe care mai scrisese poezii vechi:

Ajunsesem să cred că nimic nu se va schimba în veci,
dar, iată, schimbarea se petrece chiar sub nasul meu.

Genji a pus mâna pe foaie şi i s-a strâns inima de mila ei.

De murit, se moare în lumea trecătoare,
statornică rămâne doar făgăduiala noastră.

Văzându-l că nu se urneşte, Murasaki l-a îndemnat:

— S-a făcut târziu, e timpul să pleci.

Şi-a îmbrăcat mantia *nōshi* potrivită prilejului, pe care Murasaki i-o înmiresmase minunat. Ea l-a petrecut din priviri, plină de amărăciune. Chiar dacă se mai temuse de-a lungul timpului de asemenea neplăceri, trecuse cu bine peste toate şi lucrurile îşi urmaseră cursul firesc. Dar a sosit şi momentul nedorit, când Genji s-a aruncat de bunăvoie în gura lumii. Nu avea de unde să ştie ce soartă îl aşteaptă.

Deşi Murasaki părea netulburată, doamnele ei se arătau îngrijorate:

— Nu m-aş fi aşteptat la aşa ceva! a zis una. E adevărat că mai are o mulţime de neveste, dar totul a mers bine până acum, pentru că fiecare şi-a văzut lungul nasului. Numai că asta nouă se crede mai presus decât oricine. Mă tem să nu dea naştere la cine ştie ce neînţelegeri care să o pună pe jar pe stăpâna noastră.

Murasaki le-a dovedit că totul e în bună rânduială şi a stat liniştită de vorbă cu ele până noaptea târziu. Socotea că

este mai bine să vorbească decât să le lase să îşi închipuie cine ştie ce.

— Eu mă bucur că a venit să stea aici. Uneori mi s-a părut că bietul om se plictiseşte numai cu noi. Onna-San-no-Miya a împrospătat atmosfera. Sper că încuviinţaţi şi că nu o consideraţi o legătură încurcată. Nu are de ce să vă îngrijoreze o copilă. Dacă am fi fost de acelaşi rang sau ar fi existat vreun temei să mă cred mai bună decât ea, atunci aş fi avut de ce să îmi fac griji. Dar aşa cum stau lucrurile – să nu vă închipuiţi cumva că mă laud! – nu îmi doresc decât să nu gândesc nimic rău despre ea şi să fiu prietenoasă.

Chūjō şi Nakatsukasa au schimbat o privire, iar una din ele a murmurat:

— Cât e de blândă şi de înţelegătoare!

Cele două se bucuraseră de favorurile lui Genji în tinereţe, dar, de la plecarea lui la Suma, au intrat în slujba lui Murasaki şi nu au mai părăsit-o. Ţineau mult la ea, ca de altfel toate doamnele de la Rokujō-in. Nimeni nu a pizmuit-o vreodată, iar acum se socoteau norocoase că renunţaseră de mult la dorința de a ocupa un loc în sufletul lui Genji. Nu treceau prin chinurile ei sufleteşti. În loc să îi facă bine, regretele lor o mâhneau şi mai mult. Ştia că nu îi foloseşte la nimic să se frământe din pricina unor lucruri pe care oricum nu le poate schimba. A ajuns să își dea seama că se încrezuse prea mult în dragostea soţului.

Ca să nu li se pară ciudat femeilor că nu merge la culcare şi că vorbeşte prea mult, s-a băgat în aşternut şi le-a lăsat să o învelească. Avuseseră dreptate să o compătimească, pentru că se simţea tare singură şi tristă. Şi-a amintit de anii petrecuţi de Genji la Suma. Atunci crezuse că nu aveau să se mai întâlnească. Zbuciumul sufletesc în aşteptarea unui semn de viaţă o ajutase să treacă peste spaime şi durere. Acum încerca să se mângâie cu gândul că nu ar mai fi cunoscut toţi anii de fericire dacă el s-ar fi stins pe meleagurile acelea.

Bătea un vânt rece. Somnul nu se lipea de ea, dar nu se foia în așternut, pentru ca femeile din preajmă să nu o simtă trează şi să se îngrijoreze. Cum nu se mişca deloc, a amorţit, iar primul cântat al cocoșului i-a sporit şi mai mult singurătatea. Nu putea spune că îi poartă dușmănie lui Genji, totuși suferea. Pesemne că el i-o fi simțit disperarea, pentru că a visat-o şi s-a trezit speriat, cu inima bătându-i nebuneşte. Atunci s-a ridicat din aşternut, deși știa că mai e destul până se luminează. Onna-San-no-Miya era copilă încă, așa că doicile ei îşi aveau încăperile în apropiere. Auzindu-l că pleacă, una dintre ele l-a condus afară printr-o uşă laterală. Era încă beznă şi trupul lui abia se zărea în sclipirea zăpezii,

dar mireasma lăsată în urmă îi aparţinea fără tăgadă. Doica a îngânat un cântec vechi: „Bezna primăverii e stranie. / Florile de prun nu se văd, / dar se simt.“

Genji distingea cu greu peticele subţirele de zăpadă de grămăjoarele de nisip alb din grădină. „Mai e zăpadă aproape de Castel“, a murmurat el un vers dintr-o poezie de Bai Juyi. Ajungând acasă la Murasaki, a bătut într-un oblon, numai că femeile nu i-au deschis pe dată. Se dezobişnuiseră de hoinărelile lui noptatice.

— De ce vă mişcaţi atât de greu? s-a răstit uşor. M-aţi lăsat să aştept în frig şi am îngheţat. V-am supărat cu ceva? a întrebat în timp ce intra în iatacul soţiei.

L-a înduioşat nespus s-o vadă cum îşi ascunde mânecile ude. Chiar şi aşa, fără poftă de vorbă, i s-a părut fermecătoare. Chibzuia că nu ar fi găsit una ca ea nici printre nobilele de cel mai înalt rang şi s-a trezit că o aseamănă cu mica prinţesă imperială.

A stat întreaga zi lângă ea şi au tăifăsuit despre anii petrecuți împreună, reproşându-i că nu îl iartă. Către seară, nu s-a simţit în stare să o părăsească şi i-a trimis un răvaş tinerei soţii: „Am răcit din pricina zăpezii şi aş vrea să stau acasă până îmi revin.“ Una dintre doicile ei l-a înștiințat că i-a transmis lui Onna-San-no-Miya mesajul.

„Cât de nesimţitoare e!“, şi-a zis Genji.

Deocamdată nu voia ca Suzaku să-i afle simțămintele şi nemulţumirile, însă îi venea greu să le țină în frâu. Se temea să nu ajungă într-o situaţie neplăcută. Murasaki se frământa şi ea amarnic:

— O să mă găsească pe mine vinovată şi lipsită de înţelegere, se văita ea.

Dimineaţă, Genji s-a trezit în încăperea lui dragă şi i-a mai scris un răvaş micuţei soţii, grijuliu la amănunte, chiar şi la hârtia albă potrivită cu crenguţa de prun:

Nu zăpada albă mă împiedică să ajung la tine,
ci fulguiala răvăşită din inima mea.

I-a poruncit mesagerului să îl ducă în galeria de apus, unde îşi aveau încăperile doamnele ei.

Îmbrăcat în alb, frământând în mâini o crenguţă de prun, Genji s-a aşezat lângă verandă şi privea zăpada din grădină aşternută de curând peste peticele albe dinainte. Auzind trilurile privighetorii pe aproape, a fredonat: „Este chiar în mânecă“[5]. A ridicat puţin storul ca să vadă mai bine afară. Părea atât de tânăr şi de chipeş, încât n-ai fi zis că are vârsta pe care o are şi că e cine e.

Neaşteptând prea curând răspuns la răvaş, Genji s-a dus să îi arate crenguţa de prun lui Murasaki.

— Aceasta este mireasma pe care ar trebui să o aibă toate florile. Dacă şi cele de cireş ar mirosi la fel, nici o alta nu ar mai fi luată în seamă pe pământ.

— Da, e unică în felul ei şi nespus de iubită, a zis Murasaki. Ce-ar fi ca primăvara să existe o întrecere între flori?

Chiar atunci a sosit răspunsul de la mica prinţesă, aşternut pe hârtie roşie subţire şi pliat frumos. Genji avea emoţii în privinţa conţinutului, dorindu-şi să nu fie prea copilăresc. Deocamdată nici scrisul nu ar fi vrut să i-l arate lui Murasaki, ca să nu o pună într-o lumină proastă pe fată. Pe de altă parte, ştia cât şi-ar fi mâhnit soţia dacă ar fi dosit scrisoarea, aşa că a lăsat-o pe jumătate deschisă. Murasaki a aruncat un ochi, tolănită cum stătea.

Nu vii? Fulgii firavi de primăvară
se sting în aer purtaţi de vânt.

Așa cum se aşteptase – copilăreşti şi scrisul, şi înțelesul. Or, la cincisprezece ani nu mai era o copilă. După o privire scurtă, Murasaki s-a prefăcut că se uită la altceva. Dacă l-ar fi primit de la altă femeie, Genji ar fi bârfit-o, dar aşa, s-a abţinut şi a zis numai:

— Vezi bine că nu ai de ce să te îngrijorezi.

O vizita peste zi pentru prima oară. S-a îmbrăcat şi s-a aranjat cu atâta grijă, încât le-a dat gata pe doamnele ei, îndeosebi pe cele în vârstă, care nu mai puteau de încântare. Văzându-l atât de chipeş, unele se temeau chiar de încurcături. Stăpâna lor era drăgălaşă, dar atât de naivă, de parcă nici nu se potrivea cu măreția din jur. În plus, părea nespus de firavă aşa, îngropată în veşminte. Noroc că nu era câtuşi de puţin sfioasă şi asta îi convenea lui Genji.

Despre Împăratul Suzaku nu se putea spune că avusese parte de o educaţie temeinică, dar când venea vorba de simţ artistic, nu îl întrecea nimeni. Greu de înţeles de ce nu se ocupase de fiica lui iubită, care nu strălucea prin nimic. Păcat! Altfel, se arăta ascultătoare şi făcea tot ce i se spunea. Însă dacă o întreba cineva ceva, răspundea cum o tăia capul, fără să cugete măcar un pic.

Genji voia să fie bun cu ea. În tinereţe nu ar fi avut răbdare, arătându-şi degrabă nemulţumirea şi dezgustul. Între timp învăţase că nu există femei perfecte, așa că trebuia să o considere şi pe ea una dintre neveste. Nu avea încotro, făgăduise. Dar Murasaki era singura fără de care nu ar fi putut trăi – şi asta vedea oricine. O socotea soaţa desăvârșită şi o preţuia la fel de mult ca întotdeauna, ba chiar mai mult.

Reușise să o crească pe placul lui! Dacă stătea o noapte departe de ea, inima i se umplea de dor şi abia aştepta să o vadă. Asupra ei îşi revărsa toată dragostea, nici el nu pricepea de ce.

Suzaku s-a mutat la templu şi de acolo trimitea scrisori disperate la Rokujō-in, rugându-l pe Genji să facă pentru micuţă tot ce credea el că ar fi mai bine. Nu reuşea să îşi domolească neliniștea privind soarta fiicei, pe care o știa prea necoaptă.

I-a scris şi lui Murasaki: „Te rog, fii îngăduitoare cu copila mea, este mică şi nevinovată. Încerc să mă alin cu gândul că sunteţi rude şi că vei avea grijă de ea."

Părăsit-am deşertăciunea lumească,
dar inima de tată înfrânează drumul de munte.

„M-am codit mult dacă să trimit scrisoarea, pentru că nu reuşesc să îmi tăinuiesc inima de tată. Te rog să mă ierţi."

Genji era cu ea când a primit-o.

— E înduioşătoare. Răspunde-i frumos.

A trimis o femeie să îl servească pe mesager cu băutură.

— Nu ştiu ce să îi scriu, a zis Murasaki.

O scrisoare lungă nu i se părea potrivită, aşa că şi-a dezvăluit simţămintele într-un poem:

De te-ngrijorează lumea lăsată în urmă,
nu rupe cu totul legătura.

I-a dăruit mesagerului un rând de veşminte femeiești şi un *hosonaga* pentru el.

Văzându-i iscusința la scris, Suzaku s-a necăjit că şi-a trimis fetiţa atât de nepricepută într-o casă desăvârşită. Îi stăteau pe suflet şi despărţirile cerute de noua lui stare. Fostele sale consoarte şi concubine, precum şi doamnele de onoare se întorceau pe la casele lor. După Onna-San-no-Miya, cel mai tare se frământa pentru Oborozukiyo, consoarta cea mai dragă, mutată acum în Pavilionul Kokiden.

Ea ar fi vrut să se călugărească mai demult, dar Suzaku nu a lăsat-o, rugând-o să nu se pripească şi spunându-i că nu socoteşte potrivit un asemenea pas. Acum îşi petrecea timpul adunând imagini şi statui budiste pentru viitorul ei templu.

Genji nu a uitat-o nici el pe Oborozukiyo. Îşi dorea din suflet să o întâlnească iar. Având de pătimit din pricina ei, trebuia să fie cu băgare de seamă. De aceea se codea, deşi era liberă de când s-a călugărit fostul împărat. Ştia că nu se cuvine şi totuşi îi mai trimitea răvaşe, întrebând-o de sănătate. Ea îi răspundea uneori, socotind că nu mai sunt tineri şi nu mai trezesc bănuieli. Pe Genji îl fermeca scrisul ei – şi-l îmbunătăţise neînchipuit de mult. Nu îi venea să creadă!

I-a trimis un răvaş lui Chūnagon, rugând-o să îl ajute să găsească o cale de a o vedea pe Oborozukiyo. L-a chemat şi pe fratele ei, fost guvernator de Izumi, ca să se sfătuiască, aşa cum făceau în tinereţe.

— Mi-aş dori să stau de vorbă între patru ochi cu stăpâna surorii tale. Dacă ea încuviinţează, aş vrea să o văd în taină. Rangul de acum nu îmi îngăduie orice fel de întâlnire. Te rog, nu divulga secretul.

Auzind mesajul, Oborozukiyo i-a transmis uluită:

— Nu avem de ce să ne întâlnim şi să tăifăsuim în taină! M-am purtat copilăreşte pe vremuri, pentru că nu ştiam ce este viaţa, şi am avut doar de suferit din pricina lui. Despre trecut nu avem ce vorbi, decât dacă îl plângem împreună pe fostul împărat, călugărit de-acum. Da, o întâlnire poate rămâne secretă, dar nu şi pentru cuget.

Aşadar, nu voia să îl vadă. Genji nu pricepea de ce dă cu piciorul zilelor de odinioară, când îşi primejduiseră amândoi poziţia şi rangul. Acum se arăta îngrijorată de soarta fostului împărat, însă faptul că făcea pe neprihănita nu putea şterge vechea pată de pe numele ei. Genji s-a hotărât să îl roage pe fostul guvernator de Izumi să îl conducă la ea, după ce a înștiințat-o pe Murasaki:

— Prinţesa de Hitachi din aripa de răsărit de la Nijō-no-in nu se simte bine de la o vreme şi eu m-am tot luat cu treaba şi nu am vizitat-o, săraca de ea! Nu aş vrea să trec pe acolo ziua, în văzul tuturor, ci mai degrabă seara.

Murasaki se îndoia profund că l-a apucat deodată grija pentru Suetsumuhana. De când cu Onna-San-no-Miya, începuse şi ea să fie mai reţinută. S-a prefăcut că îl crede.

Cum nu ajungea să o vadă nici pe tânăra lui soţie, i-a scris un răvaş. Şi-a înmiresmat toată ziua veşmintele şi a aşteptat cu nerăbdare să se însereze. Şi-a luat cu el patru-cinci însoţitori apropiaţi şi a pornit, ca în tinereţe, într-o trăsură simplă, din răchită împletită, ca să nu bată la ochi. Fostul guvernator de Izumi a luat-o înainte ca să îi anunţe sosirea.

— Chiar îmi nesocoteşte răspunsul? a întrebat Oborozukiyo abătută.

Chūnagon a sfătuit-o:

— Primiţi-l cuviincios şi găsiţi un motiv să scăpaţi de el.

Fosta mare-doamnă l-a poftit pe Genji înăuntru fără nici o tragere de inimă. După ce a întrebat-o de sănătate, a rugat-o să rămână fără mijlocitoare.

— Nu mă supără dacă vorbim prin perdea, însă vreau să te aud. Nu te teme, nu mai sunt pus pe fapte necugetate, ca pe vremuri.

Oborozukiyo a oftat şi s-a apropiat înaintând pe genunchi. „Tot neprevăzătoare a rămas“, şi-a spus Genji mulţumit, deşi ea se afla în spatele unei uşi glisante zăvorâte, din colţul de sud-est al aripii de răsărit.

— De ce te porţi ca o copilă? Ai uitat câţi ani te-am avut la suflet? Şi încă nu mi-a trecut. Mă înnebuneşte răceala ta, a zis Genji cu ciudă.

Se făcuse târziu. Măcăitul raţelor mandarin din iaz i-a amintit de vechea lor poveste. Casa, altădată însufleţită, părea acum pustie. Ce repede se schimbau toate şi câtă tristeţe! Nu vărsa lacrimile prefăcute de care fusese învinuit Heichū[6], ci lacrimi adevărate. Vorbea domol, aşa cum pe vremuri nu ar fi fost în stare, dar tot încerca uşa.

Iarăşi pe Colina Întâlnirilor, dar de la depărtare,
lacrimile mele nu cunosc oprelişti.

Oborozukiyo a răspuns:

Lacrimile or curge ca un izvor, fără opreliște,
dar drumul dintre noi s-a închis de mult.

Cam aspru răspunsul.

Amintirile o copleşeau şi se întreba cine fusese de vină pentru înstrăinarea dintre ei. Se ştia plină de slăbiciuni, deşi viaţa o întărise. Îşi regreta totuşi nechibzuinţa care dusese la despărţirea îndelungată de Genji. Pe de altă parte, ar fi vrut să îngroape trecutul, dar el i se arăta ca în serile de pe vremuri şi nu îi mai putea rezista. La rândul ei, arăta mai tânără şi mai fermecătoare ca oricând, iar suspinele şi încercarea de a i se împotrivi l-au dat gata pe Genji mai rău decât odinioară.

În zori, nu îi venea să plece şi nici măcar ciripitul încântător al păsărelelor nu îl îndemna la drum. Florile de cireş se scuturaseră toate şi frunzuliţe proaspete se iţeau gingaşe prin ceaţă. Genji şi-a amintit de banchetul glicinelor dat de tatăl ei cu multă vreme în urmă şi l-a copleşit duioşia la gândul anilor tinereţii ce nu aveau să se mai întoarcă.

Chūnagon l-a condus până afară, dar el a rămas ţintuit locului de splendoarea florilor de glicină.

— Cum pot fi atât de frumoase? Ce soartă m-o fi legând de ele? a murmurat el. Nu se sătura să le admire.

Soarele îşi revărsa lumina strălucitoare de după dealuri, iar silueta lui Genji se contura ameţitor de frumoasă. Cum să nu o tulbure pe Oborozukiyo? Chūnagon se întreba de ce soarta nu i-a adus împreună. Viaţa la Curte a fost grea şi plină de îngrădiri, iar stăpâna ei nu a ajuns la cea mai înaltă poziţie. Împărăteasa-mamă, sora ei, a făcut cum a tăiat-o capul şi nu a vrut să treacă peste scandalul pricinuit de

legătura cu Genji, care a lăsat pe vecie o pată pe numele ei. Chūnagon îşi dorea ca ei să se mai întâlnească.

Pe Genji îl chinuiau mustrările de cuget. Fusese nechibzuit, iar acum, cu cât urca soarele pe cer, cu atât se simţea mai neliniştit din cauza ochilor iscoditori. Însoţitorii îi aduseseră trăsura la intrare şi îşi dregeau glasurile, semn că era timpul să plece. Genji l-a rugat pe unul dintre ei să îi rupă o crenguţă lungă de glicină.

N-am uitat cât de adâncă a fost prăpastia unde m-am afundat,
însă glicinele din această casă mă împresoară iar.

Lui Chūnagon îi părea rău de Genji ştiindu-l trist la plecare. Deşi se temea chiar mai tare decât el să nu fie văzută, pe Oborozukiyo nu a lăsat-o inima să nu-i răspundă, cu toate mustrările de cuget:

Dacă prăpastia de care vorbeşti ar fi de netăgăduit,
aş fi cu băgare de seamă să nu-mi mai ud mânecile.

Genji regreta nesăbuinţele tinereţii, dar se bucura că ea a lăsat răceala deoparte şi l-a primit iar. Nu a plecat până nu i-a smuls făgăduiala că se vor mai întâlni. Ea însemnase mult pentru el pe vremuri, deşi legătura lor fusese de scurtă durată. Acum îl atrăgea din nou nespus.

Genji s-a strecurat în camera lui pe furiş. Zărindu-l, lui Murasaki nu i-a fost greu să îşi închipuie ce s-a petrecut peste noapte, dar s-a prefăcut că nu observă nimic. Purtarea ei liniştită l-a îngrijorat mai mult decât dacă şi-ar fi strigat gelozia în gura mare. El ofta amarnic şi se întreba de ce soţiei nu îi mai pasă de el. Și-a însoțit jurămintele de dragoste cu mărturisirea întâlnirii cu Oborozukiyo, fără să îi dea amănunte. Nici nu ar fi fost nevoie, pentru că Murasaki știa despre vechea poveste.

— Am stat la taifas prin perdea, însă nu mi-a ajuns. Vreau să o mai întâlnesc măcar o dată.

Murasaki a pufnit în râs:

— Te porţi iarăşi ca un tânăr fluşturatic! Dragoste nouă peste cea veche, iar eu la mijloc, a spus ea cu glasul gâtuit de lacrimi.

Era şi mai atrăgătoare aşa, mâhnită.

— Mă înnebuneşte să te văd bosumflată. Mai bine ţipă, ciupeşte-mă, bate-mă, dar nu suferi în tăcere. Nu erai aşa. De ce te-ai schimbat?

S-a hotărât pe loc să îi spună întreg adevărul despre cele petrecute cu o noapte în urmă.

Nu s-a grăbit să ajungă la mica prinţesă şi a stat cu draga lui toată ziua, ca să o liniştească. Oricum, pe fetiţă nu o supăra lipsa lui, numai doicile ei aveau de cârtit. Dacă micuţa ar fi fost geloasă, pesemne că s-ar fi îngrijorat mai mult din

pricina ei decât a lui Murasaki, însă o lua doar ca pe o păpuşă.

Prinţul Moştenitor nu o lăsa încă pe fiica lui Genji să plece acasă. I se părea că e reținută împotriva voinței ei la Curte, în Pavilionul Kiritsubo. Tânără şi alintată, îşi dorea un răgaz. Odată cu venirea căldurilor din vară, a început să se simtă tot mai rău. Era însărcinată. Cum avea doar paisprezece sau cincisprezece ani, lumea nu o vedea născând cu bine, întrucât socotea că se află la o vârstă prea fragedă. Până la urmă, a primit învoirea să se întoarcă acasă, la Rokujō-in, împreună cu mama ei. I s-au pregătit încăperile în aripa de răsărit a pavilionului de sud-est, unde locuia şi Onna-San-no-Miya. Lui Murasaki i-a venit în minte să le apropie cumva.

— Ce-ar fi să deschidem uşile încăperilor ei şi să îi fac eu cunoştinţă cu Prinţesa? l-a întrebat pe Genji. Aşa pot să mă prezint şi eu. M-am gândit mai demult la asta, dar nu mi s-a ivit prilejul. M-am sfiit să dau buzna peste ea, însă acum mi se pare că lucrurile curg de la sine.

Genji i-a răspuns zâmbind:

— Bine te-ai gândit! E încă copilă şi am fi cu toţii bucuroşi dacă ai mai învăţa-o câte ceva.

Pe când îşi spăla părul şi se pudra, Murasaki şi-a dat seama că se teme mai mult de înţeleapta Akashi decât de biata copilă.

Genji a înștiințat-o pe micuţă:

— Doamna din aripa de răsărit vine să o salute pe doamna sosită de curând de la Palat şi crede că ar fi un bun prilej să vă împrieteniţi. Ce zici? E bună şi blândă şi este atât de tânără, că veţi găsi negreşit cum să vă petreceţi timpul împreună.

— Mi-e ruşine, nu ştiu ce să vorbesc cu ea.

— Răspunsurile la întrebări vin de la sine, numai să vrei să vorbeşti. Trebuie să o cunoşti.

Genji i-a mai dat câteva sfaturi. Își dorea ca cele două să se împrietenească şi să se placă. Îl durea că micuța lui soţie e atât de copilăroasă, dar se bucura nespus că Murasaki propusese întâlnirea.

Murasaki se întreba prin ce este mai prejos decât Onna-San-no-Miya. Trăia cu Genji de douăzeci de ani şi el o crescuse de copilă. Nu îi venea să se umilească în faţa noii lui soţii numai pentru că aceasta se născuse fiică de împărat. Caligrafia îi mângâia sufletul când o copleşea tristeţea. Copia de zor poeme vechi despre soţii părăsite. Cât de aproape erau de realitate!

Genji s-a întors de la fiică şi de la tânăra soţie. Fiecare era frumoasă în felul ei, dar Murasaki îl uimea tot mai mult şi

nu înceta să se minuneze. Erau împreună de mulţi ani, însă ea a reuşit şi de data asta să îl încânte cum nici nu şi-ar fi putut închipui. S-a purtat precum cea mai nobilă dintre nobile, cu o prospeţime şi sensibilitate greu de pus în cuvinte. Nu se sătura să o admire – anul acesta era mai fermecătoare decât anul trecut, azi se dovedea mai uluitoare ca ieri. Cum de se născuse o asemenea fiinţă fără cel mai mic cusur?

Auzindu-şi soţul, şi-a ascuns degrabă foile sub piatra pentru tuş. Genji le-a scos de-acolo şi le-a citit. Scrisul nu era neapărat de maestru caligraf, însă nu putea tăgădui vraja cuvintelor. Ochii i-au căzut pe poemul:

Simt cum mă-nvăluie toamna[7].
Nici frunzişul din faţă nu mai e la fel.

Genji a scris alături:

Raţele mandarin nu şi-au schimbat culoarea aripilor;
doar frunzuliţele de hagi arată altfel.

„Cât de bine şi-a tăinuit mâhnirea!“, şi-a zis Genji. Îi era profund recunoscător pentru felul cum se purta.

Neavând alte treburi în seara aceea, Genji s-a gândit să o viziteze în taină pe Oborozukiyo. Era pe deplin încredinţat că nu se cuvine să facă aşa ceva, dar nu rezista ispitei.

Fiica lui Akashi tânjea mai mult după soţia lui Genji decât după propria mamă. Murasaki o găsea mai matură şi mai încântătoare decât atunci când se întâlniseră ultima oară. Au tăifăsuit ca pe vremuri.

Murasaki a deschis uşa din mijloc şi a ajuns la Onna-San-no-Miya. O vedea pentru prima dată. A priceput pe loc că e doar o copilă.

A chemat-o pe doica Chūnagon şi i-a spus:

— Privind în urmă, îmi dau seama cât de apropiată sunt de Onna-San-no-Miya – tatăl meu şi mama ei au fost fraţi. Am vrut să îţi spun asta mai demult, dar nu s-a ivit prilejul. Aş dori să ne împrietenim şi să am grijă de micuţă. Să mă înștiințezi dacă îmi scapă ceva din vedere.

— Ce binevoitoare sunteţi! Biata de ea! Orfană de mamă, nu mai găseşte nici o mângâiere de când i s-a călugărit tatăl. O să fie grozav de fericită când am să îi spun. A fost şi dorinţa tatălui ei, înainte să părăsească lumea noastră vremelnică, să nu o respingeţi şi să o protejaţi.

— Încă de la prima scrisoare a Împăratului Suzaku am tot vrut să fac ceva pentru ea, dar mă tem că până acum nu am reuşit mare lucru.

Murasaki încerca să se poarte ca o soră mai mare şi să o atragă în discuţie cu cărţi ilustrate, dându-şi silinţa să fie cât se poate de distractivă. Dar fetiţa încă se juca cu păpuşi şi cu greu le lăsa deoparte. În felul ei copilăresc, a priceput totuşi

că doamna care se îngrijește de ea este tânără, blândă, bună la inimă, pusă pe şotii. O plăcea.

Au început să îşi scrie şi să se joace chiar şi prin scrisori, aşa că s-au împrietenit tot mai mult.

Gura lumii toca mărunt orice noutate, mai cu seamă dacă era vorba de oameni cu rang înalt. Mulţi se întrebau în legătură cu Murasaki: „O fi pierdut poziţia de soţie preaiubită?“ sau „Oare lui Genji îi mai place vreun pic?“ Auzind că dragostea lui pentru Murasaki este şi mai puternică, își făceau griji pentru prinţesa cea mică şi îi aduceau învinuiri lui Genji că nu o bagă mai mult în seamă. S-au lăsat însă păgubaşi când au aflat că cele două se înţeleg de minune.

În luna a zecea, Murasaki a dus la Templul din Câmpia Saga ofrande închinate lui Buddha Tămăduitorul. Voia să respecte dorinţa lui Genji ca ele să fie cât se poate de simple, numai că statuetele şi învelitorile, precum şi cutiile cu texte budiste erau o adevărată minune, de credeai că Paradisul s-a pogorât pe pământ. A tocmit citirea sutrelor pentru ocrotirea ţinutului şi a lui Genji, atât în viaţa asta, cât şi în cea de apoi. Templul fiind mare, au fost de față mulţi nobili de rang înalt, atraşi totodată de priveliştea minunată de toamnă oferită de mlaştini şi câmpii, unde pe alocuri ierburile năpădite de chiciură foşneau sub roţile trăsurilor şi copitele cailor.

Toate doamnele de la Rokujō-in au cerut să se facă rugăciuni şi incantaţii, luându-se parcă la întrecere.

Slujbe religioase şi postul s-au încheiat în data de 23. Spre deosebire de celelalte soaţe, Murasaki socotea Nijō-no-in adevărata ei casă, aşa că a pregătit acolo banchetul pentru sărbătorirea zilei de naştere a lui Genji. S-a ocupat ea însăși de toate amănuntele, chiar și de veşminte. Hanachirusato şi Akashi au dat şi ele o mână de ajutor. Încăperile doamnelor şi slujitoarelor au fost golite şi aranjate din nou pentru oaspeţii de seamă şi însoţitorii lor care aveau să rămână acolo. Jilţul sărbătoritului, incrustat cu sidef, a fost aşezat pe veranda din faţa încăperii principale unde se ţinea banchetul. În camera de apus s-au pregătit douăsprezece rafturi cu haine de vară şi de iarnă acoperite cu învelitori din mătase violet de un bun-gust desăvârşit. Nu era prea greu să-ți închipui ce se găseşte sub ele. În faţa jilţului de onoare se aflau două măsuţe acoperite cu mătase chinezească mai închisă în partea de jos și tot mai deschisă spre mijloc. Cununa ceremonială stătea pe un suport din lemn de agar având picioarele decorate cu păsărele aurii cuibărite pe crenguţe argintii. Fuseseră trimise de Consoarta din Kiritsubo a Prinţului Moştenitor, lucrate măiestrit chiar de Akashi. De cele patru paravane din spate s-

a îngrijit Hyōbukyō şi arătau straşnic. Datina îi cerea să picteze cele patru anotimpuri, dar felul în care a făcut-o dovedea o minte creatoare, mai ales la zugrăvirea izvoarelor şi cascadelor. Cele două scrinuri aşezate lângă peretele de miazănoapte ascundeau şi ele fel de fel de minunăţii potrivite ocaziei. Oaspeţii de seamă – printre care miniştrii, prinţii şi Hyōbukyō – aveau locurile pregătite în camera de primire de la miazăzi. Pentru aceia cu rang mai mic şi pentru muzicanţi s-au înălţat tende în grădină, la stânga şi la dreapta scenei pentru dansuri. Patruzeci de sipete chinezeşti pline cu daruri şi optzeci de cutii cu bunătăți fuseseră înșirate pe veranda de sud-est.

Muzicanţii şi-au ocupat locurile la ora două. Dansuri rar întâlnite au încântat spectatorii, printre ele numărându-se *Miriade de ani* şi *Cerbul împărătesc*. Spre înserat, s-au dansat *Dragonul coreean* în sunete de flaute şi tobe, dar şi alte dansuri pe muzică de Curte *Gagaku*. Yūgiri şi Kashiwagi au interpretat la sfârșit câteva dansuri scurte, printre frunzele de arţar, emoţionându-i pe privitori şi făcându-i să regrete încheierea distracţiei. Cei mai în vârstă şi-au amintit de măreţul spectacol de la Palatul Suzaku şi de *Valurile mării albastre*. Cei doi tineri nu au fost cu nimic mai prejos decât taţii lor – Genji şi Tō-no-Chūjō – care dansaseră atunci. Toată lumea i-a îndrăgit şi i-a lăudat. Prietenia celor doi vârstnici se înfiripa acum între băieţi, arătând încă o dată cât de puternică este legătura lor dintr-o altă viață. Amintirile îl copleşeau pe Genji până la lacrimi.

Spre seară s-au retras şi muzicanţii, purtând pe umeri veşmintele albe primite în dar de la Murasaki. Înaintau încet de-a lungul iazului, de departe arătând ca un şir de cocori albi – simbol al vieţii lungi. Apoi, oaspeţii şi-au început propriul concert. Prinţul Moştenitor le-a pus la îndemână instrumentele, printre ele numărându-se o lăută *biwa* şi un *koto* cu treisprezece coarde, moştenite de la tatăl său. Genji nu mai avusese parte de un asemenea concert de mult timp şi toate îi aminteau de vremea când era la Curte. De-ar fi trăit Fujitsubo până la patruzeci de ani ca să îi pregătească el un banchet pe cinste! Nu i-a rămas decât să ofteze neputincios.

Împăratul era şi el tare mâhnit, nu numai pentru că îşi pierduse mama, ci şi pentru că nu îşi putea arăta recunoştinţa faţă de tată – una din marile dureri ale vieţii lui – şi pentru că acesta nu deținea locul binemeritat. Sperase într-o procesiune împărătească până la Rokujō-in, însă Genji nu încuviinţase cheltuieli fără rost şi un fast care nu i-ar fi făcut plăcere.

Între timp, la Rokujō-in, imediat după a douăzecea zi din luna a douăsprezecea, Akikonomu s-a ocupat şi ea de

ritualurile ținând de sărbători lui Genji. A tocmit rugăciuni şi incantații la şapte temple din Nara şi la patruzeci din capitală şi din apropiere. La primele a trimis patruzeci de vălătuci de bumbac, la cele din urmă, patru sute de vălătuci de mătase dubli. Se simţea îndatorată faţă de Genji şi voia să îşi arate recunoştinţa. A fost atentă la amănunte, ca să iasă totul aşa cum le-ar fi plăcut şi părinţilor ei. Aflând însă că nici Împăratul nu a reuşit să facă tot ce îşi dorea, a socotit că e mai înţelept să nu îl supere pe Genji.

— Am auzit de mulţi care s-au dat peste cap la sărbătorirea vârstei de patruzeci de ani şi îndată după aceea au plecat pe lumea cealaltă, a zis Genji. Haideţi să petrecem în familie, cuminţi, şi să aşteptăm următorul prilej.

Akikonomu era împărătească, aşa că a ieşit şi cum a vrut ea, fără să se sară calul. A fost gazda banchetului din aripa de sud-vest, aşa cum Murasaki a răspuns de cel de la Nijō-no-in. Darurile pentru oaspeţii însemnaţi au fost pe măsura rangului. Prinţii au primit mai ales veşminte femeieşti, dregătorii de Rangul Patru şi cei mai înalţi s-au ales cu *hosonaga* albe, iar cei cu rang mai mic au căpătat vălătuci de mătase. E greu de zugrăvit în cuvinte cât au fost de fermecătoare veşmintele oferite lui Genji, dar şi brâurile şi săbiile moştenite de la tatăl ei. El le-a preţuit cum se cuvine, ştiindu-le încărcate de istorie.

În vechile poveşti exista obiceiul să se înşiruie fiecare obiect preţios sau de artă, însă eu nu am răbdare să fac acum o listă lungă. Mi s-ar părea nespus de plictisitor.

Împăratul ţinea să aducă şi el ceva deosebit la sărbătorirea lui Genji. Cum Generalul din Dreapta renunțase la slujbă din pricină că era bolnav, l-a numit pe Yūgiri în locul lui.

— Nădăjduiesc să merite onoarea. Vă mulţumesc din inimă pentru încredere, a spus Genji.

Aşadar, a mai urmat un banchet în cinstea lui Yūgiri, de data asta în aripa de nord-est, unde locuia Hanachirusato. Fusese gândit ca o întrunire modestă, dar s-a dovedit, ca şi celelalte de la Rokujō-in, de o măreţie greu de închipuit. Împăratul a poruncit să fie aduse cele necesare din grânarele şi magaziile imperiale. Tō-no-Chūjō s-a ocupat el însuși de maeștri însărcinați cu decorarea încăperilor şi măsuţelor. Printre oaspeţi se numărau cinci prinţi de sânge, miniştrii din Dreapta şi din Stânga, doi mari sfetnici, trei de mijloc, cinci consilieri. Au lipsit Prinţul Moştenitor şi Împăratul Suzaku, dar şi-au trimis împuterniciți. Toată Curtea era în picioare.

Genji şi Tō-no-Chūjō au avut locuri faţă-n faţă în încăperea principală. Tō-no-Chūjō era înalt, bine făcut şi

fermeca prin ţinuta impunătoare, potrivită poziției însemnate pe care o ocupa acum. Genji a rămas tot Genji Strălucitorul. Parcă nu ar fi trecut anii peste el.

Nu lipseau paravanele care ilustrau cele patru anotimpuri. Picturile în felurite culori, prinse pe brocart de un azuriu încântător, erau însoţite de lămuriri scrise măiestrit de însuşi Împăratul. Pe rafturi fuseseră înșiruite, fără cusur, instrumentele şi alte lucruri preţioase, potrivite pentru noua funcţie a lui Yūgiri, trimise chiar de şambelanul imperial. Pe înserat, patruzeci de ofiţeri din Dreapta şi din Stânga au trecut la pas cu patruzeci de cai din grajdurile împărăteşti pentru a fi admiraţi de oaspeţi. S-au dansat, ca de obicei, *Miriade de ani* şi *Onoratul nostru împărat*, dar apoi au dat-o pe muzică, aşa cum îi plăcea lui Tō-no-Chūjō. Hotaru a pus mâna pe *biwa*, Genji a luat un *kin*, iar Tō-no-Chūjō şi-a încântat ascultătorii la *wagon*. Genji nu îşi mai auzise prietenul cântând de multă vreme şi i se părea acum chiar mai plin de zel, de-a dreptul fermecător. Au tăifăsuit ca pe vremuri şi au depănat amintiri. Legătura de rudenie dintre ei se mai strânsese între timp şi prietenia, aşijderea. Ceşcuţele de *sake* s-au tot golit, însoțite şi de lacrimi de fericire pe care nimeni nu se mai străduia să le ascundă.

Genji i-a oferit lui Tō-no-Chūjō la plecare un *wagon* dintre cele mai alese, un flaut coreean la care ţinea nespus şi o ladă din lemn de santal cu rulouri japoneze şi chinezeşti. I le-a trimis pe toate la trăsură, unde ofiţerii de la Grajdurile Imperiale din Dreapta l-au încântat cu un dans coreean. Yūgiri avea pregătite darurile pentru ofiţeri şi străjeri. Genji ceruse ca banchetul să fie cât se poate de simplu, dar n-a fost aşa, pentru că se înrudea îndeaproape cu Împăratul, cu Prinţul Moştenitor, cu Împăratul Suzaku şi cu Împărăteasa, iar cei care s-au ocupat de pregătiri ar fi socotit cu neputință să îi facă pe voie. Era şi firesc să se întâmple astfel şi Rokujō-in a răsunat de veselie.

Oficial, Genji avea un singur fiu, însă ce băiat! Toată lumea îl admira. Nu exista altul mai chipeş şi mai isteţ decât el. Tatăl chibzuia la soarta copiilor – fata lui Rokujō a ajuns împărătească, Yūgiri era comandant. Nu îi dădea pace nici ura înstăpânită pe cele două femei. Cât pătimise din pricina lor!

Darurile oferite de Yūgiri lui Genji au fost pregătite de Hanachirusato, însă făcute de Kumoi-no-Kari. Soaţa lui Genji din aripa de nord-est se tot întrebase dacă avea să ia vreodată parte la sărbători. Datorită legăturii ei cu Yūgiri, ca mamă de suflet, şi-a văzut visul împlinit.

Odată cu trecerea în noul an, se apropia sorocul Consoartei din Kiritsubo. La Rokujō-in s-au tocmit mai

multe slujbe şi rugăciuni. Amintindu-şi de chinurile îndurate de Aoi, pe Genji l-a cuprins spaima. Bineînţeles, își dorea ca Murasaki să îi dăruiască odrasle, dar era totodată liniştit că fusese cruţată de primejdiile naşterii. Consoarta Prinţului Moştenitor era prea tânără şi slăbuţă, lumea se neliniştea din pricina ei. În luna a doua a început să se simtă atât de rău, încât nici nu mai ieşea din iatac. Ghicitorii au îndemnat-o să se mute. Nevrând să o trimită prea departe, Genji a cerut să i se pregătească încăperile la Akashi, în aripa de nord-vest. Era destul loc în această parte a conacului. De-a lungul galeriilor au înălţat altare şi au tocmit preoţi destoinici, aşa că rugăciunile şi incantaţiile răsunau neîntrerupt. Akashi se temea cel mai tare, ştiind că şi soarta ei este acum în mare cumpănă. Îşi îngrijea copila cu toată dăruirea.

Pentru bătrâna călugăriţă, puţin senilă, vestea că nepoata avea să nască era un vis împlinit în amurgul vieţii. Aflând de mutare, s-a dus la căpătâiul ei şi nu s-a mai urnit de acolo. Deşi Consoarta stătuse o vreme în preajma mamei în Pavilionul Kiritsubo, aceasta nu îi spusese mai nimic despre trecut şi nici nu îi dăduse amănunte despre naşterea ei. O făcea acum bunica, fericită la culme. Cum bătrâna i se părea ciudată, nu a luat-o în seamă la început, privind-o cu neîncredere. Şi-a amintit apoi că mama îi povestise ceva în treacăt. Copila şi-a schimbat purtarea şi a ajuns chiar să o placă. Asculta răbdătoare atunci când bunica îi povestea, cu lacrimi în ochi, despre naşterea ei şi despre timpul petrecut de Genji pe ţărmul de la Akashi.

— Când Înălțimea Sa a plecat în capitală, am crezut că trăim sfârşitul lumii. Soarta fusese bună cu noi până atunci, dar părea să ne întoarcă spatele. Însă te-ai născut tu şi ne-ai salvat. Îţi sunt nespus de recunoscătoare.

Fetiţa plângea. Dacă nu ar fi fost bătrâna, nu ar fi ştiut adevărul despre întâmplările trecute. În sufletul ei înțelegea acum prea bine că nu are de ce să se considere mai presus de celelalte rivale. Murasaki o pregătise cu dăruire ca să ia viaţa în piept, altfel nu ar fi scăpat cu siguranţă de dispreţul lor. Prea fusese mândră şi se socotise deasupra tuturor, iar lumea o judecase fără îndoială. Acum ştia adevărul. Aflase că mama ei nu era de obârşie prea aleasă şi că ea se născuse la ţară. Nu i-ar fi trecut niciodată prin cap aşa ceva. Poate ar fi trebuit să fie mai atentă în jur şi să lase îngâmfarea la o parte! Îi părea nespus de rău pentru bunicul ei, care trăia rupt de lume, ca un pustnic.

Mama a găsit-o posomorâtă şi dusă pe gânduri. Începuseră slujbele de la ora prânzului şi în jurul fiicei

rămăseseră puţine femei, însă bătrâna călugăriţă nu o slăbea din ochi o clipă.

— Ce necuviinţă! s-a răstit Akashi la bunică. Cine te vede aşa aproape de perdea zice că eşti vraciul familiei. Nu se poate! Şi apoi mai trebuie o perdea joasă, care să te ascundă şi să ferească de curent.

Bătrâna avea numai şaizeci şi cinci sau şaizeci şi şase de ani, dar nu mai auzea bine. Ei i se părea că se poartă cuviincios şi nu făcea decât să încuviinţeze spusele fiicei:

— Da, bine.

Faţa înlăcrimată şi ochii roşii dădeau de înţeles că aflase despre trecut, adică povestea anilor petrecuţi de Genji pe ţărmul de la Akashi.

— Să nu crezi tot ce ai auzit, i-a spus Akashi fiicei. Bunica are felul ei neghiob de a-şi aminti lucrurile.

I-a zâmbit fetiţei. I se părea nespus de frumoasă. Păcat că stătea încruntată şi dusă pe gânduri. Nu îi venea să creadă că este a ei. S-a supărat că bunica îi împuiase capul cu lucruri care au întristat-o. Avusese şi ea de gând să îi dezvăluie adevărul când găsea momentul potrivit, poate după ce ajungea împărătească. Nădăjduia ca vorbele bunicii să nu îi fi zdruncinat încrederea, deşi o vedea mâhnită.

După ce au plecat preoţii, Akashi i-a adus dulciuri şi a îndemnat-o să mănânce. Gingăşia cu care s-a atins de ele a stârnit în ochii bunicii un nou şuvoi de lacrimi de recunoştinţă. O privea uluită, zâmbindu-i şi străduindu-se totodată să îşi stăvilească hohotele de plâns. Akashi încerca să îi atragă atenţia prin semne că nu se poartă cum trebuie, însă mama ei nu le lua în seamă.

De ce minune au parte bătrânele vremuri!
Cine învinuieşte lacrimile de fericire ale călugăriţei?

— În timpuri de demult, lumea îi înţelegea pe bătrâni, a mai adăugat bunica.

Consoarta a întins mâna spre piatra pentru tuş:

De m-ar călăuzi lacrimile călugăriţei peste valuri,
să văd şi eu căsuţa de pe ţărm!

Akashi nu a mai rezistat şi a podidit-o plânsul. Poemul i-a venit pe buze:

În inima celui care a renunţat la lume şi locuieşte pe ţărmul Akashi,
întunericul nu s-a făcut lumină.

Fata regreta din suflet că nu îşi amintea nimic, dar absolut nimic, despre dimineaţa când şi-a părăsit bunicul. Parcă fusese un vis.

În ciuda îngrijorărilor, spre jumătatea lunii a treia, Consoarta din Kiritsubo a dat naştere unui băieţel şi totul a mers bine. Genji s-a liniştit şi se bucura nespus. Aripa de

nord-vest avea să fie prea neîncăpătoare pentru aniversările ce urmau. Singura mulţumită ar fi fost bătrâna călugăriţă, dar nu se putea ţine seama numai de ea. În cea de-a şasea zi, au mutat-o pe Consoartă înapoi în aripa de sud-est. Murasaki s-a ivit degrabă, îmbrăcată în alb[8], şi a luat pruncul în braţe cu grija unei mame. Ea nu avusese copii şi nici nu fusese de faţă la vreo naştere şi la primele zile de viaţă, aşa că fiecare gest i se părea fermecător. Nu i l-a mai lăsat mamei cele câteva zile socotite periculoase. Akashi i l-a încredinţat fără părere de rău, ea văzând de pregătirea primei băi şi de alte ritualuri. Prinţul Moştenitor era reprezentat de marea-doamnă din suita lui, pe care a trimis-o să urmărească totul îndeaproape. Ea ştia câte ceva – nu chiar totul – despre obârşia lui Akashi şi socotea că ar fi înfricoşător de trist dacă nu s-ar ridica la înălțimea aşteptărilor. Din fericire, Akashi a impresionat-o cu ţinuta aleasă şi înţelepciunea ei.

Nu mai intru în amănuntele primei băi, toată lumea le ştie.

Retrăgându-se la templu, Împăratul Suzaku a trimis din partea lui un sol încărcat de daruri şi cu toate cele trebuincioase pentru sărbătorirea din a şaptea seară. Se înţelege de la sine că nu au lipsit nici veşmintele dăruite de Împărătească – mai frumoase decât orice închipuire. Prinţii şi miniştrii nu s-au lăsat nici ei mai prejos. Genji nu ar fi vrut să atragă luarea-aminte nici de data asta. A lăsat festivitatea să curgă de la sine, dar a fost, ca toate celelalte, neînchipuit de frumoasă.

Din păcate, nu am însemnat amănuntele şi nici nu am înşiruit minunatele daruri primite cu acest prilej.

Genji a luat pruncul în braţe şi a mărturisit:

— Mai am un nepot, însă iubitul meu fiu nu vrea să mi-l arate. Puiul mic de aici îmi alină tristeţea.

Mândria de bunic se dovedea îndreptăţită.

Copilul a crescut repede şi frumos, de parcă ar fi tras de el nişte forţe misterioase. Până mai găsea altele, Genji a ales doici şi femei dintre cele de la conac – cu multă grijă şi numai după chibzuială îndelungată.

Akashi era înzestrată, distinsă şi sensibilă, îşi cunoştea lungul nasului şi simţea când nu se cade să atragă privirile. Nu era nimeni la Rokujō-in care să nu o laude. Murasaki îi vorbise întotdeauna frumos, dar, de când cu nepotul lui Genji, i-a pierit orice urmă de invidie şi gelozie, iar Akashi a devenit cea mai bună prietenă a ei. Plăcându-i copiii de când se ştia, Murasaki îi făcea micuţului păpuşi *amagatsu* care să-l păzească de rele, precum şi fel de fel de jucărioare. I se dedica zi şi noapte şi parcă întinerea alături de el.

Nedreptăţită se simţea numai călugăriţa. Era străbunică doar cu numele. Nu îşi putea admira comoara şi, de când zărise copilul, simţea că dorul neostoit avea să o ucidă.

Călugărul de pe ţărmul de la Akashi a aflat vestea cea mare. Deşi se rupsese de cele lumeşti, în inima lui a mai rămas loc pentru bucurie.

— Acum pot pleca liniştit în lumea cealaltă, le-a spus el discipolilor.

Şi-a preschimbat casa de lângă ţărm în templu şi a cedat pământurile din preajmă. A ales pentru ultima parte a vieţii să plece în inima muntelui, unde să nu îl tulbure nimeni. Scăpase de toate grijile, soarta strănepotului o lăsa în seama zeilor şi a lui Buddha, aşa că sihăstria avea să fie desăvârşită.

În ultimii ani a trimis soli la familie doar când ţinea neapărat să ştie ceva, iar când îi scria călugăriţa, îi răspundea neaşteptat de scurt. Acum îi trimitea o scrisoare lungă fiicei sale, Akashi: „Deşi trăiesc în aceeaşi lume ca şi tine, mi se pare că de câţiva ani am renăscut în cu totul alta. Am trimis şi am primit scrisori numai rareori, pentru că le-am socotit întotdeauna o pierdere de timp. Îmi abăteau gândul de la rugăciuni şi nu îmi serveau la nimic. Mărturisesc însă că am urmărit cu mare curiozitate cum se descurcă fetiţa ta la Curte şi mă bucur nespus că are un băieţel. Nu pretind că reuşitele se datorează rugilor arzătoare ale unui biet călugăr, la slujba de seară, dar vreau să ştii că mi-ai stăruit neîntrerupt în gânduri. Mereu m-am rugat mai întâi pentru tine şi apoi pentru locul meu în Paradis.

Într-o noapte din luna a doua a anului în care te-ai născut, am visat că ţineam în mâna dreaptă binecuvântatul Munte Sumeru[9]. La stânga şi la dreapta Muntelui, Luna şi Soarele îşi revărsau lumina peste lume. Eu stăteam în umbra Muntelui şi lumina aştrilor nu ajungea la mine. Am lăsat Muntele să plutească pe nemărginitul ocean, iar eu am urcat într-o bărcuţă şi am luat-o spre apus.

M-am trezit din vis cu dorinţe arzătoare, cu neputinţă de împlinit, şi vedeam fericirea tot mai aproape. Chiar atunci mama ta a rămas însărcinată. Am tot căutat tălmăcirea visului prin cărți despre aşa ceva. Nu am citit puţine. M-am încredinţat că viselor trebuie să le dai crezare şi, cum ţi-am scris deja, am început să trag nădejdi de neînchipuit pentru poziţia şi rangul meu. Am renunţat la viaţa din capitală, unde oricum o duceam greu, şi am venit la ţară, adunându-mi toate forţele ca să te pot creşte şi educa desăvârşit. Am avut şi aici parte de o mulţime de greutăţi, iar înainte să te naşti tu, m-am călugărit. Toate rugăciunile mele către zei şi Buddha au fost

pentru tine şi a sosit vremea să le văd împlinite. Pentru că fiica ta va ocupa locul cel mai înalt în ţară, trebuie să porneşti în pelerinaj, începând cu Templul Sumiyoshi. Acum, că mi-am văzut visul cu ochii, sunt încredinţat că voi ajunge în Împărăţia lui Buddha, aşa cum îmi doresc. Aşteptând ziua când voi fi poftit pe floarea de lotus, vreau să mă dedic rugăciunilor, în inima muntelui, printre izvoare limpezi şi ierburi înalte.

Zorii îşi vor revărsa lumina în curând.

Înainte de toate am avut de povestit un vis.“

A urmat şi un post-scriptum: „Nu încerca să afli când m-am stins şi nu purta doliu, aşa cum se obişnuieşte din vechime. Nu e nevoie să te socoteşti copilul meu. Ajunge să te rogi puţin pentru sufletul răposatului călugăr. Orice plăcere îţi oferă viaţa asta, nu uita de cea viitoare. Dacă ajung unde tânjesc, ne vom întâlni negreşit. Aştept clipa aceea.“

A pus scrisoarea în cutia din lemn de agar, alături de rugăciunile către Zeul Sumiyoshi scrise de-a lungul timpului, precum şi de legămintele sale.

Soţiei i-a trimis un răvaş scurt: „În ziua a paisprezecea, plec din coliba asta şi pornesc spre inima muntelui ca să hrănesc lupii şi urşii cu trupul meu netrebuincios. Te rog să îţi vezi mai departe de viaţă până ce ni se împlinesc năzuinţele. O să ne întâlnim negreşit în tărâmul luminos.“

După ce l-a citit, l-a întrebat pe călugărul care îl adusese câte ceva despre soţul ei şi aşa a aflat amănunte.

— La trei zile de la trimiterea scrisorii, a plecat pe munte. Câţiva dintre discipolii săi l-am condus până la poale, unde ne-a cerut să ne întoarcem. Mai departe l-au însoţit doar un preot şi un învăţăcel. Când l-am văzut făcându-şi jurămintele, mi s-a părut că nu este tristeţe mai mare pe lume. Liniştindu-se, a pus mâna pe *kin* şi pe *biwa*, care i-au ţinut tovărăşie în toţi anii de singurătate. A cântat pentru ultima oară. După ce a rostit rugăciuni acolo, le-a pus în capelă împreună cu alte lucruri de-ale lui. A lăsat câte un dar fiecăruia dintre cei şaizeci de discipoli care l-au slujit cu nădejde şi i-au fost apropiaţi. Ce a mai rămas v-a trimis dumneavoastră. Prin urmare, s-a retras în nori şi ceaţă în inima muntelui, iar noi am rămas să îl jelim.

Mesagerul era copil când intrase în slujba călugărului din Akashi – acum devenise bărbat în toată firea. Văzându-l devotat călugărului, bătrânei nu i s-a părut că a întrecut măsura vorbind de tristeţe. Însă mâhnirea ei la pierderea soţului nu cunoştea margini.

Auzind că şi mama ei a primit o scrisoare, Akashi s-a strecurat în aripa de nord-vest ca să vadă despre ce este

vorba. Nu mai ajungea la călugăriţă chiar când voia. A găsit-o înlăcrimată. Akashi a tras un opaiţ mai aproape şi a podidit-o plânsul înainte să isprăvească de citit scrisoarea.

Au năpădit-o amintiri din copilărie care nu ar fi însemnat nimic pentru altcineva şi a cuprins-o un dor sfâşietor de tatăl ei. Ştiindu-l plecat pe vecie, s-a lăsat pradă unei tristeţi pustiitoare. Abia acum a înţeles că îşi pusese toate speranţele în visul acela atât de scump lui, iar pentru el nu îşi dorise niciodată nimic, nu din cele râvnite de oameni pe pământ.

Liniştindu-se, călugăriţa i-a spus fiicei:

— Datorită ţie am avut parte de bucurii şi onoruri la care nici nu aş fi cutezat să visez. Dar cu câte sacrificii! Deşi nu m-am născut într-o familie aleasă, tot m-am socotit nedreptăţită de soartă când m-am trezit azvârlită din capitală tocmai la ţară. Nu m-am gândit o clipă că viaţa avea să mă despartă de soţul meu. Îmi închipuiam că o să rămânem împreună până la capăt şi că apoi o să renaştem pe aceeaşi frunză de lotus. În asta îmi pusesem nădejdea. Pe urmă, viaţa ta s-a schimbat pe neaşteptate şi m-am trezit înapoi în lumea la care am crezut că renunţasem pentru totdeauna. Am fost fericită pentru tine, dar necăjită pentru el, ca să aflu acum că nu am să îl mai văd niciodată. În tinereţe, lumea îl socotea ciudat, însă noi doi ne-am iubit şi ne-am sprijinit unul pe altul. Mai presus de orice, încrederea dintre noi a fost deplină. De ce a trebuit să trăim despărţiţi? Acum s-a dus şi nici nu ştiu unde aş putea să îl caut.

A izbucnit iarăşi în plâns, cu mai multă jale.

— Ce contează că am avut un viitor ieșit din comun? Eu nu mă consider demnă de onorurile primite şi nu le mai înțeleg însemnătatea, de vreme ce nici măcar nu îl pot vedea pe tatăl care mi-a dăruit atâta iubire. Mi se pare înfricoşător de dureros că şi-a sfârşit zilele în sălbăticie, aşa cum a scris. Cât e de amăgitoare viaţa şi cum se alege praful de ea fără să bagi de seamă!

Akashi şi călugăriţa au tăifăsuit toată noaptea.

— Înălțimea Sa m-a văzut acolo ieri şi eu am dispărut brusc, fără să îi cer voie. Nu de mine îmi pasă, ci de fiica mea, nu aş vrea să îi aduc supărări.

Akashi trebuia să se întoarcă la datorie de cum se crăpa de ziuă.

— Ce face copilaşul? Crezi că mă lasă şi pe mine să îl văd? a întrebat bătrâna.

— O să-l vezi. Nepoata ţine la tine şi te mai pomenește din când în când. Înălțimea Sa i-a spus o dată că ar vrea să îi

împlinească dorinţa. Nu prea ştiu despre ce era vorba, dar cred că îţi pune la cale o întâlnire.

Călugăriţa a spus zâmbind:

— După cum vezi, soarta noastră e mai neobișnuită.

Akashi a rugat o femeie să îi ducă în aripa de sud-est scrisoarea şi cutia cu rugăciuni şi legăminte trimisă de tatăl ei.

Prinţul Moştenitor tot stăruia ca soţia să i se întoarcă la Palat. Murasaki i-a încuviinţat neastâmpărul:

— Mi se pare firesc. Cum să nu ardă de nerăbdare să îşi vadă odorul?

S-a apucat să îl pregătească pe micuț pentru plecare. Consoarta din Kiritsubo ar fi vrut să mai stea la Rokujō-in, ştiind că viaţa la Palat nu e uşoară. Akashi încerca şi ea să îl convingă pe Genji:

— A trecut prin multe şi i-ar prinde bine să se mai odihnească o vreme, chiar dacă arată bine şi aşa, trasă la faţă.

— Cred că soţului ei i-ar plăcea mai mult să o vadă cum e acum, până nu se mai îngraşă.

După ce Murasaki s-a întors în încăperile ei şi s-a lăsat liniştea în jur, Akashi i-a povestit fiicei despre cutia primită. I-a arătat întâi scrisoarea şi i-a citit o parte din ea: „Poate ar fi trebuit să mai aştept până se aşază lucrurile, însă nu ştiu cât ţine firul vieţii mele şi nici nu sunt încredinţat că am să te mai văd vreodată. De aceea, bine e să îţi scriu cât mai am mintea întreagă. Chiar dacă rugăciunile şi legămintele din cutie sunt scrise de o mână nepriceputǎ, te rog să le citeşti. Închide-le într-un sertar din camera de zi sau pune-le într-un colţ de raft, iar când chibzuieşti că a sosit vremea, citeşte-le iarăşi ca să vezi dacă rugăciunile unui biet călugăr s-au împlinit. Te rog, nu povesti despre ele cuiva care nu le-ar înţelege. M-am liniştit în ceea ce te priveşte, aşa că vreau să părăsesc lumea asta. Oricum nu mai am cu ce să te ajut. Un lucru de care te rog mult să ţii seama este legătura cu doamna care ţi-a îngrijit fetiţa şi care a educat-o ca o mamă bună. Am aflat cât e de blândă şi de grijulie şi mă rog din suflet să fie binecuvântată cu viaţă lungă. Știam că eu nu am cum să te fac fericită şi de aceea te-am lăsat pe mâna ei. Nici nu mi-aş fi închipuit atunci câtă însemnătate putea să aibă pentru tine. Mamele vitrege nu sunt văzute prea bine, dar s-a dovedit iubitoare şi ţi-am ştiut copila în siguranţă la ea.“

Fiica şi-a ascultat mama cu lacrimi în ochi, deşi nu se simțea chiar în largul ei, pentru că era întotdeauna prea ceremonioasă. Scrisoarea bunicului, aşternută pe cinci-şase foi de hârtie îngălbenită, însă proaspăt înmiresmată, a speriat-o. Era şi mai fermecătoare aşa înlăcrimată.

Genji s-a ivit fără veste dinspre încăperile lui Onna-San-no-Miya. Akashi nu a mai apucat să pitească scrisoarea, dar s-a ascuns pe jumătate în dosul perdelei.

— Nu l-am trezit pe prinţişor? Nu rezist prea mult fără să îl văd.

Consoarta a tăcut, dar Akashi i-a spus că Murasaki a luat copilul la ea.

— Nu-i frumos ce face! Pune stăpânire pe el şi nu îi mai dă drumul. De aceea trebuie să-şi tot schimbe veşmintele udate de micuț. Dacă vrea să îl vadă, nu are decât să vină aici!

— De ce sunteţi aşa de aspru cu ea? Credeți că trebuie să stea departe de el pentru că e pui de prinț? Nu aș fi văzut nimic rău în faptul că îi e aproape nici dacă ar fi fost fetiţă. Doar e bunica de suflet! Vă rog, nici măcar în glumă nu îi băgaţi asta în cap fetei mele.

— Faceţi cum doriţi, dar nu înţeleg de ce mă trataţi cu atâta răceală şi îmi tăinuiţi nu ştiu ce, a zis Genji dând la o parte perdeaua.

Palidă la faţă, Akashi stătea rezemată de stâlp. Arăta bine şi părea stăpână pe sine. Cutia tatălui se afla alături şi nu a vrut să o ascundă ca să nu bată şi mai tare la ochi.

— Ce cutie ai acolo? Să nu-mi spui că doseşti o scrisoare de dor bine ferecată!

— Nu e ceea ce vă închipuiţi. Uneori gândiți ca un tânăr îndrăgostit şi nici măcar eu nu vă pricep glumele.

Akashi zâmbea, dar Genji i-a desluşit lesne tristeţea de pe chip. Citindu-i curiozitatea în priviri, a simţit nevoia să îl lămurească.

— Tata mi-a trimis din peştera de la Akashi rugăciunile şi legămintele lui tainice. I-am povestit şi fetiţei mele câte ceva despre trecut şi m-am gândit să vi le arăt şi dumneavoastră, dar nu știu dacă e momentul potrivit. Vă rog, nu deschideţi cutia.

Văzându-le atât de mâhnite, Genji s-a gândit mai serios la însemnătatea lucrurilor din cutie.

— Cât de hotărât a pornit pe drumul cucerniciei şi câtă înţelepciune trebuie să fi dobândit cu timpul! Mai aud câteodată de călugări care şi-au făcut un nume şi sunt veneraţi, dar, dacă privesc mai îndeaproape la practicile lor, observ că încă mai miros a păcate lumeşti. Nu există altul care să-i semene tatălui tău. E smerit şi s-a dedicat întru totul Căii. Mereu am zis că nu face parte din lumea asta şi că este mult deasupra noastră. Dacă aş fi liber, m-aş duce pe furiş să stau de vorbă cu el.

— Am înţeles că a părăsit ţărmul şi a pornit spre inima muntelui, unde nu se aude nici ciripitul păsărelelor.

— Aşadar, acestea sunt ultimele lui legăminte, a zis Genji cu lacrimi în ochi. Ţi-a trimis şi vreun răvaş? Tu i-ai scris? Îmi închipui cât de mâhnită e mama ta. Legătura dintre soţi e deseori mai trainică şi mai puternică decât aceea dintre părinţi şi copii. Am cunoscut fel de fel de oameni şi am trecut prin multe, însă în preajma lui m-am simţit mereu altfel. Câtă durere trebuie să fie în sufletul călugăriţei!

Akashi a scos scrisoarea cu gând să îi arate lui Genji cele câteva rânduri despre visul tatălui.

— Scrisul e lipsit de măiestrie, de parcă ar fi în sanscrită, însă poate merită să vă uitaţi puţin peste unele rânduri. Credeam că m-am rupt cu totul de trecut, dar nu e aşa. Mai sunt lucruri care mă întristează şi mă înduioşează, a spus Akashi suspinând.

Genji i-a luat-o din mână.

— Nu-i adevărat! Scrisul e frumos, deloc îmbătrânit şi încă trădează vigoare. A citit emoţionat visul bătrânului. E un om instruit şi înzestrat, ca un artist, însă i-a lipsit dibăcia şi nu a ştiut să dea din coate ca să răzbească în viaţă. Am auzit cândva că aţi avut un ministru inteligent în familie. O fi păcătuit de nu i s-a mai moştenit talentul. Deşi, dacă stau şi mă gândesc, nu pot spune că tu nu te-ai ales cu ceva de la el, chiar dacă eşti femeie. Devotamentul şi cucernicia tatălui tău vor fi negreşit răsplătite.

Genji a recitit rândurile care înfăţişau visul. Ciudat bătrânul! Lumea nu l-a iertat şi l-a bârfit din pricina ambiţiilor lui nemăsurate. Şi Genji se îndoise cândva de buna lui credinţă şi fusese puţin cam supărat pe el, însă naşterea fetiţei i-a întărit credinţa în legătura lor dintr-o altă viaţă. Acum pricepea câte speranţe de viitor îşi făcuse călugărul pornind de la visul acela. Pesemne că el a trebuit să sufere în exil ca să i se nască fata care urma să fie mama unui vlăstar împărătesc. A tras apoi cutia spre el ca să citească, respectuos, rugăciunile şi legămintele.

— Aş vrea să te rog ceva, i-a spus Genji fiicei. După câteva clipe a urmat: Acum ştii adevărul despre tine, dar asta nu are voie să dăuneze în vreun fel legăturii tale cu doamna din aripa de răsărit. O vorbă bună şi un gest gingaş din partea cuiva din afară pot fi mai preţioase decât orice altceva, chiar decât dragostea părintească sau aceea dintre soţi. Ea a fost pentru tine mult mai mult. Te-a iubit şi te-a crescut, instruindu-te cu dăruire, chiar dacă apoi mama care te-a născut ţi-a stat şi îţi stă alături. Ea s-a rugat şi se roagă neîntrerupt pentru fericirea ta. Există o sumedenie de poveşti

cu mame vitrege grijulii doar de ochii lumii, deşi nu asta e cea mai rea dintre făţărniciile de pe pământ. Chiar dacă o mamă vitregă e stăpânită de gânduri necurate, un copil i le poate abate prefăcându-se a nu le lua în seamă şi purtându-se drăgăstos. Atunci, mama vitregă îşi vede greşeala şi se hotărăşte să fie bună. Există şi vrăjmăşii mai greu de domolit, dar cele mai multe neînţelegeri nu sunt grave şi, pentru a trece peste ele, trebuie doar un pic de bunăvoinţă. Ce spun eu acum se potriveşte şi legăturii dintre o mamă vitregă şi o fiică. Cel mai neplăcut este să dai prea multă însemnătate unui lucru atunci când nu e nevoie; înţelept ar fi să te prefaci că nu vezi. Nu mă pretind atotştiutor, însă toate se rezolvă cu puțină înţelegere. Fiecare dintre noi are părţile lui bune, dar, când cauţi pe cineva să îi încredinţezi fiica, de pildă, descoperi că e greu să găsești omul potrivit. Eu l-am găsit. Este soţia din aripa de răsărit, iscusită la orice. Fiinţa desăvârșită! Păcat că există doamne de obârşie aleasă pe care nu poţi conta.

Aştepta ca Akashi să întărească însușirile alese ale lui Murasaki.

— Eşti răbdătoare şi înţeleaptă, aşa că nădăjduiesc să vă înţelegeţi bine şi să aveţi amândouă grijă de prinţesa noastră, i-a mai şoptit Genji.

— Nu e nevoie să îmi atrageţi atenţia. Îi cunosc bunătatea şi le spun tuturor că este o femeie minunată. Ar fi putut să se supere că mă aflu aici, dar nu am simţit vreodată asta în felul cum s-a purtat şi se poartă cu mine. Sunt stânjenită când văd că mă tratează ca și cum am fi deopotrivă. Mă doare când mă gândesc la gura lumii, care nu dă doi bani pe mine, în timp ce doamna din aripa de răsărit este mai presus decât oricine.

— Nu cred că face asta pentru tine, ci pentru Consoartă, la care ţine ca la ochii din cap. Faptul că nu ai căutat să strigi în gura mare că tu eşti mama adevărată a contribuit mult la armonia dintre voi. Când se iveşte câte un nesocotit care îi încurcă pe cei din jur, ies uneori lucruri urâte. Nu pot să îţi spun cât vă sunt de recunoscător pentru felul cum vă purtaţi şi pentru că mă scutiţi de necazuri.

Genji s-a întors în aripa de răsărit, iar Akashi a rămas cu bucuria vorbelor lui în suflet şi cu mulţumirea că şi-a văzut mereu lungul nasului. Ştia că Murasaki ocupă primul loc în inima lui şi i se părea firesc să fie aşa. Cu Onna-San-no-Miya se purta frumos şi corect, dar lipsea ceva. Nici nu o vizita cât s-ar fi cuvenit. Nu s-a apucat să îşi dezvăluie altora gândurile. Era doar mulţumită că mai căpătase puţină încredere în forţele proprii, înţelegând că nici prinţesele de

cel mai înalt rang nu au neapărat parte de fericire şi de prețuire din partea celorlalţi.

Tristă era Akashi din pricina tatălui retras în inima muntelui. După cum reieşea din ultima ei scrisoare către soţ, şi bătrâna călugăriță voia să poarte în gând şi în suflet doar lumea viitoare.

Onna-San-no-Miya fiind soţia lui Genji, Yūgiri nu o putea nesocoti când ajungea la Rokujō-in. Nevoit să îi fie uneori de folos, a ajuns să își dea seama cât este de copilăroasă. Genji încerca să facă tot ce îi stătea în puteri, dar erau slabe speranţe ca ea să se poarte cum îi cere rangul. Avea puţine femei în toată firea în slujba ei, cele mai multe fiind copiliţe drăgălașe care se jucau şi se veseleau cât era ziua de lungă, în stare să le atragă în distracţia lor şi pe cele serioase. Genji nu se dădea în vânt după fetele acelea gălăgioase şi lipsite de educaţie, dar nu îi plăcea să se amestece. A început totuşi să se ocupe mai mult de tânăra lui soţie şi parcă o vedea maturizându-se puţin câte puţin.

Yūgiri socotea că nu cunoaşte multe femei desăvârșite. De fapt, nici una în afară de Murasaki. Doar ea a izbutit să trăiască în tihnă, să nu fie înfumurată, să aibă o purtare fără cusur şi să nu supere pe nimeni. Nu a uitat noaptea aceea cu taifunul când a reuşit să o zărească.

Yūgiri îşi iubea soţia ca şi înainte, numai că, întrucât nu era cu nimic ieşită din comun şi toate se aranjaseră între ei, viaţa i se părea acum plictisitoare. De aceea a început să le dea târcoale frumoaselor adunate de tatăl său la Rokujō-in, unde viaţa părea încântătoare. Ştia că Onna-San-no-Miya are cea mai aleasă obârşie, însă era şi cea mai încrezută. Yūgiri nu tânjea după ea, voia doar să o zărească într-o zi.

Kashiwagi era mereu pe la Rokujō-in. Servindu-l deseori pe fostul împărat, ştia totul despre dragostea şi grijile lui pentru Onna-San-no-Miya. El se oferise să o ia de nevastă. Nu fusese respins cu hotărâre, dar, spre dezamăgirea lui, s-a trezit că i-o luase Genji înainte. Încă mai suferea din pricina asta. După spusele unei doamne cu care se împrietenise îndeaproape, Murasaki nu pierdea locul cel mai preţios din inima lui Genji, nici măcar în favoarea micuţei prinţese. Cel puţin aşa zicea gura lumii.

Kashiwagi mai trăgea speranţe şi o tot sâcâia pe Kojijū, fiica doicii:

— Ştiu că sunt mult mai prejos decât Înălțimea Sa, dar aş fi făcut-o fericită. Viaţa asta e vremelnică. Sunt încredinţat că o să se retragă la mănăstire cândva şi Onna-San-no-Miya o să fie a mea.

Într-o zi frumoasă din luna a treia, Hotaru s-a înfiinţat la Genji împreună cu Kashiwagi. Gazda i-a primit degrabă şi s-au aşezat la taifas.

— Nu prea mai am ce face în ultima vreme şi mă plictisesc rău, s-a plâns Genji. Nu se mai întâmplă ceva care să mă ţină treaz, nici acasă, nici la Curte. Ce ziceți să facem azi ca să ne omorâm timpul? Unde o fi Yūgiri? Azi-dimineaţă l-am văzut, dar cred că a dispărut cu arc şi săgeţi cu tot. Nu scapă nici cel mai mic prilej să le folosească. Ar fi grozav să ne distrăm privindu-l, mai cu seamă că şi prietenii lui sunt neînchipuit de pricepuţi. Sper să nu fi plecat.

Genji a trimis un slujitor apropiat să îl caute şi aşa a aflat că este în aripa de nord-est. Îşi privea bucuros prietenii jucând *kemari*[10].

— Ce mai distracţie! O fi bună să te ţină treaz. Spune-i să vină la mine.

S-a ivit degrabă, împreună cu prietenii lui.

— Aţi adus mingea? Cine sunt tinerii?

Yūgiri i-a prezentat pe rând şi l-a întrebat dacă doreşte să îi vadă jucând.

Consoarta din Kiritsubo se întorsese cu copilaş cu tot la Palat, aşa că încăperile pe care le ocupase şi grădina erau libere. Locul întins din apropierea celor două pârâiaşe ce se întâlneau era numai bun pentru *kemari* şi, pe deasupra, fermecător. Kashiwagi şi alţi fraţi de-ai lui – unii oameni în toată firea, alţii copilandri – se distingeau în tot grupul. Era o zi plăcută, cât se poate de potrivită pentru joc. Nici măcar nu adia vântul. Kōbai a stat deoparte, dar la un moment dat nu a mai rezistat ispitei şi s-a aruncat în joc.

— După cum vedeţi, mândria nu mai face doi bani când priveşti prea mult. Nu mai ţii cont nici de rang. În tinereţe, mi-a părut şi mie rău să mă aflu doar printre privitori, dar nu îmi îngăduiam să joc… la poziţia mea… Se uita lumea ciudat la mine, a zis Genji. Aşa un joc de doi bani!

Yūgiri şi Kashiwagi se plimbau la umbra cireşilor în floare. Erau amândoi chipeşi foc în lumina asfinţitului. Până şi jocul de doi bani, cum îl socotea Genji, împrumutase ceva din eleganţa participanţilor şi din frumuseţea locului. Ceaţa primăvăratică învăluia florile şi frunzuliţele abia mijite ale copacilor.

Aşa primitiv cum părea, *kemari* avea tehnicile şi regulile lui şi fiecare jucător era hotărât să arate ce poate. Kashiwagi a jucat numai puţin, dar s-a dovedit de departe cel mai bun. Avea o ţinută frumoasă, care sărea cu atât mai mult în ochi pe când era prins în joc. Ceilalţi loveau mai departe mingea sub

cireşii înfloriţi din faţa scărilor de miazăzi, fără să ia în seamă splendoarea acestora. Genji şi Hotaru îi priveau, rezemaţi de balustradă. Au priceput că se cere dibăcie şi, de fiecare dată când mingea atingea pământul şi o luau de la capăt, mai descopereau câte un amănunt care le scăpase. Pe măsură ce jucătorii se încingeau, bonetele alunecau pe ceafă şi parcă nici nu îşi mai arătau rangul.

Yūgiri intra câte un pic în joc şi îi stârnea pe ceilalţi cu vioiciunea-i de-a dreptul molipsitoare. Ştia că nu se cade să se poarte aşa la rangul lui, însă lumea nu îl judeca, ci se bucura să îl privească. Purta o mantie *nōshi* albă căptuşită cu roşu, pantalonii *sashinuki* erau puţin ridicaţi deasupra gleznelor, dar arăta îngrijit. Văzând petalele de cireş cum plutesc în aer ca fulgii de nea, a întins mâna şi a rupt o rămurică dintr-o creangă deja plesnită. S-a oprit în capul scărilor ca să îşi tragă sufletul.

— Prea se duc repede, a zis Kashiwagi alăturându-i-se. Măcar de-ar rezista mai mult!

A tras cu coada ochiului spre încăperile lui Onna-San-no-Miya şi l-a uimit agitaţia de acolo. Mânecile felurit colorate, ce se iţeau de sub storuri şi la îmbinarea dintre perdele, arătau ca nişte ofrande şintoiste. La doar câţiva paşi de el, o femeie a dat din greşeală perdeaua la o parte, sau cel puţin aşa a vrut să pară. O pisicuţă chinezească încerca să se strecoare pe sub perdea, fugărită de o pisică mare. Foşnetul veşmintelor după perdele vorbea de la sine – femeile se chinuiau să o prindă. Vrând să scape, pisicuţa speriată şi-a agăţat lăbuţa în şnurul perdelei. Disperată să se elibereze, a mişcat storul de la locul lui şi femeile s-au ivit în văzul lumii. Nici una nu a băgat de seamă, atât erau de tulburate din pricina ei.

Ceva mai încolo de perdea, după primul stâlp către apus, stătea în picioare[11], la vedere, o tânără îmbrăcată într-un *uchiki* simplu. Veşmintele de dedesubt păreau să fie în mai multe nuanţe de roz-floare de prun, straşnic de vesele. Poalele arătau şi ele ca un caiet cusut din hârtii de felurite culori. Haina *hosonaga* albă căptuşită cu roşu de deasupra era dintr-o ţesătură ceva mai groasă. Părul negru şi frumos i se vălurea ca o minune de evantai, depăşind poalele. Chipul încadrat de bogate şuviţe negre părea fermecător şi distins, atât cât se zărea la lumina asfinţitului şi cât îngăduia încăperea aceea întunecoasă.

Pisicuţa mieuna jalnic şi tânăra s-a întors spre ea, dezvăluindu-şi chipul încântător. Kashiwagi a văzut-o, negreşit.

Femeile urmăriseră jocul tinerilor care, luând aminte la mişcări, nici nu băgaseră de seamă cum se scutură florile de cireş peste ei. De aceea, în primele momente, nimeni nu a văzut că storul s-a dat o parte. Yūgiri nu îşi permitea să îl îndrepte pentru a nu atrage şi mai mult privirile. A încercat să le dea un semn dregându-şi glasul. Tânăra a făcut câţiva paşi îndărăt şi a dispărut din faţa ochilor curioşi. Yūgiri a izbutit să vadă că e frumoasă şi ar fi vrut să o admire mai mult, dar nu a apucat. Pisicuţa a scăpat şi ea de şnur şi storul a fost aranjat la loc. Yūgiri a oftat fără să vrea. Mai mult s-a necăjit Kashiwagi, socotind că tânăra în *uchiki* era chiar prinţesa după care tânjea. S-a prefăcut că nu o văzuse, dar Yūgiri ştia că lucrurile nu stau aşa şi îi părea rău de ea. Ar fi trebuit să se arate mai prevăzătoare.

Ca să îşi liniştească bătăile inimii, Kashiwagi a strigat pisicuţa şi a luat-o în braţe. Fusese plăcut înmiresmată. Mieunatul înduioşător i-a amintit de chipul zărit cu puţin timp în urmă.

Genji le-a spus tinerilor:

— Nu prea e de voi acolo. Haideţi înăuntru!

Au pornit cu toţii după el, spre partea de miazăzi a aripii de răsărit. Genji şi-a continuat taifasul cu Hotaru. Tinerii s-au aşezat pe verandă şi s-au servit cu băutură şi bucate, dar şi cu găluşte de orez înfăşurate în frunze de camelie, pere, mandarine şi alte bunătăţi.

Kashiwagi era dus pe gânduri şi mai ridica din când în când privirea la cireşi. Yūgiri îl înţelegea, socotind nepotrivită ivirea lui Onna-San-no-Miya în văzul tuturor. Câtă nepăsare! Nu îi venea să creadă. Nu ar fi trebuit să stea atât de aproape de verandă. Murasaki nu ar da în veci dovadă de o asemenea nesăbuinţă. Yūgiri înţelegea de ce lui Genji îi păsa atât de puţin de micuţă. S-o fi săturat de purtarea ei delăsătoare, chiar dacă era frumoasă şi de cea mai înaltă obârşie. Nu putea sta liniştit din pricina ei.

Kashiwagi era orb la cusururile prinţesei. Încredinţat că a văzut-o, că ea a fost aceea, că zeii şi Buddha i-au ascultat rugăciunile, se bucura de statornicia lui, însă îi părea rău că a zărit-o doar puţin.

Genji s-a apucat să le povestească tinerilor întâmplări din trecut.

— Eu şi Tō-no-Chūjō ne-am luat toată viaţa la întrecere, dar la *kemari* nu am fost niciodată mai bun decât el. Mi se pare caraghios să vorbesc de talent moştenit când e vorba de joc, dar trebuie să existe ceva. Uitându-mă azi la voi, mi-am dat seama că nu e chiar un joc de doi bani. Ai fost grozav! i-a spus lui Kashiwagi, zâmbind.

Tânărul s-a luminat la faţă.

— Mă îndoiesc că asta înseamnă ceva pentru aceia care vor veni după noi, a zis el.

— Greşeşti. Orice talent merită luat în seamă şi trecut cu sfinţenie în cronica de familie, ca să se bucure urmaşii, s-a împotrivit Genji şăgalnic.

Kashiwagi îl găsea fermecător şi îl întrista gândul că tânjeşte după soţia lui. Era mai prejos decât el în toate privinţele. A plecat de la Rokujō-in nespus de mâhnit.

Yūgiri a urcat în aceeaşi trăsură.

— Bine că l-am vizitat, cred că e tare plictisit. Ar trebui să mai venim o dată înainte să se scuture cireşii. Să îţi aduci arcul, ca să îl distrăm pe cinste, ca la sfârşit de primăvară.

Până s-au despărţit, Kashiwagi a vorbit numai despre Onna-San-no-Miya, întorcând zvonurile pe toate părţile. Mintea i se golise parcă de orice alte lucruri şi a spus chiar mai multe decât s-ar fi cuvenit.

— Am aflat că tatăl tău îşi petrece timpul mai ales la soţia lui iubită, nu la aceea nouă. Ce o fi simţind biata de ea, mai ales că a fost întotdeauna răsfăţata fostului împărat şi nu a ştiut ce înseamnă nepăsarea altora? Unde mai pui că şi locuiesc în aceeaşi casă!

— Tata nu o nesocotește deloc, a răspuns Yūgiri degrabă, uluit la culme de reproş. E adevărat că doamna din aripa de răsărit ocupă un loc aparte în inima lui, dar nu pentru că a luat-o de nevastă, ci pentru că el a crescut-o încă de mică. E foarte grijuliu cu Onna-San-no-Miya.

— Las' că ştiu eu! Toată lumea o compătimeşte pe micuţă. Nu-i păcat să se poarte aşa cu o minunăţie de fată?

A mai adăugat un poem şi câteva vorbe:

Privighetoarea preţuieşte floarea de cireş.

Cum de nu se cuibăreşte în el?

Şi cât de nimerit ar fi cireşul pentru pasărea primăverii!

„Câtă neobrăzare!“, şi-a zis Yūgiri, cu toate că îşi înţelegea prietenul. „Ştiu cum e când eşti îndrăgostit.“

Nici cucul cuibărit în inima pădurii

nu nesocoteşte floarea de cireş.

Yūgiri a spus puţin răstit:

— De ce mă tot pisezi cu asta? Doar nu ai pretenţia să o bage în seamă numai pe ea?

Văzându-l pe Kashiwagi atât de înfocat, a schimbat vorba şi la scurt timp după aceea fiecare a plecat la treburile lui.

Kashiwagi locuia încă în aripa de răsărit din conacul lui Tō-no-Chūjō. Deşi rămăsese burlac de bunăvoie, se simţea uneori singur şi parcă îşi pierdea orice nădejde. Ca să scape

de mâhnire, îşi spunea că e bun şi că merită să obţină ce îşi doreşte dacă are răbdare. Numai că, deocamdată, i se înecaseră corăbiile. Avea să o mai vadă vreodată, chiar şi câteva clipe? De-ar fi fost o iubită obişnuită, ar fi născocit un motiv să o viziteze, de pildă ziua de oprelişti sau direcţia interzisă care l-ar fi obligat să rămână la ea. Însă lui Onna-San-no-Miya nu îi putea spune aşa ceva şi nici nu avea cum să îi scrie, ca să nu mai pomenim cu câtă grijă ar fi trebuit să îşi aleagă vorbele, chiar şi prin mijlocitoare. Gândindu-se la toate astea, simţea o strângere de inimă. I-a trimis răvaş, ca de obicei, lui Kojijū: „Zilele trecute, vântul primăvăratic mi-a purtat paşii în vecinătate şi tare mă tem să nu fi pricinuit vreo supărare. Din seara aceea, mă perpelesc fără încetare şi nu reuşesc să mă mai adun.“ A adăugat şi poemul:

Iscodit-am crenguţa fără să o rup,
tristeţea mi-e adâncă şi dor îmi e de floarea din amurg.

Neştiind că o zărise pe Onna-San-no-Miya, Kojijū îl socotea trist din fire. A aşteptat un moment când nu îşi avea doamnele prin preajmă şi i-a dat stăpânei răvaşul, zâmbind:

— Parcă numai la dumneavoastră se gândeşte, sărmanul! Mi-e milă de el şi nu bag mâna-n foc că nu îl ajut într-o bună zi.

— Nu mai spune! s-a oţărât ea.

Onna-San-no-Miya şi-a aruncat privirea peste răvaşul deschis şi s-a oprit la rândul: „Să fie aievea ce-am zărit?“ I-a venit numaidecât în minte ziua când tinerii jucaseră *kemari* şi întâmplarea cu storul. S-a înroşit toată amintindu-şi cuvintele lui Genji: „Ai grijă să nu te vadă Yūgiri. Eşti copilăroasă şi nu iei în seamă lucrurile astea, însă ar trebui să fii mai atentă.“

Era înspăimântată. O fi văzut-o Yūgiri şi i-o fi spus lui Genji?

Cel mai tare se temea să nu o certe soţul. Ce copilă sperioasă era!

Văzându-şi stăpâna tăcută, Kojijū nu a bătut-o la cap să răspundă mai repede. A făcut-o ea, pe furiş, puţin mai târziu: „M-a supărat purtarea nepăsătoare. Ce aţi vrut să spuneţi cu «să fie aievea»? Nu mi se pare frumos!

Să nu vi se vadă pe chip
că tânjiţi după creanga de cireş-de-munte.
Nu are nici un rost.“

1. Soră cu tatăl lui Fujitsubo şi Murasaki.

2. Kaedono („Pavilionul cu stejar“) era o reşedinţă detaşată, aflată la nord-est de Palatul Suzaku.

3. Pieptănul simbolizează longevitate.

4. În mod tradiţional, sunt şapte. În zilele noastre, terciul de orez care le conţine se serveşte în data de 7 ianuarie.

5. „Ce larmă face privighetoarea! / O fi ştiind după miros / că ţin crenguţa de prun în mânecă?“ (n.a.)

6. Vezi nota de la p. 173.

7. Tristeţea este sugerată de omofonia cuvintelor „toamnă“ şi „sătul de cineva“, care se pronunță amândouă *aki*.

8. Timp de nouă zile de la naştere, cei din preajma nou-născutului purtau, potrivit datinei, veşminte albe.

9. Muntele central din cosmosul budist.

10. Joc de grup, preluat din China la începutul secolului al VII-lea. Se joacă pe un teren de 6-7 m², scopul fiind păstrarea mingii în aer cât mai mult. Jucătorii au voie să atingă mingea cu orice parte a corpului în afară de mână. Se mai practică şi în zilele noastre la câteva temple şintoiste, cu prilejul unor mari sărbători.

11. Doamnele de rang înalt nu aveau voie să fie văzute în picioare.

35

Ierburi fragede II

Wakana II

Cine a avut inima frântă-n două
şi a copleşit cu mâhnire legătura dintre noi?

Akiko

Răspunsul lui Kojijū părea cumpănit, însă Kashiwagi îl socotea prea aspru şi direct pentru o tânără fără pretenții. Nu îi mângâia nicicum sufletul. Chiar nu avea dreptul la câteva cuvinte fără mijlocitor, rostite chiar de Onna-San-no-Miya? Îl admira pe Genji din inimă şi îşi ştia gândurile necurate, dar nu se putea abţine.

În ultima zi din luna a treia, la Rokujō-in s-au adunat mulţi tineri de obârşie aleasă. Prost dispus, la început Kashiwagi nu a avut chef să meargă, însă pe urmă şi-a zis că îşi mai ostoieşte dorul cu minunăţiile de flori din preajma fetei după care tânjea.

Întrecerea cu arcul plănuită la Palat pentru luna a doua nu s-a mai ținut, iar în a treia lună Curtea comemora moartea fostei împărătese, Fujitsubo. Aflând că la Rokujō-in e rost de distracţie, s-au dus cu toţii acolo. Fiind de-ai casei, Higekuro şi Yūgiri au venit cu oamenii lor. Se anunţase un concurs de tragere din poziţia „în genunchi“, dar s-a adăugat şi „tragerea din picioare“, ca să îşi poată arăta dibăcia câţiva dintre cei mai buni arcaşi. Până s-au împărţit în Dreapta şi Stânga şi s-au aliniat, s-a făcut seară. Adierea blândă mai purta pe aripile ei, prin ceaţa de sfârşit de primăvară, petale de cireş, fermecând oaspeţii. În frunte cu cei doi comandanţi, mulţi se îmbătaseră şi nu s-ar mai fi dat duşi de acolo.

— Darurile minunate trădează gusturile deosebite ale doamnelor care le-au ales. Nu le merităm, întrucât nu vrem o întrecere numai pentru destoinici, ci şi pentru aceia mai nepricepuţi, dar cinstiți, a zis cineva pe când cobora în grădină.

Yūgiri se neliniştea din pricina lui Kashiwagi, temându-se de ceva neplăcut. Erau nu numai cumnaţi, ci şi prieteni buni, de multă vreme. Se înţelegeau din priviri şi, poate chiar fără să se privească, își dădeau seama degrabă când celălalt avea ceva pe suflet.

Nutrind gânduri necurate, Kashiwagi se temea să se uite în ochii lui Genji. Nu îi stătea în fire să supere sau să stânjenească pe cineva. De ce îşi biciuia inima de bunăvoie? I-a dat prin cap să își aline tristețea furând pisica lui Onna-San-no-Miya, ca s-o aibă aproape în clipele de singurătate. Chiar dacă nu îi împărtăşea simțămintele, o voia şi se tot frământa cum să o fure.

A trecut pe la Curte să îşi vadă sora, sperând să își mai alunge amarul. Cât au stat de vorbă, ea a avut mare grijă să nu îi vadă chipul.[1] Lui Kashiwagi i se părea nefiresc atâta vreme cât reuşise să o zărească pe Onna-San-no-Miya, însă acesteia nu îi putea aduce învinuiri că ar fi fost necugetată pentru că prea îi sfârâiau călcâiele după ea.

L-a vizitat apoi pe Prinţul Moştenitor, fratele lui Onna-San-no-Miya, aşteptându-se ca fraţii să semene între ei. Nu putea spune că era chipeş, dar avea trăsături nobile şi ţinută aleasă. Pisica imperială fătase mai mulţi pui şi unul dintre ei alerga vioi prin încăpere, amintindu-i de pisicuţa lui Onna-San-no-Miya.

— Prinţesa de la Rokujō-in are o pisică grozavă, fără pereche în lume. Abia am zărit-o câteva clipe, dar m-a fermecat.

Plăcându-i pisicile, Prinţul Moştenitor a vrut să afle amănunte, iar Kashiwagi ţinea să îi deştepte curiozitatea:

— E o pisicuţă chinezească tare drăgălaşă. Lumea zice că toate pisicile sunt la fel, dar mie mi se pare nespus de blândă şi prietenoasă.

Prinţul Moştenitor i-a cerut Consoartei din Kiritsubo să pună o vorbă bună pentru el şi astfel i s-a adus pisicuţa lui Onna-San-no-Miya. Au încuviinţat cu toţii că e neobişnuită. Kashiwagi, aflat în graţiile fostului împărat Suzaku şi acum un apropiat al Prinţului Moştenitor, pe care-l învăţa să cânte la *koto* şi la alte instrumente, a trecut iar pe la el şi, după câteva clipe, a adus vorba de pisicuţă:

— Câte pisici aveţi? Unde e preferata mea?

O slujnică a găsit-o şi i-a adus-o. Kashiwagi a luat-o degrabă în braţe şi s-a apucat să o mângâie.

— E drăgălaşă, dar cam sălbatică. Nu cred că pisicile mele sunt mai prejos.

— Pisicile nu au neapărat preferinţe la oameni. Pesemne că aceasta se numără printre cele istețe şi ştie ce vrea. Văd că aveţi mai multe, nu vreţi să mi-o lăsaţi şi mie un pic pe asta?

Şi-a dat singur seama cât era de prostească rugămintea lui, dar nu i-a păsat. Şi-a atins ţelul, avea pisicuţa lui Onna-San-no-Miya. La culcare o lua cu el în aşternut şi o mângâia, iar dimineaţa o hrănea. Curând, s-a dovedit a fi un animal tare iubitor. Îi plăcea să se tăvălească în poalele veşmintelor şi să îi toarcă în braţe, smulgându-i câte un zâmbet chiar atunci când se simţea mâhnit.

Te-am luat să-mi aminteşti de ea.

Miauni ca să-mi încuviinţezi dorul?

— Om fi fost împreună şi într-o viaţă anterioară, i-a spus el pisicii.

O privea în ochi şi ea mieuna mai tare. Apoi o ridica în braţe şi-şi vedea de treburi.

— Tare mi se pare ciudat! a zis cu îndoială în glas una dintre doamnele sale. L-a apucat brusc dragul de pisici! Până acum nici nu le băga în seamă.

Prinţul Moştenitor i-a cerut înapoi pisica, dar Kashiwagi, obişnuit de-acum cu ea, nu voia cu nici un preţ să i-o mai dea.

Tamakazura se simţea mai apropiată de Yūgiri decât de fraţii şi surorile ei. Era inteligentă şi avea o fire veselă, iar când o vizita, îl primea prieteneşte şi vorbeau deschis vrute şi nevrute, ca în vremurile bune. Yūgiri se simţea mai în largul său cu ea decât cu sora lui, consoarta Prinţului Moştenitor, în faţa căreia nu îşi putea stăpâni stingherealа. Higekuro o preţuia şi el neînchipuit de mult pe Tamakazura, socotind-o soţie unică. Pe cea dinainte nu o mai vizita. Având doar băieţi, ar fi dorit să o ia la el pe Makibashira, copila iubită din prima căsnicie, dar socrul lui, Hyōbukyō, nici nu voia să audă. Împăratul, nepotul său, îl cinstea şi îi căuta sfatul, nerefuzându-i nimic. Era al treilea dintre favoriţi, după Genji şi Tō-no-Chūjō.

Cum Higekuro se găsea tot mai mult în centrul atenţiei, iar lumea spunea că va ocupa o funcție înaltă cât de curând, fiica lui era şi ea din ce în ce mai curtată. Hotărârea avea să îi aparţină totuşi lui Hyōbukyō, căruia i-ar fi plăcut Kashiwagi. Pe tânăr îl preocupa însă mai mult pisica decât nepoata lui şi asta îl scotea din sărite. Necăjită că nu se înţelege nicicum cu mama ei bolnavă, Makibashira căuta mereu să fie în preajma Tamakazurei, socotind-o mai aproape de sufletul ei.

Hotaru era încă burlac, pentru că nici una dintre fetele curtate de el cu râvnă nu îl voise de soţ. De teama altei

neizbânzi, a stat cuminte deoparte. Zicându-şi că nu se face totuşi să rămână neînsurat, într-un târziu i-a transmis lui Hyōbukyō dorinţa de a o lua de soţie pe Makibashira.

— Mi se pare o alegere bună, a zis Hyōbukyō, cu atât mai mult cu cât lumea zice că e bine ca o fată trimisă la Curte să fie dată mai întâi în grija unui prinţ. Nu cred că e potrivit să îţi laşi fata pe mâna unui dregător numai ca să o ştii măritată şi pentru simplul motiv că ei i se pare fericirea de pe lume.

Neaşteptându-se să îl accepte fără pic de împotrivire, Hotaru a fost dezamăgit. Îi venea să dea înapoi, însă nu mai avea cum. Pe deasupra, fata nu era de lepădat şi, cum însurătoarea lui nu se mai putea desface, a început să o viziteze. A fost nespus de bine primit în casa lui Hyōbukyō.

— Am mai multe fete, a mărturisit el, pe care le-am trimis la Curte şi le-am măritat, dar mi-au făcut o sumedenie de necazuri şi ar fi trebuit să-mi fie învăţătură de minte. Totuşi, nu îmi pot lăsa de izbelişte nepoata iubită. Mama ei e tot mai bolnavă, iar pe tată nu îl preocupă soarta ei.

S-a îngrijit el însuși de aranjarea încăperilor, chiar mai în amănunt decât s-ar fi aşteptat cineva de la un prinţ.

Lui Hotaru nu îi trecuse mâhnirea pricinuită de moartea soţiei şi tare şi-ar fi dorit una care să îi semene. Makibashira nu îi displăcea, dar nu semăna deloc cu fosta nevastă. Pesemne că de aceea o vizita numai rareori.

Hyōbukyō era şi el supărat. Când avea mintea limpede, fiica lui înţelegea bine cât de tristă este soarta Makibashirei în lumea tot mai înfricoşătoare. Știind că Hotaru are mai multe iubite şi socotind că nu e un bărbat statornic, Higekuro s-a împotrivit de la bun început căsătoriei fiicei sale, ca să afle că temerile lui erau întemeiate. Când a auzit nemulţumirile soţului, Tamakazura şi-a amintit de zilele când Hotaru o curta pe ea şi se întreba ce ar fi făcut Genji şi Tō-no-Chūjō dacă i-ar fi fost necredincios. O şi întrista, dar o şi înveselea gândul. De fapt, nici nu îi trecuse prin cap să îl ia de bărbat, îl încurajase numai ca să îl stârnească, aşa cum fac fetele. Au cuprins-o apoi părerile de rău, chibzuind că ar fi putut-o socoti uşuratică. De când fiica ei vitregă îi devenise soţie, se întreba dacă nu îi învenina cumva urechile. Tamakazura făcea tot ce îi stătea în puteri pentru ea, iar cu ajutorul fraţilor ei ar fi vrut să îi fie de folos şi fostei neveste a lui Higekuro, numai că aceasta nu înceta cu răutăţile şi clevetelile. Nici Hotaru nu îi mai suporta limba ascuţită. A auzit că cineva ar fi zis: „Îţi măriţi fata cu un prinţ şi te aştepţi să fie cât se poate de grijuliu, nu să îşi facă de cap“.

— E prea de tot! s-a supărat Hotaru. Mi-am iubit nevasta, deşi am mai călcat şi pe alături, însă urechile nu mi-au auzit niciodată asemenea vorbe.

I s-a făcut mai dor de prima soţie ca niciodată. Apoi a devenit tot mai singuratic, hrănindu-se cu amintiri. Aşa au trecut vreo doi ani şi Makibashira s-a împăcat cu soarta. Nu avea de ales.

S-au mai scurs apoi câțiva ani în care nu s-a întâmplat nimic deosebit. Împăratul se afla în al optsprezecelea an de domnie.

— Regret nespus că nu am un fiu să îmi urmeze la tron. Viaţa e tare tristă şi nu mai vreau decât să mă întâlnesc cu oamenii la care ţin şi să mă distrez cât se mai poate, a zis Maiestatea Sa.

După câteva zile în care s-a simţit rău, a abdicat. Lumea îl compătimea pentru pasul făcut în floarea vârstei, dar Prinţul Moştenitor crescuse şi i-a putut prelua îndatoririle fără vâlvă. Se anunţa o domnie de neclintit.

Tō-no-Chūjō a renunţat la postul de mare-ministru şi s-a retras la casa lui.

— Nimic nu ține o veşnicie în viaţa asta. Dacă înţeleptul împărat a abdicat, de ce să regrete lumea plecarea unui bătrân? a zis el.

Higekuro a devenit ministru din Dreapta şi ţinea frâiele țării. Sora lui, fosta consoartă din Shōkyōden, s-a stins din viaţă fără să apuce să îşi vadă fiul urcând pe tron. Ar fi fost numită împărătească-mamă dacă nu s-ar fi aflat în umbra altor consoarte şi concubine. Totuși, i s-a oferit titlul postum. Primul fiu al fetei lui Akashi a fost numit prinţ moştenitor – prilej de mare bucurie, deşi familia se aşteptase la asta. Yūgiri a ajuns mare sfetnic şi se înţelegea de minune cu noul ministru.

Genji regreta că fostul împărat, retras la Palatul Reizei, nu avea băieţi. Păcatul vieţii lui rămăsese nedescoperit, aşa că spaimele i-au trecut. Era la fel de apropiat de Prinţul Moştenitor cum ar fi fost şi de fiul lui Reizei, însă îşi dorea ca împărăţia să încapă pe mâinile unui băiat de-al fiului său. Nu și-a dezvăluit nimănui dorința, ci a ţinut-o doar pentru el, rămânând să îi apese mai departe cugetul.

Fiica lui Akashi avea câţiva copii şi nu cunoştea rivală în inima Împăratului. Aflând că unii îşi arătau nemulţumirea că aveau pentru a treia oară împărătească din familia imperială şi nu din cea de nobili Fujiwara, Akikonomu îi era şi mai recunoscătoare lui Genji pentru sprijinul dat. Fără el, ar fi fost o nimeni. Fostul împărat se simţea şi el fericit că îl vede

pe Genji mai des decât atunci când se afla pe tron. Libertatea de mişcare îi făcea bine şi viaţa i se părea mult mai frumoasă.

Împăratul se arăta grijuliu faţă de sora lui mai mică de la Rokujō-in, Onna-San-no-Miya. Genji se purta nespus de cuviincios cu ea, însă o iubea pe Murasaki, pe care o socotea perfectă. Cu timpul, ea s-a apropiat de Onna-San-no-Miya şi la Rokujō-in domnea o înțelegere desăvârşită. Cu toate acestea, Murasaki dorea să se călugărească şi îi spunea lui Genji din când în când:

— Vreau să mă retrag din lumea asta vremelnică şi fără căpătâi şi să duc o viaţă tihnită, dedicată rugăciunilor. Sunt destul de bătrână ca să fi văzut tot ce era de văzut. Lasă-mă, te rog, să mă călugăresc.

— Ce înfricoşătoare eşti! Ştii bine că şi eu aş fi vrut să fac pasul ăsta, dar nu m-am îndurat de dragul tău. M-am gândit la tristeţea ce te-ar fi sfâşiat dacă ai fi rămas singură. Pune-te în locul meu!

Şi aşa, tot amâna.

Consoarta ţinea mai mult la Murasaki decât la mama ei, dar aceasta nu se plângea. A rămas la fel de modestă, socotind că are viitorul asigurat dacă rămâne în slujba fiicei sale. Bătrâna călugăriţă nu contenea cu plânsul, însă ochii ei roşii stăteau mărturie fericirii pe care o trăia în amurgul vieţii.

Genji chibzuia că a venit vremea ca şi Consoarta să îi mulţumească Zeului Sumiyoshi pentru bucuriile cu care fusese binecuvântată. A deschis cutia cu legăminte trimisă de bunic şi le-a citit cu luare-aminte. Unele erau neînchipuit de pretenţioase şi greu de împlinit, de pildă ofrandele de muzică şi dans sacru *Kagura* aduse Zeului în fiecare primăvară şi toamnă. Numai în situaţia în care se afla acum şi le îngăduia. Scrisul bătrânului dezvăluia iscusinţă şi învățătură temeinică, precum şi o voință neclintită, pe care zeii i-o ghiciseră negreşit. De unde atâta ambiție la un pustnic ca el? Câtă dragoste pentru nepoată şi câtă recunoştinţă faţă de zeii care l-au ajutat! Poate că bătrânul călugăr a fost un sfânt pogorât în lumea noastră. În sufletul Consoartei s-a ivit un simțământ de respect greu de zugrăvit în cuvinte.

Legămintele nu au fost dezvăluite tuturor, iar Genji a anunţat pelerinajul ca fiind al lui. El şi le împlinise deja pe acelea din perioada surghiunului la Suma şi Akashi, însă bucuriile de care a avut parte de atunci încoace – începând cu moştenitorul venit pe lume – îi aminteau de recunoştinţa datorată zeităţilor. O lua cu el şi pe Murasaki şi, cu toată dorinţa lui de a nu bate prea tare la ochi, alaiul se dovedea din cale-afară de măreţ. Nici nu s-ar fi putut altfel, pentru că

nu îi îngăduia poziția. Îl însoțeau nobilii de rang înalt, în afară de miniştri. Printre dansatori se aflau doar străjeri chipeşi, îmbrăcaţi în uniformă. Vai de sufletul celor care au năzuit să fie aleşi şi nu au avut norocul! Au fost poftiţi muzicienii cei mai înzestrați, nelipsiţii marilor sărbători de la templele Iwashimizu şi Kamo din capitală. Au mai chemat doi străjeri îndrăgiţi şi câţiva dansatori de *Kagura*. Împăratul, Prinţul Moştenitor şi fostul împărat Reizei au trimis şi ei oameni fără număr să îl ajute pe Genji. Caii înșeuați ai nobililor, rândaşii şi slujitorii erau atât de gătiţi şi împodobiţi, încât păreau că ar fi putut alcătui ei singuri un spectacol încântător.

Consoarta şi Murasaki mergeau în aceeaşi trăsură, urmată de aceea în care urcaseră Akashi şi bătrâna călugăriţă, însoţite de doica ce stătuse la Akashi pe vremuri. Suita număra cinci trăsuri pentru Murasaki şi Consoartă şi trei pentru Akashi, fermecând la rândul său privitorii.

Venirea călugăriţei Akashi se datora lui Genji.

— Ar trebui să îi arătăm bătrânei călugăriţe toată cinstea meritată, îi spusese el soaţei sale. O luăm cu noi şi avem grijă să îi fie sufletul plin de bucurie.

Akashi se cam codea să o ia.

— Eşti sigură că vrei să ieși în lume alături de cele mai distinse doamne? şi-a întrebat mama. Nu cred că m-aş simţi în apele mele. Mai bine să amânăm până când Consoarta o să ajungă pe cea mai înaltă treaptă.

Au chibzuit însă îndelung. Zicându-şi că nu au de unde să ştie cât mai trăieşte călugăriţa, au luat-o totuşi cu ei. Bătrâna s-a socotit cea mai fericită fiinţă, binecuvântată de soartă datorită unei legături dintr-o altă viaţă cu nepoata ei.

Prin a douăzecea zi din luna a zecea, culoarea plantelor agăţătoare de pe gardul Templului şi frunzele roşietice de pe sub pini grăiau de la sine, dar, după vuietul valurilor ce se loveau de ţărm, nu ai fi zis că e toamnă. *Azuma asobi*, muzica populară veche din răsăritul Japoniei, făcută parcă anume pentru valuri şi ţărm, răsuna mai frumos şi mai înduioşător decât orice muzică coreeană şi chinezească. Trilurile flautelor se îngemănau cu foşnetul vântului printre mult lăudatele crenguţe de pin de la Templul Sumiyoshi. Numai acolo sunau astfel. Bătăile uşoare din palme, ce țineau isonul, se potriveau mai bine cu muzica de *koto* decât ritmurile solemne ale tobei. Veşmintele muzicanţilor împrumutaseră parcă verdele pinilor şi al bambusului. Florile artificiale de la bonete arătau ca şi când ar fi făcut parte din covorul aşternut de toamnă – cu greu le deosebeai.

Când melodia *Copilul căutat* se apropia de sfârşit, tinerii dregători de rang înalt şi-au desprins mantiile negre *hō* de pe un umăr şi au coborât în grădină ca să li se alăture dansatorilor. Mânecile purpurii şi roşii ale straielor *shitagasane*, precum şi roşul hainelor *akome*, doar puţin udate de o ploaie trecătoare, păreau un crâng de pini preschimbat în pâlcuri de arţari ce îşi scuturau frunzele felurit colorate. Tinerii dansatori şi-au prins în păr fire subţiri de trestie ce se unduiau odată cu paşii ritmaţi. Dansul lor a fost neînchipuit de frumos.

Genji şi-a amintit de anii tinereții şi prin faţa ochilor i s-au perindat necazurile îndurate atunci. Își dorea ca Tō-no-Chūjō să fie cu el, neavând pe altcineva cu care să împărtăşească amintirile. S-a întors la trăsură şi i-a trimis un poem călugăriţei, aflată în urma sa în alai:

În afară de noi, cine mai ştie ce-a fost atunci?

Să întrebăm pinii îmbătrâniţi în preajma Zeului de la Sumiyoshi?

Călugăriţa s-a întristat amintindu-şi de ziua când Genji şi-a luat rămas-bun de la fiica ei, care îi purta copilul în pântec. Nu a crezut că aveau să-l mai vadă vreodată, dar soarta a fost îndurătoare. Se străduia din răsputeri să îşi stăpânească lacrimile de dor. Şi-ar fi dorit să se bucure împreună cu soţul ei de clipele minunate de acum. Nu se făcea să întârzie cu răspunsul, aşa că a încropit iute un poem:

Or fi aflat azi şi bătrânele scufundătoare

că merită să trăiască pe ţărmul de la Sumiyoshi.

A mai murmurat apoi unul pentru sine:

Cum să uit zilele când Zeul Sumiyoshi

mi-a dat semne că veghează mai departe!

Muzica şi dansurile au ținut până spre ziuă.

Luna din a douăzecea noapte îşi revărsa lumina albă, marea se întindea liniştită în zare, iar pinii se acoperiseră de chiciură. Era o privelişte ciudat de albă şi de rece, totuşi înduioşătoare. Murasaki cunoştea cântecele şi dansurile din capitală, încă pe anotimpuri, dar pleca pentru prima oară din oraşul de scaun, aşa că totul i se părea nou şi tulburător aici.

Chiciura de peste noapte a învăluit pinii.

Oare Zeul Sumiyoshi le-a pus podoabă albă[2]?

s-a minunat ea, fugind cu gândul la zăpada de pe Muntele Hira dintr-un poem al lui Ono-no-Takamura[3]. Muntele s-a trezit şi el într-o bună dimineaţă în mantie albă, ca dovadă că Zeul îi primise ofrandele.

Consoarta a ticluit şi ea un poem:

Şi pe crenguţele sacre din mâinile preoţilor

s-au adunat fâşii albe de bumbac aidoma chiciurii din toiul nopții.

Nakatsukasa, una dintre doamnele lui Murasaki, nu s-a lăsat mai prejos:

Chiciura albă e semn că-i încuviinţată de zei;

să n-o luăm ca pe ofrandă din bumbac dăruită de preoţi.

S-au mai compus şi alte poeme, chiar multe, însă nu ne-ar ajuta la nimic să le pomenim pe toate. Oricine scrie îşi închipuie că nu e altul mai bun ca el, dar, dacă citim poemele închinate pinului bătrân de o mie de ani, nu o să vedem cine ştie ce deosebire între ele.

La prima geană de lumină, când focurile din curtea Templului erau pe cale să se stingă, frigul părea şi mai muşcător. Muzicanţii şi dansatorii de *Kagura*, încinşi de băutura de peste noapte, arătau de-a dreptul caraghios în timp ce fluturau crenguţe sacre de *sakaki* şi strigau împleticit *Manzai, manzai*[4]*!* Parcă atâţia ani de fericire şi prosperitate i-ar fi dorit Casei Genji. În zori, văzând că cele zece mii de seri au fost de fapt numai una, tinerii au regretat că trebuie să plece acasă la fel cum valurile se întorc la ţărm. Trăsurile s-au aliniat. Perdelele şi storurile fluturau în adierea vântului, iar mânecile iţite pe sub ele se dezvăluiau ca nişte mătăsuri înflorate pe verdele crângului de pini. Bărbaţii purtau şi ei veşminte colorate potrivit rangului. Slujitorii care serveau gustări şi răcoritoare erau fermecaţi de privelişte. Călugăriţa a primit şi ea bucate de post, pe o tavă nelăcuită din lemn de agar, acoperită cu o hârtie gri-plumburie, plăcut înmiresmată. Mulţi se minunau şi îi pizmuiau norocul.

La venire, pelerinii nu se opriseră în drum spre Sumiyoshi, fiind încărcaţi cu ofrande, dar la întoarcere, lipsiţi de orice griji, s-au lăsat fermecaţi de privelişte.

Nu am să intru în amănunte, vreau doar să spun că şi Genji regreta lipsa călugărului. Poate că bătrânul nici nu s-ar fi bucurat, cine ştie? Oricum, lumea îl admira pentru neclintirea cu care îşi urmase calea, iar bătrâna călugăriţă a devenit o pildă de „om fericit şi norocos“. Pentru tânăra din Ōmi, fiica lui Tō-no-Chūjō, zarurile erau însoţite de numele ei ca de un îndemn de bun augur: „Călugăriţa Akashi! Călugăriţa Akashi!“.

Suzaku se dedica şi el numai practicilor religioase cerute de statutul de călugăr, neluând în seamă treburile de la Curte sau întâmplările din jur. Doar cu prilejul vizitelor de primăvară şi de toamnă ale fiului se mai lăsa copleşit de amintiri. De Onna-San-no-Miya nu uita însă o clipă. Genji se îngrijea de ea, dar Suzaku l-a rugat şi pe fiul lui să o protejeze. Pe deasupra, a ridicat-o la Rangul Doi, ceea ce a atras după sine creşterea veniturilor şi un viitor lipsit de griji.

Murasaki vedea bine că Prinţesa înfloreşte pe zi ce trece şi se tot întreba cât are să îşi mai păstreze locul în inima lui Genji. Nu o supăra că soţul ei îşi petrece jumătate din timp cu

Onna-San-no-Miya, dar simţea că îmbătrâneşte şi se frământa, chibzuind că o să se sature de ea. Pentru că nu voia să apuce ziua aceea, râvnea să părăsească lumea păcătoşilor, însă nu îşi îngăduia să le dezvăluie şi altora gândurile ei de teamă că Suzaku şi Împăratul ar socoti că Onna-San-no-Miya nu e băgată în seamă. Din fericire, fiind rugată să aibă grijă şi de fetiţa Împăratului, al doilea copil după Prinţul Moştenitor, Murasaki nici nu avea răgaz să simtă singurătatea în nopţile când Genji nu era lângă ea.

Hanachirusato le invidia pe Murasaki şi pe Akashi pentru copiii cărora li se devotau, însă în cele din urmă i s-a dat şi ei în grijă băiatul lui Yūgiri zămislit de fiica lui Koremitsu. Era frumos, inteligent şi bine făcut – nepotul cel mai îndrăgit de Genji. Acesta se plânsese mereu că are puţini copii, dar, de când casa i s-a umplut de nepoţi, se arăta mulţumit.

Genji şi Higekuro s-au împrietenit, iar ministrul îl vizita deseori şi îi cerea sfaturi. Tamakazura, acum în floarea vârstei, scăpând de teama că acela care o ajutase atât de mult vrea să o curteze, trecea pe la Genji din când în când, dar căuta să o vadă pe Murasaki ori de câte ori i se ivea prilejul. Erau cele mai bune prietene.

Onna-San-no-Miya nu părea să se fi copt la minte şi îi scotea pe toţi din sărite cu copilăriile ei. Cum Consoarta se afla pe mâini bune, Genji a început să se ocupe mai mult timp de educarea tinerei soţii, pe care o trata ca pe o fiică.

Simţind că nu mai are mult de trăit, Suzaku i-a spus lui Genji:

— Nu îmi pasă că plec din lumea asta şi nici nu vreau să mă uit urmă. Tot ce îmi doresc este să o mai văd o dată pe Onna-San-no-Miya, altfel nu o să scap de păreri de rău. Te rog, spune-i să vină să mă viziteze.

— Ar fi păcat să nu îi îndeplineşti dorinţa, i-a zis Genji soţiei, chibzuind care ar fi cel mai potrivit moment şi regretând că nu se gândise el la asta.

Întâlnirea trebuia pregătită cu grijă, nu putea fi vorba de o simplă vizită. Genji şi-a amintit că Suzaku urma să împlinească cincizeci de ani şi i s-a părut nimerit să îi ofere ierburi fragede. A poruncit să se facă veşminte închise la culoare şi toate cele trebuincioase unui călugăr şi i-a rugat pe cei apropiaţi să îi dea o mână de ajutor. Lui Suzaku i-a plăcut întotdeauna muzica şi de aceea Genji s-a apucat să aleagă muzicanţi şi dansatori iscusiţi. Doi dintre fiii lui Higekuro şi trei de-ai lui Yūgiri, printre care şi cel al fiicei lui Koremitsu, trecuseră de vârsta de şapte ani şi erau paji la Curte. Hotaru avea şi el doi băieţi, unul chiar înainte de ritualul *genpuku*,

celălalt, mai mic. Apoi, veneau copiii rudelor şi ai prietenilor. Nu erau de lepădat nici nenumăraţii curteni chipeşi şi distinşi. Lumea se bucura că poate fi de folos şi repetau cu toţii sub îndrumarea unor vestiți maeștri de muzică și dans, foarte riguroși, care nu-și mai vedeau capul de treabă.

Suzaku începuse să o înveţe pe Onna-San-no-Miya să cânte la *koto*, dar nu ştia dacă a făcut vreun progres după ce s-a mutat la Rokujō-in şi tare i-ar fi plăcut să o audă. Împăratul i-a aflat dorinţa şi nădăjduia că sora lui a mai învăţat ceva măcar la *kin*.

— Aş vrea să o ascult şi eu, a spus.

Auzindu-i voia, Genji l-a prevenit:

— Eu mi-am dat toată silința. A ajuns să cânte binişor, dar nu ştiu dacă destul de bine ca să îşi mulţumească părintele. Sper să nu se facă de ruşine.

Genji şi-a înteţit eforturile şi a stăruit mai mult asupra lecţiilor de muzică, dezvăluindu-i fetei fel de fel de şiretlicuri: cum să schimbe tonul în funcţie de anotimp, diferența dintre variaţiuni când aerul e rece sau cald şi multe altele. Încet-încet, ea a prins curaj şi deja cânta mai cu însufleţire.

— Prea multă lume se foieşte în jur peste zi şi ne tot întrerupe, de nici nu mai pot fi atent la amănunte, ca să îţi spun ce ai de făcut. O să vin să te învăţ seara, când e linişte.

Genji nu le învăţase pe Murasaki şi pe Consoartă să cânte la *kin*, aşa că erau nerăbdătoare să o audă pe Prinţesă.

Împăratul nu îşi prea lăsa Consoarta să plece de la Curte, dar până la urmă s-a învoit, cu condiţia ca vizita la Rokujō-in să fie scurtă. Avea deja doi băieţi, iar acum era însărcinată în luna a cincea. Nici nu ar fi putut găsi o scuză mai bună ca să plece de la Palat, unde tocmai se desfăşurau ritualuri şintoiste şi s-ar fi socotit că sarcina ei le pângăreşte.

După ce a trecut şi luna a unsprezecea din an, Împăratul a asaltat-o cu răvaşe, cerându-i să se întoarcă. Consoartei nu îi venea să plece de la Rokujō-in, unde se simţea în apele ei şi unde o fermecau lecţiile de *kin* ale lui Onna-San-no-Miya. L-a tot întrebat pe Genji de ce nu îşi bătuse capul şi cu ea atunci când ar fi putut. Spre deosebire de alţii, lui îi plăceau nopţile răcoroase de iarnă şi cânta melodii potrivite pentru zăpada scăldată în lumina lunii. Câteva dintre doamnele iscusite la muzică îi țineau isonul, fiecare cum se pricepea mai bine.

Murasaki a început pregătirile pentru noul an, îngrijindu-se totodată de Consoartă şi de tânăra soţie a lui Genji. Pe el îl tot ruga să îi îngăduie să o asculte pe Onna-San-no-Miya cântând la *kin*.

La intrarea în noul an, Împăratul a hotărât ca sărbătorirea tatălui să înceapă cu o ceremonie maiestuoasă, iar fiica lui iubită să îl viziteze în a zecea zi din luna a doua. Muzicanţii şi dansatorii repetau de zor la Rokujō-in.

— Mă gândesc să punem la cale şi un concert pentru femei, mai cu seamă că soţia mea din aripa de răsărit ţine să te audă, i-a spus Genji tinerei soţii. Nu ştiu dacă sunt mulţi maeştri care să le întreacă la *koto* cu treisprezece coarde şi la *biwa* pe doamnele mele de la Rokujō-in. Nu mă socotesc cel mai iscusit muzicant, dar în copilărie mi-a plăcut să învăţ. Am luat lecţii de la cei mai buni profesori, chemaţi de la cele mai nobile Case, dar nu pot spune că vreunul dintre ei m-a lăsat mut de admiraţie. Lucrurile sunt şi mai triste când vine vorba de tineri, tot mai delăsători. Ca să nu mai vorbesc de *kin*, care nu mai atrage aproape pe nimeni. Nu cred că a rămas cineva la Curte mai bun ca tine.

Onna-San-no-Miya zâmbea mulţumită şi bucuroasă că i se recunoşteau eforturile şi progresele. Avea deja douăzeci şi unu sau douăzeci şi doi de ani, dar încă se purta copilăreşte. De frumoasă era însă tare frumoasă.

— Tatăl tău nu te-a văzut de mult şi vreau să îi arăţi că ai crescut şi că are de ce să fie mândru de tine.

Femeile nu se îndoiau o clipă că Onna-San-no-Miya nu ar fi învățat atât de mult fără sprijinul şi răbdarea lui Genji.

După a douăzecea zi din prima lună, cerul era senin şi sufla un vânticel călduţ. La Rokujō-in au înflorit prunii, iar ceilalţi copaci prindeau viaţă ca şi când ar fi făgăduit să se arate lumii învăluiţi în ceaţă.

— Ne apucăm de ultimele repetiţii de la începutul lunii a doua, i-a spus Genji lui Murasaki poftind-o la Onna-San-no-Miya. O să fie mare vânzoleală şi nu aş vrea să se creadă că ne însoţeşti în vizita la fostul împărat. Ştiu că vrei să o auzi, aşa că hai să dăm un concert aici, până nu se complică lucrurile.

Doamnele lui Murasaki au vrut să ia parte și ele, însă ea le-a ales doar pe cele mai cunoscute şi mai pricepute la muzică. A pus ochii şi pe patru fetiţe frumoase şi gingaşe, îmbrăcate în cămăşi de un roşu-aprins peste care aveau veşminte *akome* viorii, iar deasupra, mantii *kazami* albe căptuşite cu roşu. Pantalonii *hakama* erau din mătase bătută, roşie cu desene mari în relief. Doamnele Consoartei erau ameţitor de dichisite, iar fetiţele se îmbrăcaseră în *kazami* de un roşu-aprins, pe sub care purtau *akome de un* galben-trandafir-domnesc şi pantaloni *hakama* din mătase chinezească. Akashi şi-a îmbrăcat fetiţele astfel încât să nu bată prea tare la ochi: două în mantii roz-floare de prun şi

două în mantii albe căptuşite cu roşu, toate purtând *akome* de un verde-pal peste veşminte din mătase bătută. Aflând că vor fi de față Murasaki şi Consoarta, Onna-San-no-Miya nu s-a lăsat nici ea mai prejos. Fetiţele ei purtau cămăşi de un galben-verzui pe sub *akome* purpurii, iar mantiile *kazami* erau albe căptuşite cu verde. Nu se putea spune că erau de o finețe ieşită din comun, totuşi se distingeau prin bun-gust.

S-au tras uşile glisante şi interpretele erau ascunse numai de perdele, iar Genji şedea pe o pernă în despărţitura din mijloc. Tonul aveau să îl dea fiul mai mare al Tamakazurei, la *shō*, şi băiatul cel mare al lui Yūgiri, la flaut. Amândoi stăteau pe marginea dinspre verandă. Doamnele lui Genji îşi țineau instrumentele în învelitori elegante din brocart albastru-închis: *biwa* pentru Akashi, *wagon* pentru Murasaki şi *koto* cu treisprezece coarde pentru Consoarta Împăratului, fiica lui Akashi. Onna-San-no-Miya a aşteptat să îi acordeze Genji instrumentul.

— *Koto*-ul cu treisprezece coarde rămâne de obicei acordat mult timp şi e mai uşor de umblat cu el, dar câteodată îi fug punţile. Doamnele nu prea reuşesc să strângă îndeajuns strunele, aşa că eu zic să îl chemăm pe Yūgiri în ajutor. Suflătorii noştri sunt cam tineri şi nepricepuți, a zis Genji râzând.

În afară de Akashi, toate primiseră lecţii de la el şi se temea să nu îl facă de râs. Se ruga şi pentru Yūgiri. Consoarta nu îl îngrijora, pentru că luase parte la nenumărate concerte la Palat, dinaintea Maiestăţii Sale, dar se temea puţin pentru Murasaki. *Wagon*-ul nu era neapărat un instrument greu de mânuit, dar se supunea unor rânduieli mai puţin clare. Dar, se adunaseră toate instrumentele de primăvară şi ar fi fost păcat ca *wagon*-ul să nu se ridice la înălţimea aşteptărilor.

Sosirea lui Yūgiri le-a mişcat pe doamne. Arăta mai emoţionat şi mai îngrijit îmbrăcat decât la alte concerte, iar mantia *nōshi* şi mânecile veşmintelor erau plăcut înmiresmate. Se lăsa înserarea când a ajuns el. Sub cerul amurgit, florile de prun ce năpădiseră crengile aduceau cu o mantie de zăpadă uitată de zei pe pământ. Parfumul lor, purtat de adierea uşoară, se îngemăna cu cel de după storuri, gata parcă să ademenească privighetoarea.

— Iartă-mă că te iau aşa repede, a zis Genji împingând *koto*-ul cu treisprezece coarde spre el, vezi dacă sunt bine întinse strunele. Nu am pe cine ruga.

Yūgiri a făcut o plecăciune respectuoasă, apoi a acordat instrumentul şi a potrivit punţile.

— Te mai rog să dai tu tonul, însă fără să te semeţeşti, a adăugat Genji râzând.

— Mă tem că astăzi nu sunt în cea mai bună formă pentru adunarea aleasă de aici.

— Nu te cred. Vrei să se spună că te-au speriat nişte doamne? Nu ți-ar face deloc cinste, a zis Genji cu gura până la urechi.

Yūgiri a cântat un pic, doar cât să se asigure că instrumentul este bine acordat, apoi l-a împins pe sub stor.

Nepoţii lui Genji erau încântători în mantiile elegante şi cântau frumos la fluier. E adevărat, destul de copilăreşte, dar promiţător.

Odată acordate instrumentele, a început concertul. Toate sunau minunat, dar *biwa*, în mâinile acelea iscusite, părea să-și pogoare cântecul domol din tărâmul zeilor. Yūgiri era mai atent la *wagon*, care îl atrăgea nespus, și înduioşat de vioiciunea cu care pana ciupea coardele. Nici un maestru din lume nu s-ar fi descurcat mai bine şi Yūgiri nu îşi închipuise că poate suna astfel. Murasaki se pregătise negreşit cu toată seriozitatea şi Genji era mândru de ea. Fiind mai feminin, *koto*-ul cu treisprezece coarde ocupa un loc aparte printre instrumente. Onna-San-no-Miya nu a cântat nemaipomenit la *kin*, dar se vedea că se străduise în ultima vreme şi nu s-a făcut de ruşine. Yūgiri mai bătea ritmul şi cânta din voce pe alocuri, iar Genji îi ţinea isonul cu tija evantaiului sau interpreta şi el câte o parte scurtă. Glasul lui dobândise profunzime cu timpul şi, alături de fiul său, i-a vrăjit pe ascultători. Concertul a ţinut până spre miezul nopții şi a fost admirabil.

Luna a răsărit târziu, aşa că s-au aprins felinarele în grădină. Genji a aruncat o privire furişă spre Onna-San-no-Miya. Era mai mică decât celelalte doamne şi părea îngropată în veşminte. Nu se distingea printr-o frumuseţe sclipitoare, ci printr-o gingăşie ce se putea asemui cu a salciei înmugurite după a douăzecea zi din luna a doua – atât de fragilă, încât până şi fâlfâitul din aripi al privighetorii ar fi putut să o dea peste cap. Chiar şi cosiţele negre ce se vălureau peste veşmântul *hosonaga* alb căptuşit cu roşu arătau ca nişte mlădiţe de salcie. Ştia că e de obârşia cea mai aleasă, însă Consoarta avea o frumuseţe sclipitoare, datorată negreşit cunoştinţelor ei temeinice în felurite domenii. O puteai asemui cu neîntrecutele glicine care înfloreau necontenit de primăvara până vara, oferind la revărsatul zorilor o privelişte greu de zugrăvit în cuvinte. Fiind însărcinată, nu se simţea în apele ei. A împins la o parte instrumentul şi a vrut să se întindă, însă rezemătoarea de braţ nu se potrivea cu starea în care se afla.

Minunatul păr al lui Murasaki, revărsat în cascadă peste umeri până la poale, părea să înghită veşmântul *kouchiki* roşu-movuliu purtat pe sub un *hosonaga* violet-roşiatic. Avea înălţimea cea mai râvnită şi trăsături atât de fermecătoare, încât puteau fi socotite perfecte. Nici florile de cireş n-o întreceau.

Lumea se aştepta ca Akashi să nu facă faţă unei astfel de companii, însă lucrurile nu au stat aşa. Trăsăturile ei nu aveau cusur, iar veşmintele îi erau de un bun-gust desăvârşit, eleganţa sa negăsindu-şi pereche. Purta un *hosonaga* dintr-o ţesătură mai groasă, alb căptuşit cu verde, şi un *kouchiki* verde-gălbui. În semn de respect pentru celelalte doamne, nu îi lipsea trena simplă dintr-un material subţire. Totul, absolut totul, dovedea modestie, profunzime, inteligenţă. Din acelaşi respect, s-a retras în genunchi pe bordura de brocart coreean a pernei de şezut şi a mai cântat la *biwa* o melodie lentă, mişcând pana cu atâta graţie, încât cu greu se dezlipeau privirile de pe degetele ei, ce trimiteau cu gândul la o crenguţă de *tachibana* înflorită şi pârguită în luna a cincea.

Lui Yūgiri i-a plăcut ce a văzut şi a auzit. Tare ar mai fi vrut să îi fure măcar o privire lui Murasaki – nu o mai zărise de la taifun. Nu se îndoia o clipă că e la fel de frumoasă. Cât despre Onna-San-no-Miya, dacă soarta ar fi fost scrisă altfel, i-ar fi aparţinut lui, nu tatălui. Împăratul Suzaku îi sugerase nu o dată că vrea să i-o dea, însă pe el nu l-a atras şi nu a avut curajul să facă un pas numai de dragul de a-l face. Lui îi era greu să o uite pe Murasaki, după ea îi tânjea sufletul, dar se stăpânea şi nu își îngăduia vreo necuviință.

Luna mult aşteptată din a nouăsprezecea noapte s-a ivit târziu, când se lăsase deja frigul.

— Eu nu mă dau în vânt după luna înceţoşată de primăvară, a spus Genji. Nimic nu se aseamănă cu serile de toamnă când zumzetul gâzelor şi muzica se întrepătrund într-o beție de sunete.

— E adevărat, a întărit Yūgiri. Într-o noapte senină de toamnă, muzica răsună cu totul altfel, de parcă ar fi într-o armonie desăvârșită cu cerul, iar florile pline de rouă te ademenesc să le priveşti ca să îți ia gândul de la muzică. Primăvara, luna se iveşte printre nori, înceţoşată, şi cel mai ispititor e flautul, adică nu, muzica în întregime. Mereu s-a spus că doamnele sunt mai sensibile în nopţile de primăvară, când lucrurile se potrivesc fără cusur.

— Nu putem vorbi în numele tuturor, a zis Genji. Nici măcar înţelepţii din vechime nu au fost în stare să lămurească lucrurile. Totuşi, dacă ținem seama de game – majoră pentru

primăvară şi minoră pentru toamnă – s-ar putea să ai dreptate.

Maiestatea Sa îi cheamă uneori pe cei mai mari maeştri să îi cânte, dar unii cu adevărat merituoşi întâlnești din ce în ce mai rar. Oare greşesc dacă spun că avem tot mai puţin de învăţat de la ei şi că sunt tot mai lipsiţi de însufleţire? Femeile de aici nu or fi cele mai iscusite, însă nu îmi e ruşine cu ele. Nădăjduiesc să îmi dai dreptate şi să nu fie doar o amăgire hrănită de singurătate. Păcat că nu mai sunt maeştri adevăraţi. Însă ar putea fi. Am văzut ce talente se ivesc în casa asta după repetiţii serioase. Mai mare dragul! Cum ţi s-a părut concertul din seara asta pe lângă cele de la Palat?

— Chiar voiam să spun, deşi îmi era teamă să nu greşesc, a răspuns Yūgiri. Nu prea mă pricep la muzica de pe vremuri, dar mi s-a părut până acum că cei mai buni din zilele noastre sunt Kashiwagi la *wagon* şi Hotaru la *biwa*. Însă concertul de astăzi m-a lăsat cu gura căscată. Mai întâi, am crezut că o să fie o întâlnire în familie şi nu m-am aşteptat la atâta lume distinsă. Nu m-am simţit chiar în largul meu şi nici de mare folos. Apoi, toată lumea zicea că Tō-no-Chūjō e cel mai bun la *wagon*, în stare să scoată cele mai felurite sunete şi că nimeni nu reuşeşte să îi întrecă dibăcia. Mărturisesc că, după cele auzite în seara asta, mi-am schimbat părerea. A fost fermecător!

— Nu crezi că ne lauzi prea mult? a întrebat Genji cu mândrie în glas şi cu zâmbetul pe buze. Da, e adevărat, în afară de Akashi, de la *biwa*, căreia nu am făcut decât să îi descopăr talentul, pe ceilalţi i-am instruit cum m-am priceput mai bine. Dar şi doamna iscusită de la *biwa* a făcut progrese uriaşe, mai cu seamă de când locuieşte în casa asta.

Femeile şi-au dat coate zâmbind când l-au auzit cum se semeţeşte.

— E tare greu să stăpâneşti bine orice artă, a continuat el, ca să nu mai vorbesc de instrumente. Tot înveţi şi înveţi, dar simţi că nu se mai termină. Nici măcar tu nu eşti mulţumit de tine. Când ajungi totuşi să fii, după ce ai repetat îndelung, parcă îţi vine să zici că a meritat osteneala. Doar *kin*-ul e mai greu de strunit, iar dacă atingi măiestria, cu el mişti cerul şi pământul, îmblânzeşti demoni şi zeităţi, găseşti bucurii în orice necaz, din sărac ajungi bogat, te bucuri de onoruri neaşteptate şi toată lumea te respectă. La început, când instrumentul abia fusese adus în Japonia, împătimiții au plecat pe alte meleaguri să înveţe, lăsând în urmă casă şi familie, însă la întoarcere, puţini au izbutit să treacă peste greutăţi şi să dobândească perfecţiunea. Adevărul e că în vechile cronici se povestește că sunetele desăvârșite au pus

pe jar luna şi stelele, au dat peste cap anotimpurile, au adus cu ele zăpadă şi îngheţ în afara anotimpului friguros, dar şi nori negri şi tunete înfricoşătoare când nimeni nu se aştepta. În zilele noastre, chiar dacă te speteşti învăţând şi ajungi să ştii nesperat de multe lucruri, nu cred că poți să mai atingi perfecţiunea. De aceea o fi lumea deznădăjduită, iar cei care nu au exersat destul şi nu au ajuns foarte buni au sfârşit prin a fi nefericiţi, mai cu seamă din cauza superstiţiei că repetatul la *kin* atrage ghinionul. Astăzi, doar puţini se mai ating de un instrument care le pricinuiește atâtea bătăi de cap. Păcat! Care altul ar mai putea să fie în frunte şi să dea tonul? Din nenorocire, toate se duc de râpă în zilele noastre, cu o repeziciune uluitoare. Doar un smintit se mai dedică unei asemenea arte cu atâta pasiune încât să îşi lase familia şi avuţia şi să pribegească prin China şi Coreea. De ce atâtea sacrificii? Chiar nu găseşte un drum mai lin ca să întrevadă măcar o rază de speranţă? Dacă stau şi chibzuiesc, la *kin* e îngrozitor de greu să stăpâneşti măcar o singură gamă! Şi sunt atâtea… şi felurite melodii. Când eram tânăr şi învăţam sârguincios, de cele mai multe ori singur, am încercat toate partiturile din ţara asta, iar muzica nu mai avea secrete pentru mine. Totuşi, nu mă pot măsura cu foştii maeştri. Însă mai trist mi se pare că nu am pe cine învăţa puţinul pe care îl ştiu. Cum ziceam, totul se duce de râpă.

Yūgiri l-a ascultat cu capul plecat. Se simţea stingherit.

— Dacă pe vreunul din nepoţii mei îl atrage instrumentul şi dacă eu mai trăiesc până se face mare şi se pune serios pe treabă, voi încerca să îl învăţ tot ce mi-am însuşit la rândul meu. Ni-no-Miya mi se pare talentat.

Pe Akashi au onorat-o cuvintele lui Genji, ştiind că ajutase şi ea puțin la asta. A podidit-o plânsul de emoţie.

Consoarta, stând mai departe culcată, a împins *koto*-ul cu treisprezece coarde spre Murasaki şi aceasta, la rândul ei, i-a dat lui Genji *wagon*-ul. S-au apucat amândoi de interpretat balada *Katsuragi*. Arătau luminoşi şi fericiţi, iar Genji i-a sporit farmecul cântând anumite părţi şi din voce. La ora la care luna s-a înălțat pe bolta cerească, mireasma florilor de prun devenise mai fermecătoare ca oricând. Consoarta şi-a luat instrumentul înapoi şi a atins strunele cu gingăşie. Ritmul şi tremolourile încântătoare aminteau de măiestria mamei sale. Murasaki a schimbat ritmul într-unul mai sensibil, dar totodată solemn. Spre sfârşit, a trecut de la major la minor, dând melodiei un aer mai elegant şi mai prietenos. Onna-San-no-Miya părea acum mult mai sigură pe ea, îndeosebi pe coardele a cincea şi a şasea, de altfel cel mai greu de stăpânit. S-a descurcat fără greşeală în motivele

muzicale tipice primăverii şi toamnei, aşa cum o învăţase Genji, iar el nu îşi mai încăpea în piele de mândrie. Nimeni nu ar fi putut spune că este lipsită de pricepere.

Cei doi nepoţi imperiali şi-au îndeplinit cu prisosinţă rolul. Genji le-a spus cu duioșie:

— Cred că vă e tare somn. Nu am vrut să ne întindem atât de mult cu concertul din seara asta, dar nu ne-am mai putut opri şi nici nu ne-a păsat că a trecut timpul.

I-a oferit nepotului care a cântat la *shō* o ceşcuţă cu *sake* şi un veşmânt îndrăgit, pe care l-a dezbrăcat anume pentru copil. Flautistul a primit de la Murasaki un *hosonaga* şi pantaloni *hakama*, daruri nu prea bătătoare la ochi. Onna-San-no-Miya i-a oferit lui Yūgiri o ceşcuţă cu *sake* şi un rând din propria îmbrăcăminte.

— Ciudat! Nu credeţi că ar trebui să îl răsplătiţi mai întâi pe profesor? a zis Genji pe un ton glumeţ.

Onna-San-no-Miya i-a strecurat pe sub perdea un flaut coreean. Darul părea deosebit de preţios. Genji a cântat puţin pentru oaspeţii care începeau să se retragă. Yūgiri a luat flautul fiului său şi le-a vrăjit auzul cu o melodie frumoasă. Genji era mulţumit de toţi discipolii săi, care de care mai iscusit.

Yūgiri a urcat în trăsură împreună cu fiii lui. Acordurile desăvârşite ale lui Murasaki încă îi răsunau în urechi şi l-a cuprins tristeţea. Pe Kumoi-no-Kari o învăţase bunica ei să cânte la *koto* cu treisprezece coarde, dar tatăl o luase de lângă ea înainte să stăpânească instrumentul. Se ruşina să cânte de faţă cu el. Vedea numai de gospodărie şi de copii şi lui Yūgiri îi cam pierise înfocarea. Nu mai găsea la ea nimic demn de luat în seamă în afară de micile izbucniri de gelozie şi furie care îi făceau chiar plăcere.

Genji s-a întors în aripa de răsărit. Murasaki a mai rămas la taifas cu Onna-San-no-Miya şi a ajuns în iatac abia în zori. Au dormit până spre prânz.

— Onna-San-no-Miya a învățat multe. Cum ţi s-a părut? a întrebat-o soţul ei.

— Când am auzit-o prima dată, nu am crezut că poate ajunge atât de pricepută. Nici nu îmi vine să cred. De fapt, era de aşteptat şi nu ar trebui să mă mir dacă mă gândesc la cât ţi-ai bătut capul cu ea să o înveţi.

— Da, ai dreptate. Mi-am dat silinţa şi am dădăcit-o pas cu pas. Am vrut să te învăţ şi pe tine să cânţi la *kin*, dar nu am mai apucat. Nu e deloc uşor şi ia tare mult timp. Cu Onna-San-no-Miya, m-am simţit obligat din pricina tatălui şi fratelui ei, care asta şi-au dorit. Am socotit că e de datoria mea să o învăţ, de vreme ce mi-au încredinţat-o.

Cel mai bine ar fi fost să te ajut cât erai copil, a urmat el, însă m-am luat cu fel de fel de treburi şi îmi pare nespus de rău că nu m-am ocupat de lecţiile tale. Nu am făcut prea multe pentru tine nici mai târziu, când au avut nevoie de mine unii şi alţii. Cu toate astea, ai fost grozavă la *koto* şi nu îmi încăpeam în piele de mândrie. De-ai şti câtă bucurie am simţit când am văzut cum te admiră Yūgiri!

Pe lângă faptul că era neînchipuit de talentată şi cultivată, Murasaki se dovedea și o bunică devotată, îngrijindu-i pe nepoţii imperiali ai lui Genji, dar văzând şi de ale casei. El o găsea întotdeauna perfectă; aproape că se şi temea că e desăvârşită. Mai precis, se temea să nu se numere printre femeile care trăiesc puţin. Cunoscuse destule şi ştia prea bine că şi ea e o raritate. Avea treizeci şi şapte de ani. Au trăit împreună multă vreme!

— Ai mare grijă de tine anul acesta, i-a spus Genji. Nu îţi nesocoti rugăciunile şi slujbele. Eu sunt cam prins cu treburi şi zăpăcit, dar mă bizui pe tine că nu uiţi nimic. Să îmi atragi doar atenţia să mă îngrijesc şi eu de slujbe. Regret că unchiul tău, marele stareţ, nu se mai află printre noi. El ar fi ştiut ce avem de făcut.

Am fost un răsfăţat încă de când m-am născut şi m-am bucurat de onoruri la care nici nu ar fi visat cineva. Cu atât mai puţin eu. Pe de altă parte, am avut şi supărări, nu puţine şi nu uşoare. Aceia care m-au iubit s-au stins unul după altul când eram încă mic, vorbesc de mama şi bunica. Am săvârșit păcate şi am avut de tras din pricina lor. Ele să mă fi ţinut oare în viaţă mai mult decât aş fi meritat? Tu nu ai ştiut ce sunt necazurile, în afara perioadei în care ne-a despărţit surghiunul meu.

Să nu mai vorbim de neplăcerile de care au parte o împărătească sau consoartele şi concubinele unui împărat, dându-și seama de lupta şi de semeţia rivalelor. Tu ai trăit numai printre rude şi ai fost cruţată de asemenea neajunsuri. Dacă ținem cont chiar şi numai de asta, te poţi număra printre fericite. Ştiu prea bine că uşor nu ţi-a fost când a trebuit să o aduc aici pe Onna-San-no-Miya. Pesemne nu ai văzut că de atunci îmi eşti şi mai dragă. Ba nu, s-ar putea să greşesc, tu înțelegi repede ce se petrece în jur.

— Da, ai dreptate, a spus Murasaki. Mulţi cred că am avut parte de mai multă fericire decât aş fi meritat, însă nimeni nu ştie câtă suferinţă am îndurat. Asta mi-a dat totuşi tărie, împreună cu rugăciunile către zei şi Buddha. A vrut să se oprească, dar a continuat, iar Genji o sorbea din ochi. Drept să spun, nu cred că mai am mult de trăit, nici nu ştiu

dacă mai apuc sfârşitul anului. E un an cu ghinion pentru mine şi ar fi bine să fac pasul acela. Te rog…

— Nici vorbă! Eu cum mă descurc? Nu s-a întâmplat mare lucru în ultima vreme, însă pentru mine nimic nu e mai de preţ decât înţelegerea dintre noi. Vreau să trăieşti mult ca să vezi până la capăt cât te iubesc.

Mereu aceleaşi vorbe. Aşa încerca el să o liniştească. Văzând-o gata să izbucnească în plâns, Genji a schimbat vorba.

— Nu am avut parte de prea multe doamne, dar am priceput că cele mai preţioase sunt femeile liniștite şi cumpătate. E cam greu să găsești aşa ceva. Cu mama lui Yūgiri m-am căsătorit când eram băieţandru. Am respectat-o, însă nu ne-am înţeles bine. Era mândră şi nu puteam ajunge la sufletul ei. Dacă stau şi mă gândesc acum, îmi pare nespus de rău, dar nu cred că vina a fost numai a mea. S-a dovedit fără îndoială cinstită, cu gusturi alese, însă aspră şi neînduplecată. Nu avea cusururi care să sară în ochi, însă mă înnebunea răceala ei. Mă puteam bizui pe ea dacă aveam nevoie de sfaturi sau de discutat ceva serios, dar ca nevastă nu mi s-a potrivit.

Rokujō, mama lui Akikonomu, a fost o femeie ageră la minte şi instruită, dar semeaţă din cale-afară. Mi-ar fi fost cu neputință să trăiesc cu ea. Dacă se supăra – or, eu i-am dat pricini, recunosc –, nu-i mai trecea, iar gelozia o măcina neîncetat şi certurile deveneau fără sfârşit. Trebuia să fiu tot timpul gata de apărare, ca să nu mă prindă cu mai ştiu eu ce. Mă săturasem. Am înțeles că despărţirea a fost dureroasă pentru ea, mai cu seamă din pricina clevetelilor care i-au pătat numele. Deşi nu îmi convine să recunosc, am avut şi eu partea mea de vină. Ca să îmi răscumpăr păcatele, m-am hotărât să am grijă de fiică. Nu vreau să spun că a ajuns împărătească datorită mie, asta i-a fost soarta. Sper ca mama ei să mă fi iertat din lumea unde se află. M-am lămurit şi atunci şi îmi e limpede şi acum că lipsa de seriozitate nu aduce nimic bun.

Genji s-a apucat apoi să vorbească despre celelalte doamne apropiate lui.

Pe Akashi nu am dat doi bani la început, dar să ştii că e înțeleaptă. Pare ea blândă şi ascultătoare, însă ştie foarte bine ce vrea.

— Nu m-ai prezentat celorlalte soaţe, aşa că nu le cunosc şi nu ştiu ce să spun despre ele, a zis Murasaki, şi nici pe Akashi nu o cunosc îndeajuns. Din câte mi-am dat totuşi seama, e o femeie inteligentă, semeaţă şi prietenoasă. Uneori mă simt stânjenită în fața ei şi mă întreb ce gândeşte despre

mine. Nădăjduiesc însă că fiica ta îmi cunoaște bunele intenţii.

„Nevasta mea e minunată“, şi-a zis Genji. „Dragostea pentru cea mică a apropiat-o de Akashi, care îi pricinuise pe vremuri atâta suferinţă.“

— Ai şi tu hachiţe, dar ai ştiut mereu să le ţii în frâu şi să nu mă necăjeşti. Alta ca tine nu mai există pe lume. Uneori mi se pare că eşti din cale-afară de bună, i-a mărturisit Genji râzând.

Spre seară s-a pregătit să plece la tânăra soție, anunţând-o pe Murasaki:

— Trebuie să mă duc să o felicit pentru felul cum a cântat.

Lipsită parcă de orice griji, Onna-San-no-Miya repeta la *kin* cu râvnă.

— Dă-mi şi mie un răgaz, i-a spus Genji. Ai cântat foarte bine la concert şi sunt mulţumit. M-am liniştit în ce te priveşte, acum ştiu ce poţi.

A împins instrumentul la o parte şi s-a întins.

Ori de câte ori Genji pleca peste noapte, doamnele obişnuiau să îi citească lui Murasaki poveşti vechi despre bărbaţi cu mai multe iubite şi femei care îi acaparau în cele din urmă. Nemaifiind tânără, ea se îngrijora că are să o părăsească, deşi el a încredințat-o de nenumărate ori că soarta ţinea cu ea. Totuşi, nu putea sta liniştită şi s-a dus la culcare târziu, plină de frământări. În zori i s-a făcut rău şi o durere înfricoşătoare îi sfâşia pieptul. Femeile au venit degrabă şi s-au pregătit să îl înștiințeze pe Genji, dar ea nu le-a lăsat. Când s-a luminat, avea febră mare şi dureri cumplite, însă tot nu voia să îşi tulbure soţul. Aflând de starea lui Murasaki, Consoarta a trimis îndată după Genji. Inima i-a bătut nebuneşte până a ajuns la ea.

— Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat? a întrebat-o el, speriat, când a simţit cum arde.

Abia cu o zi în urmă îi vorbise despre primejdiile ce o puteau paşte în anul acela. I-au adus terci de orez la micul dejun, dar nu s-a atins de el. Genji i-a stat alături întreaga zi şi a îngrijit-o. Nu s-a putut ridica şi a refuzat şi cea mai mică înghiţitură de mâncare, până şi prăjiturelele care îi plăceau atât de mult. Durerea din piept o lăsa doar un pic şi apoi se întorcea, parcă mai puternică. Genji a tocmit rugăciuni şi incantaţii, dar şi descântece. Toate erau în van. Chiar şi în cazul unei boli grave se mai întrezărea o rază de speranţă, însă la ea desluşea numai spaimă şi disperare. Genji era atât de trist, încât nu se putea gândi la altceva – uitase până şi de

ziua de naștere a lui Suzaku. Aflând de boala lui Murasaki, acesta tot trimitea soli ca să afle cum se mai simte.

Spre sfârşitul lunii a doua, starea ei nu se îmbunătățise deloc. Genji încercase tot ce era omeneşte posibil. Acum se gândea că i-ar prii o schimbare, aşa că s-a hotărât să o mute la Nijō-no-in. Cei de la Rokujō-in erau înnebuniţi de spaimă, iar Împăratul Reizei s-a îngrijorat la culme. Dacă Murasaki se stingea, Genji avea să se călugărească şi cei apropiaţi lui nu îşi doreau asta. Yūgiri a tocmit nu numai ritualuri şi rugăciuni obişnuite, ci şi unele speciale.

În puţinele clipe când îşi revenea, Murasaki îl tot întreba pe Genji:

— Ţii minte ce te-am rugat? Nici acum nu mă laşi?

— Ştii bine cât mi-am dorit şi eu acelaşi lucru şi nu m-am îndurat de dragul tău, a răspuns el, socotind că retragerea ei printre călugărițe nu s-ar fi deosebit cu nimic de despărţirea prin moarte. Acum tu vrei să mă părăseşti şi să mă laşi în lumea plină de păcate.

Murasaki era tot mai slăbită şi sfârşitul i se părea aproape. Genji nu s-a mai dus pe la Onna-San-no-Miya şi nu l-a mai preocupat muzica. Multă lume s-a mutat de la Rokujō-in la Nijō-no-in, de parcă flacăra vieţii s-ar fi stins acolo, fiind întreţinută doar de Murasaki, deşi celelalte soaţe ale lui Genji rămăseseră pe loc.

A venit şi Consoarta să o vadă, împreună cu copiii.

— Te rog, pleacă iute. Starea în care te afli acum nu îţi îngăduie să stai în apropierea unor duhuri rele, i-a spus Murasaki privindu-i cu duioșie pe micuţi. A podidit-o plânsul şi a mai adăugat doar: Nu cred că mai apuc să vă văd mari şi o să mă uitaţi.

Consoarta era copleşită de tristeţe.

— Nu mai gândi aşa, i-a spus Genji încercând să o liniştească. Trebuie să vedem lucrurile cu încredere şi să atragem binele, nu să lăsăm răul să ne doboare. Oamenii inimoşi au parte de noroc şi viaţă lungă, nu ca aceia răi şi mărginiţi, deşi se bucură o vreme de carieră înfloritoare. Pot să îţi dau sumedenie de pilde. Nu ai de ce să te necăjeşti atâta.

S-a rugat zeilor şi lui Buddha, invocându-i însuşirile alese şi susţinând că nu are păcate pentru care să plătească.

Marele stareţ, înalţii preoţi şi călugării ocupaţi cu slujbele de peste noapte îl plângeau pe Genji şi se rugau pentru ea cu pioşenie. Cinci-şase zile părea mai bine, apoi starea i se înrăutăţea iar. Câteva luni nu a reuşit să se ridice din aşternut, dar, neştiind ce are, nimeni nu o putea ajuta.

Duhul rău nu voia să se arate cu nici un chip, iar Genji era peste măsură de îngrijorat.

A venit momentul să pomenesc şi de Kashiwagi. A ajuns sfetnic de mijloc şi se bucura de preţuirea Împăratului. Îl aştepta un viitor promiţător. Cu toate acestea, nimic nu îi domolea aleanul inimii. Jinduia după Onna-San-no-Miya mai mult ca oricând. S-a însurat cu o soră mai mare de-a ei, Nyoni-no-Miya, tot fiică a lui Suzaku, însă de la o concubină de obârşie mai puțin aleasă. De aceea, tatăl ei nu s-a simțit obligat să o bage prea mult în seamă. Era mai presus decât multe alte neveste dintre care ar fi putut alege, dar nu reuşea să i-o scoată din inimă pe Onna-San-no-Miya. Faţă de Nyoni-no-Miya îşi făcea datoria de soţ şi-atât.

Kojijū, căreia Kashiwagi i-a destăinuit ce are pe suflet, era fiica lui Jijū, fosta lui doică, aşa că el ştia încă din copilărie o seamă de lucruri despre Onna-San-no-Miya, printre care şi că era frumoasă şi că tatăl o îndrăgea cel mai mult. Cam pe-atunci îi înmugurise dragostea. Chibzuind că mai toată lumea plecase de la Rokujō-in la Nijō-no-in ca să vadă de Murasaki, Kashiwagi a chemat-o pe Kojijū la el să o convingă să îi înlesnească o întâlnire.

— Ştii bine cât de mult o iubesc de atâta vreme şi erai singura care m-ar fi putut ajuta să ajung la ea. E adevărat că de la tine am reuşit să aflu câte ceva, dar nu te-ai învrednicit să îi spui cât tânjesc să o văd. Ai fost singura mea speranţă şi nu ai făcut nimic. Până şi tatăl ei, fostul împărat, ştie că Genji are mai multe neveste, că alta este dragostea inimii lui şi că pe Onna-San-no-Miya o cam lasă singură serile. Păcat! Dacă tot îşi mărita fetele cu oameni de rând, nu cu prinţi, Suzaku şi-ar fi dorit pentru ele nişte soţi statornici şi iubitori. De aceea i se pare că Nyoni-no-Miya e cea mai fericită şi cu un viitor asigurat. Dacă ai şti cât mă mâhnesc toate clevetelile astea! Sigur că cele două sunt surori, dar pentru mine fiecare înseamnă altceva.

— Nu mai înţeleg nimic! a răspuns Kojijū auzindu-l cum oftează. Aveţi deja o prinţesă. Nu vă ajunge? a întrebat ea râzând.

— Aşa-i lumea asta, cu două feţe, ştii bine. Tatăl ei mi-a încurajat înflăcărarea, iar fratele ei, Împăratul, la fel. Cred că fratele nici nu s-a aşteptat să iasă altfel. De vină eşti tu, că nu m-ai ajutat.

— Nu aveam cum. Mai trebuie să ţii seama şi de soartă. Vă puteaţi lua la întrecere cu Înălțimea Sa Genji? Chiar credeţi că aţi fi câştigat în faţa celui mai puternic rival şi că Maiestatea Sa v-ar fi dat-o dumneavoastră? E adevărat că

hainele de demnitar s-au mai închis la culoare între timp, dar nu îndeajuns.

Kashiwagi n-a prea ştiut cum să-i țină piept. A zis pur şi simplu:

— Să lăsăm trecutul la o parte. Mie mi se pare că prezentul îmi oferă un prilej nesperat. E foarte puţină lume prin preajmă şi, dacă mă ajuţi, aş putea ajunge la ea ca să îi spun ce am pe suflet. Nu îţi fie teamă de vreun gest necugetat. Uită-te bine la mine, mă crezi în stare de aşa ceva?

— Nu are pic de noimă ce spuneţi. Cum vă puteţi închipui că am să fac una ca asta? E înspăimântător! Mai bine nu veneam aici.

Kojijū refuza cu tărie o asemenea nelegiuire.

— Nu ai dreptate, s-a oţărât Kashiwagi. Şi prinţesele se îndrăgostesc. Nu ai mai auzit de asemenea povești şi printre doamnele unui împărat? Cu atât mi s-ar părea mai firesc în cazul stăpânei tale. La prima vedere, totul merge strună, însă cred că are şi ea parte de amărăciuni. A fost lumina ochilor tatălui, iar acum o iau altele înainte, şi nu de cea mai aleasă obârşie. Nu e cea mai iubită, ştiu prea bine ce se întâmplă. Lumea asta a devenit tare nestatornică, nu te mai poţi bizui pe nimeni şi nimic. Te rog, nu te mai purta aşa de aspru cu mine, nu merit.

— Vreţi să spuneţi că Înălțimea Sa nu o ia în seamă şi că îi puteţi face viaţa mai plăcută? Vă asigur că îi este foarte bine aşa cum e şi că tatăl ei a socotit că are să fie în siguranţă dacă o lasă în grija Înălțimii Sale.

Kashiwagi nu voia să o lase să plece supărată.

— Îmi cunosc locul şi nu vreau să mă judece o prinţesă cu un soţ fără pereche în lume. Însă nu văd nimic rău în a schimba câteva vorbe cu ea prin perdea. Cu ce i-ar dăuna dacă mi-aş spune păsul? Nici zeii nu m-ar învinui pentru atâta lucru.

Kashiwagi era gata să jure că nu are de gând să păcătuiască în vreun fel. Văzându-l atât de aprins, Kojijū, tânără şi necugetată, a început să cedeze rugăminţilor.

— Am să văd la momentul potrivit ce pot face. În serile când nu vine Înălțimea Sa, femeile roiesc în jurul perdelelor şi cel puţin una dintre favorite o însoţeşte în iatac. De fapt, nu prea am habar cum să vă ajut.

A plecat încruntată.

Kashiwagi o bătea la cap neîncetat. A sosit şi ziua mult aşteptată, pentru că a primit un răvaş. S-a îmbrăcat astfel încât să nu bată la ochi şi a plecat să o viziteze pe Onna-San-no-Miya. Ştia prea bine că nu se cade, însă nu mai judeca din pricina emoţiilor. Pentru el conta doar clipa, nu se putea

gândi la ziua de mâine. Ca să îşi mai astâmpere bătăile inimii, voia să vadă iar poalele şi mânecile veşmintelor zărite într-o seară de primăvară. Nădăjduia ca ea să se îndure să îi trimită câteva rânduri după ce avea să îi destăinuie ce simte.

Era aproape de jumătatea lunii a patra, în ziua marelui ritual de purificare pentru sărbătorirea celor două templesurori Kamo. Douăsprezece dintre femeile lui Onna-San-no-Miya o însoţeau pe Marea Preoteasă, iar tinerele şi fetiţele erau ocupate cu pregătirea veşmintelor şi apoi urmau să se gătească pentru a lua parte la sărbătoare. Cea mai apropiată doamnă, Azechi, s-a folosit de clipele de răgaz şi a plecat la iubitul ei, căpitanul Minamoto. Cu Onna-San-no-Miya a rămas numai Kojijū, care a pregătit pentru Kashiwagi o pernă de şezut în colţul de răsărit al iatacului. Cât de necugetat a fost gestul!

Onna-San-no-Miya s-a dus liniştită la culcare. La un moment dat, a simţit prezenţa unui bărbat, dar a crezut că e Genji. A priceput însă degrabă că bărbatul acela se poartă neobişnuit de curtenitor. Deodată, a luat-o în braţe. Era speriată de moarte şi încerca să vadă cine e. Bărbatul trăncănea întruna, dar ea nu pricepea nimic. Şi-a strigat femeile, însă nu se afla nici una prin preajmă. Tremura ca varga şi era leoarcă de sudoare – una rece ca gheaţa. Kashiwagi o compătimea un pic, însă nelinişstea ei i se părea fermecătoare.

— Ştiu că nu sunt un om prea ales, dar nu mă aşteptam la atâta ură. Cu ani în urmă, am fost tare îndrăgostit. Dacă aş fi tăinuit iubirea în sufletul meu, s-ar fi stins acolo, însă eu le-am vorbit despre ea tuturor, iar tatăl tău nu mi-a retezat speranţele. Nu îmi închipuiam că se poate alege praful de o dragoste sinceră şi socoteam că numai rangul meu e de vină dacă nu obţin ce vreau. Nu pot să îţi spun cât de cruntă a fost dezamăgirea când m-am trezit respins. Iubirea a fost puternică, iar părerile de rău, durerea şi dorul au sporit odată cu trecerea timpului. Ajunsesem să chibzuiesc la lucruri cumplite. Regret că nu mi-am mai putut stăpâni simţămintele, iar acum pesemne că apar în ochii tăi ca un bărbat nesăbuit care nu îşi cunoaşte lungul nasului. Jur că nu mai fac nici un pas necuviincios!

Auzindu-l, Onna-San-no-Miya şi-a dat seama cine e şi s-a îngrozit. Nu se simţea în stare să scoată două vorbe.

— Îmi e cu neputinţă să îţi îndur nepăsarea şi nu ştiu dacă n-am să o iau razna, încerca el să o câştige cu orice preţ. Spune că îmi înţelegi suferinţa şi te las în pace.

Se aşteptase ca ea să fie semeaţă din cale-afară şi să nu îi adreseze o vorbă. Avusese de gând doar să îi mărturisească

iubirea chinuitoare, fără a săvârși vreo necuviinţă. Spre uimirea lui, Onna-San-no-Miya era la locul ei, neaşteptat de blândă. Kashiwagi nu îşi mai putea ţine simțămintele în frâu, dorindu-şi numai să găsească un loc unde să se ascundă cu ea, departe de lume.

A aţipit şi a visat pisica iubită, ba i-a auzit şi mieunatul. Parcă ar fi venit anume acolo ca să i-o dea înapoi. Atunci s-a trezit şi s-a dumirit ce s-a întâmplat. Onna-San-no-Miya a priceput şi ea că a păcătuit şi nu îşi revenea din tulburarea adâncă.

— Trebuie să îţi spui că aşa a fost să fie din pricina unei legături dintr-o altă viaţă. Deşi mă socotesc vinovat, sunt buimăcit rău.

S-a apucat să îi povestească de pisică, de storul mişcat din loc şi de faptul că o văzuse în seara aceea de primăvară.

Aşadar, soarta o amăgise şi căzuse în păcat. Cum avea să mai dea ochii cu Genji? Plângea ca un copil, de ţi se rupea sufletul de mila ei. Nici Kashiwagi nu era mai breaz, lăcrima şi el fără oprire.

Se crăpa de ziuă, dar lui nu îi venea să plece.

— Ce mă fac? Ştiu că mă urăşti şi nu vrei să mă mai vezi. Spune-mi măcar un singur cuvânt.

Îi împuiase capul cu tânguielile lui şi nu mai suporta. Era mult prea răvăşită ca să fie în stare chiar şi de o singură vorbă.

— Muţenia ta mă înnebuneşte. Nu mi s-a mai întâmplat să se poarte cineva cu mine astfel, a continuat el înciudat. Nu îmi rămâne decât să mă omor dacă nu îţi pasă de mine câtuşi de puţin. Ţi-am dăruit inima chiar fără să ştii şi pentru tine am trăit. Dar, gata! În seara asta s-a zis cu mine! Dacă mi-ai arăta măcar un strop de milă sau aş auzi un cuvânt de iertare, aş muri cu mulţumirea în suflet.

Kashiwagi a luat-o în braţe şi a scos-o din iatac, înspăimântată de moarte. A desfăcut un paravan în faţa uşii duble. Uşa de miazăzi a galeriei pe care intrase cu o seară în urmă stătea încă deschisă. A lăsat-o jos şi a crăpat oblonul. Abia începuse să se lumineze, dar voia să îi vadă chipul de aproape. Măcar un pic.

— Mă omoară nepăsarea ta şi simt că îmi pierd minţile. Spune ceva ca să mă liniştesc, dă-mi un semn că mă compătimeşti.

Glasul lui părea ameninţător. Onna-San-no-Miya ar fi vrut să îl învinuiască pentru purtarea necuviincioasă, dar nu a scos un sunet. Tremura toată, biata de ea! Zorii erau tot mai aproape, grăbindu-l să își ia rămas-bun.

— Mi-ar fi plăcut să îţi povestesc un vis, poate ai fi înţeles ce *karma* ne-a adus împreună, dar mă urăşti prea tare…

S-a ridicat să plece. Până şi cerul din dimineaţa aceea de început de primăvară părea mai apăsător decât în dimineţile neguroase de toamnă.

Te las şi plec cu noaptea-n cap, fără să ştiu încotro,
şi nici cum sau când roua mi-a îmbibat mânecile.

Văzându-l gata de plecare, lui Onna-San-no-Miya i-a mai venit inima la loc şi a reuşit să îngaime cu voce stinsă, dar plăcută:

De m-aş stinge în faptul zilei,
întocmai ca un vis când te deştepţi din somn.

Kashiwagi parcă îşi lăsa sufletul acolo. În loc să se ducă acasă, la soție, a tras la tatăl lui. S-a întins, dar nu putea dormi. Îşi pierduse orice speranţă să o mai întâlnească şi se mai frământa şi din pricina visului. Îi era dor de pisică. Ce faptă îngrozitoare săvârşise![5] Nu mai putea da ochii cu lumea! De ruşine, s-a închis în casă.

Îi părea rău de Onna-San-no-Miya şi îl mustra cugetul, însă ştia că ce-i făcut e bun făcut şi nu mai are cum drege lucrurile. Nu se socotea demn să mai stea de vorbă cu cineva. Se simţea ca şi când i-ar fi furat împăratului de sub nas preaiubita, deşi păcatul lui nu era aşa de mare. Chiar de scăpa nepedepsit, se temea straşnic de privirile pline de reproş ale lui Genji.

Unele tinere de obârşie aleasă sunt uşuratice fără să lase să se vadă asta, iar când le ademenește bărbatul potrivit, nu au mustrări de cuget, ba chiar îşi aranjează fel de fel de întâlniri secrete, nesocotind pericolele. Nu aşa stăteau lucrurile cu Onna-San-no-Miya, fire slabă şi temătoare. Se simţea de parcă una dintre femeile ei i-ar fi trâmbiţat deja taina şi lumea avea să o arate cu degetul. Nu îi venea să mai iasă din iatac. Îşi plângea soarta tristă şi atât. Le-a spus femeilor că nu se simte bine şi vestea a ajuns la urechile lui Genji. De parcă nu i-ar fi ajuns necazurile cu Murasaki!

A venit valvârtej să vadă ce se întâmplă cu tânăra lui soţie, dar nu i s-a părut ceva grav. Ea se arăta sfioasă şi nespus de tristă. Crezând că se supărase pentru că lipsise mai multă vreme de lângă ea, s-a hotărât să îi vorbească despre Murasaki. Încerca să o înduioşeze.

— Mă tem că i se apropie sfârşitul şi nu vreau să îşi închipuie că o părăsesc tocmai acum. Îmi e nevastă încă de copilă şi trebuie să îi fiu alături în ultimele clipe. Regret că

nu am mai avut răgaz pentru nimeni şi nimic. Te rog să mă înţelegi. Va veni și vremea când o să mă ocup numai de tine.

Rămânând singură, Onna-San-no-Miya a plâns pe săturate – de ciudă, de ruşine…

Kashiwagi se simțea tot mai rău și era încredințat că mai bine nu ar fi vizitat-o pe Onna-San-no-Miya. Se tânguia în legea lui zi şi noapte. De Sărbătoarea Kamo, mai mulţi prieteni de la Curte l-au poftit cu ei, dar le-a spus că e bolnav şi nu s-a dus. S-a închis în cameră, cufundat în gânduri. Cu soţia lui se purta cuviincios, deşi nu ţinea la ea şi nu îi plăcea să-i fie aproape.

Văzând o fetiţă cu viţă de nalbă în mâini, a murmurat:

Mă căiesc pentru păcatul săvârşit;

m-am împodobit cu nalbă fără voia zeilor.

Odată cu regretul, îl ardeau şi flăcările iubirii.

De departe se auzea muzica sărbătorii, însoţită de huruitul trăsurilor. Nepăsător la toate, Kashiwagi şi-a petrecut ziua de unul singur, năpădit de o tristeţe înfricoşătoare. Nyoni-no-Miya se obişnuise să-l vadă bosumflat, dar acum nu îşi putea închipui pricina. Simţindu-se neputincioasă, s-a lăsat şi ea doborâtă de mâhnire. Femeile plecaseră toate să vadă Sărbătoarea, aşa că a luat *koto*-ul cu treisprezece coarde şi a cântat câteva melodii duioase. Kashiwagi recunoştea că e frumoasă şi sensibilă, însă, dacă ar fi putut, ar fi ales-o de soţie pe Onna-San-no-Miya. Soarta nu ţinuse cu el.

Două crenguţe de laur şi nalbă îngemănate;

de ce-oi fi cules tocmai frunza căzută?[6]

Nu a fost frumos din partea lui să spună aşa ceva!

Genji mergea atât de rar la Rokujō-in, încât atunci când ajungea, trebuia să stea câteva zile. A vrut să mai rămână acolo, dar a sosit un mesager cu vestea că Murasaki s-a stins pe neaşteptate. I s-a făcut negru înaintea ochilor şi nu a ştiut cum să ajungă mai repede la Nijō-no-in. Cu cât se apropia, lumea era mai tulburată şi tânguirile răsunau mai tare, anunţând marea nenorocire. Genji şi-a croit drum prin mulţime, disperat.

— În ultimele două-trei zile s-a simţit ceva mai bine şi deodată s-a dus, a zis una dintre doamnele ei, cu glasul gâtuit de lacrimi.

Femeile jeleau înduioşător. Și-ar fi urmat stăpâna pe lumea cealaltă. Altarele fuseseră strânse, iar preoţii se pregăteau să plece. Mai rămâneau doar cei apropiaţi, care aveau să se ocupe de ritualul funerar. Pentru Genji parcă venise sfârşitul lumii.

— Un duh rău şi-a făcut de cap, dar nu e moartă. Nu vă mai frământați atâta, le-a spus el femeilor, copleşit de

mâhnire.

A înteţit rugăciunile şi a chemat mai mulţi vraci cunoscuţi pentru puterile lor miraculoase.

— Chiar dacă i-a sosit ceasul şi trebuie să ne părăsească, las-o să mai stea cu noi o vreme. Aşa a sunat porunca Milostivului, a spus unul dintre călugări.

Cu atâta ardoare s-au rugat, încât chiar părea că deasupra capetelor li se învârtejesc nori de fum.

Genji şi-ar fi dorit să o mai privească o dată în ochi înainte ca ea să îi închidă pe vecie. Pierduse prilejul şi nu avea sufletul împăcat. Nu voia decât să o urmeze.

Pesemne că dragostea lui pentru soţie i-a înduioşat pe zei, întrucât duhul, care până atunci nu voise să se arate cu nici un chip, a trecut de la Murasaki la fetiţa ce servea ca mediu, începând să se zvârcolească şi să urle. Spre bucuria, dar şi neliniştea lui Genji, Murasaki răsuflă iarăşi. Călugării încercau să liniştească duhul care ţipa deznădăjduit:

— Plecaţi de-aici! Am să îi spun ceva lui Genji. Nu știu de ce m-aţi chinuit atâta cu rugăciuni şi incantaţii. Nu vă doresc decât să aveţi şi voi parte de aceleaşi suferinţe ca mine, să vedeţi ce bine e! I-am pus viaţa în primejdie, dar mi s-a făcut milă şi am ieşit la iveală. Oi fi eu un duh rău, însă asta se întâmplă pentru că nu m-am putut lepăda de iubirea de pe vremuri. De aceea am ajuns în așa hal.

Părul îi flutura înspăimântător peste faţă. Lui Genji nu îi era străină priveliştea şi vechea spaimă a pus iarăşi stăpânire pe el. A luat fetiţa de mână şi a aşezat-o dinaintea lui, străduindu-se să o ferească de alți ochi.

— Să fie adevărat? Am auzit că vulpile şi alte creaturi ticăloase încep să ponegrească morţii. Spune-mi cinstit cine eşti. Dacă nu vrei să te ştie alţii, dă-mi un semn după care să te recunosc numai eu. Atunci o să încerc să te înţeleg, a zis Genji.

Se auzeau lacrimile duhului picurând pe jos, iar tânguirile răsunau înfricoşător.

Schimbatu-m-am şi sunt de nerecunoscut;

tu ai rămas tot tu, acelaşi prefăcut.

— Eşti îngrozitor! Nu pot să te sufăr!

O, da! Genji a recunoscut duhul rău. Parcă se codea, şi totuşi, nu. Ca şi altădată. I se părea dezgustător şi nu voia decât să îl facă să tacă. Dar nu tăcea.

— De-acolo, de sus, am văzut că mi-ai ajutat copila şi m-am bucurat, deşi dragostea părinţilor pentru copii nu mai e la fel ca în lumea de aici, oricum, nu așa de puternică. Însă ciuda pe tine nu îmi trece şi m-am supărat când te-am auzit cum mă vorbeşti de rău soţiei. M-am simţit chiar mai prost

decât atunci când m-ai jignit în faţă. Mi s-a părut că ai întrecut măsura. Nu am ceva anume cu soţia ta, dar nu m-am putut atinge de tine, pentru că eşti protejat. Mă bucur că măcar ţi-am auzit glasul. Roagă-te să mi se ierte păcatele. Incantaţiile astea mă chinuiesc neîncetat, sunt ca nişte flăcări ce mă ard şi mă împiedică să aud cuvântul sfânt şi să ajung direct la Marea Lui Milă. Te rog, spune-i fiicei mele prin ce chinuri trec şi atrage-i atenţia să nu dea în veci frâu liber geloziei. Să îşi ispăşească păcatele din vremea cât a stat la Ise, departe de Marele Buddha[7], şi să chibzuiască bine la toate.

Cumplit de stingherit de vorbele duhului, Genji l-a potolit cu noi rugăciuni, a dus fetiţa de acolo şi a mutat-o pe Murasaki în altă încăpere.

Vestea falsă a morţii ei s-a răspândit cu repeziciune, iar pe Genji îl îngrozeau de-a dreptul înalţii curteni veniţi să îi transmită condoleanţe. Se întorceau de la Sărbătoarea Kamo, aşa că Nijō-no-in le era în drum. Unul a zis:

— Ce păcat! S-a stins o viaţă frumoasă care ar fi trebuit să dureze o veşnicie! Până şi cerul plânge la moartea ei. Chiar dacă plouă uşor, este şi acesta un semn.

— Oamenii nu sunt făcuţi să trăiască mult, a adăugat altul. Cum nu-s nici florile de cireş. „Nimic nu e ca ele“[8], zicea poetul. Când cineva trăieşte mult şi este fericit, au alţii de suferit. Poate îi vine rândul şi lui Onna-San-no-Miya să se bucure de dragostea lui. Prea a nesocotit-o.

Nevrând să mai stea închis în casă, Kashiwagi s-a dus împreună cu alţi fraţi de-ai lui să vadă procesiunea de întoarcere. Când a aflat despre trista întâmplare, inima a început să îi bată nebuneşte. „Nimic în lumea asta nu durează o veşnicie“, a murmurat el uşor, urcând în trăsură şi îndreptându-se cu ceilalţi spre Nijō-no-in. Crezuse că e numai un zvon neîntemeiat, însă tânguirile şi bocetele i s-au părut înfricoşătoare. Aşadar, nu fusese un simplu zvon.

Hyōbukyō a sosit în momentul acela şi a intrat năucit în camera fiicei lui. Vestea l-a zdruncinat şi nu îşi mai revenea. Ai casei alergau de colo-colo ca bezmeticii, aşa că a ieşit Yūgiri să îi întâmpine pe aceia care întrebau de soţia lui Genji.

— Nu îmi vine să cred, cu toate că ştiam de boala ei, a zis Kashiwagi.

— Da, a fost bolnavă multă vreme. Azi, în zori, a încetat să mai răsufle, dar am înţeles că un duh rău şi-a făcut de cap. A început să îşi revină puţin, însă nu cred că pericolul a trecut. Suntem încă foarte îngrijoraţi, a spus Yūgiri.

Avea ochii înroşiţi de plâns şi nu contenea cu suspinele.

Kashiwagi nu pricepea de ce atâta suferinţă pentru o mamă vitregă cu care oricum nu avusese de-a face prea mult.

Genji a ieşit să salute curtenii şi să le spună câteva cuvinte:

— A fost grav bolnavă. Azi-dimineaţă am crezut că şi-a dat ultima suflare. Femeile, tulburate, s-au tânguit şi au jelit-o, de mi-am pierdut şi eu capul şi nu am mai ştiut de mine. După ce mă liniştesc puţin, o să vă mulţumesc aşa cum se cuvine pentru vizita de astăzi.

În sinea lui, Kashiwagi socotea că ar fi cel mai potrivit moment să treacă pe la Rokujō-in, cu toate că mustrările de cuget nu îi dădeau pace.

Pericolul nu trecuse şi Genji era tot neliniştit. A tocmit felurite ritualuri pentru Murasaki. Spiritul lui Rokujō făcuse lucruri îngrozitoare cât ea a fost în viaţă, dar nu s-a lăsat mai prejos nici acum, ca duh al răposatei. Se simţea parcă stânjenit chiar şi de legătura cu fiica lui de suflet, Akikonomu. A ajuns să creadă că toate femeile sunt păcătoase şi nu mai voia să ştie de nici una. Nu se îndoia o clipă că duhul rău era al lui Rokujō. Şi-a amintit că vorbise despre ea doar cu Murasaki şi nu avusese cine să îi audă. Chiar nu mai pricepea nimic.

Ştiind că nevasta îşi doreşte să se călugărească, i-a tăiat o şuviţă de păr în semn că îi îngăduie să facă primele cinci legăminte ca să se mai întremeze. Cuvintele rostite cu pioşenie în faţa Marelui Buddha dezvăluiau puterea fără margini a legămintelor. Genji a invocat şi el Numele Sacru. Sunt necazuri peste care nici cel mai inteligent om nu poate trece cu uşurinţă, iar acum Genji nu îşi dorea decât să o salveze şi să o mai aibă în preajmă, cu orice greutăţi şi sacrificii. Nopţile nedormite şi spaimele încercate şi-au pus şi ele pecetea pe chipul lui tras şi palid.

În luna a cincea, când vremea a devenit schimbătoare şi ploile s-au înstăpânit nestingherite, Murasaki nu se simţea încă refăcută. Deşi mult mai bine decât până atunci, avea şi zile când nu se putea ridica. Genji a tocmit fel de fel de slujbe şi citirea *Sutrei Lotusului* – câte un rulou pe zi – pentru a scăpa duhul rău de chinuri şi a-l potoli. Cu toate acestea şi în ciuda rugăciunilor de la căpătâiul lui Murasaki, psalmodiate neîncetat de călugări cu voce plăcută, spiritul lui Rokujō se mai văicărea din când în când şi se încăpăţâna să nu se retragă.

Odată cu căldurile verii, Murasaki a început iar să se simtă slăbită. Genji era atât de disperat, încât tot ea îl încuraja. Nu îi păsa dacă moare, însă nu voia să pară că nu se

sinchiseşte de ce i se întâmplă. A început să mănânce câte puţin terci de orez şi fructe, iar în luna a şasea a izbutit să ridice capul şi să privească în jur. Genji era fericit, dar încă îngrijorat, aşa că nu s-a îndurat să plece de lângă ea. A rămas la Nijō-no-in.

Onna-San-no-Miya nu mai era în apele ei de la întâmplarea care o dăduse peste cap. Nu se simţea bine nici trupește, fără să aibă o boală anume. De prin luna a şasea a anului i-a pierit pofta de mâncare, a slăbit şi era palidă. Kashiwagi o mai vizita din când în când, dar stătea puţin, iar Onna-San-no-Miya abia aştepta să scape de el. În inima ei nu se trezise nici un simțământ pentru tânăr. Nu îl putea asemui cu Genji nici ca înfăţişare, nici ca rang şi, în plus, trăia doar cu spaima păcatului săvârșit. Lumea îl plăcea pe Kashiwagi şi îl socotea un bărbat chipeş şi plăcut, însă Onna-San-no-Miya nu gândea la fel. Pentru ea nu exista decât Genji, care o crescuse de mică şi cu care se obişnuise. Colac peste pupăză, a rămas însărcinată. Doica şi alte câteva femei de-ale sale și-au dat seama de asta şi bombăneau că soţul ei o vizitează atât de rar.

— Cum să lase aşa o răspundere doar pe umerii ei! a cârtit una.

Era cald. Murasaki şi-a spălat părul ca să se mai învioreze. Apoi s-a întins şi l-a răsfirat ca să se usuce; fiecare fir era la locul lui. Tare mai arăta îngrijită şi frumoasă, chiar şi aşa, slăbită de boală. Pielea albă lăsa impresia că e străvezie şi că o lumină trece prin ea. Părea fragilă precum tunica de cicadă.

Conacul din Nijō nu mai fusese îngrijit ca lumea de multă vreme şi părea înghesuit şi nepotrivit cu frumuseţea nevestei. Prinzând câteva zile în care ea s-a simţit mai bine, Genji a trimis grădinarii să cureţe iazul şi pârâiaşul, să plivească straturile de flori şi să reteze crenguţele uscate de prin copaci. Lui Murasaki nu îi venea să creadă că miracolul se petrece sub ochii ei. Deşi vara era pe sfârşite, priveliştea îi tăia răsuflarea şi iazul era o încântare cu nuferii fermecători pe ale căror frunze picăturile de rouă sclipeau ca nişte nestemate.

— Ia, uită-te acolo! Ce proaspeţi arată! Ea s-a ridicat să vadă mai bine, iar Genji a continuat cu lacrimi în ochi. Nici nu ştii cât mă bucur că te-ai înzdrăvenit. Mi se pare că visez. Uneori credeam că îţi calc pe urme şi îmi era teamă să nu mă sting înaintea ta.

Murasaki a spus înduioşată:

Viaţa pare chiar mai trecătoare
decât roua de pe frunzele de lotus.

Genji i-a răspuns:

Ne legăm ca-n lumea asta şi în cele viitoare

să rămânem două picături de rouă pe un singur lotus.

Nu îl mai trăgea aţa spre Rokujō-in, dar auzind că Onna-San-no-Miya nu se simte bine, nu avea cum să nu o viziteze. Chibzuia că tatăl şi fratele ei sunt cât se poate de îngrijoraţi şi că nu ar înţelege că nu îşi găseşte timp pentru ea.

Tinerei soţii nu îi venea să dea ochii cu el, dar şi-a oţelit inima şi a ieşit să îl întâmpine, ruşinată, cu un aer smerit. Nu îi răspundea la întrebări, iar el îi punea tăcerea pe seama supărării. Prea lipsise mult! Acum se străduia să o îmbuneze. A adunat şi femeile care o îngrijeau şi încerca să afle de la ele de ce e supărată.

— S-a întâmplat ceva deosebit! l-a înştiinţat una.

L-a lămurit apoi care sunt semnele sarcinii.

— Ciudat!

Atât a zis Genji. I s-au perindat prin minte multele doamne din viaţa lui care nu i-au dăruit copii. Se frământa dacă nu se purtase necuviincios în lipsa lui, dar nu a pus întrebări. Dimineaţa, Onna-San-no-Miya avea greţuri îngrozitoare, însă lui Genji i se părea tot frumoasă. Şi pentru că reuşise atât atât de greu să ajungă la Rokujō-in, a hotărât să stea două-trei zile. Tot timpul se gândea însă la sănătatea lui Murasaki, rămasă la Nijō-no-in, şi îi trimitea scrisoare după scrisoare.

— Şi-a pus simţămintele într-un singur cuvânt! a bombănit una dintre femei, care nu ştia că Onna-San-no-Miya păcătuise. S-ar cuveni să îşi respecte mai mult soţia de aici!

Cât a stat Genji la Rokujō-in, doar Kojijū, care ştia secretul, simţea că îi sare inima din piept de spaimă să nu se întâmple ceva rău.

Aflând de sosirea lui Genji, pe Kashiwagi l-a cuprins gelozia. I-a trimis lui Onna-San-no-Miya o scrisoare lungă, în care îşi mărturisea durerea şi dragostea. Kojijū s-a folosit de plecarea lui Genji în altă aripă a conacului ca să îi arate stăpânei sale scrisoarea.

— Nici nu vreau să o văd, îmi face rău.

Onna-San-no-Miya s-a întins, fără să o privească măcar.

— Vă rog, uitaţi-vă numai cum începe. Îl compătimesc din suflet, a zis Kojijū desfăşurând-o puţin.

Când a auzit paşi, a tras draperiile iatacului şi a plecat iute. Venise Genji. Onna-San-no-Miya tocmai se apucase să citească scrisoarea şi nu a mai avut timp decât să o dosească sub colţul unei învelitori. Inima îi bătea nebuneşte.

Genji voia să se întoarcă la Nijō-no-in în seara aceea.

— Tu nu stai prost cu sănătatea. Nevasta mea de la cealaltă casă e foarte bolnavă şi nu aş vrea să creadă că am părăsit-o tocmai acum, când îi este mai rău. Să nu te iei după gura lumii, ai încredere în mine. Va veni şi ziua în care o să înţelegi cât de statornic sunt.

Veselă şi pusă pe şotii altă dată, când vizitele lui îi făceau plăcere, Onna-San-no-Miya stătea acum îmbufnată, cu privirile plecate. Genji îi punea purtarea pe seama geloziei. S-a întins lângă ea şi au stat de vorbă. La un moment dat, către seară, el a aţipit şi l-a trezit ţârâitul cicadelor.

— Am să plec până nu se face beznă, a spus începând să se îmbrace.

— Nu vrei să aştepţi luna?[9] a întrebat ea cu vioiciune.

„Nu mă urăşte“, şi-a zis Genji. „Vrea să mai stau cu ea, măcar până răsare luna.“

A mai amânat pregătirile de plecare.

Mă îndemni să-mi ud mânecile cu roua înserării,
când ţârâitul cicadelor îmboldeşte la drum?

a rostit Onna-San-no-Miya pe tonul ei copilăresc bine ştiut. Genji a oftat şi a îngenuncheat lângă ea.

Ţârâitul cicadelor pune pe jar inimile
şi aici, şi-n casa unde-s aşteptat.

Stătea cu inima îndoită. Socotind că ar fi lipsit de omenie să plece, s-a hotărât să mai rămână o noapte cu tânăra soţie, în ciuda grijilor pe care şi le făcea pentru Murasaki. Era atât de îngândurat, încât nu s-a atins de cină. A luat câteva înghiţituri de fructe şi s-a dus la culcare. S-a trezit devreme, cu gând să plece pe răcoare.

— Nu ştiu unde mi-am lăsat ieri evantaiul. Acesta de aici nu e potrivit pentru umezeală.

S-a ridicat să îl caute în camera ei, unde se întinsese cu o zi în urmă. Privirile i-au căzut, fără să vrea, pe un colţ de hârtie verde-pal îndesată sub învelitoare. A scos-o de acolo fără vreun gând anume sau vreo curiozitate bolnavă. Pur şi simplu a vrut să vadă despre ce este vorba. Și-a dat seama îndată că e o scrisoare de la un bărbat – plăcut înmiresmată şi aşternută măiestrit. Două pagini pline. A recunoscut scrisul. Era negreşit al lui Kashiwagi.

Femeia care i-a deschis lui Genji oglinda l-a văzut cu scrisoarea în mână, dar nu i s-a părut nimic ciudat. Însă Kojijū a recunoscut-o şi a înlemnit. Inima stătea să-i sară din piept şi nici măcar nu se simţea în stare să îl privească pe Genji, care îşi mânca terciul de orez la micul dejun. Ce festă urâtă i-a jucat soarta! Stăpâna ei ar fi trebuit să o ascundă!

Onna-San-no-Miya dormea fără griji. Genji nu îşi revenea din mirare, dar pusese şi dispreţul stăpânire pe el. Era totuşi mulţumit că scrisoarea nu încăpuse pe alte mâini. Îl înnebunea nesăbuința ei. Altă explicaţie nu găsea.

Genji a plecat. După ce s-au îndepărtat şi femeile, Kojijū a întrebat-o pe Onna-San-no-Miya:

— Ce aţi făcut cu scrisoarea primită ieri? Azi-dimineaţă, Înălțimea Sa citea ceva asemănător.

Onna-San-no-Miya a izbucnit în plâns când a înțeles ce făcuse şi nimic nu a mai putut-o opri. Lui Kojijū îi părea rău, dar nu avea cum să o ajute.

— Unde aţi pus-o? Auzind paşi, eu am plecat iute ca să nu se creadă că punem ceva la cale. Până a intrat Înălțimea Sa, aţi fi putut să o ascundeţi. Am stat liniştită, nici nu mi-am închipuit că se poate întâmpla aşa ceva.

— A intrat când mă apucasem să o citesc şi nu am reuşit să o dosesc cum trebuie. Am băgat-o sub învelitoarea din camera de zi şi am uitat de ea.

Kojijū a rămas fără grai. S-a dus să caute scrisoarea, dar nu a găsit-o.

— Nici că se putea mai rău! Cât de tare se temea şi domnul cel tânăr să nu cumva să ajungă vreun zvon cât de mic la urechile Înălțimii Sale! Şi uitaţi că s-a întâmplat fără veste. Tare mai sunteţi copilăroasă! V-aţi lăsat dinadins admirată, el nu v-a uitat ani de zile şi a venit să mă implore să îi înlesnesc o întâlnire. Nimeni nu s-a gândit că lucrurile au să ajungă aici. E primejdios pentru amândoi!

Kojijū i-a vorbit pe şleau. Onna-San-no-Miya era prea copilă şi prea blândă ca să răspundă mustrărilor ei. A podidit-o iarăşi plânsul.

Văzând-o atât de necăjită, fără să ştie că ea e vinovată, doica s-a oţărât:

— O fi priceput că nu se simte bine, dar puţin îi pasă de stăpâna noastră. Nu vede decât de nevasta aia a lui, despre care am auzit că s-a înzdrăvenit.

Genji nu îşi mai revenea din uluire. A citit scrisoarea de mai multe ori şi, la un moment dat, a bănuit că una dintre femeile ei pusese la cale totul, imitând scrisul lui Kashiwagi. Semăna cu al lui Chūnagon. Chibzuind mai bine, nici scrisul, nici cuvintele nu puteau fi ale unei femei. Erau negreşit neghiobiile tânărului. Genji i-a admirat caligrafia, precum şi exprimarea şi priceperea de a-și descrie în amănunt trăirile şi necazurile. Dar nu aşa se face! Nu trebuie să îţi pui sufletul pe tavă ca să se ghicească totul dintr-o ochire. Chiar nu şi-a dat seama în ce situaţie o punea pe Onna-San-no-Miya? Îl dispreţuia din suflet. Ştiind că scrisorile mai pot încăpea şi pe

alte mâini, el a fost întotdeauna cu multă băgare de seamă, chiar şi atunci când îi venea să îşi dezvăluie simţămintele.

Nu îi era limpede cum să se poarte cu Onna-San-no-Miya în continuare. A priceput de ce nu îi e bine, nu a fost nevoie să plece urechea la vorbele mai ştiu eu cui. Ar fi vrut să se prefacă a nu fi observat, dar nu ştia dacă se simte în stare. Pe vremuri, chiar şi într-o legătură trecătoare, Genji o lăsa baltă pe femeia care mai avea şi alţi iubiţi. Acum era vorba de propria soţie. Ce să facă? Ce nerușinat, Kashiwagi! S-au mai auzit cazuri când un tânăr o ademenea chiar pe una dintre concubinele împăratului, însă acum era cu totul altceva. Dacă un bărbat de la Palat punea ochii pe câte o doamnă aleasă şi se plăceau, firește că făceau lucruri necuviincioase. Era totuşi de înţeles. Până la urmă, şi consoartele şi concubinele împăratului greşeau, iar unele dintre ele nici nu erau vreo pildă de virtute. Dacă nu avea loc o ruptură neaşteptată, aventura mergea mai departe neștiută. Numai că de data asta lucrurile nu stăteau la fel. Soţia lui principală îl înşelase, soţia căreia îi dăduse mai multă atenţie decât ar fi meritat, mai multă chiar decât aceleia pe care o iubea cu-adevărat şi o socotea comoara lui nepreţuită. Păcatul săvârşit de Kashiwagi i se părea cumplit de grav.

Cât despre doamnele împăraților, ele îşi făceau datoria la Palat, dar pesemne că erau nefericite şi o vorbă dulce le schimba viaţa şi starea de spirit, putând însemna începutul unei iubiri. Chiar dacă lumea socotea că au păcătuit, le înţelegea şi le ierta. În cazul lui însă, Genji chiar nu pricepea de ce Onna-San-no-Miya îl înşelase cu un tânăr care era mai prejos decât el în toate privințele. Nu îi venea să creadă. Însă nici nu putea spune nimic. Se întreba dacă nu cumva şi tatăl lui aflase adevărul şi se temuse să îl divulge. Genji îşi amintea limpede cât fusese de înfricoşat din pricina propriului păcat, cu toate că ştiuse prea bine că tatăl lui nu era omul care să aducă reproşuri cuiva când venea vorba de iubire.

Deşi Genji voia să pară lipsit de griji şi liniştit acum, că Murasaki scăpase de moarte ca prin urechile acului, ea simţea că ceva nu merge bine la Rokujō-in şi că el se învinovățea pesemne că o lăsase singură atât de mult pe tânăra lui soție.

— Eu mi-am revenit, dar am aflat că Înălţimea Sa, Onna-San-no-Miya, nu se simte bine. Ar trebui să mai stai şi cu ea.

— Am băgat şi eu de seamă că nu e în apele ei, dar nu cred să fie bolnavă. Au tot sosit mesageri de la Curte şi azi am primit o scrisoare de la Suzaku. Maiestatea Sa își face

griji pentru ea fiindcă tatăl lor e neliniştit, iar eu trebuie să mă frământ din pricina celor doi.

Genji a oftat din rărunchi.

— Eu m-aş preocupa mai mult de Onna-San-no-Miya decât de cei doi. Îmi e groază de ce i-ar putea băga în cap doamnele ei. Privesc lucrurile şi din punctul meu de vedere.

Genji i-a zâmbit drăgăstos.

— Eu pe tine te iubesc şi mă bucur că nu ai rude care să îmi dea bătăi de cap. În plus, te gândeşti mereu la alţii şi îi înţelegi pe toţi. Îmi dau seama cât sunt eu de nesimțitor pe lângă tine şi câte cusururi am.

Apoi a schimbat vorba.

— La Rokujō-in am să mă întorc odată cu tine, când te simţi în stare. Apoi văd şi de Onna-San-no-Miya.

— Eu aş vrea să mai îmi trag puţin sufletul aici. Du-te înainte şi alină-i tristețea. Vin şi eu curând.

Aşa au mai trecut câteva zile fără ca el să se urnească. Simţindu-se cu musca pe căciulă, Onna-San-no-Miya nu avea curajul să îl învinuiască de nepăsare. Și se temea înfiorător ca tatăl ei să nu prindă de veste despre ce se întâmplase.

Kashiwagi jinduia după Onna-San-no-Miya şi o sâcâia cu scrisori. Strânsă cu uşa, Kojijū i-a dezvăluit adevărul – Genji ştia totul. Pe tânăr l-a apucat groaza. Se temuse că i se va afla secretul şi cel mai frică îi era de Genji, care avea acum dovada păcatului. Îi venea să intre în pământ de ruşine! Vremea era călduţă, chiar şi dimineaţa şi seara, dar Kashiwagi simţea cum îl străbate necontenit un fior rece din cap până-n picioare. Îl copleşea și o tristeţe nemăsurată.

Genji îl remarcase şi îl alesese pentru servicii mai deosebite, şi-l făcuse prieten şi sfetnic. Kashiwagi îi fusese recunoscător pentru toate, ca apoi să comită păcatul de neiertat.

Tânărul nu mai putea da ochii cu Genji. Însă, dacă nu mai mergea deloc la Rokujō-in, bătea şi mai rău la ochi şi lumea şi-ar fi pus întrebări, iar Genji ar fi avut încă o dovadă. De atâta îngrijorare, s-a îmbolnăvit şi nu s-a mai dus nici la Curte. Nu se temea de o pedeapsă anume, ci că îşi distrusese viitorul. Nici că se putea mai rău şi nu îşi ierta păcatul săvârșit.

Numai întâmplarea cu pisica fusese de vină… şi nesăbuința fetei. Yūgiri încercase să îi atragă atenţia că fata era cam nechibzuită, dar abia acum îi dădea dreptate. Ca să scape de dor şi să şi-o scoată din minte, căuta să îi vadă numai cusururile. Unei nobile îi stătea bine să fie blândă şi bună, însă nici chiar aşa de neştiutoare într-ale vieţii. Pe

deasupra, Onna-San-no-Miya nu se înconjurase de femei potrivite şi urmările se dovediseră dezastruoase pentru amândoi. O compătimea totuşi.

Şi lui Genji îi era milă de ea pentru că nu se simţea bine. Încerca să şi-o scoată din suflet, dar nu reuşea. Oricum, dragostea – atâta câtă era – nu se preschimba în ură. Când ajungea la Rokujō-in şi o vedea, îi pierea parcă şi graiul. Tocmise la mai multe temple rugăciuni şi fel de fel de ritualuri pentru o naştere uşoară şi fără necazuri. Părea la fel de binevoitor cu ea ca întotdeauna, ba poate chiar mai grijuliu. Însă nu se atingea deloc de ea. Totuşi, ca să nu bată la ochi, dormeau în aceeaşi încăpere şi fiecare suferea în legea lui. Știind că soţul îi cunoaşte secretul, nu s-a încumetat să îi facă vreo mărturisire, iar tăcerea era o dovadă în plus a purtării ei copilăreşti – pricina tuturor neplăcerilor. Obârşia aleasă şi blândeţea sunt bune până la un moment dat, dar se ivesc fel de fel de încurcături dacă nu le însoţește și prudenţa.

S-a gândit şi la alte femei, la fiica lui, Consoarta, de pildă. Dacă unui bărbat i-ar pica cu tronc, bună şi blândă cum era, şi-ar pierde cu uşurinţă capul, la fel ca tânărul Kashiwagi. Genji se străduia să înţeleagă asemenea purtări nelalocul lor.

Apoi i-a venit în minte Tamakazura. A avut o copilărie grea, dar e ageră la minte şi a fost mereu prevăzătoare. El a făcut pe tatăl multă vreme şi ar fi vrut să îi fie şi iubit, însă fata a ştiut să îl țină la respect. Când Higekuro şi-a găsit o aliată printre femeile ei şi i-a câştigat mâna, Tamakazura le-a dat de înțeles tuturor că nu a avut încotro şi că lucrurile s-au desfăşurat fără voia ei. Privind în urmă, Genji a înţeles cât fusese de isteaţă. Aşa i-a fost destinul şi, oricum ar fi început căsnicia ei, atâta vreme cât durează, lumea o prețuiește mai mult aşa decât dacă ar fi încuviinţat-o fără să stea pe gânduri. S-a descurcat de minune.

Şi Oborozukiyo îl atrăgea, dar slăbiciunea ei nu l-a încântat, îl trimitea cu gândul la păţania lui Onna-San-no-Miya. I-ar fi plăcut să îi reziste mai mult. Aflând că s-a călugărit, aşa cum îşi dorise de mult, i-a trimis o scrisoare lungă în care îşi mărturisea durerea şi regretul. Nu lipsea nici poemul:

Crezi că nu-mi pasă că te-ai călugărit?

Pentru cine s-au udat mânecile cu picături sărate pe ţărmul de la Suma?

„Viaţa-i nesigură şi fără trăinicie. Îmi pare nespus de rău că mi-ai luat-o înainte şi poate nu m-ai iertat, însă nădăjduiesc să îmi găseşti un loc în rugăciunile tale şi te rog să nu mă uiți.“

A mai scris şi altele, dar nu mai stărui asupra scrisorii.

Din pricina lui Genji șovăise să se călugărească mai devreme, iar acum cugeta la legătura puternică dintre ei în anii tinereţii. Socotind că e ultima scrisoare pe care i-o trimite, şi-a dat toată silinţa să iasă bine. Şi a ieşit! Trăsăturile de pensulă şi grosimea caracterelor erau cu adevărat fermecătoare.

„Am crezut că doar eu sunt victimă a lumii nestatornice. Când zici că ţi-am luat-o înainte, mă întreb:

Deşi obişnuit cu ţărmul din Akashi,

de ce ai pierdut barca scufundătoarelor din larg?

Cât despre rugăciuni, ele sunt pentru toată lumea. Nu am să te uit.“

Scrisoarea o aşternuse pe o hârtie verde-plumburie, iar de ea prinsese o crenguţă de *shikimi*[10]. Toată lumea făcea la fel în asemenea de împrejurări, însă caligrafia era măiestrită, ca întotdeauna.

Neîndoindu-se o clipă că legătura lui cu Oborozukiyo se încheiase, i-a arătat scrisoarea lui Murasaki.

— Îi simt nepăsarea şi regret că s-a călugărit înaintea mea. A trecut cu capul sus prin viaţă! A fost o femeie cu care puteam vorbi orice, fără să mă plictisesc. Numai ea şi Asagao mi-au fost prietene bune, dar, din păcate, amândouă s-au călugărit. Am înțeles că fosta preoteasă de Kamo îşi dedică tot timpul rugăciunilor şi că nu o mai atrage nimic altceva. Am cunoscut multe tinere alese, dar nici una atât de serioasă şi de fermecătoare ca ea.

Nu mi se pare deloc uşor să creşti o fată şi nici nu ai cum să ştii dacă soarta ţine cu ea. Până se mărită tot trebuie să îi porţi de grijă. Acum mă bucur că am doar una. În tinereţe, când nu ştiam prea bine ce e viaţa, sufeream că nu am avut mulţi copii. Trebuie să ai grijă de prinţesa ta. A intrat de copilă la Curte şi încă e necoaptă şi nu pricepe o grămadă de lucruri. Vreau să ştie tot ce se cade să ştie o prinţesă de viță împărătească şi să se descurce chiar de ajunge vreodată să trăiască singură. Femeile de rang mic îşi găsesc bărbaţi de nădejde, dar o prinţesă ca ea, mai greu.

— Am să fac tot ce îmi stă în puteri, însă nu ştiu dacă sănătatea o să îmi îngăduie.

Glasul îi era plin de tristețe, dar şi pentru că le pizmuia pe acelea care îşi duceau acum viaţa întru credinţă.

— Nu cred că noua călugăriţă are veşmintele de trebuinţă şi aş vrea să îi trimitem câteva. Roagă pe cineva să i le coasă şi ne bizuim şi pe doamna mea din aripa de nord-est de la Rokujō-in. Nu vreau ceva ieșit din comun, doar să arate bine.

Murasaki s-a hotărât pentru straie gri-albăstrui, iar Genji a chemat de la Palat femei care să se ocupe de toate cele trebuincioase unei călugăriţe: perne de şezut, saltele, cuverturi, paravane, perdele. Toate au fost alese cu grijă.

Din cauza bolii lui Murasaki, banchetul dat în cinstea fostului împărat, acum călugărit, a fost iarăşi amânat până spre toamnă. Cum în luna a opta se comemora moartea Prinţesei Ōmiya, Yūgiri nu avea timp de repetiţii şi pregătiri. Iar în luna a noua, se comemora ascunderea de lumea noastră a lui Kokiden, mama fostului împărat Suzaku. A sosit luna a zecea, când au amânat iarăşi, din pricină că Onna-San-no-Miya nu se simţea bine.

Soţia lui Kashiwagi, Ochiba, s-a dus totuşi să îşi vadă tatăl. Socrul ei, Tō-no-Chūjō, s-a îngrijit de tot ce era nevoie ca să fie la înălţimea aşteptărilor. Deşi ţintuit la pat de mai multă vreme, Kashiwagi s-a învrednicit totuşi să fie de față, dar s-a întors şi mai dărâmat.

Chinuită de mustrări de cuget, Onna-San-no-Miya avea o sarcină grea şi starea sănătăţii ei se înrăutăţea de la o lună la alta. Cu toate că nu o putea ierta, Genji o compătimea şi se neliniştea din pricina ei, mai ales că i se părea atât de firavă. De frumoasă, tot frumoasă rămăsese. A tocmit şi pentru ea slujbe şi rugăciuni.

Aflând că e însărcinată, tatăl ei nu îşi dorea decât să o vadă. Cineva îi spusese că Genji locuieşte la Nijō-no-in şi o vizitează rareori. Suzaku se tot frământa, întrebându-se ce s-o fi întâmplat. Ştia că ginerele lui nu se clintise de la căpătâiul lui Murasaki cât fusese bolnavă, dar acum era bine şi el stătea tot la Nijō-no-in. Se îngrijora să nu se fi petrecut ceva în lipsa lui. Se întreba dacă fiica sa nu o fi făcut vreun lucru nechibzuit, pus la cale de una dintre femeile ei fluşturatice? Îi era cu neputinţă să creadă că ar fi putut să se încurce cu un bărbat. Cât fusese la Curte, tot auzise de asemenea scandaluri. Să se fi abătut și asupra fiicei lui o astfel de năpastă?

S-a apucat să îi scrie fetei lui o scrisoare plină de dragoste părintească. Genji era cu ea când a citit-o: „Îmi pare rău că nu ţi-am mai scris de atâta amar de vreme. Am aflat că nu ai dus-o bine cu sănătatea. Cum te simţi acum? Mă rog mereu pentru tine şi nu mi te scot o clipă din gând şi din suflet. Ştiu bine că viaţa nu înseamnă numai fericire şi că soarta nu e întotdeauna blândă. Însă, orice s-ar întâmpla, te rog să fii bună şi răbdătoare şi nu cumva să te laşi pradă geloziei şi duşmăniei, nu sunt de tine.“

I-a mai dat şi alte poveţe. Necunoscându-i secretul, punea toate necazurile pe seama nepăsării lui Genji.

— Ce ai de gând să îi răspunzi? a întrebat-o el. Îţi dai seama că nici mie nu îmi este uşor. Am temeiurile mele, dar mă bucur că nu am vorbit nimănui despre ele, iar de față cu alții nu m-am arătat supărat.

I se părea şi mai frumoasă aşa, stânjenită. Chiar dacă se mai trăsese la faţă, nu își pierduse aerul distins.

— Îţi cunoaşte firea copilăroasă şi e neliniştit din pricina ta. Eu sunt chiar speriat. Poate ai grijă de acum încolo să nu se mai întâmple ceva periculos. Ţi-am spus asta de la obraz pentru că îmi pare sincer rău că lucrurile nu au ieşit cum şi-ar fi dorit tatăl tău şi pentru că nădăjduiesc să înţelegi că eu nu am făcut nimic necuviincios între timp. Eşti uşor de dus de nas şi îţi lipseşte voința. Crezi că eu nu te iubesc şi, pesemne, mai e şi diferenţa de vârstă care nu îţi convine. Regret nespus, însă te rog să mă mai rabzi ca soţ atâta timp cât trăieşte tatăl tău. Şi poate reuşeşti să te abţii să îl dispreţuieşti pe acela pe care părintele tău ţi l-a ales.

Se spune că femeile sunt slabe, dar lucrurile nu stau neapărat aşa. Câteva mi-au luat-o înainte pe calea după care tânjesc de multă vreme. Oricât de nehotărât aș părea, nu sunt multe lucrurile care mă ţin pe loc. Însă pot spune că m-am simţit onorat şi bucuros că tatăl tău m-a ales pe mine când se pregătea să părăsească lumea plină de păcate. Eu nu te-am lăsat de izbelişte. Dacă aş porni acum pe urmele lui, m-ar învinui negreşit că îi nesocotesc dorinţele.

Soaţele nu îmi mai stau în cale, dacă vreau să fac un asemenea pas. Singura pentru care mi-aș face griji ar fi fata mea, însă ea toarnă copii unul după altul şi sunt sigur că se descurcă în poziţia în care se află. Mai cu seamă dacă mai văd şi eu de ea cât trăiesc.

Celelalte doamne au trecut de vârsta la care să mai regrete ceva în caz că se hotărăsc şi ele să se călugărească. Prin urmare, grijile nu îmi mai sunt oprelişti.

Cred că tatăl tău nu mai are mult de trăit. A fost mereu bolnăvicios, dar mi se pare slăbit în ultima vreme. Nădăjduiesc din toată inima că eşti cu băgare de seamă să nu îi ajungă la urechi cine ştie ce veşti urâte care să îl neliniştească şi să îl împiedice să-şi urmeze drumul. Lumea de aici nu ne aduce bucurii, însă ar fi un păcat de neiertat să îi închizi calea salvării ce îl aşteaptă în viaţa viitoare.

Genji a avut grijă să nu îi vorbească fățiș şi cu asprime, dar Onna-San-no-Miya nu se putea opri din plâns. Încet-încet, mâhnirea a pus stăpânire şi pe el şi l-au podidit lacrimile.

— Când îi aud pe alţii vorbind aşa, îi acuz că bat câmpii, iar acum mă trezesc că ţi-am împuiat eu capul.

Apucături de bătrân, ce să fac.

A împins către ea piatra pentru tuş, a pregătit el însuși tuşul şi hârtia, apoi a pus-o să îi răspundă tatălui ei. Mâna îi tremura atât de tare, încât nu putea ține pensula. Nu se îndoia o clipă că lui Kashiwagi îi scrisese fără șovăieli. L-a cuprins iarăşi furia, dar i-a spus ce să aştearnă pe hârtie.

— Vorbește-i de vizita pe care vrei să i-o faci. Suntem aproape de sfârşitul lunii şi sora ta Ochiba s-a dus deja să îl vadă. Am aflat că vizita a fost măreaţă. Îmi închipui că ai reţinerile tale ca soţie a unui om bătrân şi nu îţi vine să te asemeni cu ea. În luna a unsprezecea se comemorează moartea mamei tale, iar a douăsprezecea e prea plină de fel de fel de evenimente. S-ar putea să se sperie de cum arăţi, dar nu putem amâna la nesfârşit. Nu mai sta aşa pleoştită, încearcă să te mai înviorezi puţin.

Cu toată starea ei proastă, recunoştea că arată bine.

Mai demult, Genji trimitea după Kashiwagi ori de câte ori se ivea ceva deosebit şi îi cerea sfatul, însă în ultima vreme nu l-a mai chemat. Nu voia ca lumea să intre la bănuieli, dar nici nu avea chef să se simtă în faţa lui ca un soţ înşelat. Pe deasupra, nu era încredințat că îşi poate ascunde duşmănia. Totuși îi părea rău că tânărul nu s-a mai dus la Curte de câteva luni. Cu toţii îl credeau bolnav şi, pe de altă parte, au băgat de seamă că nu s-au mai dat petreceri la Rokujō-in. Atât. Nimeni nu a mers cu gândul mai departe. Doar Yūgiri avea bănuielile lui. Ştiindu-l simțitor, a chibzuit că nu şi-a mai revenit după emoţiile stârnite în seara aceea de primăvară la care fusese martor şi el. Nici să-l pici cu ceară nu şi-ar fi închipuit însă că puteau să aibă asupra lui o înrâurire atât de nenorocită.

Vizita la fostul împărat a fost stabilită pentru jumătatea ultimei luni din an. Auzind că Rokujō-in răsună de muzică şi vrând să vadă repetiţiile, Murasaki a venit de la Nijō-no-in. Consoarta, care a mai născut un băiat, şi-a luat şi ea un răgaz de la Palat. Genji îşi petrecea tot timpul cu nepoţii şi era nespus de fericit. Tamakazura nu a lipsit nici ea de la repetiţii. Yūgiri le începuse mai demult, în aripa de nord-est, aşa că Hanachirusato nu se simţea lăsată la o parte.

Genji chibzuia că banchetul n-ar fi desăvârşit fără Kashiwagi şi că lumea s-ar putea întreba de ce lipsește. La început, tânărul a refuzat să vină, spunând că nu se simte bine. Dar, cum boala lui nu avea nume, Înălțimea Sa a stăruit, chemându-l din nou printr-un mesager trimis anume. Tatăl lui l-a îndemnat să meargă.

— De ce îl tot refuzi? l-a întrebat Tō-no-Chūjō. Nu e frumos din partea ta, mai ales că nu eşti chiar atât de bolnav.

Eu zic să faci tot ce îți stă în puteri să te duci.

Până la urmă s-a dus, cu inima grea. Încă nu sosiseră alţi dregători de rang înalt şi, ca de obicei, Genji l-a poftit în camera lui de oaspeţi. Kashiwagi era palid şi tras la faţă, aşa cum i se spusese. Azi era mai tăcut ca de obicei, deşi mereu părea mai ursuz decât fraţii lui. Mulţi ziceau că îl prinde bine rolul de ginere împărătesc, dar Genji îl socotea acum un tânăr necopt şi necioplit, dispreţuindu-l profund. L-a privit sever, dar i-a vorbit cu blândețe:

— Nu ne-am văzut de multă vreme. Nu am avut nimic de discutat cu tine şi, oricum, a trebuit să îngrijesc o bolnavă. Nici nu am apucat să răsuflu de ocupat ce am fost. Onna-San-no-Miya urma să se îngrijească de pregătirile pentru ziua de naștere a tatălui, însă a tot apărut câte ceva şi a trebuit să amânăm. Ne apropiem de sfârşitul anului şi nu se mai poate aşa. Pesemne că nu o să iasă cum ne-am fi dorit, însă nădăjduiesc să încropim un banchet potrivit cu starea de acum a socrului tău. Hai să nu îi zic banchet, ci mai degrabă o întrunire de familie cu mulţi copii. Deja i-am pus să repete dansuri, aşa că măcar în privința asta nu o să-l dezamăgim. Am chibzuit îndelung, dar nu cred că este altcineva mai potrivit ca să se ocupe serios de repetiţii. Mi-a trecut şi supărarea pentru că nu ai mai dat un semn de viaţă atâta vreme.

Glasul lui Genji era neschimbat, dar Kashiwagi s-a simţit stânjenit. S-a înroşit tot şi nu a răspuns pe loc. I-a luat ceva timp până şi-a venit în fire.

— Îmi pare nespus de rău că nevestele dumneavoastră cele mai dragi au avut de suferit. Din primăvară încoace m-au chinuit şi pe mine picioarele şi nu am mai putut umbla. Nici la Palat nu am mai ajuns, am trăit retras de lume, ca un pustnic.

Tata spune că ar trebui să îmi arăt recunoştinţa de ginere faţă de Înălțimea Sa şi să mă îngrijesc eu de festivitatea mult aşteptată. Nu se cuvine să iasă el în față cu acest prilej, pentru că s-a retras din slujba Maiestăţii Sale. De aceea mi-a încredinţat mie sarcina, cu toate că nu am o funcţie însemnată, sunt abia sfetnic de mijloc. Încurajările lui şi dorinţa mea de a dovedi că îmi îndeplinesc datoria faţă de un binefăcător m-au îmboldit să vin aici. Împăratul Suzaku a părăsit lumea păcătoşilor şi mă îndoiesc că îşi doreşte un banchet măreț. Cred că ar fi tare mulţumit cu o vizită de suflet, aşa cum aţi şi propus.

Genji a socotit frumos din partea lui că nu a adus vorba despre vizita făcută fostului împărat de către Ochiba, vizită ce s-a preschimbat într-un banchet de zile mari.

— După cum vezi, îmi doresc numai lucruri simple. Mă temusem că lumea o să ne învinuiască de lipsă de respect, dar mă simt în siguranţă acum, că am şi părerea unui om priceput ca tine. Yūgiri îşi vede de treabă conştiincios, dar îi lipseşte un pic spiritul de observaţie, îi mai scapă amănunte. Or, Înălțimea Sa e priceput la orice, muzica fiindu-i mai dragă decât toate. Spuneai că fostul împărat a întors spatele lumii păcătoşilor. E adevărat, însă poate tocmai de aceea trebuie să fim şi mai atenţi la ceea ce îi oferim. Vezi ce poţi face împreună cu Yūgiri, să îi pregătiţi pe copii să danseze bine şi să fie veseli şi luminoşi. Nu mă îndoiesc o clipă că maeştrii sunt conștiincioși, însă nu ar strica şi părerile voastre, mai ales ochiul tău priceput.

Cuvintele calde şi blândeţea lui Genji l-au făcut pe Kashiwagi să se simtă nespus de stingherit, așa că nu ştia cum să plece de acolo mai repede. De aceea a fost mai zgârcit la vorbă ca de obicei.

S-a îndreptat spre aripa de nord-est, venind cu sfaturi neprețuite privind veşmintele şi pregătirea muzicanţilor. Genji i-a apreciat mereu migala, iar Yūgiri îşi merita şi el laudele.

Astăzi avea să fie doar repetiţia generală, însă Genji nu voia să îşi dezamăgească doamnele, pregătite sufleteşte pentru o asemenea festivitate. În ziua vizitei, dansatorii urmau să încânte privirile cu mantii de un castaniu-deschis peste veşminte *shitagasane* purpurii, dar azi purtau mantii de un roşu-închis peste veşminte de un verde-pal. Cei treizeci de muzicanţi îmbrăcaţi în alb fuseseră așezați în galeria ce ducea către Pavilionul de Pescuit. În timp ce dansatorii veneau către Genji dinspre colină, muzicanţii au dat glas cunoscutei melodii *Pustnicul prin ceţuri*. Fulguia uşor, dar „primăvara bătea la uşă“. Prunii zâmbeau odată cu primele flori, priveliştea din grădină fiind de-a dreptul fermecătoare.

Genji se uita printre storuri, având-i alături numai pe Higekuro şi pe Hyōbukyō. Curtenii de rang mai mic admirau priveliştea de pe verandă. Cum nu era banchetul în sine, s-au servit bucate simple.

Cel de-al patrulea fiu al lui Higekuro, al treilea al lui Yūgiri şi cei doi ai lui Hotaru au dansat *Zece mii de ani*, vrăjind lumea prin ţinuta lor frumoasă. Al doilea fiu al lui Yūgiri, zămislit de fiica lui Koremitsu, şi un nepot de-al lui Hyōbukyō au dansat *Cerbul împărătesc*; al treilea fiu al lui Higekuro a încântat privitorii cu un dans cu măşti despre generalul chinez Ling, care plecase la luptă cu masca pe faţă ca să nu îşi tulbure oamenii cu frumuseţea lui; fiul cel mare al lui Yūgiri le-a fermecat pe doamne cu un dans coreean; au

urmat multe alte dansuri de origine chineză, nelipsind *Marea pace* şi *Bucuria primăverii*. Pe înserat, Genji a ridicat storurile. Atmosfera de sărbătoare a culminat cu dansurile fără măşti ale nepoţilor lui Genji – copii-minune ce au vrăjit privitorii. Pe lângă talentul înnăscut, fuseseră pregătiţi de adevăraţi maeştri. Prietenii mai în vârstă ai lui Genji i-au urmărit cu lacrimi în ochi. Lui Hyōbukyō i se înroşise nasul de plâns.

— Cu cât trec anii, cu atât îţi stăpâneşti mai greu lacrimile la beţie, a zis Genji privindu-l ţintă pe Kashiwagi. Iar tinerii râd de bătrâni. Numai că timpul zboară şi vor îmbătrâni la rândul lor.

Genji se prefăcea beat ca să se ia în voie de Kashiwagi – cel mai serios dintre oaspeţii săi. Acesta nu se simţea bine şi nu avea chef de nimic. Deşi Genji părea glumeţ, fiecare vorbă a lui i se implânta în inimă ca un pumnal. Genji a băgat de seamă că doar se preface a bea, aşa că a avut grijă să îi toarne el băutură şi să îi ceară să o bea pe loc. Totuşi, Kashiwagi arăta cel mai distins din toată adunarea. Fiind însă bolnav, nu a mai rezistat şi a plecat acasă. Acolo s-a simţit mai rău, deşi nu se îmbătase. Nu pricepea ce se întâmplă cu el. Oare mustrările de cuget îi măcinaseră nervii? Se ştia un om cumpătat. Cum de se prăbuşise atât de rău?

S-a dovedit a fi cu adevărat bolnav. Speriaţi, părinţii au stăruit să se mute la ei, dar soţia nu-l lăsa să plece. Cu toate că nu se mai iubeau, se purtase frumos cu ea şi nu suporta gândul despărţirii. Dacă se stingea şi nu-l mai vedea? Pe de altă parte, şi el suferea că s-ar putea să o lase văduvă şi nu i se părea firesc şi frumos din partea lui.

Aflând ce s-a întâmplat, mama ei, una dintre fostele concubine ale lui Suzaku, s-a întristat peste măsură.

— Ştiu că nu se cade ca părinţii să îşi bage nasul în treburile copiilor, însă eu zic să nu o laşi singură multă vreme, oricare ți-ar fi suferinţa. Mai bine rămâi aici să te înzdrăveneşti, măcar de dragul ei.

I-a vorbit prin perdea, fără mijlocitor.

— Aveţi dreptate. Ar trebui să trăiesc mult şi să am grijă de ea. Nădăjduiam să fiu înaintat în rang şi să îmi arăt astfel recunoştinţa pentru că mi-a fost încredinţată ca soţie, deşi nu cred că am meritat-o. S-a întâmplat să mă îmbolnăvesc şi nu ştiu dacă mai pot să îmi dau la iveală bruma de dragoste. Simt cum se stinge viaţa din mine, însă regretele îmi fac şi mai grele ultimele clipe.

Plângeau amarnic amândoi şi Kashiwagi a hotărât să mai rămână la soţie, veste care a întristat-o pe mama lui.

„De ce nu vii acasă? Când mă simt rău, dintre toţi copiii, pe tine te vreau alături. Sunt tare neliniştită din pricina bolii tale“, i-a scris într-un răvaş.

— Am fost primul născut şi răsfăţatul familiei, i-a spus el nevestei. Chiar şi acum, mama tot la mine ţine cel mai mult. O apucă dorul şi atunci când nu mă vede pentru scurt timp. Fiind atât de bolnav şi simţindu-mi sfârşitul aproape, se cuvine să merg acasă. Dacă afli că sunt pe moarte, vino să mă vezi, fără zarvă şi fără jale. Stai liniştită, o să ne mai întâlnim. Regret din suflet că nu m-am dovedit mai vrednic şi nu am reuşit să te fac fericită. Nu mă aşteptam să mă sting atât de repede şi speram să îţi pot dovedi cândva că te poţi bizui pe mine. Credeam că mai avem mulţi ani înainte.

A plecat acasă la tatăl lui, hohotind de plâns. Ochiba a rămas singură, copleşită de mâhnire.

Tō-no-Chūjō şi ai casei au tocmit rugăciuni şi incantaţii. Boala lui Kashiwagi nu părea gravă, dar a ajuns să nu mai mănânce nimic, nici măcar fructe, şi se topea văzând cu ochii. Toţi curtenii plângeau starea jalnică în care se afla unul dintre cei mai destoinici şi mai învăţaţi tineri, aşa că mulţi s-au dus să îl vadă. Mesajele stăruitoare ale Împăratului şi ale foştilor împăraţi nu făceau decât să sporească îngrijorarea părinţilor. Lui Genji nu îi venea să creadă şi îi tot trimitea lui Tō-no-Chūjō răvaşe încurajatoare. Yūgiri, cel mai bun prieten al lui Kashiwagi, era nelipsit de la căpătâiul său ori de câte ori găsea o clipă de răgaz.

Vizita la Palatul Suzaku fusese stabilită pentru a douăzeci și cincea zi, dar, după cele întâmplate tânărului demnitar deosebit de preţuit şi jalea din casa fostului ministru, momentul părea cât se poate de nepotrivit. Nu aveau însă încotro. O amânaseră de prea multe ori şi nici nu putea fi vorba să renunțe pe nepusă masă, oricare ar fi fost cauza. Lui Genji îi părea rău de Onna-San-no-Miya, dar nu avea ce-i face.

Potrivit obiceiului, s-au citit texte budiste la cincizeci de temple, iar în Templul lui Suzaku, *sutra* către Marele Dainichi Nyorai[11].

1. Doar taţii şi soţii aveau dreptul să vadă chipul femeii.
2. Podoabă din fâşii albe de bumbac, considerate la origini ca făcând parte dintre veşmintele zeilor; acum se poartă la unele ritualuri şintoiste.
3. Ono-no-Takamura (802-52), renumit om de cultură şi poet japonez din Epoca Heian.
4. „Zece mii de ani“ este unul dintre cele mai vechi cântece-ofrandă închinate zeităţilor cu prilejul sărbătoririi lor.

5. Potrivit superstiţiei, pisica în vis înseamnă zămislirea unui copil.

6. *Ochiba* („frunză căzută“) este porecla lui Nyoni-no-Miya (soţia lui Kashiwagi), nume sub care va fi cunoscută mai departe.

7. Ca Mare Preoteasă, i s-au interzis practicile budiste, socotite salvatoare doar pentru viaţa de apoi.

8. „De-ar asculta porunca noastră şi nu ar mai cădea, / ce flori de cireş ar fi ele!“ (n.a.)

9. „Drumul de noapte e periculos. / Nu aştepţi luna să-ţi călăuzească paşii?“ (n.a.)

10. Arbust peren, înalt de aproximativ trei metri, ale cărui crenguţe se pun pe morminte şi pe altarele budiste.

11. *Mahāvairocana*, una dintre *sutrele* esenţiale ale budismului.

36

Stejarul

Kashiwagi

Se zice că păcatul e plătit prin moarte.
Scânteile sărite de pe rug nu seamănă cu lacrimile din urmă.

Akiko

Sănătatea lui Kashiwagi nu s-a îmbunătăţit până la Anul Nou. Tânărul ştia prea bine cât de trişti îi sunt părinţii, iar sinuciderea ar fi însemnat un păcat de neiertat. Nu îi putea părăsi astfel, deşi nu mai avea poftă să trăiască.

De mic copil a fost ambiţios şi orgolios peste măsură. Totuşi, după vreo două neizbânzi şi-a pierdut încrederea în el şi a vrut să se retragă din lumea păcătoasă şi vremelnică și să se călugărească. Părinţii s-au împotrivit cu înverşunare. A tot amânat şi timpul a trecut. Apoi s-a întâmplat ce s-a întâmplat şi numai el a fost de vină pentru greşeala săvârşită şi pentru că nu mai putea scoate capul în lume. Zeii şi Buddha nu aveau cum să îl ajute. Decât să trăiască mai departe cu pata aceea ruşinoasă pe numele lor, prefera să moară, nădăjduind să câştige astfel măcar iertarea celor cărora le-a înşelat aşteptările. Iar dragostea arzătoare şi-ar simţi-o răsplătită dacă ar şti că ea îl învredniceşte măcar cu un suspin. Omul nu trăieşte o veşnicie şi ar fi vrut să se stingă acum, cât avea cine să îl jelească.

Gândul îi stăruia în minte şi nu scăpa de el. Vărsa lacrimi amare. S-a folosit de momentele când părinţii, socotind că se simte un pic mai bine, s-au retras din încăperea lui şi i-a scris un răvaş lui Onna-San-no-Miya: „Cred că ai aflat că sunt pe moarte, dar mă întristează că nu îţi pasă câtuşi de puţin“. Nu îşi putea stăpâni tremurul mâinii, aşa că s-a mărginit la un poem şi încă două-trei vorbe:

Vor zăbovi oare gândurile-mi asupra ta
precum fumul de pe rugul funerar?

„Măcar spune-mi că îţi este milă de mine şi cuvintele tale îmi vor alina sufletul şi mă vor îndruma pe calea

întunericului pe care singur am ales-o.“

Kashiwagi i-a trimis câteva rânduri şi lui Kojijū, vorbindu-i despre suferinţele sale şi despre dorinţa de a o mai vedea o dată pe Onna-San-no-Miya.

„Cum să năzuiască la aşa ceva?“, şi-a zis fata uluită. „Câtă neobrăzare! Nici n-ar fi trebuit să cuteze să gândească astfel!“ Şi totuşi, îl compătimea.

— Vă rog frumos să îi răspundeţi, a implorat-o pe stăpână cu lacrimi în ochi. E ultima oară.

— Îmi pare rău de el, dar de mine mi se rupe sufletul. Oricare dintre noi se poate stinge până mâine. Mi-a fost de învăţătură de minte şi nu vreau să-i mai aud de nume, aşa că nici prin cap nu îmi trece să îi răspund.

Nu din îngâmfare a zis asta, ci de teama soţului care îi scosese ochii cu nechibzuința ei şi se arătase tare nemulţumit.

Kojijū a stăruit şi a împins spre ea piatra pentru tuş. În cele din urmă, Onna-San-no-Miya a scris două vorbe fără tragere de inimă, iar Kojijū i-a strecurat răvaşul lui Kashiwagi, pe furiş, în aceeaşi seară.

Tō-no-Chūjō a trimis după un ascet de pe Muntele Katsuragi, vestit pentru minunile săvârşite. Cu toate rugăciunile şi incantaţiile, nu a reuşit să îl înzdrăvenească pe Kashiwagi. Tō-no-Chūjō a aflat de alţi asceţi, de care nici nu auzise până atunci, iar fiii lui s-au dus să îi caute prin văgăuni în munţi. Curând, casa lui s-a umplut de călugări fel de fel, unii chiar respingători la înfăţişare, dar nu asta conta. Boala neavând nume, nu ştiau cum şi pentru ce să se roage. Tânărul izbucnea când şi când în hohote de plâns şi nimic nu îl oprea. Ghicitorii i-au pus starea pe seama geloziei unei femei al cărei spirit se înstăpânise peste el. Tō-no-Chūjō chibzuia că s-ar putea să aibă dreptate, numai că duhul nu se dădea dus nici în ruptul capului. A căutat alţi asceţi. Până avea să îi găsească, acela sosit din Muntele Katsuragi – un bărbat vânjos cu privire aspră şi voce tunătoare – a rostit ceva care suna a descântec.

— Nu mai pot! s-a tânguit Kashiwagi. Grele îmi sunt păcatele dacă mi se citeşte aşa ceva! Mă sperie de moarte!

Prinzând de veste că a venit Kojijū, s-a strecurat afară din aşternut, dar le-a poruncit femeilor să îi spună tatălui său că doarme. S-a dus să stea de vorbă cu tânăra mesageră. Tō-no-Chūjō şi ascetul vorbeau în şoaptă. Fostul ministru, fire veselă, ar fi luat în râs asemenea practici altădată. Însă acum era vorba de fiul său, aşa că s-a apucat să îi povestească amănunţit cum se manifestă boala. Apoi l-a rugat:

— Vă implor, siliţi duhul rău să se arate.

Între timp, Kashiwagi, ajuns doar piele şi os, i-a zis lui Kojijū cu voce stinsă:

— Ia, ascultă-i! Vorbesc de posedare neştiind că sunt bolnav pentru că am păcătuit grav. Dacă ar fi aşa cum spune înţeleptul ăsta, m-aş urî mai puţin pentru fapta mea nelegiuită aflând că spiritul unei femei a pus stăpânire pe mine. Bine, ştiu că nu sunt singurul care a păţit aşa o pacoste. Au mai fost şi alţii care au ţintit prea sus şi au făcut lucruri nedemne, dar asta nu mă ajută cu nimic. Cugetul meu tot încărcat rămâne. Deşi nu sunt cel mai mare păcătos din lume, nu pot ţine capul sus. Când am dat ochii cu soţul ei, m-a apucat o spaimă de nedescris şi am simțit că sufletul mi-a ieșit din trup şi a luat-o razna. Dacă îl găseşti bântuind pe la Rokujō-in, să-i faci vrăji să îşi vadă de drum, a zis el cu zâmbetul pe buze, dar aproape plângând.

Kojijū i-a spus că Onna-San-no-Miya este tot timpul tristă şi adâncită în gânduri. Îi era limpede că moare de ruşine. El o vedea cu ochii minţii şi se întreba dacă sufletul lui continuă să o chinuiască.

— Nu am să mai zic nimic despre stăpâna ta. Gata! Puţinul împărtăşit cu ea s-a dus de parcă nici nu ar fi existat şi tot ce îmi doresc este să nu lase urme în inima ei şi să nu se pună în calea mântuirii noastre. Nu am povestit nimănui visul care mă leagă de ea, dar l-am răsucit pe toate părţile şi sunt nespus de îngrijorat.

Văzându-l atât de necăjit, pe Kojijū a podidit-o plânsul. El a cerut o lumânare ca să citească răvaşul primit. Frumoase trăsături de penel, însă firave ca viaţa însăşi.

„Îmi pare rău că eşti bolnav, dar nici nu încape vorbă să te pot vedea. Zici că zăbovesc gândurile asemenea fumului?“

Aş vrea să mă sting odată cu fumul tău,
ca să scap de gândurile chinuitoare ce ard înăbuşit.

„Nu cred că o mai duc mult.“

Scurt răspunsul, însă Kashiwagi i-a fost recunoscător şi pentru atât.

— Cât mă bucură o veste de la ea, dar ce vremelnic e totul pe lumea asta!

S-a pus şi mai tare pe plâns şi nu se putea opri. Abia a reuşit să aştearnă, aşa întins cum stătea, un răspuns dezlânat, iar scrisul arăta ca urmele unor picioruşe de păsărele.

Chiar de mă preschimb în fum pe cerul nemărginit,
sufletu-mi de tine nu se îndepărtează.

„Te rog, priveşte cerul, îndeosebi seara. Chiar de ți se pare fără rost, pentru că eu nu mai exist în viaţa asta, te rog, nu mă uita.“

Se simţea iarăşi rău.

— Hai, du-te să mai prinzi ceva din noapte şi să îi povesteşti stăpânei despre ultimele mele clipe. Nu ştiu pentru ce păcate dintr-o viaţă anterioară plătesc acum atât de scump.

Kashiwagi s-a retras în genunchi, plângând. De obicei, când o prindea pe Kojijū să stea de vorbă despre Onna-San-no-Miya, nu îi mai dădea drumul, însă astăzi s-a descotorosit iute de ea. Lui Kojijū nu îi venea să îl lase în starea aceea, dar nu a avut încotro. Doica lui, care îi era mătuşă, i-a povestit amănunţit cum îl munceşte boala.

Tō-no-Chūjō se arăta şi el peste măsură de îngrijorat:

— Ieri şi azi te-ai simţit ceva mai bine. Ce s-a întâmplat deodată?

— Nu pricep de ce te miri aşa! Sunt pe moarte, nu vezi? a răspuns Kashiwagi izbucnind iar în plâns.

În aceeaşi seară, Onna-San-no-Miya a început să se simtă mai rău. Femeile pricepute la naşteri i-au spus că au apucat-o durerile facerii şi au trimis după Genji, care a venit degrabă. „Câtă bucurie dacă nu ar fi fost necinstea la mijloc!“, şi-a zis în sinea lui. Ca să nu intre lumea la bănuieli, a tocmit preoţi cunoscuţi şi asceţi cu puteri miraculoase. Rokujō-in răsuna de rugăciuni şi incantaţii. Chinurile facerii au ţinut toată noaptea şi abia spre dimineaţă Onna-San-no-Miya a dat naştere unui băieţel. Genji se neliniştea, chibzuind că secretul nu va fi uşor de păstrat dacă semăna prea mult cu Kashiwagi. În cazul fetelor, lumea se păcălea mai uşor, pentru că ele nu se lăsau văzute şi nu apăreau în public aidoma băieţilor. Pe de altă parte însă, era mai uşor să creşti băieţi decât fete, mai cu seamă dacă mama se trăgea dintr-o familie aleasă. În cazul lor, lucrurile se dovedeau foarte precise şi nu se îngăduiau abateri.

„Ce ciudat!“, îşi spunea Genji. „Aşa plătesc pentru păcatul care m-a înfricoşat atâta amar de vreme. Dacă sorocul a venit acum, pe neaşteptate, poate o să îmi fie pedeapsa mai uşoară în lumea de apoi.“

Cum nimeni nu cunoştea taina, femeile s-au lăsat în voia pregătirilor, socotind că Înălțimea Sa avea să se topească după copilul dăruit de o prinţesă imperială la vârsta pe care o avea. Soaţele lui Genji au trimis felurite daruri, atât pentru naştere, cât şi pentru aniversarea de trei zile: tăvi cu bucate şi mese cu picior încărcate cu fel de fel de bunătăţi. Parcă s-ar fi luat la întrecere, atât erau de frumoase toate. De aniversarea din a cincea seară s-a ocupat Akikonomu. A trimis veşminte potrivite pentru lăuză, precum şi daruri alese pentru doamnele ei, după rang. S-a îngrijit de terciul de orez al lui Onna-San-no-Miya, dar şi de cele cincizeci de porţii pentru oaspeți, însoţitorii şi slujitorii lor. Toți oamenii Împărătesei,

în frunte cu şambelanul, au luat parte sărbătoare. În a şaptea seară, darurile şi bucatele au fost trimise de Împărat. Ceremonialul s-a dovedit la fel de impunător de parcă ar fi avut loc la Palat. S-ar fi cuvenit ca Tō-no-Chūjō să se numere printre oaspeţii de onoare, dar nu a putut veni din pricina bolii fiului. A trimis numai felicitări şi câteva daruri de bun augur. Nelipsiţi au fost prinţii şi o seamă dintre mai-marii Curţii.

Genji a vrut să lase impresia că totul e în ordine, însă era necăjit în sufletul lui. De aceea nici nu şi-a propus aniversări cu multă voioşie şi nici muzică nu a dorit.

Micuţă şi firavă, lui Onna-San-no-Miya i se părea atât de greu să fie mamă, încât nu putea înghiţi nici măcar terciul moale de orez. Cugeta necontenit la soarta ei nefericită şi nu îşi dorea decât să moară. Genji se purta cu ea fără cusur, hotărât să nu stârnească bănuieli, însă nu îl prea băga în seamă pe nou-născut. Femeile mai în vârstă au rămas uluite.

— Cred că nu îl place pe micuţ, a zis una. După ce Prinţesa i-a dăruit un copil la vârsta lui!

Onna-San-no-Miya a auzit fără să vrea frânturi din clevetelile lor şi a înţeles că se va înstrăina tot mai mult de soţ. Se ştia vinovată şi voia să se călugărească. Deşi o mai vizita, Genji nu rămânea cu ea peste noapte.

— Viaţa e tare înşelătoare, a spus el privind-o de după perdea. Nu ştiu câte zile mai am înainte, dar simt că sunt tot mai puţine şi m-am hotărât să mă dedic rugăciunilor. Nu am mai trecut pe la tine chibzuind că nu ai poftă de vorbă după o naştere atât de grea. Cum te simţi? Mai bine, nu-i aşa? Sărmana de tine!

Onna-San-no-Miya a ridicat puţin capul şi a zis:

— Nu am tragere de inimă să mă însănătoşesc. Aş vrea să mor, însă am înţeles că ar fi un păcat de neiertat să plec în lumea de apoi îndată după naştere. Dacă m-aş călugări, poate m-aş înzdrăveni mai repede, iar dacă aş muri călugăriţă, nădăjduiesc să mi se ierte păcatul sau să se mai uşureze.

Părea mai matură decât până acum.

— Nici gând să te călugăreşti! De ce ţi-ai pierdut speranţele? Femeile se tem să nu moară la naştere, dar cele care au născut au scăpat de spaime. Linişteşte-te şi nu mai vorbi prostii!

Genji chibzuia că firesc ar fi să o lase, ba chiar să o ajute, să se călugărească dacă ea simţea astfel. Şi-ar fi alinat cugetul. El nu se vedea purtându-se ca şi când nimic nu se întâmplase, chiar dacă într-un ungher al sufletului ţinea la ea. Oricum, vechile simţăminte nu aveau să se mai întoarcă. Pe deasupra, îl mai nelinişteau şi altele. Dacă lumea băga de

seamă că legătura lor scârţâie, zvonul putea ajunge la urechile fostului împărat şi toată vina cădea negreşit asupra lui. Poate trebuia să se folosească de starea ei de slăbiciune fizică şi să o lase să-şi împlinească voia. I se părea totuşi înfricoşător să o vadă călugăriţă în floarea vârstei.

— Hai, curaj! Eşti sănătoasă şi nu se cuvine să-ţi pierzi speranţa. Avem la îndemână pilda cuiva care a fost cu un picior în lumea cealaltă, dar şi-a revenit. De gândim astfel, viaţa o să ni se pară mai prietenoasă, i-a zis Genji dându-i să bea nişte apă caldă.

Onna-San-no-Miya zăcea palidă şi fără vlagă, însă i se părea atât de frumoasă, încât îi venea să treacă peste greşeala de neiertat.

Tatăl ei, care tânjea să o vadă, a auzit că născuse cu bine, dar apoi a aflat că nu se înzdrăveneşte cum ar fi fost de aşteptat, veste care i-a tulburat rugăciunile şi meditaţia. Fiica lui nu mânca nimic, slăbise mult şi era tot mai deznădăjduită.

— Nu l-am văzut pe tata de multă vreme şi îmi este tare dor de el, i-a spus ea lui Genji hohotind de plâns. Mi-e teamă că nici nu mai apuc să îl văd.

El i-a transmis fostului împărat vorbele fetei. Înnebunit de durere şi spaimă, Suzaku s-a furişat peste noapte până la Rokujō-in. Văzându-l, Genji a înlemnit de uluire.

— Nu aş fi vrut să mai pun piciorul în lumea asta nici o clipă, a spus Suzaku, dar e lesne de ghicit cât îi este de greu unui tată să îşi înăbuşe grijile pentru propriul copil. Nu ştim niciodată care se duce mai întâi, aşa că am lăsat la o parte rugăciunile şi am venit să îmi văd fata. Nu plec liniştit dincolo dacă nu o mai întâlnesc măcar o dată. Îmi închipui cât de păcătos mă socoteşte lumea pentru asta.

Genji îi admira aerul de călugăr distins. Îmbrăcase haine mai simple decât i-ar fi cerut rangul tocmai ca să nu atragă privirile. Genji îl invidia, pentru că tânjea de multă vreme după veşmintele de călugăr. Nu şi-a mai putut stăvili lacrimile.

— N-aş spune că Onna-San-no-Miya are o boală anume, dar a slăbit mult şi de la o vreme i-a pierit pofta de mâncare. Îmi cer iertare că nu m-am pregătit pentru augusta vizită, i-a zis Genji lui Suzaku, aşezându-i o pernă în faţa perdelei de la iatac.

Femeile au ajutat-o pe fată să iasă din aşternut şi au îmbrăcat-o.

— Mă simt ca un călugăr la slujba de noapte, a spus Suzaku dând puţin perdeaua la o parte. Îmi pare nespus de rău că rugile mele nu au putere de vindecare. Tot ce îţi pot

oferi este umila mea persoană după care am socotit că tânjeşti, a adăugat Suzaku ştergându-şi lacrimile.

Onna-San-no-Miya a zis plângând:

— Nu cred că mai am zile. Dacă tot ai venit, te rog să mă călugăreşti.

— Dorinţa ta mă îmbărbătează, dar nu înseamnă că vei muri curând pentru că te simţi slăbită. Eşti tânără, ai mulţi ani înainte şi o hotărâre pripită ar putea să îţi atragă necazuri şi cleveteli. Gândeşte-te bine! S-a întors către Genji. Dacă într-adevăr simte că e pe moarte, poate ar fi mai bine să îi împlinesc voia, ca să capete sprijin divin.

— Şi mie mi-a spus acelaşi lucru în ultima vreme, însă am bănuit că un duh necurat a pus stăpânire pe ea. De aceea nu i-am dat ascultare, a mărturisit Genji.

— Da, îți împărtășesc părerea. Un spirit rău nu trebuie lăsat să îşi facă de cap, dar nu îţi pot descrie cât de amarnică e căinţa aceluia care nesocoteşte ultima dorinţă a unui om cu adevărat slăbit de boală.

Suzaku a avut încredere oarbă în Genji şi de aceea i-a dat fiica în grijă, deşi s-a temut mereu că nu o iubeşte. A mai aflat câte ceva de ici, de colo, însă nu a putut niciodată să stea de vorbă cu fratele lui despre asta. Socotea că acum era momentul potrivit să o ia de pe capul lui fără ca lumea să își închipuie că a fost părăsită de soţ şi să arunce vorbe grele. Nu trebuia să șovăie. După ce nu mai trăiau împreună ca soţi, Genji o putea proteja mai departe ca pe copilul fratelui mai mare. Ca să îi asigure libertatea, s-a gândit să îi lase ei conacul moştenit de la părinţi. Îşi dorea să îl pună în bună rânduială şi să o mute acolo ca să stea liniştită. Genji i se părea destul de rece, dar ştia că nu are să o părăsească şi nici să îşi retragă sprijinul de până atunci. Trebuia totuşi să se încredințeze că așa stau lucrurile.

— Dacă tot am venit până aici, aş vrea să îi înlesnesc eu cele dintâi legăminte ca să îşi urmeze calea, i-a spus Suzaku fratelui său.

Pe Genji l-au dat peste cap vorbele lui atât de tare, încât era gata să îi ierte păcatul lui Onna-San-no-Miya. A intrat la ea, dincolo de perdea.

— De ce vrei să mă părăseşti acum, când mai am așa de puţini ani înainte? Te rog să mă mai suporţi un pic. Liniștește-te, ia leacuri şi mănâncă. O să vezi că te vei simţi iarăşi bine. Năzuinţele tale sunt demne de admiraţie, dar crezi că vei rezista canoanelor slăbită cum eşti? Aşteaptă până te înzdrăveneşti şi vedem pe urmă ce e de făcut.

Onna-San-no-Miya a clătinat din cap, hotărâtă să nu dea înapoi. El nu i-a reproşat nimic, însă îi era limpede că o

supărase şi îi părea nespus de rău. S-a străduit să îi schimbe gândurile, dar nu a reuşit.

Suzaku nu dorea să se întoarcă la templu pe lumină. A ales câţiva dintre preoţii ei de nădeje şi i-a chemat în încăperea lăuzei ca să îi taie părul. O mică parte din cosiţele bogate şi încântătoare s-a dus pe pustii. Priveliştea era înduioşătoare şi Genji plângea amarnic. Copila cea mai îndrăgită a fostului împărat, care ar fi putut avea un viitor strălucit, a sfârşit atât de jalnic!

— Asta e, nu am ce face! Ai grijă de tine, întremează-te şi rosteşte fericită numele lui Buddha, i-a zis el.

Se crăpa de ziuă. Simţindu-se tare slăbită, Onna-San-no-Miya nu şi-a putut lua rămas-bun de la tatăl ei cum s-ar fi cuvenit.

— Nu pot să cred că se întâmplă aşa ceva şi mi se frânge inima. Îmi amintesc de vizita pe care mi-ai făcut-o acum nouă ani şi regret primirea de acum. O să vin curând să îmi cer iertare, i-a spus Genji, apoi a ales oamenii care să îl conducă la templu.

— Chibzuind că mă pot stinge în orice clipă şi temându-mă să nu i se întâmple ei ceva, am vrut să îi asigur protecţie şi ţi-am încredinţat-o ţie. Simţeam că nu ţi-o doreai din inimă, dar m-a liniştit mărinimia ta. Dacă îşi revine, cred că acest conac cu lume multă nu este pentru ea şi te-aş ruga să o ajuţi să se mute şi să ai grijă de ea mai departe. Nu cred că i-ar prii nici să trăiască ruptă de lume, ca mine.

— Mă simt nespus de stânjenit pentru tot ce s-a întâmplat şi pentru învinuiri. Nu am cum să mă apăr.

Genji era cuprins de o tulburare fără margini. Înainte de slujba de la ora patru dimineaţa, a auzit duhul rău râzând: „Te-ai crezut deştept când ţi-ai luat doamna înapoi! Însă, vezi că nu m-am lăsat şi am venit şi aici, fără să bage careva de seamă. Acum rămâneți cu bine!“

Prin urmare, duhul care pusese stăpânire pe Murasaki a chinuit-o şi pe Onna-San-no-Miya. Genji nu mai putea de mila ei. S-a înzdrăvenit un pic, dar nu o socotea în afara primejdiei. Femeilor le părea nespus de rău că şi-a făcut cele dintâi legăminte pentru noua cale, însă nădăjduiau că astfel se va pune pe picioare mai repede. Genji s-a îngrijit cu sfinţenie de slujbe şi ritualuri, vrând cu orice preţ să îi salveze viaţa.

Veştile primite de la Rokujō-in – începând cu naşterea şi până la călugărirea lui Onna-San-no-Miya – l-au dat şi mai rău peste cap pe Kashiwagi. Simţea că sfârşitul îi e tot mai aproape. Ar fi dorit să îşi vadă măcar soţia, socotind că aşa se cuvenea, dar nu o putea chema la el pentru că nu se cădea ca

ea să îl viziteze. Nici nu ar fi putut scăpa de ochii iscoditori ai părinţilor, care nu îl slăbeau o clipă.

— Aş vrea să o văd pe Ochiba, repeta el fără încetare, însă părinţii nu l-au lăsat să meargă la ea.

Mama ei se împotrivise de la bun început căsătoriei, dar Tō-no-Chūjō o rugase atât de stăruitor, încât cedase rugăminţilor lui, convingându-l şi pe Suzaku să încuviinţeze. Kashiwagi regreta din toată inima că îi înşelase aşteptările, amintindu-şi că fostul împărat se îngrijora pentru Onna-San-no-Miya, în timp ce pe a doua fiică o socotea pe mâini bune.

— Mă înnebuneşte gândul că o las văduvă pe Ochiba. Aşa e viaţa! Nu de noi depinde cât rămânem pe pământ. Nici nu vreau să mă gândesc la singurătatea ei după ce nu voi mai fi. Mamă, te rog, fii bună şi ai grijă de ea.

— De ce vorbeşti prostii? Cât crezi că o să mai trăiesc dacă tu mă părăseşti?

Plângea cu atâta jale, încât nu a mai spus nimic, hotărât să o lase pe Ochiba în grija lui Kōbai. Pe Kashiwagi îl îndrăgeau toţi fraţii pentru firea lui blândă şi distinsă, socotindu-l mai degrabă un tată. Prin urmare, erau gata să îi sară în ajutor şi să îi împlinească orice dorinţă. Casa răsuna de tânguiri şi Curtea întreagă îi plângea necazul. Aflând de starea gravă a lui Kashiwagi, Maiestatea Sa i-a oferit postul de mare sfetnic. Spera ca vestea să îi dea un imbold şi să îl întremeze, ca să ajungă la Palat. Kashiwagi nu s-a putut însă ridica şi a transmis mulţumiri prin mesager. Pe Tō-no-Chūjō l-a înduioşat adânc bunăvoința Maiestăţii Sale, dar în același timp i-a sporit durerea.

Yūgiri, nelipsit de la căpătâiul bunului său prieten, a sosit primul să îl felicite pentru înaintarea în rang. Partea de conac unde locuia Kashiwagi se umpluse de curteni veniţi să îi ureze sănătate, iar la poartă se înghesuiseră trăsurile şi caii. Kashiwagi nu îşi părăsise patul de suferinţă de la începutul anului şi se rușina să îi primească în starea în care se afla, aşa că i-a salutat şi le-a mulţumit prin mijlocitor.

Vrând să îl poftească pe Yūgiri înăuntru, i-a rugat pe călugării ce îl vegheau dincolo de perdele să se îndepărteze. Cei doi s-au avut întotdeauna ca fraţii şi nimic nu i-a despărţit vreodată. Pe Yūgiri îl înspăimânta gândul că moartea celui mai bun prieten al său se apropia. Îşi închipuise că vestea numirii avea să îl pună pe picioare măcar pentru o zi, dar se înşelase.

— De ce îţi e atât de rău chiar şi astăzi? Speram ca bucuria asta să te facă să te simţi mai bine, a zis el ridicând perdeaua şi privindu-l atent.

— Regret din suflet că nu sunt în stare să răspund cum se cuvine la o asemenea onoare.

Kashiwagi avea boneta pe cap. S-a sforţat să se ridice, dar nu a reuşit de la început. Purta câteva straturi de veşminte albe şi era învelit cu o cuvertură. Încăperea era simplă şi aranjată cu bun-gust, dezvăluind, la rândul ei, firea aleasă a bolnavului. Suferinzii sunt de obicei nebărbieriţi şi ciufuliţi, dar Kashiwagi, deşi vădit fără vlagă, avea o înfățișare îngrijită. Lui Yūgiri i s-a făcut milă văzându-l cât se căznește ca să se ridice.

— Pentru cât ai fost de bolnav, arăţi bine, a spus el ștergându-şi o lacrimă. Nici nu aş zice că se vede pe faţa ta, eşti chiar mai chipeş ca de obicei. Ţii minte, ne-am făgăduit să fim nedespărţiţi toată viaţa şi să murim în acelaşi timp. Ce păcat că te-ai îmbolnăvit! Mă simt neputincios pentru că nici măcar nu îţi cunosc suferinţa.

— Nu îmi dau seama cum am ajuns într-o asemenea stare şi nici nu îţi pot spune unde e necazul. Tot ce ştiu este că boala s-a înrăutățit uluitor de repede şi mi se pare că nu mă înzdrăvenesc în veci. Sunt încă viu, deşi nu aş fi vrut, mulţumită rugăciunilor cu care am fost binecuvântat. Dacă era după mine, mi-aş fi pus capăt vieţii cât mai degrabă. Totuşi, motivele pentru care nu pot părăsi cu uşurinţă lumea asta nu sunt puţine. Abia am început să fac şi eu ceva pentru părinţii mei, ca să îmi arăt recunoştinţa, iar acum îi las baltă cu atâta durere în suflet. Şi mai am o mare suferinţă, pe care nu ar trebui să o dezvălui nimănui dacă tot îmi sună ceasul, însă nu mai pot răbda să o păstrez doar pentru mine. Nu am curajul să le mărturisesc taina fraţilor mei, cu toate că îmi sunt apropiaţi. Atunci, cui altcuiva dacă nu ţie? I-am pricinuit o mare supărare Înălțimii Sale de la Rokujō-in. Mi-am cerut iertare în gând, dar greșeala comisă a atras după sine boala, care m-a dărâmat după ce am început să mă feresc de lume şi să mă închid în casă din cauza tulburării. În seara repetiţiilor de la Rokujō-in mi-a fost limpede că tatăl tău nu m-a iertat. Ştiu că nu am însemnat mare lucru pentru el, dar eu m-am bizuit pe Înălțimea Sa încă de tânăr. Regret din tot sufletul că l-am necăjit şi tare mă tem că păcatul săvârşit va rămâne o stavilă de netrecut în calea mântuirii mele. După ce mor, te rog mult să îi transmiţi ce ţi-am spus şi am să îţi rămân profund îndatorat.

Kashiwagi a vorbit poticnit, cu voce stinsă. Yūgiri încerca să pună cap la cap cele auzite, dar tot nu se dumirea despre ce poate fi vorba.

— Tare mai eşti simțitor. Nu cred că ai păcătuit aşa cum zici, nu am băgat nimic de seamă în purtarea tatei. El te

compătimeşte şi e nespus de îngrijorat din pricina bolii tale. De ce nu mi-ai mărturisit nimic până acum? Aş fi făcut pe mijlocitorul şi am fi reparat împreună greşeala.

Cât de mult şi-ar fi dorit Yūgiri să dea timpul înapoi!

— Am tot aşteptat prilejul ca să mă sfătuiesc cu tine. Nici prin cap nu mi-a trecut că firul vieţii mele se va rupe atât de curând. Te rog să nu spui nimănui ce ţi-am destăinuit acum. Când prinzi momentul potrivit, doar cere-i tatălui tău iertare din partea mea. Şi te mai rog să fii binevoitor cu Ochiba, ca să nu se mai îngrijoreze fostul împărat şi din cauza ei.

Ar mai fi avut multe să îi spună, dar se simţea tot mai rău şi i-a făcut semn cu mâna să plece. Călugării şi părinţii lui Kashiwagi au venit degrabă la căpătâiul său, iar Yūgiri s-a retras printre lacrimi şi tânguieli.

Surorile lui Kashiwagi – una măritată cu Yūgiri, cealaltă, Consoarta Împăratului – se nelinişteau şi ele. Cu firea lui iubitoare, câştigase inima tuturor şi familia era acum înnebunită de durere. Tamakazura, care îl socotea singurul ce se purtase frăţeşte, a tocmit şi ea slujbe şi rugăciuni. Toate au fost în zadar, începând cu leacurile. Kashiwagi s-a stins, lăsând mâhnire adâncă în urmă.

Soţia lui, Ochiba, nu a mai apucat să îl vadă. Kashiwagi nu a iubit-o şi nici nu s-a simţit legat de ea, dar s-a purtat ca un soţ desăvârşit – blând şi respectuos, fără să îi dea motive de supărare. Privind cu tristeţe îndărăt, la anii petrecuţi împreună, Ochiba nu pricepea cum de nu s-a putut bucura de viaţă, dacă tot îi era scris să trăiască atât de puţin. Mama ei se necăjea nu numai pentru că fiica rămăsese văduvă, dar şi pentru că putea lesne intra în moara bârfelor ca fostă nevastă a unui dregător şi nu a unui prinţ.

Părinţii lui Kashiwagi erau zdrobiţi. Ar fi vrut să se stingă ei întâi, nu copilul lor. Loviți de soarta aspră, plângeau neputincioşi.

Deşi dragostea lui Kashiwagi i-a pricinuit doar necazuri, Onna-San-no-Miya, pornită deja pe calea ce avea să o purifice, s-a întristat aflând vestea morţii lui. De fapt, o mâhnea vremelnicia vieţii, iar naşterea copilului era fără îndoială un miracol rânduit dintr-o altă viaţă. Aşa spusese Kashiwagi şi despre legătura lor, iar ea a ajuns să creadă la fel. Tristeţea a copleşit-o din nou până la lacrimi.

Luna martie a adus vreme senină. Micuţul de la Rokujō-in, căruia i se sărbătoreau primele cincizeci de zile de viaţă, avea pielea albă şi gingaşă şi un chip tare frumos. Gângurea şi râdea de îţi era mai mare dragul să îl priveşti. Genji a venit să îl vadă.

— Te-ai mai înzdrăvenit? şi-a întrebat el soţia. Nici nu mă miră şi sunt foarte bucuros. Mă mâhneşte doar faptul că mi-ai întors spatele fără regret, a zis el cu lacrimi în ochi.

Venea în fiecare zi şi se străduia să o ajute. Nu pricepea de ce femeile ei se agită atât de mult cu aniversarea de cincizeci de zile. Se temeau să nu atragă ghinionul pentru că mama copilului se călugărise? Nu ştiau că nu are nici o însemnătate în cazul băieţilor? Dacă ar fi fost fetiţă, se putea zice că i-ar fi luat din noroc.

Băieţelului i s-a pregătit un locşor în apropierea camerei de oaspeţi dinspre miazăzi şi acolo i s-au dus şi darurile – coşuleţe cu fructe şi cutii felurit colorate, pline cu bunătăţi. Doicile şi slujnicele se îmbrăcaseră în haine de sărbătoare, fiind luminoase şi zâmbitoare. Habar nu aveau de tristul adevăr ce îl chinuia pe Genji.

S-a ivit şi Prinţesa călugărită. Era pieptănată de curând deoarece îşi simţise părul prea ţeapăn la vârfuri după ritual, deşi îi tăiaseră numai un pic din faţă. Genji a dat perdeaua la o parte şi s-a aşezat lângă ea. Onna-San-no-Miya s-a răsucit puţin, stânjenită. Părea şi mai plăpândă în veşmântul de un galben-pal purtat peste straturile gri-plumburii. Nici nu arăta a călugăriţă cu chipul ei frumos, ca de copil.

— Tare mă mâhneşte să te văd purtând culori închise. Parcă mi se întunecă privirea. Mă bucur că îţi pot fi de folos şi atât cât îmi îngădui, dar izvorul lacrimilor de căinţă nu a secat încă şi nici nu va seca prea curând. Îmi dau seama cât de păcătos sunt dacă mi-ai întors spatele. Mă doare şi aş vrea să pot da timpul înapoi, a zis Genji oftând. Dacă te călugăreşti din pricina mea şi nu a bolii, chiar nu ştiu cum m-aş mai putea uita în ochii tăi. Te rog să nu mă nesocoteşti de tot.

— Am aflat de la alţii că bietele călugăriţe nu mai ştiu ce sunt simţămintele şi se pare că mie mi-au lipsit de la început. Habar nu am ce să spun, a răspuns Onna-San-no-Miya.

— Nu te cred! Avem dovada aici, i-a zis Genji întorcându-se către cel mic.

Doica şi doamnele ei erau de familie bună, i le alesese chiar Genji. Le-a chemat pe toate ca să le spună cum să se poarte cu puiul adorabil.

— Regret din toată inima că are un tată bătrân, cu atât de puţini ani înainte.

A început să se joace cu el. Nu mai putea de dragul lui şi se topea după gânguritu-i vesel. Încerca să îl asemene cu Yūgiri din vremea copilăriei, dar nu aducea câtuşi de puţin. Nepoţii săi de la Consoartă semănau mai degrabă cu

Împăratul şi era firesc. Aveau înfăţişare aleasă, princiară, fără să fie neapărat chipeşi din cale-afară, însă micuţul era dăruit cu un farmec neobişnuit şi nişte ochi încântători. „E leit tatăl lui“, şi-a zis Genji. „Altfel, de unde privirea asta atrăgătoare?“

Onna-San-no-Miya nu băga de seamă cele observate de el, iar femeile nu ştiau ce s-a întâmplat şi nici nu le trecea prin minte să gândească ceva rău. Genji singur păstra secretul în sufletul lui, cugetând la *karma*. A vărsat câteva lacrimi pentru Kashiwagi, care nu apucase să îşi vadă fiul. Şi le-a şters degrabă, ca să nu înnoureze fericita aniversare de cincizeci de zile. I-a venit în minte un vers de Bai Juyi rostit la naşterea fiului său, când el avea cincizeci şi opt de ani: „Cuget liniştit deşi aş avea de ce mă plânge“. Genji era cu zece ani mai tânăr decât poetul, dar se temea că nu o să mai trăiască mult. „Să nu fii ca tatăl tău“, continua poemul. Suna ca un îndemn în inima lui. Se întreba care dintre doamnele ei cunoştea secretul. Râdea oare de el? Se simţea în stare să îi suporte dispreţul, însă ar fi vrut să ştie cum o socotea pe Onna-San-no-Miya. Totuşi, a ales să facă mai departe pe neştiutorul.

Copilaşul râdea fericit. Chiar nimeni nu băga de seamă cât de bine aducea cu Kashiwagi la ochişori, la guriţă? Păcat că tânărul nu le-a putut vorbi părinţilor despre el. Cât s-ar fi bucurat să ştie că le-a rămas un nepot care să le amintească de Kashiwagi! Cât de ciudat i se părea lui Genji că un tânăr serios şi ambiţios ca el fusese în stare de un gest atât de necugetat. I-a trecut orice duşmănie şi îl compătimea, gata-gata să plângă. A prins câteva momente când nu se afla nici o femeie prin preajmă şi i-a spus soţiei:

— Ce nemiloasă poţi fi! Întorci spatele lumii şi laşi în urmă un omuleţ atât de drăguţ. Bietul copil!

De întreabă cineva din ce neam se trage sămânţa,
ce-o să răspundă pinul cu rădăcinile între stânci?

Luată pe nepregătite, ea s-a înroşit toată. Ţinea capul plecat, fără să scoată o vorbă. Pricepând că se rușinează, Genji a lăsat-o în pace şi nu a mai sâcâit-o şi cu întrebări. I-ar fi plăcut să ştie ce simte faţă de copilaş, închipuindu-şi că nu este chiar nepăsătoare.

Yūgiri nu îşi revenea din uimire. Fusese mai apropiat de Kashiwagi decât fraţii lui. Se tot străduia să dezlege misterul ultimelor sale cuvinte. Să mai fi avut puţin timp, poate ar fi priceput ce voia să îi mărturisească, dar, simţind că se stinge, nu l-a lăsat inima să stăruie. Pe de altă parte, Onna-San-no-Miya s-a călugărit pe nepusă masă, fără să sufere de o boală gravă. De ce oare Genji nu a împiedicat-o? Murasaki fusese

pe patul de moarte şi nu o lăsase nici în ruptul capului, cu toate lacrimile şi rugăminţile ei. Tot cugetând, Yūgiri a făcut legătura între tristul sfârşit al prietenului său şi călugărirea lui Onna-San-no-Miya. A ştiut că i s-au aprins călcâiele după ea încă de la întâmplarea cu pisicuţa, însă Kashiwagi a reuşit să îşi păstreze cumpătul şi să nu îşi dezvăluie simţămintele. S-a arătat întotdeauna atât de stăpân pe sine, încât lumea îl invidia. Avea însă şi el slăbiciunile lui. L-o fi dat oare atât de rău peste cap o dragoste neîngăduită? Lui Yūgiri îi era greu să înţeleagă aşa ceva. Cum să îşi bată singur joc de el în felul acesta, chiar dacă explicaţia stătea în legătura dintr-o viaţă anterioară? Câtă nesăbuinţă! Yūgiri şi-a ţinut gândurile pentru el şi nu i-a mărturisit nimic soţiei sale, sora lui Kashiwagi. Abia aştepta să vadă chipul lui Genji când îi destăinuia ultimele cuvinte ale răposatului. Nu i s-a ivit însă prilejul, cel puţin deocamdată.

Tō-no-Chūjō şi soţia lui erau peste măsură de îndureraţi şi nu se simţeau în stare să se îngrijească de funeralii. Nici măcar nu îşi dădeau seama cum trec zilele. Au lăsat totul pe umerii copiilor şi ai ginerelui: slujbele, veşmintele, ofrandele. Kōbai se ocupa mai ales de citirea textelor budiste şi de statuete. Când copiii i-au amintit de rugăciunile din ziua a şaptea, Tō-no-Chūjō a zis cu voce stinsă, de parcă şi el era pe moarte:

— Nu vreau să ştiu nimic. Refuz să ascult pentru că mă cuprinde iar mâhnirea şi o să îi fiu stavilă în calea mântuirii.

Ochiba, soţia lui Kashiwagi, avea încă un motiv de durere – nu mai apucase să-l vadă înainte să închidă ochii pe vecie. Cât era ziua de lungă, îşi aţintea privirile spre întinsa curte a conacului tot mai pustiu. Singurii care nu au uitat să o mai viziteze pe văduvă erau slujitorii de nădejde. Şoimarii şi grăjdarii se simţeau pierduţi fără Kashiwagi. Văzându-i aşa, Ochiba se amăra şi mai mult. Instrumentele lui îndrăgite, *biwa* şi *wagon*, pentru care lumea îl admirase atât de mult, zăceau neatinse, stârnindu-i fostei soţii amintiri înduioşătoare. Copacii din grădină se învăluiseră în pâclă, însă florile nu au uitat să înflorească. Doamnele şi slujitoarele purtau toate doliu, scoţând şi mai mult la iveală vremelnicia vieţii. Într-o zi pe la prânz, nişte călăreţi au vestit ceva în gura mare şi câteva trăsuri s-au oprit la poartă.

— Vai de mine! a ţipat o femeie plângând. M-au furat gândurile şi mi s-a părut că s-a întors stăpânul.

Mama Ochibei a crezut la început că venise unul dintre fraţii lui Kashiwagi, care treceau deseori pe acolo. Era Yūgiri. Arăta bine şi avea o ţinută aleasă. L-au poftit să ia loc

pe veranda dinspre miazăzi a încăperii principale. Cum nu era un oaspete obişnuit, l-a întâmpinat chiar stăpâna.

— Dispariţia prietenului m-a durut mai mult decât dacă i-aş fi fost frate, dar nu am putut transmite mai curând condoleanţele pentru că aş fi încălcat regulile bunei-cuviinţe. Vreau să vă spun că ultimele cuvinte încredinţate de el mi-au dovedit cât de mult ţinea la fiica dumneavoastră. Parcă era singura lui grijă. De aceea am venit să vă asigur de sprijinul meu neîncetat. V-aş fi spus asta mai devreme, însă am fost ocupat şi nici nu mi-ar fi îngăduit ritualurile şintoiste din luna aceasta să mă întorc la Curte atins de spiritul morţii. Nu m-aş fi mulţumit să mă arăt numai în grădină, în trecere.[1] Apoi m-am luat cu treaba şi zilele au zburat.

Am auzit că Tō-no-Chūjō şi-a ieşit din minţi de durere. Îl înţeleg pentru că ştiu prea bine cât de puternică e legătura dintre părinţi şi copii, dar îmi închipui lesne şi durerea fiicei dumneavoastră, a spus Yūgiri ştergându-şi lacrimile.

Mama Ochibei îl găsea tare chipeş şi distins.

— Păcat că lumea e atât de vremelnică. Noi, bătrânii, am trecut prin multe în viaţă şi ne-am oţelit, însă ea e tânără. Când o văd atât de tristă, mi se rupe sufletul de mila ei şi nu ştiu cum să o mai liniştesc. Mi se pare că eu am atras ghinionul asupra noastră de am ajuns să îl văd pe ginere mort şi pe fiica mea văduvă. Nu pot să îţi spun cât tremur şi pentru ea.

Voi doi v-aţi avut ca fraţii încă din copilărie şi ştii prea bine cât m-am împotrivit căsătoriei. Însă nu am vrut să trec peste dorința tatălui ei. Le mai ţinea partea şi tatăl lui! De aceea mi-am zis să chibzuiesc mai bine şi să nu mă pun de-a curmezişul. S-a întâmplat apoi nenorocirea. M-am dojenit singură că am încuviinţat şi nu mi-am ascultat inima. Totuşi, nu mi-aş fi închipuit că o să se întâmple aşa ceva.

Eu sunt de modă veche şi am socotit mereu că e mai bine ca o prinţesă să nu se mărite dacă nu are tmeiuri serioase. Deşi nu ar fi trebuit, copila mea s-a măritat şi s-a ales praful de căsnicia ei. Tare mă tem să nu o judece lumea prea aspru şi uneori îmi spun că poate ar fi mai bine să îl urmeze în lumea de apoi. Însă nu am inima să cuget prea mult la asta şi o îngrijesc din răsputeri ca să nu păţească ceva. Scrisorile ne ajută să trecem mai uşor peste necaz şi îţi suntem recunoscătoare. Nu spun că a fost soţul desăvârşit, dar nici nu ştii cât m-am înduioşat când mi-ai povestit că ultimele lui cuvinte au fost despre copila mea şi mă bucur că te-a ales pe tine ca să le asculți.

A podidit-o plânsul şi Yūgiri nu a mai rezistat nici el.

— La început a fost un om de o politeţe rece, prea matur, iar în ultimii doi-trei ani, poate pentru că viaţa avea să-i fie scurtă, a devenit tare posomorât. Am greşit crezând că prea multă carte strică și îndemnându-l să se lase în voia bucuriilor. Mă tem că i-am dat astfel prilejul să mă creadă fluşturatic. Însă cel mai tare mă întristează acum fiica dumneavoastră, dacă îmi îngăduiți să vă spun asta şi nu mă socotiţi prea îndrăzneţ. Durerea ei mă înnebunește.

A vorbit deschis, dar cu amărăciune. Așa s-a încheiat vizita lui.

Kashiwagi fusese cu cinci-şase ani mai mare decât Yūgiri, dar îşi păstrase prospeţimea tinereţii şi blândeţea ca de fată. De aceea se înţeleseseră atât de bine. Yūgiri avea trăsături mai bărbătești, părea mai în vârstă, iar tinerelor care îl petreceau din priviri le-a tresărit fără tăgadă inima.

A trecut pe lângă cireşi şi, privindu-i, şi-a amintit versul: „Dacă aveţi suflet, vă rog să mai înfloriţi îndoliaţi doar anul acesta“. Părându-i-se de rău augur pentru casa în care se afla, a mai murmurat: „Cireşii înfloresc în fiecare primăvară. / De vrem să-i mai vedem, / să rămânem în viaţă.“

A adăugat apoi un poem compus de el:

Florile se deschid frumos la vremea lor;
doar o crenguţă de cireş de-aici s-a frânt.

Mama Ochibei i-a răspuns pe dată, oprindu-se sub un cireş:

În primăvara asta şi mugurii de salcie se înrourează;
de-ar şti pe unde s-au spulberat petalele!

Nu o fi fost ea cea mai inteligentă şi mai profundă dintre concubinele lui Suzaku, dar sensibilitatea i-o admirase toată lumea. „Pe bună dreptate“, şi-a zis Yūgiri.

S-a dus apoi să îşi vadă socrul. Câţiva dintre cumnaţii lui erau şi ei acolo. Tō-no-Chūjō l-a poftit în încăperea principală. Era la fel de chipeş ca pe vremuri, deşi slăbise mult şi nu se mai bărbierea cu grijă, ca altădată. Moartea fiului îl mâhnea mai mult decât a mamei. Yūgiri a reuşit să îşi stăpânească lacrimile, socotind că nu era momentul potrivit să dea frâu liber compătimirii. În faţa celui mai bun prieten al fiului dispărut, bătrânul nu s-a putut abţine. Plângea în hohote.

Yūgiri i-a povestit că a vizitat-o pe Ochiba şi a scos de la piept o bucată de hârtie pe care scrisese poemul mamei.

— Nu văd bine, a zis Tō-no-Chūjō clipind des.

Chipul lui şi-a pierdut asprimea şi semeţia de odinioară. Părea chircit de durere. Deşi poemul nu era deloc încâlcit, a mărturisit că nu pricepe ce vrea să spună cu „mugurii de

salcie se înrourează“. Durerea părea să-i fi încetinit sprinteneala minţii.

— Când a murit mama ta, am crezut că nu există necaz mai mare. Numai că ea a fost femeie şi bărbaţii au prea puţin de-a face cu lumea acelora pe care le văd doar arareori. De aceea am reuşit atunci să îmi ţin suferinţa în frâu, nu ca acum. Nu pot spune că fiul meu a fost de o inteligenţă sclipitoare, însă Împăratul l-a prețuit şi l-a înaintat în rang. Tot mai mulţi i-au căutat sfaturile şi sprijinul şi foarte mulţi i-au deplâns moartea. Pe mine, ca părinte, nu rangul şi faima lui mă preocupă, ci el, aşa cum a fost mereu. Nimic nu îmi alină amărăciunea şi nu văd cum mai pot rămâne eu însumi.

Tō-no-Chūjō a ridicat privirile către cer şi a oftat din rărunchi. Atunci a zărit, prin negura înserării, crenguţe văduvite de flori de cireş în vârf. A aşternut pe hârtia cu poemul bătrânei de la Ichijō-in.

Primăvară! Înrourat stau sub cireş,
în hainele cernite fără veste.[2]

Yūgiri a răspuns:

Nici cel lipsit de viaţă nu a prins de veste
când te-a lăsat să îl jeleşti în haine cernite de seară.

Kōbai a adăugat şi el:

Câtă durere! La cine s-o fi gândit când a zis că poartă haine cernite
şi că florile de cireş se scutură înainte să vină primăvara?

Slujbele religioase au fost impunătoare. Kumoi-no-Kari, sora mai mică a lui Kashiwagi, s-a ocupat de ele cu multă seriozitate, ajutată, firește, de soţul ei.

Yūgiri o vizita deseori pe Ochiba, cea de-a doua fiică a lui Suzaku. În luna a patra, cerul de început de vară era încântător, iar copacii îşi revărsau verdele ca pe o mantie nouă. Numai casa din Ichijō stătea martoră mâhnirii greu de închipuit a mamei şi fiicei.

Yūgiri a venit să le viziteze în asemenea momente de durere adâncă. Buruienile s-au înstăpânit peste toată grădina, iar covorul subţire de pietriş era întrerupt pe alocuri de smocuri de pelin iţite de parcă acolo ar fi fost împărăţia lor. Tufele şi florile, altădată îngrijite cu dragoste, arătau jalnic acum. Privind trestiile, lui Yūgiri nici nu îi era greu să îşi închipuie zumzetul gâzelor ce se adăposteau toamna în desişul lor. L-a cuprins întristarea. Storurile obişnuite au fost înlocuite cu unele de doliu, iar printre ele se zăreau perdele gri-plumburii ce îngheţau privirile. Atmosfera apăsătoare părea înviorată numai de capetele fetiţelor ivite ici-colo, îmbrăcate la rândul lor în veşminte *kazami* cernite. Femeile i-au pregătit pe dată perna de şezut pe veranda încăperii principale, crezând că avea să stea de vorbă cu mama

Ochibei. Stăpâna de la Ichijō-in nu se simţea însă bine şi, până una-alta, Yūgiri a tăifăsuit cu femeile, plimbându-şi privirile peste grădină şi golindu-şi gândurile de vremelnicia vieţii. Totuşi, era copleşit de tristeţe. Stejarul şi arţarul, cu crengi îngemănate, păreau mai tineri decât restul copacilor. „Oare ce legături din alte vieţi i-or fi adus împreună?“, s-a întrebat Yūgiri apropiindu-se de storuri şi vorbindu-i Ochibei:

Zeul Frunzelor[3] *încuviinţează*
îngemănarea crengilor rămase-n viaţă.

— Nu mi se pare frumos să mă ţii afară, a continuat Yūgiri.

Femeile îşi dădeau coate.

— Cât e de chipeş şi de distins! a zis una.

Răspunsul a venit prin mijlocirea lui Koshōshō:

Chiar dacă Zeul încuviinţează,
crezi că-s crenguţele la îndemâna oricui?

— Bunăvoinţa mi se pare lipsită de profunzime.

Yūgiri a zâmbit. I-a plăcut răspunsul. Auzind-o pe mama ei, şi-a îndreptat ţinuta.

— Sunt foarte slăbită din pricina tristeţii, a spus ea cu voce stinsă. E prea multă amărăciune în sufletul meu. Nici nu ştiu ce să mai fac. Îţi mulţumesc pentru vizitele care ne mai alină durerea.

— Vă înţeleg mâhnirea provocată de moartea ginerelui, dar nu vă lăsaţi doborâtă, încerca Yūgiri să o îmbărbăteze. Totul în lumea asta e hotărât dinainte şi nu avem ce face. Toate trec, însă necazurile se ţin lanţ dacă ne lăsăm înfrânţi.

Cât despre Ochiba, i se părea mai inteligentă decât auzise din gura lumii. Încerca acum să afle câte ceva de la mama ei. Bătrâna socotea că fiica avusese ghinion căsătorindu-se cu un bărbat mai prejos decât ea, care o lăsase în cele din urmă văduvă.

Yūgiri nu se aştepta să fie o frumuseţe, dar, atâta vreme cât nu era de o urâţenie respingătoare, nu vedea de ce să nu îi dea atenţie. Oricum, firea conta, frumuseţea putea fi trecătoare.

— După ce te liniştești, te rog, gândeşte-te că îţi sunt la fel de apropiat ca şi Kashiwagi.

Yūgiri nu şi-a dezvăluit dragostea, însă îi cerea cuviincios şi stăruitor prietenia. Înalt şi chipeş, arăta bine în mantia *nōshi*.

— Înălțimea Sa de la Rokujō-in are o înfăţişare de te dă gata, a şoptit una dintre femei. Ai fi zis că nu are pereche în lume, dar uitaţi-vă cât de fermecător e tânărul acesta. Ce bărbat! Străluceşte de frumos ce e!

— Bine-ar fi să o tot viziteze! a zis alta.

„Iarba înverzeşte mai întâi pe mormântul generalului“, a murmurat Yūgiri. Era un vers dintr-un poem cunoscut ce deplângea dispariţia unei fiinţe dragi.

Nu exista om care să nu regrete moartea lui Kashiwagi. Lumea îl îndrăgise pentru sensibilitate şi blândeţe şi numele lui era pe buzele tuturor. Împăratul îi plângea moartea, simţindu-i lipsa îndeosebi la concerte. Mereu se găsea cineva să zică: „De-ar fi şi Kashiwagi aici!“ Lui Genji îi părea tot mai rău că nu-l avea alături. Îi rămăsese totuşi o amintire de la el, una pe care nu o putea împărtăşi cu nimeni. La venirea toamnei, copilaşul mergea deja de-a buşilea. Genji era topit după el şi îl ţinea mult în braţe, nu numai de ochii lumii.

1. Dacă le-ar fi vizitat imediat după moartea lui Kashiwagi, Yūgiri ar fi trebuit să rămână afară, în picioare. Din pricina maculării prin moarte, nu şi-ar fi permis să intre în casă.
2. Nu mă aşteptam să port eu doliu după copil; firesc ar fi fost invers.
3. Potrivit credinţei populare, Zeul Frunzelor sălăşluieşte în stejar.

37

Flautul

Yokobue

Flautul la care răposatul a fost atât de iscusit
mi s-a arătat nedumerit în vis, în noaptea friguroasă.

Akiko

Timpul a trecut, dar lumea nu l-a uitat pe Kashiwagi. Genji regreta până şi dispariţia unui om cu care nu se întâlnea prea des, darămite pe a tânărului care i-a fost mereu aproape. E adevărat că îl supărase, însă a uitat de duşmănie. A tocmit şi el slujbe religioase cu prilejul comemorării a patruzeci şi nouă de zile. Privind chipul neprihănit al copilului, s-a gândit să ofere din partea micuţului o sută de monede de aur. Tō-no-Chūjō i-a fost recunoscător, fără să întrebe de ce.

Yūgiri a făcut şi el ofrande generoase şi a tocmit slujbe, iar cu Ochiba s-a purtat chiar mai atent decât propriii ei cumnaţi, înduioşându-i nespus pe părinţii lui Kashiwagi. Nu se aşteptaseră la aşa ceva. Stima de care încă se bucura fiul lor le-a sporit durerea pierderii suferite.

Suzaku, se îngrijora acum şi din pricina Ochibei, temându-se de supărări şi cleveteli, dar nu putea nesocoti „calea“. Onna-San-no-Miya se călugărise deja, rupându-se de lumea păcătoşilor. De aceea îi era mai uşor să îşi vadă de rugăciuni şi să nu mai bage în seamă nimic din ce se întâmplă în afara vieții religioase. Îşi închipuia că şi proaspăta călugăriţă se roagă odată cu el. Nu mai primise veşti de la ea şi prilejuri de a-i scrie se iveau rareori. Gândindu-se la mugurii de bambus din crângul de lângă templu şi la cartofii cu iz de sat de munte, săpaţi de curând, i-a trimis lui Onna-San-no-Miya puţin din fiecare, împreună cu un răvaş la sfârşitul căruia scria: „Deşi ceţurile primăverii ne învăluie cu totul, oamenii mei au reuşit să adune un mic dar pentru tine“.

În urma mea pornit-ai spre o lume mai bună,
nădăjduiesc să ajungem în acelaşi loc.

„Pentru calea pe care am apucat mai sunt multe de făcut.“

Genji a venit chiar când a podidit-o plânsul. S-a minunat văzând bolurile lăcuite aşezate în faţa ei, dar a zărit îndată scrisoarea şi darurile. A citit-o şi l-a înduioşat adânc. Tatăl ei era mâhnit că îmbătrâneşte şi puterile îi scad pe zi ce trece, înspăimântat că nu mai apucă să o vadă. „Nădăjduiesc să ajungem în acelaşi loc“ suna a rugă de călugăr, dar nu asta îl durea pe Genji. El regreta că nu se purtase cu tânăra soţie aşa cum se aşteptase fratele lui, dându-i motive de tulburare.

Onna-San-no-Miya s-a aşezat să îi răspundă cuviincios. I-a dăruit mesagerului un veşmânt *hitogasane* gri-albăstrui. Genji a zărit lângă perdea o bucată de hârtie mototolită. A ridicat-o şi a citit-o, mirându-se de scrisul lipsit de vlagă.

Aidoma ţie, mi-e dor de un loc deosebit de lumea nesuferită;
tânjesc după aceeaşi potecă de munte.

— Cum poţi să îi scrii aşa ceva când ştii bine cât e de îngrijorat din pricina ta! a dojenit-o Genji.

Onna-San-no-Miya se ferea ca să nu îi vadă faţa. Părul de pe frunte încă bogat şi chipul de fetişcană îi erau nespus de frumoase. Genji le admira cu tristeţe şi căinţă. Simţind că îl pândeşte un păcat pe care l-ar fi regretat pe urmă, a tras o perdea între ei, străduindu-se totuşi să nu pară foarte rece.

Copilaşul, care dormea în camera doicii, s-a trezit şi a venit la el de-a buşilea. Era îmbrăcat într-o cămăşuţă albă subţire, iar pe deasupra avea o hăinuţă de culoarea florilor de prun, dintr-o ţesătură cu model chinezesc mărunt. S-a agăţat de mâneca lui Genji şi nu i-a mai dat drumul până nu s-a încurcat în poalele lui. De atâta neastâmpăr, s-a trezit dezbrăcat până la brâu. Nimic neobişnuit la copiii mici. Era gingaş, cu pielea albă, ca o păpuşică zveltă sculptată dintr-un lemn de salcie abia cojit. Căpşorul parcă sclipea de frumos ce era. Avea guriţa fermecător conturată, iar sprâncenele lungi aduceau cu ale lui Kashiwagi. Promitea să fie mai chipeş decât tatăl lui. Nu prea semăna cu Onna-San-no-Miya. Gândindu-se la el, aşa cum se vedea în oglindă, lui Genji nu i se părea nepotrivit să şi-l asemuiască. Îl sorbea din ochi. Pentru că făcea deja câţiva paşi, micuţul s-a ridicat şi a ajuns la bolul cu muguri de bambus. A muşcat dintr-unul, dar nu i-a plăcut şi l-a scuipat pe jos.

— Nu-i frumos să faci aşa ceva! l-a dojenit Genji. Să vină careva să strângă! Să nu te mai repezi la orice, doamnele astea rele de gură vor spune că eşti un mare mâncău, a zis el râzând şi luându-l pe genunchi. Ia uitaţi ce sprâncene frumoase are! Nu am văzut prea mulţi copii mici la viaţa mea, dar până acum am socotit că toţi sunt la fel. Însă acesta

chiar mă nelinişteşte cu aerul lui nobil, mai ales că o avem şi pe prinţesa cea mică, prima fiică a Împărătesei Akashi. O să vină şi ziua cu necazurile! Voi apuca oare să îi văd mari? „Cireşii înfloresc în fiecare primăvară. / De vrem să-i mai vedem, să rămânem în viaţă“, a murmurat Genji nedezlipindu-şi privirile de pe feţişoara copilului.

— Vă rugăm, Înălțimea Voastră! Nu e de bun augur, a zis una dintre femei.

Pentru că îi ieşeau dinţii şi îl mâncau gingiile, micuţul s-a repezit la alt mugur de bambus.

— Ciudat se mai poartă copilaşul ăsta! a spus Genji râzând şi luându-i-l din mână.

Supărarea trece anevoie,

mai greu ar fi să aruncăm mugurul de bambus.

Băieţelul a râs și a coborât iute de pe genunchiul lui Genji, văzându-şi de joacă.

Se făcea tot mai frumos. Genji era gata să uite de păcatul săvârșit de Onna-San-no-Miya. Soarta voise să se nască acel copil, pe care îl iubea nespus. Nu îi rămânea decât să se împace cu gândul. Şi el greșise de multe ori în viaţă, dar dintre toate soaţele şi iubitele lui, se aşteptase ca Onna-San-no-Miya să fie, pentru rangul ei, fără cusur. Îi părea rău că se călugărise, dar l-a cuprins iarăşi mânia.

Yūgiri se tot gândea la ultimele cuvinte ale lui Kashiwagi şi voia să vadă cum se poartă Genji la auzul lor. Trebuia totuşi să fie cu băgare de seamă, ca să nu îl jignească sau să îl întristeze. Se cădea să aştepte momentul potrivit şi atunci avea să afle părerea tatălui său despre Kashiwagi.

Într-o seară posomorâtă de toamnă a vizitat-o pe Ochiba. Femeile l-au poftit în încăperea principală dinspre miazăzi, unde nu mai primiseră oaspeţi de multă vreme, dar în care se aflau instrumentele. Înainte de a intra, a auzit foşnet de veşminte. Cineva se retrăgea după paravan, lăsând în urmă o mireasmă îmbătătoare. Ca de fiecare dată, mama Ochibei a ieşit să îl salute şi au vorbit despre Kashiwagi.

Obişnuit cu ceata lui de copii gălăgioşi, Yūgiri a găsit conacul din Ichijō înfricoşător de liniştit şi pustiu. Deşi nu fusese îngrijită, grădina avea un aer distins. Florile se semeţeau în lumina asfinţitului, iar gâzele zumzăiau în voie.

Yūgiri a întins mâna după *wagon*. Fusese potrivit pentru o gamă minoră şi încă se simţea parfumul celei care cântase. „Aici trebuie să mă port cuviincios, nu mă pot arăta înfocat“, şi-a zis el după ce a cântat puţin.

— E greu de uitat iscusinţa prietenului meu! i-a spus el gazdei. Nădăjduiesc să îi fi trecut şi fiicei dumneavoastră

ceva din farmecul instrumentului. Tare mi-ar plăcea să o aud cântând.

— Mă tem că, după ce s-a întâmplat nenorocirea, a uitat tot ce ştia. În copilărie nu a fost cea mai nepricepută dintre surori, dar nu a mai repetat, iar de la o vreme e atât de mâhnită, încât nu-i mai arde nici măcar de muzică, a răspuns mama.

— E şi firesc. „De n-ar mai exista alean pe lume…[1]“, a zis Yūgiri oftând. A împins *wagon*-ul spre gazdă.

— Nu mi-l da mie. Mai cântă puţin ca să aud dacă se păstrează ceva din vechiul ecou. Urechilor mele obişnuite de la o vreme cu tristeţea le-ar prinde bine.

— Eu cred că Ochiba ne poate transmite cel mai fidel ceva din iscusinţa lui, a spus Yūgiri apropiind instrumentul de paravan.

Văzând că nu întinde mâna după el, nu a stăruit.

Luna se înălțase pe cerul senin şi perechile de gâşte sălbatice în zbor au tulburat-o profund pe fată, pentru că ele nu ştiu ce înseamnă singurătatea. Adia un vânt rece şi mâhnirea din inima ei era adâncă. A cântat puţin la *koto* cu treisprezece coarde, înduioşându-l pe Yūgiri, care ar fi vrut să o mai asculte. Ca să îi dea un imbold, a pus şi el mâna pe *biwa* şi a cântat *Sōfuren*, o cunoscută melodie de dragoste.

— Nu aş vrea să mă consideri obraznic, dar nădăjduiam să cânţi împreună cu mine, a zis Yūgiri.

Însă melodia a făcut-o şi mai reţinută, iar *biwa* i-a răscolit rana din suflet.

Când ruşinea se înstăpâneşte,

tăcerea-i mai grăitoare ca orice vorbă.

Ea a răspuns prin câteva acorduri de la sfârșitul melodiei *Sōfuren* şi apoi cu un poem:

Cunosc tristeţea din toiul nopţii,

doar prin koto *o putem exprima.*

Yūgiri ar fi vrut să mai audă și altceva. A cântat aşa cum o învăţase Kashiwagi. Tonul maiestuos al instrumentului şi melodia păreau aceleaşi ca întotdeauna, şi totuşi de o răceală înfricoşătoare.

— Gata! Nu am ascuns la nici un instrument ce simt, însă acum se cuvine să plec. Sper că bunul meu prieten dispărut dintre noi nu s-a supărat că ţi-am răpit atâta timp în seara de toamnă. Am să te mai vizitez. Poţi să laşi *wagon*-ul potrivit aşa cum e până data viitoare când vin? Aş vrea să mă asigur că nu se întâmplă ceva neaşteptat între timp.

Dragostea nu şi-a mărturisit-o fățiș, dar cuvintele au fost cât se poate de străvezii.

— Sunt încredinţată că nimeni nu ne-ar învinovăţi pentru seara de azi. Au mai rămas multe de povestit, a spus mama oferindu-i un flaut la plecare. Are o istorie veche şi nu mă îndur să îl rătăcesc prin casă. Mi-ar plăcea să îl aud împreună cu vocea însoţitorului care îţi vesteşte sosirea.

— E prea valoros pentru un nepriceput ca mine.

Avea un trecut bogat. Fusese instrumentul cel mai îndrăgit de Kashiwagi şi îi spusese încă de pe atunci că poate scoate sunete incredibil de felurite şi că merită un stăpân mai iscusit. Yūgiri a cântat doar puţin, în gama Si bemol, cu ochii înecaţi în lacrimi.

— Prietenul m-o fi suportat la *koto*, însă nu cred că îl încântă să mă audă la flaut. Nu mă pricep.

Când s-a ridicat să plece, mama Ochibei a zis:

În casa înrourată năpădită de ierburi,

zumzetul gâzelor răsună ca în alte toamne.

Yūgiri i-a răspuns:

Flautul răsună ca şi altădată,

doar vocile tânguitoare nu contenesc.

Nu se dădea dus cu toate că se făcuse miezul nopţii.

Când a ajuns acasă, obloanele erau închise şi lumea dormea. Cineva îi băgase în cap lui Kumoi-no-Kari că vizitele soţului ei la Ichijō-in nu sunt tocmai nevinovate şi ea s-a supărat. Nu îi cădea bine ca el să se întoarcă atât de târziu şi, chiar de l-a auzit, s-a prefăcut că doarme.

„Iubita mea cu mine, pe Muntele Irusa“, a fredonat el încet un vers dintr-o baladă. Avea o voce fermecătoare.

— De ce v-aţi încuiat aşa devreme? s-a răstit Yūgiri. Doar nu v-aţi pus pe meditaţie! Cum vă lasă inima să nu vă bucuraţi de o noapte cu lună ca asta?

A oftat din rărunchi, a deschis obloanele şi a ridicat storurile, apoi s-a întins pe verandă.

— Puteți dormi într-o noapte atât de frumoasă? Haideţi afară! Nu o să regretați!

Soţia se prefăcea că nu îl aude. Copiii dormeau buştean şi doi dintre ei, având coşmaruri, ţipau înspăimântaţi în somn. În camera de alături se odihneau femeile. Era o deosebire ca de la cer la pământ între casa lui plină de viaţă şi conacul pustiu lăsat în urmă! Cânta încet la flaut şi se gândea la Ochiba şi la mama ei. Aveau să păstreze instrumentele neatinse, aşa cum le-a rugat? Auzise că mama ei cântă foarte bine la *koto*. Se întreba de ce Kashiwagi se purtase frumos cu soţia lui doar de ochii lumii, însă nu o iubise deloc. Yūgiri ardea de nerăbdare să îi vadă chipul, dar totodată se temea să nu îl dezamăgească. Aşa ceva i se putea întâmpla oricui. S-a gândit apoi la căsnicia lui şi la toţi anii de trai cu nevasta. Nu

i-a dat vreodată prilej de gelozie şi a ajuns aşa de semeaţă şi aspră din cauza blândeţii lui.

A aţipit şi l-a visat pe Kashiwagi, bolnav, îmbrăcat ca la ultima lor întâlnire, în mantie *uchiki*. Avea flautul în mână. Ce tulburător! Să mai ţină la flaut şi după ce a părăsit lumea asta?!

Năluca i-a mângâiat urechile cu un poem:

Vântul să poarte pe aripile sale

zvonul flautului, peste generaţii.

„Nu la tine mă gândeam“, a urmat ea.

Yūgiri se pregătea să ceară o lămurire, însă l-a trezit ţipătul unuia dintre copilaşi. Ţipa şi vomita. Doica încerca să îl potolească. Kumoi-no-Kari a cerut un opaiţ, şi-a dat părul după urechi cu mişcări repezite, a luat copilaşul în braţe şi l-a pus la sân. Îl înţărcase, dar nădăjduia să îl amăgească şi să îl liniştească. Avea pielea albă şi era frumos foc. Chiar atunci a intrat Yūgiri.

— Ce s-a întâmplat?

Forfota din jur i-a spulberat tristeţea pricinuită de vis. Una dintre femei împrăştia boabe de fasole ca să alunge duhul rău.

— Avem un copil bolnav, iar tu nu îţi încapi în piele de înfumurat. Ai deschis obloanele şi a intrat un spirit rău.

Yūgiri a zâmbit. Soţia lui era încă tânără şi frumoasă.

— Bun ţap ispăşitor ţi-ai găsit! Dacă nu deschideam obloanele, nu avea pe unde intra? Tare înţeleaptă te-ai făcut de când ai atâţia copii!

Kumoi-no-Kari s-a ruşinat de felul cum a privit-o şi i-a spus doar:

— Pleacă, te rog! Nu îmi place să mă vezi așa.

Soţul o găsea atrăgătoare oricum. Copilaşul a plâns toată noaptea.

Yūgiri se gândea la flautul din vis. Deşi nu se mai afla printre cei vii, Kashiwagi se ţinea scai de el şi nu i se părea deloc semn bun. Flautul ar fi trebuit să rămână la Ichijō-in şi nu să ajungă la el oferit de o femeie.[2] Se spune că sufletul omului care s-a stins cu un regret sau tânjind după ceva hoinărea fără ţintă şi nu mai ajungea în Ţinutul Pur al lui Buddha. Tocmise slujbe religioase pentru Kashiwagi pe Muntele Otagi şi la un templu îndrăgit de el, dar ce să facă oare cu flautul? Mama Ochibei îi pomenise de trecutul bogat al instrumentului preţios. Pesemne că ar alina sufletul răposatului dacă l-ar lăsa în păstrare la templu. Totuşi, nu îi venea să se despartă de flaut, îl primise în dar.

A pornit spre Rokujō-in. Genji se afla în încăperile fiicei lui, Împărăteasa. Murasaki l-a primit în grijă şi pe San-no-Miya[3], care împlinise trei anişori. Era cel mai frumos dintre nepoţii lui Genji şi cel mai iubit. Văzându-l pe Yūgiri, a dat fuga să îl întâmpine.

— Domnule General, luaţi-mă şi pe mine cu dumneavoastră!

Când l-a auzit vorbind atât de cuviincios, Yūgiri a zâmbit încântat.

— Dar cum să trec eu de perdelele doamnei? Nu se face.

L-a luat pe prinţişor în braţe.

— Nu te vede nimeni! Te ascund eu, a zis copilul acoperindu-i faţa cu mânecile.

Au pornit amândoi spre încăperile Împărătesei Akashi. Ni-no-Miya ajunsese înainte şi se juca acum cu băieţelul lui Genji, Kaoru. Genji îi sorbea din ochi. Yūgiri l-a aşezat pe Niou într-un colţ al verandei. Văzându-l acolo, Ni-no-Miya s-a rugat şi el:

— Du-mă şi pe mine în braţe, domnule General!

— E generalul meu, nu ţi-l dau! a strigat Niou, agăţându-i-se de poale.

— Nu-i frumos să vă purtaţi aşa cu unchiul vostru! i-a dojenit Genji. Domnule Niou, a spus el cu glas impunător, eşti cam profitor şi mereu încerci să îţi păcăleşti fratele.

Yūgiri a zis râzând:

— Ni-no-Miya se comportă încântător, ca un adevărat frate mai mare. Ştie să lase de la el şi e bun la suflet. Mă şi sperie cu purtarea lui de om în toată firea.

Un zâmbet s-a ivit pe buzele lui Genji. Îi mai mustra din când în când, dar se topea după amândoi.

— Gata cu prostiile! Nu se face să irosim cu fleacuri timpul unui demnitar atât de însemnat.

A pornit spre aripa de răsărit, cu copiii după el. Kaoru nu se simţea chiar în largul lui, însă Genji ştia că nu se cade să facă vreo deosebire între ei. Bun la suflet, îl îngrijea pe Kaoru ca şi pe ceilalţi. Ajunsese să îl îndrăgească.

Yūgiri n-a apucat să îi vadă bine chipul. A cules de jos o crenguţă de cireş uscată şi i-a arătat-o de afară, poftindu-l să iasă. Kaoru a venit fuga, îmbrăcat într-o mantie *nōshi* viorie. Avea o frumuseţe strălucitoare. Îi întrecea fără tăgadă pe ceilalţi doi. „L-am prins oare dintr-o parte din care arată mai bine?“, s-a minunat Yūgiri. Uitându-se mai atent, privirea inteligentă şi sprâncenele lungi i-au amintit de Kashiwagi, iar zâmbetul fermecător al micuţului l-a dat gata. Yūgiri se

gândea că şi tatăl lui văzuse asemănarea şi tare ar fi vrut să îi afle cât mai degrabă gândurile despre Kashiwagi.

Firește că nepoţii lui Genji aveau un aer distins şi erau frumoşi, ca toţi copiii, dar Kaoru se deosebea printr-un chip neasemuit de frumos. Ce trist! Yūgiri îi tot asemuia pe copilaşi în minte. Dacă bănuielile i se adevereau, s-ar fi cuvenit ca tatăl lui să îi vorbească despre Kaoru lui Tō-no-Chūjō, care îşi pierduse orice speranţă să mai apară vreo femeie şi să spună că are un copil de la Kashiwagi. Păstrarea secretului ar fi fost un păcat de neiertat. Însă nu era sigur şi nici nu vedea cum ar putea dezlega el misterul. Kaoru îl încânta cu firea blândă şi plăcută şi nu se mai putea despărţi de el.

Au pornit amândoi spre aripa de răsărit. Yūgiri a stat de vorbă cu Genji şi nici nu a băgat de seamă când s-a înserat. I-a povestit despre vizita la Ichijō-in şi tatăl l-a ascultat cu zâmbetul pe buze, deși zâmbetul îi dispărea când venea vorba de Kashiwagi.

— Aşadar, aţi cântat împreună *Sōfuren*. Ca gest de cultură este minunat, însă eu nu cred că o femeie are voie să stârnească un bărbat. Nici în ruptul capului. Ai făcut bine că i-ai amintit de prietenia ta cu Kashiwagi şi de dorinţa lui să o ajuţi după ce el avea să părăsească lumea asta. Cel mai bine e să păstrezi o legătură cuviincioasă şi să nu faci greşeli care v-ar putea costa pe amândoi.

În inima lui, Yūgiri nu îi încuviinţa vorbele. Grozav îi mai ședea să le dea sfaturi altora! El cum s-ar fi purtat într-o asemenea împrejurare?

— Nu am făcut nimic necuviincios. Am vizitat-o ca să îi alin un pic durerea pricinuită de moartea soţului. Cât de puţin a durat căsnicia ei! Ce-ar fi să o las şi eu baltă după doar câteva vizite? Nu m-ar socoti necioplit? Zici că a cântat cu mine numai că să mă stârnească. Dar nu ea a început melodia! Şi apoi mi-a răspuns scurt, cu un crâmpei, exact cât se cuvenea. Nu ţi se pare minunat că muzica ne-a înlesnit taifasul? Ea nu mai e chiar atât de tânără şi nici eu nu am de gând să mă port ca un fluşturatic. Nu vreau să o ademenesc şi să o părăsesc. Vreau ca legătura noastră să fie trainică şi să pot ţine capul sus. În numele prieteniei mele cu Kashiwagi. Simt că e o doamnă blândă, cu fire aleasă.

Lui Yūgiri i se părea că sosise momentul potrivit să aducă vorba despre ceea ce îl frământa. S-a apropiat de Genji şi i-a povestit visul. Tatăl l-a ascultat în tăcere şi nu s-a pripit cu răspunsul.

— Da, ar exista motive pentru care flautul trebuie să rămână la mine acasă. Pe vremuri a fost al Împăratului

Yōzei[4] şi era neînchipuit de prețuit de unchiul meu, Prinţul Shikibukyō[5]. Văzând cât de talentat se dovedea Kashiwagi încă de mic, Prinţul i l-a dăruit lui într-o zi când ne-am adunat cu toţii la un banchet ca să admirăm tufele de *hagi*. Cred că mama Ochibei nu a chibzuit bine înainte să ţi-l ofere ţie.

Genji a ghicit ce înseamnă „zvonul flautului, peste generaţii“. Se gândea că Yūgiri e prea isteţ ca să nu fi priceput şi el cum stau lucrurile. Numai că pe chipul tatălui său nu deslușea nimic. Dacă tot a ajuns până aici, voia să îi spună tot. A şovăit puţin, dar nu s-a lăsat.

— L-am văzut pe Kashiwagi înainte să moară şi mi-a lăsat cu limbă de moarte felurite treburi de pus în bună rânduială. Printre altele, mi-a spus de câteva ori că a păcătuit faţă de tine şi m-a rugat să îţi cer iertare în numele lui. M-am tot căznit să pricep despre ce este vorba, dar nu am reuşit să mă dumiresc nici până în ziua de azi.

După cum i-a vorbit, Genji şi-a dat seama că ştie adevărul, însă nu i s-a părut potrivit să recunoască. S-a prefăcut că nu înțelege ce vrea să spună.

— Nu îmi amintesc nici în ruptul capului să-mi fi dat motive de supărare. O să mă gândesc pe îndelete la visul tău ca să ţi-l pot lămuri. Ştii, femeile superstiţioase spun că nu avem voie să povestim vise noaptea. Poartă ghinion.

Yūgiri se simţea înşelat în aşteptări, ba chiar stânjenit că adusese vorba despre ciudata rugăminte a lui Kashiwagi.

1. „…Silit s-ar duce orice supărare.“ (n.a.)
2. Femeile nu cântau la flaut. Instrumentul trecea din tată în fiu, iar intervenţia unei femei însemna o întrerupere în şirul generaţiilor.
3. Va apărea în roman cu numele de Niou.
4. A domnit între anii 876-884.
5. Ministru de ceremonii înainte de tatăl lui Murasaki.

38

Greierii

Suzumushi

Greierii înnobilează toamna pentru tine,
discipol al lui Shakyamuni.

Akiko

În miezul verii, când florile de lotus încântau cu frumuseţea lor, Onna-San-no-Miya a dus în capela ei de la conacul Rokujō-in statuete şi imagini budiste. Genji s-a îngrijit de amănunte, înzestrând-o cu cele trebuincioase, până la fâşiile din mătase chinezească, alese de Murasaki, ce împodobeau stâlpii aflaţi de o parte și de alta a intrării. Tot ea alesese învelitorile dintr-un material cu picăţele pentru rafturile cu ofrande. Atât culorile, cât şi modelele dovedeau un bun-gust rar întâlnit. Iatacul era împrejmuit de draperii pe toate cele patru laturi, pe cea mai îndepărtată fiind desenată *Mandala Lotusului*. În vazele de argint tronau flori vesele, aranjate încântător, iar renumita mireasmă chinezească *O sută de paşi* se revărsa în toată capela. Statuetele reprezentându-i pe Amida şi pe cei doi Bodhisattva fuseseră sculptate măiestrit în lemn de santal. În bolurile din faţa lor se aflau lotuşi de hârtie albi şi albaştri, iar în căţui ardeau mocnit miresme din frunze de lotus amestecate cu miere de albine, răspândind un miros îmbietor.

Pentru Onna-San-no-Miya se copiaseră textele potrivite celor şase lumi[1], iar Genji îi pregătise o *sutra* numai a ei, cerând în dedicaţie să li se îngăduie să păşească, ţinându-se de mână, pe calea spre Ţinutul Pur. A făcut o copie şi după *Sutra Amida*. Temându-se ca hârtia chinezească să nu se strice de la prea multă folosire, a cerut una de calitate din depozitul imperial. Se apucase de pregătiri încă din primăvară şi roadele străduinţelor sale începeau să se vadă. Ruloul lui era ameţitor de frumos. Liniile aurite arătau minunat, iar strălucirea tuşului negru pe hârtie fermeca de la depărtare, ca să nu mai vorbim de eleganţa cilindrului şi a

coperților sau de fineţea cutiei. Stătea pe un suport cu picior din lemn de agar, alături de câteva imagini budiste, şi ocupa locul central în iatacul tinerei călugăriţe.

Odată isprăvită capela, au sosit preoţii care țineau slujbele, dar şi curtenii. Genji a venit şi el, însă nu înainte de a trece prin încăperea din aripa de apus unde se afla Onna-San-no-Miya. Deşi fetiţele fuseseră trimise pe veranda de miazănoapte, tot era mare înghesuială. În locul uşilor glisante, în partea de nord a camerei s-au aşezat paravane şi în spatele lor s-au strâns cincizeci-şaizeci de femei îmbrăcate cu grijă. Abia se putea respira. Tămâia ardea din belşug şi evantaiele nu mai reușeau să împrăștie fumul.

— Când vreţi să parfumaţi aerul, le-a spus Genji, trebuie să faceți în aşa fel încât să nu se ştie de unde vine mireasma. Să nu iasă mai mult fum decât din Muntele Fuji! Iar când se citesc *sutre*, se cade să păstraţi linişte desăvârşită, ca să se audă bine. Nu e frumos să vă foiţi. Foşnetul mătăsii e neplăcut în astfel de împrejurări.

Aşa era Genji. Îi plăcea să le dojenească pe tinerele nepricepute. Onna-San-no-Miya, micuță de statură şi frumoasă, părea sufocată de atâta lume.

— Băieţelul nu are ce căuta aici. Roagă pe cineva să îl ducă mai încolo, a spus el.

Genji i-a vorbit cu blândeţe lui Onna-San-no-Miya despre ritualul ce avea să se desfăşoare. Amintindu-şi de legămintele făcute şi văzându-i acum iatacul pregătit în capelă, l-a copleşit o tristeţe fără margini.

— Nici nu mi-am închipuit vreodată că voi ajunge să mă ocup de tine în felul acesta. Să sperăm că va veni vremea când vom trăi în armonie pe acelaşi lotus, a zis el suspinând.

A luat piatra pentru tuş, a înmuiat pensula şi a aşternut pe evantaiul ei înmiresmat:

Am făgăduit să fim pe acelaşi lotus mai apoi,
dar suntem ca picăturile de rouă ce cad de pe frunza lui.

Prinţesa i-a răspuns:

Chiar de-mi făgăduieşti acum acelaşi lotus,
în adâncul inimii nu vrei să rămâi cu mine.

— Nu ai pic de încredere în vorbele mele! i-a zis Genji zâmbind strâmb.

Ca de obicei, la ritual luau parte prinţii, iar doamnele de la Rokujō-in s-au întrecut în ofrande preţioase. Murasaki, de pildă, s-a îngrijit, printre altele, de veşmintele celor şapte preoţi care țineau slujbele. Erau toate dintr-o ţesătură cu model, cusute cu măiestrie; nici eşarfele de pe umeri nu fuseseră alese la întâmplare.

Înaltul preot a lămurit rostul şi însemnătatea ritualului, ridicând-o în slăvi pe Onna-San-no-Miya pentru hotărârea de a întoarce spatele lumii păcătoşilor şi de a-şi lega pe vecie soarta de Marele Buddha, deşi era încă în floarea vârstei. Harul preotului i-a înduioşat până la lacrimi pe ascultători.

Genji ar fi vrut ca ritualul de inaugurare a capelei să nu atragă prea mult atenţia, dar au venit soli şi din partea Maiestăţii Sale şi de la templul din munţi, din partea fostului împărat, preschimbându-l într-o adevărată sărbătoare încununată de daruri. Preoţii se întrebau unde aveau să încapă toate cele primite.

Genji ţinea mai mult la Onna-San-no-Miya de când se călugărise. Sau, cel puţin, aşa părea. Tatăl ei chibzuia că acum ar fi fost nimerit să o mute la conacul lăsat moştenire, dar Genji nici nu voia să audă.

— E departe şi nu m-aş descurca să stau cu ochii pe ea. Vreau să o văd în fiecare zi şi să tăifăsuim. Nimeni nu trăieşte o veşnicie şi nu ştiu câte zile mai am. Te rog, nu îmi răpi plăcerea de a-i fi alături cât mai sunt pe pământ.

În ciuda vorbelor, Genji a făcut tot ce i-a stat în puteri ca să pună în bună rânduială conacul din Sanjō, îngrijindu-se şi de pământuri, şi de magaziile unde avea să îi adune bunurile. Ridicase chiar şi unele noi în care să încapă lucrurile de preţ şi darurile primite, îndeosebi cele de la tatăl ei. Genji urma să vadă şi de oamenii ei, oferindu-se să îi plătească doamnele de felurite ranguri şi slujitorii.

La venirea toamnei, a preschimbat grădina lui Onna-San-no-Miya – de la gardul din dreptul galeriei de apus şi până spre răsăritul încăperii principale – într-un paradis al florilor şi arbuştilor, iar altarul şi vasele pentru ofrandele din capelă au fost alese cu pricepere.

Onna-San-no-Miya a încuviinţat ca doamnele ei mai în vârstă, printre care şi doica, să se călugărească, precum şi tinerele care i s-au părut hotărâte. Ar mai fi fost încă multe altele, uşor de înrâurit, dar Genji s-a arătat nemulţumit.

— De ce vă luați după turmă? Dacă vreuna din voi se îndoieşte măcar o clipă că nu e în stare să meargă până la capăt, o sfătuiesc să nu ne încurce. Ar deveni o piedică în calea celorlalte.

În cele din urmă, doar zece femei şi-au făcut legămintele.

Genji a pus câțiva oameni să adune greieri şi le-a dat drumul în grădina lui Onna-San-no-Miya, socotind că ţârâitul lor în adierea înserării avea să îi facă plăcere. Oricum, era şi un motiv ca să o vadă serile. Ea îi socotea vizitele nepotrivite şi chinuitoare, mai cu seamă că soţul încerca să o asigure că

nu o părăseşte, deşi îi dăduse de înţeles că îi ştie păcatul. Părea să fi uitat că îşi făcuse legămintele de călugăriţă. Tare şi-ar fi dorit să plece de la Rokujō-in ca să nu îl mai vadă, însă nu avea curajul să îi spună.

În seara de 15, înainte să răsară luna, Onna-San-no-Miya s-a aşezat pe prispa capelei. Două-trei călugăriţe tinere aranjau florile în vazele de pe altar. Chiar atunci s-a ivit Genji. L-a cuprins tristeţea când a înţeles ce deosebire era între ceea ce vedea şi visul de tinereţe spulberat.

— Ce ţârâit zgomotos! a zis el, alăturându-i-se în invocarea numelui sfânt.

În grădină era mare gălăgie, aşa cum băgase de seamă Genji, şi începuse să distingă limpede corul înviorător al greierilor *suzumushi*[2].

— Toţi cântă grozav, a continuat Genji, dar Akikonomu îndrăgeşte cel mai mult greierii-de-pin. A trimis oameni să îi aducă de departe, însă în grădina ei doar câţiva mai ţârâie ca în locurile neatinse de mâna omului. Degeaba se cheamă greieri-de-pin. Te-ai aştepta să trăiască mult, dar ei se duc repede. Cântă în voia lor numai la munte şi în pustietate, unde nu calcă nimeni. Prin grădini nu se arată prietenoşi. Ia, ascultă-i pe aceştia cum mai cântă! Sunt fermecători!

Ştiu că toamna e anotimpul cu necazuri,
dar n-am cum să nesocotesc cântecele greierilor,

a recitat ea cu glas stins, însă încântător.

— Ce vrei să spui? Ce necazuri?

Ai părăsit de bunăvoie sălaşul ierbos,
dar vocea tot îmbătătoare ţi-a rămas, ca a greierilor.

Genji a trimis după *kin* şi i-a cântat lui Onna-San-no-Miya, făcând-o să uite de mătănii. Luna se înălţase pe cerul senin, trimiţându-şi lumina sclipitoare până în sufletele acelora care o admirau şi stârnindu-le melancolii tomnatice. Genji se gândea la nestatornicia lumii noastre, în cântecele lui desluşindu-se mai multă tristeţe ca de obicei.

Chibzuind că avea să fie rost de muzică, aşa cum se întâmpla în fiecare an, Hotaru a venit şi el, însoţit de Yūgiri.

— Să nu credeţi că e vorba de un concert. Mă plictiseam şi mi s-a făcut dor de *kin*-ul uitat atâta amar de vreme. Nu îmi închipuiam că o să am ascultători, însă mă bucur că aţi venit, a zis Genji poftindu-l pe Hotaru să i se alăture.

Au prins să sosească tot mai mulţi curteni. În seara aceea ar fi trebuit să se dea un banchet la Palat, cu prilejul lunii pline, dar a fost amânat, spre marea lor dezamăgire. Auzind că s-a strâns lume la Rokujō-in, au venit şi ei.

După ce au vorbit pe săturate despre ţârâitul greierilor şi zumzetul gâzelor de toamnă, a început un adevărat concert. A fost o seară plăcută.

— E greu să nu te apuce tristeţea pe o noapte cu lună plină, a zis Genji. Văzând-o aşa, în toiul toamnei, mi se pare că sunt în altă lume. De când Kashiwagi nu mai e printre noi, parcă totul îmi aminteşte de el. Ce tânăr talentat a fost! Ştia de toate, în orice domeniu! Mai ales în asemenea clipe îi simt lipsa.

Sunetul propriului instrument l-a înduioşat până la lacrimi. Era încredinţat că Onna-San-no-Miya, din spatele paravanului, a auzit ce a zis despre Kashiwagi şi bănuia că nu o lasă rece. De fapt, toată lumea îl preţuise. Chiar şi Maiestatea Sa îl pomenea, mai cu seamă în serile cu muzică.

— Haideţi să închinăm banchetul acesta greierilor *suzumushi*, a propus Genji.

Tocmai terminase a doua ceşcuţă cu *sake* când a sosit un mesaj de la Împăratul Reizei. Dezamăgiţi că s-a amânat petrecerea de la Palat, Kōbai şi câţiva tineri de-ai lui s-au dus la Palatul Reizei, însoţiţi de câţiva poeţi talentaţi. Auzind că Yūgiri e la Rokujō-in, fostul împărat a trimis un mesager acolo.

Nici în sălaşul acum departe de nori,
luna nu uită să strălucească toamna.

Ca să-l convingă, a copiat şi un poem: „Dacă-i aceeaşi seară frumoasă cu lună şi flori, / vreau s-o arăt aceluia care-i pricepe frumuseţea“.

— Deşi nu am mare lucru de făcut şi lenevesc mult, nu prea m-am învrednicit să îl vizitez de când a renunţat la tron. Mă simt stânjenit că a trebuit să trimită el după mine, a zis Genji pregătindu-se iute de plecare.

Pentru împărat luna se vede la fel printre nori,
numai la mine acasă toamna a luat-o razna.

Poemul nu era neapărat iscusit, însă Genji şi-a exprimat deschis admiraţia pentru fostul împărat, dar şi regretul pentru propria lui delăsare din ultima vreme. Mesagerului i-a oferit băutură şi daruri din belşug.

Trăsurile au fost aranjate din nou după rangul ocupanţilor, iar alaiul, precedat de nenumăraţi însoţitori. Concertul liniştit de acasă s-a încheiat pe neaşteptate. Hotaru a urcat cu Genji în trăsură, iar din suită nu lipseau câţiva dintre fiii lui Tō-no-Chūjō. Ocazia fiind mai aleasă, cu toţii purtau mantii *nōshi* peste veşmântul cu trenă *shitagasane*. Se făcuse târziu şi luna se cocoţase sus pe cer. Procesiunea înainta pe trilurile de flaut ale tinerilor.

Genji îşi dorea ca întâlnirea cu Reizei să nu fie prea ceremonioasă, ca în timpul când era ministru. Pe măsură ce treceau anii, Reizei semăna tot mai mult cu el. Renunțase la tron de bunăvoie, în floarea vârstei, necăjindu-l astfel, dar avusese temeiurile lui.

Poeziile din seara aceasta au fost toate demne de luat în seamă, însă mi-am făcut un obicei din a nu mai stărui asupra lor, cu toate mustrările de cuget care mă încearcă. Oricum, s-au tot citit până în zori, când lumea a început să se retragă.

Genji a trecut pe la Akikonomu înainte să plece acasă.

— Având amândoi timp liber, deseori mă gândesc să ne întâlnim şi să mai tăifăsuim despre vremurile de odinioară. Însă nu apuc să îmi împlinesc dorinţa din pricina situației mele încurcate – nici nu mă călugăresc, dar nici nu mai fac parte din lumea vremelnică. Sunt tot mai hotărât să pornesc pe calea luminoasă şi să mă retrag la templul de la ţară. Alţii mult mai tineri mi-au luat-o înainte şi mă simt stingherit. Te rog să ai grijă de aceia pe care îi las în urmă.

— Îmi pare nespus de rău că ne vedem şi mai rar decât pe vremea când treburile de la Palat se puneau stavilă între noi, a răspuns Akikonomu cu glasul ei tineresc şi plăcut. Eu nu am pornit pe drumul râvnit, urmând pilda altora, fiindcă nu aş mai fi avut cum să vă cer sfatul şi aş fi încetat să vă văd. Nu pot uita câte aţi făcut pentru mine şi mă bizui la fel de mult pe sprijinul dumneavoastră.

— Am aşteptat mereu cu nerăbdare să te întorci acasă de la Palat ca să îţi mai tragi sufletul şi să vorbim în tihnă. Acum eşti liberă, dar nu ne întâlnim. Nu descoperim nimic de nădejde în lumea asta şi totuşi, fără vreun temei serios, ne îndurăm cu greu să o părăsim. Chiar şi când socotim că ar fi momentul potrivit, se găsesc fel de fel de legături ce ne împiedică. Ai grijă să nu păşeşti pe calea mântuirii numai pentru că şi alţii fac la fel.

Akikonomu se temea că nu a priceput mai nimic din ce simte ea. Voia să ştie pe unde bântuie sufletul mamei şi ce nenorociri a mai pricinuit. Genji nu a povestit nimănui despre noile isprăvi ale duhului răzbunător, dar zvonul s-a răspândit degrabă şi lumea îi socotea faptele înfricoşătoare. Fosta împărătească ar fi dorit să afle de la Genji ce spusese şi făcuse mama ei, însă nu s-a încumetat să îl întrebe fățiș.

— Am auzit că mama a murit neîmpăcată şi că spiritul ei s-a ţinut de rele. Nu ştiu cât e de adevărat, dar îmi închipui că ceva s-a întâmplat dacă lumea vorbeşte. Cred că m-am purtat ca un copil egoist şi nu am făcut nimic pentru ea. Sunt tot mai sigură că trebuie să găsesc un preot care să îmi spună

clar cum se cuvine să mă port. Singură nu am cum stinge flăcările păcatului ca să o salvez.

Pe Genji l-au înduioşat cuvintele ei şi îi înţelegea dorinţa.

— Oricine își dă seama că nu poate scăpa de flăcările răului. Însă viaţa trecătoare ca roua dimineţii îşi cere drepturile. Ştim cu toţii că Mokuren, unul dintre discipolii lui Buddha, şi-a salvat mama din infern când a aflat cât suferă acolo. Nu cred că vreunul ca noi ar fi în stare de aşa ceva, pentru că nu putem renunţa la viaţa asta şi întreţinem flăcările pe care s-ar cădea să le stingem, altfel spus, trăirile lumeşti. Dedică-te rugăciunilor şi încearcă să o scapi pe răposată de gândurile chinuitoare. Așa ar fi trebuit să fac şi eu, numai că am lăsat timpul să zboare şi nu am apucat să trăiesc liniştit, cum aş fi vrut. Nu îmi doresc decât să vină ziua în care să mă rog pentru tihna sufletului ei.

Au tot vorbit despre lumea vremelnică pe care o dispreţuiau, însă de care nu se puteau lepăda uşor.

Vizita lui Genji la Palatul Reizei, pe care o dorise tainică, s-a preschimbat într-o adunare aleasă de înalţi dregători, iar oaspeţii s-au retras abia a doua zi dimineaţa. Genji s-a întors şi el la Rokujō-in însoţit de o suită mare de nobili.

Se simţea pe deplin liniştit în privinţa Împărătesei Akashi, care şi-a educat odraselele aşa cum se aşteptase, dar şi în privinţa lui Yūgiri, ajuns pe cea mai înaltă treaptă posibilă pentru vârsta lui. Cel mai mult se gândea însă la Reizei, care abdicase pentru a fi stăpânul propriului său timp şi pentru a-şi vedea în tihnă tatăl.

Akikonomu ajungea la Rokujō-in mai greu decât înainte. Îşi petrecea vremea alături de Reizei. Se purtau ca doi soţi obişnuiţi şi fericiţi, bucurându-se de felurite distracţii, ca şi odinioară. Singura grijă a fostei împărătese a rămas sufletul mamei. Trebuia să îi închine rugăciuni şi să tocmească slujbe, dar şi să facă mai multe fapte bune decât până atunci. Genji încerca să dea şi el o mână de ajutor, ocupându-se de succesiunea de opt slujbe budiste în care se explică *Sutra Lotusului*, pe parcursul a cinci zile, dimineaţa şi seara.

1. Între Paradis şi Infern se mai află lumea demonilor înfometaţi, a fiarelor, a demonilor fioroși şi a oamenilor.

2. *Ad litt.*, „greieri-cu-clopoţei“.

39

Ceaţa de seară

Yu-giri

(1)

Plecarea furişă a bărbatului fără păcat, pe uşa dublă din colţ,
de ochiul vulturesc al preotului de noapte nu a scăpat.

Akiko

Vestit pentru statornicia față de o singură soţie şi pentru purtarea lui fără cusur, Yūgiri a hotărât să treacă deocamdată sub tăcere atracția pentru Ochiba, deşi era tot mai puternică. Lumea credea că își continuă vizitele la Ichijō-in în numele prieteniei cu Kashiwagi, însă era tot mai ispitit de o legătură. Mama Ochibei îl socotea cel mai blând şi mai sincer bărbat întâlnit vreodată. Vizitele lui alinau tristeţea apăsătoare din casa aceea pustie.

Nearătându-se de la început pretendent la mâna fetei, Yūgiri nu găsea de cuviinţă să își schimbe dintr-odată purtarea. Voia să-i fie devotat mai departe, în speranţa că urma să vină şi ziua când Ochiba își deschidea inima. Ori de câte ori avea prilejul să îi fie prin preajmă, îi urmărea curios gusturile şi gesturile şi abia aştepta să devină a lui.

Între timp, un duh rău a pus stăpânire pe mama ei şi nu își mai revenea. S-a văzut astfel nevoită să plece la conacul din Ono – un sat de la poalele Muntelui Hiei – ca să zacă în tihnă. Un preot cu har, de multă vreme duhovnicul ei şi cunoscut şi pentru puterile lui miraculoase, retras la un templu din munte, era hotărât să nu se mai întoarcă vreodată în capitală, dar a încuviințat să coboare pentru ea până la vilă. Yūgiri i-a trimis o trăsură şi însoţitori. Fraţii lui Kashiwagi erau prea ocupaţi cu treburile lor ca să se mai îngrijească de Ochiba. Kōbai, cel mai mare dintre băieţi, pusese ochii pe ea, însă purtarea ei rece l-a descurajat şi s-a retras, nespus de

stânjenit. Spre deosebire de el, Yūgiri i-a câştigat nesperat bunăvoința, iar acum se bucura că se apropie tot mai mult de ţintă.

Auzind că se pregătesc slujbe religioase, Yūgiri s-a ocupat de veşmintele preoţilor şi de ofrande, precum şi de felurite mărunţişuri. A trimis şi la conac cele trebuincioase. Mama Ochibei era prea bolnavă ca să-şi poată arăta recunoştinţa, iar doamnele i-au dat de înţeles că nu se cade ca una dintre ele să îi răspundă înaltului dregător. Aşadar, Ochiba a trebuit să îi mulţumească ea însăşi. A fost o scrisoare scurtă, aşternută frumos, cu litere fermecătoare. Citind-o, Yūgiri s-a aprins mai tare şi a început să îi scrie des. Kumoi-no-Kari și-a dat seama degrabă că se întâmplă ceva şi de aceea lui nu îi venea uşor să ajungă la casa din Ono fără un motiv serios.

În a douăzecea zi din luna a opta, priveliştea de acolo devenise fermecătoare, iar Yūgiri ardea de nerăbdare să o viziteze pe Ochiba.

— Preotul bătrânei Prinţese – nici nu-i ştiu numele – a coborât din munte anume pentru ea şi ţin neapărat să stau de vorbă cu Sfinţia Sa, i-a spus Yūgiri soţiei. Nu prea pleacă de la templu. Bătrâna e bolnavă şi nu am apucat să o vizitez, a adăugat nepăsător.

Şi dus a fost. Avea cu el cinci sau şase însoţitori îmbrăcaţi în *kariginu*. Deşi drumul nu intra adânc în munte, culorile toamnei vrăjeau prin frumuseţea lor, frunzele de arţar de la Matsugasaki întrecând cel mai desăvârşit peisaj creat de mâna omului într-o grădină aleasă.

Casa din Ono, aranjată cu mult bun-gust, bătea de departe cel mai mândru conac de la oraş. Până şi simplitatea gardului de nuiele era încântătoare, potrivindu-se cu locuinţa. Capela fusese înălţată spre încăperea principală de la răsărit. Iatacul mamei dădea către miazănoapte, iar Ochiba îşi avea încăperile spre apus. Mama ar fi vrut ca fiica ei să rămână acasă, în capitală, de teamă să nu o atace şi pe ea duhul rău, dar fata nu s-a îndurat să o lase singură. Nu avea însă voie să se apropie de bolnavă.

Nefiind pregătite să primească oaspeţi, femeile l-au poftit pe Yūgiri într-o încăpere de lângă verandă, iar doamnele mai distinse au purtat mesajele între el şi bolnavă.

— Vai de mine, cât drum aţi bătut! Vă mulţumesc că aţi venit să mă vedeţi. Vizita mă onorează şi mă îndeamnă să mai trăiesc. O să fac tot ce ține de mine.

— Aş fi dorit să vă conduc în ziua în care v-aţi mutat aici, dar nu am reuşit din pricina treburilor de la Rokujō-in.

Apoi m-am luat cu altele şi timpul a zburat. Nu aş vrea să credeţi că am fost nepăsător. Vă rog să mă iertaţi.

Ochiba şedea într-un colţ, în spatele unui paravan. Lui Yūgiri nu i-a fost greu să o simtă, uşile şi paravanele conacului fiind acolo mai mult de formă. După foşnetul mătăsii, ştia unde se află. Până au ajuns mesajele la bolnavă şi înapoi, a avut timp să stea la taclale cu Koshōshō şi cu alte doamne.

— Sunt ani buni de când o vizitez pe Prinţesă şi mă străduiesc să îi fiu de folos, iar ea se poartă cu aceeaşi răceală. M-am săturat. Mă ţine afară şi îmi îngăduie să vorbesc numai prin paravan sau prin mijlocitoare. Nu mi s-a mai întâmplat aşa ceva. O fi de vină lipsa mea de pricepere. Ştiu, sunt un bărbat de modă veche şi de aceea nu mă bagă în seamă. Dacă aş fi fost un fluşturatic din fragedă tinereţe, aş fi avut când să învăţ să nu mă ruşinez fără rost. Nu cred că mai există nătângi ca mine.

Femeile îşi dădeau coate, recunoscând pe şoptite că e chipeş şi se poartă chiar cum zice. Se îndoiau că ar fi omul care să se dea în vânt după femei.

— Vă rugăm frumos să îl salutaţi dumneavoastră, i-a zis una dintre ele Ochibei.

— Dacă nu vorbiţi cu el, o să îşi închipuie că nici nu vă pasă de vorbele lui, a adăugat alta.

— Îmi cer iertare pentru mama, a zis ea în cele din urmă, dar e prea bolnavă ca să vă întâmpine. O munceşte un duh rău şi simt cum vrea să mă atace şi pe mine.

— Mi-a vorbit Ochiba? s-a mirat Yūgiri îndreptându-şi ţinuta. Am simţit duhul de parcă s-ar fi repezit şi la mine. Să nu iei în nume de rău ce spun acum, dar te rog să îţi ţii firea până se face bine mama ta. Cu toţii trebuie să rămânem zdraveni la trup şi la minte. Aş fi tare mâhnit dacă ai crede că mi-am făcut griji doar pentru ea în toată vremea asta. Nici nu ghiceşti ce simt pentru tine.

— Are dreptate, a şoptit una dintre femei, făcându-le şi pe celelalte să încuviinţeze.

Se însera. Ceaţa cobora învăluind totul în jur, iar umbra muntelui părea ascunsă în întuneric. *Higurashi*[1] îşi înălţau ţârâitul asurzitor în aerul înmiresmat de garofiţele şi florile sălbatice din apropierea gardului. Susurul apei dincolo de tufişuri se auzea abia desluşit şi plăcut, iar o pală de vânt rece a adus dinspre munte suspinele pinilor. Era ora la care clopotele vesteau schimbarea preoţilor şi lui Yūgiri dangătul lor i se părea chiar mai solemn, iar fiecare amănunt, mai plin

de farmec. Nu se îndura să plece. Vocea preotului coborât din munte, care intona *darani*, suna grav.

Cineva i-a înștiințat că bolnava se simte mai rău. Femeile au dat fuga să o vegheze şi să o ajute să îşi revină, aşa că Ochiba a rămas aproape singură, copleşită de o tristeţe adâncă. Ceaţa a potopit până şi streşinile. Socotind că a sosit momentul să îi facă mărturisiri, Yūgiri a zis:

— E atât de deasă ceaţa, că mi-e teamă să nu mă rătăcesc. Ce mă fac?

A continuat cu un poem:

Ceaţa de seară sporeşte tristeţea în satul de munte,

nu zăresc petic de cer care să mă ducă de aici.

Ochiba i-a răspuns:

Ceaţa care a năpădit gardul de nuiele

nu are de ce să-i reţină pe şovăielnici.

Tare i-a mai plăcut lui Yūgiri răspunsul ei cu subînţeles şi nu îi mai venea să plece.

— Nici nu ştiu ce să fac. Drumul înapoi nu îl mai deslușesc, iar tu mă izgoneşti. Doar unui tont ca mine i se putea întâmpla așa ceva.

Părea însă liniştit, cu toate aluziile. Ochiba le-a priceput degrabă, dar se prefăcea că nu le înţelege şi chiar se simţea stingherită din pricina lor. Yūgiri a oftat din rărunchi la gândul că ea se poartă atât de reţinut şi că un prilej mai bun nu avea să i se ivească în veci. Chiar de îl dispreţuia, Ochiba trebuia cu orice preţ să îi cunoască simțămintele tăinuite atâta timp. L-a chemat pe unul dintre însoţitorii lui de Rangul Cinci:

— Vreau neapărat să-i vorbesc preotului din munte care se îngrijeşte de sufletul bolnavei. Mă aştept să facă o pauză între rugăciuni, aşa că voi rămâne peste noapte ca să-i cer sfatul între două slujbe. Doi-trei însoţitori stau cu mine, iar restul pleacă la conacul meu din Kurusuno – doar e aproape! – să hrănească şi să adape caii. Umblaţi încet, ca să nu prindă lumea de veste. Nu îmi plac bârfele.

Omul s-a retras cu o plecăciune, deslușind în glasul stăpânului şi gânduri nemărturisite.

Yūgiri le-a spus apoi doamnelor cât se poate de firesc:

— Mi-e teamă că mă rătăcesc dacă plec acum. Vă tulbură dacă rămân aici, în faţa paravanului, până când Sfinţia Sa îşi termină slujba?

Ochiba nu îi înţelegea dorinţa de a-şi prelungi vizita pentru că nu mai făcuse aşa ceva. În plus, se arăta cam şăgalnic pentru gustul ei. Se simţea stânjenită, dar ştia prea bine că nu e frumos să se retragă brusc. Yūgiri și-a dat frâu liber simţămintelor încercând să o înduioşeze, iar când a sosit

un nou mesaj, s-a strecurat după femeia care i-l adusese, trecând pe sub perdea. Ceaţa deasă învăluia încă totul în jur, iar în camera de primire era chiar întuneric. Femeia s-a speriat simţindu-l în spatele ei. Înfricoşată, Ochiba a încercat să fugă pe uşa dinspre miazănoapte, numai că el a ajuns-o din doi paşi şi a oprit-o cu mâna. Apucase să intre pe jumătate în încăperea alăturată, însă i-a fost cu neputință să îşi adune îndată poalele veşmântului şi să zăvorască uşa. Tremura ca varga. Femeile înlemniseră şi nu ştiau ce să facă. Pe Yūgiri nu îl puteau alunga cu asprime, fiind un om de care nu aveau voie să se atingă.

— Domnule, nici nu ne-am închipuit că sunteţi în stare de una ca asta!

Toate îl rugau cu lacrimi în ochi să plece.

— De ce vi se pare ciudat că îi vorbesc de aproape? Îmi dau seama prea bine că nu mă vedeţi ca pe un om de ispravă după atâţia ani, chiar să mă disprețuiți aşa!

Yūgiri nu s-a pierdut cu firea şi încerca să le impună respect. Luată pe nepregătite, Ochiba tăcea. Îi nesocotise voinţa, însă nu găsea nimic de spus.

— Te porţi ca un copil alintat. Am păcătuit scăpând din frâu simțămintele tăinuite atâta amar de vreme. Făgăduiesc să nu mai fac vreun pas necuviincios, oricât aș suferi. Te-ai purtat rece cu mine şi nu mai suport. Poate m-ai crezut şi mă crezi un necioplit, dar nu vreau decât să îţi împărtăşesc ce simt şi să te asigur de respectul meu.

I-ar fi fost uşor să forţeze uşa dacă ar fi zăvorât-o, însă toate strădaniile lui de până atunci se duceau de râpă. Cum să mai creadă că nu dorește decât să o protejeze?

— Când mă gândesc că un lucru atât de fragil stă în calea pasiunii mele! a zis el râzând şi arătând spre uşă.

S-a apropiat încă puţin de ea, uşurel, fără să o sperie. Părea frumoasă, blândă şi distinsă. Pesemne că slăbise mult din pricina grijilor şi necazurilor. Yūgiri o simţea lângă el. Mânecile veşmântului de casă l-au izbit cu mireasma lor plăcută. Ochiba îl atrăgea nespus.

Vuietul muntelui în noapte, zumzetul gâzelor, zbieratul unei căprioare şi zvonul cascadei, toate la un loc l-ar fi înduioşat şi pe cel mai nesimţitor dintre oameni. Când luna s-a arătat pe creasta muntelui, cu obloanele deschise şi storurile încă ridicate la conac, pe Yūgiri l-a cuprins o tristeţe nemărginită.

— Văzând că nu îmi împărtășești simțămintele, mă cuprinde disperarea. Nu cred că ai pomenit un prost ca mine care să se înfrâneze cu atâta îndărătnicie. Nu înţelegi că sunt un om bun şi că nu fac rău nimănui? De ce nu ai încredere în

mine? Bărbaţii care nu se sinchisesc de alţii râd de se prăpădesc de un neajutorat ca mine. Te numeri printre femeile care nu dau doi bani pe dragostea mea? Cât îți închipui că o să mă mai stăpânesc? Doar ai cunoscut şi tu bărbat la viaţa ta!

Tare o mai stânjeneau vorbele lui Yūgiri şi ura din suflet aluziile la viaţa ei cu Kashiwagi. Bietele femei, cât au de pătimit! Îi venea să intre în pământ de ruşine.

— Soarta nu a fost blândă cu mine şi nu m-a pregătit pentru asemenea înfruntări, a zis ea cu voce stinsă, iar apoi a podidit-o plânsul.

Pentru că nu m-am înfruptat din chinurile iubirii în căsnicie,
să-mi ud iarăşi mânecile spre bârfa lumii?

El i-a repetat poemul în şoaptă, ea regreta că îi dăduse glas.

— Iartă-mi răutăţile, a spus Yūgiri zâmbind.

Chiar de nu ţi-ai uda mânecile din pricina mea,
greu ar fi să astupi gura lumii cu nefericirea ta.

— Haide! Nu ai încotro! a mai adăugat el încercând să o înduplece să iasă la lumina lunii. Ea nu înainta un pas. Yūgiri a tras-o spre el ca pe un fulg.

— Te rog să te liniştești şi să înțelegi că nu e vorba numai de o toană trecătoare, ci de dragoste profundă. Nu am de gând să fac vreun gest necuviincios.

Spre zori ceaţa s-a mai împrăştiat, iar lumina lunii nu lua în seamă streaşina scurtă de la veranda conacului de munte, luminând nestingherită încăperea. Ea încerca să îşi ascundă chipul, dar nu reuşea. Era fermecătoare. Yūgiri a adus vorba de Kashiwagi, reproşându-i cu blândețe, că nu îl preţuise cum se cuvine.

Prinţesa îi asemuia în inima ei. Deşi răposatul fusese mai prejos decât Yūgiri, toată lumea ţinuse ca el să o ia de nevastă şi ea se învoise în cele din urmă. Însă odată căsătoriţi, el se purtase cu răceală. Iar acum, fără să vrea, s-a trezit într-o încurcătură familială – sora mai mică a defunctului era soţia celui care încerca să o ademenească. Ce o să zică socrul, fostul ministru? Cât de greu îi va fi să ţină piept clevetelilor? Îşi închipuia ce trist avea să fie tatăl ei la aflarea veştii. Dar Înălțimea Sa, Genji? Mustrările de cuget o apăsau tot mai greu pe măsură ce se gândea la cei apropiaţi. Oricât de neînduplecată s-ar fi arătat de-acum încolo, ştia că lumea nu avea să o cruţe. Iar mamei nu i-ar fi putut tăinui păcatul. Aflându-l, bănuia cât de nătângă ar fi socotit-o.

— Te rog, pleacă până nu se luminează, l-a îndemnat ea.

Au fost singurele cuvinte pe care le-a putut rosti.

— Ce trist! Crezi că nu mă stânjeneşte roua? Ştii bine ce gândește lumea despre aceia care pleacă la o asemenea oră, ca şi când iubirea s-ar fi consumat. Nădăjduiesc să mă înţelegi şi să îmi prețuiești sinceritatea. De mă gonești acum ca pe un prost cu care ai făcut ce ai vrut, nu sunt sigur că data viitoare când ne vedem o să-mi ţin dorința în frâu.

Nu ar fi vrut să plece, dar era prea nepriceput ca să știe cum să se mai poarte. Gândindu-se la binele amândurora, s-a pregătit să se retragă la adăpostul ceţii dese, ferit de priviri nedorite. Parcă sufletul i se golise de orice simţăminte.

Înrourat de hagi şi streşini,

îmi croiesc drum prin ceaţa deasă.

— Nici mânecile tale nu se vor usca[2], dar tu ești vinovată că m-ai alungat cu atâta cruzime şi o să plăteşti pentru asta.

Chiar dacă îi era greu să înfrunte gura lumii, Ochiba nu voia să se mai lupte şi cu mustrările de cuget, de aceea s-a purtat cu atâta răceală.

Vrei ca roua din câmpie

să-mi ude şi mie veşmintele?

— Nu mă aşteptam la aşa ceva din partea ta! a adăugat ea.

Era fermecătoare, iar Yūgiri regreta nespus că şi-a schimbat dintr-odată purtarea faţă de ea, când fusese blând şi cuviincios şi le arătase – ei şi mamei – numai bunăvoinţă. Nu îi pica bine să se recunoască înfrânt, dar nu avea încotro. A plecat năpădit de amărăciune. Roua rece nu îl ajuta nici ea să își recapete voioșia.

Temându-se de dojeni, nu s-a întors acasă la nevastă cu mânecile ude de rouă, ci s-a dus la Rokujō-in, căutând adăpost şi înţelegere la Hanachirusato. Ceaţa nu se ridicase când a ajuns. „Cât de deasă trebuie să fie la Ono!“

Nefiind obişnuite cu vizite furişe, femeile au început să şuşotească. Hanachirusato avea întotdeauna veşminte de vară şi de iarnă gata înmiresmate pentru el. Le ţinea într-un cufăr anume. Yūgiri şi-a tras puţin sufletul, s-a schimbat şi a mâncat terciul de orez de la micul dejun. A scris apoi câteva rânduri şi le-a trimis la Ono. Ochiba era atât de pornită împotriva lui, încât nici nu s-a sinchisit să le citească. Nu ar fi vrut să îi povestească mamei cât de necuviincios s-a purtat, dar socotea că ar fi fost mai rău să afle de la femei. Ar fi întristat-o negreşit ca fiica să îi tăinuiască ceva – aşa cum se întâmpla prin poveşti – într-o lume unde nu se putea păstra nici cel mai mic secret şi în care ele două îşi spuneau totul. A rugat-o pe una dintre femei să o înștiințeze pe mamă despre

ce s-a întâmplat, chiar dacă ştia că se va necăji. Femeile s-au sfătuit şi au hotărât că nu e nevoie să o tulbure degeaba, pentru că nu se petrecuse ceva grav cu o seară în urmă.

Văzând că Prinţesa nu vrea să deschidă răvaşul de la Yūgiri, erau şi mai curioase să afle ce scrie în el. Au rugat-o să îl citească, atrăgându-i atenţia că nu se face să se poarte copilăreşte, dar ea nu voia în ruptul capului. Până la urmă, l-au deschis ele.

— A fost vina mea. M-a luat pe nepregătite, însă nu ar fi trebuit să îl las să se apropie. Deşi mă consider vinovată, nu îi iert purtarea necuviincioasă şi nici nu vreau să mai aud de el. Puteţi să îi transmiteţi că nu îmi pasă ce scrie, a spus ea supărată foc şi le-a întors spatele.

Răvaşul lui Yūgiri era de bun-simţ, ocolind vorbele în doi peri.

Mi-am lăsat inima în mâneca nepăsătoare,

iar eu pribegesc fără rost.

„Nu sunt nici primul, nici ultimul; au mai păţit-o şi alţii“, a citat el dintr-un poem vechi. „Chiar de vreau să mă liniştesc, sufletul nu mă ascultă.“

Răvaşul nu se termina aici, însă femeile s-au jenat să citească mai departe. Nu părea unul dintre acelea trimise în dimineaţa de după prima noapte de dragoste. Erau uluite şi nu mai pricepeau nimic. Le părea nespus de rău că stăpâna nu îşi mai revine din tristeţe.

— Chiar nu înţeleg. A fost atât de bun ani de zile. Oare o să-şi schimbe purtarea după ce-i devine soţ? a întrebat una dintre ele, îngrijorată.

Viitorul li se părea tare nesigur.

Bolnava nu a aflat nimic din toate astea. Duhul rău o chinuia încă, lăsându-i şi clipe de răgaz, când se simţea puţin mai bine. După slujba de la prânz, i-a rămas la căpătâi numai duhovnicul. I-a intonat *darani* şi s-a rugat pentru ea, după care a zis cu voce gravă, mulţumit că o vede liniştită:

— De ne ajută Binecuvântatul, am toate motivele să cred că strădaniile mele nu sunt în van. Chiar dacă duhul rău se încăpăţânează să ne dea de furcă, nu o să reuşească, pentru că e doar un suflet rătăcit care plăteşte pentru păcate din alte vieţi. Apoi a întrebat pe neaşteptate: De câtă vreme o vizitează distinsul Yūgiri pe fiica dumneavoastră?

— Nu e nimic între ei. A fost cel mai bun prieten al ginerelui meu dispărut dintre vii. El i-a lăsat cu limbă de moarte să se îngrijească de Ochiba. Şi-a ținut făgăduiala şi a tot vizitat-o, iar de atunci au trecut ani de zile. Până aici a venit ca să vadă cum mă simt eu, nu pentru fiica mea.

— Ciudat! Cred că îmi ascundeţi ceva. Azi-dimineaţă devreme, când mă îndreptam încoace, pe uşa laterală dinspre apus a ieşit un tânăr. Ceaţa era deasă şi nu i-am deslușit bine chipul, dar un discipol mi-a întărit bănuielile. Toată lumea ştia că Yūgiri şi-a trimis trăsura de cu seară şi a rămas aici peste noapte. Pe urmă, am simţit parfumul plăcut şi mi-am spus că e negreşit un bărbat ales. Nu am nimic împotriva lui, însă nici nu pot încuviinţa o legătură. Îl cunosc de mic copil, m-am rugat pentru el şi i-am ţinut slujbe ori de câte ori a dorit bunica lui. Are o soţie puternică, dintr-o familie suspusă. I-a zămislit şapte sau opt copii şi nu cred că ar fi bine ca fiica dumneavoastră să îl accepte ca soţ. Nu îi va putea nicicând lua locul nevestei de acum. Femeile sunt fiinţe slabe şi păcătuiesc uşor. Tocmai astfel de fapte vinovate stau în calea mântuirii lor şi sufletele ajung să bântuie în beznă. Patimile lumeşti sunt afurisite şi nu duc la nimic bun.

Preotul nu era omul care să vorbească pe ocolite, aşa că nu i-a arătat îngăduinţă nici bolnavei.

— Nu pricep, a spus mama Ochibei cu îndoială în glas. Până acum nu a dat nici cel mai mic semn de necuviinţă. Femeile m-au înștiințat că s-a necăjit că nu mă simt bine şi că voia să stăm de vorbă după ce îşi trăgea puţin sufletul. Poate aceasta e pricina pentru care a rămas până aproape de cântători. Eu îl consider un tânăr serios şi nu cred că sunt mulţi ca el.

În adâncul sufletului, poate îi dădea dreptate şi preotului. Uneori i s-a părut şi ei, de-a lungul timpului, că Yūgiri îi arăta fiicei sale mai mult decât prietenie, dar l-a socotit un om de toată isprava şi nu a stat cu ochii pe el. După plecarea preotului, a chemat-o pe Koshōshō şi a rugat-o să îi povestească totul în amănunt.

— Ce s-a întâmplat şi cât e de grav? Mie de ce nu mi-a spus nimeni nimic?

Nu mai putea de îngrijorare.

Deși îi părea rău pentru Ochiba, Koshōshō i-a povestit bolnavei tot ce ştia, chiar şi despre răvașul sosit dimineaţă şi despre vorbele fiicei.

— Nu crezi că doar a dat frâu liber simțămintelor înăbuşite atâta timp? Nu îmi respectă fata? A fost însă prevăzător şi a plecat înainte să răsară soarele. Ce-au zis celelalte?

Bătrâna plângea în tăcere. Koshōshō nu pricepea de unde aflase atâtea. Nici o clipă nu s-a gândit la preot şi acum regreta că îi mărturisise tot. Se temea să nu îi fi făcut şi mai mult rău stăpânei. Încerca să o mai dreagă:

— Uşa dintre încăperi a stat zăvorâtă!

— Te cred, însă ea e vinovată. De ce s-a apropiat atât de mult? Îngrozitor! Dacă preotul şi discipolii lui au vorbit despre asta, îţi dai seama ce zice restul lumii! Crezi că îi ia cineva apărarea? Of, câte femei nepricepute în jurul nostru!

Numai o veste ca asta îi mai lipsea la cât era de bolnavă. Ar fi vrut ca fiica ei să trăiască precum o sfântă, să nu aibă nimeni cuvinte de reproş. Acum se gândea doar la cât va bârfi lumea şi lacrimile îi curgeau şiroaie.

— Te rog, spune-i că azi mă simt ceva mai bine şi aş vrea să vină pe la mine. Ştie că nu mă pot mişca şi nu ne-am văzut de mult.

Koshōshō i-a transmis dorinţa mamei. Ochiba şi-a pieptănat bine părul ud de lacrimi şi s-a schimbat. S-a aşezat apoi, deznădăjduită, gândindu-se la ce o fi în capul femeilor şi la ce avea să zică mama aflând de cele petrecute cu o seară în urmă. S-a întins, ruşinată, în aşteptarea întâlnirii.

— Nu mă simt în apele mele. Ce bine ar fi să mor mai repede! Un duh rău mi-a atacat picioarele.

Femeile i le-au masat. Erau tare îngândurate.

— Cineva i-a zis mamei dumneavoastră ce s-a întâmplat aseară. M-a întrebat şi pe mine şi i-am povestit totul. Ca să fiu mai convingătoare, am întrecut puţin măsura, stăruind că uşa dintre încăperi a rămas zăvorâtă. Dacă vă întreabă, vă rog să-i spuneţi la fel, a sfătuit-o Koshōshō, fără a pomeni cât de necăjită a fost mama ei la aflarea veştii.

„A, de aceea mă cheamă!“, a chibzuit fata amărâtă. Lacrimile i se rostogoleau nestingherite pe pernă. Îşi mai supărase mama cu feluriţi pretendenţi la mâna ei. Acum s-a purtat copilăreşte şi i se părea că necazurile nu se mai sfârşesc. Nu găsea scuze şi nici nu ştia cum să se apere, iar gândul la cleveteli o chinuia amarnic. Bine că nu a cedat, pătându-şi reputaţia de tot. Era singura ei mângâiere. Pentru restul, doar ea a fost vinovată. Nu trebuia să se apropie atât de mult de el şi să se lase văzută. O prinţesă adevărată nu face asemenea greşeli! Aşa s-a tot frământat până spre seară şi mâhnirea nu-i dădea pace.

— Te rog, vino! i-a transmis mama.

Ochiba s-a dus la ea folosind o uşiţă dosnică.

În ciuda durerilor, bolnava s-a ridicat şi a primit-o cu respectul cuvenit unei prinţese, chiar dacă era fiica ei.

— Te rog să mă ierţi că arăt atât de neîngrijită şi că nu am venit eu la tine. Nu ne-am văzut de două-trei zile, dar mi s-au părut o veşnicie. Nu ştiu ce prilejuri mai avem să ne întâlnim în lumea asta mohorâtă şi nici dacă ne vom întâlni în cea viitoare. Prea ne-am legat una de alta, de aceea ne este atât de greu să ne despărţim, a zis ea plângând.

Ochiba o privea înmărmurită. Fiind o fire tăcută, nu se grăbea să facă mărturisiri şi nici mama nu se încumeta să pună întrebări. A trimis după opaiţe şi cina pentru amândouă. Aflând de la Koshōshō că fata nu prea mănâncă, a cerut ce îi plăcea mai mult, dar Ochiba nu s-a atins de mâncare. Era însă liniştită că mama se simte mai bine.

A sosit o scrisoare de la Yūgiri. Mesagerul i-a dat-o unei femei care nu ştia ce s-a întâmplat şi a anunţat în gura mare:

— E de la General pentru Koshōshō.

Mama a întrebat ce spune, fără să se arate peste măsură de curioasă. Pe de o parte s-a supărat că Yūgiri a stat toată noaptea, pe de alta, se temea că nu o să mai vină şi nu ar fi fost deloc bine pentru reputaţia lor.

— Trebuie să răspunzi, și-a îndemnat fiica. Nu ai încotro. Poţi să trâmbiţezi pe toate drumurile că nu ai păcătuit, însă cine o să te creadă? Răspunde-i frumos, cu inima curată, ca şi până acum. Doar nu vrei să te socotească prost-crescută.

Koshōshō i-a dat mamei scrisoarea. Se simţea tare stânjenită, dar nu a avut de ales.

„Purtarea ta nesuferită nu face decât să mă stârnească mai tare şi nu am de gând să mai rabd multă vreme.“

Nesăbuită ai fi să-mi respingi simţămintele.

Nici pârâiaşul de munte nu ne mai tăinuieşte numele.

Scrisoarea era lungă, însă mama nu a citit-o până la capăt. Intenţiile lui legate de fiică nu erau limpezi, ba chiar îndoielnice, iar faptul că nu o vizita[3] în seara aceea i se părea bădărănie curată. Kashiwagi nu a fost el chiar un soţ iubitor, dar s-a purtat întotdeauna corect şi respectuos, făcându-şi nevasta să se simtă în siguranţă. Mama se opusese căsătoriei şi nu l-a avut niciodată la inimă, totuși lucrurile păreau să stea şi mai rău acum. O treceau fiori numai la gândul că lui Tō-no-Chūjō nu avea să îi cadă prea bine zvonul. Însă voia să afle mai multe despre planurile lui Yūgiri, aşa că s-a apucat să îi scrie, neluând în seamă durerile care o chinuiau amarnic. Nici nu putea ţine pensula în mână, iar literele arătau ca urmele unor picioruşe de păsărele.

„Din păcate, nu cred că mă mai înzdrăvenesc. Ochiba a venit să mă vadă şi am îndemnat-o să îţi răspundă, însă e tare necăjită. Cineva trebuia să îţi scrie.“

Puţin îţi pasă de odoleanul ofilit pe câmp;

ţi-ai găsit aici culcuşul de o noapte?

Atât a scris. A rulat scrisoarea şi a trimis-o. Simţindu-se slăbită, s-a întins degrabă. Duhul rău s-o fi socotit nebăgat în seamă şi s-a pus iarăşi pe năzbâtii. Femeile erau speriate. În

camera bolnavei s-au adunat mai mulţi vraci pricepuţi şi preoţi vestiţi, iar încăperea răsuna de rugăciuni şi cuvinte magice. Femeile stăruiau ca Ochiba să plece de acolo, însă ea nu voia în ruptul capului, dorindu-şi să se stingă împreună cu mama ei.

Yūgiri a ajuns acasă, în Sanjō, pe la prânz. Îl mâncau tălpile să pornească iarăşi spre Ono, dar nu se cuvenea. Numai el ştia că nu se întâmplase nimic cu o seară în urmă, iar faptul că trebuia să se stăpânească îi sporea înmiit dorul şi durerea. Kumoi-no-Kari auzise ceva despre vizita lui tainică la conac, dar s-a prefăcut că nu ştie nimic. Se juca cu copiii în camera ei.

Scrisoarea de la Ono a ajuns seara. Era întuneric, şi nici literele firave nu se deslușeau bine. Yūgiri a tras un opaiţ lângă el, pregătit să o citească. Soţia, care îl pândea, s-a apropiat în vârful picioarelor şi i-a smuls-o din mână. El s-a oţărât la Kumoi-no-Kari:

— Ce faci? Nu ţi-e ruşine? A scris doamna de la Rokujō-in. A răcit şi i-am făgăduit că trec pe la ea, dar m-am luat cu alte treburi. I-am trimis două rânduri ca să aflu cum se simte. Hai, deschide-o dacă nu mai poţi de curiozitate! Nu ţi se pare că eşti cam necioplită? Pe zi ce trece te porţi tot mai urât cu mine, a zis el oftând din rărunchi.

Nu a întins mâna după scrisoare, însă nici Kumoi-no-Kari nu s-a încumetat să o deschidă.

— Din pricina ta mă port aşa. Tu eşti de vină!

Văzându-l serios şi liniştit, s-a înfuriat şi mai tare. Yūgiri a izbucnit în râs. Îi plăcea purtarea ei.

— S-ar putea să ai dreptate, însă uiţi că aşa ceva se întâmplă la tot pasul. Ceea ce nu vezi la alţii este soţul care îi rămâne credincios nevestei chiar şi după ce a urcat atâtea trepte, ajungând sus, sus de tot. Ştii ce înseamnă un soţ sub papucul soţiei, nu-i aşa? Acela-s eu! Şi râde lumea de mine! Puţin îţi pasă că te iubeşte un asemenea bărbat. Nu ţi se pare o mare onoare? Câte neveste nu şi-ar dori să fie în locul tău? Să le respecte bărbatul, iar ele să arate tinere şi vesele. Să simtă că trăiesc! Nu găseşti pe toate drumurile un nătărău ca mine.

Yūgiri nu voia decât să pună mâna pe scrisoare fără ceartă şi fără să pară că asta urmăreşte.

Kumoi-no-Kari i-a spus zâmbind fermecător:

— Parcă ai întinerit deodată şi mă faci să îmi simt ridurile hidoase[4]. De unde atâta veselie? Nu eram obişnuită cu tine astfel şi mă simt stingherită. Aşa ar fi trebuit să te porţi de la bun început.

„O nevastă nemulţumită are şi ea farmecul ei“, şi-a zis Yūgiri.

— Ţi se pare că m-am schimbat dintr-odată? Te îndoieşti cumva de mine? M-a bârfit cineva, nu-i aşa? Iar tu ai prins din zbor clevetelile. Cineva care nu m-a avut niciodată la inimă şi mi-a dispreţuit pe vremuri culoarea rangului, adică a veşmintelor. Nu o fi văzut nici acum că nu mai sunt de un verde spălăcit? Chiar ţine să se amestece în viaţa noastră? Nu merit să fiu învinuit pe nedrept.

Hotărât să o ia de nevastă pe Ochiba, nu a găsit de cuviinţă să își ceară iertare sau să dea alte lămuriri. Doica, Tayū, s-a tot foit, dar nu a mai spus nici ea nimic. Kumoi-no-Kari a ascuns scrisoarea fără ca el să bage de seamă. Yūgiri nu s-a dat de ceasul morţii să o ia înapoi ca să nu bată la ochi. S-a dus la culcare, cu un aer liniștit, dar inima îi bătea nebuneşte. Bănuia că i-a scris mama Ochibei şi îl măcina curiozitatea să ştie ce anume. A aşteptat să adoarmă nevasta şi s-a pus pe căutat, însă nu a găsit scrisoarea. Nu avusese timp să o ascundă cine ştie pe unde, trebuia să fie pe aproape. Îl scotea din sărite, dar nu avea ce face.

A rămas să lenevească până ce Kumoi-no-Kari s-a lăsat prinsă de treburile gospodăreşti şi de copii. S-a apucat iar de căutat. Tot degeaba. Soţia s-o fi gândit că nu e o scrisoare de dragoste din moment ce nu s-a omorât să pună mâna pe ea. Copiii mici se zbenguiau pe lângă mamă, cei mărişori făceau păpuşi din hârtie, alţii citeau sau exersau la caligrafie. Cel mai mic s-a târât de-a buşilea până a reuşit să se agaţe de o mânecă de-a ei. Cu atâtea pe cap, Kumoi-no-Kari a uitat de scrisoare. Pe Yūgiri însă nu îl interesa decât să pună mâna pe ea. Trebuia să răspundă, dar nu ştia cum. Nu se făcea să aştearnă orice pe hârtie, ar fi fost ruşinos. Pe la prânz, nu a mai răbdat.

— Ce scria în răvaşul de aseară? Nu vrei să mi-l arăţi? Ar trebui să merg să văd cum se mai simte, dar nu îmi este bine. I-aş trimite câteva rânduri în schimb. Nu m-aş duce la Rokujō-in astăzi. Nu ştiu însă ce să-i răspund.

Yūgiri făcea pe nepăsătorul, iar Kumoi-no-Kari se simţea stânjenită că ascunsese scrisoarea. S-a trezit sfătuindu-l, ca o caraghioasă:

— Scrie-i că ai răcit aseară la munte şi nu te simţi bine.

— Nu mai spune prostii! Nu mă distrează vorbele tale. Mă iei drept un bărbat oarecare și nu-mi cade bine deloc. Prietenii noştri m-au ştiut mereu statornic şi, dacă ar auzi că te îndoieşti de mine, s-ar prăpădi de râs, a zis Yūgiri şăgalnic. Hai, dă-mi scrisoarea!

Ea nu s-a grăbit să îi facă pe plac. Au vorbit de una, de alta și apoi au tras un pui de somn după-amiază. Pe Yūgiri l-a trezit țârâitul de *higurashi*, iar gândurile i-au fugit degrabă la conacul de la munte învăluit în ceață deasă. Ce prost se simţea că nu a răspuns încă! A întins mâna după piatra pentru tuş şi se frământa cum să răspundă la o scrisoare necitită. Dus pe gânduri, privirile i-au picat pe un colţ de cuvertură ce părea mai ridicat. Aha, deci acolo o ascunsese! Cum de nu îi trecuse prin cap? A început să o citească zâmbind, dar s-a neliniştit îndată şi inima îi bătea nebuneşte. Bătrâna bolnavă îl învinuia printre rânduri, cu tact, iar el nu apucase să îi răspundă la timp şi nici să ajungă la conacul din Ono şi în seara următoare, aşa cum s-ar fi cuvenit. Ca viitor soţ al Ochibei, s-a purtat mizerabil.

Îşi ura nevasta. Numai din pricina ei i s-a întâmplat nenorocirea şi răul nu mai putea fi îndreptat. Ba nu, el era de vină pentru că nu o educase cum ar fi trebuit. Îi venea să urle de furie.

Poate ar fi fost bine să plece degrabă la Ono, însă nu se aştepta ca Ochiba să-i arate bunăvoință. Şi cum să îi pomenească mamei ei despre izbucnirea de gelozie a soţiei? Colac peste pupăză, pentru el era o zi cu ghinion. Nu numai că n-ar fi avut voie să plece de acasă, dar nici nu putea să aducă vorba despre căsătorie. Trebuia să fie prevăzător, aşa că s-a hotărât să îi scrie mai întâi bolnavei.

„Vă mulţumesc din suflet pentru scrisoare. Mă bucur că vă simţiţi mai bine, dar mă neliniştesc învinuirile dumneavoastră. Cu ce am greşit?“

Mi-am croit drum printre ierburi dese,
dar nu ca să fac din ele pernă de-o noapte.

„Nu vreau să mă scuz, ci doar să vă povestesc ce s-a întâmplat aseară.“

Scrisoarea a fost lungă. A cerut un cal sprinten şi l-a trimis pe însoţitorul lui de taină de Rangul Cinci, şoptindu-i ce are de făcut.

— Spune-le că am fost plecat la Rokujō-in de ieri şi că abia m-am întors acasă.

Văzând că Yūgiri n-a apărut în seara următoare şi nici nu i-a răspuns la scrisoare, mama Ochibei s-a necăjit tare, socotindu-se cât se poate de umilită. Sănătatea i s-a înrăutăţit. Pe de altă parte, fiica ei regreta că Yūgiri a văzut-o şi se simţea şi mai stânjenită gândindu-se la nemulţumirea mamei. Ar fi vrut să se dezvinovăţească, însă nu era în stare să scoată un cuvânt. Mama o compătimea la rândul ei din pricina şirului de necazuri.

— Nu vreau să te dojenesc, draga mea, dar nu îmi revin din uluire. Cum ai putut să fii atât de copilăroasă?! Nu mai avem cum repara greşeala, însă măcar de acum încolo să fii mai atentă. Ştiu că lumea nu dă doi bani pe mine, dar am făcut tot ce mi-a stat în puteri ca să te protejez. Mă simţeam destul de liniştită, crezând că ai ajuns la vârsta când ştii ce înseamnă bărbaţii, dar văd că ai rămas tot naivă. Mi-aş fi dorit să mai trăiesc pentru a-ţi fi sprijin.

Fetele de familie bună – nu neapărat prinţese – nu se căsătoresc a doua oară, lumea consideră că e o mare neghiobie. Tu eşti prinţesă şi ar trebui să ai grijă să nu pună cineva mâna pe tine prea uşor. Nici cu primul soţ lucrurile nu au mers cum mi-aş fi dorit şi m-am neliniştit mereu din pricina ta. Aşa a fost să fie! Tatăl tău a ţinut mult să te măriţi, iar tatăl lui a încuviinţat şi el. Am chibzuit că nu mă puteam împotrivi din motive neînţelese de alţii. Au priceput cu toţii destul de repede că pasul nu a fost unul fericit, dar nu din vina mea, a spus ea oftând. Şi acum o luăm de la capăt! Legătura nu poate fi prielnică nici unuia dintre voi şi bârfele se pot înteţi. Dacă totul ar fi mers cum mă aşteptam, am fi putut să nesocotim clevetelile şi să ne vedem de drum. Cel puţin aşa gândeam până m-am lămurit ce fel de om este.

Fetei frumoase şi distinse i-au rămas doar lacrimile, iar mama o privea tăcută.

— Arăţi bine, cu nimic mai prejos decât altele. Soarta e de vină, de aceea ai avut parte numai de necazuri.

Bătrâna s-a simţit deodată foarte rău. Prinzând o clipă de slăbiciune, duhul rău îşi făcea iarăşi de cap. Nu mai sufla şi trupul începea să i se răcească. Preotul şi-a înteţit rugăciunile şi incantaţiile. Dacă dădea greş cu bolnava, se întorcea în munte cu faima ştirbită şi nu ar mai fi avut voie să părăsească vreodată templul. Nu îi venea să creadă că Marele Buddha nu îl ajută.

Prinţesa plângea disperată.

Răvaşul lui Yūgiri a sosit în toiul tulburărilor. Bolnava a auzit vestea ca prin vis şi într-o clipită a priceput că nu vine nici în seara aceea. Îi era tot mai limpede că lumea avea să râdă de fiica ei, socotind-o nătângă, iar bătrâna se frământa pentru scrisoarea trimisă de ea. Cum de îi trecuse prin cap așa ceva?

A fost ultimul ei gând. S-a stins.

Jalea din jur era de neînchipuit. Zăcuse multă vreme şi duhul rău o atacase de nenumărate ori, lăsând-o fără suflare şi altă dată. Preotul şi călugării au crezut că se întâmplă și acum la fel şi au sperat că-şi va reveni. Nu a fost să fie. Fiica s-a agăţat de trupul neînsufleţit şi voia să îşi însoţească mama

în lumea de apoi. Femeile se străduiau să o ia pe Ochiba de acolo.

— Nu mai e nimic de făcut. Degeaba vă necăjiţi, mama dumneavoastră a pornit deja pe drumul fără întoarcere şi nu puteţi merge cu ea. Nu îi faceţi decât rău dacă vă agăţaţi aşa. Sufletul ei o să bântuie fără ţintă şi îi veţi sta piedică în calea mântuirii.

Încercau să o încurajeze, dar Ochiba se chircea de durere şi părea să nu priceapă o iotă din ce i se spune.

Preoţii au luat altarul, şi-au strâns lucrurile şi se pregăteau de plecare. Au mai rămas doar apropiaţii familiei. Cum zvonul s-a răspândit pe dată, au început să sosească mesaje de condoleanţe. Yūgiri s-a numărat printre primii care şi-au mărturisit mâhnirea. Au urmat Genji, Tō-no-Chūjō şi mulţi alţii. Cuvintele tatălui ei au fost înduioşătoare: „Am ştiut de mult că e bolnavă şi că în ultimul timp chiar nu s-a simţit bine. Nu m-a preocupat cât ar fi trebuit, dar morţii sunt morţi, nu mai avem ce le face. Nu vreau decât să îţi fie bine. Linişteşte-te cu gândul că toate-s trecătoare şi că de moarte nu scapă nimeni.“

Cu lacrimi în ochi, ea s-a aşezat să îi răspundă.

Mama lăsase cu limbă de moarte ca trupul neînsufleţit să-i fie ars în aceeaşi zi, să nu fie păstrat câteva zile, aşa cum cere datina. De ritualul funerar s-a îngrijit nepotul ei, Yamato-no-Kami. Ochiba ar fi vrut să îşi mai privească mama, însă femeile nu au lăsat-o şi au închis repede coşciugul. În toiul zarvei, s-a ivit şi Yūgiri, după ce anunţase la Sanjō:

— Trebuie să ajung la Ono astăzi, ca să transmit condoleanţe. În următoarele câteva zile nu am voie să pornesc în direcţia aceea.

Femeile s-au străduit să îl convingă să nu plece aşa în grabă. Avea mult de mers, drumul era greu, iar la capătul lui îl aştepta tristeţe nemărginită.

Atmosfera de la conac era apăsătoare, dar paravanele şi perdelele ascundeau ritualul. În cele din urmă, Yūgiri a fost poftit în camera dinspre veranda de apus şi întâmpinat de Yamato-no-Kami, care şi-a arătat recunoştinţa cu lacrimi în ochi.

Yūgiri a chemat femeile să stea de vorbă cu ele, dar erau toate tulburate şi, în afară de Koshōshō, nu a venit nici una. El era un bărbat tare, nu se apuca să plângă din orice, însă amărăciunea la care era martor l-a lăsat fără grai. Avea în faţă dovada vremelniciei.

— Am stat liniştit, crezând că o să se înzdrăvenească, i-a transmis Ochibei. Prea s-a întâmplat totul pe neaşteptate.

Ea nu voia să îi răspundă, socotind că i-a grăbit moartea cu purtarea lui semeaţă. Poate că oricum îi sosise ceasul, dar ea nu se putea împăca defel cu gândul că mama ei s-a stins. Femeile o îndemnau să răspundă:

— A bătut atâta drum ca să vă transmită condoleanţe şi mai e şi mare dregător. Nu se face să îl nesocotiţi aşa.

— Cred că vă închipuiţi cum mă simt. Răspundeţi-i ce vreţi, eu nu ştiu ce se cuvine.

Le-a întors spatele şi s-a culcat.

— Sărmana de ea! Abia se mai ţine pe picioare. I-am spus că aţi venit, l-a asigurat una dintre ele pe Yūgiri.

Văzându-le plânse, el le-a zis:

— Nu ştiu ce să fac. Mă întorc după ce se mai linişteşte. De ce s-a petrecut nenorocirea pe neaşteptate?

Koshōshō i-a vorbit pe ocolite despre îngrijorările mamei.

— Mă tem că sună a învinuire, aşa că mai bine nu vă destăinui nimic acum, cât sunt răvăşită de tristeţe. Prinţesa e copleşită de durere şi nu se simte în apele ei. Vă rog să veniţi după ce se înzdrăveneşte.

Femeile erau prea tulburate, așa că Yūgiri nu a mai pus întrebări.

— Cu toţii trecem prin clipe de neagră mâhnire. Vă rog, faceţi ce se poate ca să o liniştiţi.

Nu ar fi plecat, dar stătuse prea mult afară, în picioare, şi, cu atâta lume care se perinda pe la conac, era în joc reputaţia lui. Aflând că funeraliile aveau să se desfăşoare în aceeaşi zi, Yūgiri le-a cerut oamenilor săi din apropiere să dea o mână de ajutor, pentru ca totul să se încheie cu bine. Nu îi plăceau lucrurile făcute în pripă. Yamato-no-Kami i-a mulţumit din suflet, observând totuşi că nu ar fi fost cazul să se îngrijoreze.

După ce s-a pomenit singură, Ochiba nu mai voia nimic. Până şi femeile socoteau că legătura cu mama fusese nefirească şi că nu îngăduit să te ataşezi de cineva în viaţă atât de tare încât să devii dependent.

Terminându-şi treburile, Yamato-no-Kami i-a spus verişoarei lui:

— Îţi înţeleg durerea, dar nu se poate să rămâi la conacul acesta retras. O să te linişteşti mai uşor dacă te întorci în oraş.

Ochiba nu voia să plece din locul unde s-a stins mama ei şi i s-a înălţat fumul spre cer. Mai bine își trăia restul vieţii acolo. Preoţii şi călugării veniţi pentru slujbele de doliu şi-au înjghebat pe dată chilii simple, de la încăperea de primire din

răsărit până la clădirea slujitorilor. Din camerele Ochibei, aflate în partea de apus, s-au scos toate podoabele.

Zilele se scurgeau într-o mâhnire fără de sfârşit. A venit luna a noua. Vântul bătea cu putere şi copacii se dezbrăcau de frunze. Cerul întunecat sporea şi el durerea Ochibei. Ar fi vrut să dispară de pe faţa pământului, însă nu putea, iar femeile, triste peste măsură, o compătimeau neîncetat. Yūgiri le trimitea deseori preoţilor şi călugărilor felurite lucruri, ca să le mai lumineze viaţa, iar Ochibei îi scria în fiecare zi ca să afle cum se mai simte şi să o dojenească pentru încăpăţânarea ei de a trăi singură în pustietate, nefăcând altceva decât să plângă după mama plecată dintre cei vii. Ea nici măcar nu se uita la scrisori. Credea cu tărie că fapta lui înfricoşătoare îi grăbise moartea, deşi era convinsă că mâhnirea ei se pune stavilă în calea mântuirii sufletului mamei. Durerea i se aşeza ca un nod în gât şi nu suporta nici măcar să se vorbească de Yūgiri. Văzând-o că plânge tot timpul, femeile nu mai ştiau ce să îi facă.

La început, Yūgiri a socotit că nu îi răspunde la scrisori din pricina supărării, dar s-a săturat să aştepte, zicându-şi că tristeţea are și ea o limită. Ba chiar a ajuns să nu o mai înţeleagă. Dacă i-ar fi scris despre flori şi fluturi sau alte fleacuri, ar fi fost altceva. Însă el îi spunea de fiecare dată că necazul ei este şi al lui, plângând-o din suflet.

Şi-a amintit de moartea bunicii Ōmiya. Pe el l-a mâhnit îngrozitor, dar Tō-no-Chūjō a părut trist numai de ochii lumii, iar funeraliile, la fel. Yūgiri i-a fost recunoscător tatălui său că s-a purtat atunci cu mai multă simţire decât oricine altcineva. La vremea aceea s-a apropiat de Kashiwagi – fire liniştită şi sensibilă. Ei doi au plâns cel mai mult după Prinţesa Ōmiya.

Kumoi-no-Kari nu pricepea ce e cu scrisorile soţului. Nu ştia să fi fost în relaţii apropiate cu răposata de la conacul din Ono şi nici să îşi fi scris prea des.

Într-o seară, când Yūgiri privea îngândurat către cer, soţia l-a trimis pe unul dintre copii la el cu un răvaş scurt, aşternut pe hârtie obişnuită:

Nu ştiu ce durere trebuie să alin:

mâhnirea pentru una sau dorul de cealaltă?

„Îndoiala mă omoară.“

Yūgiri a zâmbit. Cât de măiestrit şi-a tăinuit gelozia! Nu i-a plăcut totuşi că a pomenit-o şi pe mama Ochibei. A trimis degrabă un răspuns prin care să ocolească orice discuţie neplăcută:

Nu una anume mă tulbură adânc,

ci viaţa trecătoare ca roua de pe frunze.

„Soarta omului, de obicei, pricinuiește adevărata tristeţe.“

Nu soarta omului o deplângea Kumoi-no-Kari. Pe ea o dureau secretele soţului.

(2)

Înapoi în casa din capitală,
aceeaşi cascadă tăcută de lacrimi.

Akiko

Topindu-se de dor, Yūgiri s-a dus iarăşi la conacul din Ono ca să o vadă pe Ochiba. Ar fi vrut să aştepte până treceau primele patruzeci şi nouă de zile de doliu, dar nu mai răbda şi nu îi mai păsa de gura lumii. Nici nu încerca să îşi convingă soţia că gelozia sa nu are temei. Socotea că trebuie să se poarte ca orice bărbat, iar ca armă împotriva nepăsării Ochibei avea scrisoarea mamei în care îi reproşase rămasul peste noapte neurmat de vizitele cuvenite.

Spre jumătatea lunii a noua, natura se îmbrăcase în culori minunate, înduioşând până şi fiinţa cea mai nesimţitoare, însă vânturile tăioase lăsau copacii tot mai golaşi. S-a pornit un vârtej ameţitor de frunze, dezgolind viţele de *kuzu*[5]. Dinspre conac se auzeau vocile preoţilor ce intonau Numele, dar grădina era pustie, la fel ca întreg satul. Căprioarele nu luau în seamă scârţâitorile sătenilor şi mişunau nestingherite prin parcelele de orez, căutându-şi apoi adăpost în preajma gardurilor. Numai una se tânguia jalnic, iar vuietul cascadei răsuna ameninţător pentru aceia adânciţi în gânduri. Zumzetul gâzelor din desişuri pălea tot mai mult, ca şi când și/ar fi vestit plecarea. Însă genţianele îşi înălţau semeţ capetele înrourate printre firele de iarbă uscate, de parcă toamna ar fi fost numai a lor. Priveliștea nu avea nimic neobişnuit, numai că, date fiind locul şi prilejul, se desluşea o tristeţe apăsătoare.

Yūgiri s-a oprit îngândurat în faţa uşii duble dinspre apus. Purta o mantie *nōshi* de care se despărţea arareori şi pe sub ea avea câteva straturi de veşminte din mătase lucioasă. Lumina asfințitului îi scălda chipul, făcându-l să se ferească de ea cu evantaiul. Femeile îi priveau fermecate mișcările graţioase şi îi admirau zâmbetul cuceritor. A spus că vrea să stea de vorbă cu Koshōshō. Veranda fiind îngustă, Yūgiri a simţit că se mai află câteva femei dincolo de storuri, de aceea nu ţinea să vorbească tare.

— Apropie-te un pic, a rugat-o Koshōshō. Măcar tu să fii mai prietenoasă. Nu-ţi fie teamă că te vede cineva, ceaţa e deasă, a adăugat el privind spre munte. Vreau să tăifăsuim.

Femeia şi-a strâns poalele veşmintelor şi s-a aşezat după o perdea gri-plumburie, pe care a împins-o ea însăşi dincolo de paravan. Se număra printre surorile mai mici ale lui Yamato-no-Kami. Mama Ochibei o crescuse împreună cu fiica ei şi de aceea purta acum haine cernite: mantie *uchiki* neagră peste veşminte închise la culoare.

— Necazurile se ţin lanţ şi nu mai suport, a început Yūgiri suspinând. Ca şi când nu mi-ar fi ajuns plecarea dintre noi a distinsei doamne, mai am parte şi de răceala Ochibei, care m-a stors de vlagă.

Era prima oară când îşi mărturisea dragostea. Apoi a adus vorba de ultima scrisoare a răposatei și nu și-a mai putut stăpâni lacrimile.

— Văzând că nu îi răspundeţi, i s-a întunecat mintea, iar duhul rău s-a folosit de slăbiciunea ei și și-a făcut de cap. Nu şi-a mai revenit şi am priceput că i-a sunat ceasul. Aşa s-a întâmplat şi cu tânărul stăpân în ultimele clipe, dar atunci ea şi-a adunat bruma de puteri de dragul fiicei. De data asta nu a mai reuşit şi biata mea tânără stăpână nu mai ştie de ea.

Koshōshō a vorbit cu opinteli, năpădită de tristeţe.

— Oricât i-ar fi de greu, Ochiba trebuie să îşi adune forţele şi să îşi vină în fire. Cu mine se poartă de parcă nu m-ar cunoaşte, deşi nu se poate bizui pe altcineva, dacă nu mă socoţi prea îngâmfat că spun asta. Tatăl ei s-a retras din lumea păcătoşilor şi nu mai are cui să ceară sfatul. Te rog să pui o vorbă bună pentru mine şi să o lămurești că se întâmplă oricum ceea ce trebuie să se întâmple. Chiar dacă s-a săturat de viaţă, soarta nu o întreabă ce îşi doreşte. Dacă ar fi făcut-o, nu ar fi avut parte de o asemenea despărţire dureroasă.

Koshōshō îl asculta oftând. S-a auzit boncăluitul unui cerb dincolo de gard.

— Nu cred că mă întrece[6], a zis el suspinând.

Departe de oraş, croindu-mi drum prin ierburi înalte, am ajuns la Ono.
Şi mie îmi vine să urlu, aidoma cerbului.

Koshōsō a răspuns îndată:

În haine îndoliate de culoarea glicinei petrecut-am toamna înrourată,
îngemănându-ne glasurile tânguitoare cu mugetul cerbului.

„Vocea ei şoptită s-a potrivit grozav cu locul şi timpul“, şi-a zis Yūgiri. I-a trimis Ochibei nenumărate răvaşe până a primit un răspuns scurt şi tăios: „O să mă învrednicesc să îţi mulţumesc după ce mă trezesc din coşmar.“

Şi de data asta, Yūgiri a plecat acasă supărat foc. Privind din trăsură cerul de sfârşit de toamnă, a admirat luna sclipitoare din a treisprezecea noapte. Nu se potrivea cu starea lui de spirit. A poposit puţin la Ichijō-in. Conacul arăta mai jalnic decât înainte – gardul dinspre răsărit se prăbuşise, obloanele erau toate închise şi nu se zărea picior de om. Doar luna se înstăpânise peste grădină ca şi în alte dăţi. Îşi închipuia cum răsunase flautul lui Kashiwagi în nopţi ca aceasta. Şi-a întregit gândul îngânând:

Dispărut-a chipul oglindit în apa din iaz;
doar luna tomnatică mai veghează locul, seara.

Ajuns acasă, în Sanjō, a rămas pe verandă cu ochii la cer, mânios pe răceala Ochibei.

— Nu am mai pomenit aşa ceva! a bombănit una dintre femei. Ce mult s-a schimbat!

Kumoi-no-Kari se necăjea rău la gândul că soţul ei şi-a pierdut capul, lăsându-şi inima să-i zboare la alta. Nu îi era uşor să înghită așa ceva, cum se obişnuiseră doamnele de la Rokujō-in, însă nu avea de ales. Poate o socotea necumpătată, iar asta o durea. Se străduia totuşi să se stăpânească, ştiind că răbdarea e cea mai de preţ armă în astfel de împrejurări. Nu îi venea să creadă că soţul ei statornic, pentru care o invidiaseră familia şi cunoştinţele, avea să îi dea cu piciorul acum.

Au rămas treji până în zori, fiecare cu frământările lui. Yūgiri nu a aşteptat să se risipească pâcla ca să aştearnă pe hârtie o scrisoare. Pe Kumoi-no-Kari o mâhnea gestul, dar nu a încercat să i-o smulgă din mână. Era o scrisoare lungă şi, după ce a încheiat-o, a murmurat câteva dintre frazele ce i se păreau mai dragi. Soţia a prins şi ea frânturi.

Aştept cuvântul care mă înştiinţează
că te-ai trezit din visul nopţii nesfârşite.

„Se prăvăleşte tăcută din vârf.“[7]

A rulat-o şi a trimis după mesager.

Kumoi-no-Kari a priceput adevărul din zbor.

Soarele urcase de câteva sulițe pe cer când a sosit răspunsul de la Ono. Scrisese Koshōshō, ca de obicei, pe hârtie groasă şi ţeapănă, de culoare violet. „Nu am reuşit să o conving să vă răspundă, însă am adunat laolaltă însemnările făcute de ea pe marginea scrisorii dumneavoastră. Regret că nu am putut mai mult.“

„A, aşadar a citit scrisoarea mea!“, şi-a zis Yūgiri bucuros. A pus cap la cap frânturi şi a deslușit un poem:

Lacrimile-mi nestăvilite zi şi noapte
să fie oare cascada tăcută din Ono?

A mai găsit şi crâmpeie din poeme vechi, scrise îngrijit. Se simţea în al nouălea cer. Altă dată, când auzea bârfe despre bărbaţi îndrăgostiţi până peste urechi, zicea că nu sunt sănătoşi, însă acum înțelegea ce înseamnă asta.

Genji a aflat ce se întâmplă cu Yūgiri, băiatul lui pe care nimeni nu l-a vorbit vreodată de rău, pildă de statornicie – tocmai opusul lui Genji din tinereţe. Nu îi venea să creadă! Yūgiri sacrifica acum două femei care nu erau străine una de alta – una îi fusese răposatului soră, cealaltă, nevastă. Yūgiri îi era nepot şi ginere lui Tō-no-Chūjō. Poate ştia mai bine ce face şi nu voia să îl sâcâie cu sfaturi. Oricum, de ce ți-e scris nu scapi, iar el tot nu avea cum să îl ajute, cu toate că îi părea rău de cele două femei.

Şi-a amintit de câte ori a necăjit-o pe Murasaki şi de câte ori a făcut-o să prindă culoare în obraji când o amenința că părăseşte lumea asta şi o lasă de izbelişte. „Bietele femei, pentru ele viaţa nu e tocmai uşoară. Nu au voie să îşi arate simțămintele, trebuie să şi le stăpânească mereu. Însă de n-ar fi ele, cum am scăpa de plictiseală şi de tristeţe? Dacă le socotim nepăsătoare şi de prisos, nu e păcat de taţii care s-au străduit să le educe cum se cuvine? Trebuie să fie blânde şi ascultătoare şi mai cu seamă tăcute aidoma Prinţului Mut[8]. Greu de îndeplinit asemenea condiţii.“ Genji cugeta nu la femei, în general, ci la nepoata lui, Nyoichi-no-Miya, aflată în grija lui Murasaki. Dorea să facă din ea prinţesa desăvârșită.

La una dintre vizitele lui Yūgiri, Genji a vrut să afle de la el cum stau lucrurile cu adevărat.

— Cred că doliul după stăpâna de la Ichijō-in e pe sfârşite. Timpul zboară şi noi nu facem decât să ne agăţăm de lumea asta trecătoare ca roua dimineţii. De multă vreme mă tot gândesc să renunţ la ea, dar nu am apucat încă.

— Da, cu toţii ne agăţăm şi de un pai şi nu ne dovedim în stare să ne retragem de bunăvoie, a zis fiul. Yamato-no-Kami s-a ocupat de funeralii şi de comemorarea de patruzeci şi nouă de zile. Ce rău îmi pare că s-a dus bătrâna de la Ichijō-in! Cât eşti în viaţă, nu te tulbură lipsa rudelor, abia la funeralii bagi de seamă cât ai rămas de singur.

— Sper că Suzaku a trimis mesaje de condoleanţe. Îmi închipui ce trebuie să fie în sufletul Ochibei. Abia în ultimul timp am aflat şi eu ce femeie aleasă a fost mama ei – o doamnă fără cusur. Toată lumea o regretă. Eu nu am cunoscut-o bine, doar am zărit-o de câteva ori. Mi-am dat seama că Ochiba e fiica iubită a lui Suzaku, după Onna-San-no-Miya. Se zice că e fermecătoare.

Yūgiri a priceput aluzia tatălui, dar nu avea de gând să se dea de gol. Un părinte nu îşi chinuieşte copilul cu întrebări când îl vede atât de hotărât! Oricum nu i-ar fi ascultat sfaturile.

S-a îngrijit şi el de funeralii şi asemenea gesturi nu aveau cum să treacă neobservate. Negreşit a aflat şi Tō-no-Chūjō. Ştiindu-l bărbat serios, a dat vina pe Ochiba. Fiii lui au fost cu toţii la slujbă, iar fostul ministru a făcut ofrande generoase, ca toată lumea.

Suzaku, tatăl Ochibei, a auzit că fiica lui vrea să trăiască singură la Ono și să nu mai vadă pe nimeni, însă nu încuviinţa pentru nimic în lume.

„Nu e bine să faci aşa ceva“, i-a scris el. „Înțeleg că încerci să scapi de încurcături, numai că fetele fără protector, care trăiesc retrase, sfârşesc prin a intra în moara bârfelor. Astfel, nu mai cunosc nici fericirea din lumea asta, nici din cea viitoare. Eu m-am călugărit, sora ta mi-a călcat pe urme. Nu se face să vii şi tu la rând. Neamul nostru o să se stingă de tot. Pe deasupra, oamenii ne vor toca mărunt mai mult decât meritām. Mie nu îmi pasă, dar nu renunţi la viața asta în clipe de nefericire. Aşteaptă zile mai senine şi judecă lucrurile pe îndelete.“

Se pare că ştia şi el de vizitele înfocate ale lui Yūgiri şi de dorinţa ei de a se călugări. Nu ţinea ca fiul lui Genji să o ia de nevastă, însă ei nu îi putea spune asta ca să nu o stânjenească. Mai bine se prefăcea că nu ştie nimic.

Yūgiri se gândea să îşi schimbe purtarea care îi adusese numai cleveteli, din păcate nemeritate. Ochiba nu se lăsase înduplecată. Poate ar fi trebuit să îi spună mai pe ocolite că mama ei încuviinţase căsătoria, dar asta ar fi însemnat să îi arunce în spinare o povară încă necunoscută. Nu ar fi putut răspunde la întrebarea „Când a început iubirea?“, însă nici nu era dispus să verse mai departe lacrimi de neputinţă. Hotărât să o mute înapoi la Ichijō-in, Yūgiri a luat legătura cu Yamato-no-Kami şi s-au sfătuit cum să facă. Mai degrabă, l-a pus în faţa hotărârii lui neabătute. A tocmit oameni care să repare casa şi să cureţe grădina, iar în prejma mutării s-a ocupat de iatac, paravane, perdele, perne de şezut şi alte mărunţişuri.

În ziua hotărâtă, Yūgiri s-a dus cu trăsura şi însoţitorii lui să o ia de la vila din Ono şi să o ducă la Ichijō-in. Ochiba nu voia să plece de acolo în ruptul capului, deşi femeile se străduiau să o liniştească şi să o convingă, iar Yamato-no-Kami şi-a spus şi el părerea:

— Mi-am făcut datoria până acum, însă nu mai pot amâna plecarea. Mă aşteaptă treburi însemnate în Yamato, iar

pe tine nu te las aici singură. Nu am cum să vin mereu să îţi port de grijă, aşa că te sfătuiesc să nu nesocoteşti bunăvoinţa Generalului şi să pleci îndată. Nu spun că e cel mai bun lucru să te căsătoreşti a doua oară, dar se poate şi mai rău. Nu eşti prima care o face. Avem sumedenie de asemenea pilde. Soarta a dictat şi dictează şi prinţeselor. Dacă rămâi singură, să nu cumva să crezi că au să te ocolească bârfele. Gândeşti prea copilăreşte. Femeile nu se descurcă singure, fără un protector. Le-ar ucide până şi greutăţile băneşti, ca să nu mai vorbesc de cleveteli. Cel mai înţelept este să primeşti ajutorul atunci când ţi se oferă.

S-a întors către Sakon şi Koshōshō:

— Voi două nu aţi îndrumat-o cum trebuie. Nu ştiu ce a fost în capul vostru.

S-au adunat toate femeile ca să o convingă. Ochiba nu le-a putut ţine piept. I-au adus veşminte frumos colorate şi s-a lăsat îmbrăcată. Părul i se mai subţiase, deşi încă lung de vreo şase *shaku*. Toate o invidiau. Avea o înfăţişare încântătoare, dar se ferea de privirile altora, zicând că arată înspăimântător. Era mâhnită şi nu îi venea să se urnească.

— E târziu, au stăruit femeile una câte una. S-a înnoptat de acum.

Se pornise ploaia şi bătea vântul.

Singura scăpare e să prind din urmă fumul mamei,
acela a luat-o negreşit pe unde trebuie,

a murmurat Ochiba.

Ştiind că vrea să se călugărească, femeile, prevăzătoare, au ascuns cuţitele şi foarfecile. Nu era nevoie, pentru că oricum nu-i mai păsa ce se întâmplă şi renunţase la dorinţa ei. Nu voia să o creadă lumea necoaptă la minte sau să le stârnească neplăceri altora.

Bagajele fuseseră trimise toate înainte, chiar şi cele mici: piepteni, cutii, sipete şi altele. Casa era goală şi nu avea cum rămâne singură acolo. În cele din urmă a urcat plângând în trăsură. La venirea în Ono, deşi bolnavă, mama îi mângâiase părul şi o încurajase, lăsând-o pe ea să coboare întâi. Ochii îi erau acum înceţoşaţi de lacrimi. Avea alături sabia-amuletă şi o cutie incrustată cu sidef în care se aflau rugăciuni.

Cutia preţioasă, înceţoşată de lacrimi,
cu greu îmi ostoieşte dorul,

A rostit ca pentru sine. Nu o lăsase printre ofrande pentru că voia să o păstreze ca amintire de la mama ei. Cea neagră pe care o tocmise pentru ea nu era gata încă.

La Ichijō-in, ţinând cutia în mâini, se simţea ca Urashima[9]. Abia recunoştea casa plină de lume. La sosire, s-a lăsat cu greu dată jos din trăsură tocmai pentru că îi trezea un sentiment de înstrăinare.

Yūgiri pregătise pentru el camera de miazăzi din aripa de răsărit. Cei de la Sanjō-in, uimiţi la culme, se întrebau când a început legătura amoroasă. Nu s-au aşteptat ca Yūgiri, cunoscut pentru statornicia lui, să facă un asemenea pas. Nimeni nu şi-ar fi putut închipui că Ochiba nu l-a lăsat să se apropie de ea. Oricum, se simţea tare nefericită.

Bucatele pregătite pentru noaptea nunţii nu erau toate de bun augur din pricina doliului. Isprăvind de mâncat, Yūgiri i-a cerut lui Koshōshō să îl ducă în camera stăpânei sale.

— Dacă plănuiţi o legătură de durată, v-aş ruga să o lăsaţi o zi-două să îşi mai vină în fire. Socotiţi pesemne că s-a întors acasă, dar se simte pierdută aici şi încearcă un nou fel de tristeţe. Plânge de parcă îşi dă sufletul în orice clipă. Am încercat să o liniştesc, însă îmi aruncă priviri duşmănoase. Mi-ar fi peste puteri să îi spun că vreţi să o vedeţi.

— Ciudat! Mă aşteptam să se poarte ca un om în toată firea, dar tot o copilă nătângă a rămas. Transmite-i că nu are de ales. Nici unuia din noi nu i-ar prii clevetelile.

— Vă dau dreptate, numai că acum sunt îngrijorată să nu o pierd şi pe ea. Vă rog din suflet, nu fiţi prea aspru şi nu îi cereţi imposibilul.

— Nu am mai pomenit aşa ceva! Nu dă doi bani pe mine! Tare sunt curios ce cred alţii despre purtarea ei.

Văzându-l atât de disperat, i s-a făcut milă de el.

— Dacă nu aţi mai pomenit aşa ceva înseamnă că vă lipseşte puterea. Da, şi eu sunt curioasă cui i-ar da lumea dreptate, a spus Koshōshō râzând.

Se străduia să-l mai îmbuneze. Însă oricât i se opunea, Yūgiri nu voia să se aşeze cineva de-a curmezişul dorinţelor lui. A pornit cu paşi apăsaţi înaintea lui Koshōshō şi a intrat în camera Ochibei. Nimeni nu se aştepta să fie aşa năvalnic. Simţindu-se în pericol, ei nu îi mai păsa că o vede ca pe o copilă nătângă. S-a retras iute într-o odăiță şi a zăvorât uşa după ea, apoi s-a băgat în aşternut. Nu ştia cât avea să ţină piept atacului neobişnuit de afară, poate numai câteva ore, dar trebuia să încerce. Era furioasă pe femeile care nu se arătau de partea ei, cum ar fi fost firesc.

Yūgiri era şi el supărat. Nu se aşteptase ca ea să îi reziste atâta. S-a hotărât totuşi să aibă răbdare, încrezător că va izbuti în cele din urmă. Au dormit separat, ca fazanii[10].

S-au ivit zorii. Stânjenit că îl vede lumea din casă înfrânt, s-a hotărât să plece, nu însă înainte de a mai face o încercare:

— Deschide uşa puţin. Vreau să îţi spun ceva.

Nu a primit răspuns.

E multă amărăciune în sufletul meu împovărat,

în noaptea de iarnă, dincolo de bariera colţuroasă.

Nu găsesc cuvinte care să-ţi descrie inima nemiloasă.

Yūgiri a plecat plângând de ciudă. A rămas câteva zile la Rokujō-in.

— Oamenii lui Tō-no-Chūjō au răspândit zvonul că te-ai însurat cu Ochiba. E adevărat? l-a întrebat Hanachirusato.

Îşi desluşea mama de suflet prin perdea – blândă şi înţelegătoare ca întotdeauna.

— Aşa vorbeşte lumea aflând că distinsa doamnă plecată dintre noi, care se împotrivise la început, a hotărât să îmi încredinţeze fiica. Pesemne pentru că se simţea tot mai rău şi se temea să o lase singură. Rugămintea ei ca eu să îi devin protector mi-a plăcut grozav, a răspuns Yūgiri râzând. Firește, fiecare a înțeles zvonul cum i-a convenit. Din păcate, Ochiba vrea să se călugărească şi nu ştiu dacă o voi putea face să se răzgândească. Bârfele vor continua oricum, dar eu nu îmi doresc decât să respect ultima dorinţă a mamei, dacă se poate. De aceea am mutat-o şi, cel puţin în ochii lumii, trec drept soţul ei. Dacă mai vine tata pe aici, te rog să îl lămurești cum stau lucrurile. A avut mereu încredere în mine şi nu aş vrea să mă învinovăţească acum, pe nedrept, că sunt fluşturatic. Nu pricep de ce dragostea nu ascultă nici de sfaturile altora, nici de propria conştiinţă, a mai adăugat el în şoaptă.

— Aşadar, nu-s vorbe în vânt. I se poate întâmpla oricui. Mă îngrijorează numai drăguţa ta doamnă din Sanjō, care a fost fericită până acum.

— Drăguţa mea doamnă? Ce frumos i-ai spus, dar să ştii că e un căpcăun cum altul pe lume nu-i. Totuşi, nu am s-o las baltă nici pe ea. Te rog să judeci lucrurile după acelea de la Rokujō-in. Aici trăiţi cu toţii liniştiţi şi faceţi ce vă place. Nu e asta o victorie nemaipomenită? Oricărui bărbat îi vine să dea cu piciorul unei femei geloase. Nu poate să rabde o veşnicie, aşa că sosește și ziua în care se satură şi îşi caută alt refugiu. Doar doamna Murasaki e altfel – bună, blândă, înţelegătoare. Însă la bunătate, tu le întreci pe toate.

Hanachirusato a zâmbit.

— Dacă mă lauzi aşa, mă tem că iute mi se vor vedea metehnele şi ai să îți dai seama de ce nu sunt nevasta cea mai îndrăgită. Altceva voiam să-ţi spun. Mă miră că tatăl tău a

uitat cum se purta în tinereţe, când învârtea femeile pe degete. Acum, de câte ori vii pe aici, te dojeneşte şi, după ce pleci, dezvăluie şi altora greşelile tale. Am mai pomenit eu deştepţi care nu văd bârna din ochiul lor.

— Da, aşa e. Tata mă muştruluieşte întruna, cu toate că nu sunt eu bărbatul care să îşi facă de cap… chiar şi fără vorbele lui înţelepte.

Yūgiri şi-a vizitat apoi tatăl. Şi la urechile lui Genji ajunseseră zvonuri despre fiul său, dar nu socotea că se cuvine să îi spună pe şleau. Se uita doar la el şi îl admira pentru cum arată în floarea vârstei. Era chipeş foc. Chiar dacă a luat-o un pic razna, lumea trebuia să îl înţeleagă, iar zeii şi demonii deopotrivă să îi ierte greşeala. Până acum nu a păcătuit, cu toate că nu a avut oprelişti în cale. Femeile nu au cum să nu iubească un astfel de bărbat, iar tatăl nu putea să nu fie mândru de aşa un fiu. Nu îi venea să creadă că imaginea din oglindă nu îl îndemna să cucerească femeie după femeie.

Spre prânz, Yūgiri a pornit către casă, în Sanjō. De cum a intrat, copiii s-au căţărat pe el. Kumoi-no-Kari stătea întinsă şi nu i-a răspuns la salut. Era vădit supărată pe el şi avea toate motivele, însă Yūgiri făcea pe nevinovatul. Când a ridicat colţul veşmântului cu care se învelise, s-a oţărât la el:

— Unde te crezi?! Am murit, am ajuns în Infern şi m-am preschimbat în diavol. Asta zici că sunt, nu-i aşa?

— La suflet, da, însă dacă mă uit mai bine la tine, nu pari, a mărturisit Yūgiri şăgalnic.

Kumoi-no-Kari a pufnit cu dispreţ, ridicându-se:

— Nu vreau să mă amestec printre iubirile tale frumoase, aşa că te rog să mă scoţi din mintea ta. Îmi pare rău de anii mulţi pe care i-am irosit cu tine.

Pe Yūgiri îl fermeca aşa furioasă. Prinsese şi culoare în obraji.

— Eşti un diavol frumuşel şi m-am obişnuit cu tine, chiar dacă te înfurii copilăreşte. Cred că mi-ar plăcea să fii şi mai înfricoşătoare, a adăugat el în glumă.

— Ce tot zici acolo! Hai, piei din faţa mea! Cu cât vorbeşti mai mult, cu atât îmi eşti mai nesuferit. Singura mea grijă e că mor înaintea ta şi te las să îţi faci liniştit de cap.

Pe Yūgiri îl distra mânia ei.

— Chiar dacă nu mai vrei să mă vezi în ochi, de mine tot o să auzi. Între noi e o legătură puternică şi nu cred că o poţi desface. Vrei să mă omori şi apoi să îţi iei viaţa? Din câte îmi amintesc, ne-am hotărât să murim cam în acelaşi timp.

Yūgiri nu voia să-i bage în seamă gelozia şi nici să pună la suflet cearta de familie. Recunoştea că nevasta lui e o femeie bună, care de obicei îşi păstrează cumpătul, are o fire frumoasă şi nu ţine supărare. O compătimea, dar gândul îi fugea, fără să vrea, la Ochiba, pe care o găsea tare îndărătnică. Dacă nu reuşea să o ia de nevastă şi ea se călugărea, se făcea negreşit de râs. Nu îi venea să o lase singură nici măcar o noapte. Văzând că nu i-a răspuns, i s-au înecat corăbiile. Kumoi-no-Kari a trimis să li se aducă cina. Nici ea nu mai mâncase de vreo două zile.

— Ştii bine cât te-am îndrăgit şi că nu a existat altă femeie în viaţa mea, cu toate zilele fripte pe care mi le-a făcut tatăl tău pe vremuri. Cum a râs lumea de mine atunci! Toţi mă socoteau un nătărău auzind că nu îmi trebuie altă femeie. Ziceau că nici ele nu ar fi fost atât de statornice. Chiar dacă pe mine nu mă poţi suferi acum, nu uita că această casă e plină de fiinţe care se cer iubite. Nu poţi să laşi de izbelişte copiii şi nici să te gândeşti numai la tine. Ai încredere în viitor! a îndemnat-o Yūgiri înlăcrimat.

Kumoi-no-Kari şi-a amintit cât de fericiţi au fost. Dragostea i-a ajutat să înfrângă orice obstacol şi nu putea nesocoti acum legătura puternică dintr-o altă viaţă.

Yūgiri şi-a scos hainele de casă boţite şi a îmbrăcat unele proaspăt înmiresmate. S-a dichisit şi a ieşit pe uşă. Era ameţitor de chipeş şi la lumina opaiţului, iar Kumoi-no-Kari l-a petrecut mâhnită din priviri. A ridicat una dintre cămăşile lăsate de el pe jos, când s-a dezbrăcat, murmurând:

Decât să-ndur nefericire după atâta trai împreună,

mai bine port straie de călugăriţă de Matsushima.

„Nu mai rezist!“

Auzind-o cum vorbeşte de una singură, Yūgiri s-a oprit şi a ticluit un poem la repezeală, după ce i-a reproşat că e fără milă.

Călugăriţă de Matsushima sătulă de trai statornic?

Cum crezi că mi-ar pica zvonul?

Yūgiri a găsit-o pe Ochiba zăvorâtă în aceeaşi odăiţă, cu toată împotrivirea femeilor ei.

— Nu se poate să vă purtaţi atât de copilăreşte! Ce va spune lumea? Vă rog, ieşiţi de-acolo şi poftiţi-l în camera de primire, a zis una dintre ele.

Ştia că au dreptate, însă îl ura pentru necazurile pricinuite şi pentru bârfele iscate. A rămas încuiată mai departe şi nu l-a primit nici în seara aceea.

— Întrece orice măsură!

Femeile îi dădeau dreptate.

— Ar fi mai bine să o lăsaţi să îşi revină şi, dacă nutriţi aceleaşi gânduri, poate reuşiţi să îi vorbiţi atunci. Fiind în doliu, acum nu îşi doreşte decât să o lase lumea în pace. Nu există om care să nu vă cunoască, aşa că a auzit şi ea clevetelile care au început să o încolţească şi suferă din pricina lor.

— Dragostea mea e curată şi nu are de ce să se îngrijoreze, a răspuns Yūgiri oftând. Vă rog să îi spuneţi să iasă ca să putem vorbi, prin perdele desigur. Sunt pregătit să aştept oricât e nevoie.

— Cum poate stărui atâta când ştie că sunt tristă şi că mi-a pricinuit destule supărări?! i-a transmis ea. Hotărăşte de unul singur şi lumea trebuie să îi facă pe plac. Nu îl mai suport!

Gândindu-se la propria stânjeneală, când avea să se afle că ea nu îi cedase, Yūgiri a rugat-o pe Koshōshō să împrăştie, cu ajutorul femeilor, zvonul că apropierea de Ochiba s-a săvârșit.

— Situaţia mă stinghereşte nespus pentru că e nefirească. Pe de altă parte, dacă eu îmi încetez vizitele, ea o să aibă de suferit mai mult. Trebuie să îşi schimbe negreşit purtarea asta nepotrivită pentru un om în toată firea!

Koshōshō găsea temeinic felul lui de a judeca. De aceea s-a hotărât să îl ducă la stăpână printr-o uşă dinspre miazănoapte folosită numai de femeile ei.

Ochiba s-a supărat pe acelea în care se încrezuse şi se simţea neputincioasă. Nu putea îndura gândul că sunt egoiste şi nu le pasă de ea. Yūgiri îi șoptea câte-n lună şi-n stele, dar ea nici nu voia să îl asculte. Nici prin cap nu îi trecea să se lase păcălită.

— Îți dai seama cât de jignit mă simt şi ce bine ar fi fost să nu sper de la început într-o dragoste fără sorţi de izbândă? E prea târziu să dau înapoi. La ce-ţi foloseşte trufia? Mai degrabă împacă-te cu soarta şi nu te lăsa pradă disperării. Închipuie-ţi că iubirea mea e ca o apă adâncă în care te arunci ca să înoţi mai departe.

S-a ghemuit jos, înfăşurată din cap până-n picioare într-un veșmânt de casă, şi nu făcea altceva decât să plângă. Nici urmă de semeţie. Yūgiri o privea uluit şi nu pricepea de ce se poartă astfel. Pesemne că îi era peste puteri să îl iubească. Oricât de încăpăţânată ar fi fost o femeie, până acum tot i-ar fi cedat, dar asta era mai nesimțitoare decât piatra sau lemnul. Auzise că iubirea și ura îşi au rădăcinile în legături din alte vieţi. Se prea poate.

Se amăra la gândul că soţia lui din Sanjō îşi petrece noaptea singură, copleşită de tristeţe. Şi-a amintit de

începuturile dragostei lor nevinovate, de încrederea pe care o avuseseră unul în celălalt, de căsnicia lor fericită până s-a trezit în încurcătura aceea chinuitoare. A renunţat să o înduplece pe Ochiba să îi cedeze. Socotind că ar fi fost mai rău să plece şi să se întoarcă, Yūgiri a rămas peste zi la Ichijō-in şi încerca să se liniştească. Ochiba tremura de spaimă, însă părea hotărâtă să reziste până la capăt. Yūgiri nu îşi revenea din uimire. Purtarea ei copilăroasă îl supăra, dar îi trezea şi milă.

Cămăruţa de refugiu avea înăuntru doar un cufăr cu miresme şi un raft mare, pe care le împinsese în colţuri. O aranjase ca să se simtă bine acolo. Era întuneric, însă la prima geană de lumină Yūgiri a tras de pe ea veşmântul în care se înfăşurase şi, pe când îi dezmierda părul, i-a zărit chipul – frumos, distins, feminin. Şi el arăta mai chipeş decât în hainele de ceremonie. Ea şi-a amintit că fostul soţ o făcuse să se simtă mai prejos decât el chiar şi în zilele ei cele mai bune. Acum era departe de frumusețea de atunci şi nespus de stânjenită în prezența bărbatului cu înfăţişare plăcută. Se străduia să se împace cu gândul, ba chiar să fie încrezătoare. Nu reuşea. Se socotea vinovată pentru cele întâmplate, aşa că lumea avea de ce să o bârfească, mai cu seamă că nici momentul nu era potrivit – nu se încheiase perioada de doliu. A rămas mai departe ca un sloi de gheaţă.

Yūgiri a trimis apă de spălat şi terciul de orez de la micul dejun în camera ei, unde a venit şi ea în cele din urmă. Culoarea de doliu a pereţilor şi perdelelor nu se potrivea câtuşi de puţin cu prilejul abia ivit. Găsindu-le de rău augur, slujitoarele au adus paravane şi perdele colorate, fără a fi însă deloc supărătoare. Rafturile din lemn şi rulourile pictate, trimise de Yamato-no-Kami, erau simple, dar de un bun-gust desăvârşit. La micul dejun i-au servit femei îmbrăcate în veşminte galben-trandafir-domnesc, roşu-întunecat, violet-închis sau gri-albăstrui – nici prea vesele, nici mohorâte –, la care erau prinse trene de un violet-deschis sau verde-ocru.

Administratorii şi slujitorii se împuţinaseră după moartea lui Kashiwagi, însă Yamato-no-Kami a avut grijă să pună din nou lucrurile în bună rânduială, iar oamenii i-a ales pe sprânceană. Auzind că a venit la conac noul soţ al Ochibei, au dat cu toţii fuga să fie de folos.

La câteva zile după ce Yūgiri s-a înstăpânit peste casa din Ichijō, Kumoi-no-Kari a priceput că legătura ei cu soțul s-a încheiat, deşi încă nutrea speranţe, zicându-şi că nu se poate ca el să-i fi întors spatele. Însă auzise că soţii statornici o iau razna de tot atunci când le pică cineva cu tronc şi devin de nerecunoscut. Ca să nu aibă parte de clipe dureroase şi

învinuiri nemeritate, s-a mutat la tatăl ei. Sora mai mare, una dintre concubinele Împăratului, se afla întâmplător acolo. Kumoi-no-Kari s-a mai liniştit şi nu se grăbea să se întoarcă în Sanjō.

Aflând de plecarea ei, Yūgiri, care se aşteptase la aşa ceva, a dat fuga acasă, supărat foc. Soţia lui moştenea fără tăgadă firea nestăvilită şi încăpăţânată a tatălui, pentru că era hotărâtă să pună capăt căsniciei. De cum a ajuns, a băgat de seamă că luase cu ea fetiţele şi pe cel mai mic dintre băieţi. Copiii rămaşi acasă au sărit pe el de bucurie în clipa în care a intrat. Doar unul mai scâncea după mamă.

I-a trimis câteva răvaşe lui Kumoi-no-Kari, însă nu a primit răspuns. Aşadar, nici prin cap nu îi trecea să se împace. Socotind că e de datoria lui să discute şi cu socrul, deşi ura din suflet ideea, a pornit într-acolo pe înserat. Şi-a găsit nevasta în clădirea principală, pe când copiii rămăseseră cu doicile. I-a mai trimis un răvaş: „Ciudat te mai porţi! Parcă ai vrea să te distrezi ca o tânără lipsită de griji. Ai lăsat în urmă un cârd de copii! Înțeleg prea bine că nu mai ţii la mine, deşi eu nu am făcut decât să te răsfăţ încă din copilărie. Nici nu poate fi vorba să ne despărţim acum, când avem atâţia copii. Nu îi putem lăsa de izbelişte“, i-a scris el pe un ton dojenitor.

Kumoi-no-Kari i-a răspuns tăios: „Nu trebuie să te sinchiseşti de mine. Nu mai e nimic de făcut şi nu cred că ne putem întoarce la ce a fost. Nu ai decât să îţi iubeşti copiii şi să te ocupi tu de ei.“

„Halal răspuns!“, i-a întors-o Yūgiri. „Al cui nume îți închipui că va avea mai mult de suferit?“

Nu a ţinut să o cheme la el, aşa că şi-a petrecut noaptea singur. S-a întins, înconjurat de copii, şi s-a gândit la Ochiba. Câtă descumpănire şi suferinţă trebuie să fie în sufletul ei! Ce lecţie a primit el! De ce se zicea că dragostea e demnă de luat în seamă?

De cum s-a luminat, a trimis alt răvaş, de data asta ameninţător: „Lumea o să te considere o tânără încăpăţânată. Eu aş fi vrut să mai încercăm, dar, dacă tu vrei să punem capăt legăturii noastre, să vedem ce iese! Mi se rupe sufletul gândindu-mă la copiii rămaşi la Sanjō, care plâng după mamă. Sunt încredinţat că ţi-ai adus aici copiii îndrăgiți. Mie nu-mi vine să mă joc de-a «favoriţii». O să-i îngrijesc pe toţi la fel.“

Asprimea scrisorii a cam speriat-o. Se temea să nu îi ia şi copiii aduşi cu ea.

— Hai cu mine! i-a zis el uneia dintre fetiţe. Aici nu pot să vin să te văd, nici pe tine, nici pe celelalte, iar fraţii voştri

din Sanjō sunt trişti fără voi. Îşi sorbea din ochi fetele, una mai frumoasă decât cealaltă. Să nu ascultaţi ce spune mama voastră despre mine, pentru că nu mă înţelege.

Tō-no-Chūjō a aflat despre despărţirea fiicei de soţ.

— Ar fi trebuit să mai ai răbdare, nu să te pripeşti aşa, i-a spus lui Kumoi-no-Kari. Se mai întâmplă, numai că femeia care îşi părăseşte căminul supărată nu este bine văzută şi nici compătimită. Asta e! Faptu-i împlinit şi nu avem ce face. Acum nu poţi da fuga înapoi acasă, în nici un caz.

L-a trimis apoi pe unul dintre fii cu un mesaj la Ochiba:

Legământul e din altă viaţă şi ne-ai rămas în suflet tuturor.

Ne e milă de tine, însă veştile sunt tulburătoare.

„Legătura dintre noi e puternică şi nu o poţi nesocoti uşor.“

Tânărul a păşit sprinten în conac. Femeile l-au poftit să şadă pe veranda de miazăzi. Nu prea ştiau ce să îi spună, iar Ochiba se simţea tare stânjenită. Era unul dintre cei mai chipeşi fii ai lui Tō-no-Chūjō. Uitându-se cu băgare de seamă în jur, şi-a amintit de Kashiwagi.

— Parcă aş fi de-al casei, aşa că vă rog să mă socotiţi ca atare, a zis el puțin zeflemitor.

Ochiba nu ştia cum să îi răspundă fostului socru, dar femeile nu o slăbeau deloc, atrăgându-i luarea-aminte că nu se cade să îl jignească, iar ele nu puteau scrie în locul ei.

Dacă ar fi trăit, mama ar fi scos-o din încurcătură, pentru că putea lămuri orice, chiar şi lucruri neplăcute pe care ea le-ar fi tăinuit. Cugetând la dragostea ei neţărmurită, a podidit-o plânsul. Hârtia era mai plină de lacrimi decât de tuş. A așternut pe ea doar un poem:

De ce o fiinţă neînsemnată ca mine

vă împovărează gândurile şi vă întristează auzul?

Între timp, tânărul a tăifăsuit cu femeile:

— Uneori îmi pare rău că trebuie să vorbesc de dincolo de storuri. O să mă vedeţi deseori de acum încolo şi va trebui să mă lăsaţi să intru în cele din urmă. Nădăjduiesc să îmi fie răsplătiţi anii când am fost un slujitor credincios.

A luat scrisoarea şi a plecat.

Yūgiri nu mai ştia cum să o câştige pe Ochiba, care i se împotrivea cu tot mai multă îndărătnicie. Kumoi-no-Kari nu se simţea câtuşi de puţin fericită la tatăl ei. Necazul a ajuns şi la urechile fiicei lui Koremitsu, care se bucura în sinea ei, amintindu-şi de dispreţul cu care soţia lui Yūgiri o tratase pe vremuri. Cum o mai măcinase gelozia! Ca să nu o bârfească, i-a mai scris din când în când, iar acum îi trimitea câteva rânduri ca să își arate părerea de rău. Şi un poem:

De mă număram printre soaţe, trăiam aceeaşi mâhnire.

Aşa, îmi ud mânecile doar ca să compătimesc.

„Ce neruşinată!“, şi-a zis Kumoi-no-Kari. Însă era singură şi se plictisea. „Bună şi părerea de rău!“

I-a trimis un poem de răspuns:

Am compătimit soaţe nefericite,

dar n-am crezut că o să ajung şi eu la fel.

Cuvintele ei au înduioşat-o pe fiica lui Koremitsu – singura iubire secretă a lui Yūgiri încă de dinaintea căsătoriei, una din care s-a ales cu mulţi copii. Printre ei s-au numărat: a treia şi a şasea dintre fete, al doilea şi al cincilea dintre băieţi. Kumoi-no-Kari i-a dăruit: primul, al treilea, al patrulea şi al şaselea dintre fii şi prima, a doua, a patra şi a cincea dintre fiice. Toţi erau copii frumoşi, însă nepoţii lui Koremitsu îi întreceau. Erau şi frumoşi, şi inteligenţi. Hanachirusato avea în grijă doi dintre copiii lui Yūgiri: a treia fiică şi al doilea fiu. Genji îi iubea nespus.

Era şi firesc!

1. Cicadele de seară.
2. *Nureginu* înseamnă „veşminte ude“ şi „acuzată fără temei“.
3. Dacă voia să o ia de nevastă, trebuia să o viziteze trei seri la rând şi să rămână peste noapte.
4. Avea doar cu doi ani mai mult decât el.
5. Arorut.
6. „Nu las cerbii să mă întreacă în nopţile de singurătate. / Sunt singurii mei prieteni la munte.“ (n.a.)
7. „Eu ce mă fac oare, / cascadă tăcută din Ono?“ (n.a.)
8. Temându-se de pericolul karmic al cuvintelor, Prinţul Bohaku din India nu a vorbit până la treisprezece ani, când, ameninţat de tatăl lui, împăratul, că avea să fie îngropat de viu, a început să vorbească şi a moştenit tronul.
9. Potrivit legendei, Urashima, un tânăr pescar, salvează de la moarte o broască-ţestoasă, de fapt, pe fiica Împăratului Dragonilor. Ea îl duce în împărăţia apelor şi trăiesc împreună sute de ani. Făcându-i-se dor de casă, se întoarce, însă nu mai recunoaşte nimic, pentru că în adâncuri timpul nu se măsoară ca pe pământ. Pescarul descoperă asta când deschide cutia timpului primită în dar de la Prinţesa Apelor.
10. Se spune că masculul şi femela se cuibăresc în văi diferite.

40

Ritualuri

Minori

Florile albe de primăvară ademenesc privirea,
dar tristeţea se ţine scai până la moarte.

Akiko

Murasaki nu s-a înzdrăvenit după boala grea deşi trecuse aproape un an. Nimeni nu putea spune de ce se simte slăbită, iar Genji se îngrijora tot mai mult. Nu suporta gândul că se stinge înaintea lui. Pe de altă parte, soţia se necăjea că îl lasă singur şi mâhnit, fără să-şi fi ţinut făgăduiala de a pleca dincolo împreună. Neavând copii, alte regrete nu o copleşeau, iar acum îşi dorea din suflet să se pregătească de moarte cum se cuvine. Își dorea să se călugărească, pentru a se ruga cu pioşenie, măcar cât i-a mai rămas din viaţă. Genji nici nu voia să audă. Cu toate astea, şi în mintea lui stăruia aceeaşi năzuinţă. Poate că sosise clipa să îşi facă legămintele împreună. Dacă lua hotărârea şi pornea pe drumul mântuirii, nu îşi îngăduia să mai dea înapoi. Era încredinţat că o să vină vremea când vor fi pe acelaşi lotus, dar până atunci erau nevoiți să trăiască separat. Văzând-o atât de slăbită, se temea că nu va suporta despărţirea, distrugându-şi astfel cu mâna lui calea iluminării. Încă se mai codea, deşi nu era împăcat cu gândul că alţii i-o luaseră înainte fără pic de şovăială.

Murasaki era supărată pe Genji pentru că nu îi dădea voie să se călugărească, ştiind bine că nu poate face asta fără încuviinţarea lui. Se neliniștea că nu îşi merită eliberarea, fiind ea însăşi prea păcătoasă.

Cele o mie de copii din *Sutra Lotusului* făcute la rugămintea ei – mai mulţi copişti lucraseră la ele câţiva ani de zile – se grăbea acum să le ofere Marelui Buddha. Murasaki a hotărât ca ritualul să se ţină la Nijō-no-in, unde se simţea şi acum ca acasă. A început să vadă de ofrande, îngrijindu-se, fără sprijinul soţului, nu numai de veşmintele celor şapte preoţi care ţineau slujba, dar şi de multe altele.

Genji nici nu îşi închipuise ceva atât de măreţ şi de aceea a lăsat-o să se descurce singură, el ocupându-se doar de aranjarea încăperii pentru primirea oaspeţilor. Ca şi altă dată, Murasaki s-a întrecut pe sine. Şi cât de bine cunoştea ritualul sacru!

De muzică şi dans s-a îngrijit Yūgiri. Împăratul, Prinţul Moştenitor, Akikonomu şi fiica lui Genji cu Akashi, ajunsă împărătească, precum şi doamnele de la Rokujō-in şi o seamă de curteni s-au mărginit la ofrandele trebuincioase şi tot s-au adunat mai multe decât s-ar fi aşteptat cineva. Văzând atâta belşug, lumea îşi închipuia că Murasaki începuse pregătirile cu ani în urmă şi o admira nespus. Hanachirusato şi Akashi au fost şi ele de faţă. Murasaki se afla într-o încăpere la apus de sala principală, separată de ceilalţi doar prin uşi în părţile de miazăzi şi răsărit, care dădeau spre camera cu ritualul. Celelalte doamne au fost poftite în odăile de miazănoapte, despărţite de altar prin uşi glisante.

Era a zecea zi din luna a treia. Florile de cireş îşi dezvăluiau toată frumuseţea, iar cerul senin şi aerul plăcut lăsau impresia că Paradisul lui Buddha coborâse pe pământ. Chiar şi aceia mai puţin credincioşi se simţeau în altă lume, ispitiţi parcă să păşească pe calea sacră. În momentul culminant, purtătorii de vreascuri şi preoţii au intonat cântarea[1] închinată Binecuvântatului. Apoi s-a lăsat tăcerea. Era mai grăitoare decât cuvintele nu numai pentru bolnava copleşită de mâhnire, care s-a dedicat trup şi suflet ritualului, dar şi pentru alţii. Murasaki i-a trimis un poem lui Akashi, folosindu-l ca sol pe Niou, al treilea fiu imperial.

Nu am ce regreta la trupul neputincios
şi totuşi mă-ntristează stingerea focului de vreascuri.

Akashi i-a răspuns pe ocolite, ca să nu sune prea înduioşător:

Te-ai apucat abia azi să strângi vreascuri,
mai ai mult ca să le-nfăptuieşti pe toate.

Incantaţiile şi muzica au ţinut până dimineaţă. În zori, când cireşii înfloriţi învăluiţi în ceaţă tăiau respiraţia cu frumuseţea lor, ciripitul păsărelelor se lua parcă la întrecere cu trilurile flautului. „Nici un anotimp nu e atât de încântător ca primăvara“, şi-a spus Murasaki. Dansatorul de pe scenă era chipeş precum generalul chinez Ling şi privitorii nu îşi puteau dezlipi ochii de la el. La sfârşit l-au copleşit cu veşminte felurit colorate, sporind astfel farmecul dimineţii. Muzicanţii s-au dovedit şi ei la înălţimea aşteptărilor. Lumea părea ameţită de splendoare şi fericire. Doar Murasaki se gândea cu tristeţe la puţinul timp ce i-a mai rămas pe pământ.

Poate pentru că stătuse toată ziua în picioare, se simţea sfârşită şi voia să se culce. Mulţi dintre dansatori şi muzicanţi i-au fost apropiaţi şi chipurile îi erau familiare, dar i-a privit curioasă şi pe aceia mai puţin cunoscuţi. Se întreba cu amărăciune dacă nu cumva era ultima oară când se bucura de un asemenea spectacol. Se gândea şi la doamnele cu care s-a împrietenit, deşi rivalitatea nu s-a stins niciodată pe deplin. Ştia că nimeni nu trăieşte o veşnicie şi că toate vor pieri într-o bună zi, dar o durea că se duce înaintea lor.

După încheierea ritualurilor, doamnele de la Rokujō-in s-au pregătit de plecare. Simţind că se apropie despărţirea, Murasaki i-a trimis un poem lui Hanachirusato:

Chiar de-i ultimul meu ritual aici,
legătura noastră va ţine peste vieţi.

Răspunsul a venit pe dată:

Deşi scurt, îi sunt recunoscătoare ritualului
care înnoadă legături atât de trainice.

Au urmat alte rugăciuni şi citirea textelor sacre. Văzând că nu dau roadele dorite, Genji a tocmit rugăciuni şi incantaţii la mai multe temple şi în locuri cunoscute ca fiind miraculoase.

Cum nu suporta căldura, vara părea gata să o ucidă pe Murasaki în orice clipă. Nu se ştia ce boală are şi nici nu o chinuia o suferinţă anume, dar se simţea tot mai slăbită. Femeilor le era milă de ea şi le neliniştea viitorul lor fără stăpână.

Aflând veştile îngrijorătoare, Împărăteasa a venit să o viziteze la Nijō-no-in. I s-au pregătit încăperile de la răsărit. S-au salutat ca de obicei, însă Murasaki ştia că e ultima oară când se întâlnesc. Înalţii dregători din suita Împărătesei s-au prezentat şi ei unul câte unul. Bolnava a auzit multe nume cunoscute şi s-a emoționat. Pe Împărătească nu o mai văzuse de multă vreme şi se gândea cu tristeţe la copiii pe care îi îngrijise şi care aveau să crească fără ea. Până una-alta, au stat de vorbă nestingherite. Chiar atunci a apărut Genji.

— În seara asta mă simt ca o pasăre alungată din cuib. Mai bine mă duc să mă culc, a zis el întreptându-se către altă încăpere.

S-a bucurat când a văzut-o pe Murasaki în picioare, dar se îngrijora ca bucuria să nu-i fie trecătoare.

— Stăm departe una de alta şi îmi pare nespus de rău că a trebuit să te deranjezi până la mine. Mă tem că eu nu te mai pot vizita.

Au tăifăsuit liniştite. Apoi a venit Akashi. Și-au vorbit cu căldură, deşi Murasaki a lăsat multe lucruri deoparte, nevrând să îşi întristeze prietena. A amintit în treacăt de

vremelnicia vieţii, dar mâhnirea de pe chipul ei era mai grăitoare decât orice cuvânt.

O femeie i-a adus înăuntru pe nepoţii imperiali ai lui Genji. Pe Murasaki a podidit-o plânsul.

— Cât mi-aş fi dorit să vă văd mari! Nici nu mi-am dat seama ce greu îmi e să mă despart de voi.

Deşi înlăcrimată şi slăbită, a rămas la fel de frumoasă. Împărăteasa ar fi vrut să schimbe vorba, însă nu ştia ce să zică. Îi venea şi ei să plângă.

Murasaki a început să spună ceva, de parcă rostea un testament:

— Am o mare rugăminte. Sunt aici femei, unele mai în vârstă, care m-au slujit cu credinţă ani şi ani de zile. Vă rog să aveţi grijă de ele după ce nu mai sunt eu, pentru că nu au unde să se ducă. Aici le-a fost casa mereu.

După ce a tocmit slujbele, pentru ziua următoare, Maiestatea Sa a pornit spre încăperile din aripa de răsărit ce îi fuseseră pregătite.

Micuţul Niou, o zvârlugă de băiat, părea să fie peste tot în acelaşi timp. Găsind câteva clipe în care se simţea mai bine şi era singură, Murasaki l-a aşezat dinaintea ei şi i-a spus, fără să o audă femeile:

— S-ar putea să plec. Te rog să nu mă uiţi.

— Să nu pleci! Bunico, te iubesc mai mult decât pe tata şi pe mama.

Şi-a ferit obrăjorii ca să nu-l vadă că plânge. Murasaki se topea de dragul lui şi a reuşit să zâmbească printre lacrimi.

— Când te faci mare, asta o să fie casa ta şi aş vrea să ai grijă de cireşi şi de prunii cu flori roşii. Să le vorbeşti frumos florilor şi să le priveşti cu dragoste. Din când în când, să mai pui câte una şi pe altar.

Niou a încuviinţat, a privit-o în ochi şi a ţâşnit afară când nu şi-a mai putut stăpâni lacrimile. De copiii crescuţi de ea se despărţea Murasaki cel mai greu.

A sosit toamna, aducând răcoarea mult aşteptată. Lui Murasaki i-a fost câteva zile ceva mai bine, dar nu a ţinut-o mult. Vântul abia adia şi umezeala era greu de suportat, iar inima ei se înrourase. Simţindu-şi moartea aproape, ar fi vrut ca Împărăteasa să mai stea, dar Maiestatea Sa i-a cerut să se întoarcă. Sosiseră câţiva mesageri de la Palat şi Murasaki nu voia să o pună într-o situaţie neplăcută. Cu toată stânjeneala, nu a putut părăsi iatacul ca să îşi ia rămas-bun, aşa că a venit Împărăteasa la ea. Nici nu ştia cum să-şi mai ceară iertare. S-a pregătit temeinic pentru a o întâmpina acolo. Era nespus de slăbită, dar arăta distinsă şi mai frumoasă ca oricând. Nu avea frumuseţea din tinereţe, când nici măcar florile nu o

întreceau, ci frumuseţea liniştită a omului împăcat cu sine, care nu poate fi asemuită cu nimic pe pământ. Şi totuşi, câtă tristeţe izvora din adâncul sufletului ei!

Vrând să îşi privească florile în lumina asfințitului, într-o seară cu vânt mai aspru, Murasaki s-a târât afară sprijinindu-se de o rezemătoare. Chiar atunci a venit Genji.

— Cât mă bucur că te-ai ridicat! Mi se pare că vizita Împărătesei ţi-a dat forţe noi.

Genji s-a bucurat că s-a mai întremat, dar ea s-a întristat la gândul că bucuria nu avea să ţină mult.

Ce vezi acum durează cât roua

de pe hagi, spulberată de vânt.

„Are dreptate“, şi-a zis Genji. „Nu durează nici măcar cât roua.“ Vântul tomnatic îi sporea mâhnirea.

I-a răspuns degrabă:

Viaţa-i mai vremelnică şi decât roua.

De am întârzia un pic, am pieri deodată.

Împărăteasa Akashi nu s-a lăsat mai prejos:

Dacă lumea-i ca roua în bătaia vântului de toamnă,

înseamnă că-i firavă ca firele de iarbă.

Genji le sorbea din ochi pe amândouă şi ar fi vrut să le fie în preajmă o mie de ani, dar timpul zboară şi nimeni nu îl poate opri. Ce adevăr trist!

— Vă rog să mă lăsaţi singură. Mă simt rău şi nu vreau să vă chinuiesc. Iertaţi-mi, a spus ea proptindu-se de rezemătoare.

Îngrijorată, Împărăteasa i-a luat mâna şi a privit-o în ochi, plângând. Arăta chiar ca o mărgeluţă de rouă gata să piară. Au trimis mesageri la mai multe temple şi au tocmit alte slujbe. Genji nădăjduia ca duhul rău, care a mai chinuit-o şi altă dată, să o lase în pace acum. A făcut tot ce i-a stat în puteri, veghind-o noaptea întreagă, dar nu s-a săvârşit minunea. Murasaki s-a stins în zorii zilei.

Împărăteasa a rămas și ea acolo peste noapte, iar Genji s-a simţit mai liniştit. Şi-a zis în sinea lui că oricine trece prin asemenea momente grele, însă nimeni nu vrea să accepte cu uşurinţă ordinea firească a lucrurilor. Durerea din suflet era greu de îndurat şi nu se putea pune în cuvinte. Lumea de la Nijō-no-in îşi pierduse cumpătul, iar Genji se zbuciuma neîncetat. Yūgiri se străduia să-l încurajeze.

— S-a isprăvit. Am greşit că nu i-am îndeplinit marea dorinţă. Au plecat preoţii cu incantaţiile şi rugăciunile, însă o mai fi rămas vreunul care să-i poată face legămintele şi tonsura. Nu am înfăptuit mare lucru pentru ea în lumea asta, dar nădăjduiesc că Marele Buddha îi va lumina calea spre lumea de apoi. Să vină un călugăr să se ocupe de ea.

Genji vorbea domol, arăta palid şi tras la faţă. Lacrimile îi curgeau nestăvilite. Yūgiri era şi el nespus de mâhnit.

— Ce nenorocit, duhul ăsta rău! s-a tânguit el. Să fi fost acelaşi ca înainte? Cred că ai dreptate. O zi şi o noapte de viaţă cucernică aduc nesfârşite mângâieri. Putem oare nădăjdui că tot ce facem noi acum e de ajuns ca să îi lumineze calea? Hai să ne adunăm forţele şi să lăsăm deznădejdea la o parte ca să nu îi întristăm şi mai mult pe cei din familie.

A ales câţiva preoţi pentru slujbele de doliu şi rugăciuni.

Yūgiri şi-a amintit de noaptea cu taifunul, când îşi zărise mama vitregă. A tânjit apoi să i se repete norocul. Nu a fost să fie. Trebuia să se întâmple acum, era ultimul prilej. Plângea, iar femeile se tânguiau cu jale.

— Vă implor, puţin mai încet! a zis el încercând să îşi stăpânească emoţiile.

A ridicat puţin perdeaua, ca şi când Genji l-ar fi poftit înăuntru. În lumina palidă a zorilor, la căpătâiul lui Murasaki ardea un opaiţ. Genji ştia că Yūgiri se află alături, dar nu a vrut să ascundă chipul frumos al moartei.

— Nu s-a schimbat deloc. Cine ar vedea-o ar crede că mai trăieşte, a şoptit el acoperindu-şi faţa cu mâneca.

Şi-a şters lacrimile şi se străduia să o privească cu ochii înceţoşaţi. Se temea să nu leşine de durere. Părul ei era minunat, de un negru strălucitor. Deşi nu fusese îngrijit în ultima vreme, nici măcar un fir nu se clintise. Faţa îi era albă în lumina opaiţului şi ziceai că doarme în tihnă. Frumuseţea ei părea un adevărat miracol. Yūgiri se simţea fermecat şi nu îşi dorea decât să îi încredinţeze propriul suflet.

Femeile care o slujiseră multă vreme pe Murasaki nu se simţeau acum în stare de nimic, aşa că pregătirile căzeau pe umerii lui Genji. Se străduia din răsputeri să se liniştească pentru a vedea ce este de făcut. Mai avusese parte de incinerări, însă niciodată durerea nu a fost atât de adâncă şi niciodată nu a trebuit să se ocupe singur de ele.

Funeraliile s-au isprăvit în aceeaşi zi. Oricât de drag ne-ar fi cineva şi oricât am vrea să îl păstrăm lângă noi, nu se poate. Aşa e legea firii – morţii cu morţii, viii cu viii. Locul incinerării s-a umplut de lume. Slujbele au fost solemne, iar sufletul ei s-a înălţat la cer odată cu fuiorul subțire de fum. Genji simțea că plutește şi că pământul îi fuge de sub picioare. Nu se mai ținea decât sprijinit de braţele altora. Celor care îl vedeau nu le venea să creadă că moartea soţiei l-a doborât de tot. Nici slujitorii nu erau mai breji, până la ultimul, iar femeile nu se mai trezeau din coşmar. Rândaşii aveau grijă ca ele să nu cadă din trăsuri, în aşa hal ajunseseră.

Lui Genji îi treceau prin faţa ochilor funeraliile primei soţii, Aoi. Fusese mult mai stăpân pe el dacă îşi amintea limpede cât de strălucitoare era luna. Însă acum, ochii i s-au împăienjenit de lacrimi şi inima îi bătea nebuneşte. Murasaki s-a stins pe data de 14, azi se aflau în 15. De dimineaţă, soarele se înălţase luminos, iar mărgeluşele sclipitoare de rouă pieriseră neputincioase. Copleşit de mâhnire, Genji cugeta la zilele rămase, socotind că ar fi fost mai bine să se folosească de nenorocirea abătută asupra lui ca să îşi împlinească o dorinţă mai veche – aceea de a părăsi tărâmul păcătoşilor şi de a se călugări. Nevrând totuşi să-l creadă lumea o fire slabă, s-a hotărât să mai amâne. Nimic nu îi putea alina durerea din inimă.

Yūgiri a rămas alături de tatăl lui cât a durat doliul, străduindu-se din răsputeri să îi aducă mângâiere. Într-o seară cu vijelie, şi-a amintit când a zărit-o pe Murasaki doar o clipă. Îl întrista gândul că nu a mai izbutit să o vadă de atunci şi i se părea că nu se mai trezeşte din coşmar. Ca să nu îşi trădeze simţămintele, s-a apucat să rostească neîncetat numele lui Amida Buddha, lacrimile picurându-i pe mărgelele rozariului.

Dorul dintr-un amurg de toamnă de demult

s-a sfârşit cu un vis dureros în zori.

Yūgiri nu mai scăpa de el.

Genji i-a rugat pe preoţi şi pe călugări să repete Numele Sacru şi să citească rugăciuni de doliu, precum şi *Sutra Lotusului*. Plângea zi şi noapte, durerea lui necunoscând alinare. S-a gândit la trecut şi, privindu-se în oglindă, şi-a amintit că a avut parte de nenumărate onoruri, poate unele nemeritate, însă Binecuvântatul l-a supus la încercări încă din fragedă copilărie, arătându-i ce înseamnă vremelnicia vieţii. Şi totuşi, nu s-a putut desprinde din mrejele plăcerilor ca să urmeze calea lui Buddha. Era încredinţat că durere ca a lui nu a cunoscut nimeni vreodată şi nici nu va cunoaşte. De acum nu îl mai împiedica nimic, dar se temea că mâhnirea lui nemăsurată nu îi va îngădui să păşească pe drumul după care tânjea de multă vreme. Se ruga la Buddha să îi dea putere.

De la Palat i s-au transmis condoleanţe şi prin viu grai, şi prin mesageri, cele mai multe din suflet şi nu pentru că aşa se cuvenea. Genji voia să uite de toate necazurile, dar nu i-ar fi convenit ca lumea să îl socotească un bătrân învins. Avusese o viaţă frumoasă, pe care o trăise din plin, şi nu i-ar fi picat bine să se spună că e slab şi nu vrea să meargă înainte. Aşadar, durerea pricinuită de pierderea soţiei era sporită de neputinţa de a-şi vedea visul împlinit.

Tō-no-Chūjō îi trimitea din când în când scrisori, încercând de fiecare dată să îl mai încurajeze şi să îl asigure că îi este alături. Chiar regreta dispariţia neaşteptată a frumoasei femei. Mama lui Yūgiri, care îi fusese soră, se stinsese în acelaşi anotimp, cu ani în urmă. Mulţi dintre aceia care îi transmiseseră condoleanţe atunci muriseră şi ei. Toţi se duc şi prea puţin contează care mai întâi şi care pe urmă. Era o seară ce îl îndemna la melancolie, iar grădina îi atrăgea privirile ca un magnet. A aşternut pe hârtie o scrisoare lungă şi i-a trimis-o lui Genji, împreună cu un poem. L-a ales drept mesager pe unul dintre fiii lui.

Să fie oare aceeaşi toamnă de demult,

gata să adauge noi straturi de rouă pe mânecile ude?

La asta se gândea şi Genji, aşa că răspunsul a venit degrabă:

Mânecile-s la fel de înrourate ca şi atunci.

Apăsător anotimp mai e toamna!

Nevrând ca prietenul lui să simtă cât e de răvăşit, a adăugat: „Îţi mulțumesc pentru gândurile bune. Scrisorile tale mă mai alină.“

Purta un doliu mai închis la culoare decât la moartea lui Aoi. Iar durerea era mult mai mare acum.

Oamenii binecuvântaţi cu reușite şi bucurii stârnesc uneori invidie, ba chiar îi fac nefericiți pe alții cu semeţia lor. Nu și Murasaki. N-a existat om care să nu o îndrăgească negreşit pentru faptele ei bune. Şi le întâlneai la tot pasul. A fost o femeie fermecătoare şi de o nobleţe rar întâlnită. Adierea vântului şi zumzetul gâzelor se însoţeau în toamna asta de lacrimi în ochii acelora care au cunoscut-o chiar şi trecător. Femeile aflate în slujba ei de ani de zile nici nu-şi puteau închipui viaţa fără stăpână. De aceea, unele dintre ele au hotărât să se călugărească, renunţând la cele lumeşti şi retrăgându-se în sate izolate.

Akikonomu îi trimitea deseori lui Genji cuvinte de încurajare, arătându-şi totodată durerea neţărmurită.

Pentru că nu i-au plăcut câmpiile ofilite,

răposata nu s-o fi ataşat de toamnă?

„Abia acum am priceput“, a adăugat ea.

Lui Genji, mesajele ei distinse îi făceau plăcere. Le citea şi le recitea până se sătura. Plângea liniştit şi îi lua mult până să îi răspundă.

De acolo, din înalturi, aruncă-mi o privire

în lumea vremelnică şi nesuferită.

A rulat scrisoarea şi a mai ţinut-o în mâini o vreme, cu privirile pierdute.

Neputându-şi învinge mâhnirea, Genji trecea mai mult pe la soaţe. Nu voia să bage de seamă cineva cât de doborât este. Rămânând cu puţine femei care îl slujeau, se afunda în rugăciuni cât era ziua de lungă. Făcuse legământ cu Murasaki pentru o mie de ani, dar ea s-a dus. Nu mai avea nici el de ce să rămână în lumea asta, așa că se pregătea să se retragă. Şovăiala nu îi mai servea la nimic. Şi totuşi…

Nu a lăsat îndrumări legate de slujbele de pomenire. Nici nu s-ar fi simţit în stare. Yūgiri urma să se ocupe de ele.

Tot gândindu-se la cât are să mai reziste, s-a sfârşit a patruzeci şi noua zi de doliu. Ca prin vis.

Nici Akikonomu nu o putea uita pe Murasaki.

1. „Am adus apă, / am strâns vreascuri, ierburi şi flori / ca să capăt *sutra*.“ (n.a.) Imnul preamărește muncile grele ale lui Buddha într-o viață anterioară.

41

Vrăjitorul

Maboroshi

Se apropie ziua când în viaţa de apoi
el va da lumină cerului nemărginit.

Akiko

Cu toată primăvara luminoasă, sufletul lui Genji a rămas mohorât. Ca întotdeauna de Anul Nou, vizitatorii se perindau neobosiţi cu urări de bine, dar, zicând că nu se simte în apele lui, Genji rămânea în spatele paravanului. Doar pe Hotaru l-a primit să stea de vorbă. Au început cu un schimb de poeme.

A plecat de acasă aceea care preţuia florile.

Ce mai cauţi la mine, primăvară?

Hotaru i-a răspuns pe dată:

Parfumul prunului m-a ademenit.

Crezi c-am venit doar să văd florile?

Au ieşit să admire florile roşii de prun, abia deschise, amintindu-i lui Genji de alte primăveri, deşi nu semăna cu nici una dinainte. Lipsea şi muzica anul acesta.

Femeile care au slujit-o pe Murasaki vreme îndelungată purtau încă veşminte negre de doliu şi nu izbuteau să-şi alunge mâhnirea. Singura mângâiere era că stăpânul lor nu s-a întors la celelalte soaţe, ci a rămas la Nijō-no-in. Deşi nu se încurcase cu vreuna dintre doamnele sale, mai dăduse uneori atenţie uneia sau alteia. Acum, când ar fi fost de aşteptat să le dorească în preajmă, stătea singur cuc. Îi pierise pofta de aventură. Chiar şi doamnele ce rămâneau de veghe noaptea tăifăsuiau dincolo de perdele, depănând uneori amintiri.

Lui Genji îi părea nespus de rău că a supărat-o pe Murasaki şi nici măcar nu şi-a cerut iertare. Isteaţă cum era, i-a descoperit de multe ori aventurile, însă nu i-a purtat vreodată ranchiună şi nici nu l-a sâcâit cu izbucniri de gelozie. Era însă convins că a suferit din pricina lui. Câteva doamne aflate în slujba ei, martore ale multor întâmplări, i-au dezvăluit amărăciunile stăpânei lor pe vremuri.

Murasaki nu şi-a trădat o clipă simţămintele, nici când Genji a adus-o pe Onna-San-no-Miya la Rokujō-in. Ştia că nu i-a convenit, aşa cum nu i-a convenit nici lui. Nu a uitat zorii cu nori ameninţători şi ninsoare când femeile l-au ţinut afară până aproape îngheţase. Murasaki l-a primit însă cu căldură, încercând să îşi ascundă mânecile ude. Când nu putea dormi, chibzuia îndelung la curajul ei, încredinţat că nu mai este pe pământ altă fiinţă care să îi semene.

Într-o dimineaţă devreme, a auzit o femeie zicând:

— Ce zăpadă nesuferită!

La fel ca mai demult, numai că acum nu o mai avea alături şi tristeţea îi era nemărginită.

Duce-m-aş din lumea trecătoare aidoma zăpezii,
ninge mai departe şi trăiesc fără să vreau.

După ce s-a spălat pe mâini, așa cum cerea ritualul, şi-a spus rugăciunile. Femeile i-au adus *hibachi* şi tăciuni, iar Chūnagon şi Chūjō au venit să stea la taclale.

— Greu mai trec nopţile când eşti singur! Rău am făcut că m-am tot agăţat de lumea asta păcătoasă, a zis Genji mâhnit peste măsură.

Cugeta însă la tristeţea femeilor părăsite de stăpână. Ce se va alege de ele fără el şi fără vocea cu care rostește rugăciunile? Ar fi înduioşat pe oricine, darămite pe acelea care i-au fost mereu alături. Le compătimea din suflet.

— Am avut tot ce mi-am dorit în viaţă şi nu am ştiut ce sunt lipsurile. Totuşi, nici supărările nu m-au ocolit. De multe ori am cugetat că Binecuvântatul a vrut să înțeleg mai bine decât alţii ce înseamnă vremelnicia vieţii. M-am prefăcut că nu pricep, dar spre sfârşitul vieţii mi-a dat cea mai aspră lecţie. Nu am decât să mă împac degrabă cu soarta şi să îmi recunosc păcatele. Nimic nu mă mai leagă de lumea asta. Ba da, voi, pe care vă simt mai apropiate decât înainte, când trăia şi ea. Tare greu va fi să îmi iau rămas-bun. Sunt un bărbat slab, după cum vedeţi.

A încercat să își ferească privirea ca să nu i se zărească ochii înceţoşaţi, dar nu şi-a putut stăpâni lacrimile. Femeile plângeau de mama focului la gândul despărţirii.

Dimineaţa şi seara le chema lângă el pe acelea care i-au fost mai dragi. Pe Chūjō o ştia de copilă şi firește că legătura dintre ei a fost la un moment dat mai strânsă, dar nu a împins lucrurile prea departe, de dragul lui Murasaki, şi nici pe fată nu a vrut să o împovăreze cu mustrări de cuget. Nici vorbă să tânjească acum după ea, ci o vedea ca pe o amintire lăsată de soţia lui. O femeie frumoasă, cu bun-simţ, mai îndrăgită de

fosta ei stăpână decât oricare alta, adică un adevărat *unaimatsu*[1].

Prietenii şi curtenii de rang înalt mai treceau pe la Genji, însă numai rareori stătea la taifas cu vreunul. Nu voia să vadă lumea cât de mult l-a urâţit mâhnirea. Mai bine doar să audă despre felul dureros în care s-a schimbat. Se temea şi de vorbe şi gesturi neînfrânate, oricâtă grijă avea. Până şi cu Yūgiri vorbea numai prin perdea sau de după de paravan. A hotărât să aştepte până ce toate se liniştesc şi apoi să se călugărească. Şi pe la soaţele de la Rokujō-in trecea numai din când în când, din pricina lacrimilor fără zăgaz. Nu îi plăcea să fie văzut astfel.

Împărăteasa, fiica lui, s-a întors la Palat, lăsându-l pe Niou să îi ţină de urât. Copilul şi-a amintit de rugămintea „bunicii“ legată de pruni şi cireşi. Pe Genji îl înduioşau gesturile lui sensibile. În luna a doua, prunii înfloriţi s-au învăluit în ceaţă. Auzind cum cântă privighetoarea în prunul înflorit ce-i amintea de Murasaki, Genji a ieşit pe verandă şi a murmurat oftând:

Privighetoarea a venit acasă, dar nu ştie
că stăpâna florilor nu se mai află printre noi.

Pe măsură ce venea primăvara, grădina îmbrăca haina bine cunoscută şi culorile deveneau ameţitor de frumoase. Genji încerca să nu se gândească la trecut, însă totul îi aducea aminte de ea. Îi venea să plece undeva departe, unde să nu audă nici măcar ciripitul păsărelelor. Până şi cascada de trandafiri-domneşti părea înrourată, stârnindu-i un nou şuvoi de lacrimi. În alte grădini florile de cireş se scuturaseră deja. Aici, la Nijō-no-in, după florile de cireş bătute au urmat cele obişnuite şi se apropia vremea glicinelor. Murasaki adunase în grădina ei fel de fel de copaci care înfloreau în momente diferite şi de aceea vrăjea tot timpul cu splendoarea ei.

— A înflorit cireşul meu! a strigat Niou bucuros, de parcă ar fi făcut o mare descoperire. Nu vreau să se scuture. Dacă îl împrejmuim cu perdele şi îl legăm bine, poate nu-l ajunge vântul.

Cuvintele copilului i-au smuls un zâmbet lui Genji.

— Eşti mai înţelept decât poetul care a vrut să aibă o mânecă îndeajuns de mare ca să acopere cerul întreg.

Nepotul îi mai alina tristeţea, dar a simţit nevoia să îi spună:

— Nu cred că o să mai rămânem multă vreme împreună. Chiar de mai zăbovesc puţin în lumea asta, s-ar putea să nu ne mai vedem.

— De ce vorbeşti ca bunica? Nu e bine, bunicule! i-a spus copilul trăgându-l de mânecă şi ţinând capul plecat ca să nu îi vadă lacrimile.

În orice loc s-ar fi aflat – lângă balustradă sau vreo perdea a lui Murasaki – Genji admira grădina. Printre femeile care îl slujeau, unele purtau încă doliu, iar celelalte, veşminte obişnuite în culori mohorâte. Nici mantia *nōshi* a lui Genji nu atrăgea privirile în vreun fel. Încăperile mobilate cu simplitate făceau liniştea să pară mai apăsătoare. Genji a şoptit copleşit de tristeţe:

Venit-a oare vremea să las în paragină
grădina făurită de răposată cu atâta drag?

De plictiseală, s-a dus să o viziteze pe Onna-San-no-Miya. Niou şi doica l-au însoţit. Jucându-se cu Kaoru, Niou a uitat de grija lui pentru flori.

Tânăra călugăriţă citea rugăciuni în faţa altarului ei budist. Genji nu putea spune că e pioşenia întruchipată, dar de fiecare dată o găsea citind, liniştită, *sutra*. Își găsise negreşit tihna pentru că hotărâse să scape de lumea păcătoşilor. Văzând că nu o tulbură nimic, Genji o invidia. Se tot întreba cum de reușise un motiv atât de firav să îi schimbe viaţa, astfel încât să păşească înaintea lui pe calea mântuirii?

Florile de pe altarul lui Buddha erau încântătoare, chiar şi în lumina asfințitului.

— Aceea care a iubit atât de mult primăvara nu mai e printre noi şi nici eu nu îi mai pot admira florile de unul singur. Mă întristează. Îmi plac însă mult florile de pe altar. Cât despre tufele de trandafiri-domneşti, nu cred că le-am văzut vreodată atât de mari şi bogate. Nu există altă floare pe care să o admir mai mult şi de aceea o fi atât de veselă şi elegantă. De ce a înflorit oare aşa tocmai în primăvara în care nu se mai află printre noi aceea care a plantat-o?

Onna-San-no-Miya a răspuns nepăsătoare:

— Primăvara din vale.[2]

Lui Genji i s-a părut că-şi bate joc de durerea lui. Nu își amintea ca Murasaki să fi făcut vreodată observaţii atât de nechibzuite, nici măcar în tinereţe. Ea a fost întotdeauna simțitoare şi înţeleaptă şi găsea explicaţii pentru orice. Lacrimi de neputinţă i-au scăldat obrajii.

Ceţurile de seară au învăluit grădina, vrăjindu-l mai mult ca oricând.

Ca să își alunge urâtul, s-a dus la Akashi. Ea a rămas mută de uimire văzându-l după atâta vreme, însă l-a primit liniștită şi semeaţă. Era distinsă şi inteligentă, dar nu îi putea

alina dorul de fosta soţie iubită. Au vorbit despre vremurile de odinioară.

— Am învăţat de tânăr că nu e bine să iubeşti pe cineva şi nici să te legi sufletește de ceva pe lumea asta. A fost o vreme când le-a căşunat multora pe mine şi când socoteam că e mai înţelept să îmi petrec restul vieţii într-un sat de munte. Acum mi se apropie sfârşitul şi tot nu m-am dezbărat de legături fără rost, ba au mai apărut şi altele. După cum vezi, sunt un om slab, nu fac doi bani.

Nu i-a vorbit fățiș despre tristeţea pricinuită de moartea lui Murasaki, dar Akashi i-a înţeles durerea şi l-a compătimit.

— Chiar şi oamenii care pretind că nimic nu îi mai ţine pe lumea asta se despart greu de ea, aşa că îmi dau seama ce simți. Cred că trebuie să chibzuieşti atent înainte să faci un asemenea pas ca să nu te trezeşti cu regrete, iar lumea să te considere un om cu toane. Pe calea mântuirii nu poți pleca în pripă şi îmi închipui cât e de greu să te hotărăşti. Destui au renunţat la lucrurile lumeşti din pricina unei dezamăgiri în dragoste sau a vreunui fleac. Gestul lor nu are cum să fie lăudabil. Eu zic să mai aştepţi până îţi cresc nepoţii şi toate sunt pornite pe drumul lor. Dacă atunci o să mai vrei să te călugăreşti, nu o să mai am nimic împotrivă şi chiar o să mă bucur pentru tine, i-a spus Akashi cu seriozitate.

Prețuia sfaturile ei înţelepte şi o admira din suflet.

— O aşteptare îndelungată e mai periculoasă decât o hotărâre pripită.

A depănat apoi amintiri triste.

— Când s-a stins Fujitsubo, priveam cireşii înfloriţi şi îi vedeam îndoliaţi.[3] O admirasem de mic şi de aceea, când s-a prăpădit, am plâns-o cum nu mai plânsesem pe nimeni până atunci. Mâhnirea nu se însoțește mereu cu dragostea. Când se sfârşeşte o legătură îndelungată, nu amintirea ei te copleşeşte, ci a fetei pe care ai crescut-o până s-a preschimbat în femeie, precum şi anii petrecuţi împreună ca apoi, la un moment dat, să te trezeşti singur. Amintirile sunt ucigătoare când te năpădesc fără milă, fie că sunt triste sau plăcute.

Au tăifăsuit până târziu în noapte, despre lucruri vechi şi noi. O clipă, Genji s-a gândit să rămână cu ea până dimineaţă, dar s-a ridicat dintr-odată şi a plecat. Akashi l-a petrecut din priviri, întristată. Şi pe Genji l-a uimit propria șovăială.

Ajuns acasă, s-a pus pe rugăciuni şi nu s-a oprit noaptea întreagă, moţăind doar câte puţin. Dis-de-dimineaţă, i-a trimis un poem lui Akashi:

Gâştele s-au înălţat fericite către sălaşul etern,

eu am pornit plângând spre bătrânul cuib vremelnic.[4]

Deşi a durut-o plecarea lui Genji, a podidit-o plânsul la gândul mâhnirii care l-a făcut de nerecunoscut.

Gâştele au zburat, apa din orezărie a secat;
nu se mai zăreşte floarea oglindită altădat'.

Genji i-a admirat mereu condeiul. Şi-a amintit că Murasaki o socotise la început o nepoftită fără obraz, dar în ultimii ani se împrieteniseră. Nu a fost niciodată vorba de o prietenie caldă, ci mai degrabă de grija de a nu se răni una pe alta. Oare numai Genji băgase de seamă? Acum o vizita pe Akashi când nu mai suporta singurătatea, însă nu rămânea la ea peste noapte.

Era timpul să treacă la haine de vară. Hanachirusato i-a trimis cele trebuincioase, însoţite de un poem:

A sosit ziua veşmintelor de vară.
Amintiri noi le mătură din cale pe acelea vechi.

Răspunsul a venit repede:

Veşmintele subţiri ca tunica cicadei
ne arată azi cât de iute se frânge viaţa.

— Îmi închipui că toată lumea e nerăbdătoare să vadă Sărbătoarea Kamo. Vi s-o fi făcut şi vouă dor de casă, le-a spus Genji femeilor, aşa că plecaţi liniştite şi vedeţi ce e de văzut.

Chūjō trăgea un pui de somn în camera de zi de la răsărit. S-a ridicat când a intrat Genji, acoperindu-şi faţa cu mâneca. Se îmbujorase toată. Era micuţă de statură şi avea un chip luminos şi frumos. Deşi părul îi era puţin răvăşit, arăta grozav. Peste pantalonii galbeni-roşietici şi o cămaşă lila purta straie de doliu gri-plumburii. Trena *mo* şi haina *karaginu* şi le scosese, dar acum se străduia să îşi dreagă ţinuta. Lângă ea stătea o viţă de nalbă. Genji a cules-o de jos zicând:

— A trecut atâta vreme de când nu am mai văzut aşa ceva. Am uitat şi numele florii.

Chūjō a ticluit repede un poem şi l-a rostit sfioasă, cu atât mai mult cu cât voia ca el să priceapă că despre ea este vorba:

Apa-ofrandă veche şi buruienoasă a împiedicat zeul să se arate.
Fireşte că ai uitat numele nalbei cu care ne împodobim capetele.

„Îmi pare rău că am neglijat-o", şi-a spus Genji.

La cele lumeşti am cam renunţat,
dar mai întind azi mâna după o viţă de nalbă.

Se pare că nu simţăminte pioase nutrea pentru ea.

Ploile neîncetate din luna a cincea îl chinuiau şi mai mult pe Genji, sporindu-i tristeţea. Yūgiri s-a nimerit să-i fie alături, prin ziua a zecea, chiar într-o seară frumoasă când

norii se risipiseră. *Tachibana* sclipea în lumina lunii, iar vântul uşor purta pe aripi îmbătătoarea mireasmă încărcată de amintiri. Nu a durat însă mult. Cerul s-a întunecat fără veste, pe când ei aşteptau „vocea cucului[5] neschimbată o mie de ani“. A început o ploaie cu bulbuci şi s-a stârnit un vânt vijelios, mai-mai să stingă felinarele de la streşini. Răpăitul ploii pe acoperiş i-a amintit lui Genji de versul: „glasul picăturilor la fereastră“. I-au mai venit în minte şi alte versuri de Bai Juyi. Nu era neapărat o poezie deosebită, însă vocea cu care a rostit cuvintele îndemna la melancolie.

— Ştiu că nu sunt primul bărbat singur, dar nu îmi place şi tristeţea mă omoară. Cred că e totuşi bine că trăiesc astfel înainte să mă retrag la un templu din munte.

A rugat o femeie să le aducă fructe şi dulciuri.

Yūgiri ar fi vrut ca tatăl lui să nu stea doar cu ochii la cer, de parcă ar fi aşteptat să vină cineva de acolo. Nu pricepea cum de se topeşte încă de dorul lui Murasaki. Mâhnirea adâncă era cu siguranţă stavilă în calea pe care dorea să o urmeze. Însă îşi înţelegea tatăl. El nu a putut să o uite pe Murasaki după ce o zărise numai câteva clipe.

— Doliul se apropie de sfârşit. Ce ai de gând să faci pentru comemorarea de un an? l-a întrebat Yūgiri.

— Doar ceea ce se obişnuieşte cu asemenea prilejuri. Am să îi dedic *Mandala Paradisului* pe care ea şi-a pregătit-o. Apoi sunt cele o mie de copii ale *sutrei*. O să ne spună duhovnicul ei ce mai avem de făcut. Ne vor ajuta negreşit şi ceilalţi preoţi şi călugări.

— Cred că ea s-a gândit la toate şi le-a rânduit cum se cuvine. Ştiu prea bine cât de firavă s-a dovedit legătura ei cu lumea asta. Păcat că nu a lăsat copii în urmă!

— Au fost şi doamne care nu s-au stins atât de timpuriu şi tot nu au zămislit copii. Noroc cu tine că avem o casă plină de urmaşi.

Nu a vrut ca Yūgiri să îşi dea seama cât e de mâhnit, aşa că a încercat să schimbe vorba. Chiar în clipa aceea s-a auzit cucul.

„De unde a ştiut că sunt aici?“[6]

Venit-ai, cucule cu aripi plouate,

să tânjeşti cu noi după răposată astă-seară?

Genji privea cerul mai trist ca niciodată, iar Yūgiri a răspuns:

Du-te, cucule, şi spune-i răposatei

că florile de tachibana de acasă au atins culmea frumuseţii.

Femeile au compus şi ele poeme, dar nu mă mai opresc asupra lor.

Yūgiri a rămas cu tatăl lui peste noapte, ceea ce făcea deseori când îl simţea mâhnit. Nici el nu era mai vesel la gândul că încăperile unde nu avusese voie să intre pe vremuri îl găzduiau acum fără oprelişti.

Într-un amurg văratic fierbinte, Genji a ieşit în Pavilionul de Vară ca să se răcorească privind iazul cu lotuşi în plină floare. Gândurile i s-au îndreptat către soţia de dorul căreia suferea. A rămas nemişcat până târziu, când l-a trezit din visare ţârâitul cicadelor *higurashi*, făcându-l să îşi plimbe ochii peste grădină. I-au atras privirile garofiţele ce străluceau de frumuseţe în roşeaţa asfinţitului, iar zumzetul gâzelor nu cunoştea astâmpăr.

În plictiseală-mi petrec ziua de vară, şi-n lacrimi.
Oare eu sunt de vină că plângeţi şi voi, cicadelor?

La lăsarea întunericului, licuricii i-au amintit de un poem al lui Bai Juyi: „Luminile-de-pădure roiesc / în faţa Pavilionului de Seară / şi eu jelesc“.

Licuricii ştiu să dea lumină întunericului de seară,
eu nu deosebesc ziua de noapte de atâta dor.

În a şaptea zi din luna a şaptea, la Sărbătoarea Tanabata, muzica a lipsit, Genji nu a avut oaspeţi şi seara a fost tare mohorâtă. Nici măcar femeile nu au ieşit să admire stelele.

La revărsatul zorilor, Genji a deschis uşa laterală şi a ieşit pe verandă. Roua năpădise partea de grădină dinspre galerie, adâncindu-i tristeţea şi făcându-l să îngâne:

Ţesătoarea îşi întâlneşte Păstorul deasupra norilor,
despărţirea pe pământ sporeşte roua din grădină.

La vremea la care începea vântul să se înteţească, Genji a fost atât de ocupat cu comemorarea de un an, încât a mai uitat de singurătate. Cât de repede a trecut timpul! Casa întreagă a postit şi s-a supus ritualurilor de purificare în ziua a paisprezecea şi apoi i s-a închinat răposatei *Mandala Paradisului*. Ca întotdeauna, Chūjō i-a adus lui Genji apă pentru spălarea ritualică înainte de slujbă. Pe evantaiul ei scrisese:

Nu putem vorbi azi de sfârşitul doliului
atâta vreme cât lacrimile nu se isprăvesc.

Genji a citit poemul şi a aşternut unul alături, tot pe evantai:

Puţine zile mi-au rămas ca să mai tânjesc,
doar izvorul lacrimilor nu mai seacă.

În luna a noua a început Sărbătoarea Crizantemelor. În a noua zi, Genji privea florile acoperite cu vată[7] şi s-a trezit rostind:

Altădată, împreună ne trezeam să prindem roua de pe crizanteme.

În toamna asta, mânecile mi s-au înrourat însingurate.

În luna a zecea, cu ploile ei răcoroase, Genji s-a simţit şi mai trist. Privind cerul, a murmurat: „Aceleaşi ploi de toamnă, / dar niciodată nu mi-au udat aşa de tare mânecile“. Pizmuia gâştele ce zburau perechi.

Vrăjitorule ce stăpâneşti cerul nemărginit,

caută-mi sufletul care nici în vis nu mi se-arată!

Timpul trecea, dar Genji nu îşi găsea alinare.

Se apropia Sărbătoarea Recoltei din luna a unsprezecea, cu dansurile *Gosechi*. Yūgiri şi-a adus doi dintre băieţi la Rokujō-in ca să îşi vadă bunicul. Erau deja paji la Curte, amândoi chipeşi foc. Îi vegheau doi unchi din partea mamei, îmbrăcaţi în costume specifice sărbătorii, de o eleganţă greu de închipuit. Grozavi însoțitori pentru doi băieţi! Văzându-i aşa veseli, Genji şi-a amintit de zilele tinereţii lui, când se îndrăgostise de o dansatoare de *Gosechi*.

Curtenii se grăbesc să prindă Sărbătoarea.

Mie nici soarele nu mi se mai arată.

Genji socotea că a îndurat destule în anul acela şi că a venit vremea să se călugărească. Însă nu reuşea să își găsească liniştea. A oferit slujitorilor daruri după rang. Se străduia să nu lase impresia că viaţa i se apropie de sfârşit, ci doar că ţine la vechea dorinţă de a se călugări. Toată lumea era nespus de mâhnită la sfârşit de an.

Genji voia să îşi pună ordine în lucruri. Printre scrisori se mai aflau și unele de dragoste din tinereţe şi nu ar fi vrut să încapă pe alte mâini. Era timpul să le rupă şi să le ardă. Le legase frumos laolaltă pe acelea primite de la Murasaki în vremea surghiunului de la Suma. Deşi trecuseră atâția ani, tuşul părea proaspăt de parcă rândurile ar fi fost aşternute pe hârtie cu o zi în urmă.

Poate pentru că scrisul celor dispăruţi dintre noi ne înduioşează mereu.

Scrisorile lui Murasaki erau sortite să dureze o veşnicie, dar el le primise şi nu se cădea să le lase în urma lui. Pe de altă parte, erau pline de simţire şi cu greu se despărţea de ele. Lacrimile îi curgeau şiroaie, amestecându-se cu tuşul. Nu mai deslușea nimic, aşa că a împins teancul la o parte. A rugat două-trei femei mai apropiate să le distrugă pe toate.

Pe urmele iubitei plecate pe vecie aş apuca şi eu,

dar simt şovăiala dându-mi târcoale.

Femeile şi-au aruncat şi ele privirile peste câte o scrisoare, dar s-au ruşinat să le citească în întregime. Tristeţea a devenit şi mai apăsătoare înțelegând disperarea lui Murasaki la gândul despărţirii. Genji a aşternut pe marginea uneia dintre scrisorile ei:

S-au adunat întruna, ca algele la ţărm.

Fuiorul de fum pleacă tot spre Înalturi.

Le-a dat foc.

Marele ritual budist din data de 19 a lunii a douăsprezecea, care a durat trei zile, l-a înduioşat mai mult ca oricând, poate pentru că ştia că e ultima oară când ascultă asemenea incantaţii, însoţite de zăngănitul inelelor de metal din capătul toiagului de călugăr. Totuşi, rugăciunile de viaţă lungă nu i se păreau câtuşi de puţin potrivite.

Ninsese mult şi zăpada se troienise. Înainte să plece, Genji le-a oferit preoţilor şi călugărilor un ospăţ pe cinste, iar cu darurile a fost mai mărinimos ca oricând. Cât îl mâhnea că duhovnicul lui, care slujise la Palat, încărunţise şi se gârbovise!

La ritual au luat parte, ca de obicei, nenumăraţi curteni. Încântătoare erau şi florile de prun ce îşi iţeau sfios capetele printre grămăjoarele de nea de pe crengi. Ar fi trebuit să răsune muzica, dar Genji se temea să nu îl apuce iarăşi plânsul, aşa că nu a chemat muzicanţi. Ospăţul a fost însoţit numai de schimburi de poeme potrivite ocaziei. Genji l-a închinat pe primul duhovnicului său de o viaţă.

Nu ştiu ce ne-aduce viaţa până-n toiul primăverii.

Să ne-mpodobim acum cu flori de prun ivite din zăpadă!

Preotul i-a răspuns pe dată:

De-ar ţine florile acestea o mie de primăveri!

Pe capul meu alb ca neaua, anii s-au strâns precum nămeţii.

S-au mai ticluit şi multe altele, dar nu le-am însemnat.

Genji era mai chipeş ca oricând sau măcar la fel de arătos ca pe vremea când i se spunea Genji Strălucitorul. Văzându-l, nici Sfinţia Sa nu şi-a putut stăvili lacrimile.

Simţindu-i tristeţea tot mai adâncă pe măsură ce se apropia sfârşitul anului, Niou nu ştia cum să îl înveselească, iar la ritualul de alungare a duhurilor rele[8] pentru a întâmpina noul an cu bine a făcut multă gălăgie ca să îi abată atenţia de la gândurile apăsătoare. Genji se mâhnea că nu are să îl mai vadă.

Timpul a zburat fără să îmi dau seama.

O fi acest sfârşit de an sfârşitul vieţii mele?

Pregătise pentru toată lumea – prinţi, miniştri, dregători şi slujitori – daruri cum nu se mai văzuseră până atunci.

1. Pinul plantat la mormânt.

2. „Primăvara nu vine în valea întunecată / şi nici nu plânge nimeni după florile scuturate.“ (n.a.)

3. „Dacă aveţi suflet, cireşilor, vă rog să mai înfloriţi îndoliaţi doar anul acesta!“ (n.a.)

4. Vezi şi nota de la p. 610.

5. Aidoma florilor de *tachibana*, glasul cucului era asociat, îndeosebi în poezie, cu amintirile.

6. „Vocea cucului e aceeași ca pe vremuri.“ (n.a.)

7. Crizantemele se acopereau cu vată pentru ca aceasta să absoarbă roua, cea din luna a noua fiind socotită elixirul tinereţii.

8. Ritualul cunoscut sub numele de *nayarai* sau *tsuina* se ţinea în ultima zi a anului. În zilele noastre are loc în 3 februarie, de *Setsubun*.

*Ascuns în nori**

Kumogakure

Nu ştiu dacă au fost nori sau lacrimi,
dar n-am avut lumină să scriu acest capitol.

Akiko

* Akiko Yosano a marcat moartea lui Genji printr-un capitol fără text, rezervându-i totuşi un poem.

Sinopsis

(Capitolele 42-54)

După moartea lui Genji, Yūgiri preia conacul Rokujō-in, iar povestea urmărește a treia generaţie. În centrul ei se află Niou, nepotul lui Genji, şi Kaoru, presupusul lui fiu cu Onna-San-no-Miya, de fapt, băiatul lui Kashiwagi. Acesta din urmă ajunge căpitan la vârsta de paisprezece ani, aflându-se sub aripa protectoare a fostului împărat Reizei şi a lui Akikonomu, care nu putea avea copii. Lor le datorează Kaoru promovarea uimitor de rapidă la Curte.

Numele lui Kaoru înseamnă „mireasmă“, el fiind înzestrat de la natură cu un parfum aparte. Niou-no-Miya („Prinţul Parfumat“) încearcă să nu se lase mai prejos, dedicându-şi mult timp amestecării de flori şi plante rare pentru a obţine parfumul dorit. Mireasma lui Kaoru e un semn ce vine dinăuntru, născut dintr-o sensibilitate aparte. Pentru Niou, care nu scapă nici un prilej să îşi trăiască viaţa, dorinţele se plămădesc aidoma parfumurilor.

Kōbai, fiul lui Tō-no-Chūjō și fratele mai mic al lui Kashiwagi, preia frâiele Clanului Fujiwara. Are două fete de la prima soţie şi un băiat de la a doua, Makibashira, fiica lui Higekuro şi văduva lui Hotaru, care are, la rândul ei, o fată din prima căsătorie. Ca orice Fujiwara, Kōbai, ajuns mare sfetnic, îşi trimite fata cea mare în slujba Prinţului Moştenitor (fiul Împărătesei Akashi), cu toate că fiica cea mare a lui Yūgiri este socotită favorita acestuia. Pentru cea de a doua fiică, Kōbai şi-l doreşte de ginere pe Niou, care o îndrăgește însă pe fata vitregă a acestuia – Miya-no-Kami, fiica lui Hotaru. Ea e nespus de timidă şi nu îl încurajează în vreun fel. Kōbai nu se lasă şi îşi trimite fiul ca mesager în repetate rânduri. El şi Niou folosesc în scrisori limbajul florilor şi miresmelor, nelipsită fiind crenguţa de prun.

Atenţia autoarei se îndreaptă pe urmă spre familia Tamakazurei, dând timpul înapoi cu nouă ani. La început, Kaoru are treisprezece ani, iar la sfârşitul capitolului, douăzeci şi trei. Văduva lui Higekuro este în vârstă de patruzeci şi şapte de ani. Are trei băieţi şi două fete, una de şaisprezece şi cealaltă de paisprezece ani. Peţitorii roiesc în jurul lor, fiind grija cea mai mare a mamei. Tamakazura îl doreşte de ginere pe Kaoru pentru una din ele, deşi ştie prea bine că toate fetele îl plac, atât pentru faimoasa lui mireasmă, cât şi pentru firea plăcută şi serioasă. Cu prilejul unei vizite la Tamakazura, Kaoru îl găseşte acolo pe fiul cel mic al lui Yūgiri, potenţial rival. Amândoi le cântă fetelor renumita baladă *Râul de bambus*, dar Kurōdo-no-Shōshō simte că înmiresmatul Kaoru este de departe preferatul lor. Lui Kurōdo i se aprind şi mai rău călcâiele după ce le vede pe surori (fără ca ele să îşi dea seama) jucând *go*, în urma unui pariu pe cireşul din grădină. E impresionat de frumuseţea fetelor, de veşmintele lor şi ale însoţitoarelor (fetiţe şi femei), de atmosfera liniştită. Pariul îl câştigă sora mai mică.

Tamakazura e preocupată obsesiv de viitorul fetelor ei – Himegimi şi Wakagimi. Pe cea mare i-o oferă drept consoartă fostului împărat Reizei, care nu a uitat cât de mult îşi dorise ca Tamakazura să-i fie iubită. Se îndrăgosteşte însă fulgerător de Himegimi, care îi dăruieşte doi copii: a doua lui fiică şi un băiat. Favorurile vădite stârnesc gelozia fostei consoarte şi a lui Akikonomu.

Pe de altă parte, Kurōdo încă mai oftează după Himegimi, care îl interesează şi pe Kaoru. Suferinţa din dragoste a lui Kurōdo este amănunţit prezentată în roman, deşi el nu e decât un personaj minor.

Kaoru, aflat în grija lui Reizei, este aproape de Himegimi, dar, spre deosebire de Kurōdo, se dovedeşte

cumpătat, trăsătură de caracter cu deosebită semnificaţie mai târziu, când îl are pe Niou drept rival.

Împăratul se simte nedreptăţit în faţa lui Reizei. Ca să îl împace, Tamakazura i-o oferă pe Wakagimi, dând naştere la o grămadă de bârfe. Lumea o consideră prea îngâmfată pentru că a ţinut să îşi pună ambele fiice în slujba familiei imperiale, aşa cum îi ceruse Higekuro, chiar dacă năzuinţele lui fuseseră mult mai mari. Tamakazura e dezamăgită în cele din urmă de felul cum se conturează perspectivele fetelor ei.

Capitolul 45, *Hashihime* („Fata de la pod“), deschide seria de zece capitole cunoscute sub numele de *Uji jūjō* („cele zece capitole din Uji“). Acestea ne înfăţişează povestea surorilor din Uji, un sat la sud de Kyōto, şi felul în care li se împletesc destinele cu ale lui Kaoru şi Niou. Unii exegeţi ai *Poveştii lui Genji* le socotesc un roman de sine stătător, deşi acţiunea se suprapune la început peste cele trei capitole anterioare.

Curtea Imperială nu mai prezintă interes, iar atenţia cititorului este călăuzită spre aventurile şi simţămintele lui Kaoru (20 de ani) şi ale lui Niou (21 de ani). Naraţiunea aduce în prim-plan un personaj nou – Prinţul Hachi, frate vitreg cu Genji, aflat în tabăra opusă la întoarcerea lui din exil, fiind manipulat de Kokiden. Are parte însă de o sumedenie de ghinioane, ce culminează cu arderea casei lui până în temelii. Rămânând văduv la naşterea fiicei mai mici, Kozeri, se mută împreună cu cele două fete pe moşia lui din Uji, un sat mic de pe malul râului cu acelaşi nume. Odată stabilit în Uji, se dedică religiei şi se apucă să studieze scripturile budiste sub îndrumarea unui preot de la un templu din apropiere. Având acelaşi mentor, Reizei află de preocupările sale religioase. Kaoru asistă la discuţia dintre cei doi şi se hotărăşte să devină discipolul lui Hachi. Aşa încep călătoriile la Uji şi studiul scripturilor până când Kaoru împlineşte douăzeci şi doi de ani.

Unul dintre monologurile lui Kaoru în drum spre Uji, într-o zi de toamnă ploioasă, cu frunzele zburătăcind în jur, îi dezvăluie mai bine firea melancolică şi durerea stârnită de vremelnicia vieţii. Spre norocul lui, chiar într-un asemenea moment de tristeţe adâncă, nu îl găseşte pe Hachi acasă, fiind plecat la templu. În schimb, îi zăreşte fiicele şi le aude cântând şi tăifăsuind. Se îndrăgosteşte fulgerător de Agemaki, fata cea mare, ce rămâne dragostea vieţii lui.

Şi cum se mai întâmplă ca un noroc să nu vină singur, una dintre doamnele de onoare ale fetelor este Ben-no-Kimi, fiica doicii răposatului Kashiwagi. Ea cunoaşte secretul naşterii fiului său, Kaoru. La următoarea vizită în Uji, Ben-

no-Kimi îi dezvăluie lui Kaoru amănunte despre naşterea sa, încredinţându-i în acelaşi timp un teanc de scrisori dintre Kashiwagi şi Onna-San-no-Miya. Tânărul se lămureşte în legătură cu cele întâmplate şi află gândurile chinuitoare ale tatălui său din ultimele zile de viaţă.

Întors în capitală, după ce le văzuse pe surori pentru prima dată, Kaoru nu se simte în stare să păstreze secretul „florilor tăinuite“ şi îi vorbeşte prietenului său Niou despre ele, stârnindu-i curiozitatea. La începutul anului următor, Niou porneşte în pelerinaj la Templul Hase şi se hotărăşte să facă, pe drumul înapoi, un popas la Uji. Rămâne peste noapte la conacul lui Yūgiri (ajuns ministru din Dreapta), aflat pe malul opus faţă de casa lui Hachi, care îi pofteşte să treacă râul şi să îl viziteze. Fetele lui, timide din cale-afară, nu se lasă înduplecate să se arate. Kaoru îl însoţeşte pe Niou în capitală.

La vizita următoare, Hachi îl roagă din nou pe Kaoru să aibă grijă de fetele sale după ce se călugăreşte, însă tânărul nu se învoieşte, mărturisind că vrea şi el să părăsească lumea păcătoşilor pentru a ispăşi păcatul de a nu îşi fi onorat tatăl adevărat aşa cum se cuvine. În aceeaşi toamnă, Hachi se retrage la templu. Simţindu-şi sfârşitul aproape, înainte de plecare îşi sfătuieşte fetele să ţină la onoarea lor şi să nu cedeze unor bărbaţi care nu le merită. Moare la câteva zile după sosirea la templu. Fetele sunt nemângâiate. Deşi nespus de îndurerat, Kaoru, care l-a socotit ca un tată, încearcă împreună cu Niou să le aline mâhnirea. Niou se mişcă repede şi e direct; Kaoru gândeşte de două ori înainte să facă vreun pas. La plecarea din Uji în noaptea aceea, după o nouă discuţie cu Ben-no-Kimi despre obârşia lui, e asaltat de ţipătul gâştelor sălbatice, care îl fac să cugete mai mult la vremelnicia lucrurilor din lumea asta.

Singurătatea celor două surori copleşite de amintiri despre tatăl lor este înduioşătoare. La început de iarnă, privesc nostalgic cărarea – îngropată deja în zăpadă – spre templul unde s-a stins el. Kaoru ajunge la Uji înainte de sfârşitul anului, ca mesager al lui Niou, pe care îl interesează îndeosebi Kozeri. Tot mai îndrăgostit de Agemaki, Kaoru îi mărturiseşte deschis sentimentele, dar ea îl respinge. Vizita prilejuită de comemorarea unui an de la moartea lui Hachi este punctul culminant al legăturii lor. Rămânând la capelă peste noapte, Kaoru se apropie de ea. Slujnicele nu iau în seamă strigătele de ajutor ale fetei, pentru că vor ca stăpâna să se căsătorească. Totuşi, pe Kaoru îl mâhnesc lacrimile şi tremuratul ei, iar mirosul de tămâie îl face să se simtă vinovat. Stau la taifas până în zori, când se despart cu un

schimb de poeme în care îşi exprimă regretul. Nu e vorba de o despărţire împotriva voinţei lor, ci de una încuviinţată, dar nu mai puţin tristă. E un moment dureros decisiv în relaţia lor, care nu se mai repetă, iar poemele redefinesc semnificaţia tăcerii şi a dorului ce le macină sufletele.

Nu după multă vreme, Kaoru se întoarce la Uji şi o convinge pe Ben-no-Kimi să îl ajute să intre în iatacul lui Agemaki, numai că le găseşte pe surori împreună. Ca şi Utsusemi, Agemaki simte apropierea iubitului şi se ascunde. Spre deosebire de Genji, Kaoru nu profită de sora ei, ci mai petrece o noapte fără de prihană alături de aleasa inimii. În zori pleacă din Uji furios şi umilit.

Vorbind despre fetele din Uji, Niou îl convinge pe Kaoru să îl conducă la Kozeri, iar el le face să creadă pe Agemaki şi Ben-no-Kimi că a venit să o curteze pe Kozeri. Între timp, îşi tot încearcă norocul cu Agemaki, dar e refuzat întruna, aflându-se de data asta în postura de însoţitor al veşnicului iubăreţ Niou.

Kozeri nu e fericită când se trezeşte în aşternut cu un bărbat pe care nu şi-l doreşte şi o bănuieşte pe sora ei că ar fi pus totul la cale. Încep îngrijorările pricinuite de aşteptări fără sfârşit, căci Niou este de viţă împărătească şi nu are libertatea de a se mişca în voie, nici măcar în primele trei seri, aşa cum cere datina. Dorind să o ajute pe Kozeri, Kaoru îi aranjează lui Niou o călătorie tainică, în luna a zecea, folosind ca pretext admirarea frunzelor de arţar. Împărăteasa descoperă adevăratul motiv şi trimite curteni pe urmele lui, cu atât mai mult cu cât ea ţine ca Niou să se însoare cu a şasea fiică a lui Yūgiri. Întors în capitală, este mutat la Palat pentru a fi supravegheat mai uşor.

Niou tânjeşte după Kozeri şi îi scrie. Deşi supărată, fata îi răspunde la îndemnul surorii.

Dezamăgită şi convinsă că toţi bărbaţii se poartă la fel, Agemaki hotărăşte să se înfometeze până la moarte înainte să păţească vreo ruşine. Neliniştit din pricina ei, Kaoru se duce la Uji. O găseşte atât de slăbită, încât nu se mai poate ridica din aşternut. Stă la căpătâiul ei până dimineaţă şi poartă un schimb de scrisori cu Kozeri, fiind amândoi nespus de îngrijoraţi. Agemaki îi îngăduie lui Kaoru să îi fie aproape în starea gravă în care se află. El rămâne şi o veghează până se stinge. Bariera dintre ei a dispărut – o vede, o simte, dar nu o mai poate salva. Pentru că ea nu acceptase căsătoria, Kaoru nu are dreptul să poarte doliu, însă nu se clinteşte din Uji.

În liniştea desăvârşită şi atmosfera apăsătoare, soseşte Niou într-o noapte cu viscol. Kozeri se simte înstrăinată de el. Kaoru pleacă din Uji la sfârşitul anului şi Kozeri e mai

singură ca niciodată, înconjurată numai de femeile ei. De Anul Nou primeşte de la templul unde se rugase tatăl lor un fir de ferigă – dar simbolic ce sugerează că viaţa trebuie să meargă mai departe, cu toate greutăţile ivite în cale.

Când înfloresc prunii, Kaoru îl vizitează pe Niou, ducându-i o crenguţă frumoasă. El îi răspunde cu un poem în care strecoară ideea că, având trecere liberă la Uji, ar fi câştigat dragostea lui Kozeri. Discuţia despre flori le permite să atingă indirect şi delicat problema geloziei stânjenitoare care îi macină.

Lumea îl compătimeşte pe Kaoru pentru suferinţa pricinuită de moartea lui Agemaki. Împărăteasa se hotărăşte în cele din urmă să ia în serios iubirea lui Niou pentru Kozeri şi îi dă voie să o aducă la Nijō-no-in – conacul lăsat moştenire de Murasaki, mama adoptivă –, considerând că nu este un impediment pentru căsătoria politică a fiului ei cu cea de a şasea fată a lui Yūgiri. Niou tărăgănează, Kaoru devine o alternativă, însă el refuză categoric propunerea lui Yūgiri.

O susţine pe Kozeri şi o ajută să se mute, deşi în sufletul lui e mâhnit că o pierde. Nu mai are trecere liberă la ea. În drum spre capitală, printre dealuri şi văi, privind luna înceţoşată, Kozeri îşi închipuie propria viaţă, înapoi la Uji, după o căsnicie nereuşită. Ben-no-Kimi, prea bătrână ca să o urmeze, se călugăreşte şi rămâne la Uji.

După ce Kozeri se instalează în minunatele încăperi ale lui Niou, naraţiunea se îndreaptă spre Kaoru. Tipic lui, tânjeşte după ceea ce ar fi putut avea, dându-şi seama prea târziu că a fost îndrăgostit şi de ea.

Împăratul (fiul lui Suzaku şi soţul fiicei lui Genji) îşi face griji pentru viitorul unei fete de la o consoartă care tocmai s-a stins din viaţă. E fiica preferată, dar lipsită de sprijin politic. Cu toată obsesia pentru fetele din Uji, Kaoru se arată înclinat să accepte căsătoria cu ea. Modest cum este şi ştiind că nu e prinţ de sânge, nu se consideră însă demn de o asemenea onoare.

Între timp, Yūgiri îl presează pe Niou să se însoare cu a şasea lui fiică (a cărei mamă a fost fata lui Koremitsu, iubirea lui din tinereţe). Kozeri, însărcinată, află despre asta şi o cuprinde disperarea. Kaoru, care o lasă pe fiica Împăratului să tot aştepte, se îngrijorează din pricina lui Kozeri şi regretă că nu s-a apropiat de ea când ar fi putut.

Niou se însoară şi se mută la Rokujō-in. Kozeri, mâhnită peste măsură, îi scrie lui Kaoru şi îi mulţumeşte pentru slujbele de comemorare de la Uji. El se găteşte şi se duce să stea de vorbă cu ea pe îndelete, de vreme ce Niou nu mai este o piedică. Kozeri îl roagă să o ducă la Uji ca să îşi mai

ostoiască dorul de locul natal şi să îşi schimbe starea de spirit. Treptat, Kaoru îşi pierde stăpânirea de sine. Copleşit brusc de vechile sentimente, i se agaţă de mânecă. Ea îl respinge cu tact, aşa că pleacă în zori, resemnat.

Niou trece pe la Kozeri chiar în aceeaşi zi şi, simţind mireasma lăsată de Kaoru, îi face o scenă de gelozie, dar se împacă destul de repede, fiindcă îşi dă seama că nu mai are dreptul să o învinuiască pentru nimic.

Kaoru trimite în dar veşminte pentru doamnele ei, însoţite de un răvaş în care îşi cere iertare. Sătulă de gelozia lui Niou şi căutând să îl îndepărteze pe Kaoru, Kozeri îi vorbeşte despre o soră vitregă ce seamănă cu Agemaki. Curiozitatea îl mână la Uji, unde încearcă să afle de la Ben-no-Kimi mai multe amănunte despre Ukifune. Înainte de a reveni în capitală, dispune transformarea casei de la Uji în capelă. Luându-şi rămas-bun de la grădină, Kaoru rupe o crenguţă de vâsc ca să i-o dea lui Kozeri. Darul stârneşte iarăşi gelozia lui Niou.

Întors în capitală, este înaintat în rang şi se însoară, supunându-se dorinţei Împăratului, care dă un banchet în cinstea mutării fiicei sale la conacul din Sanjō – al lui Kaoru şi al mamei sale, Onna-San-no-Miya.

Nu după mult timp, paşii îl poartă pe Kaoru la Uji, unde se nimereşte să sosească în aceeaşi zi cu Ukifune şi mama ei, venite din pelerinajul făcut la Hase-*dera* ca să se roage pentru sufletul Prinţului Hachi. Fata găseşte fosta casă transformată în capelă, dar nu ştie de prezenţa lui Kaoru, care o priveşte pe furiş pe când coboară din trăsură şi intră. Îl izbeşte asemănarea cu Agemaki şi murmură un poem pe care Ben-no-Kimi i-l transmite fetei.

Cât timp stă în Hitachi, mama ei, fostă doamnă de onoare a Prinţului Hachi, o veghează îndeaproape, tatăl ei vitreg, guvernatorul provinciei, fiind preocupat mai mult de fiicele lui. Pleacă de acolo dezamăgită de ofiţerul de strajă Sakon, care îi întoarce spatele după ce toate detaliile căsătoriei fuseseră puse la punct. Dorindu-şi o alianţă cu guvernatorul, nu se mai arată interesat de Ukifune când află că este doar fiica lui vitregă. Umilită de întorsătura pe care o iau lucrurile, ea pleacă din Hitachi şi acceptă invitaţia surorii vitrege Kozeri. Mama ei îl priveşte pe furiş pe Kaoru, venit în vizită la Nijō-no-in pentru a o vedea pe Kozeri şi a-i vorbi despre fosta lui iubire, Agemaki. Glumele lor la adresa lui Ukifune anticipează de fapt viitorul rol al acesteia în derularea povestirii.

Pregătirile de instalare a lui Ukifune la Nijō-no-in sunt întrerupte de Niou. Înainte ca el să afle cine este fata, mama

acesteia, uluită peste măsură, o ascunde într-o colibă, salvând-o de avansurile lui.

Între timp, Kaoru dă o fugă la Uji ca să vadă noua casă construită pe locul fostului conac al lui Hachi. Grădina frumos aranjată îl farmecă de-a dreptul, iar pârâiaşul îi umple inima de bucurie cu şopotul lui. Ben-no-Kimi îi dezvăluie lui Kaoru unde se ascunde Ukifune şi el o vizitează pe neaşteptate într-o seară ploioasă. Îşi petrece noaptea cu ea şi în zori pleacă împreună la Uji, spre uluirea lui Ben-no-Kimi. Ukifune i-a cedat uşor pentru că nu s-a mai arătat aşa de timid ca faţă de Agemaki şi nici atât de reţinut ca faţă de Kozeri. La casa lui din Uji, Kaoru începe să o educe, dându-i lecţii de *koto*, la fel cum făcuse Genji cu Murasaki.

E Anul Nou. Kaoru are douăzeci şi şapte de ani, Niou – douăzeci şi opt, iar Ukifune – douăzeci şi doi.

Niou pune mâna pe un dar trimis de Ukifune pentru băieţelul lui Kozeri cu prilejul noului an. E un puiet de pin. Aşa află că e plecată la Uji şi se duce după ea. Înainte ca lumea de acolo să îşi dea seama că nu e Kaoru, îşi ţine deja victima în braţe. O copleşeşte cu tandreţe, întrecându-l de departe pe Kaoru în arta iubirii. A doua zi dimineaţă, refuză să plece şi mai rămâne o zi şi o noapte cu Ukifune. Se întoarce la Curte bolnav de dor şi nimeni nu cunoaşte pricina stării lui proaste. Până şi Kaoru se îngrijorează şi îi face o vizită, însă asta nu îl linişteşte.

Când ajunge la Ukifune şi o vede abătută şi îngândurată, Kaoru îşi dă seama că e schimbată, dar nu pricepe ce s-a întâmplat. Ea îl învinuieşte de nepăsare, iar în poemele sale face referire la Podul Uji, construit în secolul al VII-lea – simbol al dragostei neţărmurite, dar şi al şubrezimii, pentru că a putrezit de multe ori şi a trebuit refăcut. Ukifune e conştientă de cele două aspecte contrare şi se frământă amarnic.

Vizitele celor doi iubiţi continuă, la fel şi scrisorile zilnice. Niou este gelos pentru că ştie de existenţa lui Kaoru în viaţa ei.

Într-o noapte cu ninsoare din luna a doua, o duce cu barca la o căsuţă retrasă de pe celălalt mal. La fel ca şi Yūgao, ea socoteşte luna de rău augur şi se asemuieşte cu barca fragilă care o poartă spre necunoscut. Din fericire, locul în care ajung nu este bântuit de duhuri rele şi timpul trece fără peripeţii. Niou o duce înapoi la conacul din Uji și se întoarce în capitală, unde cade pradă melancoliei. Îi trimite un poem potrivit cu vremea mohorâtă şi ploaia neîncetată. Kaoru îi scrie şi el un răvaş, cam în acelaşi ton. Amândouă o pun pe jar şi nu ştie ce să mai facă pentru că nu poate renunţa

la nici unul. Kaoru o atrage, dar Niou o fascinează. Scrisorile lor zugrăvesc o stare sumbră, doar caligrafia şi hârtia diferă. Însă ale lui Kaoru sunt de o demnitate reţinută, pe când ale lui Niou se dovedesc pline de înfocare. Mesagerii celor doi tineri se întâlnesc întâmplător de mai multe ori şi aşa află Kaoru că Ukifune nu îi este credincioasă. E sfâșiat de impulsuri contradictorii: mai întâi se simte mâhnit peste măsură, apoi rănit în orgoliu, pe urmă furios pentru că a fost trădat şi în sfârșit se detașează şi devine rezervat. Spre deosebire de Genji, Kaoru acceptă înfrângerea şi încetează să îi mai scrie lui Ukifune.

Ea îşi arde scrisorile şi se gândeşte serios la moarte. Învolburatul râu Uji îi este la îndemână şi nu îi rămâne decât să se arunce în el. Îi trimite un răvaş de adio lui Niou, mărturisindu-şi speranţa că trupul ei va dispărea fără urmă. Lui Kaoru nu îi scrie.

Ukifune nu mai e de găsit a doua zi dimineaţă şi se presupune că s-a sinucis înecându-se în râu. Au loc funeraliile, unde se arde un coşciug gol, şi amândoi iubiţii o consideră moartă. Urmează o serie de aluzii şi dezvăluiri parţiale. Kaoru îşi ţine firea mai bine decât năvalnicul Niou. Se duce la Uji ca să afle amănunte despre cele întâmplate, pe când Niou trimite după una dintre doamnele de la Uji ca să îi povestească. Pare să sufere, dar nu e copleşit de remuşcări, în timp ce Kaoru îi scrie mamei lui Ukifune, oferindu-i sprijin pentru ceilalţi copii. Niou se pune pe noi aventuri ca să îşi aline tristeţea, nu foarte adâncă. E atras de Kosaishō, o doamnă de onoare fluşturatică din suita surorii sale mai mari, Nyoichi-no-Miya. Părându-i-se un crai fără leac, Kosaishō îşi oferă favorurile lui Kaoru, însă tânărul o preferă pe Nyoichi-no-Miya, mergând până acolo încât să îi compare orice gest cu al soţiei sale, Nyoichi-no-Miya, pe care o socotește fără sare şi piper.

Între timp, îi stârneşte interesul Miya-no-Kimi, fiica mai mică a răposatului Shikibu. Aceasta nu are nici un sprijin la Curte şi este nevoită să intre în slujba Împărătesei. Văzând-o neajutorată, îşi aminteşte de Agemaki şi Ukifune şi îi întinde o mână de ajutor.

Într-o seară, Kaoru stă pe veranda conacului din Rokujō şi privește în gol, în timp ce libelulele zboară împrejur. Gândurile i se îndreaptă către tot ce a pierdut şi le dedică plăpândelor gâze un poem, încredințat că sunt răsplata iluzorie a iubirilor sale.

Urmează o poveste ce rămâne neterminată, cu personaje noi: preotul Templului Yokawa, bătrâna lui mamă şi sora văduvă, ambele călugăriţe. Cele două, însoţite de călugări, se

opresc în Uji la întoarcerea din pelerinajul la Templul Hase. Într-un crâng de pe malul râului dau peste o femeie bolnavă, la un pas de moarte, care se dovedeşte a fi Ukifune. După descântece şi rugăciuni, preotul o scapă de duhul rău ce pusese stăpânire pe ea, pare-se al unui călugăr necunoscut care a murit cu sufletul plin de ură. Ea îşi recapătă memoria, dar se preface mai departe că nu îşi aminteşte nimic ca să nu îşi dezvăluie identitatea şi să nu fie nevoită să cadă iarăşi pradă patimilor lumeşti. Trezindu-se printre călugăriţe, hotărăşte să li se alăture. Sora preotului, care crede că Ukifune a apărut în viaţa ei în locul fiicei decedate, se împotriveşte cu înverşunare. Ukifune, neavând cui îşi destăinui simţămintele şi pricepând ce greşeală a făcut înşelându-l pe Kaoru, îşi caută alinarea şi refugiul în exerciţii de scriere. Nu după multă vreme, ginerele călugăriţei Amagimi, soţul fiicei decedate, o descoperă pe Ukifune la mănăstirea din Ono. Se străduieşte să o convingă să nu întoarcă spatele lumii, cerând şi ajutorul călugăriţelor. Ea nu cedează.

Amagimi o invită în pelerinaj la Hase-*dera*, dar Ukifune refuză. În lipsa călugăriţei, îl imploră pe preot să îi accepte legămintele. Toate călugăriţele se opun, ea e gata să cedeze, dar exerciţiile de scriere o ajută să exprime simţăminte pe care altfel le închide în sine. Abia după ce se călugăreşte acceptă să îşi îndrepte gândurile spre întâmplări din trecut, chiar către fapte pe care le-a urât din suflet. Acum poate orice, ştiindu-se în siguranţă. Priveşte cu seninătate viitorul, bucuroasă că îşi poate arăta recunoştinţa faţă de călugăriţa care a salvat-o.

Stând la taifas cu Împărăteasa, după ce a vindecat-o miraculos pe Nyoichi-no-Miya, preotul îi povesteşte despre Ukifune. Ea îşi dă seama că e vorba de fata care i-a stârnit pe Kaoru şi Niou, aşa că o roagă pe Kosaishō să îi transmită lui Kaoru vestea găsirii ei. Pe de altă parte, la mănăstire apare un nepot de-al lui Amagimi, întors de la îndatoririle lui din provincie, care s-a numărat printre însoţitorii lui Kaoru la Uji. Acesta povesteşte cum Kaoru, crezând-o moartă, a plâns pe malul râului şi apoi a aşternut pe o pernă din casă un poem care dovedea cât de mult a iubit-o.

Aflând despre salvarea şi călugărirea lui Ukifune, Kaoru îi trimite un răvaş prin fratele ei vitreg, care se află acum în slujba lui. Preotul îi scrie şi el şi o sfătuieşte să se întoarcă la Kaoru şi la cele lumeşti. Simţindu-şi traiul liniştit ameninţat dintr-odată, ea pretinde că scrisoarea nu îi aparţine şi că nu îl cunoaşte pe acela care se dă drept fratele ei vitreg. Doar aşa reuşeşte să scape de ispitele lumeşti. Povestea nu se sfârşeşte,

ci pur şi simplu se opreşte, lăsând cititorul să se întrebe: „Și apoi?“

Glosar de nume[9]

Ajari – preot budist de rang înalt, specialist în oficierea unor rituri menite să alunge nenorocirile şi să vindece bolile prin puterea incantaţiei şi a ritualului.

Akashi – localitate pe ţărmul mării, situată în partea de sud a actualei Prefecturi Hyōgo.

Akikonomu – persoană care iubeşte toamna.

Aoi – nalbă, plantă socotită sacră la cele două temple şintoiste Kamo.

Asagao – zorea.

Ateki – nume fără semnificaţie.

Azechi – inspector însărcinat cu supravegherea activităţii guvernatorilor de provincie.

Azechi Dainagon – inspector cumulând şi funcţia de mare sfetnic.

Ben – cenzor; şeful uneia dintre cele două Cancelarii ale Controlorilor (din Stânga şi din Dreapta), care supravegheau anumite servicii ale guvernului. Erau împărţiţi în: mari, de mijloc şi mici.

Bungo-no-Suke – viceguvernator al Provinciei Bungo (cea mai mare parte a actualei Prefecturi Ōita).

Chikuzen-no-Kami – guvernator al Provinciei Chikuzen (partea de nord-vest a actualei Prefecturi Fukuoka).

Chōkan-no-Daini – primul viceguvernator de Dazaifu.

Chūgū-no-Tayū – comisar al împărătesei.

Chūjō – căpitan de mijloc în Straja Palatului.

Chūnagon – sfetnic de mijloc (al doilea ca importanţă).

Chūshōjō – locotenent de mijloc în Straja Palatului (al doilea ca importanţă).

Daiben – mare cenzor într-una din cele două Cancelarii ale Controlorilor.

Daijō-Daijin – mare-ministru.

Dainagon – mare sfetnic; în ierarhia de la Curte venea imediat după miniştri şi se ocupa de elaborarea ordinelor imperiale. Funcţia putea fi atribuită unor nobili cu Rangul Trei.

Daini – al doilea viceguvernator de Dazaifu.

Daini-no-Menoto – doică, soţia unuia dintre viceguvernatorii de Dazaifu.

Daini-no-Naishi-no-Suke – doamnă de onoare, soţia unuia dintre viceguvernatorii de Dazaifu.

Dazaifu – sediul fostului guvern militar al Insulei Kyūshū, punct strategic important în relaţiile comerciale cu China.

Dazai-no-Sotsu – guvernator de Dazaifu.

Emon-no-Kami – mai-marele străjerilor Porţii din Dreapta.

Fuji Dainagon – mare sfetnic din Clanul Fujiwara.

Fujitsubo – consoarta din Pavilionul cu Glicine.

Gen – dregător cu Rangul Trei în Kyūshū.

Genji (sau Minamoto) – nume acordat prinţilor imperiali deposedaţi de rangul princiar, nemaiavând astfel dreptul la tron.

Gojō – Strada a Cincea; Cvartalul Cinci.

Gonchūnagon – sfetnic interimar de mijloc (al doilea ca importanţă).

Gosechi – dans ritualic la Sărbătoarea Recoltei.

Hanachirusato – sălaşul unde se risipesc florile (numele provine de la un poem *waka*).

Heinaishi-no-Suke (sau Heitenji) – doamnă de onoare cu Rangul Cinci aflată în slujba împăratului.

Higekuro – barbă neagră.

Higo – vechiul nume al Prefecturii Kumamoto.

Hitachi – vechiul nume al Prefecturii Ibaraki.

Hotaru – licurici.

Hyōbu – demnitar în Ministerul Afacerilor Militare.

Hyōbukyō – şeful Ministerului Afacerilor Militare, demnitar cu Rangul Patru.

Hyōe – ofiţer cu Rangul Cinci în Cancelaria pentru Siguranța Incintei Palatului şi a Călătoriilor Împăratului.

Hyōe-no-Jō – străjer aghiotant cu Rangul Şase sau Şapte în Cancelaria pentru Siguranța Incintei Palatului şi a Călătoriilor Împăratului.

Hyōe-no-Kami – căpetenia străjerilor, având Rangul Patru, în Cancelaria pentru Siguranța Incintei Palatului şi a Călătoriilor Împăratului.

Hyōe-no-Myōbu – doamnă de onoare, soţie de străjer cu Rangul Cinci.

Hyōe-no-Suke – locțiitor al comandantului Străjii Cancelariei pentru Siguranța Incintei Palatului şi a Călătoriilor Împăratului.

Iyo-no-Kami – guvernatorul Provinciei Iyo.

Jijū – şambelan, dregător cu Rangul Cinci.

Jijū-no-Naishi – doamnă de onoare, soţia unui Jijū.

Jōkyōden – consoarta din pavilionul cu acelaşi nume.

Kaoru – prinţul înmiresmat.

Kashiwagi – stejar.

Kii-no-Kami – guvernatorul Provinciei Kii (cea mai mare parte a actualei Prefecturi Wakayama şi o parte a Prefecturii Mie).

Kiritsubo – concubina din Pavilionul cu Paulownia.

Kōbai – crenguţă de prun.

Kogimi – poreclă de alint dată unui copil-slujitor.

Kojijū – doamnă de onoare, soţia sau fiica unui Jijū.

Kokiden – numele pavilionului consoartei principale.

Konoe – străjer la Curtea Imperială şi gardă de corp a împăratului în timpul procesiunilor.

Konoe-no-Zuijin – însoţitor al nobililor de rang înalt, ocupând în acelaşi timp şi postul de străjer.

Koremitsu – unul dintre puţinele personaje căruia îi cunoaştem numele adevărat.

Koshōshō – locțiitor de general (al treilea ca importanţă).

Kumoi-no-Kari – gâsca de peste nori.

Kurōdo – dregător cu Rangul Cinci sau Şase în Cancelaria Administraţiei Imperiale. Îl servea personal pe împărat, bucurându-se astfel de anumite privilegii.

Kurōdo-no-Ben – dregător în Cancelaria Administraţiei Imperiale cumulând şi funcţia de cenzor.

Kurōdo-no-Shōshō – dregător în Cancelaria Administraţiei Imperiale şi general de mijloc (al doilea ca importanţă).

Makibashira – stâlp de chiparos.

Menoto – doică.

Mikawa-no-Kami – guvernator al Provinciei Mikawa (actuala parte de răsărit a Prefecturii Aichi).

Mikushigedono – persoană care răspunde de garderoba împărătească.

Minbu – dregător de Rangul Şase în Ministerul Afacerilor Civile.

Minbu-no-Tayū – dregător promovat la Rangul Cinci în Ministerul Afacerilor Civile.

Miruko – 1. iarbă de mare; 2. pin pe malul mării.

Miyasudokoro – titlu dat concubinei care îi zămislea împăratului un copil.

Moku – dulgher.

Murasaki – mei-păsăresc (plantă cu flori albe din rădăcina căreia se obţineau pigmenţii pentru culoarea violet).

Myōbu – titlu dat doamnelor de onoare având cel puţin Rangul Cinci.

Nadeshiko – garofiţă.

Nai-daijin – ministrul Palatului.

Naikyōbō – încăperea din Palat unde repetau dansatoarele ce urmau să aducă ofrande zeităţilor.

Naishi – doamnă de onoare la Curte.

Naishidokoro – încăperea din Palat unde se păstrează Oglinda Sacră, cea care o simbolizează pe Zeița Soarelui, Amaterasu.

Naishi-no-Kami – mare-doamnă de onoare cu Rangul Doi, aflată în slujba împăratului.

Naishi-no-Suke – doamnă de onoare cu Rangul Şase sau Patru, aflată în slujba împăratului.

Nakatsukasa – dregător cu Rangul Trei sau Patru în Ministerul Afacerilor Centrale; răspundea de Palatul Interior, de la elaborarea ordinelor imperiale până la administrarea gospodăriei imperiale.

Nakatsukasakyō – Ministerul Afacerilor Centrale, cel mai important dintre cele opt ministere.

Nijō – Strada a Doua; Cvartalul Doi.

Ni-no-Miya – al doilea prinţ.

Niou – prinţul parfumat.

Nokiba-no-Ogi – trestia de lângă streşini.

Nyōgo – consoartă de rang înalt a împăratului.

Nyogo-no-Miya – a cincea prinţesă.

Nyoichi-no-Miya – prima prinţesă.

Nyoni-no-Miya – a doua prinţesă.

Oborozukiyo – noaptea lunii înceţoşate.

Ōkurakyō – şeful Cancelariei Vistieriei, demnitar cu Rangul Patru.

Ōmiya – prinţesă imperială.

Ōmyōbu – doamnă de onoare cu obârşie princiară.

Onna-San-no-Miya – a treia prinţesă.

Reikeiden – consoarta din pavilionul cu acelaşi nume.

Rokujō – Strada a Şasea; Cvartalul Şase.

Sachūben – cenzor de mijloc în Cancelaria Controlorilor din Stânga (al doilea ca importanţă).

Sadaiben – marele cenzor al Cancelariei Controlorilor din Stânga.

Sadaijin – ministru din Stânga.

Sadaishō – ofiţer superior în Straja din Stânga.

Saemon – ofiţer de strajă al Porţii din Stânga.

Saemon-no-Kami – mai-marele străjerilor Porţii din Stânga.

Sahyōe-no-Kami – ofiţer cu Rangul Patru în Cancelaria pentru Siguranța Incintei Palatului şi a Călătoriilor Împăratului.

Saishō – ministru care cumulează mai multe sarcini.

Saishō-no-Chūjō – ministru şi căpitan în Strajă.

Sakon – ofiţer de strajă.

Sama-no-Kami – mai-marele Grajdurilor Imperiale din Stânga, ofiţer cu Rangul Cinci.

Samaryō – intendent la Grajdurile din Stânga.

Sangi – dregător cu Rangul Cinci, pe o treaptă mai înaltă în ierarhie decât Daiben.

Sanjō – Strada a Treia; Cvartalul Trei.

Sanmi-no-Chūjō – general cu Rangul Trei, prin urmare de obârşie nobilă.

San-no-Miya – al treilea prinţ.

Sashōshō – al doilea general locțiitor în Straja din Stânga, având Rangul Trei.

Senji – dregător care elaborează mesajele imperiale sau ministeriale.

Settsu-no-Kami – guvernatorul Provinciei Settsu (în prezent, parte din Municipiul Ōsaka şi Prefectura Hyōgo).

Shikibukyō – şeful Ministerului Ceremoniilor şi Învăţământului.

Shikibu-no-Jō – dregător cu Rangul Şase, angajat în Ministerul Ceremoniilor şi Învăţământului.

Shōjō – locțiitor de străjer de la Porţile Palatului.

Shōjō-no-Myōbu – doamnă de onoare, soţia sau fiica lui Shōjō.

Shōnagon – mic sfetnic (al treilea ca importanţă), având Rangul Cinci.

Shōni – al treilea viceguvernator de Dazaifu, inferior celui numit Daini.

Shōshō – ofiţer la Straja Palatului, având rangul cel mai mic.

Shōshō-no-Myōbu – doamnă de onoare, soţia lui Shōshō.

Shuridayū – dregător la Cancelaria de Reparaţii, având Rangul Patru.

Shuridayū-Sangi – dregător la Cancelaria de Reparaţii şi demnitar în Consiliul de Stat.

Suetsumuhana – şofrănel.

Suke – viceguvernator.

Taishō – general.

Takiguchi – străjer la Cascada din partea de nord-est a Pavilionului Seiryōden.

Tamakazura – podoabă preţioasă.

Tayū (taifu) – comisar; dregător cu Rangul Cinci.
Tayū-no-Gen – dregător cu Rangul Trei în Kyūshū.
Tayū-no-Myōbu – doamnă de onoare, soţia sau fiica unui comisar.
Tō-Dainagon – mare sfetnic din Clanul Fujiwara.
Tokonatsu – garofiţă (sinonim cu *nadeshiko*).
Tō-Naishi-no-Suke – doamnă de onoare din Clanul Fujiwara.
Tō-no-Ben – mare cenzor în Cancelaria Controlorilor care îndeplinea şi funcţia de secretar.
Tō-no-Chūjō – cumulează funcţiile de secretar în Cancelaria Administraţiei şi căpitan în Straja Palatului.
Tōshikibu-no-Jō – dregător din Clanul Fujiwara angajat în Ministerul Ceremoniilor şi Învăţământului.
Uchūben – al doilea cenzor în Cancelaria Controlorilor din Dreapta.
Udaiben – marele cenzor în Cancelaria Controlorilor din Dreapta.
Udaijin – ministru din Dreapta.
Udaishō – general din Dreapta.
Ukon(’e) – străjer în Straja Imperială din Dreapta.
Ukon’e-no-Jō – locotenent în Straja din Dreapta.
Umetsubo – consoarta din Pavilionul florilor de prun.
Uneme – slujnică la Palat (servea masa etc.).
Utsusemi – tunica cicadei.
Wakamurasaki – mlădiţa de mei-păsăresc.
Yamato-no-Kami – guvernatorul Provinciei Yamato (actuala Prefectură Nara).
Yoshikiyo – nume fără semnificaţie.
Yūgao – regina-nopţii.
Yugei – străjer, purtător al tolbei împărăteşti.
Yugei-no-Myōbu – doamnă de onoare, soţia purtătorului tolbei.
Yūgiri – ceaţă de seară.
Zuijin – însoţitor permanent al unei persoane de vază.

9. Pentru explicaţii privind numele, vezi *Nota traducătoarei*.

Repere bibliografice

Dalby, Liza: *Povestea doamnei Murasaki*, traducere din limba engleză de Diana Tihan, Editura Humanitas, Bucureşti, 2014;

Field, Norma: *The Splendor of Longing in the Tale of Genji*, Princeton University Press, 1987;

Genji Monogatari, Sennen-no-Kagayaki: Institutul Naţional de Literatură Japoneză, Shibunkaku, Kyōto, 2008;

Hondru, Angela: „Căsătoria japoneză – incursiune istorică", pp. 18-24 şi „Ceremonialul poeziei şi poezia ceremonialului", pp. 92-103 în *Motivul ceremonialului nupţial şi al ritualului funerar în literatura română şi literatura japoneză*, Teză de Doctorat, Universitatea din Bucureşti, 2000;

Hondru, Angela: *Festivaluri japoneze – în spiritul tradiţiei*, T.C.Sen Sibiu – Constanţa, 2001;

Hondru, Angela: „Aoi-Matsuri – Essence of the Sacred and the Beauty" în *Philologia*, 3/2010 Studia Universitatis, pp. 35-47, Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, 2010;

Hondru, Angela: *Kagura – de la mit la realitate prin dans*, Monitorul Oficial, Bucureşti, 2014;

Morris, Ivan: *The World of the Shining Prince – Court Life in Ancient Japan*, Kodansha International, Tōkyō, 1964;

Puette, William J.: *The Tale of Genji – A Reader's Guide*, Charles E. Tuttle Co., Tōkyō, 1983;

Sansom, G.B.: *Japan – A Short Cultural History*, Stanford University Press, Stanford, California, 1978;

Shin Sōgō Zusetsu Kokugo: Tōkyō Shoseki, Tōkyō, 2003;

Shirane Haruo: *The Bridge of Dreams – A Poetics of the Tale of Genji*, Stanford University Press, Stanford, California, 1987.

Murasaki Shikibu, la Ishiyama-*dera*, lăsându-se inspirată de imaginea astrului argintiu
(History / Bridgeman Images)

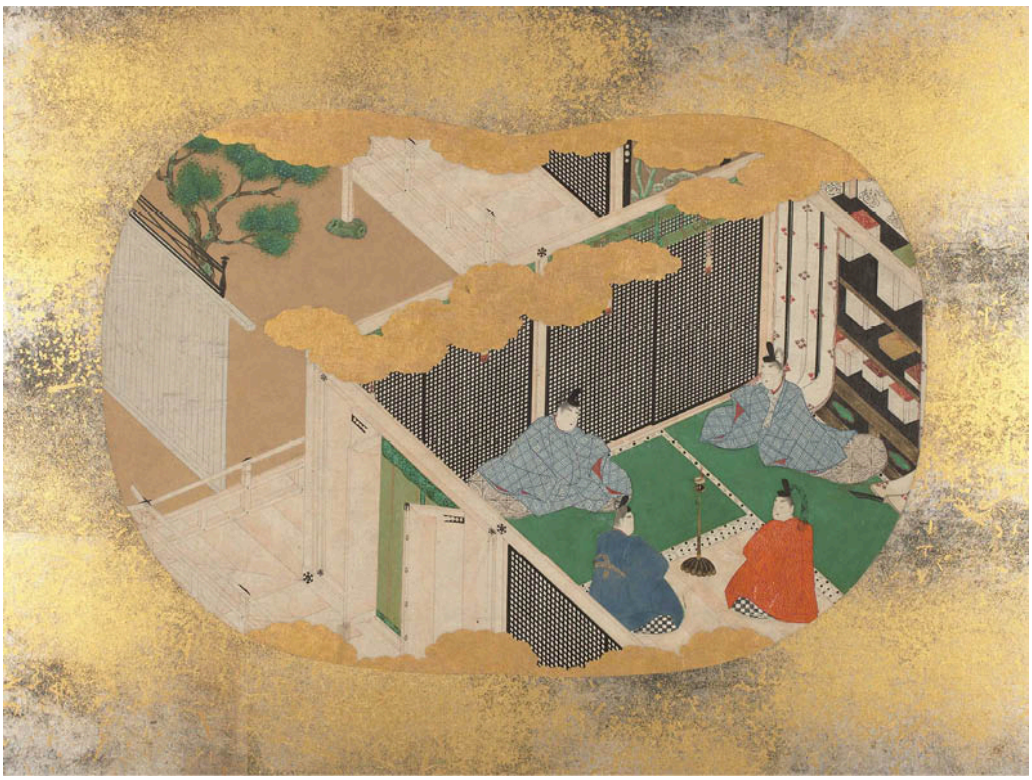

Grozama

Într-o noapte ploioasă de vară, fiind de serviciu la Palat, Genji (17 ani) îşi ascultă prietenii vorbind despre femei. Interesant este modul în care autoarea stabileşte tipuri feminine privindu-le din punctul de vedere al bărbaţilor. Este un capitol de referinţă.
(Genji – dreapta sus; Tō-no-Chūjō – stânga sus; Sama-no-Kami – dreapta jos; Shikibu-no-Jō – stânga jos. În spatele lui Genji se află un raft cu obiecte de cult budiste; opaiţul din mijlocul încăperii este dovada întunericului.)

Grozama

Vremea se îndreaptă și Genji hotărăşte să îşi viziteze soţia. Direcţia fiindu-i potrivnică, nu are voie să rămână la Aoi peste noapte. Ajunge la conacul lui Kii-no-Kami, unde o descoperă pe mama vitregă a acestuia, Utsusemi.
(Utsusemi stă de vorbă cu o doamnă de onoare; Genji se află în faţa uşii duble, pregătit să o viziteze. Însoţitorii lui, ameţiţi de băutură, dorm pe prispă.)

Tunica cicadei

Genji le privește pe furiș pe Utsusemi și pe Nokiba-no-Ogi jucând *go*. Îl atrage și cea de a doua ca înfățișare, dar și-o dorește pe prima, căreia îi zărește numai profilul.
(Opaițul de lângă Utsusemi dovedește că e seară. Lângă tabla de *go* se află fratele ei mai mic.)

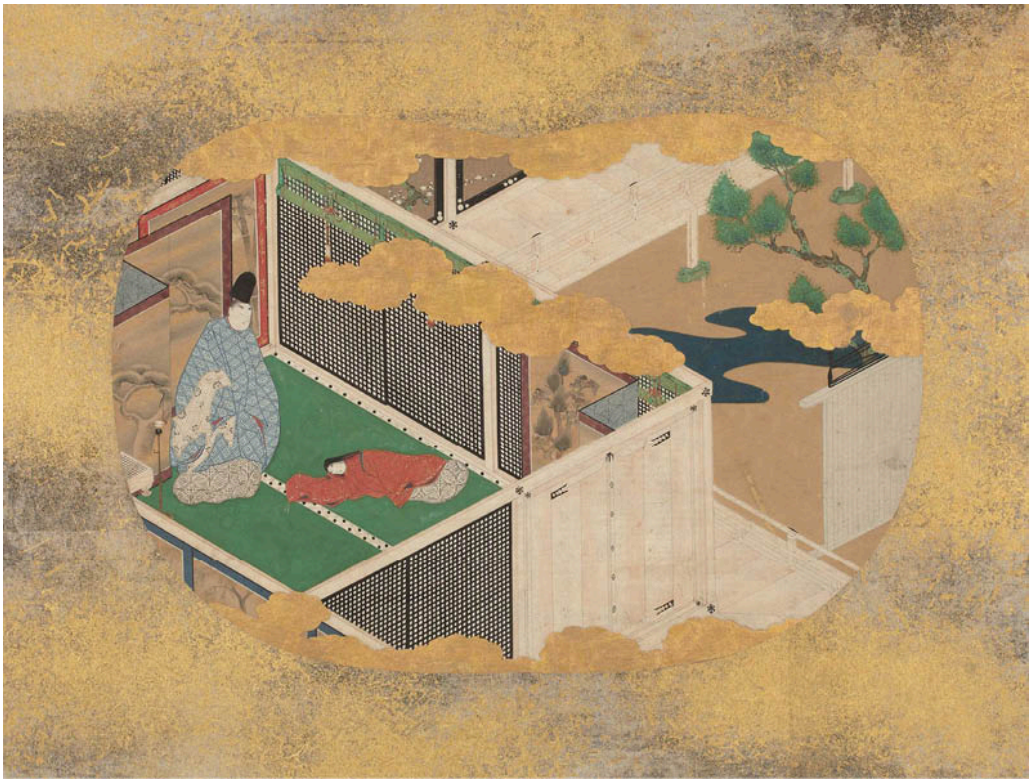

Tunica cicadei

Genji se strecoară în camera lui Utsusemi. Ea îl simte şi fuge, lăsând în urmă veşmântul subţire cu care se învelise. Genji îl ia ca amintire şi pleacă dezamăgit, după ce-şi petrece noaptea cu partenera de *go* a femeii dorite.
(Fratele lui Utsusemi, întins pe pardoseală, aşteaptă întoarcerea lui Genji.)

Regina-nopţii

În toamna aceluiaşi an, Genji îşi vizitează doica bătrână şi bolnavă. Înainte să coboare din trăsură, florile albe de pe gardul de alături şi de la streşinile casei sărăcăcioase, precum şi chipurile tinere de la fereastră îi atrag privirile. Primeşte, prin Koremitsu, un fir de regina-nopţii aşezat pe un evantai.
(În stânga, tânăra slujitoare a lui Yūgao şi Koremitsu; în dreapta, slugile lui Genji.)

Regina-nopţii

Genji îl roagă pe Koremitsu să-i aprindă o lumânare ca să vadă evantaiul pe care a stat firul de regina-nopţii rupt de pe gard. Observă că evantaiul este plăcut înmiresmat şi a fost îndelung folosit.
(Dinaintea lui Koremitsu, îmbrăcat în mantie roşie, se află regina-nopţii. Genji ia pensula ca să scrie ceva pe evantai.)

Mlădiţa de mei-păsăresc

Bolnav de friguri, Genji (18 ani) vizitează un călugăr cu har din munţii de miazănoapte. Iscodind prin gardul de nuiele, o zărește pe micuța Wakamurasaki, supărată că i-a zburat vrăbiuţa.
(În dreapta jos, Genji priveşte prin gard, iar Koremitsu îl aşteaptă; în dreapta sus, Wakamurasaki cu doica; în stânga sus, bunica fetiţei, călugăriţa, sprijinită de o rezemătoare de braț.)

Mlădiţa de mei-păsăresc

E primăvară. În timpul şederii la templu, Genji se simte tot mai atras de Wakamurasaki şi îi dezvăluie preotului simţămintele.
(În stânga sus, Genji, iar în faţa lui, preotul-pustnic, fratele călugăriţei; în dreapta, grădinarul păzeşte focul *kagaribi*, semn că este noapte.)

Şofrănelul

Seară de primăvară cu lună plină şi pruni înfloriţi. Genji află de existenţa Suetsumuhanei şi porneşte în taină să o cunoască. Tō-no-Chūjō se ține pe urmele lui.
(În dreapta, Genji în veşmânt roşu, iar Tō-no-Chūjō lângă el; în stânga jos, gardul prăbuşit; în stânga sus, Suetsumuhana cântând la *koto*.)

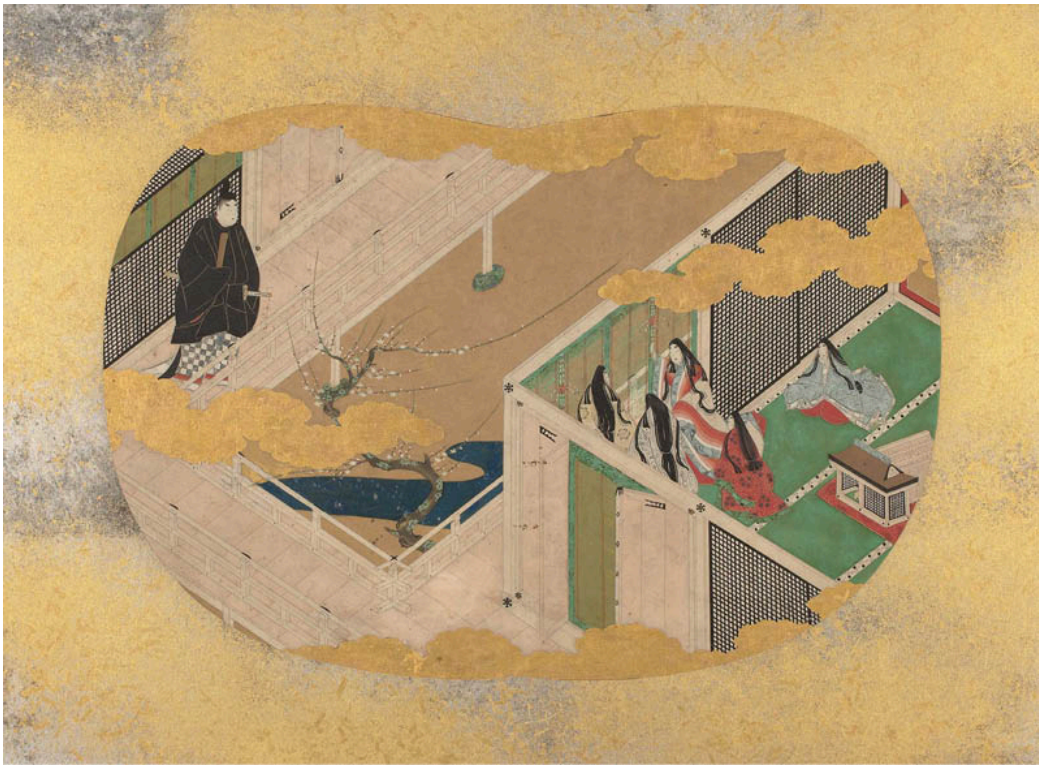

Prinos împărătesc adus frunzelor de arţar

Genji (19 ani) a mutat-o pe Wakamurasaki în aripa de apus de la Nijō-no-in. O vizitează în dimineaţa primei zile din an, înaintea ritualurilor de la Palat.
(Genji trece pe lângă prunul cu flori albe; femeile fetiţei se îngrămădesc să îl întâmpine; Wakamurasaki – dreapta sus – se pregăteşte să scoată păpuşile din căsuţele lor.)

Banchetul florilor de cireş

Într-o noapte senină de primăvară, după banchetul dat în cinstea florilor de cireş, Genji (20 de ani) o întâlneşte pe culoarul Pavilionului Kokiden pe Oborozukiyo, fiica lui Udaijin, fără să ştie cine este.
(Oborozukiyo ţine în mână un evantai pe care sunt pictate flori de cireş.)

Banchetul florilor de cireş

În ultima parte a lunii a treia, Udaijin îl invită pe Genji la o petrecere în cinstea glicinelor. La plecare, se preface beat ca să poată umbla nestânjenit prin conac şi să o găsească pe aceea cu care se iubise fără s-o cunoască. Genji intră în încăpere pe sub stor; fata căutată se află în stânga lui.
(În fața verandei, în stânga jos, glicine; în dreapta, cireş-de-munte înflorit.)

Nalba

Ca să o ia cu el pe Wakamurasaki la Ritualul de Purificare pentru Sărbătoarea Kamo, Genji (22 de ani) îi taie ritualic părul, după ce consultă calendarul divinaţiei. Între timp rosteşte formule de bun augur.
(Wakamurasaki stă în picioare, iar în dreapta lui Genji se află: vasul cu apă *tsunodarai*, foarfeca, pieptănul, beţişoarele pentru ridicat părul.)

Copacul sacru Sakaki

Într-o zi de toamnă, Genji (23 de ani) o vizitează pe Rokujō la templul din Sagano şi îi strecoară, pe sub storuri, o crenguţă de *sakaki*. Rokujō s-a retras aici pentru purificare, ca să-şi poată însoţi fiica la Ise.
(Poarta *torii* din stânga sus marchează intrarea într-un templu şintoist. Genji trece pe lângă o tufă de trifoi-japonez.)

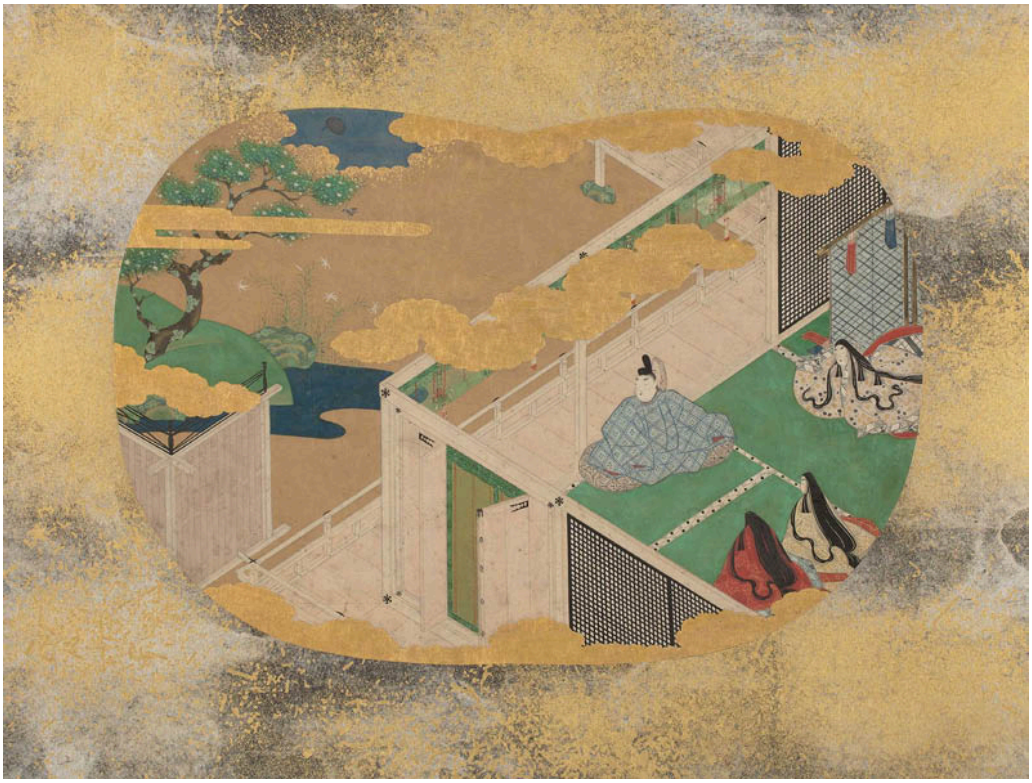

Flori de tachibana

Într-o zi senină din ploioasa lună mai, Genji (25 de ani) o vizitează pe fosta consoartă a tatălui său, Reikeiden, ca să-şi petreacă apoi noaptea cu sora mai mică a acesteia, Hanachirusato.
(În dreapta sus, consoarta Reikeiden; în faţa lui Genji, îmbrăcată în mantie roşie, Hanachirusato; în stânga sus, portocalul *tachibana*.)

Suma

Genji (27 de ani) se retrage de bunăvoie la Suma pentru a scăpa de nenumăratele necazuri pricinuite îndeosebi de Kokiden. În primăvara următoare, priveşte de pe prispă cireşul abia înflorit şi îl copleşesc amintirile.
(Printre însoţitorii lui de nădejde se află Koremitsu, Yoshikiyo şi alţii. În dreapta sus, se zăresc golful Suma şi crângul de pini.)

Akashi

Genji se mută la Akashi. Călugărul de aici, fost guvernator al provinciei, năzuieşte să şi-l facă ginere. Găsind ziua de bun augur, îl conduce la casa dinspre munte a fiicei sale.
(Genji e călare, însoţit de Koremitsu – înaintea calului. Pe drum, trec pe lângă trifoi-japonez, cânepa-codrului, odolean.)

Balizele

După ce o salută pe fosta consoartă Reikeiden, Genji (29 de ani) stă la taifas cu Hanachirusato, pe care nu a avut răgaz să o viziteze de la întoarcerea lui în capitală. Conacul a ajuns într-o stare jalnică în cei trei ani cât a fost el plecat. (Genji şi-a scos mantia *nōshi*, rămânând într-un *uchiki* comod. Pe insula mică din mijlocul iazului se zăreşte o salcie – dreapta sus.)

Pelinul sălbatic

Într-o seară de vară (sus în dreapta se vede luna), în drum spre Hanachirusato, Genji o vizitează pe Suetsumuhana, care trăieşte la fel de retrasă ca şi înainte. Ca să poată intra în conacul ei dărăpănat, Koremitsu îi croieşte cale.
(În dreapta sus, viţe de glicină agăţate de creanga unui pin înalt. Umbrela îl fereşte pe Genji de picăturile reci prelinse de pe copaci.)

La Barieră

Revenind din pelerinajul făcut la Templul Ishiyama, la Bariera *Colina Întâlnirilor* Genji dă peste alaiul lui Utsusemi, al cărei soţ se întoarce de la post. Eleganţa câtorva trăsuri din suita ei îi aminteşte de alaiul Marii Preotese în drum spre Ise. (În faţa trăsurii lui Genji se află Kogimi, fratele lui Utsusemi. În partea opusă se zăresc Utsusemi şi însoţitorii ei, iar în dreapta sus, Bariera.)

Întrecere de rulouri pictate

În anul când Genji împlineşte 31 de primăveri, la Palat are loc o întrecere de rulouri pictate, prilejuită de interesul Împăratului Reizei pentru pictură. Discuţiile se poartă în prezenţa lui Fujitsubo (sus, în mijloc) şi a unor doamne de onoare cunoscute pentru gustul lor artistic.
(În încăpere se zăresc rulourile şi cărţile ce au dat naştere discuţiilor.)

Vântul printre pini

În a 31-a sa toamnă, Genji o vizitează pe Akashi la conacul din Ōi. Când să plece, se iveşte doica ţinându-i fetiţa (3 ani) în braţe. Micuţa întinde mânuţele spre Genji, de parcă ar vrea să îl oprească.
(Akashi, mama fetiţei, se află în stânga sus, iar cu spatele la cititor, una dintre doamnele ei de onoare.)

Zdrenţe de nori

Într-o seară de primăvară, Genji (32 de ani) i-o încredinţează lui Murasaki pe fetiţa lui din Ōi. Deşi copleşită de mâhnire, Akashi o lasă să plece, ştiind prea bine cât de important este pasul pentru viitorul fetiţei.
(Genji îşi ţine fetiţa de mână; în dreapta sus, Murasaki în iatacul ei; cu spatele la cititor, una dintre doamnele de onoare.)

Zoreaua

Într-o seară de iarnă cu lună plină, Genji trimite slujnicuţele să facă bulgări de zăpadă. În timp ce le priveşte, îi deapănă lui Murasaki amintiri despre Fujitsubo, Asagao, Oborozukiyo şi Akashi.
(Pinul şi bambusul – dreapta sus – au îmbrăcat mantie albă; iazul s-a acoperit cu o pojghiţă de gheaţă; se aud raţele mandarin măcăind.)

Zoreaua

Altă versiune a aceleaşi seri de iarnă cu lună plină, cu pinul şi prunul înveşmântaţi în mantie albă. Slujnicuţele fac bulgări de zăpadă în grădină. (The Trustees of the Chester Beatty Library, Dublin / Bridgeman Images)

Fecioara

În preajma echinocţiului de toamnă, Genji (35 de ani) se mută împreună cu Murasaki la Rokujō-in, urmând să se mai instaleze acolo Hanachirusato şi Akashi, dar şi Împărăteasa. Maiestatea Sa îi trimite lui Murasaki, printr-o tânără mesageră, frunze de arţar şi crizanteme aranjate pe capacul unei cutii ornamentale.
(În dreapta mijloc, Murasaki; în stânga, mesagera Împărătesei.)

Podoaba preţioasă

Genji alege darurile de Anul Nou pentru toate nevestele sale, precum şi pentru fetiţa lui Akashi şi pentru noua locatară, Tamakazura. Privindu-le, Murasaki le asociază cu chipul şi firea fiecăreia.
(În stânga sus, Murasaki; în dreapta jos, doamnele de onoare punând darurile în cutii. În grădină a înflorit prunul.)

Primul ciripit

În prima zi a noului an, Genji (36 de ani) îşi vizitează nevestele, iar spre seară porneşte către Akashi. Inspirat de frumuseţea caietelor ei, ia pensula în mână ca să exerseze.
(În stânga lui Genji se află Akashi; în dreapta, ustensile de scris, iar dinaintea lui, o pernă de şezut cu un *koto* pe ea, caietele lui Akashi şi un vas în care arde tămâie.)

Licuricii

Tamakazura, fiica adoptivă a lui Genji, este foarte curtată. Hotaru, un frate mai mic de-al lui, îi scrie o scrisoare de dragoste, având intenţii serioase. Genji o pune pe fată să îi răspundă.
(De scrisoarea lui Hotaru fusese prins un fir de stânjenel, acum pe jos. Lângă iazul din grădină au înflorit stânjeneii – stânga sus.)

Garofiţa

Tō-no-Chūjō se întoarce acasă şi îşi găseşte fetiţa îmbrăcată neglijent pentru somnul de după-amiază, iar femeile ei se odihnesc în încăperile lor. Le dojenește pe toate pentru atitudinea necuviincioasă.
(Tō-no-Chūjō este sus în mijloc, cu un evantai în mână, iar alături, un însoţitor de-al lui îmbrăcat în *kariginu*. Kumoi-no-Kari se află în stânga sus.)

Focurile din grădină

Genji o vizitează pe Tamakazura, sub pretextul că o învaţă să cânte la *koto*. Un slujitor păzeşte focurile în aer liber de sub salba-moale ce se arcuieşte peste pârâiaş.
(Fiind toamnă, grădina farmecă privirile cu trifoiul-japonez, odoleanul şi altele.)

Taifunul

A doua zi după taifun, Genji îl trimite pe Yūgiri, fiul său, cu un răvaş la Împărăteasă. În stânga, doamnele ei stau la taifas nestingherite; fetiţele din grădină culeg garofiţe şi astâmpără cu rouă setea insectelor din colivii. (Una dintre fete ţine în mâini o colivie cu insecte.)

Taifunul

Genji (37 de ani) o vizitează pe Tamakazura. Între cei doi are loc un schimb de poeme, Genji cerându-i aproape fățiș să-i cedeze şi promiţându-i în schimb protecţie.
(Cu un nivel mai jos se zăresc doamnele de onoare ale Tamakazurei.)

Călătoria imperială

Tamakazura (stânga sus) citește scrisoarea trimisă de Genji, așternută pe hârtie simplă, prin care o anunță că Împăratul Reizei vrea să o angajeze mare-doamnă de onoare.
(În fața ei se află una dintre doamnele sale. Pinii din grădină au îmbrăcat o mantie subțire de zăpadă.)

Cânepa-codrului

Într-o zi din luna a noua, hotărâtă să intre în slujba Împăratului, Tamakazura îşi ascultă femeile – mesagere ale diferiţilor peţitori – citindu-i scrisorile primite în ziua aceea.
(Tamakazura se află în dreapta sus, cu o scrisoare desfăcută în faţă. O doamnă de onoare îi citeşte alta, iar la intrare, o nouă mesageră aduce o scrisoare de dragoste.)

Crenguţa de prun

Hotaru îl vizitează pe Genji (39 de ani) în ziua a zecea a lunii februarie. În timp ce stau liniştiţi la taifas, de la Asagao sosesc două vase cu esenţe parfumate, unul dintre ele fiind ornat cu o crenguţă de prun.
(În stânga sus, Genji; în faţa lui, Hotaru, iar între ei, cele două vase. Băiatul din grădină rupe o crenguţă de prun.)

Frunzuliţe de glicină

Tō-no-Chūjō consimte în cele din urmă la căsătoria fiicei lui, Kumoi-no-Kari, cu Yūgiri, fiul lui Genji. Îi vizitează pe tinerii căsătoriţi la conacul din Sanjō.
(În centru, Tō-no-Chūjō; în stânga, tinerii, iar dinaintea lor, caietul în care îşi notează schimbul de poezii dintre ei.)

Ierburi fragede I

Yūgiri, Kashiwagi şi prietenii lor joacă *kemari*. O pisicuţă îşi agaţă lăbuţa în şnurul unui stor şi îl dărâmă. Onna-San-no-Miya se iveşte în văzul tuturor stând în picioare (gest nepermis).
(Fiind primăvară, cireşii sunt înfloriţi. Kashiwagi se află cel mai aproape de Onna-San-no-Miya. Genji are 41 de ani.)

Ierburi fragede II

Kashiwagi nu-şi mai poate lua gândul de la Onna-San-no-Miya. Ca să îşi aline dorul, într-o zi de vară pune mâna pe pisicuţa ei, cu ajutorul Prinţului Moştenitor, fratele fetei.
(Văzându-l cu pisicuţa în poală, femeile îl bârfesc. În grădina conacului său au înflorit sălciile.)

Flautul

După comemorarea de un an de la moartea lui Kashiwagi, Genji (49 de ani) o vizitează pe Onna-San-no-Miya, deja călugăriță, și îl impresionează darurile trimise de tatăl ei: muguri de bambus și cartofi-de-munte.
(În dreapta sus, Onna-San-no-Miya citește scrisoarea primită de la fostul împărat Suzaku, iar alături, pe cele două măsuțe cu picior, se află darurile.)

Greierii

Genji (50 de ani) o vizitează pe Onna-San-no-Miya la capela ei din Rokujō-in şi îi dă amănunte despre ritualul budist ce urmează. Îi mărturiseşte că nu şi-a închipuit vreodată să ajungă să o vadă astfel.
(În spatele lui Genji se vede intrarea în iatac; în dreapta lui, Onna-San-no-Miya, căreia îi scrie un poem pe evantai; pe lac se zăresc nuferi înfloriţi.)

Ceaţa de seară

Imediat după jumătatea lunii a opta, Yūgiri, fiul lui Genji, le vizitează, la conacul de munte din Ono, pe Ochiba şi pe mama ei, bolnavă.
(Îl întâmpină Ochiba. Soarele la asfinţit dă şi mai mult farmec grădinii învăluite uşor în ceaţă.)

Ceața de seară

Supărată pe Yūgiri din pricina vizitelor dese la conacul din Ono al soției prietenului său decedat, Kumoi-no-Kari vine pe furiș să îi smulgă din mână scrisoarea primită de la mama Ochibei, crezând că e un bilet de dragoste. (© AISA / Bridgeman Images)

Ritualuri

Genji (51 de ani) este tot mai îngrijorat din pricina sănătăţii lui Murasaki. Ea îl roagă pe nepotul favorit, Niou, să aibă grijă de cireşi şi de pruni după ce se stinge din viaţă.
(În stânga sus, Murasaki stă de vorbă cu Niou; în dreapta jos se află trei dintre doamnele ei de onoare.)

Vrăjitorul

Spre sfârşitul anului, Genji (52 de ani) este tot mai hotărât să se călugărească. Îşi pune ordine în lucruri şi arde scrisorile de la iubite, precum şi pe cele primite de la Murasaki în timpul exilului său la Suma.
(Doamnele lui de onoare rup scrisorile şi le ard.)

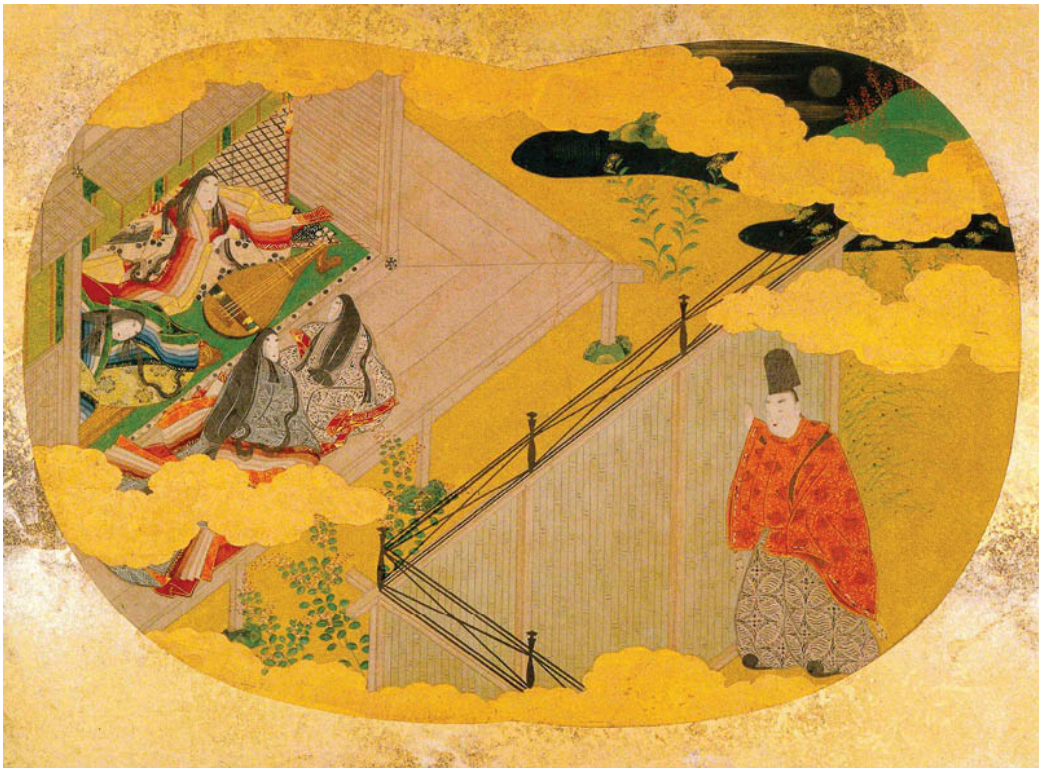

Sinopsis

Kaoru (21 de ani) pleacă la Uji să stea de vorbă cu Hachi, dar nu îl găseşte acasă. Le zăreşte prin gardul de bambus pe cele două fiice ale sale cântând la *biwa* şi, respectiv, la *koto* cu treisprezece coarde şi se îndrăgosteşte pe loc de Agemaki. (E o noapte cu lună plină.)

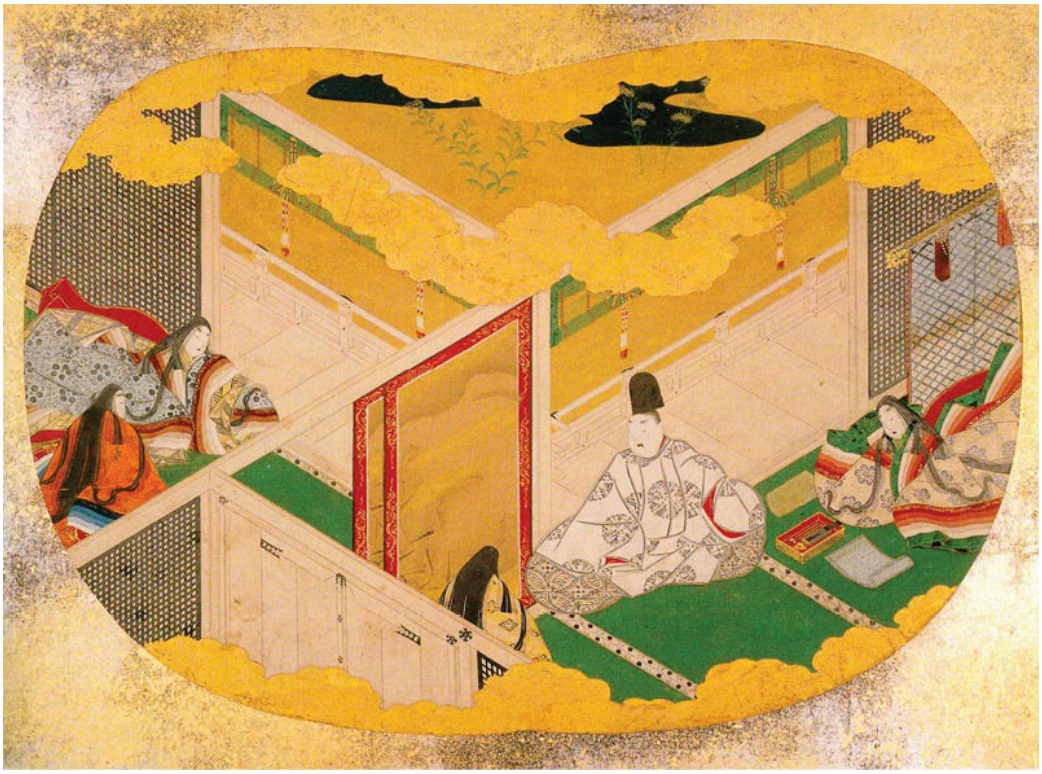

Sinopsis

Niou se însoară cu fiica mai mică a lui Hachi, Kozeri, şi o mută la Nijō-no-in. Ea primeşte o scrisoare de la Kaoru (25 de ani), iar Niou, deşi gelos, o îndeamnă să îi răspundă, punându-i dinainte piatra pentru tuş.
(În mijloc se află Niou, iar în dreapta lui, Kozeri. Celelalte personaje sunt doamne de onoare.)

Table of Contents

Studiu introductiv
Nota traducătoarei
1. Pavilionul cu Paulownia (Kiritsubo)
2. Grozama (Hahakigi)
3. Tunica cicadei (Utsusemi)
4. Regina-nopții (Yūgao)
5. Mlădița de mei-păsăresc (Wakamurasaki)
6. Șofrănelul (Suetsumuhana)
7. Prinos împărătesc adus frunzelor de arțar (Momiji-no-ga)
8. Banchetul florilor de cireș (Hana no en)
9. Nalba (Aoi)
10. Copacul sacru Sakaki (Sakaki)
11. Flori de tachibana (Hanachirusato)
12. Suma
13. Akashi
14. Balizele (Miotsukushi)
15. Pelinul sălbatic (Yomogiu)
16. La Barieră (Sekiya)
17. Întrecere de rulouri pictate (E-awase)
18. Vântul printre pini (Matsukaze)
19. Zdrențe de nori (Usugumo)
20. Zoreaua (Asagao)
21. Fecioara (Otome)
22. Podoaba prețioasă (Tamakazura)
23. Primul ciripit (Hatsune)
24. Fluturi (Kocho)
25. Licuricii (Hotaru)
26. Garofița (Tokonatsu)
27. Focurile din grădină (Kagaribi)
28. Taifunul (Nowaki)
29. Călătoria imperială (Miyuki)
30. Cânepa-codrului (Fujibakama)
31. Stâlpul de chiparos (Makibashira)
32. Crenguța de prun (Umegae)
33. Frunzulițe de glicină (Fuji no uraba)
34. Ierburi fragede I (Wakana I)
35. Ierburi fragede II (Wakana II)
36. Stejarul (Kashiwagi)
37. Flautul (Yokobue)
38. Greierii (Suzumushi)
39. Ceața de seară (Yu-giri)
40. Ritualuri (Minori)

41. Vrăjitorul (Maboroshi)
Ascuns în nori (Kumogakure)
Glosar de nume
Repere bibliografice
Ilustrații

Table of Contents

Studiu introductiv	4
Nota traducătoarei	15
1. Pavilionul cu Paulownia (Kiritsubo)	20
2. Grozama (Hahakigi)	35
3. Tunica cicadei (Utsusemi)	60
4. Regina-nopţii (Yūgao)	67
5. Mlădiţa de mei-păsăresc (Wakamurasaki)	93
6. Şofrănelul (Suetsumuhana)	120
7. Prinos împărătesc adus frunzelor de arţar (Momiji-no-ga)	138
8. Banchetul florilor de cireş (Hana no en)	154
9. Nalba (Aoi)	161
10. Copacul sacru Sakaki (Sakaki)	187
11. Flori de tachibana (Hanachirusato)	213
12. Suma	216
13. Akashi	239
14. Balizele (Miotsukushi)	260
15. Pelinul sălbatic (Yomogiu)	278
16. La Barieră (Sekiya)	290
17. Întrecere de rulouri pictate (E-awase)	294
18. Vântul printre pini (Matsukaze)	305
19. Zdrenţe de nori (Usugumo)	318
20. Zoreaua (Asagao)	334
21. Fecioara (Otome)	345
22. Podoaba preţioasă (Tamakazura)	371
23. Primul ciripit (Hatsune)	392
24. Fluturi (Kocho)	400

25. Licuricii (Hotaru) 411
26. Garofiţa (Tokonatsu) 421
27. Focurile din grădină (Kagaribi) 432
28. Taifunul (Nowaki) 435
29. Călătoria imperială (Miyuki) 445
30. Cânepa-codrului (Fujibakama) 459
31. Stâlpul de chiparos (Makibashira) 467
32. Crenguţa de prun (Umegae) 487
33. Frunzuliţe de glicină (Fuji no uraba) 498
34. Ierburi fragede I (Wakana I) 512
35. Ierburi fragede II (Wakana II) 559
36. Stejarul (Kashiwagi) 606
37. Flautul (Yokobue) 625
38. Greierii (Suzumushi) 634
39. Ceaţa de seară (Yu-giri) 641
40. Ritualuri (Minori) 674
41. Vrăjitorul (Maboroshi) 683
Ascuns în nori (Kumogakure) 694
Glosar de nume 705
Repere bibliografice 710
Ilustraţii 711